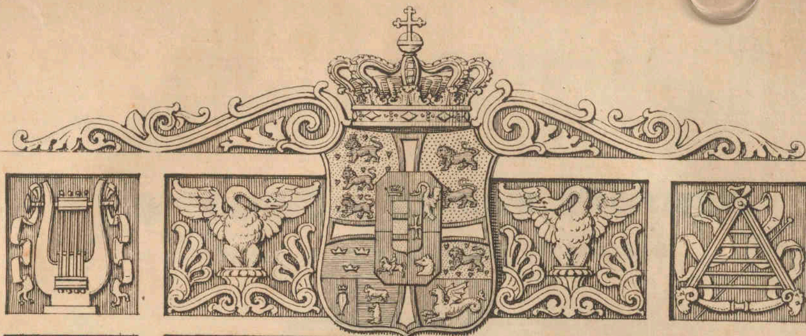

275,-

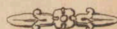

P. M. Anker.

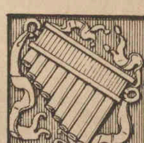

DET
KONGELIGE THEATERS
REPERTOIRE

FÖRSTE DEEL

Det kongelige Theaters Repertoire,

udgivet af Ferdinand Printzlau.

Første Deel.

Emilie Galotti.

Sørgespil i fem Acter af Lessing.

Personerne:

Emilie Galotti.
Odoardo Galotti, Claudia Galotti, hendes Forældre.
Hector Gonzaga, Prinds af Guastalla.
Marinelli, Prindsens Kammerherre.
Camillo Rota, Medlem af Raadet.
Conti, Maler.
Grev Appiani.
Grevinde Orsina.
Angelo.
Pirro. — Battista.
Prindsens Kammertiener.

Første Act. (Prindsens Forgemak.)

Første Scene. Prindsen

(ved sit Arbeidsbord, giennemseer de derpaa liggende Papirer.)

Klager og Ansøgninger — Ansøgninger og Klager! — De sørgelige Forretninger; og dog misunder man os! — Ja, kunde vi hielpe alle, da fortiente vi at misundes. — Emilie? (ved at see Underskriften i en Ansøgning) En Emilie? — Men en Emilie Bruneschi — ikke Galotti. Ikke Emilie Galotti! — Hvad vil hun denne Emilie Bruneschi? (læser) Meget forlangt, særdeles meget — dog, hun hedder Emilie. Bevilget. (Paategner og ringer; Kammertieneren kommer) Der er vel ingen af Referenterne i Forgemakket?

Kammertieneren. Nei.

Prindsen. Jeg er for tidlig gaaet til Arbeide. Morgenen er smuk. Jeg vil kiøre ud. Kammerherre Marinelli skal følge med. Lad ham kalde. (Kammertieneren gaaer) Jeg var saa rolig, — det indbildte jeg mig, saa rolig. — Uventet hedder en stakkels Bruneschi, Emilie, — borte er Rolighed og alt!

Kammertieneren (kommer). Der er sendt Bud efter Kammerherren. Her er et Brev fra Grevinde Orsina.

Prindsen. Orsina! Læg det paa Bordet.

Kammertieneren. Hendes Løber venter.

Prindsen. Jeg skal sende Svar, om der behøves noget. Hvor er hun? i Byen? eller paa sin Villa?

Kammertieneren. Hun er i Gaar kommen til Byen.

Prindsen. Desværre — bedre, vilde jeg sige, saa behøver Løberen saa meget mindre at vente. (Kammertieneren gaaer.) Min dyrebare Grevinde! (bitter, i det han tager Brevet i Haanden) det er saa godt som læst! (kaster det hen paa Bordet.) Nu vel; jeg troede at elske hende; hvad kan man ikke troe! Maaskee jeg virkelig ogsaa har elsket hende. Men — har elsket.

Kammertieneren (kommer.) Maler Conti udbeder sig den Naade.

Prindsen. Conti? det er godt. Lad ham komme. Det vil adsprede mig.

Anden Scene. Conti. Prindsen.

Prindsen. God Morgen, Conti. Hvorledes lever De? hvordan gaaer det med Kunsten?

Conti. Kunsten, naadigste Prinds! søger om Brød.

Prindsen. Det maa den ikke, det skal den ikke — sikkert ikke paa mit lille Territorium. Men Kunstneren maa ogsaa have Villie til at arbeide.

Conti. Arbeide? Det er hans Glæde. Men at nødes til at arbeide for meget, det kan skille ham ved Navnet af Kunstner.

Prindsen. Det er ikke Mængden af Arbeider, jeg seer paa; men paa Gehalten; lidet, men godt. De har dog noget med Dem, Conti!

Conti. Jeg bringer det Portrait, som De har befalet mig, naadige Herre. Og jeg bringer endnu eet, som De ikke har bestilt, men som fortiener at sees.

Prindsen. Hiint er? — jeg kan neppe erindre det.

Conti. Grevinde Orsinas.

Prindsen. Rigtigt — det er allerede nogen Tid siden jeg bestilte det.

Conti. De smukke Damer kunne ikke males hver Dag. Grevinden har i tre Maaneder netop eengang kunnet beqvemme sig til at sidde.

Prindsen. Hvor ere Stykkerne?

Conti. I Forgemakket; jeg skal hente dem.

Tredie Scene. Prindsen (alene).

Hendes Billede — nu vel! — hendes Billede er dog ikke hende selv; og maaskee kan jeg finde det i Billedet igien, som jeg ikke mere bliver vaer hos Personen. — Men jeg vil ikke finde det igien — Den besværlige Maler! jeg skulde næsten troe, at hun har bestukket ham. — Lad saa være! Dersom et andet Billede, der er malet paa en anden Grund, og med ganske andre Farver, vilde indrømme hende Pladsen i mit Hjerte — i Sandhed, jeg troer, jeg vilde være tilfreds dermed. Da jeg elskede hende, aandede jeg stedse saa let, var saa munter, saa fornøiet; — nu er jeg netop det modsatte. Dog nei, nei, behageligere eller ubehageligere, saa er min Tilstand dog nu bedre.

Fierde Scene. Prindsen. Conti

(med Malerierne, hvoraf han sætter det ene fra sig, saa at Billedet vender indad.)

Conti (medens han stiller det andet frem.) Jeg beder Dem, min Prinds, at De vil betænke Kunstens Grændser. Meget af det meest Indtagende ved Skiønheden ligger ganske udenfor disse Grændser. Behag at staae saaledes.

Prindsen (efterat have betragtet det lidet.) Fortræffeligt Conti! ganske fortræffeligt! — Det giælder Deres Kunst, Deres Pensel! — Men smigret, Conti, ganske umaadelig smigret.

Conti. Originalen syntes ikke at være af den Mening. Det er virkelig heller ikke smigret mere end Kunsten bør smigre. Kunsten bør male saaledes som den plastiske Natur, dersom der gives en saadan — tænkte sig Billedet, uden det Tab, som den gienstridige Materie fører med sig, uden den Forringelse, med hvilken Tiden kæmper derimod.

Prindsen. Den tænkende Kunstner er dobbelt agtværdig. Men Originalen, siger De, syntes ikke desmindre — —

Conti. Tilgivelse, min Prinds! Originalen er en Person, som har Fordring paa min Ærbødighed. Jeg har ikke villet sige noget ufordeelagtigt mod hende.

Prindsen. Saameget De behager! — — og hvad sagde Originalen?

Conti. Jeg er tilfreds, sagde Grevinden, dersom jeg ikke er hæsligere.

Prindsen. Ikke hæsligere? — — det er den sande Original.

Conti. Og hun sagde det med en Mine — — af hvilken jeg maa tilstaae, der ikke er mindste Spoer i dette Billede.

Prindsen. Det var egentlig min Mening; det er just deri, at jeg finder det saa umaadelig smigret — — Oh! jeg kiender den, denne stolte foragtende Mine, som vilde vanzire endog en Graties Ansigt, — — jeg nægter ikke, at en deilig Mund ved et lille spottende Træk ikke sielden derved bliver endnu deiligere, men vel at mærke: et lille Træk. Det maa ikke blive en Grimace, som hos Grevinden. Og Øinene maae holde dette vellystige Spotterie i Ave; just saadanne Øine, som den gode Grevinde ikke har; ja ikke engang har her paa Portraitet.

Conti. Naadige Herre! jeg er yderst forbauset —

Prindsen. Og hvorover? Alt hvad Kunsten har kunnet forædle i Grevindens store, fremstaaende og stirrende Medusa-Øine, det har De Conti, redelig giort — redelig siger jeg? — mindre redelig havde maaskee været mere redelig; thi døm selv Conti: kan man vel af dette Portrait slutte sig til Personens Charakteer? Og dette skulde man dog. Stolthed har de forvandlet til Værdighed, Haan til Smiil, Kjendetegn paa et mørkt Sværmerie til blid Tungsind.

Conti. (Lidt fortrædelig.) O min Prinds! vi Malere giøre Regning paa, at det færdige Portrait vil finde Elskeren ligesaa varm, som han var, da han bestilte det. Vi bruge Kiærligheds Øine at male med, og Kiærligheds Øine maa ogsaa bedømme os.

Prindsen. Nu vel Conti! hvorfor bragte De det ikke for en Maaned siden? — sæt det bort. Hvad er det andet for et Stykke?

Conti (i det han henter det, og endnu holder det omvendt i Haanden). Ogsaa et Dame-Portrait.

Prindsen. Saa vilde jeg næsten hellere ikke see det, thi til Billedet her, (peger paa sit Hoved) eller rettere sagt her, (peger paa Hiertet) kan det dog ikke svare. Jeg ønskede Conti, at jeg kunde beundre Deres Kunst i andre Grene.

Conti. Der gives vel en Green af Kunsten, som er mere beundringsværdig; men sikkert ingen mere beundringsværdig Gienstand end denne —

Prindsen. Saa vædder jeg, Conti, at det er Kunstnerens egen Herskerinde (i det Maleren vender Portraitet om.) Hvad seer jeg? er det Deres Arbeide Conti, eller min Phantasies? — Emilie Galotti!

Conti. Hvordan min Prinds! De kiender denne Engel?

Prindsen (søger at fatte sig, men uden at vende Øiet fra Portraitet,) Saa halvt — saa meget som for at kunne kiende hende igien — for nogle Uger siden traf jeg hende med hendes Moder i en Soiree. — Siden har jeg ikke seet hende uden paa hellige Steder, hvor det mindre skikker sig at see efter Damer. Jeg kiender ogsaa hendes Fader. Han er ikke min Ven. Det var ham, som satte sig meest imod mine Fordringer paa Sabionetta — En gammel Soldat, stolt og raa, forresten redelig og god.

Conti. Det er Faderen, men her har vi hans Datter.

Prindsen. Ved Himlen! som om det var stiaalet udaf et Speil (altid med Øinene paa Portraitet.) De veed jo nok Conti, at man først da rigtig berømmer Kunstneren, naar man over Arbeidet glemmer Berømmelsen.

Conti. Imidlertid har dette endnu ladet mig blive meget utilfreds med mig selv; — Og dog har jeg atter været vel tilfreds med, at jeg var ilde tilfreds med mig selv, O! dersom vi kunde male umiddelbar med Øinene! Paa den lange Vei fra Øiet igiennem Armen til Penselen, hvormeget tabes der ikke! — Men, som jeg siger, at jeg veed, hvormeget her er tabt, og hvorledes det er tabt, og hvorfor det maatte tabes; deraf er jeg ligesaa stolt, ja stoltere end jeg er af alt det, hvor jeg ikke har tabt noget. Thi af det første seer jeg tydeligere end af det sidste, at jeg virkelig er stor Maler, men at min Haand ikke altid er det. Eller, troer De naadige Herre, at Raphael ikke havde været det største Maler-Genie, om han ulykkeligviis havde været født uden Hænder, troer De det ikke, Prinds?

Prindsen (i det han kun med et Blik vender sig fra Portraitet). Hvad siger De, Conti? hvad vil De vide?

Conti. O! intet, intet — — Kun løs Snak. — Deres Siel var, det mærkede jeg, ganske i Deres Øine, — Jeg elsker saadanne Siele og saadanne Øine.

Prindsen (med en tvungen Koldsindighed). Altsaa, Conti, regner De dog virkelig Emilie Galotti med blandt de største Skiønheder her i Byen?

Conti. Blandt de største? og blandt de største her i Byen? De driver Spot med mig naadige Herre. Eller ogsaa har De den hele Tid ligesaa lidet seet, som hørt.

Prindsen. Kiære Conti! (atter med Øinene paa Portraitet) tør vel een af os troe sine Øine? egentlig forstaaer dog kun Maleren, at dømme om Skiønhed.

Conti. Enhvers egen Følelse skulde da først vente paa Malerens Dom? — I Klosteret med den, der vil lære af os, hvad der er skiønt! Men som Maler, min Prinds, maa jeg dog sige Dem, at det er een af mit Livs største Lyksaligheder, at Emilie Galotti har siddet for mig. Dette Hoved, dette Blik, denne Pande, disse Øine, denne Næse, denne Mund, denne Hage, denne Hals, dette Bryst, denne Vext, denne hele Bygning er fra det Øieblik af mit eneste Studium af qvindelig Skiønhed. Det Stykke, som hun har siddet for, har hendes Fader faaet, men denne Copie —

Prindsen (vender sig hurtig til ham). Er dog vel ikke lovet bort, Conti?

Conti. Den er for Dem, om De finder Behag i den.

Prindsen. Behag? — (smilende) kan jeg giøre bedre, Conti, end at giøre dette Deres Studium af qvindelig Skiønhed til mit? Det andet Portrait kan De tage med Dem igien — og bestille en Ramme til.

Conti. Meget vel.

Prindsen. Saa smuk, saa prægtig, som nogen kan forfærdige den. Det skal ophænges i Galleriet, men dette bliver her. Med et Studium giør man ikke saa mange Omstændigheder, man lader det ikke engang hænge op, men man har det helst ved Haanden, jeg takker Dem, Conti, jeg takker Dem ret meget, og som sagt: i mit Land skal Kunsten ikke søge om Brød — saalænge jeg selv har noget. Send Bud til min Skatmester, og lad ham imod Deres Qvittering, betale Dem for begge Portraiterne — hvad De selv vil, saa meget som De vil, Conti.

Conti. Jeg skulde snart frygte for, naadige Prinds, at De vilde belønne andet end Kunsten.

Prindsen. O! den mistænksomme Kunstner! aldeles ikke, — forstaaer De mig, Conti? saameget som De vil.

Femte Scene. Prindsen (alene.)

Saameget som han vil! (til Portraitet) I hvad Du end koster, har jeg Dig dog for alt for godt Kiøb — Ah! Kunstens skiønne Arbeide! er det sandt at jeg besidder Dig? O! hvem der besad ogsaa Dig, Naturens skiønne Mesterstykke! Hvad De forlanger, ærlige Moder! alt hvad Du vil, gamle Knark! begiær kun. — Helst kiøbte jeg Dig dog af Dig selv, fortryllende Skabning! dette Øie fuldt af tillokkende Ynde og Beskedenhed! denne Mund! naar den aabner sig til at tale; naar den smiler — denne Mund! — Jeg hører nogen komme (i det han vender Portraitet imod Væggen) Endnu er jeg for misundelig over Dig. Det er Marinelli; gid jeg ikke havde ladet ham kalde. Hvilken Morgen kunde jeg have havt!

Siette Scene. Prindsen. Marinelli.

Marinelli. Naadige Herre! De maae undskylde mig; jeg ventede mig ikke Deres Befaling saa tidlig.

Prindsen. Jeg fik Lyst at kiøre ud. Morgenstunden var saa smuk; — men nu er den vel meest forbi, og Lysten er borte. (efter en kort Taushed) Hvad nyt har man, Marinelli?

Marinelli. Intet af Betydenhed, det jeg veed — Grevinde Orsina er i Gaar kommet til Byen.

Prindsen (peger paa Brevet). Der ligger alt en Morgenhilsen fra hende, eller hvad det ellers er. Jeg er slet ikke nysgierrig derefter. Har De talt med hende?

Marinelli. Er jeg desværre ikke hendes Fortrolige? men dersom jeg nogensinde bliver det igien hos en Dame, som faaer i Sinde for Alvor at elske Dem, saa —

Prindsen. Forsvær ingen Ting, Marinelli.

Marinelli. Ikke? virkelig, Prinds? kunde det dog komme dertil? — Oh! saa har Grevinden vel ikke heller saa stor Uret.

Prindsen. Ganske sikkert, stor Uret. Min nær forestaaende Formæling med Prindsessen af Massa, giør det til en Nødvendighed, at afbryde alle slige Forbindelser for det første.

Marinelli. Naar det alene var det, saa maatte Orsina nødvendig finde sig i sin Skiæbne, ligesaa vel som Prindsen i sin.

Prindsen. Der ustridig er langt haardere end hendes. Mit Hierte bliver Offer for en elendig Politik, hun tager kun sit Hierte tilbage, og behøver ikke at skiænke det bort imod sin Villie.

Marinelli. Tage det tilbage? hvorfor skal det tages tilbage, spørger Grevinden,

naar det kun er for en Gemalinde, som ikke Kiærlighed, men Politik binder til Prindsen? Ved en saadan Gemalindes Side, seer Elskerinden endnu stedse sin Plads. Det er ikke en Gemalinde, som hun frygter at opoffres for, men —

Prindsen. For en ny Elskerinde? — Nu vel! vilde De, Marinelli, tilregne mig det som en Brøde?

Marinelli. Jeg? — O! min Prinds, giør dog Forskiel imellem mig og den Daare, som jeg — af Medlidenhed — taler for. — Thi, det er vist, hun har i Gaar rørt mig meget. Hun vilde slet ikke tale om sit Forhold til Dem. Hun vilde være ganske kold og rolig. Men midt i den ligegyldigste Samtale, røbede hun sit piinte Hierte ved den ene betydende Vending, ved det ene betydende Ord efter det andet. Hun sagde de tungsindigste Ting med det lystigste Væsen, og strax derpaa de allerlatterligste Urimeligheder med den bedrøveligste Mine. Hun har taget sin Tilflugt til Læsning, og jeg er bange, at den vil give hende det sidste Knæk.

Prindsen. Ligesom den har givet hendes stakkels Forstand det første Stød. — Men det som saaledes har fiernet mig fra hende, det vil De dog vel ikke benytte, Marinelli, for at bringe mig tilbage til hende? — Dersom hun gaaer fra Forstanden af Kiærlighed, saa var det ogsaa skeet tidlig eller sildig uden Kiærlighed. — Men nu nok om hende. Lad os komme til noget andet! — Er der da slet intet nyt i Byen?

Marinelli. Saa godt som intet. Thi, at Grev Appiani skal have Bryllup i Dag, er næsten det samme som slet intet.

Prindsen. Grev Appiani? og med hvem da? Jeg har ikke engang hørt, at han var forlovet.

Marinelli. Sagen er bleven holdt meget hemmelig, og den fortiente just heller ikke at giøres meget Væsen af. De vil sikkert lee, Prinds, men saaledes gaaer det de Sentimentale. Kiærlighed spiller dem stedse et slemt Puds. En Pige uden Rang og uden Formue har vidst at lokke ham i sit Garn, med lidt Udvortes, men med desmere Pomp af Dyd, Følelse, Vittighed, — og — jeg veed ikke hvad.

Prindsen. Jeg troer, at den, som uden videre Hensyn kan saa ganske overgive sig til de Indtryk, som Uskyld og Skiønhed giøre paa ham, han fortiener snarere at misundes end at belees. Men hvad hedder da denne Lykkelige? thi med alt det er Appiani — jeg veed vel, at De, Marinelli, ligesaa lidt kan lide ham, som han Dem, — men med alt det er han en værdig ung Mand, en smuk Mand, en riig Mand, en Mand fuld af Ære. Jeg havde gierne ønsket at giøre ham mig forbunden; jeg vil endnu tænke derpaa.

Marinelli. Ifald det ikke er for sildigt; thi som jeg har hørt, saa er det ikke hans Plan at søge sin Lykke ved Hoffet; han vil med sin Herskerinde gaae til Dalene i Piemont, for at jage efter Steen-Geder paa Alperne, og åfrette Murmel-Dyr. — Hvad kan han ogsaa giøre bedre? her er det dog formedelst hans Mesalliance ganske ude med ham. De fornemste Huse er han for stedse udelukket fra.

Prindsen. Med Deres fornemste Huse! — i hvilke Ceremoniel, Tvang, Keedsommelighed og som oftest Armod hersker — men nævn mig dog den Person, som han bringer dette store Offer.

Marinelli. Det er en vis Emilie Galotti.

Prindsen. Hvordan Marinelli? en vis —

Marinelli. Emilie Galotti.

Prindsen. Emilie Galotti! — umuligt.

Marinelli. Tilforladeligt, Naadige Herre.

Prindsen. Nei, siger jeg, det er ikke, det kan ikke være saa — De tager feil af Navnet — Galottiernes Familie er stor — en Galotti kan det være, men ikke Emilie Galotti, ikke Emilie.

Marinelli. Emilie — Emilie Galotti.

Prindsen. Saa maa der være endnu en, der har begge Navnene — De sagde desuden, en vis Emilie Galotti — en vis. Om denne rigtige kunde ingen tale saaledes uden en Nar.

Marinelli. De er ganske ude af Dem selv, Naadige Herre: kiender De da denne Emilie?

Prindsen. Det tilkommer mig at spørge Marinelli, og ikke ham. — Emilie Galotti? en Datter af Oberst Galotti ved Sabionetta?

Marinelli. Just hende.

Prindsen. Som boer med sin Moder her i Guastalla?

Marinelli. Just hende.

Prindsen. Ikke langt fra Alle Helgens Kirken?

Marinelli. Just hende.

Prindsen (i det han iler hen efter Portraitet og leverer det til Marinelli). Med eet Ord — der — denne! denne Emilie Galotti? — sig Dit fordømte: just hende! endnu engang og stød mig Dolken i Hiertet.

Marinelli. Just hende.

Prindsen. Bøddel! — denne? denne Emilie Galotti bliver i Dag — —

Marinelli. Grevinde Appiani. (Prindsen river ham Portraitet af Haanden og kaster det hen.) Vielsen skeer i Stilhed paa Landgodset ved Sabionetta; henimod Middag kiøre

Moder, Datter, Greven og maaskee endnu et Par Venner derhen.

Prindsen (taster sig ganske fortvivlet i en Stoel). Saa er det ude med mig, saa vil jeg ikke leve.

Marinelli. Men, hvad fattes Dem, Naadige Herre?

Prindsen (springer forbittret op). Forræder! — hvad der fattes mig — Nu vel, jeg elsker hende, jeg tilbeder hende. Saa viid det da! I have for længe siden maattet vide det, alle I, som heller vilde, at jeg skulde evig bære den stantede Orsinas skammelige Lænker. — Men at De, Marinelli, De, som saa ofte har forsikkret mig om det inderligste Venskab. — O! en Fyrste har ingen Ven, kan ingen Ven have — at De, De har kunnet indtil dette Dieblik paa saa troløs, paa saa lumsk en Maade dølge den Fare, der truede min Kiærlighed; dersom jeg nogensinde tilgiver Dem det — saa gid ingen af mine Synder tilgives mig!

Marinelli. Om De ogsaa vilde lade mig komme til at tale, Prinds, saa vidste jeg neppe at finde Ord — for at udtrykke Dem min Forundring; — De elsker Emilie Galotti? — Eed da mod Eed! dersom jeg har vidst det mindste af denne Kiærlighed, havt mindste Formodning derom, saa gid jeg maa blive forladt baade af Engle og Helgene! — den samme Eed tør jeg giøre for Orsina; hendes Mistanke svæver paa et ganske andet Spoer.

Prindsen. Saa tilgiv mig Marinelli, (kaster sig i hans Arme) og beklag mig.

Marinelli Nu vel, min Prinds! der seer de Frugterne af at være tilbageholden — Fyrster have ingen Ven, kunne ingen Ven have — og Aarsagen, hvis det er Tilfældet? — Fordi de ingen vil have. I Dag beære de os med Deres Fortrolighed, meddele os Deres hemmeligste Ønsker, aabne Deres hele Siel for os; og i Morgen ere vi atter saa fremmede for dem, som om de aldrig havde talt et Ord med os.

Prindsen. Ak! Marinelli, hvorledes kunde jeg betroe Dem det, som jeg neppe vilde tilstaae for mig selv?

Marinelli. Og venteligen endnu mindre har tilstaaet hende, som er Aarsagen til deres Qval?

Prindsen. Hende! — al min Umage har været forgieves for at faae hende anden Gang i Tale.

Marinelli. Og første Gang?

Prindsen. Talte jeg med hende. — Jeg gaaer fra Forstanden; og jeg skal endda giøre Dem en lang Fortælling? De seer mig et Rov for Bølgerne; hvi spørger De da, hvorledes jeg er bleven det? Red mig, om De kan, og spørg saa!

Marinelli. Redde! Hvad er der vel at redde? Den Tilstaaelse, naadige Herre, som De har forsømt at giøre Emilie Galotti, maa De nu giøre Grevinde Appiani. De Vare, som man ikke kan bekomme fra første Haand, dem kiøber man fra anden, og som oftest faaer man dem fra anden Haand for saa meget bedre Kiøb.

Prindsen. Alvorlig, Marinelli, alvorlig! eller —

Marinelli. Vist nok, ogsaa saa meget slettere.

Prindsen. De bliver uforskammet.

Marinelli. Og desuden vil Greven føre hende ud af Landet. — Ja, saa maatte man da være betænkt paa noget andet.

Prindsen. Og hvorpaa? kiæreste, bedste Marinelli! tænk for mig, hvad vilde De giøre, dersom De var i mit Sted?

Marinelli. Fremfor alt ansee Smaating, som Smaating; og sige til mig selv, at jeg ikke forgieves vilde være det, jeg er — Herre!

Prindsen. Smigre mig ikke med en Magt, som jeg ikke seer, hvorledes jeg her kunde bruge. — I Dag siger De? allerede i Dag?

Marinelli. Først i Dag — skal det gaae for sig; og det er kun giort Gierning, som ikke staaer til at ændre. (Efter en kort Overveielse.) Vil De give mig fri Haand, vil De samtykke i alt hvad jeg giør?

Prindsen. Alting Marinelli, alting, hvad der kan afvende dette Slag.

Marinelli. Saa lad os ikke spilde noget Dieblik. Men De maae ikke blive i Byen. Kiør strax til Deres Lystslot Dosala; Veien til Sabionetta løber der forbi. Skulde det ikke lykkes mig at faae Greven ufortøvet herfra, saa tænker jeg — dog! jeg troer, at han skal løbe i denne Snare. De er jo sindet, naadige Herre, at sende en Gesandt til Massa, i Anledning af Deres Formæling? Lad Greven blive denne Gesandt, paa det Vilkaar, at han reiser endnu i Dag; forstaaer De?

Prindsen. Fortræffeligt! bring ham ud til mig. Gaae, iil! Jeg sætter mig strax i Vognen.

Syvende Scene. Prindsen (alene).

Strax! Strax! Hvor blev det af? (seer sig om efter Portraitet.) Paa Gulvet? det gik for vidt! (tager det op.) Dog, see paa det! nei; for det første vil jeg ikke mere see paa Dig. Hvorfor skulde jeg trykke Pilen endnu dybere ind i Saaret? (sætter det bort.) Jeg har længe nok sukket, vansmægtet — længere end jeg burde, og intet udrettet, og over denne ømme Uvirksomhed paa et Haar nær tabt alting. — Og om nu alting var tabt? Om Marinelli

intet udrettede? — Hvorfor vil jeg forlade mig paa ham alene? Det falder mig ind, at paa denne Tid (seer paa Uhret) just ved dette Klokkeslet, pleier den fromme Pige hver Morgen at bivaane Messen hos Dominicanerne. Om jeg søgte der at faae hende i Tale? Men i Dag, i Dag! paa hendes Bryllupsdag ligger der hende nok andre Ting paa Hiertet, end Messen. — Imidlertid, hvem kan vide det? — det er et Forsøg (ringer, og i det han pakker i en Hast nogle af Papirerne sammen, som ligge paa Bordet, kommer Kammertieneren.) Lad Vognen kiøre frem. Er endnu ingen af Referenterne der?

Kammertieneren. Camillo Rota.

Prindsen. Lad ham komme (Kammertieneren gaaer.) Men han maa ikke holde mig op; denne Gang ikke; en anden Gang skal jeg saameget længer være til Tieneste for hans Betænkeligheder. — Her var jo ogsaa en Ansøgning fra en Emilie Bruneschi, (opsøger den) der er den; men, min gode Bruneschi, dersom Din Talsmandinde —

Ottende Scene.

Prindsen. Camillo Rota (med Papirer i Haanden).

Prindsen. Kom Rota! kom! her er det, jeg har aabnet i Morges, det er ikke meget trøsteligt. De kan selv see, hvad der skal besluttes. Tag det kun til Dem.

Rota. Godt, naadige Herre!

Prindsen. Her er endnu en Ansøgning fra en Emilie Galot — Bruneschi, vilde jeg sige; vel har jeg allerede skrevet: Bevilget, derpaa, men dog — Sagen er temmelig betydelig, De kan lade Expeditionen beroe — eller ogsaa ikke beroe, ligesom De vil.

Rota. Ikke som jeg vil, naadige Herre!

Prindsen. Hvad er der ellers? Noget til Underskrivt?

Rota. En Dødsdom skulde underskrives.

Prindsen. Meget gierne — kom med den, snart!

Rota (standser og seer stivt paa Prindsen). Jeg sagde: En Dødsdom.

Prindsen. Jeg hørte det nok; det kunde allerede være giort; jeg har Hast.

Rota (søger i sine Papirer). Nu har jeg vel ikke taget den med — tilgiv mig, Naadige Herre! det kan beroe med den til i Morgen.

Prindsen. Ogsaa det. Pak nu dette sammen, jeg maa bort. I Morgen, Rota, Mere. (Han gaaer.)

Rota (ryster med Hovedet, i det han tager Papirerne til sig og gaaer). Meget gierne; en Dødsdom, meget gierne! jeg havde ikke villet lade ham underskrive den i det Øieblik, om det endogsaa havde været min eneste Søns Morder. — Meget gierne! meget gierne! Det gaaer mig lige ind i Sielen, dette græsselige: meget gierne.

Anden Act. (Sal hos Galotti.)

Første Scene. Claudia Galotti. Pirro.

Claudia (til Pirro, i det hun kommer ud og seer ham komme fra den anden Side). Hvem var det, som reed ind i Gaarden?

Pirro. Herren, naadige Frue!

Claudia. Min Gemal! Er det mueligt?

Pirro. Han følger lige bag efter mig.

Claudia. Saa uventet. (I det hun gaaer ham i Møde.) Ah! min bedste —

Anden Scene.

De Forrige. Odoardo Galotti.

Odoardo. God Morgen, min Elskede! det kan man kalde at overraske, ikke sandt?

Claudia. Og paa den behageligste Maade; dersom det ellers kun er en Overraskelse.

Odoardo. Intet andet! Vær kun ubekymret. Denne Dags Lyksalighed vakte mig meget tidlig; Morgenstunden var saa deilig, Veien saa kort; jeg formodede, I havde meget travelt her; hvor let kan de ikke glemme noget, tænkte jeg. Med eet Ord: jeg kommer, jeg seer Eder, og vender strax om igien. Hvor er Emilie? hun er uden Tvivl sysselsat med sin Pynt?

Claudia. Med sin Siel! Hun er i Messen; jeg har, sagde hun, i Dag, fremfor alle andre Dage, Aarsag til at anholde om Naade her oven fra, og derpaa lod hun alting ligge, tog sit Slør og ilede —

Odoardo. Ganske alene?

Claudia. De faa Trin —

Odoardo. Eet er allerede nok til et Feiltrin.

Claudia. Bliv ikke vred, min Bedste! Kom nu ind, for at hvile et Øieblik, og, om Du behager, at nyde nogle Forfriskninger.

Odoardo. Ligesom Du vil, Claudia. — Men hun skulde ikke gaaet alene.

Claudia. Bliv her i Forgemakket, Pirro, for at frabede os alle Besøg for i Dag.

Tredie Scene. Pirro, og strax derpaa Angelo.

Pirro. Som kun lade sig melde af Nysgierrighed; hvor har man ikke frittet mig ud i en Tid af en Time! — Hvem kommer der?

Angelo (halv bag ved Coulissen i en kort Kappe, som han holder for Ansigtet, og med Hatten ned i Panden). Pirro, Pirro!

Pirro. En Bekiendt? (i det Angelo kommer frem og kaster Kappen tilside.) Himmel! Angelo, er det Dig?

Angelo. Som Du seer. Jeg har længe nok gaaet rundt omkring Huset, for at faae Dig i Tale. — Hør! et Ord.

Pirro. Og Du vover at komme for Dagens Lys igien? Siden det sidste Mord har man erklæret Dig fredløs, og der er sat Priis paa Dit Hoved —

Angelo. Som Du dog vel ikke vil fortiene?

Pirro. Hvad vil Du? Jeg beder Dig, giør mig ikke ulykkelig.

Angelo. Maaskee hermed? (viser ham en Pung med Penge.) Der, tag! den hører Dig til.

Pirro. Mig?

Angelo. Ja, har Du glemt, at Tydskeren, Din forrige Herre —

Pirro. Tie stille dermed!

Angelo. Som Du førte i vor Snare paa Veien til Pisa — —

Pirro. Om nogen hørte os!

Angelo. Havde den Godhed at efterlade os ogsaa en kostbar Ring; veed Du ikke, at denne Ring var saa kostbar, at vi ikke, uden at blive mistænkte, kunde strax giøre den i Penge. Endelig er det lykkedes os dermed; jeg har faaet 100 Pistoletter for den, og dette er Din Deel; der, tag!

Pirro. Jeg vil ikke have det, behold det altsammen.

Angelo. For mig gierne; naar det er Dig ligemeget, hvad Priis Du byder Dit Hoved tilfals for.

(Han lader, som han vil giemme Pungen.)

Pirro. Saa giv hid! (tager den.) Og hvad saa videre? Thi at Du skulde have søgt mig op allene derfor —

Angelo. Det kommer Dig ikke ret troligt for? Slubbert! hvad tænker Du om os? Troer Du, at vi ere i Stand til at forholde nogen sin Fortieneste? Det kan være Brug iblandt de saa kaldte ærlige Folk, men iblandt os ikke. Farvel! (han lader, som han vil gaae, men vender om igien.) Een Ting maae jeg dog spørge om: Der kom jo den gamle Galotti ganske alene jagende igiennem Byen; hvad vil han?

Pirro. Intet; det var blot en Spadseretour. Hans Datter skal i Aften vies til Grev Appiani paa det Gods, som han kom fra; han kunde ikke oppebie Tiden.

Angelo. Rider han strax tilbage?

Pirro. Saa snart, at han træffer Dig her, dersom Du endnu tøver lidt. — Men Du har dog vel ingen Anslag paa ham? Tag Dig vare! han er en Mand —

Angelo. Kiender jeg ham ikke nok? har jeg ikke tient under ham? — dersom der ellers kun var noget tilgavns at hente hos ham! — Naar kiøre de unge Folk bag efter?

Pirro. Mod Middag.

Angelo. Hvor stort er Følget?

Pirro. Een eeneste Vogn, med Moder, Datter og Greven. Der kommer et Par Fremmede fra Sabionetta, som Vidner.

Angelo. Hvor mange Betiente?

Pirro. Ikkun to; foruden mig, der rider i Forveien.

Angelo. Det er godt. Endnu eet! Hvis er Vognen, Jeres eller Grevens?

Pirro. Grevens.

Angelo. Det er slemt; saa er der endnu en Forrider, foruden en haandfast Kudsk; dog —

Pirro. Jeg falder i Forundring. Men, hvad har Du i Sinde? De faa Smykker, som Bruden kunde have, vil neppe lønne Umagen —

Angelo. Saa lønner Bruden den selv.

Pirro. Og jeg skulde være deelagtig med Dig ogsaa i denne Forbrydelse?

Angelo. Du rider jo foran; riid kun, riid kun, og bryd Dig om intet.

Pirro. Det giør jeg i Evighed ikke.

Angelo. Hvordan? Jeg troer saamen, at Du vil lade, som om Du havde Samvittighed. Jeg skulde tænke, god Karl, at Du kiender mig — Dersom Du sladdrer, dersom een eeneste Omstændighed findes anderledes, end Du har angivet den, —

Pirro. Men, Angelo! for Himlens Skyld —

Angelo. Giør, hvad Du ikke kan lade. (Gaaer.)

Pirro. Ha! dersom Fanden ikkun faaer Dig ved et Haar, saa er Du hans for evig. Jeg Ulyksalige!

Fierde Scene.

Odoardo og Claudia Galotti. Pirro.

Odoardo. Hun bliver mig for længe borte.

Claudia. Et Øieblik endnu, Odoardo. Det vilde smerte hende, dersom hun ikke fik Dig at see.

Odoardo. Jeg maa ogsaa see ind til Greven; jeg kan neppe oppebie Øieblikket, da jeg skal kalde denne værdige unge Mand min Søn. Alt hos ham indtager mig, og især hans Beslutning, at leve for sig selv i hans Fædrene-Dale.

Claudia. Mit Hierte brister, naar jeg tænker derpaa, saa reent skal vi miste hende, denne eeneste elskede Datter!

Odoardo. Hvad kalder Du at miste hende? at vide hende i Kiærlighedens Arme? Forbland ikke den Fornøielse, Du har af hende, med hendes Lyksalighed; Du kunde ellers fornye min gamle Mistanke: at det var mere Verdens Tummel og Adspredelse, meer Nærheden af Hoffet, end den Nodvendighed, at forskaffe vor Datter en anstændig Opdragelse, der bevægede Dig til at blive her i Byen med hende, langt fra en Mand og Fader, der saa inderligen elsker Eder.

Claudia. Hvor uretfærdigt, Odoardo! Men lad mig i Dag kun anføre een eneste Ting til Forsvar for denne Bye, for denne Nærhed af Hoffet, som ere Din strenge Dyd saa forhadte. Her, kun her kunde Kierligheden bringe dem sammen, som vare skabte for hinanden; kun her kunde Greven finde Emilie, og han fandt hende.

Odoardo. Det vil jeg tilstaae. Men, gode Claudia, havde Du derfor Ret, fordi Udfaldet giver Dig Ret? Det er vel, at det er løben saaledes af med denne Bye-Opdragelse. Men lad os ikke tilskrive vor Viisdom, hvad vi allene have Lykken at takke for. Godt, at det er løben saaledes af! Men nu, da de, som vare bestemte for hinanden, have fundet hinanden, saa lad dem drage derhen, hvor Uskyld og Roelighed vinke ad dem. Hvad skulde Greven giøre her? Bukke, smigre, krybe, og søge at stikke Marinellierne ud? For omsider at naae en Lykke, han ikke trænger til; for omsider at blive værdiget en Ære, som ingen var for ham? Pirro!

Pirro. Hvad befaler?

Odoardo. Gaae og bring min Hest hen til Grevens Huus. Jeg kommer strax efter, og vil sætte mig der til Hest. (Pirro gaaer.) Hvorfor skulde Greven tiene her, naar han selv kan befale der? Desuden, Claudia, saa betænker Du ikke, at han, ved at ægte vor Datter, sætter sig ganske og aldeles i Ugunst hos Prindsen. Prindsen hader mig —

Claudia. Maaskee mindre, end Du befrygter.

Odoardo. Befrygter? Frygter jeg for sligt?

Claudia. Har jeg alt sagt Dig, at Prindsen har seet Emilie?

Odoardo. Prindsen! og hvor da?

Claudia. Ved den sidste Soiree hos Cantsler Grimaldi, som han beærede med sin Nærværelse. Han viste sig saa naadig imod hende —

Odoardo. Saa naadig?

Claudia. Han talede saa længe med hende —

Odoardo. Han talede med hende?

Claudia. Syntes saa fortryllet af hendes Munterhed og Vid —

Odoardo. Saa fortryllet?

Claudia. Og har siden talt med saa stor Berømmelse om hendes Skiønhed —

Odoardo. Berømmelse? Og alt dette fortæller Du mig med Henrykkelse? O Claudia, forfængelige, daarlige Moder!

Claudia. Hvi saa?

Odoardo. Nu vel! vel! at ogsaa det er løben saaledes af — Ha! naar jeg forestiller mig — det var just det Sted, hvor Saaret kunde blive mig dødeligst — den Vellystige, som beundrer, han begierer — Claudia, Claudia! den blotte Tanke giør mig rasende — Du burde strax ladet mig det vide — dog, jeg vilde nødig sige Dig noget ubehageligt i Dag. Men dersom jeg blev her længer, saa kunde jeg — (i det hun tager ham ved Haanden) derfor slip mig, slip mig. Guds Fred, Claudia! kom lykkelig og vel efter mig.

Femte Scene. Claudia (alene).

Hvilken Mand! — O den barske Dyd! Ifald den ellers fortiener dette Navn. Alting synes den mistænkeligt, alting strafværdigt — eller dersom det kan kaldes at kiende Menneskene, hvem vilde da ønske at kiende Dem? Men hvor bliver ogsaa Emilie af? — Han er Faderens Fiende, følgelig — følgelig dersom han har Øie paa Datteren, saa er det alene for at beskiemme ham.

Siette Scene. Claudia. Emilie.

Emilie (styrter angest og forvirret ind). Gud skee Lov! nu er jeg i Sikkerhed, eller har han endog fulgt efter mig? (i det hun kaster sit Slør tilbage, og bliver sin Moder vaer) har han, min Moder? har han? — nei, Himlen skee Tak!

Claudia. Hvorledes er det fat, min Datter, hvad feiler Dig?

Emilie. Intet, intet.

Claudia. Hvorfor løbe Dine Øine saa forvildede omkring? hvert et Ledemod skielver jo?

Emilie. Hvad har jeg maattet høre? Og hvor, hvor har jeg maattet høre det?

Claudia. Jeg troede at Du var i Kirken.

Emilie. Just der. Hvad bryder Lasten sig om Kirke og Alter? — Ak! min Moder! (hun kaster sig i Claudias Arme.)

Claudia. Tal dog min Datter! — riv mig ud af min Angst. Hvad Ondt kan der have mødt Dig paa saa helligt et Sted?

Emilie. Aldrig burde min Andagt været mere inderlig og brændende, end i Dag; men aldrig har den været mindre hvad den burde være.

Claudia. Vi ere Mennesker, min Emilie; den Gave at bede, er ikke stedse i vor Magt; men for Himlen er Villien til at bede, Bønnen selv.

Emilie. Og Villien til at synde ogsaa Synden.

Claudia. Det har ikke været min Emilies Villie.

Emilie. Nei min Moder, saa dybt lod Naaden mig ikke synke; men ak! at Andres Lastefuldhed imod vor Villie kan giøre os til Medskyldige!

Claudia. Fat Dig! — sank Dine adspredte Tanker, saa meget som det er mue-

ligt — siig mig reent ud, hvad der har mødt Dig.

Emilie. I det jeg, noget længere fra Alteret end jeg pleiede, fordi jeg kom for sildig, havde kastet mig paa mine Knæe; i det jeg vilde hæve mit Hierte, kom der Een og tog sin Plads tæt bag ved mig. Jeg kunde hverken rykke frem eller til Siden — saa gierne som jeg vilde; af Frygt for, at en Andens Andagt maatte forstyrre mig i min — Andagt! det var det værste jeg frygtede for — men det varede ikke længe, førend jeg ganske tæt ved mit Øre — efter et dybt Suk — hørte Navnet, — ikke af en Helgen — men Navnet — bliv ikke vred min Moder — af Deres Datter — Mit Navn! — O at en døvende Torden havde hindret mig at høre meere! Der taledes om Skiønhed, om Kiærlighed — der klagedes over, at denne Dag, som giorde min Lykke — om den ellers giorde den, — giorde ham for stedse ulykkelig — han besvor mig — jeg var tvungen til at høre alt dette; men jeg saae mig ikke om, jeg vilde lade, som om jeg ikke hørte det, — Hvad kunde jeg giøre mere? bede min gode Engel, at berøve mig Hørelsen, om det endog skulde være for stedse! Jeg bad ogsaa derom, det var det eneste hvorom jeg kunde bede. Endelig blev det paa Tiden at jeg skulde reise mig, den hellige Forretning var forbi. Jeg skielvede for at vende mig om, jeg skielvede for at see den, der torde tillade sig denne Gudsbespottelse. Og da jeg vendte mig, da jeg saae ham —

Claudia. Hvem min Datter?

Emilie. Ja giet min Moder, giet engang — jeg troede jeg skulde synke i Jorden. — Ham selv.

Claudia. Hvem? ham selv?

Emilie. Prindsen.

Claudia. Prindsen! — Velsignet være Din Faders Utaalmodighed, der ikke tillod ham at oppebie Dig.

Emilie. Min Fader har været her? — og vilde ikke oppebie mig!

Claudia. Om Du i Din Forvirring havde ladet ham høre alt dette?

Emilie. Nu min Moder! — Hvori havde han kunnet finde mig strafværdig?

Claudia. I slet intet, ligesaa lidet som mig. Men desuagtet — O! Du kiender ikke Din Fader; i sin Vrede havde han ikke skielnet imellem den uskyldige Aarsag til Forbrydelsen og Forbrydelsen selv. I sit Raserie havde han anseet mig som den, der havde givet Anledning til det, jeg hverken kunde forhindre eller see forud. — Men videre, min Datter, videre; da Du nu saae at det var Prindsen — jeg vil haabe, at Du var Dig selv saa mægtig, med eet eneste Øiekast at vise ham al den Foragt han fortiente.

Emilie. Det var jeg ikke min Moder. Da jeg først havde seet, at det var ham, havde jeg ikke det Hierte, at vende Øiet mere til ham. Jeg flyede.

Claudia. Og Prindsen fulgte efter Dig?

Emilie. Som jeg ikke vidste noget af, førend jeg følede at een tog mig ved Haanden i Kirkegangen. Og det var ham. For Skammens Skyld maatte jeg holde Stand; havde jeg revet mig fra ham, saa vilde det have giort de Forbigaaende alt for opmærksomme paa os. Det var den eneste Betragtning, jeg var i Stand til at giøre — eller som jeg nu kommer ihu igien. Han talede — og jeg svarede ham. Men hvad han sagde, og hvad jeg svarede ham — kan jeg erindre det, saa er det godt, og saa skal jeg sige Dem det, min Moder. For nærværende Tid veed jeg slet intet deraf. Mine Sandser vare reent borte. Jeg veed hverken hvordan jeg er sluppen fra ham, eller hvorledes jeg er kommen ud af Kirkegangen. Jeg kom først til mig selv igien, efter at jeg var kommen paa Gaden; jeg hørte ham gaae bag efter mig, jeg hørte ham tillige med mig at komme ind i Huset, og følge op af Trappen efter mig. —

Claudia. Forskrækkelsen har sin Sands for sig, min Datter. Jeg glemmer aldrig Din Forfatning, da Du kom styrtende herind! — Nei, saavidt torde han sikkert ikke driste sig til at følge Dig. Men min Gud! Dersom Din Fader vidste det! hvor rasende var han ikke allerede blot ved at høre, at Prindsen sidst havde seet Dig med et Slags Behag! Vær imidlertid roelig min Datter! Ansee det, der er hændet Dig, som en Drøm, og det vil ogsaa have mindre Følger end en Drøm. I Dag undgaaer Du med eet alle Efterstræbelser.

Emilie. Men Greven maae dog vide det; ikke saa, min Moder? ham skal jeg sige det.

Claudia. For alting ikke. Hvortil? hvorfor? vil Du giøre ham uroelig for ingen Ting? Thi om han endog ikke blev det nu, saa lær dette, mit Barn, at Giften, skiøndt den ikke strax virker, er derfor ligefuldt farlig. Det, som ikke giorde Indtryk hos Elskeren, kunde giøre det hos Ægtemanden. Elskeren, kunde det endogsaa smigre at have vundet Fortrin for saa betydelig en Medbeiler; men naar han først har vundet dette Fortrin — Ak! mit Barn, — saa bliver der meget ofte en ganske anden Person af Elskeren. Din gode Skiebne befrie Dig fra at erfare det.

Emilie. De veed, min Moder, at jeg i alle Ting underkaster mig Deres dybere

Indsigt. — Men dersom han fik at vide af nogen anden, at Prindsen havde talt med mig i Dag, vilde da ikke min Taushed, enten tidlig eller sildig forøge hans Uroelighed? Jeg troer, at det er bedre ikke at have noget paa mit Hierte skiult for ham.

Claudia. Svaghed, forelsket Svaghed! nei min Datter! aldeles ikke; sig ham det ikke, lad ham ikke mærke det ringeste.

Emilie. Nu ja, min Moder! jeg har ingen anden Villie end Deres. Ah ha! (med et dybt Aandedrag) jeg bliver atter ganske let om Hiertet. Hvad er jeg dog ikke en taabelig, frygtsom Stakkel! — Ikke sandt min Moder? — Jeg kunde have baaret mig ganske anderledes ad, uden at have overtraadt hvad jeg skylder mig selv.

Claudia. Det vilde jeg ikke sige Dig, min Datter, men overlade det til Din egen sunde Fornuft, siden jeg vidste, at den vilde sige Dig det, saasnart Du havde fattet Dig. Prindsen er galant. Du er kun lidt vant til at høre den store Verdens intet-betydende Sprog. I det bliver en blot Høflighed til Følelser, Smiger til Forsikringer, et Indfald til et Ønske, et Ønske til et Forsæt. Intet lyder i dette Sprog som alting; og alting er i det, just det samme som intet.

Emilie. O min Moder! saa maatte jeg jo med min Angest forekomme mig selv ganske latterlig! Nu, min kiere Appiani skal ganske sikkert ikke faae det mindste at vide heraf. Han kunde let falde paa, at jeg var mere forfængelig end dydig. — Ha! der kommer han selv, det er hans Gang.

Syvende Scene.

De Forrige. Grev Appiani.

Appiani (dybsindig og med nedslagne Øine; han seer ikke Emilie, førend hun løber ham i Møde og staaer lige for ham). Ak min Dyrebareste! — jeg ventede Dem ikke i Forgemakket.

Emilie. Jeg ønskede Dem munter Hr. Greve, ogsaa hvor De ikke venter mig — saa høitidelig, saa alvorlig? — er denne Dag da ingen glad Følelse værd?

Appiani. Den er meere værd end mit hele Liv. Men da den er fuld af saamegen Lyksalighed for mig, faa er det maaskee denne Lyksalighed selv, der giør mig saa alvorlig, eller som De kalder det, min Frøken, saa høitidelig. (I det han seer hendes Moder.) Ah! ogsaa De her, min naadige Frue! som jeg nu snart skal nævne ved et kierligere Navn?

Claudia. Som skal udgiøre min største Stolthed! — hvor er Du ikke lykkelig, min Emilie! hvorfor vilde Din Fader dog ikke blive og tage Deel i vor Henrykkelse?

Appiani. I dette Øieblik rev jeg mig af hans Arme, eller rettere sagt: han sig af mine. Hvilken Mand er ikke Deres Fader, min Emilie! Et Mønster paa alle Mandens Dyder. Til hvilken Tænkemaade hæver ikke min Siel sig i hans Nærværelse! aldrig er mit Forsæt, til stedse at handle vel og ædelt, saa levende, som naar jeg seer ham — naar jeg kun tænker mig ham. Og hvormed, uden med Opfyldelsen af dette Forsæt, kunde jeg blive den Ære værdig at kaldes hans Søn — at være Deres, min Emilie?

Emilie. Og han vilde ikke oppebie mig?

Appiani. Jeg tænker, at det var fordi hans Emilie vilde alt for stærkt have rørt og bemestret sig hans hele Siel for et Øieblikks Besøg.

Claudia. Han troede at finde Dig sysselsat med Din Brudepynt, og hørte —

Appiani. Hvad jeg med den ømmeste Beundring hørte igien af ham. Det er ret, min Emilie! jeg faaer en gudfrygtig Kone i Dem, og som tillige ikke hovmoder sig af sin Gudsfrygt.

Claudia. Men mine Børn, det ene maa giøres, uden at det andet forsømmes — det er høi Tid, min Emilie, skynd Dig.

Appiani. Hvormed naadige Frue.

Claudia. De vil dog vel ikke føre hende til Alteret, Hr. Greve, saaledes som hun staaer der?

Appiani. I Sandhed! det bliver jeg nu først vaer; hvem kan give agt paa Deres Pynt, min Emilie, naar man seer paa Dem? Men hvorfor ikke just saaledes, som hun staaer der?

Emilie. Nei, min kiere Greve, ikke saaledes; ikke ganske saaledes, men ikke heller meget prægtigere, ikke meget. I en Haandevending skal det være giort. Intet, slet intet af Juvelerne, den sidste Foræring af Deres ødsle Ædelmodighed; og intet, slet intet, som passer til Juveler. Jeg kunde blive disse Juveler fiendsk, ifald de ikke kom fra Deres Haand; thi jeg har allerede tre Gange drømt om dem.

Claudia. Nu, det veed jeg jo slet intet af.

Emilie. At jeg havde dem paa, og med eet blev hver en Steen forvandlet til en Perle. Og Perler, min Moder, betyde Taarer.

Claudia. Din Udtolkning, mit Barn, er endnu mere drømmende end Drømmen selv. Har Du ikke altid holdt mere af Perler end af Juveler?

Emilie. Jo min Moder, jo vist har jeg.

Appiani (tungsindig og ponsende). Betyde Taarer! —

Emilie. Hvorledes! det giør Dem opmærksom! Dem? —

Appiani. De har Ret; jeg burde skamme mig; men naar Indbildningskraften engang er aaben for sørgelige Forestillinger. —

Emilie. Men hvorfor er den det ogsaa? — hvad tænker De nu vel, at jeg har valgt mig? hvad havde jeg paa den første Gang, De fandt Behag i mig? Veed De det endnu?

Appiani. Om jeg endnu veed det? jeg seer Dem stedse saaledes i mine Tanker; ja jeg seer dem endog saaledes, naar jeg ikke seer Dem saa.

Emilie. Altsaa bliver Klædningen af samme Farve og samme Snit, fri og flagrende.

Appiani. Fortræffeligt.

Emilie. Og Haaret!

Appiani. I sin egen skiønne Farve; i Lokker, som Naturen selv dannede.

Emilie. Rosen deri ikke at glemme! Rigtigt, rigtigt! et Øieblikς Taalmodighed, og jeg staaer saaledes for Dem.

Ottende Scene. Appiani. Claudia.

Appiani (seer efter hende med en nedslagen Mine). Perler betyde Taarer — Et Øieblikς Taalmodighed! Ja dersom Tiden var uden for os selv — dersom en Minut ved Viseren ikke kunde forlænges inden i os til hele Aar.

Claudia. Emilies Anmærkning, Hr. Greve, var ligesaa rigtig som hurtig; De er mere alvorlig i Dag end ellers. Nu, De er kun et Skridt fra Deres Ønskers Maal, skulde det da fortryde Dem, Hr. Greve, at det har været Maalet for Deres Ønsker?

Appiani. O min Moder! kan De mistænke Deres Søn for sligt? men det er sandt, at jeg i Dag er usædvanlig mørk og tungsindig. Men see, naadige Frue, at være eet Skridt fra Maalet og slet ikke at være kommet paa Banen, er i Grunden et og det samme. Alt hvad jeg fra i Gaar og Forgaars har seet, hørt eller drømt, forkynder mig denne Sandhed. Denne Tanke hefter sig ved enhver anden Tanke, som jeg maae eller vil have. Hvad er det? jeg forstaaer det ikke?

Claudia. De giør mig uroelig Hr. Greve. —

Appiani. Det ene kommer til det andet; jeg er ærgerlig — ærgerlig over mine Venner, over mig selv.

Claudia. Hvi saa?

Appiani. Mine Venner paastaae, at jeg skal melde Prindsen mit Giftermaal, førend jeg fuldbyrder det. De giver mig Ret i, at det ikke er en Skyldighed; men Agtelsen for ham, sige de, udkræver det — og jeg har været skrøbelig nok til at love dem det. Jeg vilde just nu kiøre hen til ham.

Claudia (bestyrtset). Til Prindsen?

Niende Scene.

De Forrige. Pirro, og strax derpaa Marinelli.

Pirro. Naadige Frue! Kammerherre Marinelli holder her uden for og spørger efter Greven.

Appiani. Efter mig?

Pirro. Der er han allerede. (Aabner Døren for ham og gaaer ud.)

Marinelli. Jeg beder om Forladelse, naadige Frue! — Min Hr. Greve, jeg var uden for Deres Gaard, og fik at vide, at De var her. Jeg har et uopsætteligt Ærende til Dem — jeg maa endnu engang bede Dem om Forladelse, naadige Frue, men det kan afgiøres i et Par Minuter.

Claudia. Som jeg ikke vil giøre noget Ophold i. (Neier og gaaer ud.)

Tiende Scene. Appiani. Marinelli.

Appiani. Nu vel, min Herre!

Marinelli. Jeg kommer fra hans Durchlauchtighed Prindsen.

Appiani. Hvad har han at befale?

Marinelli. Jeg er stolt af at være Overbringeren af saa betydelig en Naade, og dersom Grev Appiani ikke med Magt vil miskiende en af hans hengivneste Venner i mig —

Appiani. Uden videre Fortale, om jeg tør bede.

Marinelli. Ogsaa det! — Prindsen maa strax skikke en Gesandt til Hertugen af Massa, i Anledning af Formælingen med Prindsessen hans Datter. Han var længe tvivlraadig hvem han skulde udnævne dertil. Endelig er hans Valg falden paa Dem Hr. Greve.

Appiani. Paa mig?

Marinelli. Og det — dersom Venskab tør rose sig af sligt — ikke uden jeg har havt Deel deri.

Appiani. De sætter mig virkelig i Forlegenhed med at takke Dem. Jeg havde allerede for længe siden slaaet det af mine Tanker, at Prindsen skulde finde for godt at bruge mig.

Marinelli. Jeg er forvisset om, at det alene har manglet ham paa en værdig Leilighed. Og dersom denne ikke endnu skulde være en Mand, som Grev Appiani værdig nok, saa har da mit Venskab været lidt for iilfærdigt.

Appiani. Venskab, og Venskab ved hvert andet Ord. Med hvem taler jeg da? Jeg har aldrig drømt om Kammerherre Marinellis Venskab.

Marinelli. Jeg indseer min Forseelse Hr. Greve; den utilgivelige Forseelse, at jeg uden Deres Tilladelse har villet være Deres Ven. Men med alt det, hvad giør

det til Sagen? Prindsens Naade, den Dem tilbudne Ære bliver det de ere, og jeg tvivler ingenlunde paa, at De jo med Begierlighed tager derimod.

Appiani (efter lidet Overlæg). Ganske vist.

Marinelli. Saa kom da med.

Appiani. Hvorhen?

Marinelli. Til Dosala; der er Prindsen; Alting ligger færdig der. Thi De maae tiltræde Reisen endnu i Dag.

Appiani. Hvad siger De? — endnu i Dag?

Marinelli. Ja; heller i dette Øieblik end i det paafølgende. Sagen har meget stor Hast.

Appiani. I Sandhed — saa giør det mig ondt, at jeg maa frabede mig den Ære, som Prindsen havde tiltænkt mig.

Marinelli. Hvorledes?

Appiani. Jeg kan hverken tiltræde Reisen i Dag eller i Morgen; ja ikke engang Overmorgen.

Marinelli. De skiemter Hr. Greve.

Appiani. Med Dem?

Marinelli. Uforligneligt! Men sigter Deres Skiemt til Prindsen, saa er det endnu moersommere — De kan ikke?

Appiani. Nei min Herre, nei! — og jeg haaber at Prindsen selv vil tage min Undskyldning for gyldig.

Marinelli. Jeg længes efter at høre den.

Appiani. O! en ringe Ting — seer De vel, jeg skal endnu i Dag have mig en Kone.

Marinelli. Nu vel! og derfor?

Appiani. Og derfor? — og derfor? — Deres Spørgsmaal er ogsaa forbistret naivt.

Marinelli. Man har Exempler Hr. Greve! at Bryllupper lade sig opsætte: jeg vil gierne troe at Brud og Brudgom ikke altid ere tiente dermed; Sagen kan have sit ubehagelige; men jeg tænkte dog, at en Herres Befaling —

Appiani. En Herres Befaling? — en Herres — den Herre man vælger sig selv, er ikke saa egentlig vor Herre. Jeg tilstaaer, at De skylder Prindsen en ubetinget Lydighed, men jeg ikke. Jeg kom som en Frivillig til hans Hof; jeg vilde have den Ære at tiene ham, men ikke være hans Slave. Jeg er en større Herres Vasal. —

Marinelli. Større eller mindre; Herre er Herre.

Appiani. Derom trættes jeg ikke med Dem. Siig De til Prindsen, hvad De har hørt — at det giør mig ondt, at jeg ikke kan tage imod hans Naade, fordi jeg i Dag skal indgaae en Forbindelse, hvorpaa mit Livs Lyksalighed beroer.

Marinelli. Vil De da ikke tillige lade ham vide med hvem?

Appiani. Med Emilie Galotti.

Marinelli. Datteren her af Huset?

Appiani. Her af Huset?

Marinelli. Hum! hum!

Appiani. Hvad behager?

Marinelli. Jeg skulde tænke, at det da havde saa meget mindre Vanskelighed med at opsætte Ceremonien til Deres Tilbagekomst.

Appiani. Ceremonien? kun Ceremonien?

Marinelli. De gode Forældre regne det vel ikke saa nøie.

Appiani. De gode Forældre?

Marinelli. Og Emilie bliver Dem jo vis nok?

Appiani. Jo vis nok? De er med Deres vis nok, — vis nok en fuldkommen Abekat.

Marinelli. Det siger De til mig, Hr. Greve?

Appiani. Hvorfor ikke?

Marinelli. Himmel! og alle Helgene! vi tales nærmere ved.

Appiani. Pah! Aben er lumsk, men —

Marinelli. Død og Fordømmelse! Jeg fordrer Satisfaction, Greve.

Appiani. Det forstaaer sig.

Marinelli. Og jeg tog den paa Stedet — dersom jeg nænte at forspilde den ømme Brudgom denne Dags Fornøielse.

Appiani. Nei, godhiertige Stakkel! det skal ikke holde Dem tilbage (han tager ham ved Haanden.) Vel har jeg ikke Lyst til at lade mig skikke til Massa i Dag, men til en Spadseregang med Dem har jeg Tid nok tilovers; kom kun, kom!

Marinelli (river sig løs og gaaer). Taalmodighed, Greve, kun Taalmodighed!

Ellevte Scene. Appiani. Claudia.

Appiani. Gaae Uværdige! — Ha! det har hiulpen, Blodet er kommet i Kaag. Jeg befinder mig nu ganske anderledes og bedre.

Claudia (i Hast og bestyrtset). Min Gud! Hr. Greve. Jeg hørte en heftig Ordstrid. Deres Ansigt blusser. Hvad er der forefaldet?

Appiani. Intet, naadige Frue, slet intet. Kammerherre Marinelli har beviist mig en stor Tieneste, han har sparet mig for at gaae til Prindsen.

Claudia. Virkelig?

Appiani. Ja; vi kan nu kiøre saa meget tidligere bort; jeg gaaer hen at skynde paa mine Folk, og kommer paa Øiebliket igien; imidlertid bliver Emilie ogsaa færdig.

Claudia. Kan jeg være ganske roelig, Hr. Greve?

Appiani. Ganske roelig, naadige Frue. (Hun gaaer ind og han bort.)

Tredie Act.

(Forgemak paa Prindsens Lystslot.)

Første Scene. Prindsen. Marinelli.

Marinelli. Forgieves. Han afslog den tilbudte Ære med den største Foragt.

Prindsen. Og saa bliver det derved? saa gaaer Bryllupet for sig? saa bliver endnu i Dag Emilie hans?

Marinelli. Efter al Anseende.

Prindsen. Jeg lovede mig saa meget af Deres Indfald; hvem veed ogsaa, hvor taabelig De har sat det i Værk. Naar en Daare engang giver et godt Raad, saa maa man tage en fornuftig Mand til at udføre det; det burde jeg have betænkt.

Marinelli. Der bliver jeg ret herlig belønnet.

Prindsen. Belønnet! og hvorfor?

Marinelli. At jeg endog har villet sætte mit Liv i vove derved. Da jeg saae, at hverken Alvor eller Spot kunde bevæge Greven til at sætte sin Kiærlighed tilside for Æren, saa forsøgte jeg at bringe ham i Harnisk. Jeg sagde ham Ting, der bragte ham til at glemme sig selv. Han brugte fornærmelige Talemaader imod mig, jeg begierede Satisfaction, og begierede den strax paa Stedet. Jeg tænkte saa: enten han mig, eller jeg ham. Nedlægger jeg ham, saa hør Marken os ganske til; nedlægger han mig, nu vel, saa maa han rømme, og saa vinder Prindsen i det mindste Tid.

Prindsen. Det har De giort, Marinelli?

Marinelli. Man skulde vide forud, naar man med slig en daarlig Beredvillighed opofrer sig for de Store; man skulde vide det forud, hvor erkiendtlige de vilde vise sig.

Prindsen. Og Greven? — han har Ord for, ikke at lade sig sligt sige to Gange.

Marinelli. Det er uden Tvivl ligesom det falder — hvem kan fortænke ham i det? — han svarede: at han for i Dag havde noget vigtigere at forrette, end at prøve en Klinge med mig. Og derpaa satte han mig Stævne til ottende Dagen efter Bryllupet.

Prindsen. Med Emilie Galotti! den Tanke giør mig afsindig! Derved lod De det blive, og gik bort; og kommer hid og praler med, at De har sat Deres Liv paa Spil for mig — opofret Dem for mig. —

Marinelli. Men hvad vil De, naadige Herre, at jeg skulde giort videre?

Prindsen. Giort videre! — ret ligesom han havde giort noget.

Marinelli. Fortæl da engang, naadige Herre! hvad De har udrettet for Dem selv. De var jo saa lykkelig, at faae hende endnu i Tale i Kirken. Hvad Aftale tog De der med hende?

Prindsen (haanlig). Nysgierrighed har De nok af — jeg maa vel tilfredsstille den. O! alting gik der efter Ønske — — De behøver ikke at umage Dem videre, min alt for tienstvillige Ven! — hun forekom min Attraae; jeg havde strax kunnet tage hende med mig. (Kold og bydende.) Nu veed De, hvad De vilde vide — og kan gaae.

Marinelli. Og kan gaae! — Jo, jo! det er Enden paa Legen, og vilde blive det; sæt ogsaa, at jeg forsøgte Umuligheden — Umuligheden, siger jeg — saa umueligt var det vel just ikke — men dristigt. Dersom vi havde Bruden i vor Vold, saa vilde jeg staae inde for, at der ikke skulde blive noget af Bryluppet.

Prindsen. Ei, for alt det, den Mand ikke vil staae inde! Jeg behøvede kun at give ham en Commando af min Livvagt, saa lagde han sig i et Baghold paa Landeveien, anfaldt selv med halvhundrede Mands Hielp en Vogn, og reev en Pige ud af den, som han førte i Triumph til mig.

Marinelli. Der er vel før bleven taget en Pige bort med Magt, uden at det har havt Anseende af en voldsom Bortførelse.

Prindsen. Naar De vidste at sætte det i Værk, saa sladdrede De ikke saa meget derom i Forveien.

Marinelli. Men, man maatte ikke staae til Ansvar for Udfaldet — der kunde tildrage sig ulykkelige Tilfælde derved. —

Prindsen. Det er vel min Maade, at fordre Folk til Regnskab for det, de ingen Deel have i!

Marinelli. Altsaa, naadige Herre — (man hører et Skud langt borte.) Ha! hvad var det? hørte jeg ret? Naadige Herre! hørte De ikke ogsaa et Skud — og der endnu eet;

Prindsen. Hvad er det? hvad gaaer der for sig?

Marinelli. Hvad tænker De vel? — hvad, om jeg var virksommere, end De troer.

Prindsen. Virksommere? — saa sig mig dog —

Marinelli. Kort sagt: Det, jeg talede om, sættes i Værk.

Prindsen. Er det mueligt?

Marinelli. Men, min Prinds! glem kun ikke, hvad De nyelig forsikkrede mig. De give mig endnu engang Deres Ord —

Prindsen. Men Anstalterne ere dog vel saaledes —

Marinelli. Som de nogensinde kan være. — Udførelsen er betroet til Folk, jeg kan forlade mig paa. Veien løber ganske

ræt forbi Plankeværket om Dyrehaven. Et Partie skulde angribe Vognen, ligesom for at udplyndre den, og et andet Partie, hvoriblandt der er een af mine Tienere, skulde komme springende ud af Dyrehaven, som for at komme de Angrebne til Hielp. Imedens de for et Syns Skyld slaaes, saa skal min Tiener tage Emilie, som om han vilde redde hende, og bringe hende igiennem Dyrehaven til Slottet. — Saaledes er Aftalen — hvad siger De nu, min Prinds?

Prindsen. De overrasker mig paa en besynderlig Maade — der overfalder mig en Beklemmelse — (Marinelli gaaer til Vinduet.) Hvad seer De efter?

Marinelli. Det maa være paa den Kant — det er rigtig — der rider allerede en Maske i fuld Galop omkring Plankeværket — det er uden Tvivl, for at berette mig Udfaldet. Gaae De bort, naadige Herre.

Prindsen. Ak, Marinelli!

Marinelli. Nu! forhen havde jeg giort for lidet, og nu for meget; ikke sandt?

Prindsen. Ikke det; men med alt dette kan jeg dog ikke indsee —

Marinelli. Indsee! — hvorfor ikke alting paa eengang? — Men skynd Dem bort, Masken maa ikke blive Dem vaer.

Anden Scene.

Marinelli, og strax derpaa Angelo.

Marinelli (som atter gaaer til Vinduet). Vognen kiører ganske sagte til Byen igien — Fod for Fod, og en Tiener ved hver Side — det er Tegn, som slet ikke staae mig an — den Plan er vel kun halv lykkedes — man fører nok en Saaret langsomt tilbage og ingen Død — Masken stiger af Hesten — det er Angelo selv; den Vovehals! — Dog! her kiender han hver en Krog — han giør Tegn til mig, han maae være vis paa sin Sag. Ei ja, min Hr. Greve! som ikke vilde reise til Massa i Dag, og nu maa tiltræde en meget længere Reise — hvem havde lært Dem saa vel at kiende Aberne? (i det han gaaer til Døren.) Ja vist ere de lumske. Nu, Angelo!

Angelo (tager Masken af). Pas nu paa, Hr. Kammerherre, man bringer hende i dette Øieblik.

Marinelli. Hvordan løb det i øvrigt af?

Angelo. Jeg tænker, ret vel.

Marinelli. Hvorledes staaer det til med Greven?

Angelo. Til Tieneste; saa, saa — men han maa have havt Nys om noget; thi han var ikke ganske uberedt derpaa.

Marinelli. Hvad Du har at sige mig, siig det i en Hast. — Er han død?

Angelo. Det skiær mig i Hiertet for den gode Herre.

Marinelli (giver ham en Pung med Guld). See der! det er for Din Medlidenhed.

Angelo. Endog min brave Nicolo, der maatte ligeledes betale Gildet.

Marinelli. Saa! Tab paa begge Sider?

Angelo. Jeg kunde græde, saa ondt giør det mig for denne ærlige Dreng, endskiøndt hans Død tilveiebringer mig en Fierdedeel meere heraf; (letter paa Pungen) thi jeg er hans Arving, siden jeg har hævnet ham. Det er vores Lov, og jeg bilder mig ind, at der aldrig er givet nogen bedre til at vedligeholde Troskab og Venskab. Denne Nicolo, Hr. Kammerherre —

Marinelli. Med Din Nicolo — Men Greven! Greven —

Angelo. For Pokker! Greven tog ham vis; men derfor tog jeg ogsaa Greven vis — han styrtede, og dersom de har bragt ham levende i Vognen, saa lover jeg for, at han ikke kommer levende ud af den.

Marinelli. Naar det kun er vist, Angelo?

Angelo. Jeg vil miste Deres Næring, Hr. Kammerherre, dersom det ikke er vist. Har De ellers noget meere at befale? thi jeg har den længste Vei; vi vil endnu over Grændserne i Dag.

Marinelli. Saa gaae!

Angelo. Naar der forefalder noget igien, Hr. Kammerherre, saa veed De, hvor jeg er at finde. Alt, hvad en anden tør tage sig paa, bliver og ingen Hexerie for mig; og jeg giør det for bedre Kiøb, end nogen anden. (Gaaer.)

Marinelli. Det er godt — men dog ikke aldeles godt. Fy! Angelo, at være saadan en Gnier! det andet Skud kunde han dog været værd — hvorledes maa han nu maaskee pines, den stakkels Greve. Fy! Angelo, det kalder man at være gruesom og fuske paa Haandværket. — Men Prindsen maa ikke endnu vide noget deraf; han maa først selv finde, hvor gavnlig denne Død er for ham — denne Død! — hvad gav jeg ikke til at være vis derpaa!

Tredie Scene. Prindsen. Marinelli.

Prindsen. Der kommer hun op igiennem Alleen; hun iler foran Tieneren, det synes, at Skrækken giver hendes Fødder Vinger. Hun maa endnu ikke have fattet nogen Mistanke; hun troer alene, at sætte sig i Sikkerhed for Røverne. — Men hvor længe kan det vare?

Marinelli. Saa har vi hende dog for det første.

Prindsen. Men meener De, at Moderen ikke søger hende op? troer De, at

Greven ikke kommer efter hende? ere vi da ikke lige nær igien? Kan jeg nægte dem hende?

Marinelli. Alle disse Indvendinger veed jeg vel endnu ikke at besvare, men vi maae see til. Fat Taalmodighed, Naadige Herre! det første Skridt maatte dog nødvendig giøres.

Prindsen. Til hvad Ende, naar vi maae gaae tilbage igien?

Marinelli. Det kan hænde sig, at vi ikke maae — der er tusinde Ting, man siden kan holde sig ved — og forglemmer De da det fornemste?

Prindsen. Hvorledes kan jeg glemme det, jeg fikkert ikke endnu har tænkt paa — det fornemste, hvad er det?

Marinelli. Den Konst, at behage — at overtale — som aldrig kan feile en Prinds, der elsker.

Prindsen. Aldrig kan feile! undtagen hvor det er ham meest nødvendigt. Jeg har allerede i Dag giort et slet Forsøg med denne Kunst; al min Smigren, alle mine Forsikkringer kunde ikke udpresse et eneste Ord af hende. Hun stod stum, nedslagen og skiælvende, som en Misdæder, der hører sin Dødsdom. Hendes Angest smittede mig, jeg skiælvede med, og sluttede med at bede om Forladelse. Jeg fordrister mig neppe til, at tale til hende paa nye; i det mindste tør jeg ikke vove at være tilstede ved hendes Ankomst. Marinelli! De maae tage imod hende. Jeg vil blive her i Nærheden, for at høre, hvordan det løber af, og naar jeg har fattet mig lidt, vil jeg komme.

Fierde Scene.

Marinelli, og siden Battista med Emilie.

Marinelli. Dersom hun ikke selv har seet ham falde — og det har hun vel ikke, siden hun er ilet saa 'hastig derfra. Der kommer hun. Jeg vil ikke heller være det første, som falder hende her i Øinene. (Trækker sig hen i en Krog.)

Battista. Gaae kun herind, naadige Frøken.

Emilie (ganske aandeløs.) Ah! — ah! — jeg takker ham, min Ven! — jeg takker ham — men min Gud! min Gud! hvor er jeg? — og det ganske alene? — hvor blev min Moder? hvor blev Greven? de komme dog vel efter mig? lige bag efter mig?

Battista. Det formoder jeg.

Emilie. Han formoder det? han veed det ikke? — Han saae dem ikke? blev der ikke endog skudt bag ved os?

Battista. Skudt! — der blev skudt? —

Emilie. Ganske sikkert! og det har vist nok enten truffet Greven eller min Moder.

Battista. Jeg vil gaae ud og see om dem.

Emilie. Ikke uden jeg er med — jeg vil med, jeg maa med; kom, min Ven.

Marinelli (træder pludselig frem, ligesom han først kom ind). Ak! naadige Frøken! hvad for en Ulykke, eller rettere sagt! hvad for en Lykke — hvad for en lykkelig Ulykke tilveiebringer os den Ære —

Emilie (studsende). Hvordan? De er her min Herre? — jeg er vel altsaa i Deres Huus — jeg beder om Forladelse Hr. Kammerherre! vi bleve overfaldne af Røvere tæt her ved — nogle gode Mennesker kom os til Hielp — denne ærlige Karl tog mig af Vognen, og førte mig hid. — Men jeg er i en forfærdelig Angest over at see mig eene reddet. Min Moder er endnu i Fare; der blev endog skudt bag ved os. Hun er maaskee død — og jeg lever! Tilgiv mig, jeg maa bort, jeg maa derhen igien — hvor jeg strax burde have blevet.

Marinelli. Giv Dem tilfreds, naadige Frøken! alting staaer vel til; de kiære Personer, som De føler saa øm en Bekymring for, ville snart indfinde sig her hos Dem. — Imidlertid, Battista, gaae, løb! maaskee veed de ikke hvor Frøkenen er bleven af; maaskee søge de hende i en af Bygningerne i Haven; bring dem ufortøvet herhid. (Battista gaaer.)

Emilie. Virkelig? ere de alle i Behold? er der intet ondt mødt dem? Ak! hvilken ængstelig Dag er ikke denne Dag for mig! men jeg burde ikke blive her; jeg burde ile dem i Møde —

Marinelli. Til hvad Nytte, naadige Frøken? De er jo desuden ganske mat og aandeløs. Saml heller lidt Kræfter, og vær af den Godhed, at træde ind i et andet Værelse, hvor der er bedre Beqvemmeligheder. — Jeg tør vedde, at Prindsen er allerede selv hos Deres dyrebare og ærværdige Moder, og bringer hende til Dem.

Emilie. Hvem siger De?

Marinelli. Vor naadigste Prinds.

Emilie (i yderste Bestyrtelse). Prindsen?

Marinelli. Ved første Beretning ilede han dem til Hielp. Han er høilig forbittret, at man har dristet sig til at begaae en saadan Forbrydelse saa nær hos ham, ja saa godt som lige for hans Øine. Han har ladet sætte efter Gierningsmændene, og dersom man faaer dem, vil deres Straf vist blive uhørt.

Emilie. Prindsen? — hvor er jeg da?

Marinelli. Paa Dosala, Prindsens Lystslot.

Emilie. Hvilken Hændelse — og De troer at han snart kunde komme selv?

Marinelli. Der er han alt.

Femte Scene.

Emilie. Marinelli. Prindsen.

Prindsen. Hvor er hun? hvor? — deiligste Frøken! vi søge Dem overalt. — De befinder Dem dog vel? — Nu! saa er jo alting vel! Greven, Deres Moder —

Emilie. Ak naadigste Herre! hvor ere de? — hvor er min Moder?

Prindsen. Ikke langt borte; ganske nær herved.

Emilie. Gud! i hvilken Tilstand skal jeg maaskee, — ja ganske vist finde den ene eller den anden af dem? thi De dølger for mig, naadige Herre — jeg seer, at De dølger for mig —

Prindsen. Slet intet, min bedste Frøken! giv mig Deres Haand og følg mig ganske rolig.

Emilie (tvivlraadig). Men — dersom der ikke er mødt dem noget — dersom mine Ahnelser bedrage mig; hvorfor ere de da ikke allerede her? hvorfor fulgtes de ikke med Dem? naadige Herre?

Prindsen. Saa iil dog Frøken, for at see alle disse Skrækkebilleder med eet at forsvinde.

Emilie (vrider sine Hænder). Hvad skal jeg giøre?

Prindsen. Hvordan Frøken! skulde De mistænke mig —

Emilie (paa Knæe). Ved Deres Fødder, naadige Herre. —

Prindsen (løfter hende op). Jeg er umaadelig skamfuld. — Ja, Emilie, jeg fortiener denne stumme Bebreidelse. Mit Forhold i Morges kan ikke forsvares — i det høieste kan det undskyldes. Tilgiv mig denne Skrøbelighed. Jeg burde ikke have foruroliget Dem med en Tilstaaelse, som jeg ikke kunde vente mig nogen Nytte af. Men jeg blev noksom straffet ved den stumme Forvirring, med hvilken De hørte den. — Og kunde jeg ogsaa holde denne Hændelse, der skaffer mig Leilighed til at see og tale med Dem, førend alt Haab for evig berøves mig, — kunde jeg endog holde denne Hændelse for et Vink af den formildede Skiebne, for en underfuld Opsættelse i min endelige Dom, for at jeg endnu engang tør anraabe om Naade, saa vil jeg dog — skielv ikke Frøken! — saa vil jeg dog aldeles lyde Deres Blik. Ikke et Ord, ikke et Suk skal fornærme Dem, — men qvæl mig ikke ved Deres Mistanke; tvivl kun ikke et Øieblik om den uindskrænkede Magt, De har over mig. Tro kun aldrig, at De behøver Andres Beskyttelse imod mig. Følg mig nu Frøken! følg mig hen, hvor der venter Dem overraskende Glæder, som De mere vil bifalde. (Fører hende bort, ikke uden Modstand.) Følg os, Marinelli!

Marinelli. Følg os! — det vil sige: følg os ikke — hvad skulde jeg ogsaa giøre der? lad ham nu see, hvor vidt han kan bringe det under fire Øine. Alt hvad jeg har at sørge for, er — at man ikke forstyrrer Dem. Vel har jeg det Haab, at Greven ikke skal giøre det; men Moderen, Moderen! det skulde høiligen undre mig, om hun var draget bort i al Stilhed, og havde ladet Datteren blive i Stikken. Nu! Battista, hvad Nyt?

Siette Scene.

Battista. Marinelli.

Battista (i Hast). Moderen, Hr. Kammerherre! —

Marinelli. Tænkte jeg det ikke nok! hvor er hun?

Battista. Dersom De ikke forekommer hende, saa er hun her i Øieblikket. Jeg havde slet ikke i Sinde at søge om hende, som De for et Syns Skyld befalede mig; men saa hørte jeg hendes Skrigen langt borte. Nu har hun faaet Spoer paa Datteren, ja jeg troer næsten paa vort hele Anslag. Alle Mennesker i denne eensomme Egn, have samlet sig om hende, og enhver vil vise hende Veien. Om man allerede har sagt hende, at Prindsen og De er her, det veed jeg ikke. Hvad vil De giøre?

Marinelli. Lad see! (han ponser) nægte hende at komme ind, naar hun veed at Datteren er her? det lader sig ikke giøre — vel vil hun giøre store Øine, naar hun seer Ulven hos Lammet, — Øine? det kunde saa være; men Himlen bevare vore Øren! — Dog! den stærkeste Lunge udmattes, endogsaa en Dames. De holde alle op at skrige, naar de ikke kan mere — desuden er det dog Moderen, som vi maae have paa vor Side — og kiender jeg Mødrene ret, saa smigrer det de fleste meget, at være saa omtrent en Prindses Svigermoder. Hun kan komme Battista! hun kan komme.

Battista. Hør engang! hør!

Claudia (inden for). Emilie! Emilie! hvor er Du mit Barn?

Marinelli. Gaae, Battista, og søg at skille os ved hendes nysgierrige Ledsagere.

Syvende Scene.

Claudia. Marinelli. Battista.

Claudia (som træder ind af Døren i det Battista vil gaae ud.) Ha! han tog hende af Vognen! han førte hende bort. Jeg kiender Dig. Hvor er hun? tael Ulyksalige!

Battista. Er det min Tak?

Claudia. O! dersom Du fortiener Tak! (med en mildere Tone) saa tilgiv mig, redelige

Mand; hvor er hun? lad mig ikke savne hende længere. Hvor er hun?

Battista. O! Deres Naade! hun kan ikke være bedre giemt i Abrahams Skiød. Min Herre der, fører Deres Naade hen til hende. (Til dem som vil trænge sig ind efter hende:) Tilbage! siger jeg.

Ottende Scene. Claudia. Marinelli.

Claudia. Din Herre? (bliver Marinelli vaer, og farer tilbage.) Ha! er det Din Herre? De, min Herre, er her? Og her er min Datter? og De, De skal føre mig til hende?

Marinelli. Med største Fornøielse, naadige Frue!

Claudia. Bie lidt! — det falder mig just ind — det var jo Dem — ikke? som i Morges søgte Greven i mit Huus? som jeg lod blive alene med ham? og som han kom i Trætte med?

Marinelli. Trætte? — ikke det jeg veed — en ubetydelig Ordstrid i Stats-Sager.

Claudia. Og De hedder Marinelli?

Marinelli. Marchese Marinelli.

Claudia. Saa er det rigtigt — hør da min Hr. Marchese — Marinelli var — Navnet Marinelli var — ledsaget med en Forbandelse — Nei, lad mig ikke bagtale den ædle Mand! det var ikke ledsaget af nogen Forbandelse — den tænkte jeg mig til — men Navnet Marinelli var den døende Greves sidste Ord.

Marinelli. Den døende Greves? Grev Appianis? — De hører, naadige Frue, hvad der meest rører mig i Deres selsomme Tale — Den døende Greves? hvad De i øvrigt vil sige, forstaaer jeg ikke.

Claudia (bitter og langsom.) Navnet Marinelli var den døende Greves sidste Ord; forstaaer De det nu? — Jeg forstod det ikke heller i Førstningen, endskjøndt det blev sagt i en Tone — i en Tone — Jeg hører den endnu! hvor vare mine Sandser, at jeg ikke strax forstod denne Tone?

Marinelli. Nu vel, naadige Frue! jeg har længe været Grevens Ven, hans fortroligste Ven; om han altsaa har nævnet mig i sin Dødstime —

Claudia. Med den Tone? — jeg kan ikke giøre den efter; jeg kan ikke beskrive den, men den indbefattede alting, alting! — hvordan! Røvere var det, som overfaldt os — Nei, Mordere var det, underkiøbte Mordere! — og Marinelli, Marinelli, var den døende Greves sidste Ord, i en Tone —

Marinelli. I en Tone! — det er uhørt, at anklage en retskaffen Mand, paa Grund af en Tone, som man har hørt i et rædselfuldt Øieblik.

Claudia. O! gid jeg kunde bringe denne Tone for Domstolen! — dog! jeg ulykfalige! jeg glemmer min Datter derover. Hvor er hun? — hvad! hun ogsaa død? Hvad kunde min Datter for, at Appiani var Din Fiende?

Marinelli. Jeg tilgiver den beængstede Moder. Kom, naadige Frue! Deres Datter er her i et af de nærmeste Værelser; hun er venteligen kommen ganske til sig selv igien, og har forvunden sin Angest. Prindsen selv viser den ømmeste Omhyggelighed for hende —

Claudia. Hvem! hvem selv?

Marinelli. Prindsen.

Claudia. Prindsen? siger De virkelig Prindsen? — vores Prinds?

Marinelli. Hvilken ellers?

Claudia. Nu da! jeg ulykfalige Moder! — og hendes Fader, hendes Fader! — han vil forbande hendes Fødselstime; han vil forbande mig.

Marinelli. For Himlens Skyld, naadige Frue! hvad falder Dem ind?

Claudia. Det er tydeligt — er det ikke? — I Dag i Kirken, for det allerreneste Væsens Aasyn, i den Eviges Nærværelse, tog Forbrydelsen sin Begyndelse; der brød det løs. (Til Marinelli.) Ha! Morder! elendige, feige Morder! ikke kiek nok til med egen Haand at myrde, men nederdrægtig nok til at myrde, at lade myrde, for at tilfredsstille en Andens Begierlighed! Afskum blandt alle Mordere! — ærlige Mordere vilde ikke engang taale Dig imellem sig. Dig, Dig — thi hvorfor skulde jeg ikke udøse al min Galde, al min Edder i et eeneste Ord imod Dig? — Dig! Dig! Kobler!

Marinelli. De raser, gode Kone! men tæm dog i det mindste Deres vilde Skrig, og betænk, hvor De er.

Claudia. Hvor jeg er? Betænke, hvor jeg er! — hvad bekymrer Løvinden, som man har frarøvet Ungerne, sig om, i hvis Skov den brøler?

Emilie (inden for.) Ha! min Moder! jeg hører min Moder.

Claudia. Hendes Stemme! det er hende, hun har hørt mig, hun har hørt mig! og jeg skulde ikke skrige? — hvor er Du, mit Barn? Jeg kommer, jeg kommer!

(Hun løber ind, og Marinelli følger hende.)

Fierde Act.

Første Scene. Prindsen. Marinelli.

Prindsen (kommer ud af Emilies Værelse.) Kom, Marinelli! jeg maa komme lidt til mig selv igien; jeg maa have Oplysning af Dem.

Marinelli. O! disse Mødres Raserie! ha, ha, ha!

Prindsen. De leer?

Marinelli. Dersom Prindsen havde

seet, hvor affindig Moderen stillede sig an her i Salen — De hørte hende jo dog vel skrige? — og hvor tam hun med eet blev ved at see Dem — ha, ha, ha! det vidste jeg nok, at ingen Moder river Øinene ud paa en Prinds, fordi han finder hendes Datter smuk.

Prindsen. De er en daarlig Iagttager. Datteren styrtede afmægtig i Moderens Arme. Derover glemte Moderen sin Vrede, og ikke over mig. Det var for at skaane sin Datter, ikke mig, at hun ikke sagde høiere og tydeligere — det, som jeg selv gierne ønskede ikke at have hørt eller forstaaet.

Marinelli. Hvilket, naadige Herre!

Prindsen. Hvortil den Forstillelse? ud med det. Er det sandt, eller er det ikke?

Marinelli. Og om det nu var?

Prindsen. Om det nu var? — Altsaa er det? han er død? død? (truende) Marinelli! Marinelli!

Marinelli. Nu!

Prindsen. Jeg vidner for Gud, den retfærdige Gud, at jeg er uskyldig i dette Blod. Dersom De havde sagt mig forud, at det vilde koste Grevens Liv — Nei, aldrig, om det ogsaa skulde kostet mit eget.

Marinelli. Dersom jeg havde sagt Dem forud — — som om hans Død hørte til min Plan! — jeg havde paa det strængeste befalet Angelo, at forebygge, at ingen blev tilføiet noget Ondt. Det havde ogsaa løbet af uden mindste Voldsomhed, dersom Greven ikke havde udøvet den første. Han skiød den eene ned paa Stedet.

Prindsen. I Sandhed, han burde forstaae Skiemt.

Marinelli. At Angelo derpaa blev rasende, og hævnede sin Kammerats Død —

Prindsen. Ja vist, det er ganske naturligt.

Marinelli. Jeg har tilstrækkelig bebreidet ham det.

Prindsen. Bebreidet? hvor venskabelig! — vaer ham ad, at han ikke lader sig finde inden mine Grændser. Mine Bebreidelser vilde maaskee ikke blive saa venskabelige.

Marinelli. Meget vel! — jeg og Angelo! — Forsæt og Hendelse; det regnes for eet! Vel blev det betinget forud, vel blev der lovet forud, at ingen af de ulykkelige Tilfælde, som kunde flyde deraf, skulde regnes mig til Brøde —

Prindsen. Vil De sige: kunde flyde deraf, eller skulde?

Marinelli. Alt bedre og bedre! Men, naadige Herre! førend De med reene Ord siger mig, hvad De holder mig for, — kun een eneste Forestilling: Grevens Død er mig intet mindre end ligegyldig. Jeg havde fordret ham, han var mig Erstatning skyldig; han har, uden at give mig den, forladt Verden, og min Ære bliver krænket. Sæt endog, at jeg under andre Omstændigheder kunde fortiene den Mistanke, De har til mig, men ogsaa nu — (med en paataget Heftighed.) Hvem der kan troe det om mig —

Prindsen (giver efter.) Nu, vel! vel!

Marinelli. Gid han var i Live! o gid han var det! alt, alt i Verden, vilde jeg give derfor! (med Bitterhed) ja endog min Prindses Naade, denne uskatteerlige, umistelige Naade, vilde jeg give derfor.

Prindsen. Jeg forstaaer Dem. Nu, vel, vel! hans Død var Hendelse, blot Hendelse, De forsikkrer det, og jeg, jeg troer det — Men hvem ellers? ogsaa Moderen? ogsaa Emilie? ogsaa Verden?

Marinelli (kold.) Neppe.

Prindsen. Og naar man ikke troer det, hvad vil man da troe? De trækker paa Skuldrene? Deres Angelo vil man holde for Redskabet, og mig for Gierningsmanden.

Marinelli (koldere.) Det er meget mueligt.

Prindsen. Mig, mig selv! eller ogsaa maa jeg fra dette Øieblik af lade alle Tanker om Emilie fare.

Marinelli (meget ligegyldig.) Som De ligefuldt maatte have giort — ifald Greven endnu var i Live.

Prindsen (hæftig, men fatter sig strax.) Marinelli! — Dog, De skal ikke opbringe mig. Lad saa være! — lad saa være — thi det er dog vel det, De vil sige — at Grevens Død er en Lykke for mig — den største Lykke, som kunde møde mig — den eneste Lykke, som min Kierlighed kunde drage Fordeel af. Og naar saa er, kommer det ikke an paa, hvad der er Anledningen dertil; — Om der er en Greve meer eller mindre i Verden — Tænker jeg Dem saa tilpas? Kom an! jeg gruer just ikke heller for en liden Forbrydelse. Kuns, gode Ven, det maa være en liden Forbrydelse, en liden, stille, nyttig Forbrydelse. Og nu seer De, at denne er tvertimod hverken stille eller nyttig; den har vel giort Veien ryddelig, men tillige sperret den. Enhver vil ligefrem tillægge os den, — og desværre, have vi ingen Deel deri. Det følger dog vel blot af Deres vise, Deres underfulde Anstalter?

Marinelli. Naar De saa befaler.

Prindsen. Hvoraf ellers? — Tael! jeg vil have det.

Marinelli. Der skrives meget paa min Regning, som ikke hører derhen.

Prindsen. Tael, siger jeg.

Marinelli. Velan da! hvor følger det af mine Anstalter, at Prindsen ved dette Vanheld bliver saa øiensynlig mistænkt?

Nei, det følger af det mesterlige Foretagende, som han selv har været saa naadig at forøge mine Anstalter med.

Prindsen. Jeg?

Marinelli. Han maa tillade mig at sige ham, at det Skridt, som han giorde i Morges i Kirken, i hvor anstændigt han end giorde det, i hvor nødvendigt det end var, at han giorde det, dog ikke hørte med til Dandsen.

Prindsen. Hvad skadede det vel?

Marinelli. Just ikke hele Dandsen, men dog for Øieblikket Tacten.

Prindsen. Hm! forstaaer jeg Dem ret?

Marinelli. Altsaa kort og eenfoldig: ikke sandt, da jeg paatog mig Sagen, vidste Emilie endnu slet intet af Prindsens Kiærlighed? hendes Moder endnu mindre. Naar jeg nu byggede paa denne Omstændighed, og Prindsen imidlertid undergraver Grunden til min Bygning?

Prindsen (slaaende sig for Panden.) Fordømt!

Marinelli. Naar han selv forraadte, hvad han førte i sit Skiold.

Prindsen. Forbandede Indfald!

Marinelli. Og dersom han ikke selv havde forraadt det, saa gad jeg vide, af hvilken af mine Foranstaltninger enten Moder eller Datter kunde fattet mindste Mistanke til ham?

Prindsen. At De skal have Ret!

Marinelli. Deri giør jeg vist meget Uret — De maae forlade, naadige Herre —

Anden Scene.

Prindsen. Marinelli. Battista.

Battista (løbende.) Grevinden kommer ind ad Slotsporten.

Prindsen. Grevinden! hvilken Grevinde?

Battista. Orsina.

Prindsen. Orsina! — Marinelli! — Orsina? — Marinelli! —

Marinelli. Jeg er ikke mindre forbauset derover end De selv.

Prindsen. Gaae, løb Battista! hun skal ikke stige af; jeg er her ikke; for hende er jeg her ikke. Hun maa paa Øieblikket vende om. Gaae, løb! (Battista gaaer.) Hvad vil den Fiante? hvad understaaer hun sig? hvor veed hun, at vi ere her? skulde hun komme for at udforske noget? skulde hun vel allerede have hørt noget? — Ak, Marinelli! tael dog, svar mig dog! er den Mand fornærmet, der giver sig ud for min Ven, og fornærmet ved en elendig Ordstrid? skal jeg bede ham om Forladelse?

Marinelli. O, min Prinds! saasnart De er Dem selv igien, er jeg igien med Liv og Siel Deres. — Orsinas Ankomst er mig ligesaa ubegribelig, som Dem. Men hun lader sig neppe afvise. Hvad vil De giøre?

Prindsen. Aldeles ikke tale med hende; men gaae tilside.

Marinelli. Godt! Kun snart. Jeg vil tage imod hende.

Prindsen. Men alene for at sige hende, at hun skal tage bort; giv Dem ikke videre af med hende; vi har andre Ting at forrette her. —

Marinelli. Aldeles ikke, min Prinds! disse andre Ting ere forrettede. Fat kun Mod; hvad der endnu fattes, kommer sikkert af sig selv. Men hører jeg hende ikke allerede? Skynd Dem, Prinds! — der (pegende til et Cabinet) kan De, om De vil, høre hvad vi sige — Jeg er bange, jeg er bange, at hun ikke er kiørt ud i hendes gode Time.

Tredie Scene.

Marinelli. Grevinde Orsina.

Orsina (uden i Forstningen at see Marinelli.) Hvad er det? der kommer mig ingen i Møde, uden en Uforskammet, der hellere havde nægtet mig at komme ind? Jeg er jo dog paa Dosala, paa det samme Dosala, hvor der ellers sprang en heel Skare geskæftige Dientienere mig i Møde? hvor ellers Kiærlighed og Henrykkelse ventede paa mig? Stedet er det, men, men — — See! er De der, Marinelli? det er ret vel, at Prindsen har taget Dem med — Nei, det er ikke vel; det jeg har at afgiøre meo ham, vilde jeg kun giøre af med ham selv. Hvor er han?

Marinelli. Prindsen, min naadige Grevinde?

Orsina. Hvem ellers?

Marinelli. De venter altsaa, at han er her? Eller veed det? — Han i det mindste venter ikke Grevinde Orsina her.

Orsina. Ikke? saa har han ikke faaet mit Brev i Morges?

Marinelli. Deres Brev? Dog jo; jeg erindrer, at han talte noget om et Brev fra Dem.

Orsina. Nu! har jeg ikke i det Brev bedet ham om en Sammenkomst i Dag paa Dosala? Det er sandt, det har ikke behaget ham skriftlig at svare; men jeg fik at vide, at han en Time efter var kiørt til Dosala. Jeg troede, at det var Svar nok, og jeg kommer.

Marinelli. En besynderlig Hendelse!

Orsina. Hendelse! — De hører jo, at det er aftalt, saa godt som aftalt; paa min Side ved Brevet; paa hans ved Handlingen. Hvorledes han staaer der, Hr. Marchese? hvilke Øine han giør! Forundrer den Smule Hierne sig? og hvorover?

Marinelli. De syntes i Gaar at være

saa langt fra, at ville nogensinde komme mere for Prindsens Øine.

Orsina. Man faaer bedre Ideer, naar man har sovet en Nat. Hvor er han, hvor er han? Hvad gielder, at han er i det Kammer, hvor jeg hørte den forvirrede Lyd af klynkende Stemmer? Jeg vilde gaaet derind, men en Skurk af en Tiener stilte sig for Døren.

Marinelli. Min kiæreste, min bedste Grevinde!

Orsina. Det var Fruentimmer-Stemmer. Hvad er det, Marinelli? — O! siig mig det dog, siig mig det dog! — dersom jeg ellers er Deres bedste, Deres kiæreste Grevinde — forbandet være det Hofpak, saa mange Ord, saa mange Løgne — Nu! hvad ligger der vel Magt paa, enten De siger mig det forud eller ei? jeg faaer det jo vel at see. (Vil gaae.)

Marinelli (holder hende tilbage.) Hvor vil De hen?

Orsina. Hvor jeg alt for længe siden burde have været. Tænker De, at det skikker sig, at staae og føre en elendig Snik Snak med Dem i Forgemakket, medens Prindsen venter paa mig i sit Gemak?

Marinelli. De tager feil, naadige Grevinde. Prindsen venter Dem ikke. Prindsen kan ikke tale med Dem her, — han vil ikke tale med Dem.

Orsina. Og er her dog? og er kommen her efter mit Brev?

Marinelli. Ikke efter Deres Brev. —

Orsina. De siger jo, at han har faaet det —

Marinelli. Faaet det, men ikke læst det.

Orsina (hæftig.) Ikke læst det? — (med mindre Heftighed) ikke læst det? (vemodig og torrende Taarerne af Øinene.) Ikke engang læst det?

Marinelli. Af Sandsesløshed, det veed jeg — ikke af Ringeagt.

Orsina (stolt.) Ringeagt! hvem tænker derpaa? — Hvem behøver De at sige det? De er en uforskammet Trøster, Marinelli. Ringeagt! Ringeagt! ringeagter man vel mig? mig? (mildere og næsten tungsindig.) Vel sandt, han elsker mig ikke mere; det er afgiort; og i Kiærlighedens Sted opfylder en anden Følelse hans Siel; det er ganske naturligt. Men hvorfor just Ringeagt? det behøver jo kun at være Ligegyldighed. Ikke sandt, Marinelli?

Marinelli. Vis selig, Vis selig.

Orsina (med Spot.) Vis selig! O hvilken viis Mand! som man kan lægge hvad Ord i Munden man lyster. Ligegyldighed! Ligegyldighed i Stedet for Kiærlighed? det er at sige: Intet i Stedet for Noget. Thi lær De, lille eftersnakkende Hofmand, lær De af et Fruentimmer, at Ligegyldighed er et tomt Ord, en blot Lyd, som indeholder intet; slet intet. Ligegyldig er Sielen kun imod det, den ikke tænker paa; kun imod den Ting, som ikke er en Ting for den. Og kun at være ligegyldig imod den Ting, som ikke er en Ting — det er det samme, som slet ikke at være ligegyldig. — Er det Dig for høit Menneske?

Marinelli (afsides.) O Vee! det er alt for sandt, hvad jeg frygtede for.

Orsina. Hvad smaasnakker De der?

Marinelli. Idel Beundring! — og hvem er det ikke en bekiendt Sag, naadige Grevinde, at De er Philosoph?

Orsina. Ikke saa? — jo, jo, jeg er Philosoph. Men har jeg nu ladet mig mærke med, at jeg var det? — O fy! dersom jeg har ladet mig mærke dermed, og dersom jeg oftere har ladet mig mærke dermed! Er det da nogen Under, at Prindsen ringeagter mig? Hvorledes kan en Mand elske en Skabning, som ham til Trods ogsaa vil tænke? Et Fruentimmer, som tænker, er ligesaa væmmeligt, som en Mandsperson, der sminker sig. Lee skal hun, ikke andet end lee, for bestandig at holde Skabelsens strænge Herre i godt Lune — Nu! hvoraf skal jeg da strax lee, Marinelli? Ih, jo! over det Tilfælde, at jeg skriver Prindsen til, at han skal komme til Dosala; at Prindsen ikke læser mit Brev, og desuagtet kommer til Dosala. Ha, ha, ha! i Sandhed, et besynderligt Tilfælde! ret lystigt, ret moersomt! — og De leer ikke med, Marinelli? Skabelsens strænge Herre kan dog vel lee med os, skiøndt vi Stakler ikke maae tænke med ham. — (Alvorlig og bydende) Saa lee dog!

Marinelli. Strax, naadige Grevinde, strax.

Orsina. Træmenneske! Imidlertid er Øieblikket forbi. Nei, nei, lee kun ikke. Thi seer De vel, Marinelli, (eftertænksom og bevæget) det, der bringer mig saa hiertelig til at lee, det har ogsaa sin alvorlige — sin meget alvorlige Side, som alting har i Verden! — Tilfælde! Det skulde være et Tilfælde, at Prindsen ikke har tænkt paa her at tale med mig, og maa dog her tale med mig. Et Tilfælde! troe mig, Marinelli, det Ord Tilfælde er Gudsbespottelse. Intet under Solen er Tilfælde — allermindst det, hvoraf Hensigten falder saa tydelig i Øinene. Almægtige, miskundelige Forsyn! Tilgiv mig, at jeg med denne fiantede Synder kaldte det et Tilfælde, som saa aabenbar er din Gierning, ja maaskee din umiddelbare Gierning! (ivrig til Marinelli) og kom De og forled mig engang endnu til slig en Formastelse.

Marinelli (sagte.) Det gaaer vidt — Men naadige Grevinde. —

Orsina. Tys! med Deres Men! et Men koster Overlæg — og mit Hoved, mit Hoved! (hun lægger Haanden paa Panden.) Mag det saa Marinelli, mag det saa, at jeg faaer Prindsen snart i Tale; ellers bliver jeg vel slet ikke i Stand dertil. De seer selv, vi skal tale med hinanden; vi maae tale med hinanden.

Fierde Scene.

Orsina. Marinelli. Prindsen.

Prindsen (i det han kommer ud af Cabinettet.) Jeg maa komme ham til Hielp.

Orsina (bliver ham vaer, men er tvivlraadig om hun skal gaae ham i Møde.) Ha! der er han.

Prindsen (gaaer forbi Grevinden hen til et andet Værelse, uden at staae medens han taler.) See der er vores deilige Grevinde! hvor høiligen beklager jeg ikke, at jeg i Dag saa lidt kan benytte Æren af Deres Besøg! Jeg har Forretninger; jeg er ikke alene; en anden Gang, min kiære Grevinde; en anden Gang! Hold Dem nu ikke længere op! for alting ikke længere — Marinelli! — jeg venter paa Dem.

Femte Scene. Orsina. Marinelli.

Marinelli. Hørte De nu, naadige Grevinde, af hans egen Mund, hvad De ikke vilde troe igiennem min?

Orsina (forvirret.) Har jeg, har jeg virkelig hørt det?

Marinelli. Virkelig.

Orsina (bevæget.) "Jeg har Forretninger, jeg er ikke alene!" Er det al den Undskyldning jeg er værd? Hvem viser man ikke af med den? Alle Besværlige, alle Tiggere. Ikke en eneste Løgn for mig mere? Ikke en eneste lille Løgn mere for mig? Forretninger? hvad da? Ikke alene? hvem er da hos ham? — Kom Marinelli, kiære Marinelli! af Barmhiertighed lyv mig noget for paa Deres egen Regning. Hvad koster en Løgn Dem? Hvad har han at forrette? hvem er hos ham? Siig mig, siig mig, det første det bedste, der kommer Dem for Tungen. Og saa gaaer jeg.

Marinelli (sagte.) Paa dette Vilkaar kan jeg nok tildeels sige hende Sandheden?

Orsina. Nu! skynd Dem noget, Marinelli! og saa gaaer jeg. Prindsen sagde jo desuden: "en anden Gang, min kiære Grevinde!" sagde han ikke saa? — Nu, paa det han skal holde Ord, paa det han ingen Paaskud skal have til ikke at holde det, saa kom snart med Deres Løgn, Marinelli; og saa gaaer jeg.

Marinelli. Prindsen, min naadige Grevinde, er tilforladelig ikke alene. Der ere Personer hos ham, fra hvilke han ikke kan unddrage sig et Dieblik; Personer, der nyelig ere undgaaede en stor Fare. Grev Appiani —

Orsina. Er hos ham? — det er Skade, at jeg strax skulde gribe Dem i den Løgn. Hurtig! frem med en anden! — Thi Grev Appiani er, ifald De ikke veed det endnu, nyelig skudt ihiel af Røvere. Vognen, med hans døde Legeme, mødte jeg strax uden for Byen. — Eller er det ikke saa? har jeg kun drømt det?

Marinelli. Det er, desværre! ingen Drøm! — Men de andre, som fulgte med Greven, har lykkeligen reddet dem her paa Slottet; nemlig: hans Brud og Brudens Moder, med hvilke han vilde kiøre til Sabionetta til sit Bryllup.

Orsina. Altsaa er det dem, der ere hos Prindsen? Bruden? og Brudens Moder? — Er Bruden smuk?

Marinelli. Hendes Uheld gaaer Prindsen overmaade nær.

Orsina. Det vil jeg haabe, om hun endog var hæslig; thi hendes Skiebne er græsselig. Stakkels gode Barn! just i det han skal blive Din for stedse, bortrives han fra Dig for stedse. Men hvem er denne Brud? kiender jeg hende maaskee? jeg har været saalænge fra Byen, at jeg veed ingen Ting mere.

Marinelli. Det er Emilie Galotti.

Orsina. Hvem? Emilie Galotti! Emilie Galotti? — Marinelli! lad mig ikke tage denne Løgn for Sandhed.

Marinelli. Hvi saa?

Orsina. Emilie Galotti!

Marinelli. Som De neppe kiender noget til?

Orsina. Jo! jo! Om det ogsaa kun var fra i Morges. Alvorlig, Marinelli! Emilie Galotti! Emilie Galotti! er den ulykkelige Brud, som Prindsen trøster?

Marinelli (sagte.) Skulde jeg allerede have sagt hende for meget?

Orsina. Og Grev Appiani var Brudgommen til denne Brud? den nyeligen ihielskudte Appiani?

Marinelli. Tilforladeligt.

Orsina (klapper i Hænderne.) Bravo! o bravo! bravo!

Marinelli. Hvorledes det?

Orsina. Jeg gad kysset den Dievel, som har forledt ham dertil.

Marinelli. Hvem? forledt? hvortil?

Orsina. Ja, jeg gad kysset ham, om det ogsaa var Dem selv, Marinelli, der var denne Dievel.

Marinelli. Grevinde!

Orsina. Kom her hid! see stivt paa mig; lige ind i Dinene.

Marinelli. Nu vel!

Orsina. Veed De nu ikke, hvad jeg tænker?

Marinelli. Hvorledes kan jeg det?

Orsina. Har De ingen Deel deri?

Marinelli. Hvori?

Orsina. Sværg! — dog nei! sværg ikke, De maatte kun begaae en Synd mere — dog jo! sværg De kun! hvad giør en Synd meer eller mindre for den, som dog er fordømt? — har De ingen Deel deri?

Marinelli. De forskrækker mig, Grevinde.

Orsina. Virkelig? — nu Marinelli! har da Deres gode Hierte heller ingen Mistanke om noget?

Marinelli. Hvorom? hvad vil De sige?

Orsina. Godt! — saa vil jeg betroe Dem noget; noget, som hvert Haar paa Deres Hoved skal reise sig ved — Men her, saa nær ved Døren kunde let nogen høre os. Kom herhen; og (lægger Fingeren paa Munden) lyt nøie til, men tavs, tavs! (lægger Munden til Øret, som om hun vilde hviske, men skriger overlydt) Prindsen er en Morder!

Marinelli. Grevinde! Grevinde! — er De reent affindig?

Orsina. Affindig! ha, ha, ha! (hun leer af alle Kræfter.) Jeg har sielden eller aldrig været saa vel tilfreds med min Forstand, som i dette Øieblik. Tilforladeligt, Marinelli — men det bliver mellem os — (sagte) Prindsen er en Morder! Grev Appianis Morder! — det er ikke Røvere, det er Prindsens Haandlangere, det er Prindsen, der har ombragt ham.

Marinelli. Hvorledes kan slig en Afskyelighed komme i Deres Mund, i Deres Tanker.

Orsina. Hvorledes? — ganske naturligt. Med den Emilie Galotti, som er hos ham, og hvis Brudgom over Hals og Hoved maatte rulle afsted til den anden Verden — med den samme Emilie Galotti har Prindsen i Morges havt en lang Samtale ved Dominicaner-Kirken; det veed jeg, det har mine Spioner seet. De har ogsaa hørt hvad han talede med hende. Nu, gode Herre, er jeg affindig? mig synes at jeg endnu lægger temmelig godt sammen, hvad der hører tilsammen — eller er alt dette skeet hændelseviis? Er det ogsaa et Tilfælde for Dem? O Marinelli! saa forstaaer De Dem ligesaa slet paa Menneskenes Ondskab, som paa Forsynet.

Marinelli. Grevinde! Deres Tale kunde koste Dem Hovedet.

Orsina. Ifald jeg sagde det til flere? — desto bedre! desto bedre! i Morgen skal jeg raabe det offentlig ud paa Torvet — Og den, der siger mig imod, — den, der siger mig imod, den var Morderens Stalbroder. — Farvel!

(I det hun vil gaae, møder hun ved Døren den gamle Galotti, som kommer hastig ind.)

Siette Scene.

Orsina. Marinelli. Odoardo.

Odoardo. Tilgiv mig, naadige Frue! —

Orsina. Jeg har intet at tilgive her; thi jeg har intet at tage ilde op — De maae vende Dem til denne Herre.

(Pegende paa Marinelli.)

Marinelli (sagte, i det han seer ham.) Saa! det manglede endnu; der har vi den Gamle.

Odoardo. Forlad en Fader, min Herre, der er i den yderste Bestyrtelse, at han gaaer ind uden at meldes.

Orsina (som vender om.) En Fader! Emilies uden Tvivl — Ha! velkommen.

Odoardo. En Tiener kom ridende mig i Møde med den Beretning, at min Familie var i Fare her paa denne Kant. Jeg ilede strax herhid, og hørde: at Grev Appiani er bleven saaret; at han er taget til Byen igien, og at min Kone og Datter have søgt Tilflugt her paa Slottet. Hvor ere de, min Herre? hvor ere de?

Marinelli. Vær rolig, Hr. Oberst! der er intet Ondt vederfaret Deres Frue og Datter, Forskrækkelsen undtagen. De befinde sig begge vel. Prindsen er inde hos dem; jeg vil strax gaae ind og melde Dem.

Odoardo. Hvorfor skal jeg meldes? først meldes?

Marinelli. Med Hensyn — for — for Prindsens Skyld. De veed selv, Hr. Oberst, hvorledes det staaer sig imellem Prindsen og Dem; just ikke paa den venskabeligste Fod. Saa naadig som han end viser sig mod Deres Frue og Datter — det er Damer — saa kunde det maaskee dog ikke være ham beleiligt, at see Dem saa uformodentlig.

Odoardo. De har Ret, min Herre! De har Ret.

Marinelli. Men, naadige Grevinde! — maa jeg ikke først have den Ære at følge Dem til Vogns?

Orsina. Vist ikke, vist ikke.

Marinelli (tager hende ved Haanden.) Tillad mig at iagttage min Skyldighed —

Orsina. Saa sagte — — jeg fritager Dem for den, min Herre! — Altid skal De og Deres Lige giøre Høflighed til Skyldighed, for at kunne behandle det som en Biting, der virkelig er Deres Skyldighed. At melde denne værdige Mand jo før jo heller, det er Deres Skyldighed.

Marinelli. Glemmer De, hvad Prindsen selv befalede Dem?

Orsina. Han kan komme og befale mig det engang endnu. Jeg venter ham.

Marinelli (sagte til Obersten, som han tager til en Side.) Min Herre! jeg nødes til at lade

Dem blive alene hos en Dame — som — har — hvis Forstand — De forstaaer mig. Jeg siger Dem det kun, paa det De kan vide, hvad De skal antage hendes Tale for — der ofte er overmaade selsom. Det bedste er, at De aldeles ikke indlader Dem med hende.

Odoardo. Meget vel. — Skynd Dem blot, min Herre!

Syvende Scene. Orsina. Odoardo.

Orsina (efter en kort Taushed, ved hvilken hun betragter Obersten med Medynk, og han hende med en flygtig Nysgierrighed.) Hvad mon han sagde Dem der? ulyksalige Mand!

Odoardo (halv sagte og halv høit.) Ulyksalige?

Orsina. Det var sikkert ingen Sandhed; i det mindste ingen af dem, som vente paa Dem.

Odoardo. Vente paa mig? — Veed jeg ikke allerede nok? — Frue! — men tael kun, tael kun.

Orsina. De veed slet intet.

Odoardo. Intet?

Orsina. Kiære, gode Fader! hvad vilde jeg ikke give til, at De ogsaa var min Fader! — Tilgiv mig! De Ulykkelige slutte sig saa gierne til hverandre. Jeg skulde trolig dele Smerte og Forbittrelse med Dem.

Odoardo. Smerte og Forbittrelse? Frue! — Men jeg glemmer — tael De kun.

Orsina. Dersom det endog var Deres eneste Datter — Deres eneste Barn! — dog, eneste eller ikke; det ulykkelige Barn er stedse det eneste.

Odoardo. Det ulykkelige? — Frue! — men hvad vil jeg hende — dog, ved Gud! saaledes taler ingen Affindig.

Orsina. Affindig? det var altsaa det, han betroede Dem om mig? — Nu, nu; det er maaskee ingen af hans groveste Løgne, — Jeg føler selv noget — og troe De mig, troe De mig, at den, som ved visse Ting ikke mister Forstanden, den har ingen at miste.

Odoardo. Hvad skal jeg troe?

Orsina. Altsaa maae De ikke kaste Foragt paa mig! thi De har ogsaa Forstand, min gode Gamle! De ogsaa. Det seer jeg i Deres bestemte og ærværdige Mine. De har ogsaa Forstand, men det koster mig kun et Ord — saa har De ingen.

Odoardo. Frue! Frue! — jeg har allerede mistet den, førend De siger dette Ord, dersom De ikke siger mig det snart — siig det — siig det — eller det er ikke sandt — det er ikke sandt, at De hører til hine Gode, vores Medlidenhed og Høiagtelse saa værdige Affindige. De er en almindelig Daare; De har ikke tabt hvad De aldrig har havt.

Orsina. Giv da nøie Agt — hvad veed De, som bilder Dem ind at vide alting? At Appiani er saaret? kun saaret? — Appiani er død,

Odoardo. Død, død? — Ha! det er imod Aftalen. De vilde berøve mig Forstanden, og De knuser mit Hierte.

Orsina. Det gaae vi forbi — nu videre — Brudgommen er død, og Bruden — Deres Datter — er værre end død.

Odoardo. Værre, værre end død? men dog tillige død; thi jeg veed kun Eet, som er værre.

Orsina. Ikke tillige død. Nei, gode Fader! nei — hun lever, hun lever; hun vil nu først ret begynde at leve. Det behageligste Liv, det herligste, deiligste Drømmeliv — saalænge det varer.

Odoardo. Det Ord, Frue! det eneste Ord, der skal berøve mig Forstanden! lad mig faae det snart at høre! Ös ikke Deres Draabe Gift i en Spand. Det eneste Ord! snart.

Orsina. Nu vel, stav Dem selv frem! — I Morges talte Prindsen med Deres Datter i Messen; og i Eftermiddag har han hende paa sit Lyst — Lystslot.

Odoardo. Talede han med hende i Messen? Prindsen med min Datter?

Orsina. Saa fortrolig, saa ivrig! det var ikke Smaating, der blev aftalt; og godt var det, om det er bleven aftalt, ret godt, om Deres Datter er flygtet frivillig herhid! seer De, saa var det ingen voldsom Bortførelse, men kun et lille — lille Snigmord.

Odoardo. Bagvaskelse! fordømt Bagvaskelse! jeg kiender min Datter. Er det Snigmord, saa er det og Bortførelse (seer sig forbittret om, stamper og fnyser) Nu Claudia! kloge Moder! har vi ikke nu Glæde af hende? O den naadige Prinds; o den ganske særdeles Ære!

Orsina. Virker det, min Gamle! virker det?

Odoardo. Der staaer jeg nu uden for Røverens Hule — (slaaer Kiolen tilbage, og seer at han har ingen Kaarde paa.) Det er Under at jeg ikke af Hastighed lod Hænderne blive tilbage med! (søger i Lommerne) Intet; slet intet! Ingensteds.

Orsina. Ha! Jeg forstaaer; dermed kan jeg tiene Dem! — jeg har bragt een med mig (tager en Dolk frem.) Der, tag! hurtig! førend nogen seer os. Jeg havde endnu noget — Gift! men Gift er kun for os Fruentimmer, ikke for Mænd. Tag den dog! (nøder ham Dolken paa.) Tag den.

Odoardo. Jeg takker, jeg takker. Kiære Barn! den der siger, at Du er vanvittig, den skal faae med mig at bestille.

Orsina. Skiul den, hurtig! — Mig betager man Leiligheden til at giøre Brug af den. Dem kan denne Leilighed ikke feile; De benytter Dem vist ogsaa af den første, den bedste — dersom De ellers er en Mand. Jeg, jeg er kun et Fruentimmer; men jeg kom herhen i det fulde Forsæt — Gamle! vi to kan betroe hinanden alle Ting; thi vi ere begge fornærmede, fornærmede af den samme Forfører! — ak! dersom De vidste, hvor umaadelig, uudsigelig og ubegribelig jeg er bleven fornærmet af ham, og bliver det endnu, — De kunde, De vilde derover forglemme Deres egne Fornærmelser. — Kiender De mig? Jeg er Orsina, den bedragne, den forladte Orsina. Maaskee forladt, alene for Deres Datters Skyld — dog, hvad kan Deres Datter derfor? — Det vil ikke vare længe, førend hun ogsaa bliver forladt — og saa en anden efter hende, og atter en anden. — Ha! (som i Henryttelse) hvilken himmelsk Phantasie! om vi alle, alle vi Forladte, forvandlede til Bacchantinder, til Furier, kunde faae ham imellem os, og sønderrive ham, slide ham Leed for Leed, og søge i hans Indvolde efter det Hierte, som den Forræder lovede til enhver, og gav til ingen. Ha! det skulde blive en Lystighed! det skulde det.

Ottende Scene.

De Forrige. Claudia Galotti.

Claudia (seer sig om i det hun kommer, og saasnart hun seer sin Mand, løber hun hen til ham.) Jeg giettede det! Ak! vor Beskytter! vort Forsvar! Er Du der Odoardo? er Du der? af deres Hvisken og deres Miner sluttede jeg det. Hvad skal jeg sige Dig, dersom Du ikke endnu veed noget? — hvad skal jeg sige Dig, dersom Du allerede veed alt? Men vi ere uskyldige. Din Datter er uskyldig; jeg er uskyldig. Uskyldige i det altsammen.

Odoardo (som søger at fatte sig i det han seer hende.) Godt! godt! vær kun rolig — og svar mig! (til Orsina) Ikke Frue, fordi jeg endnu tvivler. — Er Greven død?

Claudia. Ja.

Odoardo. Er det sandt at Prindsen har i Morges talt med Emilie i Messen?

Claudia. Ja. Men dersom Du vidste, hvilken Skræk det foraarsagede hende; i hvilken Bestyrtelse hun kom hiem —

Orsina. Nu! har jeg sagt usandt?

Odoardo (med en bitter Latter.) Jeg vilde ikke heller, at De havde! — ikke for meget!

Orsina. Er jeg affindig?

Odoardo (gaaer som forvildet frem og tilbage.) O! endnu er jeg det ikke heller.

Claudia. Du befalede mig at være rolig, og jeg er det, bedste Mand! tør ogsaa jeg — tør jeg bede Dig?

Odoardo. Hvad vil Du? er jeg ikke rolig? kan man være roligere end jeg er? (han tvinger sig) Veed Emilie, at Appiani er død?

Claudia. Vide det kan hun ikke; men jeg er bange, at hun har Mistanke derom, siden han ikke kommer.

Odoardo. Og hun græder og jamrer?

Claudia. Nu ikke mere. Det er forbi efter hendes Maade, som Du selv kiender. Hun er den frygtsomste og bestemteste af vort Kiøn. Hun er aldrig Herre over de første Indtryk, men efter det mindste Overlæg finder hun sig i alt, og er bereed paa alt. Hun holder Prindsen i en Afstand, taler med ham i en Tone — See kun til, Odoardo, at vi komme bort.

Odoardo. Jeg er til Hest; hvad er her ved at giøre? — Dog, Frue! De kiører jo til Byen?

Orsina. Ganske vist.

Odoardo. Vilde De vel have den Bevaagenhed at tage min Kone med Dem?

Orsina. Hvorfor ikke? meget gierne.

Odoardo. Claudia! dette er Grevinde Orsina. En Dame af stor Forstand; min Veninde og Velgiørerinde. Du maa følge ind med hende, og strax sende en Vogn ud til os. Emilie skal ikke komme mere til Guastalla. Hun følger med mig.

Claudia. Men — dersom kun — jeg skilles saa nødig fra mit Barn.

Odoardo. Bliver ikke Faderen i Nærheden? Han faaer dog vel engang Audients. Ingen Indvendinger. Kom naadige Frue! (sagte til Orsina) De skal høre fra mig. — Kom Claudia! (Han fører dem ud.)

Femte Act.

Første Scene. Prindsen. Marinelli.

Marinelli. Igiennem dette Vindue, naadige Herre! kan De see ham! han gaaer op og ned i Buegangen — nu dreier han af; han kommer — nei, han vender om igien — ganske enig er han endnu ikke med sig selv; men han er meget roligere — eller synes at være det. For os eet og det samme — Det er naturligt; i hvad de to Damer end have sat ham i Hovedet, tør han vel vove at yttre det? — Som Battista hørte, saa skulde hans Kone strax sende ham Vognen ud; thi han kom til Hest. Pas nu paa, om han ikke, naar han viser sig for Dem, vil takke underdanigst for den naadige Beskyttelse, hans Familie har fundet hos Deres Durchlauchtighed i dette sørgelige Tilfælde, vil anbefale sig og sin Datter til Deres Naade i Fremtiden; bringe hende ganske rolig til Byen igien, og der i dybeste Hengivenhed oppebie, om det beha=

ger Deres Durchlauchtighed videre at bekymre sig om hans kiære ulykkelige Pige.

Prindsen. Men ifald han nu ikke er saa tam? og neppe, neppe vil han være det, jeg kiender ham for godt — Dersom han i det høieste skiuler sin Mistanke, dæmper sin Forbittrelse; men i Stedet for at bringe Emilie til Byen, tager hende med sig? beholder hende hos sig? eller ogsaa indslutter hende i et Kloster uden for mine Grændset; hvad da?

Marinelli. Naar Kiærligheden frygter, seer den meget langt. Vislelig! — men han vil vel ikke —

Prindsen. Men naar han nu vil, hvad da? hvad hielper det os da, at den ulykkelige Greve har sat Livet til derover?

Marinelli. Hvorfor kaste et sørgeligt Blik til Siden? Fremad! tænker Seierherren; der falde Ven eller Fiende omkring ham. Om ogsaa! om den gamle misundelige Knark vilde det, som Prindsen frygter for, saa, — (ponsende) det gaaer an! jeg har det. Videre end til at ville, skal han vist ikke bringe det; sikkert ikke. — Men lad os ikke tabe ham af Sigte. — (Gaaer til Vinduet igien.) Nær havde han overrumplet os. Nu kommer han. Lad os endnu gaae af Veien for ham; Prindsen vil da høre hvad vi maae giøre, dersom det skulde møde, som befrygtes.

Prindsen (truende) Kun Marinelli —

Marinelli. Det uskyldigste af Verden.

Anden Scene. Odoardo (alene.)

Endnu er her ingen? — vel! jeg skal blive endnu koldsindigere. Det er min Lykke — Intet er foragteligere end et opfarende Drengehoved med graa Haar. Det har jeg ofte sagt mig selv. Og dog lod jeg mig opirre; og af hvem? Af et skinsygt Fruentimmer, som Jalousie har giort vanvittig. Hvad har den krænkede Dyd at skaffe med Lastens Hevn? Hiin ene skal jeg frelse — og din Sag — min Søn! min elskede Søn! — jeg har aldrig kunnet græde, — og vil ikke først nu lære det — din Sag vil der en ganske anden giøre til sin! nok for mig, naar Din Morder ikke nyder Frugten af sin Forbrydelse. Dette blive ham til en større Marter end Forbrydelsen! Naar Mættelse og Væmmelse nu snart vil drive ham fra Lyst til Lyst, saa gid Erindringen om ikke at have kunnet styre denne ene Lyst, forbittre ham Nydelsen af alle de andre. Gid den blodige Brudgom hver Nat i Drømme maa føre Bruden for hans Seng, og naar han strækker sine vellystige Arme ud efter hende, da høre han pludselig Helvedes spottende Latter, og vaagne!

Tredie Scene. Odoardo. Marinelli.

Marinelli. Hvor blev De af min Herre? hvor blev De af?

Odoardo. Var min Datter her?

Marinelli. Hun ikke, men Prindsen.

Odoardo. Han maa forlade mig det! — jeg fulgte Grevinden.

Marinelli. Nu?

Odoardo. Den gode Dame?

Marinelli. Og Deres Frue?

Odoardo. Tog ind med Grevinden — for strax at sende os Vognen ud. Prindsen tillader vel, at min Datter og jeg opholde os her saa længe.

Marinelli. Hvortil disse Omstændigheder? Vilde Prindsen ikke have giort sig en Fornøielse af, at bringe baade Moder og Datter selv ind i Byen?

Odoardo. Datteren i det mindste havde maattet frabede sig den Ære.

Marinelli. Hvi saa?

Odoardo. Hun skal ikke mere til Guastalla.

Marinelli. Ikke? og hvorfor det?

Odoardo. Greven er død.

Marinelli. Saa meget mere —

Odoardo. Hun skal med mig.

Marinelli. Med Dem?

Odoardo. Med mig. Jeg siger Dem jo at Greven er død — ifald De ikke veed det endnu. — Hvad har hun nu mere at giøre i Guastalla? — hun skal med mig.

Marinelli. Vist nok beroer Datterens fremtidige Opholdssted ene paa Faderens Villie. Kun for det første —

Odoardo. Hvad for det første?

Marinelli. Bliver De vel nødt til Hr. Oberst! at tillade, at hun føres til Guastalla.

Odoardo. Min Datter! føres til Guastalla! og hvorfor?

Marinelli. Hvorfor? overvei dog —

Odoardo (hidsig.) Overveie! overveie! jeg overveier at her er intet at overveie. Hun maae, hun skal med mig.

Marinelli. Ei min Herre! — hvad behøve vi at blive hidsige derover? det kan være at jeg tager feil, at det ikke er nødvendigt, som jeg holder for at være det — det kan Prindsen bedst dømme om. Prindsen maa afgiøre det — jeg gaaer hen og henter ham.

Fierde Scene. Odoardo (alene.)

Hvordan? — i Evighed ikke! — foreskrive mig, hvor hun skal være? — nægte mig hende? — hvem vil det? — hvem tør det? — den, der her tør alt, hvad han vil. Vel! vel! Saa skal han ogsaa faae at see hvad jeg tør; endskiøndt jeg ikke torde. Kortsynede Tyran! med dig tør jeg nok prøve Styrke. Den, der ikke ag-

ter Loven, er ligesaa mægtig, som den, der ingen Lov har. Det veed du ikke? Kom an! — Men see nu! — løber nu ikke Vreden atter afsted med Fornuften — Hvad bliver jeg hidsig over? Først maatte dog det være skeet, som jeg raser over. Hvad sladdrer ikke dette Hofkryb! havde jeg dog ladet ham snakke ud! havde jeg kun givet mig Tid, at høre det Paaskud, under hvilket hun skulde bringes til Guastalla! — Saa kunde jeg nu have belavet mig paa et Svar — Dog paa hvilket Paaskud skulde der mangle mig et? — Men skulde det mangle mig; skulde det. — Der kommer nogen — rolig, gamle Dreng! rolig!

Femte Scene.

Prindsen. Odoardo. Marinelli.

Prindsen. O! min kiære, retskafne Galotti, der maatte tildrage sig sligt, dersom jeg skulde see Dem hos mig; for ringere Ting giør De det ikke. Dog! ingen Bebreidelser.

Odoardo. Naadige Herre! jeg holder det i alle Tilfælde for uanstændigt, at trænge sig ind paa sin Fyrste. Den han kiender, den kalder han, naar han har ham nødig. Endogsaa nu beder jeg om Forladelse —

Prindsen. Hvor mange Andre ønskede jeg ikke denne stolte Beskedenhed! — dog til Sagen! De ønsker ventelig at see Deres Datter? hun er i en nye Urolighed over saa kiærlig en Moders pludselige Bortreise — hvorfor ogsaa denne Bortreise? Jeg ventede kun paa, at den elskværdige Emilie skulde være kommen ganske til sig selv igien, for at føre dem begge i Triumph til Byen. De har forspildt mig det halve af denne Triumph, men ganske kan jeg ikke lade mig den betage.

Odoardo. For stor Naade — Tillad Prinds, at jeg skaaner mit ulykkelige Barn for de mangfoldige Krænkelser, som Ven og Fiende, Medlidenhed og Skadefrohed berede hende i Guastalla.

Prindsen. Det var grusomt at berøve hende Venskabs og Medlidenheds søde Krænkelser. Men at de, som Fiendskab og Skadefryd kunde forvolde, ikke skal naae hende; det lad mig, min kiære Galotti, sørge for.

Odoardo. Prinds! den faderlige Kiærlighed deler ikke gierne sin Omsorg — jeg troer at have udfundet det eneste, der passer sig for min Datter under nærværende Omstændigheder. — Unddragelse fra Verden — Klosteret — saa snart som muligt.

Prindsen. Klosteret?

Odoardo. Og indtil hun kommer der, at græde under sin Faders Opsyn.

Prindsen. Saa store Skiønheder skulde visne i et Kloster! — bør et eneste feilslaget Haab giøre os saa uforsonlige mod Verden? — dog det forstaaer sig, Ingen maa sige en Fader noget derimod. Bring De Deres Datter hen, hvor De vil, Galotti.

Odoardo (til Marinelli.) Nu, min Herre!

Marinelli. Siden De endog selv opfordrer mig —

Odoardo. O! aldeles ikke! aldeles ikke!

Prindsen. Hvad er der imellem Dem?

Odoardo. Intet, naadige Herre! slet intet. Vi tog kun i Betragtning, hvem af os der havde taget feil af Dem.

Prindsen. Hvorledes det? — tael Marinelli.

Marinelli. Det gaaer mig meget nær, at jeg skal lægge Hindring i Veien for min Herres Naade. Men naar Venskab udkræver, at kalde ham frem som Dommer. —

Prindsen. Hvilket Venskab?

Marinelli. De veed, naadige Herre! hvor høit jeg elskede Grev Appiani; hvor stærkt vore Siele vare forbundne med hinanden —

Odoardo. Det veed Prindsen? saa veed han det sikkert ogsaa ganske alene?

Marinelli. Af ham selv udnævnt til Hevner —

Odoardo. De?

Marinelli. Spørg kun Deres Frue derom. Marinelli! Navnet Marinelli, var den døende Greves sidste Ord; i en Tone! i en Tone — Gid denne græsselige Tone idelig maa svæve mig for Øret, dersom jeg ikke anvender alt, for at faae hans Mordere opdagede og straffede.

Prindsen. De kan giøre Regning paa min kraftigste Bistand.

Odoardo. Og paa mine varmeste Ønsker — vel, vel, — men nu videre!

Prindsen. Det er mit Spørgsmaal, Marinelli.

Marinelli. Man har Mistanke om, at det ikke har været Røvere, der har overfaldet Greven.

Odoardo (spottende.) Nei, virkelig? skulde det ikke?

Marinelli. At en Medbeiler har ladet ham rydde af Veien.

Odoardo (bitter.) Ei! en Medbeiler?

Marinelli. Som jeg siger.

Odoardo. Nu da! saa gid Himlens Forbandelse træffe den Snigmorder!

Marinelli. En Medbeiler! og en yndet Medbeiler —

Odoardo. Hvordan! En yndet? — Hvad siger De?

Marinelli. Intet uden hvad Rygtet udbreder.

Odoardo. En yndet? yndet af min Datter?

Marinelli. Det er vist ikke saa; det kan ikke være saa; det paastaaer jeg endnu stærkere end De — Men med alt det, naadige Herre! — thi endog den bedst grundede Fordom veier slet intet i Retfærdighedens Vægtskaal, — med alt det kan man dog ikke andet, end faae den skiønne Ulykkeliges Udsagn derover.

Prindsen. Ja, det er fornødent.

Marinelli. Og hvor? hvor kan det skee, uden i Guastalla?

Prindsen. De har Ret, Marinelli! De har Ret — ja, det forandrer Sagen, kiære Galotti! ikke saa? De seer selv —

Odoardo. O ja! jeg seer — jeg seer, det jeg seer. O Gud, o Gud!

Prindsen. Hvad feiler Dem? hvorledes er det med Dem?

Odoardo. At jeg ikke har forudseet, det jeg nu seer, det ærgrer mig: og intet videre. Nu ja! hun skal igien til Guastalla. Jeg vil bringe hende til sin Moder, og ikke selv sætte Foden ud af Guastalla, førend hun er frikiendt ved den strengeste Undersøgelse; thi hvem veed, (med en bitter Latter.) hvem veed, om ikke Retfærdigheden finder det nødvendigt, at have mit Udsigende med.

Marinelli. Det er meget muligt. I slige Tilfælde giør Retfærdigheden heller for meget end for lidet — derfor frygter jeg endog —

Prindsen. Hvordan? hvad frygter De for?

Marinelli. At man for det første ikke kan tilstede Moder og Datter at tale med hinanden.

Odoardo. Ikke at tale med hinanden?

Marinelli. At man bliver nødt til at skille Moder og Datter ad.

Odoardo. Skille Moder og Datter ad?

Marinelli. Moder og Datter og Fader. Skal Forhøret blive lovligt, er denne Forsigtighed nødvendig. Og det giør mig ondt, naadige Herre! at jeg seer mig nødt til at giøre den udtrykkelige Paastand, at i det mindste Emilie maa blive særdeles bevogtet.

Odoardo. Særdeles bevogtet! — Prinds, Prinds! — dog jo, det bør saa være — det bør saa være. Ganske ret: Særdeles bevogtet! Ikke saa, Prinds! ikke? — O! hvor fiin er dog ikke Retfærdigheden! — Fortræffeligt.

(Griber hastig i den Lomme, hvori han har Dolken.)

Prindsen (som gaaer venlig imod ham.) Fat Dem, kiære Galotti!

Odoardo (sagte, i det han tager Haanden tom op igien.) Det sagde hans Engel.

Prindsen. De er i Vildfarelse. De forstaaer ham ikke. De tænker Dem ved Ordet: bevogtet, vel Indspærrelse og Fængsel.

Odoardo. Lad mig tænke det, og saa er jeg rolig.

Prindsen. Ikke et Ord om Fængsel, Marinelli! Heri kan Lovens Strænghed let forenes med Agtelsen for den umistænkte Dyd. Dersom Emilie skal særdeles bevogtes, saa veed jeg allerede — det alleranstændigste Sted. Min Cantzlers Huus — Ingen Modsigelse, Marinelli! Der vil jeg selv bringe hende hen, der vil jeg overgive hende til een af de værdigste Damers Varetægt. Hun skal staae mig inde for hende — De gaaer for vidt, Marinelli, virkelig for vidt, dersom De paastaaer mere — Galotti! De kiender jo dog min Cantzler Grimaldi og hans Frue?

Odoardo. Skulde jeg ikke det? jeg kiender endog dette ædle Pars elskværdige Døttre; og hvo kiender ikke dem? (til Marinelli.) Nei, min Herre, giv ikke Deres Minde dertil. Naar Emilie skal bevogtes, saa maa det være i det mørkeste Fængsel. Paastaae det! jeg beder Dem — Jeg Daare med min Bøn! jeg gamle Giek! — Jo vist havde den gode Sibylla Ret: Den, der ved visse Ting ikke mister Forstanden, den har ingen at miste.

Prindsen. Jeg forstaaer Dem ikke — — Kiære Galotti! hvad kan jeg giøre mere? Lad det blive derved; jeg beder Dem. Ja; hun skal være i Cantzlerens Huus, jeg selv vil føre hende derhen, og dersom hun der ikke bliver behandlet med al optænkelig Høiagtelse, saa har min Bøn ikke kunnet formaae noget. Vær De ubekymret; det bliver derved! derved bliver det! — De selv, Galotti, kan forholde Dem, som De behager; De kan følge med os til Guastalla; De kan tage tilbage til Sabionetta, alt som De vil; det var latterligt at foreskrive Dem noget. Og nu, kiære Galotti! lev vel, til vi sees igien. Kom, Marinelli! Klokken er mange.

Odoardo (som har staaet i dybe Tanker.) Hvordan? — maa jeg da slet ikke faae min Datter i Tale? ikke engang her? — Jeg skikker mig jo i alt, jeg finder jo alt fortræffeligt. En Cantzlers Huus er naturligviis Dydens Fristed. O naadige Herre, bring min Datter for alting derhen, ikke anden Steds. Men jeg vilde dog gierne tale med hende i Forveien. Grevens Død er hende endnu ubekiendt; hun vil ikke kunde indsee, hvorfor hun skal skilles fra sine Forældre. For at aabenbare hende hiint paa en lempelig Maade; at giøre hende rolig i Henseende til Skilsmissen — er det nødvendigt,

naadige Herre! at jeg faaer hende i Tale.

Prindsen. Saa kom da og følg med —

Odoardo. O! Datteren kan dog vel gaae til Faderen — her under fire Øine kan alting snart blive afgiort. Send mig hende kun hid, naadige Herre!

Prindsen. Ogsaa det! — O Galotti! gid De vilde være min Ven, min Ledsager og min Fader!

Siette Scene.

Odoardo (seer noget efter ham.)

Hvorfor ikke det? — hiertelig gierne — ha, ha, ha — (han seer sig forvildet omkring) hvem leer der? — Ved Gud! jeg troer det var mig selv — Ja ret saa! lystig, lystig! Legen er snart ude, enten paa den ene eller paa den anden Maade — Men — dersom hun var enig med ham! dersom det var det sædvanlige Abespil! dersom hun ikke var det værd, jeg vil giøre for hende! — giøre for hende! hvad vil jeg da giøre for hende? — har jeg Hjerte til at sige mig det? — Vel tænker jeg paa noget — noget, — som ogsaa kun kan tænkes. — Græsseligt! afsted, afsted! jeg vil ikke oppebie hende. Nei! (han seer op til Himmelen) den, der har styrtet hende uskyldig i denne Afgrund, han kan drage hende ud af den. Hvad behøver han min Haand dertil? Afsted! (han vil gaae, men seer Emilie komme.) For sildig. Han vil bruge min Haand. Ja, han vil.

Syvende Scene: Odoardo. Emilie.

Emilie. Hvordan? De er her, min Fader, og alene? min Moder er her ikke? Greven er her ikke? Og De er saa urolig, min Fader?

Odoardo. Og Du er saa rolig, min Datter?

Emilie. Hvorfor ikke det, min Fader? enten har jeg tabt alt eller slet intet. At være rolig eller nødes til at være det, kommer det ikke ud paa eet?

Odoardo. Men hvilken af Delene forestiller Du Dig?

Emilie. At alting er tabt, og at vi vel nødes til at være rolige, min Fader.

Odoardo. Og Du, min Datter, Du kunde være rolig, fordi Du nødes til at være det? — Hvad er Du? et Fruentimmer, og min Datter? og skulde Manden og Faderen da staae skamfuld for Dig? Men siig engang, hvad forstaaer Du ved at have tabt alting? Er det Grevens Død?

Emilie. Og Aarsagen til hans Død, Aarsagen. Ak, min Fader! saa er det da sandt? saa er den hele græsselige Historie sand, som jeg har læst i min Moders vilde og vaade Øine? hvor er min Moder? hvor er hun min Fader?

Odoardo. For i Veien — — dersom vi ellers komme efter hende.

Emilie. Jo før jo heller; thi naar Greven er død, naar det er Aarsagen til hans Død — det, det — hvad tøve vi da efter? Lad os flye, min Fader!

Odoardo. Flye! — Hvad Nød var der da? — Du er — Du bliver i Din Røvers Hænder.

Emilie. Jeg bliver i hans Hænder?

Odoardo. Og alene; uden Din Moder, uden mig.

Emilie. Jeg alene i hans Hænder! Aldrig, min Fader! eller De er ikke min Fader — Jeg alene i hans Hænder! Godt; lad mig kun blive det, lad mig kun — jeg vil see, hvem der skal holde mig — hvem der kan tvinge mig — hvad det er for et Menneske, der kan tvinge et andet.

Odoardo. Jeg meente Du var rolig, mit Barn.

Emilie. Det er jeg ogsaa. Men hvad kalder De at være rolig? at lægge Hænderne i Skiødet? at lide det man ikke skulde? at taale det man ikke burde?

Odoardo. Ha! naar Du tænker saaledes, min Datter! — Kom, lad mig omfavne Dig; jeg har altid sagt: Naturen vilde danne Qvinden til sit Mesterstykke; men den tog feil af Leeret, den tog det for fiint. I øvrigt er alting bedre ved Eder end hos os. Ja, dersom Din Rolighed er saadan, saa har jeg faaet min igien! Lad mig omfavne Dig, min Datter! Tænk kun, under Paaskud af Rettens Undersøgelse — O det fordømte Gøglerie! — river han Dig af mine Arme og bringer Dig til Grimaldis.

Emilie. River mig! bringer mig! — vil rive mig, vil bringe mig, vil! vil! ligesom vi ingen Villie havde, min Fader!

Odoardo. Jeg blev ogsaa saa rasende, at jeg alt greb efter denne Dolk, (han tager den frem) for at støde den igiennem Hiertet paa een af dem — paa dem begge. —

Emilie. For Himlens Skyld giør ikke det, min Fader! Dette Liv er alt, hvad den Lastefulde har. — Mig, min Fader, giv mig denne Dolk.

Odoardo. Barn! det er ingen Haarnaal.

Emilie. Saa kan Haarnaalen blive en Dolk! — ligemeget.

Odoardo. Hvordan! er det kommen dertil? nei, nei, besind Dig — Ogsaa Du har kun eet Liv at miste.

Emilie. Og kun een Uskyldighed.

Odoardo. Som er ophøiet over al Vold.

Emilie. Men ikke over al Forførelse. Vold! Vold! hvem kan ikke trodse Vold? Det, der kaldes Vold, er intet. Forførelsen er den virkelige Vold. Jeg har Blod, min Fader! ligesaa fuldt af Ungdoms Varme, som en Andens. Mine Sandser ere Sandser. Jeg staaer ikke inde for det mindste, jeg lover ikke for det mindste. Jeg kiender Grimaldis Huus, det er Glædens Huus. Jeg var der een Time, under min Moders Opsyn, og der opkom saa mange urolige Bevægelser i min Siel, som Religionens strængeste Øvelser neppe kunde dæmpe i hele Uger. Religionens! og hvilken Religions! For at undflye et Onde, ikke værre end det jeg trues med, styrtede Tusende sig i Havet og ere Helgene — giv mig, min Fader! giv mig denne Dolk.

Odoardo. Og dersom Du kiendte denne Dolk!

Emilie. Om jeg end ikke kiender den! — En ubekiendt Ven, er ligefuldt Ven. Giv mig den, min Fader, giv mig den.

Odoardo. Om jeg nu gav Dig den! — der! (Giver hende den.)

Emilie. Og der! (Hun vil stikke den i Brystet, men han river den af hendes Haand.)

Odoardo. See hvor rask! — nei, det er ikke for Din Haand.

Emilie. Det er sandt, med en Haarnaal skal jeg — (hun griber med Haanden efter en Naal og faaer Rosen.) Du her endnu? — bort med dig! — du skikker dig ikke i Haaret paa saadan een — som min Fader vil at jeg skal blive.

Odoardo. O! min Datter!

Emilie. O! min Fader! om jeg kunde giætte Deres Tanke? — Dog nei; det vil De heller ikke, thi hvorfor skulde De da tøve? (med Bitterhed i det hun river Bladene af Rosen.) Fordum var der en Fader, som, for at redde sin Datter fra Skiændsel, stødte Staalet i hendes Hierte — og derved gav hende anden Gang Livet; men saadanne Handlinger ere fra forrige Dage; — saadanne Fædre findes ikke mere.

Odoardo. Jo, min Datter, jo, — (giennemborer hende.) Gud! hvad har jeg giort! (Hun segner og han holder hende i sine Arme.)

Emilie. Brækket Rosen, førend Stormen afrev Bladene. Lad mig kysse den — denne faderlige Haand. —

Ottende Scene.

De Forrige. Prindsen. Marinelli.

Prindsen (i det han kommer ind.) Hvad er det? er Emilie ikke vel?

Odoardo. Meget vel, meget vel.

Prindsen (i det han kommer nærmere.) Hvad seer jeg! Skrækkeligt!

Marinelli. Jeg Ulyksalige!

Prindsen. Grusomme Fader! hvad har De giort?

Odoardo. Brækket Rosen førend Stormen afrev Bladene. — Var det ikke saa min Datter?

Emilie. Ikke De min Fader! — jeg selv, jeg selv.

Odoardo. Nei ikke Du min Datter, ikke Du! forlad ikke Verden med en Usandhed paa Læberne. Ikke Du, min Datter, men Din Fader; Din ulykkelige Fader.

Emilie. Ak! — min Fader! — (Hun døer og han lægger hende sagte paa Jorden.)

Odoardo. Far hen i Fred! — Nu vel, Prinds! behager hun Dem endnu? frister hun endnu Deres Begierlighed, svømmende i dette Blod, der raaber om Hævn over Dem? (efter nogen Taushed.) De venter vel, hvad Enden skal blive paa alt dette? De venter vel, at jeg skal vende denne Dolk imod min egen Barm, for at fuldende min Gierning som en flau Tragoediehelt? De bedrager Dem. Her! (kaster Dolken for hans Fødder.) Her ligger det blodige Vidne om min Forbrydelse! jeg gaaer hen at overgive mig selv til Fængselet. Jeg gaaer og venter Dem som Dommer, og hisset venter jeg Dem for Alles Dommer.

Prindsen (efter at have i nogen Tid betragtet Emilie med Skræk og Fortvivlelse, til Marinelli.) Der! tag den op — nu! Du betænker Dig? — Elendige! (river ham Dolken, han har taget op, af Haanden.) Nei! Dit Blod maa ikke blandes med dette! — Gaae, og skiul Dig for evig! — Gaae! siger jeg — O Gud, O Gud! Er det til saa Manges Ulykke ikke nok, at Fyrster ere Mennesker; maae endogsaa Dievle paatage sig Skikkelse af Deres Venner?

Kjöbenhavn.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

1828.

Prospectus.

Det kongelige Theaters Repertoire.

Med nærværende Udgave af Emilie Galotti gjør Undertegnede Begyndelsen til en Samling af saavel gamle som nye, til det kongelige Theaters Repertoire hørende Stykker, trykte med Petit=Skrift, i stor Octav, to Spalter paa hver Side, saaledes at de længere Stykker sjelden ville overstige 2 Ark, og de mindre mageligen rummes paa ½, 1, 1½ Ark, efter Omstændighederne. Uagtet Trykken paa denne Maade sammentrænges til det mindst mulige Antal Sider, skal den dog blive saa tydelig, at Enhver uden Anstrengelse kan læse den. For i alle Henseender at gjøre denne portative Samling let anskaffelig for Alle, har Undertegnede bestemt en med Hensyn paa et saadant Format og en saa tæt Tryk særdeles billig Priis, nemlig 12 Sk. for Arket, saa at Prisen paa ethvert Stykke sjelden vil blive meer end fra 6 til 24 Sk.

Hvert Stykke udkommer særskilt, dog ikke med noget separat Titelblad; men da alle udstyres paa samme Maade, og Pagineringen begynder forfra med ethvert, saa kan saavel alle tilsammen, som visse, efter enhver Kjøbers Smag udvalgte, indbindes, efter Godtbefindende, i eet eller flere Bind, og i hvilkensomhelst Orden. Det er for saaledes at lade Enhvers Udvalg være frit, at der heller ikke bliver leveert nogen Hovedtitel til Samlingen.

Hvert enkelt Stykke leveres indhæftet i smukt Omslag med paatrykket Titel, uden at Prisen derved forhøies.

Nye Stykker kunne, med Forfatternes Samtykke, blive første Gang udgivne paa denne Maade. I Henseende til gamle oversatte Stykker, hvis Oversættere ere døde, da blive de med Flid gjennemseete og rettede, inden de komme for Lyset i denne Samling. Saaledes er, hvad Emilie Galotti angaaer, den gamle Oversættelse af Jfr. Biehl lagt til Grund, men den er heelt igjennem bleven rettet og forbedret.

Strax efter Emilie Galotti udkommer det lille Een=Acts=Stykke, Pachaen i Suresne, eller: Fruentimmervenskab, ligeledes paany gjennemseet, og med adskillige Forandringer, bestaaende baade i Tilsætninger og i Udeladelser. — Det bemærkes, at Stykkernes Opførelse paa Theatret er overeensstemmende med de i denne Samling gjorte Forandringer.

Ligeledes vil om kort Tid (omtrent samtidig med den første Opførelse) udkomme: Landsbysangerinderne, Syngespil i 2 Acter, med Musik af Fioravanti, oversat af Dr. Heiberg.

Alle de til Samlingen hørende Stykker blive at erholde deels i Theatrets Forsal, hos Billet=Cassereren, deels hos Undertegnede, som haaber at den særdeles billige Priis vil forskaffe mange Kjøbere; thi kun ved at sælge et usædvanligt Antal Exemplarer, kan han blive skadesløs, og see sig istand til at fortsætte et for alle Theatrets Venner vist nok behageligt Foretagende.

Ferdinand Printzlau,
Hjørnet af Fortunstrædet og Admiralgaden
Nr. 148, 2den Sal.

Pachaen i Suresne
eller
Fruentimmer=Venskab.
Comedie i een Act efter Etienne og Gaugiran=Nanteuil.

Personerne:

Madame Dorsan, Forstanderinde for et Pige=Institut i Suresne.	Aglae, Eleve.	Jerome, Mad. Dorsans Gartner.
Laura, Nathalia, } Elever.	Jomfrue Remy.	En lille Eleve.
	Flicflac, Dandsemester i Institutet.	Adskillige andre Elever.
	Perceval, Lauras bestemte Brudgom.	

Handlingen foregaaer i Suresne hos Mad. Dorsan.

Personerne ere ved hver Scenes Begyndelse anførte saaledes som de skulle staae paa Theatret. Den Førstnævnte er paa høire Side.

Skuepladsen forestiller en smuk stor Sal. I Midten, op imod Baggrunden, er et ophøiet Sæde med en Skranke foran. Paa høire Side et Claveer; paa venstre Side et Bord, hvorpaa ligger en Deel Bøger. Mange Stole til alle Eleverne. En Dør paa hver Side, og tre i Baggrunden.

Første Scene. Jomfrue Remy (som sidder og underviser en af Eleverne i at spille Claveer). Madame Dorsan (sidder oppe bag Skranken paa det ophøiede Sæde). Adskillige Elever, Aglae, Nathalia, Laura (sidde ved det store Bord. De ere alle sysselsatte, nogle med at tegne, andre med at studere Landkort o. s. v.)

Jomfrue Remy (til Eleven, som har spilt tre eller fire Tacter paa Claveer). Det var ikke rigtigt, Jomfrue! Ikke den rigtige Tact! bie lidt — giv nu Agt paa mig. (Hun sætter sig ved Claveret og spiller nogle Tacter.)

Mad. Dorsan. Nu vel, Jomfrue Remy! hvorledes er De tilfreds med Adèle?

Jomfrue Remy. O, ganske godt, Madame! Men Fingrene vil dog ikke ret til at gaae; hun fattes endnu — —

En lille Eleve (som sidder ved Siden af Aglae). Saa hold dog op, Jomfrue! kan De ikke lade mig være i Ro? — Madame Dorsan, vær saa god at bede Jomfrue Aglae at være rolig! Hun har sine Løier af at slette alt det ud jeg tegner.

Aglae. De skal slet ikke troe hende, Madame. Spørg kun Laura og Nathalia.

Den lille Eleve. Ja, I holder altid sammen, det veed vi nok!

Mad. Dorsan. Stille dog! stille! Hvad! vi har kun tre Timers Øvelse om Dagen, og De kan ikke engang være rolige i den Smule Tid? De veed dog selv, hvad der er Maalet for Deres Opdragelse: naar De forlade mit Institut, skal De gives, og dersom De ikke lære at tegne, synge, danse, giøre Vers og spille Comedie, hvorledes vil De da tænke paa at blive gode Huusmødre?

Den lille Eleve. Ja, men Aglae driller En altid!

Laura. Og Du sladdrer altid!

Mad. Dorsan. Laura, Deres Opdragelse er fuldendt. Giv nu Deres Læresøstre et Begreb om den Fuldkommenhed, hvormed man lærer at læse i Institutet i Suresne; tag en af Deres Bøger — den første den bedste, ligegodt hvilken! — Stille, mine Damer! stille dog! — Man kan jo ikke høre, hvad man selv siger!

Laura (læser): "Om unge Pigers Opdragelse, af Fenelon; fierde Capitel. Der gives ingen skadeligere Indretning, end de, hvor Piger opdrages i Samqvem; istedet for at øve dem i deres Kiøns Pligter, oplæres de i Letsindighedens Skole. Moderen bør stedse være sin Datters eneste Læremesterinde, og — — —"

Mad. Dorsan (reiser sig, og stiger hurtig ned fra Sædet). Hold op, Laura! O, min Gud! min Gud! hvad De læser slet! Jeg troer i Sandhed at otte Dages Fraværelse har ladet Dem glemme alt hvad De kunde! — Hvor er det dog muligt, at man kan læse med saaliden Smag!? — Det var mig saadan en Pine at høre. — — Jeg beder Dem, Jomfrue! læg dog den Bog bort igien! (sagte): Nei, hvilken uforskammet Bog! Det er den Drukkenbold, Gartneren Jerome, der har ladet den komme ind uagtet mit Forbud! — Ah, der er han just!

Anden Scene. De Forrige. Jerome; (han er halv perialiseret, og har en Pakke under Armen. Han kommer ind ad Døren paa venstre Haand, og stiller sig paa høire Side af Madame Dorsan).

Jerome. Madame Dorsan, jeg har den Ære at aflægge Dem og hele det lille lystige Selskab min ærbødigste Hilsen!

Mad. Dorsan. Jerome, jeg forbyder Ham een Gang for alle nogensinde at komme herind i Øvelses=Timerne.

Jerome. Ja, Madame, det er en af Institutets Love; men dennegang er det et aldeles nødvendigt Tilfælde, og Madamen veed nok: at i de aldeles nødvendige Tilfælde, der gielder ingen Lov. Desuden er det ret strax Fritime. (Klokken slaaer) Hører De? der slaaer Klokken allerede!

(Ved det første Slag af Klokken løbe alle Eleverne ud.)

Jomfrue Remy (følger langsomt bag efter dem). Saa sagte, mine Jomfruer! saa sagte! løb ikke saa stærkt!

Tredie Scene.

Jerome. Madame Dorsan.

Jerome. Brrr! — Er det ikke, som om det var en Bisværm, der tog Flugten!

Mad. Dorsan. Hm! kommer Han nu igien med sine Lignelser?

Jerome. Ja, Madame, det er Bier; men jeg har kun det at sige: vogt dem vel for Gedehamsene!

Mad. Dorsan. Og det var alt, hvad — —?

Jerome. Nei, Madame; naar jeg siger: jeg har kun det at sige, saa har jeg dog mere.

Mad. Dorsan. Nu, saa tal da!

Jerome. For det første, Madame, er her Costumerne til den tyrkiske Tragedie, Madamen selv har skrevet, og som Eleverne skal spille paa Deres Fødselsdag.

Mad. Dorsan. Godt, Jerome; læg dem ind i Magazinet.

Jerome. Skal skee. Dernæst har De forbudet mig, nogensinde at lade Romaner faae Indpas her i Huset.

Mad. Dorsan. Ja, og han adlyder kiønt mine Befalinger! Endnu i Gaar har man fundet to Romaner skiulte under en af Elevernes Hovedpude. Disse Smaa-Mamseller ligge og læse ved Lys, og Han udsætter mig for, at de kan stikke Ild paa Huset!

Jerome. Saaledes gaaer det altid med den forbudne Frugt! Men maa jeg sige Madamen een Ting: naar De lod dem sye, saa tænkte de ikke paa Romaner!

Mad. Dorsan. Sye? ah, fy!

Jerome. Troe De mig, Madame, om man endogsaa er rig, saa veed man dog ikke, hvordan det kan gaae En engang i Tiden! — Men det var Romanerne vi talte om: her er en Fortegnelse, som jeg har faaet paa et Leiebibliothek: vil De see efter, om der er nogle mistænkelige Ting i den?

Mad. Dorsan (læser): "Tre Aar af Ridder Faublas's Levnet." O, min Gud, hvilken Vederstyggelighed!

Jerome. Er den ikke god, den?

Mad. Dorsan. Det er en Bog, som er saameget destofarligere, da Lasten deri er skiult under Blomster.

Jerome. Jeg forstaaer Dem: Fias, Løier!

Mad. Dorsan. Det er en meget umoralsk Bog!

Jerome. Altsaa har Madamen da læst den?

Mad. Dorsan (læser): "Dydens Annaler." — Ja, den er god.

Jerome. Den slaaer just ind i vort Fag. Men det er sandt: der er noget, som vil ind, som er meget værre end en Roman.

Mad. Dorsan. Og det er?

Jerome. Et Mandfolk, Madame.

Mad. Dorsan. Et Mandfolk? Veed han ikke, at det er forbudet paa det strengeste, endog blot at melde noget Mandfolk hos mig? Hvad vilde der blive af den Credit, hvori mit Institut holder sig, dersom jeg saae igiennem Fingre med saa vigtig en Ting?

Jerome. Med Forlov, Madame! Ere Tyrkerne maaskee ikke Mandfolk?

Mad. Dorsan. Hvad mener han med det?

Jerome. Jeg mener, siden Madamen har sagt tidt og mange Gange, at hun haabede, at den tyrkiske Pacha, som har leiet Lyststedet her ved Byen, og som gaaer omkring og beseer Canaler, Landeveie, Landbrug, Drivhuse, Faareavl og Qvægdrift, ogsaa skulde faae isinde at besee Institutet.

Mad. Dorsan. Det er en anden Sag, Jerome! Denne Pacha er en fornem Udlænding, som reiser for at lære at kjende Frankrig. Hans Besøg vil være smigrende for Institutet og forøge dets Ry.

Jerome. Saa Tyrkerne maa jeg nok lukke ind, men de christelige Mandfolk —

Mad. Dorsan. Tie stille, og siig hvem det er han mener.

Jerome. Det er en meget vakker Person...

Mad. Dorsan. Saa meget værre.

Jerome. Ja det tænkte jeg nok. Det er Een som hedder Perse — Perseviin.

Mad. Dorsan. Dog vel ikke Perceval?

Jerome. Jo, ganske rigtig! Saadan er det! Perceval! — han sagde, at han var en af de rigeste Herremænd i Bourgogne, at han skulde have Jomfrue Laura, at hendes Onkel havde sendt ham hertil for at han skulde see hende, og hvad veed jeg al den Sniksnak man siger ved slige Leiligheder! Men Madamen begriber nok, at jeg var stokdøv paa det Øre! Jeg svarede ham ogsaa i al Høflighed: "Om saa Fanden selv havde sendt Dem, saa hielper det ikke uden Madamens Tilladelse! har De den? lad høre!"

Mad. Dorsan. Der har han atter begaaet en Buk. Den unge Hr. Perceval skal komme.

Jerome. Men det er ingen Tyrk; han lader til at være et christeligt Menneske.

Mad. Dorsan. Som jeg siger ham —

Jerome. Naa, paa den Maade, saa er det da bare Jøder og Hedninger, som maae blive udenfor.

Mad. Dorsan. Stille, Jerome! Jeg kiender denne Herre; jeg vidste endogsaa, at han skulde komme; viis ham derfor kun ind.

Jerome. See engang, han har ikke

biet paa Tilladelsen: der kommer han! Han er meget ligefrem den Herre!

Mad. Dorsan (til Jerome, som vil gaae): Gaae ikke ud, Jerome; jeg kunde have Ham nødig.

Jerome. Jeg bliver, Madame; jeg bliver. (Han lægger sin Bylt paa en Stol.)

Fierde Scene.

Jerome. Mad. Dorsan. Perceval.

Perceval. Tillad, Madame — —

Mad. Dorsan. Hr. Perceval? — Jeg ventede Dem, min Herre; Lauras Onkel havde — —

Perceval. Han vilde have fulgt med hertil, hvis ikke et uheldigt Anstød af hans Podagra havde afholdt ham derfra.

Jerome. Podagra? en deilig Sygdom! den kommer af Viin!

Mad. Dorsan. De er nylig kommen fra Bourgogne, min Herre?

Perceval. Ja, Madame, jeg har giort en temmelig lang Reise. Ifølge Aftale med min salig Fader har Hr. Dorlis bestemt mig til at blive sin Broderdatters Mand. Jeg har endnu ikke den Lykke at kiende hende, men da hun er betroet til Dem — —

Mad. Dorsan. Min Herre — —

Perceval. Imidlertid vil jeg ikke dølge for Dem, at Hr. Dorlis har paa en vis Maade forskrækket mig lidt.

Mad. Dorsan. Hvorledes det?

Perceval. Han har fortalt mig noget om sin Nieces uovervindelige Afsky for Givtermaal.

Mad. Dorsan. Og De troer ikke paa dette Slags Antipathie?

Perceval. Nei, Madame; jeg kiender Verden, og især Fruentimmerne altforvel dertil.

Jerome (sagte): Sagde jeg ikke nok, det var en Skielm!

Perceval. Jeg maa endogsaa tilstaae, at hvis Deres Institut ikke havde været saa almindelig vel omtalt — —

Jerome. Ja, hvad det angaaer, det er sandt! Det er et skikkeligt Huus!

Mad. Dorsan. Min Herre, jeg vil tale ganske oprigtig med Dem. Laura er endnu ikke femten Aar gammel; i sin spædeste Barndom blev hun mig allerede betroet, tilligemed to andre unge Piger, som ogsaa havde mistet deres Forældre, og omtrent vare i lige Alder med hende. Overeensstemmelsen i deres Stilling, i deres Caracteer, en vis Sympathie, kort sagt, alting bidrog til at forene disse tre unge Hierter. Eens Opdragelse har naturligviis knyttet dette skiønne Baand endnu tættere; de ere stedse sammen, have eens Tilbøieligheder, eens Vaner, og dele baade Glæder og Sorger. Naar Laura har begaaet en Forseelse, komme Aglae og Nathalia strax og ville tage Skylden paa sig; har hun giort en god Handling, saa giver hun sine to Veninder Berømmelsen derfor. Hvorledes skulde jeg nu vel kunne dadle denne søsterlige Forening? Dette rene hierterørende Syn seer man saa sielden i Verden! det er Uskyld og Oprigtighed, forskiønnede ved Venskab!

Jerome. Uden Lignelse: det er som tre Roser paa een Stilk.

Perceval. Jeg forstaaer Dem, Madame; og nu kommer jeg og splitter denne lille Familie ad.

Mad. Dorsan. Jeg har allerede villet forberede dem paa denne grusomme Skilsmisse, og jeg vil ikke dølge for Dem, at Taarerne — — men Deres Nærværelse vil vel adsprede denne lette Sky.

Jerome. Ligerviis som Solen — —

Mad. Dorsan. Stille dog, Jerome! stille, siger jeg!

Jerome. Jeg siger ikke et Ord, Madame!

Perceval. Saa det er da Grunden til den Modbydelighed, Hr. Dorlis har talt til mig om. — Nu mindes jeg virkelig ogsaa, at han har fortalt mig noget om dette lille Kløverblad.

Mad. Dorsan. Ja, de har alle tre været i Besøg hos ham. Det er umuligt at skille dem ad.

Perceval. Det glæder mig imidlertid, at jeg ikke har andet end Venskab at kiæmpe imod. Jeg maae tilstaae: i Begyndelsen frygtede jeg for en ømmere Følelse. Men kunde jeg ikke faae den smukke Laura i Tale? Efter hvad jeg har hørt, skal det være hendes faste Forsæt slet ikke at ville see mig.

Mad. Dorsan. Barnestreger! Imidlertid har hun rigtig nok sit eget Sind. Men jeg vil lade hende kalde, og saa skal vi overraske hende, thi hun veed ikke, at De er kommen.

Jerome. Rigtig! rigtig! det var ikke saa galt!,

Mad. Dorsan. Jerome! kald paa Laura, istedet for at staae her og raisonnere.

Jerome (kalder paa høire Side ud af Døren, som staaer aaben). Jomfrue Laura! Jomfrue Laura! her er en ung Herre! som vil tale med Dem!

Mad. Dorsan. Saa tie dog!

Laura (udenfor i Haugen): En ung Herre!?

Jerome. Ja, en ung Herre, som kommer for at givte sig med Dem.

Mad. Dorsan. Den fordømte Sladdrer!

Jerome. Hei! hvor hun render afsted som om Fanden var i Hælene paa hende!

Mad. Dorsan. Gaae sin Vei, Jerome! gaae!

Jerome. Hvad? har jeg ikke baaret mig rigtigt ad?

Mad. Dorsan. Det spørger Han om!

Jerome. Ih ja! skulde jeg kalde eller ikke kalde?

Mad. Dorsan. Vist skulde Han kalde, men Han skulde ikke —

Jerome. "Han skulde! Han skulde ikke!" — Men saa forklar Dem dog, Madame.

Mad. Dorsan. Jerome, nu befaler jeg Ham een Gang for alle at gaae ud!

Jerome. Ja, det er nu meget godt; men Madamen kan dog ikke forbyde mig at sige, at jeg stødes frem og tilbage, ligesom et Træ i en Stormvind.

(Han gaaer ud af Døren paa venstre Side.)

Mad. Dorsan. Min Herre, den forbistrede Jerome har fordærvet alt; men en Ulykke er aldrig saa slem, at den jo dog er til nogen Nytte. Jeg troer virkelig, det er bedst at forberede hende paa Deres Besøg. Vil De behage at træde ind i mit Værelse? jeg skal strax have den Ære at være hos Dem.

Perceval. Velan, Madame; jeg overlader alting til Deres Omhu.

Mad. Dorsan. Jerome!

Jerome (kommer ind). Nu igien?

Mad. Dorsan. Viis Herren ind i mit Værelse.

Jerome. Man kan dog ikke undvære mig, det er umuligt! Uden Complimenter, min Herre; jeg gaaer foran, jeg viser Dem Veien! (han gaaer med Perceval.)

Femte Scene. Mad. Dorsan (allene).

Man opdager dog hver Dag nye Synderligheder i det menneskelige Hjerte. Nu er det sex Aar siden jeg oprettede mit Institut, og i al den Tid har jeg ikke kiendt en eneste af mine Elever, som jo brændte af Længsel efter at komme fra mig. Dette er den første, som har været bange for Givtermaal. Men der er hun; — Laura! kom nærmere, Jomfrue.

Siette Scene. Madame Dorsan. Laura

(kommer ind ad Døren paa høire Side i Baggrunden og seer sig rundt om); Aglae og Nathalia (følge ubemærkede efter hende og lytte til Samtalen).

Mad. Dorsan. Nu? hvad seer De om? jeg er allene.

Laura. Men hvad var det da jeg hørte af —?

Mad. Dorsan (afbryder hende): — Af den Dosmer Jerome? vil De troe ham? — Hør mig, mit Barn; jeg har i Dag igien faaet Brev fra Deres Onkel; han vedbliver endnu i sit Forsæt at givte Dem bort.

Laura, Jeg vidste nok, at De vilde bedrøve mig. — Nu vel, saa svar ham, at jeg vedbliver i mit Afslag.

Mad. Dorsan. Men betænk, kiere Laura, at De som Barn har mistet Deres Forældre, at De har kun en gammel Onkel tilbage, og at De efter hans Død vil være uden nogen Støtte i Verden.

Laura. Nei, Madame! det bliver jeg aldrig!

Mad. Dorsan. Hvem stoler De da paa?

Laura. Først paa mine to gode Veninder! — og saa paa Dem, Madame.

Mad. Dorsan. Vist nok vil jeg stedse elske Dem; men Deres to Veninder kan jo blive givte i Dag eller i Morgen.

Laura. De givte sig?! o, min Gud, nei aldrig! jeg svarer for dem som for mig selv. Vi har giort en hellig Eed, aldrig i Verden at forlade hinanden!

Mad. Dorsan. Børne-Eder!

Laura. Børne-Eder? nu vel, saa kan jeg slaae Dem med Deres egne Ord: er jeg et Barn, saa giør min Onkel Uret i, at ville givte mig nu; er jeg intet Barn, saa bør jeg ikke bryde min Eed, thi De har selv over hundrede Gange sagt mig, at en Eed er en Helligdom, som man aldrig maa spøge med.

Mad. Dorsan. Ingen videre Skiæmt, Laura; jeg taler alvorlig: belav Dem paa at tage imod den Mand, som er Dem bestemt.

Laura. Nei, Madame, jeg vil heller døe!

Mad. Dorsan. Siden De taler i den Tone, Jomfrue, kan jeg lade Dem vide, at De fra i Dag af ikke længer er blandt mine Elevers Tal, og at De om to Dage skal reise til Deres Onkels Gods! Jeg bedrøver Dem, Laura; o, troe mig, det giør mig selv ondt! Men jeg igientager kun Deres Onkels Ord, og hans Ønske er at giøre Dem lykkelig. — Kom, omfavn mig, og overlæg hvad jeg har sagt.

(Hun gaaer.)

Syvende Scene.

Aglae. Laura. Nathalia.

Aglae. Vi har hørt alting, bedste Laura. Min Gud! hvad hun er ond!

Nathalia. Hun bliver utaalelig!

Aglae. Og saa er hun saa urimelig! i hele to Aar har hun selv sagt os, at Mandfolkene ere ubestandige og troløse, og nu vil hun paa eengang have, at Du skal tage en af dem! — Jeg maa reent ud sige: jeg forstaaer mig rigtig slet ikke paa den Maade hun opdrager os paa!

Nathalia. Og vi betale dog hundrede Louisdors om Aaret!

Laura. Saa skal vi da skilles ad!

Aglae. Aa nei, Du kan gierne undvære en Mand! Du behøver kun at begiære Din Formue og tage os med Dig!

Nathalia. Ja, det er sandt!

Laura. Men jeg er alt for ung — de give mig den ikke.

Nathalia. Nu vel, saa maae vi forlade alt, og strax rømme vor Vei!

Aglae. Ja! lad os rømme!

Laura. Men, hvor skal vi rømme hen?

Nathalia. Ja, det er ogsaa sandt; — det havde jeg ikke tænkt paa.

Aglae. Min Gud! hvad det dog ogsaa er grusomt! — — Men et Middel maae vi dog hitte paa — —

Laura. Betænk, vi har ingen Tid at spilde! om to Dage skal jeg bort.

Aglae (stiller sig i Midten). Hør — det er bedst vi holde Krigsraad, og saa giver hver af os sit Votum. Naa, Nathalia, tal Du først!

Nathalia (efterat hun har grundet). Ja, det er et meget ligefremt Middel; det er: altid at blive i Madame Dorsans Institut.

Laura. Nei, det er umuligt, min gode Pige; Du seer jo, at hun vil allerede sende mig bort.

Aglae. Min Gud! hvilket Forslag!

Nathalia. Men — —

Aglae. Forkastet, Jomfrue! forkastet!

Laura. Hvis der endda var Klostere endnu!

Aglae. Du kommer altid med Dine "Hvisser og Dersommer!" — men nu er der ingen Klostere, altsaa er det forbi!

Nathalia. Naa, saa lad os da høre Dig, siden Du taler saa godt.

Aglae. Det er en meget vanskelig Sag — Vi maatte see at finde en Mand, som vilde givte sig med os alle tre.

Laura og Nathalia. Nei! det gaaer ikke an!

Aglae. Bie nu lidt — o, hvilken Plan! — ja, det lader sig giøre! — Mine Veninder, jeg har det! jeg veed Raad!

Laura. Hvor?

Aglae (løber hen til Bordet, og tager en Bog). I min Geographie! Hør nu: (hun læser): "Tyrkiet. Dette Land beherskes af et Overhoved, som besidder uindskrænket Magt og Myndighed. Han, saavelsom hans Undersaatter, har Lov til at tage adskillige Koner. De Fornemmes Ægtefæller leve i den største Pragt; alle Arabiens Skatte og Vellugter ødsles til dem. De leve i Fælledskab og have en Mængde Slavinder, som ere deres Befalinger undergivne. Man vælger dem i alle Verdensdele, og kun de Smukkeste faae Fortrinet."

Laura. Saa maae der ogsaa være franske Piger.

Aglae. Nu vel! hvad sige I om det, mine Veninder?

Laura. Jeg giætter Din Mening; o, det er herligt!

Aglae. Uden just at rose os selv, ere vi slet ikke saa hæslige, og — —

Nathalia. Men hør: hvorledes skal vi nu komme til Constantinopel?

Aglae. Vi behøve jo bare at skrive Sultanen til, og det paatager jeg mig.

Laura. Men om to Dage skal jeg reise, og saa hurtig kan vi ikke faae Svar tilbage. — Nei, hør nu: det er en Himlens Styrelse! Har I glemt den tyrkiske Pacha, som boer her ude paa Lyststedet?

Aglae. Ham, hvis Besøg Madame Dorsan saa meget ønsker sig?

Laura. Netop! Lad os skrive ham til!

Nathalia. Rigtig! Brevet kan vi sende ham med vor Dansemester Hr. Flicflac, som kommer tit hos ham.

Aglae. I alle Tilfælde, mine Veninder, saa lad os sværge, aldrig at forlade hinanden.

Alle tre (givende hinanden Haand): Ja det sværge vi!

Aglae. Omfavn mig nu ogsaa for det herlige Middel jeg fandt paa!

(De omfavne hinanden.)

Laura. Der kommer Hr. Flicflac som om han var kaldet.

Aglae. Snak I for ham; imidlertid vil jeg skrive til Pachaen!

(Hun sætter sig ved Bordet.)

Ottende Scene.

Laura. Nathalia. Aglae. Flicflac.

Nathalia. Tienerinde, Hr. Flicflac!

(Laura og Nathalia neie meget dybt.)

Flicflac (stammende): Hva — a — ad se — eer jeg! Er de — det en Co — ho — homplime — ment? — De — De maa bø — øie Deres Vri — ri — rist! Ikke saa — saa — saa — le — ledes! — See — ee paa m — mig — (han neier). — Det e — er ny — ny — nydeligt!

Nathalia. Men vi forstaae Dem ikke ret.

Flicflac. Hvad Fa — fa — fanden! da sy — synes mig dog jeg ta — ta — taler ty — ty — tyt — tydelig nok!

Aglae (skrivende): Ja, det kan man høre!

Nathalia. O, De plager os altid.

Flicflac. Ikke i den To — tone, min li — lille Jo — ho — homfrue! jeg ga — gav nu ny — nylig Deres Ca — camara — rad Ade — la — laide en Ræ — ræ — ræ — ævselse!

Laura. Kiere Hr. Flicflac, vi vil ikke danse i Dag.

Flicflac. A — ha — ha, lille Skie — he — helmsme — mesterske! det var de — derfor jeg ikke tra — ra — raf Dem i Da — ha — ha — hanse=Sa — halen? Jeg gik stra — ra — rax — —

Aglae (gaaer om paa høire Side af Flicflac, og gior Tegn til Laura og Nathalia, at de skulle gaae hen

og underskrive Brevet). Hør nu, Hr. Flicflac, det er dog kun vore Billetter De vil have; — see, der har De dem, og lad os nu ikke mere tale om den Ting!

Flicflac. Fy — y, lille Jo — ho — homfrue! Jeg si — siger a — altid, at en Læ — Læ — Læremester, som tager Bil — le — letter u — uden at give Le — Lection, stiæ — læler sine Ele — le — levers Penge. Vær saa go — god, ko — hom med Bille — letterne. (Han tager dem, og Laura flyer Aglae Brevet bag ved hans Ryg.)

Aglae. Siig mig engang, Hr. Flicflac: kommer De endnu bestandig hos Pachaen?

Flicflac. Vi — bitterdød, det tro — roer jeg! Jeg er hans Spro — ro — rogme — hester.

Aglae. De er altid saa føielig; vilde De ikke flye ham dette Brev?

Flicflac. Hve — hem? Pa — pa — hachaen? Hva — hvad Die — evlen kan De ha — have at skri — rive til ha — ha — ham om?

Laura. Det er for at spørge ham om et Ord i det tyrkiske Sprog, som vi lære.

Flicflac. A — ha — ha! De læ — lægger Dem e — efter de dø — døde Spro — rog? Godt! jeg skal no — nok be — besørge Bre — re — revet.

Laura. Og De taler heller ikke derom til nogen?

Flicflac. Sna — na — nak! ta — ta — tager De mig for et Fru — ru — ruentimmer?

Nathalia. Tienerinde, Hr. Flicflac.

Aglae (sagte i det hun gaaer): Min Gud! hvad han er dum!

Laura (ligeledes). Han har al sin Forstand i Benene.

Aglae (som for). O hvor det er Skade, at han ikke har lært at danse paa Hovedet! (De gaae ud.)

Flicflac (allene). Det e — er det o — ondska — skabsfu — fu — fuldeste Klø — lø — løverbla — lad, jeg i mi — mine Da — dage har kie — endt!

Niende Scene.

Madame Dorsan. Flicflac.

Mad. Dorsan. Ah! er De der, min kiere Flicflac? hvor ere de tre Uadskillelige? er De fornøiet med den Fremgang de giøre?

Flicflac. Ga — hanske he — enrykt! Jeg har just nu gi — gi — givet dem en Le — le — lection; her er Bille — le — letterne! Men det e — er sa — sa — sandt, Ma — madame: De ha — ar forbu — budet mig, a — at be — besørge noget mi — mis — mistæ — tænkeligt Bre — re — rev, og he — her er et, som jeg ingen god Tro — ro — ro ha — ar til.

Mad. Dorsan. Lad see. "Til Velædle Hr. Pachaen fra Constantinopel, i Suresne." — Hvad skal den Spøg betyde?

Flicflac. Læ — læ — læs!

Mad. Dorsan (bryder Brevet og læser): "Hr. Pacha! Vi har nylig læst i Geographien, at De kan tage mere end een Kone. Vi ere just nu tre Piger, som boe i Deres Nabolav, unge, elskværdige og meget smukke. Vi har svoret, aldrig at skilles ad. Den Ældste af os er endnu ikke femten Aar. Rygtet siger, at De forlader Suresne, for at reise hiem til Deres Fødeland. Dersom Forslaget staaer Dem an, saa mag det saaledes, at De kan faae os at see, eller siig os i det mindste Besked med Hr. Flicflac. I alle Tilfælde reise vi til Constantinopel, saasnart vi have staaet til Confirmation. Hilsen og Broderskab! Hr. Pacha, Deres ydmygste Tienerinder,

Aglae, Laura, Nathalia."

Min Gud! hvilken Galskab! Jeg kan ikke bare mig for at lee!

Flicflac. Det er be — be — besynderligt, Ma — ma — da — dame! — Ska — al jeg si — si — sige Dem no — noget?

Mad. Dorsan. Lad høre.

Flicflac. Det er, at di — isse tre — re — re Jo — homfruer har skre — revet et Bre — re — rev til Pa — ha — hachaen.

Mad. Dorsan. Ha, ha! en skiønne Opdagelse! De er ret en Hexemester, Hr. Flicflac!

Flicflac. Ne — ne — nei! De fo — forstaa — haaer mig i — ikke! Jeg si — siger: de har a — allerede skre — re — revet eet Bre — re — rev, i — inden de skre — re — rev dette Bre — re — rev!

Mad. Dorsan. Og hvoraf veed De det?

Flicflac. Jo — ho! for i Gaa — gaar sa — agde Pa — pa — pachaen, at han vilde ko — komme og see — ee Deres I — Institu — tu — tut.

Mad. Dorsan. Skulde det være saa? — Men nei — jeg troer snarere, at da det er Pachaens Hensigt at see de skiønneste Indretninger i Frankrige, har han ogsaa villet tage mit Huus i Øiesyn.

Flicflac. Nu sku — ulde De ikke tro — roe een Ting! det e — er: at jeg e — er af sa — a — amme Me — me — mening som De — e!

Mad. Dorsan. Her har den stakkels Perceval altsaa faaet en Pacha til Medbeiler! — Men, dette Brev vil jeg bringe ham; saa maa han selv see, hvad der er at giøre derved.

Tiende Scene.

Jerome. Madame Dorsan. Flicflac.

Jerome (løbende): Madame, jeg kom-

mer for at sige Dem, at det er ikke til at holde ud! Deres Jomfruer ødelægge hele min Hauge! Det er som en Flok Græshopper!

Mad. Dorsan. O, lad mig være, Jerome! Han er utaalelig!

Flicflac. De ha—ar Re—ret, Ma—madame; han e—er ca—capita—talsk keedso—sommelig!

Mad. Dorsan. Vi har ingen Tid at spilde, dersom Pachaen maaskee kommer endnu idag. Flicflac, følg med; De maa være mit Vidne hos Hr. Perceval.

Flicflac. Ma—madame! a—alt hvad jeg ka—kan si—sige Dem er: at jeg e—er Deres Sla—la—lave med Li—liv og Sie—el! (Han tager Madame Dorsan ved Haanden, og de gaae ud sammen.)

Ellevte Scene. Jerome (allene).

Jo, giør nu Jeres Skyldighed, og see saa hvad Løn I faaer! Jeg kommer her og siger hende Sandheden som den er, og saa vil hun ikke engang høre mig! Naar alt kommer til alt: Haugen er hendes og ikke min! Lad dem nu ogsaa længe nok slaae i Stykker, brække Grene, rykke op med Roden, jeg befatter mig ikke mere dermed! (Han seer ud af Døren paa høire Haand.) O, min Gud! er ikke der en af dem krøbet op i mit Blommetræ! nu vil jeg dog engang spørge ethvert fornuftigt Menneske: Blommer, som ikke blive modne forend om tre Maaneder! — Men alle disse Jomfruer holde meget af umoden Frugt. Men bie kun! bie kun! jeg skal forkorte Jeres Legetime! Ha! ha! de blive narrede! (han ringer paa Klokken.) Man kan mærke det er til Arbeidstimen jeg ringer: der kommer ingen! (Han ringer stærkere. Eleverne komme lang somt ind, og Jerome skiuler sig bag Stammen ved Talersædet.)

Tolvte Scene.

Jerome. Alle Eleverne. Jomfrue Remy.

Den lille Eleve. Min Gud! hvad Legetimen var kort i Dag!

Laura. Ja, Tiden gaaer altid hurtig, naar man morer sig.

Aglae (sagte til Nathalia): Jeg længes efter at vide, hvad Pachaen vil sige.

Jerome (skiult): Tys!

Jomfrue Remy (lytter efter): Der er Madamen! hver paa sin Plads! (Alle Eleverne gaae til deres Pladser i samme Orden som i første Scene, men uden at sætte sig.)

Jerome (lader sig see oppe paa Talersædet). Tys! Silentium!

Aglae. Det er intet andet, end Jerome! (Alle Eleverne lee.)

Jerome. Vil De smukt lade være at lee! den første, som tilsidesætter den skyldige Ærbødighed, faaer en Sandsekage!

Aglae. Hør engang hvor Pater Jerome præker!

Jerome. Naa, Jomfrue Aglae, lad mig engang see Deres moralske Lære. Hvormange Departementer er der i det franske Rige? (Alle lee.)

Jomfrue Remy. Jerome! det er ikke hans Plads! Gaae Han og pas sin Dont!

Jerome. Jeg er netop paa min Plads, Jomfrue Remy! Er det ikke min Dont, at rygte Blomster?

Trettende Scene.

De Forrige. Madame Dorsan.

Mad. Dorsan. Glædelige Tidender, mine Damer! glædelige Tidender! De skal allesammen have Lov i Aften. (Alle Eleverne hoppe og danse af Glæde.) Men hvad giør Han der, Jerome?

Jerome (stiger ned fra Talersædet). Jeg vilde prøve, om jeg ikke kunde klæde ligesaa godt paa et Talersæde, som saamangen anden.

Mad. Dorsan. Gaae Han heller og lav alting istand til Pachaens Modtagelse.

Aglae (sagte til Laura): Pachaen! hører Du, Laura? hører Du?

Laura (sagte til Aglae): Han har faaet vort Brev!

Jerome. Naa! tænkte jeg det ikke nok? Man siger, at af Frygt for at overtræde Prophetens Lov har han bosat sig i Suresne, for ikke at fristes til at drikke Viin.

Mad. Dorsan. Han har bedet mig om Tilladelse at komme her og see mit Institut. I dette Øieblik lod Hr. Flicflac mig vide, at han allerede er paa Veien hertil.

Jerome. Herligt! saa vanker der Drikkepenge til mig. Jeg løber til min Post! (Han løber ud.)

Mad. Dorsan. Nu, mine Damer! her har De en god Leilighed til at udmærke Dem: Søg nu at vise alle de Ynder, alle de Talenter De besidde! det er en Fremmed af høi Stand, og man maa stræbe, at han kan bringe et stort Begreb med sig til sit Fødeland om vore Institutters Fortrin og Gavnlighed.

Laura. Men mig synes, at siden vi skal vise os for ham, saa er vor Paaklædning noget skiødesløs.

Mad. Dorsan. Nei, mine Børn, det klæder Jer meget godt. Her er ingen Tid til at giøre Toilette.

Nathalia (til Laura): Min Gode, hvorledes synes Du jeg seer ud?

Laura. O, meget godt, meget godt! Men tien mig i at rette lidt paa denne Blomst; jeg synes ikke den sidder med Smag nok.

Mad. Dorsan (sagte). Allerede Coquetterie! saameget desbedre!

Fiortende Scene. De Forrige. Jerome.

Jerome (løbende). Madame! nu kommer Pachaen!

Laura (sagte). Hvor mit Hierte banker!

Nathalia. Jeg skielver!

Aglae. Hvad I ere barnagtige!

Jerome. Skal jeg lade ham komme ind?

Mad. Dorsan. Ja! hvormange Gange skal jeg vel sige Ham det?

Jerome. Men, Madame! en Tyrk i saadant et Huus som dette?

Mad. Dorsan. Saa gaae dog, Jerome! gaae dog!

Jerome. Ja, nu er jeg da ikke længer ansvarlig for hvad der følger paa! Jeg toer mine Hænder! — Kom her ind, Hr. Pacha!

Femtende Scene.

De Forrige. Dørene i Baggrunden aabnes. Perceval, som Pacha, kommer med et Følge af nogle Tyrker, hvoriblandt Flicflac i tyrkisk Dragt, ind under en krigersk Marche. Under Marchen gaae alle Eleverne om paa høire Side. Nogle Opvartere komme ind, og bortflytte det ophøiede Sæde, Stolen og Bordet. Perceval stiller sig paa venstre Side med sit Følge. Ved Enden af Marchen hilser han paa Tyrkisk og sætter sig paa nogle Hynder, som Fire af hans Følge have baaret.

Laura. O! hvad han er smuk!

Jerome (pegende paa Flicflac). Hvad er det for en, den anden Pacha?

Perceval. Usle Slave! det er den øverste Hofmand i mit Følge; min Cabinetsraad.

Jerome. Ah! naar han kun er af Deres Følge, saa kan han gierne blive her uden Fare.

Aglae. Min Gud! hvilke prægtige Klæder!

Perceval (til Mad. Dorsan). Viisdommens Brønd! naar jeg skuer Dig midt iblandt Dine unge Elever, synes mig at see Østens store Stierne udsprede sit klare og straalende Lys over alt hvad der omgiver den.

Nathalia. O! hvad han taler godt for sig!

Mad. Dorsan. Jeg troer ikke, jeg kan besvare Deres Høiheds smigrende Compliment paa bedre Maade, end ved at vise Dem, hvorledes jeg danner mine Elever i alle nyttige Kunster. Aglae, dans en Solo, Jomfrue.

Laura (fortrædelig). Hun er den Yngste og hun skal først lade sig see! hvilken Uretfærdighed!

Nathalia (sagte til Laura). Laura! hvordan skal han kunne kiende os?

Flicflac (til Laura og Nathalia). Jeg ha — ar forklæ — lædt mig som Ty — yrk, men jeg bli — li — liver inco — ho — ho — hognito.

Laura. Saa maa De ikke tale!

(Aglae danser en Solo, som ikke maa være over 30 Takter.)

Perceval. Ved Mahomet! hun er yndig som en Odaliske og let som Gazellen!

(Han flyer en Diamants-Ring til Flicflac, som bringer den til Aglae. Orchestret spiller et Intermedium.)

Laura. Hvilken Mængde Diamanter! Det er til os tre, ikke sandt?

Aglae. Saa sagte, Jomfrue! han gav den til mig allene!

Jerome (til Flicflac). Hør, Du Cabinetsraad, sig til ham, at han maa ikke glemme Gartneren!

Mad. Dorsan. Nu De, Nathalia! syng.

Laura (sagte): Det er græsseligt! Man skal see, jeg kommer slet ikke til at vise mig!

(Nathalia synger en Arie.)

Perceval. Allah! jeg troer at høre en Houris fryde Propheten med sine Melodier! (Han flyer en Flaske Rosen-Essens til Flicflac, som leverer Nathalia den med en Knæbøining.)

Aglae. Han siger jo ingenting, den Cabinetsraad.

Jerome. Nei, Jomfrue! de Folk ere meget undseelige for Fruentimmer.

Mad. Dorsan. Jeg haaber, at disse Prøver ville være Deres Høihed nok for at kunne dømme.

Laura (træder frem med en fortrædelig Mine). Hvorledes, Madame? De lader mig ingenting sige? —

Mad. Dorsan. De har Ret: Jomfrue! — Behager Deres Excellence endnu — ? — (Perceval nikker.) Nu vel, Jomfrue, saa declameer da.

(Laura reciterer et Digt.)

Flicflac (nærmer sig for at modtage Foræringen; Perceval reiser sig uden at flye ham noget).

Laura (gaaer om paa venstre Side). O, Himmel! han gaaer bort!

Mad. Dorsan. Jeg skal nu have den Ære at vise Deres Høihed de øvrige Indretninger i mit Institut.

Jerome. Nu kommer Touren til mig; han skal see Haugen!

Perceval (giver sit Følge et Tegn, og Marchen begynder igien. Han tager Mad. Dorsan ved Haanden, betragter de tre Veninder i det han gaaer ud, og kaster et Torklæde til Laura, som yttrer sin Misfornøielse over denne Gave).

Mad. Dorsan (afsides, idet hun gaaer). Min Gud! hvad skal Enden blive herpaa? — Hvorfor mon ogsaa Hr. Perceval har forladt mig? Ak! han er vist bleven stødt over Brevet til Pachaen!

Sextende Scene.

Nathalia. Aglae. Laura.

Nathalia. Naa, mine Veninder! hvad sige I om det?

Aglae. Jeg er meget vel fornøiet, jeg! Men den stakkels Laura! han lod ikke engang til at høre paa hende!

Laura. Ja, men derimod betragtede han mig i eet væk!

Aglae. Nei, deri tager Du nok feil! Det var paa mig han idelig fæstede sine Øine.

Nathalia. Jomfruerne maae tillade

mig at sige Dem, at De lade just ikke til at være meget skarpsynede! Mærkede I da ikke, dengang jeg sang — —?

Laura. Dengang Du sang! o, tal Du ikke om det, min kiere Nathalia! Jeg har aldrig hørt Dig have mindre Stemme.

Aglae. Ja, det er sandt! det giorde mig ganske ondt!

Nathalia. Du vil giøre Nar af mig? jo, Du dansede kiønt, Du!

Laura. O, forskrækkeligt!

Aglae. Da dansede jeg dog bedre, end Du declamerede Dine Vers!

Nathalia. I øvrigt ere Foræringerne det bedste Beviis; hvad min er smuk! hvilken Vellugt!

Aglae. Og min, hvilken Glands!

Nathalia. Lauras Foræring er der just ikke meget rart ved!

Laura. Det tilstaaer jeg; men, derimod med hvilken Ynde han gav mig den selv; I andre fik Jeres sendende ganske koldt!

Aglae. O, De er ret en Coquette, Jomfrue!

Laura. Og De en misundelig Mamselle!

Nathalia. Og Du en storagtig Tosse!

Aglae. Det er godt! jeg skal sige det til Pachaen!

Nathalia. Jomfruen er vred; lad hende skiøtte sig selv!

Aglae. Hvad kan vi giøre for, at Pachaen ikke har givet hende andet, end et Lommetørklæde!

Laura. Gaae I kun begge to! gaae! I ærgre mig kun!

Aglae (holder sin Foræring op for Laura, i det hun gaaer ud). Hvilken Glands;

Nathalia (ligeledes). Hvilken Vellugt!

Syttende Scene. Laura (allene).

Har man nogensinde seet Mage til Egenkierlighed? O, hvor det skulde glæde mig, om jeg kunde ydmyge dem! — Men jeg kan ikke begribe, hvad det er for en Forandring, der paa nogle Øieblikke er foregaaet med mig. Jeg føler en Beklemmelse, en Urolighed, som jeg slet ikke kan forklare mig. Men der er Pachaen; — jeg skielver!

Attende Scene. Laura. Perceval.

Perceval. Tilbedelsesværdige Laura! jeg har reven mig løs fra mit besværlige Følge, og mit Hierte bringer mig her tilbage! — De er allene? hvor er Deres to Veninder?

Laura. Det veed jeg ikke, min Herre.

Perceval. Skulde jeg være saa ulykkelig, at de skye min Nærværelse?

Laura. Det har de ikke sagt mig.

Perceval. Men jeg synes, Deres Sind er i megen Bevægelse?

Laura. Ja, Hr. Pacha, jeg er ogsaa saa vred —! — De er Skyld i, at vi har skiændtes, og det for ramme Alvor!

Perceval. Hvorledes! De? de tre Veninder! — det kunde jeg da aldrig have ventet mig, efterat have læst Deres Brev. Men hvem kan have været Skyld i denne Tvistighed?

Laura. Ih! Jomfrue Aglae!

Perceval. Aglae? det kan jeg aldrig troe. Hun har et meget levende Physiognomie, nogle allerkiereste skielmske Træk, men paa samme Tid seer hun saa oprigtig, saa uskyldig ud, at det er umuligt at modstaae hende!

Laura. Aa! det er et Barn!

Perceval. Ja, men et meget elskværdigt Barn!

Laura (sagte). Han er ganske indtaget af hende!

Perceval. Nathalia foreener et godt Hierte med en dyrket Forstand. Hun seer saa from ud; o, det er en Engel i Blidhed!

Laura. O ja, det er en ganske god Pige.

Perceval. Nu vel, det er en let Sag at forsone Dem med hinanden. Det paatager jeg mig, og saa reise vi sammen til Constantinopel!

Laura. Giør ikke Regning paa mig, Hr. Pacha.

Perceval. O, Himmel! hvad siger De?

Laura. De kan jo gjerne reise med mine to Veninder — men jeg har slet ingen Lyst til at være et Offer!

Perceval. Et Offer?

Laura. Ja, Aglae er jo saa smuk! Nathalia er saa from! — Hvis De tog mig med Dem, saa var det dog kun af Føielighed.

Perceval. Hvem har kunnet sige —?

Laura. Begge Jomfruerne selv! — De paastaae, at De har ikke lagt allermindste Smule Mærke til mig!

Perceval. O, indtagende Laura! kan De troe det? De kiender ikke det Indtryk De har giort paa mig!

Laura. Nu bedrager De mig.

Perceval. Begge Deres Veninder skal følge med Dem; men De skal herske over dem, ligesom De hersker over mit Hjerte!

Laura (glad). Jeg skal herske over dem! — (fattende sig). Men nei, vi ere altfor gode Veninder; det vilde giøre mig ondt at bedrøve dem. — Hør: alting vel overlagt, saa troer jeg det er bedst vi lade dem begge to blive her.

Perceval (sagte). Hun er allerkiereste! (høit) Hvad? De samtykker i at forene Deres Skiebne med min? Men skulde det ikke være min Rang, mine Rigdomme —?

Laura. O, min Gud! nei!

Perceval. Det er afgiort! Jeg kan ikke modstaae saamegen Ynde, saamegen

uskyldig Oprigtighed! De har i dette Øieblik giort den ømmeste og troeste Elsker lykkelig! og her, for Deres Fødder sværger jeg, kun at leve for at tilbede Dem!

Nittende Scene.

Nathalia. Aglae. Laura. Perceval. Mad. Dorsan.

Mad. Dorsan (idet hun træder ind). Men jeg siger jer, det er lutter Snak! Pachaen har ikke faaet jeres dumme Brev! Jeg har givet det til Hr. Perceval. — — Men hvad seer jeg? — Nu er Pokker løs! hvor kunde jeg dog ogsaa lade hende være allene med Tyrken!

Laura. Jeg er ulykkelig!

Mad. Dorsan. Hvorledes, Jomfrue! De, som satte Dem saa haardnakket imod Deres Onkels Befalinger —?

Nathalia. O, det er gyseligt!

Aglae. Skiænd dygtig paa hende!

Perceval. Madame! De veed hvem jeg er; De kiender mine Hensigter, og jeg er nu beredt til, ved de helligste Baand at forene mig med Laura.

Aglae. De veed vore Vilkaar, Hr. Pacha; De maa tage os alle tre med Dem.

Perceval. Min Stierne maa fælde Dommen.

Laura. Mine Veninder, det vilde vist være mig en stor Glæde at have Jer hos mig — (sagte til Perceval): Tag dem ikke med! (høit): Men jeg maa adlyde Pachaens Befalinger. (sagte): Siig nei!

Aglae. Det er godt, Jomfrue! vi forstaae Dem nok! — Og Deres Eed! —

Tyvende og sidste Scene.

De Forrige. Jerome (kommer trækkende ind med Flicflac, som han har fat i Øret; de gaae om paa venstre Side).

Jerome (løbende). Madame! Madame! det er ingen Tyrker! det er ingen Tyrker! Jeg greb den Satans Cabinetsraad paa ferske Gierninger, da han drak min Viin!

Flicflac. Sli — li — lip mig! det giør o — ondt!

Jerome. Det er Flicflac!

Mad. Dorsan. Hvad betyder det? —

Jerome. Ja, hvad betyder det? —

Perceval (med sin naturlige Stemme). Madame, jeg er Deres Landsmand.

Mad. Dorsan. Hvad seer jeg! Det er Hr. Perceval!

Laura. Himmel!

Aglae. O, destobedre!

Nathalia. Det var godt nok til hende!

Perceval. Da De havde viist mig de tre elskværdige Pigers Brev til Pachaen, besluttede jeg at udføre hans Rolle, og fremstille mig for Laura, som den Mand, hun selv havde begiært, da jeg ikke var saa lykkelig at behage hende under mit eget Navn. — Jomfrue, De seer i mig den Mand, som Deres Onkel, Hr. Dorlis, havde bestemt Dem.

Laura. Ah! nu aander jeg igien!

Perceval. Tør jeg haabe paa den Lykke, at De vil bifalde Deres Onkels Valg?

Laura. Min Herre! jeg har ikke havt andet derimod, end at det var min Onkels Bestemmelse, og ikke mit Hjertes. Førend jeg havde seet Dem, kunde jeg naturligviis ikke elske Dem.

Perceval. Men naar den tyrkiske Forgyldning er gaaet af?

Laura. Saa vil De først blive mig ret kiær.

Nathalia. Ja, det troer jeg med. Det var kun i Fortvivlelse, at hun kastede sig i Armene paa Tyrken.

Jerome. Hoho! nu skal vi dog faae at see, om man ustraffet tør prøve paa at drive Giæk med et Institut, som — —!

Perceval. Jeg har egentlig mit Hiem i Departementet Cote d'or, og eier betydelige Viinbierge i Clos-Vougeot.

Jerome (tager Hatten af). Betydelige Viinbierge i Clos-Vougeot? Jeg har den Ære at aflægge Herren min ærbødigste Hilsen; Herren er en meget agtværdig Herre!

Aglae. Jeg stoler aldrig mere paa Fruentimmer-Venskab!

Mad. Dorsan. Men jeg kan neppe komme mig af min Forundring. Saa vi ere alle tagne ved Næsen? Imidlertid har Tingen faaet det Udfald, som jeg stræbte efter.

Perceval. Ikke sandt, Madame? Jeg har arbeidet i Overeensstemmelse med Deres Hensigter?

Mad. Dorsan. Men jeg som glædede mig til, at Pachaen vilde besee mit Institut.

Flicflac. Trø — ø — øst Dem, Mada — dam! han ko — ko — kohommer om et Par Da — Daha — Dahage.

Perceval. Han skal være velkommen, naar min Laura er borte.

Mad. Dorsan. O vær De kun rolig for det! Om det saa havde været den virkelige Pacha, saa skulde jeg nok passet paa, at ikke — —

Perceval. Mener De det? Det forekommer mig dog, som om jeg selv — —

Jerome. Ja lad nu det være godt! Pacha for Pacha, saa holder jeg mere af Herremanden fra Clos-Vougeot end af Pachaen i Suresne!

Kiøbenhavn 1828.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Landsby-Sangerinderne.

Syngespil i to Acter, med Musik af Fioravanti.

Oversat af J. L. Heiberg.

Personerne.

Rosa, Agathe, Vertshuusholderske, Gianina, } Indvaanerinder af Frascati.	Bucefalo, en omreisende Capelmester.
Carlino, Soldat.	Marco, Besidder af en Land-Eiendom i Frascati.
	Gian Simone, Opvarter i Agathes Vertshuus.
	Musicanter, Bønder, Soldater, Retsbetjente.

Handlingen foregaaer i Landsbyen Frascati.

Første Act.

Skuepladsen forestiller et Sted i Landsbyen, med Udsigt til en landlig Egn. Man seer Agathes Vertshuus, Rosas Bolig og Marcos Eiendom.

Første Scene.

Rosa sidder udenfor sit Huus; ved Siden af hende sidde Agathe og Gianina, alle tre sysselsatte med Haandarbeide. Bucefalo sidder ved et Bord udenfor Agathes Vertshuus, og spiser Frokost. Gian Simone opvarter ham.

Nr. 1. Quintet.

Rosa.

O hvor herligt i det Grønne,
I den friske Morgenluft,
Ret at nyde her det Skiønne,
Ret at aande Blomsterduft!

Agathe.

Her i Skjærm for Solens Pile,
Muntre Foraars-Sange nynne vi.
Smukke Herrer til os smile,
Hilse, naar de gaae forbi.

Rosa.

O herlige Morgen!
Din Glands forjager Sorgen,
Du skjænker Liv og Lyst.

Agathe.

Vor Sang i Flugten toner
Mod Skovens høie Kroner.

Rosa, Agathe, Gianina.

Paa sølverklare Vinger
Den sig mod Himlen svinger.
O Sangens Gud! din Ære
Skal stedse priset være.

Bucefalo.

Hvilke Triller! hvilken Sang!
Hør, det skingrer gjennem Dalen!
Finken, Lærken, Nattergalen
Har ei Mage til den Klang.

Rosa, Agathe, Gianina, Gian Simone.

O De vil os nok firere!
De behager at flattere
Vi forstaae ei Sang og Spil.

Bucefalo.

Hvilken Holdning! hvilke Toner!
I fortjene Laurbærkroner.
Eders Mage man ei finder;
I er skabt til Sangerinder;
I er sande Phænomener;
Ja, paa alle Verdens Scener
Man Jer applaudere vil.

Bucefalo. Nei ved mine kunsterfarne Øren! jeg hverken fixerer eller flatterer. Jeg er Capelmester, og forstaaer nok Tingen. Sangens Genius være lovet, fordi den brugte min Sult som et Middel til at føre mig til denne musicalske Landsby!

Rosa. O Herr Capelmester! Jeg beder mangfoldig! Vi ere kun Bondefruentimmer, og vi synge, som det falder os ind.

Agathe. Vi synge, som Fuglene i Skoven, og kan neppe læse Noder.

Bucefalo. Noder? Pokker i Vold med Noder! Øre maa man have, og en bevægelig Strube! Det er alt hvad et Menneske behøver til at synge. Jeg siger Eder, I have alle de Anlæg og Evner, som en Sangerinde behøver. Det er ægte, reent Metal, som ruller over Eders Læber; og dersom I vil aagre med det Pund, som Naturen har skjænket Jer, saa kaster Jer kun i mine Arme; jeg stempler Jer til capitale Sangerinder.

Rosa (til Agathe). Naboerske! hvad mener I?

Agathe. Ih nu! jeg mener, at hvis der kan gjøres noget af os, saa kunde man jo sagtens probere det.

Bucefalo. Bravo! det er fornuftigt talt. Inden 14 Dage skal Eders hele Kunstdannelse være færdig og fuldendt. Jeg har saa min egen Methode: jeg begynder med Trillen, og ender med Scalen. Vi skal føre et Guderliv med hverandre. Vi vil besøge alle store Theatre og give Gjæsteroller. Alle Theaterblade og critiske Poster skal flyde over, af bare Berømmelse.

Rosa. Top, Herr Capelmester! Jeg er til Deres Tjeneste. Det Bondeliv har jeg desuden længe været kjed af.

Bucefalo. Velan, saa siig mig da hvad Du hedder.

Rosa. Jeg hedder Rosa, og er Enke.

Bucefalo. Hvad for noget? Saa ung, og allerede Enke?

Rosa. Ak ja! Faa Dage efter mit Bryllup kom min Mand i Klammeri i Vertshuset, og da det var hans Vane at tage temmelig grovt fat, saa havde han den Ulykke at slaae sin Modstander ihjel. Han maatte flygte bort, og tage Krigstjeneste; men allerede i det første Slag faldt han. Ak! jeg kan endnu ikke glemme ham. Naar jeg kommer til ret at tænke paa ham, saa taber jeg baade min Appetit og min Søvn.

Bucefalo. Aa det vil nok give sig, naar Du først kommer til Theatret. (Til Agathe) Og Du, mit lille nysselige

Pigebarn! hvorledes har det sig med Dine Familie-Anliggender?

Agathe. Jeg hedder Agathe, og er ligeledes Enke. Min Mand var Vertshuusholder her i Frascati; han tog mig paa sine gamle Dage, indsatte mig til Arving, og døde.

Bucefalo. I alt det har han saamæn handlet meget fornuftigt.

Agathe. Nu er jeg min egen Herre. Jeg vil forpagte mit Vertshuus, og reise med Dem.

Gianina. Herr Capelmester! Jeg vil ogsaa nok blive Sangerinde.

Bucefalo. Hillemæn! her er jo Sangerinder som Græs.

Gian Simone. Hvis De kan bruge mig, Herr Capelmester, saa gaaer jeg med. Jeg har en klar, skjærende Stemme, og jeg kan ogsaa gjøre Vers.

Bucefalo. Hvad? kan han gjøre Vers? Det er jo fortræffeligt! han skal blive Theater-Oversætter. (Til Gianina og Gian Simone) Gaaer nu kun bort, I To, og besørger Eders Forretninger! Saasnart jeg har holdt Prøve med de andre To, saa kommer Touren til Jer.

(Gianina og Gian Simone gaae).

Anden Scene. Bucefalo. Rosa. Agathe.

Bucefalo (til Rosa). Med Dig, mit Barn, vil jeg strax gjøre Begyndelsen. Af Dig skal jeg gjøre en Prima Donna som har vasket sig. Her i Frascati boer en gammel Ven af mig, Don Marco, som jeg for mange Aar siden har givet Underviisning i Sang. Han har et Fortepiano; det skal han laane mig paa nogle Dage, og saa logerer jeg mig ind med det hos Dig.

Agathe. Hvorfor ikke hos mig? I mit Vertshuus er bedre Plads.

Rosa. Ih Snak! Prøven maa holdes hos mig, fordi jeg er Prima Donna.

Agathe. Prima Donna? Nei hør til hende! Jeg kan ligesaa godt være Prima Donna som hun.

Rosa. Ja vist, Prima Donna i Kjøkkenet.

Bucefalo (afsides). Nu begynde allerede Cabalerne. Sagen er i god Gang.

Agathe. Hvorfra skulde hun vel have faaet sit store Forspring?

Rosa. Det kommer ikke hende ved, Frue Vertshuusholderske! Jeg skal nok vide at hjelpe mig, om jeg ogsaa gjør en Feil.

Agathe. O jeg er saamæn heller ikke forlegen for en Undskyldning!

Nr. 2. Terzet.

Rosa.

Hvis i Rollen, hvis i Partiet
Min Hukommelse mig svigter,
Vil jeg sige: Stykkets Digter
Er i Kunsten uindviet,
Componisten duer ei.
Hvad begge feiled, jeg kunde rette,
Men at hæve kun det slette,
Nei, det gjør jeg ikke, nei!

Agathe.

Hvis jeg Tacten ei ret marquerer,
Hvis lidt falsk jeg intonerer,
Vil jeg sige: Det er fatalt,
At man daarligt assisterer,
Og Orchestret spiller galt.
Der slet tacteres,
Falsk secunderes,
Det er rigtig høist fatalt!

Bucefalo.

Jeg forstummer, paa minÆre,
Ved at see, hvor vidt I ere.
I har intet meer at lære,
Kunsten fuldendt er hos Jer,
Resten kan I godt undvære,
Jeg behøves ikke her.

Rosa.

Hør nu efter! hør engang hvad jeg formaaer!
Som en Prima Donna
Jeg Passager gjør, og smukke Triller slaaer.
A — — — — — — — — — a.

Agathe.

Jeg vil hende secundere;
Hør, om jeg det og forstaaer!
A — — — — — — — — — a.

Begge.

A — — — — — — — — — a.

Bucefalo.

Selv jeg Bassen vil formere.
Passer paa! jeg Tacten slaaer.
La la la — — — — — — la.
Bravo! herligt! bravo!

Alle Tre.

Hvilken ypperlig Terzetto!
Hvor fortræffelig den gaaer!

Rosa (til Bucefalo). Nu kan De selv sammenligne og dømme.

Agathe (ligeledes). Ja det var just det jeg vilde sige.

(Rosa og Agathe gaae, hver ind i sit Huus.)

Tredie Scene. Bucefalo (allene).

Naa, hvis de To ikke have Anlæg til Theatret, saa veed jeg ikke hvad det vil sige. De have Talent, Misundelse, Pretensioner, Lyst til at cabalere..... Men seer jeg ret? Der kommer jo min gamle Skolar.

Fjerde Scene. Bucefalo. Marco

(kommer ud af sit Huus; han har Pelsstøvler paa, og støtter sig paa en Stok).

Marco. Den fordømte Podagra! Idag gjør den igjen et Staccato-Løb igjennem mine Been, og dog kan jeg ikke blive hjemme. Den blinde Gud Cupido rider mig; han sætter mig sin Guldspore i Flanken; det kildrer, — jeg maa paany søge min Rosa op.

(han halter hen imod Rosas Huus.)

Bucefalo. Heida! Gamle Kammerat og Discipel!

Marco. Hvad seer jeg! Bucefalo! min Hjertensven! hvorledes kommer Du til Frascati?

Bucefalo. En lykkelig Hændelse har ført mig til denne Landsby. Men, Amico, Du seer jo ud som en ægyptisk Mumie. Hvad feiler Dig?

Marco. Min Ungdoms Synder have opløst sig i Podagra. Men hør nu, Du spiser dog vel til Middag hos mig?

Bucefalo. Af Hjertens Grund! To Gange, hvis Du befaler. O Du skal have Din Glæde af min sunde og kraftige Appetit. Efter Bordet vil vi synge noget lystigt, og tale om gamle Tider. Apropos! Du har dog vel faaet den Arie, som jeg nylig sendte Dig? Jeg har componeret den for Dig.

Marco. Jeg har ganske rigtig modtaget den. Den var lidt for høi for min Stemme, men jeg kunde dog til Nød pine den ud. Du vil forundre Dig over mine Fremskridt i Sangen. Jeg gjør Roulader, som — som.....

Bucefalo. Som en kalkunsk Hane.

Marco. Og Pizzicato synger jeg, som — som.....

Bucefalo. Som et Hakkebret.

Marco. I min landlige Ensomhed er jeg ogsaa bleven Digter. Jeg har skrevet en Opera! O! den skal jeg læse for Dig til Middag. Til Din Arie har jeg ogsaa skrevet en anden Text. Hør nu efter, saa skal jeg synge den for Dig. (hoster, og præparerer sin Stemme.)

Bucefalo (afsides). O Santa Cecilia! slaae mig nu med Døvhed, saalænge som denne Lidelse staaer paa!

Nr. 3. Duet.

Marco.
"Ha falske Bedrager!
Omsonst Du mig plager.
Hvordan Du det mager,
Ei meer jeg Dig troer."

Bucefalo.
Stille, stille! Jeg intet meer vil høre.
Jeg har ondt alt i mit Øre.

Marco.
Nei, Øre nu laan mig!
Det Bedste kommer nu.

Bucefalo.
Himmel, forskaan mig!

Marco.
"Skjøndt Haabet sig meldte," —
Au, au!

Bucefalo.
Hvad nu?

Marco.
Fordømte Podagra!

Bucefalo.
Du tilsengs maa spadsere.

Marco.
Nu gik det over; lad mig synge mere!
"Skjøndt Haabet sig meldte,
Jeg bort vil det vælte.
Min Fasthed skal smelte
Din Barm gjennem Kjolen,
Saa let som naar Solen
Paa Iistapper gloer."

Bucefalo.
Er Du færdig?

Marco.
Giv Tid! hør først min Allegro.

Bucefalo.
Jeg intet vil høre!

Marco.
Jeg den synger ret paa Mode.

Bucefalo.
O gid Du briste maa ved første Node!

Marco.
"Til Dig jeg ikke trænger,
Jeg elsker Dig ei længer.
Om Du Dig ogsaa hænger,
Jeg hader Dig nu!

Bucefalo.
Ha! Kunsten Dig svigter!
Ei Sanger, ei Digter,
Et Æsel er Du!

Marco. Naa, hvad siger Du dertil?

Bucefalo. Min Kunstkritik faaer jeg opsætte til en anden Gang. Men for at komme til Hovedsagen, saa laan mig Dit Fortepiano paa nogle faa Dage.

Marco. Hvortil? vil Du give Concert i Frascati?

Bucefalo. Nei, noget meget bedre. Jeg vil give Lectioner, og det til en vordende Sangerinde, som jeg vil danne for Theatret. Jo! Du vil rigtignok gjøre store Øine.

Marco. Drømmer Du? En Sangerinde her i Landsbyen?

Bucefalo. Ikke tyve Skridt herfra. Ja, min bitte Ven, jeg er paa Veie til at danne et Par Capital-Sangerinder, som skal fede mig paa min gamle Alder. Saadan en syngende Personnage kan nok holde en gammel Capelmester iveiret.

Marco. Det har Du Ret i. Desuden er det en ganske god og beqvem Ting, at have sig en Kone. Jeg vil ogsaa med det første lægge mig en til.

Bucefalo. Ha ha ha! Du en Kone? — Amico, Du vil nok speculere i Haarkamme?

Marco. Spøg tilsidesat, jeg har en ung Enke i Sigte.

Bucefalo. Hvorledes? En ung Enke? Jeg fisker ogsaa efter en Enke.

Marco. Bedre og bedre! Jeg mærker, at Cupido har spændt os i det samme Aag.

Femte Scene.

De Forrige. **Carlino** (kommer, og bliver staaende udenfor Rosas Huus, uden at bemærke Bucefalo og Marco).

Nr. 4. Terzet.

Carlino.
Elskede, kjære Steder,
Som jeg med Lyst betræder!
Rosa, mit Livs Veninde,
Lokker mig sødt hertil.

Bucefalo og Marco (afsides).
See hist til Herr Soldaten!
Hvad gaaer der af Krabaten?
Hvad har han her isinde?
Hvad mon han gjøre vil?

Tys! stille!
Hvad mon han gjøre vil?

Carlino.

Men dog, omspændt af Fare,
Jeg maa mig tage vare.
Thi hvis man her mig kjender,
Min Straf er frygtelig.

Bucefalo og Marco (afsides).

O vee! jeg troer, han raser!
See hvilke Kattespaser!
Forsigtig bort jeg render,
Jeg anbefaler mig.

Carlino.

Elskede, kjære Steder rc.

(Bucefalo tager Marco under Armen, og vil trække ham bort med sig.)

Carlino (som seer dem). Heida! Ikke af Pletten!

Bucefalo. Der har vi det!

Marco. Strenge Herr Soldat! hvad er til Deres Tjeneste?

Carlino. Eders jammerlige Figurer.

Marco. Jeg beder Dem undskylde! Jeg er et sygeligt Væsen, og har vigtige Forretninger hjemme.

Carlino (griber til Sabelen). Ikke et Skridt, før I have besvaret mit Spørgsmaal! Om saadant et Par Spøgelser tridse levende eller døde om i Verden, derpaa kommer det ikke an.

Bucefalo. Ak! jeg er allerede mere død end levende.

Marco. Men hvad er da egentlig Deres Forlangende?

Carlino. At I skal svare mig paa mit Spørgsmaal. Hvem boer i dette Huus? (Peger paa Rosas Huus).

Marco. En ung Enke, med Deres Tilladelse.

Carlino (afsides). Hvad hører jeg? Det kan ikke være Rosa. (høit) En Enke, siger I?

Bucefalo. Ja, en Enke, hvis De ikke tager det fortrydeligt op.

(Under Carlinos følgende Replik giver Bucefalo Marco et Vink, og de smutte begge ind i Marcos Huus).

Carlino (afsides). Saa er det forbi med mit Haab! Boer der en Enke i dette Huus, saa er det ikke min Rosa. Eller skulde hun maaskee holde mig for død? — Ak maaskee hun selv er død! Maaskee hun i Fortvivlelse har forladt Huus og Hjem. — Ha! hvor skal jeg faae Vished? — Jeg tør ikke give mig tilkjende for noget Menneske, hvis jeg ikke paany vil udsætte mig for Fare. — Hvor blev de to gamle Carricaturer af? De ere væk. Ha! min Hidsighed løb af med mig; men De stod og saae her op ad Huset; og jeg troede, at min Rosa boede her endnu. Jeg maa ud at speide, men forsigtig! (Gaaer).

Siette Scene.

Agathe, Gianina og Gian Simone (komme ud af Agathes Huus).

Agathe (til Gianina). Som jeg siger jer, Naboerske! Rosa angler allerede efter den gamle Capelmester, og vi opleve endnu, at der bliver et Par af dem.

Gian Simone. Naa, saa opleve vi ogsaa noget Aparte.

Gianina. Hvem skulde dog troet det om hende, som altid lader saa ærbar og dydig!

Agathe. Hun lader saadan? Ja der traf I Sandheden. Det er pure Forstillelse. Lad mig om det!

Nr. 5. Arie.

Agathe.

I kan troe, hun er en Taske;
Jo, jeg kiender hende, jeg!
Hendes Ærbarhed er Maske;
Mig bedrager hun dog ei.
Tidt i Vinduet hun sig stiller
Ud til Gaden, og slaaer Triller.
Tidt hun gaaer i Aftenstunden
Eensom herfra ned til Lunden,
Lægger Haanden paa sit Hjerte,
Taler til den tause Maane,
Og af lutter følsom Smerte
Næsten færdig er at daane.
Undertiden slet og ret
Lukker hun en Dag sig inde;
Jo, det er en listig Qvinde!
Jo, jeg takker, det er net!
Men hvor hellig hun sig stiller,
Mig hun ei paa Næsen spiller;
Nei, nei, nei! jeg kjender det!

Gianina. Jeg troer, I har Ret, Naboerske! Hendes Væsen har altid været mig mistænkeligt.

Agathe. Men til Trods for hende skal jeg nu ogsaa blive en Sangerinde.

Gianina. Og jeg med. Hun skal ikke allene gaae paa Theatret og prale i Guld og Silke.

Gian Simone. See kun, der kommer Capelmesteren, og en Ligkiste bliver baaren efter ham.

Syvende Scene.

De Forrige. Bucefalo (kommer ud af Marcos Huus, fulgt af to Karle, som bære et Fortepiano). Rosa (kommer til Vinduet i sit Huus).

Marco. Her hen, I Karle!

Agathe. Ei, ei, Herr Capelmester! Hvorhen saa hastig?

Bucefalo. Til min Prima Donna.

Agathe. Med Instrumentet? Det gaaer saamæn ikke igjennem Døren. Lad De det heller bringe ind i mit Vertshuus; der er dog bedre Plads.

Bucefalo. Bevares! Saa maatte jeg jo profanere min Syngemethode for alle Gjæsterne.

Rosa (i Vinduet). Kom De kun, Herr Capelmester! Der er Plads nok hos mig. Det er kun Misundelse af Vertshuusholderskeu.

Agathe. Vi lade ham ikke slippe. Jeg vil ogsaa lære at synge.

Gianina. Og jeg med.

Gian Simone. Og jeg med!

Bucefalo. Saa sagte! saa sagte! Een ad Gangen, og hver efter sin Tour. For det første er jeg Hovedpersonen, og det er mig som har at commandere. (Til Karlene). Fremad, Marche! (De bære Instrumentet ind i Rosas Huus; Bucefalo følger efter).

Agathe. Seer I, hvor hun allerede har ham under Tøffelen!

Gianina. Det er ret en Taske.

Gian Simone. Det er en Fandens lille Hex. (De gaae alle Tre ind i Vertshuset).

Ottende Scene.

Marco (kommer ud af sit Huus). Carlino.

Marco (affides). Dosmer, som jeg er! Jeg laaner den gamle Tyv mit Fortepiano, for at han skal gjøre min Elskede til en Theater-Sangerinde! — O Marco! jeg maa atter kalde dig en Dosmer! (Gaaer hen imod Rosas Huus).

Carlino (slaaer ham paa Skulderen). Stat stille, Vandringsmand!

Marco. Alle Helveder! Der er den Eisenfresser igjen!

Carlino. Man siger her i Landsbyen, at jeg hos ham allerbedst kan faae Efterretning om en vis Rosa, som boer i dette Huus; derfor spørger jeg ham: hvad har han egentlig at gjøre med den Person?

Marco. Et curiøst Spørgsmaal! — Og hvis Herr Soldaten ikke tager det ilde op, saa vilde jeg derimod spørge: hvad det kommer ham ved?

Carlino. O meget! Hendes Mand, som døde i Barcellona, har givet mig Fuldmagt til at være hendes Formynder.

Marco. Hvad hører jeg? — Ven! Hjertensven! De kan vise mig en stor Tjeneste. I Fortrolighed: denne Rosa har givet mit Hjerte et alvorligt Stød. Jeg elsker hende til Raseri, og — curiøst nok — hun elsker mig igjen.

Carlino. Hvorledes? Hvad siger han? — Hør, jeg knækker —

Marco. Knæk hvad De vil, kun ikke mig.

Carlino (affides). Ha! jeg maa fatte mig.

Marco. De er noget opfarende, min Bedste!

Carlino. Nei, paa ingen Maade! Det var en Myg, som stak mig.

Marco. En Myg? Ja, den maa De gjerne knække. — Altsaa, dersom De vil understøtte min Kjærlighed —

Carlino. Understøtte den? — (affides) Ja, med en Stok!

Marco. Atter en Myg?

Carlino. Videre, videre!

Marco. Jeg betaler Dem en respectabel Summa, naar De kan bringe det dertil, at der af Rosa og mig bliver et Par.

Carlino. Det kan lade sig høre. Lad os gaae ind til hende, og gjøre et Forsøg. (Man hører Fortepianoet i Rosas Huus. Huset maa staae saaledes, at man kan see igjennem Vinduet derind. Her seer man nu Bucefalo sidde ved Instrumentet, og Rosa staae ved Siden af ham, med Noder i Haanden).

Marco. Stille! jeg hører Musik; og hvis jeg ikke tager feil, saa er det mit Fortepiano. — Ja, saa sandt jeg lever! Der sidder den Gamle og præluderer.

Carlino (affides). Musiken kan være god nok, men ikke i mit Huus. (De nærme sig Huset, og lytte).

Niende Scene.

Bucefalo og Rosa (ved Instrumentet). Marco og Carlino. Agathe og Gianina (træde ud af Vertshuset).

Agathe. Jeg hører Musik. Nu begynder Lectionen; lad os høre derpaa.

Nr. 6. Sextet.

Bucefalo.
Hør da nu efter, og dette prøv at lære.

Rosa.
Velan, jeg har den Ære.

Bucefalo.
Sol, mi, la, fa, re, sol, do.

Rosa (synger efter Noderne).
Sol, mi, la, fa, re, sol, do.

Carlino.
Det er hendes Stemme.

Marco.
Hør, de synge Scalen.

Agathe.
Nu har hun alt Lection.

Gianina.
See den gamle Cujon
Rank som en Alen!

Bucefalo.
"Mellem blinde Skjær og Klipper" —

Gianina.
Kom, lad os lytte!

Agathe.
Vi kan herhen os snige.

Carlino (affides).
Ha Falske!

Marco (affides).
Utroe Pige!

Rosa.
"Mellem blinde Skjær og Klapper" —

Bucefalo.
Syng dog ei "Klapper," men "Klipper!"

Rosa.
Nu forstaaer jeg! Altsaa: "Klipper."

Agathe.
Hun ikke Skrift kan læse.

Gianina.
Selv i Tacten hun japper.

Carlino (affides):
Jeg mig neppe styrer!

Marco (affides).
Syng, til I blive hæse!

Rosa (til Bucefalo).
Lad først os gaae herud, her midt paa Pladsen!
Gianina, Agathe
Gjør jeg desprate,
De gaae fra Forstanden.

Agathe.
Nei, hør til den Tosse!

Gianina.
Hør, hvor hun kan prate!
Carlino (affides).
Ha, jeg forgaaer!
Marco (affides).
Jeg vil ham slaae for Panden.
(Rosa og Bucefalo træde ud af Huset. Hun har sit Partie i Haanden; han har en lang Stolpe i den venstre Haand, og en Rulle Noder i den høire.)
Rosa.
Prøv paa at efterligne nu Contrabassen!
(Bucefalo støtter Stolpen mod Jorden, og gnider paa den med Noderullen.)
Rosa (synger ud af Partiet).
"Mellem blinde Skjær og Klipper,
Hvor det sidste Haab mig slipper,
Som i Stormens Brag en Skipper,
Jeg i Livs-Orcanen staaer."
Bucefalo (efterlignende Contrabassen).
Zum zum, zum zum, zum zum, zum.
Carlino. Marco. Agathe. Gianina.
Min Taalmodighed forgaaer.
Rosa.
"Som i Stormens Brag en Skipper,
Jeg i Livs-Orcanen staaer."
Bucefalo.
Zum zum, zum zum, zum zum, zum.
Agathe (til Bucefalo).
Jeg kan ogsaa denne Vise.
Hør engang, hvor godt den gaaer!
(tager Rosa Partiet ud af Haanden.)
"Mellem blinde Skjær" ꝛc.
Bucefalo.
Zum zum, ꝛc.
Rosa. Gianina. Carlino. Marco.
Min Taalmodighed mig slipper,
Og min Hørelse forgaaer.
Gianina (til Bucefalo.)
Ogsaa mig De nu skal høre.
Bucefalo.
Een igjen! O vee mit Øre!
Jeg har nok! Ad Helved til!
Rosa, Agathe, Gianina,
(idet de stride om Partiet.)
Jeg det ogsaa nu synge vil.
Bucefalo.
O saa gaaer ad Helved til!
Rosa. Agathe. Gianina.
"Mellem blinde Skjær og Klipper" —
Bucefalo.
Zum zum, zum zum, zum zum, zum.
O det gaaer jo reent til Agter!
Rosa. Agathe.
Nei, vi have fire Tacter,
Og vi synge som der staaer.
Bucefalo.
Det er Flauser, det er Fagter!
Jeg dog bedre det forstaaer.
Carlino (til Bucefalo).
Mellem blinde Skjær og Klipper,
Gamle Nar, jeg flux dig vipper!
Hold kun op med Syngeskolen!
Jeg har Kugle for Pistolen;
Snart i Helved synger du!
Marco.
Zu zi, zu zi, zu zi, zo.
Bucefalo. Marco.
Hug nu zi, hug nu zo, hug nu zu!
Rosa. Agathe. Gianina.
Ha! jeg frygter, at Soldaten
Vil os reent forstyrre nu.
Carlino (til Bucefalo).
Nu pak fig, Krabaten!
Jeg slaaer ham strax itu!

Bucefalo. Marco.
Hug nu zi, hug nu zo, hug nu zu!
Rosa. Agathe. Gianina. Bucefalo.
Marco.
Hvad skal dette vel betyde?
Hvilken fæl, brutal Person!
Rosa (til Bucefalo).
Lad os ei derom os bryde!
Snart vil Tummelen forstumme.
Bliv kun ved! lad Bassen brumme!
Lad mig ende min Lection! —
"Som i Stormens Brag en Skipper,
Jeg i Livs-Orcanen staaer."
Bucefalo.
Zum zum, zum zum, zum zum, zum.
Carlino.
Lad min Vrede løs nu bryde!
Vil I længer qvinkelere?
Saa gid Fanden høre mere!
Jeg skal skaffe jer Motion!
Agathe. Gianina.
Hvad skal dette dog betyde?
Er Soldaten fra Forstanden?
Vil han spille Bussemanden?
Hvilken underlig Patron!
Rosa.
"Som i Stormens Brag en Skipper,
Jeg i Livs-Orcanen staaer."
Bucefalo.
Zum zum zum! Zuruzu!
Carlino.
Hvilken skammelig Spectakel!
Hvilken skjændig Hurlumhei!
Pakker jer, og gaaer jer Vei!
Agathe. Gianina. Marco.
Hvilken skammelig Spectakel!
Hvilken skjændig Hurlumhei!
Jeg forsigtig gaaer min Vei.
(Alle, undtagen Carlino, løbe bort til forskjellige Sider.)

Tiende Scene.

Carlino. Agathe (kommer til Vinduet i sit Huus).

Carlino. Min Ulykke er vis! — Dog — det synes mig næsten umuligt, at een af disse to Carricaturer skulde have fængslet hendes Hjerte. — Og dog — hvorfor ikke? Fruentimmers Luner ere ofte ligesaa forkeerte, som uudgrundelige. Jeg vil lægge nøie Mærke til hende, og vee den gudsjammerlige Syngemester, hvis jeg kommer efter hans Intriguer! Min Sabel eller en Skeefuld Rottekrudt skal expedere ham.

Agathe. Gud frie og bevares vel!
(slaaer Vinduet i.)

Carlino. Hvad var det?

Ellevte Scene.

Carlino. Rosa. Agathe (kommer atter til Vinduet).

Carlino (affides). Ha! der er hun! Endelig er jeg ene med hende.

Rosa (affides). Jeg gad dog vide, hvad den fremmede Soldat fører i sit Skjold. Det var meget uartigt af ham, saaledes at forstyrre min Fornøielse.

Carlino (til Rosa). Om Forladelse, mit smukke Barn, fordi jeg, maaskee imod Dit Ønske, gjorde reent Bord, og feiede et Par gamle Narre af Veien. Men Din

Ungdom, Din Skjønhed, Din Elskværdighed syntes mig at staae i saa stor en Modsigelse til hine gamle Spøgelsers Paatrængenhed, at jeg troede, at gjøre Dig en Tjeneste ved at skille Dig af med dem.

Rosa (afsides). Han er dog ikke saa ubeleven, som jeg havde troet.

Carlino. Desuden havde dine skjønne Øine allerede gjort et dybt Indtryk paa mig. Jeg kunde ikke modstaae at tolke Dig mine Følelser. For at faae Leilighed dertil, søgte jeg at blive de gamle Abekatte qvit.

Rosa (afsides). Hvad skal jeg dog svare ham?

Carlino. Du værdiger mig intet Svar?

Rosa. O! Herr Soldaten vil nok bare have mig tilbedste.

Carlino. Nei, ved Himlen! det er mit Alvor. Du er den Eneste, som jeg elsker, og som jeg evig vil elske.
(tager hendes Haand.)

Rosa. O slip mig! Min Haand er allerede bortgivet.

Carlino. Ha! hvad maa jeg høre? Utr — (afsides.) Rolig, mit Hjerte! Endnu er det ikke Tid at give mig tilkjende.

Rosa (afsides). Jeg føler mig saa underlig i hans Nærværelse.

Nr. 7. Duet.

Begge (hver afsides).

Hierte! forraad mig ikke!
Skjul Dig i Ord og Blikke!
Læg paa min Læbe Baand!

Carlino (til Rosa).

Hvis du mig elske vilde —

Rosa.

Tal ikke saa! tie stille!

Carlino.

Kan ei min Bøn dig røre?

Rosa.

Jeg intet meer vil høre.

Carlino.

Du er saa yndig.

Rosa.

Tie stille!

Carlino.

Du er saa smuk.

Rosa.

Jeg vil ei høre meer.

Begge (hver afsides).

Skjul dig, o tause Tanke!
Hjerte, hold op at banke!
Min Svaghed vist {hun / han} seer.

Carlino (til Rosa).

O Held, hvis mig blev givet
At følge dig gjennem Livet!

Rosa.

Elskov forskjønner Livet,
Den skjænker varig Trøst.

Carlino.

Det mener du?

Rosa.

Jeg veed det.

Begge.

Elskov er Livets Lyst.
Salige Glæde,
Banen betræde,
Delende sammen
Sorgen og Gammen,
Ledet af Elskov, Bryst imod Bryst!
(Carlino gaaer.)

Tolvte Scene.

Rosa. Agathe (i Vinduet).

Rosa. Han gaaer! — Hvor besynderligt! I Andres Paasyn saa barsk og saa raa, og under fire Øine saa fiin, saa galant! Det er som om han slet ikke var fremmed for mig, som om jeg alt længe havde kjendt ham.

Agathe (i Vinduet). Bravo, Naboerske! Det gaaer jo fortræffeligt! Men hun kan troe, det skal ikke blive nogen Hemmelighed!
(Gaaer fra Vinduet.)

Rosa. O Himmel! Agathe har seet og hørt alt. Nu vil hun vist gjøre en græsselig Historie deraf. Jeg vil gjøre Gjengjeld, og gaae hen og spionere ved hendes Vindue.
(gaaer bag om Agathes Huus.)

Skuepladsen forandres til en Stue i Agathes Vertshuus.

Trettende Scene. Agathe (allene).

Hvad har jeg dog hørt! Neppe vil jeg troe mine egne Øren. Ogsaa med den fremmede Soldat har hun allerede en Forstaaelse! — O du stakkels Capelmester! Din Prima Donna vil gjøre Dig det broget nok. Der kommer han; nu skal jeg fortælle ham, hvor godt man tiltænker ham det.

Fjortende Scene.

Agathe. Bucefalo. Udenfor Vinduet lader Rosa sig see, men bliver ikke bemærket af de Andre.

Bucefalo (seer sig frygtsom omkring). Den fordømte Karl med sin Sabel! han hugger alle mine Forhaabninger itu.

Agathe. Kom kun nærmere, Herr Capelmester!

Bucefalo. Jeg troer ikke Freden.

Agathe. O hos mig kan De være ganske rolig! Men jeg raader Dem, tag De Dem vel iagt for Deres Prima Donna.

Bucefalo. Har hun allerede stiftet en Cabale?

Agathe. Paa Liv og Død.

Bucefalo. Hvad for noget? Død?

Agathe. Hun er i Complot med Soldaten. Man vil expedere Dem ud af Verden.

Bucefalo. Santa Cecilia! hvad hører jeg!

Agathe. Med Rottekrudt!

Bucefalo. Hvorledes! Behandle en Capelmester som en Rotte!

Agathe. Jeg har hørt det med egne Øren.

Bucefalo. O det skjændige Fruentimmer!

Agathe. Lad De hende løbe, siger jeg Dem. De øder Deres Kunst paa en Utaknemmelig. Jeg skulde bedre vide at skatte det, dersom De vilde gjøre mig til en Prima Donna.

Bucefalo. Ja, jeg skal hævne mig paa den Falske. Jeg skal glemme hende, som om hun slet ikke var til, og kaste mig i Dine Arme.

Agathe. Jeg modtager Dem.

Bucefalo. Af Misundelse og Ærgrelse skal hun selv gribe til det Rottekrudt, som hun havde bestemt for mig.

(Rosa truer ad Agathe, og lister sig bort).

Agathe. Jeg iler bort for at gjøre et Værelse istand til Dem. De skal faae et Kammer lige ud til Gaden, allerlængst henne i Huset, for at De kan være hende saa nær som muligt. Saa skal hun hver Dag høre mig synge Bravour-Arier, og ærgre sig en Svindsoet paa Halsen.

Bucefalo. Bravo, mit Barn, bravo! Og jeg vil gaae over til hende, for at hente Instrumentet; saa lader jeg det bringe her ind til Dig. (Agathe gaaer).

Femtende Scene. Bucefalo (allene).

Aldrig havde jeg dog tiltroet hende, som seer saa skikkelig ud, saa stor en Slethed. Hvor kan man dog have saa hvid en Hud og saa sort en Sjæl? Ak! hun er god i sig selv, men Theatret har allerede fordærvet hende. Giv Uskyldigheden selv Navn af Prima Donna, og dens hele Væsen forandrer sig, og den træder alt under Fødder. Hvor er min Skjæbne haard og umaneerlig stiv! Endnu for et Par Minuter siden troede jeg, at en gunstig Orcan vilde kaste mig ind i Lykkens Havn. Den troløse Person har en passabel Stemme. Jeg kunde have lært hende et Par Coloraturer, Roulader og Cadencer; saa kunde vi have givet Concerter og Gjæsteroller; og hvis hun havde faaet Engagement, saa havde man maattet tage mig med som Paahæng. Ak! det er nu altsammen kun en Drøm. Jeg er dog ret en Ulykkens Pamphilius! hele mit Liv er en Kjede af Ulykker. O mit Liv og Levnet er en græsselig Historie. (til Tilskuerne) Jeg skal fortælle Dem det, hvis De kan taale at høre det.

Nr. 8. Arie.

I Lyon har jeg plaget mig længe,
Som en Kirkerotte fattig og maver.
Jeg var færdig, tilsidst mig at hænge,
Trods mine herlige, glimrende Gaver.
Viv og Unger,
Torst og Hunger,
Det er haardt!

Jeg en Morgen tog Foden paa Nakken,
Kom til Velskland, ak! luvslidt paa Frakken.
I Livorno jeg søgte min Lykke,
Skrev en Oper af nyeste Sort.
Ak! men Fanden har staaet i det Stykke,
Thi man peeb, saa det dundred derefter:
(efterlignende Piben).
Uit! Uit! saa peeb man.
Men jeg samled endnu mine Kræfter;
Vred i Aanden,
Fod i Haanden,
Løb jeg bort.

Til Venedig nu jeg spadseerte,
Og min Lykke jeg atter probeerte.
Jeg en Opera der componeerte;
Den, jeg tænkte, vil krone mit Haab.
Hør nu bare:
Introductionen begynder;
Men en Stemme nu raaber: "Den Flynder!"
Alt jeg skjælver som en Synder;
Hele Publicum raaber: "Den Flynder!"
Ak! o vee!
Jeg pauserer, og forfra begynder,
Ha! men atter mig hilser det Raab.
Uit!
Alt man hysser og piber og tramper.
Uit!
Jeg gaaer frem til Prosceniets Lamper.
Ak! men her man mig beærer
Med en Ladning af Nødder og Pærer.
Uit!
Jeg vil tale, men hvilket Rabalder!
Nu man atter en Flynder mig kalder.
Uit!
Resigneert maa jeg bære min Kummer;
Alt Orchestret og Sangen forstummer.
Personalet forfærder det Væsen;
Teppet falder, og slaaer mig paa Næsen.
Nu mig fremkalde tusinde Stemmer,
Men jeg i Contrabassen mig gjemmer,
Og næsten livløs af Suus og Duus
Man bort mig bærer i sligt et Huus.

Kjøbenhavn har jeg siden risqueret;
Der en Aften jeg har declameret.
Men naar det kniber,
Har man der ogsaa Nøgler og Piber.
Aldrig kommer igjen
Jeg derhen! (gaaer).

Skuepladsen forandres til en Bondestue i Rosas Huus. I Midten af Theatret staae to store Vaskerballer; i Baggrunden Marcos Fortepiano.

Sextende Scene. Rosa (allene).

Nr. 9. Finale.

Rosa.

Ha! hvor skjændigt, mig at drille!
Under Dække tør man spille!
Fra min Lærer mig at skille,
Ja, det er den sorte Plan.
Men forgjæves I jer plage.
Til Theatret vil jeg drage;
Hele Publicum behage
Jeg som Prima Donna kan.

Syttende Scene.

Rosa. Bucefalo (træder frygtsom ind).

Bucefalo (afsides).

Skjøndt det meget er risqueret,
Har jeg hid mig practiceret.
Jeg kun hente vil Claveret;
Saa farvel for denne Gang!
(seer Rosa).
Ha! der er den skjælmske Pige.
Frygten, Vreden alt nu vige.
Hos den Uforlignelige
Bliver Tiden mig ei lang.

Rosa (afsides).
Det er ham! Nu vil jeg lade,
Som om jeg ham ikke saae.

Bucefalo (afsides).
Hun vil vist mig slaae en Plade;
Det studerer hun nu paa.

Marco (udenfor).
Er det tilladt?

Rosa.
O Gud!
(til Bucefalo) Afsted nu!

Bucefalo.
Ha hvorledes?

Rosa.
Kun hurtig! kun hurtig!

Bucefalo.
Men hvorfor?

Rosa.
Der kommer Nogen.

Bucefalo.
Saa gid Fanden —

Rosa.
Skaan mit Rygte!

Bucefalo.
Hvad skal jeg gjøre? Ha! hvorhen skal jeg da flygte?

Marco (udenfor).
Er det tilladt?

Rosa (svarer Marco).
Nu skal jeg komme.
(til Bucefalo) Hurtig!

Bucefalo.
Nu for Djævlen! hvad nu gjøre?
Man vil vist mig Ryggen smøre.

Rosa (fører ham hen til den ene Vaskerballe).
Her De sikker er for Alle.
Hurtig! skjul Dem! put Dem ned!
Hurtig! skjul Dem! put Dem ned!

Bucefalo (i det han lægger sig paa Gulvet).
Himmel! er en Vaskerballe
Nu Musikens Tilflugtsted?
(Rosa vender Vaskerballen om, og sætter den over Bucefalo).

Attende Scene. De Forrige. Marco.

Marco.
Ei, Mamsel! hvilke nye Manerer!
Tør man spørge, hvad her passerer?
Og hvorfor man la'er mig staae?

Rosa.
Ak! en ærbar Qvinde
Lukker helst sig inde.

Marco.
Aabnes bør, det hun begriber,
For en Mand af min Kaliber,
Naar og hvor han banker paa.

Rosa.
Godt! Hvad har De at begjære?
Tal, tal!

Marco.
Dig, o Pige!

Rosa.
Nei, er det muligt? Det maa jeg sige!

Marco.
Jeg Dig elsker, paa min Ære!
Sluk mit Hjertes Ildebrand.

Rosa.
Det skal Ilden ei fortære;
Gaae til Posten, der er Vand.

Marco.
Bliv min Kone!

Rosa.
Nei nei, nei!

Marco.
Jo, søde Rosa!

Rosa.
Jeg vil det ei!

Bucefalo (under Vaskerballen).
Hvilken Pine! hvilken Plage!
Hvad Beslutning skal jeg tage?
Ha, jeg ender mine Dage!
Snart i Ballen qvæles jeg.

Marco.
Bliv min Kone!

Rosa.
Nei nei, nei!

Marco.
Jo, søde Rosa!

Rosa.
Jeg vil det ei!

Carlino (udenfor).
Tør man nærmes dette Sted?

Rosa. Marco. Bucefalo.
Ha! der er Soldaten med!

Rosa.
Ha! det give vil Spectakel!

Marco.
Hilledød! det er ei Spas!

Rosa.
Skjul Dem, skjul Dem, arme Stakkel!
Her i Ballen er der Plads.
(fører ham til den anden Vaskerballe).

Marco.
Ak! paa Struben Kniven staaer mig!
Til usalig Tid jeg kom.
Ak! paa Struben ꝛc.

Bucefalo.
Prygl og Skud og Stik jeg spaaer mig,
Men nu er vi To derom.

Rosa.
Kom i Ballen, men lidt gesvindt;
Kom i Ballen!
Seer De, den er tør og tom.
(Marco lægger sig ned paa Gulvet, og hun vælter den anden Vaskerballe over ham).

Nittende Scene.

De Forrige. Carlino (med Gevær og Tornister).

Carlino.
Nu gid Fanden sig genere!
Jeg vil her mig indqvartere.
Tør mig nogen drille mere,
Skal min Sabel spille Bas.

Rosa (til Carlino).
Ak! De faaer mig til at grue.
Her i denne lille Stue
Er for mig allene Plads.

Carlino.
Kort og godt, Madam! jeg bliver.

Bucefalo (under Vaskerballen).
Ak! min Angest jeg ei beskriver.

Carlino.
Ha! den gamle Qvinteskraber,
Troer jeg vist, har skjult sig her.

Rosa.
Som en Halvgal De Dem skaber.
Ingen Moders Sjæl her er.

Carlino.
Ha! den gamle ꝛc.

Rosa.
Ingen Moders Sjæl her er.

Bucefalo og Marco (hver under sin Balle).
Ak! mit sidste Mod jeg taber;
Ingen Redning findes her.

Tyvende Scene.

De Forrige. Agathe. Gianina. Gian Simone.

Agathe.

Alt Fuglen lod sig fange;
Den sidder nu saa bange,
Den glemmer sine Sange,
Den tier som en Muur.

Gianina.

Den mærker, at det kniber;
Af Frygt den neppe piber;
Forgjæves Staklen sliber
Sit Næb paa Gitterbuur.

Rosa.

Himmelske Sangmanerer!
Jeg Scenen gratulerer.
Sandelig den florerer
Ved Kunst og ved Natur.

Carlino.

Siig mig, hvad er dog dette?

Agathe. Gianina.

De snart vil Gaaden gjætte.

Bucefalo. Marco.

Ak! nær mig er min Ende;
Jeg gjør mit Testament.
Ak! nær 2c.

Rosa. Agathe. Gianina. Gian Simone.

Bladet vil snart sig vende,
Snart Tingen er bekjendt.

Agathe.

Den fremmede Mester i Skjul her nu ligger;
Gud veed, hvor han stikker!
Vi finde ham nok.

Gianina.

Don Marco, vor Sanger, i Skjul her nu ligger;
Gud veed, hvor han stikker!
Vi finde ham nok.

Rosa.

Nei hør til de lumske, mistænksomme Piger!

Gian Simone (nærmer sig Bucefalos Balle).

Jeg har, som man siger,
Til Tingen mig stavet.
See, her er begravet
Det Liggendefæ.
(han vender Ballen om; Bucefalo kryber frem.)

Carlino (til Bucefalo).

Ha gamle Forfører! Din Idræt jeg lønner!
Nu gjør Dine Bønner,
Og kast Dig paa Knæ!

Bucefalo.

O naadigste Krigsmand! o skaan dog mig Arme!
O lad Jer forbarme!
Jeg næsten forgaaer.

Carlino.

Men hvad var Din Hensigt?

Bucefalo.

Af Frygt mig at gjemme.
Men her er den Slemme,
Her Synderen staaer.
(peger paa den anden Vaskerballe. Man vender den om, og Marco kryber frem.)

Marco.

Jeg bare for Løier lidt Blindebuk leger.

Alle.

Nei, see hvilke Streger!
Ha! Skjæbnen er haard.
Ha! hvad gjør jeg? hvad gjør jeg nu?
Jeg tier, skjælver, bæver;
End ubestemt jeg svæver.
Ha! min Ære mig Hævnen befaler;
Men jeg standses af Skam og af Gru.
Skjøndt min Ære den kræver,
Forgjæves den taler.
Om Beslutning, om Planer jeg leder.
Alt jeg hører de giftige Tunger;
De vil sladdre paa tusinde Steder,
Og Historien sluges med Hunger;
Til en Fabel jeg bliver endnu.

Anden Act.

Samme Decoration som i første Acts første Scene.

Første Scene. Agathe. Gianina.

Agathe. Nu vel, Naboerske? hvad siger I dertil?

Gianina. Min Forstand staaer stille. At skjule paa eengang to Mandspersoner! Nei det er for galt!

Agathe. Og Soldaten oven i Kjøbet! Med ham har hun det ogsaa.

Gianina. Ja det er ligefrem. Ellers vilde han vel ikke have gjort saadan en Himmel-Spectakel.

Anden Scene. De Forrige.

Marco og Bucefalo (træde ud af Marcos Huus).

Marco. Min Beslutning er fattet: Jeg har Forstand og jeg har Penge; hvad kan jeg gjøre bedre med begge Dele, end oprette et Theater?

Bucefalo. Gamle Kammerat! jeg siger Dig, at Du vil blive ruineret, total ruineret, og tillige blameret.

Marco. Ja vist, for Rimets Skyld, om ikke for andet. Men jeg siger Dig, at Du forstaaer Dig ikke derpaa, og at jeg vil være en Beskytter for de skjønne Kunster, og at det vel kan ruinere, men aldrig blamere, og at jeg nu engang vil hvad jeg vil.

Bucefalo. Ja, naar Du har saa mange Argumenter, saa kan det ikke nytte at gjøre Indvendinger. Men Du skal faae det at see. Du skal blive bagklog, fordi Du ikke var forklog. Nu synger Du Klagesange over Din Podagra; men den Tid skal komme, da Du vil klappre med Tænderne over Theatret.

Marco. Visvas! Du vilde gjerne beholde den smukke Rosa for Dig selv. Hun har havt mig til Nar; men jeg skal vise hende, hvad en Mand formaaer, som har Penge. Paa sine Knæe skal hun bønfalde mig, dersom hun vil engageres ved mit Theater.

Agathe. Ret saa, Don Marco! Den Taske fortjener at straffes exemplarisk. Og hvad Theatret angaaer, saa lad De Dem ikke sætte en Vornæse paa af Herr Capelmesteren. Vi To, baade jeg og Gianina, tage øieblikkelig Engagement. Vi kan ogsaa synge, og med at agere, tænker jeg nok, det skal ikke have Nød.

Gianina. Vi tage tiltakke med en lille Gage i Begyndelsen, men for Garderoben maa De sørge.

Marco. Det har jeg allerede gjort. Jeg har endnu min salig Moders og min salig Bedstemoders hele Klædeskab og Pulterkammer. To reisende Skræddersvende

sidde allerede over det, og sye, saa det knager i deres Fingre. Paa jer To har jeg gjort Regning; vore Contracter har jeg allerede opsat.

Agathe. Nu, De skal have Glæde af os.

Gianina. Og Ære.

Marco (til Bucefalo). Om en halv Time bliver der holdt Prøve i min store Kostald. Jeg har sendt en Vogn til Staden, for at hente de nødvendige Musicanter herud.

Bucefalo. O Daarskab uden Ende! — Om en halv Time Prøve? Og hvorpaa da?

Marco. Theatret skal aabnes med een af mine Operaer.

Bucefalo. Af Dine Operaer? hvem har sat den i Musik?

Marco. Slet Ingen, men det kan være det samme. Mine lyriske Værker kan lempes til enhver Musik. Desuden er det Din Sag at sørge derfor. Jeg betaler Dig honnet, og dermed Punctum.

Bucefalo. Ak! jeg frygter, vi gaae begge tilgrunde.

Marco. Snikksnak! Vi vil begge svømme ovenpaa.

Bucefalo. Som et Par tomme Flasker.

Marco. Nei som et Par rigtbeladte Orlogsskibe.

Bucefalo. Men lad os da nu overregne vort Personale. To Sopraner.

Agathe og Gianina. Det er os.

Bucefalo. Een Bas, det er mig selv. Men en Tenor, hvor faae vi den fra?

Marco. Jeg selv synger Tenoren.

Bucefalo. Du med Din dybe Bas?

Marco. Jeg synger Tenoren gjennem Fistelen.

Bucefalo. Nu, saa see da Himlen i Naade til mig! det vil give mit Øre sit Hjertestød.

Marco. Dum Snak! hvorledes kan Du faae Hjertestød i Øret? Tag Du Dig bare iagt, at jeg ikke giver Dig et Stød paa et andet Sted! Kort og godt! jeg synger nu engang Tenoren, og at jeg kan det, det skal jeg nu vise Dig, ved at synge en ny Arie, som ganske er componeret for Omfanget af min Tenorstemme.

Nr. 10. Arie (i een Tone).

Marco.

Arme Hjerte! Du blev skuffet;
Amors Piil Dig grumt har truffet.
Du blev boret, skudt og puffet,
Revet, spaltet, hugget, knuffet,
Og Du fik Din sidste Rest.
Siden den Malheur mig hændte,
Jeg fra Pigerne mig vendte.
Kun for Dig jeg sukker, sværmer;
Ingen andre jeg mig nærmer.
Sille, Trine, Jette, Karen,
Nille, Stine, Mette, Maren,
Alle skyer jeg nu som Pest.
Naar Du rigtig mig betragter,
Op og ned, og for og agter,
Og Din Haand mig ei forpagter,
Er Du sandelig en Nar,
En lille Nar;
Den Ting er klar.
Lad os blive til et Par!
O giv mig Svar!

Bucefalo. Er det hele Dit Omfang?

Marco. Mit hele Omfang. Synes Du ikke, det er nok?

Bucefalo (resigneert). Nu vel, jeg har maattet udholde saa mangt et Puf af Skjæbnen; saa kan jeg jo forsøge dette med.

Marco. Du taler som een af de syv Vise. Men kom nu med; jeg har en Gallaklædning i Beredskab for Dig. Som Capelmester maa Du vise Dig ved Prøven i en vis ydre Glands.

Bucefalo. Velan, det er den første reelle Gevinst. (de gaae ind i Marcos Huus).

Tredie Scene. Agathe. Gianina.

Agathe. Naa, Himlen være lovet! Nu ere vi da engagerede.

Gianina. Ja, nu ere vi da Sangerinder. Ha! jeg bliver ganske underlig tilmode.

Agathe. Jeg med. Jeg kjender neppe mig selv igjen. See, der kommer Rosa. Hende skal vi ret lade føle vor Ophøielse. (de gaae kneisende og stolte omkring.)

Fjerde Scene. De Forrige. Rosa.

Rosa (affides). Nu gaae de nok og smedde nye Planer, for at bringe mig i Fortred. Hvor de see indbildske og storagtige ud! Jeg maa dog tale til dem. (høit) Ei, ei, Naboersker! I behandle mig rigtig nok venskabeligt.

Agathe. Hm! vi behandle hende slet ikke. Vi bryde os kun lidt om et Bondefruentimmer.

Gianina. Vi have været hendes Naboersker, men nu er al Commers forbi.

Rosa. See see! hvad ere I da nu, om man tør være saa dristig at spørge?

Gianina. Vi ere hvad vi ere.

Agathe. Og noget ganske andet end hun, noget Aparte.

Nr. 11. Terzet.

Gianina.

Med Bondestandens Plage
Nu lad mig Afsked tage!
Snart faaer jeg bedre Dage;
Kunsten er nu mit Kald.

Agathe.

Ved Sangens Trylletoner
Jeg vinder Laurbærkroner.
Grever og Rigsbaroner
Mig sødt flattere skal.

Rosa.

Nei, hør hvor de kan prale!
Jeg troer, de blive gale.
Man mærker paa den Tale,
At Hovmod gaaer for Fald.

Gianina.
Nu er vi Sangerinder.
Agathe.
En anden Sol oprinder.
Begge.
Blandt alle Mænd og Qvinder
Man snart beundrer os.
Rosa.
O I arme stakkels Fianter!
I er neppe Dilettanter.
Eders Mangel snart sig viser,
Og saa byder man Jer Trods.
Agathe. Gianina.
Hvis vi hendes Lige vare,
Skulde vi nok hende svare;
Men nu ere vi Actricer,
Hun er kun en Bondeklods.
{Hvis vi ꝛc.
Rosa.
{O I arme ꝛc.
(Agathe og Gianina gaae).

Femte Scene.

Rosa. Marco (træder ud af sit Huus).

Marco (afsides). See, der lister Rosa sig omkring. Nu fortryder hun vist, at hun har krænket mig saa dybt. Jeg maa dog komme hende imøde paa Halvveien. (til Rosa) Hvad søger De her, min Bedste?

Rosa. Jeg søger intet, min Kjære; jeg trækker kun frisk Luft, min Dyrebare!

Marco (afsides). Kjære? Dyrebare? — Ak, om det var Alvor! Men det er det ikke. Det er kun Ironie, som hun formodentlig ikke veed, at omgaaes med. (Rosa nynner) Ved Dine Toner, Du Syrene, vil Du lokke Dit Offer. Men det er forgjæves. Den er let at lokke, som efter vil hoppe; men nu har jeg allerede hoppet efter et Par Andre, og jeg trænger slet ikke til hende, Mamsel. (Rosa gaaer ham forbi, og nynner) Syng hun kun saa meget hun vil; jeg bliver dog ikke rørt.

Rosa. De skal saamæn ikke indbilde Dem, at jeg synger for Deres Skyld.

Marco. Ikke det? Da lader hun dog sin Stemme høre, bare for at indtage mig, og blive engageret af mig.

Rosa. For at vise Dem, at De tager Feil, saa vil jeg nu ikke give et eneste Qvæk.

Marco. O jeg beder, Mamsel! Syng De kun; gjør et Forsøg paa at indtage mig.

Nr. 12. Arie.

Rosa.
Nei, min Herre! nei, nei, nei!
Sandelig, jeg synger ei.
Jeg aldrig fra denne Stund
Til Sang skal aabne min Mund.

Forresten, hvad vilde De høre?
Var det en Sang,
Liflig i Klang,
Og som med Lyst
Tryller hvert Øre,
Smelter hvert Bryst?
Er det maaskee det De vil høre?
Eller muligt De før vil høre
En ganske simpel, let Rondeau,
Som kan tralles, saasnart et Øre
Har hørt den een Gang eller to?

Dog nei — nei —

Nei, min Herre! nei, nei, nei!
Sandelig, jeg synger ei.
Jeg aldrig fra denne Stund
Til Sang skal aabne min Mund.

Fordum man qvad
Ak! saa følsomme Romancer,
Gik med Guitaren eensom i Maaneskin,
Sukked og bad
Ak! i rørende Stanzer,
Og Sukket listed dybt i Hjertet sig ind.

Men nu man den simple Sang jo hader,
Og naturligt ingen synge kan.
Evig Cadencer og evig Roulader,
Andet end dem ei hører man.
Min Taalmodighed strax mig forlader
Ved de Cadencer og Roulader.

Nei, min Herre! nei, nei, nei!
Sandelig, jeg synger ei.
Jeg aldrig fra denne Stund
Til Sang skal aabne min Mund.
(løber bort).

Marco. O charmant! charmant!
(halter efter hende).

Sjette Scene. Carlino.

O gid jeg dog aldrig var falden paa den ulykkelige Tanke, at besøge min Hjemstavn! Man troer at finde alt saaledes som man forlod det; men Tiden har ikke staaet stille. Kjærligheds Løfter, Troskabs Eder, alle de spæde Planter som vort Ungdoms-Haab saae fremspire, de ere imidlertid blevne fuldmodne, og den ubøielige Lee har afmeiet dem. Ha! jeg udholder det ikke! Men jeg vil hævne mig, jeg vil straffe Troløsheden, og derpaa siger jeg mine Fædrene-Egne Farvel for evig.

Nr. 13. Recitativ og Arie.

Ha! den Slethed, den Skjændsel taaler jeg ikke længer!
Som Urets Hævner vil jeg drage mit Sværd.
O! kunde hun glemme sin Ven saa hurtigt?
Saa letsindig fornægte sit Hjertes Eder?
Grusom er denne Skjæbne!
Du, mit Haab, var forgjæves;
Kun et Skjær var Din Glands,
Falmet Din Krands.

Rinder, o Taarestrømme,
Ved Elskovs korte Drømme!
Paa eder lad dem svømme
Bort i luftig Taagedands!

Nei, aldrig skal en Qvinde
Min Tillid meer forblinde,
Vei til mit Hjerte finde,
Og daare dette Bryst.
Jeg lader mig ei binde,
Min Frihed er min Lyst.
(han vil gaae, men da han seer Bucefalo komme, bliver han staaende afsides).

Syvende Scene.

Carlino. Bucefalo (i Gallatragt, med Kaarde ved Siden, kommer fra Marcos Huus).

Bucefalo (uden at see Carlino). Endelig er jeg da kommen paa min rette Hylde, og jeg haaber, at Frascatis Publicum vil lade mine Compositioner vederfares Ret. Men hvilken Anstrengelse vil det ikke koste mig at holde de nys engagerede Subjecter i Tacten! (han seer Carlino, og farer forfærdet tilbage). Aa! Gud hjelpe mig! Nu gaaer jeg selv ud af Tacten! Der er den fordømte Eisenfresser igjen.

Carlino (træder frem). Hille den lynende Syge! Du har jo pyntet Dig noget ganske djævleblændt! Hvad skal det betyde? Skal Du holde Bryllup?

Bucefalo. Ak nei, gunstige Herr Soldat! jeg forsikkrer Dem, der er ikke noget om. Nei, det har saa fine Aarsager; jeg skal i Aften føre an i een af mine Operaer.

Carlino. Det bliver der intet af.

Bucefalo. Hvorfor ikke?

Carlino. Fordi Du inden en Time har opgivet Aanden.

Bucefalo. Hvad for noget? Aanden? — Det vil jeg ikke haabe; jeg er, per bacco, saa frisk som en Fisk.

Carlino. Med blomstrende Sundhed vil Du gaae herfra lige ind i Evigheden.

Bucefalo. Nei, det skal jeg meget frabede mig.

Carlino. Kort og godt, hvorfor bærer Du Kaarde?

Bucefalo. Kaarde? — Aa, det maa De forlade mig, gunstige Herr Soldat! Det er blot til Parade, og for Respectens Skyld.

Carlino. Ih hvad! Parade og Respect? — Hvo som bærer en Kaarde, maa ogsaa forstaae at bruge den. Altsaa, herud med den!

Bucefalo (i største Angst). Aa gid dog en Mandsperson, eller i det mindste en Hund, vilde passere Gaden, for at redde mig ud af min Kattepine!

Carlino. Hvad snakker Du om Hunde og Katte? Ud med Kaarden! hvor længe skal det vare?

Bucefalo. Og hvorfor da?

Carlino. Du skal slaaes.

Bucefalo. Med hvem?

Carlino. Med mig.

Nr. 14. Duet.

Carlino.
Nu hurtig! til Tvekamp, til Strid!
Træk nu din Kaarde!

Bucefalo.
Ei, min Herre! stig, hvorfor.

Carlino.
Drag din Kaarde, spild ei Tiden!

Bucefalo.
Af hvad Aarsag? Maa jeg vid' 'en?

Carlino.
Du maa slaaes! Nu ingen Snak!

Bucefalo.
Nei, jeg siger mange Tak!

Carlino.
Du maa slaaes! Nu ingen Snak!

Bucefalo.
Skal jeg slaaes? Nei Fanden heller!
Jeg er Hader af Dueller.

Carlino.
Tør Satisfaction Du nægte,
Jeg din Pande slaaer itu.

Bucefalo.
Jeg har ikke Tid at fægte;
Jeg skal just paa Prøve nu.

Carlino.
Hvis kun eet Minut du tøver,
Med min Sabel jeg Dig kløver.

Bucefalo.
Lad idag mig undgaae Splid!
Til imorgen giv mig Tid!

Carlino.
Til imorgen? — Paa Timen!
Til Strid!

Bucefalo.
O vee! jeg mærker en Besvimen.
Til imorgen giv mig Tid!

Carlino.
Hvis fra Lædret ei du trækker,
Er du dødsens i en Ruf.

Bucefalo.
Herre! De mig ei forskrækker;
Jeg er vant til Stød og Puf.

Carlino.
Hvis fra Lædret 2c.
Nu saa viis da Krigsmanerer;
Gjør som andre Cavalerer!

Bucefalo.
Lidt Betænkning ønsker jeg.

Carlino.
I en Fart jeg dig barberer,
Presto jeg dig expederer.

Bucefalo.
Hurtigt Tempo duer ei.

Carlino.
Skynd Dig, Kryster,
Din Bøn at læse!
Uden Ører, uden Næse
Gaaer Du til Din Prøve snart.
(Afsides).
Hvor den gamle Synder ryster!
Frygten ham til Jorden tynger,
Paa sit sidste Vers han synger,
Han er fra det, det er klart.

Bucefalo (afsides).
Skal jeg gaae?
Ha! skal jeg staae?
Alting dirrer, alting suser,
Alting knager, alting bruser.
Ak! Apollo og I Muser,
Skaffer bort mig i en Fart!
(Bucefalo smutter væk, og løber ind i Vertshuset).

Carlino (forfølger ham til Døren, og raaber efter ham). Ad Helvede til, gamle Cujon!

Bucefalo (i Vinduet). Kapun?

Carlino. Ja, det Ene som det Andet. Men jeg skal vide at finde Dig. (Iler bort. Bucefalo gaaer fra Vinduet).

Skuepladsen forandres til Stuen i Vertshuset, ligesom i 1ste Acts 13de Scene.

Ottende Scene.

Bucefalo og Agathe (komme ind sammen).

Agathe. Tænk ikke længer derpaa,

Herr Capelmester! Her er De fuldkommen i Sikkerhed. Sæt Deres Sind i Ro.

Bucefalo. Ja, det er let sagt, at jeg skal sætte mit Sind i Ro. Dersom Du havde seet, hvorledes den fordømte Karl anholdt mig midt paa Gaden! Og saa kaldte han mig ovenikjøbet en Kapun!

Agathe. Er det nu værdt at bryde sig om? Nu have vi andre Ting at tænke paa. Om et Øieblik begynder Prøven. De har lovet mig, Herr Capelmester, at De først vilde holde en lille Prøve med mig allene, for at see, hvor vidt jeg er i Kunsten. Lad os begynde, det er den høie Tid.

Bucefalo. Du har Ret. Jeg længes selv efter at lære at kjende Omfanget af Dit Talent.

Nr. 15. Duet.

Agathe.
Altsaa nu, hvis De behager,
Er jeg færdig og parat.

Bucefalo.
Først paa Scalen fat jeg tager;
Syng den reent og accurat.

Agathe.
Do, re, mi, fa, sol, la, si, do.
Nu, hvad siger De dertil?

Bucefalo.
Do, re, mi, fa.
Hvilke Toner frem hun bringer!
Som et Orgelværk hun klinger.
Rosa hun fordunkle vil.
Slaae en Trille paa et A;
En Trille, en Trille!
Lad mig faae den paa et A.

Agathe.
Meget gjerne! Hør mig nu da!
A — — — — — — — — a.

Bucefalo.
Kan Du gjøre — lad mig see —
Passager paa — ja, paa et E.

Agathe.
Ganske vist! nu skal De see.
E — — — — — — — — — e.

Bucefalo.
Træk ei Veiret! Først i Høiden maa det skee.
Er Din Taalmod ei forbi,
Gjør Arpeggio paa et I.

Agathe.
Gjerne, selv om det var ti.
I — — — — — — — — — i.

Bucefalo.
Mere hurtigt! Nu Crescendo!
Ned i Dybden! Minuendo!
Bravo! bravo!

Agathe.
Hvad mener I?

Bucefalo.
Uforligneligt, Apollo staae mig bi!
Nu Roulader paa et O!
Vær saa go'!

Agathe.
Det er Smaating, kan De troe.
O — — — — — — — — — — o.

Bucefalo.
Bravo, bravo!
Hun kan synge, jo, jo, jo!
Lad mig faae Mordenter nu,
Lad mig faae dem paa et U.

Agathe.
U — — — — — — — — — — u.
Men hvad siger De vel nu?

Bucefalo.
U — — — — — — — — — — u.
Som en Lærke synger Du.
Lad os Kunsten repetere,
Saa vil jeg Dig secundere.

Begge.
A — — — — — — — — — a.

Bucefalo.
Paa E.

Begge.
E — — — — — — — — — e.

Bucefalo.
Paa I.

Begge.
I — — — — — — — — — i.

Bucefalo.
Paa O.

Begge.
O — — — — — — — — — o.

Bucefalo.
Paa U.

Begge.
U — — — — — — — — — u.

Bucefalo.
Dette her jeg op vil skrive,
At det ikke skal gaae tabt.

Agathe.
Jeg har min Lykke skabt.

Bucefalo (afsides).
Hun fortræffelig kan blive.
I Frascati, tør jeg sige,
Er ei Mage til den Pige.
Siden Rosa kunde svige,
Jeg til denne holder mig.
Hun i Alt er uden Lige,
Hun er uforlignelig.
Hun kan synge, hun kan mere,
Hun kan strikke, sye, brodere,
Vaske, stryge, sylte, bage,
Hun forstaaer mig at behage,
Hun har tusinde Talenter,
Hun har Capital og Renter,
Er en Kone just for mig.

Agathe (afsides).
Hvor han grubler og speculerer!
Mit Talent han admirerer;
Ja, nu er min Lykke gjort.
Ved Theatret jeg snart brillerer,
Hele Verden mig gratulerer,
Og vist jeg bliver til noget Stort.
(Til Bucefalo.)
O min Herre! det er Smiger!
Det fordærver kun os Piger.
Men naar De mig informerer,
Kunsten jeg med Held studerer,
Og jeg bliver noget Stort.

Bucefalo. Ja, det siger jeg Dig; under min Veiledning vil Du fordunkle Rosa og al Verdens Sangerinder. Men nu er det paa Tiden at gaae til Prøven. Tør jeg udbede mig den Ære?
(Byder hende Armen.)

Agathe (tager ham under Armen). Æren er min, Herr Capelmester! — Lad os hente Gianina paa Veien.

Bucefalo. Jeg har en Arm til hver af jer, men kun eet Hjerte til Dig.
(De gaae.)

Skuepladsen forandres til Rosas Stue, ligesom i 1ste Acts 16de Scene. (Vaskerballerne ere flyttede bort.)

Niende Scene.

Rosa. Marco. (Musicanter træde ind med Nodepulte og Instrumenter, flytte Fortepianoet frem, stille Pultene op, og bringe alt i Orden til Prøven.)

Marco (til Rosa). Ja, hvem kan vel modstaae Dig, Du lille Hex? Lad gaae da! Jeg vil forglemme Alt, og tilgive det Passerede. Men ingen Vaskerballer herefter! Det udbeder jeg mig.

Rosa. Naar De engageter mig som første Sangerinde, saa vil jeg stræbe at opfylde alle Deres Ønsker.

Marco. Top! Du er min Prima Donna. Du skal herske over Directionen og Kassen. Du seer allerede hvad jeg gjør for Din Skyld. Jeg har givet Contra-Ordre til Prøven i Kostalden; nu skal den holdes her hos Dig.

Rosa. Fortræffeligt! Det vil ærgre Agathe og Gianina.

Marco. Troer Du det? Der har vi dem allerede. Bare De ikke blive grove imod mig.

Rosa. Ih hvad! En Theater-Directeur maa have Hjertet paa det rette Sted.

Tiende Scene.

De Forrige. Bucefalo. Agathe. Gianina.

Agathe. Det lader til at Herr Directeuren begynder sine Affairer med Confusion.

Gianina. Først blive vi tilsagte til at prøve i Kostalden, og nu her.

Marco. Jeg har betænkt mig; det har jeg vel Lov til.

Agathe. See see! betænkt sig? Ved Theatret er der ikke noget at betænke.

Gianina. Vi kunde ogsaa faae isinde at betænke os.

Agathe. Ja, og dersom visse Folk troe, at de allene forstaae visse Ting, saa tage de meget feil.

Marco. Qvinder! Qvinder! I gjøre mig Hovedet kruset!

Agathe. En anden Gang gaae vi ikke til Prøven.

Gianina. Man maa sende os en Vogn.

Agathe. Eller en Portechaise.

Marco. Stille! siger jeg. Jeg er Directeur, jeg har lovet Jer Gage; men dersom I ikke gjøre Eders Skyldighed, saa faae I hverken Hvid eller Skilling.

Gianina. O vi have Contracter!

Rosa. Dog vel ikke paa Livstid?

Marco. Hold Mund, for Pokker! Jeg skal vise jer at en Directeur har Mod i Bringen.

Rosa. Bravo! Saadan skal de have det.

Bucefalo. Nu lad os skride til Værket.

Marco. Jeg er den føieligste Directeur af Verden. Jeg har allerede fundet mig i at Theatret aabnes med Bucefalos Opera, istedenfor med min egen; men for meget er for meget.

Bucefalo. Tie stille, Dosmer! Din egen er jo ikke componeret.

Marco. Begynder nu Du med? Hvem har her at befale?

Bucefalo. Ved Musikprøven har jeg at befale; og nu vil vi ikke mundhugges længer, men tage alvorlig fat paa det som er vigtigere. (til Musicanterne) Paa Deres Plads, mine Herrer! Nu begynder Ouverturen.

Marco. Behag at tage Plads mine Damer! her er Partierne. (han deler Partierne om; Damerne sætte sig, Bucefalo stiller sig ved Claveret, med en Tactstok i Haanden. Til Musicanterne) Ouverturen! — Passer nu vel paa Forte og Piano, og griber ikke falsk!

Nr. 16. Symphonie, Arie og Chor.

Bucefalo (idet han slaaer Tacten).

Tai, tai, tai!
La la, la la, la!
I det rette Tempo bliver!
Bravo, bravo!
Dolce, dolce! Tid jer giver!
La la, la la, la.
Grib den halve Tone rigtig!
Contrabassen lidet nøler.
Hør, Fagotten gjør sig vigtig,
Som en gammel Tyr den brøler.
Forte, forte! Ingen Slæben!
Hvad vil Hornet med sin Flæben?
O charmant! o hvor herligt!
Hvilke Kraft-Compositioner!
Det er Guders Lyst som toner,
Det er Sphærers Harmonier,
Det er Hippocrenes Drik.
Lytter Alle, studser, tier!
Det man kalde kan Musik!

Chor.

Bravo, Bravo, Herr Director!
En guddommelig Musik!

Bucefalo. Nu gaaer Teppet op, og Tenoren træder frem med sit Følge.

Marco (reiser sig og træder frem). Her er jeg. Men Følget er der ikke.

Bucefalo. Men hvorfor er det der ikke? Det vil blive en net Prøve. Ved Forestillingen veed de Karle ikke, om de skal gaae foran, eller bagefter.

Marco. Lad mig kun sørge for det. Jeg skal nok instruere dem.

Bucefalo. Nu, for mig gjerne. Men Din Monolog maa Du sige, for at vi kan høre Stikordet.

Marco (rømmer sig, og perorerer). "I Guder! jeg takker Eder, fordi I gave mine Hœle Vinger til at desertere fra en forhadt, forbandet Elskov. Med sød Henrykkelse tænker jeg" — (betænker sig) med sød Hentænkelse rykker jeg — nei! ... med sød Hentækkelse rynker jeg — nei! ... med rød Hensænkelse tykker jeg — nei! ...

Bucefalo. Hvad for noget? Standser Du allerede i Din første Replik?

Marco. For Pokker jeg har kunnet den paa mine Fingre, lige indtil det Sted, hvor der staaer: "Den dig da der dølgende, dæmrende, dobbelte, dirrende Dugdunst."

Bucefalo. Lad os springe det over! Vi vil gjøre som ved saa mange andre Theatre, hvor man prøver Prosaen for sig selv. Lad os begynde med Prima Donnas Arie. (til Musicanterne) Lad mig nu see, at I ikke ere altfor haardnakkede med Tacten, men følge smukt med Sangerinden, og ikke spille for stærkt, for ei at overdøve hende.

(sætter sig ved Fortepianoet, og fører an. Rosa tager sit Partie, og træder frem).

Nr. 17. Recitativ og Arie.

Rosa (synger ud af Partiet).
"Ha! hvorhen skal jeg flye?
Min Fod er træettet, vildt flagre mine Lokker.
O! min Rolighed tabtes,
Den tabtes for evig!"

Bucefalo.
Rosa! Du synger falsk, træffer ei mindste Node.

Marco.
Stille! hun synger deiligt.

Bucefalo.
Selv stille! thi Du forstaaer det ikke.

Marco.
Ih Snak! jeg maa forstaae det,
Thi jeg Entrepreneuren er.

Bucefalo.
Du er en Dosmer.
(til Rosa) Bliv ved! bliv ved!

Rosa.
"Den tabtes for evig!
Altsaa vil Du, o Skjæbne,
Til en Tigger mig gjøre?"

Bucefalo (corrigerende).
Til en "Tiger" mig gjøre.

Rosa.
"Til en Tiger mig gjøre.
Helved! jeg dig besværger,
Og I Hævnens Gudinder,
O nærmer jer, I grimme Fruer!"

Bucefalo (corrigerende).
I "grumme Furier!"
Rosa! for Pokker! Du kan ei læse.

Rosa.
Jeg Snue har idag.

Marco.
Jeg hende skal souffiere.
(stiller sig bag ved Rosa, med Bogen i Haanden).

Rosa.
"Eders Fakler mig laaner, og eders Dolke!"

Marco (soufflerende).
"Jeg føler Torst paa Kaalen."

Bucefalo (corrigerende).
Jeg føler "Trøst ved Maalet;"
Saa staaer der.

Marco.
Saaledes!

Bucefalo.
Vær stille!

Rosa.
"Jeg føler Trøst ved Maalet,
Som i Natten mig vinker.
Eders Spor jeg følger,
Til Hævnen bevæbnet.
Ha hvilke Helvedqvaler!
Edderslanger mig omslynge.
Ha! jeg lever, jeg aander, jeg taler endnu!

Mig er det ei som taler,
Min Smerte kun vaander sig.
Helvedes sorte Qvaler
Alt sønderrive mig.

Guder, som jeg foragter!
Ha! hvæsser eders Pile!
Lad, Zeus, din Tordenkile
Kun ramme dette Bryst!
Ha! men de grumme Magter
Mig unde selv ei Døden.
Intet kan ende Nøden,
Mig intet bringer Trøst."

Bucefalo, Marco, Agathe, Gianina (idet de klappe i Hænderne). Bravo! Bravo! Fortræffeligt! (Rosa neier stolt for de Klappende).

Bucefalo (til Marco). Nu, Gamle! Der have vi gjort en Acquisition!

Marco. Hun synger som en Engel. Du og hun og jeg, vi vil gjøre Epoche i Theaterverdenen.

Bucefalo. Lad os nu tage de Andre for. Agathe, kan Du troe, er ikke tabt bag af en Vogn.

Carlino (udenfor). Følg kun efter, Kammerater!

Alle. Hvad er det?

Ellevte Scene. De Forrige. Carlino (fulgt af nogle Soldater med dragne Sabler).

Carlino (til Soldaterne). Ha! der kan vi slaae alle Fluer med eet Smæk. Griber dem, mine Venner!

Bucefalo (kryber under Fortepianoet). Santo Dio! vi ere leverede.

(Soldaterne vil angribe; Marco forsvarer sig med sin Stok; Musicanterne retirere fra et Hjørne til et andet, og gjøre Modstand med deres Instrumenter: under Tummelen smutte Gianina, Marco og Musicanterne ud af Døren, og slaae den ilaas udvendig fra).

Tolvte Scene. De Forrige (undtagen Gianina, Marco og Musicanterne).

(Rosa løber til Døren, men vender tilbage, da hun finder den lukket).

Nr. 18. Quartet.

Rosa.
Ha! man vover ind at bryde?
Hvad skal dette vel betyde?
Lad os Folk fra Gaden kalde!
(løber til Vinduet).
Kommer ind, os at befrie!

Carlino.
Stille her!

Bucefalo (under Fortepianoet).
Nei, skriger Alle!
(til Carlino).
Viid, jeg dig til Ansvar kræver;
Viid, naar jeg min Stemme hæver,
Vaagner Byens Politie.

Carlino (idet han trækker Bucefalo frem).
Tie, Du Kjeltring!

Agathe.
Hvad skal det sige?
Jeg skal hurtig Dem forlige;
Naar først jeg paa Hjelp vil skrige,
Hvert et Mandfolk staaer os bi.

Carlino (til Rosa).
Falskenblakke! Slette Qvinde,
Hvem ei Troskabs Eder binde!
Ha! Din Ægteherres Minde
Jeg at hævne har isinde,
Og at straffe Troløshed.

Bucefalo (til Carlino).
Vi med Kunsten os ernære;
De skal smukt os lade være.
Ind i Prøven tør De falde?
Hør, jeg driver Dem en Skalle,
Hvis De bryder Husets Fred.

Carlino (til Bucefalo).
Dommens Dag vi Dig bebude;
Flux til Døden Dig bered!

Bucefalo.
Vee mig! nu er alting ude!
Herr Soldat! Barmhjertighed!

Rosa og Agathe (raabe ud af Vinduet).
Brækker Døren op derude!
Ellers hugger han os ned.

Carlino (til Bucefalo).
Flux til Døden Dig bered!

Bucefalo.
Til Hjelp, til Hjelp dog!

Carlino (til Bucefalo).
Knæl paa Timen!

Bucefalo (knælende).
Alt jeg knæler.

Rosa (til Bucefalo).
Giv ei efter!

Bucefalo (paa Knæ).
Intet Ord jeg mæler.
(til Agathe og Gianina).
Ak, I gode Sangerinder!
Ære, Rigdom, Alt forsvinder.
Efterverdenen os ynker,
Den vort Tab beklage vil.

Rosa. Agathe.
Ak! i Afmagt jeg vist nok synker.
Skaf mig lidt at lugte til!
(de synke om, hver paa sin Stol).

Bucefalo (springer op).
Jeg skal Edike Jer sende;
Venter kun et Øieblik.
(vil løbe ud).

Carlino (holder ham tilbage).
Hvis Du prøver, bort at rende,
Faaer Du flux et Kaardestik.

Rosa og Agathe (springe pludselig op).
O! man døer ei strax paa Timen;
Nei, vor Afmagt var fingeert.

Bucefalo.
I Jer øve paa Besvimen,
Mens jeg bliver massacreert.
(udenfor hører man dem hugge og banke i Døren).

Alle Fire.
Hør, man dundrer! hør, man banker!
Døren man med Økser sprænger;
Snart med Magt herind man trænger;
Angst omspænder mine Tanker.
Ha! jeg styrer mig ei længer,
Jeg er græsselig geneert.

Trettende Scene.

De Forrige. Gianina. Gian Simone. Marco. (Bønder og Retsbetjente. Musicanterne komme tilbage.)

Gianina. Der staae de (peger paa Carlino og Soldaterne). De have overfaldet os.

En af Retsbetjentene. I Rettens Navn, overgiver jer!

Marco. Tag deres Vaaben fra dem.

Bucefalo. Slaae dem ihjel paa Stedet!

Rosa (til Retsbetjenten, idet hun peger paa Carlino). Han der, det er Anføreren.

Carlino (afsides). Ha! nu er det forbi med mig! — (til Retsbetjenten). Min Ven, jeg kom for at vække den sovende Retfærdighed, og straffe en troløs Qvinde.

Retsbetjenten. Hvad for noget? Vil han falde vor Øvrighed ind i Haandværket? (til sine Folk) Tager dem strax tilfange!
(Retsbetjenterne gribe Carlino og Soldaterne).

Carlino. O lader mig gaae i Fred! I gjøre mig ulykkelig.

Alle (mellem hverandre). Nei! nei! Arresteer dem!

Carlino. Nu, saa gjører da, hvad I ikke kunne undlade. (til Rosa) Men Dig, Utro, vil jeg dog først vise, at jeg er i Besiddelse af Ret til at straffe Dig og Dit smukke Selskab. See her! (han afkaster Paryk og Knebelsbart). Det er Din ulykkelige Ægtefælle, som Du overleverer i Retfærdighedens Hænder.

Nr. 19. Finale.

Rosa.
Ha! hvad seer jeg? Du Carlino?
(Alle staae forbausede).

Marco.
Det er hendes Ægteherre.

Carlino.
Taler Medynk ei for mig?

Bucefalo.
Medynk gjør kun Sagen værre.
Lad Du Dig kun strangulere,
Jeg en Messe componere
Skal med stor Plaseer for Dig.

Carlino (til Rosa).
Utroe Qvinde! Viid, at Livet
Jeg for Dig til Priis har givet,
Og jeg skal endog i Døden
Give Dig mit Hjerte hen.

Rosa. Agathe. Gianina. Gian Simone. Bucefalo. Marco.
Ak! han rører mig i Nøden!
Kunde jeg kun lindre den!

Rosa (til Marco og Bucefalo).
Eders Høimod alt jeg kjender.
O befrier ham, ædle Venner!
Da skal evig i mit Hjerte
En erkjendtlig Flamme boe.

Rosa. Agathe. Gianina. Gian Simone.

Da skal evig 2c.

Marco (afslides).

Ende vil jeg nu hans Smerte,
Og dem lønne begge To.

Bucefalo (til Marco).

Ende bør Du nu hans Smerte,
Og dem lønne begge To.

Marco (til Retsbetjentene).

Jeg in toto partibusque
For Soldaten vil cavere.
Doctor Juris utriusque
Er jeg, og det veed Enhver.

(Retsbetjentene slippe Arrestanterne, og trække sig ærbødigt tilbage.)

Carlino.

Saa kan jeg mig gratulere.

Marco.

Nu min Hensigt opnaaet er.

Chor.

Nu lad tone Sang og Spil!
Jubel Alt skal overdøve;
Og en tidt forstyrret Prøve
Vi paany begynde vil.

Prospectus.

Det kongelige Theaters Repertoire.

Denne Samling indeholder saavel gamle som nye, til det kongelige Theaters Repertoire hørende Stykker, trykte med Petit-Skrift, i stor Octav, to Spalter paa hver Side, saaledes at de længere Stykker sjelden ville overstige 2 Ark, og de mindre mageligen rummes paa ½, 1, 1½ Ark, efter Omstændighederne. Uagtet Trykken paa denne Maade sammentrænges til det mindst mulige Antal Sider, er den dog saa tydelig, at Enhver uden Anstrengelse kan læse den. For i alle Henseender at gjøre denne portative Samling let anskaffelig for Alle, har Undertegnede bestemt en med Hensyn paa et saadant Format og en saa tæt Tryk særdeles billig Priis, nemlig 12 Sk. for Arket, saa at Prisen paa ethvert Stykke sjelden vil blive meer end fra 6 til 24 Sk.

Hvert Stykke udkommer særskilt, dog ikke med noget separat Titelblad; men da alle udstyres paa samme Maade, og Pagineringen begynder forfra med ethvert, saa kan saavel alle tilsammen, som visse, efter enhver Kjøbers Smag udvalgte, indbindes, efter Godtbefindende, i eet eller flere Bind, og i hvilkensomhelst Orden. Det er for saaledes at lade Enhvers Udvalg være frit, at der heller ikke bliver leveert nogen Hovedtitel til Samlingen.

Hvert enkelt Stykke leveres indhæftet i smukt Omslag med paatrykket Titel, uden at Prisen derved forhøies.

Nye Stykker kunne, med Forfatternes Samtykke, blive første Gang udgivne paa denne Maade. I Henseende til gamle oversatte Stykker, hvis Oversættere ere døde, da blive de med Flid gjennemseete og rettede, inden de komme for Lyset i denne Samling. Det bemærkes, at Stykkernes Opførelse paa Theatret er overeensstemmende med de gjorte Forandringer.

Alle de til Samlingen hørende Stykker blive at erholde deels i Theatrets Forsal, hos Billet-Cassereren, deels hos Undertegnede, som haaber at den særdeles billige Priis vil forskaffe mange Kjøbere; thi kun ved at sælge et usædvanligt Antal Exemplarer, kan han blive skadesløs, og see sig istand til at fortsætte et for alle Theatrets Venner vist nok behageligt Foretagende.

De hidtil udkomne Stykker ere:

Emilie Galotti, 24 Sk.
Pachaen i Suresne, 8 Sk.
Landsby-Sangerinderne, 14 Sk.

Ferdinand Printzlau,
Hjørnet af Fortunstrædet og Admiralgaden Nr. 148, 2den Sal.

Kjöbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Tre Maaneder efter Brylluppet.

Originalt Lystspil i fem Acter.

Personerne:

Baron Adolf von Selldorff.
Amalie, hans Kone.
Emilie, hans Søster.
Graun, Møller paa Landet, Amalies Fader.
Grev von Schwiebeln.
Capitain von Eichen.
Mad. Lindner, en Præsteenke.
Johan, Baronens Tjener.
Lise, Baronessens Kammerpige.
Caspar, Capitainens Tjener.
Peer, Grauns Karl.
Lars, Portner } hos Baronen.
Jens, Kudsk } hos Baronen.
En Underofficeer.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn.

Förste Act.

(Baronens Værelse med to Sidedøre, Alt ligger i Uorden.)

Første Scene.

Baronen, (strax efter) Johan.

Baronen (ligger paa Sophaen i Pudderskjorte med Papillotter i Haaret, og strækker sig halv søvnig). Johan! Johan!

Johan (kommer). Hvad befaler, naadige Herre?

Baronen. Hvad er Klokken?

Johan. Eet, Herr Baron!

Baronen. Ah! det er tidligt! — Er der Breve, Billetter eller Nips til mig?

Johan. Endeel Smaabilletter, naadige Herre!

Baronen. Bring mig dem og — (gaber) hent Brændejernet.

Johan. Paa Øieblikket! (gaaer.)

Baronen. Ah! hvor kjedeligt! ikke et Menneske har endnu ladet sig melde! Jeg behøver Selskab — Adspredelser! Jeg begynder allerede at finde den nymodens Levemaade gammeldags, og dog har jeg ikke ført den i mere end sex Uger — men min Kone — hvis hun hørte mig — hun vilde sige: Lad os atter ile ud paa Landet; saalænge Du var der, længtes Du aldrig efter Afvexling, men var lykkelig ved min Kjærlighed! — Godt nok; men — jeg har gjort alt for ypperlige Fremskridt i den moderne Levemaade, til at jeg saaledes skulde standse paa Halvveien, — og hvor vilde le beau monde ikke lee, naar jeg paa eengang traadte ud af dens Cirkler for at saae, høste og sanke i Lade! — nei! —

Johan (med endeel Billetter og et Brændejern).

Baronen. Giv hid! (Johan giver ham Billetterne.) Brænd mig! (Johan brænder Papillotterne.) Lad see! (bryder et Brev efter et andet.) "Det dramatiske Selskab: Kunstens Børn, ønsker ogsaa at bidrage Sit til de ulykkelige Grækers Understøttelse og giver i den Anledning en offentlig Forestilling af Hakon Jarl, hvortil det giver sig den Ære at indbyde Hr. Baronen." Ah! disse Kunstens Slegfredbørn søge nok snarere at glimre med deres Gaver paa den store Digters og Grækernes Bekostning. (skriver) Kommer ikke — derimod tilsendes Grækercommitteen 200 Rdlr. — Diable! have de ulykkelige Græker ikke nok at bestille med Tyrkerne? vil vore dramatiske Vindmagere nu ogsaa udskrive Skat paa deres Regning? (læser) Hm! "Min Kones Død sætter mig i den ulykkeligste Forfatning — underdanigst — om en ringe Understøttelse til hendes Begravelse. Abraham Warner!" Mon dieu! Hvormange Koner har den Mand? — det er jo ikke en Maaned siden jeg gav ham 30 Rdlr., for at faae een i Jorden — han lever nok blot af sine Koners Begravelser — Ah! (kaster Billetten paa Bordet.) Var der Selskab hos min Kone i Aftes?

Johan. Hun var jo paa Bal i Harmonien, Hr. Baron!

Baronen. Saa! saa! — Rigtigt, jeg bad hende jo derom! — Jeg var tilbords med Frue Schenkwitz og kjedede mig siden ved Spillebordet. — Det undrer mig ellers; thi jeg spurgte Grev Schwiebeln, der dandsede hele Aftenen, derom, og han sagde, hun var der ikke.

Johan. Da fulgte Hr. Greven hende dog til Vogns.

Baronen. Virkelig? Saa? Hm! hm! — Hvad synes Dig ellers om den Fod jeg lever paa?

Johan. Herr Baron —

Baronen. Ligefrem! uden Omsvøb!

Johan. Jeg kan ikke nægte, at jeg i Henseende til den moderne Levemaade maa tilstaae Dem Fortrinet for alle de Herrer jeg har tjent; og hvis De havde nogle Amouretter, og levede i mindre Enighed med deres Gemalinde, saa var De den fuldkomneste Cavalier af Verden.

Baronen. Nei! nei! — hvad Amouretter angaaer, da veed jeg ikke noget Fruentimmer, der er elskværdigere end min Kone, og i Henseende til Enigheden — hun er saa god, at jeg ikke kan komme i Uenighed med hende.

Johan (sagte). Saa vil jeg sørge derfor! — I oprørt Vand er godt at fiske!

Baronen. Johan! tag mit Haar ud. (Johan gjør det, Baronen nynner:)

> Zéphir! Zéphir! heureux modèle
> De l'aimable légèreté.

Er der nogen Invitation til Selskab paa Onsdag?

Johan. Endnu ikke, Hr. Baron!

Baronen. Der skal skrives Indbydel-

sesbilletter til Bal hos os! — Zéphir! Zéphir! heureux modèle — Kokken skal i Morgen tidlig arbeide med mig i mit Cabinet — de l'aimable légèreté —

Anden Scene.

Baronen. Grev Schwiebeln.

Greven (kommer hurtig). Ah monsieur! je suis bien votre serviteur!

Baronen (løber fra Johan, som gaaer ud). Ah, mon ami!

Greven. Comment vous portez vous?

Baronen. Ah! tout doucement! Jeg kjeder mig! Maa jeg ikke engagere Dem til Middag i Bellevue?

Greven. Pardon! jeg er occuperet med Familieaffairer — ah, min Ven, høist ubehagelige Familieaffairer.

Baronen. Comment?

Greven. En Neveu — et humeur emportée, som jeg ikke i flere Aar har seet — har havt en Querelle i Hamborg med en vis Capitain i brasiliansk Tjeneste — det er kommet til en Duel, hvori han er bleven.

Baronen. Cela m'afflige beaucoup!

Greven. Ah bah! Knægten var et mauvais sujet — en blâme for Familien.

Baronen. Saa maa De jo være Gjerningsmanden forbunden.

Greven. Hvad tænker De paa? Jeg maa jo revanchere min Familie — og det vil jeg som en Cavalier comme il faut. Denne Capitain var nylig kommen fra Brasilien til Hamborg, og jeg har bestemte Efterretninger om, at han skal være kommen her til Byen, som jeg troer, for at vente Leilighed til at komme til Amerika — mais — han skal ikke echappere mig — jeg er paa Spor —

Baronen. Je vous en félicite.

Greven. Sans raison! Det koster mig meget — særdeles meget — mais, sur mon honneur! han skal betale mig det, l'affreux meurtrier! Jeg er ganske en rage. — Apropos — vil De ikke have den bonté at lade mig faae — jeg skammer mig virkelig ved at nævne den Ubetydelighed — 500 Rdlr. til i Morgen; jeg venter en Vexel fra London; men jeg maa nødvendigen bruge Penge idag for at forfølge ce criminel!

Baronen. De sætter mig i Forlegenhed; jeg har ikke selv meer end 500 Rdlr. i rede Penge, før min Forvalter har aflagt mig Regnskab.

Greven (tørt). Sans excuse! Jeg troer ikke at De mistroer min Nøiagtighed, og jeg kan jo let faae den Bagatel hos Grosserer Balk.

Baronen (forlegen). Ganske vist — ganske vist — (godmodig) Hvis De imidlertid vil benytte Dem af hvad jeg har, saa skal jeg nok gjøre Udveie siden.

Greven. Jeg vil ikke fornærme Dem ved et Afslag.

Baronen (gaaer til Chatollet og giver ham Pengene.) Hav den Godhed! (Greven gjør Mine til at ville skrive et Beviis.) Jeg beder — Deres Underskrivt for saadan en Bagatel? — pourquoi donc? — Apropos — De sagde, at De ikke havde seet min Kone i Aftes, og jeg har hørt, at De har fulgt hende til Vogns.

Greven (putter Pengene i Lommen). Ah, ja saa — De veed det? — Jo vist, jeg har seet hende; jeg har dandset med hende — hun dandser mignonnement!

Baronen. Mais — pardon! — hvorfor sagde De da, at De ikke havde seet hende?

Greven. Et Spøg! Jeg vilde skjænke Dem en surprise — men man saae Dem jo slet ikke i Balsalen — der var en Sorg blandt alle Damerne, som ikke er til at beskrive —

Baronen. De spøger!

Greven. Parole d'honneur! — Comtesse Darnau var ganske utrøstelig, hun dandsede ikke mere end een Française, Frøken Gluthelm undskyldte sig med Vapeurs, og den charmante Grevinde Lindholm havde forvredet sit ene Been — Jeg beklager, paa min Ære, Deres Gemalinde!

Baronen. Pourquoi?

Greven. Hun fik nogle Blik af de skinsyge Skjønne, saa gjennemborende, saa spodske —

Baronen. Spodske?

Greven. Jeg beder — saa — saa moquante vilde jeg sige — men hun er lykkelig; alle den fine Verdens Pile prelle af paa hendes simple, fri Naturlighed.

Baronen (mumlende). Javist, hun er et Naturbarn.

Greven. Bien! Man er skinsyg paa hende; men hun bryder sig ikke derom! Man misunder den rige Uadelige, at hun har vundet Palmen fra saa mange rige Adelige — ah! latterlige Fordom! — n'est ce pas vrai?

Baronen (adspredt). Vrai! — Dites-moi, hvad siger man om min Kone?

Greven. At hun er smuk — meget smuk!

Baronen (med et lille Suk). Men uadelig.

Greven. Kan det nægtes? Det vilde nok neppe være Dem behageligt om hun var — saadant — et uægte Skud af en adelig Stamme.

Baronen. Hm! Jeg ægtede hende af den inderligste Kjærlighed. De veed, jeg har før mit Giftermaal levet eensom paa mit lille Gods Selldorff, som min Fader

efterlod mig; hendes Fader var Møller i Nærheden; jeg saae hende ofte, elskede hende og begjærede hende af Faderen uden at ane, at hendes Fader var en hovedrig Mand, og at hun otte Dage efter Forlovelsen skulde arve uhyre Rigdomme efter en Onkel, som hun troede for længe siden død i Amerika. Tanken om, at Verden vilde troe, at jeg havde ægtet hende for hendes Rigdomme, faldt mig ind; men mit Ord og min Kjærlighed fængslede mig lige stærkt.

Greven. Deres Kjærlighed? Mon ami! just det faaer De Verden aldrig til at troe! — Kjærlighed? — bah! en Bonde, en Borger føler saadant noget, — en Adelsmand har i det høieste et Attachement — han maa ikke lade sig fængsle af andet end Æren! For ham er Giftermaal en sanctionneret Forening af to Familiers Interesser. Vilde De imidlertid opoffre denne lykkelige Frihed, sur mon honneur, De kunde da neppe finde et behageligere Slaveri. — Deres Kone er en indtagende Borgerlig —

Baronen. Men fremmed for den store Verden!

Greven. Som alt Borgerligt! Mais, n'importe! — Hun har en lille manque d'éducation! Hun forstaaer ikke den store Kunst at glimre, hun er for beskeden, for nedladende, for servile. Elle n'a pas cette noble hardiesse, som gjør Adelen saa elskværdig; men hun kan dannes noget — kun maa De ikke forkjæle hende, ikke smigre disse Ømhedsparoxysmer, som Damer af forsømt Education ere saa forfaldne til. — Lidt Egensindighed, lidt légèreté, der seer ud som Forsømmelse, betager dem derimod dette romantiske, bondeagtige Anstrøg og giver dem Fasthed, Bestemthed — kort sagt, en Skygge af vort adelige je ne sais quoi!

Baronen. Paa min Ære, det var Skade om saa mange grundige Kundskaber om en Kones Dannelse skulde gaae tabte for Verden.

Greven. Hvorledes forstaaer jeg det? Skulde De ikke have lagt Mærke til min Attention for Deres Søster.

Baronen. Hvorledes?

Tredie Scene. De Forrige. Johan.

Johan. Jeg troer, at hendes Naade vil være her paa Øieblikket!

Baronen. Monsieur le comte! jeg ønsker ikke at Baronessen skal finde Dem i mit chambre à s'habiller. (aabner den ene Sidedør) Je vous prierai —

Greven. S'il vous plait!

Baronen. Formodentlig Bagateller angaaende Huusvæsenet. Jeg er paa Øieblikket til Deres Tjeneste.

Greven. Je n'ai pas des affaires pressantes. (gaaer ud.)

Baronen (til Johan). Gaae! (Johan gaaer. Baronen strækker sig i en Stol.) Saa har jeg dog ikke taget Feil af Grevens Hensigter; — nu, hans Familie er gammel, — den kan give os Glands!

Fjerde Scene.

Baronen. Greven (ter af og til lader sig see ved Døren). Baronessen.

Baronessen. God Morgen, Adolph! (iler venlig hen imod ham.)

Baronen (springer op). Ah, bon jour, ma charmante! Maa jeg spørge, hvad forskaffer mig den Ære af Deres Besøg?

Baronessen. Jeg beder Dig, Adolph! lad os ikke tale med hinanden i denne fremmede Tone!

Baronen. Fremmede? fra hvad Tid er Tonen imellem os bleven fremmed?

Baronessen. Fra den Tid, Du ikke længer iler fortrolig i mine Arme, lader Dig melde hos mig, spørger om mit Ærinde, naar jeg kommer til Dig: kort sagt, fra en Maaned efter vort Bryllup.

Baronen. Nu, Hvedebrødsdagene kan ikke vare evindeligen.

Baronessen. Men trofast Kjærlighed og huuslig Lykke bør ikke forsvinde med Hvedebrødsdagene.

Baronen. Skulde De virkelig være saa uretfærdig at beskylde mig for at have forstyrret vor huuslige Lykke. Hvad vil De da, jeg skal gjøre?

Baronessen (lidt fornærmet). Skjænke mig Din Hengivenhed, Din Tillid; — jeg har neppe gjort mig uværdig dertil.

Baronen. Aldeles ikke, Du er en god, elskværdig Kone. (med et Blik til Sidedøren) Mais en vérité! De fordrer for meget af min Stilling, min Stand forbyder mig at beskjæftige mig blot med Dem.

Baronessen. Du anseer det da virkelig for uværdigt for en Adelsmand at elske sin Kone? Du haaner min Ømhed for Dig?

Baronen. Point du tout! mais —

Baronessen. Adolph! læs i Dit Hjerte og see med Forfærdelse, hvorhen dette Forhold vil føre os! Den første Maaned efter vort Bryllup skjænkede Du mig Din ubegrændsede Tillid, fandt Din Lyksalighed ved min Side, skabte mig tusinde smaa Fornøielser, der bleve mig dyrebare, fordi de kom fra Dig — vi vare lykkelige — lykkelige, som vi maaskee aldrig meer ville blive det.

Baronen (med uvilkaarlig Inderlighed). Jo, sikkert, Amalie! (rækker hende Haanden.)

Baronessen. Saaledes var Du, som i dette Øieblik. (Baronen fatter sig og gaaer frem og tilbage.) Du var en brav, ung Landsmand, da Du kom hertil, og Din Rig-

dom flokkede endeel affecterede Narre omkring Dig, der ikke have anden Fortjeneste at broute af, end en Titel, Fødselen har forskaffet dem, og som deres Usædelighed vanærer. I Din Troskyldighed ansaae Du dette Bundfald af Adelen for Adelen selv, og troede at deres Dom var den dannede Verdens. Kjære Adolph! lad ikke disse Lygtemænd blænde Dit sunde Øie og føre Dig fra den Vei, hvorpaa Du fandt Din sande Lykke.

Baronen. Ah, des sentimens bourgeois! Jeg skulde troe, at jeg kjender Adelen bedre end De? og jeg siger Dem, at vi ere blevne udleete, bagtalte og persifflerede i de største Cirkler for vor spidsborgerlige Ægtekjærlighed; man har tilladt sig de afskyeligste, maliciøseste Anmærkninger, kaldt mig en adelig Borger, — en Platoniker, og — hvad veed jeg hvad — kort og godt, det vil være mig kjærest og Dem selv bedst, om De søger at nyde det behagelige i vor nærværende Levemaade, thi — den kan ikke forandres.

Baronessen (stødt). Det gjør mig saameget mere ondt, da jeg i disse Ord har faaet et Afslag paa det, jeg vilde bede Dem om.

Baronen. Og det var?

Baronessen. Min gamle Fader har skrevet mig til, at han i Dag kommer herind, for at besøge os. Det vil mishage den ærlige Gamle at bemærke denne fremmede, formelle Tone, og jeg vilde bede Dem, at De under hans Ophold her vilde omgaaes mig med den Ligefremhed og Hjertelighed, som før gjorde mig saa lykkelig.

Baronen. Mais comment! De taler som om jeg behandlede Dem som en Sultan behandler en Slavinde! Jeg maa sige Dem, at jeg troer min Opførsel imod Dem er saaledes, at jeg ikke behøver at synes andet end det jeg virkelig er.

Baronessen. De vil ikke opfylde min Bøn?

Baronen. Den er urimelig og fornærmende.

Baronessen (med Taarer). Adolph! skal jeg angre det Øieblik, da jeg skjænkte Dig min Haand?

Baronen. Og jeg gjorde Dem Gjengjeld med min Rang?

Baronessen. Den har intet Værd for mig.

Baronen (sagte). Og det hører Greven. (høit) De er høist utaknemmelig! Er det Lønnen for at jeg nu maa taale, at de Store sige, at jeg har besmittet min Families Skjold med Møllerens Meelstøv?

Baronessen (bitter). Høihed gjør blind; ellers vilde de Store sige: at De har forgyldt det med Møllerdatterens Ducater.

Baronen. Hvordan? De lader mig endogsaa høre, at jeg skylder Dem min Rigdom?

Baronessen. Adolph! tilgiv mig dette ubesindige Udtryk; Du krænkede mig saa dybt. Nu eller aldrig maa jeg vælte Byrden af mit Hjerte. I den første Maaned, da vi levede i vor landlige Fred, vare vi de lykkeligste Mennesker; men Du vilde til Byen, for at vise Dig i den store Verden med den Kone, Du sagde, der havde gjort Dig saa lykkelig. Neppe var Du kommen her, før Du var beleiret af en Flok fornemme Lediggjængere, der ansaae den trohjertige unge Mand for god Prise, og søgte at danne ham for deres Selskaber. Jeg saae min Fremtids Lykke tilintetgiort, men det var ikke nok. Du bad mig ogsaa at søge store Selskaber, — jeg elskede Dig for høit til at være Dig imod — jeg adlød; — men, Adolph! jeg stod ene blandt den brogede Vrimmel, der haanlig beskuede mig; thi Dine Selskabsbrødre trak Dig til Spillebordet for at vinde Dine Penge; — kun een og anden Spradebasse troede at gjøre mig lykkelig ved at ødsle et Par flaue Complimenter paa mig — en Grund mere for de fornemme Damer til at trække sig tilbage fra den nybagte Baronesse. Adolph! Du har krænket mig dybt!

Baronen. Amalie! ved Gud! Du miskjender mig! (seer ængstelig hen mod Sidedøren, sagte) Jeg maa faae hende bort, ellers prostituerer jeg mig for Greven! (høit) Min Bedste! gaae nu paa Deres Værelse; jeg har Forretninger — vigtige Forretninger —

Baronessen. Og naar min Fader kommer? —

Baronen (følger hende med Venlighed til Døren). A revoir!

Baronessen. Min Lykke og Ulykke hviler i Din Haand!

Baronen. Din Lykke er min! Men tillad at jeg fører Dig til Dit Værelse!

(han kysser hende, byder hende Armen og de gaae.)

Femte Scene.

Greven (træder ud af Sideværelset).

Ah! det gaaer ypperligt! — Denne Kulde endnu en Maaned — og der ligger et uoverstigeligt Iisbjerg imellem dem! Hm! imidlertid kan jeg forsøge nogle Angreb paa den Elskværdiges Hjerte; — men Forsigtighed! hun maa ikke vide at det er mig, der dresserer den Philister. — Heller ikke gaaer det an at vende ham Ryggen; han er en Guldgrube! — Den Nar! han troer jeg har alvorlige Hensigter med hans Søster — bah! nei, jeg vil caressere hende, coquettere og intriguere med hende som med alle smukke Fruentimmer

— det vil jeg. Ah! qu'elle est douce, cette coquetterie qui chatouille les coeurs. Diable! han bliver længe borte! hvad om hans Hjerte smeltede paa Gangen, og med det alle mine Forhaabninger? — Ah! han kommer! jeg aander friere!

Sjette Scene. Greven. Baronen.

Baronen (idet han kommer). Jeg har gjort mig latterlig for Greven; — mais, elle est si charmante.

Greven (træder frem). Fortræffeligt, cher ami! I Sandhed, De har et decisivt Talent til Ægtemand.

Baronen (forlegen). De har hørt Alt?

Greven. Pardonnez moi! Jeg har hørt Alt! — og beundrer Dem. Endnu lidt for eftergivende — mais — lidt Øvelse og De er en Ægtemand comme il faut!

Baronen. Min Kone er —

Greven. Fortryllende, og desto større Deres Seier! Hvor fortræffeligt De undveeg hendes Bønner! Sur mon honneur! De vil gjøre Opsigt i den store Verden — De vil gjøre Opsigt! — Apropos! De passerer dog Aftenen i Harmonien; kommer De til en Lhombre?

Baronen. Formodentlig!

Greven. Nu, god Morgen, bedste Ven! A revoir, cher ami! — Som sagt — De vil gjøre Opsigt — De vil gjøre Opsigt! (gaaer).

Syvende Scene. Baronen

(alene; gaaer et Par Gange hurtigt frem og tilbage).

Jeg er dog ikke tilfreds med mig selv! — Jeg var for haard mod Amalie! Men havde jeg fulgt mit Hjertes Tilbøielighed og kastet mig om hendes Hals, — vilde Greven da ikke have leet mig ud? — (trækker sin Kjole paa) Jeg vil gaae til hende; paa hendes Værelse kan jeg, useet af den store Verden, handle efter mit Hjerte, og — (seer Brevene paa Bordet) Ah! jeg har ikke gjennemseet alle disse Sager — om der var nogle af Vigtighed! (brækker en Billet) Ah! fra den lille Dandserinde? — Hun ønsker et fast Engagement — Nei, nei! Mademoiselle! — vel vilde jeg spøge med Dem; men gjøre mit Spøg til en affaire de coeur! — non! i den Post vil jeg afvige fra den store Verden. (seer uden paa en anden Billet) "Til Frue Baronesse Seldorff." — Hvad til min Kone! hvorledes kommer det imellem mine Breve? (beseer Billetten opmærksom paa alle Sider). Det er en Mandfolkehaand — Hvem kan det være fra? min Kone har jo ingen Bekjendte her i Byen! Hm! jeg maa have Lys i den Sag. (ringer).

Ottende Scene. Baronen. Johan.

Baronen. Kom hid! Jeg har her imellem mine Breve fundet et til min Kone; hvorledes kommer det der?

Johan (med paatagen Forlegenhed). Til Frue Baronessen?

Baronen. Ja! (viser ham det).

Johan. Ah! Hr. Baronen har dog vel ikke brækket det?

Baronen. Hvorledes har Du faaet det?

Johan. Naadige Herre! jeg veed ikke om jeg bør —

Baronen (heftig). Du bør Alt, hvad jeg befaler Dig! svar, eller Du har Din Afsked!

Johan. Jeg svarer! — Det er ved en Uagtsomhed af mig, De har faaet det. Jeg skulde levere det til Lise, og stak det i den Lomme, hvori Deres Breve laae; paa den Maade er det kommet i Deres Hænder.

Baronen. Hvorledes har Du faaet det?

Johan. Paa en høist besynderlig Maade. En graaskjægget Karl, der saae ud som en gammel Soldat, traf mig udenfor Porten, hvor han spadserede frem og tilbage; han spurgte om jeg hørte til Huset, og da jeg svarede: ja! bad han mig at jeg endeligen vilde besørge denne Billet til Frue Baronessen, og om nogle Timer bringe ham Svar paa samme Sted. Jeg havde neppe faaet den i Haanden, før han var forsvunden.

Baronen. Hm! besynderligt! Og Monsieur Johan siger Sandhed?

Johan. Jeg har ikke faaet noget for at lyve. Imidlertid vilde jeg ikke for al Verden, at Frue Baronessen ved min Uforsigtighed skulde gaae Glip af et maaskee interessant Brev, derfor beder jeg, at Hr. Baronen vil have den Godhed at give mig det tilbage.

Baronen (uden at høre paa Johan). Et Brev fra et Mandfolk, og saa hemmelighedsfuldt, — hm! hm! — Jeg veed ikke — der er ingen Lidenskab, jeg hader saa meget som Skinsyge — men — jeg er overbeviist om min Kones Dyd; men — Hm! maaskee er det en Uforskammet, der bestormer hende med Breve imod hendes Villie — hun vil maaskee takke mig fordi jeg aabner det og siden tugter Knægten — (han river Brevet op imedens han taler). Hm! hun vil troe at jeg har læst det; men det vil jeg dog ikke; thi hun vil selv fortælle mig Alt — jeg vil ikke see et Ord uden Underskriften — (seer efter Underskriften). "Den, der vel tør kalde sig Deres inderligste Ven!" — For en Ulykke! det er stærkt! Hun kjender altsaa Brevskriveren! Hvad kan dog det betyde? (læser hurtigt) "En Mand, der i Deres Ungdom var Dem inderlig kjær og som endnu, uagtet Tid og Adskillelse, erindrer Dem med den

meest levende Ømhed, ønsker at see og tale med Dem. Jeg haaber, at Deres Følelser ikke, uagtet Deres forandrede Stilling, have forandret sig, og endskjøndt De ikke mere vil kunne kjende mig, troer jeg at Synet af mig vil være Dem ligesaa kjært som mig. Imidlertid tvinge særdeles Omstændigheder mig til at holde mig skjult, jeg maa derfor bede Dem om, at De vil tilstaae mig en hemmelig Sammenkomst, om muligt endnu i Aften. Af mit Hjertes hele Fylde beder jeg Dem: afslaae mig ikke denne Bøn. — Den, der vel tør kalde sig Deres inderligste Ven." — Hvad er det, tør jeg troe mine egne Øine? (løber frem og tilbage) Ha! Qvinder! Qvinder! — Johan!

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Aldrig er det kommet over hendes Læber, at hun nogensinde har elsket nogen anden end mig! — hvorofte har hun ikke forsikkret mig om at jeg var hendes første, hendes eneste Kjærlighed? — Johan! —

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Men jeg skal holde dette Brev for hendes Øine; jeg skal see, om hun er en saa fuldendt Hyklerske, at hun rolig kan see det og nægte sin Brøde. — Johan! Johan! siger jeg! —

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Er min Kone paa sit Værelse?

Johan. Hun er i dette Øieblik gaaet en Spadseretour med Frøken Emilie.

Baronen. Hvad! — Ha! man skal see, at min egen Søster har sammensvoret sig med hende for at bedrage mig! Og hun tør gjøre mig Bebreidelser for min Opførsel, hun, som selv —? og jeg vil danne hende for den store Verden? — Hun spiller jo sin Rolle fortræffeligt! — Men vogt Dem, Frue Baronesse! De kunde forregne Dem! Hvad det Capitel angaaer, da er jeg endnu den ærlige, trohjertede Landmand, som De behagede at kalde mig! Jeg skal tvinge Dem til at sige mig Skurkens Navn, og til Trods for le beau monde, Fordomme, Love og Dem, skal jeg aftvætte min Vanære med hans Blod! (gaaer.)

Niende Scene. Johan (alene).

Hu! — det vil blive en Orkan! — Ah! godt Veir for Lodserne; og Tjenestefolkene ere altid Lodserne i Herskabernes ægteskabelige Orkaner — kun med den Forskjel, at vi ofte selv vække Uveiret for at komme til at bjerge! Jeg spillede min Rolle fortræffeligt, om jeg selv skal sige det! — Men hvem Fanden mon Brevet dog kan være fra? At det indeholdt noget, der kunde gjøre Baronen kruset i Hovedet, det kunde jeg nok slutte mig til af Brevdrageren; men at det var fra en gammel, velbekjendt Elsker — ja de Fruentimmer!, de Fruentimmer! Fanden selv kan ikke blive klog paa dem! jeg vilde have svoret for Baronessen!

Tiende Scene. Johan. Lise.

Lise. Ah, er Du der, Johan! siig mig, hvad feilede Baronen? Han mødte mig paa Trappen med et Ansigt, hvori hele Dommedag stod afmalet; neppe fik han Øie paa mig før han raabte, saa det dundrede i mine Øren: "Du er vel ogsaa med i Complottet, Mamsel! men jeg skal nok komme efter Jeres Streger!" Er Manden gal?

Johan. Aldeles ikke! Kun en Smule skinsyg.

Lise. Skinsyg? paa hvem.

Johan. Paa en Anonymus.

Lise. En Anonymus! Hvad er det for Een?

Johan. Et besynderligt Stykke Karl! En som er overalt og ingensteds, En som man skjelder ud i hans egne Øine uden at genere sig —

Lise. Men tager han ikke det ilde op?

Johan. Bevares! saa er han ingen ret Anonymus!

Lise. Men hvad er da en ret Anonymus, Knægt?

Johan. En synlig Usynlig, eller usynlig Synlig, hvad Du vil, kort sagt, en Gaade min Engel.

Lise. Er han skinsyg paa en Usynlig, saa er han jo gal!

Johan. Husk paa, lille Lise! jeg sagde en synlig Usynlig! Anonymus er usynlig for Baronen, men synlig for Baronessen.

Lise. Det er de fleste, der gjøre Cour til Konerne; nu kan jeg begribe, hvad Du mener; det er Een som Baronen ikke kjender, der coquetterer med Baronessen som kjender ham.

Johan. Rigtig! Du har et fortræffeligt Hoved, men Du er ikke bleven cultiveret —

Lise. Hold op med den Sladder og forklar mig Sagen paa reent Dansk; thi jeg er forskrækkelig nysgjerrig.

Johan. Siig, Du er et Fruentimmer, det kommer ud paa eet! — Nu da, i Morges tidlig kom der en Graaskjæg til mig paa Gaden og gav mig ganske hemmelighedsfuldt et Brev til Baronessen, som han bad mig at bringe Svar paa her uden for Huset, hvor han nok skulde passe paa i Eftermiddag. Jeg kunde strax lugte, at det maatte være fra en forliebt Snushane, og da jeg længe har kjedet mig ganske forskrækkelig og er reent kommen ud af Vane med at spille en lille In-

trigue, saa tog jeg ikke i Betænkning at spille Brevet i Baronens Hænder.

Lise. Hvor ondskabsfuldt!

Johan. Aldeles ikke! jeg tænkte ikke paa at Baronessen virkelig kjendte denne hemmelighedsfulde Elsker.

Lise. Altsaa kjender Baronessen den der elsker hende?

Johan. Gammel Kjærlighed, min Glut! Hun har allerede for flere Aar siden havt Følelser for ham. Han har anmodet hende om et Stævnemøde.

Lise. Hvad for noget?

Johan. Ah! det vil blive fortræffelige Løier, hvis man bare kan vende Sagen saaledes, at der bliver noget af; thi Baronen er rasende.

Lise. Men hvorledes vil det falde ud for Baronessen?

Johan. Nu, er hun uskyldig, er Anonymus virkelig en Hansqvast, der troer, at kunne benytte sig af Baronens Studier af den fine Levemaade til at gjøre sine Hoser grønne hos Baronessen, saa giver hun ham en lang Næse; elsker hun derimod virkelig Anonymus, saa kommer min Herre herved efter hendes Spiloppér.

Lise. Det er godt nok; men idag kommer Baronessens Fader hertil, og kommer han efter de Historier, hvad vil der saa blive af? Han er ikke til at skjæmte med.

Johan. Fanden skjæmte ogsaa med ham. Vi har jo aldeles intet at gjøre med Sagen; kan jeg gjøre ved at en Sprædebasse skriver Breve til hans Datter?

Lise. Ja, Du kjender ham ikke! Det er en løierlig gammel Knark. Han troer, at han er det føieligste Menneske, der kan gaae i to Skoe, og alligevel er han saa hidsig som Salpeter. Bilder han sig bare ind at Du har Dine Fingre med i Spillet, saa kan det gjerne stikke ham, at han, uden at spørge Dig om Du kan gjøre ved det, giver Dig saadan en Erindring, at Du aldrig glemmer det.

Johan. Død og Plage! Du gjør mig ganske bange! Du forraader mig dog ikke, sødeste Glut? Jeg har gjort det altsammen til Dit Bedste!

Lise. Til mit Bedste?

Johan. Ja, mit Barn! Skulde der falde nogle Sportler af, saa er det jo Din Fordeel saavel som min. Du har jo svoret, at Du vil dele Sorg og Glæde med Din troe Johan.

Lise. Hvis Din Troskab kun ikke falmer med Tiden.

Johan (pathetisk). "Ha, Dine Ord slaae Harver i min Sjæl!" — Men lad os være enige! Vi gjøre os hver paa sin Side al mulig Umage for at vise os tjenstagtige mod vort Herskab i denne Sag; det bringer naturligviis adskillige Smaarevenuer med sig — dem dele vi —

Lise. Og sætte dem i Sparekassen —

Johan. Indtil Historien er tilende, saa aabenbarer jeg vor Kjærlighed for det seirende Parti, vi faae et kjønt lille Udstyr —

Lise. Givte os —

Johan. Jeg sætter mig ned som Tracteur —

Lise. Duer ikke; nuomstunder vil alle tracteres, saa tractere og ingen betale.

Johan. Jeg søger om at blive Visiteur —

Lise. Det er der saamange Store om!

Johan. Eller Politiebetjent.

Lise. Det kan jeg finde mig i; det er noget solid; saalænge der er Spitsbuber har Du Brød, og deres Antal tager til Aar for Aar; det bringer ogsaa Velsignelse at tjene Retfærdigheden.

Johan. Altsaa ere vi enige; Du røber mig ikke for den gamle Brumbasse?

Lise. Fuldkommen enige; det skal ikke komme et Ord over mine Læber!

Johan. Hulde Glut!

Lise. Sjeldne Yngling!

(De omfavne hinanden og gaae.)

Anden Act.

(En smuk meubleret Sal hos Baronen; paa Tilskuernes høire Haand i Baggrunden staaer en stor moderne Kakkelovnsskjærm, hvorpaa staaer en i Marmor udhugget Amor.)

Første Scene.

Baronen (kommer).

Alting vel overlagt — hun maa have Brevet. Hun maa handle af egen frie Villie. — Hun skal have det og derpaa vil jeg, uden at lade mig mærke med det mindste, bevogte ethvert af hendes Skridt, og saaledes sætte hende paa Prøve uden at hun aner det! Johan!

Anden Scene.

Baronen. Johan (kommer).

Baronen. Bring mig et Lys og Lak! (Johan gaaer.) Men hvorledes skal jeg lægge det fordømte Brev sammen? Til Lykke har det ikke været omhyggeligt forseglet; Papiret er ikke meget beskadiget; men Seglet er aldeles tilintetgjort. Nu, det eller et andet, det er ligemeget!

Johan (bringer Lys og Lak).

Baronen. Johan! Du maa besørge dette Brev til Lise!

Johan. Skal skee, naadige Herre!

Baronen. Men Du taler ikke et Ord om at jeg har seet det. Forstaaer Du?

Johan. Meget vel!

Baronen (giver ham Penge). Der har Du Postpenge?

Johan. Jeg takker ærbødigst! (sagte) Førstegrøden af min Udsæd!

Baronen. Har Du et Signet uden Navn?

Johan (tager sit Uhr op). Her er et, Hr. Baron!

Baronen. Du har vel aldrig brugt det til at forsegle Kjerlighedsbreve til Lise med?

Johan. Til Lise, Hr. Baron?

Baronen. Jeg mener, kjender hun det?

Johan. Aldeles ikke!

Baronen. Det er godt! (forsegler Brevet forsigtigen.)

Johan. Men naar hendes Naade seer at Brevet har været aabnet?

Baronen. Dosmer! Et Fruentimmer er for nysgjerrigt til at see efter Seglet, før hun har læst Indholdet. See der har Du det.

Johan. Jeg skal strax besørge det. (vil gaae.)

Baronen. Johan! bliv her! — Jeg synes, at jeg har bemærket kjælne Øiekast imellem Dig og Lise.

Johan. Altfor stor Ære for os!

Baronen. Synes Du om Pigen?

Johan. Hvad kan det hjelpe? vi ere fattige som Job!

Baronen. Synes Du om hende, spørger jeg?

Johan. Overmaade.

Baronen. Din Kjærlighed er dog vel ikke af den sladderagtige Slags?

Johan. Bevares, Hr. Baron! Hun faaer aldrig andre af mine Hemmeligheder at vide, end dem, jeg frygter for at Andre vil fortælle hende.

Baronen. Derimod kan Du nok see til at lokke Baronessens Svar fra hende.

Johan. Det vil ikke være vanskeligt! Jeg skal nok have den Ære at berette Dem, om Baronessen offererer Brevet til Luerne eller Vindene.

Baronen (slaaer ham paa Skulderen.) Jeg skal sørge for Dig og Lise. (gaaer.)

Tredie Scene. Johan (alene).

Det gaaer jo fortræffeligt! Intriguen er alt i fuld Gang. Han generer sig endnu lidt ved at gjøre mig til sin Fortrolige; men han har heller ikke været Ægtemand i mere end tre Maaneder! Begynder han først at blive alvorlig skinsyg, saa vil den Undseelse være forbi inden to Dage, og saa skal min Plov først ret begynde at gaae.

Fjerde Scene. Johan. Lise.

Johan. Ah, min charmante Pige! jeg har glædeligt Nyt at fortælle Dig! Inden en Maaned skal Du være min Kone.

Lise. Er det glædeligt Nyt? Naa, forfængelig er Du ikke!

Johan. Ikke uden af at jeg har erobret Dit Hjerte! — Hvis Du nu staaer mig bi som en brav Pige, saa skal vi faae en rig Høst.

Lise. Hvorledes?

Johan. Her er Brevet, vil Du give Din Frue det.

Lise. Har Baronen læst det?

Johan. En hellig Eed forbyder mig at røbe det; men vist er det, jeg troer, han kan det udenad.

Lise. Er det aabent?

Johan. Hvad tænker Du paa? — Det var jo at gjøre Baronessen opmærksom. Nei, det er forseglet med en vis stor Mands Signet, for at gjøre Tingen mere bevægelig.

Lise. Kjender Du ikke Signetet?

Johan. Har ikke den Ære! men maaskee Du har seet det før?

Lise. Ah! Abekat! det er jo Dit eget! En Tallerken med et Knippe Svovelstikker!

Johan. Hvad for noget? er Du gal? Det er jo et Skjold med et Bundt Pile, dem de gamle Romere kaldte Fasces, det betyder Enighed!

Lise. Hvad forstaaer jeg mig paa det? Men hvad skal de Narrestreger betyde?

Johan. Ikke andet, end at Brevet er forseglet med et adeligt Vaaben!

Lise. Er Du adelig?

Johan. Nei! kun mit Signet! — Seer Du Baronessen kjender det ikke, og det er det vigtigste. Du giver hende Brevet og taler ikke et Ord om at Baronen eller jeg veed noget derom. Kan jeg stole paa det?

Lise. Ja vist!

Johan. Forresten har Du kun to Ting at gjøre: at overtale Baronessen til at tage mod den Ubekjendte, og saa bringe mig Svaret; det øvrige tager jeg paa mig.

Lise. Men svarer hun nu ja?

Johan. Saa kommer det an paa Baronen hvad han vil gjøre. Imidlertid skal jeg nok passe, at han ikke kommer til at tale med den Fremmede selv; det vilde gjøre en altfor hurtig Ende paa Comedien.

Lise. Du er jo ret et forslagent Hoved!

Johan. Ja, havde Skjæbnen ikke tvunget mig til at føre Børsten, saa troer jeg, uden at rose mig selv, at jeg nok kunde have blevet en suffisant Procurator. Jeg vilde ret gjøre mig en Fornøielse af at forvikle en Sag, saa Fanden selv ikke skulde finde ud af den.

Lise. Men hvorledes vilde Du da selv finde ud af den?

Johan. Bagatelle! naar jeg først havde plukket baade Part og Contrapart saa at

de ikke havde en Hvid tilbage, saa lod jeg Sagen gaae til Doms.

Lise. Du gjør mig ganske bange! thi hvem staaer mig inde for, at Du ikke anvender Dine smukke Principer paa mig og lader mig løbe, naar jeg først har raget Dig Castanierne af Ilden.

Johan. Har Du ikke de umiskjendeligste Beviser paa min Kjærlighed? Lader jeg Dig ikke læse i min Sjel?

Lise. Det er just det, som gjør mig bange!

Johan. En smuk Compliment!

Lise. Der staaer skrevet med store Træk: Spitsbub!

Johan. Du gjør mig Uret! og om saa var, har Du da ikke læst i de udødelige Værker: Rinaldo, Mazarino, Schinderhannes, at de, trods alle deres Spitsbubstreger, vare dygtige moralske og trofaste Sjæle? Du har min Eed og gid alle mine Planer svigte mig, hvis jeg svigter den.

Lise. Elskværdige Skjelm! Din Veltalenhed beseirer min Tvivl!

Johan. Een Sjæl, een Interesse! (kysser hende). Skynd Dig nu at expedere Brevet, at der ikke skal komme Ugler i Mosen!

Lise. Jeg gjør mit Bedste! Farvel, min Dreng!

Johan. Farvel, farvel! — Skynd Dig bare noget!

Lise. Du jager mig fra Dig, — Du elsker mig ikke!

Johan. Jo, min Sjæl gjør jeg saa, troe mig nu! — Skynd Dig bare!

Lise. Nu saa gaaer jeg da! Adieu, min Engel!

Johan. Adieu, adieu! min Engel!

Femte Scene. Johan (alene).

Det er forbandet at man skal have Medinteressenter i saadan en fordeelagtig Handel.

Sjette Scene.

Johan. Graun (i Frakke).

Graun. God Morgen! er Baronen hjemme?

Johan (seer op og ned ad ham, kort). Nei!

Graun. Baronessen?

Johan. Nei! (sagte) Formodentlig Een der vil tigge?

Graun (sætter sig paa en Stoel). Ja, ja, saa vil jeg bie til de komme.

Johan. Vær saa god at sidde ned!

Graun. Jeg sidder alt.

Johan. Ja, jeg seer det! (sagte) Formodentlig en Bondeknold af hendes Naades Bekjendte.

Graun (sagte). Hvad mon det er for en Hans Qvast? (høit) Hvem har jeg den Ære at tale med?

Johan (vigtig). Mit Navn er Johan Esbønderup, Baronens Kammertjener.

Graun. Hvad for noget? I Dit Selskab gidder jeg ikke siddet her og ventet.

Johan. Hvad behager? (sagte) han dutter mig! (høit) Vil De ikke blive, saa faaer De at gaae. Hvem skal jeg hilse Baronen fra?

Graun. Det skal jeg nok selv sige ham.

Johan. Baronen har vigtigere Forretninger, end at spilde sin Tid med Creti og Pleti, og han har befalet mig, at spørge om enhvers Navn. Desuden maa jeg sige Dem, at kommer De for at sollicitere om Pengelaan eller Understøttelse, saa maa De give mig det skrivtligt.

Graun. Skrivtligt?

Johan. Ja, det er Brug i alle store Huse.

Graun. Ja, jeg skal give Dig det skrivtligt paa Din Ryg, uforskammede Karl! saaledes at Baronen nok skal see hvem her har været.

Johan. Hvad behager? (sagte og forbauset) Ah, jeg Dosmer, som ikke kunde begribe! (høit, krybende) Ah, jeg beder tusende Gange om Forladelse for min Dristighed, jeg har vist den Ære at tale med hendes Naades naadige Hr. Fader?

Graun. Ja, jeg er hendes Naades naadige Hr. Fader! Men maa jeg spørge ham, Mosjø Springfyr, hvoraf kommer det, at han kjender mig bedre nu end før?

Johan. Oh — jeg kunde kjende Dem af Beskrivelsen.

Graun (seer op og ned ad sig). Af Beskrivelsen? Seer jeg da anderledes ud end andre Mennesker?

Johan. Langtfra!

Graun. Hvad besynderligt er der da ved mig?

Johan. De er saa hidsig!

Graun (hæftig). Hidsig? jeg? — Jeg skulde være saa hidsig, at jeg er et Vidunder for min Hidsigheds Skyld? Hvem har sagt den forbandede Løgn?

Johan (sagte) Arme Lise! skal jeg være nødt til at røbe Dig?

Graun. Naa, tal ud af Skjægget!

Johan. Det har naadig Herres Tjener!

Graun. Min Tjener? Min Karl mener han vel?

Johan. Netop!

Graun. Kjender han ham?

Johan. Meget nøie! (sagte) Jeg har aldrig seet ham!

Graun. Naa, jeg skal snakke med den Æsel; det er Takken for min Overbærelse med hans Dumheder; han bringer mig i Folkemunde for at være hidsig!

Johan (sagte). Det vil gaae ud over ham, den stakkels Djævel.

Graun. Men sig mig, hvorpaa opdagede han, at jeg var den samme hidsige Mand, det gad jeg saagu nok vide.

Johan (sagte). O vee! o vee! (høit) Jeg beder om Forladelse, naadige Herre! men De talte mig noget haardt til, og jeg er heller ikke vant til at blive kaldt Du.

Graun. Hvad skulde jeg vel kalde saadan en Dagdriver, der heller vil staae og dangle i et Forgemak, end tjene Brødet ved sine Hænders Arbeide?

Johan (fornærmet). Jeg maa sige Dem —

Graun (gaaer ham under Oine). Hvad?

Johan. Ikke et Ord!

(træder hen mod Døren.)

Syvende Scene.

De Forrige. Baronen.

Baronen (seer kun Johan). Naa, er Du der, Johan!

Johan (hastigt). Ah, det er vel at Hr. Baronen kommer, her er Deres naadige Hr. Svigerfader.

Baronen. Ah! ærbødige Tjener!

Graun. Jeg takker, jeg takker! Det er mig kjært see Dem; men reent ud sagt, saa huer den Modtagelse, jeg har fundet i Deres Huus, mig ikke.

Baronen. Men hvad mener De, Hr. Svigerfader?

Graun. At denne Abekat har modtaget mig høist uforskammet.

Baronen (gaaer hen imod Johan). Hvad? har Du understaaet Dig til at være uartig? — (hvisker) Har Du leveret Brevet?

Johan. Hr. Baronens naadige Hr. Svigerfader —

Baronen. Har Ret, og Du fortjente at jeg skulde straffe Dig alvorligt. (som før) Svar dog, Satans Menneske!

Graun. Naa, naa, Hr. Svigersøn! De er ogsaa altfor hidsig; nu har han jo bedet om Forladelse og —

Baronen. Jeg beder Dem, han fortjener virkelig en alvorlig Irettesættelse! (som før) Men vil Du svare?

Johan. Jeg indseer fuldkommen min Forseelse —

Baronen (sagte og opbragt). Nei, det er da den halsstarrigste Knægt! (høit) Jeg beder Dem meget om Forladelse, Hr. Svigerfader! men nødvendige Forretninger kalde mig — jeg skal strax have den Ære at være her igjen. Johan! følg med; jeg har noget at sige Dig!

Ottende Scene. Graun (alene).

En besynderlig Modtagelse! Han løber fra mig, formodentlig for at banke sin Tjener! — Arme Amalie! tyranniserer han sine Tyende, hvorledes behandler han da vel Dig? Saaledes gaaer det, naar Smaafolk vil familiarisere sig med de Store! Men nu er Du engang hans Kone, og Gud see i Naade til ham, hvis jeg kommer under Veir med at han behandler Dig haardt; jeg skal ringe for hans Øren, saa han skal huske det!

Niende Scene.

Graun. Baronessen.

Baronessen (kaster sig om Faderens Hals). O, min gode Fader! velkommen! hjertelig velkommen!

Graun. Tak, mit kjære Barn! Hvorledes lever Du?

Baronessen. Lykkeligt! meget lykkeligt, gode Fader!

Graun. Virkeligt? Naa, det glæder mig ligesaa inderligt, som det vilde bedrøve mig, hvis jeg opdagede, at Du sagde det for at berolige en kjærlig Fader!

Baronessen. Hvad har givet Dig Formodning om, at jeg ikke er det? Du veed jo, hvor høit Adolph elsker mig. Har Du talt med ham?

Graun. Et Par Ord, og de kunde næsten faae mig til at troe, at min Amalie for første Gang siger sin Fader Usandhed.

Baronessen (forlegen). Hvorledes?

Graun. Amalie! see Din Fader stivt i Øinene! tænk paa, at naar alle vende et Barn Ryggen, naar Kjærlighed og Venskab svigter det, da er Faderens Favn stedse aaben for det, i den kan det finde Trøst og Beroligelse! Er Du lykkelig?

Baronessen (med tvungen Fasthed). Ja, Fader!

Graun (hæftig). Datter! Datter! i Dit Blik læser jeg, at Din Mund bedrager mig! Nei, nei, jeg seer, at hvad man har sagt er kun altfor sandt!

Baronessen. Hvem har vovet at bagtale min Mand for Dig?

Graun. Jeg lægger ikke mit Øre til Bagtalelser, hører ikke efter tomme Rygter; men naar jeg finder ærligt Venskabs Advarsler bekræftede ved Taarer i Dine Øine, saa maa jeg vel fæste Lid til dem.

Baronessen. Taarer i mine Øine?

Graun. Søg ikke at skjule dem; qvalt Sorg smerter dybest!

Baronessen. Fader! jeg forsikkrer Dig høitideligen, Du miskjender Adolph! Det er sandt, han har af sine Mundvenner ladet sig forlede til at sværme efter Fornøielser, der berøve mig hans Selskab; men han har aldrig vanæret sig ved Udsvævelser eller mig ved ukjærlig Behandling. Troe Du mig, han vil snart blive kjed af disse Fornøielser, som han kun nyder, for at følge Moden, og vende tilbage i mine Arme for at nyde huusligt Held og gjøre mig til den lykkeligste Kone!

Graun. Mit Barn! denne Varme er mig Borgen for, at Du føler Dig overbeviist derom. Ogsaa jeg vil haabe at hans Modedaarskaber ikke have fordærvet hans Hjerte; kun maa Du ikke lægge Tønder til Ilden; Du maa opføre Dig med lige saa megen Klogskab som Kjærlighed, og ikke gjøre ham Bebreidelser i Utide.

Baronessen. O, jeg elsker ham altfor høit til at bebreide ham noget.

Graun. Men ogsaa det bør Du, naar han fortjener det.

Baronessen (fornærmet). Fader! Du fornærmer mig ved at troe, min Adolph kunde glemme den Agtelse han skylder mig!

Graun. Mit Barn! tilgiv en Fader, der ikke kjender større Lykke, end Dit Held!

Baronessen (kaster sig om hans Hals). Gode Fader!

Graun. Du har været mig en Trøstens Engel; Din Broder glemte sine barnlige Pligter og forlod mig før han endnu kunde lønne min Omhu for ham.

Baronessen. Fader! Du har jo tilgivet ham.

Graun. Jeg har bedet den Almægtige tilgive ham, bør jeg da være ubarmhjertig? min Vrede skal ikke gjøre ham hans Leie haardere.

Baronessen. Du troer da virkelig, at han er død?

Graun. Ganske vist; ellers havde jeg vel hørt noget fra ham. Men lad os ikke mere tale herom; man skal ikke oprive det Saar, man ikke kan læge.

Tiende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie. Ah! gode gamle Fader, De her?

Graun. Ikke sandt! De forundres over, at den melede Møller tør vove sig ind i Hr. Baronens Pallads.

Baronessen (bebreidende). Fader!

Emilie. Hvorfor det? Han veed, at Hr. Baronen ikke før har været bange for Meelstøvet i hans Mølle.

Graun. Det var dengang! Siden den Tid har han tvættet sig i den fine Levemaades Eau de Cologne.

Emilie (klapper ham paa Kinden). Det er vist Vindstille i Dag; gamle Fader er saa vred.

Graun (halv smilende). Er jeg det virkelig, saa er det nok snarere fordi her er formegen Vind end for lidt!

Emilie. Hvad, endogsaa sarkastiske Bonmots? Ja, jeg veed nok, at den Vind, De er saa vred paa, blæser fra det urigtige Hjørne. Vær De rolig, den lægger sig snart, og saa faae vi et evindeligt Ægtestands Blikstille — Ak! det kan Mølleren jo heller ikke lide.

Baronessen. Du har forstaaet min Fader, han frygter for, at Adolphs Kjærlighed for mig taber sig!

Emilie. O, Broder Adolph er en Nar, men af den godmodigste Slags. Han elsker sin Kone høiere end han troer; men han holder af at glimre — hvor tilgiveligt! han har hidtil levet stille og ukjendt, og nu har han faaet Guld at glimre med.

Graun. Men bør han ikke betænke, at han skylder sin Kone det?

Emilie. Og troer De da ikke han gjør det? Jo, han ærgrer sig ved at maatte tilstaae for sig selv, at han kjøber sine Fornøielser med de Capitaler, han har faaet med den Kone han forsømmer, og jeg tvivler ikke om, at der blot behøves et lille Stød for ganske at rive ham løs fra dette Selskab og bringe ham tilbage i hans Kones Arme.

Graun. Gid da dette Stød vilde træffe ham, før hun ganske havde tabt Erindringen om huuslig Lyksalighed. Men lad mig nu faae et Værelse, hvor jeg kan hvile mig lidt, Amalie!

Baronessen (ringer; en Tiener kommer). Viis min Fader hans Værelse!

Graun. Adieu, mine gode Børn! (gaaer, ledsaget af Tieneren.)

Ellevte Scene. Baronessen. Emilie.

Baronessen. O Emilie! skjøndt jeg er overbeviist om, at Adolph elsker mig, saa er der dog en Stemme i mit Indre, som hvisker: hvad om Du bedrog Dig? Om denne Levemaade tilsidst blev ham uundværlig?

Emilie. O, jeg er vis paa, at Du ved et eneste Ord, et Blik, en Linie kan gjøre den døsige Flamme til lys Lue!

Baronessen. Jeg forstaaer Dig ikke.

Emilie. Gjør ham blot en Smule skinsyg, og han blusser saa hæftigt som i Frierdagene.

Baronessen. Han kjender mig altfor godt til at Skinsyge kan forurolige ham.

Emilie. Tosse! han har fortræffelige Anlæg til Skinsyge, og begynder Ilden først at ulme i en skinsyg Mand, da seer han en Medbeiler i hver Fugleskræmsel, et Kjærlighedsbrev i enhver Papillot, og en Postillon d'amour i enhver Tigger!

Baronessen. Jeg vil ikke naae Lykken ad Omveie, der ligesaa let føre til Ulykke! Gid jeg blot kunde faae ham overtalt til at tage ud i vor før saa lykkelige Eensomhed.

Emilie. Himlen forbyde det!

Baronessen. Det var besynderligt! Du har dog stedse beklaget Dig over at Adolph plager Dig med Grev Schwiebeln?

Emilie. Og beklager mig derover mere end nogensinde! Men dog vilde jeg ikke tage bort for al Verden.

Baronessen. Hvorledes? jeg skulde dog ikke troe, at Du er —

Emilie. Forelsket? Ih! hvorfor ikke? Du skammer Dig ikke over at være forelsket i Din Mand, skulde jeg da skamme mig ved at være forelsket i Een, jeg neppe kjender? Spørg Du Adolph, saa skal Du høre, den store Verden spotter det hos Dig, som den finder høist naturligt hos mig!

Baronessen. Jeg kjender Din Munterhed og formoder, Du spøger.

Emilie. Intet mindre; vel er jeg overgiven, men dog for klog til at spøge med en saa farlig Fiende som Amor.

Baronessen. Og hvem er da den Udvalgte.

Emilie. En ung, elskværdig Mand, som jeg ikke veed, hvem er. Paa sit lille Gods havde min Fader en gammel Præst, som ofte djærvt irettesatte ham for hans Haardhed mod Bønderne. Dette opbragte tilsidst min Fader saaledes, at han afskedigede ham uden Barmhjertighed med en ubetydelig Pension. Den gamle Mand endte sine Dage i Mangel, og efterlod en beklagelsesværdig Enke. Saasnart jeg ved Din Godhed fik Midler til at lindre hendes Stilling med, søgte jeg hende op og stræbte, ukjendt af hende, at gjøre hende det Gode jeg kunde.

Baronessen. Gode Emilie!

Emilie. Hun boer her i Byen, lever særdeles anstændigt og søger at erhverve sig lidt til sin Underholdning ved at leie et Værelse bort til en Logerende. Da jeg for tre Uger siden kom til hende, var just en ung Reisende flyttet ind hos hende. Hjertensgodhed og Sørgmodighed stod malet i hans Ansigt; han talte til mig med elskværdig Beskedenhed; hans Adfærd behagede mig og — jeg kom oftere end før til Mad. Lindner; vi talte mere og mere fortroligt med hinanden, og uden at have talt et Ord om Elskov, lærte vi at agte og — elske hinanden.

Baronessen. Og det har Du dulgt for mig?

Emilie. Tusinde Gange har jeg været paa Veien til at fortælle Dig det; men Undseelse bandt min Tunge; det forekom mig saa underligt, at fortælle Dig, at jeg stod i nøie Bekjendskab med et Mandsfolk, hvis Stilling jeg ikke selv kjendte, og at jeg endogsaa elskede ham: egentlig vidste jeg det heller ikke rigtig selv; men da Adolph forleden talte om, at Greven vilde være et fortræffeligt Partie for mig, da gik der paa eengang et Lys op for mig.

Baronessen. Saa har da Sommerfuglen endeligen brændt sine Vinger. Og hvem er den unge Mand?

Emilie. Sikkert en Mand, der er min Kjærlighed værdig; mere veed jeg ikke; thi hidtil har han omhyggeligen holdt sit Navn og sin Stand hemmelig.

Baronessen. Men, tilgiv mig, Emilie! hvad troer Du, han tænker om, at Du saaledes besøger Konen, han boer hos?

Emilie. Du har Ret; det maatte synes ham besynderligt, hvis han ikke vidste, at jeg ofte, før hans Ankomst, havde besøgt hende, og at det skeer i en Hensigt, som ikke kan vanære mig. Hverken han eller Mad. Lindner veed hvem jeg er; han er altfor delicat til at spørge mig derom, og hende har jeg ikke sagt det, fordi jeg helst gjør godt i Løndom.

Baronessen. Men, gode Emilie! hvad vil Enden blive?

Emilie. Min Lykke! haaber jeg. Forleden sagde han: "Det maa forundre Dem, at jeg endogsaa fortier Dem en Hemmelighed, ingen havde større Ret til; men vær overbeviist om, mine Grunde ere ikke uædle, og jeg vilde aldrig fortie den, hvis jeg ikke haabede snart at kunne gjøre Opløsningen deraf ligesaa behagelig for min Veninde, som den nu vilde være hende ubehagelig." Hvad kunde disse Ord betyde andet end: (pathetisk) snart træder jeg, som Solen, frem af mine Taager!

Baronessen. Lykkelige Pige! Du maler Dig stedse Fremtiden med de skjønneste Farver!

Emilie. Gid ogsaa med de sandeste og varigste! Men det maa Du love mig, at Du ikke endnu siger Adolph noget derom, og ikke i den første Uge tager fra Byen; det vilde paa eengang gjøre alle mine Forhaabninger til luftige Drømmebilleder!

Baronessen. Nu vel, det lover jeg!

Tolvte Scene.

Baronessen. Emilie. Lise.

Lise (sagte, idet hun træder ind med Brevet i Haanden). Au, havde jeg bare vidst, at hun ogsaa var her!

Baronessen. Hvad vil Du?

Lise (forlegen). O, jeg har et Brev til Deres Naade.

Baronessen (tager det). Et Brev til mig? hvem kan det være fra? (brækker det og læser). Hvad er det? Emilie, læs!

Emilie (læser). Ei, ei, en Elsker!

Baronessen. Hvorledes har Du faaet dette Brev?

Lise (forlegen). En Karl stak det til mig udenfor Porten og løb strax igjen, da han havde sagt: "siden henter jeg Svaret her!"

Baronessen. Du gjør bedst i, herefter ikke at befatte Dig med slige Forretninger, hvis Du vil blive i min Tjeneste.

Emilie. Men Du maa jo kjende den, der har skrevet det?

Baronessen. Jeg kan ikke erindre mig nogen, der kan underskrive sig saaledes. Formodentlig en Nar, der vil friste min Nysgjerrighed.

Emilie. Der falder mig noget ind; hvad om det er en List af min Broder?

Baronessen. Hvor kan Du troe det?

Emilie. Troe Du ikke, at han har glemt Dig, og er mindre skinsyg, fordi han viser Dig mindre Opmærksomhed. Mændene ere uretfærdige; de forlange Alt, skjøndt de intet give. Maaskee har et kjælent Blik af en eller anden galant homme sat hans Skinsyge i Bevægelse.

Baronessen. Det er sandt! i Morges var han saa tilbagestødende, saa adspredt —

Emilie. Jeg vædder paa, han er Forfatteren, skjøndt ikke Afskriveren. — Hvad vil Du svare paa det?

Baronessen. Intet!

Emilie. Vil Du forsømme en saa god Leilighed til at hævne Dig for hans Kulde og fængsle ham for stedse? Skriv Du ham til, at Du vil modtage ham i Aften, og lad Lise bringe Budet Svaret. Jeg skal tage imod ham, og troe Du mig, han skal ikke glemme, at han har sat Dig paa Prøve.

Baronessen. Men hvis nu Brevet ikke kommer fra ham?

Emilie. Saa stoel Du paa mig, jeg skal tage saaledes imod Brevskriveren, at han ikke skal rose sig af sin Lykke.

Baronessen. Det er sandt, hvo der end har skrevet det, saa fortjener han en Revselse.

Emilie. En alvorlig Revselse. Derfor skriv i Hast, han er velkommen Klokken 9.

Baronessen. Nei! jeg vil ikke give mit Navn blot for en indbildsk Nar!

Emilie. Hvem siger, at Du skal det; jeg vil skrive det ganske flygtigt paa Dine Vegne, blot: De er velkommen Klokken 9; derved vover Du intet.

Baronessen. Nu vel da! men det siger jeg Dig, jeg vil ikke tale med ham!

Emilie. Vær kun ikke bange, den Fornøielse forbeholder jeg mig. (skriver) See saa; nu en Oblat for, og saa — Du besørger det, Lise! Det lader som om Du kjender den Slags Forretninger!

Lise. Til Tjeneste!

Emilie. Og kom nu med ind i Dit Værelse, Amalie! vi maa aftale med hinanden, hvorledes vi bedst kan beskæmme den Frække! (De gaae.)

Trettende Scene. Lise (alene).

Det gik langt bedre, end jeg havde troet; jeg var bange for Frøkenen — jeg Tosse! havde hun ikke været, var min Stafettjeneste neppe løbet saa lykkelig af. De formodede virkelig, at Baronen havde en Finger med i Spillet! Ha, ha, ha! den arme Baron! hvor han vil blive tagen ved Næsen! Men den anden Stakkel, han kan længe vente paa Svar! O, det er dog Skade, at han ikke ogsaa kan komme, jeg kunde ret have Lyst til at sende ham Svaret; — naar jeg blot vidste paa hvad Maade. Det vilde være Løier at see ham og Baronen møde hinanden!

Fjortende Scene. Lise. Peer.

Peer. God Dag, god Dag, lille Fæstemø! er Husbond ikke her?

Lise. Nei, lille Peer! (sagte) Jeg faaer et Indfald! (høit) hvor Du er pyntet!

Peer. Kors! naar man engang kommer til Byen, maa man dog vise Folk, at man har Levemaade og Klæder i sin Kiste!

Lise. Du er vel ret glad ved at komme herind?

Peer. Det skal jeg love for! her er jo et Herreleivnet! Jeg har ikke andet at bestille, end fore mine Heste, drive Gade op og Gade ned, og gaae i Klubben om Aftenen.

Lise. Hvad, er Du i en Klub? Hvad hedder den?

Peer. Hvad skulde den hedde andet end Klubben. Jens Kudsk tager mig med derhen; og vel er jeg ikke saa høit paa Straaet som de andre; men jeg har Skillingen, og derfor kan de andre godt lide mig.

Lise. Hvad er de andre da for Karle?

Peer. Meget skikkelige og fornemme Mennesker alle tilsammens! Grever, Baroner, Conferensraader og saadanne Folk.

Lise. Hvad for noget?

Peer. Forstaae mig ret, Lise! Det er Tjenere hos saadanne Herskaber; men vi kalde hverandre ligesom vore Herskaber; jeg hedder Peer Møllere, og Jens, Jens Baron.

Lise. Ja saa!

Peer. Ja, det er meget godt Compagnie, og hvergang jeg kommer ind, saa sætte de saamegen Skik og Manerer paa mig, at ikke en Kjæft hjemme paa Gaarden kjender mig igjen, de Umælende undtagens! Naar hun vilde, lille Lise! saa kunde hun rigtignok gjøre mig en stor Plaseer!

Lise. Og det er?

Peer. Jens har sagt mig, at i Morgen Aften skal vi have stor Lystighed og Maskerade; naar hun vilde følge med mig, saa —

Lise. Jeg har hverken Klæder eller Maske —

Peer. Behøves heller ikke! vi maskerere os med vores egne Ansigter, det skal være en ny Opfindelse, som Claus Geheimeraad har seet paa store Steder. Jeg skal være Ridder Peder med Sølvnøglen, og nu vilde jeg saa gjerne bede hende agere den skjønne Magdelone.

Lise. Det kunde maaskee nok gaae an!

Peer. Hun skal bare see hvor løierlig jeg skal komme til at see ud. Jens har lovet, at han skal lave mig en deilig Kasket og et Kyrras af Sølvpapiir, og hans Sabel faaer jeg ogsaa, for han er ved Feltattolleriet. Hun skal ikke være bange at det skal skorte paa Æde og Drikke, for vi gier to Daler til Mands.

Lise. Hvor er den Klub?

Peer. I Peermadsensgang!

Lise. Vi kan jo tales ved derom. Men siig mig nu, vil Du gjøre mig en Tjeneste?

Peer. Ti for een, lille Fæstemø!

Lise. Pas siden paa, heruden for Huset, saa seer Du nok en gammel graaskjægget Karl gaae frem og tilbage. Spørg ham om han venter paa et Brev fra Baronesse Selldorff, og svarer han ja, saa giv ham denne Billet; men tal ikke til nogen derom!

Peer. Jo, det skal jeg nok! Skal jeg have Svar paa den?

Lise. Nei! Du tier bare stille og gaaer Din Vei igjen; og saa holder reen Mund.

Peer. Bevares! Men hør nu, lille Fæstemø! jeg vil sige hende: jeg har et godt Øie til hende, og naar hun vilde — he, he, he, — jeg er en holden Karl! — Skal jeg ikke have et lille Kys fordi jeg besørger Balletten?

Lise. Du er jo skjælmsk.

Peer. Ja, det sige alle Pigerne om mig. He! he! he! — jeg er en stor Skjælm — naa Kysset, lille Høne!

Lise. Naar Du har forrettet Dit Ærinde.

Peer. He! he! he! Jeg løber! jeg løber! Skamfærd hvad det er en rar Pige. (gaaer.)

Femtende Scene.

Lise, (strax efter) Johan.

Lise. Nu vil det blive en ypperlig Historie! Det vil give noget at lee af.

Johan (kommer). Naa, Lise! Hvorledes gik det?

Lise. Fortræffeligt! hun tager imod ham.

Johan. Nu, saa giv mig hendes Svar.

Lise. Jeg har ikke andet. Hun holdt det ikke for raadeligt at svare skrivtligt; men bad mig sige Buddet, at hun ventede Brevskriveren Klokken 9.

Johan. Død og Plage! hvor Baronen vil tage afsted, naar han faaer det at vide.

Lise. Da troer jeg, at den gode Herre neppe vil glæde sig ved Udfaldet.

Johan. Hvorledes?

Lise. Det er min Hemmelighed.

Johan. Lise, Du har dog vel aldrig røbet os?

Lise. Der er ikke kommet et Ord over mine Læber, det sværger jeg Dig til, ved — vor Kjærlighed!

Johan. Saa er jeg rolig! Jeg maa strax hen og underrette min Herre derom! Ak Lise, det vilde dog gjøre mig ondt, om det Skridt vi gjøre til vor Brudeseng, skulde være et Skridt til det unge Ægtepars Skilsmisse! Nu begynder det ordentlig at ligge mig tungt paa Hjertet.

Lise. Vær Du kun rolig; jeg tænker at Comedien vil ende til begge Parters Fornøielse.

Johan. Lise! Lise! havde Du ikke gjort hiin hellige Eed — jeg skulde næsten troe, at — der kommer nogen; man maa ikke see os stikke Hovederne sammen. (løber ud.)

Sextende Scene. Lise (alene).

Hvem kan det være, der kommer op ad Trappen! Sikkert den naragtige Greve, der er saa uforskammet at plage Baronessen med sine smægtende Øiekast! Han bilder sig ind, at hele Verden er forliebt i ham. Det skulde være mig en Fornøielse at see hende correxe ham dygtig! — Men der gaaer et Lys op for mig — Hvad om det var ham, der havde skrevet det sværmerske Brev!

Syttende Scene. Greven. Lise.

Greven. Ah charmante Lisette; hvorledes befinder Din smukke Herskerinde sig!

Lise. Godt, Hr. Greve!

Greven. Har jeg læst rigtig i Dine smukke Øine, saa er een af Dine Dyder Oprigtighed! Siig mig, hvad siger Baronessen om mig?

Lise. Om Dem, Hr. Greve?

Greven (giver hende Penge). Vil Du sælge mig hendes Tanker om mig?

Lise. De er da virkelig saa selvkjærlig, at De betaler for at høre Dem rose?

Greven. Rose?

Lise. Skulde vel Baronessen sige andet end hele Byen: Grev Schwiebeln er en elskværdig Mand!

Greven. Har Du da virkelig hørt det af hendes egen Mund!

Lise. De fornærmer Dem selv ved at troe at jeg lyver.

Greven. Lise! Hvad vilde jeg ikke give for at høre det af hende selv. Troer Du vel, at hun vilde tilstaae mig en Sam-

tale uden Vidner? Jeg har Ting af yderste Vigtighed at underrette hende om.

Lise (sagte). Det er ham. (høit) Hvad om De i en lille Billet anmodede hende derom?

Greven. Ah! jeg tør ikke saaledes give mit Navn blot, — desuden vilde jeg ikke af andre Grunde, at Baronens Søster skulde faae det at vide, og —

Lise (sagte). Det er ham. (høit) Hvad om Billetten var anonym?

Greven. Du siger noget; men hun kunde røbe mig naar jeg kom.

Lise (sagte). Det er bestemt ham. (høit) De er for beskeden, Hr. Greve!

Greven. Naar Du derimod vilde tale min Sag, lille Lise, og formaae hende til en Sammenkomst.

Lise (vender sig om, hoster og kaster Øinene paa de Penge han har givet hende, sagte). Kun en Sølvdaler. Den Gnier skal faae det betalt. (høit) Oprigtig talt, Hr. Greve! De vil sikkert være hende et velkomment Besøg i Aften; Baronen og Frøkenen tage ud.

Greven. Hvad Tid tør jeg komme?

Lise. Omtrent Klokken 9.

Greven. Vil Du tage imod mig.

Lise. O! De vil sikkert blive modtagen af Een, der er Dem langt kjærere. (sagte) Frøken Emilie vil nok tage Gnieren ordentlig i Skole!

Greven. Min Erkjendtlighed skal være ligesaa stor, som den Tjeneste Du beviser mig.

Lise (sagte). O saa Gud naade mig! (høit) O den Glæde at kunne bevise mit Herskab en saa udmærket Tjeneste, er min skjønneste Løn. (neier dybt og gaaer.)

Attende Scene. Greven (alene).

En lykkelig Dag! Et Rendezvous hos en nydelig Kone og Opdagelsen af Krabaten, der har dræbt min liderlige Fætter! — Han skal komme til at betale, hvis han ikke vil behandles efter Duelloven. Men jeg maa søge Baronen. Jeg vil gjøre ham Selskab ved Bordet.

Nittende Scene. Greven. Emilie.

Greven. Ah min charmante Naadige! Votre serviteur!

Emilie. Hr. Greven ene her? Formodentlig søger De min Broder; jeg vil lade ham kalde.

Greven. Cruelle, que vous êtez! Damerne her i Huset ere særdeles tilbageholdne; man kan aldrig nyde den Lykke at være i deres Selskab, uden de ere under Opsigt af en Broder eller en Ægteherre.

Emilie. Jeg troede, at Hr. Greven var en altfor god Ven af min Broder til at De ikke ogsaa gjerne vilde unde ham Deres behagelige Underholdning.

Greven. De spotter! Det er mit høieste Ønske at behage Dem, og det tør jeg neppe haabe opfyldt. Jeg formoder at Deres Broder har alt forsikkret Dem om min Hengivenhed for Dem?

Emilie. Aldeles ikke!

Greven. Hvorledes! har han ikke tænkt paa at rive mig ud af den Uvished hvori jeg svæver? Men maaskee han skuer dybere i Deres Hjerte og vil ikke smerte sin Ven ved at berøve ham hans sødeste Forhaabninger.

Emilie. Jeg forstaaer Dem virkelig ikke, Hr. Greve!

Greven (kjælen). Lad da mit Blik forklare Dem les sentiments les plus impétueux, qui régnent dans mon sein.

Emilie. Jeg forstaaer ikke Dienspoget.

Greven. Og dog vil man paastaae, at Damerne ere Mestere deri, naar der tales om Kjærlighed.

Emilie. Tales da her om Kjærlighed?

Greven. Jeg vilde være meget ulykkelig, hvis De ei har forstaaet mine —

Emilie (lidt bitter). Om Forladelse, Hr. Greve! Jeg kunde næsten være saa ubeskeden at ane, at De har Hensigter med mig, som langt overgaae mine dristigste Forhaabninger, og som jeg saameget mindre kan billige, da jeg finder mig saa store Opoffrelser uværdig.

Greven. Ah! que je fûsse prince! Jeg skulde vise Dem —

Emilie. Monsieur le comte, finissons s'il vous plaît.

Greven. Ayez la bonté de me dire pourquoi?

Emilie. Jeg troer ikke, at jeg kan sige Dem noget behageligere, hvis jeg vil behage mig selv —

Greven. Hvorledes skal jeg forstaae det min Naadige? Et Afslag?

Emilie. Paa hvad! De har jo intet tilbudt mig?

Greven (hurtig). C'est vrai!

Emilie. Hr. Greve! min Broder venter Dem formodentlig.

Greven. Formodentlig; mais, — Min Naaadige! jeg anbefaler mig. (gaaer.)

Tyvende Scene. Emilie (alene).

Nu er jeg da vel befriet fra hans flaue Coquetterie. Hvorledes en saadan graahærdet Spradebasse kan troe, at en Pige kan høre hans Smigrerier med Fornøielse! Hans Hjerte er ligesaa tomt, som hans Hoved. Nei Edvard! heller fattig og elsket af Dig, end riig og fængslet til saadant et sladrende Automat! — O Edvard! hvorfor udgyder Du ikke Din Sorg i min Barm? Det er saa sødt at dele Lidelser med den Elskede.

(gaaer.)

Tredie Act.

(Et Værelse hos Mad. Lindner med en Sidedør.)

Første Scene.

Mad. Lindner (sidder og syer). Eichen (læser i en Bog, som han tilsidst utaalmodig kaster, hvorpaa han gaaer hæftig frem og tilbage).

Eichen (seer paa sit Uhr). Alt fire! — Hvilken Tid han bliver borte! — Jeg brænder af Utaalmodighed!

Mad. Lindner. Men, kjære unge Mand! hvorfor saa urolig?

Eichen. O, gode Moder! jeg har sendt Caspar ud i et vigtigt Ærinde, og han er endnu ikke kommen tilbage, det foruroliger mig.

Mad. Lindner. Han kommer nok, stakkels Karl. Han har jo heller ikke været saa forskrækkelig længe borte. Ja havde den unge Dame været her, var Tiden nok ikke falden Dem saa lang, og Caspar havde vist sluppet for Skjænd.

Eichen. Den unge Dame, siger De? — Ja det glæder mig inderligt at tale med hende; hun er saa mild, god, velgjørende.

Mad. Lindner. Gud lønne hende! har hun ikke søgt mig op i min afsides Bolig, og overøst mig med Velgjerninger, uden at jeg kjender hende!

Eichen. Men siig mig, har De ikke siden faaet at vide hvem hun er, eller hvad hun hedder?

Mad. Lindner. Nei! Endnu stedse fortier hun mig sit Navn og sin Stand; jeg veed ikke mere end De veed, at hun hedder Emilie. — O sand Velgjørenhed vandrer helst i Løndom!

Eichen. Kjære Moder, for Dem vil jeg ikke dølge, at den Ubekjendte interesserer mig særdeles.

Mad. Lindner. Ih! det er dog et Under at De ikke vil dølge hvad man seer for sine Øine. Vidste jeg ligesaa godt hvem De er, som hvem De elsker, saa frygtede jeg ikke saameget for, at Øvrigheden tidligt eller sildigt skal erfare, at jeg har taget en Ubekjendt i Logis uden at melde det.

Eichen. Vær De rolig; jeg skal rigeligen erstatte Dem de Ubehageligheder, De for min Skyld udsætter Dem for. Desuden skal jeg snart befrie Dem fra alt Ansvar; thi formodentlig bliver jeg nødt til at reise i Morgen.

Mad. Lindner. Hvad siger De?!

Eichen. Frygt ikke, jeg haaber, at jeg snart igjen skal vende mere tilfreds tilbage, og være istand til at lønne al den Omhu De har viist imod mig.

Mad. Lindner. Den er mere end lønnet ved Deres Godhed. Jeg er kun bange for, at jeg har fornærmet Dem ved min Frygt, men troe aldrig at den kan bringe mig til at ønske, at De skulde forlade mit Huus! Tag til Takke hos mig saalænge De selv vil, og vær vis paa at jeg skal anvende alt for at holde Dem skjult. Ingen af Naboerne veed andet, end at De er min Søn, der opholder sig hos mig en kort Tid, og endnu har jeg ikke Aarsag til at troe, at nogen anseer Dem for andet.

Eichen. Gode Kone! De tager Feil; jeg har gode Grunde til at troe, at mit Opholdssted ikke er mine Forfølgere ubekjendt; jeg tør ikke træde dem under Øine saalænge jeg ikke er i Besiddelse af nogle vigtige Papirer, der endnu ikke ere ankomne. Jeg maa derfor paa en kort Tid forlade Deres Huus, og søge et andet Skjul, hvis jeg ikke vil udsætte os begge for Ubehageligheder.

Mad. Lindner. Det gjør mig ret ondt for Dem. De seer saa god ud, og dog skal De saaledes flakke forfulgt om i Verden.

Eichen. Det har været min Lod fra min Barndom. Først for kort siden smilede Lykkens Soel til mig. Jeg fløi over Havet for at søge en Familie, jeg ikke har seet siden mit tolvte Aar, da paa eengang Skjæbnen igjen truede med at rive mig for evig af dens Favn. Dog — ikke mere derom — Snart vil ogsaa denne lille Uveirssky forsvinde.

Mad. Lindner. Det smerter mig at mit Huus ikke længer er Dem et sikkert Tilflugtssted; men reis De i Guds Navn og husk blot paa Deres gamle Vertinde, hvorhen end Deres Skjæbne fører Dem; hun beder altid godt for Dem, og velsigner Deres sønlige Kjærlighed for hende. (gaaer ud af Sidedøren.)

Anden Scene. Eichen (alene).

Hvor han dog ogsaa bliver af! — Skulde der være tilstødt ham noget? Dog Caspar er forsigtig, det har ingen Nød; havde jeg turdet skrive mit sande Navn under Brevet — hun havde modtaget mig med aabne Arme! Søster! Søster! hvor inderligen længes jeg efter at see Dig igjen, og ved Din Haand træde frem for min gamle Fader, for at faae hans Tilgivelse og Velsignelse — og dog maa jeg som en Forbryder liste mig til Dig; jeg tør ikke engang, af Frygt for at røbe mig, efterforske Din Skjæbne, men maa prise mig lykkelig ved at et Tilfælde har oplyst mig om, at Du er gift med Baron Selldorff — jeg veed ikke engang om det er med den gamle eller den unge!

Tredie Scene. Eichen. Caspar.

Caspar (med militair Holdning). Hr. Capitain!

Eichen (levende). Caspar! er det lykkedes Dig?

Caspar. Fortræffeligt!

Eichen. Fortæl!

Caspar (giver ham den af Emilie skrevne Billet). Dette maa tale for mig!

Eichen (bryder den hurtig). "De er velkommen Kl. 9." — Ingen Underskrift? — Mit Brev havde jo heller ingen. Hvorledes har Du skildt Dig ved Dit Ærinde?

Caspar. Jeg gik hen hvor Baronen boer, og spadserede et Par Gange frem og tilbage, indtil jeg fik Øie paa en Tjener, der kom ud derfra. Tjener han hos Baron Seldorff? sagde jeg. Ja, svarede han. Beviis mig den Villighed at give hendes Naade dette Brev! sagde jeg. Dette Brev? spurgte han noget trævent, er der intet andet? Jo vist, sagde jeg, som forstod en halvqvædet Vise: her er en Drikkeskilling til ham, min Ven! Saa kom med den, sagde han. Men hun maa have det i sine egne Hænder, sagde jeg. Forstaaer sig, sagde han. Og om et Par Timers Tid venter jeg her paa Svar, sagde jeg. Gjør det, sagde han, og saa gik jeg min Vei.

Eichen. Men er Du gal? om han nu havde brækket Brevet eller givet det til sin Herre?

Caspar. Rigtigt, Hr. Capitain! det faldt mig ogsaa ind; men hvordan Djævlen skulde jeg blive af med det? og De havde jo sagt, at der ikke var Navn under, derfor lod jeg det spadsere af paa Lykke og Fromme. Karlen var saamen ogsaa ærligere end man skulde vente af en kjøbenhavnsk Tjener; thi neppe havde jeg viist mig uden for Huset igjen, før en Klodbrian, der saae ud som en Gaardskarl, kom og stak denne Papirslap til mig.

Eichen. Da Du nu veed, hvor Huset er, saa maa Du følge mig derhen i Aften.

Caspar. Ja, Hr. Capitain! Men tag mig det ikke ilde op, synes De ikke, at De har indviklet Dem i en Sag, der er forbandet nok; vil De nu ogsaa begynde paa Kjærlighedshistorier med et Fruentimmer, som De aldrig har seet.

Eichen. Sniksnak! Her er Talen ikke om Kjærlighedshistorier. Har Du været paa Posthuset?

Caspar. Jeg har ventet paa Posten i to Timer, men den er ikke kommen endnu.

Eichen. Naar Du bringer mig et Brev med mit rigtige Navns Udskrift, giver jeg Dig en Ducat, thi da er min Correspondent vis paa at al Fare er forbi.

Caspar. Gid det skee endnu i Dag — ikke for Ducatens Skyld, men det er et Hundeliv at liste sig omkring, som en Spion — det kan ingen ærlig Soldat fordrage!

Eichen. Gaae nu og hold alting færdigt til at flytte herfra; thi hvis Beviserne for min Uskyldighed ikke komme endnu i Dag, maae vi søge Skjul et andet Sted. Man er paa Spor efter mig.

Caspar. Saa for en Ulykke! Jeg veed Fanden hvorfor de ikke heller lader dem sætte under Laas og Lukke til Sagen bliver oplyst, end flygter saadan fra et Sted til et andet, som en Spitsbub — De har jo en reen Fod at staae paa.

Eichen. Min Ungdoms Letsindighed har givet min Familie alt for slette Tanker om mig, til at jeg skulde udsætte mig for, at mit Navn skulde naae deres Øre fra et Fængsel.

Caspar. Ja det er en Sag, som De maa bedre forstaae end jeg, Hr. Capitain! Jeg beder om Forladelse. Munden løber over paa mig, som paa en gammel Kjærling; men hvad Deres Hemmelighed angaaer, den hviler her, (lægger Haanden paa Hjertet) og den skal hverken List eller Vold presse ud af mig. (gaaer).

Fjerde Scene. Eichen (alene).

O hvor jeg er glad! Jeg skal atter gjensee Dig, gode Søster, Du som saa tit beskjærmede mig mod min Faders Hidsighed, den eneste for hvem mine Taarer flød, da jeg vandrede ud i den vide Verden, fra det faderlige Hjem — o! Du var jo ogsaa den eneste, der havde mig kjær, som ikke kaldte mine Ungdoms-Ubesindigheder Laster.

Femte Scene. Eichen. Emilie.

Emilie. Tjenerinde, Hr. Capitain.

Eichen. Ah, Frøken Emilie, ærbødige Tjener!

Emilie. Er Madame Lindner hjemme?

Eichen. Hun vil nok strax være her. Tør jeg imidlertid være saa lykkelig at nyde Deres behagelige Selskab?

Emilie. De smigrer; hvis det virkelig var Dem behageligt, da vilde min Nærværelse snart forjage den Sørgmodighed, der hviler over Deres Træk.

Eichen. Ønskede De at kunne forjage den?

Emilie. Et besynderligt Spørgsmaal! Jeg ønskede at kunne gjøre Alle lykkelige, og jeg troer, at De i Særdeleshed fortjente at være det.

Eichen. Vidste De hvormeget disse Ord af Deres Mund bidrage til Deres Ønskes Opfyldelse, De vilde føle hvor stort et Krav De har paa min inderligste — Emilie, lad ikke en Dem ubekjendt Mands Oprigtighed fornærme Dem.

Emilie. Ubekjendt? Nu — jeg kjender

ikke Deres Navn, maaskee heller ikke Deres Stand, men i de faa Samtaler vi have havt med hinanden, har De saa ganske afsløret Deres Sjæl og Tænkemaade, at jeg ikke bør ansee Dem for ubekjendt.

Eichen. O Emilie, een Tanke hviler i min Sjæl, som De endnu ikke kjender — og jeg skjælver for det Øieblik, der skal røbe Dem den — maaskee det vilde gjøre mig ulykkelig for evig.

Emilie. De forfærder mig — kunde nogen uædel Tanke boe i et Hjerte, hvoraf de skjønneste Følelser udtale sig?

Eichen. Emilie! Er Tanken om at eie det Himmelske uædel fordi den er formastelig?

Emilie. Den var jo Vanvid.

Eichen. Om De nu kalder den, der hviler i mit Bryst, med samme Navn?

Emilie. De har for slette Tanker om Deres Forstand.

Eichen. Det er ikke altid, Hjertet lader sig styre af Forstanden.

Emilie. Det gode Hjerte gjør det uden at vide det.

Eichen. Og De holder mit virkelig for at være godt?

Emilie. Vi tale saaledes sammen — og De spørger derom?

Eichen. Emilie! o, læs da mit Hjertes helligste og hemmeligste Tanke i mit Øie, og tilgiv den Ulykkelige, hvis De kan tolke, men ikke gjengjælde den! — De tier?!

Emilie (rækker ham smilende Handen). Det er andengang i Dag jeg har været opfordret til at læse Øiensproget; første Gang fandt jeg kun forvirrede henfalmede Træk — men her — (med Hjertelighed) her staaer den inderligste Ømhed og oprigtigste Kjærlighed med rene stærke Træk.

Eichen. Emilie! Kunde De elske mig?

Emilie. Lad dette Haandtryk sige Dem hvor inderligt!

Eichen. Saa skal fra dette Øieblik Sløret falde fra den Hemmelighed, der har været Dem en uopløselig Gaade, og som let i Deres Øine kunde give mig Anseelse af en Nidding. Viid, jeg er beskyldt for at have dræbt et Menneske i en Duel.

Emilie (forfærdet). Gud! hvad siger De!

Eichen. Vær rolig; jeg er ikke alene uskyldig, men min Uskyldighed skal snart komme for Dagen.

Emilie. Men forklar mig dog —

Eichen. Den Haardhed hvormed min redelige, men opbrusende Fader tugtede enhver af mine kaade Barnestreger, jog mig fra det faderlige Huus. Jeg gik ombord paa et Skib, der seilede til Brasilien, hvor jeg gik i Krigstjeneste. Ulykken var nu min Tugtemester; min Opførsel og mine Kundskaber skjænkede mig Rigdomme, og gjorde mig til Capitain. Jeg længtes imidlertid efter at see min Familie i Danmark, og paa Reisen hertil, kom jeg med en Vaabenbroder, min fortroligste Ven, til Hamborg, hvor jeg under mit korte Ophold besøgte et Bal. En ung Greve, som jeg skyede al Forbindelse med, fordi han formedelst slet Opførsel var taget fra Danmark, kom beruset hen til mig, og begyndte af Lyst til Trætte at haane Danmark, som han nylig havde hørt mig omtale med Henrykkelse. Jeg vendte ham Ryggen med Foragt, og gik ind i et andet Værelse; forbittret fulgte han efter mig, og greb mig fraadende af Arrighed i Kjolekraven; jeg stødte ham koldt fra mig, da han paa eengang rev Sablen fra en af de to mig ubekjendte Personer, der vare tilstede, og begyndte at hugge løs paa mig; jeg trak min Sabel og parerede nogle af hans voldsomme Hug, da han pludselig fik sin ene Spore i den anden, styrtede frem ad, og jog sig min Sabel i Brystet.

Emilie. O Gud!

Eichen. Jeg stod som bedøvet, da de to Tilstedeværende aabnede en Sidedør, og sagde: flye, hvis De ikke vil paagribes som Morder. Mechanisk ilede jeg ud af Huset og hjem. Jeg underrettede hurtigt min Ven om det Forefaldne, sagde ham, hvor jeg reiste hen, bad ham at optage et Forhør over det Skeete, og flygtede øieblikkelig med min gamle Tjener, en trofast Landsmand, jeg havde fundet i America. Da jeg kom her til Byen, opspurgte min Caspar disse Værelser hos Madame Lindner, som jeg rørte ved Fortællingen om min Ulykke, saa at hun lovede at lade mig boe her uden at anmelde det, — o, jeg anede ikke at det var den lykkeligste Hændelse i mit Liv, da den forskaffede mig Deres Bekjendtskab, som dog Skjæbnen mulig allerede i Morgen atter vil berøve mig.

Emilie. Hvad siger De?

Eichen. Frygt ikke; om et Par Dage ville vi atter gjensees. Men De talte før om en anden i hvis Øine De havde læst.

Emilie. Allerede skinsyg! Dog de kjender jo ikke mine Forhold! det er Tid at De faaer at vide hvem jeg er —

Sjette Scene. De Forrige. Caspar.

Caspar. Herre! hvad befaler De jeg skal gjøre! Herudenfor staaer der en gammelagtig Straajunker, som absolut vil tale med Dem.

Emilie (ængstelig). Med Dem?

Eichen. Med mig! Hvad hedder han?

Caspar. Det vil han ikke sige. De skal ellers ikke være bange for ham; han

tør ikke komme ind; thi jeg har sagt, at understaaer han sig at sætte Foden inden for Døren, før han har faaet Lov dertil, saa skal jeg hilse saadan paa ham, at han skal tabe Næse og Mund, om han saa var Fanden selv. Det er bestemt en Corsar, som vil bringe os op; befaler Herren jeg skal smidde ham ned af Trapperne?

Eichen. Han være hvem han vil, jeg vil tale med ham. Emilie! gaae De ind til Madame Lindner. Jeg haaber jeg skal snart gjøre Ende paa denne Visit.

Emilie. Vogt Dem; om det maaskee var en List?

Eichen. Om det endogsaa var; jeg har jo intet at frygte.

Emilie. Vær forsigtig! for alle Ting, vær forsigtig! (hun gaaer ind i Sideværelset.)

Eichen. Lad den Fremmede komme ind.

Caspar (aabner Døren for Greven og gaaer).

Syvende Scene.

Eichen. Greven.

Greven (opblæst). Er De ikke Hr. Capitain von Eichen?

Eichen. Inden jeg svarer herpaa, udbeder jeg mig først Deres Navn. De besøger mig, jeg troer altsaa at have Ret dertil.

Greven. Da mit Navn vil forklare Dem Grunden til mit Besøg, saa sparer jeg Indledningen ved at sige Dem, at jeg er Grev Schwiebeln.

Eichen. Deres Tjener! Jeg er Capitain Eichen! I øvrigt er jeg ikke saa lykkelig at kunne spare Dem Indledningen; thi af Deres Navn kan jeg ikke gjætte hvad De vil mig.

Greven. Saa har De virkelig glemt, at De i Hamborg har myrdet en ung Adelsmand af dette Navn?

Eichen. Myrdet? De er slet underrettet Hr. Greve; jeg har trukket Sablen til Nødværge mod en uforskammet Drukkenboldt.

Greven. Drukkenboldt! Han er af gammel adelig Familie — af min Familie.

Eichen. Kan være; der findes Udskud i alle Stænder og Familier; saa meget er vist, hans Opførsel var høist uadelig.

Greven. Jeg er hans nærmeste Beslægtede, og det paaligger mig at skaffe vor Familie Satisfaction.

Eichen. Mit Forhold i denne Sag vil inden faa Dage være afgjort for Domstolene.

Greven. En Cavalier comme il faut indskyder ikke Æres-Sager under Loven.

Eichen. Og jeg troede at en Cavalier comme il faut burde være den Sidste, der vilde forsvare sin Ære ved at træde Loven under Fødder.

Greven. Naar jeg fornærmes paa min Ære, da anseer jeg det for en saa sort Forbrydelse, at jeg ikke kjender anden Vei til at skaffe mig Opreisning, end ved Kaarden.

Eichen. Deres høie Begreber om Ære give mig Fordring paa Deres største Taknemlighed; thi jeg har uden Tvivl aftvættet den sorteste Plet paa Deres Familieære, ved at blive den uskyldige Aarsag til Deres Neveus Død.

Greven (opblæst). Min Herre! Jeg frabeder mig enhver Spot over en Mand, for hvis Død De skal staae mig til Regnskab; det vil kun gjøre Deres Sag slettere.

Eichen. Hvorved? Troer De da, at jeg skjælver for Trudsler af Dem? Den Tone hvori De taler og Deres Besøg lader mig formode, at De søger Erstatning med Kaarden eller Pistolen i Haanden?

Greven (noget forlegen). Det egentlig ikke.

Eichen. Ikke? I saa Fald ventede jeg snarere et Besøg af Politiet end af Dem, siden man nu engang har udspioneret mit Opholdssted.

Greven. Dets Besøg vilde De heller ikke have ventet forgjæves; hvis jeg ikke havde vidst at skaffe mig Underretning om Deres Bopæl, før Politiet endnu har faaet den.

Eichen. Og De var virkelig saa ædelmodig, ikke at benytte denne Underretning for at lade mig fængsle?

Greven. Jeg er Adelsmand, jeg tager ikke min Tilflugt til Politiet.

Eichen. Og vil heller ikke slaaes med mig?

Greven. Nei!

Eichen. Men hvad vil De da?

Greven. Ah, De kjender ikke den sande Adelsmands Hjerte! Jeg vil skaane; De er en ung haabefuld Mand — riig. Jeg kan ikke være saa grusom at overlevere Dem til den straffende Retfærdighed, der, om den endog lod Dem slippe med Livet, dog nødtes til at tildømme dem et evigt Fængsel.

Eichen. Troer De virkelig?

Greven. Vore Love ere meget strenge i dette Tilfælde.

Eichen. Deres Høimodighed forbauser mig saameget desmere, da De før talte i en Tone, der lod mig befrygte Deres strængeste Hævn. Tør jeg spørge paa hvad Maade De agter at skaane mig i det De redder Deres Families Ære?

Greven. Ved ikke at angive Dem for Politiet, og anvende alt for at faae Sagen dysset ned.

Eichen. Særdeles ædelt! Men jeg indseer ikke at De derved kan frelse det De kalder Deres Ære.

Greven. Ecoutez! De giver mig blot

en lille Billet, affattet som Svar paa en Udfordring fra mig. Deri beder De Dem paa en høflig Maade undskyldt, da Tjenesteforretninger, eller saadant noget, hindrer Deres Nærværelse; De erkjender Deres Brøde og —

Eichen. Og —?

Greven. Og vedlægger en Obligation paa fem tusinde Specier til Uddeling blandt værdige Trængende.

Eichen. Ypperlig udtænkt. Formodentlig er De kjendt med en Hoben saadanne værdige Trængende, der maaskee længe forgjeves har manet Dem. Paa min Ære, en splinterny Maade at haandthæve sin Families Ære paa!

Greven. De misforstaaer mig!

Eichen. O nei! Jeg forstaaer Dem fuldkommen. De vil slaae Deres Familieære og Deres vakkre Neveus Cadaver i Hartkorn, og sælge det for 5000 Specier for at betale Deres Creditorer; men jeg forsikkrer Dem, at hvor store Rariteter begge Dele endogsaa kan være, saa giver jeg Dem ikke fire Skilling derfor.

Greven. Min Herre, De fornærmer mig!

Eichen. De spøger. Hvem kan fornærme Dem saa dybt, som De fornærmer Dem selv? Fy! De er en Adelsmand?

Greven. Jeg vil ikke længer taale Deres Fornærmelser, og jeg maa sige Dem —

Eichen. De bliver vred? Net saa, Hr. Greve. Det glæder mig at min Haan vækker Deres bedre Jeg; thi jeg kunde ellers let falde paa at De var en Lykkejæger, der løi Dem en Titel paa, for at forsøge om jeg var taabelig og feig nok til at lade mig narre nogle Penge fra.

Greven. Ha! De benytter Dem af at De er hjemme, men husk paa, at jeg snart kan skaffe Dem et Logis, hvor De vil blive mere spagfærdig.

Eichen (træder hen imod ham). Tie og gaae! eller, hvad det end skal koste mig, jeg lader Dem kaste ud af Huset.

Greven. De befinder Dem nok; thi i det Dieblik De kaster mig ud af Huset, kaster De Dem selv i Fængsel.

Eichen (hæftig). Gaae, siger jeg.

Greven. Naar det behager mig.

Eichen. Min Sabel er for god til at tugte Dig med, Uforskammede, men denne Stok —

Greven (rasende). Hvad? en Stok?

Ottende Scene. De Forrige. Emilie.

Emilie (styrter Eichen i Armene). O Gud! raser De?

Greven. Hvad seer jeg! — De her? Naa, paa min Ære, Mødet er besynderligt.

Emilie (forvirret). Hr. Greve, hvorledes jeg er kommen her — mit Forhold til denne Mand —

Greven. Vil Baron Seldorff nok undersøge.

Eichen (forbauset). Baron Seldorff.

Emilie. De kan virkelig være saa ubarmhjertig at røbe ham, at jeg —

Greven. Det vilde være Brøde, hvis jeg ikke gjorde det! Han skal lære at kjende Deres Opførsel, og sin egen Skam!

Emilie. O Gud! Jeg Ulykkelige! (Hun trykker Haanden for Dinene og iler ud.)

Niende Scene.

Eichen. Greven.

Greven (bukker spydigt). Jeg anbefaler mig, Hr. Capitain!

Eichen. Bliv her! — siig mig —

Greven (smilende). Forretninger! men vi sees snart igjen.

Eichen (tager ham i Armen). Bliv, siger jeg! Ved min Salighed! De kommer ikke levende over denne Dørtærskel før De har sagt mig alt.

Greven (smidig). Hvad befaler?

Eichen. Hvem er dette Fruentimmer?

Greven. Hvorledes, De kjender hende ikke?

Eichen. Nei, nei! siger jeg. De talte om Baron Seldorff — jeg bæver af Angest — tal, siig mig, er det hans Kone?

Greven. Hans Kone?

Eichen (hæftig). Ja dræb mig med et eneste Ord! — Er det hans Kone?

Greven. Ja vist er det hans Kone.

Eichen. O, jeg Ulykkelige!

Greven (ondskabsfuldt). Maa jeg nu gaae?

Eichen. Ja gaae og fryd Dig Usling! Du har faaet den frygteligste Hævn — jeg er grændseløs ulykkelig!

Greven. Saa De har da elsket den unge Dame saa inderligt? — Hvor jeg beklager Dem!

Eichen. Jeg ansaae hende for en Engel, og hun — (kaster sig paa en Stoel).

Greven. En Engel? Ja en af de faldne! — Men trøst Dem, Hr. Capitain! De er ikke den eneste der har Aarsag til at beklage sig; — jeg selv — jeg selv har maaskee større Aarsag end De troer; tænk Dem, hun har endnu for faa Timer siden skjænket mig de kjærligste Diekast, og nu finder jeg hende i Deres Arme — det er til at blive rasende over! Mais — jeg haaber jeg skal trøste mig derfor. (sagte) Vil Du ikke betale, saa skal Du undgjelde, Coquin! (høit) Jeg anbefaler mig, Hr. Capitain! (ondskabsfuld) A revoir! (gaaer).

Tiende Scene. Eichen (alene).

Har jeg hørt ret? — Skulde det være

muligt? (springer hæftigt op) Nei, nei! saa dybt kan min Søster ikke fornedre sig — saaledes kunne disse Øine ikke bedrage! — Men han sagde det jo? — O, han har løiet, ja, ved Gud! han har løiet! Men hun frygtede jo selv, at han skulde røbe hende for Baronen? O, det er mig en Gaade! — Maaskee dens Løsning vil gjøre mig evig ulykkelig, men løses maa den, løses maa den! Madame Lindner!

Ellevte Scene.

Eichen. Mad. Lindner.

Mad. Lindner. Hvad befaler De, Hr. Capitain?

Eichen. Madame! siig mig oprigtigt, kjender De Baron Seldorff?

Mad. Lindner. Om jeg kjender ham? jo desværre!

Eichen. Kjender De hans Kone.

Mad. Lindner. Nei; hun er rigtignok fra en By i Nærheden af hans Gods; men da jeg kom derfra, var hun et halvvoxent Barn. Hendes Fader har jeg nok seet, men hende aldrig.

Eichen. Har Baronen ingen Søster?

Mad. Lindner. Jo!

Eichen (omfavner hende sjeleglad). O Tak! Tak! De skjænker mig Livet!

Mad. Lindner. Men Herre Gud, hvad feiler Dem?

Eichen. Intet! Jeg har alt igjen! Tænkte jeg ikke nok at han sagde Usandhed.

Mad. Lindner. Men hvad er der paa Færde?

Eichen. Hvad siger De, naar jeg fortæller Dem, at det er hende, der er Deres godgjørende Ubekjendte?

Mad. Lindner. Det er umuligt, Hr. Capitain!

Eichen (forfærdet). Hvad? umuligt?

Mad. Lindner. Jeg har flere Gange skrevet hende og hendes Broder til og bedet Dem om en lille Understøttelse; men ingen af dem har sendt mig det allermindste.

Eichen. Der er hele mit Haab tilintetgjort! — Anseer De det da for muligt at det kunde være hans Kone?

Mad. Lindner. Ja ganske vist; hendes Fader har altid været en god Mand imod mig, og hun skal ogsaa være meget velgjørende — men —

Eichen. Men — men — tal! min hele Skjæbne hviler i det Men —

Mad. Lindner. De Følelser hun har yttret for Dem —

Eichen. Ja det er det netop, der er færdig at berøve mig Forstanden.

Mad. Lindner. Var hun gift, saa —

Eichen. O, saa var hun skamløs, nedrig, ublue — og jeg — ulykkelig for evig! Der falder mig noget ind. Siig mig, har De aldrig seet den ubekjendte Dames Haand?

Mad. Lindner. Jo for nogen Tid siden, da dette Værelse var ledigt, skrev hun mig et Avertissement, som jeg ikke brugte formedelst Deres Ankomst. Jeg troer sikkert, at jeg har det endnu!

Eichen. O, skynd Dem! hent det; det skal paa eengang rive mig ud af Mørket!

Mad. Lindner. Jeg gaaer, jeg gaaer, naar jeg blot kan finde det. (gaaer).

Tolvte Scene. Eichen (alene).

Ha! er det hende, — er det min Søster, da skal den Uværdige vente mig forgjæves; jeg vil ikke see hende for mine Øine! — Dog nei, jeg vil først beskjæmme hende, rive Masken fra hendes Ansigt, aabne Øinene paa hendes ulykkelige Mand, og derpaa overlade hende til Skam og Anger! —

Trettende Scene.

Eichen. Mad. Lindner.

Mad. Lindner. Her er Seddelen.

Eichen (hæftig). Lad mig see! (sammenligner den med Billetten) Ha! det er een Haand! O! jeg er nu fuldkommen overbeviist. Det er hende! det er hende! Dog et Forsøg vil jeg endnu gjøre, for at see om jeg dog ikke har bedraget mig! Caspar! Caspar! saa kom dog, for Satan!

Fjortende Scene. De Forrige. Caspar.

Caspar. Herre!

Eichen. Hvad Liberie havde Karlen, som gav Dig Brevet?

Caspar. Blaa Vadmels Trøie med Sølvknapper, og Hvergarns Buxer.

Eichen Er Du gal?

Caspar. Er jeg det, saa gaaer det mig, som de fleste Gale, jeg veed ikke selv af det?

Eichen. Kunde Du vel kjende Karlen igjen?

Caspar. Som mig selv!

Eichen. Du maa see at faae fat paa ham, og bringe ham til mig enten med det Gode eller med Magt.

Caspar. Med Magt? Det er godt at høre at De ikke kjender Kjøbenhavns Politie og Vægtere! Kommer de under Veir med at man vil bruge Magt mod Folk, saa ere de ikke sene, før de med Magt transportere den balstyrige Mosjø til Raad- og Domhuset.

Eichen. Det er min Lykke om at gjøre, at faae Karlen itale.

Caspar. Ja det er en anden Sag; men jeg er dog bange —

Eichen. Bange? O, saa gaae Fanden i Vold, gamle Nathue!

Caspar (ved sig selv). Gamle Nathue?

bange? — Skulde jeg lade den Klik sidde paa mig? Nei! jeg skal have Fingre i Karlen, om jeg saa skal fare Politiet i Vold; thi hvad Fanden angaaer, ham er jeg ikke bange for; han har ikke længer Magt i Europa, siden de europæiske Store begyndte at gaae til Kirke paa Hosesokker! (gaaer).

Femtende Scene.

Eichen. Mad. Lindner.

Mad. Lindner. Men jeg forstaaer mig slet ikke paa Dem?

Eichen (gaaer meget hæftigt frem og tilbage). Havde jeg blot Karlen her, skulde jeg faae alting at vide.

Mad. Lindner. Men fat Dem dog, kjære Herre!

Eichen. Rimeligviis besørger han min Søsters hemmelige Brevvexling.

Mad. Lindner. Jeg har endnu ikke seet Dem saa hæftig.

Eichen (bliver paa eengang staaende og stamper hæftigt i Gulvet). Jeg skulde presse Sandheden ud af ham. (gaaer atter frem og tilbage).

Mad. Lindner. Den arme unge Mand, han er jo reent forvirret i Hovedet. Det gjør mig ret ondt for ham. (gaaer).

Sextende Scene.

Eichen (bliver staaende med Armene overkors).

Er jeg dog ikke et ulykkeligt Menneske? Det første Fruentimmer jeg fatter Kjerlighed til, er min Søster! — og hvilken Søster? — en Slange, som ved sit Hyklerie faaer mig til at gyse for sit hele Kjøn, mistænke al Dyd, og ansee Uskyld for Grimace! — Men Kl. 9 skal jeg være hos hende, og da vee! — vee hende! hun skal see, at den inderligste Kjærlighed kan forvandles til det bittreste Had, naar en brav Mand finder en Foragtelig i den han ansaae for en Engel.

(gaaer ind til Madame Lindner).

Fjerde Act. (Salen fra anden Act.)

Første Scene. Graun. Peer.

Graun (kommer hæftig ind). Nei, jeg kan ikke holde det længer ud her i Huset. Hvis det er at leve paa Moden, saa maa Fanden være moderne.

Peer (leer).

Graun. Den arme Kone er som en Patient, der har Kopper, alle holde sig langt fra hende; om det saa er Frøken Emilie, den eneste i dette moderne Huus, der endnu har Præg af gammel Ærlighed, saa farer hun ogsaa omkring for at cultivere sig.

Peer (leer).

Graun. Hvad Fanden staaer Du og fniser af?

Peer. Jeg leer gon af, at Hosbond er vred fordi de andre ere fornøiede.

Graun. Leer Du af det? Tag Dig i Agt, Mester Næsviis! at Du ikke kommer til at græde inden Du veed et Ord af det. Dig har jeg ogsaa en Hane at plukke med. Hør Knægt! er jeg ikke den frommeste Mand paa Guds grønne Jord?

Peer. Jo Hosbond.

Graun. Er jeg ikke eftergivende, overbærende og taalmodig?

Peer. Jo Hosbond! det vil jeg sætte mit Hoved paa; thi Hosbond farer aldrig med Løgn, og han fortæller det hver Dag.

Graun (hæftig). Hvor kan Du Slyngel da blamere mig, og fortælle min Svigersøns Junker Døgenicht, at jeg er hidsig?

Peer. Det har jeg Drollen splide mig aldrig sagt; thi saa veed jeg nok hvad der havde vanket paa min Ryg.

Graun. Du lyver, han har selv fortalt mig det.

Peer. Det er Løgn i hans Hals, den Hund, jeg har jo aldrig seet ham i mine Dage!

Graun (hæftig). Du vover at sige mig imod lige i mine Øine?

Peer. Nei, Hosbond! nei! jeg siger bare, at jeg accederer hverken med Junkeren eller Greven, og det er ikke smukt af Junkeren gjort, at sætte Ondt for mig hos min Hosbond.

Graun. Dumhoved! jeg mener Johan, min Svigersøns Tjener.

Peer. Naa er det den Skjelm, Hosbond mener! Ja det er en anden Sag, den Karl har ikke andet at drive Tiden hen med, end at skamfere sin Næstes Rygte. Troe ham ikke, Hosbond! det er den største Løgnhals, det har Lise sagt.

Graun. Lise! jo det er en net Hjemmel! Hun er en større Laptaske end han er Gavtyv! Har Du Omgang med hende?

Peer. Nei, det er for svært, Hosbond! Jeg er en fattig Karl, men en Tjener har ogsaa Ret, og den der siger at jeg har nogen Omgang med hende, den er en Løgner i sine bedste Klæder! er jeg fattig, saa er jeg ogsaa dydig!

Graun. Dydig? Hvem Fanden taler om Din Dyd?

Peer. Det er ogsaa et meget skikkeligt Pigebarn; det har hun selv sagt mig, og jeg holder meget af hende.

Graun. Du skulde heller sige, Du var forelsket i hende, saa var Du da en complet Nar.

Peer. Det er jeg ogsaa, Hosbond!

Graun. Men er Du ogsaa bleven forrykt af Byluften? Lad Dig aldrig bilde ind, at den Flane vil andet end holde Dig for Nar.

Peer. Jeg veed ikke hvad Hosbond kan

have saameget at sige paa det Fruentimmer; hun er saamen bedre end mangen af de fornemme Damer, der skrive Smaaballetter til deres Canutter, og saa bilde Folk ind, at deres Sjæle ere saa rene som Snee — jeg siger ikke mere!

Graun. Tie! jeg gider ikke høre Din dumme Sladder!

Peer. Ja vidste Husbond hvad jeg veed, saa vilde han kanskee forundre sig over, at min dumme Sladder er saa klog, men det var dengang jeg befattede mig med saadant noget, det skal Lise aldrig mere faae mig til.

Graun. Hvad mener Du med alt dette?

Peer. Stakkels Pige! hun gaaer og kommer i ondt Rygte, bare for at tjene Folk; og hvad har hun for det? Stank for Dank!

Graun. Vil Du strax sige mig hvad det er?

Peer. Det er intet, som kan krumme et Haar paa Hosbonds Hoved; han behøver saamæn ikke at tage sig af det.

Graun. Vil Du strax sige mig Sandheden!

Peer. Nei, dertil har jeg for god Forstand; thi jeg kan da nok begribe at Hosbond ikke maa vide det.

Graun (løfter Stokken). Maa jeg ikke vide det?

Peer. Jo, jo! jeg skal sige det altsammen! Jeg mener — jo —, men Hosbond maa ikke gjøre den stakkels Pige noget for det.

Graun. Slidder, Sladder! siig frem, eller jeg skal blaane Din Ryg.

Peer. Ja, ja, jeg skal sige det! Men Hosbond maa heller ikke skjænde paa sin Datter; for ellers skeer jeg vel en Ulykke af ham, der skulde have Brevet.

Graun. Hvilket Brev?

Peer. Det Brev, som den stakkels Lise gav mig fra Hosbonds Datter, og som jeg maatte flye Karlen, der spankelerede herudenfor.

Graun. Hvad for noget?

Peer. Ja nu skal jeg bekjende. Lise gav mig et Brev.

Graun. Ja det veed jeg jo!

Peer. Veed Hosbond det? Au! saa Gud hjelpe os!

Graun. Hvem skulde have det?

Peer. En gammel graaskjægget Djævel, der saae ud som en Soldat.

Graun. Hvad for noget? Vexler min Datter Breve med en saadan Karl?

Peer. Nei, bevares! Det maa Hosbond aldrig troe, dertil er hun altfor skikkelig og fornem; nei! han skulde give sin Herre det.

Graun (opbrusende). Sin Herre! — (gaaer frem og tilbage).

Peer (sagte). Au! Gud naade mig; jeg troer han vil heller have, hun skal have Omgang med Soldater end med Officerer.

Graun. Skulde det være muligt? Skulde min Datter have fornedret sig saa dybt, at hun har strafværdige Forbindelser? Peer, gjorde jeg Dig Din Ret, saa bankede jeg Dig dygtigt af, og jog Dig paa Porten, fordi Du befatter Dig med saadanne Sager; men jeg vil tilgive og belønne Dig til, naar Du enten kan skaffe mig fat paa Karlen, eller faae at vide hvem han tjener.

Peer. Men Hosbond! Hvordan Djævelen skal jeg finde ham?

Graun. Der, hvor Du fandt ham, da Du bragte Brevet, Knægt!

Peer. Kan Hosbond ikke give Tid til i Morgen, thi nu er det jo mørkt; jeg er inte bekjendt her i Byen, og kan gaae og komme bort fra Hosbond.

Graun. Det har ingen Nød. De der finde Dig, give Dig nok tilbage uden at jeg behøver at lyse efter Dig.

Peer. Siig ikke det, Herre; der er mange Skarns Mennesker her i Byen.

Graun. Vil Du nu strax gaae, og gjøre hvad jeg har sagt.

Peer. Ja nu gaaer jeg! (sagte) Drollen splide i det Brev! jo jeg kommer rigtignok i Klubben! (høit) Farvel Hosbond! Hvem veed om Hosbond seer mig mere i dette Liv! (gaaer).

Anden Scene. Graun (hæftig).

Veed jeg først hvem hun vexler Breve med, saa vil jeg med Sagtmodighed og Venlighed foreholde hende hendes Letsindighed. Min Hr. Svigersøns slette Opførsel er Skyld deri; men det undskylder hende ikke. — Der kommer det livagtige Billede af vore Tiders Daarskaber.

Tredie Scene. Graun. Baronen.

Baronen. Ah, Hr. Svigerfader! tilgiv, jeg har ikke før havt Leilighed til at bevidne Dem min Høiagtelse og Hengivenhed; tusinde smaa Forretninger —

Graun. Smaaforretninger? Jeg troer, at De gjør vel i at lade Deres Smaaforretninger besørge, og tage selv vare paa de store.

Baronen. Jeg troer ikke at jeg endnu har forsømt dem.

Graun. Om Smaat og Stort have vi nok høist forskjellige Begreber, Hr. Svigersøn!

Baronen. Jeg skulde næsten troe det!

Graun. Efter min Mening er det vigtigst for en Mand, at han ikke er fremmed i sit eget Huus.

Baronen. Der troer jeg neppe findes noget, der er mig fremmed.

Graun. Undtagen det vigtigste: Deres Kone.

Baronen. Har hun beklaget sig derover?

Graun. Saa De troer, at Deres Opførsel imod hende er saa lidt paafaldende, at hun behøvede det!

Baronen. At jeg ikke svarer Dem andet paa denne Bebreidelse, maa være Dem det bedste Beviis paa, at jeg elsker min Kone høiere end De formoder. Det synes ogsaa, som De selv stoler derpaa; thi ellers vilde De vel neppe fornærme mig saaledes.

Graun. Dette vilde være smukt sagt, naar ikke Deres Handlinger gjorde det til Usandhed.

Baronen. Mine Handlinger? Herom maa jeg udbede mig en Forklaring! Hvilke af mine Handlinger vidne at jeg ikke elsker min Kone.

Graun (hæftig). Anfør mig en, som beviser at De elsker hende.

Baronen. Jeg synes at jeg mindst i dette Øieblik behøvede det.

Graun. Min Herre! intet Forhold kan løse de Baand, der binde Forældre og Børn til hverandre! Min Datters Rolighed ligger mig paa Hjertet, og jeg har Ret til at fordre Ansvar af den, i hvis Hænder jeg har lagt hendes Skjæbne.

Baronen. Men ikke Ret til at overvælde ham med ufortjente Bebreidelser. Beviis at jeg har begaaet den mindste Brøde, der gjør mig uværdig til at nævne Deres Datter Kone, og jeg vil bede Dem om Tilgivelse. Kan De ikke det, da skaan mig for Forhaanelser, der smerte mig dobbelt, da jeg ikke kan straffe Dem.

Graun (roligere). Hr. Svigersøn! Deres Varme og Oprigtighed ere mig Borgen, at De ikke selv kjender den Letsind og Skjødesløshed hvormed De behandler Deres Kone. Hør en gammel Mand, der elsker Dem ligesaa høit, som hende! Randsag Deres eget Hjerte, og husk vel paa, at intet er saa farligt for Ægteskabet, som Mangel paa Fortrolighed.

Baronen. Naar De taler saaledes, da hører jeg Dem med Fornøielse. (giver ham Haanden) Troe mig, jeg skal ogsaa følge Deres Raad, og hverken De eller min Kone skal have noget at beklage sig over.

Graun. Det er at tale som en brav Mand! Hold Ord, og De skal see at huuslig Lyksalighed vil lønne Dem! — Hvor det glæder mig at mine sagtmodige Forestillinger have bevæget Dem! hvor det vil glæde min Datter, at — (hæftig) Men det sværger jeg Dem til, jeg er ikke blind for hendes Svagheder, og mærker jeg, at hun i mindste Maade giver Dem Anledning til Klage —

Baronen. Deres Datter er et Mønster for Koner.

Graun (hæftigere). Ah! det er Snak, Hr. Svigersøn! Hun er en Evasdatter som alle de andre; men skeier hun ud fra Pligtens Vei, saa troe De mig, jeg skal ikke være mindre streng imod min Datter, end imod min Datters Mand. (gaaer hurtig).

Fjerde Scene. Baronen (alene).

Hvad kan denne Hæftighed betyde? — Skulde han vide noget om Brevet? Jo, han er endnu ikke kommen med Svar! Den seendrægtige Klodbrian er hverken at høre eller see. Hvorfor vil jeg ogsaa vente paa det? Jeg er jo vis paa at min Kone vil komme og betroe mig alt — hvorvel — Fruentimmeret er nysgjerrigt; hun kunde maaskee ønske at see Brevskriveren, og naar hun nu fandt — o, gid den Knægt dog vilde komme!

Femte Scene.

Baronen. Baronessen.

Baronessen (træder ind under hans sidste Ord). Er Du vred, Adolph? er der gaaet Dig noget imod?

Baronen. O nei, aldeles intet.

Baronessen. Har Du nogen Sorg, da deel den med mig.

Baronen. Jeg forsikkrer Dig, at min Hæftighed reiste sig af en høist ubetydelig Ting. Jeg har givet Johan et Ærinde at besørge, og han har endnu ikke bragt mig Besked.

Baronessen. Er det ikke andet, saa vær Du rolig; han vil nok besørge det til Din Tilfredshed.

Baronen. Troer Du det? Det vilde være mig kjærere end Du tænker.

Baronessen. Adolph! ansee mig ikke for barnagtig; men jeg ønskede, at Du havde en eller anden lille Sorg, naar jeg ikke var Aarsag dertil; jeg vilde være saa øm, saa deeltagende, at Du skulde komme til at elske mig inderligere end nogensinde.

Baronen. Behøver Du virkelig at ønske mig Sorrig for at jeg skulde elske Dig som Du fortjener?

Baronessen. Du forstaaer mig ikke; jeg ønskede kun at Du skulde ganske lære at kjende mig; jeg føler, at jeg ikke vilde tabe derved.

Baronen. Amalie! Dit Ønske vil maaskee snart blive opfyldt.

Baronessen. Du forskrækker mig!

Baronen. Ved at love Dig Dit Ønskes Opfyldelse?

Baronessen. Jeg vil jo kjøbe det med Din Sorg.

Baronen. O, Du vil sikkert forjage den i samme Øieblik da den træffer mig!

Baronessen. Hvis min Omhu virke-

lig formaaaer saameget, da skal Sorgen aldrig nærme sig til Dig.

Baronen. Amalie! Du gjorde mig adskillige Bebreidelser i Morges —

Baronessen. Tilgiv mig, Adolph! og forglem dem —

Baronen. Tvertimod, jeg vil ikke forglemme dem, og for at vise Dig hvor dybt jeg føler at de vare retfærdige, saa har jeg besluttet, saasnart en lille Hindring er overvunden til min Tilfredshed, at tage ud paa Landet igjen.

Baronessen. O! Du gjør mig usigelig lykkelig!

Baronen. Ikke sandt, gode Kone! Hvis Du var istand dertil, Du vilde stræbe at rydde denne Hindring af Veien.

Baronessen. Kan Du spørge?

Baronen. Maaskee Du kan det.

Baronessen. Virkelig? O saa siig mig hvori den bestaaer?

Baronen. En hellig Pligt forbyder mig for Øieblikket at gjøre det, men er denne Hindring beseiret, da ile vi maaskee endnu i Morgen med Din Fader til vor landlige Eensomhed.

Baronessen. Alt i Morgen? Saa inderlig jeg ønsker det, saa beder jeg Dig at Du opsætter vor Reise nogle Dage.

Baronen (mistroist). Og hvorfor?

Baronessen. Det skal Du om et Par Dage faae at vide.

Baronen. Og hvorfor ikke nu?

Baronessen. Et helligt Løfte forbinder mig til Taushed.

Baronen. Jeg troer virkelig at De parodierer mig.

Baronessen. Adolph!

Baronen. En Kone bør ikke have nogen Hemmelighed for sin Mand.

Baronessen (lægger Haanden venlig paa hans Skulder). Jeg kunde jo ogsaa have sagt: en Mand bør ikke have nogen Hemmelighed for sin Kone.

Baronen. De bliver ved? Saa De har dog allerede her i Byen lært at føre Deres Mand bag Lyset? De har allerede Deres Hemmeligheder? men vogt Dem, det kunde være at jeg ogsaa har Deel i Hemmeligheden!

Baronessen. Men kjære Adolph!

Baronen. Ja Frue Baronesse — jeg kjender den; og beed De Vedkommende at vogte sig; thi jeg spøger ikke med min Familie's Ære!

Baronessen. Hvorledes? Du veed Alt?

Baronen. Ja, Alt — Alt veed jeg.

Baronessen. O Adolph! tilgiv, og tænk paa, at Elskov ofte forleder os til at gjøre Skridt, som Fornuften ikke billiger.

Baronen. Hvorledes! De tilstaaer at det er Kjærlighed, og vil endogsaa at jeg skal tilgive! Naa paa min Ære! det er mageløst! — Nei, jeg vil straffe! straffe, straffe saaledes, at den Skyldige skal komme til at undgjælde skrækkeligt.

Baronessen. Men lad mig først fortælle Dig Alt —

Baronen. O, jeg forskaaner Dig derfor; det er en Kones mindste Kunst at røre Mandens Hjerte ved Taarer og Fabler! Vær De rolig, jeg skal nok komme efter Sandheden ad sikkrere Veie. Saa De vilde gjerne bortrydde Hindringen for vor huuslige Lyksalighed? Nu veed De hvad jeg kalder Hindringen; men at De ikke betroede mig den — det, Frue Baronesse, er en Hindring for vor ægteskabelige Lykke, som ikke alle Deres Forsikkringer, Opoffrelser og hyklerske Smigrerier nogensinde vil kunne bortrydde! (gaaer opbragt ud).

Sjette Scene. Baronessen (alene).

Hvad var det? — Det gaaer for vidt! At behandle mig saaledes fordi jeg dulgte ham hans Søsters Kjærlighed! Men maaskee han kjender den Ubekjendte, og veed at han er hende uværdig — jeg burde advaret hende, og ikke lovet at fortie hendes Letsindighed, deri har Adolph Ret; men hans Ord vare saa bittre, saa haanende for mig, — Gud, hvilken Fremtid venter mig!

Syvende Scene. Baronessen. Emilie.

Emilie (iler i Baronessens Arme). O, Amalie! jeg er ulykkelig, Alt er opdaget.

Baronessen. Det veed Du alt?

Emilie. Grev Schwiebeln har truffet mig i Madame Lindners Huus, hos den Fremmede.

Baronessen. Hvad siger Du? — Uforsigtige! Nu kan jeg begribe hvorfor Adolph var saa opbragt.

Emilie. Hvad? Skulde Greven være saa nedrig, at han har fortalt ham det?

Baronessen. Det har han, og neppe paa den delicateste Maade, thi Adolph var rasende.

Emilie. Saa er jeg aldeles ulykkelig!

Baronessen. Det kan Du takke Dig selv for. Jeg føler at det var strafværdigt af mig, at jeg ikke alvorligt foreholdt Dig Din Letsindighed, og Du er høist strafværdig, hvis Du ei paa Øieblikket ender denne Roman.

Emilie. Var jeg istand til at løsrive mig fra et Forhold, hvortil maaskee Letsindighed har ført mig, men som den oprigtigste Kjærlighed har sluttet, da var jeg strafværdig, da havde jeg spillet en Roman paa min og min Families Roligheds Bekostning! Nei! lad min Broder gjøre hvad han vil, jeg vil aldrig bryde

en Forbindelse, som jeg snart offentlig tør vedkjende mig.

Baronessen. Men om den Ubekjendtes Hensigter ere slette? Du kjender ham ikke.

Emilie. Jo nu kjender jeg ham, og veed, han er min Kjærlighed værdig. Amalie! skjænd ikke paa mig, fordi jeg har udsat Dig for min Broders Vrede; men understøt mig endnu nogle Dage; ved Gud! Du skal ikke fortryde det!

Baronessen. Kan jeg nægte min eneste Veninde noget?

Ottende Scene. De Forrige. Lise.

Lise. Frue Baronesse! jeg har allerede for længe siden besørget Billetten.

Baronessen. Billetten? — Hvilken Billet.

Lise. Ih! til den Ubekjendte.

Baronessen. Ah! der bliver ikke noget af nu; vi have andet at tænke paa.

Emilie. Nu have vi ikke Tid til at spøge.

Lise. Spøge? — ja, ja! det kan saamen blive alvorligt nok, naar De ikke har Lyst at spøge.

Emilie. Hvorledes det?

Lise. Hvad troer De vel, den Fremmede vil gjøre, naar han ikke finder nogen, der tager imod ham? Tænk, om han kommer til at tale med Baronen.

Baronessen. Du maa tage imod ham og vise ham bort.

Lise. Men om han nu ikke lader sig vise bort? om han støier og skjænder?

Baronessen. Jeg bliver ganske bange! Emilie! der har Du bragt mig ind i en Sag, der kan blive endnu værre end den anden.

Emilie. Det er billigt, jeg bringer Dig ud af den igjen. Lad den Fremmede komme! Han være hvem han vil; jeg skal nok faae ham til at gaae igjen, uden at udsætte Dig for mindste Ubehagelighed. Jeg troer endnu at det er et Krigspuds af Adolph.

Lise. Hvor skal jeg føre ham hen?

Emilie. Herind! Men Amalie! Du maa blive tilstede med Lise i Sideværelset.

Baronessen. Jeg vilde ønske, vi aldrig havde indladt os i denne farlige Spøg, men straffet den Uforskammede ved ikke at svare ham.

Emilie. O, jeg er slet ikke frygtsom for Udfaldet; der er en anden Sag, som ligger mig langt mere paa Hjertet. Lad os overlægge alt med hinanden og tænke paa, hvorledes vi kan stille Adolph tilfreds, indtil jeg tør aabenbare ham alt.

Baronessen. Det vil blive vanskeligt.

Emilie. Desto større Ære er det at seire! Naar jeg har bekjæmpet den første Angst, da stiger altid mit Mod med Faren! Vær rolig, Amalie! Alt skal gaae godt; Du skal see, at jeg med Qvindens Letsind forener Mandens Fatning.

(gaaer med Baronessen; Lise følger efter.)

Niende Scene. Baronen (kommer).

Den Krabat er ingensteds at finde! — Min Svigerfader har Ret — jeg kjender ikke mit eget Huus.

Tiende Scene. Baronen. Johan.

Johan. O, Hr. Baron! jeg har søgt Dem overalt!

Baronen (med paatagen Ligegyldighed). Min Kone modtog da altsaa ikke Brevet?

Johan. Hvem har fortalt Hr. Baronen det?

Baronen. Hvad? jeg har virkelig gjættet ret? Hun modtog det ikke?

Johan. Det veed jeg virkelig ikke; men svaret paa det har hun.

Baronen. Hvad siger Du? Og hvad har hun svaret? Hvor har Du Svaret? kom hid med det — skynd Dig —

Johan. Tillad mig at sige —

Baronen. Ikke et Ord! Svaret! Svaret!

Johan. Men Hr. Baron, hvordan skal jeg svare, naar jeg ikke maa lukke Munden op.

Baronen. Saa har Du intet skriftligt Svar?

Johan. Hendes Naade har sendt den Ubekjendte et mundtlig Svar ved Lise.

Baronen. Og det er?

Johan. At hun venter Brevskriveren Kl. 9.

Baronen. Nei, det gaaer for vidt. (gaaer nynnende frem og tilbage, paa eengang standser han foran Johan) Karl, er det Sandhed Du siger?

Johan. Det veed jeg ikke!

Baronen. Du veed det ikke?

Johan. Det kunde jo være, at Lise havde løiet hendes Naade noget paa; men med Respect at sige, jeg troer det rigtignok ikke.

Baronen (ved sig selv). Troløse Fruentimmer! nedrige Hyklersker! — Men jeg vil see om hun efter vor sidste Samtale tager imod denne Laps, og gjør hun det, saa skal jeg beskjæmme hende, og straffe ham saaledes, at — Men jeg bliver til Fabel for hele Byen! — Nei; han skal ikke berømme sig af at min Kone har givet ham et Rendezvous — han skal ikke vide det — men prostitueres — prostitueres paa det føleligste! — Johan!

Johan. Hr. Baron!

Baronen. Du besørger Baronessens Svar til den Ubekjendtes Tjener, og giger Portneren Ordre til, naar der i Af-

ten kommer en Mand, som begjærer at faae Baronessen italе, da banke ham dygtig af, kaste ham ud af Porten, og sige: Saadanne Anmodninger, saadanne Svar.

Johan. Skal blive efterlevet paa det punktligste.

Baronen (halv sagte). Men jeg maa dog vide, hvorledes hun vil tage imod ham! — Hm! jeg vidste et Middel; — men det er udelicat — forbandet udelicat! men hvad siger det, det er ligesaa delicat som hendes Opførsel. (høit) Johan!

Johan. Naadige Herre!

Baronen. Kom herhen! (seer nøie paa ham; noget forlegen) Du er en ret kjøn Karl. (gaaer frem og tilbage).

Johan (sagte). Hvad Fanden mon han vil sige med det? Jeg skulde dog vel ikke troe, at han vilde lade sig skille fra Baronessen og gifte hende med mig.

Baronen (som før). Du har jo spilt Comedie?

Johan (forlegen). Jeg, Hr. Baron?

Baronen. Ja vist! jeg har jo hørt, at Du sommetider med stor Færdighed broderer Din Tale med stjaalne Sentenser af Comedier, og et Par Gange har jeg overrasket Dig, da Du har gaaet og skabet Dig som en Gal.

Johan. Og deraf veed De at jeg har spilt Comedie? Ja saa! — jo jeg har rigtignok spilt enkelte Roller.

Baronen (gaaer tankefuld frem og tilbage). I hvad Fag?

Johan. I alle, til Tjeneste.

Baronen. I alle?

Johan. Ja! I Førstningen spillede jeg rigtignok ikke andet end Tjenere; men da jeg ikke havde nær saa naturlige Anlæg dertil paa Scenen, saa valgte jeg ogsaa at spille alle andre Roller, og i det Fag er jeg, uden at rose mig selv, den første i Selskabet.

Baronen. Kan Du spille Cavaleer?

Johan. Det er min mindste Kunst. Det er jeg, som født til.

Baronen. Men uden Overdrivelse?

Johan. Forstaaer sig, Hr. Baron! Troer De at jeg hører til disse smagløse Fuskere, der lægge an paa at vinde den raa Hobs Bifald? nei! jeg spiller for Kjendere og vogter mig for alting for at spille saa at Publikum leer deraf.

Baronen (bliver paa engang staaende). Hør, jeg faaer et Indfald — Du kunde gjøre mig en Tjeneste —

Johan. O, Hr. Baron —

Baronen. Men kan Du tie — tie som Graven?

Johan. Bedre end Graven, hvis det er muligt. Hvad jeg kan, kan jeg til Fuldkommenhed.

Baronen. Du skal faae Penge af mig —

Johan. Jeg takker.

Baronen. Hvorfor Du kan anskaffe Dig en smuk Klædning. Du skal i Aften indfinde Dig hos Baronessen i den Ubekjendtes Sted.

Johan. Hvad siger De, Hr. Baron! det gaaer aldrig godt!

Baronen. Hvorfor ikke?

Johan. Seer hun, det er mig, saa lader hun mig kaste paa Porten!

Baronen. Men hun skal ikke kjende Dig.

Johan. Ja naar De kunde forbyde hende det, ellers er jeg bange for at hun gjør det; thi hvorvel jeg spiller mesterlig Cavaleer i andre Forfatteres Stykker, saa er jeg dog bange at jeg gaaer reent fra det, naar jeg saadan mir nichts und dir nichts skal skrive og spille min Rolle paa eengang.

Baronen. Snak! naar Du forstiller Din Stemme, og snakker rask væk —

Johan. Deri stikker det; snakker jeg rask til, saa forplumrer jeg mig, og tier jeg stille, saa forplumrer hendes Naade sig ikke. Naar nu Hr. Baronen kunde give mig et lille Afrids af Rollen.

Baronen. Vi har saa mange Straajunkere, som Du kan tage til Mønster, og skulde Du komme i stor Forlegenhed, ih, saa kan Du jo søge Udgangen.

Johan. Det er godt nok; men den Udgang vil ikke blive meget brillant.

Baronen. Det er mig kun om at gjøre, at vide hvorledes hun tager imod Dig; det er mig ligegyldigt, hvorledes Du slipper bort, naar Du kun ikke røber Dig.

Johan. Men det er det jeg er meest bange for; thi jeg har altid hørt, at naar en Skuespiller gaaer ud, saa skal man egentlig see hvad Karl han er, om han ikke selv stikker igjennem.

Baronen. Kjære Johan! jeg beder Dig, gjør Dig al Flid! røb Dig ikke ved Narrestreger; thi var min Kone ogsaa strafv — fortjente min Kone en lille Revselse for sin Uforsigtighed, vilde jeg dog ikke hun skulde vide, at jeg havde brugt min Tjener for at give hende den; hun skal for stedse være uvidende derom. Svigt ikke min Tillid og jeg skal belønne Dig rigeligt! (gaaer).

Ellevte Scene. Johan (allene).

Den Ubekjendtes Brev gjør min Lykke! Jeg Dummerhoved! hvorfor jeg aldrig selv er faldet paa at skrive saadant et Brev? Jeg kunde have sat Fødder under mit eget Bord for længe siden. Han bad mig, jeg ikke maatte røbe mig ved Narrestreger! Ja det er en egen Sag, som jeg maa overveie. Naar jeg spiller alvorlige Roller, lee altid mine gode Venner ad mig,

saa de ere færdige at briste, og spiller jeg naragtige Roller, saa kan man ikke slaae et Smiil af dem med en Rageknív — det er vel altsaa det bedste at jeg ved denne Leilighed vender Vrangen ud af min Rolle, og skaber mig lidt aved, saa kanskee Baronessen synes desbedre om mig. Jeg kan en Slump deilige Tanker af de nyeste Comedier; dem vil jeg krydbre min Rolle med Vers passer sig ogsaa bedre for saadan en sværmerisk Anonymus, end den flaue Prosa; den vil jeg blot bruge til at sige det med, som min Hukommelse ikke har Vers til.

Tolvte Scene. Johan. Lise.

Lise. Naa, Johan! hvorledes gaaer det?

Johan (fremmed). O, ret godt! jeg er frisk som en Fisk!

Lise. Hvad bryder jeg mig om det? Jeg mener, hvorledes gaaer det med Baronens Skinsyge?

Johan. Du er rigtig en nydelig Dame! Du bryder Dig ikke det mindste om Din Kjærestes Sundhed, men er færdig at sprække af Nysgjerrighed efter at vide om Dit Herskab snart kan komme i Klammeri. Fy for en Ulykke! er det den Aand, der bør besjæle et honnet Tjenestetyende?

Lise. Men hvad stikker ham, Monsieur? Han har selv blandet Kortene, og nu skjænder han paa den, der har hjulpet ham at give dem. Hans Uglspilsstreger ere nok ikke gaaet efter Ønske.

Johan. Der traf Du det, mit Barn! Fanden staaer i Baronen, han er bleven ligegyldig for Sagen — jeg troer at han endogsaa spiser ude i Aften.

Lise. Det er jo fortræffeligt.

Johan. Synes Du det? Fy! Du har nogle slette Moralprinciper.

Lise. Jeg troer det gjerne. Du fortæller jo hver Dag, at vi to passe ypperligt for hinanden. Men det maa jeg fortælle Damerne; det vil sætte lidt Mod i dem; thi De vare ganske bange for Udfaldet.

Johan. Hvorfor det? Jeg er vis paa, at de nok vil sætte Baronen en Voxnæse paa, om han saa havde saamange Øine som Argus! Fandens List er vel behænde, men Qvindelist er uden Ende.

Lise. En smuk Compliment til Din Forlovede! Du troer altsaa ogsaa, at jeg vil narre Dig?

Johan. Langtfra. Jeg troer at Du kan, men jeg haaber Du ikke vil.

Lise. Men hvorfor gifte I Jer, naar I veed at Jeres Koner kan bedrage Jer.

Johan. Herre Gud, lille Lise! Tænderne løbe altid i Vand efter Frugten af Kundskabens Træ.

Lise. Hvis alle Piger tænkte som jeg, saa skulde de Frugter saamen hænge Dig for høit.

Johan. Hvad mener Du med det, Lise?

Lise. At den Pige maatte være gal, som vilde tage saadan en Grobian til Mand. (gaaer).

Trettende Scene. Johan (alene).

Virkelig? Tag mig det ikke ilde op, jeg har dog saa slette Tanker om Din Forstand, at jeg troer Du gjør det. Nu skulde jeg nok være saa gal, at gaae hen og aabenbare hende det Hele, at hun kunde fortælle det, og Baronessen skulde lee mig ud, naar jeg kom anstigende, før jeg havde aabnet Munden — nei, jeg takker — Forsigtighed man aldrig nok kan prise! Desuden har jeg noget bag Øret! Hvad om jeg med det samme kunde faae Lise sat paa en lille Prøve? O, det er den ypperligste Leilighed! — Men det er sandt, jeg maa see til at faae fat paa Lars Portner eller Jens Kudsk! (seer ud af Vinduet) Jens! Jens! — o Du kan jo strigle siden, kom strax herop. — Det er en haandfast Karl; jeg vil ikke tage imod den Velkomst, den Ubekjendte faaer; — men hvad om han nu gav mig en Ditto? det maa jeg forebygge; — men jeg tør dog ikke sige ham Sammenhængen; han kunde sladdre af Skole.

Fjortende Scene. Johan. Jens.

Jens (i Døren med dæmpet Stemme). Vil han mig noget?

Johan. Ja vist! kom ind!

Jens. Ja gaaer det an? jeg kan snart ikke være det bekjendt.

Johan. Kom ind, Dit Fæ! siger jeg.

Jens (nærmer sig langsomt). Her er jeg!

Johan. Vil Du tjene to Rigsdaler i Aften?

Jens. Naar det kan skee med en god Samvittighed, hvorfor ikke?

Johan. Din Samvittighed skal ikke komme til mindste Skade. Du bliver i Aften nede hos Portneren, og naar der kommer en fornem Herre, der begjærer at tale med Baronessen, saa tager Du og Lars en forsvarlig Klo i ham, kaster ham paa Porten og siger: Saadanne Anmodninger fortjene saadanne Svar.

Jens. Hvordan Svar?

Johan. Kan Du ikke forstaae det, Dosmer? saadanne Svar, som at blive kastet paa Porten.

Jens. Naa, saadan? Men troer Du ikke han skulde blive vred derover?

Johan. Jo det troer jeg ganske vist! det skal han ogsaa blive.

Jens. Naa, ja det er en anden Sag! Jeg var bange for at det skulde være Løier, og saa kunde det saa let løbe galt af; for jeg pleier at tage lidt haardt, maaskee han ikke kunde taale det.

Johan. Nei, Du har Ret; derfor maa Du lægge Mærke til, at naar der kommer en anden meget fornem Herre, som siger: behageligt Stævne! saa lade I ham passere!

Jens. Uden videre?

Johan. Du understaaer Dig ikke til at røre ved ham, det siger jeg Dig.

Jens. Nei, nei; jeg skal saamæn ingen Skade gjøre ham!

Johan. Det seer jeg ogsaa helst. Nu kan Du gaae ned og fortælle Lars Portner det, men ellers ingen Moders Sjæl, det siger jeg Dig.

Jens. Nei, nei! Jeg skal nok holde Tand for Tunge, og Lars med, ellers skal han skee al Skam. (gaaer).

Femtende Scene. Johan (alene).

Nu er hele Værket optrukket! Jeg havde virkelig ikke tiltroet mig et saa stort Anlæg til Gavtyvstreger. Ja hvormange medfødte Talenter slumre der ikke i Mennesket, indtil et lykkeligt Tilfælde paa engang jager dem ud af Fjerene. Men jeg maa ikke prale før Tiden; end slumre store Ting i Tidens Skjød! Jeg maa nu først besørge Svaret til Tjeneren, og saa hen til Skrædderen for at faae mig en elegant Klædning — vidste jeg dog et Sted, hvor jeg kunde faae nogen Courage tilleie! tilkjøbs vil jeg aldrig tænke paa, thi saadanne Sjeldenheder kan man ikke veie op med Penge. (løber ud).

Sextende Scene. Greven (kommer).

Her er heller ingen! Hm! jeg gad seet, hvorledes l'aimable Emilie vil tage imod mig. Saa ypperlig en Leilighed til at gotte mig over den trodsige Skjønne, vil jeg ikke lade mig gaae af Hænderne. Kunde jeg blot faae hende itale inden at Baronessen fik det at vide, thi ellers er jeg istand til at fordærve mit nydelige Rendezvous! Ah! hvor jeg glæder mig dertil. Ce soir je ne l'oublierai jamais! Ecoutons! der kommer nogen! Jeg troer sur mon honneur, at Skjæbnen fører mig Offeret i Hænderne.

Syttende Scene.

Greven. Emilie (der vil gaae tvers over Scenen).

Greven. Ah, min Naadige! hvorledes befinder De Dem efter l'événement affreux, som jeg var den ulykkelige Aarsag til?

Emilie. O! De har jo alt gjort Deres Uforsigtighed god igjen.

Greven. De quelle manière?

Emilie. Ved at skaane mig for at fortælle min Broder Alt.

Greven. Ja jeg er en Mand af Ære! Intet skal bringe mig til at røbe en smuk Dames Hemmeligheder.

Emilie. Det har jeg mærket.

Greven. Saameget det endogsaa har smertet mig at erfare, at der gives dem, der kunne prale af en Lykke, som den oprigtigste Kjærlighed ikke har kunnet forskaffe mig.

Emilie. Jeg beder Dem, Hr. Greve, forskaan mig for Deres Smigrerier.

Greven. Især naar jeg betænker, at den Lykkelige er ligesaa foragtelig som misundelsesværdig.

Emilie. O, ondskabsfuld Bagtalelse er Dem ikke mindre fremmed, end paatrængende Smigreri!

Greven. Hvad? De fornærmer mig i et Dieblik, da jeg troede min Discretion havde Fordring paa Deres reconnaissance.

Emilie. Min Herre! ved Deres Uforskammenhed kan De ikke imponere mig. De vil langt snarere kunne gjøre det ved Beskedenhed.

Greven. De bliver ved? Betænk, at hvis jeg siger et Ord til Deres Broder —

Emilie. Skulde De virkelig ikke have udtømt Deres Ondskab i dem De allerede har sagt ham?

Greven. Hvad? jeg skulde have sagt ham noget? Parole d'honneur! jeg har ikke seet ham siden den fatale Affaire —

Emilie. Der lærte mig hvad jeg skal tænke om Deres Parole d'honneur. Fy, Hr. Greve! kan De nedlade Dem til at sladdre paa et Fruentimmer, fordi De har overrasket hende i en Uforsigtighed, som De maaskee vilde finde hoist tilgivelig, hvis jeg holdt det for Umagen værd, at underrette Dem om de nærmere Omstændigheder?

Greven. Mais, mon Dieu! j'enrage! Jeg har sandt for Herren ikke med en Stavelse berørt Sagen for noget dødeligt Creatur. Pas paa, den Landstryger har selv røbet Dem; men De skal blive hævnet! I Morgen lader jeg ham arrestere —

Emilie. For i Overmorgen at lade Dem prostituere.

Greven. Men min Fortræffeligste! jeg kommer her for at forsikkre Dem om min Taushed, og saa overøser De mig med de uretfærdigste Bebreidelser, ja Forhaanelser. Hvad skal jeg gjøre pour manifester min Oprigtighed?

Emilie. Forføi Dem herfra!

Greven. De beder ikke engang, at jeg skal skaane den Ulykkelige, da De dog for

kort siden røbede Dem for at frelse ham fra min Hævn.

Emilie. De feiler, Hr. Greve! Dem var det, jeg vilde frelse — Dem; han havde jo intet at frygte.

Greven. Dog troer jeg ikke, at jeg har Aarsag til at ansee denne besynderlige Interesse for en Compliment?

Emilie. Aldeles ikke!

Greven. Saa takker jeg Dem for Deres Oprigtighed! Den er ligesaa sjelden som piquant! Deres Kjærlighed tør jeg ikke haabe? Ah, jeg vil vide at trøste mig ved Deres Broders Taknemlighed, fordi jeg underretter ham om Hemmeligheder, som han ikke bør være uvidende om.

Emilie. Foragtelige!

Greven. Ah, min Naadige! De har allerede beæret mig med saamange Complimenter, at denne er overflødig for at bringe mig til at vedblive min Beslutning.

Attende Scene. De Forrige. Graun.

Emilie (iler ham imøde). Værdige Mand! De kommer, som De var kaldet, for at fritage mig for at høre flere Fornærmelser af denne Uforskammede, og vise ham ud af Huset, som han fortjener. (neier for Greven) Hr. Greve, jeg har i Dag maattet være Vidne til, at det eneste Vaaben mod Deres Uforskammenhed ere de alvorligste Forholdsregler. Jeg er ikke istand til at overvinde Qvindeligheden, saavel som De er istand til at glemme den Agtelse, De skylder den. Jeg overlader min Sag til denne Mand; han vil sikkert lade Dem føle sin Overmagt over Dem, som De har ladet mig føle Deres over mig. (gaaer).

Nittende Scene.

Greven. Graun.

Greven. Jeg anbefaler mig, Hr. Advocat! (vil gaae).

Graun (træder i Veien for ham). Et Dieblik, om jeg tør bede!

Greven. Kjære ubekjendte Hr. Ven! jeg skulde dog ikke troe, at De vil øve Haandgribeligheder imod mig? Den unge Dame har Uret! Jeg har kun paa den forbindtligste Maade sagt hende nogle forbindtlige Ting.

Graun (hidsig). Tie og hør, hvis De ikke vil føle! Hvor forbindtlige Ting De har sagt hende, lader sig bedst formode af hendes Fortørnelse og Taarer; jeg raader Dem derfor sagtmodig og alvorlig, at De herefter ikke incommoderer hende med Deres forbindtlige Ting. Jeg veed ikke hvad Ærinder De har her i Huset; men kan De lade dem forrette af Deres Tjener, saa gjør De vel imod Dem selv; thi jeg vil indestaae Dem for, at jeg, hvis der endnu engang skeer saadan en Opfordring til mig, ikke lader Dem slippe for saa godt Kjøb.

Greven (gaaende baglænds henimod Døren). Men min Herre! jeg har ikke den Ære at vide, hvem — —

Graun. Jeg beder, uden Complimenter! Jeg er en ligefrem Mand! Hav den Godhed at tage Dem i Agt for Trappen.

Greven (gaaende baglænds ud.) Jeg takker for Deres Opmærksomhed!

Graun. Ingen Aarsag.

Tyvende Scene. Graun (alene).

Hvad mon det var for en gammel Abekat? — Min Hr. Svigersøn kommer til hernede ved Porten at anlægge en Slags Quarantaine, der kan undersøge om de, der vil herind i Huset, ikke ere befængte med nogen sværmersk Smitte; thi skal jeg slutte efter hvad jeg i Dag har oplevet, saa er nok hele Kjøbenhavn med samt Broerne befængt med den; skal jeg slutte fra min Svigersøn, saa lader Ægtestanden til at være et godt Preservativ imod den, hvad Mændene angaaer; Konerne derimod, de maae holdes under stræng Opsigt. Ligne ellers alle de sværmeriske Patienter denne Pikelhering, saa skal jeg være Mand for at holde dem fra Huset i den nødvendige Distance. (gaaer).

Femte Act.

(Gade udenfor Baronens Huus; Lygterne tændte.)

Første Scene. Peer (kommer)

Nei, jeg finder aldrig det Menneske! Nu har jeg løbet op ad een Gade og ned af en anden og seet mig saa stærkt for, at jeg hvert Dieblik har løbet Panden mod godt Folk, og dog kan jeg ikke finde ham. Men hvad skal jeg nu gjøre? gaae ind til Hosbond tør jeg slet ikke, for han kunde i al Sagtmodighed faae i Sinde at give mig et Livfuld Hug; gaae og spankelere paa Gaden tør jeg heller ikke, for jeg er bange for Politiet skal gjøre Kjende paa mig, og troe jeg er en Gavtyv, der gaaer for at see Leilighed, og saa trække mig paa Raadstuen. Ak, Lise! Lise! gid Du skee al Landsens Ulykke for mig Du fik til at løbe med Breve! Jeg dumme Fæ jeg var; kunde jeg ikke have givet det til ham, der gaaer og ringer med Kassen paa Ryggen? saa kunde han have taget Pryglene paa sin Samvittighed! — Ak jeg arme Karl! jeg arme Karl!

(han sætter sig ned paa en Trappe og græder.)

Anden Scene. Peer. Caspar.

Caspar (ved sig selv). Har jeg nu ikke gaaet her og recognosceret i et Par Ti-

mers Tid; men jeg seer ikke noget til den Hund. Havde jeg ham her, jeg skulde ryste ham saa at Hjertet skulde danse i hans Liv, fordi han har ladet mig gaae og patrouillere her saadan en Tid! Min Herre tænker nok, at jeg har absenteret mig af Tjenesten uden Opsigelse. St! der kommer nogen — lad os lægge Øret til — det er altid af Vigtighed at faae at vide, hvad der passerer i en beleiret Fæstning.

Tredie Scene.

De Forrige. Johan (pyntet og indhyllet i Slængkappe).

Johan. Staae mig nu bi, Mercurius, Du Skjælmers og Kunstneres tro Beskyttelse! Feltraabet kunde jeg da have undværet, hvis jeg havde vidst, at den Ubekjendtes Tjener allerede var borte før jeg kom. En Lykke for hans Herre, han undgaaer en god Dragt Prygl. En mægtig Ængstelse min Sjæl betager! Skal jeg ringe paa — eller — flye uden at vove et Angreb? — Nei, fy for en Ulykke! Mod i Brystet! Jeg styrter mig i Farens vilde Hav, at slukke Frygtens Flamme. (banker stærkt paa Porten.) O nu er det gjort; jeg ryster som et Espeløv.

Fjerde Scene.

De Forrige. Lars (med en Knippel). Jens (med en Pidsk).

Lars (griber Johan i Brystet). Hvad godt, goe Karl!

Johan (skriger).

Jens. Du skal lade være at røre ham, har jeg jo sagt. Han skal ikke have sine Hug uden han ikke kan sige Feltraabet.

Johan (glemmer sig selv). Det forbandede Menneske, har jeg ikke sagt —

Jens. Nei, gode Herre, han har ingenting sagt.

Johan (fatter sig). Naa, Du mener Feldtraabet?

Lars (svinger Kniplen). Ja vist; skynd sig lidt, ellers vanker der Prygl.

Johan. Behageligt Stævne!

Jens. Tys, gode Herre! han skriger jo op, saa at hele Gaden kan høre det. Da jeg stod ved Landeværnet, var det Mode at hviske det til hverandre.

Johan. Naa, lad mig nu komme ind.

Lars. Ja vær saa god. (leende) Runden er rigtig. (de lukke op, han gaaer ind).

Jens (idet de lukke Porten). Det er Fanden til Maskerade den. He! he! ye!

Femte Scene. Peer. Caspar.

Caspar. Hvad mon det skal betyde? Det er nok en forliebt Snuushane! Det maa man lade dem, de har indrettet deres Stævnemøder paa en rigtig militair Fod. Et ordentlig Feltraab! "behageligt Stævne!" Var jeg ung, som jeg er fyrig — jeg kunde maaskee ogsaa have godt af det Feltraab, jeg der fik udspioneret.

Peer (kommer langsomt frem). Hvad Fanden var det for en Staahei! Det skulde Hosbond bare vide, saa vilde hans sagtmodige Galde snart løbe over! — Død og Plage! om det var Kampelanken, der har faaet Brevet, saa var jeg ovenpaa! Jeg maa ind og fortælle det til Hosbond. (gaaer hen imod Porten.)

Caspar. Donnerwetter! nei! jeg tager ikke feil; der har jeg min Mand. (han løber hen og griber Peer i Nakken) Stop Kammerat! (halv sagte til Peer, som vil skrige) Hold Mund, eller jeg myrder Dig.

Peer. Aa, Gud naade mig!

Caspar. Vær ikke bange; jeg skal intet ondt gjøre Dig.

Peer. Inte det? det lettede lidt! det er saamen christeligt tænkt af ham! — Men seer jeg ret? det er jo, Drollen splide mig, ham jeg har gaaet og søgt om.

Caspar (barsk). Har Du søgt om mig? Naa, hvad vil Du da?

Peer. Aa, bede ham at han vil lade mig gaae igjen.

Caspar. Det var noget at gjøre Dig Uleilighed for! Men tænk ikke, at jeg er gal! Jeg har gaaet her og patrouilleret altfor længe for at snappe Dig op.

Peer. Snappe mig op? Tænkte jeg ikke nok, at han er en af Politiets Snaphaner!

Caspar. Sladder! jeg har ikke noget at skaffe med Politiet.

Peer. Ikke det? naa det er mig kjært for vores Begges Skyld! Men hvorfor qvæler han mig da saadan? Hvad vil han?

Caspar. Først spørge Dig, hvem Du tjener.

Peer. See! see! og det er just det samme, jeg vil spørge ham om. Der kan vi jo gjøre en lille Tuskhandel med vore Hosbonders Navne.

Caspar. Nei tak! jeg siger Dig ikke min Herres Navn.

Peer. Ikke det! Fy! det er ikke kjønt! Saa plyndrer han mig jo paa en Maade.

Caspar. Ingen Snak! tal, eller jeg slaaer Dig for Panden!

Peer (brøler). Au!

Caspar. Vil Din Hund tie stille, siger jeg!

Sjette Scene.

De Forrige. Eichen (i Overkjole).

Eichen. Hvad er her paa Færde? (han gaaer hen imod dem) Hvad, er det Dig, Caspar?

Caspar. For Satan! min Herre!

Men hvor i al Verden, hvor kommer De her, Hr. Capitain?

Eichen. Jeg har ventet paa Dig hele Tiden, for at Du skulde føre mig hen til Baronens Huus; men da Du ikke kom, blev jeg nødt til at forsøge, om jeg ikke selv kunde opspørge det. Det skal jo være heromkring?

Caspar. Ja der er det.

Eichen. Ypperligt! Men hvad er det for et Menneske Du staaer der og holder paa?

Caspar. Det er ham, der bragte mig Brevet, og som De vilde have fat paa.

Eichen. Men slip ham dog; Du qvæler ham jo.

Caspar. Jeg vil lystre, Hr. Capitain! men jeg er bange at Knægten escaperer.

Peer. Aa nei! Gode Herre, lad ham bare slippe mig, saa skal jeg sige alt, hvad De vil have.

Caspar. Nu vel da! Tal nu! (slipper ham.)

Peer. Ja naar vi sees igjen! (løber, men bliver staaende paa Udkig ved et Hjørne.)

Caspar. Sagde jeg det ikke nok? der staae vi! Vi kunde pillet alting ud af ham; men nu er han Fanden i Vold.

Eichen. Det er det samme; jeg vil dog snart faae alt at vide. Gaae hen og bank paa Porten.

Caspar. Ja nok! Der skal vist ellers være en stor Forsamling af Folk, der komme i samme Ærinde som De; nu nylig gik der Een ind.

Eichen. Saa?

Caspar. Ja jeg saae ham selv. Men han havde sit ordentlige Feltraab. Det er underligt, at De ikke ogsaa har faaet Parolen.

Eichen. Narrestreger!

Caspar. Det er saa sandt, som jeg staaer her for Deres Øine. I Førstningen vilde to Grobianer, der have Vagt ved Porten, ikke lade ham slippe ind, og truede ham endogsaa med Prygl, men saasnart han sagde: behageligt Stævne! aabnede de strax Fæstningens Porte, og lode ham passere ubehindret.

Eichen. Det var artigt! Bliv, jeg vil selv banke paa, saa kan Du gaae hjem, og holde et vaagent Øie med alt; thi jeg troer sikkert at den smukke Person, som var hos mig i Dag, har noget isinde imod mig. Skulde der hændes noget, saa kom herhen og vent mig.

Caspar. Som Capitainen befaler; hvorvel jeg gad forbandet gjerne see hvorledes De slipper ind. (gaaer.)

Syvende Scene.

De Forrige (uden Caspar, strax efter) Lars og Jens.

Eichen (banker). Maaskee Feltraabet ogsaa kan gjøre mig Tjeneste.

Lars og Jens (springe ud og omringe ham). Ha see, der have vi den anden.

Eichen. Hvad gaaer der af Jer?

Lars. Det skal han faae at see; siden han ingen Feltraab har, saa skal han have Prygl.

Eichen. Hvem har sagt Dig, Slyngel, at jeg intet Feltraab har?

Lars (forbauset). Har han da ogsaa Feltraab?

Eichen. Behageligt Stævne!

Jens. Nu har jeg da hørt det med! Hvad skal vi gjøre ved det, Lars?

Lars. Det veed jeg ikke, Jens!

Eichen. I skal lade mig passere, og tage imod en Drikkeskilling, fordi I passe saa godt paa Jer Post. (giver dem Penge.)

Jens. Skal vi det? ja gu vel! Det ene kan jo ogsaa ret godt enes med det andet. Han har jo Feltraab —

Lars. Og saa maae vi lade ham passere.

Eichen. Naturligviis.

Jens og Lars. Ja saa passeer da! (Eichen gaaer ind.)

Jens (idet de lukke Porten). Naar Fanden mon han skal komme, som skal have den lange Næse? det gad jeg vidst.

Ottende Scene. Peer (kommer frem).

Nei, det var gou den rigtige! Men hvad mon dog alt det skal blive til? Den ene bliver ved at komme efter den anden! Hum! hum! hvem skulde dog troe saadanne Dele om Hosbonds Datter? hun har altid seet saa skikkelig ud! — Ja de Fruentimmer, de Fruentimmer! det er nogle Falskeblakker, alle tilhobe, undtagen Lise; jeg troer dog at hun er et meget rielt Menneske, naar hun bare ikke havde ført mig i den Vilderede — — Der kommer, Drollen tage mig, nok een! He! he! he! (trækker sig tilbage.)

Niende Scene.

Peer. Greven (indhyllet i en Kappe).

Greven (nynnende).

Einsam bin ich, nicht alleine,
Denn es schwebt ja süß und mild
Um mich her im Mondenscheine
Dein geliebtes theures Bild!

Ah! quel moment pour mon coeur! Naar jeg kun ikke træffer paa den **Lourdaud**, som tracterede mig saa infamt før! Han var istand til at slaae Arme og Been itu paa mig! hvad det dog har været for en Person? impertinent var han, det er vist! Nu vil jeg banke paa Porten, og

saa flyve i Armene paa den huldeste Engel af Verden. (banker paa).

Tiende Scene.

De Forrige. Lars og Jens.

Jens. Gu kom Karlen! Hvad godt, gode Herre?

Greven (med forstilt Stemme, hyller sig tættere ind i Kappen). Hvad godt? Jeg vil tale med Baronessen.

Jens. Vil gode Herre tale med Baronessen? Naa, saa det er Dem vi have ventet paa?

Greven. Ja det er mig!

Lars (hæver Kniplen). Saadanne Anmodninger fortjene saadanne Svar.

Greven (springer til Side). Hvad skal det betyde?

Jens (griber ham i Armen). Det skal De nu strax faae at see!

Greven (raaber). Hjelp! Mord! Overfald!

Jens (slipper ham). Død og Plage! om Vægteren kom!

Lars. Ja saa er Fanden løs.
(de smutte ind).

Ellevte Scene. Greven. Peer.

Greven. Men hvad er alt dette! vil man gjøre Nar af mig? "Saadanne Anmodninger fortjene saadanne Svar," sagde den Lømmel; men jeg har jo ingen Anmodninger gjort hende! Ah! skulde det være den impertinente belle-soeur, som er kommen efter dette uskyldige Rendez-vous, og har sat Folkene ud paa mig af Ondskab! — Det ligner hende virkelig — det ligner hende!

Peer (er kommen hen til Greven). Det gik naadige Herre, som det gik mig; De havde nær faaet Børst.

Greven. Hæ? — paysan!

Peer. Hvad behager? De andre gik det bedre; de slap ind! Ja, he! he! he! saadan gaaer det i Verden. Vi staae her, som to Tosser, mens de andre leve i Herrens Glæde.

Greven. Hvad er det Du staaer der og snakker, Menneske? Hvad er det for andre? —

Peer. Ih! dem som havde Feltraabet.

Greven. Feltraabet, hvad er det?

Peer. Veed De, som en gammel fornemme Mand, ikke hvad et Feltraab er? Der kom to og sagde: behageligt Stævne — strax slap de ind, men det forstaaer sig, der er da ogsaa Forskjel paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager, for den ene var saagar Capitain.

Greven. Capitain!? Ei! ei! og hvoraf veed Du det?

Peer. Jeg hørte jo hans Tjener sige det.

Greven. Hans Tjener?

Peer. Ja det er ret en grov Knold med et graat Skjæg som en Tyrk, og en Stemme som den værste Stud.

Greven (ved sig selv). En vérité! Alt træffer ind! Frøken Viisnæse har sat Capitainen Stævne, og for at hævne sig paa mig, og holde mig borte, har hun givet Folkene Ordre til at banke mig af. J'enrage! — Men den anden? Ah! en Medvider, en Hjelper; men bliv kun — Jeg vil strax hente Vagten og lade Landstrygeren arrestere idet han smægter i hendes Arme; hun bliver prostitueret; Baronen faaer alt at vide, og jeg faaer den eclatanteste Satisfaction. (gaaer).

Tolvte Scene. Peer (alene).

Det var rigtig en galant Mand den! Han gik sin Vei uden at sige saameget, som: Tak min Søn for god Underretning! og jeg var dog den eneste, der havde Medlidenhed med ham. Nei, de Dage ere forbi, da Skikkelighed og Levemaade trivedes blandt Folk! Det klogeste jeg kan gjøre, er at gaae ind og fortælle Hosbond hele Pasasen, han er af den gode gamle Verden, grov og rundhaandet, det kan bære sig til, at han griber i Lommen. Bare jeg var vel inde af Porten! Mon jeg ogsaa skal have Feltraab? Det er godt at jeg kan det, hvis jeg skulde komme i Knibe. (banker.)

Trettende Scene.

Peer. Lars. Jens.

Lars. Naa er det Dig?

Peer (trækker sig frygtsom tilbage). Javist er det mig, Kammerat!

Jens. Naa, spadseer ind, Kammerat!

Peer. Kan jeg gaae ligeind?

Jens. Ja hvorfor skulde Du ikke kunne det?

Peer (sagte). He! he! he! jeg behøver intet Feltraab! Død og Kritte, hvor er jeg estimeret! (gaaer stolt ind ad Porten).

Jens. Hvad Fanden gaaer der af ham? Den Tosse har da vel ikke ogsaa Feltraab?

Lars. He, he, he! Nu tænker jeg, de Narrestreger ere forbi.

Jens. Ja nu kommer det an paa, hvorledes de skal passere ud igjen.
(de gaae ind).

Fjortende Scene.

(Salen fra anden Act; det er mørkt.)

Baronen (staaer i Baggrunden med Hovedet støttet paa Armen, som han hviler paa Piedestalen). Jo han bliver længe borte. Jeg har ligesom en Feber i Kroppen af Angst. Jeg elskede hende saa inderligt, men jeg troer,

Gud forlade mig, at siden jeg fik Nys om hendes Utroskab, elsker jeg hende til Raseri! Men bliver jeg overbeviist om hendes Brøde, da skal heller intet, uden min Smerte over Tabet af hende, overgaae mit Had og min Foragt! Stille, der kommer nogen! Hurtig i mit Skjul. (springer bagved Skjærmbrettet.)

Femtende Scene.

Baronen (skjult). Lise (der fører Johan ved Haanden).

Johan (med forstilt Stemme). Jeg beder Dig, min Glut; hvad jeg har at tale med Din Frue, kan jeg ligesaagodt sige hende i Mørke som ved Lys — og bedre. Men lille Skjelm! Du har ladet mig vente fordømt længe. Du slipper ikke af mine Arme, før Du har kjøbt Din Frihed med et Kys.

Lise. Jeg troede, at De snarere trængte til at kjøbe noget hos mig, end jeg hos Dem. Berøver De mig min Frihed, saa bryder jeg min Taushed, og det kunde have slemme Følger.

Johan. Den, der kjøber Din Taushed, har vel ogsaa Tilladelse til at forsegle Din Mund?

Lise. Forstaaer sig, naar jeg ogsaa strax igjen maa bryde Seglet.

Johan. Min Engel, lad Glandsen af denne Ducat være Dig en Erindring om dette søde Øieblik. (kysser hende.)

Lise. Nu vil jeg melde Dem. (løber ud.)

Sextende Scene.

Baronen (skjult). Johan.

Johan. Den Prøve løb da ikke meget trøsteligt af. Den Tøite! For en Ducat bryder hun den Troskab, hun har svoret mig. Den Judas! — hun kan ikke modstaae Guldet — ja rig skal hun da ikke blive af det hun fik; thi naar hun nøiere examinerer Ducaten, saa vil hun finde den forvandlet til en Regnepenge. Der kommer nogen! Jeg ryster, saa mine Tænder dirre i Munden, og alle de deilige Sentenser, jeg kan uden ad, vælte omkring i mit Hoved, som Lykkenummerne i en Collecteurkasse.

Syttende Scene. De Forrige. Emilie.

Emilie (med et Lys, som hun sætter paa Piedestalen, saa at Scenen dog bliver dunkel). Min Herre! hvor besynderligt De end har tilkjendegivet Deres Ønske at tale med mig, saa har jeg dog ikke kunnet overvinde mit Kjøns naturlige Svaghed: Nysgjerrigheden, men har tilladt Dem at komme.

Baronen (sagte). Det er min Søster!

Johan (sagte paa samme Tid). Det er jo Frøken Emilie. Men jeg skulde jo tale med Baronessen. — Jeg vil lade, som jeg troer at det er hende.

Emilie. De kalder Dem i Deres Brev min Ungdoms Ven.

Johan (meget forlegen). Ja min naa — naadige Baronesse. — Der var en Tid — da vi var meget libne — (sagte) Au, nei, det duer ikke.

Emilie Jeg har ikke den Fornøielse at gjenkjende Dem.

Johan (som før). En fem Aars Tid forandrer meget, gjør Kindens Roser —

Emilie. Tør jeg udbede mig Deres Navn?

Johan. Mit Navn? (sagte) hvad Fanden skal jeg nu svare? (høit) Mit Navn — det kan jeg ei saa lige Hr. Rid — Om Forladelse, min Naadige! sige; men vær forvisset om, jeg har et gam — et ærligt Navn. (trækker sig forlegen tilbage, og kommer til at staae i Nærheden af Skjærmbrettet).

Baronen (sagte). Plager Fanden Mennesket!

Emilie (sagte). Jeg synes jeg har hørt hans Floskler før. Jeg troer, at det Menneske er ikke rigtig i Hovedet. (høit) Tør jeg da udbede mig Deres Ærinde?

Johan. Jeg kommer ei at rø —

Baronen (hvisker ham hæftigt i Øret). Tal Prosa, Knægt!

Johan (forskrækket). Hvad behager?!

Emilie. Hvad feiler Dem, min Herre?

Johan. Jeg — jeg syntes, at Deres Naade — sagde noget — (sagte) Uh! Angstens Sved hagler ned over mig.

Emilie. Jeg spurgte om Deres Ærinde.

Johan. Mit Ærinde — er at forsikkre — Deres Naade om min Høiagtelse og (sagte) Uf! nu kniber det (høit) min Kjærlighed!

Emilie. Tør jeg ikke spørge, hvilket Ord eller Blik af mig, der har givet Dem Mod til at gjøre mig en saadan Forsikkring?

Johan. Ih — bevares — Deres Naade — jeg er saa overbeviist om Deres Skikkelighed — og gode Sæder —

Emilie (haardt). De maa vist have forandret Dem særdeles siden Deres Barndom, siden De dengang var min Ven.

Johan. Ja — ganske vist — det har jeg ogsaa!

Emilie. Kun ikke til Deres Fordeel.

Johan. Nei — (sagte) kunde jeg nu gjøre en ganske simpel, simpel Udgang — det var dog den brillanteste jeg havde gjort mit hele Liv.

Emilie. Det lader ellers til, at De heller ikke kjender mig mere.

Johan. Deres Naade — (sagte) bare hun ikke kjender mig; thi saa bliver Fanden løs!

Emilie. Jeg nægter ikke, at Deres

originale Opførsel gjør mig nysgjerrig efter at see, om jeg virkelig ikke alligevel skulde kunne gjenkjende Dem.
(gaaer efter Lyset.)

Johan (sagte). O, jeg elendige Menneske! nu er Hundrede og eet ude!

Baronen (sagte). Den fordømte Knægt!

Emilie (med Lyset, til Johan, som trykker Hovedet ned i Kappen). O, see kun paa mig, min Herre! De er virkelig ligesaa bly mundtlig, som uforskammet skrivtlig.

Baronen (der er traadt frem og har listet sig hen til Døren, lader, som om han træder ind). God Aften! hvad gaaer her for sig?

Emilie (forskrækket). Min Broder!
(taber Lyset, der gaaer ud, og iler bort.)

Attende Scene. Baronen. Johan.

Johan. O Himlen velsigne Dem, naadige Herre! De har frelst mig fra Pinebænken.

Baronen. Dosmer! tænker Du ikke mere paa Din Herres Ære, end at Du ved Dine Narrestreger udsætter ham for Prostitution.

Johan. Narrestreger! De fordrer for meget, naadige Herre! I Førstningen flød det ret kjønt for mig; men da De forstyrrede mig, blev jeg saa fortumlet i Hovedet, at jeg vidste hverken ud eller ind.

Baronen (ved sig selv). Hvorfor kom min Søster i min Kones Sted? Jeg kan ikke blive klog paa alt dette.

Johan. Der kommer nogen paa Trappen!

Baronen. Nu, hvem kan det være? Jeg vil dog staae paa Luur engang endnu; gjør det ingen Nytte, saa maaskee det giver Fornøielse; havde jeg været en rolig Tilskuer, da havde den sidste Scene ikke været ilde. (gaaer bag Skiærmbrættet) Hvad staaer Du der for? Afsted med Dig!

Johan. Med største Fornøielse.
(vil gaae ud.)

Nittende Scene. De Forrige. Eichen.

Eichen (støder paa Johan i det han træder ind). Om Forladelse! tør jeg spørge, hvem jeg har den Ære at træffe?

Baronen (sagte). Hvem er det!

Eichen (til Johan, som tier). Maa jeg spørge, hvem jeg har den Ære at tale med?

Johan (lister sig tilbage). Du kan snarere spørge, hvem Du har den Ære ikke at tale med. Jeg vil lade Fanden svare ham, men see jeg slipper vel ud.

Eichen (høiere). Jeg har i Mørke vandret omkring i hele Huset; men ikke truffet paa nogen; derfor beder jeg Dem sige mig hvor jeg er.

Johan (lister sig hen imod Døren). Ja bliv saa længe! Man skal see at det ogsaa er en Anonymus. Ja det er et Levebrød jeg ikke misunder min værste Fiende.

Eichen. Hvad skal det betyde? Her var nogen, det er jeg vis paa! (trækker Kaarden og raver omkring) Hvem der?
(træffer Johan.)

Johan. Uf! stik mig ikke ihjel ovenikjøbet!

Eichen. Hvem er De? Hvorfor svarer De ikke?

Johan. Jeg skal svare paa Alt, hvad De befaler, naar De blot vil have den Naade at stikke Sablen i Skeden.

Eichen. Er jeg nær ved Frue Baronessens Værelse?

Johan. Ja ligeudenfor det!

Eichen. Vil De behage at føre mig hen til det?

Johan. Nei, det maa De forlade mig — ikke for al Verden!

Eichen. Det er besynderligt! Hvem er De da, min Herre? dog vel ingen Tyv?

Johan (trækker sig henimod Skjærmbrettet). Nei langtfra, jeg er —

Eichen (med stærk Stemme). Nu, hvem er De da? tal eller jeg hugger til!

Johan. Ah! jeg er — o der kommer nogen! Hvor skal jeg skjule mig?

Baronen (hæftig og halv høit). Afsted med Dig!

Johan (sagte). Jeg arme Menneske!
(skjuler sig bag Piedestalen.)

Eichen (der har hørt Baronens Ord). Hvad behager? Hvad Fanden er det? Jeg troer her spøger. (med stærk Stemme) Tal, hvem der end er, hvis De har Deres Liv kjært.

Tyvende Scene.

De Forrige. Baronessen.

Baronessen (med Lys i det hun kommer ind). Skulde det være min Mand, der skjændes med den Fremmede? Jeg maa see at stille ham tilfreds. (seer Eichen, der har kastet Kappen) Hvad seer jeg? (sætter Lyset paa Bordet.)

Eichen. Jeg beder, at De ikke vil vredes, om jeg er saa ubeskeden, først at udbede mig Deres Navn.

Baronessen. Jeg er Baronesse Sellsdorff.

Eichen. O saa er det ikke hende — jeg er det lykkeligste Menneske —

Baronessen. Men hvad betyder dette?

Eichen. O Amalie! kjender Du mig ikke mere? har Tiden udslettet alle mine Træk af Din Hukommelse? (stryger sit Haar tilside) See dette Ar, som jeg engang fik for Din Skyld —

Baronessen (styrter i hans Arme). O Gud! er det Dig! Ved hvilket Underværk kommer Du her?

Baronen (sagte) Satan og al Ulykke! det er jo den Rette!

Baronessen. O Gud! jeg kan ikke fatte mig igjen! Hvor er jeg lykkelig!

Baronen (sagte). O! Du utroe Qvinde!

Eichen. Længsel efter at see Dig, førte mig herhid. (med stærk Stemme) O, hvor ofte har jeg ikke med hede Taarer bedet Gud, at jeg atter maatte see Dig igjen! hvor ofte —

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Emilie.

Emilie. Men hvad er her dog paa Færde? (Hun seer Baronessen, som hviler i Eichens Arme) Min Søster, hvad gjør Du!

Eichen (løfter Hovedet i Veiret). Hvilken Stemme! — Gud! Emilie!

Emilie. Ha! hvad seer jeg! (Hun bliver afmægtig).

Baronessen. Hvad er det?

Eichen. Emilie! Emilie! kom til Dig

Baronen (sagte). Jeg vil være fordømt, om jeg kan finde andet ud af det, end at jeg er den completteste Nar af alle Kjøbenhavns Ægtemænd!

Baronessen. Ah; der gaaer et Lys op for mig.

Johan (sagte). For mig er det bælmørkt.

Emilie (kommer noget til sig selv igjen). Falske! hvad har jeg seet?! og Du, Amalie! — o, jeg Ulykkelige!

Baronessen. Du farer vild, Søster — det er —

To og tyvende Scene.

De Forrige. Graun (fulgt af) Peer.

Peer. Ja det er, som jeg siger, Hosbond.

Graun. Ja her har jeg selv Troen i Hænderne. (til Baronessen) Skjændige, er det Din Troskab mod Din Mand? Er det Din Sædelighed og Agtelse for Dyden.

Baronessen. Men —

Graun. Tie stille! jeg vil ikke høre et Ord! Jeg veed altforvel hvad her foregaaer. Jeg er underrettet om alt — og De, min Hr. Forfører —

Eichen. Min Hr. Baron —

Baronen og **Johan** (sagte). Baron!

Peer. Han troer at Hosbond er Baron!

Graun. Tie stille, min Herre. Fy! De bærer Ærens Dragt, og De findes paa Skjændselens Veie.

Baronessen og **Eichen.** Men —

Graun. Tie, Uværdige! — Jeg veed, at De er her ikke ene, min Herre! Her er en Forfører endnu; men jeg skal opsøge ham og hævne den fornærmede Ægtemand — jeg skal —

Johan (uvilkaarlig). O, jeg ulykkelige Menneske!

Alle. Hvad var det?

Graun (gaaer hen imod Piedestalen). Aha! her have vi den anden smukke Person. Hvem er De, min Herre? hvem er De? tal, eller jeg skal —

Johan (med sin naturlige Stemme). Aa jeg skal tale med største Fornøielse!

Baronessen (seer paa Johan). Hvad! min Mands Tjener!

Peer. Johan! hvor den Skjælm har maiet sig ud!

Graun. Hvorledes! ogsaa den Slyngel har Stævnemøder her? Naa, det manglede kun endnu! Hvad skal jeg tænke om alt det? er Huset sat paa den anden Ende?

Johan. Jeg beder meget om Forladelse — men —

Graun. Tie, Uforskammede! og gaae fra mine Øine. (Johan vil liste sig baglænds ud) Jeg skal siden snakke med Dig, og det saaledes, at det skal dundre for Dine Øren. (løfter sin Stok).

Johan. Jeg skal aldrig gjøre det mere. (vil springe tilside, men snubler, hvorved han kommer til at støde Kaffeloonsskjærmen om.)

(paa eengang)
Baronessen. Min Mand!
Graun. Min Svigersøn!
Emilie. Min Broder!
Eichen. Hvad er det?
Peer. Den naadige Herre!

Baronen (træder frem). Ja det er mig, som har været Vidne til den nedrigste Kones Troløshed!

Baronessen. Adolph, jeg er —

Baronen (med Værdighed). Den foragteligste Hyklerske! — tir mig ikke med opdigtede Undskyldninger — det kunne komme til at fortryde Dig! — O, jeg har elsket Dig ligesaa høit, som jeg i dette Øieblik afskyer Dig! — Det er sandt, jeg var letsindig og skjødesløs imod Dig, men det formilder ikke Din Brødes Afskyelighed; thi den er ældre end vort Ægteskab.

Baronessen (vil kaste sig om hans Hals). Min Adolph, Du miskjender mig!

Baronen. Uværdige! det har jeg gjort; — nu kjender jeg Dig — jeg vil ikke see Dig mere; men Du skal vide, hvad Du har tabt. Endnu i Morgen vilde jeg have givet efter for Dine Bønner; — dette var den Hindring, jeg ønskede at beseire før jeg fulgte Dig ud paa Landet, og hos Din redelige Fader —

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Lise. Jens. (Strax efter) Greven med en Underofficeer.

Lise. Frue Baronesse! Frue Baronesse! De bryde ind i Huset!

Jens. Nei, Død og Plage! skal vi holde alle de Karle ude, fordi de ikke have Feltraab, saa maae vi have et

heelt Compagnie Soldater til Beskyttelse.

Graun. Hvad er det?

Jens. Det er en Herre med Vagten; han kommer op ad Trappen alt hvad Tøiet kan holde.

Alle. Hvad for noget?

Greven (træder ind, og siger ud af Døren). Vagt, besæt denne Dør, lad ingen slippe ud! God Aften, mine Herrer og Damer! lad Dem ikke forstyrre; jeg vil blot rense Deres Selskab.

Baronen. Hvad betyder det, Hr. Greve?!

Greven. Vous le verrez, monsieur le comte. (gaaer hen imod Capitainen. Til Underofficeren) Der staaer Deres Arrestant!

Alle. Arrestant!

Emilie (nær ved at segne om). Hans Arrestant!

Underofficeren. Hr. Capitain von Eichen! jeg arresterer Dem i Kongens Navn, og udbeder mig Deres Kaarde.

Eichen. Jeg troer ikke at vanære min Kaarde ved at overgive den i en Vaabenbroders Haand; jeg vilde have gjort det, hvis jeg for kort Tid siden havde fulgt min Hæftighed og fugtlet Dem med den.

Greven. Hvorledes? De vover endnu at fornærme mig, Snigmorder!

Alle. Snigmorder!

Eichen. Om kort Tid kræver jeg Dem til Regnskab for dette, som mere.

Greven. Tænk De blot paa det Regnskab, den straffende Retfærdighed vil kræve af Dem. (ondskabsfuld til Emilie) De synes ikke at tage Dem det saa nær for Capitainen, som da vi før saaes hos ham.

Emilie. Nederdrægtige!

Eichen. Jeg vil ikke forlade et Sted, hvor min Nærværelse forvolder saamegen Urolighed, og hvor saamange ere forsamlede, der have Krav paa min Kjærlighed, uden at jeg har sagt, hvem jeg egentlig er. Velan —

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Caspar.

Caspar (endnu udenfor). Jeg forlanger jo ikke at komme ud igjen førend Beleiringen er hævet, naar jeg bare maa komme ind! (træder ind) Jeg beder hele det høistærede Selskab om Forladelse! jeg vidste, at Vagten var i Hælene paa min Capitain, som er her; derfor gik jeg saa lige til. Glæde! Glæde, Hr. Capitain! maa jeg bede om min Ducat. Her er en Brevpakke, med Deres virkelige Navn, fra Deres Correspondent!

Eichen. Hvad siger Du?

Caspar. Sandhed, Hr. Capitain! (læser) "An Herrn Georg Friedrich Graun!"

Graun, Emilie, Baronen. Hvad hører jeg?

Graun. Skulde det være muligt? — Min Søn!

Capt. Graun. Hvad? De er min Fader? — O elskede Fader! ja det er Dem.

Emilie (om Capitainens Hals). O, nu er Gaaden løst! Hvor jeg er usigelig lykkelig!

Graun. Min Søn! — Hvad skal jeg troe om alt dette?

Baronessen. Jeg troer, at Sagens Oplysning maa skee fra forskjellige Sider. Skinsyge har nok ogsaa været med i Spillet.

Baronen. Jeg tilstaaer det, kjære Amalie! men den oprigtigste Anger og den ømmeste Kjærlighed skal forsone det.

Baronessen. Emilies og min Letsindighed ved at tillade Stævnemødet, fortjente ogsaa en lille Revselse; lad os ansee disse Ubehageligheder derfor.

Graun. Men siig mig, Georg, hvorfor bliver Du arresteret som Snigmorder?

Capt. Graun. Jeg haaber, at dette Brev frikjender mig, og tilbagegiver mig min Kaarde. (viser Greven et Document) Behag at læse, Hr. Greve!

Greven. Capitain Georg Friederich Graun, der hidtil har levet under Navnet Eichen — aldeles frifunden — (meget høflig) Hr. Capitain, jeg beder tusinde Gange om Forladelse, at jeg har foraarsaget Dem og Deres høistærede Familie saamange Ubehageligheder; men — De vil indsee, at min Families Ære ligger mig paa Hjertet —

Capt. Graun. Derpaa har jeg seet Beviser.

Greven (til Underofficeren). Vil De tilbagegive Hr. Capitainen hans Kaarde; jeg skal selv følge med for at bringe Sagen i Rigtighed. Jeg anbefaler mig! votre très-humble.

(gaaer med Underofficeren, Jens følger efter).

Fem og tyvende Scene.

De Forrige (uden Greven, Underofficeren og Jens).

Graun. Men Georg, hvorfor har jeg ikke hørt noget fra Dig før?

Capt. Graun. Jeg vilde fortjene min Faders Kjærlighed og Tilgivelse, før jeg bønfaldt ham derom.

Graun. Brave Dreng! Men nu vil vi hellige Aftenen til at høre Dit Levnetsløb, og til at forjage de dunkle Skyer, der endnu hvile over denne Aftens Handelser. (til Johan) Men Knægt! staaer Du der endnu? Jeg gad dog nok vidst, hvad Du har havt her at bestille.

Baronen. Med Skamfuldhed maa jeg tilstaae, han kom paa mine Vegne.

Johan. Men det skal aldrig skee me-

re, det forsikkrer jeg. Aldrig er jeg gaaet fra det i nogen Rolle, som i den. Og saa gjorde jeg Opdagelser for en Regnepenge, som jeg ikke vilde have havt for en Ducat.

Lise. Saa det var en Regnepenge, Du gav mig? Fy! Din Skjælm!

Baronen. Min dumme Streg er bleven haardt straffet ved Dine —

Johan. Hr. Baron! jeg indseer fuldkommen mine dumme Streger, og dog er jeg ligesom de hidsige Lotteriespillere; jeg gjør stedse en ny, i den Tanke, at den dumme Streg dog engang maa falde godt ud — jeg har ogsaa isinde at gjøre en igjen, ved at tage denne skjelmske Tøs til Kone, hvis De tillader det.

Peer. Nei, tak Kammerat! jeg har ogsaa friet til hende, og bærer en forsvarlig Kjærlighed til hende.

Graun. Hold Du Munden, og kjævles ikke med ham, om at komme ind i den evige Ild!

Peer. Ja Hosbond er altid saa trodsig! (til Lise) er det ikke sandt, at Du elsker mig i al Tugt og Ærbarhed?

Lise. Hvem har bildt Dig det ind? Nei, naadige Herre! skal jeg have en af to, tager jeg heller den fiffige Nar, end det dumme Fæ!

Johan. Skam Dig dog, at kalde Din tilkommende Mand en Nar i saamange Menneskers Paahør.

Lise. Det havde jeg ikke gjort, hvis De ikke havde kjendt Dig i Forveien.

Baronen. Ja tager hinanden, jeg skal nok give Jer et klækkeligt Udstyr, naar I love mig Taushed; thi efter denne Aftens Tildragelse kan ingen af Jer blive i mit Huus.

Lise og Johan. Vi takke!

Peer. Saa, nu kan jeg gaae hen, og græmme mig ihjel! Jeg faaer saa aldrig nogen Kjæreste; thi kunde saadant et dydigt Fruentimmer føre sig saa skammelig op, hvad skal jeg saa troe om alle de andre? (gaaer).

Sex og tyvende Scene.

De Forrige (uden Peer).

Capt. Graun. O Emilie! hvor jeg er lykkelig. Jeg kom herhen for at finde en Søster, og maaskee en Fader — jeg fandt ikke alene dem, men ogsaa en elsket Pige!

Baronen. Men Emilie! hvor har Du havt Leilighed til at forelske Dig i Capitainen — det er mig en Gaade.

Baronessen. Som jeg kan løse Dig.

Baronen. Du gjør mig nysgjerrig.

Baronessen. Men før jeg løser den, maa Du sammenknytte disse to — jeg troer de fortjene hinanden.

Baronen. Han er jo Din Broder, og en brav Mands Søn. (fører dem imod hinanden) Bliver saa lykkelige, som vi vare i den første Maaned af vort Ægteskab; søger aldrig den Glimmer, jeg svævede efter i den anden; og deler med os den huuslige Lykke, vi lærte at kjende i den tredie, og ville stræbe at bevare vort hele Liv.

Af denne Samling er hidindtil udkommet:

Emilie Galotti, 24 Sk.
Pachaen i Suresne, 8 Sk.
Landsby-Sangerinderne, 14 Sk.
Tre Maaneder efter Brylluppet, 30 Sk.

Rettelse i Landsby-Sangerinderne.

S. 17, Spalte 1, Lin. 28 f. n. istedenfor: (til Agathe og Gianina), læs: (til Rosa og Agathe).

Kjöbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

Originalt Lystspil i een Act.

Personerne:

Stork, Kjøbmand fra Jydland.
Charlotte, hans Broderdatter og Myndling.
Carl Selman, Lieutenant i Søetaten.
Muller, Eier af Værtshuset: Diamanten.
Frederik, Lieutenantens Opvarter.
David, Opvarter i Værtshuset.

(Skuepladsen forestiller en smuk, meubleret Sal med to Dørre til høire, nummererede 1-2; to Dørre til venstre, nummererede 3-4, og en i Baggrunden; paa Bordet staae tændte Lys).

Første Scene.

Selman (alene, sidder med Haanden under Kinden ved Bordet; efter et Øieblikls Forløb springer han op og gaaer hæftig frem og tilbage).

Fanden tage alle egensindige og egennyttige Formyndere! — Min arme Charlotte! hvorledes skal jeg frelse Dig? — ja, frelse Dig; thi Berger er ikke alene min Medbeiler; men hans Fader er en Nidding, der vil givte sin Søn med Dig, for at frelse sig fra Fallit ved Dine Penge. (seer paa et Brev, der ligger paa Bordet). Jeg troer, jeg kan dette Brev udenad, og dog læser jeg det igjen; det forekommer mig altid, som om jeg havde oversprunget et Ord, der kunde give mig Haab. (læser Brevet) "Kjæreste Carl! den skrækkeligste Fremtid venter mig; min Onkel har kaldt mig hjem fra min Tante i Fyen, han vil føre mig til Kjøbenhavn, for at givte mig med en Søn af sin gamle Handelsven, Commerceraad Berger, en Mand, som han aldrig har seet; men som destoværre maa have hørt noget Godt om mig. Min stakkels Tante, der kjender Dig og Din Kjærlighed til mig, har søgt at stemme min Onkel til Din Fordeel; men forgjæves; han er saa indtaget af Bergers Forslag, at han vil, at jeg strax skal givte mig med Sønnen, naar vi komme til Kjøbenhavn, som desværre vil skee den 16de." — For Satan! før skal jeg knække Halsen baade paa Frier og Formynder!

Anden Scene. Selman. Frederik.

Frederik. Herr Lieutenant! han kommer! han kommer!

Selman. Hvem?

Frederik. Den gamle Drage med Skatten.

Selman. Hvad siger Du?

Frederik. Han kaster Anker her inden ti Minuter.

Selman. Hvorledes?

Frederik. Som De befalede, laae jeg paa Udkig uden for Vesterport. Jeg havde krydset saadan et halvt Glas eller noget mere, saa seer jeg et gammelt Skrog af en Chaise komme rullende! Holla! tænkte jeg, der har vi Personen. Jeg lagde mig klods paa Fartøiet, og da vi fore forbi en Lygte, saae jeg en gammel Papa, der sad indpakket i et Par Kavaier med Nathue ned over Ørene og Hat ovenpaa. Ved Siden af ham saae jeg Kjendingerne af et net lille Pigebarn. Fanden fare i mig er det ikke dem, sagde jeg til mig selv, satte alle Klude til og kom til Ravelinen lige saasnart som Æsken. Den Gamle begyndte strax at mukke og skjendes med Portbetjentene, og jeg gav mig i Snak med Kudsken — en gammel Kammerat, der har pløiet Søen, før han begyndte at jevne Landeveien.

Selman. Skynd Dig, skynd Dig.

Frederik. Kammerat! sagde jeg, der er en Femdalerslap! Din Passageer er ikke befaren i Byen; Du skal ankre hos Commerceraad Berger, men los ham i Diamanten. Kammeraten vilde til at parlementere. Du skal faae en til, naar Du holder min Cours, hviskede jeg i en Hast, for den Gamle havde næsten klaret sig fra Visiteuren — det slog ham, han nikkede, og jeg styrede herhid.

Selman. Fortræffeligt! Men naar han nu kommer efter, at han er varpet ind i en fiendtlig Havn?

Frederik. De maa i en Snup gjøre Aftale med Værten — og skulde han endogsaa lugte Lunten, saa er De jo en flink dansk Sømand, der forstaaer at attaquere en Glut; De giver Dem i Snak med Pigebarnet, aftaler en lille Plan —

Selman. Rigtig, gamle Mercurius!

Frederik. Jeg hører Værten tralle nede paa Trappen, jeg vil bede ham komme herop til Dem.

Selman. Gjør det, min Gut! jeg skal belønne Dig for Din Iver.

Frederik. Vil De nu bare aldrig tale om Løn, Hr. Lieutenant! Troer De at jeg er en Svabergast, der ikke flytter en Fod uden han seer Skillingen? Jeg tager den Gamle ved Næsen for min Fornøielse; og troer De ogsaa, at jeg, som en brav Sømand, kan taale at see en ung Glut splidses til saadan en Steensliber? — Nei! gid den — det er sandt, jeg har forsvoret Banden og vil lægge mig efter fiin Levemaade — men det er nu nok sagt, har vi først den Gamle herinde med Glutten, saa gid jeg skee baade det ene og det andet, om han saa let skal komme ud med hende igjen.

(løber ud).

Tredie Scene. Selman (alene).

Naar jeg nu blot kan faae Værten paa min Side. Det er en Abekat, og hvad der endnu er værre, han holder af Flasken; han er istand til at røbe mig, og saa er alting forbi.

Fjerde Scene. Selman. Muller.

Muller (med en lille Perial, trallende). Piger og Viin og Dands og Sang, o, det er Sjælen i al min Glæde! — Hvad befaler, Hr. Lieutenant! Fanden i Vold med Sorgen! — Vivat! Bacchus og Glæden leve! — Ikke henne at høre Catalani? seer alvorlig ud? — Hvad befaler, Hr. Lieutenant. Hvad er til Tjeneste? jeg er til Tjeneste!

Selman (sagte). Saa for en Ulykke! han er perialiseret! (høit) Vil De virkelig bevise mig en vigtig Tjeneste?

Muller. Ti for een, Hr. Lieutenant! He! he! he! Ti for een!

Selman. De kan gjøre Regning paa min Erkjendtlighed.

Muller. Tillad mig heller at sætte Deres Erkjendtlighed paa Regningen, det er mageligere for Dem og sikkrere for mig. Men tal, befal. De er en rig Mands Søn, De ligger her for at hæve Papas Termin. Det er jo min Pligt at lette Dem....

Selman. De tager feil, min Fader er ikke den Mand, der overlader mig sine Pengesager....

Muller (foldere). Ikke det? ja saa! ei, ei!

Selman. Jeg er taget herover fra Fyen af en ganske anden Grund. Det er Skjælmen Amor, der har styret mig herhid.

Muller. Amor? Hvad? vil De som en flink Sømand lade Dem styre af den blinde Hvalp? — Vær fornuftig, Hr. Lieutenant! kast Knægten overbord og staae selv til Roers; thi han sætter Dem min Sjæl paa et Skjær inden De ved et Ord deraf.

Selman. Har ingen Fare, jeg har allerede Havn i Sigte; men jeg behøver Lods, og den maa De være.

Muller (fornærmet). Hvad behager? Jeg er en Mand af Ære og....

Selman. Naa, naa, hør mig! den Tjeneste jeg vil bede Dem om, skal ikke skamfile Deres Ære. Jeg vil betroe Dem hele Sagen. I Fyen saae jeg en deilig Pige hos hendes Tante. Med min Faders Tilladelse skrev jeg til hendes Onkel i Jydland for at udbede mig hans Samtykke, men hvad synes De, han svarede at hans Niecer aldrig med hans Villie skulde ægte en Søofficeer.

Muller. Hvilken Æsel! at kaste Vrag paa det fineste Guld! — Jeg forsikkrer Dem, det skjær mig i mit Hjerte for Dem og Deres høistærede Kjæreste. Jeg har et medlidende Hjerte for ulykkelig Kjærlighed; jeg skal have den Ære at sige Dem, jeg inclinerer for Kjønnet — jeg tilbeder det. — Min Søn derimod, det er en Steen, det er efter hans salig Moder! — Men hvad Sagen iøvrigt angaaer, saa maa jeg sige Dem, at naar Forældres Velsignelse ikke er Medgivten, saa duer Ægteskabet ikke for en Pibe Tobak og — jeg vil ikke hjelpe til Deres Ulykke og bringe Forbandelse over mit Huus.

Selman. Vær dog fornuftig —

Muller. Hvad behager? Fornuftig —?

Femte Scene. De Forrige. David.

David. Herre! Herre! der kjører en Postchaise ind i Gaarden med en gammel Herre og en ung Dame.

Selman (sagte). Død og Plage! der har vi dem?

Muller. En gammel Herre? No. 2! luk strax op i No. 2.

David. Og en ung Dame.

Muller. No. 3, hvis det ikke er hans Kone.

David. Nei, det er hans Datter; thi han sagde strax: Nei, vil Du see, Barn! hvilken Bygning? jo, det er en Mand, som veed at leve.

Muller. He! he! he! Den galante Vært i Diamanten kommer i Ry! He! he! he! Er Damen smuk?

David. Hun er deilig — overmaade deilig, efter mit Hoved.

Muller. Ja, Dit Hoved er et snavs Hoved, David! — Men jeg maa tage imod hende; jeg maa byde hende velkommen — gamle Papa skal ikke have løiet. — Gaae ned og sig til Hans, at han skal bringe de Fremmedes Tøi op ad Baggtrappen. No. 3 til den deilige Dame.

David. Jeg løber! (gaaer).

Sjette Scene. Selman. Muller.

Muller. De seer, Hr. Lieutenant! jeg maa gjøre den unge Dame min Opvartning. De er Cavaleer, De seer og De undskylder.

Selman. Men den unge Dame —

Muller. Er deilig — meget deilig! — og jeg maa gjøre en Smule Toilette.

Selman. Men saa lad mig dog sige Dem —

Muller. Ti Minuter, Hr. Lieutenant! ti Minuter, og jeg er Deres ærbødigste Slave.

Selman. Saa er det for sildigt!

Muller. De spøger; ti Minuters Opsættelse kan aldrig skade en Kjærlighed, der duer noget.

Selman. Jeg frabeder mig Deres Anmærkninger og udbeder mig kun Deres Hjelp.

Muller (hidsig). Og jeg frabeder mig Deres Uartighed, naar De trænger til min Hjelp. Jeg maa gjøre den unge Dame min Opvartning —

Selman. Hun bryder sig Fanden ikke om Deres Opvartning! —

Muller. Hvad behager? — Jeg maa sige Dem, at jeg er —

Selman (utaalmodig). En Nar!

Muller (hæftig). Nei jeg er ikke; jeg er Mand i mit Huus er jeg, og fordi De er en rig Mands Søn maa De ikke være uforskammet og sige — Jeg er ingen Nar! — Troer De at jeg er gal, min Herre! troer De at jeg vil hjelpe Folk, der kalde mig en Nar.

Selman. Nu vel, jeg beder om Forladelse! De er ingen Nar —

Muller (hæftigere). Jo, jeg er min Herre! jeg har Lov til at være en Nar, naar jeg selv vil — ingen kan forbyde mig at være hvad mig behager i mit eget Huus — og nu vil jeg, nu vil jeg være alt hvad De siger jeg ikke er — bare til Trods. De har Deres Værelse, mine Folk ere til Deres Opvartning; men forresten ingen Grovheder — dem kan man ikke gaae til Forligelsescommissionen med — ja var det endda verbale Injurier — dem er der dog Taxt for; men De som en fornuftig Mand bør ikke forlange andet i et Værtshnus end hvad der kan betales.

Selman. Men saa for en Ulykke! skriv da ogsaa Narren paa Regningen.

Muller. Paa Regningen? Maa jeg sætte ham der? De er en Prinds, en Mand der kjender til Verden —

Selman. Men saa skal De ogsaa høre mig.

Muller. Til Tjeneste, til Tjeneste! jeg er Deres aller — Død og Plage! de komme op ad Trapperne — og jeg seer ud som — om Forladelse, min Herre! — saa slip mig dog — saa slip mig, siger jeg! Vil De bruge Vold imod mig i mit eget Huus.

Selman. Men for Satan —

Muller. Slip mig! siger jeg — slip! (river sig løs og løber ud).

Syvende Scene.

Selman (alene). O det forbandede Menneske, han er splittergal! — Hvad skal jeg gjøre? hvad skal der blive af? — Der ere de! jeg tør ikke lade mig see! (løber ind i No. 1).

Ottende Scene.

Stork og Charlotte (reiseklædte).

Stork (idet han kommer ind). Hvad sagde jeg Lotte? — Det er Herren annamme mig en af de brillianteste Familier i Byen — Saae Du bare de deilige Heste nede i Stalden? — Du bliver en lykkelig Kone, som faaer saadan en Mand, og det kan Du takke mig for. Men det er besynderligt, Din tilkommende Svigerfader er hverken at høre eller see!

Charlotte. Jeg var tilfreds han vilde blive usynlig for evig.

Stork. Fy! Du er et utaknemmeligt Barn! Du skjønner slet ikke paa alt, hvad jeg gjør for Dig. Er jeg ikke reist herover med Dig i Extrapost, og jeg kunde dog gjerne have ladet Dig afgaae alene med Pakkeposten.

Charlotte. Det er mig aldeles ligegyldigt enten De har forsendt mig med Extrapost eller Pakkepost; jeg havde heller blevet hos min gode Tante i Fyen.

Stork. Og taget denne hersens Søofficeer; ja, jeg veed det nok; men det skal aldrig skee.

Charlotte. Men af hvad Grund sætter De Dem imod min Kjærlighed? Er Herr Berger rig, da er Selman ikke mindre rig, og da De givter mig bort for Deres Fordeels Skyld —

Stork. Bevares, hvor Du miskjender mig! Din Fader har lagt Din Skjæbne i mine Hænder, og min eneste Attraa er at gjøre Dig lykkelig. Men denne Søofficier skal Du aldrig faae, om han saa var nok saa rig. — Hu!

Charlotte. Det er dog en Stand, som har Fædrelandets Agtelse.

Stork. Men ikke min! Var det ikke en Søofficeer, der tog min unge rige Brud bort for min Næse, just ligesom hendes Fader vilde tvinge hende til at tage mig? og saa vilde han ovenikjøbet skydes med mig! Hu, det glemmer jeg aldrig i mine Dage! Skydes? jeg, som hader Krig! — Jeg havde for længe siden gaaet ind under Borgerskabet der hjemme og tjent mit Fædreneland, naar jeg bare havde været vis paa, at vi ikke havde faaet Krig! — Som jeg siger, ingen Søofficeer! Søvæsenet duer ikke, nei. Læg Du Dig efter Landvæsenet og tag den unge Berger; det er en pæn, solid Mand.

Charlotte. Men De kjender ham jo ikke.

Stork. Det veed jeg nok; men jeg har hans Faders Forsikkring om, at han er en Mand af første Qvalitet. Jeg har i mange Aar staaet i Handelsforbindelse med den Gamle, og han har altid behandlet mig reelt, aldrig expederet mig bedærvede eller forlagte Varer. — Vil Du nu bare sige mig, hvorfor han skulde narre mig dennegang? Nei vær Du ganske rolig — jeg sørger mere for Dig. — Stille! der har vi bestemt Papa!

Niende Scene.

De Forrige. Muller (pyntet).

Muller. Ah, velkomne, Høistærede! tusinde Gange velkomne!

Stork. Ikke sandt, det er vor Herr Vært, vi —

Muller. Til Tjeneste! (bukker mange Gange for Charlotte). Jeg haaber, at De vil finde Dem tilfreds i mit Huus.

Stork. Det er det jeg siger! Reent ud sagt, hun gjorde Indvendinger, min Sjæl gjorde hun saa — men jeg kjender Verden bedre. Det er et respectabelt Huus, sagde jeg.

Muller. Jeg troer ikke, at det staaer tilbage for noget her i Byen. De behøver blot at befale, og alt er til Deres Tjeneste. Men vil De ikke skille Dem ved Reisetøiet.

Stork. Jeg takker! — Med største Fornøielse! Lotte! vil Du hjelpe mig Kavaien af?

Muller. Ih, bevares! — det tilkommer mig — (vil hjelpe ham).

Stork. Min Sjæl maa De ikke nei! Tøsen er vandt til at hjelpe mig, og —

Muller. Men det er kun min Skyldighed —

Stork. Vil De nu bare lade hende hjelpe mig, som jeg siger. (Charlotte hjelper ham Kavaien af). Troer De at jeg ikke har mere Forstand, end at jeg skulde lade Dem hjelpe mig af Klæderne? nei —

Muller. Her er Deres Værelser. No. 2 er for Dem, min Herre! og No. 3 for Deres høistærede —

Stork. Men det er en besynderlig Skik at lade sine Værelser saaledes numerere —

Muller. Naar man er saa lykkelig at Ens Huus bliver meget besøgt, saa er det beqvemt baade for Gjæsterne og Værten.

Stork. He! he! he! saa De har altid saa fuldt op af Fremmede.

Muller. Jeg takker Gud, jeg har altid Huset fuldt!

Stork (sagte). Han takker Gud fordi han har Huset fuldt af Fremmede, naa han maa have Grunker.

Muller. Tør jeg imidlertid udbede mig Deres Passer, de skal sendes paa Contoiret for Reisende.

Stork. Strax, min Herre! Jeg har Dem her i min Tegnebog.
(gaaer hen og tager sin Tegnebog i Kavaien).

Muller. De er meget alvorlig, høistærede Jomfrue! skulde jeg være saa ulykkelig, at mit Huus mishager Dem?

Charlotte. Aldeles ikke; Deres Huus kan ikke andet end behage mig.

Stork. Vil man nu bare see, nu er hun alt af andre Tanker: ja, bi Du kun, det bliver endnu bedre, naar Du faaer den unge Herre at see! Men hvor er ogsaa Deres Søn henne? Lotte længes saameget efter at see ham.

Muller (forundret). At see min Søn?!

Charlotte. Min Herre! jeg forsikkrer Dem, at jeg af alle Ting længes mindst efter det.

Stork. Hvorfor vil Du nu være saa pæn? — Har Du gjort andet end talt om ham den hele Vei?

Charlotte. Deres Spøg er virkelig meget udelicat.

Stork. Aa Hvishvas! Hvor er den unge Herre henne?

Muller. Hvor den halve Bye er, henne at høre Madam Catalani.

Stork. Madam Catalani? og hvad siger hun?

Muller. Hvad? Kjender De ikke Madam Catalani?

Stork. Nei, vor Herredød om jeg gjør! Hvad bestiller hun?

Muller. Ih, hun synger!

Stork. Ikke andet? det kan jeg selv; er det noget at løbe efter?

Muller (sagte). Men hvad er dog det for Mennesker? Datteren længes efter at see min Søn, og Faderen har aldrig hørt tale om Catalani. (høit) Det var Deres Passer.

Stork. Naa, ja her ere de.

Muller (seer flygtig i dem; ved sig selv). Kjøbmand Stork — ah! ja saa! (høit til Charlotte) Hvis Jomfrue Stork ønsker at blive af med sin Reisedragt, saa er Deres Værelse færdigt.

Charlotte. Jeg takker! Jeg trænger virkelig til Rolighed — (sagte) og til at give min Smerte Luft i Taarer.

Tiende Scene. Stork. Muller.

Stork. He, he! he! De seer, hun er lidt bly endnu; men det gaaer over. Det er ellers en lille Vildkat.

Muller. Saa!

Stork. Som jeg siger! Men paa nogen Tid har hun været ligesom lidt tungsindig; thi — jeg vil sige Dem det reent ud, De er en erfaren Mand, der veed, at saadanne Romanstreger nok glemmes, naar Præsten har sagt Amen — hun er sku forliebt.

Muller. Ei, ei! (sagte) Min Gjæst har nok taget en Taar over Tørsten.

Stork. Hun er forliebt, som jeg siger; men det skal De ikke bryde Dem om.

Muller. Det gjør jeg da egentlig heller ikke.

Stork. Det kan jeg lide, og det takker jeg Dem for!

Muller. Ikke at takke for.

Stork. Seer De, jeg vilde heller selv sige Dem det, end at andre siden skulde komme og fortælle Dem det.

Muller. Høist forbunden! Men, min Herre! maa jeg være saa fri at spørge, hvad det ellers kommer mig ved?

Stork. Jeg synes, at da Deres Huses Ære maa ligge Dem paa Hjertet, saa —

Muller. Men hvad kan det hindre mit Huses Ære at Jomfru Stork er forliebt?

Stork (sagte). Gud bevares! hvor Sæderne i Kjøbenhavn ere fordærvede! han bryder sig ikke om, at hans Svigerdatter er forliebt uden om. (høit) Ja, naar det er Deres Mening, saa gratulerer jeg hende!

Muller (spøgende). Hvis De bryder Dem om min Mening, saa forsikkrer jeg, at for mig maatte hun gjerne være forliebt i hele Verden, saa vidste jeg dog at hun elskede mig med.

Stork. Dem med? — (sagte) Ih bevares! nei, Kjøbenhavn er jo et reent Sodoma! Han vil have, at hans egen Svigerdatter skal forelske sig i ham. — Aa! (høit) Nu ja, naar De synes om det, saa vil jeg ogsaa synes om det; der er jo egentlig heller ikke noget ondt i; Du skal elske Din Næste som Dig selv, staaer der jo. — Men nu maa De ikke tage det ilde op, at jeg er taget saadan lige ind til Dem.

Muller. Ih, Herr Stork! jeg havde snarere taget ilde op, om De var taget ind til en anden.

Stork. Men al den Uleilighed —

Muller. Ikke andet? Jeg holder meest af de Gjæster, som fortære brav og gjør mig dygtig Uleilighed.

Stork. Det er mig kjært; thi saa vil De komme til at holde forskrækkeligt af mig; jeg skal spise og drikke for to og gjøre Dem Uleilighed for fire.

Muller. Jeg beder, at De aldeles ikke generer Dem; befal hvad De vil, og det skal strax være til Tjeneste.

Stork. De er altfor artig; men kom an! Har De en Flaske Rhinskviin, som er god?

Muller. Paa Øieblikket. (ringer; en Opvarter kommer). En Flaske gammel Rhinskviin!

Stork (sagte). Det er en løierlig Mand; men det er det samme; seer jeg, at han beværter saadan hver Dag, saa vil jeg gjøre ham lykkelig; jeg tager i Huset hos ham som gratis Kostgjænger; hvad Fortæring og Uleilighed angaaer, skal jeg sprække af Mad og døe af Commanderen.
(Opvarteren bringer Viin og et Glas).

Muller. Vær saa god!

Stork. Men De gjør mig dog vel Selskab, Høistærede?

Muller. Altfor megen Ære. (ringer; Opvarteren kommer). Et Glas endnu! (Opvarteren gaaer og kommer strax efter med et Glas).

Stork (sætter sig med Muller). De er ret en Mand efter mit Hoved, og det glæder mig ret at vi ere blevne bekjendte med hinanden — Skaal, Svoger!

Muller. Svoger?!

Stork. Ja jeg kjender ikke til de kjøbenhavnske Moder og Anstalter — jeg siger Svoger, og jeg haaber, at Svoger ogsaa siger Svoger til mig.

Muller. Men jeg veed ikke —

Stork. Naar jeg nu beder Svoger?

Muller (sagte). Det er en Original! (høit) Naar De da endelig vil — Svoger!

Stork (giver ham Haanden). Svoger! — De skal see, jeg er en lystig Broer. — Jeg var bange, at Svoger var saadan en alvorlig, fornem Knurpotte; men nu seer jeg, Du er en munter Fætter, ligesom jeg selv.

Muller (lystig). Fanden i Vold med Alvorlighed! — Glæden leve! (synger) For ret os paa Jorden at fryde —

Stork. He! he! he! Glæden leve! — Men hør Svoger! hvorfor skal vi to sige De til hinanden? Det binder Tungen — skal vi drikke Dus?

Muller. Men saamegen Ære —

Stork. Ah hvad Sladder! vi ere to ligestemte Hjerter; vi sempletere med hinanden, og vi maae være Dus.

Muller. De har at befale her.

Stork. Aa, hvad befale! — Bliver Deres Hjerte ikke blødt, røres De ikke indvendig ved denne Overeensstemmelse i vore Gemytter? Befale? ah, — vore Hjerter de befale, og vi maae vor Herrebød være Dus!

Muller. Nu vel, som De behager. (de drikke Dus med sammenslyngte Arme) Du!

Stork. Du! — Saa, nu ere vi bundne til hinanden baade ved Venskabs og Slægtskabs Baand.

Muller. Slægtskabs? — He! he! he! vort Slægtskabs Baand er da ikke stærkere end en Spindelvæv!

Stork. Ikke nu; men med Tiden! — Ha! ha! ha! Nu vil jeg ind og ordne nogle Papirer, som angaae Lottes Eiendom, og saa er jeg hos Dig igjen paa Øieblikket.

Muller. Vil Du spise paa Dit Værelse.

Stork. Nei, Du, jeg spiser med Dig! — He! he! he! Du? — jeg kan ikke bare mig for at lee hver Gang jeg siger Du til Dig — He! he! he!

Muller. Jeg min Sjæl heller ikke, naar jeg siger Du til Dig! He! he! he!

Stork (giver ham Haanden). Farvel saalænge, Du! He! he! he!

Muller (raaer til). Tak, Du! ha! ha! ha!
(Stork gaaer ind i No. 2).

Ellevte Scene. Muller (alene).

Ha! ha! ha! det er den naragtigste Kegle jeg i mine Dage har kjendt! — Svoger og Du! Ha! ha! ha! Jeg kan slet ikke blive klog paa hans Snak! Jeg troer han maa have en Skrue løs! Men det er det samme; han fortærer brav, og hans Datter er en nydelig Glut — for Fanden! jeg gad heller været hans Svigersøn end hans Svoger. Han sagde, det var en lille Vildkat; maaskee hun ikke tog nogle Artigheder ilde op! Hun er smuk, og han sagde hun havde Eiendom — det var en Kone for mig! Hu! mit Hjerte staaer allerede i lys Lue!

Tolvte Scene. Muller. Charlotte.

Charlotte (træder forsigtig ud af Døren). Han er alene! jeg vil vove det, jeg vil ganske betroe mig til ham; han vil vist ikke være saa grusom, som min Onkel! (nærmer sig undseelig) Min Herre!

Muller. Ah, høistærede Jomfrue! har De noget at befale?

Charlotte. Jeg kommer kun for at bønfalde. Jeg beder Dem, at De ikke vil møde min Tillid med Haardhed —

Muller. Ih! — Jeg er en Mand, som veed at sætte Priis paa smukke Damers Tillid.

Charlotte. Jeg seer Dem i Dag for første Gang, og dog maa jeg tilstaae Dem, at jeg — at jeg —

Muller. Skal jeg spare Dem Ordet? at De er forelsket.

Charlotte. Han har sagt Dem det? — Nu vel, min Herre! De seer ud til en munter venlig Mand — ikke sandt, De vil ikke tage det ilde op!

Muller. Tage det ilde op? (sagte) Jeg troer at Papa har smittet den nydelige Glut! (høit) Nei langtfra, jeg kan godt lide, at de unge Piger elske, især hvis jeg var saa lykkelig at være Gjenstanden for Deres Kjærlighed.

Charlotte. De spøger, min Herre!

Muller. For en Ulykke, nei, Jomfru Stork! Jeg kan nok begribe, det er en Adonis, som har fængslet Deres Hjerte; men det duer ikke, det duer, min Sjel! ikke. Det smukkeste Ansigt faaer Rynker, og dem skye Amorinerne. Nei, see De paa mig! Jeg er et godt Gemyt, lystig, fyrig — en Diamant — jeg mener i Henseende til Uforanderlighed — mit Lune og mit Gemyt taber aldrig Couleur saalænge jeg har en Draabe i min Kjælder, mit Haar bliver aldrig graat, det er bruunt forloren, min Mave svinder aldrig ind saalænge min Doctor ikke bliver saa samvittighedsfuld, at han vil fortjene de Penge, jeg aarlig giver ham — kort sagt, jeg er en Diamant — jeg frygter intet uden Ilden, og finder jeg en Pige saa smuk og god som De, der vil slukke den, der nu har begyndt at rase i mit Bryst: saa trodser jeg baade Død og Doctor.

Charlotte. De gjør mig høist forundret; Deres Søn —

Muller. Min Søn —? Hvad han?

Charlotte. Skal have min Haand —

Muller. Hvad? Er det ham De er slaaet i? Naa, nu veed jeg Beskeed — Svoger! ha! ha! ha! og Du, he! he! he! Nei, hør nu, min sødeste Glut! De er smuk; men De har ingen Smag; det er en døsig Klodrian, han duer ikke til Ægtemand. Tag ham ikke! De bliver, min Sjel, narret!

Charlotte. Men jeg vil jo heller ikke have ham.

Muller. Det gjør De klogt i; giv ham en lang Næse, og tag De mig.

Charlotte. Hvorledes? Vil De bedrage Deres egen Søn?

Muller. Hvorfor ikke, min Prindsesse? jeg vil være Kong Philip, han er Don Carlos, og De skal være Dronning Lisbeth, min Guddommelige! — Jeg vil sætte Dem paa Thronen i Diamanten.

Charlotte. Saa er jeg jo ligesaa ulykkelig.

Muller. Ulykkelig? Det Ord maa De ikke nævne inden mine Dørre, Fortryllende! Her er Lykkens Tempel — Viin og Kjærlighed! — Bryd Dem ikke om mit falske Haar; mit Hjerte er ægte, og mine Kinders Rødme er, Fanden tage mig! ogsaa ægte; men det er ikke Blyhed, det er Glæden, det er Bacchus, det er Amors gnistrende Fakkel, der brænder paa dem, det er mit Hjertes Luer, der slaae ud igjennem Taget. — Ulykke? Fanden i Vold med Ulykke! Jeg er lykkelig, og De skal ogsaa være lykkelig! (vil omfavne hende).

Charlotte (med ædel Uvillie). Min Herre! da jeg henvendte mig til Dem, troede jeg at De fortjente mere Tillid; jeg seer at De er lav nok til at misbruge den, ja endogsaa at haane mig, fordi De veed, at min Skjæbne hviler i Deres Haand. Vogt Dem! Deres Haan kunde maaskee blive Dem dyrt betalt; thi om ogsaa alle andre forlade mig, saa er der dog een, der elsker, beklager og hævner mig.

Muller (forbloffet). Høistærede — ædle Jomfru Stork! Deres Skjæbne i min Haand — og min Søn — og Deres Vrede! — (sagte) Jeg forstaaer ikke et Ord af det altsammen; jeg er ganske confus i Hovedet. (høit) Ja, som De vil, vil De ikke have mig, saa tag ham; men De siger jo, at De vil ikke have ham — og jeg kan hverken finde ind eller ud af det. — Tag ham, eller tag ham ikke; men det

er en Klodrian, en Tosse, en — det er min Søn, jeg siger ikke mere! De staaer selv Deres Lykke i Veien! Ingen uden Bachus skulde lokke mig fra Deres Side; men han — tænk bare paa, han veed at De kommer og saa render han bort for at høre Catalani — aa! aa! — Som sagt, De kommer til at fortryde det, hvis De tager ham. (løber ud).

Trettende Scene. Charlotte (ene).

Jeg arme, ulykkelige Pige! hvor skal jeg finde Hjelp og Trøst? — Den ene er grusom, den anden vanvittig! ja, Commerceraaden maa være gaaet fra Forstanden; han lader mig komme herover for at givte mig med hans Søn; og da jeg kommer, raader han mig derfra og frier selv til mig. O Gud! Carl! Carl! vidste Du blot, hvor ulykkelig jeg er!

Fiortende Scene. Charlotte. Selman.

Selman (som har lyttet i Døren, lister sig frem og slynger sin Arm om hende). Jeg veed det, Charlotte! og tænker kun paa, hvorledes jeg kan frelse Dig.

Charlotte. Hvad? Carl! Hvorledes kommer Du her?

Selman. Paa den naturligste Maade af Verden; jeg er taget herover for at frelse Dig, og logerer her.

Charlotte. Hos Commerceraaden?

Selman. Du tager feil! Du er ikke hos nogen Commerceraad, men i Gjæstgiverstedet Diamanten.

Charlotte. Hvad?! — Hvorledes gaaer det til?!

Selman. Jeg har bestukket Postkarlen og han har seilet Din Onkel herind.

Charlotte. Men denne Mand, som vi have anseet for Commerceraad —

Selman. Er Værten Muller, en narragtig Person, som jeg vilde havt paa vort Parti for at narre Din Onkel; men han vaa saa hidsig, at —

Charlotte. Saa veed han heller ikke, at min Onkel troer, han er i et andet Huus.

Selman. Havde han ellers talt saaledes til Dig?

Charlotte. Det veed Du?

Selman. Jeg har hørt det altsammen; men jeg torde ikke træde frem for ikke at fordærve hvad Hændelsen har været saa artig at gjøre for os.

Charlotte. Hvad er Din Hensigt?

Selman. At kapre Dig fra den Gamle og gjøre Dig til min Kone.

Charlotte. O Gud! Jeg hører min Onkel, skynd dig herfra.

Selman. Vær rolig, han kjender mig jo ikke, og Du skal see, at jeg ikke alene kan slaaes og elske; men ogsaa spille Comedie.

Femtende Scene. De Forrige. Stork.

Stork. See her har jeg nu alle Papirerne. — Men hvad er det for en ung Herre, der staaer og passiarer med Lotte?

Selman (lader som han ikke seer ham og siger med paatagen smægtende Stemme). Jeg forsikkrer Dem til, det er overordentlig — saadan en Stemme — og saadan en Fyldighed — og saadanne Triller — lad nogen af Vore gjøre det — jo, de bare sig nok! Det er umaadeligt mageløst!

Charlotte (som ikke fatter hans Idee). Saa? Ja det er ganske vist! Hvem er det ellers De mener?

Selman. Ih, Hende, den Store, den Eneste, den — Catalani.

Charlotte. Ah, ja saa!

Selman. Jeg havde før læst meget deiligt om hendes Sang; men det tilstaaer jeg, det er endnu smukkere at høre den. Ellers er det mig kjært, at De ogsaa holder af Musik; det vil give et harmonisk Ægteskab — o, jeg er Deres Onkel uendelig forbunden, fordi han skjænker mig Deres Haand.

Charlotte. Deres Opførsel er saa artig og Deres Underholdning saa aandrig, at jeg kunde faae Lyst til selv at skjænke Dem begge Dele?

Stork (træder frem). Det kan jeg lide, Lotte! (Begge lade som de blive overraskede og støtte til hinanden med nedslagne Oine). Naa, naa! I skal ikke blive saa blye, Børnlille! Det er jo en anstændig og forsvarlig Kjærlighed. Hvad sagde jeg, Lotte? sagde jeg ikke altid, at naar Du bare først saae den unge Herre, saa vilde Du snart glemme Løitnanten?

Charlotte. Forlad mig, siden jeg saae den unge Herre, staaer Lieutenantens Billed præget i mit Hjerte med uudslettelige Træk.

Stork. Ih! det var net, det!

Selman. Men hvad er det for en Lieutenant? —

Stork. Aa, det er et Slags Menneske, som ikke fortjener Deres Opmærksomhed. (sagte til hende). Men er Du gal?

Charlotte. De behøver ikke at hviske, Onkel? jeg siger det høit, og min tilkommende Mand maa gjerne høre det.

Stork. Naa, det maa han? — ja hvis han vil, for mig gjerne.

Charlotte. Han ligner ham paa et Haar, og De kunde aldrig gjøre mig lykkeligere, end ved at forene mig med denne Mand, naar De forbyder mig at tage den anden.

Stork. Det var jo en Lykke.

Selman. De smigrer mig uendeligt, Jomfrue.

Stork. Gu gjør hun ikke nei! De er en smuk Mand, og jeg kan godt lide Dem.

Selman. Gid De altid vilde sige det.

Stork. Det vil jeg altid sige; hvorfor skulde jeg ikke det? Men nu vil jeg gaae ind og see, at jeg kan faae fat paa Deres Fader! Vi har alt drukket Svogerskab — vi ere Dus! Det er en galant Mand! Jeg vil nu afgjøre alting med ham angaaende Medgiften, saa kan I holde Jaord endnu i Aften; det er Synd at Tiden skal gaae til Spilde.

Selman (sagte). Hvad skal jeg gjøre? kommer han til at tale med Værten før jeg, saa bliver alting røbet. (høit). De har Ret, høistærede Herr Svigerfader! man bør aldrig opsætte noget; det kan volde Ubehageligheder og — siden vi tale om Ubehageligheder, — har De seet om Deres Kufferter ere i Orden?

Stork. Nei jeg har ikke.

Selman (som om han søgte at dølge en Urolighed). Saa?

Stork. Men hvad har Ubehageligheder og Deres Saa med mine Kufferter at bestille? — De gjør mig ganske forskrækket.

Selman. Jeg vil sige Dem reent ud, at uagtet al den Omsorg min Fader bærer for sine Gjæster, blev der dog i forrige Uge brudt en Kuffert op her i Gaarden.

Stork. Hvad for noget?! Aa Gud hjelpe mig arme Mand! Det er slet ikke smukt af Svoger, at han ikke passer bedre paa Folkes Tøi.

Selman. Han er undertiden en Smule forvirret hen ad Aften.

Stork. Syntes jeg det ikke nok; men fordi hans Hoved er kommet i Forvirring, kan jeg ikke være tjent med at mine Kufferter komme i Forvirring. Jeg maa strax ned og —

Selman. Jeg skal gaae ned; maaskee jeg seer bedre end De.

Stork. Nei, naar det angaaer mine Eiendele, saa seer jeg bedre end alle andre. Jeg skjælver over mit hele Legeme. Ja, er der noget borte, saa skal Svoger erstatte mig det til Skilling og Hvid! Jeg vil ikke miste en Traad, af hvad der er mit, enten det saa er hos Slægt eller Venner! (løber ud i Baggrunden).

Sextende Scene.

Charlotte. Selman.

Selman. Det var vor Lykke, at jeg fik ham til at styre ned i Gaarden. Jeg vil nu see til at faae fat paa Værten og tale ham til med Fornuft, for at faae ham paa vor Side.

Charlotte. Og hvad har Du saa isinde?

Selman. Først og fremmest at gjøre Dig til min Prise. Jeg vil bede Værten, at han vil lade Din Onkel blive i den Tanke, at han er Commerceraaden; thi hvorvel Hændelsen hidtil har frelst os fra at blive røbede, saa er jeg dog bange for, at det vil skee, naar han viser Værten Documenterne. Lykken kjender ikke til Pasfatvinde.

Charlotte. Opdager han det Puds, Du har spillet ham, bliver han endnu mere fiendsk paa Dig.

Selman. Vær Du rolig; hvis han blot i en Time anseer mig for Commerceraadens Søn, saa tænker jeg, at vi nok skal komme ham lykkelig ud af Sigte. Siig mig, min flinke Glut! har Du Mod til at flygte med en ærlig Sømand?

Charlotte. O, om det var til Verdens Ende! Er der Valg mellem Frihed og evigt Fængsel?

Selman. Saa vær klar naar jeg giver Dig Signal. Nu kan det ikke nytte at vi tage Flugten, han kunde snart opdage det og sætte efter os; vi maae blive til her bliver lidt mere roligt i Huset; desuden maa jeg først hen til min Faders Commissionnair, for at ransonere os til Reisen. Jeg skal give Dig Signal, naar det er Tid. Jeg har da en forspændt Vogn henne i næste Gade, vi sætte os i den og rulle ud til en Præst ikke langt herfra, en gammel Skolekammerat, som vil laane os Huus, indtil jeg har bragt alt i Orden og kan gjøre Dig til min for evig. (kysser hendes Haand).

Syttende Scene.

De Forrige. Frederik.

Frederik (ilende). Varskoe ved Roret, Herr Lieut — Jeg beder Herskabet mangfoldig om Forladelse hvis jeg kommer til Uleilighed; men der begynder at gaae huul Sø!

Selman. Hvorledes?

Frederik. Jeg laae paa Udkig nede i Gaarden, just som den gamle Stork kommer flyvende og raaber paa sine Kufferter. Den tossede David, som stod dernede, sagde, de vare bragte op! Det er Løgn, Knægt! raabte den Gamle, de ere ikke bragte op! Jeg vil see dem, jeg vil have dem! Hvor er Commerceraaden? — Hvilken Commerceraad? — Ih, Commerceraad Berger! — Ja, Gud hjelpe ham, sagde David. Hvorfor det? raabte den Gamle. Jo ham seer det nok galt ud med, de sige i Byen, at han nok gaaer i Morgen! — Hvor gaaer han da hen. — Ih, han gaaer i Slutteriet! — I Slutteriet! raabte den Gamle og slog Hænderne sammen. — I Slutteriet! og mine Kufferter? — Dem skal jeg vise Dem, sagde David, og gik

op ad Bagtrappen med den Gamle, der gik ligesom i Taaget af bare Forbauselse! See! dette har jeg den Ære at rapportere, Herr Lieutenant!

Selman. Det er virkelig sandt, hvad David har sagt, og jeg haaber, at det er en Grund mere til at vente hans Tilgivelse for vor Flugt. Frederik! gaae ned igjen og hold klar til at lette!

Frederik. Jeg er klar, Herr Lieutenant! Jeg venter bare paa Signal til at sætte Seil til og styre afsted med det nysselige lille Pigebarn. — Bitterdød! det er en Kone for en Orlogsmand; smuk som en Nat undet Linien, og — jeg har et skarpt Syn, maa De troe, skjøn Jomfrue! — men det siger jeg og det skal jeg vedstaae: De har et Par Luger, hvorigjennem man kan see lige ned i Lasten! Men min Lieutenant, det er ogsaa en Perle —

Selman. Aa, Sladder! skynd Dig bare.

Frederik. Jeg gaaer, jeg gaaer! Men jeg siger det, at stod det mig an at bande i skjøn Jomfrues Presence, saa vilde jeg sige: min Lieutenant er Fanden annamme mig det bedste Menneske under Solen, og lidt til! (løber ud).

Attende Scene.

Charlotte. Selman.

Charlotte. Den ærlige Karl! — Men jeg frygter, at min Onkel nu strax farer i Værten og fordærver vor Plan!

Selman. Jeg maa søge at hindre det. Stille han kommer!

Nittende Scene. De Forrige. Stork.

Selman (i sin forrige Tone). Naa, Herr Svigerfader! Deres Kufferter ere dog vel i Sikkerhed?

Stork (tolt). Ja, mine Kufferter, men ikke jeg!

Selman. De giør mig ganske forskrækket! Er der tilstødt Dem noget?

Stork. Nei, men jeg hører, at Deres Fader har faaet et slemt Stød.

Selman. Hvad? er min Fader falden?

Stork. Ja forbandet — i mine Tanker. Jeg havde troet, at hans Huus aldrig kunde vakle —

Selman. Men jeg skjælver af Skræk. Vakler Huset —

Stork. Ja gu vakler det! og efter hvad Rygtet siger, saa falder det nok i Morgen.

Selman. Men saa lad os ikke blive her et Øieblik længer. (tager Charlotte ved Haanden og lader som han vil gaae).

Stork. Nei, nei! ikke saa! Jeg seer nok, at De tager Tingen som Spøg; men jeg er alvorlig, det er jeg, og jeg maa bede Dem, at De, indtil jeg har talt med Deres Fader, ikke mere omgaaes min Myndling.

Selman. Men hvorfor.

Stork. Fordi det er usømmeligt, at saadanne unge Mennesker omgaaes hinanden uden deres Foresattes Samtykke.

Selman. Vil De gjøre mig ulykkelig? jeg bærer den inderligste Kjærlighed til hende.

Stork. Det er bravt; men det er noget man ikke skal rutte med; gjem den til I blive givte. Hvorfor er der saa mange ulykkelige Ægteskaber? — Fordi de har ødslet med Kjærligheden i Frierdagene, saa de ikke har nogen tilbage i Ægteskabet. Naar man tager og tager af en Capital saa bliver der tilsidst intet tilovers, om den saa var saa stor som den engelske Bank, det er en Ting, som jeg forstaaer mig paa — men siden vi taler om Capitaler — Lotte! gaae Du paa Dit Værelse.

Charlotte. Men kjære Onkel!

Stork. Som jeg siger, paa Dit Værelse.

Selman. Herr Stork! jeg seer, hvad De har i Sinde; De vil berøve mig min Kjæreste for at givte hende med min Medbeiler.

Stork. Med Officeren? Aldrig min Herre! aldrig! før skal jeg søge Dispensation og givte mig selv med hende.

Selman. De søger blot at føre mig bag Lyset! — De veed, han er rig.

Stork. Han faaer hende ikke, siger jeg. Men gaae nu paa Dit Værelse, Lotte!

Charlotte (til Selman). De seer, hvor haard min Onkel er imod mig. Hvis De virkelig elsker mig, saa bortryd snart Hindringerne for vort Givtermaal og befrie mig af mit Fangenskab. (gaaer ind i No. 3).

Tyvende Scene.

Selman. Stork.

Selman (siger idet hun gaaer). Vær rolig! inden Klokken 12 skal Du sikkert være i mine Arme.

Stork. Det skal være mig kjært.

Selman. Er De vis paa det?

Stork. Ja, saa mæn er jeg vis paa det! Hvis Deres Herr Fader af sine Bøger kan bevise, at Rygtet har løiet, saa ønsker jeg ingen heller til Svigersøn end Dem.

Selman. Jeg takker for de gode Tanker De har om mig.

Stork. Ah, der har vi Deres Fader; nu kan vi strax afgjøre Sagen.

Selman (sagte). Naa, det bliver en smuk Scene!

En og Tyvende Scene.

De Forrige. Muller.

Muller. Naa, Svoger! Bordet er dækket! — Naar Du behager! Du skal

faae en Duepostei — ah! — Den er dyr; men det bryder Du Dig vel ikke om?

Stork. Nei, jo dyrere jo bedre — (sagte) siden jeg ikke skal betale den. (høit) Men før jeg gaaer til Bords er der en Ting, jeg vilde spørge Dig om.

Muller. Spørg, Herr Svoger! spørg!

Selman. Men hvad er det nu værd —

Stork. Tør jeg bede Dem, unge Herre! det er Ting, som De ikke har Forstand paa! — Du maa love mig, at Du ikke vil tage det ilde op, men enhver er sig jo selv nærmest.

Muller. Rigtig, det er ogsaa mit Valgsprog.

Stork. Jeg har nu talt med Din Søn —

Muller. Saa?

Stork. Og han siger, han elsker Lotte.

Muller. Det har han ikke talt et Ord til mig om.

Stork (til Selman). Har De ikke sagt det, unge Herre?

Selman. Jo!

Stork. Der kan Du selv høre.

Muller. Men hvad Fanden —

Selman (sagte til Muller). Tal ham efter Munden, han er forrykt.

Muller. Tænkte jeg det ikke nok! — Nu ja, elsker han hende — lad gaae! jeg har intet derimod.

Stork. Men jeg har meget derimod.

Muller. Saa lad ham da lade være at elske hende.

Stork. Ja, den Snak er god nok; men jeg er ikke taget herover og har sat store Penge til for at lade mig fixere — det forstaaer sig, Lotte skal faae Lov at betale hver Skilling; men jeg bør jo see paa hendes Tarv.

Muller. Naa, og saa?

Stork. Saa troer jeg, at jeg har Ret til at spørge Dig: er det sandt, at Du er nær ved at gaae Fallit?

Muller. Hvad behager? — Det gaaer forvidt, og enten Du er gal eller klog, saa siger jeg, at Du taler som en Æreskjænder, som en Slyngel, en Nar, en —

Stork. Men Gud bevares, Herr Commerceraad —

Muller. Commerceraad? — Hvad vil De sige med det, Herr Stork? Jeg er en Mand, der betaler enhver Sit, og jeg taaler ikke, at nogen i mit eget Huus læderer min Ære —

Stork. Men kjæreste Herr Commerceraad —

Muller. Men kjæreste Herr Stork! jeg hverken er eller vil være Commerceraad.

Stork. Jo gu er Du Commerceraad, nu svoer jeg!

Muller. Men hvad skal alt dette betyde? Her kommer et Menneske, som jeg ikke kjender det mindste til —

Stork. Kjender Du mig ikke, Svoger? — Jo, min Sjæl! kjender Du mig.

Muller. Nei, min Sjæl! kjender jeg Dig ikke nei! Jeg maa jo dog vide hvem jeg kjender eller ikke kjender.

Stork. Maa jeg da ikke ogsaa vide, hvem jeg kjender? Vi har jo staaet i Forbindelse med hinanden i mange Aar. —

Muller. Vi? — Du maa have staaet i Forbindelse med Fanden, men ikke med mig, jeg har aldrig havt Omgang med Daarekistelemmer.

Stork. Daarekistelemmer? — Du er grov, Svoger! Jeg kommer til Dig paa den høfligste Maade af Verden, jeg vil spise, jeg vil drikke, jeg vil gjøre Dig Uleilighed af alle Kræfter, bare for at Du skal holde af mig, og saa overfuser Du mig paa den uanstændigste Maade. Jeg vil spørge Din Søn —

Muller. Min Søn, min Søn, hvad vil Du sige med Din Sønnesnak?

Stork. Ih, jeg siger, jeg vil spørge Din Søn, som her staaer.

Muller. Er det min Søn? Du er jo gal! Det er ikke min Søn!

Stork (forbauset, ved sig selv). Nu kjender han ikke sin egen Søn! Ulykken har skildt ham ved Forstanden. (høit). Men kjæreste Svoger! lad Dig dog sige — det er jo Din kjødelige Søn.

Muller. Hvad, Du gamle uforskammede Tølper! hvor tør Du understaae Dig, at sige, at —

Stork (iler til Selman). Hør, min Herre!

Muller (ligeledes). Hør, min Herre!

Stork. Er De ikke hans Søn?

Muller. Er De min Søn?

Selman. Tillad et Øieblik, saa skal jeg strax oplyse Dem om det Hele (trækker Stork til Side). Jeg seer, jeg kan ikke dølge min Faders Skam; derfor vil jeg tilstaae at han paa den senere Tid har slaaet sig til Flasken, saa at han om Aftenen ikke veed, hvad han selv siger.

Stork. Ih bevares! Saa maa jo jeg som en fornuftig Mand tale ham efter Munden.

Selman. Rigtig! Forresten er han saa vred, fordi Rygtet virkelig er usandt; han er en hovedrig Mand.

Stork. Saa maa man finde sig i hans Griller.

Selman. Jeg skal paa Øjeblikket stille ham tilfreds. (tager Muller tilside). Jeg kjender denne Original, det er en rig Mand fra Jylland, som har den fixe Idee, at hans Datter aldrig kan blive gift; han vil derfor tvinge hende paa alle de Mandfolk han træffer paa; han har næsten gjort den stakkels Pige forrykt med.

Muller. Ih! det arme Pigebarn!

Selman. Gjør mig den Tjeneste, at tale ham efter Munden, for Pigens Skyld; og vil De gjøre en god Gjerning, saa slut ham inde og send ham over til hans Familie.

Muller. Ja, det vil jeg med Fornøielse. Men jeg er bange for, at han, siden han er saa forrykt i Hovedet, ikke husker paa, hvad han har begjært her i Huset.

Selman. Det er nok muligt.

Muller. Da er det ilde; thi endskiøndt han kun har været her et Par Timers Tid, saa har han fortæret forskrækkeligt; det er en reen Fraadser.

Selman. Naar De blot sender ham tilbage til Familien, saa betaler den gjerne det og mere til.

Muller. Saa skal han tilbage. Men nu skal De see hvor fiint jeg skal bære mig ad! (nærmer sig til Stork). Høistærede Herr Svoger!

Stork. Kjæreste Herr Svoger!

Muller. Jeg har fornærmet Dig! Du har Ret og jeg har Uret. — Kan Du tilgive?

Stork. Af mit ganske Hjerte. Men veed Du hvad, jeg vilde talt med Dig om Medgiften —

Muller. Som Du vil give Din Datter.

Stork. Min Datter? Nei, min Broderdatter.

Muller. Naa, saa nu er Din Datter Din Broderdatter? (sagte til Selman). Han er jo bindegal! Han kjender ikke mere sit eget Barn.

Stork. Er min Datter min Broderdatter?! (sagte til Selman). Men hvad er det for Vaas? Det er jo skrækkeligt som han drikker.

Muller. Det er vel bedst, at vi blive til i Morgen med at tale om Medgiften.

Stork. Det mener jeg med! Det er ikke altid man er oplagt til saadan noget om Aftenen. (byder ham en Priis). Behager Svoger?

Muller. Takker! Svoger spiser vel ogsaa helst paa sit Værelse i Aften for at komme lidt tidlig til Roe.

Stork. Du har gjættet mine Tanker! (sagte). Jeg gider ikke siddet til Bords med den Drukkenboldt.

Muller (sagte). Han var istand til at antaste alle mine andre Gjæster ved Bordet.

Stork. Naa saa siger jeg god Nat, Svoger! (sagte). Nu vil jeg gaae ind og drikke min Flaske i No.

Muller. God Nat, Svoger! (sagte). Jeg vil strax gjøre Anmeldelse til Frederiks Hospital, at Hospitalsdragerne kan komme og befrie mig fra det halvgale Menneske.

Begge (falde hinanden om Halsen). God Nat, Svoger! og sov vel!

(Muller gaaer ud i Baggrunden, Stork ind i No. 2).

To og tyvende Scene.

Selman (alene).

Ha! ha! ha! Den ene troer at den anden er gal! Jeg har vundet Spillet; jeg maa paa Øieblikket hen at faae nogle Penge; thi det duer ikke at flygte med tomme Lommer. Jeg maa først sige Lotte Beskeed. — (iler til hendes Dør; men standser pludselig). Nei, Kjærlighed er snaksom; det kunde sinke mig og røbe os.

Tre og tyvende Scene.

Selman. Frederik.

Frederik. Med Forlov, Herr Lieutenant! hvad skal det betyde, da Værten kom ud, sagde han til David, Du skal strax gaae ud paa Frederiks Hospital for mig; jeg vil ikke have det Daarekistelem under mit Tag nogen Nat.

Selman. Fortræffeligt! saa faae vi Tid til at sætte os i Sikkerhed. Jeg maa paa Øieblikket sørge for, at vi komme afsted. Frederik! den Gamle kjender Dig ikke; tag denne Seddel — (han striver nogle Linier paa et Stykke Papir). Bank paa No. 3 og giv min Kjæreste det. Derpaa gaaer Du ned og bliver i Porten; jeg er her strax igjen. (iler ud).

Fire og tyvende Scene.

Frederik (alene).

See, nu er jeg da bleven Kjærligheds-Coureer paa mine gamle Dage! Rygtet siger, det skal være et indbringende Embede. Jeg vil see om Rygtet siger Sandhed! (banker paa Døren No. 3).

Fem og tyvende Scene.

Frederik. Charlotte.

Charlotte. Ah, gamle Frederik? Hvad vil han, min Ven?

Frederik. Deres Ven? Ja, det er jeg Jomfrue, og Deres Kjærestes tro Drabant ligelunde.

Charlotte. Men hvad vil han?

Frederik. Kan De ikke see det paa mig, skjøn Jomfrue? saa skal jeg sige Dem det. Jeg er et Slags Signalfartøi, der skal varskoe Dem om at lette.

Charlotte. Jeg forstaaer ham ikke.

Frederik. Gjør De ikke det? Saa forstaaer Jomfruen kanskee dette bestobeder! (giver hende Sedlen).

Charlotte. Ah, fra Carl! (læser) "Om et Qvarteer er jeg hos Dig; vær færdig og følg dristig — jeg fører Dig til Kjærlighed og Frihed. Din Carl."

Sex og tyvende Scene.

De Forrige. Stork.

Stork. Men det er dog uforsigtig af mig ikke at tage Nøglen til mig; hun er istand til — Hvad er det?! Har hun allerede gjort Bekjendtskab med Matroser? — saa er Lieutenanten nok i Farvandet. Her maa lures!

Charlotte (som endnu engang har gjennemlæst Seddelen). Siig ham, jeg venter ham, siig ham, at jeg med Glæde — (standser undseelig) har modtaget hans Seddel.

Frederik. Det skal, min Sjæl! jeg, skjøn Jomfrue!

Charlotte (giver ham Penge). Og der — tag dette for sin Umag.

Frederik. Min Sjæl har Rygtet Ret. Nei, jeg synes det er en Skam.

Charlotte. Tag det kun, det er ingen Skam at tage hvad der bydes af et godt Hjerte.

Frederik. Er det ikke! ja! ja! naar Jomfruen siger det, saa vil jeg troe det, for det er vist Ting De forstaaer dem bedre paa end jeg gamle Kameel! (gaaer).

Syv og tyvende Scene.

Charlotte. Stork.

Charlotte. Hvor jeg er sjæleglad. Min Onkel er en gjerrig, haardhjertet Mand, han vil opoffre mig for sit Lune; kan nogen da bebreide mig, at jeg søger Beskyttelse hos den jeg elsker? — Min Onkel vil nok ogsaa tilgive mig dette Skridt, naar det først er gjort, — og det skal gjøres, jeg har Mod dertil; thi alt spaaer et heldigt Udfald. Vor List vil lykkes, maa lykkes.

Stork (har listet sig frem og griber pludseligen hendes Haand, hvori hun har Seddelen). Listen vil ikke lykkes, skal ikke lykkes. — Jo, Du er en net Dame! — Herhid med Papiret!

Charlotte. Men, kjære Onkel! —

Stork. Hid med Papiret, siger jeg! (tager det) Hvad seer jeg? fra Søeofficeren! — O Du trædske Slange! Du Bedragerske! Stod Du ikke før og sagde det vakkre unge Menneske den ene Compliment efter den anden? og saa har Du ikke meent et Ord dermed.

Charlotte. Jeg forsikkrer Dem, Onkel! jeg meente det altsammen.

Stork. Det er ikke sandt! Du sagde, Du elskede ham.

Charlotte. Det gjør jeg ogsaa!

Stork. Det er en skammelig Løgn! Du hader ham, bedrager ham!

Charlotte. Jeg forsikkrer Dem, at af alle Mennesker i Verden vil jeg mindst bedrage ham!

Stork. Nei, er det ikke forskrækkeligt! Kalder det ikke Hævn ned fra Himmelen? — at sige mig det lige i mine Øine — jeg, som selv har seet, —

Charlotte. De tager feil, Onkel!

Stork. Jeg tager ikke feil! Det er skammeligt! Fy! saadan et vakkert Menneske, som jeg agter og elsker, som det kunde være mit eget Barn —

Charlotte. Det er ikke sandt, De haber ham.

Stork. Hvad siger —! — Nei, nu har jeg aldrig hørt Mage til Uforskammenhed! Men De skal komme til at undgjælde, Jomfrue Næsviis! Strax herind i mit Værelse! (hun tøver) Vil Du strax ind, siger jeg! (støder hende ind og lukker Døren af).

Charlotte (i det hun gaaer ind). O jeg arme ulykkelige Pige!

Stork. Ja, hyl nu, nu er det Tid! Jeg skal vise Dig, at jeg er fiffigere end baade Du og Din kjælne Hyrde! — Jeg hører nogen! Jeg vil slukke Lysene og lure her i Krogen saa stille som en Muus. (slukker Lyset og gaaer hen i en Krog).

Otte og tyvende Scene.

Stork (skjult). Selman (indhyllet i en stor Kappe).

Selman (ilende). Amor har Vinger! her er jeg alt igjen! Her er mørkt og stille! — Desto bedre! Døren er aaben, alt spaaer mig Held! (gaaer ind i No. 3).

Stork (iler hen og lukker Døren). Men falder ud til Uheld! (høit) He! he! he! God Aften, Herr Lieutenant! Jeg beder at De for i Nat tager til Takke med Leiligheden! Min Broderdatter kan, formedelst indtrufne Omstændigheder, ikke løbe bort med Dem, saa gjerne hun vilde; derimod overlader hun Dem sit Værelse til behagelig Afbenyttelse; det er virkelig saa galant, som De kan forlange.

Selman (banker paa). For Satan!

Stork. Band ikke, Hr. Lieutenant! for det er uchristeligt, og støi ikke, for det er uartigt, og jeg kunde let protestere Dem.

Selman. Gjør mig ikke rasende; jeg har Midler til at hævne mig.

Stork. Aa Gud bevares! om han har Pistoler hos sig! han er istand til at smelde en af mod Døren. (gaaer langt bort). Jeg beder Dem, jeg beder Dem, Herr Officeer! find Dem i Billighed og —

Selman. Tie og luk op, ellers —

Stork. Aa, jeg arme Mand!

Ni og tyvende Scene.

De Forrige. Muller (med Lys).

Muller (kommer løbende). Hvad er her paa Færde? Hvad er det for en Skrigen? — Ih, det er jo min gale Svoger! Han er nok bange for sin egen Skygge, siden han har slukt Lyset.

Stork. Aa — det er — (sagte) Jeg kan dog ikke gjøre min egen Broderdatter til Skamme, og sige Lieutenanten er der inde, saa tager Sønnen hende kanskee ikke. (høit) Aa, det er — jeg fik saadan en skrækkelig Kolik. (Han gaaer, jamrende sig, omkring i Værelset). Uh!

Muller (sagte). Jeg vilde ønske, at Hospitalets Folk vare her og kunde skille mig af med det gale Menneske! (høit) Men vil Du ikke gaae paa Dit Værelse, Svoger, og slaae Dig til Rolighed?

Stork. Nei, det kan jeg ikke! Jeg vil have at de unge Mennesker skal holde Jaord endnu i Aften.

Muller. Hvilke unge Mennesker?

Stork. Det var ogsaa et Spørgsmaal? Ih! Din Søn og min Broderdatter!

Muller. Men, kjære Svoger! slaae Dig til Rolighed, Du snakker over Dig.

Stork. Hvad for noget? vil Du gjøre mig gal?

Muller. Det behøves ikke.

Stork. Men hør Menneskebarn! har Du ikke en Søn?

Muller. Jo.

Stork. Og for ham har Du friet til min Broderdatter?

Muller. Nei.

(Stork bliver forbauset og giver sig til at gaae frem og tilbage syngende).

Muller. See bare hvilke Fagter han gjør, det bliver galere og galere!

Stork. Jeg har jo Dit egenhændige Brev.

Muller (beroligende ham). Du tager feil; jeg har aldrig skrevet saameget som en Tøddel til Dig.

Stork. Hør Svoger! jeg vil ikke tale mere med Dig i Aften; thi jeg seer, at Du ikke er saa rigtig.

Muller. Hvad vil Du sige med det? Troer Du, jeg feiler noget?

Stork. Nei, Du har altfor meget.

Muller (kjærligt lokkende). Hør nu Svoger! vær fornuftig, gaae op paa Dit Værelse, saa skal de strax komme og hente Dig.

Stork. Hvem skal hente mig?

Muller. Aa, det er nogle gode Venner —

Stork. Fanden i Vold med Venner! Jeg har ingen Venner; jeg troede, at jeg skulde komme hertil og finde en Svoger, en Ven, en — ah, jeg gider ikke tale med Folk, som have noget i Hovedet.

Muller. Og jeg gidder ikke tale med Folk, som intet have i Hovedet.

Stork (træder imod ham). Har jeg intet i Hovedet?

Muller (ligeledes). Har jeg noget i Hovedet?

Stork. Dril mig ikke, siger jeg Dig; thi jeg har ondt af det! Jeg kan vise Dig Dit Brev —

Muller. Lad mig see det, hvor er det?

Stork (tager i sin Brevtaske). See her er Din egen Haand.

Muller. Er det min Haand?

Stork. Vil Du nu gaae fra Din Haand?

Muller. Det er jo fra Commerceraad Berger.

Stork. Ja, og Du er Commerceraad Berger.

Muller. Jeg? — Fanden i Vold med den udpressede Citron! Han er jo Fallit! — Nei, Værten i Diamanten, den galante Muller, min Faer!

Stork. Fallit!! — Saa er det dog sandt! — Gud bevares! han har reent mistet Forstanden af Sorg over sin Skjæbne! Han veed ikke selv hvem han er! — Men, kjæreste Herr Commerceraad, vær Mand! Fordi Du er kommen paa Knæerne, saa kan der jo være Haab endnu, og kan vi ikke blive Svogre, saa kan vi jo blive Venner, og kan vi ikke —

Muller (opbragt). Hør, viig fra mig, Du Vanvids sorte Aand!

Stork. Det gaaer for vidt! — Din Søn skal aldrig faae min Broderdatter.

Muller. Jeg vilde vrie Halsen om paa ham, hvis han tog hende.

Stork. Gjøres ikke nødig! Jeg skal før give hende til min værste Fjende. — Stop! der falder mig noget ind — ja, men jeg har svoret — ah hvad forsvoren Ting gaaer snarest for sig. — Du skal see! Du skal see og forundre Dig! (gaaer hen til No. 2). Kom herud, Lotte!

Tredivte Scene.

De Forrige. Charlotte.

Stork. Seer Du, Lotte, denne Mand? Det skulde være Din Svigerfader; men der bliver intet af; hans egen Søn har sagt, at han drikker, og han har selv tilstaaet, at han er Fallit.

Muller. Det er usandt, det er usandt!

Stork. Det er sandt, siger jeg, og jeg er ædru! (gaaer til No. 3) Kom herud, Herr Lieutenant! (Selman træder ud med Kappen op for Ansigtet). En af Deres Krigskammerater tog min Kjæreste fra mig, og siden den Tid har jeg ikke kunnet taale at see en blaa Kjole; men nu — Deres Fader er en rig Mand, og Commerceraaden er en fattig Mand og en grov Mand — og — jeg giver Dem min Broderdatter.

Charlotte. Hvad siger De, kjæreste Onkel?

Stork. Jeg siger, jeg giver ham Dig, ja mæn gjør jeg saa!

Selman (lader Kappen synke). Og jeg takker Dem af mit Hjerte.

Stork (forfærdet). Men hvad er det? det er jo Din Søn, Commerceraad?

Muller. Bliv mig fra Livet, siger jeg, eller —

Stork. Men har De taget mig ved Næsen allesammen?

Selman. Vi har gjort det; men vi gjør det ikke mere; thi jeg er virkelig Lieutenant Selman.

Stork. Men Commerceraaden sagde jo selv før —

Selman. Denne Herre er ligesaalidet Commerceraad, som jeg er hans Søn.

Stork. Hvad for noget?!

Selman. Det er Herr Muller, Værten i Diamanten.

Stork. Værten i Diamanten? Men hvad er det for Kogleri —

Selman. Alt er gaaet meget naturligt til. Min Opvarter havde underkjøbt Deres Kudsk til at kjøre Dem herhen.

Stork. Den Spidsbub!

Selman. Det var ellers Deres Lykke, at De ikke kom til Commerceraaden; thi Deres Ven havde virkelig kun til Hensigt at frie sig fra Fallit ved sin Søns Giftermaal med Charlotte.

Stork. Den Kjeltring af en Ven!

Muller. Ah, nu erindrer jeg mig Deres Anmodning om min Hjelp, Herr Lieutenant! Nu kan jeg begribe det altsammen.

Stork. Jeg ogsaa, jeg ogsaa! Men der falder mig noget ind; jeg har altsaa ligget og sat Penge til paa et Værtshuus.

Selman. Jeg betaler alt, hvad De har fortæret og vil fortære.

Stork. De er en prægtig Mand, De forsoner mig igjen med Søvæsenet. — Hvor Duepostejen nu skal smage mig! Ja, vil Du ikke sørge for, Svo— men det er sandt; paa den Maade er De jo et Menneske, som jeg slet ikke kjender?

Muller. Høistærede Herre! det har jeg jo sagt Dem hele Tiden.

Stork. Men hvorfor skal jeg saa være Dus og Svoger med Dem? — Det er nok det bedste, at vi drikke Dis igjen.

Muller. Som De befaler.

En og tredivte Scene.

De Forrige. David.

David. Nu er jeg her med Dragerne fra Hospitalet for at hente den Gale.

Muller. Vil Du holde mig Din Mund og gaae!

David. Men de vil have ham med.

Muller. Saa lad dem tage Dig, saa gaae de ikke forgjæves.

David. Jeg syntes det var bedre, om Herren gik ned til Dem. (gaaer).

To og tredivte Scene.

De Forrige (uden David).

Stork. Hvad er det for en Gal, De har her i Huset?

Muller. Det er en som nu er bleven klog igjen. — Jeg vil sige Dem reent ud, at Lieutenanten slog paa, at De var gal, og jeg var selv nærved at troe det.

Stork. Ih Kors bevares!

Tre og tredivte Scene.

De Forrige. Frederik.

Frederik. Men Herr Lieutenant, hvorlænge — Ei, ei, her er De nok i fuld Bataille.

Selman. Nei, gamle Frederik! Du kommer som Du var kaldet for at være nærværende ved Fredens Underskrivt og hilse paa min Brud.

Frederik. Nei, fik han Dem paa Slæbetouget, lille Jomfrue! Naa, det glæder mig den — naa! der havde jeg Fanden komme i det, nær sat en Trumf paa; men saadan gaaer det mig immer, naar jeg er glad, saa glemmer jeg altid den fine Levemaade — jeg vil tjene hende, skjøn Jomfrue! og sige hende hvoraf det kommer, det kommer, gid jeg skee en Ulykke, af det, at Glæden er et Glar, som Hjertet skinner igjennem med alle dets Lyder og Dyder. Jeg gratulerer Herskabet samtlig, og ønsker god Vind og smukt Vande!

Stork. He! he! he! Det er en lystig Fyr — og hør Børn! nu vil vi alle være lystige Fyre! Herr Svog — Herr Vært, vilde jeg sige! vi vil have en brillant Aftensmad og Champagne, der — svup! kan sprøite op til Loftet; det er Lieutenanten som betaler. — Ha! ha! ha! Min Herr Ven, Commerceraaden, den Slyngel, han vil gjøre et langt Ansigt, naar han hører dette! — Ja, det var da ogsaa Misforstaaelse paa Misforstaaelse — men det er det samme; naar jeg blot hører alle lee deraf, saa vil jeg gjerne have den Qvide engang endnu!

Kjöbenhavn 1828.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Romeo og Julie;

Sørgespil af Shakspeare; indrettet for den danske Skueplads.

Prologus.

To Slægter i Verona's skiønne Stad —
(Vor Handlings Skueplads) — i Adelsmod
Og Høihed lige, nære gammelt Had,
Og Borgerhænder smitter Borgerblod.
Af disse Fienders Vanhelds-Slægt udsprang
Et Elsker-Par, ved onde Stierner fød,
Der ved usalig, qvalfuld Undergang
Maae jorde Fædres Striid ved egen Død.
Hiint Kierligheds- og Veemods-Eventyr,
Og Fædres Had, der ikkun sones vil
Ved eget Afkoms Blod (en Priis saa dyr!) —
I denne Stund er Gienstand for vort Spil;
Og, hvis med Gunst I skue nu vor Iid,
Hvad her forsees, opretter Fremtids Fliid.

Personerne:

Escalus, Prinds af Verona.
Paris, en ung Adelsmand, af Prindsens Slægt.
Montague } Hovederne for to Huse, i
Capulet } Strid med hinanden.
Romeo, Montague's Søn.
Mercutio, i Slægt med Prindsen, Romeo's Ven.
Benvolio, Montague's Brodersøn, Romeo's Ven.
Tybalt, Frue Capulets Brodersøn.
Broder Lorentzo, Franciskaner-Munk.
Broder Giovanni, af samme Orden.
Balthasar, Romeo's Tiener.
Samson } Tienere hos Capulet.
Gregor }
Abraham, Montagues Tiener.
En Apotheker.
En Dreng.
En Page hos Paris.
En Officeer.
Frue Montague, Montague's Hustrue.
Frue Capulet, Capulets Hustrue.
Julie, Capulets Datter.
Julies Amme.
Borgere af Verona, Mænd og Qvinder af begge Huses Slægt, maskerede Personer, Vagt, Følge, Musikanter, Tienere.

Scenen er i Stykkets største Deel i Verona; eengang i femte Act i Mantua.

Første Act.

Første Scene. (Offentlig Plads).

Samson og Gregor
(komme bevæbnede med Sværd og Skiold).

Samson. Paa min Sandt, Gregor! vi vil intet stikke i Lommen.

Gregor. Nei! Lommetyve stikke i Lommen.

Samson. Jeg mener, naar Galden løber over, vil vi trække blank.

Gregor. Ei, vogt Dig, for Dit Liv, at Galgen ikke løber Dig over.

Samson. Jeg slaaer strax til, naar jeg blier hidsig.

Gregor. Men Du blier ikke strax saa hidsig, at Du slaaer til.

Samson. En Hund af Montagues Huus giør mig hidsig.

Gregor. Træk nu Dit Sværd da; her kommer to af Montague's Huus.
(Abraham og Balthasar komme).

Samson. Mit blanke Vaaben er ude; yp Klammerie; jeg skal dække Ryggen.

Gregor. Hvad? vil Du vende Ryggen til, og løbe?

Samson. Frygt ikke for mig!

Gregor. Nei, saa Marri! Frygte for Dig!

Samson. Lad os faae Retten paa vor Side: lad dem begynde.

Gregor. Jeg vil gloe ilde, naar jeg gaaer forbi, og lad dem tage det, som de lyster.

Samson. Nei, som de tør; jeg vil pege Finger ad dem; som er en Skam for dem, om de taaler det.

Abraham. Peger I Finger ad os, Herre?

Samson. Jeg peger Finger, Herre.

Abraham. Peger I Finger ad os, Herre?

Samson (til Gregor). Er Retten paa vor Side, naar jeg siger Jo?

Gregor. Nei!

Samson (til Abraham). Nei, Herre; jeg peger ikke Finger ad Jer, Herre; men jeg peger Finger, Herre.

Gregor. Søger I Klammeri, Herre?

Abraham. Klammeri, Herre? Nei, Herre.

Samson. Hvis I giør det, Herre, er jeg Karl for Jer: jeg tiener ligesaa brav Mand som I.

Abraham. Ikke bedre.

Samson. Velan, Herre.
(Benvolio lader sig see noget borte).

Gregor (til Samson). Siig: bedre; her kommer en af min Herres Slægt.

Samson (til Abraham). Jo — bedre, Herre.

Abraham. I lyver.

Samson. Træk, hvis I er Mænd. — Gregor! husk nu dit Dommedags-Slag.
(De fægte).

Benvolio. Hold inde, Daarer! Stik Jert Sværd i Balgen! I veed ei hvad I giør.
(slaaer dem Sværdet af Haanden. Tybalt kommer).

Tybalt.
Hvad! Trækker Du blandt disse feige Harer?
Vend Dig, Benvolio, see Din Død i Øie!

Benvolio.
Jeg ikkun holder Fred; stik ind Dit Sværd;
Hvad eller brug det til at hielpe mig.

Tybalt.
Hvad, Sværd og Fred! — Jeg hader fredsom Færd
Som Helved, hver en Montague, og Dig:
Værg for Dig, Feige! (De fægte).

(Tilhængere af begge Huse komme ind, og tage Deel i Kampen; derefter Borgere med Striidskøller. Capulet træder ind i sin Natkiortel; med ham Frue Capulet).

Capulet.

Hvad Støi er det? Giv mig mit Slagsværd, hør!

Frue Capulet.

En Krykke! Krykke! — Hvad vil I med Sværd?

Capulet.

Mit Sværd, jeg siger! Gamle Montague
Hist kommer, svinger Klingen mig til Trods!

(Montague og Frue Montague komme).

Montague.

Skurk, Capulet! — Hold mig ei! lad mig gaae!

Frue Montague.

Du skal ei røre Fod, for Striid at faae!

(Prindsen, med Følge, kommer).

Prindsen.

Oprørske Undersaatter, Fredens Fiender,
I, som med Naboe-Blod vanhellige Staalet, —
Tree Borgerkrige, født af luftigt Ord,
Af Dig, Du Capulet, Dig Montague,
Tree Gange Freden brød i vore Gader,
Og fik Veronas gamle Borger til
At lægge bort ærværdigt Stands-Ornat,
I gamle Haand at svinge gamle Spyd,
Forrustet i den lange Landefred,
For et forrustet Had blandt Jer at styre:
Forstyrrer I end engang Stadens Fred,
Skal Eders Liv betale Fredens Brud.
For denne Gang skal hver gaae hiem til sit;
Men, Capulet! I følger mig paa Stand!
I, Montague! I møder henad Qvælden
Udi vort Domhuus; der forkyndes det,
Som i slig Sag os tykkes Skiel og Ret. —
Hver, som sit Liv har kiert, sig hiem forføie!

(Prindsen med Følge, og Capulet, Frue Capulet, Tybalt, Borgere og Tienere, gaae).

Montague.

Hvo ypped nu paa ny den gamle Kiv?
Tael, Frænde! var I hos, da den begyndte?

Benvolio.

Her stod alt Eders Fiendes Tienere
I Haandgemæng med Eders, før jeg kom;
Jeg trak, for dem at skille: da foer frem
Den vilde Tybalt med sit blanke Sværd,
Og mens han fnysende til Kamp mig æsked,
Svang han det over Hov'det, hug i Vinden,
Som dog usaaret blæste ham et Stykke.
Mens nu vi vexled' Hug og Stik, kom til
En Hob; saa fægted' Part mod Vederpart,
Til Prindsen kom, som skilte begge Parter.

Frue Montague.

O, hvor er Romeo? Saae I ham i Dag?
Held mig! han har ei Haand i denne Sag!

Benvolio.

En Time før den hellige Soel oplukked'
Sit gyldne Vindue i Østen, drev mig
Et mørkt, mismodigt Sind til at gaae ud,
Hvor under Skyggerne af Morbær-Lunden,
Som blomstrer vest for vores Stad, jeg saae
Saa tidligt Eders Søn at vandre om;
Jeg gik imod ham; men han blev mig vaer,
Og stial sig ind i Skovens mørke Hvælving.
Da maalte jeg hans Tanker efter mine,
Som sværme meest, naar meest jeg er allene:
Jeg fulgte mit Sind, hans jeg ei forfulgte,
Men flyede glad den, som mig glad undveeg.

Montague.

Ach, mangen Morgen har man seet ham der
Forøge Morg'nens Dugg med sine Taarer,
Og Dagbruds-Skyerne med sine Sukke;
Men flux, saasnart som Solen, Alts Opliver,
I fierneste Østen fra Auroras Seng
Det skyggefulde Forhæng drager bort,
Min mørke Søn sig hiem fra Lyset sniger,
Og eensom i sit Kammer sig indspærrer,
Tillukker Vinduet for det favre Dagslys,
Og derved skaber sig en kunstig Nat.
Sort, uheldsvangert sligt et Sind maa blive,
Hvis gode Raad dets Aarsag ei fordrive.

Benvolio.

Min ædle Onkel, veed I ikke Grunden?

Montague.

Jeg veed den ei, kan ei erfare den.

Benvolio.

Har I ei heller søgt, den at udforske?

Montague.

Jo, baade jeg og fleer' af mine Venner;
Men selv han er sin Sorgs Fortroelige —
Hvor taus og trofast kan jeg Jer ei sige —
Men saa tillukt, saa lønligt er hans Bryst,
Saa langt fra sig at vise og at aabne,
Som Blomsterknoppen, gnavet af en Orm,
Før den sin Offer-Skaal mod Himlen aabner,
Og helliger sit Skiønheds-Blad til Solen.
Ach, vidste vi dog blot hans Smertes Kilde;
Saa gierne standse den, som kiende den vi vilde!

(Romeo kommer ind i Baggrunden).

Benvolio.

Der kommer han: — Behag at gaae tilside;
Slaaer alt ei feil, faaer jeg hans Sorg at vide.

Montague.

Tøv da, og Held os, om Du høre maa
Et sandbru Skriftemaal. — Kom! lad os gaae.

(Montague gaaer med Frue Montague).

Benvolio.

God Morgen!

Romeo.

Er end Dagen da saa ung?

Benvolio.

Knap Ni.

Romeo.

Ach! Sorg giør Timen lang og tung! —
Var det min Fader, som gik bort saa iilsomt?

Benvolio.
Det var. — — Hvad Sorg forlænger Romeo's Timer?
Romeo.
Den Sorg: jeg har ei det, som dem forkorter.
Benvolio.
Skudt?
Romeo.
For —
Benvolio.
Forskudt?
Romeo.
Forskudt af hende, i hvem jeg er skudt.
Benvolio.
Ach! at hiin Gud, saa blid, saa favr at skue,
Sin Dyrker selv fortærer med sin Lue!
Romeo.
Ach, at hiin Gud, som evig gaaer i Blinde,
Kan, uden Øine, Vei til Maalet finde!
Hvor sees til Middag vi? — Vee mig! — Hvad Strid var her?
Dog tie dermed; thi jeg har hørt det Alt.
Svart raser Hadet her, men Elskov meer: —
Nu! — elskovsfulde Had! splidagtige Elskov!
Du Alting, som af Intet skabtes først!
Tungsindige Letsind! og alvorlige Skiertz!
Du Chaos af de skiønneste Gestalter!
Blytunge Fnug, klar Røg, kold Ild, syg Sundhed!
Aarvaagne Søvn! — Du est hvad Du est ei:
Slig Elskov føler jeg; og den ei elsker jeg —
Du leer ei?
Benvolio.
Nei, jeg græder fast!
Romeo.
Hvi græde,
Du Gode?
Benvolio.
For Dit gode Hiertes Qval!
Romeo.
Nu — Rosen uden Torn ei være skal! —
Stærkt tynger egen Sorg alt i mit Hierte;
End du med din forøge vil min Smerte;
Den Kierlighed, som Du mig viiste før,
Min alt for beedske Sorg end beedskere kun giør. —
Elskov er Røg af Suk fra Hiertets Kammer,
Og — luttret — Ild, hvoraf vort Øie flammer;
Den, martret, bli'r et Hav af Elsktes Graad:
Hvad er den mere vel? Viist Raseri,
Beedsk Galdedrik og lifligst Kryderi. —
Farvel, min Frænde! (vil gaae).
Benvolio.
Tøv, jeg følger Dig;
Hvis Du forlod mig saa, Du krænked' mig.
Romeo.
O! jeg har tabt mig selv; jeg er ei her;
Det er ei Romeo, han fra mig veegen er.

Benvolio.
Fat Haab! — Alvorligt: siig, hvem elsker Du?
Romeo.
Nu vel: alvorligt; uden Haab jeg elsker —
Et Fruentimmer.
Benvolio.
Saa traf jeg det: jeg troede vel Du elsked'.
Romeo.
I træffer snildt! — og hun er favr, jeg elsker.
Benvolio.
Favrt Maal er snarest truffet, favre Frænde!
Romeo.
Der skiød I feil: Cupidos Pile ville
Ei hende naae: hun har Dianas Snille;
Med Kydskheds stærke Pantser rustet ud,
Hun trodser Barnet Amors svage Skud;
Beleires ei af Elskovsord; bestormes
Af frække Blik ei; aabner ei sit Skiød
For Regn af Guld, som selv en Helgen frister:
Paa Skiønhed riig, dog fattig skal hun ende;
Thi døer hun, hendes Riigdom døer med hende!
Benvolio.
Saa Kydskhed evig Troe hun svoret har?
Romeo.
Ja: og ved Sparsomhed meest ødsel var.
Thi Skiønhed bli'r ved hendes Strenghed ødt
For Verden og for hver en Slægt ufødt.
Hun er for skiøn, for klog: for kløgtig skiøn,
Til ved at martre mig at vinde Himlens Løn.
Hun Elskov har forsvoret: Hendes Eed
Død gi'r mig, Liv kun hendes Kierlighed.
Benvolio.
Lyd mig, forglem at tænke meer paa hende.
Romeo.
O, lær mig, hvor jeg glemme skal at tænke!
Benvolio.
Giv Dine Øine Frihed; løft dem op
Til Andres Skiønhed.
Romeo.
Det er Veien just
Til hendes i sit fulde Lys at sætte.
See, de lyksalige Morinde-Masker,
Som kysse vore favre Damers Pander,
Indbilder os, formedelst deres Sorthed,
At her en Skiønhed skiules for vort Blik.
Den Mand, hvem Blindhed slog, kan aldrig glemme
Den Skat, han tabte med sit Øienslys:
Viis mig en Mø, skiøn mellem alle Skiønne,
Al hendes Skiønhed mig beviser blot:
Min er den Skiønneste blandt alle Skiønne.
Farvel! — At glemme kan Du mig ei lære.
Benvolio.
Hvis ei, vil jeg Din Skyldner evig være!
(de gaae).

Anden Scene.

(Capulet, Grev Paris og Samson (komme).

Capulet.

Og samme Straffebod, som truer mig,
Den truer Montague; — Nu! gamle Folk,
Som vi, er det ei tungt at holde Fred.

Paris.

I begge staaer i høi Anseelse;
Og Skade, at i Striid I laae saa længe. —
Nu, ædle Herre! svar paa min Begiering.

Capulet.

Jeg svarer kun, hvad jeg har svar't tilforn:
Mit Barn end er en Fremmed her i Verden;
Hun har just ei seet mange Aar afvexle.
Lad tvende Somm'res Blomsterpragt end svinde,
Fuldmoeden Bruud I da skal hende finde.

Paris.

Tidt yngre selv end hun blev lykkelige Mødre.

Capulet.

For tidligt visner hvad for tidligt blomstrer.
See, hvert mit Haab har Jorden ellers opslugt;
Kun hun mit Haabets Anker er paa Jorden.
Men beil kun, Greve! beil! vind hendes Siel:
Min Villie er af hendes kun en Deel.
Samtykker hun, og kaarer Jer til Mage,
Mit Ja skal hendes gladelig ledsage. —
I Aften holder jeg en gammel Fest,
Hvortil jeg har indbudet mangen Giest
Blandt mine kiere Venner; deres Tal
I, høist velkommen, end forøge skal.
I skal hos mig en Kreds af Jordens Stierner skue,
Som kaster Glands i Nat mod Himlens mørke Bue.
Kom, følg mig nu. — Du, Knøs! trask flux omkring
I hele Staden; alle dem, hvis Navne,
Her skrevne staae, en venlig Hilsen bring,
Og siig, mig længes, dem at see og favne.

(Giver Tieneren et Papir; alle gaae. Benvolio og Romeo komme).

Benvolio.

Ei, Mand! een Ild den anden Ild tidt tvinger;
En mindre Smerte for den større viger;
Din Svimmel flyer, naar Du tilbage Kredsen svinger;
Een Qval gaaer ned, alt som en anden stiger.
En nye Fortryllelse Dit Øie ramme,
Da slukkes ud den gamle Troldboms-Flamme.

Romeo.

Et Veibred-Blad er ypperligt i saa Fald —

Benvolio.

I hvilket Fald?

Romeo.

Ifald I faaer et Beenbrud.

Benvolio.

Hvad Romeo, est Du gal?

Romeo.

Ei gal, men lænket mere fast end Gale;
Indspærret i et Fangebuur, udhungret,
Hudflettet, martret og —

(faaer Øie paa Tieneren).

God Aften, Ven!

Samson.

Guds Fred, I gode Herre! kan I læse?

Romeo.

O ja, i min Elendighed, min Skiebne.

Samson. Maaskee har I lært det uden Fibelbræt? men jeg spørger Jer: kan I læse hvad det skal være, som man lægger for Jer?

Romeo.

Ja, naar jeg kiender Sproget og dets Skrift.

Samson. I taler som en ærlig Mand, Gud være med Eder! (vil gaae).

Romeo. Tøv, Knøs! jeg kan læse. (læser) "Signor Martino og hans Gemalinde og Døttre, Grev Anselmo og hans skiønne Søstre, den ædle Enkefrue af Vitruvio, Signor Placentio og hans yndige Broderdøttre, Mercutio og hans Broder Valentino, Farbroder Capulet, samt Frue og Døttre, min favre Søsterdatter Rosalinde, Livia, Signor Valentio og hans Frænde Tybalt, Lucio og den livlige Helena."

(giver Listen tilbage).

Et herligt Lag! — Og hvor staaer dette Gilde?

Samson. Ovenpaa.

Romeo. Hvor?

Samson. I vort Huus, det er Aftengilde!

Romeo. I hvis Huus?

Samson. I min Herres.

Romeo.

Godt! berom burde jeg og spurgt Jer først.

Samson. Nu vil jeg sige Jer det uden at I skal spørge. Min Herre er den store, rige Capulet, og hvis I ikke er af Montaguernes Slægt, saa kom I kun med, og knæk Halsen paa en Flaske Viin. Gud være med Jer! (gaaer).

Benvolio.

Ved denne gamle Fest hos Capulet
Er og Dit Hiertes Dronning, Rosalinde,
Og hver beundret Skiønhed i Verona;
Gaae did, og uden Fordom sammenlign
Din Elsktes Træk med nogle der Du skuer,
Og hun skal tykkes Dig en Ravn blandt Duer.

Romeo.

Vanhelliges, Øine! saadan Eders Troe,
Til Flammer da sig Eders Taarer vende!
I Graad omsonst I drukned'; begge to,
Som Løgnens Børn i evig Ild I brænde!
En mere skiøn ei Solens Øie saae;
Ei een, der hende kan ved Siden staae.

Benvolio.
Saae Du Din Skiønne da i Skiønnes Lag?
Du hendes Skiønhed med sig selv kun maaler;
Saa vei nu i Dit Syns krystalne Skaaler
De Skiønne med, Du faaer at see i Dag.
Du skal en Skiønheds Stierne see at lue,
Som den, dig tyktes skiønnest, skal fordunkle.

Romeo.
Vel! jeg gaaer med, ei for hiint Lys at skue,
Men for at see min egen Soel at funkle!
(De gaae).

Tredie Scene.

(Et Værelse i Capulets Huus).
Frue Capulet og Ammen (komme).

Frue Capulet.
Hvor er min Datter, Amme? kald mig hende!

Ammen.
Har jeg ei kaldt! — Heida! mit Lam! min Due! —
Naa, Du min Gud! — hvor er da Glutten? — Julie!
(Julie kommer).

Julie.
Hvo kalder?

Ammen.
Eders Moder.

Julie.
Ædle Frue!
Her er jeg: hvad befaler?

Frue Capulet.
Siig, min Datter,
Hvorlunde staaer Din Hu til Giftermaal?

Julie.
Det er en Ære, jeg ei drømmer om.

Ammen.
En Ære! — Naa; hvis jeg ei ene havde
Opammet Dig, jeg havde sagt paa Timen,
Du havde diet Viisdom ind med Melken!

Frue Capulet.
Vel! tænk da nu derpaa: her i Verona
Er mangen Ædelfrue, som er Moder,
Meer ung end I: og, regner jeg ei feil,
Var jeg alt Moder til Jer i den Alder,
Da I nu Jomfru er. I Korthed altsaa:
Den bolde Paris beiler til Jer Haand.

Ammen.
Eia! det er en Mand, min unge Frøken!
En Mand som — Aa! en Mand som Melk og Blod!

Frue Capulet.
Veronas Sommer har ei slig en Blomst.

Ammen.
Ja! han er just en Blomst: en rigtig Blomst!

Frue Capulet.
Nu, siig! kan I den ædle Ridder elske?
I Aften skal I see ham ved vort Gilde.
Læs i den unge Greves Ansigts Bog;
Find Glæde skrevet der med Favrheds Pen,
See hvert et Træk skiøn Harmonie forkynde,
Og laane vexelviis hinanden Ynde;
Hvad i hiin skiønne Bog, end skiult, ei sees,
I Randen i hans ømme Øie læs!
Saa svar da: lider I den ædle Ridder?

Julie.
Jeg vil see til at see at jeg ham lider:
Dog længere skal mine Blik ei naae,
End Eders Bud tillader dem at gaae.
(Samson træder ind).

Samson. Ædle Frue! Giesterne ere komne; Aftensmaaltidet frembaaret; Eder kalder man paa; den unge Frøken spørger man efter: Ammen bander man i Fadeburet, og alting gaaer hulter til bulter. Jeg maa afsted, for at varte op: jeg beder underdanigst, I vil komme strax.

Frue Capulet.
Godt! — Greven venter: Julie kom! Afsted!

Ammen.
Gaae, Glut! Din Dag er skiøn; søg skiønne Nætter med!
(De gaae).

Fierde Scene. (Plads).

Romeo, Mercutio, Benvolio (komme ind med fem eller sex maskerede Personer, Fakkelbærere og andre).

Romeo.
Skal til Undskyldning vi slig Tale holde?
Hvad? eller uden Complimenter komme?

Benvolio.
Deslige Omsvøb er ei meer i Mode;
Nei, ingen Amor, med et Skierf for Øiet,
Og med tartarisk malet Træ-Flitsbue,
Der, liig en Fugleskræmme, kyser Damer, —
Ei heller nogen udenads Prolog,
Forlegen fremsagt ved Souffleurens Hielp,
Vi til vor Indgang vil benytte nu:
Men, lad dem tage os for hvad dem lyster;
Os lyster en Springom med dem, saa gaae vi.

Romeo.
Giv mig en Fakkel! — Jeg er ei for Dands:
Selv er jeg mørk; thi vil jeg lyse for Jer.

Mercutio.
Nei, vakkre Romeo! I maa med i Dandsen.

Romeo.
Vist ikke; I er let til Fods, og let
Om Hiertet: mit er tungt som Blye; det tynger
Til Jorden mig, saa jeg mig ei kan røre.

Mercutio.
I er jo Elsker; laan Cupido's Vinger,
Og flyv paa dem op til uvante Høider.

Romeo.
Ach! jeg er vingeskudt af Amors Pile,
Jeg kan ei flyve: saa dybt er jeg saaret,
Jeg kan ei hæve mig en Tomme over
Min Qval: Ach, Kierlighed mig overmander!

Benvolio.
Nu, banker paa, og ind, og er vi inde,
Saa hver Mand flux paa Gulvet op til Dands!

Romeo.
En Fakkel hid! lad overgivne Knøse
Sivteppet kildre med de lette Saaler:
Jeg holder ved det gode, gamle Ordsprog:
"Den Mand, som holder Lyset, han seer til."

Benvolio.
Man har alt spiist: vi komme vist for silde.

Romeo.
For tidlig, frygter jeg; mit Sind spaaer ondt:
Det ahner mig, en Skiebne, som end hænger
I Stiernerne, begynde skal i Nat
Ved denne Fest sit frygtelige Kredsløb,
Og ved en brad Død muligen forkorte
Det bittre Liv, som i mit Bryst er indlukt:
Men Han, som holder Roeret paa min Fart,
Han styre mine Seil! — Kom, muntre Brødre!

Benvolio.
Rør Trommen! (De gaae).

Femte Scene. (Sal i Capulets Huus).

Musikanter. Tienere (træde ind).

Samson. Hvor er Bradpande, siden han ikke hielper til med at tage af Bordet? Den Knegt, han slikker Tallerkenerne rene, han skurer dem ikke.

Gregor. Naar den hele gode Levemaade skal ligge i een eller to Mænds Hænder, og det tilmed Hænder, som ikke er toede, er det en skiden Ting.

Samson. Væk med Læne-Stolene: flyt Credentz-Bordet: hav et Øie med Sølvtøiet: — Hør du! giem et Stykke Marsipan til mig; og dersom du er min Ven, lad Portneren lukke Susanne Qværnsteen og Malene ind. — Heida! Anton! Bradpande!

(Flere Tienere komme ind).

En Tiener. Ja, Kammerat, her!

Samson. Man søger efter Jer, spørger om Jer, kalder paa Jer, og længes efter Jer oppe i Storstuen.

Tieneren. Vi kan ikke være meer end eet Sted ad Gangen. — Frisk op, Gutter! Snoe Jer en Stund! og den, som lever længst, tager hele Klatten!

(De trække sig tilbage).

(Capulet og hans Familie træder ind med Giester og maskeerte Personer).

Capulet.
Velkommen, ædle Herrer! Hver en Dame,
Som ingen Liigtorn har, til Dands Jer fordrer: —
Ha! ha! Skiøn Jomfruer! hvem af Jer tør
Nu sige nei? Jeg sværger, hver som teer
Sig kostbar, har en Liigtorn; ikke sandt?
Velkommen, mine Herrer! Jeg har levet
Den Dag jeg gik i Maske med, og hviskeď
De smukke Piger Ting i Øret, som
Ret gotted' dem; — det er forbi! forbi! —
Velkommen, mine Herrer! — Hei! spil op!
Plads! Plads! — Smaapiger, op paa Gulvet med Jer!

(Musik; de dandse).

Fleer' Lys, I Knegte! Væk med Bordene!
Sluk Ilden ud! det bli'er for hedt i Salen. —

Romeo (til en Tiener).
Hvo er den Dame, som lyksaliggiør
Hiin Ridder med sin Haand?

Samson.
Jeg veed ei, Herre —

Romeo.
O, hendes Straaleglands hvert Lys fortrænger!
Karfunklen i Morindens Øre liig,
Paa Nattens Kinder hendes Skiønhed hænger,
For høi for Støv, for Nydelse for riig!
Som mellem Kragers Flok sneehvide Due
Er hun blandt sine Søstre her at skue.
Naar Dandsen endes, flux jeg bid vil gaae,
Og salig denne Haand i hendes føie.
Ach! elsked' jeg før nu? Forsværg det, Øie!
Thi først i Nat jeg ægte Skiønhed saae. —

Tybalt.
Det efter Stemmen er en Montague: —
(Til en Tiener).
Dreng, hent min Kaarde: — Hvad, tør slig en Usling
Velkomme hid, skiult med et Narre-Ansigt,
Til Haan for vor høitidelige Fest?
Nu, ved min hæderkronte Adels-Æt!
Ihiel at slaae ham er ei meer end Ret!

Capulet.
Hvad nu? hvi stormer I saa vildt, min Frænde?

Tybalt.
Onkel, der staaer en Montague, vor Fiende;
En Nidding, som er kommen hid til Trods,
At spotte med vor Høitidsfest og os.

Capulet.
Det er ung Romeo?

Tybalt.
Ja, den Nidding Romeo.

Capulet.
Styr dig, min ædle Fætter, lad ham være,
Han har et mandigt og et ædelt Væsen;
Og sandt det er, Verona stolt ham kalder
En sædelig og velopdragen Yngling:
Jeg ikke for al Stadens Riigdom vilde
Her i mit Huus ham Overlast tilføie:
Derfor vær rolig: læg ei Mærke til ham;
Det er min Villie: agter du den noget,
Viis høflig dig, og bortjag disse Rynker,
Der slet sig passe til en Frydefest.

Tybalt.
De passe sig, hvor slig en Skurk er Giest:
Jeg taaler ham ei her!

Capulet.
Han taales skal!
Hvad, min Herr Pog? — Han skal, jeg siger; hvad!
Hvem raader her, jeg eller I? Vel an!
I vil ei taale ham? — Gud bedre mig! —
I Spliid vil vække mellem mine Giester!
Vil spille Hanekylling! Være Manden!

Tybalt.
Men, Onkel! Det er skiændigt!

Capulet.
Ei! Vel an!
I er en næsviis Dreng: — Nei, vil man see!
Det turde angre Jer; — jeg veed hvad jeg veed.
Altid er I mod Strømmen! — Det er Tid, jeg —
Ha! godt sagt, Gutter! — Gaae, I er en Nar;
Vær rolig, eller jeg! — Fleer' Lys for Pokker! —
Jeg skal nok styre Jer: — Saa! lystig, Børn!

Tybalt.
Paatvunget Roe med indædt Harme strider,
Mit hede Blod en dobbelt Giæring lider.
Jeg vil gaae bort; men at han hid sig stial,
Den Fryd han bøde skal med bitter Qval.
(Han gaaer).

Romeo (til Julie).
Hvis min syndfulde Haand vanhelliger dig,
O Helgen! da vær naadig; lad mig bøde; —
Min Læbe, som en Pilgrim, nærmer sig,
For med et Kys at slette ud min Brøde.

Julie.
I hilser andagtsfuld i Troens Aand;
Ubillig Eders Haand I selv miskiender;
Thi Pilgrim rører jo ved Helgen-Hænder,
Og hellig Vandrers Kys er: Haand i Haand.

Romeo.
Har Helgen da, som Pilgrim, Læber ei?

Julie.
Jo, Læber kun for Bøn til Gud at føre.

Romeo.
Lad Læber giøre da, hvad Hænder giøre;
O hør mig! eller og fortvivler jeg.

Julie.
Bøn rører Helgen; Helgen ei sig rører.

Romeo.
Rør dig da ei, imens du mig bønhører.
(Han kysser hende).
Saa svandt min Synd fra mine Læber hen!

Julie.
Paa mine Læber altsaa mon den være?

Romeo.
Min Synd? O søde Boed! Giv mig min Synd igien!

Julie.
I kysser, Pilgrim! efter Kunstens Lære.

Ammen.
Min Frøken, Eders Moder spørger om Jer.

Romeo.
Og hvem er hendes Moder?

Ammen.
Unge Herre!
Det er jo vores Frue her i Huset;
En god, forstandig og gudfrygtig Dame;
Det Barn, I talte med, det har jeg ammet;
Jeg siger Jer — den som kan hende vinde,
Har vundet Spil!

Romeo.
Er hun en Capulet? —
O dyre Tidende! mit Liv og Siel
Er i min dødelige Fiendes Gield.

Benvolio.
Det Bedste er forbi; kom, gaae i Tide,

Romeo.
Det frygter jeg: desstørre bli'r min Qvide.

Capulet.
Nei, ædle Herrer, bryd ei op saa tidlig;
Et simpelt Smule Maaltid end staaer rede. —
Naa, skal det være? Vel, jeg takker alle!
Tak, ædle Herrer! en god rolig Nat! —
Fleer' Fakler hid! — Kom, jeg vil gaae til Sengs.
(Alle gaae undtagen Julie og Ammen).

Julie.
Hør, kiere Amme, hvem er Herren hist?

Ammen.
En Søn og Arving af Tiberio.

Julie.
Og hvem er det, som nu gaaer ud af Døren?

Ammen.
Ei see! det er vist Ynglingen Petruchio.

Julie.
Men hvo er han, som følger næst derpaa,
Og som aldeles ikke vilde dandse?

Ammen.
Det veed ei jeg.

Julie.
Saa gaae, spørg om hans Navn: —
Hvis han sit Hierte til en Anden gav,
Min Brudeseng da vorde vil min Grav.

Ammen (kommer tilbage).
Hans Navn er Romeo; en Montague,
Eenbaaren Søn af Eders Arvefiende.

Julie.
Til første Elskov første Had blev vendt!
Ukiendt for tidlig seet; for sildig kiendt!
Heel varselfuld for mig slig Elskov bli'r,
Som til min værste Fiende Hiertet gi'r.

Ammen.
Hvad, hvad er det?

Julie.
Et Riim, jeg lærte nys
Af Een jeg dandsed' med.
(Man kalder indenfor: Julie!)

Ammen.
Nu komme vi.
Kom, lad os gaae; nu er jo alt forbi.
(De gaae).

Anden Act.

Første Scene. (Capulets Have).

Romeo (træder ind).

Den leer ad Skrammer, som blev aldrig saaret! —

(Julie lader sig see oppe i et Vindue).

Men tys! Hvad giennemstraaler Vinduet hist!
Det Østen er, og Julie er Solen! —
Stat op, o favre Soel! og dræb Diana;
At du, skiøndt hendes Tempelvogterinde,
Er mere skiøn end hun, det harmer hende.
O, tien ei hende; hun er fuld af Nid;
See hendes Vestalinde-Dragt er gusten,
Og bleeg, kun skabt for Daarer; kast den bort. — —
Det er min Elskte! det er min Udvalgte!
O, vidste hun, hun var det! — —
Hun taler; dog hun siger Intet; — Intet?
Jo, hendes Øie taler, jeg vil svare. —
Jeg er for dristig; ei til mig hun taler:
Det skiønneste blandt Himlens Stiernepar
Er bortsendt, og har bedet hendes Øine,
At skinne, til de kom, i deres Baner.
— Om hendes Øine vare der, og de
I hendes Ansigt? Hendes Kinders Glands
Beskæmmed' Stiernerne, som Dagens Lys
En Lampes Skin; fra Himlen hendes Øine
En Glands udstrømmed giennem Luftens Rige,
Saa Fugle sang, og troede Natten vige.
See, hvor sin Kind hun støtter paa sin Haand!
O, var jeg Handsken blot paa hendes Haand,
Saa rørte jeg hiin Kind!

Julie.

Vee mig!

Romeo.

Hun taler! —
Tael atter, Lysets Engel! thi du straaler
Saa herlig her i Natten over mig,
Som een af Herrens vingede Cheruber
For Dødelige, der med opspiilt Øie
Tilbage segne, undrende, og stirre,
Naar hen han vandrer over dorske Drivsky'r,
Og seiler høit paa Luftens hvalte Barm.

Julie.

O, Romeo! hvi est du Romeo?
Affiig din Fader, og forsværg dit Navn;
Vil du ei det, da sværg du est min Elsker,
Og jeg ei meer en Capulet vil være!

Romeo (afsides).

Skal jeg vel høre mere? — Skal jeg tale?

Julie.

Det ikkun er dit Navn, som er min Fiende; —
Du er dig selv, og ingen Montague.
Ha, hvad er Montague? ei Haand, ei Fod,
Ei Arm, ei Ansigt, eller nogen Deel
Af Mennesket. O, vælg et andet Navn!
Hvad er et Navn? Den Blomst, vi kalde Rose,
Vil dufte lige sødt, hvad end den kaldes.
Saa vil og Romeo, hed han end ei Romeo,
Besidde den Fuldkommenhed, han eier,
Selv uden Navnet: — Romeo, kast dit Navn!
For Navnet, som ei Deel er af dig selv,
Modtag mig heel.

Romeo.

Jeg tager dig paa Ordet:
Kald mig din Elskte, og jeg vil omdøbes:
Fra nu af er jeg Romeo ei meer.

Julie.

Hvo est du, som i Natten skiult udspeider
Mit Hiertes hemmelige Raad?

Romeo.

Ved Navn
Formaaer jeg ei at sige, hvo jeg er:
Mit Navn jeg hader, dyre Helgeninde!
Fordi det er din Fiende: havde jeg
Det skrevet her, da sønderrev jeg Ordet.

Julie.

Mit Øre drak endnu ei hundred Ord
Af denne Læbe, dog jeg kiender Stemmen:
Er du ei Romeo, en Montague?

Romeo.

Ingen af begge, skiønne Helgeninde!
Hvis een af Delene mishager dig.

Julie.

Siig mig, hvorlunde komst du hid, og hvi?
Høi Havemuren er, svær at bestige,
Og, hvis du ihukommer, hvo du est,
Er Stedet Død, hvis mine Frænder see dig.

Romeo.

Mig Elskovs Vinger over Muren bare;
Thi Muur og Væg ei Elskov udelukker;
Hvad Elskov kan, tør Elskov dristig prøve;
Thi skrække dine Frænder ikke mig.

Julie.

Ifald de see dig, vil de dræbe dig.

Romeo.

Ach, større Fare ligger i dit Øie,
End hines mange Sværd: seer du kun mildt,
Da er jeg væbnet imod deres Had.

Julie.

Jeg ikke, for al Verdens Riger vilde,
De saae dig her.

Romeo.

I Nattens Kappe kan jeg skiule mig:
Og, elsker du mig ei, da lad dem komme:
Langt heller døe for deres Had, end leve
Berøvet Haabet om din Kierlighed!

Julie.

Ved hvis Anviisning fandt du dette Sted?

Romeo.

Ved Elskovs, som først drev mig til at søge;
Jeg Amor laante Øine, han mig Raad.
Jeg er ei Søemand: men varst du end fiern som
Hiin store Strandbred, fiernest Hav beskyller,
Jeg vovede mig bid for slig en Handel.

Julie.
Du veedst, at Nattens Sløer er paa mit Ansigt;
Thi ellers Jomfru-Rødme farved' Kinden,
For det, som du i Nat har hørt mig sige.
Jeg gierne dvælede ved Skik og Brug;
Jeg gierne, gierne fragik hvad jeg sagde.
Men nu Farvel til Pænhed! — Elsker du mig?
Jeg veed, du siger Ja; og jeg vil troe dig:
Dog, sværger du, maaskee du bliver troløs;
Ved de Forelskes Meeneed, siger man,
Leer Jupiter. O, hulde Romeo!
Saafremt du elsker, siig det da oprigtig:
Og troer du, jeg blev vunden alt for let,
Vil jeg see mut, og være tvær, og sige
Dig Nei, ifald du til mig beile vil;
Men ellers ei for hele Verdens Riger!
Ja, skiønne Montague! jeg er for øm,
Og derfor kanst du troe, jeg var letsindig:
Men troe mig, Ridder, jeg er mere troe,
End de, der bedre veed at lege fremmed.
Jeg tilstaaer, ogsaa jeg gad leget fremmed,
Hvis ei du, før jeg saae dig, havde hørt
Mit Hiertes Elskovs-Suk: derfor tilgiv mig!
Regn ei den Eftergivenhed for Letsind,
Som Nattens Mørke saa har bragt for Lyset.

Romeo.
Ved denne hulde Maane sværger jeg,
Som strøer med Sølvglands disse Frugttræetoppe —

Julie.
Sværg ei ved Maanen, den ustadige Maane,
Der maanedlig forandrer steds' sin Skive,
At ei din Elskov og ustadig vorder!

Romeo.
Hvad skal jeg sværge ved?

Julie.
O, sværg slet ikke!
Dog jo! sværg ved dit eget hulde Væsen,
Som er det Afgudsbilled, jeg tilbeder,
Og jeg vil troe dig.

Romeo.
Hvis mit Hiertes Elskov —

Julie.
Godt! sværg ei! Skiøndt jeg glæder mig i dig,
Mig denne Nats Foreening dog ei glæder;
Den er for rask, for lidt betænkt, for iilsom,
Og Lynet altfor liig, som svinder, før
Man sige kan: det lyner. — Nu god Nat!
I Sommer-Solen denne Elskovs Knop
Som yndigt Blomster vil sig lukke op.
God Nat! god Nat! saa salig Fred og Lyst
Boe i dit Hierte, som i dette Bryst!

Romeo.
O, gaaer du fra mig saa utilfredsstillet?

Julie.
Hvad Tilfredsstillelse kan du forlange?

Romeo.
En trofast Elskovs-Eed for den, jeg svoer dig.

Julie.
Jeg gav dig min, før du forlangte den:
Dog ønsked' jeg, den stod end til at gives.

Romeo.
Du tog den da igien? Siig, Elskte, hvi?

Julie.
Kun for at være fri, og dig den give.
Dog ønsker jeg jo kun den Ting, jeg eier;
Min Ømhed er saa grændseløs som Havet;
Min Kierlighed saa dyb; jo meer jeg giver,
Jo meer jeg har; thi begge har ei Ende.
(Ammen kalder indenfor).
Jeg hører Larm; Farvel min Elskte nu! —
Strax! Strax! — O, vær mig troe, min Montague!
Tøv lidt, saa vil jeg komme strax tilbage!
(Hun gaaer).

Romeo.
O salige, salige Nat! jeg frygter for,
Da det er Nat, at Alt er kun en Drøm,
For tryllersksød til virkelig at være!
(Julie kommer igien i Vinduet).

Julie.
Tree Ord, min Romeo, og saa god Nat!
Saafremt din Kierlighed er ærlig sindet,
Din Hensigt Ægteskab, da lad mig vide
I Morgen ved et Bud jeg sender dig,
Naar, hvor du Vielsen fuldbyrde vil:
Min hele Lykke da jeg lægger for
Din Fod, og bliver fast hos dig, min Huusbond!
(Ammen kalder paa Julie indenfor).
Strax! — Men har du ei godt i Sinde mod mig,
Besværger jeg dig —

Ammen (indenfor).
Frøken!

Julie.
Strax! — Da beil
Ei meer; men overlad mig til min Smerte!

Romeo.
Ved Himlen —!

Julie.
Tusinde god Nat!
(Hun gaaer).

Romeo.
Med dig
Den sidste Glædesstierne slukker sig. —
(Han gaaer langsomt bort. Julie kommer atter i Vinduet).

Julie.
Hør, Romeo, hør! O, havde jeg en Røst
Som Jægerens, hiin ædle Falk at lokke!
Men Tvang er hæs, og tør ei tale høit;
Jeg skulde ellers sprænge Echo's Hule,
Og hæsere dens luftige Strube giøre
End min, med at gientage Romeo's Navn.

Romeo (kommende igien).
Det var min Siel, som kaldte paa mit Navn!
Hvor sølvsød toner Elskovs Røst i Natten
Som lifligste Musik for anspændt Øre!

Julie.

Romeo!

Romeo.

Frøken!

Julie.

Til hvad Tid imorgen
Skal jeg dig sende Bud?

Romeo.

Til Klokken Ni.

Julie.

Godt. — Indtil den Tid er det tyve Aar. —
Nu har jeg glemt, hvorfor jeg kaldte paa dig.

Romeo.

Saa lad mig tøve til du husker det.

Julie.

Saa glemte jeg det, at du skulde tøve,
Og husked' blot, hvor sødt dit Selskab er mig.

Romeo.

Saa lad mig tøve, at du evig glemmer,
Og glemme selv, at her er ei mit Hiem!

Julie.

Det gryer ad Dag: nu ønsked' jeg du gik,
Og dog ei længer bort end Yndlings-Fuglen
Fra Herskerindens Haand; hun slipper den,
En Fange liig, i Lænker; derpaa drager
Med Silkesnoren atter den tilbage:
Saa kierlig-grum misunder hun den Frihed.

Romeo.

O, var jeg slig en Fugl i Julies Haand!

Julie.

Ach, var du det, jeg dræbte dig med Kiertegn! —
God Nat! god Nat! Saa sød er Afskeeds Qval,
At jeg god Nat til Morgen sige skal.
(Hun gaaer).

Romeo.

Søvn paa dit Øie! Fred udi dit Bryst!
O, var jeg Søvn og Fred, for saa at hvile! —
Nu jeg om Hielp vil hen til Munken ile,
Og dele med ham al min Himmels Lyst!
(gaaer).

Anden Scene. (Broder Lorenzo's Celle).

Lorenzo (kommer med en Kurv).

Mod mørke Nat blaaøiet Morgen leer,
Med gylden Ild er Østens Skye bebræmmet:
Tusmørket Gnisterne af Titans Vognhiul seer,
Og tyer, liig natlig Sviregast, til Hiemmet:
Før Solen nu fremgaaer med Straalers Hær,
Og bringer Dag, og styrter Mørkets Rige,
En Kurvfuld maa jeg søge fiern og nær
Af Planter giftige, som lægerige.
Naturens Moder, Jorden, er dens Grav;
Hvad er dens Grav, er og dens Fosterleie:
Den Liv til Millioner Fostre gav,
Som ved dens Moder-Bryst faaer Die og Pleie:
Mangfoldige paa mange Kræfter riig;
Hvert riigt paa Kraft; dog alle høist ulige.
O, mægtig er den Magt, som skiuler sig
I Urters, Planters og i Stenes Rige!
Saa ringe Ting ei findes paa vor Jord,
Som nogen særlig Gavn jo Jorden bringer;
Ei heller findes Ting, saa mægtig stor,
At misbrugt jo den skader og mislinger.
Dyd selv bli'er Feil, øvet paa uret Sted:
Og Tiid og Sted kan adle Feil til Dyder.
I denne liden Markblomst er lagt ned
Forgift, som dræber, Lægedom, som fryder.
Lugt til dens Top: dens Vellugt er dig Lyst:
Smag den: og du est stæd i Dødsens Vaade.
To slige Fiender kæmper i vort Bryst,
Som og i Planten, det er: Synd og Naade;
Og hvor den første vinder Overhaand,
Der Dødens Orm snart Blomst og Urt fortærer.

Romeo (kommer).

God Morgen, Fader!

Lorenzo.

Fred af Herrens Aand! —
Hvad aarle Røst slig Hilsen sød beskiærer? —
Min unge Søn! det spaaer et oprørt Sind,
Saa tidligt sig af Sengen at forføie:
Hvor Alder boer, ei drager Søvnen ind,
Sorg holder Nattevagt i Oldings Øie;
Men der, hvor Ungdom karsk med freidig Hu
Sig hviler ud, der gyldne Søvn regierer;
Thi ved din aarle Færd mig viser du,
At indre Striid din Natteroe fortærer;
Hvis ei, saa gietter jeg, vor Romeo
Slet ikke var i Nat i Seng at finde?

Romeo.

Ja, det er sandt: des sødere var min Roe!

Lorenzo.

Gud bedre det! du var hos Rosalinde?

Romeo.

Hos Rosalinde? Fromme Fader, nei!
Glemt er hiint Navn, og glemt for det at sørge!

Lorenzo.

Du est min gode Søn! — Men dølg da ei —

Romeo.

Jeg svare vil, før du igien kan spørge,
I Nat jeg til min Fiendes Høitid kom;
Hvor En mig pludseligen gav en Vunde:
Jeg saared' Den igien; os Lægedom
Kan kun din hellige Lægekunst forunde:
See, fromme Fader! jeg bær' intet Nag;
Thi min Begiering og min Fiende baader.

Lorenzo.

Saa skrift oprigtig, gode Søn, din Sag;
Hvo Gaader skrifter, Aflad faaer i Gaader.

Romeo.

Oprigtig altsaa, viid, min hele Siel
Har rige Capulets favre Datter vundet:
Min heel er hun, som jeg er hendes heel:
Fast Baandet er, kun det af dig blir bundet

Ved hellig Ægtepagt. — Hvorledes, naar,
Og hvor vi saaes, og Troeskab svore, melder
Jeg mens vi gaae: Min Bøn du ei affslaaer,
Du vier os før Dag mod Natten hælder.

Lorenzo.

O, hellige Franciskus! hvilket Ord!
Er Rosalinde, hun, din Fryd, din Glæde
Saa flux forglemt? — saa Ynglings Elskov boer,
I Hiertet ei: i Øiet har den Sæde!
Jesu Maria! hvilken Taarestrøm
Har toed din blege Kind for Rosalinde;
Hvor salte Taarer, for en Elskovs-Drøm
At krydre, skiøndt dens Smag nu brat maa svinde!
Endnu er Himlen mørk af dine Suk,
Din gamle Graad end lyder i mit Øre:
See, paa din Kind af hine Taarers Dugg
En uafvasket Plet du end mon føre.
Hvis du dig selv, hiin Qval din egen var,
Var du og al din Qval for Rosalinde:
Du skifted' Sind? Siig, Net da Sagnet har:
Stærk Mand kan falde; meget meer en Qvinde.

Romeo.

Min Ild for Rosalinde dadled' du.

Lorenzo.

Fordi den slog for høit, til langt at række.

Romeo.

Og bød mig slukke den.

Lorenzo.

Men ei for nu
En dobbelt Brand af Asken at opvække.

Romeo.

O, skiend ei! Hun, som nu min Elskov har,
Sit Hierte gav for mit; hun min er blevet;
Det blev ei hiin.

Lorenzo.

Ja, thi hun vel blev vaer,
I Sand din Elskovs Eed du havde skrevet.
Men, unge Vægelsind! kom, gaae med mig!
Mig een Betragtning til din Bistand vender:
Maaskee blir denne Pagt saa lykkelig,
At Eders Slægters gamle Nag den ender.

Romeo.

O, kom! Og lad os ile! jeg har Hast.

Lorenzo.

Langsom og klog! Den snubler, som gaaer fast!

(De gaae).

Tredie Scene. (Gade).

Benvolio og Mercutio.

Mercutio.

Hvor Dievlen kan den Romeo dog være?
Kom han ei hiem i Nat?

Benvolio.

Ei til sin Faders, har hans Tiener sagt mig.

Mercutio.

Ah! denne blege, grumme Rosalinde,
Saa piner ham, at vist han vorder gael.

Benvolio.

Tybalt, een af den gamle Capulets Frænder,
Har sendt et Brev hiem i hans Faders Huus.

Mercutio. Et Feidebrev, saasandt jeg lever!

Benvolio. Romeo vil svare derpaa.

Mercutio. Enhver, som kan skrive, kan svare paa et Brev.

Benvolio. Ja, men han vil svare Brevskriveren som han tør, naar han tirres.

Mercutio. Ach! Stakkels Romeo! han er alt død! giennemboret af en hviid Gluts sorte Øie! og han skulde være Mand for at møde Tybalt?

Benvolio. Nu! hvad er da Ridder Tybalt?

Mercutio. Ingen Finkeridder, kan jeg sige Jer. O, han er Ærens bolde Ceremoniemester. Han fægter, som I synger en Vise paa Noder, og holder Tact, Pause og Tone.

(Romeo kommer).

Benvolio. Her kommer Romeo, her kommer Romeo!

Mercutio. O hvor forelsket seer han ud! En flittig Læser af de Sange, hvori Petrarcha udgiød sin Qval. — Signor Romeo! Jo, I førte Jer smukt op i Nat!

Romeo. God Morgen, begge! — Hvorledes førte jeg mig da op?

Mercutio. I havde Bisselæder i Saalerne: Forstaaer I ikke?

Romeo. Forlad mig, gode Mercutio! jeg havde meget travlt; og i saadan et Tilfælde som mit, maa en Mand tvinge Høfligheden lidt.

Mercutio. Det er saa meget som at sige — saadan et Tilfælde, som Eders, tvinger en Mand til at smøre Haser.

Romeo. Nemlig — for Høfligheden.

Mercutio. Heel artigt truffet! Nu bli'r du jo omgiengelig igien, nu bli'r du den gamle Romeo.

(Ammen og Samson komme; den sidste med en Vifte).

Romeo. Her har vi skiønne Sager.

Mercutio. En Seiler! En Seiler!

Benvolio. To, to! en Skiorte og en Særk.

Ammen. Samson!

Samson. Hvad godt?

Ammen. Min Vifte, Samson!

Mercutio. Ja, giv hende den, min gode Samson! til at skiule hendes Ansigt med: for af de to er Viften den smukkeste.

Ammen. Guds Fred og god Morgen, de gode Herrer!

Mercutio. Guds Fred og god Aften, skiøn Jomfrue!

Ammen. Er det nu Aftenstid?

Mercutio. Ja netop, skal jeg sige Jer: for Tidens runkne Finger peger paa Soelnedgang.

Ammen. Tvi, skamme maa I Jer! Hvad er I for En?

Romeo. En, min gode Kone! Gud har skabt sig selv og andre til Plage.

Ammen. Det var, min Tro, godt sagt! — Sig selv og andre til Plage? sagde han! — Kan ingen af de gode Herrer sige mig, hvor jeg skal finde den unge Romeo?

Romeo. Det kan jeg sige Jer; men den unge Romeo vil være ældre, naar I har fundet ham, end han var, da I søgte ham. Jeg er ellers den yngste af dette Navn.

Ammen. Er I det, ønskede jeg at tale med Jer under fire Øine.

Benvolio. Hun vil indbyde ham til et lidet Aftensmaaltid.

Mercutio. En Lokkedue! En Lokkedue! Halloho! — Farvel, Romeo! Kommer I siden hiem til Eders Faders? Vi vil spise til Middag der.

Romeo. Jeg kommer siden.

Mercutio. Farvel, min gamle Deilige! Farvel, min Allerdeiligste! min Aller-Allerdeiligste!

(Mercutio og Benvolio gaae).

Ammen. Far I Pokker i Vold! — Men siig mig bare, Herre! hvad var det for en grov Kumpan, som var saa fuld af Uglspil-Streger?

Romeo. En Herre, min gode Kone! som helst hører sig selv tale, og som har for Skik at sige mere i et Minut, end han kan vedstaae i en Maaned.

Ammen. Dersom han mukker et Ord mod mig, skal jeg tage ham i Kardusen, om han saa var dobbelt saa ferm som han er, og en Snees saadanne Hansvurster ovenikiøbet; og kan ikke jeg, skal jeg nok finde dem, som skal. (Til Samson). Og du skal ogsaa staae her og see paa, at enhver Skurk slaaer sig til Ridder paa mig!

Samson. Jeg saae ingen slaae sig til Ridder paa Jer; havde jeg seet sligt, kan I troe, min Klinge skulde snart kommet for en Dag; jeg tør trække fra Læder saa flink som nogen Anden, naar jeg seer min Kands til et ærligt Slagsmaal, og Retten er paa min Side.

Ammen. Nu, for Gud! jeg har ærgret mig, saa hvert Lem ryster paa mig! Den Lumpenknægt! — Jeg beder Jer, Herre! et Ord: og, som jeg sagde Jer, min unge Frøken bød mig spørge Jer op; hvad hun bød mig sige Jer, vil jeg beholde hos mig selv: men først og fremmest maa jeg sige Jer, at dersom I, som man siger, skulde lade hende sidde med en lang Næse, saa var det, som man siger, ret en ugudelig Adfærd af Jer: thi Frøkenen er puur ung, og derfor, hvis I havde to Tunger i een Mund, forsandt saa var det en grumme slet Ting at byde en adelig Frøken, og ret en nedrig Handel.

Romeo. Gode Amme! anbefal mig til din Frøken og Herskerinde: jeg forsikkrer dig! —

Ammen. Nu du milde Gud! Ja, min Troe! skal jeg sige hende det altsammen: Ach! Ach! hvor hun vil blive et Stykke glad!

Romeo. Hvad vil du sige hende, Kone? Du hører ikke hvad jeg siger.

Ammen. Jeg vil sige hende, Herre! at I forsikkrer — og det er, efter min Forstand, just hvad en ret Cavaleer skal.

Romeo.

Beed hende søge Leilighed at komme
Til Skrifte henad Aften hos Lorenzo.
Hun skrifter i den fromme Faders Celle,
Saa vier han os: See her er for din Umag!

Ammen. Nei, min Troe! Herre! jeg tager ikke en Skilling.

Romeo. Snak! I skal tage det.

Ammen.

I sagde, henad Aften: Godt! hun kommer.

Romeo.

Og bliv du staaende bag Kloster-Muren;
Paa Timen skal min Tiener hos dig være,
Og bringe dig et Toug, en taklet Stige,
Som til min Glædes høie Bramtop skal
Mig lede i den lønlig-stille Nat.
Farvel! — Vær troe, og jeg skal lønne dig.
Farvel! — Og anbefal mig til din Frøken.

Ammen.

Naa Gud velsigne dig! — Men hør kun, Herre!

Romeo.

Hvad har du end at sige, gode Kone?

Ammen.

Er Eders Tiener troe? har man ei sagt:
Ord sagt, og kastet Steen ei meer er i vor Magt.

Romeo.

Forlad dig derpaa: han er troe som Guld!
Nu, — Anbefal mig til din Frøken!

(Romeo gaaer).

Ammen. Ja, tusind Gange. — Samson!

Samson. Hvad godt?

Ammen. Samson! tag min Vifte, og gaae foran. (De gaae).

Fjerde Scene. (Capulets Have).

Julie (kommer).

Ni Klokken slog, da jeg bortskikked Ammen,
Om to Qvarteer igien hun vilde komme.
Maaskee traf hun ham ei? — Det er ei saa. —
O hun er lam! Nei, Elskovs Sendebud
Bør Tanken være, der ti Gange farer
Saa hurtigt hen som Solens Straaler, naar
De jage Skygger over mørke Høie.
Derfor let-vingede Duer drage Venus,
Og derfor vind-snar Amor Vinger har.

Nu Solen staaer paa høiest Biergtind alt
Af Dagens Reise, og fra Ni til Tolv
Tree lange Timer er, dog end hun kom ei.
Hvis Ungdoms varme Blod og Ild hun havde,
Var hun saa let bevæget som en Boldt:
Mit Ord slog hende til min Hiertenskier,
Og hans til mig.
Men Liv og Kraft tidt Alderdommen flye,
Usmidig, langsom, tung og bleeg som Blye.
(Ammen og Samson komme).
O Gud! hun kommer! O hvad Nyt, min Amme?
Traf Du ham? — Lad Din Tiener gaae tilside!

Ammen.

Bliv Du ved Dørren, Samson!
(Samson gaaer).

Julie.

Nu min gode,
Min søde Amme! — Himmel! hvi saa mørk?
Er end Dit Budskab mørkt, dog rygt det lystigt;
Og er det godt, fordærv ei Glædens Tone,
Ved med saa suurt et Ansigt den at spille!

Ammen.

Jeg er saa træt; lad mig blot puste lidt!
Fy! hvor det værker giennem mine Been.
Hvad jeg har havt et Rend!

Julie.

O, kiere, kiere Amme! tael dog! — tael!

Ammen.

Ei! hvilken Hast? Kan I ei bie lidt?
Seer I ei, jeg er ganske aandeløs?

Julie.

Du aandeløs? naar Du har Aande til
At sige mig, at Du est aandeløs!
Undskyldningen, du giør for denne Nølen,
Er længer end det Bud, du nøler med.
Siig, er det godt? siig, er det ondt? o, svar
Ja eller Nei! det Nærmere kan bie.

Ammen. Nu da, I har giort et daarligt Valg; I forstaaer Jer ikke paa at vælge en Mand: — Romeo! Jo det er den rette; skiøndt hans Ansigt er smukkere end hver anden Mands, saa overgaaer dog hans Been alle Mænds, og angaaende Haanden, og Foden, og hele Skabelonen — skiøndt der er ikke meget at sige om dem — ere de dog uforlignelige. Han er just ikke den bare Høflighed selv; — men jeg garanterer for ham, at han er saa from som et Lam. — Nu, bliv saaledes ved, Barnlille! og dyrk din Gud! — Hør! har I allerede spiist til Middag, hiemme?

Julie.

Nei, nei! — Men alt det vidste jeg jo før;
Hvad siger han om Vielsen? Hvad? Svar dog!

Ammen.

Du Himmel, hvor mit Hoved værker dog!
Det er et Hoved det! det banker i det,
Som om det skulde gaae i tusind Stykker!
Nu er det i min Ryg: au! au, min Ryg! —
Skam faae I, for I sendte mig afsted,
At faae min Død ved Renden op og ned.

Julie.

I Sandhed, det mig smerter, du er syg;
Men, søde, gode, kiere Amme! siig mig:
Hvad har min Elskte, hvad har Romeo sagt?

Ammen.

Har I Forlov i Dag at gaae til Skrifte?

Julie.

Det har jeg.

Ammen.

Skynd Jer til Lorenzo's Celle da,
Der er den Herre, som giør Jer til Frue:
Nu stiger Blodet skielmsk i Jeres Kinder,
Strax bli'er de Purpur ved den mindste Nyhed!
Skynd Jer til Klostret: jeg ad anden Vei
En Stige bringer, hvorved Eders Elsker
I Nat skal klavre til en Fuglerede:
For Eders Fryd jeg maa som Trældyr gaae; —
Snart skal den lykkelige Time slaae!
Til Bords gaaer jeg; til Cellen I med Held.

Julie.

Til saligt Held — du Gode! nu Farvel!
(De gaae).

Femte Scene.

(Broder Lorenzos Celle).

Lorenzo og Romeo (komme).

Lorenzo.

Saa Himlen smile da til denne Pagt,
At Fremtids Dag med Sorg os ei anklager.

Romeo.

O, Amen! Amen! Alskens Sorger komme!
De kan ei veie mod den Himmelfryd,
Mig blot et flygtigt Syn af hende skiænker:
Foreen med helligt Ord kun vore Hænder,
Og da lad Elskovs Morder, Døden, prøve
Sin hele Magt: Nok! hende min at kalde!

Lorenzo.

Slig vild og voldsom Fryd faaer voldsom Udgang,
Og døer midt i sin Seir; som Ild og Krudt
Fortæres, naar de kysses: sødest Honning
Er vammel ved sin egen Lækkerhed,
Og trætter Ganen ene ved sin Sødme:
Hold Maade da, saa varig Elskov giør;
For fast saa silde som for langsomt komme tør.
(Julie træder ind).
Her seer jeg Frøk'nen: — O, saa let en Fod
Ei slide vil den lange Tornebane:
Den Elskende paa Spindelvæv kan gaae,
Som svæver løst i Som'rens muntre Luft,
Og dog ei falde; see, saa let er Letsind.

Julie.

God Aften, du min hellige Skriftefader.

Lorenzo.

Romeo skal takke for os begge, Datter!

Julie.

En lige Hilsen da til ham! thi ellers
Hans Tak bli'r alt for stor.

Romeo.

Ach Julie,
Hvis Maalet af din Fryd er overvættes,
Som min, og bedre Kunsten du forstaaer,
At tolke den, meddeel da Naboe=Luften
Din Aandes Sødme, lad Musikens Tunge
Udfolde Saligheden, begges Siele
Ved dette Møde vexelviis modtage.

Julie.

Dyb Følelse, meer riig paa Stof, end Ord,
Stolt af sin Eiendom, ei Pryd forlanger:
Kun Tiggeren beregner hvad han eier;
Min Elskov voxet er til slig en Sum,
At jeg ei halvt dens Riigdom kan optælle.

Lorenzo.

Kom! følg mig! Vi vil giøre Sagen kort:
Thi, med Jer Gunst, jeg ei Jer eene la'er
Før Kirken To til Een forvandlet har.
(De gaae).

Tredie Act.

Første Scene. (Offentlig Plads).

Mercutio og Benvolio
(komme ind med en Page og Tienere).

Benvolio.

Kom, min Mercutio! Kom, og lad os gaae;
Varm Dagen er, og Capulets Slægt er ude,
Og mødes vi, undgaaes ei Kiv og Striid;
Den hede Tiid det gale Blod giør oprørsk.

Mercutio. Du er mig ret som een af de Karle, der, naar han triner ind over Dørtærskelen i et Vertshuus, flux kaster sit Sværd paa Bordet, og siger: "Gud lade mig ei komme til at have Dig nødig!" og naar det andet Glas begynder at virke, trækker blank mod Kieldersvenden, hvor det virkelig slet ikke giordes nødigt. —

Benvolio. Er jeg som een af de Karle?

Mercutio. Ja vist! ja vist! du er saa vild en Kompan i din Vrede, som nogen i hele Velskland; og saa flux opægget til at blive vred, som flux vred, naar du opægges!

Benvolio. Og hvad mere?

Mercutio. Ja, dersom der gaves to af dit Slags, havde vi om kort Tiid slet ingen; thi den ene vilde slaae den anden ihiel. Du! Ih, Du ypper jo Kiv med En, naar han har eet Haar meer eller eet Haar mindre i sit Skieg end du selv. Du ypper Kiv med En, fordi han knækker Nødder, og har ingen anden Grund, end at du har nøddebrune Øine; hvilket Øie, sligt et Øie undtagen, kunde her opdage Grund til Striid? Du har jo givet Dig i Klammerie med En, fordi han hostede paa Gaden, og vækkede din Hund, der laa og sov i Solen. Kom du ikke op at skiendes med en Skrædder, for han havde taget sin nye Vams paa før Paaskedag? Med en anden, fordi han havde bundet sine nye Skoe med gamle Baand? Og du, du vil prædike for mig om at yppe Klammerie?

Benvolio. Var jeg saa gridsk paa Klammerie som du er, fik jeg ikke mit Liv assureret for hundrede Procent.

Mercutio. Dit Liv — hundrede Procent!
(Tybalt og nogle Andre komme).

Benvolio. Ved mit Hoved! — der kommer Capuletterne!

Mercutio. Ved min Hæl! det er det samme!

Tybalt (til sit Følge).

Følg mig; jeg taler til dem. — Herrer!
God Aften! Hør: et Ord med een af Eder.

Mercutio. Og kun eet Ord med een af os? Lad det ikke gaae saaledes allene; lad et Ord og et Slag følges ad!

Tybalt. Dertil skal I finde mig bereed nok, Herre! hvis I vil give mig Anledning.

Mercutio. Kunde I ikke tage en Smule Anledning, uden den blev Jer givet?

Tybalt. Mercutio! Du slaaer paa samme Strænge, som Romeo; —

Mercutio. Slaaer paa samme Strænge? Hvad! giør du os til Spillemænd? Hvis du giør Spillemænd af os, saa lav dig til ikke at høre andet end skiærende Toner: her er min Fiolbue; her er den, som skal faae Jer til at dandse! — Guds Død! Slaae paa Strænge!

Benvolio.

Vi taler her paa Torv og aaben Plads:
Forføi Jer enten til et eensomt Sted,
Eller tael koldt om Eders Striid: hvis ikke,
Gaaer bort: her alles Øine gabe paa os!

Mercutio.

Dertil fik Folk jo Øine! Lad dem gabe!
Jeg viger ei et Skridt for Nogen, jeg!
(Romeo kommer).

Tybalt.

Vel, Herre! Gaae! Her kommer Karl for mig!

Mercutio.

Da bær' han ikke Jeres Liberie:
Udæsk ham, sikkert vil han følge Jer;
I den Forstand, Hr. Junker, kald ham — Karl!

Tybalt.

Romeo! mit Had til dig har ikke Raad til
En bedre Hilsen, end: "Du est en Skurk!"

Romeo.

Tybalt! den Grund, jeg har til Venskab for dig,
Formilder stærkt det Vredes Svar, som hører
Til slig en Hilsen: — Jeg er ingen Skurk:
Derfor Farvel! Jeg seer du mig ei kiender!

Tybalt.

Dreng! det formilder ei den Krænkelse,
Du har forvoldt mig: thi vend om, og træk!

Romeo.
Jeg siger dig: jeg har dig aldrig krænket,
Men elsker dig langt meer, end du kan ane,
Før Grunden til min Kierlighed du kiender:
Nu, gode Capulet (et Navn jeg agter
Høit som mit eget), stil Jer nu tilfreds.

Mercutio.
O, æreløse, feige Ydmyghed!
A la stoccata! Det er kort Proces!
(trækker Sværd).
Du Rottefænger, Tybalt! op til Dandsen!

Tybalt.
Hvad vil du mig?

Mercutio. Tag Jert Sværd ved Øret, og træk det ud af Balgen! Rap Jer, eller mit skal suse Jer om Øret før det er ude.

Tybalt (trækker).
Kom! Jeg er Mand for Jer!

Romeo.
Kiere Mercutio, stik din Kaarde ind!

Mercutio.
Kom, Herre! Jer Passade!
(de fægte).

Romeo.
Benvolio, træk!
Hug deres Klinger ned: — Skam Jer, I Herrer!
Begaaer ei Vold! — Tybalt — Mercutio
Strengt Prindsen har forbudt al Oprørsfærd
I Gaderne: — Holdt, Tybalt! — Ven Mercutio!
(Tybalt med hans Partie gaae).

Mercutio.
Jeg saaret er; —
Pest ramme begge Huse! Jeg har nok:
Gik han med heelt Skind?

Benvolio.
Er du saaret? Hvad!

Mercutio.
Ja — ja, en Rift, en Rift; alt Nok for Pokker! —
Hvor er min Page? — Knegt! gaae, bring en Læge!

Romeo. Frisk Mod, Mand, Saaret kan ikke være betydeligt.

Mercutio. Nei, det er ikke saa dybt som en Brønd, heller ikke saa bredt som en Kirkedør: men det er nok, det slaaer til: — spørg efter mig i Morgen, og I skal finde en gravitetisk Mand. — Jeg kan sige Jer, jeg er pebret nok for denne Verden! — Hvi, Satan! gik I mellem os? Jeg blev saaret under Jeres Arm.

Romeo.
Jeg meente alting godt!

Mercutio.
Hielp mig i Huus,
Benvolio! thi jeg besvimer fast. —
(Benvolio gaaer med Mercutio).

Romeo.
Den ædle Ridder, Prindsens nære Slægtning,
Min sande Ven, nu fik sit Banesaar
For min Skyld; og mit gode Navn er plettet
Ved Tybalts Skieldsord! Tybalt, som en Time
Min Frænde været har: — O, søde Julie!
Din Skiønhed har omskabt mig til en Qvinde,
Og blødgiort Modets Staal i dette Bryst!
(Benvolio kommer tilbage).

Benvolio.
O, Romeo! vor brave Ven er død:
Mod Himlen har den kiekke Aand sig svunget,
Som alt for tidligt her foragted' Jorden.

Romeo.
Saa sort en Dag vil fleer Ulykker sende;
Den har begyndt kun; andre vil fuldende.
(Tybalt kommer tilbage).

Benvolio.
Her kommer Tybalt rasende tilbage.

Romeo.
Han lever! i Triumph! Mercutio dræbt! —
Bort da til Himlen, skaanselfulde Mildhed!
Ild-øiet Raserie, styr du min Haand! —
Nu, Tybalt, tag den Skurk igien tilbage,
Du nyeligt gav mig; thi Mercutio's Siel
Er kun en liden Vei os over Hov'det,
Og venter din til Selskab paa sin Reise;
Med ham skal enten du, jeg, eller begge.

Tybalt.
Du usle Dreng, Staldbroder til ham her,
Skal med ham hisset.

Romeo.
Her er Voldgiftsmanden!
(de fægte, Tybalt falder).

Benvolio.
Flye, Romeo! Flye!
Alt rører Folket sig, og dræbt er Tybalt: —
Staae ei forbaus't: — din Dødsdom Prindsen fælder,
Ifald du gribes: — bort, afsted! strax! nu!

Romeo.
O Lykken daarer mig!

Benvolio.
Hvi tøver du?
(Romeo gaaer).
(Borgere o. s. v. komme ind. Prindsen kommer med Følge; Montague, Capulet, deres Hustruer og Andre).

Prindsen.
Hvor er de nedrige Ophavsmænd til Striden?

Benvolio.
O, ædle Prinds! jeg kan opdage hver
Omstændighed ved denne Ulivs-Færd:
Her ligger, slagen han af Romeo,
Som slog din Frænde, din Mercutio.

Frue Capulet.
Tybalt! min Broders Barn! Min Frænde god!
Ulykkens Syn! vee mig, her rinder Blod
Af elsket Slægt! — Prinds! elsker Retfærd du:

Betal vort Blod med Blod af Montague!
O Frænde, Frænde!

Prindsen.

Benvolio, hvo ypped' denne Kiv?

Benvolio.

Tybalt, som maatte bøde med sit Liv
For Romeo's Haand, for Romeo, som venligt
Tiltaled' ham, som forestilled ham,
Det var utidig Striid, ham foreholdt
Jer høie Misgunst. — Alt, med Blidhed sagt,
Med roligt Blik, med ydmygt bøiet Knæe,
Ei mægted' at forsone Tybalts Vrede,
Ubændig, døv for Fred. — Han farer frem
Med skarpe Staal imod Mercutio's Bryst;
Som, lige varm, Døds-Odd mod Døds-Odd vender,
Og slaaer, med krigersk Trods, den kolde Død
Med een Haand ned, og med den anden skikker
Den atter imod Tybalt, som behændig
Tilbagekaster den. Høit skriger Romeo:
"Holdt, Venner! skilles ad!" Meer snar end Tungen
Hans flinke Arm slaaer begges Mordstaal ned,
Og styrter mellem dem: men under Armen
Af Romeo naaer et dødligt Stik fra Tybalt
Mercutio, den bolde. — Tybalt flyer,
Men kommer strax til Romeo tilbage,
Som nyeligt først gav Tanke Rum om Hævn,
Og sammen foere de som Lyn; før jeg
Fik skilt dem, var den dierve Tybalt slagen:
Og som han faldt, bortflyede Romeo: —
Har falsk jeg vidnet, døe Benvolio.

Frue Capulet.

Han er en Blodsforvandt af Montague;
Partisk, ei taler han af Sandheds Hu:
Vel tyve af dem fægted' i hiin Kiv,
Og mægted' dog at myrde kun eet Liv: —
Om Retfærd be'er jeg, Prinds, i denne Sag;
Romeo slog Tybalt, Romeo's Liv da tag!

Prindsen.

Romeo slog ham, han slog Mercutio;
Hvis Blod skal nu den dyre Skyld aftoe?

Montague.

Ei Romeo's, Prinds! han var Mercutio's Ven;
Han tog, hvad Lovens Sværd var givet hen,
Hiin Tybalts Liv!

Prindsen.

For han slig Daad begik,
Forvises han, fra dette Øieblik:
Min Deel af Sorg i Eders Kiv jeg fandt;
Blod af min Slægt nys her som Offer randt;
Men straffes skal I med saa svar en Bod,
At I skal angre mit udgydte Blod:
Bøn frugter ei! — Romeo skal flye paa Stand;
Thi findes her han, er han Dødens Mand.
Bær Liget bort: og mærker paa mit Ord:
Hvo Drab benaader, skyldig bli'r i Mord!
(alle gaae).

Anden Scene.

(Et Værelse i Capulets Huus).

Julie (kommer ind).

Hurtigt bevæger Eders Flammefødder,
I Solens Heste! nu mod Phæbi Borg;
En Kudsk, som Phaeton, snart pidsked' Jer
Til Vesten, og flux bragte skyefuld Nat. —
Du Elskovs Pleiemoder, Nat! udbreed
Dit tætte Sløer. Hiin Flygtnings Øie blinke,
Og Romeo flyve, uomtalt, useet,
I disse Arme. Kom, o Nat! og kom
O Romeo, du klare Dag i Natten!
Thi du paa Nattens Vinger ligge vil
Meer hvid end friske Snee paa Ravnens Ryg.
Kom blide Nat, sort-brynet, elskovsfuld!
Giv mig min Romeo: og naar han skal døe,
Tag ham igien, deel ham i Stierner smaae,
Og han saa skiønt vil Himlens Aasyn smykke,
At hele Verden beile vil til Natten,
Og ingen hylde meer den stolte Soel.
O jeg en Elskovs-Boelig kiøbte mig,
Men ei besad den; skiøndt jeg selv er solgt,
Er end jeg ei afhændet: Denne Dag
Saa kiedsom er som Natten før en Høitid
For utaalmodigt Barn, der fik ny' Klæder
Og ei maa bære dem. — O der er Ammen:
(Ammen kommer med en Reebstige).
Hun bringer Tidender, og i hver Røst,
Som nævner Romeo's Navn, er Himles Velklang. —
Hvad Nyt? Hvad har du der? — Nu, Strikkestigen,
Som Romeo bød dig hente?

Ammen (kaster den paa Gulvet).

Ja — ja — Stigen!

Julie.

Vee mig! hvad Nyt? Du vrider dine Hænder?

Ammen.

Ach Gud forbarmes! Han er død, død, død!
Vi er' fortabte, Frøken! er fortabte!
Vee! han er borte! Han er myrdet, død!

Julie.

O, brist mit Hierte! — Alt berøvet, brist!
I Fængsel, Øine! seer ei Frihed meer!
Stands, Puls, dit Slag! Støv, gaae til Støv tilbage!
Og Romeo's Baare tvende Liig modtage!

Ammen.

O, Tybalt! Tybalt! du min bedste Ven!
O, venlige Tybalt, ædle Riddersmand!
At i mit Liv jeg skulde see dig døe!

Julie.

Hvad Storm er det, som saa svar Modvind bringer?
Er Romeo myrdet, og er Tybalt død?

Min elskte Frænde, min høit-elskte Huusbond? —
Blæs Dommedag da ind, o, Skræks-Basune!
Thi hvo har Liv, hvis disse Tvende døde?
Ammen.
Tybalt er død, og Romeo forviist;
Romeo, som dræbte ham, er landsforviist.
Julie.
O, Gud! — Flød Tybalts Blod for Romeo's Haand?
Ammen.
Det flød, det flød! Ulykkens Dag, det flød!
Julie.
O, Slange-Hierte under Blomster-Maske!
Naar boede Dragen i slig yndig Hule?
Blodtørstige Skiønhed! O, kan Sviig beboe
Slig prægtig Borg?
Ammen.
Der er ei Troe og Love,
Ei Ærlighed hos Mænd; hver er Meeneeder,
Sviigagtig, falsk, og fuld af Hyklerie. —
Ah! — hvor er Samson? — giv mig lidt at drikke!
Den Angst, den Sorg, den Jammer giør mig gammel. —
Skam faae den Romeo!
Julie.
Din Tunge visne
For sligt et Ønske! Ei til Skam han fødtes;
Den skæmmes ved at sidde paa hans Pande,
Hiin Throne, hvor selv Æren kunde krones
Til Enehersker over hele Jorden.
Hvor var jeg grusom, at jeg skieldte ham!
Ammen.
I taler vel om Eders Frændes Morder?
Julie.
Og skal jeg tale ilde om min Huusbond?
Min arme Herre! hvor er trygt dit Navn,
Naar paa vor Bryllupsdag jeg det hudfletter?
Men hvorfor, Grumme! dræbte du min Frænde?
Du, grumme Frænde! vilde dræbt min Huusbond:
Vend, daarlige Taarer, om til Eders Væld!
I skylde Sorgen hver af disse Draaber,
Som I, forvildede, til Glæden offre!
Min Mand, hvem Tybalt vilde dræbt, end lever;
Tybalt, som vilde dræbt min Mand, er død:
Alt det er trøsteligt: hvi græder jeg da?
Jo, — værre Ord, end Tybalts Død jeg hørte,
Og de har dræbt mig: gierne jeg dem glemte;
Men, o de tynge svart paa min Erindring,
Som Synder paa en dømt Misdæders Siel:
Tybalt er død, og Romeo forviist;
Det Ord: forviist, det ene Ord: forviist,
Har dræbt ti tusind Gange Tybalt. Tybalts Død
Var Sorg nok, hvis det havde endet der;
Eller, hvis Smerter glæde sig ved Selskab,
Og Haand i Haand med Smerter ville gaae,
Hvi kom ei paa det Bud: Tybalt er død,
"Din Fader, eller Moder, eller begge,"
Som gi'r sædvanlig Grund til Sorg i Verden?
Men dette Baghold efter Tybalts Død:
"Forviist er Romeo," — det ene Ord
Har Fader, Moder, Tybalt, Romeo, Julie,
Dem alle, alle dræbt: — Forviist er Romeo! —
Der er ei Ende, Grændse, Maal og Maade
I det Ords Død — den Sorg kan Ord ei raade. —
Hvor skal min Fader, Moder, nu jeg finde?
Ammen.
Ved Tybalts Liig, hvor deres Taarer rinde.
Vil I gaae til dem? Jeg Jer viser Vei.
Julie.
Lad i den Slagnes Saar dem Taarer gyde;
For Romeo's Forviisning mine flyde.
Tag denne Stige: — Arme! ogsaa du
Forladt og herreløs, som jeg, er nu!
Du op til dette Bryst ham skulde baaret;
Men jeg som Bruud har Enkesløret kaaret.
Kom! Kom! Jeg vil i Brudeseng! Ha, gaae!
Til Dødens Favn, ei Romeo's, jeg maa!
Ammen.
Gaae til Jert Kammer: Romeo jeg vil
Oplede til Jer Trøst: jeg veed hans Opholdt.
Hør, Romeo her være vil i Nat,
Jeg hos Lorenzo skal ham finde vel.
Julie (giver hende en Ring).
Faae denne Ring paa Romeo's Finger sat,
Og beed ham komme til et ømt Farvel.
(De gaae).

Tredie Scene. (Lorenzos Celle).

Lorenzo og Romeo (komme).

Lorenzo.
Kom, Romeo! kom frem, du Frygtens Mand;
Ulykken har forelsket sig i dig,
Og du est viet til Gienvordigheden.
Romeo.
Hvad Budskab, Fader? hvad er Prindsens Dom?
Hvad Sorg vil nu Bekiendtskab med mig giøre,
Som ei jeg kiender alt?
Lorenzo.
Alt for fortroelig
Min kiere Søn er med saa suurt et Selskab.
Jeg bringer Tidender om Prindsens Dom.
Romeo.
Hvad mindre vel end Dødsdom er hans Dom?
Lorenzo.
En mildere Dom undslap hans Naades Læber:
Ei Legems Død, men Legemets Forviisning.

Romeo.

Forviisning? Ha! barmhiertig vær, siig: Død!

Forviisning har langt større Rædsel i
Sit Blik end Døden; siig dog ei: Forviisning!

Lorenzo.

Bort fra Verona landsforviist du er:
Taalmodig vær; thi viid og breed er Verden.

Romeo.

Der er ei Verden uden for Verona;
Men Skiersild, Piinsler, ja selv Helvede.
Herfra forviist, er jeg forviist fra Verden;
Forviist fra Verden hedder død: — Forviisning
Er derfor Død formummet: Naar du kalder Død
Forviisning, slaaer du med en gylden Øxe
Mit Hoved af, og leer ved Morder-Slaget.

Lorenzo.

O, Dødssynd! vilde Utaknemlighed!
Vor Lov din Brøde nævner Død, men Prindsen,
Mild, til din Gunst, har Loven stødt tilside,
Den mørke Død forvandlet til Forviisning:
Det er puur Naade, og du seer den ei!

Romeo.

Det Marter er, ei Naade: her er Himlen,
Hvor Julie aander; og hver ringe Skabning
Er her i Himlen, og maa hende skue; —
Men Romeo maa ei. Meer Værdighed,
Meer Ære, mere Gunst tilfalder selv
Den mindste Myg end Romeo; den rører
Min Julies Haand, det hvide Underværk,
Den himmelsk Nectar røver hendes Læber,
Der blusse steds' i reen vestalisk Blyhed,
Ret som hinandens Kys de syndigt fandt;
Men Romeo maa ei; han er forviist;
Selv Fluer vove tør, hvad han maa flye;
De er' frie Væs'ner; men jeg er forviist.
Siig da igien: Forviisning er ei Død!
Fandt du ei blandet Gift, skarpslebet Kniv,
Ei noget Dødens Redskab, nok saa ringe,
Undtagen det "forviist," at slaae mig med?
Forviist? O Munk, det Ord i Helved lyder
Blandt de Fordømtes Hyl. Og du har Hierte,
Du Kirkens Tiener, hellige Skriftefader,
Du Syndsforlader, min erklærede Ven,
At martre mig med Ordet: Landsforviisning?

Lorenzo.

Vanvittige Daare! hør dog blot et Ord!

Romeo.

O, du vil atter om Forviisning tale!

Lorenzo.

Jeg Vaaben vil dig give mod det Ord:
Den søde Melk i Modgang: Viisdomslæren,
At trøste dig, endskiøndt du est forviist.

Romeo.

Igien: forviist? Hæng Viisdomslæren op!
Kan Viisdomslæren ei en Julie skabe,
En Stad forflytte, Fyrstens Dom gienkalde,
Den hielper, mægter intet; tael ei meer!

Lorenzo.

O, altsaa seer jeg, gal Mand har ei Øren.

Romeo.

Hvad andet, siden viis Mand har ei Øine.

Lorenzo.

Lad mig blot tale med dig om din Stilling.

Romeo.

Du kan ei tale om hvad ei du føler.
Varst du saa ung som jeg, og Julie din;
Givt for en Time siden; Tybalt dræbt;
Var du forelsk't som jeg, som jeg forviist,
Da vel du maatte tale; da du maatte
Dit Haar afrive, styrte, som jeg nu,
Og tage Maal af en ukastet Grav!
(der bankes paa Dørren).

Lorenzo.

Staae op; man banker: kiere Romeo, skiul dig!

Romeo.

Nei! hvis ei Suk, det syge Hierte aander,
Liig Taage, kan indhylle mig for Øiet.
(der bankes).

Lorenzo.

Hør, hvor man banker! — Staae dog op!
— Hvem der? —
Man griber dig: — Tøv lidt: — Romeo, staae op!
(der bankes).
Løb til min Læsestue: — strax! — Min Gud!
Hvi saa halstarrig dog! — jeg kommer, kommer!
(der bankes).
Hvo slaaer saa stærkt? Hvem er I fra?
Hvad vil I?

Ammen (udenfor).

Luk op, saa skal jeg sige Jer mit Ærind';
Jeg er fra Frøken Julie.

Lorenzo.

Saa velkommen!
(Ammen kommer ind).

Ammen.

O, fromme Fader! siig mig, fromme Fader!
Hvor er min Frøkens Elskte, hvor er Romeo?

Lorenzo.

Paa Gulvet der, af sine Taarer drukken.

Ammen.

O han er netop faren som min Frøken;
Just netop saa!

Lorenzo.

O sorgfuld Sympathie!
O Smertens Liighed!

Ammen.

Saadan just hun ligger,
Veeklager, græder: græder og veeklager: —
Staae op, staae op! Staae, hvis I er en Mand:
For Julies Skyld, for hendes Skyld, staae op:
Hvi skulde Sorg saa dybt Jer styrte ned?

Romeo.

Hør, Amme!

Ammen.
Ach, ach, min Herre! Døden ender Alting!
Romeo.
Du nævned' Julie? Hvor gaaer det hende?
Anseer hun mig ei for en gammel Morder,
Nu da jeg har vor Glædes Barndom plettet
Med Blod, kun lidet fiernt fra hendes eget?
Hvor er hun? og hvor lider hun? hvad siger
Min skiulte Bruud til vor Foreenings Brud?
Ammen.
Hun siger intet, Herre, hun kun græder,
Paa Sengen kaster sig, saa farer op,
Og raaber Tybalt: skriger saa paa Romeo,
Og segner saa igien.
Romeo.
Som om det Navn,
Skudt af Kartovens Dødsvælg, myrded' hende,
Som dette Navns fordærvelige Haand
Har myrded' hendes Frænde. Siig, Munk! siig:
I hvilken skiændig Deel af denne Beenrad
Mit Navn mon boe? Siig frem, at jeg kan hærge
Den mig forhadte Bolig!
(drager sit Sværd).
Lorenzo.
Hold tilbage
Din Haand, Forvovne! siig: est du en Mand?
Din Skikkelse forkynder, at du est det;
Din Graad er Qvindegraad; din vilde Færd
Et Rovdyrs blinde Raserie forraader.
Du mig forskrækker: ved min hellige Orden!
Jeg troede din Natur meer fast og ædel.
Du dræbte Tybalt? Vil du selv dig dræbe?
Din Hustrue dræbe, som i dig kun lever,
Ved syndig Vold imod dig selv at øve?
Hvi bander du din Fødsel, Jord og Himmel?
Jord, Himmel, Fødsel, alle trende mødes
I dig, og dem vil du med eet forskiertse?
Fy, fy! din Skabning, Elskov, Vid du skiænder;
Thi liig en Gnier svømmer du i Riigdom,
Men bruger intet til det sande Brug,
Som var at pryde Skabning, Viid og Elskov.
Din ædle Skabning kun et Billed er
Af Vox, naar den fra Mandens Kraft udskeier;
Din dyre Elskovs-Eed kun Meeneed, naar
Du dræber den, du tilsvor Liv og Glæde.
Dit Vid, hiin Ziir for Skabning og for Elskov,
(Alt for udartet til at tiene dem)
Liig Krudt i en uøvet Krigsmands Krudthorn,
Antændes ved din egen Daarlighed,
Og knuust du ligger med dit eget Værn.
Eya! Frisk Mod, Mand! Frisk! Din Julie lever;
Den Hulde, for hvis Skyld du nys laae død.
Gaae, skynd dig til din Elskte, som beslutted,
Stiig op i hendes Kammer; hende trøst;
Men tøv dog ei til Vagten løses af;
Thi da kan du til Mantua ei komme,
Hvor du skal leve, til vi finde Tiid
Til Eders Ægtepagt at aabenbare,
Til Eders Venner at forsone, Prindsen
Om Naade bede, dig tilbagekalde
Med hundred' tusind' Gange mere Fryd,
End du med Jammerklage gik herfra. —
Gaae, Amme! hils din Frøken; beed hun driver
Al Husets Folk til Sengs, hvorhen vel og
Den svare Sorg dem bringer til at stunde:
Snart Romeo kommer!
Ammen.
Ach Gud, jeg kunde staaet hele Natten,
Og hørt slig Viisdom. Hvad dog Lærdom er!
Jeg melder Frøk'nen, at I kommer, Herre.
Romeo.
Giør det, beed hende kun at skiende paa mig.
Ammen.
Her er en Ring, hun bød mig give Jer:
Afsted og skynd Jer; thi det bliver sildigt!
(Ammen gaaer).
Romeo.
Hvor er mit Mod ved den paa ny oplivet!
Lorenzo.
Gaae da; god Nat! — Herpaa beroer din Skiebne:
Reis enten førend Vagten løses af;
Hvis ei, da reis forklædt, naar Dagen gryer:
Forbliv i Mantua; jeg Eders Tiener
Opsøge vil: han skal fra Tiid til anden
Tilmelde Jer alt Godt, her for Jer skeer.
Din Haand! det silde bli'r; Farvel! God Nat!
Romeo.
Hvis meer end jordisk Fryd ei kaldte mig,
Med bitter Qval jeg skiltes saa fra dig:
Farvel!
(De gaae).

Fierde Scene.

(Et Værelse i Capulets Huus).
Capulet, Frue Capulet og Grev Paris (komme).
Capulet.
Sagen har taget slig uheldig Vending,
At vi end ei tør tale til vor Datter:
Seer I, hun elskte høit sin Frænde Tybalt;
Saa giorde jeg: nu, vi er født til Død.
Det sildigt er, hun kommer ikke ned
I Aften. Troe mig, var ei Eders Selskab,
Var jeg til Sengs alt for en Time siden.
Paris.
I Sorrigs Tiid er det ei Tiid at beile:
God Nat, min Frue! hilser Eders Datter!
Frue Capulet.
Det skal jeg, og i Morgen aarle veed
Jeg hendes Tanker. Nu i Aften har
Hun indelukt sig ene med sin Kummer.
Capulet.
Grev Paris! Jeg tør dristigt love Jer

Min Datters Kierlighed: jeg troer nok hun
I Alt vil lystre mig: ja, jeg ei tvivler.
(Til Frue Capulet)
Gaae, Hustrue, før I lægger Jer, til hende,
Meld hende om min Søn Grev Paris' Elskov;
Og, hører I, befal at hun paa Onsdag —
Dog, tys! hvad har i Dag vi?

Paris.

Mandag, Herre.

Capulet.

Mandag? Ha, ha! Nu, Onsdag er for hurtigt!
Paa Torsdag da: siig hende, at paa Torsdag
Hun skal formæles med den ædle Greve: —
Vil I saa være færdig? Lider I slig Hast?
Vi giør ei megen Støi: Kun et Par Venner.
Thi seer I, da saa nylig dræbt er Tybalt,
Man kunde troe, han lidt bekymred' os,
Endskiøndt vor Frænde, hvis vi sværme meget.
Derfor en fem, sex Venner vi vil have,
Og dermed nok. Hvad mener I om Torsdag?

Paris.

Jeg ønsker, Greve! Torsdag var i Morgen.

Capulet.

Godt, gaae nu hiem; lad det da skee paa Torsdag: —
Gaae I til Julie, Hustrue, før I gaaer
Til Sengs, og forbereed vor Datter
Paa Bryllupsdagen. Nu, farvel, Hr. Greve.
(Til Tienerne)
Kom, lys mig til mit Kammer! Gaaer foran!
Det er saa saare sildigt, at man snart
Kan aarle kalde det. God Nat! god Nat!
(alle gaae).

Femte Scene. (Julies Kammer).

Romeo og Julie.

Julie.

Vil alt du gaae? end er det nær ei Dag:
Det Nattergalen var, og ikke Lærken,
Som giennembrød dit aabne bange Øre;
Hver Nat den synger hist i Æbletræet:
Troe mig, min Elskte, det var Nattergalen.

Romeo.

Det Lærken var, hiin Morgenens Herold,
Ei Nattergalen: Elskte! see, hvor hist
I Østen avindsyge Striber kante
De deelte Skyer. Nattens Lys er' udbrændt,
Og Dagen munter staaer paa Taaen alt
Paa Biergets dunkle Top. Nu maa jeg bort
For Livet, eller tøve her til Døden.

Julie.

Hiint Lys ei Dag-Lys er, jeg veed det, jeg:
Det er en Luftglands, Solen aander ud;
Den vil i Nat din Fakkelbærer være,
Og paa din Vei til Mantua lyse dig.
Bliv derfor; end du er ei nødt at gaae.

Romeo.

Lad mig kun gribes, lad mig vorde dræbt,
Jeg er tilfreds, naar saa det er din Villie.
Velan! hiint Graae er ikke Morg'nens Øie;
Det er kun Cynthias Pandes blege Gienskin;
Ei heller er det Lærken nu, hvis Toner
Den hvalte Himmel slaaer høit over os.
Langt heller bli'r jeg, end har Lyst at gaae:
Kom, Død! velkommen! Julie vil det saa.
Nu, Elskte, tael! — Det er ei Morgengrye.

Julie.

Det er! det er! skynd dig, gaae bort, o flye!
Det Lærken er, som synger saa forstemt,
Som skurrer i saa skarpe, haarde Toner.
Man siger, Lærkens Sang er sød og liflig:
Ei dennes, thi vor Afskedssang den synger.
Man siger, den med Frøen skifter Øine:
O nu jeg ønsked', og de skifted' Røst;
Thi den os skræmmer af hinandens Arm,
Bortjager dig, opjager Dagens Larm.
O bort! meer lys og lys gryer Morg'nen — see! —

Romeo.

Meer lys? meer mørk og mørk vor Sammers Vee!
(Ammen kommer).

Ammen.

Frøken!

Julie.

Amme!

Ammen.

Nu Jer Fru Moder gaaer til Eders Kammer;
Frem Dagen bryder; vogt Jer, see Jer om.
(Ammen gaaer).

Julie (aabner Vinduet).

Liv, gaae da ud! forhadte Dag, saa kom!

Romeo.

Farvel! Farvel! — Et Kys, og ned jeg stiger.
(Romeo stiger ned).

Julie.

Min Elsker, Huusbond, Ven! du fra mig viger?
Hver Stund paa Dagen maa jeg høre fra dig;
Thi eet Minut er allerede Dage:
O, ved slig Regning vil jeg blive gammel,
Før jeg igien min Romeo skal skue!

Romeo.

Farvel! hver Leilighed der viser sig,
Min Hilsen bringe skal, o Elskte, dig.

Julie.

O, troer du, nogentid vi sees igien?

Romeo.

Jeg tvivler ei; og disse Sorger tidt
Ved Mindet os vor Fremtiid skal forsøde.

Julie.

O, Gud! min Siel har mørke Anelser:
Mig synes nu, som du dernede staaer;
Jeg seer dig som et Liig paa Gravens Bund:
Mit Øie feiler, eller du est bleeg.

Romeo.

Saa synes du og mig, o hulde Siel!
Sorg drukket har vort Blod. — Lev vel! Lev vel!
(Romeo gaaer).

Julie.

O, Lykke, Lykke! alle nævne dig
Ustadig: Er ustadig du, hvad vil
Du da med ham, som prøvet er i Troskab?
Ach vær ustadig, Lykke! da jeg haaber
Du ei ham længe holder, men ham sender
Tilbage.

Frue Capulet (udenfor).

Hør, min Datter! er I oppe?

Julie.

Hvo kalder? Er det Eder, naadige Moder?
— Er hun saa sildigt eller tidligt oppe?
Hvad sælsom Aarsag fører hende hid?
(Frue Capulet kommer).

Frue Capulet.

Nu, Julie?

Julie.

Jeg er ikke vel, min Frue.

Frue Capulet.

End stedse for Jer Fætters Død I græder?
Vil du med Taarer skylle ham af Graven?
Og kunde du, du kunde ham ei vække.
Derfor hold op: Sorg viser meget Venskab,
Men altfor megen Sorg forlidt Forstand.

Julie.

Dog lad mig et saa dybt følt Tab begræde!

Frue Capulet.

Saa skal I føle Tabet, som ei føles
Af Vennen, I begræder.

Julie.

Da jeg Tabet
Saa føler, maa jeg og begræde Vennen.

Frue Capulet.

Godt, Barn! Hans Død begræder du vel mindre,
End at den Nidding lever, som ham myrded'.

Julie.

Hvad Nidding, Frue?

Frue Capulet.

Romeo, den Nidding.

Julie (afsides).

O, milevidt er Niddingen fra Romeo!
(høit)
Forlad ham, Gud! forladt ham har mit Hierte;
Dog martrer ingen Mand, som han, mit Hierte!

Frue Capulet.

Det er fordi den lumske Morder lever.

Julie.

O ja! og disse Hænder kan ei naae ham:
Gid ene jeg min Frænde maatte hevne!

Frue Capulet.

Vi skal faae Hevn; frygt ei: — Saa græd ei meer.
Jeg vil til En i Mantua sende Bud,
Hvor hiin forviste Flygtning lever nu;
Han en saa sikker Drik ham lave skal,
At han skal snarlig giøre Tybalt Selskab,
Og da jeg haaber, bli'r du tilfredsstillet.

Julie.

I Sandhed! aldrig bli'r jeg tilfredsstillet
Med Romeo, før jeg ham skuer — død —
Mit Hierte for en Frænde martres saa.
Min Frue, kunde blot en Mand I finde
Til Gift at bringe, jeg den vilde lave,
Saa Romeo skulde, ved at tage den
Snart sove trygt: o, hvor mit Hierte afskyer
Hans Navn at høre, — kan ei til ham komme, —
For Kierligheden til min Fætter Tybalt
At hævne paa hans Legem, der ham myrded'.

Frue Capulet.

Find Midlet du, og jeg slig Mand skal finde.
Men nu har jeg et Frydensbudskab, Glut.

Julie.

Fryd er vel-kommen i slig Trængselstiid:
Hvad er det? jeg besværger Eders Naade.

Frue Capulet.

Et Giftermaal, mit Barn, nu Torsdag Morgen.
Den kiekke, unge, give Riddersmand,
Grev Paris, i Sanct Peters Kirke skal
Dig til sin glade Bruud lyksalig kaare.

Julie.

Nu, ved Sanct Peters Kirke samt Sanct Peter!
Han til sin glade Bruud mig ei skal kaare.
Jeg undres ved slig Hast: jeg skal formæles,
Før han har beilet, som skal Huusbond være.
Jeg beder, Frue, siig min Herre Fader,
Jeg vil ei giftes end; skeer det, jeg sværger,
Det bli'r med Romeo, hvem I veed jeg hader,
Før end med Paris: — Det er Nyt, i Sandhed!

Frue Capulet.

Her er Jer Fader; siig ham det nu selv,
Og see, hvor han Jert Svar modtage vil.

Capulet (kommer).

Hvad? end i Taarer? end bestandig Regn? —
Nu, har I meldet hende vor Beslutning?

Frue Capulet.

Ja, Herre; men hun vil ei, hun Jer takker:
Den Nar, gid hun var giftet med sin Grav!

Capulet.

Hvad? vil hun ikke? hun betakker sig?
Hvad nu, hvad nu? Hør mig, min lille Frøken,
Lav Eders fine Been kun til paa Torsdag
At gaae med Paris til Sanct Peters Kirke;
Jeg ellers paa en Sluffe did dig slæber.

Julie.

O gode Fader, jeg anraaber Eder
Paa mine Knæe, hav dog Taalmodighed
Med mig, og hør mig tale kun et Ord.

Capulet.

Jeg siger dig: paa Torsdag gak til Kirke,
Hvis ei, kom aldrig mig for Dine meer.
Guds Død! det giør mig gael! Ved Dag, ved Nat,
I Selskab, eene, vaagen og i Søvne,
Min Omhu var kun at faae hende givt;
Og nu, jeg skaffet har en ædel Ridder,
Af Fyrsteblod, riig, ung, og vel optugtet,

Propfuld af skiønne Gaver, som man siger,
Velskabt, som Hiertet ønske kan en Mand, —
Saa har jeg her et usselt Flæbe-Hoved,
En Græde-Dukke, som ved Lykkens Tilbud
Kun svarer: "Jeg vil ei" — "jeg mig betakker:" —
Men see Jer for; jeg pleier ei at spøge.
Torsdag er nær; betænk, stik Haand i Barmen:
Hvis I er min, min Ven jeg vil Jer give;
Hvis Jer ei, hæng, tig, sult, døe paa Gaden;
Thi, ved min Siel, jeg aldrig kiendes ved dig,
Og hvad er mit dig aldrig baade skal:
Vær vis derpaa; jeg vil ei sværge falsk.
(gaaer).

Julie.

Boer ingen Medynk hist bag Himlens Skyer,
Som i min Smertes dybe Grund seer ned?
O, søde Moder, o forskyd mig ei!
Opsæt en Maaned, Uge, dette Bryllup!
Hvis ei I giør det, reed da Brudesengen
Hist i den skumle Grav, hvor Tybalt ligger.

Frue Capulet.

Tael ei til mig; jeg siger intet Ord;
Giør hvad du vil; med os er det forbi.
(gaaer).

Julie.

O Gud! hvor skal det forebygges, Amme?
Min Mand paa Jorden er; min Troe i Himlen!
Hvor kan hiin Troe til Jorden atter vende,
Hvis ei hiin Mand mig sender den fra Himlen,
Ved at forlade Jorden: Trøst mig, raad mig;
O Vee, o Vee! at Himlen lægger Snarer
For en blødhiertet Skabning dog, som jeg!
Hvad siger du? slet intet Glædes-Ord?
Ei nogen Trøst?

Ammen.

Min Sandt, her er den: Romeo
Er landsforviist: og, hele Verden
Mod Ingenting! han aldrig vover sig
Tilbage, for at giøre Fordring paa Jer;
Og — giør han det, maa han sig stiæle til det.
Altsaa da Sagen staaer, som nu den staaer,
Saa troer jeg, det er bedst, I ægter Greven.
O hvilken deilig Riddersmand!
Mod ham er Romeo en Visk! En Ørn, min Frøken,
Har ei saa livligt, hurtigt, smukt et Øie
Som Paris har. Det gaae mig aldrig vel!
Om ei jeg troer, I Lykke faaer med dette
Jert andet Giftermaal; det overgaaer
Jert første: giør det ei, saa er Jer første
Jo død; hvad eller dog saa godt som død,
Da her han lever Jer til ingen Nytte.

Julie.

Har du af Hiertet taelt?

Ammen.

Af Sielen med,
Skam ellers begge faae!

Julie.

Amen!

Ammen.

Hvortil?

Julie.

Godt! Du har høist forunderligt mig trøstet.
Gaae; Hendes Naade siig: da jeg min Fader
Mishaget har, jeg til Lorenzo's Celle
Til Skrifte gik, for Aflad at bekomme.

Ammen.

Min Troe! det skal jeg: deri giør I klogt!
(gaaer).

Julie.

Du gamle Drage! O høist onde Frister!
Er det meest Synd, hun mig meensvoren ønsker,
Hvad eller, at min Husbond hun vanærer
Med samme Tunge, der som mageløs
Saa tidt ham priste? — Bort, Raadgiverinde!
Du og mit Hierte er for stedste skilt.
Til Munken nu! Om han veed Raad i Nøden:
Slaaer alt end feil, dog i min Magt er Døden.
(gaaer).

Fierde Act.

Første Scene. (Broder Lorenzo's Celle).

Lorenzo og Grev Paris (komme ind).

Lorenzo.

Paa Torsdag, Greve? Tiden er heel kort.

Paris.

Min Fader Capulet vil have det:
Og jeg ved Nølen ei hans Iver slapper.

Lorenzo.

I siger, at I veed ei Frøk'nens Tanker:
Det er ei lige Vei; det ei mig huer.

Paris.

Umaadeligt for Tybalts Død hun græder,
Og derfor har jeg lidet talt om Elskov;
Thi Venus smiler ei i Taarers Huus.
Nu anseer hendes Fader det for farligt,
At hun sin Sorg saa meget giver Magt;
Og i sin Viisdom haster med vort Bryllup,
For hendes Taarers rige Strøm at standse,
Der, mindet alt for stærkt i Eensomhed,
Ved Selskab mueligt fiernes kan fra hende:
Nu kiender Grunden I til denne Hast.

Lorenzo (afsides).

Gid jeg kun ikke vidste hvad den standser!
See, Greve! der er Frøk'nen i min Celle.
(Julie kommer).

Paris.

Vel mødt, min ædle Frøken, og min Bruud!

Julie.

Maaskee; hvis det maa skee, jeg vorder Bruud.

Paris.

Det maa skee, skal skee, naar vi Torsdag har.

Julie.
Hvad der skal skee, maa skee.
Lorenzo.
Den Sag er klar.
Paris.
Kom I, at skrifte for den fromme Fader?
Julie.
Besvarte jeg det, skrifted' jeg for Jer.
Paris.
Negt ikke for ham, at I elsker mig.
Julie.
For Jer jeg skrifter, at jeg elsker ham.
Paris.
Saa skrifter I vist og, I elsker mig.
Julie.
Hvis det jeg giør, det er af mere Værd
Bag Eders Ryg, end sagt Jer i Jert Ansigt.
Paris.
Du Arme! Taarer hærged' stærkt Dit Ansigt.
Julie.
Derved vandt Taarerne kun ringe Seir,
Thi det var slet nok, før de haaned' det.
Paris.
Sligt Udsagn meer fornærmer det end Taarer.
Julie.
Det er dog ei Bagvaskelse, men Sandhed;
Og hvad jeg sagde, sagdes i mit Ansigt.
Paris.
Mit er dit Ansigt, og du har bagtalt det.
Julie.
Det kan saa være, thi det er ei mit.
Har I nu Tiid, ærværdige Fader! eller
Skal jeg ved Vesperen til Eder komme?
Lorenzo.
Nu har jeg Tiid, min tankefulde Datter.
Min Greve, nu vi være maa allene.
Paris.
Gud frie mig fra en Andagt at forstyrre!
Julie, jeg vækker Jer paa Torsdag aarle,
Til da, lev vel! giem dette hellige Kys!
(Paris gaaer).
Julie.
O, luk din Dør, og naar du det har giort,
Kom, græd med mig: Haab, Frelse, Hielp er svundet.
Lorenzo.
Ach, Julie! jeg kiender alt din Sorg:
Den martrer mig saa Viid og Sands forgaae mig:
Jeg veed du skal, og intet det udsætter,
Alt næste Torsdag givtes med hiin Greve.
Julie.
Siig mig ei, Fader! at du dette veed,
Med mindre du mig siger Raad derfor.
Hvis i din Viisdom ei du Hielp kan give,
Saa kald du ikkun min Beslutning viis,
Og jeg ved denne Dolk strax Hielpen finder.
Min Siel og Romeo's foreened' Gud,
Du vore Hænder; og før denne Haand,
Som du beseglet har som Romeo's,
Skal sættes under nogen anden Pagt,
Og før mit Hiertes Troe forrædersk viger
Til anden Mand, skal denne træffe begge.
Derfor af din Erfarings lange Tiid
Giv mig et Raad paa Stand; hvis ei, da, see!
Imellem min Fortvivlelse og mig
Blir denne Dolk en blodig Voldgiftsmand — —
Tøv ei med Svar! Jeg tøver ei med Døden,
Hvis ei dit Svar er Svar om Hielp i Nøden.
Lorenzo.
Holdt, Datter! — her jeg øiner et Slags Haab,
Der kræver fast en saa fortvivlet Handling,
Som den Fortvivlelse, vi vil afværge.
Hvis, heller end at givtes med Grev Paris,
Du har den faste Villie dig at dræbe,
Er det og rimeligt, du vove vil
En Ting, liig Døden, for den Skam at fierne,
Du Døden selv omfavner for at undgaae.
Og hvis Du tør, vil jeg dig skaffe Hielp.
Julie.
O, før jeg ægter Paris, byd mig springe
Fra Tinden af hiint Taarn; byd heller mig
Blandt Røverhorder vandre, mig at skiule
Hvor Slanger boe; lænk mig til vilde Biørne;
Byd mig hvad før jeg skielved' ved at høre:
Frygt eller Tvivl skal ei afholde mig,
At tro jeg leve maa min Hiertenskier.
Lorenzo.
Tys, da! Gaa hiem, vær munter, samtyk i
At ægte Paris. I Morgen er det Onsdag;
See til, i Morgen Nat du ligger ene,
Lad i dit Kammer ei din Amme ligge;
Tag denne Flaske; naar du er i Seng,
Drik denne Saft, af Urter presset ud:
Da strax igiennem alle dine Aarer
En kold og døsig Gysen fare vil,
Som hver en Livsaand gribe skal, thi Pulsen
Ei meer sin vante Gang skal gaae, men standse:
Ei Aande, Varme vidne skal du lever;
Din Kinds og Læbes Roser falme skal
Som Aske bleeg, dit Dies Vinduer lukkes,
Liig Døden, naar den lukker Livets Dag;
Hvert Lem, berøvet lydig Smidighed,
Skal, livløst, stivt og koldt, see ud som dødt:
Og i sligt Billed, laant af visnet Død,
Du bli'r fuldt to og fyrgetyve Timer,
Og vaagner da, som af en liflig Søvn.
Naar nu om Morgenen din Brudgom kommer,
At vække dig af Sengen, død du findes.
Da (som er Skik hos os) du bæres skal
I dine bedste Klæder, ubedækket,
Paa Baaren til hiin gamle Hvælving, hvor
Den døde Capuletske Slægt bevares.
Imedens, mod den Tiid, da du skal vaagne,
Skal Romeo kiende Planen ved mit Brev;
Og han skal komme hid; og han og jeg

Skal vaage til du vaagner; samme Nat
Skal Romeo bære dig til Mantua.
Og dette skal fra Skammen dig befrie,
Der truer nu; hvis ei ustadigt Sind,
Qvindagtig Frygt din Kraft til Daaden svækker.

Julie.
Giv mig, o, giv mig det! Tael ei om Frygt.
(Modtager Flasken).

Lorenzo.
Tys! gaae nu bort; vær modig, og vær heldig
I denne Plan; jeg sender flux en Broder
Til Mantua med Breve til din Mand.

Julie.
O, Elskov! giv mig Mod; her Modet hielpe kan!
Far, dyrebare Fader, vel! (de gaae).

Anden Scene.

(Et Værelse i Capulets Huus).

Capulet, Fru Capulet, Ammen og Samson.

Capulet (til Samson).
Indbyd de Giester, her optegnet staaer.
(Samson gaaer).
Der meget mangle vil ved denne Fest.
Nu! er min Datter gaaet til Lorenzo?

Ammen.
Ja saa min Troe. (Julie kommer).
See, hvor mild-øiet hun fra Skrifte kommer.

Capulet.
Nu, min Stivnakke! hvor har I nu svær-met?

Julie.
Hvor jeg har Synden at fortryde lært,
Ulydigheden og Gienstridigheden
Mod Eder og Jer Villie; og den fromme
Lorenzo har mig paalagt, her at knæle,
Anraabe Din Forladelse: — Jeg beder,
Tilgiv! Jeg eene lyder Jer herefter.

Capulet.
Send Bud til Greven; gaae, fortæl ham dette.
Jeg vil at Knuden knyttes skal imorgen.

Julie.
Jeg traf den unge Greve hos Lorenzo,
Og viiste ham hvad Kierlighed, jeg kunde,
Som ei gik over Ærbarhedens Grændser.

Capulet.
Ey, det mig glæder; det er godt: Staae op:
Saa bør det være. Jeg vil Greven see:
Ja, sandeligt, gaae, siger jeg, og hent ham.
Nu, ved min Gud! den fromme hellige Munk,
Vor hele Stad ham høist forbunden er.

Julie.
Vil I mig følge, Amme! til mit Kammer,
Og hielpe mig de Prydelser at vælge,
Som bedst I troer vil klæde mig i Morgen!

Frue Capulet.
Nei, ikke før paa Torsdag; der er Tiid nok.

Capulet.
Følg, Amme! — Vi til Kirke ta'er imorgen.
(Julie og Ammen gaae).

Frue Capulet.
Vi bli'r ei færdig med vor Tilberedning;
Det er snart Nat.

Capulet.
Ah! jeg skal færdes selv.
Og alting skal gaae vel, det lover jeg dig,
Gaae du til Julie, hielp at pynte hende;
Jeg vil ei gaae til Sengs: lad mig kun raade;
For denne Gang vil jeg Huusmoder spille.
(de gaae).

Tredie Scene. Julies Kammer.

Julie og Ammen.

Julie.
Ja, denne Dragt er bedst: — men, kiere Amme!
Jeg beder dig, lad mig i Nat allene;
Thi jeg behøver mange Bønner for
At vække Himlens Naade med min Tilstand,
Som vel du veed fortvivlet er og syndig.
(Frue Capulet kommer).

Frue Capulet.
Hvad, end saa flittig? Skal jeg hielpe Jer?

Julie.
Nei, Frue, vi har valgt hvad der behøves
Nødvendigt til vor Høitidsfest imorgen:
Hvis Jer behager, lad mig nu allene,
Lad Ammen vaage kun i Nat med Eder;
Thi vist nok har I alle Hænder fulde
Ved denne pludselige Dont.

Frue Capulet.
God Nat!
Gaae i din Seng og hviil; du har det nødigt.
(Frue Capulet og Ammen gaae).

Julie.
Farvel! Gud veed, naar vi skal sees igien.
En langsom Gysen ruller mig i Blodet,
Som næsten iisner alt det varme Liv: —
Jeg vil dem kalde, for at muntre mig; —
Hør, Amme! — Men hvad skulde hun vel her?
Mit Sørge-Optrin maa jeg eene spille.
Kom, Flaske! — —
Hvad om nu denne Drik slet ikke virker?
Skal jeg da tvinges til at ægte Greven?
Nei, nei: Du skal forbyde det: Lig der.
(lægger en Dolk ved sig).
Hvad om det var en Gift, som Munken listigt
Mig havde lavet, for at dræbe mig,
For ei ved dette Bryllup at beskiæmmes,
Fordi tilforn han vied' mig til Romeo?
Jeg frygter det; og dog, mig synes Nei,
Thi han en hellig Mand er stedse fundet:
Saa slet en Tanke vil jeg ikke nære. —
Hvad om, naar nedlagt jeg i Graven er,
Jeg vaagner før den Tiid, da Romeo kommer
At frie mig ud? det er en rædsom Tanke!
Vil ei jeg qvæles da i Hvælvingen,
Ind i hvis Grav-Svælg ingen Livsluft aander,
Og før min Romeo kommer ligge qvalt der?
Hvad eller, om jeg lever, er det ei
Heel rimeligt, det skrækkelige Billed

Af Død og Nat, foreent med Stedets Rædsel — —
I Hvælvingen, et gammelt Dødning-Giemme,
Hvor min begravne Slægts støvklædte Been
Opdynget er saa mange hundred Aar;
Hvor Tybalt blodig, jordet nys, end varm,
Forraadnelsen nu venter i sin Liigsærk;
Hvor, som man siger, Aander vandrer om
Til visse Nattens Timer; — Vee mig, vee!
Er det ei rimeligt, at jeg saa tidligt
Opvaagnende — — den væmmelige Lugt —
Og Hyl som af Alruner, rykt' af Jorden,
Hvorved hver Levende vanvittig bli'r; — —
O hvis jeg vaagner, bli'r jeg ei affindig,
Omringet af saa gyselige Rædsler?
Og vildt med mine Fædres Knokler leger?
Lemlæstet river Tybalt af sin Liigsærk?
Og slaaer, fortvivlet, i mit Raserie,
Mig Hiernen ud, som med en Kølle, med
Et Been af en af mine store Fædre? —
Ha see! jeg troer, jeg seer min Frændes Aand;
Han søger efter Romeo, som spiddeb'
Hans Hierte paa en Kaardespids: — Stands Tybalt! —
Romeo, jeg kommer! Denne Kalk for dig!
(hun kaster sig paa Sengen).

Fierde Scene.

Giestesalen i Capulets Huus.
Frue Capulet og Ammen (komme ind).

Frue Capulet.
Bliv! Tag de Nøgler: hent meer Krydderie.

Ammen.
I Sukkerbageriet raaber de
Paa Dadeler og Qvæder.

Capulet (kommer).
Rap Jer! Rap Jer!
Frisk, frisk nu! det er andet Hanegal:
Alt ringed' Morgenklokken: den er tree.
See til Posteierne, min Angelica!
Lad intet spares.

Frue Capulet.
Gaae, I Kiøkkenskriver!
Gaae; gaae til Sengs: I Morgen bli'r I syg
For denne Nattevaagen.

Capulet.
Nei, ei det mindste: Hvad! jeg før har vaaget
En Nat for mindre Ting, og blev ei syg.
(Frue Capulet og Ammen gaae).
Nu, Knøs! hvad har I der?
(Tienere komme ind med Stegespid, Brænde og Kurve).

Samson.
Det er til Kokken:
Men hvad det er, det veed jeg ei, min Herre!

Capulet.
Fort! skynd Jer! Fort! (Samson gaaer).
Heida! hent tørre Klodse.
Spørg Gusman, han skal sige hvor de ere

Gregor.
Jeg har et Hoved, som kan finde Klodse,
Foruden Gusman at uleilige. (gaaer).

Capulet.
Godt sagt, for Pokker; ha, en lystig Slyngel!
Du skal Klods-Hoved være. — Hille Skam,
Alt Dag! strax kommer Greven med Musik;
Det sagde han, han vilde. Jeg ham hører:
(Musik udenfor).
Hei, Amme! — Kone! — Amme! siger jeg!
(Ammen kommer).
Faae Julie vaagen! gaae, pynt hende strax!
Jeg gaaer, og snakke vil med Paris: — Hurtig,
Skynd Jer! skynd Jer! alt er vor Brudgom kommet.
Saa skynd Jer, siger jeg! (de gaae).

Femte Scene.

Julies Kammer. Julie liggende paa Sengen.

Ammen (kommer ind).
Frøken! — Hei! Frøken! — Julie! — Det kalder jeg
At sove fast: — Ei, Lam! Ei, Frøken! Fy, Syvsoverske!
Op, Glut, jeg siger! Frøken! Skat! Op, Bruud!
Hvad, ei et Ord? I taer lidt Søvn forud,
For hele Ugen. Gud forlade mig,
Saa sandt jeg syndet har, hvor trygt hun sover!
Men vækkes maa hun: — Frøken, Frøken, Frøken!
Hvad, paaklædt! — I Jer Klædning! atter lagt Jer!
Jeg maa Jer vække: — Frøken! Frøken! Frøken! —
Ach! — hielper! hielper! Frøkenen er død! —
O vee mig, at jeg nogentid saae Lyset!
Kom hid med Draaber! — Heida! Herre! Frue!

Frue Capulet (kommer).
Hvad er her for en Støi!

Ammen.
O, Jammers Dag!

Frue Capulet.
Hvad er det da?

Ammen.
See! see! O, tunge Dag!

Frue Capulet.
O, vee mig, Vee! Mit Barn! mit hele Liv,
Lev op, see op! hvis ei, jeg døer med dig! —
Hielp! hielp! — Kald Hielp!

Capulet (kommer).
For Skam, saa bring dog Julie! Greven er der!

Ammen.
Ach, hun er død, hensovet, død! Ach vee os!

Frue Capulet.
Ach vee os! Vee os! hun er død — død — død!

Capulet.
Ha, lad mig see: — Hielp Himmel! hun er kold;
Alt Blod er standset, hendes Lemmer stive;
Alt længst er Livet skilt fra disse Læber:
Paa hende ligger Døden, som en Vaarfrost
Paa hele Markens ynderigste Blomst. —
Fordømte Tiid! ulykkelige Olding!

Ammen.
O, jammerfulde Dag!

Frue Capulet.
O, Smertens Tiid!

Capulet.
Døden, som hende tog, mit Skrig at vække,
Min Tunge binder, slaaer med Stumhed mig.

(Broder Lorenzo og Grev Paris komme med Følg.).

Lorenzo.
Er Bruden nu bereed at gaae til Kirke?

Capulet.
Bereed at gaae, for aldrig hiem at vende:
O, Søn, ja Natten før din Bryllupsdag
Sov Døden hos din Bruud: — See, der hun ligger;
Blomst som hun var, afblomstret nu ved ham.

Paris.
Har mig at skue Morg'nens Ansigt længtes,
Og viser den mig sligt et Syn som dette?

Frue Capulet.
Fordømt, og frydløs, og fortvivlt, forhadt
Er du o Dag! Ulykkeligste Time,
Som paa sin lange, tunge Pilgrimsvandring
End Tiden saae! Kun eet, eet stakkels Barn,
Eet stakkels elsket Barn kun, een Ting kun
Til Trøst og Lindring, og nu Døden har
Bortrevet grusom denne fra mit Aasyn.

Paris.
Bedraget, skilt, mishandlet, haanet, slaaet!
Afskyelige Død, ved dig bedraget,
Ved dig saa grusomt, grusomt styrtet om! —

Capulet.
Foragtet, nedstødt, hadet, piint og dræbt! —
O trøstesløse Tiid! hvi kom du nu
At myrde myrde saa vor Glædesfest? —
O Barn! O Barn! Min Siel, og ei mit Barn! —
Død er du, død! ach at mit Barn er død,
Og med mit Barn, hver Glæde, mig blev død!

Lorenzo.
Tys! Skam Jer! Jammers Lægedom ei ligger
I denne Jamren. Himmelen og I
Hver havde Deel i denne favre Pige:
Heel eier Himlen hende nu allene;
Og desto bedre for den favre Pige.
Jer Deel I mægted' ei mod Død at værne,
Men Himlen værner sin ved evigt Liv.
Hvad meest I søgde — hendes Fremgang var;
Jer Himmel var, at hun ophøies skulde:
Og græder I, nu, da hun er ophøiet
Høit over Skyer, høit som Himlen selv?
O, er da sligt Jert Barn at elske vel,
At rase, netop naar I seer dets Held?
Vel givt er ei den længe givte Kone,
Men bedst, hvo ung døer med sin Brudekrone.
Tør Eders Taarer! læg Jer Rosmarin
Paa dette favre Liig! og, som er Skik,
Hun bæres i sin bedste Pryd til Kirken! —
Gaae ind, Grev Capulet; gaae med ham, Frue;
Og gaae, Grev Paris; hver sig lave til,
Det favre Liig at følge til sin Grav.
Vreed er Jer Himlen for en syndig Daad,
Frist den ei meer, adlyd dens høie Raad.

Femte Act.

Første Scene. Mantua. En Gade.

Romeo.
Tør jeg slaae Liid til Søvnens søde Smiil,
Saa spaaer min Drøm, godt Nyt der er forhaanden:
Let sidder Brystets Herre paa sin Throne;
En uvant Aand den hele Dag mig løfter
Med frydefulde Tanker over Jorden.
Jeg Julie saae, hun kom og fandt mig død;
(Sær Drøm, som lader død Mand see og tænke!)
Med Kys hun aanded' Liv paa mine Læber;
Jeg leved' op igien, og var en Keiser.
Ach! hvor er Kierlighed sød i sig selv,
Naar blot dens Skygger er' saa riig' paa Glæde!

(Balthasar kommer).

Nyt fra Verona! — Balthasar, hvad nu?
Har du ei noget Brev fra Munken til mig?
Hvor lever Julie? Er min Fader vel?
Hvor lider Julie? spørger jeg igien;
Thi er hun vel, kan intet være ilde.

Balthasar.
Saa er hun vel, og intet er da ilde.
I Grav=Capellet sover hendes Legem,
Og hendes Aand med Engle lever nu;
Jeg saae hun lagdes ned i hendes Slægts
Gravhvælving; iilte flux, Jer det at sige:
O, tilgiv, at jeg bringer Sorgens Budskab,
Da selv, o Herre! I befoel mig det.

Romeo.
Er saa det fat? da trodser jeg Jer, Stierner! —
Du veedst min Bopæl; skaf Papiir og Blæk,
Og lei mig Heste; jeg vil bort i Aften.

Balthasar.
Forlad, jeg tør ei saa gaae fra Jer, Herre:
Jert Blik er blegt og vildt, og truer med
Et Uheld.

Romeo.
Stille, du bedrager dig,

Forlad mig nu, og giør hvad jeg befoel.
Har ingen Breve du fra Munken til mig?

Balthasar.

Nei, gode Herre.

Romeo.

Ligemeget! Gaae!
Lei Hestene: jeg strax vil være hos dig.
(Balthasar gaaer).
Vel, Julie! jeg i Nat hos dig skal hvile.
Hvor faaer vi det Fornødne?... O, Ulykke!
Du stander hurtigt den Fortvivlte bi! —
En Apotheker jeg erindrer mig, —
Og her etsteds han boer, — som nys jeg saae
I pialtet Dragt, med nedsænkt Øiebryn:
Han søgte Urter ud; hans Blik var hungrigt,
Skarp Nød til Benene ham havde tæret:
I hans nødtørftige Boed en Skildpad hang,
Og en udstoppet Krokodil, og Skind
Af andre stygge Fisk; og paa hans Hylder
En kummerlig Rad tomme Flasker, grønne
Leerkrukker, Blærer, noget skimlet Frøe,
Stumper af Seglgarn, gamle Rosenkager,
Var stillet frem til Skue, tyndt fordeelte.
Ved Synet af slig Trang, mig selv jeg sagde:
"Ifald nu Nogen just behøved' Gift,
Hvis Salg er ubetinget Død i Mantua,
Her er en usel Skielm, som ham det solgde."
O denne Tanke varsled kun min Trang,
Og denne Mand, som trænger, skal mig hielpe.
Saavidt jeg husker boer den Tigger her;
Da det er Helligdag, hans Boed er lukket.
Hei! Apotheker! Hei! (Apothekeren kommer).

Apothekeren.

Hvem er som raaber?

Romeo.

Kom herhid, Mand! — jeg seer du fattig er;
Tag de Ducater — fyrgetyve! — Lad
Mig faae en Dosis Gift, slig virksom Drik,
Som hurtig spreder sig i hver en Aare,
At den livskiede Drikker styrter død,
Og Brystet støder Aanden fra sig flux,
Saa voldsomt, som naar hurtigt antændt Krudt
Udlyner af Kartovens svangre Dødsvælg.

Apothekeren.

Jeg har slig Dødsens Gift: men Mantuas Lov
Forkynder Død for hver, som sælger den.

Romeo.

Est du saa baer, saa fuld af Uselhed,
Og frygter Døden? Sult staaer paa din Kind,
Og i dit Blik vansmægter Nød og Trængsel,
Og pialtet Jammer hænger paa din Ryg.
Ei Verden er din Ven, ei Verdens Lov:
Ei Verden giver Lov, som giør dig riig;
Thi vær ei fattig; bryd den, og tag dette!

Apothekeren.

Min Nød, men ei min Villie, samtykker.

Romeo.

Din Nød betaler jeg, og ei din Villie.

Apothekeren
(henter Giften, og leverer ham den).

Kom det i hvilket Flydende, Ier lyster,
Og drik det ud; og havde selv I Styrke
Som tyve Mænd, det strax Ier expedeerte.

Romeo.

Der er dit Guld, en værre Gift for Sielen,
Som i den ækle Verden myrder meer,
End denne stakkels Drik, du ei maa sælge:
Jeg Gift dig sælger; du mig ingen solgte.
Far vel! kiøb Suul, og skaf dig Kiød paa Kroppen! —
Kom, Lægedom, ei Gift, og gaae med mig
Til Julies Grav; der maa jeg bruge dig!
(De gaae).

Anden Scene.

Verona. Broder Lorenzos Celle.

Broder Giovanni (kommer).

Hvor est du, hellige Broder Franziskaner?

Lorenzo (kommer).

Var det Giovanni's Røst? Velkommen, Broder,
Fra Mantua: hvad siger Romeo?
Og, skrev han sine Tanker, giv mig Brevet.

Giovanni.

Jeg gik, for at opsøge til Ledsager
En Barfodmunk, en af vor Orden, der
Seer til de Syge her omkring i Staden;
Og da jeg fandt ham, Byens Opsynsmænd
Mistanke fik, at vi tilsammen var
I et besmittet Huus, hvor Pesten hersked';
De spærred' Døren til, og holdt os fast;
Saa at min Iil til Mantua der blev standset.

Lorenzo.

Hvo bragde da mit Brev til Romeo?

Giovanni.

Jeg hverken kunde sende det, ei heller
Faae Bud dermed til dig, saa meget frygted'
De Landsfarsotten; her er det igien.

Lorenzo.

Ulykkelige Skiebne! Ved min Orden!
Mit Brev var ikke Spøg, men meget vigtigt,
Dets Indhold dyrebart; Forsømmelsen
Kan vorde meget farlig: Gaae, Giovanni!
Skaf mig et Brækkejern, og bring det strax Herhid.

Giovanni.

Jeg gaaer, og bringer dig det, Broder!
(gaaer).

Lorenzo.

Nu maa jeg ene gaae til Gravcapellet.
Skiøn Julie vaagner op om trende Timer:
Hun vil forbande mig, at Romeo
Fik intet Budskab om hvad her gik for sig:
Men jeg igien til Mantua vil skrive;
Jeg skiuler hende hos mig i min Celle

Til Romeo kommer; — Arme, levende Liig,
Den Dødes Grav endnu indslutter dig!
(gaaer).

Tredie Scene.

En Kirkegaard; og der den Capuletske Familie's Gravmæle.

Grev Paris (kommer med sin) Page (som bærer Blomster og en Fakkel).

Paris.

Giv mig din Fakkel, Dreng; træd saa tilside; —
Dog sluk den ud: thi jeg vil ikke sees.
Læg under hine Taxus-Træer dig ned,
Og hold dit Øre til den hule Grund,
Saa kan ei Fod betræde Kirkegaarden
(Da den er løs og skiør af Graves Kastning),
Før du maa mærke det: fløit da til mig,
Til Tegn paa, at du hører Noget nærmes.
Giv mig nu Blomsterne. Giør som jeg bød dig!

Pagen.

Jeg frygter fast for ene her at være
Paa Kirkegaarden; dog jeg vil det vove.
(gaaer tilside).

Paris.

Du søde Blomst! med Blomster jeg bestrøer
Din Brudeseng — du søde Grav, som giemmer
I dig et Evighedens Mesterværk!
Du favre Julie! som hos Engle boer,
Modtag den sidste Hyldest af min Haand;
Jeg æred' dig i Livet, og i Døden
Med Sorgens Hæder pryder nu din Grav.
(Pagen fløiter).
Min Dreng gir Tegn, at Noget nærmer sig.
Hvad for vanhellig Fod gaaer her i Nat,
Og hindrer trofast Elskovs Sørgehøitid?
Hvad? med en Fakkel! — Skiul mig, Nat! en Stund.
(gaaer tilside).

(Romeo og Balthasar komme ind med en Fakkel, Hammer o. s. v.)

Romeo.

Giv mig nu Hammeren og Brækkejernet.
Hør, tag mod dette Brev; i Morgen tidlig
Flyer du det til min Fader og min Herre.
Giv Faklen hid: Jeg ved dit Liv dig byder,
Hvad og du seer og hører, hold dig borte,
Og giør mig intet Afbrud i min Idræt.
Hvi jeg i denne Dødsseng stiger ned,
Er, deels fordi min Elskte jeg vil skue,
Især dog, for af hendes døde Finger
En kostbar Ring at faae, en Ring, som jeg
Skal bruge til et vigtigt Værk. Gaae nu —
Men vender du nysgierrig om igien,
For at udforske hvad jeg meer vil giøre,
Ved Himlen, jeg dig slider Leed fra Leed
Og strøer dermed den hungrige Kirkegaard.
Mit Sind og Tiden raser grusomt vildt;
Langt mere grumt, og meer ubøieligt,
End sulten Tiger og det hylende Hav.

Balthasar.

Jeg skal gaae bort, og ei forstyrre Jer.

Romeo.

Saa viser du mig Venskab. Der, tag dette:
Lev lykkelig; Farvel, du gode Knøs!

Balthasar (afsides).

Dog vil jeg skiule mig nærved et Sted,
Hans Blik jeg frygter, og hans Forsæt med.

Romeo.

O du forhadte Svælg! du Dødens Bug!
Nys mættet med det dyreste paa Jorden,
Her dine raadne Kiæber jeg opvrister,
(han brækker Døren op til Gravmælet).
Og vil, til Trods! dig fylde meer med Næring.

Paris.

Det er den stolte, den forviiste Montague,
Der myrded' Julies Frænde; som man troer
Den Favre sørged' sig til Døden over: —
Han kommer hid at skiænde deres Liig
Endog i Graven: Jeg vil gribe ham!
(nærmer sig).
Stands usle Montague, dit onde Værk!
Kan Hevn forfølge længer end til Døden?
Fredløse Skurk! jeg flux skal gribe dig:
Adlyd, og følg mig nu; thi du maa døe.

Romeo.

Det maa jeg vist: og derfor kom jeg hid. —
Frist ei fortvivlet Mand, du gode Yngling!
Flye, og forlad mig; — tænk paa disse Døde;
Lad dem afskrække dig. — Jeg dig besværger,
Dyng ei endnu een Synd til paa mit Hoved,
Og tving mig ei til Raserie! — O gaae!
Ved Gud! jeg elsker meer dig, end mig selv;
Thi hid jeg kommer væbnet mod mig selv:
Tøv ikke! gaae! — Lev, og i Tiden siig:
"Gael Mands Barmhiertighed har reddet mig!"

Paris.

Jeg kun foragter din Besværgelse,
Og jeg dig griber som Misdæder her.

Romeo.

Vil du mig tirre? Dreng, saa vogt dig vel!
(de fægte).

Pagen.

O, Gud! de fægte: jeg vil kalde Vagten.
(Pagen gaaer).

Paris.

Ach, jeg er slagen! (falder). Har du Medynk, da
Luk Graven op; læg mig ved Julies Side!
(døer).

Romeo.

Min Troe, det vil jeg: Lad mig see hans Ansigt;
Mercutios Frænde Paris! ædle Greve!
Hvad sagde mig min Tiener, da vi reed,
Da min oprørte Siel ei agted' paa ham?
Jeg troer, han sagde, Paris skulde gives
Med Julie. Var det saa? mon jeg har drømt det?
Hvad eller blev, da Julie han nævnte,
Vanvittig jeg, og tænkde, det var saa?
O giv mig Haand, du, hvem den vrede Skiebne

Med mig skrev ind i sin Ulykkes-Bog!
Jeg vil begrave dig i en Triumph-Grav, —
En Grav? O nei! en Glorie, slagne Yngling!
Thi her er Julie, og hendes Skiønhed
Giør denne Hvælving til en Stierneborg.
(han lægger Paris ind i Gravmælet).
Lig der, o Død! begravet af en Død. —
Hvor tidt var Mennesker i Dødens Stund
Ei muntre? De, som pleie dem, det kalde
Det sidste Livsglimt: O hvor maa jeg vel
Sligt kalde Glimt! — O Elskte! o min Hustrue!
Skiøndt Døden suget har din Aandes Honning,
Formaaer dens Magt end intet mod din Skiønhed;
Du est ei overvunden; Skiønheds Fane
Paa Kind og Læbe purpurrød end vaier,
Og Dødens blege Flag er der ei heist. —
Est du der, Tybalt, i dit blodige Lagen?
O, kan jeg vise dig et større Venskab,
End med den Haand, som myrded' før din Ungdom,
Og dens at dræbe, som din Fiende var?
Tilgiv mig, Frænde! — Ach, min Julie,
Hvi est du end saa skiøn? Skal jeg vel troe,
At Dødens tomme Skygge kiender Elskov?
At dette magre, hæslige Uhyre
Dig her i Mørket holder som sin Elskte? —
Af Frygt derfor, jeg stedse bliver hos dig,
Og aldrig dette Nattens sorte Pallads
Vil meer forlade; her, her vil jeg boe
Hos Orme, dine Tærner. O her vil
Jeg bygge mit Pauluun for Evigheden,
Og kaste bort de vrede Stierners Aag
Fra dette verdenskiede Liv. — See, Die, nu
For sidste Gang! Arm, tag dit sidste Favntag!
Og Læber, o I Aandedragets Porte,
Besegler nu med et retmæssigt Kys
Mit evige Gieldsbrev til den Aagrer, Døden! —
Kom, bittre Leder! hæslige Veiviser!
Fortvivlte Lods! løb nu paa eengang dit
Søesyge, trætte Skib i Klippens Brænding! —
(tager Giften frem)
Det for min Elskte tømmes! (drikker) Sandrue varst
Du, Apotheker! — Virksomt er dit Middel. —
Saaledes døer jeg med et Kys paa Læben.
(døer).
(Broder Lorenzo kommer ind fra den anden Side af Kirkegaarden, med en Lygte, Brækkejern og Spade).

Lorenzo.

Hielp mig, Sanct Frants! hvor tidt min gamle Fod
I Nat har over Grave snublet! — Hvem
Er der? Hvo er saa sildig Giest hos Døde?

Balthasar.

Det er en Ven, og En, som godt Jer kiender.

Lorenzo.

Gud signe Jer! Siig, Ven! hvis er den Fakkel,
Som hist forgieves laaner Lys til Orme
Og blinde Hovedpander? Seer jeg ret,
Den brænder i det Capuletske Gravsted.

Balthasar.

Det giør den, fromme Fader! — Og min Herre,
En Mand, I elsker, er der.

Lorenzo.

Hvo da?

Balthasar.

Romeo.

Lorenzo.

Hvor længe var han der?

Balthasar.

En god halv Time.

Lorenzo.

Gaae med til Hvælvingen!

Balthasar.

Det tør jeg ei;
Min Herre troer, at jeg er gaaet bort;
Han frygtelig med Døden trued' mig,
Saafremt jeg blev, og vogted' paa hans Anslag.

Lorenzo.

Saa bliv; jeg ene gaaer. — Angst falder paa mig:
O meget frygter jeg for noget Ondt.

Balthasar.

Som under Taxus-Træet her jeg sov,
Da drømte jeg, min Herre var i Tvekamp,
Og at han slog sin Modpart.

Lorenzo.

Romeo? (træder nærmere).
Vee! Vee! hvis er det Blod, som her besmitter
Indgangens Marmorsteen i dette Gravsted?
Hvi ligge disse herreløse Sværd,
Blodfarvede ved denne Fredens Bolig?
(gaaer ind i Gravmælet).
Romeo! O, bleeg! — Hvo fleer? Hvad, Paris med?
Og i sit Blod? Ach! hvilken umild Stund
Er Skyld i denne sørgelige Skiebne! —
Tys, Frøk'nen rører sig.
(Julie vaagner og reiser sig).

Julie.

O, du min Trøster, Munk, hvor er min Huusbond?
Jeg husker heel vel, hvor jeg skulde være;
Der er jeg og: — hvor er min Romeo?
(Støi udenfor; Balthasar gaaer).

Lorenzo.

Jeg hører Larm. — Kom! bort fra denne Boelig
For Død, for Smitte og for tvungen Søvn:
En større Magt, end vi kan stride mod,
Greeb i vor Plan; kom, Frøken, kom, og flye!
Din Huusbond ved din Barm der ligger død;
Og Paris med: Kom, jeg vil bringe dig
Blandt hellige Nonner i en Søster-Orden.

Dvæl ikke for at spørge: Vagten kommer;
Kom, Julie, — (gjentagen Larm).
Jeg tør ei dvæle længer!
(gaaer).

Julie.

Gaae! flye kun du! thi jeg vil ikke bort. —
Hvad ligger der? Et Bæger er det, knuget
Fast i min Elsktes Haand. Jeg seer, at Gift
Gav ham sin ubetimelige Død: —
O Gnier! alt at drikke! levne mig
Ei nogen venlig Draabe, der mig hialp
Bag efter! — Jeg vil kysse dine Læber;
Maaskee en Smule Gift end hænger paa dem,
Som gi'r mig Døden ved et Styrkningsmiddel.
(kysser ham).
Ach, dine Læber ere varme!

Vagten (udenfor).

Dreng: — hvad Vei?

Julie.

Hvad? Larm? — Saa, hurtigt da! —
(griber Romeos Dolk). Velkomne Dolk!
(støder den i sit Bryst).
Her er din Balg; — rust der, og lad mig døe!
(hun falder paa Romeos Liig og døer).
(Vagten kommer ind med Grev Paris's Page).

Pagen.

Seer, her er Stedet; der, hvor Fak'len brænder.

Første Vagt.

Her ligger Blod; søg Kirkegaarden rundt:
Gaaer, nogle af Jer! griber hvem I træffer.
(Nogle gaae).
(Prindsen kommer med Følge).

Prindsen.

Hvad for et Vanheld er saa tidligt oppe,
Som vækker os af vores Morgenhvile?
(Capulet, Frue Capulet og Andre komme).

Capulet.

Hvad er der hændet, hvi man hyler saa?

Frue Capulet.

Paa Gaden skriger Folket: "Romeo,"
Og: "Julie," og: "Paris;" alle stimle
Med høie Raab hid til vort Gravcapel.

Prindsen.

Hvad Skræk er det, som døver vores Øren?

Første Vagt.

O Prinds! Grev Paris ligger slagen her,
Og Romeo død; — og Julie — død forlængst —
Er varm og nylig dræbt.

Prindsen.

Forsk! speid, hvo disse fule Mord har øvet!

Anden Vagt
(kommer tilbage med Lorenzo og Balthasar).

Her er en Munk, og her er Romeo's Tiener,
Med Værktøi hos dem, til at aabne disse
De Dødes Grave.
(Montague og Andre komme ind).

Prindsen.

Kom, Montague; thi du har aarle reist dig,
At see din Søn og Arving aarle falden.

Montague.

Ach, Herre Prinds, i Nat min Hustrue døde
Af Sorrig over hendes Søns Forviisning;
Hvad mere Kummer stormer mod min Alder?

Lorenzo.

Mindst skikket til slig Daad, mig meest dog træffer
Mistanken for hiint gruelige Mord,
Da baade Tiid og Sted imod mig vidne;
Og her jeg staaer, anklager og forsvarer,
Fordømmer og frikiender her mig selv.

Prindsen.

Saa siig da kort alt hvad du veed om Sagen.

Lorenzo.

Jeg kort vil være: Livets Aandedrag
For knapt er tilmaalt mig til lang Fortælling.
Romeo, som ligger der, var Julies Huusbond;
Hun, som der ligger, hans troefaste Hustrue:
Jeg lønligt vied' dem, og Bryllupsdagen
Var Tybalts sidste Dag, hvis bratte Død
Jog den nysgivte Brudgom bort fra Staden,
For hvem, og ei for Tybalt, Julie sørged'.
I — for at overvinde denne Sorg —
Til Paris hende gav, og vilde tvinge
Til Greven hende strax: — Da kom hun til mig,
Og bad med vilde Blik mig finde Midler
Til hendes Redning fra det andet Bryllup;
Hvis ei, hun vilde dræbe sig i Cellen.
Da gav jeg hende, ledet af min Kunst,
En Sovedrik: — Den virked', som jeg vented';
Thi Dødens Billed trykte den paa hende.
Jeg skrev imens til Romeo, at komme
Til Hielp i sidste gruelige Nat,
At tage Julie af sin laante Grav,
Den Tiid, da Drikkens Virkning skulde standse.
Men den, som bar mit Brev, Broder Giovanni,
Tilfældigviis blev hindret, og igaar
Tilbagegav mig Brevet: Nu allene
Gik jeg, ved Tiden, da hun skulde vaagne,
For ud af Hvælvingen at tage hende;
Med Forsæt, at hun skulde holdes skiult
Hos mig, til Bud jeg fik til Romeo.
Men da jeg kom (et Par Minuter før
Hun skulde vaagne) laae, for tidligt døde,
Den ædle Paris, den troe Romeo her.
Hun vaagner; og jeg hende bad at flye,
Og bære dette Himlens Kors med Taalmod:
Men nu en Larm bortskræmmed' mig fra Graven;
Fortvivlet negted hun at gaae; men har
(Saa synes det) da selv lagt Haand paa sig.
Saa meget veed jeg; og til Ægteskabet
Er hendes Amme Vidne; er nu noget
Mislykket her ved Feil af mig, saa lad
Mit gamle Liv, en liden Stund for Tiden,
Opoffres strengt til Lovens haarde Bud.

Prindsen.

Vi steds' har kiendt dig som en hellig Mand. —

Kom, Romeo's Tiener! hvilket er dit Udsagn?

Balthasar.

Min Herre bød mig flye sin Fader dette.
(tager Brevet frem).

Prindsen.

Giv mig det Brev; jeg selv vil læse det. —
Er Grevens Page her, som kaldte Vagten? —
(Pagen træder frem).
Siig hvad tog Eders Herre her sig for?

Pagen.

Han vilde strøe sin Elsktes Grav med Blomster;
Og som jeg paa hans Ordre gik tilside,
Kom En, der vilde bryde Graven op,
Og strax min Herre trak sin Klinge mod ham,
Og da løb jeg affsted, at kalde Vagten.

Prindsen (efter at have læst Romeo's Brev).

Det Brev stadfæster hvert af Munkens Ord:
Og her han skriver, at han kiøbte Gift
I Mantua, af en fattig Apotheker,
Og iiled' hid dermed, at døe hos Julie. —
Hvor ere disse Fiender? Capulet! Montague!
Seer Himlens Svøbe lægges paa Jert Had;
Selv Kierlighed maa Eders Glæder myrde!
Og jeg, fordi jeg skaaned' Eders Tvedragt,
Har ogsaa tabt to Frænder: — Alle straffes.

Capulet.

O, Broder Montague! giv mig din Haand:
Det er min Datters Livgeding; thi meer jeg
Ei fordre kan.

Montague.

Men jeg dig meer kan give:
Af pure Guld jeg reiser hendes Støtte,
Og mens Verona bærer dette Navn,
Skal Øiet ei saa kostbart Billed see,
Som det af den trofaste Julie!

Capulet.

Saa riigt skal Romeo hvile hos sin Viv:
Ach! arme Offre for vor Striid og Kiv!

Prindsen.

En skummel Fred os bringer denne Dag;
Af Sorg sit Hoved Solen hyller til: —
Gaaer bort; meer handles skal om denne Sag;
Som Straf, saa Naade vi uddeele vil:
Blandt alle Sagn er det meest sorrigfulde
Om Romeo og Julie den Hulde.

(I denne for det danske Theater bestemte Oversættelse af Shakspeares Romeo og Julie er ikkun skeet nogle nødvendige Udeladelser; ingen Bearbeidelse eller Omarbeidelse har fundet Sted, men Digterens egne Ord og egen Plan ere uforandret givne. Foersoms i 1811 udkomne Fordanskning er lagt til Grund, men mange Steder ere aldeles nye oversatte efter Originalen, med hvilken Arbeidet desuden heelt igiennem og gientagne Gange er sammenholdt og derefter rettet).

Kjöbenhavn 1828.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Fred med de Döde.

Lystspil i tre Acter, bearbeidet efter Raupachs tydske Manuscript.

Personerne:

Baron von Sûrenfeld.
Augusta, hans Kone.
Elise, hans Niece.
Ludvig Freihardt, Legationsraad.
Merian, Baronens Secretair.
Christian, } Baronens Tjenere.
Michel, }
Lisette, Augustas Kammerpige.
En Vert.
Peer, Freihardts Tjener.

Förste Act. (Baronens Værelse.)

Første Scene. Baronen. Baronessen.

Baronen. Hvad vil det sige? Jeg vil dog ikke haabe, at min Niece alt har en Seladon i Garnet.

Baronessen. Det vil jeg slet ikke sige dermed.

Baronen. Det vilde dog ikke forundre mig. De løse Kunster, I drive, at spinde, strikke, væve, filere, bevise jo noksom Jeres naturlige Drift til at udstille Garn.

Baronessen. Jeg takker paa egne og Medsøstres Vegne.

Baronen. Nu, hvorledes faldt det Dig da ind om min Niece?

Baronessen. Som man kan falde paa saameget. Eengang kommer Du jo dog til at gifte hende bort.

Baronen. Hvorfor kommer jeg til det?

Baronessen. Fordi hun jo dog ikke evig kan blive Pige.

Baronen. Hvorfor kunde hun ikke det? Er hun ikke kommen til Verden som Pige? Hvorfor kunde hun ikke blive ved at være det? og hvorfor trænger Du saaledes paa hendes Giftermaal?

Baronessen. At tale om en Ting, er det at trænge paa den?

Baronen. Troer Du ikke, jeg gjetter Grunden?

Baronessen. Du gjetter den virkelig? Naa, lad os høre.

Baronen. Fordi hun er yngre og smukkere end Du; fordi Du frygter en farlig Medbeilerinde, ifald en vandrende Ridder skulde indfinde sig; og de Slags Lynafledere ere altid Damerne en Modbydelighed.

Baronessen. Hvormeget Krænkende i eet Aandedræt! Dog nei, Din Mistanke smerter mig ikke meer, jeg veed jo, det er en fix Idee hos Dig; ellers maatte Du i disse halvandet Aar vel have indseet, hvormegen Uret Du gjør mig.

Baronen. Uret? Uret? Ja Naturen er en Qvinde, thi kun en Qvinde kunde skabe Qvinder. Der sidder hun saa rolig og taler om sin Uskyldighed og min Uret, og i min Lomme har jeg de uimodsigeligste Beviser imod hende: hendes Elskers Portrait. Har Du forglemt det?

Baronessen. Nei, men jeg kunde vel ønske, jeg havde glemt det, for Maadens Skyld, hvorpaa Du er kommen til det.

Baronen. Det er det samme: det er dog et Beviis, et klart Vidne, (hoitidelig) et skjebnesvangert Vidne imod Dig.

Baronessen. Som dog ikke siger videre, end hvad jeg alt frivillig har tilstaaet Dig. Jeg har elsket den Mand, som dette Portrait forestiller; min Moder billigede vor Kjerlighed; jeg var forlovet med ham, og vilde have blevet hans vistnok lykkelige Kone, hvis ikke Døden, langt fra mig, havde bortrevet ham.

Baronen. For tre Aar siden; paa en Reise; ikke sandt? Du seer, jeg husker Fabelen ret vel. Men anseer Du mig nu virkelig for saa enfoldig, at jeg skulde fæste Tro til den? Hvis han er død, hvorfor fortaug Du da dengang, hvorfor fortier Du endnu bestandig hans Navn for mig?

Baronessen. Fordi det er ligegyldigt, om Du veed det eller ikke, og fordi denne Meddelelse vilde være en Artighed, som Din Opførsel ikke fortiener.

Baronen. Min Opførsel?

Baronessen. Ja, Din ikke artige Opførsel. Eller hvorledes skal man ellers kalde det, naar man brækker Laase for at bemægtige sig Andres Hemmeligheder.

Baronen. Det skulde jeg altsaa ikke have gjort? Jeg træffer Dig hensunken i Beskuelsen af et Portrait......

Baronessen. Aldeles ikke hensunken. Jeg betragtede det, fordi Tilfældet just førte mig det i Hænderne. — Men jeg beder Dig, lad os ikke tale mere derom; det er ubehageligt, paa denne Maade at blive mindet om en henfaren Ven. Altsaa alvorlig, kjære Baron: Lad de Døde hvile!

Baronen. Hvad Døde? hvad hvile? De skal ikke hvile. Har da vi Levende Hvile? Blive vi ikke dreiede og snurrede, som en Spindekone af Drengene? som Halmstraae af Hvirvelvinden? Hvad er de bedre end vi? Jeg maa have ham, om der saa ikke var et Been tilbage af ham; og har jeg ham, saa Gud naade Jer! (gaaer.)

Baronessen. Besynderligt! Vi stræbe Alle efter Fred og Rolighed, som vort høieste Maal, og dog er der intet, vi mindre kunne bære, end Fred og Rolighed.

Anden Scene. Baronessen. Elise.

Elise. Min naadige Tante — —

Baronessen. O lad mig blive fri for Din Tante. Jeg er nu ikke oplagt til Spøg.

Elise. Ja, min Gud! er det nu min Skyld, at Onkel har givet mig saa ung en Tante, og at min Ærbødighed nu seer ud som Spot?

Baronessen. Ønskede Du da ogsaa en Tante, som Du maatte være bange for? Er det ikke nok, at Du skjælver og bæver for Onkelen?

Elise. Ak nei! ikke for Onkelen, men for det mørke Fatum, den frygtelige Skjæbne. Den gik jo nylig fra Dig. Hvad var der nu paa Færde?

Baronessen. Det Sædvanlige. Ja nu troer han endogsaa, at han skal blive en Slags tragisk Helt eller Martyr, og komme i Kast med Skjebnen.

Elise. Altsaa Skinsyge. Hvorover da nu igjen?

Baronessen. Denne Gang var Du den uskyldige Anledning.

Elise. Jeg? Holder Onkel mig maaskee for et forklædt Mandfolk?

Baronessen. Ja hvorfor ikke? Jeg førte Talen hen paa Dit formodede tilkommende Giftermaal.

Elise. Du forestiller jo Sagen ret problematisk.

Baronessen. Det er endda meget naadigt; Din Onkel holder den for ganske umuelig.

Elise. Hvorfor umuelig?

Baronessen. Fordi han ikke vil berøve mig Dit Selskab.

Elise. Saa! — jeg forstaaer det. Jeg skal være en Slags Duenna her.

Baronessen. Snarere en Lynafleder i paakommende Tilfælde, fordi Du er yngre, og, som han mener, ogsaa smukkere, end jeg.

Elise. Meget forbunden. Men hvilket ravgalt Indfald! Det er endda en Lykke, at mit Hjerte endnu ikke — —

Baronessen. Tys! stille! Du vil sige en Usandhed. Tænk paa den smukke spadserende Mand ved Lauchstädt. Skulde han allerede være forglemt?

Elise. Gid jeg kunde sige Ja. Men Du har Ret, det vilde være en Usandhed. Desværre, jeg tænker kun altfor ofte paa ham.

Baronessen. Og han formodentlig paa Dig.

Elise. Maaskee: thi at jeg ikke var ham ligegyldig, det beviiste hans Nøiagtighed ved den Rendezvous, som aldrig blev givet, og vel aldrig skal gives.

Baronessen. Det var dog ogsaa meget letsindigt, kjære Elise!

Elise. Det har Du alt saa ofte sagt mig. Men Omstændighederne gjorde min Letsindighed uskadelig; thi jeg veed jo ikke engang hans Navn, og han ikke heller mit.

Baronessen. Det er det meest romantiske i Din Roman.

Elise. Nu isandhed! skal da Pigen i de tre første Dage af sin Kjerlighed stille sig hen for sin Ridder, og, som en Portskriver spørge efter Stand, Navn, Forretning, o. s. v.? Og ældre blev jo vort Bekjendtskab ikke, da Onkel brød op otte Dage, førend vi havde ventet. Jeg veed altsaa Intet om ham, og han Intet om mig, thi jeg gav mig endogsaa et andet Døbenavn.

Baronessen. Hvilken Forsigtighed midt i Uforsigtighed!

Elise. Det er ret godt, at Alt gik saaledes; hvad bliver der nu tilbage for mig? Jeg maa forestille mig, at jeg er Datter af en romersk Patricier, og indviet til Vestas Tjeneste, eller en Frøken fra Middelalderen, som man har bestemt til Himlens Brud. Imidlertid vil jeg nyde den sommerskjønne Aften nede i Haven, og jeg kom egentlig, for at indbyde Dig til at dele min Nydelse. Gaaer Du med?

Baronessen. Gjerne, kjære Elise!

Elise. Det er dog rigtig smukt, at, hvor underligt end Menneskene skabe sig, saa bringer dog Foraar, Sommer, Høst og Vinter os altid lige venligt deres Gaver. (De gaae.)

Tredie Scene.

(Aaben Egn ved Landeveien.)

Baronen og Merian (komme. Siden) Michel.

Merian. De har fuldkommen Ret, Hr. Baron! Jeg gad dog vide, hvorfor De nogensinde skulde gifte Frøkenen bort.

Baronen. Det skeer heller ikke, skulde hun saa blive saa gammel som Methusalem.

Merian. Bliver hun bare Jomfru til hun er paa den Alder, da Sara fødte Isaak, saa er der vel ikke noget at frygte for den øvrige Tid.

Baronen. Rigtig! Og før skal hun sikkert ikke blive gift.

Merian. Meget rigtigt. Tyve Mænd kunne ikke bevogte en Kone saa godt, som en eneste Pige: thi et Fruentimmer under gjerne et Andet alt hvad Kjært og Godt er, kun ingen ny Kjole og ingen Tilbeder, naar hun selv lider Mangel paa en af Delene.

Baronen. Rigtig. Men hvor mon Michel er? Han har dog sin Post her.

Merian. Ja vist har han; men han er ingensteds at see.

Baronen. Hvad? har den Esel forladt sin Post? og imidlertid er maaskee over ti Reisende ubeseete slupne igjennem.

Merian (har seet sig om). Her ligger han bag ved denne Busk og sover. Hei, Michel! hei, vaagn op! (Stæber ham frem.)

Michel (søvnig, med en Rulle Papiir i Haanden). Naa! Er her nu en Karl igjen, som jeg skal bekikke?

Baronen. Hvad, Du Slubbert? Istedetfor at passe paa de Reisende, og sammenligne dem med Portraitet, lægger Du Dig hen og sover!

Michel. Ja, naadige Herre, Søvnen kom paa mig, ligesom en Tyv om Natten.

Merian. Det passer ikke, for det er endnu lys Dag.

Michel. Hvad gjør det til Sagen? Naar man har lukt Øinene, saa er det jo ogsaa bælmørkt om Dagen. Her kom nu før saadan en Karl med en Tyndlivs Frakke, store Buxelommer, og en graae Hat; jeg ruller mit Billede op, (visende Rullen) gaaer tæt ind paa ham, og kikker paa ham. Saa vender han sig om, slaaer Billedet af Haanden paa mig, siger: Esel, hvad skal det betyde? og gaaer. Jeg tager Billedet op igjen, sætter mig derhenne bagved Busken, og tænker efter, om jeg skulde løbe efter ham og prygle ham, eller ikke; og over den Tænken er jeg falden i Søvn.

Merian. Og har i det mindste pryglet ham i Drømme?

Michel. Nei, jeg har drømt noget ganske andet. Hør — bi nu lidt — ja — den naadige Frue laae i Sengen — —

Baronen. Hvad? Hvad siger Du? Du ryggesløse Knegt vover at see Din Frue i Sengen?

Michel. Naadige Herre, det var jo kun i Drømme.

Baronen. Hvad Drømme, Dumrian! Du skal slet ikke tænke paa min Kone, hverken vaagen eller i Drømme. Hvis Du nok engang understaaer Dig, Uglehoved! at drømme saa frækt og ærerørigt om min Kone, saa lader jeg Dig sætte i Gabestokken, hvor baade Søvn og Drømme skal forgaae Dig. Afsted, paa Din Post, afsted! (Michel gaaer.) Der er ingen Tugt og Sæder meer i Verden. Før tænkte Ungdommen sig ved et Fruentimmer intet andet end et Menneskehoved paa en udstoppet Adriene, nu veed enhver Laps det bedre.

Merian. Det kommer deraf, at man betragter Antikkerne.

Baronen. Jeg vilde ønske, der havde været tusind Gange flere Gother og Vandaler til. Jeg vil begrave mig med mine Fruentimmer paa mine Godser i Thyringen, hvor Bjerge, Skove og slette Veie afskjære os fra Verden, naar jeg bare havde faaet fat paa den verfluchte Aventurier, denne foregivne Døde.

Merian. Vi har dog udstillet Garn nok. Her paa Landeveien bliver enhver Reisende taget i Øiesyn af vore Vagter; Steenaftryk af Portraitet ere fordeelte omkring paa alle betydelige Gjestgiversteder i Landet; en anstændig Priis er udsat for Opdagelsen. Det skulde da gaae til med Fandens Kunster, skulde det ikke lede til Noget. Men, naar De nu har ham, Hr. Baron! hvad saa?

Baronen. Saa kan det Hele ryge ad Helvede til!

Merian. Meget rigtig! men hvad saa videre?

Baronen. Det er det samme, naar hun bare ligger for mig i Støvet, og maa tilstaae, at hun har bedraget mig.

Merian. Bliver hun bestandig ved sin Forsikkring, at han er død?

Baronen. Bestandig.

Merian. Umueligt var det vel ikke: man har Exempler, at Folk ere døde.

Baronen (tager Portraitet, og holder det hen foran ham). Seer han ud som en Død?

Merian. Paa min Sandten! som en overmaade Levende, den fyrigste Ungdom.

Baronen. Ja, den ugudelige Ungdom!

Merian. Meget rigtig: den gjør satte Mænd, Statsmænd og Ægtemænd intet andet end Ærgrelse. Vi burde allesammen fødes gamle, eller i det mindste som Ægtemænd. Ja, ja, for fem og tyve Aar siden tænkte vi jo begge to anderledes, Hr. Baron!

Baronen. Desto værre for os.

Merian. Erindrer De endnu den unge, smukke, rige Enke i Leipzig?

Baronen (holder ham for Munden). Stille, Ulykkesfugl, stille! Ord ere som Støv, de krybe med Luften gjennem enhver Sprække.

Merian. Ja, det er en fræk Vane af Luften, at den uden Tilladelse fører Ens Ord til Alles Øren, det er ret en Øretuderske.

Baronen. Den Hemmelighed, Du nu berørte, maatte man endogsaa tie med i et lufttomt Rum. Himlen bevares! hvis min Kone fik den at vide, jeg troer, hun lod sin Elsker indkalde i Aviserne.

Merian. Vær De rolig, her kan Ingen høre os. Jeg kan dog slet ikke glemme den smukke Leipziger Enke, hvorledes hun den sidste Aften besvoer Dem at fremskynde deres offentlige Forbindelse, da Hemmeligheden af sig selv truede med at afkaste Sløret, og De da endeligen, da hun ikke længer vilde lade sig skuffe af de sædvanlige Udflugter, erklærede hende, at De, som Adelsmand, ikke kunde indgaae en saadan Forbindelse.

Baronen. Tie dog! jeg vil ikke høre mere!

Merian. Stum og stivt stirrede hun

paa Dem, og syntes at vente paa, hvad De vilde sige meere; men da De i Deres Forlegenhed begyndte at tale til hende, som selv var rig nok, om den Sum, De vilde udsætte for Barnet, saa stod hun op og sagde ret majestætisk: "Elendige, jeg foragter Dig!" og gik bort.

Baronen. Ja, ja, og jeg har aldrig seet hende siden. Hun forsvandt strax efter, hendes Huus blev solgt, hendes Godser forpagtede bort, og videre har jeg ikke erfaret om hende.

Merian. De skulde dog have ægtet hende, Hr. Baron!

Baronen. Vilde jeg ikke ogsaa? men hvorledes kunde jeg? Dengang holdt man endnu paa et ubesmittet Stamtræ.

Merian. Det er sandt. Men De skulde dog have ægtet hende.

Baronen. Hør, kjære Merian! vi vil ikke tale mere derom; thi Du har Ret, jeg skulde dog have ægtet hende.

Sjette Scene. De Forrige. Christian.

Christian. Naadige Herre!

Baronen (vender sig forskrækket). Karl! hvad gjør Du her? Understaaer Du Dig at lure?

Christian. Nei, naadige Herre!

Baronen. Lyver Du ovenikjøbet? (tager ham i Brystet) Du har luret. Hvad talte vi om? Siig det, eller Du er Dødsens.

Christian. Som De vil, naadige Herre; men jeg kan hverken død eller levende sige Noget, thi jeg har ikke hørt Noget.

Baronen. Naa, hvad vil Du da her?

Christian. Verten i Vertshuset lader naadige Herre sige, at der i Aften er ankommen en Herre, der ligner Billedet, som et Æg det andet: en Legationsraad Ludvig Freihardt eller Fyrhardt eller saadant Noget.

Baronen. Bravo, bravo! løb og siig til Verten, jeg kommer strax. Man skal ikke lade den Fremmede komme bort; man skal bruge Magt, hvis han ikke vil blive med det Gode. Hent Gartneren og Jægeren, og vent mig under Lindetræerne foran Vertshuset. Tag ogsaa Michel med, som staaer Vagt der. Gaae! løb!

(Christian løber.)

Syvende Scene. Baronen. Merian.

Baronen. Merian!

Merian. Hr. Baron!

Baronen. Jeg er underlig tilmode.

Merian. Jeg ogsaa, Hr. Baron! næsten som En, der har seet Fanden paa Væggen.

Baronen. Skulde han virkelig endnu leve?

Merian. Naar han tilbringer Natten her i Vertshuset, saa er det høist sandsynligt, at han endnu lever: men er han død, saa vilde jeg dog mene, at det er en Anden, og ikke ham, der vil tilbringe Natten i Vertshuset.

Baronen. Ludvig kaldte jo Christian ham? Ludvig? (leder i Lommen) Der staaer jo under Portraitet et Begyndelsesbogstav, som jeg aldrig har kunnet blive klog paa. (drager Billedet frem) Rigtig; det er et L; ikke saa?

Merian. Meget rigtig! og skulde den Fremmede hedde Benjamin eller Caiphas, saa kunde vi ogsaa ansee det for et B eller C.

Baronen. Saa er det da sandt? saa er det da rigtigt? Nu skal Du faae Skjæbnen at see; nu skal Du faae den rigtige sorte Skjæbne at see.

Merian. Men førend vi lade Skjæbnen tage fat, maae vi vel først selv gjøre hvad vi kan, og overlægge, hvordan vi skal faae fat paa ham.

Baronen. Ja, have ham fat maa jeg.

Merian. Jeg tænker, vi ville gaae hen til ham; De giver Dem et andet Navn; thi Deres virkelige Navn kunde fordærve Spillet.

Baronen. Godt! hvad skal jeg kalde mig?

Merian. Ih nu, Syren er en Skrepeart. Saa kan De jo kalde Dem istedetfor von Syrenfeld maaskee von Skrepenfeld.

Baronen. Godt! hvad mere?

Merian. Vi seer efter, om Ligheden er saa tydelig; vi føle ham paa Tænderne. Finde vi vor Formodning stadfæstet, saa beder De ham at spise til Aften hos Dem. Siger han Ja, godt! saa har vi ham; siger han Nei, godt! saa bruge vi Magt, og har ham ogsaa.

Baronen. Som han vil, naar vi kun har ham. Kom! kom! (vil gaae.)

Merian. Tillader De, Hr. Baron?

Baronen. Hvad er der nu mere?

Merian. Hvis den Fremmede allerede har spiist til Aften, eller ikke vil spise, fordi han ikke er vel, eller fordi han ikke er sulten, eller fordi han overhovedet ikke vil, saa maa De tilbyde ham Natteleie.

Baronen. Saa klog er jeg ogsaa. Kom dog! kom! (vil gaae.)

Merian. Tillader De, Hr. Baron!

Baronen. Abekat! vil Du gjøre mig rasende før Tiden? (gaaer.)

Merian (følger efter). Nei! alting har sin Tid.

Ottende Scene. (I Vertshuset.)

Freihardt. Siden Verten.

Freihardt. Et besynderligt Gjestgiversted! Laae det ikke paa den almindelige Landevei, saa vilde jeg holde det for mistænkeligt. Saasnart jeg satte min Fod i Huset, stak Karlene og Pigerne Hovederne sammen, og begloede mig fra Øverst

til Nederst. Som jeg mærkede, trættedes de om min Alder, og jeg syntes ret godt om, at just Stuepigen erklærede mig for en ung og smuk Fyr.

Verten (træder ind). Hr. von Skreppenfeld ønsker den Ære, at gjøre Deres Bekjendtskab.

Freihardt. Von Skreppenfeld? Hvem er den Herre?

Verten. Eieren af denne Bye.

Freihardt. Hvorfor ikke von Syrenfeld?

Verten. Nei, naadige Herre, Skreppe er der i det.

Freihardt. Jeg gad dog vide, hvad han vil. Lad ham komme, den Hr. von Skreppenfeld. (Verten gaaer.) Et latterligt Navn er ligesom en Ræverumpe, som en Gadedreng hænger i Nakken paa en adstadig Mand. Vi veed, at Manden er uskyldig deri, og alligevel lee vi ad ham.

Niende Scene.

De Forrige. **Merian** (træder ind). **Baronen** (følger).

Merian. Tilgiv Hr. Legationsraad —

Freihardt. Jeg beder, jeg beder. Det er Hr. von Skreppenfeld, jeg har den Ære —?

Merian. Om Forladelse! (peger paa Baronen) det er Hr. von Skreppenfeld; jeg er en vidtløftig Slægtning af ham, von Merianshausen.

Freihardt (afsides). Lutter botaniske Navne! (høit) Altsaa Hr. von Merianshausen.

Merian. Ja; egentlig kun løseligen besvogret med Hr. von Skreppenfeld.

Freihardt. Det glæder mig, mine Herrer — —

Merian. Ja, det har ogsaa glædet mig.

Freihardt. Deres Bekjendtskab, mine Herrer, er mig meget behageligt. Behager De at tage Plads.

(De sætte sig. Merian i Midten.)

Baronen (som imidlertid ubemærket har taget Portraitet frem, og sammenlignet Freihardt dermed, halvhoit til Merian). Det er den livagtige Døde.

Freihardt. Hvorledes? Anseer De mig for en Død?

Merian. De er et Billede paa Livet! Min Svoger har for nogen Tid siden mistet en Neveu, og det er virkelig beundringsværdigt, hvorledes De ligner den Afdøde.

Freihardt (til Baronen). Det gjør mig ondt, om Synet af mig skulde fornye Deres Smerte — —

Baronen. Paa ingen Maade. Deres Bekjendtskab er mig just derfor uendelig kjært.

Freihardt. De er altfor artig.

Baronen. Ja, til at blive gal over.

Freihardt. Hvorledes, min Herre?

Merian. Jeg beder Dem, misforstaae ikke min Svoger, Hr. Legationsraad! det er saadant et underligt Mundheld, han har vant sig til.

Freihardt. For at komme til noget Andet, mine Herrer: kjender De en Baron von Sürenfeld?

Baronen og Merian. Sürenfeld?

Freihardt. Ja, han skal have Godser her i Nærheden.

Merian. Længere henne i Thyringer Skoven.

Freihardt. De kjender ham altsaa?

Merian. Som et Menneske kan kjende et andet, uden videre Forbindelse. En pudsig Fyr, en Don Quixote, som gaaer paa Vildgaasejagt efter Skjebnen, og ligger bestandig paa Landeveiene.

Baronen (til Freihardt). Kjender De Hr. von Sürenfeld?

Freihardt. Aldeles ikke — paa ingen Maade — kun af Navn.

Baronen. Hvorledes faldt han Dem da nu ind?

Freihardt. Jeg kommer fra Weimar — der var just Urtemarked — Syremarked — og saa ved Idee-Associationen — De veed, hvorledes det gaaer.

Merian. De kommer fra Weimar, og reiser altsaa formodentligen til Frankfurt?

Freihardt. O ja. Jeg har opholdt mig i nogle Maaneder paa mine Godser ved Merseburg, og reiser nu tilbage til min Post i Frankfurt.

Baronen. Og hedder Ludvig?

Freihardt. Ludvig Freihardt, til Tjeneste.

Baronen. Ludvig! Ludvig! Et smukt Navn! et fortræffeligt Navn! Sødt og blødt som Silke; begynder med L, Ludvig! Ja, hvorfor skulde De ikke hedde Ludvig?

Freihardt. Ja, min Herre! alvorlig: hvorfor skulde jeg ikke hedde Ludvig?

Merian. Ja, Svoger; hvorfor skulde den Herre ikke hedde Ludvig? Vi leve i en Friheds Tid, hvor Enhver har Lov til at vælge hvad Navn han vil. Jeg kunde blive rørt, naar jeg tænker paa, at vi nyde denne uskatteerlige Frihed; thi jeg troer med Forvalter Schott, at Navnet har betydelig Indflydelse paa Ens Karakter.

Freihardt. Ligegyldigt er i det mindste Navnet ikke.

Merian. Det fornøier mig, at De har denne Mening: saa kan De være Dommer imellem min Svoger og mig. Hans Gartners Kone er nedkommen med en Datter; imorgen skal Barnet døbes; min Svoger skal være Fadder, og give Barnet Navn, men vi kunne ikke blive

enige om, hvilket. Min Svoger foreslaaer Emma: hvad siger De dertil?

Freihardt. Ih nu, saa slet finder jeg ikke det Navn.

Merian. De, en tænkende Mand — ja, hvad siger jeg? — De, en Legationsraad finder ikke dette Navn slet? Emma skulde en Pige hedde? Og naar hun nu har naaet Kundskabens Alder til at kjende Godt og Ondt, og læser Historien om Carl den Stores Datter og hans Geheimesecretair: "Emma og Eginhardt," skulde hun da ikke tænke paa at ville træde i sin Navnes Fodspor? Nei, jeg holder det for Christen-Pligt, saavidt mueligt, at afværge dette Navn. Med min Villie skal Pigen ikke døbes Emma, men Augusta.

Freihardt. Augusta! Augusta! Jeg træder ubetinget over til Deres Mening. Ja sikkert! Augusta er et ulige smukkere Navn og ogsaa mit Yndlingsnavn.

Baronen (springer op). Er det det, Judas? Er det det? — Det skal Du betale! Kaarde og Pistoler! Kaarde og Pistoler!

Merian (der ligesom Freihardt er staaet op, holder Baronen fast og leer høit). Bravo, Svoger, Bravissimo!

Freihardt. Mine Herrer, hvis vi spille Comedie her, saa siig det bare ligefrem: jeg er ikke den Mand, der fordærver en Spøg.

Merian. Ikke? virkelig ikke? (giver Baronen Vink) Nu da, kjære Svoger, saa kom frem med Din Indbydelse.

Baronen. Ja — Hr. Legations — raad — De vilde gjøre os — —

Merian. En særdeles Fornøielse, hvis De vilde unde os Deres ærede Nærværelse ved et landligt Aftensmaaltid.

Freihardt. Meget forbunden, skjøndt den noget besynderlige Form — —

Merian. Ja, det er saaledes vor Maade. Vi prøve enhver Reisende, om han har et godt Lune og forstaaer sig paa Spøg. Finde vi hvad vi søge, saa maa han med, om vi ogsaa skulde bruge Magt. Ikke sandt? De afslaaer os det ikke? Her i Kroen faaer De desuden intet andet end opvarmede Tælg-Pølser og Skillingsøl.

Freihardt (afsides). Det er et Par groteske Figurer. Den Spas kan jeg ikke lade gaae fra mig. (høit) Mine Herrer, for at bevise Dem, at De ikke har taget Feil af mig, saa tager jeg imod Deres gode Indbydelse.

Merian. Det er fortræffeligt! Lad mig omfavne Dem, allerfortræffeligste Mand! Vi gaaer altsaa strax.

Freihardt. Tillad mig blot at hente min Hat, saa staaer jeg til Tjeneste.

(gaaer i Sideværelset.)

Baronen. Det er ham! det er ham! Ligheden, hans Navn, hans Spørgen efter mig, hans Henrykkelse ved Navnet Augusta — —

Merian. Jeg begynder selv at troe —

Baronen. Begynder? Jeg har alt fuldendt. Der seer Du, der har vi Skjebnen, det vidste jeg nok, det er det, man kalder fatum. Løb foran! Stil alle Betjenterne, Kudskene, Staldkarlene, hele Byen op i Forstuen. Naar han træder ud af Salen, skal de gribe ham, og spærre ham inde, indtil Hævnen har naaet ham.

Merian. Var det ikke bedre — —

Baronen. Intet, intet, intet, skynd Dig! bort! bort! (Merian gaaer) Endelig! endelig! Nu skal jeg rive Masken af Dig, Du kalkede Grav! Nu skal jeg bøie Din Nakke, Du Stivnakke! Nu skal Spillet begynde.

Freihardt. Nu, mine Herrer — ah! Hr. von Skreppenfeld alene?

Baronen. Min Svoger er gaaet i Forveien, for at forberede Deres Modtagelse.

Freihardt. Altfor megen Godhed! Jeg staaer til Tjeneste. Befaler De!

(gaaer.)

Baronen. Om Forladelse! (tager fat paa ham) Tillader De, jeg benytter Deres Arm? Jeg er altid vant til at hænge mig ved En.

Freihardt. Hæng Dem, hæng Dem, min bedste Herre!

Baronen. Vil De holde mig det tilgode?

Freihardt. Jeg vil holde Dem til Bedste, Bedste!

Baronen. Fremad. (idet de vende sig) Vil han nu løs, saa skal han først rive Armen af sig — Fremad!

(gaaer syngende ud med ham.)

Anden Act.

(En Corridor paa Herregaarden, hvortil flere Dørre. Aften.)

Første Scene.

Merian. Michel. Christian. To andre Betjente.

Merian. Stil Jer her foran Døren! Naar I høre, jeg kommer med ham gjennem Salen, saa hold Jer færdige, og saasnart han sætter Foden ud af Salen, saa grib ham, og hurtig med ham hen i det bagerste Værelse!

Michel. Godt! Vi skal nok gribe.

Merian. Og gjør det saa stille som mueligt, at Ingen mærker det. Det er en Ulykke, her er Frøkenens Kammer; derfor saa stille som mueligt.

Michel. Godt! vi skal være saa stille, at man kan høre os drage Aande en Miil borte.

Merian. I hvad han endogsaa siger, bryd Jer kun slet ikke om hans Taler;

han er saadan en Smule, (peger paa Panden) I forstaaer mig nok. I ere ulykkelige, hvis I svare en Stavelse.

Michel. Vi skal nok holde Munden.

Merian. Saa bliver I to, Michel og Christian, tilbage som Vagt, indtil jeg kommer. Naa, bær Jer nu ordentlig ad. (Gaaer.)

Anden Scene. Christian. Michel.

Christian. Hvad mon nu alt det skal betyde?

Michel. Er Du nysgjerrig? Hvordan kan nu Nogen bryde sig om, hvad de Dele betyder, som ikke kommer ham ved, det kan jeg ikke begribe. Naar der falder Snee, saa veed jeg, det betyder Vinter, og naar Træerne springer ud, saa betyder det Sommer. See, det veed jeg nok, forresten saa — — Tys! der kommer de. Bid Tænderne sammen, saa har I mere Magt til at gribe an, og mindre Fristelse til at snakke.

(Døren til den oplyste Sal aabnes.)

Tredie Scene.

De Forrige. (Man seer) Merian og Freihardt. (Den Første lader den Sidste gaae foran, bliver selv tilbage, og lukker Døren. Freihardt gribes af de fire Betjenter.)

Freihardt (værger sig). Hvad skal det betyde? Slip mig, I Slyngler! (De slæbe ham, sprævende imellem sig, hen til Siden). Gevalt! er jeg i en Daarekiste, eller i en Røverkule? (I det Øieblik han føres bort, styrter Elise med et Lys ud af et Sidekammer, og Merian træder ud af Salen).

Elise. O Himmel! det var hans Stemme! Det var ham! ham selv!

Merian. Virkelig, Frøken?

Elise (bliver ham vaer). O min Gud! De her?

Merian. Ja, Skjebne eller Tilfælde, eller begge Dele, det kommer ud paa eet. De maa skrifte enten for mig eller for Deres Onkel.

Elise. O gode, kjære Merian! forraad mig ikke — jeg har jo aldrig gjort Dem noget imod — jeg besværger Dem, siig Intet til Onkel. Jeg vil jo gjerne bekjende alting.

Merian. Vi veed Alting: han hedder Ludvig Freihardt, er Legationsraad, kommer fra sine Godser ved Merseburg.

Elise. Merseburg — O Gud! ja! ja. Forraad mig ikke; jeg har jo kun seet ham tre Gange i Lauchstädt.

Merian. Naa, naa! Det er al Ære værdt. Deres Onkel er gyselig opbragt.

Elise. Han veed det? O hjelp mig, lille, kjære Merian! For Gud i Himmelens Skyld, hjelp mig!

Merian. Det vil jeg, hvis det er mueligt. Men siig mig oprigtig, er det rigtig ham.

Elise. Desværre, altfor rigtigt.

Merian. Nu, jeg vil see, hvad der er ved at gjøre. Gaae paa Deres Værelse, Frøken! og bland Dem ikke i nogen Ting. Afsted! afsted!

Elise. O Himmel! hvad vil dog Enden blive! (gaaer.)

Merian (alene). Saa havde Baronen dog Ret! Frøkenen er den naadige Frues Confidente. Ha, Madame, det havde jeg ikke tiltroet Dem. Hvorfor byggede jeg paa en Qvindes Ord? Jeg vilde have gjort min Eed paa, at han var død, og saa syntes jeg ikke, det kunde skade, at jeg hjalp min Herre lidt tilrette i hans Dumheder, da dog Narrenes Narrestreger her i Verden er det eneste, der gjør Livet taaleligt for fornuftige Folk. Hvilken deilig Spas vilde det ikke have været med den fangne Fremmede, naar hun havde været uskyldig. Men hun er en Eva, som alle de Andre, og hendes Arvesynd fordærver mig hele Comedien! Nu, en Tragedie skal det dog ikke blive: jeg vil slette Fanden ud igjen, som jeg har malet paa Væggen.

(gaaer efter Betjenterne, som forte Freihardt bort.)

Fjerde Scene.

(Et Værelse paa Herregaarden. Lys paa Bordet.)

Michel og Christian føre Freihardt ind; de andre Betjente sees i Døren, uden at komme ind. Siden Merian.

Freihardt (til Michel). Er I gale og besatte?

Michel. St!

Freihardt (til Christian). Eller drukne?

Christian. St!

Freihardt (til Michel). Hvor er Hr. von Skreppenfeld?

Michel. St!

Freihardt (til Christian). Eller Hr. von Merianshausen.

Christian. St!

Freihardt. Har Fanden hentet Dem begge to? Lykke paa Reisen!

(Michel og Christian lee høit.)

Freihardt. I har Ret: at lee, er her det eneste fornuftige, og vil I Blokke ikke tale med mig, saa vil jeg i det mindste lee med Jer. Hahaha! (Michel og Christian lee.)

Merian (træder ind). Hahaha! Det glæder mig at finde saamegen Munterhed her. (til Betjenterne) Gaae udenfor! (De gaae.)

Freihardt. Det er vel, at De kommer, min Herre. De maa dog forklare mig det Ubegribelige.

Merian. Men vil De ogsaa forstaae min Forklaring?

Freihardt. Udentvivl — hvorfor ikke?

Merian. De er i Lidenskab, og Lidenskaben, veed De, er døv.

Freihardt. I Lidenskab?

Merian. Ja vist. Kun Lidenskab kan gjøre sig skyldig i en saadan Modsigelse. Jeg skal forklare Dem det Ubegribelige, det vil sige, det Uforklarlige, eller gjøre

det Ubegribelige begribeligt? Og De vil begribe dette begribeliggjorte Ubegribelige? Bliver De ikke svingel i Hovedet, allene af at høre? De maa læse mange Sørgespil, unge Ven! hverdag eet.

Freihardt. Min Herr von Merians- eller Timianshausen, eller hvilket Navn De ellers har laant af Kjøkkenhaven; jeg forstaaer Spøg; men ogsaa Spøg kan udarte til det Ubegribelige, som man ikke mere forstaaer. Man lokker mig herhen under Gjestfriheds Maske; fire Flegler anfalde mig i Mørke; jeg bliver indespærret, som om jeg var anholdt efter et Stikbrev. Er alt dette kun Comedie, saa er det meget uartigt, at indflette en Fremmed deri paa denne Maade. Er det Alvor, saa fordrer det Hevn. I ethvert Tilfælde er De mig en Forklaring skyldig; og hvis De, istedetfor at give mig denne, endnu tænker paa at gjøre mig til Skive for Deres taabelige Spot, saa har jeg derimod Kaarde og Pistoler.

Merian. Godt! De vil skyde mig ihjel, fordi jeg paastaaer, at Sagen er ubegribelig, og De i Lidenskab; og dog er begge Dele sandt. Der er et Fruentimmer med i Spillet; der har De det Ubegribelige; og Deres Lidenskab, tænker jeg — er Kjerlighed, f. Ex. til en vis Augusta.

Freihardt. Augusta! O Himmel! Hvorledes kommer De paa dette Navn? Tal!

Merian. Nu, seer De, er det ikke Lidenskab?

Freihardt. Jeg besværger Dem, kjære, gode Ven! lad nu Spøg fare! Tal! kjender De denne Augusta? I hvilken Forbindelse staaer hun med Alt dette?

Merian. I en meget betænkelig, hvis det er den Augusta fra Lauchstädt.

Freihardt. O Gud — ja! ja!

Merian. Hun er min rasende skinsyge Svogers Kone.

Freihardt. Gift?

Merian. Veed De ikke det?

Freihardt. Nei, o Gud! nei. Gift? O siig Nei.

Merian. Det kunde jeg gjerne tjene Dem i, men hvad kunde det nytte. Hun har sagt Ja, Manden har sagt Ja, Præsten har sagt Ja og Amen: altsaa Amen.

Freihardt. O Skjebne! Skjebne!

Merian. Lad nu Skjebnen være Skjebne; lad os hellere tænke paa nødvendigere Ting. Hr. von Skreppenfeld veed Alting.

Freihardt. O Himmel! hvor var det muligt?

Merian. Han fandt Deres Portrait hos sin Kone.

Freihardt. Mit Portrait? Umueligt! Jeg har aldrig givet hende det.

Merian. Jeg siger Deres Portrait — som to Draaber Vand.

Freihardt. Jeg veed, hun tegner: skulde hun have udkastet mit Portrait efter Hukommelsen?

Merian. Det maa vel være saa, naar hun ikke har faaet det af Dem. O! Fruentimmerne have en uhyre Hukommelse, naar de vil huske hvad de burde glemme.

Freihardt. O Augusta! saa elskede Du mig? Vel blinkede i Dit Øie, vel klang i Din Stemme, hvad Kjerlighed lader ane; men saa lykkelig vovede jeg ikke at troe mig — Ak! nu desto ulykkeligere!

Merian. Ja lad det nu være godt med den Ulykke, som er skeet; lad os nu heller søge at forebygge en anden. Som sagt, min Svoger veed Alt, har kjendt Dem, og lokket Dem herhen, for at tage en gruelig Hevn over Dem og sin Kone.

Freihardt. Retfærdige Gud! over hende? Og De vidste det, og kunde tillade det?

Merian. Intet, slet Intet vidste jeg, indtil det var for silde at forhindre det. Han tænker paa intet uden paa Hevn, og han har, ihvorvel han er min Svoger, noget, saa at sige, Heroisk, eller rettere sagt, Kannibalsk i sit Væsen. Jeg frygter det Værste.

Freihardt. O min Ven! raad De! hjelp De! ikke mig — jeg frygter ikke — men hende — hende, som er dobbelt ulykkelig.

Merian. Ja vist! ja vist! Hør nu min Plan. Jeg vil faae ham til at opsætte Dommen til imorgen, og De maa flye endnu inat.

Freihardt. Hvad vilde det hjelpe? Han kjender mig nu engang, veed — —

Merian. Det er min Sag. Han skal blive beruset, og troe, at han kun har drømt det Hele. Naar kun corpus delicti er borte, jeg mener Dem, saa er han slaaet.

Freihardt. Men hvorledes skal jeg komme bort?

Merian. Det skal jeg ogsaa sørge for, naar De bare er rask.

Freihardt. O Gud! saa nær ved hende, efter hvem jeg saa inderlig har længtes — under eet Tag med hende, og nu skal jeg flye hende? Dog det er jo for hendes Roligheds Skyld — Ja — lad saa være! Jeg vil flye under den Betingelse, at jeg faaer hende at see endnu engang.

Merian. Jeg beder Dem, hvorfor dog?

Freihardt. De har aldrig elsket, naar De kan spørge saaledes.

Merian. Elsket? nei. Jeg har engang været Læge og Anatom, og havde derved Leilighed til at overtyde mig om, at Kierlighed aldeles ikke er noget Rielt

da man ved at disse kere den allermeest Forlibte ikke opdager det mindste Spor deraf. De lader vel Deres Betingelse fare.

Freihardt. Paa ingen Maade. Kan eller vil De ikke opfylde min Bøn, saa bliver jeg. I hvad der end skeer, den Lykke faaer jeg dog vel, at see Augusta endnu engang.

Merian. Føre Dem til hende, kan jeg ikke; det seer De dog vel.

Freihardt. Men føre hende herhen under et eller andet Paaskud, da hun sikkert ikke aner, hvem hun her vil finde.

Merian. Naar der ingen Aftale har været — —

Freihardt. Paa min Ære, nei!

Merian. Nu — ja — saa kunde det vel gaae an. Jeg vil gjøre hvad jeg kan. Lad Tiden imidlertid ikke falde Dem lang. Derinde finder De alle Beqvemmeligheder, ogsaa nogle Bøger. For et godt Aftensmaaltid skal jeg ogsaa sørge; thi at Kjærlighed mætter, det er en Paastand, som strider imod alle physiologiske og pathologiske Observationer.

Freihardt. Bring mig Efterretning snart, snart.

Merian. Hvis Postfarten ikke bliver standset. (Leder Freihardt ind i Sidekammeret, og gaaer smilende.) Det er egentlig en ret forflucht Historie. (gaaer gjennem Mellemdøren.)

Femte Scene. (Baronessens Værelse.)

Baronessen (kommer). Baronen (følger hende).

Baronen. Altsaa i Haven maa man søge Dig, i bælmørk Nat, i den raae Efteraarsluft?

Baronessen. Luften er ikke raae, og Nat er det heller ikke endnu: Aftenrødens sidste Straale er neppe slukket.

Baronen. Smukt romantisk — melankolsk spadseret i det deilige søde Maaneskin?

Baronessen. Maanen skinner ikke, min Bedste! Vi har sidste Qvarteer, det kan Du jo see i Almanaken.

Baronen. O! kjelne Hjerter har deres egen Almanak; der er altid Maaneskin, naar de ville sukke og klage for den kydske Luna. Har Maanen virkelig ikke skinnet saadan ret bleg og melankolsk?

Baronessen. Som Du vil.

Baronen. Hvad vil jeg? Hvad!

Baronessen. Ih at Maanen skinner eller har skinnet. For mig gjerne! Men hvorfor er det Dig just saa paafaldende idag, hvad jeg gjør næsten hver Dag?

Baronen. Just idag! ja det er ret besynderligt! — Aftenspadseregangene ere saa fortryllende! Posthornet lyder gjennem den stille Nat; Vognen ruller over Broen; det ømme Hjerte aner den Elskede; det banker paa Porten sagte, sagte; man lukker op; der staaer en tilhyllet Skikkelse; Kappen falder; det er ham. O salige Aften! o søde Have! hahaha! Forregnet! forregnet! denne Gang forregnet!

Baronessen. Jeg forstaaer ikke et Ord, min Bedste! Hvem har forregnet sig?

Baronen. Jeg ikke — jeg ikke: Jeg har ogsaa været ude at spadsere, paa Fuglejagt.

Baronessen. Saa? Har Du faaet Noget?

Baronen. Jo! saadan en underlig Fugl, stor, tobenet.

Baronessen. Det er ikke underligt. Alle Fugle er jo tobenede.

Baronen. Saa? alle Fugle?

Baronessen. Ih ja vist, min Bedste. Kjender Du den?

Baronen. Jeg kjendte den ikke; nu kjender jeg den.

Baronessen. Har Du seet efter hos Bomare?

Baronen. Jeg har sammenlignet den med Afbildningen. Det er en Rovfugl og hedder (træder hen foran hende) Ludvig.

Baronessen. Ja, hvorfor ikke det?

Baronen. Nu? fornøier det Dig ikke? Bliver Du ikke bleg? Bliver Du ikke benouet af Glæde? Ludvig — er det ikke et sødt Navn, Ludvig, Louis, min Louis! ah mon Louis! Nu? hvad siger Du?

Baronessen. Intet, kjære Ven! thi jeg seer Dig i en Stemning, som virkelig gjør mig bange for Dig; Du taler i Feber, jeg forstaaer ikke et Ord.

Baronen. Hører Du det, Skjebne? hun forstaaer det ikke. Madame! det koster mig kun et Ord, og de Døde staae op.

Baronessen. O vee! altsaa igjen den gamle Historie? — Nu vel! siig Troldomsordet, og lad de Døde staae op, jeg skal ikke blive forskrækket. Men er Din Kunst Fuskerie, saa gaae engang i Dig selv, og lad de Døde hvile.

Baronen. Hvile? han kan jo ikke hvile, min Hjerte! han kan jo ikke sove, min Skat! Længsel efter Dig har vækket ham op. Men Taalmodighed — Jeg skal bringe Jer til Hvile. Jeg har ham — Dommen er fældet, han er fordømt — og Du — Du skal boe hos hans Beenrad, Du skal drikke af hans Hjerneskal, som der staaer i min Ballade — og fortvivle! fortvivle! fortvivle! (løber ud.)

Sjette Scene. Baronessen (alene).

Hu! det var jo skrækkelige Ord! Jeg maa dog see at faae at vide, hvad der er forefaldet. Saadan har han endnu aldrig været. Kunde jeg dog faae fat paa vor Geheime-Raad Merian.

(Merian seer ind af Døren.)

Syvende Scene. Baronessen. Merian.

Merian. Er det tilladt, naadige Frue?

Baronessen. O meer end tilladt: De kommer meget beleiligt.

Merian (træder ind). Jeg har alt engang været ved Deres Dør, naadige Frue! men saa forekom det mig, her gaves en stærk coloreret Ægtestandsscene; saa vilde jeg ikke forstyrre.

Baronessen. Siig mig, kjære Merian, hvad er der skeet med min Mand?

Merian. Er der skeet noget med ham?

Baronessen. Jeg beder Dem, spil nu ikke den Uvidende, og, er det Dem mueligt, saa tag nu blot eengang Tingene som vi andre.

Merian. Seer De, naadige Frue! jeg kunde paa hundrede Maader bevise Dem, at en Viis kun veed, at han Intet veed; men jeg vil ikke gjøre det: thi det er høist nødvendigt, at underrette Dem om, hvad der er skeet. De veed, at Baronen troer, at han har en Medbeiler.

Baronessen. Jo, jeg veed, at han beviser mig den Ære.

Merian. Nu vel! denne Medbeiler troer han at erkjende i en Fremmed, som til Ulykke for en Times Tid siden tog ind paa Gjestgivergaarden; Baronen besøger ham altsaa, byder ham til Aften, lader ham gribe, som han træder herind paa Gaarden og indespærre, for, som han siger, at holde Ret over ham og Dem imorgen.

Baronessen. Er det mueligt? Har han da aldeles tabt Forstanden? Jeg vil til ham; jeg vil gjøre ham det Gale i hans Adfærd begribeligt.

Merian. Og derved bestyrke ham end mere i hans forkeerte Manerer?

Baronessen. Men De indseer dog, at denne rasende Streg maa redresseres saa snart som mueligt.

Merian. Naturligt! jeg har derfor ogsaa foreslaaet den Fangne at løbe sin Vei, saasnart som mueligt, men han vil ikke.

Baronessen. Han vil blive? Men min Gud! hvorfor da?

Merian. Fordi han, med alt sit fine Udvortes, alligevel er en Barbar. Han taler ikke uden om Kaarde og Pistoler, Blod og Hevn, Mord og Pestilentse.

Baronessen. Himmel! i hvilken Forlegenhed styrter dog Baronens Daarskab os! Raad mig, kjære Merian! hvad skal vi tage os for? Kan jeg gjøre Noget dertil?

Merian. Jeg tænker, jo. Vore unge Barbarer nuomstunder have, eller lade som de have en gevaltig Ærefrygt for Damerne, thi det hører til Næveretten. Naar De nu vilde gaae med til den Fremmede, forestille ham Sagen, besværge ham, for Deres Roligheds Skyld at antage mit Forslag: jeg vædder paa, vi opnaaede vor Hensigt.

Baronessen. Nu vel! jeg vil prøve Alt, for at afvende de ulykkelige Følger af min Mands Overilelse. Men kan vi komme til den Fremmede uden at sees?

Merian. I Salen og Corridoren er der Ingen, uden Michel og Christian, som holde Vagt ved ham.

Baronessen. Men heller ikke de skulle kjende mig.

Merian. Tag blot Kappe og Slør paa, naadige Frue! saa skal jeg nok binde dem noget paa Ærmet. De Karle vilde jeg faae til at troe, at Maanen er gjort af en grøn Ost.

Baronessen. Jeg er strax færdig. (gaaer ind i Sideværelset.)

Merian. Hun veed altsaa virkelig ikke, at hendes Elsker er her: det var altsaa ingen Aftale, og for saa vidt i det mindste er hun uskyldig. Man skulde dog ikke troe, at Tilfældet var saa uforskammet vittigt. Naa! lad dem nu saa kjelent, som det under sex Øine kan skee, tage Afsked med hinanden, og saa afsted med ham. Saa vil jeg dog see, hvem der bliver Mester, jeg eller Tilfældet.

Baronessen (med Kappe og Slør). Naa, kom! gid det vilde lykkes os!

Merian. En smuk Kone er ikke saa let at modstaae, naar man ikke er en Istap — eller hendes Mand. (De gaae.)

Ottende Scene.

(Værelset fra fjerde Scene.)

Michel. Christian. Freihardt (inden for).

(Michel lurer ved Sidedøren. Christian sidder og slumrer i Krogen.)

Michel. Hør dog, Christian — Christian, sover Du?

Christian. For det meeste, ja.

Michel. Hør, han derinde han kommer mig immer mistænkeligere for. Snart mumler han noget sagte for sig selv, ligesom han havde Hexekonster for; saa staaer han op, gjør store Skridt hen af Gulvet, og fægter med Armene mod alle Verdens Hjørner. Jeg troer vist, Karlen er en Hexemester. Derfor har den naadige Herre sat ham.

Christian. Saa er han vel Skyld i, at vore Høveder bleve syge forleden.

Freihardt (indenfor). Fæhøveder!

Michel. Der kan Du høre. Han snakkede om Fæhøveder. Jeg bliver bange. Lad os gaae udenfor at holde Vagt, og lukke Døren af. (De gaae ud af Mellemdøren.)

Trettende Scene. Baronessen. Merian.

Merian. Ubemærkede slap vi da lykkeligviis gjennem Sidegangen. Vil De

blive her, naadige Frue? Den Fangne er her ved Siden af. Nu skal jeg hente ham. (gaaer.)

Baronessen. Det vil blive en underlig Conversation. Hvad vil han tænke, naar en Dame, uden at angive nogen Grund, beder ham at løbe sin Vei.

Freihardt (med det Udraab "Augusta" iler ud af Sideværelset; Baronessen striger høit og løber bort. Freihardt vil ile efter hende, men Merian, som er fulgt efter ham, holder ham tilbage).

Niende Scene. Freihardt. Merian.

Freihardt. Slip mig dog, slip mig!

Merian. Bevares! som fangen Mand kan De ikke spille Apollo.

Freihardt. Det var hende?

Merian. Det var det.

Freihardt. Og hun undflyede?

Merian. Undflyede. Det er De Skyld i. Efter Deres Raad fortaug jeg for hende, hvem der egentlig ventede paa hende her; naturligviis er hun nu bleven forskrækket ved at see Dem.

Freihardt. Jeg er født til Ulykke.

Merian. Det er man altid i Ungdommen, naar Skræderen fixerer os før et Bal, eller det regner paa Confirmationssøndagen. Men nu, min unge Ven! har jeg gjort mit, og er det ikke ganske faldet ud til Deres Tilfredshed, saa er Skylden ikke min. Gjør De nu ogsaa Deres.

Freihardt. Hvad skal jeg gjøre?

Merian. Lade Dem af mig føre tilbage til Kroen Kl. 11 iaften, og imorgen, saa tidligt som mueligt, reise bort, saafandt Deres heller ikke altfor lykkelige Elskedes Rolighed er Dem hellig.

Freihardt. O Gud i Himlen! skal jeg flye, uden endnu engang at sige hende —

Merian. Vil De sige hende Deres sidste Levvel, saa kan De jo gjøre det skriftligt. Jeg skal besørge det; thi et Afskedsbrev er vel det uskyldigste man kan bringe en Kone fra hendes Elsker.

Freihardt. O hvis De vilde det! Jeg skulde aldrig glemme Deres Venskab og Godhed!

Merian. Jeg beder Dem, gjør mig ikke blødhjertet: jeg forstaaer mig ikke paa at omgaaes med Taarer; og kommer det først saa vidt, saa bliver jeg ganske desperat.

Freihardt. Jeg overlader mig ganske til Deres Veiledning.

Merian. Godt! saa gaae nu og skriv. Kl. 11 henter jeg Dem.

Freihardt. Jeg er færdig: det er for Augustas Rolighed! (gaaer.)

Tiende Scene. Merian (alene).

Fanden i Vold med Qvinderne! Hun har dog vel seet Elskeren baade tidt nok og nær nok, og saa skriger hun og løber sin Vei, som om hun nu ansaae et Mandfolk for en brølende Løve. Jeg siger, Fanden i Vold med Qvinderne! der er ingen Udkomme med dem: ikke engang en Narrestreg kan de være med at gjøre ordentlig. Nu vil jeg gjøre Helvedet hedt for de Faarehoveder derude, at de kan lade os beholde fri Passage til Flugt; saa er de som Deserteurer i Fordømmelsen, og saa maae de sige, hvad jeg vil.

(Han gaaer til Mellemdøren og vinker ad Michel og Christian; han taler med en Stemme og Gebærder som et Menneske, der har Feberkulde.)

Ellevte Scene.

Merian. Michel. Christian.

Merian. Kom nærmere! jeg kan ikke tale saa høit.

Michel. Herre Jemini! hvad feiler Dem da, Hr. Merian?

Merian. Har I ikke hørt noget?

Christian. Ellers maatte vi jo være døve. Den naadige Frue skreg, som der var en Kniv i Halsen paa hende.

Michel. Ja Død og Pølse! Men hvorfor skreg hun da?

Merian (trækker dem nærmere). Jeg vil betroe Jer det; men vær tause! Du husker nok, Michel, at jeg engang sagde til Dig, halv i Alvor, halv i Spøg, at vi søgte efter en Død.

Michel. Jo, og jeg sagde dengang strax: det er ugudeligt, sagde jeg.

Merian. Da jeg før førte den Fremmede gjennem Salen og siden talte med ham her, mærkede jeg en underlig Lugt, saadan en Gjenganger-Lugt.

Michel og Christian. Hille den Slemme!

(Frygten bliver nu stedse mærkeligere hos dem begge.)

Merian. Jeg kjendte ham kun af Billedet.

Michel. Det ligner ham rigtig nok ganske naturlig.

Merian. Ja vist; men jeg vilde være vis i min Sag. Den naadige Frue maatte kjende ham; jeg førte hende derfor under et passende Paaskud herhen; hun saae ham, skreg, som I hørte, og løb sin Vei — thi — det er den Døde.

Michel og Christian. Hu! ah!

Christian. Men de Døde gaaer jo ikke om Dagen.

Merian. Sædvanligen ikke; men ingenting er umuelig.

Michel. Ja, Christian, det kan Du forlade Dig til: ingen Ting er umuelig.

Merian. Naa, Børn! frisk Mod! vær kun ikke bange! Endnu er der maaskee ingen Fare; men henimod Kl. 11 saa faaer han nok Magten igjen, ligesom andre Gjengangere. Betænk det, Børn, og (omfavner Michel) lev vel! (og Christian) lev vel! (han gaaer.)

Tolvte Scene. Christian. Michel.

Christian. Er det ikke da forbandet!

Michel. Hvad? kan Du nu bande, Du Hedning? Naar jeg bliver bange, saa bliver jeg ordentlig gudsfrygtig, enten jeg vil eller ikke. God Nat! jeg kryber i Sengen.

Christian. Hvad? er Du en Kjellingepræst, og den er knap otte? Troer Du da —

Michel. Jeg troer alle Ting. (vil gaae.)

Christian. Hvad? Du vil forlade mig, Michel! Det er slet Kammeratskab.

Michel. Ja, seer Du, naar det gaaer løs paa Liv og Legeme, saa hører alting op, Kammeratskab, og Tjenerskab, og Troskab, og saa hedder det, Mennesket skal forlade Fader og Moder og holde sig til sit Liv. (Støi i Sideværelset) Herre Jemini! nu kommer han!

(De gribe begge Flugten; ved Døren støder Christian Michel tilbage, saa han falder; Christian løber bort.)

Trettende Scene.

Michel. Freihardt (som imidlertid er kommen ud, griber fat paa Michel).

Freihardt. I lumpne Skurke!

Michel (stedse paa Gulvet). Au! au! au! O Hr. Gjenganger! naadige Hr. Dødning!

Freihardt. Hvad Slyngel, Dødning?

Michel. O! o! o! tag det ikke ilde op, at De er død. Ah! jeg maa holde mig for Næsen, De maa vist være overmaade død.

Freihardt (ryster ham). Krysterknegt! vil Du narres med mig? Jeg skal knække Din Hals!

Michel. O allernaadigste Hr. Gjenganger! forbarm Dem over mit unge Liv! De er selv saa rask og stærk som nogen død Mand kan være. Jeg vil gjerne gjøre alt hvad De vil have.

Freihardt (besinder sig). Vil Du? (han slip'per ham) virkelig?

Michel. O Herre Jemini! ja vist vil jeg. Jeg vil forraade vor Herre; jeg vil synde mod alle de tolv Bud; jeg vil gjøre Alt hvad De vil have, naar De bare vil lade mig beholde min Hals.

Freihardt. Du skal beholde den. Gaae til den naadige Frue, siig til hende, at jeg inderligen beder hende, anraaber hende om, at hun endnu et Øieblik vil høre mig; Kl. 11 forlader jeg Gaarden, og for stedse, inden den Tid kunde hun vel finde et Øieblik, jeg maatte tale med hende endnu engang, naar jeg ikke skulde forlade dette Sted i Fortvivlelse. Gaae, siig hende det, men hemmeligt, og bring mig Svar: ellers brækker jeg Din Hals, naar Klokken slaaer Tolv. Har Du forstaaet mig?

Michel (reiser sig). Jo, jeg har, og hun skal ogsaa komme til at forstaae det, om hun saa var saa døv som en Aborre.

Freihardt. Naa, saa afsted! (Michel gaaer.) Denne tossede Knegts Dumhed kan komme mig ret tilpas, naar jeg ikke selv er en Tosse, at jeg betroer saadant et Ærinde til en Tosse. Nu, lad gaae! Hvem der ikke vover, ikke vinder; og denne Hr. Merianshausen troer jeg ikke: han gaaer paa Rævekløer mod sin Svoger, hvorfor ikke ogsaa mod mig.

(gaaer ind i Sideværelset.)

Tredie Act.

(Baronessens Værelse. Skjermbret i Baggrunden.)

Første Scene. Michel (sniger sig ind).

Ak ja! Mennesket kan komme til en Ulykke saa let som til en Øretæve i et Vertshuus. Nu har jeg dog alle mine Livsens Dage været saadan en Hader af døde Mennesker, at jeg har gjort alt mueligt bare for ikke selv at blive et dødt Menneske, og nu maa jeg endogsaa gaae Ærinder for et dødt Menneske. Vor Herre holder ogsaa slet ingen Orden, at han nu lader dem spøge ved høi lys Dag, og kjøre omkring paa Landeveien; thi hvorledes skal man nu komme af Veien for dem? — Den naadige Frue maa vist være der i Sovekammeret. Vidste jeg bare, om hun var alene. Hvis nu Herren traf mig, han vilde jo før æde mig, bare fordi jeg havde drømt om hende. Ih hvad? jeg gaaer lige frisk væk paa. Naar man staaer i Bekjendtskab med de Døde, saa bryder man sig ikke meer om de Levende, end om en Paddehat. (gaaer hen til Sideværelset; man hører nogen kommer.) Hilledød! der kommer nogen; jeg vil dog ikke lade mig see. (Skjuler sig bag Skjermbrættet.)

Anden Scene.

Michel. Baronen og Lisette (fra Mellemdøren).

Baronen. Jeg maa tale med hende! jeg vil tale med hende. Jeg vil vide, hvad denne Besvimelse betyder; hvor hun har været.

Lisette. Veed De da ikke det, naadige Herre? De bragte hende jo dog tilbage, da hun var besvimet.

Baronen. Intet veed jeg, Intet. Ude af sig selv kom hun rendende gjennem Salen, og da hun traf mig i Døren, faldt hun besvimet i mine Arme. Hvor har hun været? det spørger jeg Dig om.

Lisette. Jeg veed det ikke. Hun maa være gaaet bort, da jeg var ude.

Baronen. Ude? ude? Er Du ikke Stuepige? Hører Du ikke til Stuen? Hvad har Du da at bestille ude? Gaae, slette Stuepige, og siig hende, jeg vil

tale med hende. (hun gaaer.) Det er tydeligt, det er klart, det er soleklart, hun har været hos ham, han har været hos hende, de har været hos hinanden; der har vi Skjebnen, der er den. Nu maa jeg hevne mig — men hvorledes? Det er altsammen intet, altsammen smaat, usselt. — Og vilde jeg gjøre ham til en Beenrad, og hans Hjerneskal til et Drikkekar, saa blandede Politiet sig til Slutningen deri, for der er ingen Frihed meer paa Jorden.

(Michel, som imidlertid er slumret ind, falder om med Skjermbrettet.)

Baronen Hvad Djevlen og den Slemme — (springer til og griber fat paa Michel) Kjeltring!

Michel. Au! au! au! naadige Hr. døde Mand! forbarm Dem!

Baronen. Elendige Kjeltringknegt! hvorledes er Du kommen her? Hvad vil Du her? (trækker ham i Veiret) Tal! tal!

Michel (kommer til sig selv). Ja saa! det er Dem naadige Herre! ja saa! — O Herre Jemini! var jeg da faldet i Søvn? Hvad Tid er det? Hvad er Klokken? hvad er Klokken?

Baronen. Usle Stymper! vil Du svare! Hvad vil Du her?

Michel. Er det allerede silde! Er den elleve? er den allerede elleve?

Baronen. Gaae til Fanden! for mig maa den være tolv.

Michel (river sig løs). O Herre! saa maa jeg afsted. (vil ind i Sideværelset.)

Baronen (henter ham ind og kaster ham til Siden). Uhyre! rasende Hallunk! hvor vil Du hen?

Michel (trænger atter frem). Lad mig gaae! Jeg er Dødsens! jeg maa ind til den naadige Frue.

Baronen (støder ham tilbage). Til min Kone? Du Misfoster! Til min Kone?

Michel. Ja, ja! det gjelder mit Halsbeen: jeg maa sige hende noget hemmeligt. (trænger frem) Lad mig gaae, eller jeg bruger Gevalt.

Baronen. Rebeller! bruge Gevalt imod Din Herre?

Michel. Ja, imod Dem og den naadige Frue og vor Herre og hele Verden. Nød bryder alle Love. Det gjelder min Hals; og den kan jeg ikke lade springe for lumpne 30 Daler om Aaret. Desuden vil jeg ikke være længere i Deres Tjeneste, det er et slet Huus her, et Vertshuus for Gjengangere. Og jeg er desperat — og Døden sidder i min Nakke, og jeg bryder mig Fanden om Baroner og Grever og Fanden og hans Oldemoder — og lader De mig ikke komme ind til den naadige Frue, saa gaaer det ikke godt. (Klokken slaaer otte.) Ah! nu slaaer den.

(Han styrter ind paa Baronen, omfatter ham, og bærer ham bort fra Døren til Sideværelset.)

Baronen. Esel! Kjeltring! Hør dog, min Søn! hør, min Søn Michel! det er otte Klokken er.

Michel. Elleve! elleve! elleve! (vil rive sig løs.)

Baronen (holder ham). Nei, min lille Søn! nei! (viser ham sit Uhr) Der seer Du, det er først otte.

Michel. Ja saa min Siel! naa Gud skee Lov og Tak!

Baronen. Naa, min gode Michel! hvad skal Du da sige til min Kone?

Michel. Det maa ikke en Kjævt vide, jeg skal sige det hemmeligt.

Baronen (klapper ham). Seer Du, min lille Sønneke! Mand og Kone ere eet Liv, og eet Hjerte, og een Sjel: hvad Du altsaa skal sige til Konen, det kan Du uden Fare sige til Manden.

Michel. Ja, det kan jo være godt nok; men naar det nu alligevel ikke var rigtigt, saa brak den Døde min Hals.

Baronen. Hvad? Den Døde? Hvem er den Døde?

Michel. Ih den Fremmede, som vi skulde holde Vagt over.

Baronen. O Du uskyldige Faarehoved! Er han død?

Michel. Ja det skulde jeg mene. Hr. Merian har sagt os det, og jeg har selv lugtet ham.

Baronen. O Du Flynder! Du — — Hør, min Søn, Du er ellers saadan en fix Fyr, hvordan kan Du nu troe hvad Merian siger, han narrer jo alle Mennesker? Den Fremmede reiser ved høi lys Dag til Frankfurt, og med egne Heste og Vogn, og med Kudsk og Tjener: hvorledes kan han nu være død?

Michel. Ja, det er en anden Sag — naar det forholder sig saaledes.

Baronen. Der seer Du nu, min Ven! og her forærer jeg Dig desuden en Dukat, og nu kan Du da begribe, at det er ingen død Mand.

Michel. Ja vist, det forstaaer sig — det er jo umueligt.

Baronen. Skulde Du sige Noget til min Kone fra ham? Hvad skulde Du sige til min Kone fra ham?

Michel. Hun skulde komme til ham endnu engang, eller han vilde komme til hende, førend han tog bort.

Baronen. Død og al Landsens — komme — tage bort — og Du, Din Slyngel har ladet Christian blive alene — —

Michel. Nei, han løb ogsaa sin Vei.

Baronen. For Djevelen — uden Vagt! uden Vagt! (støder Michel hen til Mellemdøren) Afsted, Slubbert! Aalehoved! paa Din Post!

Michel. Nei Tak! for mig ikke. Død eller ikke — jeg kommer ikke der mere.

Baronen. Saa skal jeg trække Dig efter Haarene. (gaaer efter ham, Michel løber bort. Baronen vil efter ham, men betænker sig, og bliver staaende i Døren.) Holdt, holdt! hvad gjør jeg? Gaaer jeg derhen, saa kommer han imidlertid her, eller hun gaaer til sin rendez-vous; bliver jeg her, saa løber han sin Vei. (Støi i Sideværelset) Hør! han er vel allerede hos hende, det var hans Skridt. (Styrter hen til Sideværelset; i det Øieblik træder Baronessen ud; han river hende bort fra Døren, kaster Lisette ud, som staaer indenfor ved Døren, og løber ind.)

Tredie Scene. Baronessen. Lisette.

Lisette. For Guds Skyld, naadige Frue! hvad skal det betyde?

Baronessen. Gaae, gode Pige! Lad mig være alene med ham. Der er kommen en skrækkelig Forvirring over os Alle: jeg maa løse den.

(Lisette gaaer bort gjennem Mellemdøren. Baronen kommer tilbage.)

Fjerde Scene. Baronessen. Baronen.

Baronen. Han er ikke der! Hvor har Du ham? hvor har Du ham?

Baronessen. Du er opbragt, min Ven! og denne Gang desværre ikke uden Grund. (griber hans Hænder) Vil Du høre?

Baronen. Jeg vil! jeg vil! hvor har han skjult sig?

Baronessen. Ak nei! ikke saaledes, kjære Ven! Jeg beder, jeg besværger Dig, blot denne ene Gang at skjænke mig Din Tiltro.

Baronen. Jeg vil skjænke Dig Alt hvad Du vil — bare tal! tal!

Baronessen. Jeg vil sige Dig den rene Sandhed, jeg troer at skylde Dig den. Jeg fik at vide, hvad der var skeet med den Fremmede, jeg ønskede saa vidt som muligt, at gjøre Din Overilelse god igjen; jeg lod mig føre til ham ved Merian, uden at ane, hvem jeg skulde finde. Jeg saae ham, Skrækken røvede mig Besindelsen, thi det var ham — ja — det er ham — min fordums Forlovede, som jeg ansaae for død.

Baronen (træder forbloffet tilbage). Saa? — nei see engang — charmant!

Baronessen. Hvorledes man har bedraget mig, og hvorfor, veed jeg ikke: men bedraget er jeg bleven, og saaledes har jeg, uden at ville, uden at vide det, ogsaa bedraget Dig.

Baronen. Du lyver, min Skat! Du lyver.

Baronessen. Jeg var ikke uden Vidner. Merian var tilstæde. Lad ham komme, og spørg ham!

Baronen. Det vil jeg, endskjøndt jeg veed, det nytter ikke. (ringer.)

Baronessen. Formodentlig fordi det ikke skal nytte.

Baronen. Nu, det engang er kommen saa vidt, nu skal det gaae til det Yderste; nu vil jeg dog engang see Skjebnen lige i Ansigtet.

Femte Scene.

De Forrige. Merian (træder ind).

Merian. Hr. Baron!

Baronen. Er det Dig? hvorledes er Du saa snar ved Haanden? Hvorfor lister Du Dig heromkring min Kones Værelse?

Merian. Var det ikke mig, der skulde komme?

Baronen. Jo, Dig, just Dig.

Merian. Skal jeg maaskee hente en Tjener, at De kan lade ham kalde paa mig? (vil gaae.)

Baronen. Bliv! Har Du ført min Kone til den Fremmede?

Merian. Ført — —

Baronessen. Sandhed, kjære Merian!

Merian. Sandheden er: ført den naadige Frue har jeg ikke; men ledsaget hende, har jeg til vor Fange.

Baronen. Hvad foregik der?

Merian. De ønsker altsaa ikke at vide, hvorledes vi kom derhen, hvilken Vei vi tog, hvorfor vi just tog denne og ingen anden?

Baronen. Hvad foregik der, der? spørger jeg.

Merian. Der? Nu saa vil jeg springe det Foregaaende over, og begynde fra det Øieblik, vi ankom sammesteds. Vi ankom altsaa; Salen var tom, thi Fangen var i Kabinettet. Jeg gik ind, for at sige til ham, at en Dame vilde tale med ham. Han ilede ud, jeg foran; den naadige Frue udstødte ved Synet af ham et, vistnok gjennemtrængende, men dog melodisk Skrig, og undflyede.

Baronessen. Du seer, jeg har sagt Dig Sandheden.

Baronen. I lyver! det er aftalt for at narre mig. (til Merian) Troløse! har jeg ikke grebet Michel her med en Indbydelse fra ham til en rendez-vous?

Baronessen. } Rendez-vous?
Merian. } Michel?

Baronen. Ja just Michel!

Sjette Scene. De Forrige. Elise.

Baronen. Du kommer ret tilpas. See Dig i Speil paa hende: hun er opdaget — hendes Galan i min Magt.

Elise. O kjære Augusta! hvorledes skal jeg gjengjelde Din Ædelmodighed? Min Brøde tager Du paa Dig?

Baronessen. Hvad vil Du sige med det?

Elise. Ja, kjære Onkel, jeg alene er den Skyldige, da mit bedaarede Hjerte skjenkede en Fremmed sin Tilbøielighed.

Baronessen. O min gode Pige! ved en ædelmodig List vil Du bortvende Stormen fra mig.

Baronen. Der staaer de og complimenterer hinanden om, hvem der skal beholde Skammen. O Verden! o Qvinder! (Han staaer nogle Øieblikke stille, derpaa raaber han med en Tone som en Opvaagnende) Merian!

Merian. Hr. Baron!

Baronen. Hvad er Klokken?

Merian (seer paa Uhret). Klokken er otte.

Baronen (eftertænkende). Otte? — Rigtig. — Jeg er altsaa endnu ikke gal?

Merian. Nei, Hr. Baron!

Baronen. Saa maa jeg blive det.

Merian. Gjør ikke det, Hr. Baron, for naar De bliver gal, saa kan De jo ikke blive klog paa Alt dette. (giver Baronen en Stol.)

Baronen. Rigtig! (han sætter sig ved Fruentimmerne) Tal, Fruentimmer! men kort og tydeligt! Tal, Elise!

Elise. Jeg gjentager min Bekiendelse, kjæreste Onkel. Det var letsindigt handlet af mig, at jeg skjenkede en Mand min Tilbøielighed, som jeg første Gang saae, hvis Charakter og Forhold vare mig ubekjendte. Dog kan han kun have anet denne Tilbøielighed; tilstaaet den har jeg aldrig, og overalt kun seet ham tre Gange i Skoven ved Lauchstädt.

Baronen. } Lauchstädt?
Merian. } Bedre og bedre!

Baronessen. Altsaa virkelig? Elise, for Guds Skyld! Sandhed! Den Fremmede her skulde være Din Ubekjendte fra Lauchstädt?

Elise. Ja, ja! det er ham!

Baronessen. Du har ganske vist kjendt ham?

Elise. Ved den første Lyd af hans Mund.

Baronessen. Retfærdige Himmel! (synker om paa en Stol) Det er min fordums Forlovede.

Elise. Nei — det er ikke muligt! (synker om paa en Stol.)

Merian (sætter sig). Her sidde vi da! Ha! det Tragiske griber umaneerligt an.

Frygteligt vælter nu
Surtur de røde
Fortærende Flammer
Nat! i Dit Mulm — —

Baronen (springer op, afbrydende). Merian!

Merian (springer op). Hr. Baron!

Baronen. Løb! hent ham herhid! hurtig!

Merian (afsides). Au for en Ulykke! (høit) Hr. Baron! jeg tænkte, De vilde lade det være idag.

Baronen. Vist ikke; jeg kunde døe i Nat, og det tilgav jeg mig aldrig.

Baronessen. Jeg beder Dig ogsaa, min Ven! lad det blive til imorgen. Der er dog ingen af os istand til med Anstand at tage imod en Mand, som er kommen i saa selsomme og pinlige Forhold til os Alle.

Baronen. Snik, Snak! (til Merian) Afsted! han skal og maa herhid! dog holdt! Du skal ikke hente ham. (ringer) Jeg troer Dig ikke meer. (en Tjener kommer) Den Fremmede skal man føre hid — strax — hurtig! (Tjeneren gaaer.)

Merian. Nu, saa lad komme hvad komme skal!

Baronen. Det siger jeg ogsaa.

Baronessen. Kjere Ven! lad os i det mindste gaae bort.

Baronen. I bliver!

Baronessen. Føler Du da ikke, hvor upassende vor Nærværelse er ved det Optrin, som her nødvendigviis maa finde Sted?

Baronen. Jeg vil intet meer høre. — Stille! der kommer han.

Merian. Naa, kommer vi fra dette Tøieri med sund Forstand, saa kan ingen af os gjøre synderlig Paastand paa Daarekisten.

(Elise trækker sig tilbage bag Skjermbrettet, dog saaledes, at hun forbliver synlig; Baronen bliver ved Siden.)

Syvende Scene.

De Forrige. Freihardt. Betjente sees i Døren uden at gaae ind.

Freihardt. Hvad skal jeg her? Kanskee stilles for en Ret?

Baronen. Ja; og for en Ret, som vil tilkjende Dem Deres fortjente Løn.

Freihardt. Min Herre! jeg er kjed af den taabelige og uværdige Behandling, jeg nu over i en Time har prøvet her, og som oprører mig saa meget mere, da jeg veed, at Deres skinsyge Griller er Aarsag dertil.

Baronen. Griller? Griller? Herre, hvad er Griller?

Merian (afsides). Herre Gud! nu veed han allerede ikke meer, hvad Griller er?

Baronen (til Freihardt). Tør De bruge saadan en Tone imod mig? De som er Fornærmeren? De som er den Skyldige?

Baronessen (med usikker Stemme). Jeg beder Dig, min Ven! lad mig tale. (med tvungen Fatning) Min Herre, jeg har ikke fortiet for min Mand det Forhold, vi forhen har staaet i med hinanden. Nu opfordrer jeg Dem til, i Retfærdighedens og Ærens Navn, at erklære for min Mand, at et Bedrag allerede for tre Aar siden sønderrev dette Baand, at der dengang bragtes mig den falske Efterretning om Deres Død, og at jeg fra den Tid af maatte ansee Dem for død.

Freihardt. De har anseet mig for død?

Baronessen. Ja, og — jeg tilstaaer

det — ogsaa begrædt Dem. Nu angrer jeg disse Taarer, thi nu veed jeg, De var Dem ikke værd. Jeg kan ikke være bleven bedragen uden Deres Villie, uden Deres Medvirkning. Hvortil denne usle List? Frygtede De, at jeg vilde beholde, hvad De ønskede at tage tilbage? Formindsk i det mindste det Uværdige i Deres Opførsel dengang, ved nu med den rene Sandhed at retfærdiggjøre mig i min Mands Øine.

Baronen. Ja, Herre! for Djevelen, tal!

Merian. Sandhed, Hr. Legationsraad, Sandhed! Der hjelper nu ikke andet.

Freihardt (efterat have med Forundring betragtet dem alle tre, bryder ud i Latter). Nu mærker jeg, Comedien begynder. Havde De dog bare underrettet mig en Smule iforveien: thi nu veed jeg ikke saa strax, hvorledes jeg paa en skikkelig Maade skal gribe ind.

Baronessen. } Hvortil denne uværdige Udflugt?
Baronen. } Hvad Comedie, Herre! Comedie?

Freihardt. Kan det da være andet, at jeg er bleven anseet for død, og begrædt af en Dame, som jeg aldrig har seet før?

Baronen. Aldrig seet? aldrig seet? Saa har De vel heller aldrig seet min Niece?

Freihardt. Nei! nei! til evig Tid nei! Eller er jeg kanskee ogsaa hendes Elsker?

Baronen (trækker Elise frem). Aldrig seet?

Freihardt (bliver Elise vaer). O Himmel! er det Dem? De her? (vil ile til hende.)

Elise. Tilbage, min Herre! Jeg kan desværre ikke nægte, at jeg kjender Dem; men jeg angrer hvert Blik, hvert Ord, jeg har bortødslet paa Dem, siden jeg veed, hvor uværdigt De har handlet, og endnu handler imod min ædle Tante. Jeg foragter Dem.

Baronessen. Ogsaa min Foragt har De i høi Grad fortient.

Baronen. Naa, afskyelige Forfører —

Merian. Og forstokkede Synder!

Freihardt (bryder løs). Død og Helvede! naar det da skal være Alvor! I en Daarekiste er jeg kommen her, anfaldet, indspærret, bevogtet af forrykte Mennesker, som jeg aldrig har seet før. (til Merian) Og De, der kun synes at bære Narrens Maske, De er Anstifter af disse Taabeligheder, og saasandt Gud lever —
(griber ham i Brystet.)

Merian. Holdt! holdt! læse Sørgespil, ikke opføre dem, sagde jeg.

Baronen. Hvad? Vold? i mit Huus?

Baronessen. Fy, Hr. von Friedberg?

De Andre. Friedberg?

Freihardt (vender sig til hende). Jeg hedder ikke saaledes. Herrerne vide, at jeg er Legationsraad Ludvig Freihardt.

Baronessen. Ikke Leonhardt von Friedberg? Gud i Himlen! var det muligt! En saadan Lighed — —

Baronen. Ja, og Portraitet? Portraitet? (holder Portraitet hen for ham.)

Freihardt. Min Gud! mit Portrait, saa treffende ligt!

Baronen. Haha! fangen!

Freihardt. Nei. Hvor forunderligt end dette Portrait ligner mig, saa er det dog ikke mit. Men tør jeg spørge, er det ikke Portraitet af Leonhardt von Friedberg?

Baronessen. Jo.

Freihardt. Saa er Gaaden snart løst. Det var min Moders yngste Broder. Vil De betragte det ret, saa vil De ogsaa finde, det forestiller en Ældre.

Merian (seer hen paa Portraitet). Varhaftig, et halvhundrede Aar ældre.

Elise. Virkelig, meget ældre.

Freihardt. Et selsomt, forvirrende Tilfælde! — Vil De nu tilbagekalde Deres Fordømmelsesdom, kjære Augusta?

Baronen. Baronessen. Merian. Augusta?

Elise. Jeg hedder Elise: naragtigt nok, uden at vide hvorfor, sagde jeg Dem et falsk Navn.

Merian. Og det var om den Augusta, De talede?

Freihardt. Om hvilken ellers?

Merian. Den naadige Frue hedder Augusta; hende var det, jeg førte til Dem.

Baronen. Bravo! godt spilt! brav spilt! Hurtig grebet de nye Roller, godt grebet! Hvorfor skal et Menneske ikke i Sprog og Skabning ligne et andet saameget, at min Kone holder den Ubekjendte for sin døde Forlovede? Hvorfor skal ikke denne Copie af den Døde just være min Nieces Elsker? Hvorfor skal ikke en Pige, som kommer sammen med en Vildfremmed i Krat og Skove, fortie for ham sit ganske uskyldige Døbenavn? Hvorfor skal hele Verden ikke være en Perspektivkasse? Hvorfor skal jeg ikke være forrykt, og troe alt dette?

Merian. Ja gjør det, naadige Herre! Man kan aldrig troe for meget.

Baronen. Saa? hører Du ogsaa til den skinhellige Alliance?

Freihardt. Vil De maaskee see et Beviis paa vor Sandfærdighed deri, at jeg beder Dem lyksaliggjøre mig med Deres ædle Nieces Haand, hvis Frøkenen ikke er mine Ønsker imod? Jeg er uafhængig, og min Løbebane har hidtil været saa heldig som muligt.

Baronen. Nei, det gaaer forvidt! (til

Merian) Kan Du nu see Skjebnen, som jeg sagde? (til Damerne) Jer skal jeg skaffe hen, hvor I ikke mere skal spille Comedie! (til Freihardt) Og De, Leonhardt Friedberg eller Ludvig Freihardt, eller hvilken Djævel De ellers er, De kommer ikke levende ud af dette Huus. Jeg vil have Blod, Blod!

Freihardt. Ja vel! det kunde jeg nok ogsaa have Lyst til. Uden Ophold altsaa, til Sagen, Hr. von Skreppenfeld!

Baronessen og Elise. Skreppenfeld!

Baronen. Nu ikke Skreppe meer, Herre, ingen Skreppe. Jeg hedder Sûrenfeld, Baron von Sûrenfeld.

Freihardt. Hvorledes? — ha! von Sûrenfeld? den samme som i Aaret 98 opholdt sig i Leipzig?

Baronen. Den samme; der gives ingen uden mig.

Freihardt (hemmelig). O saa beder jeg Dem ret meget, Hr. Baron! jeg beder Dem indstændigt, at De vil høre mig et Øieblik uden Vidner.

Merian. Gjør det, naadige Herre! jeg aner intet Godt.

Freihardt. Hr. Baron, af Skaansel mod os Alle!

Baronen. Nei, ingen Skaansel mere! ingen Skaansel! Hvem har vel skaanet mig? De taler enten nu og her paa Stedet, eller aldrig og ingensteds. Ikke mere Ord, kun Kugler har jeg at vexle med Dem.

Freihardt (stedse hemmelig). Naar det da skal være. Tilgiv mig de haarde Ord, som i Trængselen af disse selsomme Begivenheder ere undslupne mig. Jeg er — Deres Søn.

Baronen. Tys! — Djevelens Blændværk! — Est Du den levendige Skjebne?

Freihardt. Hvorledes? Erindrer De ikke meer Enken Louise Weinhold — —

Baronen (holder ham for Munden, i stor Angst og med dæmpet Stemme, hvormed alt her og siden bliver talt). Merian! Merian! hjelp mig!

Merian. Jeg vasker mine Hænder; jeg har stridt imod af Livsens Kræfter. Skik Damerne bort!

Baronen. Nei, nei! det vækker Opmærksomhed. Puh! hvordan er det fat med mig.

Freihardt. Jeg er først selv for nogle Aar siden bleven indviet i denne Hemmelighed, som forresten ingen kjender uden min gamle troe Tjener, hvem jeg af flere Aarsager skyldte denne Fortrolighed. Min Moder var meget syg, og haabede selv ikke mere sin Helbredelse. Derfor aabenbarede hun mig Hemmeligheden i dette Brev, (giver Baronen et Brev) hvis Træk De vel kjender.

Baronen (aabner Brevet). Det er hendes Haand. Kjender Du den endnu, Merian? — Gid Du times — Merian, hold mig Qvinderne fra Halsen!

(Baronessen vil nærme sig. Merian træder i Veien for hende, og trænger hende, medens Baronen læser Brevet, stedse talende, tilbage).

Merian. Naadige Frue! det er ingen Tvivl underkastet, at der gives underlige Casus i denne Verden, mange og mangfoldige Slags Casus — det latinske Sprog har f. Ex. sex Casus, det veed jeg bestemt af Erfaring fra den Tid jeg gik i Skolen. Der gives mange andre forunderlige Casus; der er nu f. Ex. de saakaldte Casus recti og Casus obliqvi. Casus recti det vil sige, naar man gaaer saadan ligefrem, lige ud af Banen, lige hen til Dydens skjønne Maal; Casus obliqvi, det er saadanne Casus, naar man gaaer udenom, naar man ikke gaaer lige, men gaaer skjævt paa Benene hen ad Veien —

Baronessen (afbryder). Hvad skal det betyde, Merian? Vil Du have mig til Bedste?

(Merian vedbliver at tale med Baronessen, for at holde hende borte.)

Baronen (har læst Brevet. Hemmeligt, som før). Ja det er hende — Du er min Søn. Jeg vilde gjerne omfavne Dig, men det gaaer ikke an; (høit) som da er ganske naturligt — det forstaaer sig. (hemmeligt) Jeg siger det kun, for at lede dem vild. Louise lever altsaa?

Freihardt. Gud skee Lov! jo. Men min Stiffader, hvis Søn jeg stedse er bleven anseet og endnu ansees for, er for længe siden død.

Baronen (stedse ængstelig, skottende til Baronessen). Charmant! charmant! Gud glæde hans Sjel!

Freihardt. Nu troer De dog vel ikke meer, at nogen Anledning til Jalousie fra min Side — —

Baronen. St! hold Mund! (affsides) Jeg er selv Skyld i det, thi uden mig var han jo ikke i Verden.

Freihardt (høit). Tør jeg gjentage min Bøn om Elises Haand?

Baronen (høit). Hvorledes? det var Alvor?

Freihardt. Har De ikke alt længe læst det i mine Øine?

Baronen. I Himlens Navn! Naar I kan lide hinanden!

Elise. Onkel! hører jeg ret?

Baronessen (gaaer omkring Merian og nærmer sig Mændene). Det fornøier mig at bemærke, at Forvirringen synes fredeligen at opløse sig. Tør man vide, ved hvilken lykkelig Vending?

Merian. Man er kommen efter, at Hr. Baronen og Hr. Legationsraaden ere gode Bekjendtere.

Baronen. Ja vist! ja vist! gode Be-

kjendtere — gode, gamle Bekjendtere. Vi har gjort Felttoget med hverandre Anno 1813.

Baronessen. Du spøger. Da gik Hr. Legationsraaden vistnok endnu i Skole.

Merian. Hr. Baronen mener Hr. Legationsraadens Fader, Freihardt senior; med ham har han gjort Felttoget.

Baronen. Naturligt — det forstaaer sig! med hvem ellers? Med den gamle Freihardt. Ham skulde Du have kjendt! et hjertensgodt Mand — (til Sønnen sagte) Ja, forsigtig, min Kone er rasende jalour.

Baronessen. Men vil Du dog ikke tydelig forklare os —

Baronen. Nei! nei! nei! Hvad der er skeet — det maa I forklare som en Skjebne. Skjebnens Veie ere mørke, hvorfor skulde da mine være lyse?

Ottende Scene.

Peer (Freihardts Tjener, som ikke er i Liberie). De Forrige.

Peer (med en tiltagende Ruus). Med Forlov, er min Herre ikke her?

Freihardt. Jo, her er jeg, hvad vil Du?

Peer. Naa, min gode Herre! nu kan vi nok tage Proppen af Flasken.

Freihardt. Du har nok allerede lettet ved den, min gode Peer!

Peer. Ja det kan nok være, min gode Herre; det er ikke det jeg mener. Jeg mener: nu behøver vi ikke længere at holde paa Hemmeligheden. Deres Moder, den stakkels gode Frøken eller Enke i Leipzig, har jeg aldrig seet, men da jeg hernede i Kroen fik at høre, at den gode Herremand her paa Gaarden hedte Baron von Syrenfeld, og at De strax blev inviteret herop for at spise og drikke og ligge og saa videre, saa kunde jeg strax mærke, at alting var opdaget, og at De i den gode Herremand her paa Gaarden havde fundet Deres gode Fader, som løb bort fra Deres gode Moder i Leipzig, saa lod jeg Kromanden give mig en Flaske gammel Viin paa min egen Regning, for at drikke Familiens Skaal og hele Familiens Glæde og Velgaaende — Hurra! — og saa syntes jeg, jeg vilde herop paa Gaarden at gratulere min gode Herre og hans gode Fader. (vender sig pludselig om til Fruen, og hæver Haanden til Hovedet, som en Soldat, der taler med en Overmand.) Med Forlov, er det hans gode Fader, jeg har den Ære at tale med? (Fruen gaaer tilside.) Om Forladelse. (han træffer paa Merian) Med Forlov, er det hans gode Moder — eller Fader, jeg har den Ære —

Merian. Nei, min Gode! jeg er hverken Fader eller Moder. (gaaer til Side.)

Peer. Saa? Har De hverken Fader eller Moder. (affides) Det er vist Løgn. (træffer paa Baronen) Med Forlov, er det hans gode Fader, jeg har den Ære —

Merian. Nei, det er hans afdøde Stiffader.

Peer. Ak Herre Gud! er det Dem, gode Hr. Cancellieraad — De var Enkers og Faderløses Trøst —

Freihardt. Peer, gaae nu!

Peer. Ja. (idet han gaaer) Den gode Familie kan jeg sku ikke hitte Rede i.

Baronessen. Men tør jeg spørge, mine Herrer! hvad vil alt dette sige?

Freihardt. Jeg maae for det Første bede om Undskyldning for min Tjener — han er ellers det beskedneste og ærligste Skind af Verden, men naar han er i den Tilstand, hvilket dog yderst sjelden er Tilfældet, kan jeg aldeles ikke raade med ham, uden at riskere de voldsomste Optrin. — Forresten har vel Frue Baronessen omtrent forstaaet hvorledes det forholder sig.

Baronen. Du skal nok faae det at vide, Du skal nok faae det at vide, min gode Kone! — Merian! gid jeg kunde synke ned i Kjelderen.

Baronessen. Hvorledes, Hr. Baron! De har kunnet bedrage mig saaledes? Hvordan det nu end forresten hænger sammen, saa har jeg ikke fortient det af Dem. Imidlertid vilde det endogsaa være mig en kjær Opdagelse, hvis det kunde bidrage til, at Deres skinsyge Griller hørte op at plage mig og os alle. (til Freihardt) Bryd Dem ikke om, at jeg giver Deres Fader en lille Lection; han veed nok, jeg mener det ikke saa ilde. Sandt at sige, er det mig ret kjært, at min Mand har saadan en Søn, og at min kjære Cousine har fundet saadan en Mand. Gud velsigne Jer!

Baronen. Tillader ikke Frue Baronessen, at Publicums Gardin gaaer ned for min Skam og mit blussende Ansigt. Bag vort eget Gardin skal jeg tage mig den Frihed at explicere mig nærmere. Merian! hvad sagde jeg om Skjebnen?

Merian. Trøst Dem! nu kommer Gardinet.

(Tæppet falder.)

Kjöbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Veien til Ødelæggelse.

Comedie i fem Acter af Holcroft.

Personerne:

Dornton.
Harry, hans Søn.
Sulky.
Silky.
Goldfinch.
Milfort.
Smith.
En Retsbetjent.
Jacob.
En Opvarter.
Contoirbetjente.
Tjenere.
En Postkarl.
Haandværksfolk.
Markører.
Frue Warren.
Sophie.
Jenny.
Mad. Ledger.
En Modehandlerinde.

(Handlingen foregaaer i London.)

Første Act. (Dorntons Huus.)

Første Scene. Dornton (alene).

Klokken er slagen to, og ikke kommen hjem endnu! — Ja, ja! — — Det er min egen Skyld! — Hr. Smith!

Anden Scene. Dornton. Smith.

Smith. Herre!

Dornton. Er Hr. Sulky kommen hjem?

Smith. Nei.

Dornton. Er De vis paa, at Harry Dornton sagde, at han kom hjem i Nat?

Smith. Ja.

Dornton. Og De veed ikke, hvor han er gaaet hen?

Smith. Han sagde mig det ikke, Herre!

Dornton (fortrædelig). Jeg spørger, om De veed det?

Smith. Jeg troer, til Newmarket.

Dornton. De troer altid det værste! — Jeg vil ikke sidde længere oppe — Siig til Folkene, at de gaae til Sengs — Og hør, skulde han tage sin Tilflugt til Dem om Penge, saa lad ham ikke faae en Guinee.

Smith. Det er godt.

Dornton. Det er ude imellem os; for Fremtiden er han ikke min Søn! Lad ham sulte ihjel.

Smith. Han handler, i Sandhed! meget ubesindigt.

Dornton (forskrækket). Ubesindigt? hvorledes? Hvad gjør han da?

Smith. Min Herre!

Dornton. Har De hørt noget, som —?

Smith (forvirret). Nei — nei, min Herre! — Intet — Intet, uden hvad De selv siger mig.

Dornton. Hvoraf veed De da, at han har handlet ubesindigt?

Smith. Han er tilforladelig et ungt Menneske med et meget godt Hjerte?

Dornton. Et godt Hjerte? — Hvor tør De komme med saadant et Forsvar for ham?

Smith. Min Herre!

Dornton. Hvor tør De sige mig saaledes imod? Er ikke hans Spillen, hans Væddeløben, Kjøren, Riden, hans Omgang med Spitsbuber, Narre, Ryggesløse og falske Spillere bekjendt?

Smith. Min Herre, jeg forsikkrer Dem — jeg —

Dornton. Men nu er det forbi. Hans Navn er i Dag, i denne Dag bleven udslettet af Firmaet. Lad hans Vexler gaae tilbage med Protest! (heftig) Alting er ude! Og læg Mærke til, ikke en Guinee! Dersom De selv laaner ham en, betaler jeg den ikke. Jeg vil ikke længer være en kjærlig Fader, der forkjæler ham! Tag Dem derfor i Agt! tag Dem derfor i Agt, siger jeg! Lad ham være saa elendig han være vil — ikke en Guinee! — Skulde De endogsaa herefter see ham tigge — ja sulte ihjel paa Gaderne, saa laaner eller giver De ham ikke saameget som en eneste Guinee.

Smith. Jeg skal nøiagtigt opfylde Deres Befalinger, Herre!

Dornton. Smith! (med Skræk) Hvorledes? vilde De see ham sulte ihjel? — Vilde De see ham sulte ihjel, og ikke laane ham en Guinee! Vilde De, min Herre? Vilde De?

Smith. Nei, langtfra ikke, uden for at adlyde Deres Befaling.

Dornton (med Forfærdelse og Medlidenhed). Og kunde nogen Befaling retfærdiggjøre Dem, naar de stod og saae paa, at et stakkels ulykkeligt ungt Menneske, forskudt af sin Fader, forladt af sine Venner, sultede ihjel?

Smith. Det har ingen Nød, Herre.

Dornton (med Afsky ved denne Tanke). Jeg siger Dem, at det vil skee! Han skal sulte ihjel! Jeg vil aldrig mere ansee ham for min Søn: og jeg er vis paa, at naar jeg har slaaet Haanden af ham, vil hele Verden ogsaa gjøre det! (næsten i Taarer) Ja, ja! han er født til at være et usselt elendigt Udskud.

Smith. Jeg haaber, Herre, at han endnu vil blive en flink Mand.

Dornton. Vil! Der er ingen ung Mand saa flink, saa smuk, og med et saa ædelt Udvortes i hele Landet, ja ikke i hele Verden.

Smith. Jeg mener en værdig, god Mand!

Dornton. Hvorledes kan De mene

saadant noget? Det Selskab han søger, kunde fordærve en Helgen.

Smith. Naar De blot vil sige mig, hvad De ønsker, jeg skal gjøre, saa vil jeg bestræbe mig at handle som en troe Tjener.

Dornton. Jeg veed, De er en troe Tjener, Smith. (tager hans Haand) Det veed jeg, De er — men De — De er ikke Fader.

Tredie Scene.

Dornton. Sulky (kommer ind, idet Smith gaaer ud).

Dornton. Nu vel, Hr. Sulky, har De hørt noget til ham?

Sulky. Ja.

Dornton (overmaade utaalmodig). Og det er? — Noget trøstende, noget godt?

Sulky. Nei.

Dornton. Nei? — Nei, siger De! — Hvor er han? Hvad foretager han sig?

Sulky. Det veed jeg ikke.

Dornton. De veed det ikke? De har Deres Glæde af at pine mig, min Herre! De har Deres Glæde af pine mig.

Sulky. Hum!

Dornton. Siig mig for Himlens Skyld, hvad De har hørt.

Sulky. Jeg har min Glæde af at pine Dem.

Dornton. Befrie mig fra min Smerte, hvis De ikke er en Tiger, befrie mig fra min Smerte!

Sulky (tager uvillig en Avis op af Lommen). Der, læs!

Dornton. Død?

Sulky. Endnu værre.

Dornton. Himlen bevare mig! — Hvor? hvad?

Sulky. Den første Artikel i Nyhedsanmeldelsen. Den første Linie med store Bogstaver.

Dornton (læser). "Den yngste Compagnon af det store Bankørhuus, ikke en Fjerdingvei fra Posthuset, har igjen i Newmarket tabt henimod 10,000 Pd." (Ophold) Det kan ikke være muligt.

Sulky. Hum.

Dornton. Hvorledes, kan det?

Sulky. Ja.

Dornton. Hvor veed De det? Hvad Beviis har De for, at det ikke er Løgn.

Sulky. Hans egen Haand.

Dornton. Hvordan?

Sulky. Vexler paa tre Dages Sigt til Beløbet af den fulde Summa, ere alt blevne præsenterede.

Dornton. Og accepterede?

Sulky. Ja.

Dornton. Men — Hvordan! — Var De gal, Hr. Sulky? Var De gal?

Sulky. Jeg vil snart blive det.

Dornton. Er hans Navn ikke slettet ud af Firmaet?

Sulky. De vare daterede to Dage i Forveien.

Dornton. Mit Huses Credit begynder at vakle.

Sulky. Kan den andet?

Dornton. Hvad Virkningen af en saadan Bekjendtgjørelse vil være, kan jeg ikke sige.

Sulky. Det kan jeg — Undergang.

Dornton. Er det Deres Alvor, min Herre?

Sulky. Jeg har ikke Lyst til at lee — En Strøm af Fordringer, Pengemangel, Skjændsel, Bankerot —

Dornton. Virkelig, Hr. Sulky, De —

Sulky. Ja, jeg veed, jeg fornærmer Dem. Jeg blev opfødt i Deres Huus, De behandlede mig med Ømhed, jeg tjente Dem troe, og De tog mig i Compagnie med Dem. Troe ikke, at det er min Fremtid jeg frygter for. Nei, jeg kan igjen sidde ved Pulten. Men De! De! Den første Kjøbmand i den første Handelsstad paa Jorden, Deres Navn i Aviserne? Var det blot mit, saa vilde jeg lee deraf. Hvad er jeg? Hvem bryder sig om mig?

Dornton. Hvor er den nederdrægtige —? (falder) Hr. Smith! Thomas! William!

Fjerde Scene. De Forrige. Smith.

Dornton. Kald alle Folkene sammen, Hr. Smith, Contoirbetjentene, Tjenerne, Pigerne, allesammen! Siig Dem, at deres unge Herre er en Slyngel!

Smith. Meget vel.

Dornton (hvis Vrede kommer tilbage). Min Herre! beed dem slaae Døren i for hans Næse! Den første, som nogensinde lader ham sætte sin Fod her i Huset, vil jeg jage paa Porten.

Smith. Meget vel.

Dornton. Meget vel? Fanden i Vold med Deres: Meget vel! Jeg siger Dem, at det er ikke meget vel, min Herre. Han skal sulte ihjel, døe, opraadne paa Gaden! Er det meget vel?

(Dornton og Smith gaaer.)

Sulky. Han har et ædelt Hjerte. En øm Faders Hjerte. Drengen var et vakkert ungt Menneske. Men han har fordærvet ham, og nu kives han med sig selv og hele Verden, fordi han hader sin egen Daarskab! (Der høres banke langt borte paa Gadedøren.) Saa! her har vi den unge Herre, som kommer hjem. (Det banker igjen.)

Femte Scene.

Sulky. Dornton (efterfulgt af sine Folk).

Dornton. Ikke af Stedet. Har I

Jeres Liv kjært, saa gaae ikke til Døren! Ere alle Skaaderne for og Dørene lukket i Laas? (Det banker.)

Folkene. Ja.

Dornton. Bryd Jer ikke om hans Banken! Gaae paa Øieblikket allesammen til Sengs, og lægger Jer trygt til at sove! — Han skal sulte ihjel paa Gaden! (Det banker igjen.) Hent mig mit Gevær! Skynd Jer! (De gaae alle.)

Sjette Scene. (Gaden udenfor Huset.)

Harry Dornton. Milfort. Postkarlen. Dornton (i Huset).

Postkarlen. Vi kjørte alt hvad Remme og Tøi kunde holde, naadige Herre.

Harry (banker). Det veed jeg. Havde Du været mindre rundhaandet med Din Pidsk, vilde Du have været en halv Krone rigere. Din næste Forfremmelse burde være, at blive Trommeslager eller Profos.

Postkarlen. Det er vel lidt, naadige Herre!

Harry. Gaae Din Vei: jeg gier ikke mere. (Banker. Postkarlen gaaer.)

Dornton (lukker Vinduet op, og viser Geværet. Sulky staaer bag ved ham). Bank igjen, Din Slyngel, saa skal Du have den hele Ladning i Øinene, Skurk!

Harry. Saa! jeg formodede nok, Papa var i sit onde Lune.

Milfort. Du har ogsaa selv lidt Skyld deri.

Harry. Det er sandt. (til sin Fader) Kjære Fader! betænk Følgerne af at ligge ude hele Natten.

Dornton. Gaae, Ryggesløse!

Harry. Slette Fruentimmer, Fader! Taage, Natteluft!

Dornton. Vil Du gaae Din Vei.

Harry. Raadstuen, Lommetyve, Mordere!

Sulky. Kom, kom, Herre! (lukker Vinduet.)

Milfort. Vi komme ikke ind.

Harry. Bah! Hvor lidt Du kjender min Fader! Døren bliver aabnet inden femten Secunder.

Milfort. Er det et Ord? Jeg vædder 100 Pd.

Harry. Det er et Ord — et Ord! (de tage deres Uhre op, og Døren aabnes.) Jeg vidste nok, Du tabte. Qvit eller dobbelt: at vi finde Bordet dækket, og Maden paa Bordet.

Milfort. Nei — det skeer ikke. (De gaaer ind.)

Syvende Scene. (Det forrige Værelse.)

Harry Dornton. Milfort. En Tiener.

Tjeneren. Den gamle Herre, er hæftig opbragt.

Harry. Det veed jeg.

Tjeneren. Han er gaaet ned, for at jage den Tjener paa Porten, som lukkede Dem ind.

Harry. Er han det? Saa gaae Du hen, og luk Din Kammerat ind igien.

Tjeneren. Det tør jeg ikke, Herre.

Harry. Saa maa jeg. (han gaaer)

Tjeneren. Han spurgte, hvem der var med den unge Herre.

Milfort. Saa?

Tjeneren. Og da han hørte, det var Dem, Herre, blev han ti Gange mere rasende. (Tjeneren gaaer.)

Ottende Scene.

Milfort. Harry (kommer ind).

Harry. Naar Enden er god, er alting godt. Jeg har tabt forbandet meget paa denne Reise, Milfort.

Milfort. Jeg sidder i det for 150 Pd.

Harry. Og jeg er ude af det med 10,000 Pd.

Milfort. Jeg troer, jeg gjorde bedre i, at undgaae Din Fader for det første.

Harry. Det troer jeg ogsaa. Papa anseer Dig for min Forfører, for Aarsagen til min Ødelæggelse.

Milfort. Og da jeg er i hans Gjeld, saa bilder han sig ind, at kunne omgaaes mig uden Complimenter.

Harry. Nei, for Fanden Jack, lad ham vederfares Ret! Han er ikke vred for de Penge, Du har faaet hos ham, men for de slette Raad, han troer, Du giver mig.

Milfort. Jeg hører, han truer mig med Arrest.

Harry. Ja, han har tusende Gange truet at slette mit Navn ud af Firmaet, og at gjøre mig arveløs.

Milfort. Oh, hans Trudsler imod mig, have været meget alvorlige.

Harry. Hans Trudsler imod mig ligeledes!

Milfort. Kommer Du i Boldhuset i Morgen?

Harry. Nei.

Milfort. Hvad, vil Du ikke see det store Partie?

Harry. Nei.

Milfort. O, jo vist vil Du!

Harry. Nei. Det er min faste Beslutning.

Milfort. Ja, i Nat: I Morgen vakler den.

Harry. Nei. Det er hoi Tid, Jack, at blive klog.

Milfort. Ha, ha, ha! Min Plan er lagt; jeg skal snart være uden Gjeld.

Harry. Hvor vil Du faae Penge fra?

Milfort. Ved klog Beregning i Spil!

Harry. Ha, ha, ha!

Milfort. Jeg har taget min Beslutning. Hvor mangen Mand af Rang og

Stand, som har tabt sin Formue, har ikke faaet den dobbelt igjen!

Harry. Og meget ærefuldt?

Milfort. Hvem tvivler om det?

Harry. Ha, ha, ha! Ikke et Menneske! — ikke et Menneske!

Milfort. Men siig mig, Harry, hvad er det, Du finder saa tiltrækkende hos min salig Faders forelskede Enke?

Harry. Ha, ha, ha! Hvad, Enken Warren?

Milfort. Hun bilder sig ind, og fortæller endog, at Du vil gifte Dig!

Harry. Gifte mig? med hende? En 40 Aars Coquette, som paa det latterligste efteraber en ung Piges Væsen! fjantet, forfængelig og naragtig! Og gifte sig? væmmelige Tanke! Du philosopherede underveis, da vi kjørte, over en Posthestes Tilstand —

Milfort. Nu?

Harry. Jeg vilde heller være en Posthest, ja selv den Kjeltring, som kjører Postheste, end den lumpne Ting, som Du har tænkt Dig!

Milfort. Hvorfor gaaer Du da saa tit derhen?

Harry. Fordi jeg ikke kan blive derfra.

Milfort. Hvad, er det hendes Datter Sophie?

Harry. Elskværdige, fortryllende Uskyldighed!

Milfort. Er den stakkels lille Glut indtaget af Dig?

Harry. Jeg maatte være halv fra Forstanden, om jeg ikke troede, at hun var det, dog nødes jeg næsten til at haabe, hun ikke er det!

Milfort. Hvorfor?

Harry. Hvilket Spørgsmaal! Er jeg ikke en udsvævende Krabat, og efter al Sandsynlighed ødelagt. — Min Fader kan ikke engang bære over med den sidste dumme Streg! — Nei! — Ak!

Milfort. At min Faders Testamente er kommet bort, og at Vidnerne, der vare overværende derved, holdt dets Indhold saa hemmeligt, ere besynderlige Omstændigheder!

Harry. Ved hvilke Enken triumpherer. Og da Du er et uægte Barn, som af Lovene er overladt til at døe af Sult, saa er hun meget villig til at adlyde saa vise Love.

Milfort. Hun nægter endog at betale min Gjeld.

Harry. Og den værdige Aldermand, Din Fader, da han i det sydlige Frankrig var bleven overfaldet af Døden, gjør omhyggelig sit Testament, og siden skjuler det ligesaa omhyggelig paa et Sted, hvor det ikke er at finde; eller betroer det i en egennyttig Skurks Forvaring, som har dreven Handel dermed med Enken. See! her kommer den formeente Executor af det formeente Testament.

Niende Scene. De Forrige. Sulky.

Harry. Hvorledes befinder min dyrebare Hr. Sulky sig?

Sulky. Meget slet.

Harry. Virkelig? det gjør mig meget ondt! Hvad er Aarsag til Deres Ildebefindende?

Sulky. De.

Harry. Ha, ha, ha!

Sulky. Ødelæggelse, Bankerot, Skjændsel!

Harry. Den gamle Vise.

Sulky. Efter en ny Melodie.

Harry. Ha, ha, ha!

Sulky. De er —

Harry. Hvad, min gode Knurrepotte?

Sulky. En ung Herre efter Moden.

Harry. Det veed jeg.

Sulky. Og ødelagt paa Moden.

Harry. Nei, jeg har en Fader.

Sulky. Som ligeledes er ødelagt.

Harry. Ha, ha, ha! Er Banken i England ødelagt?

Sulky. Jeg siger ødelagt. Intet uden et Mirakel kan redde Huset. Fortunatus's Pung forslog ikke for Dem.

Harry. Nei; den indeholdt kun Guineer. Jeg maa have Bankosedler, Verler og Papiir.

Sulky. Saadan en Frækhed er utaalelig. I de sidste fem Aar, min Herre, har De kjørt mere rasende løs paa Deres Undergang, end —

Harry. End en Ambassadeurs Vogn paa en Fødselsdagsaften. Jeg saae, De stammede for at finde en Lignelse.

Sulky. Min Herr —!

Harry. Ungdommen sætter sig paa Bukken, griber Tømmen, og kjører — hu, hui — over Hals og Hoved afsted i Mørke. Lidenskab og Ødselhed blusse foran, forvilde Kudsken, blender og forblinder Fodgjængerne. Klogskab, Forsigtighed og Dyd kjøres omkuld og lemlæstes; og tilsidst viser Angeren, som den nølende Tjeners Fakkel, os Farer, naar vi ikke mere kunne undgaae dem.

Sulky. Deres Navn er udslettet af Firmaet. Det var mig, som raadte dertil.

Harry. Det var en stor Godhed af Dem, Hr. Sulky.

Sulky. Omsider har Deres Fader taget den Beslutning.

Harry. Ha, ha, ha! Troer De det?

Sulky. Det vil De faae at see. (til Milfort) Og hvad bragte Dem herhid, min Herre?

Milfort. En Chaise med fire Heste for.

Sulky. Den burde have bragt Dem

paa et sikkrere Sted. Naar tænker De at betale Deres Gjeld?

Milfort. Naar min Faders Executor formaaer Enken Warren til at være retfærdig mod mig.

Sulky. Og paa hvad Maade skulde jeg formaae det?

Milfort. Og paa hvad Maade skal jeg betale min Gjeld?

Sulky. De burde være mere beskeden, end saa uforskammet at komme her og trodse en af Deres fornemste Creditorer, efter at De har ødelagt hans Søn ved Deres slette Raad.

Harry. Ha, ha, ha! Troe ikke et Ord deraf, min gode Brumbasse! Jeg ødelagde mig selv, jeg behøvede ingen Raadgiver.

Milfort. Min Fader døde umaadelig riig; og skjøndt jeg er, hvad Lovene kalde uægte, burde jeg ikke sulte ihjel.

Sulky. De har eiet 4000 Pd., og er i 5000 Pd. Gjeld.

Milfort. Ja takket være de, som betroe unge Drenge i tusindviis.

Sulky. De vilde gjøre det samme nu, da De troer om Dem selv, at De er en Mand.

Milfort (bestemt). Paa min Ære! det vilde jeg ikke!

Sulky. Havde De bevogtet Enken hjemme, og ikke galopperet efter en Sværm af Spillere og Lommetyve, havde De maaskee beviist Dem selv større Tjeneste.

Milfort. Paa hvad Maade, min Herre?

Sulky. Deres afdøde Faders Testament er fundet.

Milfort. Fundet?

Sulky. Jeg har faaet et Brev, hvoraf jeg erfarer, at det omsider er opdaget, omhyggelig forvaret i en hemmelig Skuffe, og det nu er en heel Maaned siden en Herre fra Montpellier, som reiste til England, har været det betroet. Men en saadan Herre har endnu ikke ladet sig see.

Milfort. Om det skulde være falden Enken i Hænderne! —

Sulky. Som jeg formoder det er! — De er et Par vakkre unge Herrer! Men vogt Dem! Ulykken følger Dem i Hælene! Hr. Dornton har gjort det Løfte, at hævne sig paa Dem begge, og det med Rette. Han har endnu ikke lagt sig; og om De har Dristighed nok til at see ham i Øinene, vilde jeg bede Dem at blive, hvor De er.

Milfort. Jeg ønsker hverken at fornærme, eller at blive fornærmet. (gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige, uden Milfort.

Sulky. Veed De vel, min Herre, at Deres Fader jog den stakkels Karl paa Døren, som var saa medlidende at lukke Dem ind.

Harry. Ja; og min Fader veed, at jeg igjen, ligesaa medlidende, aabnede Døren for den stakkels Karl.

Sulky. Meget vel! Deres Rygte voxer daglig —

Harry. Det glæder mig at høre.

Sulky. Hm! Saa De maaskee selv har sat Dem i Aviserne?

Harry. I Aviserne? hvad? hvor?

Sulky. I St. James Aftenblad.

Harry. Jeg?

Sulky. Anmeldt det nøiagtige Beløb —

Harry. Af mit Tab?

Sulky. Ja — De betræder enhver Vei til Rygte, enten den er reen eller skiden.

Harry. Vel talt! — Vær vittig, naar De kan. De maa være spidsfindig, om det saa skulle ud af Deres Sidebeen. Men jeg holder desmere af Dem derfor, De er ærlig. De er min Spanskpeberædike, og et Stænk af Dem er excellent.

Sulky. Godt, min Herre! naar De kjender Deres egne Sagers Tilstand, og i hvad Tilstand De har bragt Huset, vil De maaskee faae mindre Lyst til Latter.

Harry. I hvad Tilstand jeg har bragt Huset? Ha, ha, ha!

Ellevte Scene.

De Forrige. Dornton (med Aviserne i Haanden).

Dornton. Ret saa, min Herre!

Harry (bukker). Det glæder mig at see Dem.

Dornton. Du er da der, efter at have brudt ind i mit Huus ved Nattetider? — Og her er Du, (pegende paa Aviserne) efter at have ødelagt mig og mit Huus, ved Din ubesindige Ødselhed! Er Du ikke en Slyngel?

Harry. Nei, jeg er blot en Daare.

Sulky. God Nat, mine Herrer.

Dornton. Bliv, Hr. Sulky. Jeg beder Dem, bliv her, og vær et Vidne til, at jeg høitidelig frasiger mig ham og hans Laster.

Sulky. Det har jeg tusinde Gange været Vidne til.

Dornton. Men dette er den sidste Gang. — Er Du ikke en Slyngel, siger jeg?

Harry. Jeg er Deres Søn.

Dornton (kalder). Hr. Smith! Bring mig Documenterne.

Tolvte Scene.

De Forrige. Smith (med Papirer).

Dornton. Du nægter da ikke, at Du er en uforbederlig Ødeland?

Harry. Jeg nægter ingen Ting.

Dornton. Et Saar, en Vorte, en Plet, et Stænk paa Naturens Ansigt.

Harry. Et Stænk som kan afvaskes.

Dornton. En evig Modsigelse, et forfalsket Gjeldsbeviis, til at bedrage Næsten med, et Miskmask af Naragtighed; Dit Hoved, Dit Hjerte, Dine Ord, Dine Handlinger, er altsammen Slidder Sladder, usammenhængende og uforstaaelige for Dig selv, urimelige og fornærmende for andre.

Sulky. Hvirvelvinden begynder at reise sig.

Harry. Jeg er alt hvad De behager.

Dornton. Aldrig undersøge Vexler, kjøbe alting paa Credit, og aldrig spørge om Prisen paa nogen Ting! Du følte hos Dig selv, at Du var svag nok til at ønske Dig Legetøi, som Du ikke trængte til, at Du higede efter Forlystelser, Du ikke kunde nyde; og dog havde Du ikke den Dristighed at adlyde den sunde Menneskeforstands kloge Forskrivter; og Du maatte endnu lægge Spillesygens afskyelige Last til Dine andre ødelæggende Daarskaber.

Harry. Disse Ting ere lettere gjorte, end de lade sig forsvare.

Dornton. Men her, (til Sulky) fly mig Documentet! Compagnonerne have alle været sammenkaldede. See her, min Herre! Deres Navn er formelig bleven udstrøgen.

Harry. Compagnonerne ere meget artige.

Dornton. Den Mistillid der er opstaaet imod Firmaet formedelst et af Medlemmernes bekjendte Udsvævelse, de uhyre Summer, Du har trukket, denne Anmeldelse, det Overløb, den vil foraarsage Huset, hele Byens Forbauselse. —

Harry (halv sagte). Altsammen meget skrækkeligt, og noget af det meget sandt.

Dornton (hæftig). Om jeg skulde være saa lykkelig at overleve den Storm, Du har voldet, skal det ikke være for at understøtte en Ødeland, eller for at belønne en Spiller! — Du er gjort arveløs! — Læs! (Smith gaaer.)

Harry. Deres Ord er saa godt som Bankens.

Dornton. Jeg vil ikke længere agere den taabelige Fader, og fortrylles af Dine Kunster.

Harry. Jeg har aldrig kjendt nogen Kunst, undtagen den eneste, De lærte mig.

Dornton. Jeg lærte Dig! Hvilken? Skurk! hvilken?

Harry. Den at elske Dem.

Dornton. Elske mig!

Harry. Af mit inderste Hjerte!

Dornton (forglemmer sin Heftighed). Hvordan kan Du sige, Harry — Afskum vilde jeg sige, at Du elsker mig?

Harry. Jeg vilde virkelig være et Afskum, om jeg ikke gjorde det.

Dornton (strider med sine Følelser). Harry! Harry! — Nei, gid jeg blive Dødsens, om jeg gjør! — Du er en foragtelig —

Harry. Det veed jeg, at jeg er.

Dornton (i det han gaaer). Og jeg vil aldrig mere tale til Dig.

Harry. Siig mig god Nat, min Fader. Hr. Sulky vil sige mig god Nat, og De er min Fader! — God Nat Hr. Sulky.

Sulky. God Nat. (gaaer.)

Harry. Kom —

Dornton (strider med sin Følelse). Jeg vil ikke! — dersom jeg gjør det —

Harry. Bebreid mig mine Daarligheder, udslet mit Navn, gjør mig arveløs, jeg fortjener det altsammen, og mere end det — men siig: god Nat, Harry!

Dornton. Jeg vil ikke! — jeg vil ikke! — jeg vil ikke! —

Harry. Fattigdom er en Bagatelle; den kan man fløite bort — men Uvenskab —

Dornton. Jeg vil ikke.

Harry. Sove i Uvenskab? Og hvo kan sige, hvor trygt? — Kom! God Nat.

Dornton. Jeg vil ikke! jeg vil ikke! (løber ud.)

Harry. Siger De det? — Nu godt, min ædle Fader! jeg er virkelig en Skurk!

Dornton (kommer ind igjen). God Nat! (gaaer.)

Harry. God Nat! og Himlens evige Velsignelse være over Dem! Ak! (gaaer.)

Anden Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Jenny og Mad. Ledger.

Jenny. Jeg siger Dem, gode Kone! jeg kan ikke gjøre noget for Dem.

Mad. Ledger. Lad mig bare komme til at tale med Frue Warren.

Jenny. Og skaffe mig selv en Næse. Nei det gjør jeg ikke.

Anden Scene.

De Forrige. Sophie (kommer hoppende ind).

Sophie. Ah! Jenny! Min Mama er derinde midt imellem en heel Forsamling af Modehandlerinder, Dameskræddere, Galanteriehandlere, Silkekræmmere, Knipplingsfabrikører, Fjermagere og — og hele Verden, for at raadføre sig med dem om den lette Sorg.

Jenny. Jeg veed det.

Sophie. I Morgen er det 6 Maaneder siden min Stedfader døde og hun har saa travlt med at befale, at alt Tøiet skal bringes her hjem i Eftermiddag, for at

hun kan passe det i Dag. Jeg troer, hun vil sove i sine nye Klæder. —

Jenny. Hvor De tager paa, Frøken.

Sophie. Hvad vilde min gode Grandmama sige, om hun saae hende? Hun holder jo endogsaa mere af Stads, end jeg.

Jenny. De holder vist ikke af Stads, Frøken.

Sophie. Jo vist gjør jeg! Jeg kan ikke begribe, hvorfor hun ikke vil lade mig sætte mit Haar paa Moden med store Bukler. Jeg er vis paa, jeg er gammel nok! Jeg bliver 18 Aar til Paaske om Natten Klokken 12, og dertil er kun 9 Maaneder og 2 Dage. Siden hun saa gjerne vil gaae med Slæb og Fjer og store Bukler og saadanne Narrerier, for at ligne en ung Pige, hvorfor maa jeg da ikke ogsaa gaae med Atlaskes Kjole og Guldspænder og skotsk Kappe, for — at ligne en Dame.

Jenny. Det er meget sandt, hvad Deres Mama siger, Frøken! De er bleven fordærvet af Deres gamle kjerlingagtige Grandmama i Gloucestershire.

Sophie. Nei, Jenny, jeg taaler ikke, at Du skjælder min gode Grandmama ud, om saa den hele Verden sagde, at den inderlig gode Sjel vilde fordærve mig.

Jenny. Og nu har Deres Mama ladet Dem hente til Byen, for at fuldende Deres Eddecation.

Sophie. Ja, hun begyndte strax den allerførste Dag. Der blev sendt Bud efter den Madamme, der syer Snørliv, for at hun skulde indpine mig om Livet, til Skoemageren, for at sammenpresse mine Fødder, Friseuren, for at brænde mit Haar, Juveleren for at bore Huller i mine Øren, og Tanddoctoren for at file mine Tænder.

Jenny. Oh! De kom ogsaa hertil som en Tyrk. (til Mad. Ledger) Hvad, er De endnu ikke gaaet, Madam?

Sophie. Men Jenny, hvor kan Du være saa uartig imod Folk? Hvad vil denne gode Kone?

Jenny. Oh! ikke uden Tiggerie!

Sophie. Er det alt? See der, (tager i Lommen) giv hende denne halve Krone, og gjør hende riig.

Jenny. Riig — jo jeg takker!

Sophie. Hvad, er det ikke nok? Det gjør mig ret ondt, at jeg har givet alle mine Penge ud i Gaar! Jeg gav dem ud for Slikkerie, Kager, en Canariefugl, og en Poppegoie! Men jeg haaber, at De er ikke meget, meget fattig?

Mad. Ledger. Min Mand har tjent den salig Aldermand i 25 Aar. Hans Herre lovede at sørge for ham; men hans ubarmhjertige Enke kan taale at see paa, at han syg og elendig bliver bragt ind i et Pleiehuus.

Sophie. Gud bevare os! — Bie! — Bie lidt! (løber ud) De maa ikke gaae bort.

Tredie Scene. De Forrige. Sulky.

Sulky. Hvor er Hendes Frue, Pige?

Jenny. Mit Navn er Jenny Cocket, min Herre.

Sulky. Hvor er Hendes Frue?

Jenny. Hun har Forretninger, min Herre.

Sulky. Beed hende komme ned — Nøl ikke, gaae, og siig til sin Frue, at jeg maa tale med hende.

Jenny (sagte). Hm! Hr. Suurmule. (gaaer)

Fjerde Scene.

De Forrige. Sophie (kommer ind med stor Glæde).

Sophie. Jeg fik det! Her! tag det, gode Kone; gaae hjem og vær lykkelig! Tag det, siger jeg. (giver hende en Pung.)

Sulky. Hvem er det? Mad. Ledger! hvorledes lever Deres værdige Mand?

Mad. Ledger. Ak, min Herre! slet nok: han maa næsten sulte ihjel paa sin gamle Alder.

Sulky. Hvorledes? Sulte ihjel?

Mad. Ledger. Enken nægter at gjøre noget for ham.

Sulky. Hm!

Mad. Ledger. Tjeneste, Alderdom og Ærlighed ere usle Anbefalinger hos Overflødighed, Velstand og Frue Warren.

Sulky. Hm!

Mad. Ledger. Jeg hører, at De, min Herre! er Executor af den salig Aldermands Testamente?

Sulky. Det kan jeg ikke sige.

Mad. Ledger. De kan maaskee være istand til at tjene min Mand?

Sulky. Jeg veed det ikke — Hvorom alting er, saa hils ham fra mig. Han skal ikke sulte ihjel, siig ham det.

Sophie. Nei, men tag imod dette saa længe.

Sulky. Ja tag det, tag det. (Mad. Ledger gaaer meget rørt bort.) Og hvem er De, min barmhjertige Frøken?

Sophie. Jeg, min Herre? Oh! jeg — jeg er min Grandmamas Datterdatter.

Sulky. Hm!

Sophie. Sophie Freelove!

Sulky. Ah! — Enkens Datter med hendes første Mand?

Sophie. Ja, min Herre.

Femte Scene. De Forrige. Jenny.

Sulky. Hvor er Hendes Frue?

Jenny. Nu kommer hun, min Herre. — Hvorledes? De har stjaalen Deres Mamas Pung, Frøken?

Sophie. Ih! det maa Du ikke sige. Jeg løb bare bort med den! Hun stod og handlede om nogle indsmuglede Knipplinger med en af Dine Bekjendtere, og jeg troede, at jeg kunde bruge hendes Penge med større Fordeel.

Jenny. Uden hendes Tilladelse?

Sophie. Ja vist! Jeg vidste, at jeg aldrig havde faaet hendes Tilladelse til at gjøre det Brug af dem, jeg gjorde.

Jenny. See, der kommer Deres Mama. (gaaer.)

Sjette Scene.

De Forrige. Enken (i en fantastisk, pigeagtig Morgendragt, omgiven af Modehandlerinder, Galanterietræmmere, Bundtmagere, Hattemagere o. s. v., med deres Bud og Ester; alle tale, naar de komme ind).

Enken. Saa at de ganske vist ikke vil forglemme min Chapeau a la Sonntag, Hr. Mincing? Og De vil gjøre et delicat Valg af Fjerene? Ja — jeg veed, Hr. Mincing, at De er en fortræffelig Mand! — Og at De lader mig faae min Kjole a la Paris Kl. 9 i Morgen Formiddag, Mad. Tiffani?

Mad. Tiffani. Bestemt Kl. 9, Frue.

Sulky. Naar De faaer et Øieblik Tid, Frue —

Enken. Vær rolig, Bussemand; forstyr mig ikke! — Og min Fløielskaabe, og mine Lyonnerhandsker. Og sæt fire Rader Perler om min Turban.

Mad. Tiffani. Meget vel, Frue.

Enken. Og De vil allesammen komme præcise Kl. 9?

Alle. Vi skal alle være her.

Enken. Og forglem ikke den hvide Hermelins Palentin, og den sorte Ræveskinds Muffe, og det kamschatkaske Foerværk, De talte om. Og, og, og — Nei, nei — nu kan de alle gaae; — nu kan jeg ikke huske noget mere — Imorgen vil jeg huske paa mere.

Alle. Jeg takker — Meget forbunden — Deres Naades Tjenere! (de gaae alle.)

Syvende Scene. De Forrige.

Enken. Hvad var det, De vilde sige, Hr. Sulky? Siig Barn, hvad har Du gjort med min Pung?

Sophie. Givet den bort, Mama.

Enken. Givet den bort, Glut?

Sophie. Ja, Mama.

Enken. Givet min Pung bort! Til hvem? For hvad?

Sophie. Ih Mama — alene — alene for at frelse en fattig Kone fra at sulte ihjel!

Enken. Jeg forsikkrer Barn, at Din Bedstemoder har ganske fordærvet Dig.

Sulky. Ikke ganske, Frue! hun har overladt til Dem at fuldføre det.

Enken. Hvad var det, De sagde, Hr. Sulky?

Sulky. De vil ikke tillade mig at sige noget, Frue.

Enken. De veed, at De er en forskrækkelig besværlig Mand, Hr. Sulky! Jeg har tusinde Ting at huske paa, og kan ikke taale at plages med Overhæng. Det trætter min Forstand! Altsaa beder jeg, De vil fremføre dette Deres høist nødvendige Ærinde i et eneste Ord. Hvad forlanger De?

Sulky. Retfærdighed.

Enken. Hvad vil De sige dermed? — Troer De, at jeg sidder i Retten?

Sulky. Ja, i utallige Daarligheders!

Enken. De er en fæl Vildmand, Hr. Sulky! Og for hvem forlanger De Retfærdighed?

Sulky. Deres salig Mands Søn, John Milfort.

Enken. Jeg beder, tael nu ikke mere til mig! De er en Mand, der holder meget af, at trænge sig ind i andres Sager. De forstyrrer ganske mine Ideer! Jeg kan ikke tænke paa noget behageligt eller alvorligt, naar De er tilstæde.

Sulky. Vil De høre mig, Frue?

Enken. Jeg kan ikke! Jeg kan tilforladelig ikke! Det er en modbydelig Gjenstand!

Sophie. Nu, Mama! hvor kan De være saa streng mod min Broder Milfort?

Enken. Din Broder, Barn? — Landsbyeopdragelse! — hvor tit har jeg ikke sagt Dig, Glut, at han ikke er Din Broder!

Sophie. Ih men, Mama, han var Deres Mands Søn!

Enken. Ja, hans — fy! — afskyelige Ord! — Din Broder?

Sophie. Ja det er han — for han er ulykkelig.

Sulky. Hm!

Enken. Og vilde De nu — De, som gjør Fordring paa at være en meget klog — en latterlig Slags Person ønske at see mig sætte min stakkels, elskede, døde, gode Mands Velfærd overstyr paa Hr. Milfort, og hans ryggesløse Selskabsbrødre?

Sulky. Nei, det vilde jeg sandelig ikke, Frue, endskjøndt den Ryggesløse, som De er forelsket i, tilfældigviis er en af dem.

Enken. Ha, ha, ha! Oh det Uhyre! jeg forelsket! — De har ingen Øine, Hr. Sulky! (gaaer op og ned og bryster sig) De er virkelig blind! Men jeg veed nok, hvem De mener.

Sulky. Jeg mener den unge Dornton, Frue.

Enken. Rigtig, det gjør De ogsaa —

hvem kunde De ellers mene? — Skjønne Yngling! fortryllende Tanke!

Sophie. Jeg er vis paa, Hr. Sulky, at den unge Hr. Dornton er ingen Ryggesløs.

Sulky (med Eftertryk). Er De vis paa det?

Sophie. Ja, det er jeg.

Sulky. Hum!

Sophie. Og det er meget uanstændigt, i Sandhed meget uanstændigt, at sige, at han er min Mamas Elsker.

Sulky. Hum!

Sophie. Fordi han er en tækkelig, smuk ung Herre, og De veed, at Mama er —

Enken. Jeg beder Glut, lad Din Tunge løbe lidt mindre.

Sophie. Hvorfor, Mama! De veed jo selv, at De er altfor gam —

Enken. Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie. Det er jeg vis paa, Mama. Jeg siger, at det er meget uanstændigt, at kalde den unge smukke Hr. Dornton Deres Elsker! (hopper ud.)

Ottende Scene. De Forrige.

Sulky. De bliver rød.

Enken. Rød? virkelig? — Rød? Ha, ha, ha! De er en meget snurrig Fyr, Hr. Sulky! — Blive rød over et Barns Snak?

Sulky. Som er Deres Medbeilerinde?

Enken. Ha, ha, ha! Min Medbeilerinde? — den stakkels Glut! — Min Medbeilerinde? — Men jeg har et Ærinde for Dem! Naa! læg nu Deres Ansigtstræk i de tilbørlige Folder til at udtrykke Høflighed og Artighed! See mild ud, hvis De kan. Smiil dog engang i Deres Liv.

Sulky. Gjør ikke Cour til mig! Jeg kan ikke sige Dem smukke Ting.

Enken. Ha, ha, ha! Cour?

Sulky. Ja, De gjør Cour til Dornton! Ja De gjør Cour til den ubehøvlede Goldfinch! Jeg er ikke engang sikker i Deres Selskab!

Enken. Ha, ha, ha! De er ret en plump Herre, Hr. Sulky! — Men om det skulle hændes, at De saae Hr. Dornton, saa sæt Deres Ven i Forundring: gjør en god Gjerning, og siig ham, at jeg er hjemme hele Dagen — Gjøre Cour til Dem? Ha, ha, ha! Oh, hvilken Figur! En Caricatur af Ømhed! En utaalelig Person! (gaaer.)

Sulky (sukker). Oh — her er al Møie spilt. (Jenny kommer ind.) Af Veien, Pige. (gaaer.)

Niende Scene. Jenny. Harry.

Jenny. Der gaaer hun! (seer efter Enken) Det er heldigt! Kom herind, min Herre.

Harry (med Regninger i Haanden, efterfulgt af sin Tjener).

Jenny. Min Frue er gaaet op til sit Toilette; men jeg kan sende Dem en, som De holder mere af. (hun gaaer.)

Harry. Tjenstvillige Abigael! (efterseer sine Papirer.) Død og al Ulykke! Hvad, er alt dette Kræmmerregninger?

Tjeneren. Altsammen, Herre! Hr. Smith har sendt mig efter Dem med dem.

Harry. Naar ere de komne?

Tjeneren. Nogle af dem i Aftes, de fleste i Morges.

Harry. Ondt Nyt er rask tilbeens, og Ærlighed er forbandet om sig. Gaae omkring til dem allesammen, bring dem deres Regninger tilbage, og beed dem komme selv i Dag. Har Hr. Williams Strømpevæveren sendt sin Regning?

Tjeneren. Nei, Herre.

Harry. Det tænkte jeg nok — Siig ham, at han skal komme med de andre, og at han paa ingen Maade maa blive borte.

Tjeneren. Det er godt, Herre! (gaaer.)

Tiende Scene. Harry. Sophie (munter).

Sophie. Oh Hr. Dornton, det glæder mig at see Dem! Veed De, at jeg har lært den Vise uden ad, som De var saa god at lære mig.

Harry. Og veed De, min yndige Sophie, at De er den nydeligste, deiligste og meest fortryllende Skolar, som nogensinde har modtaget Information.

Sophie. Ih, Hr. Dornton, jeg er vis paa, at jeg er meget dum!

Harry. At De er lutter Forstand, lutter Ynde, lutter Vittighed!

Sophie. Jo, jo, min Mama kom over mig, da jeg sang den, og hun blev vranten, fordi den, som De veed, er om lutter Kjerlighed, og ender med et lykkeligt Giftermaal.

Harry. Men hvorfor blev hun vranten?

Sophie. Ih, det veed jeg ikke. Jeg formoder, at hun vil have alle Giftermaale for sig selv alene; det er alt hvad hun taler om! Jeg troer, hun giftede sig hver Morgen hun staaer op, om nogen vilde have hende.

Harry. Tænk ikke paa hende, min søde Sophie, men siig mig —

Sophie. Hvad?

Harry. Jeg tør ikke spørge.

Sophie. Hvorfor ikke?

Harry. For at jeg ikke skal fornærme Dem.

Sophie. Ih, Hr. Dornton, det er ikke ret gjort af Dem. Jeg er aldrig bleven fornærmet af nogen, og jeg er vis paa, at jeg vil heller ikke blive fornærmet af

Dem. Min Grandmama sagde altid, at jeg var det godmodigste Pigebarn af Verden. Hvad er det?

Harry. Er De? (tager hende ved Haanden.) Har De aldrig vidst, hvad det er at elske?

Sophie. Ih nu, hvor kan De gjøre En saadant et Spørgsmaal? — Det veed De nok, man ikke maa sige! — Desuden veed De nok ogsaa, man maa ikke være forelsket.

Harry. Hvorfor ikke?

Sophie. Fordi — fordi jeg kun endnu er en ung Pige — Min Grandmama har hundrede Gange sagt mig, at enhver begaaer Synd, som forelsker sig før hun er et fuldvoxent Fruentimmer og har fyldt sit 21 Aar, og jeg er ikke atten.

Harry. Man siger, at ingen kan modstaae Kjærligheden.

Sophie. Ah, men jeg er bleven lært bedre. — Man kan modstaae den — Ingen har nødig at være forelsket, uden man selv har Lyst dertil: og derfor vil jeg ikke være forelsket, for jeg vil ikke med fri Villie gjøre noget, som ikke er Ret. (med megen Bestemthed) Nei! jeg vil ikke elske nogen Mandsperson, om jeg ogsaa elskede ham nok saa høit.

Harry (sagte). Englehulde Uskyldighed! (høit) Det er ret, elskværdige Sophie, bevar Deres Hjerte for Forførere.

Sophie. Veed De, at det er hele fem Uger siden Nytaarsdag, og fordi jeg ikke er 21 Aar, saa har ikke en Sjel sendt mig Vers eller Nytaarsønske.

Harry. Og ventede De et?

Sophie. Ih men — det kan jeg ikke sige, men jeg tænkte — Naar det i Gloucestershire hænder sig, at en ung Mandsperson synes godt om en ung Pige, saa er hun vis paa, at høre noget til det paa Nytaarsdag. Men maaskee Nytaar ikke falder saa tidlig ind her, som paa Landet.

Harry. Det er muligt, at De endnu kan faae et Nytaarsønske.

Sophie. Nei? men De tænker dog vel ikke, at jeg beder om et? thi det vilde være meget ilde gjort af mig, og jeg er fornuftigere. Min Grandmama har sagt mig, at jeg aldrig maa tale om, eller tænke paa slige Ting, førend jeg bliver et Fruentimmer, fulde 21 Aar gammel; og ifald jeg fandt en saadan Ting i mit Vindue, eller i min Syepose, eller skjult i en Rose —

Harry. En Rose?

Sophie. Ja, jeg forsikrer Dem, at jeg har hørt om Nytaarsønsker i en Rose — Og derfor vilde jeg ikke for al Verden tage imod saadan en Ting. Nei, ikke af den artigste Mandsperson paa Jorden, dersom jeg ikke troede om ham, at han var en troe og oprigtig, en troe, troe Elsker.

Harry. Men hvorledes skal han bevise sin Oprigtighed og Troskab?

Sophie. Ih, først maa han elske mig meget høit! — Af hans ganske Hjerte og Sjel — Og saa maa han ogsaa være villig til at bie efter mig, til jeg er 21 Aar.

Harry. Og vilde De ikke elske ham igjen til Gjengjeld?

Sophie. N — jo! — naar jeg blev 21 Aar gammel.

Harry. Før ikke?

Sophie. Oh nei! — jeg maa ikke!

Harry. De maatte vist, naar De vilde.

Sophie. Oh, men det maa De ikke overtale mig til! dersom De gjør det, vil jeg troe om Dem, at De er en slem Mand, saadan en som min Grandmama har advaret mig for.

Harry. Og troer De det om mig?

Sophie. Om jeg troer det? — Nei! — jeg vilde ikke troe det om Dem for tusinde, tusinde blanke Guineer!

Harry (sagte). Fortryllende Uskyldighed! Hvad er det jeg gjør? At bedrage eller spøge med en saadan troeskyldig Kjerlighed, vilde virkelig være Nederdrægtighed!

Goldfinch (udenfor, noget borte). Er hun oven paa? Jeg maa tale med hende!

Sophie. Ih! jeg hører den store latterlige Rideknægt Goldfinch komme op! — (hun sukker) Farvel Hr. Dornton.

Harry. Himlen velsigne Dem, Sophie! — søde Sophie, Himlen velsigne Dem, min elskværdige Engel! Ak!

Sophie. Ak! (gaaer.)

Goldfinch (udenfor). Er hun her?

Ellevte Scene.

Harry. Goldfinch (i en Kjole af en stærk Farve, adskillige Veste, Stindburer, korte Støvler, lange Sporer, høipullet Hat, o. s. v.).

Goldfinch. Ha! min friske Fyr!

Harry (beseer ham). Ei, Charles?

Goldfinch. Hvor Du stirrer. Er jeg ikke paa Moden? Det er af Jeres Folk!

Harry. Ha, ha, ha!

Goldfinch. Hvor er Enken?

Harry. Gaaet op for at klæde sig paa, og kommer ikke ned de første to Timer.

Goldfinch. 100 mod 80, at jeg vil strigle 20 Heste i mindre Tid end hun behøver til at pudse sine Sokker, flette sin Manke, studse sine Øren, og spænde sine Dækkener paa sig.

Harry. Du uddanner Dig med hver Dag, Charles.

Goldfinch. Det forstaaer sig! — Det er af Jeres Folk! (dreier sig rundt, for at vise sig) Er jeg ikke et Genie?

Harry. En complet Original! — Du kan opfordre det hele Pidskebroderskab til at vise Magen til Dig!

Goldfinch. Mage til mig? Newmar-

ket har ikke Mage til mig. (viser sig selv.) Det er af Jeres Folk!

Harry. Oh nei! Ha, ha, ha! Det er vanskeligere at finde Mage til Dig, end til en af Dine spraglede Norrebagger. — Du er et meget forskjelligt Væsen baade fra Din Fader og Oldefader.

Goldfinch. Fader og Oldefader! — Pengepugere begge to.

Harry. Hvorledes?

Goldfinch. Min Fader var Kukkenbager, og min Oldefader Lærredskræmmer. Jeg er en Standsperson — det er af Jeres Folk.

Harry. Ha, ha, ha! Og Din Fader var blot en værdig Mand.

Goldfinch. Som holdt en Tøs. (med stor Foragt) Vidste ikke at leve! — Kjørte aldrig med fire!

Harry. Nei, men han var en nyttig Borger.

Goldfinch. En nyttig! — Hvad er det?

Harry. Ha, ha, ha! Et net Spørgsmaal.

Goldfinch. En Mand af Stand, som jeg, er en Borger! — Tyve mod Een, der er ikke en Sjel, som har hørt sige af saadan en Kegle! —

Harry. Du har ikke faaet Dit Nye i Verden for intet, Charles.

Goldfinch. Verden! — hvad siger Verden?

Harry. Underlige Ting — den siger, at Du er falden i Hænderne paa Ridefnægte, Jøder, Snydere, og at skjøndt den gamle Goldfinch i sin Tid var en af de rigeste Mænd paa Børsen, saa vil hans Søn inden kort Tid være fattigere end den fattigste Spiller i Newmarket.

Goldfinch. Fanden i Vold med Verden!

Harry. For mig gjerne; Fanden i Vold i Verden; thi den taler ikke meget bedre om mig.

Goldfinch. Jeg vædder med Dig 7 mod 5, at den Blinde staaer sig imod Sværmeren ved det andet Væddeløb næste Foraar.

Harry. Nei. Det er forbi for mig, baade med Sværmen og Blindhed. — Saa Du gaaer paa Jagt efter Enken?

Goldfinch. Fuld Jagt! — Maa have hende!

Harry. Ha, ha, ha! Oh! Du maa?

Goldfinch. Er ellers reent ude med mig. Dersom jeg ikke bliver gift med Enken, gaaer jeg i Smalder! jeg har forsikkret mig Een, Du veed nok.

Harry. Hvem mener Du? Pigen?

Goldfinch. Lovet hende 100 Pd. paa Bryllupsdagen.

Tolvte Scene. De Forrige. Jenny.

Jenny. Min Frue kan ikke tage imod Dem nu, min Herre!

Goldfinch (fortrædeu). Kan ikke tage imod mig. — Harriet skal luftes, Phaetonen skal spændes for.

Harry. Hvad, er Harriet Din Favorit?

Goldfinch. Det forstaaer sig! Jeg gjør meget af hende!

Harry. Saa?

Goldfinch. Et deiligt Dyr!

Harry. Med god Opdragelse?

Goldfinch. Just efter min Smag! — Ligesom jeg, frie og utvungen. Det er af Jeres Folk.

Harry. Et smukt Fruentimmer?

Goldfinch. Overmaade! — Søster til den Irlandske Kjæmpe! Hun er 6 Fod høi uden Skoe! — Det er af Jeres Folk! glat Hud, flyvende Manke, bredt Bryst, lutter Been! — en glimrende Figur for en Phaeton! — Lysegrøn Ridekjole, Straahat, skotsk Plaid — Det er af Jeres Folk!

Harry. Ha, ha, ha! Du lever paa en stor Fod, Charles!

Goldfinch. Det forstaaer sig! — Vide Veddemaalene! — holde fire under en Tømme, dreie omkring et Hjørne efter Reglerne — Tømmen paa den rette Maneer — Albuerne i Vinkel, bøieligt Haandled — Hopsa — Kjøre to Gange om Ugen med Agepoften hele Sommeren — betale en Plads inden i, sidde paa Bukken — stikke Kudsken en Krone i Næven, kjøre omkaps med Ridepoften — fare afsted i fuld fire Spring! — raske igjennem Porten — Tag Arme og Been i Agt! — Har aldrig kjørt mere end en Kone og et Barn over min hele Livstid — det er af Jeres Folk! (vil gaae.)

Jenny (sagte til Goldfinch). Tag ham med Dem. (gaaer.)

Goldfinch. Vil Du holde paa begge Hænder? Jeg holder Guineer mod Pund, paa den Styrtende mod Dragen.

Harry. Nei.

Goldfinch (sagte). Jeg var tilfreds, jeg kunde tage ham for nogle Guineer! — (høit) Effen eller ueffen om 50 Pd.? (tager sin Haand sammenlukket op af Lommen.)

Harry. Ha, ha, ha! ueffen nok!

Goldfinch. Vil Du tage sort eller rødt, slaae høiest Dine, spille nærmest til Vægs, trække Straae, lade Madiker galoppere, Pindsvin svømme om Kaps, eller saadant noget?

Harry. Intet.

Goldfinch. Jeg er færdig til hvad det skal være — det er af Jeres Folk! (sagte) Maa have ham med mig og tage ham ved Næsen. (høit) Kom og see mine Graae — jeg har været hos Tattersals og kjøbt

et Spænd af sex Sveedfuxer — som i Figur, Been og Skjønhed ikke har sin Lige i hele England! Heisa, excellent! Det er af Jeres Folk! Jeg bød paa to Par musegraa Norrebagger til Harriet.

Harry. Ha, ha, ha! Den irske Kjæmpinde trækkes af musegraae Norrebagger.

Goldfinch. Kom, og see dem!

Harry (spydig). Nei. Jeg er kjed af Staldkarle-Selskab.

Goldfinch. Hvorfor? De skal ikke spille Dig noget Puds! — Dersom de sprøite paa Dig, eller drille Follene til at slaae Dig, saa siig mig det, og jeg skal smøre dem med min Jagtpidsk — de ærke Hunde! Det er vittige Knægte!

Harry. Gjøre de det, skal jeg selv prygle Dem med Jagtpidsken.

Goldfinch. Du selv? — Bevare's —

Harry. Jeg skulle troe det var klogt.

Goldfinch. Troer Du! — hvad, — har Du været i Skole?

Harry. I Skole! — Ih ja — jeg —

Goldfinch. Hos Mendoza! — Oh! — god Morgen. (gaaer.)

Harry. Ha, ha, ha! Der gaaer en af mine Venner! Ak!

Trettende Scene.

Harry. Milfort (kommer hastig ind, efterfulgt af Goldfinch).

Goldfinch (begjerlig). Hvad er der, Jack? Fortæl!

Milfort. Kom Harry! Vi komme for sildig! De er i Færd med at begynde! Vi kan faae hvad Veddemaal vi vil.

Goldfinch. Hvor? Hvad?

Milfort. Det store Partie! den berømte Franskmand og Will, Markøren. Tusinde Guineer paa hver Haand!

Goldfinch. Hvad! paa hver Bold?

Milfort. Ja. Franskmanden giver 15 og et Feilslag.

Goldfinch. Til Will, Markøren?

Milfort. Ja.

Goldfinch. Jeg holder 100 Pd. paa Wills Haand.

Milfort. Et Ord!

Goldfinch. Et Ord! et Ord!

Harry. Jeg afslaaer Veddemaalet; Uligheden er allerede som fem til fire.

Goldfinch. Hvorledes? For Franskmanden?

Harry. Ja.

Goldfinch. Jeg holder det, fem Hundrede mod fire.

Harry. Et Ord!

Goldfinch. Et Ord, et Ord!

Harry. Nei, jeg afslaaer det! — jeg glemte — jeg vil ikke vædde, jeg vil aldrig vædde en Guinee mere.

Milfort. Jeg vædder et Hundrede at Du gjør!

Harry. To.

Milfort. Det er et Ord! Ha, ha, ha!

Harry. O, Snak!

Goldfinch. Hvilken Fjante!

Milfort. Men Du gaaer derhen?

Harry. Nei.

Milfort. Jo, Du gjør. Kom, kom, Partiet er begyndt! De er der allesammen. Franskmanden er den første Spiller i Verden.

Harry. Det er en fortræffelig Øvelse!

Milfort. Ja! Selv Cato fandt Behag deri.

Harry. Ja, den blev brugt meget hos Romerne.

Goldfinch. Romerne! hvad er det for nogle?

Harry. Ha, ha, ha!

Milfort. Ha, ha, ha! Vil Du gaae eller ikke, Harry?

Harry. Jeg kan ikke, Jack! Min Samvittighed tillader det ikke.

Milfort. Snak! For Djevelen, hvis vi ikke skynder os, saa er det forbi.

Harry (hurtig). Troer Du? (standser) Nei — jeg vil ikke — jeg tør ikke.

Milfort (tager ham ved Haanden). Kom med, siger jeg Dig!

Harry. Nei.

Milfort. De har begyndt.

Goldfinch. Har de? — Jeg maa afsted. (gaaer.)

Milfort (trækker og Harry gjør Modstand). Hvilken Daarlighed! Kom med.

Harry. Nei; jeg vil ikke.

Milfort (slipper ham). Ja, ja! naar Du er saa bestemt.

Harry (raaber). Bie, Jack; bi — jeg vil gaae op ad Gaden med Dig, men jeg gaaer ikke ind.

Milfort. Qvit eller dobbelt de Hundrede Du vandt fra mig i Aftes, at Du gjør!

Harry. Jeg vædder 1000 Pd. at jeg ikke gjør.

Milfort. Nei, nei, de Hundrede.

Harry. Jeg siger Dig, at jeg ikke gjør det. Jeg gaaer ikke ind med Dig.

Milfort. Hundrede, at Du gjør.

Harry. Top! (De gaae.)

Fjortende Scene.

(Skuepladsen forandres til en Forsal i Boldhuset. Markører komme og gaae med Rakketter og Bolde. En Retsbetient med to Underbetiente, og en af Markørerne. — Frydeskrig.)

En Markør. En Retsbetient.

Markøren. Hurra! Hurra!

Retsbetjenten. Med Tilladelse, er Hr. Milfort i Boldsalen?

Markøren. Jeg vædder med Dem Guld mod Sølv, at Franskmanden taber! Hurra! (gaaer.)

Femtende Scene.

De Forrige. Smith (fra Boldsalen).

Smith. Han er der ikke.

Retsbetjenten. Er De vis paa det?

Smith. Sværmen er meget stor, men jeg kan hverken see ham, eller nogen af hans Selskabsbrødre.

Retsbetjenten. Saa kommer han ikke.

Smith. Jeg begynder at haabe det samme.

Retsbetjenten (undersøger sit Papiir). "Midleser — 1000 Pd. — Dornton contra John Milfort."

Smith. De maae ikke modtage uden tilstrækkelig Borgen. (Frydeskrig.) Hvilket Optrin.

Retsbetjenten. Han kommer her ikke.

Smith. Himlen give!

Sextende Scene.

De Forrige. Goldfinch og en Markør (som løber igjennem).

Goldfinch. Er Partiet begyndt?

Markøren. Det første Spil er ude.

Goldfinch. Hvem tabte!

Markøren. Franskmanden!

Goldfinch. Hurra!

Markøren. Hurra!

Goldfinch. Fanden tage Franskmændene! Det er af Jeres Folk! (gaaer ind i Boldsalen.)

Smith. Det er en af hans Selskabsbrødre. Jeg begynder at frygte — Gaae til Side! Der komme de begge to.

Retsbetjenten. Hvilken af dem er det?

Smith. Den anden. (Frydeskrig.)

Syttende Scene.

De Forrige. Harry og Milfort (i Hast).

Harry. Jeg hører dem! jeg hører dem! Kom med!

Milfort. Ha, ha, ha! — Harry! — Du vilde ikke gaae! — Du var bestemt! (Frydeskrig.)

Harry. For Satan! Kom med! (iler bort og Milfort følger ham leende.)

Retsbetjenten (standser ham). Et Ord, min Herre! om De behager.

Milfort. Med mig? Hvem er De? Hvad vil De?

Retsbetjenten. De er min Arrestant.

Milfort. Arrestant! For Satan! Lad mig gaae.

Retsbetjenten. Jeg maa gjøre min Pligt, min Herre!

Milfort (tager sin Pung op). See der, see der. Dette er Deres Pligt.

Smith (træder frem). Det gaaer ikke an, min Herre!

Milfort. Hr. Smith! — Hvad efter Hr. Dorntons Forlangende?

Smith. Min Herre! det er Deres egen Skyld, fordi De fører hans Søn til dette Sted. Han fik at høre, at De vilde lokke ham herhid.

Milfort. Satan og — Markør! (til en Markør som gaaer igjennem) Beed Harry Dornton, at han paa Øieblikket kommer ud til mig!

Markøren. Ja, min Herre. (gaaer.) (Fryderaab.)

Milfort. Død og — Lad mig blot gaae ind og see Partiet!

Smith. De maa ikke, min Herre!

Milfort (til en anden Markør). Markør!

Markøren. Min Herre!

Milfort. Hvem vinder?

Markøren. Franskmandens Partie staaer bedst.

Milfort. Siig til Harry Dornton, at jeg har Ubehageligheder her. Beed ham komme paa Øieblikket.

Markøren. Meget vel, min Herre! (gaaer.)

Milfort (til Retsbetjenten). Jeg vil give Dem 10 Guineer for fem Minuter.

Smith. Tag ham med Dem, min Herre!

Milfort (til en Markør, som kommer tilbage). Sagde Du det til ham?

Markøren. Han kan ikke komme, min Herre!

Milfort. Det er godt, Harry! — Det er godt! (til en anden Markør) Nu vel?

Markøren. Han vil ikke forlade Salen for 1000 Pd.

Retsbetjenten. Kom, kom, min Herre! (til Underbetjenterne) Føer ham bort!

Milfort. Rør ikke ved mig, Slyngler! (Frydraab) Helvedes Aander! (de gaae.)

Attende Scene.

(Skuepladsen forandres til Silky's Contoir.)

Silky. Jacob (som kommer ind).

Silky. Naa Jacob, har Du været der?

Jacob. Ja, Herre.

Silky. Nu, og hvad Nyt? Hvorledes er det med ham? — Meget slet?

Jacob. Han er død, Herre!

Silky (sjæleglad). Død?

Jacob. Saa død, som en Steen.

Silky (sagte). Jeg er en lykkelig Mand! (høit) Er Du vis paa, at han er død, Jacob?

Jacob. Jeg saae ham med mine egne Øine, Herre!

Silky. Det var Ret, Jacob! jeg er en lykkelig Mand! Og hvad siger Folkene i Gjæstgiverstedet? Veed de, hvem han er?

Jacob. O ja, Herre! — Han var riig og en Mand af Stand i sit Fædreland!

Silky. Og tog Du Dig iagt for, at de ikke skulde kjende Dig?

Jacob. Det forstaaer sig, Herre! De havde jo underviist mig!

Silky. Ja, ja, Jacob! Det er Ret! — Du er en klygtig Dreng! — Lyd mig, saa skal jeg gjøre Dig til en Mand! — Og Du troer, at de ikke havde hørt noget til, at han har nævnet mig?

Jacob. Ikke et Ord!

Silky (sagte). Det var en lykkelig Feiltagelse! (høit) Godt, Jacob! Vær taus! Siig ikke et Ord, saa vil jeg give Dig — jeg vil give Dig en Krone.

Jacob. De lovede mig en Guinee, Herre!

Silky. Gjorde jeg, Jacob? Gjorde jeg? Godt! godt! Jeg vil give Dig en Guinee; men taus. Var Du hos Enken Warren?

Jacob. Ja, Herre!

Silky. Vil hun tage imod mig?

Jacob. Hun beder, at De vil komme til hende inden en Time.

Silky. Det er godt, Jacob! — Vær taus. Ikke et Ord om den fremmede Herre, eller at han har været her for otte Dage siden, eller hans pludselige Sygdom og Død! (sagte) Det var en lykkelig Streg — (høit) Taus, Jacob, min Dreng.

Jacob. Men giv mig Guineen, Herre!

Silky. Hvad nu, Jacob?

Jacob. Hvis Herren vilde have den Godhed. De kunde glemme —

Silky. Godt, der, Jacob; der! Du vil blive en riig Mand, Jacob! Du er en snu Karl, det læser jeg i Dit Ansigt, Jacob! Taus, Jacob, og saa —

Jacob. Vil De maaskee give mig en endnu?

Silky. Vel talt, Jacob! Du vil blive en stor Mand. Tag efter hvad jeg siger Dig, saa vil Du blive en stor Mand! — Der kommer nogen. Gaae, Jacob. Taus.

Jacob. Og saa en Guinee til? (gaaer.)

Silky. Det er en lykkelig Streg!

Nittende Scene. Silky. Goldfinch.

Silky. See, Hr. Goldfinch! hvad er Deres Ønske?

Goldfinch. Penge — 1000 Pd. paa Øieblikket.

Silky. Det var smukt talt, Hr. Goldfinch! Penge ere sjeldne Vare! Det er saadanne vanskelige Tider.

Goldfinch. Jeg siger, jeg maa have dem.

Silky. Giv mig bare god Sikkerhed, saa veed De, jeg er Deres Ven.

Goldfinch. Ja, god Sikkerhed og halvhundrede pro Cent!

Silky. Ja, seer De! Thi De veed meget vel, at jeg for den sidste Annuitet, jeg fik af Dem, gav Dem et heelt Hundrede mere end der var bleven Dem buden af Deres Ven, Jøden Aron!

Goldfinch. Min Ven? Nei, Deres Ven! I stikke Hovederne sammen.

Silky. Nei hør engang! De veed meget godt, at jeg altid har været Deres Ven; at jeg altid har forsynet Dem med Penge, har jeg ikke? Og da jeg saae, at De styrtede Dem i Ødelæggelse, varede jeg Dem aldrig ad, gjorde jeg? Jeg var villig til at gjøre Dem alting let!

Goldfinch. Let nok! De har ganske artig lettet mig!

Silky. Der ser Deres Selskabsbroder, Jack Milfort; jeg lider saa stort Tab ved ham.

Goldfinch. Ah! det er reent ude med stakkels Jack! Nu løber han da ikke langt!

Silky. Hvad vil De sige dermed?

Goldfinch. Den gamle Dornton har sendt Snaphaner efter ham.

Silky. Og ladet ham sætte i Arrest?

Goldfinch. Ja, han er sat!

Silky (falder). Jakob! (Jacob kommer)) Løb saa hurtig Du kan hen til min gode Ven, Prokurator Straaskoe, og beed ham tage Stævning ud for alle de Penge, jeg har tilgode hos Hr. Milfort. Skynd Dig.

Jacob. Ja, Herre! (gaaer.)

Goldfinch. Jeg troede, at De ogsaa var Milforts Ven?

Silky. Det er jeg ogsaa, Hr. Goldfinch, men jeg maa sørge for min Familie.

Goldfinch. Kom, kom! — herfrem med den Bagatelle! Jeg trænger til rede Penge, siger jeg. — I Morgen tidlig er der Auction hos Tattersals! — Tre Sæt, hver med en Plagge af den Blindes! Jeg vilde ikke miste dem for hele Banken. Naa! vil De lade mig faae Pengene?

Sulky. Min bedste Ven! Jeg kan ikke, siger jeg Dem, Hr. Goldfinch.

Goldfinch. Saa maa jeg gaae til en anden Jøde.

Silky. Jøde? hør! Nei, hør engang! Det har man for at være Ven af en utaknemmelig Ødeland! Kalde mig Jøde! Jeg, som hver Dag Gud laer skabe gjør min Morgenbøn, og som om Søndagen gaaer i Froeprædiken, Høimesse og Aftensang.

Goldfinch. Ja, De bedrager hele Dagen, skjælver hele Natten, og spiller Hykler, saasnart de faaer Øinene op om Morgenen. (vil gaae.)

Silky. Nei bie, Hr. Goldfinch! Bie! Jeg maa tale med Dem! — Jeg har en Plan, at gjøre Dem til en Mand.

Goldfinch. Hvorledes? Sætte mig i Lære hos en Aagerkarl?

Silky. Sniksnak! De gaaer paa Jagt efter Enken Warren?

Goldfinch. Nu?

Silky. Naa! hvad vil De give mig, saa skal jeg sørge for, at De bliver vis paa hende?
Goldfinch. De?
Silky. Jeg.
Goldfinch. Paa hvad Maade?
Silky. Jeg har et Document i min Magt, jeg siger Dem ikke, hvad det er for et; men jeg har et, hvorved jeg kan faae hende til at ægte hvad Mand jeg vil, eller lade hende blive Enke sin hele Levetid, og det er jeg vis paa hun aldrig vil, om det staaer til hende.
Goldfinch. De, et Document?
Silky. Ja, jeg!
Goldfinch. Viis mig det!
Silky. Ikke for 20,000 Pd.! — Forlad Dem paa, at jeg har det! — Jeg siger Dem, at jeg er Deres Ven, og De skal faae hende, det vil sige, paa visse Vilkaar; — hvis ikke, Hr. Goldfinch! saa faaer De hende ikke.
Goldfinch. Virkelig, gamle Judas? Nu vel, hvilke er Deres Vilkaar?
Silky. Jeg veed, at den sal. Aldermand efterlod sig 150,000 Pd.
Goldfinch. Saa?
Silky. Paa Skilling og Hvid, Hr. Goldfinch! — Og min Samvittighed siger mig, at naar jeg tager Risico, min Charakter og alting i Betragtning, maa jeg faae Tredieparten.
Goldfinch. Siger Deres Samvittighed det?
Silky. Ja den gjør, Hr. Goldfinch — 50,000 Pd. — en billig Priis.
Goldfinch. For en Gniers Sjel.
Silky. Vil De slaae til, saa siig?
Goldfinch. 50,000 Pd.?
Silky. Ikke en Hvid ringere! Hvad! bliver der ikke 100,000 Pd. tilovers?
Goldfinch. Jo, det er sandt! — Det vil blive et smukt Stykke Arbeide!
Silky. Det skal jeg svare for det vil! Kom med mig. Jeg vil opsætte et Udkast til en Forskrivning. Siden efter maa vi stride med List. — Enken er et forfængeligt svagt Fruentimmer — De maa have hendes skriftlige Løvte!
Goldfinch. Skriftlige?
Silky. Med hendes egen Underskrivt; med en god klækkelig Pengebøde, hvis det brydes!
Goldfinch. Vel talt, gamle Pater!
Silky. Ikke ringere end 20,000 Pd.! En Dommer vilde bevilge det Halve.
Goldfinch. For Satan! De er en huul Broder!
Silky. Det vil gjøre os mere visse paa hende, og vi dele Pengene, hvis hun bryder Contracten.
Goldfinch. Fanden tage Dem, De stikker dybt.
Silky. Ha, ha, ha! Troer De det, Hr. Goldfinch? Under hendes Signet.
Goldfinch. De kan mere end Deres Fadervor!
Silky. Ha, ha, ha, ha! Troer De jeg kan, Hr. Goldfinch?
Goldfinch. De kan lære Godtfolk at fange Sæbebobler!
Silky. Ha, ha, ha, ha! De spøger, Hr. Goldfinch, De spøger!
Goldfinch. Men tilsidst vil dog Fanden tage Dem.
Silky. Gud forbyde det, Hr. Goldfinch! Forskræk mig ikke! — Jeg hader Fanden, Hr. Goldfinch; ja jeg gjør sandelig. Jeg hader hans Navn! Himlen frie mig fra hans gloende Kløer.
Goldfinch. Nei, han har Dem sikker nok. Lad ham blot lægge en Guinee i sin Snare til Lokkemad, saa er han vis paa at finde Dem paa Krogen.
Silky. Tal ikke om Fanden, Hr. Goldfinch! Det maa De virkelig ikke; men tænk paa Enken; see til, at blive sikker paa hende.
Goldfinch. Jeg maa have Pengene, endnu i Aften!
Silky. Spild ikke et Øieblik, Hr. Goldfinch!
Goldfinch. Den Blindes Plagger maa ikke gaae fra mig.
Silky. Tys, Hr. Goldfinch, tænk mindre paa Plaggerne og mere paa Enken! Faae hendes Løvte, sort paa hvidt.
(Goldfinch gaaende.)
Goldfinch (vender om). Jeg siger Dem, jeg maa have dem!
Silky. Saa ere vi fuldkommen sikkre.
Goldfinch. Jeg maa have dem.
(gaaer.)

Tredie Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Jenny. Sophie (mødes).

Jenny. O, Frøken! Jeg har faaet noget til Dem?
Sophie. Noget til mig? Hvad er det? Hvad er det?
Jenny (holder sin Haand paa Ryggen). Hvad vil De give mig?
Sophie (griber i sin Souvenir). Oh, jeg vil give Dig — Ei, jeg har ingen Penge. Men jeg vil give Dig et Kys, og skylde Dig en halv Krone.
Jenny. Nei. En Krone foruden Kysset.
Sophie. Ja, ja, en Krone da.
Jenny. Der da.
(giver hende en liden Pakke.)
Sophie. Ei! hvad er det? (læser) "Til Frøken Sophie Freelove." Og saadan et deiligt Signet! Det er Synd at brække det. (aabner det) Ei, det er ikke andet end en Rose!
Jenny. Er det det Hele?

Sophie (beseer den). Ih, bevares! — Ha, ha, ha! jeg troer — Det er saa vist som nogen Ting — det er —

Jenny. Hvad er det?

Sophie. Oh, det er!

Jenny. Hvad gaaer der af Pigebarnet?

Sophie. Ih nei, bevares! Jenny, det er den besynderligste Rose, Du nogentid har seet.

Jenny. Jeg seer ikke noget besynderligt ved den!

Sophie. O, men Du skal faae at see! giv mig en Kniv! O nei, det vilde fordærve den! — Seer Du, Jenny? see! — Men see dog! (trækker i Baandene.) Ha, ha, ha! Jeg sagde Dig det jo! Den søde, allerkjæreste — (kysser den) Har Du nogensinde seet saadan en Rose i Dine Dage, Jenny? — Og see her. (aabner Rosen) Ah, hvor smuk! — hvad kan det betyde? — Og et Par Duer, som næbbes. Men her! — her er Verset:

Et Billed Du seer i den ømme Due
Paa Uskylds og Kjærligheds rene Lue;
Var i Troskab og Dyd jeg liig den og Dig,
Da ventede Salighed Dig og mig!

(gjentager) Var i Troskab og Dyd jeg liig den og Dig! O, det veed De nok at De er, Hr. Dornton

Jenny. Saa, saa! Hr. Dornton sender Dem Nytaarsvers, Frøken?

Sophie. O ja, Jenny. Han er den venligste, elskværdigste, smukkeste Mand!

Jenny. De maa give mig Rosen, Frøken!

Sophie. Give Dig den?

Jenny. Ja, at jeg kan vise Deres Mama den.

Sophie. Jo vist! nei troe ikke det! Jeg vilde ikke give Dig denne lille Stump Papir, nei, ikke for en Diamant saa stor — saa stor som hele Verden! Og dersom Du tog den fra mig, saa vilde jeg aldrig mere holde af Dig eller tilgive Dig det, saalænge jeg lever.

Jenny. Men jeg er virkelig ikke forbunden til at tie med nogen Hemmelighed for intet.

Sophie. Nei, Jenny, Du veed, at jeg holder meget af Dig: Og der — der — Siig det ikke til Mama, saa vil jeg give Dig dette Sølvfingerbølle. (Jenny gaaer.)

Anden Scene. Sophie. Enken. Sulky.

Enken. De er en meget frygtelig Person, Hr. Sulky! Et vildt Skovuhyre har sønderslidt sin Lænke! — Gaae tilbage til Deres Bevogter, gode Orang Outang, og gaae ikke omkring og skræm Børn.

Sulky. Jeg siger Dem Frue, at Hr. Milfort er bleven arresteret.

Sophie. Min Broder?

Sulky. Sat i Forvaring hos Fredsdommeren i næste Gade.

Sophie. O, Gud bevares!

Enken. Og hvad kommer det mig ved, om jeg maa spørge?

Sulky. Frue!

Enken. Jeg er ikke arresteret!

Sulky. Gid De var!

Enken. O, De Vildmand!

Sulky. Kun de Ubarmhjertige skulde føle Lidelser; kun Steenhjerter skulde indsluttes af Steenmure.

Sophie. Vær ikke uartig mod Mama, min Herre! Jeg er vis paa, hun vil skaffe min Broder paa fri Fod.

Enken. Er Du vis paa det, min Glut?

Sophie. Ja Mama; for jeg er vis paa, at ingen Sjel paa Jorden vilde taale, at en Medskabning laae og piintes til Døde, i et grueligt mørkt Fængsel, hvor han kun fik Vand og Brød!

Sulky. Deres salige Mand bad Dem at betale hans Søns Gjeld.

Enken. Han bad derom?

Sulky. Ja.

Enken. Men overlod det til min egen Klogskab.

Sulky. Det er desto sørgeligere!

Enken. Og den skal jeg ogsaa følge.

Sulky. Det vil være første Gang i Deres Liv — De har endnu aldrig fulgt Klogskab, De er altid løbet den forbi.

Sophie. O! kom, kjæreste Mama, jeg er vis paa, De har et medlidende Hjerte! Jeg er vis paa, De ikke kunde ligge rolig i Deres Seng, naar min stakkels Broder sad i Fængsel.

Enken. Hold op med Din Sladder, Barn!

Sophie. O, jeg er vis paa, De vil gjøre ham lykkelig, og betale hans Gjeld!

Enken (falder). Jenny.

Sulky. De vil ikke?

Enken. Jenny! (Jenny kommer ind.)

Sophie. Ah, gode Herre, hav Taalmodighed —

Sulky. De er en Engel! — Og De er — (gaaer.)

Sophie. Nei, jeg beder, bliv, min Herre — (følger efter ham)

Enken. Jeg er glad ved, at det Uhyre gik! Det er en høist utaalelig Person! Siig mig, Jenny, hvor kom det sig, at Hr. Dornton gik bort, uden at komme til mig.

Tredie Scene.

De Forrige. En Tiener og Silky.

Tjeneren. Hr. Silky, Frue.

Enken. Lad os være alene Jenny. (Jenny gaaer.) See, Hr. Silky — Hvad har De at sige mig, som haster saa meget?

Silky (seer sig allevegne omkring). Ere vi sik-

kre, Frue? Kan ingen forstyrre os; ingen lure paa os?

Enken. Nei, nei — Men hvad skal al denne Forsigtighed sige?

Silky (tager efter at have lukket Døren vel i, forsigtigt Testamentet op af Lommen). Kjender De denne Haand, Frue?

Enken. Ah! — jeg seer, at det er min stakkels gamle kjære Mands.

Silky. Har De hørt tale om et Testament, han har efterladt i Frankerige?

Enken. Tys! hvad siger De? et Testament? Han efterlod intet Testament.

Silky. Jo, han gjorde, Frue.

Enken. Det troer jeg ikke. Han elskede mig alt for meget til at berøve mig en eneste Guinee. Stakkels eenfoldige Sjel! Jeg var hans Kjeledægge.

Silky. Hans Kjeledægge, Frue? Jeg vil, med Deres Tilladelse, blot læse en eneste Clausul, hvori hans Kjeledægge omtales! See Frue, det er Aldermandens Haand. (læser) "Men da jeg undertiden med Smerte har mistænkt den overdrevne Godhed, som bemeldte min Kone Margaretha Warren yttrede for mig i min Affældighed, og at de høitidelige Forsikkringer, hun gav, aldrig at gifte sig igjen, om hun skulde overleve mig, bleve begge givne i uredelige Hensigter, saa er det min Villie, at ifald hun skulle gifte sig, eller give et lovligt Ægteskabs-Løvte, skrivtligt eller mundtligt, at hun skal affindes med en aarlig Pension af 600 Pd.; og at min øvrige Eiendom i dette Tilfælde skal deles lige imellem min naturlige Søn, John Milfort, og min Kones Datter, Sophie Freelove."

Enken. 600 Pd. om Aaret! den gamle Nar! det Afskum! det Uhyre! Jeg hader ham nu ligesaa inderligt, som da han levede. Men, med Tilladelse, min Herre! Hvorledes er De kommen til hans Testament?

Silky. Det gik besynderligt nok til, og dog meget naturligt. Mit Navn er Silky, Frue —

Enken. Nu vel?

Silky. Og De veed, at Executors Navn er Sulky —

Enken. Nu vel?

Silky. Den Herre som afleverede det, tog blot feil af et Bogstav, og gav det til Hr. Silky istedenfor til Hr. Sulky.

Enken. Og hvor er den Herre?

Silky. O, stakkels Mand — Han er død!

Enken. Død?

Silky. Og borte!

Enken. Og veed Hr. Sulky, at dette Testament er afleveret?

Silky. Ikke et Ord! Alt er tyst og stille!

Enken. Saa meget desbedre! — Kom, giv mig det, og —

Silky. Deri maa De have mig undskyldt, Frue! det kan jeg ikke —

Enken. Hvi saa?

Silky. Det forbyder min Samvittighed mig! Jeg maa sørge for min Familie!

Enken. Maa jeg spørge, hvad Forsørgelse kan Deres Familie faae af dette Testamente, Hr. Silky?

Silky. See, jeg har et Forslag, Frue! — De veed hvilken Magt Deres Yndigheder har.

Enken. Som jeg troer, er mere end De veed, Hr. Silky —

Silky. Aa! siig ikke det, Frue! — Siig ikke det! — Jeg vilde ønske, jeg var en smuk, riig, ung Standsperson! — Men De kjender Hr. Goldfinch? Ha, ha, ha, ha! Jeg kunde fortælle Dem en Hemmelighed!

Enken. Hvad, at han døer af Kjerlighed til mig, formoder jeg?

Silky. Ah, — saa heftig forelsket! — Taler ikke om andet!

Enken. Og troer De, at det er en Hemmelighed? —

Silky. Jeg seer, at Aldermanden efterlod sig ved sin Død halvandet hundrede tusind Pund. —

Enken. Nu vel?

Silky. Jeg har aftalt Sagen med min Ven, Hr. Goldfinch, og han finder, at det ikke er mere end billigt, at jeg for en saa vigtig Hemmelighed, som næsten vilde feie det Hele bort, skulle have en Trediedeel.

Enken. Halvtresindstyvetusind Pund, Hr. Silky?

Silky. Jeg kan ikke ringere.

Enken. De er en større Skjelm, end jeg endogsaa troede at De var.

Silky. Bevare os Frue! Det er intet Skjelmsstykke! Det er bare Verdenskundskab! En ung Mand med 100,000 Pd. eller usle 600 Pd. aarlig uden Mand!

Enken. De er en afskyelig gammel Gnier, Hr. Silky! En meget frastødende Person! Har De havt et Hjerte, saa er det nu blevet til Steen. De er ufølsom imod et Par smukke Øines Magt! Men jeg har gjort en Erobring, som sætter mig i Sikkerhed mod Deres Rænker: Jeg har isinde at give mig med Hr. Dornton!

Silky (forundret). Hvad! den gamle Dornton, Frue?

Enken. Den gamle Dornton, min gode Mand? — jeg har aldrig i mine Dage seet den Figur! Nei, den muntre og galante unge Hr. Dornton! Byens Stolthed, og den retmæssige Enevolds-Herre over mit blødende Hjerte!

Silky. Ha, ha, ha! Den unge Hr. Dornton!

Enken. Derfor kan De gjerne tage Deres Testamente og gjøre Ild med det! De kan ikke paa nogen anden Maade faae Gavn for en Skilling af det. Sulky, som er Executor, er Korntons Compagnon, og naar jeg gifter mig med Hr. Dornton, vil han aldrig paalægge mig den urimelige Straf.

Silky. Ha, ha, ha! Nei Frue; naar De gifter Dem med Hr. Dornton, saa gjør han det vist aldrig. Men dersom der skulle indtræffe nogen Hændelse, som hindrer Partiet, vil De da lade mig høre fra Dem.

Enken. Bevare os, min gode Mand! Nævn ikke den skrækkelige Tanke; lad mig nu være ene med mine behagelige Betragtninger. Jeg vilde smigre mig selv med sød Sværmen og Drømme om Lyksalighed, og ikke forstyrres af døde Mænds Testamenter eller en gjerrig gammel Skjelms skjændige Udsuelse.

Silky. Meget vel, Frue. For nærværende Tid bliver Hemmeligheden imellem os to. De tier nok for Deres egen Skyld! Husk blot paa, ha, ha, ha, ifald De skulle have mig nødig, at jeg boer i No. 40. Mit Navn staaer paa Døren. Ha, ha, ha! Hr. Dornton! God Morgen Frue. Hr. Dornton! Ha, ha, ha! Vil De sende Bud, ifald De skulle have mig nødig? (gaaer leende bort.)

Enken (kalder). Jenny!

Fjerde Scene. Enken. Jenny.

Jenny. Frue!

Enken. Som jeg sagde før, Jenny, hvor kom det sig, at Hr. Dornton gik bort, uden at komme til mig?

Jenny. Det veed jeg virkelig ikke, Frue!

Enken. Grusomme Yngling!

Jenny. Jeg undres virkelig over, at Fruen kan lide ham bedre end Hr. Goldfinch!

Enken. Hr. Goldfinch er vakker nok, Jenny — Men Hr. Dornton! — O han er uforlignelig!

Jenny. Det forsikkrer jeg Fruen, at var jeg en rig Dame, og en smuk Dame, og en artig Dame, som De er, saa tog jeg Hr. Goldfinch, hvad mig angaaer.

Enken. Gjorde Du, Jenny? — (smægtende) Ja, jeg veed ikke —

Goldfinch (uden for). Jeg maa tale med hende, siger jeg.

Enken. Der kommer han, saa sandt jeg lever! — Han er saadan en uregjerlig Person! — (gaaer til Speilet) Hvorledes seer jeg ud, Jenny?

Jenny (med Eftertryk efter at have betragtet hende). De gjorde bedst at gaae et Øieblik op til Deres Toilette!

Enken. Den glattungede gamle Udsuer har bragt mig i saadan en Forvirring — Lad ham ikke gaae bort, Jenny.

Jenny. Vær ikke bange, Frue.

Enken. Jeg skal ikke blive for længe borte. (gaaer.)

Femte Scene.

Goldfinch (hans Klæder, Hat og Støvler ere tilsølede ved et Fald. Jenny.

Goldfinch. Her er jeg — Lys levende!

Jenny. Ih, Gud bevares! hvad er der paa Færde?

Goldfinch. Heel og holden! — Hesten slog bag ud.

Jenny. Er De bleven kastet af?

Goldfinch. Styrtet 25 Fod dybt i en Grøft — Nedsyltet!

Jenny. Bevare os!

Goldfinch. En smuk Begyndelse! — Siger intet! hele Lemmer, friskt Hjerte — Det er af Jeres Folk.

Jenny. Hvor skedte det?

Goldfinch. Paa Landeveien — Bag ved Islington — Jeg holdt dem skarpt an — Jeg skulde gjøre en kort Vending i en smal Gade — vips! førte Vinden en forbandet Dandsemesters Paraplui tilveirs — Baus! — De fore afsted — Veien blev repareret — En Hjuulbør laae iveien — Krak! — ud fløi jeg — Hui! Ilden gnistrede af mine Øine — jeg laae bedøvet — Kom op — saae ud som en Nar — Svinglerne istykker, Bredmule og Abildgraae styrte begge — Morianen foer afsted. Fadningen knuset Skavlerne itu, Bredmule lammede.

Jenny. Forfærdeligt!

Goldfinch. Bandsat galt! — Jeg bandte lidt. — Hudflættede Morianen, smurte Tom med min Jagtpidsk, tog en Hyrevogn og kjørte herhid, som Fanden i en Hvirvelvind.

Jenny. Det er en Lykke, at De ikke har brækket Halsen!

Goldfinch. Lidt stiv! — Siger intet! — Fanden tage alle Dandsemestere med samt deres Paraplyier.

Jenny. Det var bedre De havde været her, Hr. Goldfinch. Det varer saa længe inden De veed hvad De vil gjøre, at De bliver stukket ud! Dersom De nu havde et Kongebrev i Lommen, saa vilde jeg paatage mig, at faae Dem givt inden en halv Time.

Goldfinch. Troer Du det?

Jenny. Troer? jeg er vis paa det.

Goldfinch. For Satan! Jeg flyer afsted og henter et. — Jeg kan ikke lade hende gaae mig af Hænderne! — Spillet

er ude, faaer jeg hende ikke! — Maa have hende! Vær mig troe; vær mig troe, saa indestaaer jeg Dig for de Hundrede! Jeg skal være her tilbage igjen fra Cancelliet i en Snup!

Sjette Scene. De Forrige. Enken.

Goldfinch. Ha! Enke! her er jeg! (løber fremfusende hen og kysser hende hvorved han tilsmører hendes Klæder).

Enken. Jeg forsikkrer Hr. Goldfinch! — Har man seet Mage! (beseer sig selv.)

Goldfinch. Bryd Dem ikke om det, børst det af. — Jeg er Fyren — Jeg har været hos Hotchets — Bestilt Bryllups-Karethen.

Enken. Men — Hr. —

Goldfinch. Fadningen malet stribet — Klædes Betræk med Fryndser, grønne og hvide — Gardiner i Festonier — Patenthjul — Sølvbeslag — Alting lue-forgyldt — let som en Æske — rulle og hoppe ned ad Bakke saa let som en Gig bagved mine Graae — Hui! — jeg kjører dem — Trr! — Ho, ho! — Ha, ha! — Det er af Jeres Folk.

Enken. Det vil blive nydeligt.

Goldfinch (med Foragt). Nydeligt? — Skal jeg svare for det vil! — De gaae — de gloer — de gaber — de stirrer! — Den rige Enke og den friske Fyr, der kjører de — der ruller de — Det er af Jeres Folk — jeg er Fyren, der skal kjøre Dem, der skal styre.

Enken. Forlad mig, Hr. Goldfinch; dersom en vis Begivenhed efter det vise Forsyns Bestemmelse finder Sted, troer jeg, at jeg nok selv skal styre.

Goldfinch. De styre, — De kjøre! Fanden tage mig om De kan.

Enken. Min Herre!

Goldfinch. Jeg er døbt og kaldet Charles! — Charles Goldfinch! — Den bekjendte Fyr, som ikke tager gal Cours — Vinter eller Sommer — i godt eller ondt Veir — enten der er Vei eller ikke — som aldrig ruller i falskt Spor — Nei, nei Enke — jeg kjører! — Hyp! — Ah! Ah! Hyp! — Pst! Pst! — røre Hvidsok i Siden — pirre Bredmule i Øret — smøre den Vrinske — svippe Øiet ud paa en Flue med Pidsken — Kladsk, kladsk! — Det er af Jeres Folk!

Enken. Jeg er vis paa, Hr. Goldfinch, at De har meget urigtige Formodninger angaaende —

Goldfinch (gaaende). Nu gaaer jeg efter Kongebrevet —

Enken. Men jeg forsikkrer, Hr. Goldfinch! —

Goldfinch. Jeg gaaer efter Kongebrevet — Det er afgjort — (pegende paa sin Pande) Det kommer herfra —

Enken. Dersom ikke Hensyn og — og Tilbøielighed endogsaa ikke lagde Hindringer i Veien, saa maa dog Verden — Klogskab —

Goldfinch. Verden! Klogskab! Fanden tage Verden! Fanden tage Klogskab!

Enken. O, men, min Herre —

Goldfinch. Hverken Verden eller nogen Moers Sjel har noget med Deres eller min Klogskab at bestille — Vi vil strax gifte os.

Enken. Strax, Hr. Goldfinch! — jeg! Strax —

Goldfinch. Hvad, vil De ikke?

Enken. Nei, Hr. Goldfinch — jeg — af — slaaer det ikke reent ud — Men jeg — ønsker —

Goldfinch. Det var forbi — jeg veed det — jeg gaaer efter Kongebrevet —

Enken. Jeg beder — kjære Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Jeg gaaer efter Kongebrevet, siger jeg Dem.

Enken. Kun et Ord!

Goldfinch. Til den Fornuftige — det er jeg — jeg gaaer efter Kongebrevet — Det er af Jeres Folk!

Enken (følger efter ham). Hr. Goldfinch! — jeg erklærer —

Syvende Scene.

(Skuepladsen forandres til Dorntons Huus.)

Dornton. Smith.

Dornton. Bestandig den samme Støi, den samme Sværm, Hr. Smith?

Smith. Næsten den samme, Herre! Huset har aldrig oplevet en Dag som denne! Hr. Sulky troer, at vi aldrig holde det ud!

Dornton. Er Milfort fængslet?

Smith. Ja, min Herre!

Dornton. Ufornuftige Ødeland! Min Søn kan ene og alene takke ham for sin Fordærvelse. Men han skal undgjelde.

Smith. Haandværksfolkene, der have Penge tilgode hos den unge Herre, vente.

Dornton. Lad dem komme ind. (Smith gaaer.) Altsammen min egen Skyld, min overdrevne Kjærlighed har forkjælet ham! Jeg nægtede ham aldrig noget, opmuntrede ham til at forøde, og nu —

Ottende Scene.

Dornton. Smith (fulgt af Haandværksfolk, siden) en Tjener.

Smith. Kom herind, mine Herrer!

Dornton. For en Ulykke! hvilken Armee! — En lumpen tankeløs Ødeland.

Tjeneren (til Dornton). Man ønsker at tale med Dem paa Comptoiret, Herre.

Dornton. Det er godt. Jeg skal strax være hos Dem igjen, mine Herrer — ryggesløse Forøder! (gaaer bort med Smith.)

Første Haandværksmand. Alt dette synes jeg ikke om! Hvad skal dette sige?

Anden. Der er Fare paa Færde.

Tredie. Han har været en god Kunde — Ingen af disse nøiagtige Betalere, som eftersee deres Regninger.

Første. Ja, det er en Forskjel! — Hos dem er der intet at fortjene — Man maa bestandig vogte sig for, at støde dem for Hovedet.

Anden. Det er maaskee et Kneb af den gamle Herre, for at eftersee vore Fordringer.

Tredie. Det lider jeg ikke! Heller Undersøgelse af mit Huus, end af mine Regninger!

Første. Hm! Haandværksfolk begynde at forstaae sig paa saadan noget, og tage en rimelig Profit.

Anden. Det kan ikke være ringere end 50 pro Cent for at give Credit.

Tredie. Vist ikke, naar en Mand vil leve paa en stor Fod, og lægge sig noget til Bedste som han bør.

Første. Jo pyt, nei, alting gaaer fordømt hurtig med.

Alle. Det forstaaer sig.

Første. Jeg har ikke en Guinee i Huset — og i Morgen er det Løverdag — hm!

Niende Scene. De Forrige. Dornton.

Dornton. Deres Tjener, mine Herrer! Deres Tjener. Siig mig, hvor kommer det sig, at De bringer Deres Regninger herhid?

Første. Vi ere bestilte, min Herre!

Dornton. Har nogen af Dem nogen Fordring paa mig?

Første. Vi vilde ansee det for en Lykke at arbeide for Dem, min Herre!

Anden. Vi vilde alle være glade ved at have Deres Søgning, min Herre!

Alle. Alle! Alle!

Dornton. Og kommer De her i den Forventning, at blive betalte?

Første. Penge, min Herre! ere altid kjærkomne.

Anden. De ere sjeldne Varer hos Haandværksfolk.

Tredie. De faae saamange Regninger.

Fjerde. Arbeidsfolk maa leve.

Anden. Hvad mig angaaer, giver jeg altid en Herre, som er en Herre, Tid.

Dornton. Jeg forstaaer Dem — Og hvad er De, min Herre, som synes at holde sig tilbage fra den øvrige Sværm?

Strømpevæveren. Strømpevæver, min Herre. Jeg er uværdig til disse ærlige Herrers Selskab, som leve paa den store Fod. Jeg fornærmer aldrig nogen nøiagtig Betaler; og hvad De vil synes underligt om, er, at jeg faaer mere af dem, som efterseer deres Regninger, end af dem som ikke gjøre det!

Første. Hm!
Anden. Brøvler!
Tredie. Fæ! } paa eengang, sagte.

Dornton. Hvor stort kan Beløbet af Deres Regning være, min Herre?

Strømpevæveren. En Ubetydelighed, som jeg ikke har Ret til at kræve.

Dornton. Ingen Ret til? Hvad vil De sige dermed?

Strømpevæveren. Deres Søn, min Herre, har gjort mig til det jeg er; frelst mig og min Familie fra Ødelæggelse; og det vilde være en slet Erkjendtlighed for hans Godhed, at komme her, som en grov Creditor, paa en Tid som denne, da jeg hellere, ifald det kunde hjelpe, vilde give ham hver Skilling, jeg eiede.

Dornton. Vilde De? Vilde De? (meget rørt) De seer ud til at være en ærlig Mand! — Men hvad vil De da her?

Strømpeværeren. Hr. Dornton vidste, at jeg unødig kom, og lod mig sige, at han aldrig mere vilde tale til mig, hvis jeg ikke kom, og hellere end jeg vilde fornærme ham, vilde jeg komme her i et Ærinde som dette.

Dornton (ryster hans Haand) De er en sjelden ærlig Mand! — Saa Harry har været Deres Ven?

Strømpeværeren. Ja, min Herre, en ædelmodig Ven; thi han laante mig Penge, skjøndt jeg var oprigtig nok til, at foreholde ham hans Feil.

Dornton. For Pokker, min Herre, hvor kommer De til at blive Strømpevæver?

Strømpeværeren. Jeg veed ikke, min Herre, hvorledes jeg kom til at blive det, jeg veed blot, at jeg er her.

Dornton. En Philosoph.

Strømpeværeren. Jeg er ingen Elsker af Titler, min Herre — jeg er et Menneske.

Dornton. Men er det ikke en Skam for vore Dage, at Socrates Sjel skal have skjult sig i en Strømpevævers Legeme. Giv mig Deres Regning.

Strømpeværeren. Undskyld mig, min Herre.

Dornton. Giv mig Deres Regning, siger jeg Dem! jeg vil selv betale den.

Strømpeværeren. Jeg kan ikke, bør ikke, min Herre.

Dornton. Jeg vil saa have det.

Tiende Scene. De Forrige. Harry.

Dornton (vender sig fortrydelig om). Er Du der! — Hvorfor har Du forsamlet disse Folk her, som Du paa en skammelig Maade har gjort Gjeld hos, uden at Du kan betale den; og som ligesaa skamme-

ligt har givet Dig Credit, i Haab om at spække sig dygtigt ved Din Udsvævelse.

Harry. O, min Fader, De kjender dem ikke! det er et meget høfligt, eftergivende Slags Folk. Er De ikke, mine Herrer?

Første Haandværksmand. Jo ganske vist, min Herre!

Alle. Ganske vist.

Harry. Vær saa artige, at opholde Dem nogle faa Minuter uden for, mine fortræffelige Venner. (de gaaer.) Hr. Williams — (tager hans Haand.)

Strømpevæveren. Min Herre. — (gaaer.)

Ellevte Scene. Dornton. Harry.

Dornton. Hvor tør Du kalde denne Sværm af Græshopper herhid? Hvor tør Du det?

Harry (med vedvarende godt Lune). Fortvivlelse, min Fader, er en uforfærdet Helt uden Frygt!

Dornton. Er Du saa skamløs at troe, at jeg kan eller skal betale Dem? — Hvad er Din Hensigt?

Harry. At lade Dem see, jeg har Creditorer.

Dornton. Bedragere! Blodsugere!

Harry. Nogle af dem. Men det er min Skyld! De maae betales.

Dornton. Betales?

Harry. Den Uskyldige maa ikke lide for den Skyldige.

Dornton. Du vil døe i et Fattighuus.

Harry. Lad saa være; men Faderløses og Enkers Forbandelse skal ikke møde mig der.

Dornton. Harry! for Djævelen! (betragter hans Munterhed.) Betales! hvem har Du i Sinde at plyndre?

Harry. Mit Navn er Dornton, min Fader.

Dornton. Er Du ikke — (fattes Ord.)

Harry. Jo, Herre!

Dornton. Forlad Værelset! Gaae!

Harry. De er den bedste Mand, og jeg — Men jeg hader Taarer! Anger er en medlidende Slyngel, som aldrig har givet en forsvunden Dag tilbage. Forbedring er en langt fyrigere Karl — Men det er for sildig — Lide bør jeg, og lide maa jeg. — Da min Æresgjeld er afgjort, saa lad ikke mine Haandværksfolk gaae ubetalte bort.

Dornton. Du har ødelagt mig.

Harry. Det Hele er kun 5000 Pd.

Dornton. Kun? — Kassen lider under den Ødelæggelse, Du har bragt over os alle.

Harry. Nei, nei — jeg har været et galt Menneske, men min Udsvævelse kan ikke ryste Huset.

Tolvte Scene.

De Forrige. Smith (i Bestyrtelse).

Smith. Der løbe saa mange Vexler ind paa os, at vi aldrig holde det ud.

Harry (studser). Hvad! — hvad er det De siger?

Smith. Vi har saa tit betalt med vore lette Guineer, at Folk ere meget fortredelige.

Dornton. Betal ikke mere dermed! — Lad dem paa Øieblikket gaae for, hvad de ere værd, udbetal den sidste Guinee, og luk saa Comptoiret.

Harry (tager Smith til Side). Er det Deres Alvor?

Smith. Min Herre! —

Harry (utaalmodig). Er det Alvor, spørger jeg? — Er det ikke et Puds for at skræmme mig?

Smith. Gaae ind i Comptoiret, min Herre, og overbeviis Dem selv! — Dersom vi ikke faaer Understøttelse inden en halv Time, maa vi lukke. (gaaer.)

Harry (vild). Min Fader! Herre! (vender sig bort.) Er det mueligt? — Banæret? — Ødelagt? — virkelig ødelagt? — Ved mig? — Er det saaledes? —

Dornton. Harry! — hvor Du stirrer! — Du forskrækker mig.

Harry (farer pludselig op). Det skee!

Dornton. Hvad mener Du? — Berolige Dig, Harry!

Harry. Ja, ved Himlen!

Dornton. Hør mig, Harry!

Harry (vil gaae). Paa Øieblikket.

Dornton (falder). Harry!

Harry. Sørg ikke! (kommer tilbage) Fortvivl ikke! jeg skal gjøre Udvei! (sagte) Først til min Ven — han kan ikke slaae feil. Men om han skulle! — hvis han var — saa til Megære! Under saadanne Omstændigheder vil jeg ægte hende, om hun saa var 50 Enker, og 50 Furier.

Dornton. Vær rolig, Harry!

Harry. Jeg er rolig! Meget rolig! — Det skal skee! — Vær ikke bekymret — De er min Fader — De var den fornemste Handelsmand i den fornemste Handelsstad — Æret af de Gode, agtet af de Store — Deres Lykke blomstrede — men De havde en Søn! — jeg erindrer det!

Dornton. Hvorfor løber Dine Øine saa vildt omkring, Harry?

Harry. Jeg skal ikke blive længe borte!

Dornton. Bliv hvor Du er, Harry! (griber hans Haand.) Det vil altsammen blive godt! Jeg er meget lykkelig! Gaae ikke fra mig! — Jeg er meget lykkelig! — Ja jeg er det virkelig, Harry! — Meget lykkelig!

Harry. Himlen velsigne Dem! De er

en ædel Mand! — jeg skal ikke blive længe borte.

Dornton. Hør mig, Harry! — jeg er meget lykkelig.

Trettende Scene.

De Forrige. En Contoirbetjent.

Contoirbetjenten. Hr. Smith ønsker at vide, om vi maa sende Bud i Banken efter 1000 Pd. i Sølv.

Harry (rasende). Nei, Slyngel! (river sig løs og gaaer.)

Dornton (kalder næsten hulkende.) Harry! — Harry! — jeg er meget lykkelig! — Harry Dornton! (i en Art af Betovelse) jeg er meget lykkelig! — Meget lykkelig! (gaaer efter.)

Fjortende Scene.

(Skuepladsen forestiller Silkys Huus.)

Silky. Jacob.

Silky. Hr. Goldfinch har endnu ikke været her, Jacob?

Jacob. Nei, Herre!

Silky. Ikke heller Bud fra Enken?

Jacob. Nei, Herre! (det banker stærkt.)

Silky. See hvem der banker, Jacob! (Jacob gaaer.) Det er bestemt en af dem; de maae komme til mig tilsidst.

Femtende Scene.

Silky. Harry (med vild Hast). Jacob.

Harry (i det han kommer ind). Er Du vis paa, han er hjemme?

Jacob. Der er han. (gaaer.)

Harry (forpustet). Hr. Silky. —

Silky. O! min bedste Hr. Dornton, hvorledes befinder De Dem? Jeg haaber, De er vel? Det glæder mig overmaade at see Dem! Dette Besøg er saa artigt, saa nedladende. Det fornøier mig uendelig.

Harry. Hr. Silky! De maa paa Dieblikket bevise mig en Tjeneste.

Silky. En Tjeneste! Hvad er det? Hvori kan jeg tjene Dem? Jeg vil gaae til Verdens Ende for Dem.

Harry. De maa vise mig Deres hele Venskab.

Silky. Venskab, min Herre? Siig, min Skyldighed! Det var Dem som gjorde mig til Mand. Jeg havde været ødelagt, sat i Slutteriet, ja Gud veed, hvor eller hvad jeg havde været, hvis De ikke itide var kommen og understøttet mig i det kritiske Dieblik; og nu kan jeg trodse Verden!

Harry (utaalmodig). Hør mig! Det veed jeg De kan.

Silky. O ja! Den Summa De laante mig, en heldig Speculation, fire Aars vedvarende god Lykke, og andre smaae Bestræbelser har gjort mig til — jeg vil ikke sige hvad — men naar jeg undtager Deres Fader og maaskee Een eller To, tør jeg maaskee sige, at jeg kan maale mig med den Stolteste.

Harry. Saa er jeg jo et lykkeligt Menneske!

Silky. Ja, det er De saamæn! Hvori kan jeg tjene Dem? Hvad kan jeg gjøre? Gjør mig lykkelig!

Harry. De kan frelse mig fra at blive affindig!

Silky. Kan jeg? — Det gjør mig stolt, uendelig lykkelig! Hvad? hvorledes? jeg er en lykkelig Mand! Siig mig paa hvad Maade? hvor skal jeg løbe hen? Hvad kan jeg gjøre?

Harry (frygtsom). Mit Forlangende er en alvorlig — Prøve.

Silky. Destobedre! destobedre! Hvem skulde jeg vilde tjene, om ikke Dem? — Dem! En Søn af den rigeste Mand i Byen.

Harry (vild). De tager feil.

Silky. Nei, jeg gjør ikke! Det er De! det er De! Dornton & Compagnie kan byde hele Verden Trods, Hoopes Huus maaskee undtagen.

Harry. Sørgelige Feiltagelse!

Silky. Bah!

Harry. Vores Huus staaer Fare for, at standse med Betalingen.

Silky. Hr. Dornton! — standse med Betalingen!

Harry. Og mine Daarskaber ere Skyld deri!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Jeg har aldrig været vant til at bede om Tjenester — men min Fader!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Foragt mig, forband mig, forhaan mig, men frels min Fader!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Hvad betyder denne Forvirring i Deres Ansigt?

Silky. O, aldeles intet! Ha, ha, ha! Ikke det mindste. Ha, ha, ha! Det forsikrer jeg Dem — Jeg, jeg, jeg —

Harry. Jeg har fortalt Dem vor Forfatning. Ved Deres Credit maae De og et Par andre Venner understøtte min Fader med 50,000 Pd.; læg Mærke til: De maa!

Silky. 50,000 Pund, Hr. Dornton! 50,000 Pund! Drømmer De? Jeg? 50,000 Pund! jeg? eller Halvparten? eller Femteparten? Jeg?

Harry. Troeløse Slyng —! Hør mig, Hr. Silky!

Silky (bange). Ja, Hr. Dornton!

Harry. Jeg maa være rolig! — (bryder ud) Er De ikke en —! jeg siger, Hr. Silky — De har selv underrettet mig om Deres Formue, og jeg fordrer: læg

Mærke til det, Hr. Silky! jeg fordrer at De strax opfylder denne Pligt.

Silky. Pligt, og 50,000 Pund! Er De fra Forstanden, Hr. Dornton? Er De fra Forstanden? Eller troer De, at jeg er det?

Harry. Jeg troer at De er den usleste Slyngel!

Silky. Ja, Hr. Dornton, jeg vil gjøre alting for at tjene Dem! Ved Gud! jeg vil gjøre alting; jeg vil gaae, hvorhen De vil, løbe —

Harry. Mine Ærinder, tøre mine Skoe af! Enhver skiden huuslig Forretning, som ikke koster Dem noget — Og det kalder De at vise Taknemmelighed?

Silky. Er det ikke, Hr. Dornton?

Harry (med stigende Vrede). Vil De ikke hjelpe Huset?

Silky. Nei, Hr. Dornton —

Harry. Efter de Tjenester, jeg i flere Aar har viist Dem, efter de Forsikkringer, De dagligen har givet mig, uagtet den Rigdom De har samlet ved min Hjelp — Vil De ikke, min Herre?

Silky (viger tilbage). Nei, Hr. Dornton.

Harry (gaaer imod ham). Vil De ikke, min Herre?

Silky. Gjør ikke en stakkels gammel Mand Fortred! jeg kan ikke!

Harry (griber ham, ryster ham, og støder ham fra sig). Skurk! (gaaer.)

Silky. Gud bevares! — Standse med Betalingen! Dorntons Huus! — 50,000 Pund — jeg skjælver virkelig over mit hele Legeme! James! William!

Sextende Scene.

Silky. En Contoirbetjent.

Silky. Har vi nogle Vexler paa Dorntons Huus?

Contoirbetjenten. Jeg har just nylig efterseet vore Bøger, min Herre. Vi have Vexler til Beløbet af —

Silky. Hvormeget? hvormeget? 1000 Pund?

Contoirbetjenten. 3000 Pund, min Herre.

Silky. Tre! — Tretusind Pund? — Gud bevare os!

Contoirbetjenten. Vi hørte denne Tidende et Øieblik efter at Hr. Dornton var kommen her.

Silky. Løb, sælg Vexlerne!

Contoirbetjenten. Hvor, min Herre?

Silky. Hvor De kan; enhver tager dem. Løb hen med dem til min bedste Ven, Hr. Smalvare; han boer altfor langt borte til at han kan have hørt at Huset er gaaet! Skynd Dem! Viig ikke fra ham! Formeld ham min ærbødigste Hilsen, han vil gjøre mig sig uendelig forbunden! flyv! Og gaae saa derfra hen paa Banken, og udspred det der blandt Betjenterne. Skulde der saa være nogle af Dorntons Vexler at faae tilkjøbs for 50 pro Cento Disconto, saa lad mig det vide. Jeg vil kjøbe alle dem, jeg kan faae. (Betjenten gaaer.) Det er en sikker Speculation, jeg kjender Huset; der vil blive et godt Udbytte. (gaaer.)

Fjerde Act.

(Skuepladsen forestiller Enken Warrens Huus.)

Første Scene.

Jenny efterfulgt af Harry Dornton, (som med et beklemt Hjerte, men tillige halv beruset af Viin og Lidelse, paatager sig en vild og overdreven Munterhed).

Harry. Af Veien, Hecates Kammerpige! fly!

Jenny. Bevare os, min Herre! De mener ikke hvad De siger!

Harry. Vil Du gaae, Cerbera? — bed min Gudinde at nedstige i en gylden Skye, og strax at lindre min nagende Tvivl.

Jenny. Gudinde! De mener nok Frøken Sophie.

Anden Scene.

Enken. Harry. Jenny (gaaer misfornøiet bort).

Enken (smilende). Hr. Dornton!

Harry. Enke! her er jeg! — Phaeton den anden, nedstyrtet fra min flammende Vogn! Jeg kommer her brændende af vilde Ønsker, af Hjertet tilbøielig til at begaae den dødelige Synd at givte mig. Skal det være saaledes? Tal, min frelsende Engel!

Enken. Ja — men! — kjæreste Hr. Dornton!

Harry. Troe ikke, elskværdige Enke, at jeg er fra Forstanden! — Nei! nei, nei! — (med hysterisk Latter) Kun lidt flygtig — Jeg forlod min Fader rasende, drak afsindig tre Boutellier Burgundier, fløi i forelsket Vanvid til Angrebet, og vil indtage Fæstningen eller døe paa Stedet! — Krudt og Forgift vente paa mit Valg, og jeg maa sige Dem, søde Enke, jeg er en Mand af Ord! Nu, De vil have mig, vil De ikke?

Enken. O, Hr. Dornton —

Harry. Hvad! De vilde dog ikke see min Fader døe, vilde De? og mig opgive Aanden? vilde De?

Enken. Er jeg saa forskrækkelig grusom?

Harry. Saa siig ja! — Ja, eller — Pistoler — Dolke — Kanonkugler!

Enken. Ja, min Herre, ja, ja!

Harry. Holdt, smukke Enke! artige Enke, holdt! — Ikke hidsig! — jeg er det største Affkum! — fly for mig! — Jeg er ødelagt; men det var, ved Gud!

kun Smaating — min Fader! ham! ham har jeg ødelagt! Hørte De det? Kom frem med Deres Gulddynger! Lad ham endnu engang blive hvad han var, og lad mig kysse Støvet! —

Enken (sagte). Skjønne Yngling!

Harry. Vil Du være hans Støtte, Enke? (hæftig) Vil Du?

Enken. Grusomme Spørgsmaal! hvor kunde jeg sige: Nei!

Harry. Evig Velsignelse lønne Dig! min Fader! —

Enken. Vil blive ganske henrykt ved at høre —

Harry (ryster sit Hoved). Ha, ha, ha, ha, (sukker) De kjender ikke min Fader! En besynderlig, kjærlig Fader — som elsker mig! O! — han! Og De seer hvorledes jeg har misbrugt hans Ømhed; men det siger intet — Dalaladara — Vi vil holde Bryllup i Aften.

Enken. O fy!

Harry. Ja min Madonna! I denne Aften — Jo før jo hellere — det er for at frelse en Fader, velsignede Enke! En Fader! For at redde ham, er jeg bleven forelsket. — Husk paa — Synd med aabne Øine — Penge — jeg maa have Penge tidlig i Morgen, før Guldets Klang giver Echo i Banken, 50,000 Pd. maa bringes tilveie.

Enken. Skal skee, Hr. Dornton.

Harry. Hvad, skal det? skal det? Gjentag det, hulde Aand, gjentag det, skal det?

Enken. Kjæreste Hr. Dornton, ja det skal.

Harry. Talderaldalda! — Husk paa! det første De har at gjøre i Morgen tidlig er at skaffe 50,000 Pd.

Enken. Vil De ikke have noget af Summen i Aften? (coquetterer bestandig.)

Harry (hastig). Hvad siger Du? — O nei! — ha! — tusinde —

Enken. Jeg har en ubetydelig Summa.

Harry (heftig). Hvormeget?

Enken. 6000 Pd.

Harry. Sex?

Enken. Som jeg havde isinde at gjøre Brug af; men —

Harry (kysser hende). Nei, nei! jeg vil gjøre Brug af dem, søde Enke! jeg vil paa Øieblikket gjøre Brug af dem. (stolt) Tvivl ikke om min Taknemmelighed — (kysser hende) Lad dette, og dette —

Enken. Fy! De er forrykt — Men jeg vil bringe Dem en Anviisning!

Harry. Gjør det min blomstrende Enke! Du Keiserinde over Guldøerne, gjør det!

Enken. Jeg kan sige Dem, at De er en meget slem Person! Men husk paa, at denne Ubetydelighed er til Deres eget Brug.

Harry (med Foragt for sig selv). Nei, Perle uden Lige! Til min Fader. Frels blot min Fader, og jeg vil kysse Jorden, Du betræder, og blot leve og aande ved Din Godhed! (Enken gaaer.)

Tredie Scene.

Harry. Jenny (som titter ind).

Jenny. Pst!

Harry. Aha! Min muntre Maibrud!

Jenny. Jeg formoder, at De venter, for at tale med Frøken Sophie, nu da De har faaet den gamle Frue af Halsen!

Harry. Faaet den gamle Frue af Halsen? Uforskammede Naalehæfterske! Nei, jeg har ikke faaet den gamle Frue af Halsen; den gamle Frue skal være min blomstrende, unge Brud! — Og jeg, lyksalige Yngling! er i Evighedens Bog indskreven og bestemt til hendes anden halve Deel! — Ak!

Jenny. Bevare os, min Herre! hvilken Raptus! — Men bie lidt, saa vil jeg sige Frøken Sophie, at hendes Mama vil tale med hende her; og saa — Tys! (Jenny løber bort og gjør Tegn.)

Fjerde Scene. Harry. Enken.

Enken. Her er Anviisningen.

Harry. Jeg takker, min Sultaninde! I denne lykkelige Aften skal Præsten, naar han udsiger de frygtelige Besværgelser —

Enken. O fy! Jeg vil ikke see paa Dem! —

Harry. Ja, i Aften vil vi gifte os; skal vi ikke? (sætter sig og coquetterer med hende.)

Femte Scene.

De Forrige. Sophie (kommer hoppende ind, men standser da hun seer dem).

Harry. Denne Aften skal blive en underfuld Aften! Vi vil elske hinanden (sagte) som Peer Døver og Kirsten Kims.

Enken (smægtende). Jeg vil hade Dem forskrækkeligt!

(Sophie lister sig frem paa Tæerne.)

Harry. Heisa, vi har Præstens Tilladelse! Heisa, min fortryllende Enke.

Enken. At stjæle sig saaledes ind paa een i et ubevogtet Øieblik.

Harry. Men lad mig knæle først, og saaledes offre Eeres — (gaaer hende imøde for at kysse hendes Haand i Henrykkelse, men møder Sophies Øine.)

Sophie (træder imellem dem med Skjælven, tager Rosen frem af sin Barm, og giver ham den). Der min Herre!

Enken. Ha!

Sophie. Der, min Herre! — O! — jeg beder, min Herre, tag den!

Enken. Hvordan Glut!

Sophie. Jeg beder, min Herre! — jeg ønsker det, min Herre!

Harry (vægrer sig). Talderallal.

Sophie (river Rosen i smaae Stykker, og kaster den bort med Foragt). Nu vel da! der, min Herre! og der, min Herre! og der, der, der, min Herre!

Enken. Stakkels Glut! jeg troer hun er skinsyg!

Sophie (hvis Hulken bliver stærkere). Og jeg vil — jeg vil — skri — i — i — ve til min Grandma — a — ma — a paa Øieblikket.

Enken. Fy Barn!

Sophie. Og jeg vil reise tilba — a — a — ge til Glo — c — c — cestershire —

Enken. Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie. Og jeg skal fortælle min Grandmama, hvad De er for et falskt, nedrigt — slet Menneske, og hun skal hade Dem, og foragte Dem — og jeg vil selv hade og foragte Dem.

Enken. Arme Stakkel!

Sophie. Og det som endnu mere er, jeg vil hade og foragte alle Mandfolk! Og jeg vil for Deres Skyld (med stærkt Udtryk) leve og døe Pige.

Enken. Ja, Barn, det tør jeg sværge paa Du vil.

Harry. Enke! jeg er en slet Karl! Tag mig ikke — jeg er en nederdrægtig Karl! Sophie! De har Ret i at foragte mig! jeg gifter mig med Deres Moder!

Sophie. Jeg vil reise tilbage til Glo — c — c — cestershire — jeg vil ikke leve i en Bye, hvor Folk ere saa falske! Og De burde skamme Dem, ved at gjøre Dem selv saa latterlig, Mama!

Harry. Nei, nei, hulde Engel! det er min Skyld! altsammen min Skyld.

Enken (opbragt). Gaae sin Vei, Frøken!

Harry (gaaer imellem dem). Søde Enke! nydelige Enke! — jeg har solgt mig selv, Sophie! Enken har givet 6000 Pund paa Haanden for Slangen, Harry Dornton! — jeg elsker Dem, Sophie.

Enken. Hvad, Hr. Dornton?

Harry. Ved Gud! det gjør jeg! Tag Deres Penge tilbage, Enke! (giver Anviisningen tilbage.) Jeg er en usel Skurk.

Sophie. De er et nedrigt, troeløst Menneske, veed De vel det! Og De er et følesløst og ubarmhjertigt Fruentimmer, med alt det De er min Moder, naar De kan lade min stakkels Broder Milfort sulte ihjel i et mørkt Fængsel.

Harry. Milfort i Fængsel?

Sophie. Ja, min Herre! Arresteret, af Deres grusomme, gamle, hæslige Fader! Jeg er vis paa, han er hæsselig, skjøndt jeg aldrig i mine Dage har seet ham, jeg er vis paa han er et hæsseligt, afskyeligt, stygt Uhyre! (gaaer.)

Harry. Er det sandt, Enke?

Enken (stammende). Hr. — Dornton —!

Harry (i Bevægelse). Arresteret af min Fader? ødsler sine Penge paa et ødelagt Affkum, og vil ikke redde sin Mands Søn?

Enken. Ja men, kjære Hr. Dornton!

Harry. Jeg skal strax være hos Dem igjen, Enke; strax, strax. (gaaer.)

Sjette Scene.

Enken. Jenny. Siden Goldfinch.

Jenny. Hr. Goldfinch kommer, Frue!

Enken. Jeg har ingen Tid at spilde med Hr. Goldfinch. Jeg vil strax sende ham Beskeed angaaende det han vil mig. Hr. Dornton taler, jeg veed ikke selv hvorledes. Jenny — han siger det maa skee i Aften.

Goldfinch. Naa, Enke?

Enken. Ikke saa frie, min Herre! (spadserer frem og tilbage med Foragt.)

Jenny (sagte). Har De faaet Kongebrevet?

Goldfinch. Nei.

Jenny. Nei?

Goldfinch. Nei — jeg har været hos Tattersals.

Jenny. Og ikke efter Kongebrevet?

Goldfinch. Jeg siger jo, jeg har været hos Tattersals!

Jenny. O, alt er ude.

Goldfinch. Jeg har faaet Løvte paa den Blindes Plagger — Dem vilde jeg ikke gaae Glip af!

Jenny (sagte). Dumme Knægt!

Enken (nærmer sig). Hvad er nu Deres Ærinde, min Herre?

Goldfinch. Mit Ærinde? Ha, ha, ha! Det var en artig Snak; jeg skal sige Dem mit Ærinde. (nærmer sig hende med aabne Arme.)

Enken (stolt). Tre Skridt fra Livet.

Goldfinch. Tre Skridt, Enke? Nei, det er ikke Maaden. Gjorde jeg det, saa lod De mig staae udenfor Døren.

Enken. Dersom De var en Mand af Opdragelse og Stand —

Goldfinch. Stand? — See paa mine Sporer.

Enken. Havde De det Væsen, den Forstand, den — men — nei — De er ingen Cavaleer —

Goldfinch. Hvad! ingen Cavaleer? (slaaer paa sin Hat, og spanker opblæst frem og tilbage) for Satan, den var god! Charles Goldfinch ingen Cavaleer — Spørg Dem for i Pladslogerne. Hør Dem for i Rideskolen. (smelder med sin Pidsk.)

Enken. De er en kjedsommelig Person, min Herre. Deres Selskab falder besværlig.

Goldfinch. Jeg bryder mig hverken om Gjerder eller Grøvter, hokker en god

Stald — Skridt, Trav eller Galop — mig ligegodt, — hale ud, ride i Pasgang eller kort Galop — kommer mig ud paa et — Lee ad alting paa Landeveien — Ride om Kaps med alle dem man seer — og smøre Bønderne, der traver af paa deres Øg — En Cavaleer? — Det er af Jeres Folk!

Jenny (sagte til Goldfinch). Følg mig. (gaaer.)

Enken. Jeg beder, min Herre, at jeg herefter maa blive forskaanet for Dem og Deres Staldkarlesnak! (gaaer.)

Goldfinch. Hun slaaer bagud! — Ja, jeg vidste nok, at jeg ikke havde Lykken med mig — det forbandede slemme Fald i Morges! Fanden tage alle Dandsemestere og deres Parapluier! (gaaer.)

Syvende Scene.

(Skuepladsen forandres til et Værelse i Fredsdommerens Huus.)

Harry (kommer i hæftig Bevægelse ind med) Betjenten.

Harry. Afsted, afsted! Siig Jack Milfort, jeg kan ikke opholde mig et Øieblik — holdt — Skriv ufortøvet en Quittering for de 1000 Pd. Men siig ham ikke et Ord om min Hensigt.

Betjenten. Tusinde, min Herre? Det er næsten 5000 Pd.

Harry. Det er umueligt!

Betjenten. Der er allerede Ordre til Arrest for den Summa.

Harry. 5000 Pd.?

Betjenten. Maa jeg skrive Quitteringen for det Hele?

Harry. Nei — Ja, skriv den i al Fald. Hav den færdig. I Morgen tidlig skal det altsammen blive betalt.

Betjenten. Imidlertid kunde der indløbe flere Ordre til Arrest.

Harry. Det er forbandet! Hvad skal jeg gjøre? — Løb, bed ham at komme! — Og hør, en Boutellie Champagne og to store Glas! — store Glas! Husk det! — Siig ham ikke et Ord! (Betjenten gaaer.) 5000 Pd. — og flere Arrestordrer.

Ottende Scene.

Harry. En Opvarter (med Flaske og Glas). Milfort (bagefter).

Milfort (overrasket). Hr. Dornton!

Harry. Hvad er der, Jack? hvad bliver Du forundret for? Jeg kan ikke opholde mig et Øieblik, men jeg kunde ikke gaae forbi uden at see til Dig. Giv mig Din Haand, min Dreng! frisk Mod!

Milfort (kold). Undskyld mig — min Herre!

Harry. Hvordan Jack! Ah! bort med dette mørke Blik og vær — ærlige Jack Milford! Du er nu i Knibe — nu hvad er det saa mere? Mand! Solen selv er undertiden skjult bag Skyer! vent blot til i Morgen! — Hvor er Vinen? (fylder Glassene) Kom, drik og skyl Sorgen ned! For en Ulykke! see ikke kold eller tvær ud Menneske, men drik, drik, drik!

Milfort (fort). Jeg er ikke oplagt til at drikke, min Herre!

Harry. See der er Modgift for al Sorg og Grublen! Jeg kunde fortælle Dig en Historie — men jeg vil ikke bedrøve Dig — Hurra, Jack; tab ikke Modet! Vær bestemt som jeg — Jeg er det usleste af alle Kreaturer, som kryber paa Jorden — Dog vil jeg ikke hænge med Hovedet! — Jeg vil døe som en Slyngel, med et kjækt Ansigt — Jeg har solgt mig selv — jeg er gjort arveløs — har tabt — ak Sophie! — Hurra, Jack! Frisk! — Lad den store Klode hvirvle rundt; og hvirvle vil den, om jeg endogsaa blev kastet fra dens Overflade til uendeligt Intet! — Drik, min brave Gut!

Milfort. Deres Munterhed er upassende her, min Herre!

Harry. Det er den, Jack! — forbandet upassende. Men Ødelæggelse omgiver os, og det er høi Tid at være munter!

Milfort. Jeg maa sige Dem, min Herre, at skjøndt jeg er bleven forraadt af Dem, og sat i Fængsel af Deres Fader, saa vil jeg ikke fornærmes.

Harry. Forraadt af mig?

Milfort. Ja, min Herre! Jeg har faaet fuldkommen Underretning om Deres gemene List! Det var nødvendigt, at jeg skulle være af Veien, for at Deres Hensigt med Frue Warren ikke skulde møde nogen Vanskelighed.

Harry. O Snak! — Farvel, Jack, Farvel!

Milfort. Jeg beder Dem, min Herre, siig Deres Fader, at jeg foragter hans Nedrighed, og haaner Ondskab!

Harry (kommer pludselig tilbage og farer ind paa ham, men standser med eet). Jack Milfort! — Haan ikke min Fader — Jeg er halv vanvittig — jeg kom som Din Ven.

Milfort. Jeg foragter Dit Venskab!

Harry. Som Du vil — Tiltroe mig alt hvad der er nedrigt — trods! om Du kan overtræffe Sandheden, men ikke et Ord mod min Fader!

Milfort. Ynsende, jammerlige Skurk! Han er ikke tilfreds med den lille Hævn, han selv kunde tage, han har endogsaa sendt Bud til alle mine Creditorer.

Harry. Det er ikke sandt.

Milfort. Ikke sandt?

Harry. En skjændig, evig Løgn!

Niende Scene. De Forrige.

Retsbetjenten (med Papirer og Dokumenter).

Retsbetjenten. Kaldte De, mine Herrer?

Harry (afbryder ham). Gaae bort, min Herre!

Retsbetjenten. Men —!

Harry (fortrædelig). Vi have Forretninger, min Herre!

Retsbetjenten. Jeg troede —

Harry. Jeg siger Dem, vi have Forretninger, og vil ikke forstyrres. (Retsbetjenten gaaer.) Hr. Milfort, De skal paa Øieblikket høre fra mig. (Harry gaaer.)

Tiende Scene.

Milfort. Siden Retsbetjenten.

Milfort (efter nogen Betænkning). Hvad var det for Papirer? — Jeg har sikkert ikke været for fremfusende — Ingen uden hans Fader kunde saaledes have hidset mig alle mine Creditorer paa Halsen, paa engang? — Han lod til at være halv beskjænket, eller halv vanvittig! — han sagde, han var ødelagt, gjort arveløs — talte om noget i Morgen. — Hvad kunde Hensigten af hans Besøg være? (Retsbetjenten kommer.) Hvad vil De?

Retsbetjenten. Her er en Billet, min Herre!

Milfort. Fra hvem?

Retsbetjenten. Den unge Herre.

Milfort (læser sagte). "Jeg hører De er paa fri Fod" — Hvorledes? paa fri Fod? (Retsbetjenten bukker) "jeg spadserer hen til Hydepark. De vil finde mig i Rundddelen Klokken 6 — præcise Klokken 6." — Paa fri Fod?

Retsbetjenten. Deres Gjeld er altsammen betalt.

Milfort. Det er umueligt! — Paa hvad Maade? — Af hvem?

Retsbetjenten. Ei, min Herre — det er —

Milfort. Ingen Stammen, men siig mig af hvem?

Retsbetjenten. Min Herre — Jeg synes, at De og den unge Herre vare noget uenige?

Milfort. Ingen Spørgsmaal, min Herre; intet Ophold! Siig mig, hvem har betalt min Gjeld? Siig mig Sandhed, og frygt ikke for, at Deres Svar kan have Følger.

Retsbetjenten. Jeg mærker, at der har været noget Udstaaende imellem dem, og skjøndt den unge Herre fik mig til at love, at jeg skulde tie dermed —

Milfort (forundret). Var det da Hr. Dornton? — (Retsbetjenten bukker) Jeg Daare! hvad har jeg gjort? (de gaae.)

Ellevte Scene. (Dorntons Huus.)

Harry (fulgt af) Smith.

Harry. Og Faren er ikke endnu forbi?

Smith. Langt fra? Hr. Sulky har to Gange skaffet os Understøttelse, og gjør nu tredie Gang Forsøg derpaa.

Harry. Ærlige Sjel! Kunde han mynte sit Hjerte, gjorde han det — bærer min Fader sin Ulykke med Fatning?

Smith. Han er blot bekymret for Dem.

Harry. Vel, vel! Ha, ha, ha, ha! Tallaldalderalla. — Jeg skal hjelpe ham. — Trøst ham, forvis ham derom! — Ja hør mig Himmel og — I Aften er det for sildig, men i Morgen skal alting være godt! — overordentlig godt! —

Smith (med Eftertryk). De vil gifte Dem med Enken?

Harry. Har De hørt det? — Ja min Gut! ja! — Vi vil giftes. Jeg vil gaae og sige, at hun holder sig færdig — Vi vil giftes. — I Morgen ganske tidlig, for at vi kan være sikkre i vor Sag. Jeg har sagt hende Sandheden — hun veed alt — Ja! (seer paa sit Uhr) Forloveren, Notaren, Enken, og — (standser) Klokken 6 i Rundddelen? — Klokken 6? — For Satan! — Hvem veed, hvad der kan — og saa skulde jeg overlade min Fader til Fortvivlelse og Død — Jeg vil ikke! Om saa hele Helvede brændemærkede mig som en Cujon, saa vil jeg ikke gaae! — Hr. Smith! hav Omsorg for min Fader. — Læg Mærke til, jeg anbefaler Dem min Fader. (gaaer.)

Tolvte Scene. Smith. Dornton.

Dornton. Hvor er Harry? — hørte jeg ikke hans Røst?

Smith. Han gik bort i dette Øieblik, min Herre!

Dornton. Hvorhen?

Smith. Formoder De ikke hvorhen?

Dornton (forfærdet). Formoder? — hvilket? — Tal!

Smith. Til Enken Warren.

Dornton. I hvad Hensigt?

Smith. For at gifte sig med hende.

Dornton. Gifte sig! — med Enken Warren!

Smith. Og redde Huset med hendes Midler.

Dornton. Ædelmodige Harry! Ædle gode Dreng! Før vilde jeg forgaae!

Smith. Han synes meget bestemt — han har alt faaet 6000 Pd. af hende.

Dornton. Givte sig med hende? Jeg gaaer fra Forstanden! — Hvor er Hr. Sulky?

Smith. Han er kommen tilbage i dette Øieblik. Jeg hører ham i Comptoiret.

Dornton. Siig ham, at jeg ønskede at tale med ham. (Smith gaaer.) Harry Dornton og Enken Warren? — Jeg vil komme til at døe i Daarekisten!

Trettende Scene. Dornton. Sulky.

Dornton. Ere vi reddede, Hr. Sulky?

Sulky. Maaskee for i Dag.

Dornton. Hvad Kapital har vi til at begynde med i Morgen?

Sulky. Det veed jeg ikke vist — Jeg er bange for at vi ikke har 30,000 Pd.

Dornton. Hr. Sulky, De — De — har i Dag viist Dem som en virksom Compagnon, og en oprigtig Ven.

Sulky. Hm!

Dornton. Jeg har længe agtet Dem; jeg agter Dem mere og mere.

Sulky. Hm!

Dornton Min Søn Harry — (standser) De er en meget god Mand, Hr. Sulky; en medlidende Mand, skjøndt De ikke seer ud dertil.

Sulky. Hm!

Dornton. Det er tungt at see saa ædelt et ungt Menneske — jeg er vis paa, De ikke vilde ønske ham noget ondt, Hr. Sulky! Det er jeg vis paa, De ikke vilde.

Sulky. Hvem?

Dornton. Harry Dornton. Vilde De? — Vilde De? — Vilde De, Hr. Sulky?

Sulky. Et artigt Spørgsmaal!

Dornton. Nei, jeg havde ikke i Sinde at være uartig, Hr. Sulky. Det veed De jeg ikke havde. — Skal vi ikke vove endnu et Skridt for at redde ham?

Sulky. Redde? umueligt! Ødelæggelse alene kan forandre ham; aldeles Ødelæggelse!

Dornton. De tager feil, Hr. Sulky. Hans egne Ulykker røre ham kun lidt, men mine —! han er inderlig rørt! — jeg kjender ham!

Sulky. Det gjør jeg ogsaa.

Dornton. Inderlig rørt! — det er jeg vis paa! Han vil blive et godt Menneske — en stor Mand.

Sulky. Hm!

Dornton. De kjender Enken Warren, Hr. Sulky?

Sulky. Kjender De hende?

Dornton. Jeg har aldrig i mine Dage seet hende — Jeg hører, hun er sine 40 Aar, hendes Væsen er naragtigt, hendes Hjerte ubarmhjertigt, og hendes Sæder —

Sulky. Slette nok!

Dornton. 6000 Pd. i dette Øieblik, er en stor Summa, jeg tilstaaer det! Men troer De, at jeg ikke tør vove det?

Sulky. Vove, hvad?

Dornton. At — at tage Dem af vores Kasse?

Sulky. Hvortil?

Dornton. For — for — at — at redde Harry?

Sulky. Som De behager! Tag det altsammen! hvad kommer det mig ved?

Dornton. Vist ikke, Hr. Sulky! De seer vist ikke Sagen i dens rette Lys.

Sulky. Jeg kan sulte ihjel som hele Resten.

Dornton (fort og overfusende). Meget vel, Hr. Sulky! Meget vel! Jeg seer, at De kan være egennyttig, og — og — jeg —

Sulky. Og hvad?

Dornton. Meget vel, Hr. Sulky; meget vel!

Sulky. Jeg kan see Bankerot ligesaa stivt i Øinene som De.

Dornton. Ja, ja, det tvivler jeg ikke paa! Den ene ligner den anden her i Verden! Jeg er en gammel Nar, og saaledes skal jeg leve og døe!

Sulky. Hvorfor spørger De mig til Raads? Tag Pengene! tøm Kasserne! kast det altsammen i hans Hat! Giv ham Guineer til at spille Klink, og Bankosedler til at krølle sine Haar med.

Dornton. Meget vel, Hr. Sulky! — Venskab, Ædelmodighed, Medlidenhed; o! det er altsammen et Gjøglespil!

Sulky. Hm!

Dornton (ringer). Meget vel, min Herre! meget vel! (Tjeneren kommer) Er Vognen færdig?

Tjeneren. Den holder for Døren. (gaaer.)

Dornton (gaaer, men vender om). Altsaa, Hr. Sulky! vilde De heller see ham gift med denne Enke, som De saa tidt, saavel som nu, har tillagt den værste Characteer, end at vove endnu lidet for Deres Ven?

Sulky. Gift?

Dornton. Ja, gift!

Sulky. Med hvem?

Dornton. Enken Warren, siger jeg Dem.

Sulky. Harry Dornton?

Dornton. Ja, Harry Dornton.

Sulky. Naar? Hvor?

Dornton. I Øieblikket! Af en mageløs sønlig Kjærlighed, vil han opoffre sin Ungdom, sine herlige Egenskaber, og sit ædle Hjerte til alle de Qvaler, som saadant et Giftermaal og saadan en Kone kan paaføre ham, blot for at redde mig, som er gammel og til ingen Nytte.

Sulky. Tag Pengene.

Dornton. Er det Deres Alvor, Hr. Sulky?

Sulky. Tag Pengene. Afsted! Gaae! Paa min Sjel, jeg vilde heller døe langsomt af Sult, end at han skulde givte sig med hende.

Dornton. Hr. Sulky, De er en brav Mand, en sand Ven!

Sulky. Fanden i Vold med Complimenter! Skynd Dem.

(De gaae.)

Femte Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Sophie. Jenny.

Jenny. Ah, Frøken! Deres Mama kommer ned paa Øieblikket.

Sophie (i stor Bevægelse). Er hun paaklædt?

Jenny. O ja! — jeg har udstafferet hende, saa at hun ligner en af Kongens Kjøreheste.

Sophie. Det er godt.

Jenny. Hun med alle sine Fjer og Sløifer og Garneringer og —

Sophie. Det er meget godt. Det er altsammen meget godt! — men der bliver intet Bryllup af —

Jenny (sagte). Jeg haaber det ikke.

Sophie. Han sagde hende lige i hendes Øine, at han elskede mig, og sagde, at han vilde give hende Pengene tilbage — han tager hende aldrig — Og om han gjør det, bryder jeg mig ikke derom — Jeg veed, at jeg vil komme til at døe af Sorg, men det kan være det samme — Jeg skal fortælle det altsammen til min gode Grandmama, for jeg vil ikke blive her i denne afskyelige Bye — Nei, han skal ikke see mig visne hen — jeg veed, at mit Gjenfærd vil forfølge ham, men jeg kan ikke gjøre ved det. Jeg har aldrig ønsket ham nogen Sorg, og havde han bare været troe, og biet efter mig, saa vilde jeg — Men det er det samme — han skal ikke see mig fælde en Taare, eller høre det ringeste Suk af mig.

Anden Scene. De Forrige. Enken.

Jenny (seer paa hende med Beundring og gaaer omkring hende). Ah, Frue! jeg forsikkrer, at De seer ud som et Malerie.

Enken. Synes Du, jeg seer taalelig ud, Jenny? (spadserer frem og tilbage og beseer sig selv). Kan jeg anrette et Nederlag? Hvad fattes Dig Barn?

Sophie. Læg Mærke til hvad jeg siger, han tager Dem aldrig!

Enken. Stakkels Skabning!

Sophie. Han gjør det aldrig.
(det banker stærkt paa Gadedøren.)

Enken. Løb, Jenny, og see hvem det er. (Jenny gaaer.) Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie (i heftig Bevægelse). Nei, jeg vil blive her!

Enken. Gaae op paa sit Kammer, Frøken! siger jeg.

Sophie. Slaae mig, hvis De vil; dræb mig, men jeg gjør det ikke.

Tredie Scene. De Forrige. Jenny.

Jenny. Der er en gammelagtig Herre, som forlanger at tale med Fruen.

Enken. Vil hun gaae, Frøken?

Sophie. Siden det ikke er ham, behøver jeg ikke at blive. Jeg vil bare endnu engang see ham i Ansigtet. (gaaer.)

Enken. Hvorledes er han klædt?

Jenny. I graae Kjole.

Enken (betænker sig). Graae?

Jenny. Ja, Frue.

Enken (haabende). Mørkegraae?

Jenny. Ja, Frue!

Enken (ivrig). Seer han ud som en Præst, Jenny?

Jenny. Ja, Frue! han seer ud til at være en ordentlig, net, alvorlig Mand —

Enken. Viis ham ind — Det er bestemt Præsten.

Fjerde Scene.

De Forrige. En Tiener (som viser) Dornton (ind).

Dornton. Deres ydmyge Tjener, Frue!

Enken (med megen Ærbødighed). Min Herre, jeg er Deres ydmygste Tjenerinde.

Dornton. Jeg formoder, at De ikke kjender mig.

Enken (blyfærdigt smilende). Jeg troer, jeg kan gjette hvem De er, min Herre! —

Dornton. Kan De, Frue?

Enken (holder Lommetørklædet for Ansigtet). De — De kommer her — angaaende — den unge Hr. Dornton!

Dornton (forundret). Det gjør jeg.

Enken (sagte). Det er Præsten! — (høit) Vil De behage at sidde, min Herre?

Dornton. Undskyld mig, Frue!

Enken. Behager De ikke at tage en lille Forfriskning?

Dornton. Nei, jeg takker, Frue!

Enken. Et lille Stykke Kage; et Sukkerbrød; lidt Pommerantsesskal; et Glas Constanzia, eller lidt Gelee? — Jeg veed, at disse smaae hjertestyrkende Ting ere behagelige Vederqvægelser for Folk i Deres Klæder.

Dornton (seer paa sig selv). Klæder?

Enken. De bliver dog ikke fornærmet, haaber jeg. Jeg vil selv gjøre Dem Selskab.

Dornton. Hm! Det tvivler jeg ikke paa.

Enken. De er bekjendt med Hr. Dornton?

Dornton. Ei! — ja — jeg troer, jeg er en af hans ældste Bekjendtere.

Enken. Saa er jeg vis paa, De har megen Agtelse for ham?

Dornton. Hm! — ja — jeg havde et — Slags Venskab for ham, endogsaa før han blev født.

Enken. O! — min Herre! — De staaer paa en fortrolig Fod med Familien?

Dornton. Ja — ja, Frue.

Enken. Og kjender hans Fader?

Dornton (trækker paa Skuldrene). Hm! —

Ja, endskjøndt jeg har havt Omgang med ham fra han blev født og lige til nu, saa vil man forsikkre mig, at jeg dog ikke kjender ham.

Enken. Ei, virkelig! er han saa besynderlig?

Dornton. Undertiden! Til min store Sorg har jeg fundet, at han undertiden er en meget urimelig gammel Mand.

Enken. Det gjør mig ondt! — da jeg snart ved — Giftermaal — bliver meget nær beslægtet med ham; (med pigeagtig Affectation) jeg — jeg.

Dornton (smiler). De ønsker da, at faae en kjerlig overbærende — Papa —

Enken (blyfærdigt smilende). Naturligviis, min Herre.

Dornton. Ha! Jeg kan just ikke sige meget til hans Berømmelse.

Enken. Ja, hvorvel jeg har en ubegrændset — hm! — hm! — Agtelse for den unge Dornton — saa tilstaaer jeg, at jeg ikke har særdeles fordeelagtige Tanker om hans Fader! (nikker med megen Betydning.)

Dornton (hurtig). Han heller ikke om Dem, Frue!

Enken. Troer De det, min Herre?

Dornton. Jeg veed det med Vished.

Enken. Jeg er vis paa, at han, som De sagde, er en meget pedantisk, bidende Person! — en tirrende modbydelig Slags gammel Mand!

Dornton. Det sagde jeg ikke, Frue!

Enken. Ah! min Herre! det er nødvendigt at være lidt forsigtig for Folk i Deres Klæder.

Dornton. Nu Klæder, igjen! — Jeg veed ikke, hvad De forstaaer ved mine Klæder. Men, endskjøndt Hr. Dornton er lidt ældre end De, saa bilder han sig dog ind, at han ikke er halvt saa modbydelig.

Enken. Min Herre!

Dornton (fatter sig). Frue! — jeg — jeg beder om Forladelse! — jeg — (bukker.)

Enken. (det banker stærkt) O, der kommer bestemt Brudgommen. (løber henrykt til Døren.)

Dornton (sagte). Min forbandede Hidsighed! Efter alt dette kan jeg aldrig sige hende hvem jeg er. (gaaer op ad Stuepladsen.)

Femte Scene.

De Forrige. Harry (ilende).

Enken (heftig). O! De Hjertetyv!

Harry. Naa, min fortræffelige Enke! (Dornton vender sig pludselig om, da han hører sin Søns Stemme, og nærmer sig lidt efter lidt.) Min søde medlidende Enke! jeg flyver til Dem for endnu engang at gjøre Fordring paa Deres Godhed.

Enken. Tys!

Harry. For paa Stedet at bede Dem om Medynk og Hjelp!

Enken. Hm, hm!

Harry. Jeg har ikke et Minut at spilde!

Enken (hviskter). Han er her! Han er kommen! — En vranten, plump — hm! (høit) Deres Ven har alt været her i nogen Tid, Hr. Dornton!

Harry. Min Ven? hvilken Ven?

Enken (pegende paa Dornton). Deres Ven, Præsten.

Harry. Præsten! — De — (vender sig, og seer sin Fader ved sin Side). Min Fader!

Enken. Hans Fader! (Pause.)

Dornton. Naa, Harry! hvorfor seer Du saa bleg ud? Det glæder mig, at Du er her — Din Ankomst, og den gjensidige Oprigtighed hvormed denne Dame og jeg har meddeelt hinanden vore Følelser, vil gjøre alle Omsvøb unødvendige — Nu forstaae vi hinanden.

Enken. Min Herre — jeg —

Dornton. O, Frue! kald ikke Deres Ord tilbage, lad os blive ved at sige vor Mening ærligt og ligefrem.

Enken. Men — min Herre — Hr. Dorntons Kjerlighed —

Dornton. Ha, ha, ha, — (ynkende hendes Vildfarelse) Kjerlighed, Frue!

Harry. Min Fader!

Dornton. Harry — jeg kjender Dine Bevæggrunde! Jeg skal aldrig glemme dem! Men Aarsagerne dertil ere ophørte.

Harry. Min Fader! — vogt Dem! Ingen falsk Medlidenhed! Tænk ikke paa den nederdrægtige Usling, der var Deres Søn; jeg foragter en Tilværelse der er kjøbt med Deres Ulykke.

Dornton. Harry! Faren er forbi.

Harry. Er dette — er dette Deres Alvor?

Dornton. Hr. Sulky er en brav Mand! hans rige Onkel er død, og han er eneste Arving. Vore Bøger ere ogsaa blevne efterseete, og overgaae langt vore Forventninger.

Harry. Taltaral!

Dornton. Her er Deres Penge, Frue.

Harry. Min Fader er reddet? Taltaraltalta!

Enken (grædefærdig). Ja, men — Hr. Dornton — min Herre!

Dornton. Jeg maa bede Dem, at modtage Dem.

Harry. Glæde, Enke! Glæde! Syng, istem Frydeskrig! Taltaraltal!

Enken. Jeg behøver ikke Pengene, min Herre! Lumpne Penge! (tvinger sin Graad) Og hvad det angaaer, som jeg sagde, endskjøndt De har ladet Milfort arrestere —

Harry (studser, betænker sig, og seer paa sit Uhr). Ha!

Enken. Det gjør mig ondt — jeg beder om Forladelse — Og dersom Hr. Dornton —

Dornton. Hvi taler Du ikke, Harry? hvor gaaer Du hen? (Harry gaaer hastig til Dornton.) Kom tilbage Harry. Bliv, siger jeg!

Harry. Jeg kan ikke blive! — jeg maa afsted! — Det gjelder minÆre. (gaaer.)

Dornton (forfærdet). Hans Ære! — Det gjelder hans Ære! — der, der, Frue! (byder hende Pengene.)

Enken. Nei, min Herre!

Dornton. For Djævelen, Frue! tag Deres Penge. (gaaer.)

Enken. Grusomme Behandling! — Troeløse Mandfolk — Blind! Dum! Jeg vil forsage og skye det hele Kjøn! (brister i Graad.)

Sjette Scene.

Enken. Jenny (lister sig ind paa Tæerne, som om hun havde staaet paa Luur).

Jenny. Frue! Frue! Hr. Goldfinch, Frue.

Enken. Ha! Hr. Goldfinch? — Var det det Du sagde Jenny? (oplivet) Hvor?

Jenny. Nede, Frue! Jeg overtalte ham til at komme op, men han er ganske haardnakket.

Enken. O! Kommer han? Jeg troer jeg vil tale med ham — Ja — jeg troer det.

Jenny. Jeg har altid sagt Dem, Frue, at jeg syntes bedst om Hr. Goldfinch.

Enken. Har Du?

Jenny. Men han siger, at han vil have Deres skriftlige Løfte i denne Aften, eller aldrig mere tale med Dem — jeg hører ham. (retter Fruens Paaklædning.) Frue! om De lagde lidt rødt her! — her omkring! Saa faae Deres Øine dobbelt Ild og Liv.

Enken. Gjør de? (gaaer.)

Syvende Scene.

Jenny. Goldfinch. Siden Enken.

Goldfinch. Hvor er Enken?

Jenny. Tys! Husk paa hvad jeg har sagt Dem. — Da det er for sildig at faae Kongebrev — saa gjør Dem sikker paa hendes Løvte — Vær ikke forsagt!

Goldfinch. Jeg forsagt. Jeg spiller saa længe jeg har Kjole paa Kroppen.

Jenny. Tys! (gaaer.)
(Enken kommer ind.)

Goldfinch. Her er jeg endnu engang, Enke!

Enken. Ah! Sværmer!

Goldfinch. Er De cureret for Deres Nykker?

Enken. Ja, Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Skal jeg endnu holde mig tre Skridt fra Livet?

Enken. De er uartig.

Goldfinch. Er jeg nu en Cavaleer?

Enken. De dræber mig.

Goldfinch. Seer De, Enke! jeg kjender Deres Streger — Skye! vil ikke lystre Svøben! Gaaer ud af Sporet! — løber durk! — Altsaa giv mig Deres Løvte.

Enken. Mit Løvte —

Goldfinch. Med Segl og Underskrivt.

Enken. Slemme Mand! — De skal ikke — jeg vil ikke lade Dem tyrannisere over et bankende Hjerte.

Goldfinch. Bank — hvad var det hun sagde?

Enken. De skal ikke bortstjæle Hymens Glæder.

Goldfinch. Hvad er det?

Enken. Ægteskabelige Henrykkelser!

Goldfinch. Ægte — hvad er nu det?

Enken. Gaae, paatrængende Menneske!

Goldfinch. O! hvad, De vil ikke?

Enken. Jeg vil aldrig tilgive Dem.

Goldfinch. Det er ude! (gaaer.)

Enken. Grusomme Mand!

Goldfinch. Det er ude!

Enken (falder). Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Det er ude!

Enken. De skal faae Løvtet.

Goldfinch. Oho! Naa, saa vender jeg om.

Enken. Barbariske Yngling! Kunde De forlade mig? Men jeg maae skikke Bud til Hr. Silky.

Goldfinch. Nei, nei, lad mig strax faae Løvtet! Jeg vil selv gaae hen til Silky.

Enken. Vil De, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Om jeg vil? — Jeg tager en Hyrevogn, sætter mig paa Bukken — Hyp, kjør til, — og farer saa afsted efter den gamle Slyngel! Jeg er huul! Kjender hver Tomme af Veien! Jeg er en Fyr for Enken! Det er af Jeres Folk!

Enken. Uforskammede Menneske! jeg bliver meget vred paa Dem.

Goldfinch. Jeg er her strax igjen!

Enken. Adieu! flye hurtig, Minuter!

Goldfinch. Men jeg maa først have Løvtet!

Enken. Jeg vil gaae ind og skrive det — Kom, Hykler! kom! (gaaer smægtende bort.)

Goldfinch. Det er en gammel Traver! Men jeg vidste nok, jeg skulde tage hende ved et Fif!

Ottende Scene. Goldfinch. Milfort.

Milfort. Ah! Charles! hvor er Enken?

Goldfinch. Enken er min.

Milfort. Din?

Goldfinch. Jeg er Fyren! Alting er sluttet — Galoperer nu efter den gamle Silky. (Vil bort ved ethvert Ord, men standses af Milfort.)

Milfort. Silky, siger Du?

Goldfinch. Jeg skal betale den gjerrige Hund 50,000 Pd. Men tys! Det er en Hemmelighed.

Milfort. Du raser!

Goldfinch. Jeg siger, han har hende paa Krogen! Hun kan ikke givte sig uden hans Samtykke.

Milfort. Men hvorfor ikke?

Goldfinch. Veed det ikke! Den hemmelighedsfulde gamle Hund vil ikke sige det. Han har faaet et Document, siger han — noget Skrevent.

Milfort. Virkelig?

Goldfinch. Ja — men det er altsammen en Hemmelighed! Nu bliver jeg høiere paa Straaet end før, Jack! Gaaer til næste Foraars Veddeløb; tager Dig med mig — Gaaer lidt ned til Beriderne — De veed Besked — de Fyre — Vi er med i Hemmeligheden — Vedder høit — 700 mod 500, at Favorite slaaer dem alle af Marken! — Top! — jeg holder det endnu engang! — Top! — Femdobbelt — nok engang dobbelt — Top! Top! — — De sætter afsted! — Perlen lunter — lader til at være mat — Veddemaalene stige høit! — Den taer dem — der hvidskes, at Perlen lammer — den humper efter — Veddemaalene stige høiere og høiere! — den taer dem — den lunter — de sætte an paa Sletten — arbeide op ad Bakken — de ere forbi første Maal — endnu er den kun den anden — Alle Vedderne ere i Hede! de gaae Side om Side! — Han giver den Tøilen — viser den Pidsken — flyver afsted som en Piil — Det er Fanden tage mig Commers — Hui! — Det er af Jeres Folk! (gaaer.)

Milfort. 50,000 Pund til Silky for hans Samtykke, fordi han har et Document, noget Skrevent. — Om det skulde være — det maa det — paa min Sjel! det er det! (gaaer.)

Niende Scene. (Runddelen i Hydepark.)

Harry (seer paa sit Uhr). Dornton.

Harry. Hvor længe skal jeg vente? — Jeg seer intet til Milfort — jeg skal hugge Ørene af Betjenten, hvis han har forraadt mig. (gaaer omkring.)

Dornton (aandeløs). Ah, Harry!

Harry. Igjen min Fader!

Dornton (pustende). Hvad bestiller Du her?

Harry. Jeg — jeg — tager frisk Luft.

Dornton. Det gjør jeg ogsaa — Du har indviklet mig i en smuk Sag — hvorfor er Du kommen her? (fatter sig pludselig) Hvor ere de Penge, Du fik af Enken? (et Ophold, i hvilket han frygter for Svar.) Hvor ere Pengene, Harry?

Harry (med Uvillie). Borte!

Dornton. Borte?

Harry. De fleste af dem.

Dornton. Og Dine Creditorer ere ikke betalte? (atter et Ophold) Og Dine Creditorer ere ikke betalte?

Harry. Nei!

Dornton (slaaer Hænderne sammen). Jeg formodede — jeg spaaede det! (Harry gaaer frem og tilbage.) Han har været i et Spillehuus, tabt alting, været i Klammerie, og kommer her for at gjøre en ulykkelig Ende paa en ulykkelig Tilværelse! (yderlig opbragt) O! hvem vilde være Fader!

Tiende Scene.

De Forrige. En Opvarter.

Opvarteren (seer sig omkring og bliver Dornton vaer). Med Tilladelse, min Herre — er Deres Navn Dornton?

Dornton. Jo det er.

Opvarteren. Saa gaaer jeg ikke feil. Hr. Milfort har sendt mig denne Seddel.

Harry (nærmer sig). Den er til mig.

Dornton. Hvoraf veed Du det, Harry?

Harry. Jeg er vis paa det — Jeg maa bede —

Dornton. Nu er det ikke Tid at gjøre Complimenter. (læser) "Bedste Harry! tilgiv mig min Udfordring; forglem den Uret, jeg har gjort Din Fader" — Mig? — "Jeg vil hellere underkaste mig enhver Ubehagelighed, end væbne min Haand mod Dit Liv — Jeg vilde kommet for endogsaa paa mine Knæe at undskylde mig, men jeg er bleven forhindret. J. Milfort." (staaer et Øieblik og sammenknuer Papiret) Hvorledes Harry! — Hvad? Hvad er det? — Siig mig — siig mig — er det ved at have betalt Milforts Gjeld, at Du har udgivet Pengene?

Harry. Ja!

Dornton (løfter sine foldede Hænder i Henrykkelse, for at takke; men undertrykker hastig sine Følelser). Men, hvorledes? har han gjort mig Uret? Hvordan? kom Du her for at slaaes med ham?

Harry. Min Fader — han — han talte ikke om Dem med den tilbørlige Agtelse. (Ophold.)

Dornton (fæster sine Øine paa sin Søn, til han ikke længere er i Stand til at tvinge sig; han skjuler dem med den ene Haand, og strækker den anden ud). Harry!

Harry (tager sin Faders Haand; men vender ligeledes Ryggen for at skjule sin Bevægelse). Min Fader!

Dornton (strider med sin Følelse). Harry! Harry! (Et Ophold.)

Harry. Gode Fader! lad os ile herfra for at trøste stakkels Milfort.

Dornton. Som Du vil Harry! Gjør med mig hvad Du vil — o hvem vilde ikke være Fader! (de gaae.)

Ellevte Scene. (Enkens Huus.)

Milfort og Sulky.

Milfort. Abekatten Goldfinch underrettede mig selv om, at Silky skal have 50,000 Pd. for sit Samtykke.

Sulky. 50,000 Pd.! Pokker! Saa maa den gamle Skurk være kommen i Besiddelse af Testamentet.

Milfort. Som de udentvivl have i Sinde at tilintetgjøre. Goldfinch kom nu

just med Silky. De ere inde hos Enken sjæleglade, og komme sikkert strax herhid for at afgjøre Sagen i Eenrum.

Sulky. Hvad er herved at gjøre?

Milfort. Vi maa skjule os her et Sted, og saa overraske dem.

Sulky. Jeg kan ikke lide at staae i Skjul, det er Bedragerie, og Bedragerie er en Skurks Tilflugt.

Milfort. Men det er ikke at undgaae! Vi kan ikke faae lovlig Bistand inden det er for sildigt! Her er to Kabinetter. Gaae De ind i det ene, jeg vil skjule mig i det andet. Vi vil faae at høre, hvad De tale om, og kan styrte løs paa dem i det rette Øieblik.

Sulky. Nu vel, naar det skal saa være! — Men det er en usel, elendig Tilflugt.

Milfort. Jeg hører dem komme. Skynd Dem! (De gaae ind i Cabinetterne.)

Tolvte Scene.

Silky. Enken. Goldfinch.

Silky. Ha, ha, ha! Jeg sagde Dem nok, at De vilde sende Bud efter mig, naar De havde mig nødig. Jeg vidste nok, at det vilde skee. Men, De er en lykkelig Mand, Hr. Goldfinch, og jeg er en lykkelig Mand; ja og De er ogsaa en lykkelig Kone. Vi ere allesammen lykkelige!

Goldfinch. Ih, for Satan! gamle Knægt! De har havt Fingre i Spillet i mangen smuk Streg i Deres Dage!

Silky. Ha, ha, ha, ha, ha, ha! Ja vist har jeg det. Jeg maa sørge for min Familie, Hr. Goldfinch!

Enken. Det er virkelig en lykkelig Hændelse. Deler De ikke min Henrykkelse, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Jo vist — Det er en snild Plan! Det er at være snu! Ikke sandt, Graaskjæg! det er at tage Tosserne ved Næsen?

Silky. Alting er oven i Kjøbet saa sikkert, saa hemmeligt. Jeg er saa fornøiet og saa lyksalig. Det tilhører os altsammen! Ikke en Sjel faaer noget at vide deraf, uden vi Tre.

Goldfinch. O jo — endnu een, Gamle.

Silky (forskrækket). Ei! hvem? hvem?

Goldfinch. Deres Fader — Belzebub!

Silky. Bevare os! Hr. Goldfinch, gjør mig ikke forskrækket.

Enken. Det er sandt, man maa tilstaae, at De er en slem gammel Skjelm, Hr. Silky — Men der er ingen Udkomme med Dem — Skynd Dem altsaa med Deres Document og Deres Udsugelser; thi vi vil virkelig være glade ved, at blive frie for Deres Selskab.

Silky. Naa, naa, jeg er færdig — jeg skal ikke længe forstyrre Deres forliebte Hastværk. Jeg er en Mand, som forstaaer Forretninger. Jeg formodede, hvorledes det vilde gaae, og har et lovligt Instrument her, som er allerede opsat med min egen Haand, og det vil bringe alt i Rigtighed saasnart De har sat Haand og Segl under det.

Enken. Men hvor er Testamentet!

Silky. O, jeg har det — lad os imidlertid først see, om vi ere sikkre. (lukker begge Dørene, vil begynde at læse, men seer sig omkring, bliver Kabinetsdørene vaer, og lukker dem omhyggelig og forsigtig.)

Goldfinch. De er nok gammel i Synden! Der er ingen Huul nok for Dem.

Silky. Ha, ha, ha, ha! troer De det, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Men jeg gad nok seet Dem paa Deres Dødsseng! (Der bankes et Slag i et af Kabinetterne.)

Silky. Ih Gud bevares! hvad er det?

Goldfinch. For Satan! det er underligt nok! — jeg troer han kommer for at hente Dem før Tiden.

Enken. Det var besynderligt!

Silky. Jeg forsikkrer, at jeg skjælver over mit hele Legeme!

Enken. Kom, kom, lad os faae Ende paa dette afskyelige Arbeide! — Hvor er Testamentet?

Goldfinch. Ryst dog ikke saadan, Menneske!

Silky. Nei, nei! — Underskriv først Gjeldsbeviset. (Enken og Goldfinch vil skrive, der høres et andet Slag.) Gud forbarme sig over mig!

Goldfinch. Jeg lugter Svovl.

Enken. Frels mig, Hr. Goldfinch!

Silky. Lysene brænde saa blaae. (Pause.)

Goldfinch. Hys! For Djævelen! det er ikke andet end en Kat i Kabinettet.

Silky. Jeg hørte det i begge Kabinetter.

Goldfinch. Ih, saa er der to Katte! — Kom, jeg vil skrive under — (Enken og Goldfinch underskriver Beviset.)

Silky. Hvor er Løftet?

Goldfinch (lægger det paa Bordet). Her er det!

Silky. Og her er Testamentet, som vi, for at alting kan være i Sikkerhed, strax vil overgive til Flammen. (Gaaer hen for at brænde det ved Lyset, der høres fire stærke Slag, et fra hver Dør, Silky studser, taber Lyset og river de andre over Ende. Stuepladsen bliver mørk.) Herren forbarme sig over os!

Goldfinch. Haarene reiser sig paa mit Hoved! (Der bankes heftig paa begge Kabinetsdørene og paa de andre Døre.)

Enken. Red mig, Hr. Goldfinch! Beskyt mig! ah! (skriger.)

Trettende Scene.

Sulky og Milfort (styrte ud af Kabinetterne, og bemægtiger sig Beviset og Løvtet; aabner saa Stuedørene, af den ene kommer Jenny ind med Lys, og af den anden Sophie, Harry og Dornton.)

Sophie. Bevare os Mama, hvad er der paa Færde?

Sulky. Hvor er Testamentet? (Silky kommer til sig selv og snapper det op.) Giv mig det, Du gamle Skurk; giv mig det strax, eller jeg dreier Halsen om paa Dig. (river det fra ham.)

Milfort. Ei, mine Herrer! I ere et smukt Par Kjeltringer.

Sulky. Og De virkelig en net Dame.

Enken. Tal ikke til mig, Menneske! — tal ikke til mig — jeg faaer aldrig min Forstand mere.

Harry. Hvad er der skeet, mine Herrer? Hvor kom det sig, at De alle vare indelukkede?

Dornton. Er De her, Hr. Silky?

Sulky. Ja, der er den ærlige, taknemmelige, venskabelige Hr. Silky, som, for at have en god Samvittighed og sørge for sin Familie, vil bedrage sine Venner, plyndre de Levende og rane de Døde.

Goldfinch. Gamle! Det er ude med Dem!

Sulky. Og der staaer den barnagtige gamle Coquette, som vilde bestjæle sin Datter, og lade sin Mands Søn døe i et Fængsel, for at hun kunde givte sig med den første Nar, hun kunde finde. (undersøger Testamentet.)

Goldfinch. Enke! der har De Deres Skudsmaal! Nu er Deres sidste Haab røget i Lyset!

Dornton. En ødelagt Spiller, opfødt i Dovenskab, Dumhed og Udsvævelse, hvis Riden, Veddeløben og Kjøren er forbi, hvis hele Skare af Heste, Hunde, Vogne og Daarligheder med det første maa sættes til Auction, er intet stort Tab.

Sophie. O nei!

Dornton. Jeg kjendte Deres Fader, min Herre; det er en Lykke for Dem, at han er død. Dersom De vil holde op med Deres nærværende Levemaade, og lægge Dem efter en Haandtering —

Goldfinch. Fanden i Vold med Haandtering! Hvem kommer til næste Foraars Veddeløb? Krydse dem og tage Luen fra dem. Syv mod fem, at De ikke kan sige, hvem der vinder. Jeg er for at leve og for at kiøre — Tærninger — Sex Es! — høieste Øine! — Fanden i Vold med Haandtering! Fjorten Esser — Baghaanden, og et heldigt Snit! — Jeg er en huul Broder! Det er af Jeres Folk! (gaaer.)

Sulky. Og nu, Frue —

Enken. Tie, Afskum! De lugter af Ondskab, Grusomhed og Forfølgelse.

Sulky. Nei, Frue! jeg lugter af Ærlighed. De afskyer Medicin, men De maa tvinges til at tage den — jeg har igjennemløbet Testamentet, og seer, at jeg har Magten.

Enken. Lad mig gaae Tølper! De er en vederstyggelig Person! jeg hader Synet af Dem, De har et Steenhjerte — et Steenhjerte, følesløse Uhyre, og jeg afskyer Dem. (gaaer.)

Sophie. Naa, De er et hjerteligt godt, gnavent gammelt Skrog; og jeg er vis paa, De tilgiver stakkels Mama! Vi bør alle tilgive og forglemme. Bør vi ikke, Hr. Dornton?

Harry (med Henrykkelse, seer paa sin Fader). Hører De hende, min Fader!

Dornton. Harry har fortalt mig om Deres uskyldige, rene og godtroende Hjerte — jeg holder af Dem, fordi De har kaldet mig en grusom, hæslig Mand!

Sophie (til Harry). Naa — Hr. Dornton, hvor kunde De —

Sulky. Harry! giv mig Deres Haand — De har et godt og ædelt Hjerte, men Deres Høimodighed havde skadet mere, end selv Deres Ødselhed. Nei, ingen Ulykke, ikke engang en tiggefærdig og ødelagt Fader, kunde retfærdiggjøre et saa ufornuftig Givtermaal.

Dornton. Og nu (til Sulky) min Ven!

Milfort. Min Fader!

Harry. Min —

Sulky. Ah, lad det nu være nok, hvis De vil have et Ord meer af mig i Aften. (vender sig om til Silky) Jeg hader Smiger.

Silky. Ah, Hr. Sulky, De er vred.

Sulky. Dette unge Menneskes uforstandige Ædelmodighed understøttede Dem i Deres Modgangsdage, og for at lønne Deres Befrier vendte De Braaden imod ham, som Slangen.

Silky. O! De er vred.

Sulky. Ja, og i min Vrede skal jeg sætte Deres Nederdrægtighed i sit sande Lys. Hyklerie, Falskhed og Bedragerie ere Deres Fortrolige; for at skjule Deres Gjerrighed fik De Folk til at troe, at denne Herre havde været Aarsag i, at Arrestordrene bleve udstædte, og at han havde gjort den lumpne Handling, som De nu staaer beskjemmet for. Men Creditorerne skal faae deres fulde Fordring.

Dornton. Det er billigt — Hør efter det værdige Hædersmand! og vær ærlig til Huusbehov, hvis De kan; saa vil alleting strax blive jevnet, og jeg haaber til alle Vedkommendes Tilfredshed.

Kjøbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

De væltede Vogne.

Syngespil i to Acter af Em. Dupaty, Musiken af Boyeldieu; oversat af Th. Overskou.

Personerne:

Dormeuil, en rig Godseier.
Elise, Agathe, Eugenie, } hans Broderdøttre.
Florville, en ung Pariser.
Le Rond, hans Onkel.
Armand.
Frue Melval.
Aurora de Glissenville, En Operasanger, En Procurator, En Copist hos Underfogden, } Passagerer med Diligencen.
Nicolas.

Handlingen foregaaer paa et Slot i Nærheden af Angers.

Förste Act. (En stor Sal).

Første Scene.

Dormeuil sidder ved et Bord og læser Journaler; Armand sidder paa den modsatte Side med en Bog i Haanden; Eugenie tegner; Elise og Agathe brodere; Florville iler fra den ene til den anden, hvidsker til dem og gjør dem sin Opvartning.

Dormeuil.

Hvor skjønne Ting man finder paa!
Geniets Flugt man høit beundre maa!
Hvor i Paris sig de Lærde kan skynde —
Man undres maa! Hver Dag man seer
Dem nye Opfindelser begynde,
Som hædre vil vor Tid, naar vi er ikke meer!
(han bliver ved at læse).

Florville, Armand, de tre Søstre (sagte).
Henrykt alting omkring sig han glemmer,
Naar han faaer en Journal fra Paris;
Alt hos ham den { skjønne / lumpne } Bye bestemmer,
Alt er godt, naar der det staaer i Priis!

Armand.
Han vist en Bagatel har sieleglad opdaget!

De tre Søstre.
Maaskee man i Paris nye Moder har optaget!

Florville (sagte).
De tre Gudinders Barm jeg troer, jeg har indtaget!

De tre Søstre.
Florville ganske sikkert veed
Om Moden i Paris Beskeed.

Elise.
O fortæl —

Florville.
Hvad? — min Elskovs vilde Smerte?

Agathe.
Kjender De — ?

Florville.
Dette himmelske Smiil?

Eugenie.
Saa siig mig dog —

Florville.
De har fængslet mit Hierte?

Elise.
De sikkert veed —

Florville.
Jeg tilhøre Dem vil!

De tre Søstre.
Enhver hans Væsen maa indtage!

Armand.
Ah, hvor den Nar dog Folk kan plage!

Florville (til den ene efter den anden).
O, hvem maa De dog ei behage!

Dormeuil.
Nei, nu har jeg ei hørt Mage!

De tre Søstre.
Siig os dog, hvad læser De der?

Dormeuil.
Det os altfor langt vilde føre;
Thi nu saa store Spring i Dannelsen de gjøre,
At den snart sig ei ligner meer.

Alle.
Lad os blot i Korthed høre,
Paa hvad Trin den kommen er!

Dormeuil.
Hør da til! — Der kommen er en Flok Osager,
Mamsell Sonntag man venter paa,
Homøopathiens Glands tiltager,
Gasbelysning man snart vil faae,
Og man med Damp, som før med Heste, kiører,
Har Damer, som kan spaae, og en Hund: Munito,
Der sig som Cavaleer opfører,
Og slaaer sin Herre — i Domino!
(holder op at læse og udbryder:)
Man skulde ikke troe, naar sligt man hører paa,
At Menneskenes Aand saa grumme vidt kan gaae!
For dem, som Kunsten ære,
Det Kors er tungt at bære,
Saadan bosat at være,
Langt borte fra sligt et himmelsk Sted!
Siig: mener De ei dette med?

Alle.
Jo, det vi alle mene med;
O Gud! det skjønne Sted!
Intet saa smukt jeg her i Verden veed!
(Dormeuil begynder atter at læse).

Florville (til Elise).
Hvor De kan nydeligt brodere!
De paa Talenter, Trylderske! er rig.

Elise (reiser sig og neier).
O, jeg be'er! De kun smigrer mig!

Florville (til Agathe).
Jeg kan Dem ikke modstaae mere!
(til Eugenie)
Et Blik af Dem — og jeg er lykkelig!

Agathe og Eugenie (neiende).
O, jeg be'er! De kun smigrer mig!

Dormeuil
(reiser sig saavelsom hans Broderdøttre).
Hør nu til! see her er Modejournaler!

Armand (med et Blik paa Florville).
Den Laps affskyeligt skaber sig!

Dormeuil (læser:)
Man Navarinobaand kan faae,
Om høie Hæle stærkt man taler,
Med Kamascher nu Damer gaae;
Forlorent Bryst, samt Snørliv, Muffedise,
Dertil et Knebelsbart, er Petitmaitres Pynt,
Mens de Skjønne sig at vise
Med Ridetrøier har begyndt;
De engelsk Taille ved Corset sig skaffe,
Og Modecouleuren er Giraffe!
Dog er Opfindelsernes største Ziir —
Gjæt engang —

Alle.
Nu vel!

Dormeuil.
Straahatte gjort af Papiir!!

Alle.
Til Dannelse, Moerskab og Lære,
Ingen Bye jeg saa ypperlig veed!
For dem, som Kunsten ære,
Det Kors er tungt at bære,
At leve saa langt fra sligt et Sted.

Dormeuil. Nu, min kjære, elskværdige Florville! min Ven, min kjære Ven! geneer Dem ikke. Efter Frokosten har Enhver sin fuldkomne Frihed. Vi forlade Bordet for, hver efter sin Smag, at fornøie os med Kunster, Videnskaber eller hvad enhver selv finder for godt. Jeg veed, De gjør meget af Jagten; mine Hunde, mine Harer, mit hele Jagtpersonale staaer til Deres Tjeneste — men kom tidligt hjem — vi spille et Partie Billard før Bordet, o, jeg er en Mester! — og i Aften musicere vi, jeg spiller Pianoforte som en Professor! — Efter Concerten venter jeg Dem til en Lhomber, som De, efter hvad De siger, tracterer med glimrende Finesse. — He! he! det er et pariser Udtryk. — Nu, vi ville faae at see!

Florville. Vel, min Herre! vel, vi ville faae at see! Tør jeg imidlertid spørge Dem om min Vogn snart er sat istand?

Dormeuil. Nei, min Ven! min kjære Ven!

Elise (sagte). Saameget destobedre!

Dormeuil. Jeg har den Lykke, at have meget duelige Haandværksfolk her omkring; men naar de faae et Arbeide, som de kan gjøre paa to Dage, saa beholde de det i fjorten, og der er jo ikke noget at gjøre ved den Ting; thi det er ligesom i Paris.

Florville. Det er kun fordi jeg frygter for at misbruge den forekommende Gjæstfrihed —

Dormeuil. Aldeles ikke, min Ven! aldeles ikke! jo længere De bliver hos mig, destomere glæder De mig og mine Broderdøttre med. En Pariser! o, bevares, man er hundrede Gange mere lykkelig end ellers, man bliver hundrede Gange mere smigret! Spørg kun Elise.

Elise. Oh, Herr Florville! det er vist, at —

Armand (sagte). Den Coquette! med hvilke Øine hun seer paa ham.

Florville. Jeg anbefaler mig da, Herr Dormeuil!

Dormeuil. Farvel, min Ven! min kjære Ven! Lad mig see, at De morer og fornøier Dem, det beder jeg Dem om. Jeg er aldrig glad uden Folk morer sig hos mig.

Florville (sagte idet han gaaer). More mig! med disse smaae Landsbyegjæs!

Anden Scene.

De Forrige (uden Florville).

De tre Søstre. Han er indtagende!

Dormeuil (til Armand). Han er indtagende!

Armand (med indædt Ærgrelse). Ja, indtagende!

Dormeuil. Og jeg skulde lade hans Vogne sætte istand? — Det skal jeg nok tage mig i Agt for! — Naa, mine Damer! hav nu den Godhed at beskjæftige Eder med Kunsterne, eller bær Omsorg for Huusholdningen; thi seer I: Talenter! — o der er intet, som overgaaer Talenter — det er ved dem jeg har gjort mit Slot til Provindsens Paris — (Til Armand) De er et Stykke af en Lærd, De maa søge Tidsfordriv i mit Bibliothek; der kan De gruble over Deres græske Philosopher, Horats og Virgil — jeg seer aldrig i dem; men jeg har dem allesammen i Bibliotheket, for Yndere. Jeg vil læse mine Journaler til Ende og gjennemløbe mine Breve. Kom, mine Damer! (Han gaaer ud med Agathe og Eugenie).

Tredie Scene.

Armand. Jeg beder, at De vil skjænke mig et Øiebliks Samtale, Jomfrue!

Elise. Min Herre! min Onkel har befalet mig at følge ham; desuden har jeg allerede erklæret Dem, at jeg ikke elsker Dem mere; derfor beder jeg, at De lader mig gaae.

Armand. Meget vel, Jomfrue! som De behager! De elsker mig ikke mere? De vil gaae? — jeg vil ikke holde Dem tilbage — Jeg vil gaae bort fra Dem — men nei! jeg bliver og forlader Dem ikke før De har sagt mig Grunden til denne besynderlige Forandring.

Elise. Det var urigtigt, at jeg elskede Dem uden min Onkels Tilladelse.

Armand. Det er ikke Grunden, Jomfrue! jeg er vis paa, De har andre.

Elise. Nu vel, elsk heller ikke mig mere; følg mit Exempel!

Armand. Ja, jeg forsikkrer Dem, jeg skal følge Deres Exempel! — O, naar jeg kun vil, saa er jeg nok istand til —

Elise (gaaer). O Gud, jeg troer min Onkel kommer!

Armand. O nei, Jomfrue! det er kun et Paaskud; Deres Onkel kommer ikke.

Elise. Men han kan komme, Herr Armand! han kan komme; og jeg gaaer. (gaaer).

Fjerde Scene.

Armand (alene). Den Utaknemmelige! den Troløse! Hun har aldrig været ude af Provindsen, derfor er den lille Coquette saa indbildsk over, at en ung Sprадebasse gjør hende sin Opvartning! Oh, lad nogen herefter komme til mig og raabe paa de parisiske Skjønnes Ubestandighed — jeg vil ikke modsige dem, det er vist —

> Med flygtigt Sind Pariserinden
> Omskifter tit sin Elskovs Træl;
> Hun flagrer luunefuld, som Vinden,
> Seer i Forandring kun sit Held;

Men om de Skjønne i hele vort Rige,
Og jeg troer overalt, som her,
Hvad Troskab angaaer, man kan sige:
At fra Paris de alle er!

De indbildt Kloge os tilraabe:
Til paa Landet og vælg en Brud;
Kun da I huusligt Held tør haabe;
Der slukkes Troskabs Ild ei ud! —
Men spørg hver Ægtemand i vort Rige
Og hver en Elsker fjernt og nær,
Og om de Skjønne vist de sige:
At fra Paris de alle er!

Hvad skal jeg imidlertid gjøre? Hvad vil Enden blive? Hvormed skal jeg, som ikke har nogen Formue; men derimod en Kurv fra Elise, sætte mig i Yndest hos Herr Dormeuil, som virkelig er en yderst agtværdig Mand og Artigheden selv; men som af den naragtigste Grille sætter sin Stolthed og høieste Ære i, ikke at sætte Priis paa andre end Parisere, skjøndt han selv boer midt i Provindsen? Tør jeg nu vove at underrette ham om en Følelse, som han ikke kan billige? — Han kommer alt tilbage! Jeg vil skjule min Smerte for ham og søge at glemme den; thi Haabet om at lindre den er forsvundet for evigt.

Femte Scene. Armand. Dormeuil.

Dormeuil. Samme Retter paa Bordet, som i Paris! paa samme Tid, som i Paris! dækket paa samme Maade, som i Paris! I kan, for en Sikkerheds Skyld, spørge Jer for hos Herr Florville, naar han kommer tilbage.

Armand. Paris og aldrig andet end Paris! Folk paa Landet ere dog ogsaa undertiden saa naragtige —

Dormeuil (kommer ind). Ah, er De der, min unge Ven? Jeg søgte Dem. Ikke saasnart havde jeg gjennemløbet mine Breve, før jeg ilede afsted, for at fortælle Dem en Nyhed, som vil henrykke Dem.

Armand. O, Herr Dormeuil! for Øieblikket veed jeg kun een, der kunde henrykke mig, og den tør jeg ikke vente at høre af Dem.

Dormeuil. Og hvorfor ikke? Har jeg et Ansigt, der spaaer ilde? — De maae vide, jeg har altid noget Behageligt at fortælle; hvad Nyheder angaaer, saa fortæller jeg aldrig nogen ubehagelig — og hvis jeg selv opfinder nogle — det kan jo ligesaavel engang imellem hænde mig, som det hænder i Paris — saa er det altid de allerfortræffeligste. Den jeg nu har at fortælle, vil fortrylle Dem. Endskjøndt De er født i Provindsen, saa elsker De dog de smukke Damer, ikke sandt?

Armand. Den Smag har jo hele Verden.

Dormeuil. Jeg især! Jeg kommer da for at underrette Dem om den unge og smukke Pariserinde, Frue Melvals Ankomst.

Armand. Virkelig? — (sagte) Hvilken Lykke!

Dormeuil. Før hun blev Enke saae jeg hende ofte i Angers hos Deres salige Herr Fader, hendes fortræffelige Formynder; hun har nogle Forretninger her i Egnen og giør mig den Ære at opholde sig paa mit Slot i nogle Dage. Nu, jeg troer, at De er ganske henrykt derover?

Armand. Ah, Herr Dormeuil! Det er en særdeles interessant Kone.

Dormeuil. Som De, efter hvad jeg seer, elsker høit.

Armand. Og hvem maa ikke elske hende? Hun forener den største Delicatesse i sine Følelser og Udtryk med den meest levende Munterhed. Det er en elskværdig Galning, fuld af Forstand, ligesaa god, som aandrig, ligesaa klog, som overgiven; der er mange unge Damer i Verden, som man anseer for Tosser og som ligne dette Portrait.

Dormeuil. Fortræffeligt! — fortræffeligt! — O, jeg har alt opdaget det Hele — det kostede mig kun en Minut.

Armand (sagte). Og i hele otte Dage har han ikke kunnet opdage, at jeg tilbeder Elise!

Dormeuil. Har De ellers Deres Grunde til at glæde Dem over hendes Ankomst, saa er jeg ikke mindre henrykt derover. Hele min jordiske Lyksalighed bestaaer i at see Parisere hos mig; de underrette mig om alle de Forandringer, der foregaae i Politiken og Sæderne. Paa Øieblikket danner jeg mig efter dem. Tre Dage efter at Draisinerne kom i Brug i Paris humpede alle mine Folk, store og smaae, afsted paa disse hjulbenede Heste nede i Haven — kort sagt, jeg gjør mit Slot til en Skole for hele Provindsen. Man veed desuden, at jeg her har forenet alle Fornøielser, og at jeg stedse har det meest glimrende Selskab — takket være Pariserne, som vise mig det Venskab at vælte ved Enden af min Lystskov.

Armand. Hvorledes? De takker dem, der vælte?

Dormeuil. Ja, min Ven! min unge Ven! jeg har kun havt den Lykke at see Dem en Uges Tid, derfor veed De ikke hvormegen Aarsag jeg har dertil. Seer De, jeg er saa lykkelig, at der her tæt ved er den meest forbandede Vei af Verden, og det er ikke en af de mindste Behageligheder ved mit Gods. Herr Amtmanden er saa artig imod mig, at han aldrig lader den gjøre istand — meget naturligt, han kjører den aldrig. Næsten hver Dag vælter her en eller anden Vogn. I forrige Maaned væltede to Diligencer

to Droscher og en Landauer. Jeg tilbyder de Reisende min Hjælp — de vælte i Sandet — aldrig nogle Saarede, ikke andet end et lille Stød, et forslaaet Sidebeen, Bagateller! — Jeg viser dem den største Omhyggelighed, og paa den Maade har jeg altid det allerbehageligste Selskab.

Armand. En herlig Maade at forskaffe sig det paa.

Dormeuil. Herlig! — Man kommer kjørende, man kantrer — man behøver Vederqvægelse eller Lægemidler, man maa have sin Vogn sat istand. De veed, at jeg er en Vært af første Qvalitet! Jeg har det bedste Hjerte, de bedste Senge, det bedste Bord! Man dandser, synger, musicerer, og det hænder sig ofte, at de, der have allermeest Hastværk, tilsidst slet ikke tænke paa at tage bort igjen.

Armand. Det er meget fortræffeligt! men undertiden maa De dog ogsaa træffe paa Folk —

Dormeuil. O, hvad det angaaer, saa har jeg havt den overordentligste Lykke!

I mit Huus Apollo troner,
Hans Dyrker velkommen er!
De sødeste Trylletoner
Henrykke Hierterne her!
Jeg saae i mit Musatempel
Mangen Dyrker af de Ni:
En herlig Digter, for Exempel,
De sjeldneste Musici! —
Jo, det var Musici!!
En paa Fløite for os spiller
Et yndigt Bmol af Duval
I smeltende, søde Triller,
Som den klagende Nattergal!
Nu Clarinetten mig gjæster,
Nu en Fagot, nu en Hobo, —
Ja tænk! her var en Trompeter — ha! en Mester! —
Gid her vælted et heelt Orchester,
Hvor af Glæde da jeg loe!
Den slette Vei er min Lykke!
Men complet heldig jeg er,
Gjør Skjæbnen sit Mesterstykke
Og Mamsel Sonntag vælter her!!
I mit Huus Apollo troner, ꝛc. —
Gjængen knak ifjor paa en Kane,
Tænk Dem! — vor første Acteur,
Midt paa sin glimrende Bane
Gjorde Culbute for min Dør!
Med den Sandhed han agerte
Han os gjorde reent confuus,
Da Orest han declamerte,
Dybt han rystede mit Huus —
Uh, jeg hørte for mit Øre
Helvedes Slangers hvidslende Lyd — —
Snart vi Skuespil opføre,
Snart gier vi Concert — o hvilken Fryd!
I mit Huus Apollo troner, ꝛc. —

Armand. Det er meget behageligt for Kunstnerne, som vælte!

Dormeuil. Meget behageligt, ogsaa for dem! Der er kun een Ting, som gjør mig ondt; jeg holder saa meget af den italienske Musik; hvad det er Skade at den italienske Opera aldrig reiser! Ah, maaskee det kan skee endnu!

Armand. Det er da ogsaa paa den Maade Herr Florville er kommen hertil?

Dormeuil. Ja, min unge Ven! En skjøn Aftenstund fandt jeg hans Vogn i Grøften. Jeg saae den komme langt borte — jeg ilede til Hjælp og var med at slæbe en Modeherre af allernyeste Udgave ud af Vognen — ikke mindste Skramme! Han siger sit Navn, jeg kjender det, kjender hans Familie; han er paa Tilbagereisen fra Nantes, hvorhen han havde gjort en Reise for sin Fornøielse.

Armand. For sin Fornøielse?

Dormeuil. Ja vist, for at modtage en Arvepart. De kan begribe, at jeg modtager ham med al den Opmærksomhed en Pariser, hans Uheld og hans Arv kan gjøre Fordring paa — jeg tager ham med til mit Slot, hvor jeg haaber at beholde ham længe, om jeg ikke kan lænke ham dertil for stedse.

Armand (levende). Hvorledes, Herr Dormeuil! det er Deres Hensigt — at give ham Elise?

Dormeuil. O Himmel! min Ven! min unge Ven! — Det tænkte jeg ikke paa; men De har Ret. — Hvilket Glimt af Haab!

Armand. O Gud! hvad har jeg gjort!

Dormeuil (omfavner ham). Hvor jeg er Dem forbunden! Og man siger, at disse Provindsmennesker have ingen Ideer —? Min Ven, min fortræffelige Herr Ven!

Armand. Herr Dormeuil! jeg siger ikke —

Dormeuil. Om Forladelse! min Broderdatter bliver givt med et ypperligt Menneske, og jeg fængsler en Pariser hertil, som fordobler Behagelighederne paa mit Gods. Havde De ikke været, havde jeg ladet ham reise; ja — hvis De, De ikke havde været! Derpaa gjenkjender jeg Deres Forstand, Deres Venskab. (omfavner ham) Hvor jeg er Dem forbunden!

Armand. Men maaskee Jomfrue Elise føler noget for ham —

Dormeuil. Tvertimod! — jeg har allerede lagt Mærke til Ord — Blikke —

Armand. Men, Herr Dormeuil! hvorfor har De dog saadan en Forkjærlighed for alt, hvad der kommer fra Paris? thi det er dog vist —

Dormeuil. Hvorledes? Er Paris ikke de skjønne Kunsters Oplagssted, Underværkernes Hjem, Universets Middelpunkt; men ikke Anjous, destoværre! —

Armand. Troer De ikke, at Folk i Provindserne ogsaa have deres Fortjenester?

Dormeuil. Jo, det er skikkelige Folk; men de har ikke dette Indtagende, jeg veed ikke hvad.

Armand. Troer De ikke, at man i Provindserne ligesaavel forstaaer at elske, som i Paris.

Dormeuil. O jo, men Provindsernes Kjærlighed har ikke den Duft af Galanterie —

Armand. Og at endeligen Mændene i Provindserne ere —

Dormeuil. Om Forladelse; men hvilken Forskjel i tusinde andre Punkter! O, havde De, som jeg, gjort to Reiser til denne eneste Bye — o! — Hvorfor have dog de mægtige Forhold fjernet mig fra denne Bye, jeg, som elsker den saa inderligt —! Men jeg holder mig skadesløs derfor saa godt jeg kan — Gud velsigne min Vei! Foruden Frue Melval venter jeg ogsaa nogle andre elskværdige Indbyggere fra Hovedstaden i Dag.

Armand. Og hvem?

Dormeuil. Det veed jeg ikke; men Diligencen kommer her forbi Klokken fem, og jeg smigrer mig med —

Armand. Og jeg, som ikke tænker derpaa! Hvad om Frue Melval vælter paa Deres afskyelige Vei?

Dormeuil. Vær De ganske roelig! Dersom hun kjørte forbi min Port, ja saa vilde jeg ikke indestaae for noget — men nu kommer hun ikke til det gode Sted paa Veien.

Armand (sagte). Han kalder det et godt Sted paa Veien!

Sjette Scene. De Forrige. Elise.

Elise. Onkel! Alt er færdigt til Frue Melvals Modtagelse. Hele Landsbyen er i Anmarsch, Pigerne med Bouqvetter, Karlene med Bøsser.

Dormeuil. Hvor hun skal blive modtaget! — Imidlertid, kom herhen, mit Barn! og siig os et Par Ord om, hvad Du tænker om Florville. — Elsker Du ham?

Elise. Men De veed nok, Onkel! at man forbyder os at sige, hvad vi tænke i den Henseende.

Dormeuil. Det er godt nok til dagligt Brug. Men siig mig, hvorledes finder Du ham? — indtagende, ikke sandt?

Elise. Men, Onkel —

Dormeuil. De seer, min Ven! det er ikke mig, som lægger hende Ordene i Munden —

Armand. Men, Herr Dormeuil! hun har jo ikke sagt noget.

Dormeuil. Nei, men det er jo tydeligt nok! Er det ikke sandt, at Du ikke har noget høiere Ønske, end at blive hans Kone?

Elise. Onkel!

Dormeuil. Naa, er det nu tydeligt? — Jeg har gjættet det! — Det er Armands Forslag; det er ham, der har givet mig Ideen til dette Giftermaal. Du kan takke ham derfor.

Elise. Hvad, det er ham?

Dormeuil. Ganske vist! Det er det vakkreste unge Menneske —

Elise (stødt). Saa kan jeg ikke andet, end være henrykt derover —

Dormeuil. Tal dog! — Hun er henrykt! Der seer De! det vidste jeg nok!

Armand (sagte). Jeg qvæles!

Elise (sagte). Hvor det var klogt gjort af mig, at jeg holdt op at elske ham.

(Man hører nogle Skud).

Syvende Scene.

De Forrige. Eugenie. Agathe.

Dormeuil. Hvad hører jeg? Det er vor Pariserinde! Jomfruerne behage at forføie sig til deres Toilette, og jeg vil gaae ned for at modtage hende i Spidsen af mit hele Huus.

(gaaer med Eugenie og Agathe).

Elise (stiger op paa en Lænestoel ved Vinduet). Hun stiger ud af Vognen! O, hvor hun er smuk! Efter allernyeste Journal! Hvilken Elegance! Alle Karlene stille sig op ved Trappen, Onkel giver Tegn. (Skud).

Armand. Men hvad er det? Han lader hende modtage med Geværskud.

Elise (stiger ned af Stolen). Vi maae pynte os saa smukt vi kan. Det er dog Skade, at Herr Florville ikke er tilstæde for at vi kunne raadføre os med ham.

(hun gaaer).

Ottende Scene.

Armand (ene). Jeg kan ikke længer holde det ud her! Jeg er ude af mig selv, jeg er rasende! Men Frue Melval kommer! jeg vil betroe hende min Sorg, lide taalmodig og sætte mit hele Haab til hendes Raad og Venskab.

Niende Scene.

Armand. Dormeuil. Frue Melval. Nicolas. Bønderfolk.

Chor.

O, velkommen vær
Til Gjæstfrihedens Sæde!
Kunde den, vi har kjær,
Vi blot fængsle ved usminket Glæde,
De forlod os ei meer!

Dormeuil.

Ja, kunde den, vi har kjær,
Vi blot fængsle ved usminket Glæde,
De forlod os ei meer!

Frue Melval (til Bønderne, idet hun sætter sig).

Mig fryder Eders Glæde!
Her lyksalig jeg er!
(til Dormeuil)
De seer, at nu som før jeg tænker:
Det Tempel Muser dyrkes i
Ei Kunstens Ven taer kold forbi!

Dormeuil.

Forbi? — Ah, hertil et magisk Baand
Dem lænker!

(Han gjør en Gebærde som om en Vogn væltede).

Chor af Bønderne (som byder hende Blomster).

Kunde blot ved vor Glæde
Vi Dem fængsle for evigt her,
Bort De drog ei meer
Fra Gjæstfrihedens Sæde!

Frue Melval (giver Blomsterne til Armand, som sætter dem i en Vase, der staaer tæt ved ham). Deres Godhed rører mig meget! — Men, paa min Ære! De gjorde mig ganske forskrækket ved Deres Skyden.

Dormeuil. Aa, den skulde have været meget stærkere; men vi havde ikke Tid dertil. — Ah! det er altsaa den nyeste Façon paa Hatte? — Nydeligt! nydeligt! nydeligt! — Men jeg beder Dem endnu engang at undskylde. Man har ladet Dem kjøre ind ad Sideporten, og jeg havde befalet at man skulde aabne Porten i Hovedindkjørselen; det er den brillanteste Indkjørsel af Verden, ganske som De seer St. Cloud!

Frue Melval. O, Herr Dormeuil! er ikke enhver Vei god, naar den kun fører os til dem vi holde af?

Dormeuil. Altfor artigt! Men Vei og Vei, det er to, her hos os. (sagte) Paa min Ære! det havde været skammeligt, om jeg havde ladet den Kone vælte. (høit) Tusinde Gange om Forladelse! — Kom hid, Nicolas! der er ikke faldet Draabe Regn i otte Dage. Lad strax den store Vandkumme fylde, om Du saa skal tømme Karrene i Hønsegaarden. — Her have vi en Leilighed til at gjøre et Forsøg med mit Springvand, mit Vandfald og min Flod —

Frue Melval. Ah! De har et Vandfald?

Dormeuil. Som ikke endnu har været brugt. De skal see min engelske Park — De troer, De staaer midt i Tivoli. Min Flod mangler ikke andet end Vand; men jeg har allerede Broen og vi skal med det allerførste have en Dampmaskine.

Armand. Som i Paris!

Dormeuil. Nei, min Herre! som i Chaillot! Det er noget De ikke forstaaer! (sagte) Disse Herrer fra Provindsen —

Frue Melval. Det er fortræffeligt!

Dormeuil. Medens vor fælles Ven holder Dem med Selskab, vil jeg ile afsted for at see om Deres Værelser ere satte istand! (til sine Folk) Orangerierne, Drivhusene ogsaa videre, skal strax lukkes op — og i Aften ville vi have det meest udsøgte Selskab, Fredsdommeren og Toldforvalteren, — to charmante Mennesker — som aldrig have været ude af Provindsen, det er sandt; men som til Punkt og Prikke kjende Paris af mine Fortællinger, af den store Grundtegning, som hænger i Spisesalen, af Merciers Malerier, af Lommepanoramer og andre Læsebøger og som hver Dag læse Modejournalen, Litteraturbladet og den politiske Brevtaske.

Melval. Det beviser deres Forstand!

Dormeuil. Jo, vi have Folk her i Anjou! Ja, vi have i dette Øieblik endsogsaa en ung Pariser! — A propos, har man noget Nyt i den litteraire Verden? — Gaaer det noget fremad med Børsen og med det nye Slot? — Det kan vi jo siden tale om — For Resten, byd, befal; De er hjemme her! Her kan Damerne gjøre hvad de vil, ligesom i Paris! Med Deres Tilladelse! (kysser hende paa Haanden). Jeg er hos Dem paa Øieblikket! Følg med, Allesammen! (de gaae).

Tiende Scene. Frue Melval. Armand.

Frue Melval. Den gode Herr Dormeuil! altid sværmer han for Hovedstadens Underværker! Nu vel, min kjære Armand! De gjætter formodentlig Grunden, hvorfor jeg er reist til Anjou.

Armand. Herr Dormeuil har sagt mig at vigtige Forretninger —

Frue Melval. Utaknemmelige! det er alene for Deres Skyld, jeg er kommer her.

Armand. For min Skyld?

Frue Melval. De skriver mig for otte Dage siden til, at De tilbeder Jomfrue Elise Dormeuil, at hun elsker Dem; men at De ikke tør bede om hendes Haand, fordi Deres Formue kun er ringe! Faa Penge, megen Kjærlighed, saaledes gaaer det som oftest. Men Deres Fader var min Formynder og han har viist mig store Tjenester. Den bedste Maade, hvorpaa man kan afbetale sin Gjæld til Faderen, er at arbeide paa Sønnens Lykke. Damerne, jeg siger ikke jeg, udføre hundrede Indfald af Kjærlighed, jeg vil udføre et af Venskab, og som et Lyn, flyver jeg fra Paris, dets Fornøielser, mine Tilbedere, og jeg havde nogle meget indtagende, som jeg bragte til Fortvivlelse. Hvilket Offer! Med et Ord, jeg reiser med Posten Nat og Dag for at bevæge Herr Dormeuil til at skjænke Dem Elises Haand! Deres Fader var rig, Lykken har behandlet Dem grusomt, det er Frugten af dens Ubestandighed; man har fra Arilds Tid paastaaet, at den er et Fruentimmer og, hvis jeg kan, vil jeg holde Dem skadesløs for al den Uret mit Kjøn tilføier Dem.

Armand. Jeg gjenkjender Dem paa dette Sprog! Men det er ikke alene fra Herr Dormeuils Side, jeg frygter Vanskeligheder — min Onkel i Paris har nu i to Maaneder plaget mig, for at jeg skal komme til ham. Min Kjærlighed har bundet mig til dette Sted; jeg har ikke engang kunnet beslutte mig til at svare ham og nu har han i sit sidste Brev,

som han har adresseret til Angers, hvor han troer jeg opholder mig, truet med at gjøre mig arveløs.

Frue Melval. Intet andet; vær De rolig, vi skal nok bringe alt i Orden. Lad os imidlertid tale om Deres Lykke, Deres Kjærlighed. Nu, min kjære Ven! man tilbeder Dem da?

Armand. Nei, Frue! tvertimod; man elsker mig ikke mere!

Frue Melval. Hvorledes! jeg har neppe faaet Tid til at ile herhid med Postheste og saa er det alt forbi; det gaaer jo ikke hurtigere i Paris.

Armand. Jeg troer, at hun for Øieblikket elsker den afskyelige Pariser, som Herr Dormeuil talte til Dem om, og som til min Ulykke har været saa klog at vælte ved Enden af Lystskoven for nogle Dage siden.

Frue Melval. En smuk Debut, naar man vil erobre et Hjerte.

Armand. Det er en meget farlig Spradebasse! han mangler ikke en vis Aandrighed og forstaaer til Grunden at ødsle med den glimrende Sniksnak og det galante Smigrerie, som er i Mode i Paris. Ubekymret om Mandfolkenes Roes, søger han ikke andet end Fruentimmernes Bifald. Han er, kort sagt, hvad de i Paris, som man siger, kalder en Hexemester; han har gjort Hovedet forrykt paa Onklen, han har gjort Hovederne forrykte paa Broderdøttrene, og jeg frygter meget for, at han ender med ogsaa at bringe Uorden i Deres.

Frue Melval. Vær De kun rolig; det er ikke den Slags Hexemestere, der fortryller en fornuftig Kone. Han har berøvet Dem Elises Hjerte, det er nødvendigt, at De atter maa erobre det. — Munter, min Ven! frisk Mod! — Ah, min Herr Forfører! vend De Deres Vaaben imod os andre Fruentimmer, som forstaae at forsvare os, naar vi ville, det er billigt! det er rigtigt! det er retfærdigt! men at søge at forføre en lille troshjertig Landsbyeglut, som ikke veed, hvad Deres smukke Ord ere værd, hvad Deres Tilstaaelser gjælde —! Vær De rolig, min Ven! jeg er kommen for at see Dem givt; jeg vil, at man skal elske Dem, og man skal komme til at elske Dem. Siig mig blot først, ganske oprigtigt, troer De, at jeg i faa Øieblikke kan gjøre Een fortumlet i Hovedet?

Armand. Man har vist allerede sagt Dem, at hvad det angaaer —

Frue Melval. Ja vist; men Tilbedere smigre altid.

Armand. De kan være vis paa Seieren.

Frue Melval. Nu destobedre! Jeg giver efter for min dobbelte Tilbøielighed: Skjelmerie og Venskab. For at tjene Dem, vil jeg i Dag spille en Coquette — Aldrig har jeg følt mindre Medlidenhed med en Elsker; thi jeg kan sige Dem, Deres Rival vil tilbede mig. Hvilken Leilighed til at holde en Spradebasse for Gjæk og gjøre en brav ung Mand lykkelig. Søg blot, at pirre hans Indbildskhed lidt; roes mig lidt for ham; kan De det? Resten skal jeg nok sørge for. Iil afsted og see om mit Værelse er færdigt og mine Piger tilstede — vi maae have en fuldstændig Seier og jeg tør ikke forsømme noget.

Armand. Jeg forlader Dem og vil med det samme see, om Deres Herr Florville er kommen hjem fra Jagten. (gaaer).

Ellevte Scene. Frue Melval (alene).

Florville, siger han? Hvad — det skulde være den unge indbildske Herre, som mere end een Gang har søgt at vise mig Opmærksomhed og som jeg altid har undveget. Jeg har to, tre af mine fortroligste Veninder at hævne paa denne Troløse. — Nu det vil blive et Hovedslag! — Med Munterhed vil jeg udvikle al det qvindelige Skjelmeries Styrke! Ah, hvor min naturlige Smule Coquetterie her skal gjøre mig en ypperlig Tjeneste. Lad mig imidlertid see — hvad vil han sige? og hvad skal jeg svare ham?

Mod min Fiende hans egne Vaaben jeg vender;
Jeg, i Kjærligheds Kamp, nøie Taktiken kjender;
Men en Plan læǵges maa til hans visse Ruin —
Ja — jeg vil prøve først hans Rolle og min!
— Engel! min bittre Jammer
Jeg for Din Fod fremstammer!
Du Elskovs vilde Flammer
Har optændt i mit piinte Bryst! —
— For Haab ham nu at give,
Jeg maa forvirret blive
Og med usikker Røst
Ham svare bly og naiv med kunstlet Lyst:
— Mig de Qvaler De her beskriver
Forbauser vel; men ei henriver,
Aldrig jeg mig hengiver
Et saa tryllende Bedrag! —
— Bønhør —! — nei! nei! De kun spøger! —
— Bønhør mig — o mig beklag! —
— Mig at bedrage De søger;
Tal ei om denne Sag;
Thi fast jeg bliver! —
— Jeg knæler — og evig jeg i Trældoms Lænker
Her i Støvet sukke skal,
Naar blot ved et Ord Du skjænker
Mit Hjerte Lindring i dets Qval! —
— De elsker mig? — Ha! til Gravens Bred!
Tilsværg mig det — — Modtag min Eed!

Hvorledes min Herre! De sværger, at De elsker mig! — O, jeg sætter min Ære til Pant derpaa! — Virkelig, min Herre! Deres Ære? Jeg føler da, at det er umuligt —

O, nei, nei, nei! — De mig vist bedrager!
Vogt Deres elskende Sjæl;
Thi det kun mig behager,
At lee ad Amors Træl!

Tolvte Scene. Frue Melval. Armand.

Armand. Herr Florville vil strax være her; han kommer just nu tilbage fra Jagten. De kan gaae denne Vei til Deres Værelse.

Frue Melval. Bliv De, for at forberede ham til vor Sammenkomst.
(hun gaaer ud paa høire Side).

Trettende Scene. Florville. Armand.

Florville (sætter sit Gevær bort idet han træder ind). Det er besynderligt, ingen af de unge Piger ere her for at tage imod mig, som sædvanlig. (til Armand) Ah, om Forladelse! jeg saae Dem ikke. Nu, min Ven! De vilde da ikke lade Dem friste til at gjøre et Jagtpartie med mig?

Armand. Jeg vilde heller —

Florville. Ah, jeg veed det — og De har udentvivl gjort en fortræffelig Fremgang i Deres Hjertes Anliggende medens jeg har været borte? Veed De vel, hun er ikke ilde, denne lille Elise, Deres Tilbedede? Jeg troer, det vilde ikke være let at erobre hende fra Dem. Og De elsker hende endnu stedse høit, som det synes —

Armand. Jeg gjør Ingen Regnskab for mine Følelser.

Florville. De har Uret! Jeg fortæller mine til hele Verden.

Armand. Lad os tale om andre Ting.

Florville. Hvad! man fornærmer Dem ved at tale om Deres Beherskerinde? Man har altid henrykt mig, naar man har talt om mine.

Armand. Da De slet ikke haster med at klæ Dem om, skulde jeg næsten troe, at De ikke veed, at her nylig er kommen en indtagende Dame hertil, en Dame fra Paris.

Florville. Virkelig! Men det er et Mirakel, en stor Lykke! Og hun er uden-tvivl —

Armand. Ung, smuk, talentfuld og aandrig; hun angiver Tonen overalt, lægger tusinde Tilbedere for sine Fødder, og saa har hun en Forstand —

Florville. Og De kalder hende?

Armand. Frue Melval.

Florville. Hvorledes! Jeg har ofte seet hende i vore Cirkler; man anseer hende som et af disse Phænomener —

Armand. O, hvad det angaaer tør jeg dristigen opfordre den snedigste Forfører til, at forsøge at bringe hende til at vakle.

Florville. Den snedigste Forfører! Men jeg troer, De opfordrer mig.

Armand. Ih, Dem saagodtsom enhver anden.

Florville. Jeg er ikke den, der roser mig selv! Jeg har i lang Tid søgt Leilighed til at gjøre Cour til hende, og hvis De vil vædde med mig, at jeg inden Aften skal høre en Tilstaaelse af hendes Læber —

Armand. Jeg troer, at De formaaer meget; men De maa tillade, at jeg tvivler.

Florville. Nu, vi ville faae at see!

Fjortende Scene.

De Forrige. De tre Søstre.

Elise. Ah, De er dog kommen tilbage, Herr Florville?

Florville. God Morgen, mine Damer! (til Elise) Altid smuk! (til Agathe) Jeg har ikke tænkt paa andet end Dem paa Jagten! (til Eugenie) Hvor det glæder mig at see Dem igjen! (sagte) Hvor De har pyntet sig for min Skyld.

De tre Søstre. Hvorledes finder De vor Pynt?

Florville (sagte). Efter en Mode der er tre Aar gammel! (høit) O, De ere nydelige! (sagte) De ere saa klodsede. —

De tre Søstre. Hvor han er elskværdig!

Florville (til Armand). Altsaa opfordrer De mig.

Armand. Ja vist!

Florville. Vel, jeg skal vise mig i den udsøgteste Dragt, med den meest moderne Tournure!

De tre Søstre. Hvad, De vil gaae?

Florville. Kan jeg blive hos Dem i en saadan Dragt? (til Elise) Jeg kommer snart tilbage! (til Agathe) Jeg tilbeder Dem! (til Eugenie) Deres Kiole er nydelig! Adieu, mine Damer! (gaaer).

Elise. Hvad Herr Florville er vranten i Dag! — Herr Armand! fortæl mig dog hvorfor —

Armand. Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, Jomfrue! Det var urigtigt af mig at elske Dem; nu givter De Dem, og det sømmer sig ikke længer, at jeg tillader mig at sladdre med Dem.

Elise. Ja, ja! nu vil hverken den ene eller den anden høre mig.

Femtende Scene.

De Forrige. Dormeuil.

Dormeuil. Herlige Nyheder, min Ven! herlige Nyheder, og et nyt Galanterie af min gode Lykke!

Alle. Hvad da?

Dormeuil. Jeg trængte til nogle Gjæster, der kunde forskjønne den Fest, som jeg vil give Frue Melval; Diligencen fra Paris skal kjøre her forbi til sit Bestemmelsessted, og —

Alle. Den er væltet!

Dormeuil. Paa den lykkeligste Maade af Verden. Ingen Saarede — Det Hele er altsaa til at lee af! Jeg stod langt borte og saae hvorledes den ene Passageer gik efter den anden, saa det var

en Lyst at see paa. — Kjære Børn! send paa Øieblikket nogle af mine Folk ned til dem, for at de paa mine Vegne kan tilbyde dem alt hvad de befale.

Elise. Ja, Onkel!

Agathe (til Eugenie). Hvad om der kom endnu nogle elskværdige unge Mennesker?

Eugenie (til Agathe). Det vilde være ypperligt!

Dormeuil. Saa gaaer dog, Børn! gaaer dog! (Søstrene gaae).

Sextende Scene. Dormeuil. Armand.

Dormeuil. Min Ven! alt forener sig ret, for at opfylde mine høieste Ønsker! Men det er ikke nok, at De har givet mig Ideen til at give min Broderdatter med Herr Florville; De kan begribe, at jeg ikke paa nogen anstændig Maade selv kan tilbyde ham hende. De, som vor fælles Ven, maa —

Armand. Jeg, Herr Dormeuil? Nei, aldrig —

Dormeuil. De maa! De kan jo lade den lykkelige Idee fødes i ham, som i mig — De forstaaer mig — en nydelig Rolle — en Vens — en oprigtig Vens Rolle.

Armand. Den er virkelig meget smigrende.

Dormeuil. Er den ikke? De afmaler ham alle Elises gode Egenskaber, med mit Gods i Baggrunden, efter min Død — tre hundredetusinde Franks i Medgift i Forgrunden — Hæ! — troer De at tre hundredetusinde Franks —

Armand. O, Herr Dormeuil! for mig vilde Elises Haand alene —

Dormeuil. Ja, for Dem; det er noget andet! De er Philosoph! fire, fem tusinde Livres om Aaret vilde være nok for Dem; men en Pariser! Er De tilfreds med de trehundredetusinde Franks?

Armand. Ja, min Herre! ja!

Dormeuil. Det fortræffelige Menneske! Men jeg synes, jeg hører de Reisende; lad dem træde herind medens jeg iler afsted, for at give Befalinger desangaaende.

Armand. Jeg vil strax gaae ud til dem! (iagte) Jeg vil heller udrette dette Ærinde end det andet. (gaaer).

Dormeuil. Saa skynder Jer, Børn! Hvor ere I dog henne? Bindsler til dem, der have saaret sig, et Glas Vand til dem, der befinde sig ilde, og Middagsmad til dem, der befinde sig vel. — De Dage Diligencen kommer, har jeg altid en halv Snees Couverter i Baghaanden.

Final.

Afsted, dem at complimentere,
Som med Besøg vil os artigst beære!
(løber dem imøde).

Aurora (udenfor).
Til Hjælp! til Hjælp! det bli'er min Død!

Syttende Scene.

Dormeuil. De tre Passagerer. Aurora. De tre Søstre. Tjenere.

(Aurora er understøttet af Dormeuil og de tre Søstre og fulgt af Tjenere og Havekarle, som bære to store Puder, adskillige Bylter, Æsker, Ridiculer o. s. v. Man lader hende lugte til Hovedvand; hun synker mat om paa en Lænestol, hvori hendes Puder ere lagte).

Dormeuil og De tre Søstre.
Hvor besynderlige Fagter!
Og løierlige Dragter!

De tre Passagerer
(kaste deres Vadsække og Reisetøi paa Gulvet).
De fordømte slette Veie,
Her Arm og Been jeg næsten brød.
Vor Gascogne bedre eie;
Der faaer man ei saa slemme Stød!

Dormeuil.
Hvad, Gascogner? — Fordømte slette Veie!

De tre Passagerer og Aurora.
Jeg troer det Skibbrud bli'er min Død!
(der bringes dem Viin).

Aurora (til Dormeuil).
Jeg be'er betænk, den lumpne Diligence
Væltede over mig med Folk og Alt!

Sangeren.
Jeg frygter, jeg har tabt min nye Cadence,
Eller at Skrækken har min Stemme qvalt!
Ut, re, mi, fa, so, la!

Dormeuil og De tre Søstre.
Ha! ha! ha! ha! ha! ha!

Aurora, Procuratoren og Copisten.
Den gamle Vise nu han skraaler;
Det er et hæsligt Vræl!
Vi ei det taaler!

Dormeuil.
Det morer mig ret vel!

Aurora.
Han strax skal tie!

Procuratoren og Copisten.
Skrig alle paa engang:
End den Satans Sang!

Dormeuil, Aurora, De tre Søstre.
O, musikalsk han er til Grunde!

Dormeuil, Aurora.
Ja, hans Skala man høre kunde!

Sangeren.
Det svære Stød
Skamfeerte vist min Ridderdragt.

Aurora.
Min stakkels Fugl er død,
Og mine Hunde ødelagt!

De tre Søstre.
Hvor de Narre støie og larme,
Nu han fikkert bander sin Vei!
Aldrig før vi blev tracteret
Af en Postvogn saa borneret,
Saa ugalant den før sig viste mod os ei!

Dormeuil.
Hvor de Narre støie og larme,
Denne Gang jeg maa bande min Vei!
Aldrig før jeg blev tracteret
Af en Postvogn saa borneret,
Et saadant Slæng den før mig bragte ei!

Alle Passagererne.
Aldrig risquerer jeg Been og Arme
Meer paa saa forbandet Vei!
Thi jeg før blev ei tracteret
Af en Postvogn saa borneret,
Paa den Maneer jeg reiser ei!

Attende Scene. De Forrige. Armand.

Armand. O, Herr Dormeuil! De vil forundre Dem! Jeg gik ned til Vognen; Postkarlen gik og søgte om en Passageer, som var rullet ned fra Vognhimlen hen i en Pøl; jeg iler hen til den og finder, — hvem troer De vel?

Dormeuil. O, Herre Gud! Det er vel endnu en Gascogner?

Armand. Det var min Onkel, som jeg hundrede Gange har talt med Dem om, og som vilde til Angers for at opsøge mig. Hvis han ikke var bleven hængende i en Tornebusk, var han styrtet midt ud i Vandet.

Dormeuil. Hvilket lykkeligt og besynderligt Møde.

Nittende Scene. De Forrige. Le Rond.

Le Rond. Uf! hvilket Fald! — Hvor er Herren i Huset?

Armand. Her, kjære Onkel!

Le Rond. Det maa jeg, min Sjæl, sige, min Herre! De har en fortræffelig Vei!

Dormeuil. De er altfor artig! Hvilken Lykke, at vor kjære Armands Onkel er stegen af lige udenfor min Port.

Le Rond. Naa, det kalder De at stige af!

Dormeuil (til Armand. Siig nu, at min Vei ikke ogsaa har sin gode Side.

Le Rond. Kan være! Min Side har ikke truffet dens gode Side.

Dormeuil. Gud være lovet! Det er da just ikke at see paa Dem.

Le Rond. Ikke meget! — Men træffer jeg den Kjæltring af en Postfører —

Procuratoren. Det er Dem, min Herre! som var Skyld i, at vi kantrede.

Le Rond. Hvad, var det mig?

Sangeren. Ja, min Herre! naar man har tre Mands Vægt, saa skal man ikke flyve op paa Vognhimlen.

Copisten. De skal komme til at give Bøder for Tab og Svie, min Herre!

Le Rond. Aa Snak, spøger De? Jeg tager Herr Procuratoren til Vidne paa, om jeg kunde holde det ud i Vognen? Hele det bageste Sæde var næsten besat med Madame Glissenville, som der staaer.

Dormeuil. Glissenville?

Aurora. Ja, min Herre! Aurora Prudence Vertu Glissenville, født Bois-Rosé, boende i Paimboeuf.

Le Rond. Madamen havde fire Hovedpuder, to Hunde, en Poppegøye, og jeg veed ikke hvormange Ridiculer. Vi vare sex og jeg hedder Le Rond! De behage her at see mit Udseende. Naar man kjører Fod for Fod vil man tage sig en Luur. Madamen skreg hvert Øieblik: Ah! Gud bevares! vi vælte! Postkarl! vi vælte!

Aurora. Naa, skeete det ikke ogsaa tilsidst?

Le Rond. Jeg kunde ikke holde det ud længer; jeg tog Flugten op paa Vognhimlen, men midt i den deiligste Drøm —

Fortsættelse af Finalet.

Jeg som en Visk, et Fandens Stykke,
Ved første Stød — bans! — blev kastet ned.
Min Maves Runding var min Lykke,
Jeg rulled som en Blok afsted!
Jeg troer, min Sjel! den gamle Kiste,
Paa den hele nedrige Vei,
En saa deilig Fart skjød ei,
Som min Krop i Luften viste!

Dormeuil (til Passagererne).
For at De gæste mig her,
Jeg forbunden Skjæbnen maa være!

Le Rond.
Men ikke jeg! nei, paa min Ære!

Dormeuil.
Jeg har ei den Ære, at vide, hvo De er.

Le Rond.
Jeg skal alle strax præsentere;
Her seer De en Jurist.

Procuratoren (buffer).
Ja, jeg, min Herre! er Jurist.

Le Rond.
Og her er en Copist.

Copisten (buffer).
Ja, Underfogedens Copist!

Le Rond (peger paa Sangeren).
Herren synger!

Sangeren (buffer).
Ja, jeg synger!

Dormeuil.
Og Madamen —

Le Rond.
Hun græder!

Aurora (neier).
Ak, ja! jeg græder!

Le Rond.
Og paa min Herr Neveu jeg skjænde vil;
Thi ikke smukt det Knægten klæder,
Sin gamle Onkel ei at skrive til!

Aurora.
Jeg opsøger en fræk Bedrager.

Procuratoren.
Jeg bivaane skal et Forhør.

Copisten.
Jeg efter falden Dom til en Udpantning tager.

Sangeren.
Jeg er vidtberømt, som Sanger og Acteur!
Et glimrende Ry mig ledsager!
Hør engang min smagfulde Sang,
Hør min Stemmes tryllende Klang:

Aurora, Procuratoren, Copisten.
Saa skraal ei meer!

Sangeren (med mange Roulader).
"Sørgende Nattergal klager —"
(han kan ikke tage g, og efter flere forgjæves Forsøg udbryder han i komisk Smerte):
O, nu har jeg, vor Herredød! tabt mit g!

Alle.
Ak! det bedrøveligt er,
Hvis ei De finder det meer!

Dormeuil.
Hvor pudseerlig han er!

Sangeren.
Hvis Geet reent er borte —
Udsigterne er sorte!

Alle.
Jo, nu staaer han der!

Dormeuil (høitideligt).

Deres Tab vi beklage,
Til Iis det gjør vort Blod;
Men styrk nu Deres Mod
I en Seng, som er god,
Og en Viin, som kan smage?

Passagererne (indbyrdes).

Hvad, en Seng, som er god?
Og en Viin, som kan smage?

Dormeuil.

Til Sengen eller Bordet,
Hvorhen vil helst De gaae?
De selv det vælge maa!

Alle.

Til Bordet!!
Vi vil tage Dem strax paa Ordet.
Herlig Mad, herlig Viin,
Er Sorgens bedste Medicin,
Er {Dem / os} den bedste Medicin!!

Anden Act.

Første Scene. Le Rond. Armand.

Armand. Jeg beder Dem, Onkel! dæmp Deres Vrede, og tænk paa, at Kjærligheden er min Undskyldning!

Le Rond. Hvad for noget, unge Herre! Dæmpe min Vrede, da hans Kjærlighed nær havde brækket Halsen paa mig.

Armand. De sagde nylig til Herr Dormeuil, at De ikke mere følte noget efter Faldet.

Le Rond. Det er sandt! siden jeg har spiist til Middag føler jeg ikke mere til noget, undtagen lidt over Lænderne og saa lidt i Siderne —

Armand. O, det har intet at betyde!

Le Rond. Hvad? intet at betyde? Det var en smuk Passiar, den! — Endskjøndt jeg for Resten er opbragt, saa vil jeg dog tilgive Dig af et godt Hjerte, hvis Du kan være saa lykkelig, at faae Herr Dormeuils Broderdatter til Kone. At dømme efter Slottets Udseende, Værtens Characteer og det fortræffelige Middagsmaaltid, saa er jeg overbeviist om, at det er et overordentlig passende Partie for Dig; thi jeg skal sige Dig — Du har ingenting! Det er sandt nok, at jeg engang vil gjøre Dig til en rig Mand; men jeg bliver aldrig Vidne til det Gode, jeg vil gjøre Dig.

Armand. Hvorledes det?

Le Rond. Fordi Du ikke arver min Formue før efter min Død.

Armand. Jeg beder Dem kun, at anvende Deres Veltalenhed hos Herr Dormeuil, for at faae ham til at frafalde de Fordomme, han nærer til Herr Florvilles Fordeel.

Le Rond. Da det ikke koster mig noget, saa vil jeg gjøre det med Fornøielse. Jeg er intet Barn — Du skal blive til Din Tid kommer; men Du kan være vis paa, at jeg i Alt, undtagen hvad Penge angaaer, skal vise mig imod Dig som en sand Fader.

Armand. Hvilken Høimodighed!

Le Rond. Jeg maa da sige Dig, at jeg ønskede, Du skulde komme til Paris, fordi jeg vilde overlade Dig mit Embede.

Armand (levende). Hvorledes, kjære Onkel?

Le Rond. Jeg gidder ikke havt mere med det at bestille; jeg vil slaae mig til Rolighed.

Armand. Et Embede i Paris! Det er noget, som vil være mig til den overordentligste Nytte hos Herr Dormeuil.

Le Rond. Destobedre! Kom nu og følg mig til det Værelse, som er bestemt for mig.

Armand. Jeg har allerede ladet Deres Tøi bringe derhen; denne Vei, Onkel! (Le Rond gaaer).

Anden Scene. Armand. Dormeuil.

Dormeuil (holder Armand tilbage). Armand! min kjære Armand!

Armand. Herr Dormeuil!

Dormeuil. Min Ven! jeg har for Øieblikket Deres Hjælp høiligen nødig hos Elise. Tænk Dem, hun betænker sig paa at indgaae det omtalte Giftermaal.

Armand. Er det muligt?

Dormeuil. O, jeg er saa vred! At miskjende Deres og min gode Omsorg for hende, i en saadan Grad! De har Venskab for hende; jeg beder Dem, end Deres Værk, og gjør Dem Flid for at vise hende alle Fordelene ved denne Forening.

Armand (sagte). Han giver mig altid nogle herlige Commissioner!

Dormeuil. Nu kommer hun! Lad os nu begge to i Forening see at bringe hende til Fornuft, hvad den Sag angaaer.

Armand. Tillad, at jeg først viser min Onkel til hans Værelse.

Dormeuil. Ih, intet er billigere! gaae, men kom snart igjen.

Armand (sagte). Hun betænker sig? o, det er Kjærligheden, som endnu taler til hendes Hjerte! (gaaer).

Tredie Scene. Dormeuil. Elise.

Dormeuil. Naa, min kjære Pige! har Du overtænkt Sagen?

Elise. Men, kjære Onkel! hvorfor haster De saameget?

Dormeuil. Hvorfor? Fordi man maa benytte den glimrende Leilighed medens man har den. Troer Du, at der hver Dag kommer Parisere og vælte her? Spørg Armand! han vil nok fortælle Dig, hvor urigtigt Du handler i ikke at bestemme Dig.

Elise. Hvorledes, Onkel! han bifalder da for Alvor —?

Dormeuil. Om han bifalder det? Ih,

det er jo ham, der har paataget sig Underhandlingerne. Han viser en Iver derfor, som er ophøiet over alle Lovtaler, og som jeg vil stræbe at belønne, ved paa min Side at understøtte den Kjærlighed, han bærer til Frue Melval.

Elise. Han elsker Frue Melval?

Dormeuil. Han er rasende indtaget af hende, og Du kan begribe, hvor fordeelagtigt det maa være for ham, at give sig med en Pariserinde.

Elise (sagte). Den Troløse! Nu vel, han elsker hende, lad ham ægte hende.

Dormeuil. Hvad Dig angaaer, saa tænk, for Himlens Skyld, paa, hvor lykkelig Du bliver ved Dit Giftermaal med Herr Florville.

Veed Du vel, hvad Paris en Kone skjænke kan?

Elise.

Nei! nei! nei!

Dormeuil.

Nei? nei? nei?
Saa hør til! — Hun, som Dronning, kan trone
Og under hendes Krone
Den første Undersaat, er altid hendes Mand!

Elise.

Hun, som Dronning kan trone 2c.

Dormeuil.

Der Moden venlig hæver,
Med Troldomskraft, Din Glands!

Elise.

Der Moden venligt 2c.

Dormeuil.

Dig Glæder huldt omsvæver,
Du bærer Seirens Krands!

Elise.

Mig Glæder huldt omsvæver 2c.

Dormeuil.

Fra Fest til Fest Du iler
Og ved hver, som Dronning smiler!

Elise.

Fra Fest til Fest jeg iler 2c.

Dormeuil.

Der skydes mangen Piil
Mod Dig af Amors Koger!

Elise.

Der skydes mangen Piil 2c.

Dormeuil.

Man hver Dag glimre vil,
Og hver en Nat man vaager!

Elise.

Man hver Dag glimre vil, 2c.

Begge.

Ja, saadant er Konens Lod i Paris!
O, det er et jordisk Paradiis!

Elise.

Mit Liv jeg der kan nyde —

Dormeuil.

Dit Liv Du der kan nyde —

Elise.

Paa hvad Maneer jeg vil?

Dormeuil.

Paa hvad Maneer Du vil.

Elise.

Dag og Nat ved Spil
Og Sang og Dands jeg kan mig fryde?

Dormeuil.

Dag og Nat ved Spil 2c.

Elise.

Jeg min Smag følge kan,
Tiden til Fryd anvende.

Dormeuil.

Der aldrig nogen Mand
Tør paa sin Kone skjænde!

Begge.

O, saadan er Konens Lod i Paris!
Det er et jordisk Paradiis!

Fjerde Scene. De Forrige. Aurora.

Aurora (udenfor). Mit Værelse, mit Værelse og min Seng!

Dormeuil (til Elise). Gaae ud og sørg for, at Madamens Værelse bliver sat istand. (Elise gaaer).

Aurora (kommer). Ah, min Herre! er De der?

Dormeuil. Jeg synes, at Madamen nu seer meget vel ud.

Aurora. Meget vel, min Herre? Synes De? og det uagtet mit Uheld.

Dormeuil. Jeg har den Ære, at være Deres Tjener. Nogle meget nødvendige Forretninger fordre min Nærværelse. (sagte). Jeg vil holde mig langt borte fra den Gamle og give Befalinger til at Diligencen bliver gjort istand saa snart som muligt. (gaaer).

Femte Scene. Aurora (alene).

Han synes, at jeg seer vel ud! Endelig har jeg dog truffet et artigt Mandfolk! Men hvad det er for en Reise! Det er en Malstrøm det Paris! Man siger, at de følsomme qvindelige Skabninger kunne der finde tusinde Elskere for een — Hvis det var sandt, vendte jeg da tilbage derfra? Hvor jeg er at beklage! I min Alder er Tabet af en Elsker ikke let at erstatte.

Er man een Snees Aar,
En venlig Mage let kan findes,
Men til to Snese Aar —
Thi jeg er to Snese Aar,
Og maaskee endnu en fem Aar —
Kun Faa vil gjerne bindes!
Det Modne man forsmaaer!
Ak, Tiden ei kan vindes,
Den raaber hvor man gaaer:
Hun er to Snese Aar!
Ak, og med Smerte nu jeg mindes,
Jeg er halvhundred Aar
Og vel endnu fem til sex Aar!

Men det er meget ulykkeligt! ja, det veed Gud det er!

Med de tyve Aar
Ei Skjønhed flygter; — men forsvundet
Er mit tyvende Aar,
Ja, mit tyvende Aar,
Ak! — endog mit tredivte Aar!
Men Amor huldt har bundet
Til Gratie evig Vaar,
Og Moden, har jeg fundet,
Forjager en halv Snees Aar —
Det gjør to Snese Aar!
Skjønhed i Hjertets Ild er grundet,
Ved Ilden fragaaer
Altsaa ogsaa ti Aar!
Ja — vel endnu en fem til sex Aar! —
Og nu er jeg kun tyve Aar.

Jeg vil altsaa ikke fortvivle; men slaae mig til Roe! (sætter sig ned).

Sjette Scene.

Aurora. Florville (i en meget elegant Paaklædning).

Florville. Det er uden Tvivl Frue Melval! — Man maa gjøre et Angreb! — Frue! tillad at jeg iler med at gjøre Dem min Opvartning — O Gud!

Aurora (retter paa sin Paaklædning). Hvad seer jeg? et ungt Mandfolk! — Han iler — han vil gjøre mig sin Opvartning —

Florville. Hvad for noget? Det er den smukke Kone?

Aurora (sagte, reiser sig). Han siger: smukke Kone! Men hvor jeg seer ud! Gud bevares?

Syvende Scene. De Forrige. Nicolas.

Nicolas. Madamens Værelse er færdigt.

Aurora (til Nicolas). Saa det er færdigt. (til Florville). Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, min Herre! (sagte). Hvis mine Pynteæsker bare ikke ere knuste — Hvor han er smuk! (til Florville). Jeg kommer paa Øieblikket igjen; lad Tiden ikke falde Dem lang.

Florville. Aldeles ikke, Frue! Aldeles ikke!

Aurora. Ah, nu beklager jeg ikke, at jeg er væltet! (til Nicolas). Følg mig hurtigt! (De gaae).

Ottende Scene. Dormeuil. Florville.

Florville (ene). Skulde man vove at spøge med mig? Man fortæller mig, at Frue Melval er her og saa lader man mig træffe paa saadan en bedaget Dame.

Dormeuil (udenfor). Ah, fortræffelige Løier! fortræffelige Løier!

Florville. Hvad? fortræffelige Løier?

Dormeuil (kommer ind). Ah, min kjære Florville! De skal komme til at lee — Apropos, har De seet den unge Pariserinde?

Florville. Hvad? Det halve Aarhundrede, som gik herfra nu?

Dormeuil. Nei, det er en gammel Fjante, som er væltet med Postvognen. — Denne Gang er jeg blevet narret! Som sædvanligt ventede jeg Mennesker — det vil sige, charmante Mennesker, som De! Jo vist! tænk Dem, der kommer en heel Colonie af Gascogner.

Florville. Det er fortræffeligt! De med Deres umættelige Lyst til at faae Folk til at vælte —

Dormeuil (sagte). At give ham med min Broderdatter! Hvilken Idee! hvilken Idee! (høit). Giv mig Deres Haand, min kjære Ven! Giv mig Deres Haand!

Florville (sagte). Hvor hans Godhed for mig tager til! (høit). Herr Dormeuil! jeg føler —

Dormeuil (sagte). Han føler —! Armand har talt med ham! (ryster Florvilles Haand); Det er en stor Glæde for mig, min Ven! det er en stor Lykke.

Florville. Og for mig med, Herr Dormeuil! (sagte). Jeg veed ikke, hvad han mener!

Dormeuil. Og for Dem med!! Saa har den kjære Armand da talt med Dem om — De forstaaer mig — om —

Florville. Ah, om Frue Melval.

Dormeuil (ryster hans Haand). Vist ikke, om mit Project — at — at —

Florville. Om Deres Project —?

Dormeuil. Ja —

Florville (sagte). Fanden tage mig, om jeg forstaaer ham!

Dormeuil (sagte). Armand har ikke sagt ham noget? Hvorover fornøier han sig da?

Niende Scene.

De Forrige. Armand. (siden) De tre Søstre. Frue Melval.

Armand (til Dormeuil). Herr Dormeuil! jeg har ledsaget min Onkel og er nu til Deres Tjeneste.

Dormeuil. Men, kjære Ven! De har jo ikke ladet et Ord falde til Florville, om —

Armand. Jeg venter kun paa et beleiligt Øieblik.

Elise (kommer med sine Søstre). Kjære Onkel! Hjulmanden siger, at Diligencen kan først blive færdig om to Dage.

Dormeuil. O Gud hjælpe mig! jeg kommer til at beholde mine Gascogner!

Florville. Men min Herre! denne Frue Melval, som jeg flere Gange har seet —

Dormeuil. Ah! De kjender hende. (Man hører Frue Melval spille Harpe i et tilstødende Værelse). Stille!

Florville. Hvad hører jeg?

Dormeuil. Det er hende.

Armand. Lad os høre!

Dormeuil (gaaer henimod Døren). Bravo, bravo, smukke Frue!

Frue Melval (træder ind). Hvad De har hørt mig? Jeg troede jeg var ene og prøvede Harpen, som De har været saa artig at sætte ind i mit Værelse.

Dormeuil. Tillad, at jeg forestiller Dem Herr Florville, et fortræffeligt ungt Menneske, som siger, han har den Ære at kjende Dem.

Frue Melval. Virkelig? — Hvorledes det er Dem, min Herre?

Florville. Min naadige Frue! jeg velsigner Hændelsen, som har ført mig til dette Slot!

Frue Melval (med Betydning). Troer De, at jeg er mindre glad over et Møde, som jeg var langt fra at vente?

Florville (sagte). Hun har allerede tidligere bemærket mig, det er jeg forsikkret om.

Armand (sagte). Herligt! Samtalen begynder alt at udvikle sig.

Florville. Hvormeget er jeg ikke Herr Dormeuil forbunden — Hidtil har jeg ikke været saa lykkelig at see Dem, naadige Frue! uden omgivet af en opmærksom Klynge, og naar man, som De, forener Ynde, Udvortes —

Dormeuil. Det er meget sandt, hvad Herr Florville bemærker — Ynde, Udvortes og Talenter forenede med hinanden, det er — uden Tvivl — ja — det er ganske vist. — Ellers hører jeg, De har ikke forsømt Musiken — o! den skaber stedse mit Livs skjønneste Timer. Jeg vil lade Dem høre de Fremskridt min Broderdatter Elise har gjort — hun synger efter den bedste Skole i hele Anjou — det er mig selv, som underviser hende.

Frue Melval. Saa, Elise er ogsaa musikalsk?

Dormeuil. Ah, det skal De faae at høre, og jeg haaber, at hun selv i Paris — Nu, mit Barn! tag Din Yndlingsarie —

Elise (sagte). Gid hun maatte finde, at jeg synger smukt, blot for Florvilles Skyld.

Armand (sagte til Frue Melval). Han lader hende glimre for min Medbeiler og De taaler det?

Frue Melval (sagte til Armand). Lad De mig blot sørge for det.

(Elise synger et stort Recitativ).

Frue Melval (standser hende). Jeg beder meget om Forladelse, Jomfrue!

Elise (sagte). O Gud! hun afbryder mig i min smukkeste Passage og det i Florvilles Nærværelse.

Frue Melval. Hvorfor vil De synge disse store gamle franske Arier?

Florville. Rigtigt! for Øieblikket hører det til den gode Smag at synge Ord, som de ikke forstaae, der høre derpaa, og undertiden heller ikke de, der synge dem.

Dormeuil. De har Ret! Vi forsøge os ogsaa undertiden i la Capriciosa, le Cantatrice villane, la placida campagna og Tanti palpiti, ligesom i Paris! Det er ikke fordi jeg jo hælder lidt til deres Mening, som troe, at den franske Musik har ogsaa sine Fortjenester, og at Gretryerne, Mehulerne, Dalayracerne, Cherubinerne og Boyeldieuerne, hvorvel de ere franske, ogsaa ere ret pene Componister; men Moden! Moden! Man maa altid følge Moden, og hvad der er Brug i den store Verden. Imidlertid har jeg, for at jevne Striden, ved det sidste Dilettantmøde, opfundet en nye Maade: jeg lod dem synge nogle af vore gamle Arier med italienske Ord, og saa skreg de: Bravo! Bravo! saadan Musik kan dog kun Italienere skrive! — Det er sandt, Italienerne ere dygtige Karle — men naar man har Arier at holde imod dem, som: "Min kjælne Lire klinger!" og "Jeg ved Maanens Skive, for mit Hjertes Ven!" —

Florville. Ha! ha! ha! "Jeg ved Maanens Skive!" De spøger, Herr Dormeuil! Saadanne gamle gothiske Viser.

Dormeuil. De leer? Nu vel, Frue! Jeg skal lade Dem høre en af disse saakaldte gothiske Viser med Variationer af min egen Composition og italienske Ord, som jeg ganske har taget af Metastatio!

Florville (sagte). Jeg er vis paa, det vil blive det latterligste noget Menneske har hørt.

Dormeuil. Nu, Elise! det er os To! (til Florville) Hør, min Herre! før De afsiger Dommen, og I, mine smaae Damer, den største Taushed, ingen Sladdren, som sædvanligt!

Dormeuil og Elise.

O, lieto momento,
Bel premio d'amor
Di dolce contento
Mi palpita il cor;
Gia splendon serene
Le stelle nel ciel,
Consola, o mio bene!
Quest' alma fedel!

Delizie contenti,
Promete l'amor
Ed aspri tormenti
Poi desta nel cor;
Delizie contenti,
Promete l'amor
Ed aspri tormenti
Poi desta nel cor.

Jeg ved Maanens Skive,
For mit Hjertes Ven,
Vil min Qval beskrive,
Jean! laan mig Din Pen!
Jeg mon Lampen slukke,
Arnens Gløb gik ud —
Du Din Ven oplukke
Maa, ved Elskovs Gud!

Elise (sagte). Florville har slet ikke hørt paa mig! han har kun Øine og Øren for den coquette Pariserinde.

Dormeuil. Naa, Herr Spottefugl! hvad siger De nu? Sée, det er de Skatte, som vi, af Fordomme, lade ligge begravne; men jeg holder mig til vore gamle franske Arier, og jeg haaber, at jeg skal føre dem i Mode igjen.

Frue Melval. De behøver blot at synge dem.

Dormeuil. Altfor artigt! jeg er lidt hæs i Dag. Ja, jeg haaber nok, at jeg skal udbrede dem igjen, takket være den Omsorg jeg har havt for at indrette en Musikskole efter den indbyrdes Underviisning her paa Slottet, ganske efter den i Paris, som De formodentligen kjender?

Frue Melval. Jeg maa oprigtigen tilstaae Dem —

Dormeuil. Hvad! man kjender den ikke engang i Paris — og her i Anjou —!

Jeg vil give Dem et Begreb om min lille Skole. — Mine Damer! tager Tavlerne! — Det er mig, som er il maestro, det vil sige Professoren.

Florville. Og hvem er Hjælperen?

Elise. Det er mig, Herr Florville!

Florville (sagte). Hun er snart inde i sin Rolle; jeg vil beskjæftige mig med min.

Frue Melval (sagte). Spradebassen nærmer sig atter til mig; jeg vil lade, som jeg opmuntrer ham.

(De tre Søstre sidde ved Siden af hinanden, paa høire Side sidder Dormeuil; Armand er længst borte; Frue Melval sidder paa venstre Side; Florville staaer ved Siden af hende og gjør hende sin Opvartning).

Dormeuil.
Skriv op med Flid, giv Agt og lytter til!

Frue Melval, Armand, Florville (sagte).
Han vist componere vil!

Dormeuil.
Nu har jeg en Idee!
Ah, charmant! — lad Jer Færdighed nu see!
Do, re, mi, fa!

Elise, Agathe, Eugenie (skrivende).
Do, re, mi, fa!

Dormeuil (til Eugenie).
Av, der sang Du galt!
Hvor fatalt!

Eugenie.
Do, re, mi, fa!

Dormeuil.
Charmant! — Naa, hører De!

Frue Melval.
Jeg hører med største Glæde til!

Dormeuil (ved sig selv).
Om et Vers jeg opfandt
Og, som en Compliment, til Melodien bandt?
O, det var charmant?
(nynner ved sig selv).
Deres Blik — med Fryd — mig opfylder —
Ah! ret saa!
(høit).
Passer paa
Og lytter meget nøie til:
Vi nu en Canon synge vil!

Dormeuil og efter ham De tre Søstre.
Deres Blik med Fryd mig opfylder,
Herskende De troner i Alles Bryst!
Gratiernes Yndling! jeg henrykt Dem hylder —
Hvor De fremtræder, fremtvller De Lyst!

Dormeuil (under Canonen).
Paa Tempoet giv Agt
Og holder rigtigt Tact!
Saa Du!
Og Du!
(da den er til Ende)
Nu vel, hvad siger De om denne nye Maneer.

Frue Melval.
O, jeg maa tilstaae, den herlig er!

Søstrene (indbyrdes).
Jeg troer, at Florville er
Tilfreds med vor Maneer!

Frue Melval.
Det synes let at være,
Tillad, at jeg forsøger!

Dormeuil (til Florville).
Beviis os dog den Ære,
At synge med.

Florville.
Ja vel!

Dormeuil.
O charmant!

Elise.
Den Coquette, jeg gjennemskuer hende grant!

Frue Melval og Florville
(med udtryksfulde Blik til hinanden).
Deres Blik med Fryd mig opfylder! 2c.

Dormeuil.
Og De maa synge med, Armand!

Armand (med Øinene hæftede paa Elise).
Deres Blik med Fryd mig opfylder! 2c.

Elise (med Ærgrelse).
Deres Blik med Fryd mig opfylder! 2c.

Dormeuil.
Charmant! — Charmant!
Hvad siger De om min Maneer?

Frue Melval.
Jeg maa tilstaae, den herlig er!

Alle.
Ja, Deres Skole er charmant!
Ja, den er høist charmant!!

Florville (sagte). Hun har modtaget min Tilstaaelse.

Armand (til Elise). Jeg beder Dem, at modtage min Tak! Herr Florville viser en saa ivrig Opmærksomhed for Dem.

Elise (sagte). Hun har alt bragt det saa vidt, at han ikke seer til mig!

Dormeuil. Men vi skulde gjøre en lille Spadseretour; i dette Øieblik staaer Vandet tre Tommer høit i min Flod, vi maae skynde os for at see det, inden —

Frue Melval. Inden det gaaer over Bredderne?

Dormeuil. Nei, inden det gaaer i Jorden og Floden bliver tør; den har et vel stærkt Afløb. — Tør jeg byde Dem min Arm, smukke Frue?

Frue Melval. Jeg beder Dem, undskyld mig; thi jeg er saa træt efter Reisen.

Florville. Og jeg er saa udmattet af Jagten.

Dormeuil. Nu, saa ville vi lade Spadseretouren fare. Jeg og mine Broderdøttre ville gaae ned og see til, at vi faae vore Reisende til Vogns igjen. (sagt.) Armand! nu maa De forsøge at komme til at tale med Florville.
(gaaer med sine Broderdøttre).

Armand (sagte). Jeg vil lade Frue Melval udføre sin Plan, faae min Onkel til at oplyse Herr Dormeuil om hans Feiltagelse og føre dem herhid i det gunstige Øieblik. (gaaer).

Tiende Scene. Frue Melval. Florville.

Florville (sagte). Hun bliver! — Jeg maa bringe Samtalen i Gang.

Frue Melval (sagte). Jeg vil lade ham begynde, han vil nok gjøre det.

Florville. Naadige Frue! endeligen ere vi ene! De Øieblikke, jeg troede at have tabt i dette affsides skumle Slot synes mig nu at være de lykkeligste i mit Liv.

Frue Melval. Jeg tilstaaer Dem, det er skjønt, langt fra den store Verdens Larm, at finde Mennesker, som forstaae os og dele vore Følelser —

Florville. Hvor jeg er lykkelig, at jeg dog engang finder Leilighed til at udtrykke Dem de Følelser, som De allerede for lang Tid siden har indskudt mig, og hvor jeg velsigner den Hændelse, som har ført os til hinanden.

Frue Melval. Hvor det er sørgeligt, at en hurtig Afreise —

Florville. Hvorledes, naadige Frue? De er neppe kommen hertil og tænker alt paa at forlade os?

Frue Melval. Jeg har nylig faaet at vide, at de Forretninger, som fordrede min Nærværelse i Anjou, ere bragte til Ende, og (med Betydning) Herr Florville har maaskee i Sinde at opholde sig her længe.

Florville. Jeg, Frue! Jeg stod just færdig til at reise; — hvad kunde desuden holde mig tilbage, naar De iler herfra? Hvor jeg vilde være lykkelig, hvis De tillod mig at tilbagelægge Veien ved Deres Side.

Frue Melval (sagte). Nu er vi ved Maalet! (høit). Hvorledes, Herr Florville! De vilde virkelig være saa artig at ledsage mig?

Florville. O, min Naadige! om det saa var til Ørkenernes Øde!

Frue Melval. Ørkenernes Øde!

Florville.
Afsted! afsted! jeg vil Dem glad ledsage,
Hvorhen De vender Deres Fjed!

Frue Melval.
Nei, nei, nei! det er ei klogt at tage
En saa farlig Ledsager med!

Florville og Frue Melval.
O, naar samme Aand os besjæler,
Reisens Fryd lykfalige vi deler!
Man skuer Solen gaae ned,
Sidder glad ved Bækkens Bred,
Hører Hyrdens Fløite i Aftenens Fred,
Ved Bondens muntre Fest man lystigt dandser med!

Florville.
I stjerneklare Nat stille jeg hos Dem vaager!

Frue Melval.
Haand i Haand see vi Solen stige gjennem Taager!

Florville.
Viser Farer sig nær,
Jeg Deres Ridder er!

Frue Melval.
Ingen Fare jeg seer,
Naar ei De er mig nær!

Florville.
Afsted, afsted 2c.
Frue Melval.
Nei, nei, nei 2c.

Frue Melval (sagte).
Lad ved det søde Haab ham sig fornøie —
Det er alt hvad han faaer!

Florville (sagte).
Den elskovsfulde Ild i hendes Øie
Mig Bønhørelse spaaer!
(han bemægtiger sig hendes Haand).
Hun Haanden blye mig giver —
Snart jeg seirende staaer!

Frue Melval (sagte).
Mit Haandtryk ham henriver;
Men meer han ei opnaaer!

Florville.
Tryllende Lykke,
Et brændende Kys at trykke
Paa den sneehvide Haand!
(han kysser hendes Haand).

Frue Melval.
Jeg Spidsen maa ham byde
Og lægge ham i Baand!

Florville.
Jeg snart min Seir skal nyde,
Hun smægter i Amors Baand!
(Armand, som lytter i Baggrunden, faaer her et Tegn af Frue Melval; han gaaer).

Frue Melval.
Hvad! De mig elsker?

Florville.
Himlen det veed!
Paa Knæ jeg sværger Dem den søde Eed!

Frue Melval (sagte).
Som jeg har sagt, der er den søde Eed!
Nu snart han om Kjærligheds Smerter,
Vilde Luer, rene Hjerter
Og græsselig Kulde rase vil!

Florville (sagte).
Jeg snart har vundet Spil!
Hun ei modstaaer min fortærende Ild!
Hør min Bøn!

Frue Melval.
Nei, nei! De mig vist bedrager!
Vogt Deres elskende Sjæl!
Jeg, min Herre! kun behager
At spøge med Elskovs Træl!

Florville.
O, hvor De frygtelig er!

Frue Melval.
Der han er, ha! ha! ha! der han er!

Florville.
Hvad, De leer?

Frue Melval.
Ja, min Herre! jeg leer ad Deres Qval!

Florville.
Hun sin Elskov vil dølge;
Jeg min Seir vil forfølge,
Snart ved Fjendens Fald
Jeg triumphere skal!

Ellevte Scene.

De Forrige. Dormeuil og De tre Søstre vise sig ved Duettens Ende, ledsagede af Armand og Le Rond.

Florville. Hvorledes, naadige Frue! De kan endnu tvivle om min Kjærligheds Hæftighed —

Frue Melval. Hvorledes skal jeg kunne troe Dem, da De ogsaa har forsikkret Elise om Deres Kjærlighed?

Florville. Hvad, naadige Frue! det har man sagt Dem? — Almindelig Hoflighed, selskabelig Adspredelse — Troe mig, indtil dette Øieblik har jeg aldrig følt Kjærlighed uden for Dem; og for Deres Fødder sværger jeg, at jeg vil være Deres troeste Tilbeder.

Dormeuil (sagte). Hvad hører jeg!

Frue Melval. Jeg tør ikke sige, at jeg føler samme Kjærlighed for Dem; men jeg kan forsikkre Dem, at Tilstaaelsen af Deres Kjærlighed i dette Øieblik glæder mig ubeskriveligt!

Florville. O, naadige Frue! — (sagte). Hvorfor Armand dog ikke er her nu!

Armand (træder frem). Jeg er her, Herr Florville!

Dormeuil og Le Rond. Og jeg ogsaa!

Florville. Ha! man har holdt mig for Nar!

Dormeuil. Naa, Pigebørn! hvad sige I til alt dette?

Agathe. Jeg siger Dem, Onkel! det er mig Florville elsker, det har han sagt mig endnu i Morges.

Eugenie. Og jeg forsikkrer Dem, at han i Gaar Aftes har svoret mig til at han elskede mig ene og alene.

Dormeuil. Hvad! og han har tilsvoret Elise det samme!

Le Rond. Det er tydeligt at han elsker tre paa engang, ene og alene.

Frue Melval. De kan lægge den fjerde til.

Dormeuil. Men er det en Maade, at gjøre Damer sin Opvartning paa?

Frue Melval. Ja vist, Herr Dormeuil! saaledes gjør man i Paris.

Dormeuil. Jeg vilde, paa min Ære, været henrykt over at see min Broderdatter givt med en ung Mand fra Hovedstaden; men dette er ogsaa altfor parisisk!

Florville. Jeg tilstaaer, Herr Dormeuil, at en Smule Flygtighed —

Frue Melval. Tillad nu, Herr Dormeuil, at jeg forestiller Dem den, som Deres Broderdatter elskede før en Smule Forfængelighed vildledte hendes Forstand.

Dormeuil. Hvad! — det var Armand — og jeg som altid bad ham — Ja, jeg siger ikke nei; men —

Le Rond. Jeg skjænker ham mit Embede og forsikkrer ham om min Formue efter min Død.

Florville. Frue, jeg har havt Uret; men jeg skal gjøre alt godt igjen; De har begyndt min Omvendelse, fuldendt dette Mirakel!

Frue Melval. Min Herre! jeg gifter mig om otte Dage; men skulde jeg blive Enke —

Dormeuil. Naa, vore Reisende ere borte, lader os nu helligholde Brylluppet imellem os selv.

Alle.

Under Dands og Spil
I Hymens Vogn vi nu vil træde;
I rask Gallop, med Hjertet fuldt af Glæde,
Muntert afsted rulle vi vil;
Thi paa Reisen aldrig vi vælte kan,
Naar kun Amor styrer Hymens Spand!

Kjøbenhavn.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.
1828.

Skovhuggerens Sön.

Syngestykke i tre Acter af Planard. Musiken componeret af Onslow. Oversat af J. L. Heiberg.

Originalens Titel er: Le Colporteur, ou l'Enfant du bûcheron.

Opføres første Gang paa det Kongelige Theater i Anledning af Hds. Maj. Dronningens høie Fødselsfest, den 28de October 1828.

Personerne:

Fangevogteren.
Fedor, } hans Sønner.
Koli, }
Boris, Commandant i Fæstningen.
Ivan, en ung Officeer.
Bissekræmmeren.
Mina, en Bondepige.
Valentine, Portnerske ved den fyrstelige Lysthave.
To Soldater.
En Gartner.
Tre Boyarder.
Chor af Soldater, Bønderfolk, Gartnere og Gartnerpiger, sammensvorne Boyarder og Officerer.

Handlingen foregaaer i Rusland, længe før Czarernes Tid.

Første Act.

En stor, af Fangevogteren beboet Sal i Fængslet. I Baggrunden en Dør, hvorigjennem man, naar den aabnes, seer et sneebedækt Landskab. Tilvenstre adskillige Indgange til det Indvendige af Fængslet. Tilhøire en Trappe som fører op til et Værelse, hvis Vægge ere noget fremstaaende, saaledes at et lille Vindue derpaa vender ud imod Tilskuerne. Paa samme Side Indgang til Vagtstuen. Midt i Salen en Ovn.

Første Scene. Fangevogteren.

Han puster til Ilden i Ovnen; derpaa aabner han Døren i Baggrunden, og ringer paa en Klokke, hvis Snor befinder sig udenfor. Derpaa vender han tilbage. Døren i Baggrunden bliver staaende aaben.

Nr. 1. Introduction.

Fangevogteren.
Ha Vagt! paa Plads! Lad op jer kalde!
Hver Fængslets Vogter træde frem!
Gesvindt! gesvindt! Jeg befaler over Alle,
Jeg hersker her, her er mit Hjem.

Anden Scene.

Fangevogteren. Fedor (paa Trappen).

Fedor.
God Morgen, Fader!

Fangevogteren (raaber ind i Vagtstuen).
Gesvindt! kom frem!
Ha Vagt! paa Plads! Lad op jer kalde!

Tredie Scene.

De Forrige. Boris kommer fra Baggrunden. Soldater og Fængselsbetjente komme fra Vagtstuen. (Fængselsbetjentene bære Kurve med Proviant).

Soldaterne.
Det gryer ad Dag; her er vi Alle;
Til Arbeid Timerne kalde.

Fangevogteren (til Boris).
Captain! Fængsels-Qvarteret
Er med tolv sikkre Mænd garderet;
I hvert et Taarn behøves tre.

Boris.
Her staae de alt.

Fangevogteren (til Fængselsbetjentene).
Nu lad mig see,
Er hver en Kurv provianteret?
Nu passer paa! nu lad mig see!

Soldaterne.
Vi passe paa, det skal du see.

Fangevogteren.
Det lad mig see!

Fedor (til Fængselsbetjentene).
Jeg deler disse Fangers Smerte;
Frister deres Taalmod ei meer!

Fangevogteren (haanligt til Fedor).
Lad det berolige dit Hjerte,
Naar i disse Kurve du seer.

Boris
(afsides, med et Blik paa Fangevogteren).
Som Dragen ruger over Skatten,
Saa sin Idræt mig skjuler han.
O min Gud! tænd et Lys i Natten,
At Sandheden finde jeg kan!

Fangevogteren.
Til Arbeid jer Timerne kalde.

Boris (afsides.)
Sin Idræt taus mig skjuler han.

Fangevogteren.
Afsted nu, Alle!

Soldaterne.
Nu er det Dag; afsted nu, Alle!
Hver Fængslets Vogter træde frem!
Afsted! afsted! lad ham ei længer kalde!
Her hersker han, her er hans Hjem.

Fangevogteren.
Nu er det Dag; afsted nu, Alle!
Hver Fængslets Vogter træde frem!
Afsted! afsted! lad mig ei længer kalde!
Jeg hersker her, her er mit Hjem.

Fedor (afsides).
Paa dette Sted, hvor jeg saa mange,
Saa tungt Lidende seer, og hvor man plager dem,
Er jeg selv som en Fange,
Jeg føler, her er ei mit Hjem.

Boris (afsides).
Jeg slaaer ei Lid til nogen af dem Alle.
O Gud! frygte jeg maa Enhver af dem!
Lad mig ei, o Gud, dig forgiæves kalde!
Din Bistand ledsage mig frem!

(Boris gaaer, i Spidsen for Soldaterne og Fængselsbetjentene ind ad Dørene tilvenstre. Fangevogteren spiser sin Frokost, som staaer paa Ovnen. Fedor tager sin Bue og sine Pile).

Fjerde Scene.

Fangevogteren. Fedor.

Fangevogteren. Du vil gaae paa Jagt?

Fedor. Ja, min Fader.

Fangevogteren. Og Din Broder? Ja han er altid den sidste ude af Sengen. Det er min egen Skyld; jeg har fordærvet ham den lille Gavtyv. Jeg er alt for blid imod ham. (raaber op imod Værelset paa Trappen) Heida, Koli! jeg skal varme Din Ryg, kan Du troe, Din Syvsover! Din dovne Canaille!

Koli (inde i Værelset). Nu kommer jeg! nu kommer jeg!

Fangevogteren (til Fedor). Hvorfor spiser Du ikke Frokost?

Fedor. Jeg er ikke sulten; men jeg har en Bøn til Jer.

Fangevogteren. Er det igjen om Naade for een eller anden Arrestant?

Fedor. Nei, min Bøn gjelder mig selv. I har samtykket i mit Ægteskab med Mina.

Fangevogteren. Det er mig overmaade ligegyldigt.

Fedor. Naar hun er bleven min Kone, ønsker jeg at bosætte mig i den eensomme Hytte midt i Skoven, der hvor I, min Fader, har opdraget mig og min Broder.

Fangevogteren. Hvad skal det føre til?

Fedor. Der vil jeg udøve Eders gamle Haandværk, og være Skovhugger.

Fangevogteren. Hillemæn! det kan man kalde Ærgjerrighed!

Fedor. Jeg kan ikke leve længer i denne Fæstning. Mit Hjerte bløder, hvergang jeg seer nye ulykkelige Fanger føres herind.

Fangevogteren. Som man reder, saa ligger man. Hvorfor give de sig Mine af at staae i Forbund mod vor Fyrste?

Fedor. Hvorfor har Fyrsten selv for tyve Aar siden ladet myrde hele den retmæssige Familie, som dengang beklædte Thronen?

Fangevogteren. Hvorfor han har gjort det? Det er let at svare paa. Han har gjort det, fordi han vilde sidde paa deres Plads. En gammel lærd Mand, som jeg har deroppe i eet af Taarnene, sagde forleden til mig: Vort Lands Historie er fuldt af saadanne Snurrepiberier.

Fedor. O Himmel! skal en Hovedsmand for Røvere beherske dette Land?

Fangevogteren. Tie stille!

Fedor. Ingen Dag gaaer forbi, uden at vi her i dette Fængsel opleve Grusomheder. Forgiftelser, Dolkestik, hemmelighedsfulde Mord høre til Dagens Orden, og de Skyldige opdages aldrig.

Fangevogteren. Faarehoved! De Skyldige ere ikke andet end vor Fyrstes hemmelige Udsendinge, som befrie ham fra de sammensvorne Forrædere. Fyrsten synes godt om denne hemmelige og virksomme Maade at straffe paa; han sparer derved Processens Omkostninger, og har derfor under Livsstraf paalagt den alle sine hemmelige Udsendinge. Hvad skulde han vel gjøre? Dengang han offentlig straffede Forræderiet, saa bragte det jo hele Regimenter i Oprør.

Fedor. Og I kan see paa dette med koldt Blod?

Fangevogteren. Hvad kommer det mig ved? Mit Embede er godt; jeg veed, jeg har betalt det med contante Penge, dengang min gamle Forgjænger tog sin Afsked og anbefalede mig som sin Efterfølger.

Fedor. Altsaa havde I Formue? hvorledes kan en fattig Skovhugger....

Fangevogteren. Stille! (affides) Den Slyngel var istand til at forlange, jeg skulde gjøre Regnskab, dersom jeg sagde ham, hvorfra jeg fik mine Penge.

Fedor. Velan, min Fader! lad mig forlade dette Sted, lad mig leve i Eensomhed. En Uforsigtighed er let begaaet, og jeg vilde bringe baade Eder og mig selv i Ulykke. Jeg forstaaer ikke at tvinge mig. Det blotte Navn paa den Barbar, som tyranniserer os, opfylder mig med Had og Afsky. Min Følelse kan komme til Udbrud i hans Soldaters Nærværelse, og Hæftigheden af mit Had.....

Fangevogteren. Ha tie, Elendige! oprørske Undersaat!

Nr. 2. Arie.

Fangevogteren.

Ha tæm din bespottende Læbe!
Viid, om min Fyrste selv mig bød,
At jeg idag dig skulde dræbe,
Da flux hans Befaling jeg lød.
Troe mig, jeg veed det bedre:
Jeg er den Fyrste huld,
Hvis Naade kan mig hædre
Med Magt og Glands og Guld.
Gaae derhen, hvor hans Faner vaie,
Ved det caspiske fjerne Hav;
Der vinder du Guld i dit Eie,
Hvad eller træffer der din Grav.
Ikke til Vrede
Du mig forlede!
Skjælv for min Arm!
Den kan ramme din Barm.
Ha tæm rc.
Ikke til Vrede rc.

(Han gaaer ind i Fængslets Afslukker tilvenstre).

Femte Scene.

Fedor. Koli (kommer ned ad Trappen, og løber hen til Ovnen).

Koli. Det kan neppe faae Lov til at blive Dag, førend min Fader allerede begynder med sin Skjælden og Smælden! — (studdrende). Hu hu! jeg er saa gjennemfrossen! (varmer sig paa Ovnen. Til Fedor) Men hvorfor Pokker skal du ogsaa altid gjøre ham vred med din evige Raisonneren om Statssager? Det kommer der ud af at have lært at læse, som er Begyndelsen til at blive en lærd Mand. Nei, jeg er ikke saa dum som saa. (Fedor er imidlertid gaaet hen ved den endnu aabne Dør i Baggrunden, og seer ud). Hør, min kjære Broder! Kan det nu virkelig gjøre dig Fornøielse at staae for aabne Døre, naar det er saa koldt i Veiret?

Fedor. Ha! der er hun!

Koli. Der har vi det! Han stod og ventede paa sin Kjæreste; han har det med Hede.

Sjette Scene.

De Forrige. Mina (kommer fra Baggrunden).

Mina. God Morgen, Fedor!

Fedor. God Morgen, kjære Mina!

Koli (idet han lukker Døren). Men for Pokker! kan I da ikke i det mindste lukke Døren efter jer? Den Færgepige hun stoler paa, at hendes Øines Ild, som man siger, skal tøe mig op, naar jeg er frossen; men den forslaaer sandelig ikke.

Mina. Ja, vel er jeg en Færgepige, og deri er ingen Skam. Jeg gjør mig en Ære af at tjene mit Brød derved, istedenfor at efterligne din Dovenskab. (til Fedor) See her, min Ven, der har du alt hvad jeg har fortjent igaar; læg det i vor Spare-bøsse; det kommer os tilgode, naar vi skal have Bryllup.

Fedor. Men vil du ikke kjøbe noget Stads at have paa til vor Naboes Bryllup? Du veed, det er idag han gifter sig. Her vil sikkert komme Bissekræmmere med smukke Sager.

Mina. Men er jeg da ikke god nok, som jeg er? Jeg har pyntet mig for hele Dagen.

Fedor. O! du er nydelig!

Koli. Ja, det kommer an paa Smag og Behag. (afsides). Jeg kjender ikke noget flauere, end at være tredie Mand hos to Forelskede. Jeg skal sige til min Fader, at det kjeder mig. (Han spiser Frokost).

Fedor. Kjære Mina! jeg er ikke lykkelig, uden naar jeg seer dig. Jeg synes, at jeg elsker intet andet i Verden, end dig.

Koli. Det er meget angenemt for de andre.

Nr. 3. Terzet og Arie.

Fedor og Mina.
Alt fra Barndommens Dage
Var du stedse mig kjær.
Elskte! Dig til min Mage
Evig kaarer jeg her.

Koli.
O Himmel! hvilken Plage!
Ha! hvor kjedsomt det er!
To Forelskedes Vrøvl er som Naab af en Krage,
Det bedøver Enhver.

Mina (til Fedor).
Som Jæger uden Lige,
Er jo Lykken dig huld.

Fedor.
Og du, som Færgepige,
Tidt fortjener lidt Guld.

Mina.
Jeg har kun i Tanker
Arbeid og Kjærlighed,
Naar aarle jeg vanker
Hisset ved Flodens Bred.
For dem har jeg Tanker,
Af andet ei veed,
Naar aarle jeg vanker
Hist ved Flodens Bred.
Ved Baaden jeg da synger:
"Mon Ingen med mig vil gaae?
"En Pigelil gynger
"Jer over Bølgen blaa."

Koli.
Men jeg er af saadant en Hader;
Sengen er tjenligst, siger min Fader.

Fedor.
Har du mig kjær?

Mina.
Elskede Ven!

Koli.
Nei, det er sødt! hør nu igjen!

Fedor og Mina.
Alt fra Barndommens Dage 2c.

Koli.
O Himmel! hvilken Plage 2c.

Mina (til Fedor) Farvel! Vi kan vist vente Fremmede til vor Naboes Bryllup. Lykkeligviis er Kulden nylig begyndt, saa Floden endnu ikke er lagt til. Idag gives der noget at fortjene; jeg maa ned og passe paa ved min Baad. Og siden venter Bruden mig, jeg skal hjelpe hende med hendes Paaklædning.

Fedor. Jeg gaaer paa Jagt. Vi sees siden.

Mina. Forstaaer sig. Vi skal dandse; man har indbudet hele Egnen. See kun, der kommer allerede en Fremmed.

(Hun gaaer ud igjennem Baggrunden. Bissekræmmeren møder hende i Døren).

Syvende Scene.

Fedor. Koli. Bissekræmmeren (med en Kasse paa Nakken).

Bissekræmmeren. Gode Folk! Tillader mig at komme lidt ind til jer! Jeg er ganske forkommet af Kulde.

Fedor (stiller ham ved Kassen, og sætter den paa et Bord). Kom kun! sæt jer ved Ilden.

Koli. Det er nok igjen En som smugler Vare ind.

Bissekræmmeren. Jeg er en stakkels Bissekræmmer, som sælger til billigste Priis.

Koli. Ja Katteskind for Zobel.

Fedor (til Bissekræmmeren). I skal ikke bryde jer noget om hvad han siger. Bliv her, saalænge I har Lyst.

(gaaer bort med sin Bue og sine Pile).

Ottende Scene.

Bissekræmmeren, Koli.

Koli (gaaer hen ved Bissekræmmerens Kasse). Lad see, hvad I fører med jer for Sager.

Bissekræmmeren (som bliver ved Ovnen). Luk kun op, og see efter. (afsides). Endelig har jeg naaet min Bestemmelse.

Koli. Nei, see see! Flasker med alle Sorter Vine og Liqueurer! . . . Sikken een! den seer moersom ud!

Bissekræmmeren (gaaer hen til ham). Rør ikke den! De andre saa meget I vil; men denne er ikke tilsalg. (putter Flasken i Lommen).

Koli. Naa naa, bliv ikke bange! Han troer nok, jeg har Lyst til at smage paa den.

Bissekræmmeren (afsides, idet han vender tilbage til Ovnen). Det forbyde Himlen!

Koli (som bestandig seer i Kassen). Alleslags Lapperier til unge Piger . . . .

Bissekræmmeren (afsides). En Fangevog=

ters Dagligstue er jo Selskabssalen i Fængslet. Saa er jeg paa det rette Sted.

Koli. Nei, vil man bare see! I har ogsaa Dolke? Her er en, som er deilig spids.

Bissekræmmeren. Her er jo mange Militaire paa dette Sted; jeg maa have Varer for Alle.

Koli. Aa! Sikke nydelige forede Halvstøvler. De ere vist varme for Benene. Dem kunde jeg prægtig bruge til at dandse med i Aften.

Bissekræmmeren. De ere til Tjeneste. Hør, jeg er træt, mat og syg. Giv mig Logis her til imorgen, og jeg foræver jer Støvlerne.

Koli. Er det Alvor! O min fortræffelige Mand! Kom! giv mig Haanden derpaa! Hør, vi skal til et Bryllupsgilde i Aften. Der skal jeg skaffe jer Afsætning paa hele jeres Krambod. Gaae nu op i mit Kammer, der kan I hvile jer. Der er ogsaa en Bagtrappe ved Kammeret, den fører ned i Vagtstuen. Der kan I gaae ned ad, og see paa Soldaterne; det kunde maaskee more jer.
(Han hjelper ham Kassen paa Ryggen).

Bissekræmmeren. Jeg takker jer ret meget. Er det jer, som er Herre i Huset?

Koli. Ja paa lidt nær. Jeg er en Søn af Fangevogteren.

Bissekræmmeren. Ah!

Koli. Hans egen unaturlige Søn; jeg mener, min Moder var hans Kone. Hun døde i Barselseng med mig, men det var ikke min Skyld, men en anden tosset Knægts, jeg mener min Tvillingbroder, som hun fødte paa samme Gang. Det var ham som nu for lidt siden gik ud af Stuen.

Bissekræmmeren. Tvillingbrødre! — I ligne dog ikke hinanden.

Koli. Nei, ikke det mindste. Den ene af os er styg, den anden smuk. Min Broder, han er nu styg. Men jeg maa bort. Gaae nu op i Kammeret; og vil I følge mit Raad, saa kom ikke ned, førend jeg har talt om jer til min Fader, thi, seer I, han lever ganske og aldeles for sit Embede; og her komme daglig saa mange Kjeltringer, at han gjerne kunde i Hast tage jer for en Kunde. I veed nok, Vanen er den anden Natur. — Naa farvel saalænge! Jeg tager mig af Bryllupet, som det kunde være mit eget; nu skal jeg hen i Dandsesalen, og fyre dygtig i Kakkelovnen; for jeg skal sige jer, Brudgommen er accurat ligesm jeg, han klapprer altid med Tænderne, og kan aldrig faae det varmt nok. (gaaer).

Niende Scene.

Bissekræmmeren (allene). Jeg er vis paa, her er intet at gjøre. Alt synes jo roligt; men ligemeget, man har befalet mig at holde en hemmelig Visitats. Det er sælsomt med vor Fyrste; han selv sover aldrig, og derfor troer han, at hans Udsendinge heller ingen Søvn behøve. Man bliver tilsidst kjed af disse evige Forklædninger, af disse uophørlige Reiser og Strabadser. Hvad vil jeg ogsaa mere? Snart har jeg fortjent nok, og kan hvile paa mit Guld. — Nu vel, en lille Stund kan jeg endnu see det an. Een eller anden Boyard at expedere, en Sammensværgelse at angive, en stor Løn at modtage derfor; det kan jeg jo endnu tage med, og saa trækker jeg mig tilbage. Min Næringsvei bliver Dag for Dag farligere. (Han opruller et lille Pergament). Og tiltrods for denne Fuldmagt, undertegnet med Fyrstens almægtige Segl og Navnetræk, der underkaster mig alle Officerer, og aabner mig alle Veie, saa hændes det dog ofte .... Ha! der kommer Nogen; jeg vil gaae op i Kammeret, og have et Øie paa hver Finger.
(gaaer op ad Trappen, og træder ind i Værelset).

Tiende Scene.

Fangevogteren (kommer fra det Indvendige af Fængslet, og gaaer tvers over Scenen). Jeg tager ikke feil; jeg saae fra Spidsen af Taarnet, at en Officeer kom ridende hertil.
(aabner Døren i Baggrunden. Ivan træder ind).

Ellevte Scene.

Fangevogteren. Ivan.

Ivan. Commandanten her i Fæstningen?

Fangevogteren. Kjender I ham?

Ivan. Det veed jeg ikke, thi hans Navn staaer ikke paa det fyrstelige Brev, som jeg har at overbringe. (Han tager et Brev frem). Her staaer blot: "Til Commandanten i Fæstningen ...."

Fangevogteren. Vent et Øieblik; jeg skal kalde paa ham.
(gaaer atter ind tilvenstre).

Tolvte Scene.

Ivan (allene). Her er altsaa det smukke Opholdsted, som jeg skal beboe! Mine Venner paastaae, at det er en Gunstbeviisning, og at min Lykke er gjort. — I Guds Navn! jeg kan have det nødig. Ah! der kommer han.

Trettende Scene.

Ivan. Boris kommer fra det Indvendige af Fængslet. Bissekræmmeren viser sig af og til i Kammer-Vinduet.

Nr. 4. Duet.

Ivan (med Brevet i Haanden).
Har med Captainen jeg den Ære.....

Boris (forbauset).
Min Gud! Er Ivan ei Dit Navn?

Ivan (ligeledes).
Hvordan!

Boris.
Men kan det muligt være?

Ivan.
Min Ven!
Boris.
Min Ven! kom i min Favn!
Begge.
For mit Hjerte hvilket Møde!
Hvilket Øieblik for mig!
O! vort Venskabs Morgenrøde
Skal atter fornye sig!
Ivan.
Dig, som frelste mig fra Faren,
Dig jeg trykker til min Barm.
Boris.
Jeg har anført Krigerskaren,
Og den har seiret ved min Arm.
Ivan.
Det Rygtet har sagt Enhver.
Boris.
Man derpaa mig lod besætte
Denne stærke Fæstning her.
Ivan.
Det gjør mig ondt.....
(giver ham Brevet). Læs, læs dette!
Boris (idet han læser).
Ha! — Mon forraadt jeg er?
(til Ivan).
Altsaa Du her skal befale?
Ivan.
Ja, Fyrsten forordner saa.
Boris (afsides).
Min Gud! hvad tyder det paa?
Ivan.
Lad oprigtigen sammen os tale.
Boris.
Kun eet Middel end jeg veed.
Bissekræmmeren (i Vinduet, afsides).
Nu gjælder det Opmærksomhed.
Boris (tagende Ivan i Haanden).
Engang har jeg Dig frelset Livet.
Ivan (lægger Haanden paa Hjertet).
Det skal aldrig glemmes her.
Boris.
Blev Erkjendtlighed Dig givet?
Ivan.
Gjør en Prøve; Din jeg er.
Boris.
Haabet vaagnet atter.
Ivan.
Siig frem!
Boris.
Hør mig, Ivan, hør!
Ivan.
Siig frem!
Bissekræmmeren (afsides).
Jeg maa snildt udspeide dem.
Boris (med dæmpet Stemme).
Du maa sværge, taus at være.
Ivan.
Jeg sværger, jeg taus skal være.
Boris.
Ved Venskab og ved Din Ære.
Ivan.
Ved Venskab og ved min Ære.
Boris.
Foreente være vi To!
Ivan.
Jeg er til Døden Dig tro!
Begge.
For mit Hjerte hvilket Møde!
Hvilket Øieblik for mig!
O! vort Venskabs Morgenrøde
Skal atter fornye sig!

Boris. Ivan! have ikke Dine Forfædre levet og døet i vor forrige Fyrstestammes Tjeneste?

Ivan. Jo.

Boris. Flyder ikke deres trofaste Blod i Dine Aarer?

Ivan. Hvad er Din Mening?

Boris. Hør mig! — I hiin rædsomme Nat, da vor nuværende Regent lod myrde alle de retmæssige Arvinger til Thronen, og lod deres døde Legemer kaste ned i Floden under Slots-Vinduerne, — i hiin Nat havde jeg Vagt paa Slottet, og Himlen førte mig til den Vugge, hvori den yngste Prinds slumrede.

Ivan. Det samme Barn, hvis Legem man forgjæves har søgt efter i Floden?

Boris. Og som man endnu troer at være forsvundet for stedse.

Ivan. Nu vel?

Boris. Mørket og den i et saadant Oprør herskende Uorden begunstigede mig. Jeg bandt Barnet fast til mit Legeme, styrtede mig i Floden, og svømmede over til den modsatte Bred.

Ivan. Hvilket Mod!

Boris. Den hele Nat omvankede jeg i den nærliggende Skov. Ved Daggry søgte jeg Tilflugt i en Skovhuggers Hytte. Der var ingen tilstede; kun et Barn omtrent af samme Alder som Prindsen laae paa en Bunke Løv, og sov. Der var Ild paa Skorstenen, jeg holdt Spidsen af min Kaarde i Ilden, og da den var bleven glødende, ridsede jeg et dybt Mærke paa den venstre Arm af den ulykkelige Skabning, som jeg havde reddet, lagde en Pung, fyldt med Guld, ved Siden af Barnet, og af Frygt for at min Fraværelse skulde opvække Mistanke, vendte jeg hurtig tilbage til mine Soldater, og fulgte dem allerede den næste Dag i Krigen mod Tartarerne.

Ivan. Det er kun to Aar siden, at jeg endnu saae Dig i Din Leir.

Boris. Ja, i mange Aar har Skjæbnen holdt mig fjernet fra dette Sted. For faa Maaneder siden blev jeg endelig kaldet tilbage. De misfornøiede Boyarder ere i Forstaaelse med mig. Jeg har anstillet hemmelige Undersøgelser angaaende Beboeren af den Hytte, hvori jeg havde nedlagt alle mine Forhaabninger.....

Ivan. Og hvad har Du da opdaget?

Boris. Skovhuggeren har forladt Skoven.

Ivan. Hvor er han?

Boris. Her.

Ivan. Hvad hører jeg!

Boris. Fangevogteren paa dette Sted..

Ivan. Hvorledes!

Boris. Det er ham, ham selv.

Ivan. Himmel! — Er Du vis derpaa?

Boris. Igaar fik jeg fuldkommen Vished derom.

Ivan. Han maa udspørges.

Boris. Ha! jeg vover det ikke.

Ivan. Hvorfor?

Boris. Det er en lav, en blodgjerrig Sjæl.

Ivan. Og hans Familie?

Boris. Han har to Sønner. Een af dem — ja det haaber jeg —

Ivan. Er Fyrsten? Er det Din Mening?

Boris. Det er mit sidste Haab.

Ivan. Og Du reiser bort i dette Øieblik!

Boris. Men Du afløser mig.

Ivan. Man maa see at opdage, hvilken af Brødrene.....

Boris. Et Ar paa den venstre Arm, tæt over Haandledet.

Ivan. Har Du Medvidere?

Boris. Her i denne Fæstning?

Ivan. Ja.

Boris. Hvad tænker Du paa! Det er lutter slette og lumpne Mennesker.

Ivan. Nu vel! Jeg allene, og Himlens Bistand!

Boris. Men ved Hoffet ere vore Sammensvorne i et betydeligt Antal.

Ivan. Ved hvilket Tegn kjende de hverandre?

Boris. Ved de simple Ord: "Skovhuggerens Søn."

Ivan. Godt.

Boris. Stille! der kommer nogen.

Bissekræmmeren (idet han lukker Vinduet til). Ha! hvilken Opdagelse!

Fjortende Scene.

De Forrige. Fangevogteren.

Nr. 5. Finale.

Boris (til Fangevogteren, idet han giver ham Brevet, og forestiller ham Ivan.)

Min Fyrste kalder mig tilbage.
Farvel! jeg tøver her ei meer.
Ivan skal min Commando tage,
Og det er denne Officeer.

Fangevogteren
(leverer ham Brevet tilbage, efter at have læst det).

Saa lad med ham Bekiendtskab gjøre
Alle de Soldater, vi har;
Og saa lad Himlen Eder føre;
I skal jo bort, saa gjør Jer klar.
(gaaer hen og aabner Døren til Vagtstuen).

Boris (affides til Ivan).
Viid, jeg Venner paa Veien har;
De staae mig bi.

Ivan (affides til Boris).
Paa dem vi bygge.

Fangevogteren (til Boris).
Geschwindt! afsted! Jeg ønsker Lykke.

Femtende Scene.

De Forrige. Soldaterne komme fra Vagstuen.

Boris (til Soldaterne).
Soldater! min Tid nu forsvandt;
Ivan over Eder skal raade.

Soldaterne (sagte).
Er Boris ei længer i Naade?
(høit).
Hurra for den nye Commandant!
Hurra! Hurra!
Hurra, vor unge Commandant!

Sextende Scene.

De Forrige. Mina, fulgt af Brudgommen og Bruden, og en Skare Bonderfolk, som ere Gjæster ved Bryllupet.

Mina (til Fangevogteren).
God Dag, Hr. Svigerpapa med Tiden!
Her er den hele Bryllups-Stads,
Som Jer beder, at møde siden,
For at tømme munter et Glas.

Fangevogteren.
Hvis jeg faaer Tid til saadant Fjas.

Bønderne.
Vi vente Jer ved fyldte Glas.

Syttende Scene.

De Forrige. Fedor. Koli, som bærer et skudt Raadyr.

Koli.
See hvad min Broder monne skyde!
Den er næsten som en Stud!
See kun! en Raabuk saa stor som en Stud!

Fedor (til Mina).
Naar, Mina, Du Gaven vil byde,
Forsmaaer ei den unge Brud.

Bønderne.
Med den unge Brudgom og Brud
Skal vi Fedors Jægerbytte nyde.
(Fangevogteren betragter Raadyret).

Boris (affides til Ivan).
Seer Du den unge Jæger der?

Ivan.
Nu vel?

Boris.
See hvor kjækt frem han triner!

Ivan.
O Gud!

Boris.
Hans Udtryk og hans Miner!
Ha! mon ham det ei er?

Begge.
Ha! mon ham det ei er?

Fangevogteren (til Bønderne).
Tyve Mand her tilovers ere,
Som ere frie for Vagten idag.
I bør bevise dem den Ære,
At byde dem til Eders Lag.

Koli og Bønderne.
Ja, følger os i lystigt Lag!

Ivan (til Soldaterne).
Soldater! efter fuldendt Møie
Gaaer til Lystighed kun med Gjæsterne hjem!

Soldaterne.
Vi skal i Aften os fornøie!
Min Hr. Captain! vi takke Dem.

Fedor (affides).
En ny Captain! hvad seer mit Øie?

Boris (affides til Ivan).
Giv Agt paa ham!

Ivan.
Jeg seer ham der.

Begge.
Ha! mon ham det ei er?

Fedor og Mina.

Ret snart en Festlighed som denne,
Dobbelt saa skjøn, os forestaaer.
Det Bryllupsblus, idag vi tænde,
O vor egen Lykke det spaaer!

Boris og Ivan (den ene affides til den anden.)
Hvad Frygt kan maale sig med denne?
Hvad Held mon her os forestaaer?
Mit Haab skal dog atter sig tænde,
Ja min Tillid Lykke mig spaaer.

Fangevogteren. Koli. Soldaterne. Bønderne.

Saa skjøn er ingen Fest som denne;
Idag kun Fryd os forestaaer.
Naar Bryllupets Blus, naar dets Fakler sig tænde,
Alt en lystig Aften os spaaer.

(Alle vil gaae, men Bissekræmmerens Ankomst opvækker almindelig Nysgjerrighed, og man bliver for at høre ham).

Attende Scene.

De Forrige. Bissekræmmeren, som har listet sig ind igjennem Vagtstuen, og pludselig staaer midt imellem de andre Personer. Han bærer, i et Baand om Skuldren, en Kurv, hvori alleslags Galanterievarer.

Bissekræmmeren.

Unge Herrer, I som sukke
For en grusom Skjønheds Blik,
I formilde kan den Smukke
Ved et Valg i min Boutik.
Her er Perler, Ørenringe,
Her er Handsker, her er Baand.
Kommer hid! vi vil ei tinge;
Jeg har alt fra første Haand.
Kom, hvo der vil!
Hvad blier det til?
Unge Herrer, I som sukke
For en grusom Skjønheds Blik,
I formilde kan den Smukke
Ved et Valg i min Boutik.

Chor.

Giv lidt Tid! giv lidt Tid!
Og kom i Aften hid!

Boris (affides til Ivan.)
Du vil løse denne Gaade.

Ivan.
Du mig Nøglen gav dertil.

Boris.
Lad Dit Blik Dig ei forraade!

Ivan.
Jeg forsigtig være vil.

Bissekræmmeren (affides).
Lad mit Blik mig ei forraade!
Jeg forsigtig være vil.

Boris (affides til Ivan).
Husk! det er et farligt Spil.

Ivan (affides til Boris).
Jeg Mod har dertil.

Bissekræmmeren (affides).
Thi det er et farligt Spil.

Fedor og Mina.
Ret snart ꝛc.

Boris og Ivan.
Hvad Frygt ꝛc.

Bissekræmmeren.
Jeg ved List skal den Rette kjende!
Til Løn mig Rigdom forestaaer.
Naar Bryllupets Fakler sig tænde,
Alt mig et heldigt Udfald spaaer.

Fangevogteren. Koli. Soldaterne. Bønderne.
Saa skjøn ꝛc.

Anden Act.

En landlig Egn udenfor Fæstningen. Tilhøire Fæstningsmuren, tilvenstre, noget tilbage, et Bondehuus, hvori Bryllupsgildet holdes. I Baggrunden Floden. Allevegne lidt Snee. Allerforrest tilhøire, i det yderste Hjørne af Fæstningsmuren, staaer et høit Taarn, bestaaende af flere Etager, af hvilke den øverste er halv sammenstyrtet, saaledes at den Deel af Muren og Taget, som vender mod Tilskuerne, er borte, medens derimod den bagerste Deel endnu staaer, hvorved altsaa Tilskuerne kan see derind. Paa Taarnet findes en Dør, hvortil man gaaer op ad nogle Trapper.

Første Scene.

Ivan. Fangevogteren.

Fangevogteren. Saaledes, Hr. Commandant! Nu ere vi færdige med vor Ronde. Den hele Omkreds af Fæstningen har I nu beseet; den Indre deraf er til Eders Tjeneste, naar I behager.

Ivan. Og dette Taarn, hvad bruges det til? Det seer saa øde ud.

Fangevogteren. Ja, det styrter sammen lidt efter lidt, og staaer ikke i nogen Forbindelse med de øvrige Fængsler. Jeg slutter Ingen ind deri, saalænge der andensteds er Plads; men jeg har Nøglen hos mig; vil I besee det?

Ivan. Det behøves ikke.

Fangevogteren. Nu vel, saa vil jeg gaae og gjøre mig istand til Bryluppet. Farvel saalænge; og hvis I skriver til Fyrsten, saa siig ham, at hans Fiender ere mine, og at hvis jeg opdagede en Forræder, saa skulde han ikke døe for nogen anden Haand end min. Naar man betaler mig godt, saa kan man stole paa mit Ord. (gaaer ind i Fæstningen.)

Anden Scene. Ivan (allene).

Nr. 6. Arie.

Ha! fra hiin første Stund, da mig min Ven betroede
Denne Hemmelighed, som i hans Hjerte boede,
Med Uro, med Angest, med Skræk kjæmper jeg her;
Mit Blik speider omkring; jeg mig knap mægtig er.

Lad med Kraft mig bevæbne!
Himlen styrke min Aand!
Thi mit Fædrelands Skjæbne
Er betroet i min Haand.

Dig jeg mig vier,
Kjæk dig befrier!
Despoten har lagt dig i Lænker,
Han spotter din klagende Lyd;
O hvilken Lyst, naar jeg dig tænker
Styret snart af Retfærd og Dyd!

Faren for Øie mig svæver.
Jeg skal see (ha! men hvordan?)
Om ogsaa denne unge Mand
Er den Arving, som Thronen kræver.
Jeg maa see, om hans Arm
Dette Tegn synligt bevarer.
Listig jeg det erfarer,
Og taus er denne Barm.
Ha! skal jeg? skal jeg ikke?
Det er et Vovespil;
Ha! Frygten mine Blikke
Med Taage dækker til.

Lad med Kraft mig bevæbne!
Himlen styrke min Aand!
Thi mit Fædrelands Skjæbne
Er betroet i min Haand.

Tredie Scene.

Ivan. Mina (kommer i sin Baad over Floden, staaer i Land, og gaaer hen ved Døren til Brudehuset).

Mina. Hvorledes? De ere endnu ikke komne tilbage fra Kirken?

Ivan. Nei, mit Barn, nei! Men er Du ikke med i deres Følge?

Mina. Ak nei, desværre! Eders Kammerat, Capitain Boris, maatte jo reise i al Hast; han behøvede min Baad, og jeg kunde ikke nægte ham den, thi han er saa god, saa venlig. Det er mig som har roet ham over.

Ivan. Og saa hurtigt er Du allerede kommen tilbage?

Mina. O ja! jeg roede ham ikke lige til Byen. Og det er sandt.... jeg skal jo endogsaa fortælle Jer det.

Ivan. Mig?

Mina. Ja vist. (seer sig om.) Men tys! lad os tale sagte! Han har tre Gange ladet mig sværge paa, at jeg skulde sige Jer det ganske hemmeligt, naar Ingen kunde see os.

Ivan. O mit Barn! tal! benyt Øieblikket!

Mina. I veed vel, at paa den anden Flodbred, omtrent paa den halve Vei til Residensen, kommer man til et Slot, som beboes af en rig Boyard.

Ivan. Ja, det veed jeg.

Mina. Nu vel, da vi vare komne dertil, steeg Capitainen iland. Han stod og ventede lidt paa Flodbredden; med eet kom der en Mand, indhyllet i en stor Kappe, springende frem bag fra et Træ, og strakte en Arm ud, der var ligesaa lang som min Baadshage; Capitainen fløi ham imøde, og de talte ganske sagte med hinanden. Derpaa kom han tilbage til mig, og sagde, at nu kunde jeg roe hjem igjen. Men nu skal I høre hvad jeg maatte lære udenad, for at kunne sige Jer det ordret.

Ivan. Jeg er lutter Øre.

Mina. "Siig til min gode Ven, Capitain Ivan".... Det er dog vel jer? ikke sandt?

Ivan. Mig selv.

Mina. Ivan?.... Det er et ret net Navn.

Ivan. Ligemeget.

Mina. "Siig til ham, at han for alting erindrer hvad jeg har betroet ham; han kjender Gjenstanden for mine Ønsker, for alle mine Tanker".... Det er løierligt nok; han saae slet ikke ud til at være forelsket, den gode Capitain; jeg kunde ikke bare mig for at lee deraf.

Ivan (utaalmodig). O! der gives hemmelige Lidenskaber....

Mina. Nu forstaaer jeg, hvorfor han saa tidt listede sig omkring her i Omegnen, i Skoven. Hans Tilbedte maa formodenlig være her i Nærheden.

Ivan. Det er rimeligt, men videre!

Mina. Nu vel, han beder Jer indstændig om, hvis I skulde have nogen Nyhed at meddele ham, da at bringe ham den endnu i denne Nat. Han opholder sig paa Boyardens Slot, hvor der er en Forening af gode Venner, som brænde af Begjærlighed efter at gjøre Eders Bekjendtskab.

Ivan. En Forening?

Mina. Saa! nu har jeg udrettet mit Ærinde. Farvel!

Ivan. Hvorhen saa hurtigt?

Mina. Jeg vil gaae Fedor imøde; han kommer tilbage med Bryllupsgjæsterne.

Ivan. Fedor? Er det ikke den unge Jæger, som nylig....

Mina. Ganske rigtigt! Saa I har lagt Mærke til ham? Ja det var jeg vis paa. Det unge Menneske har et eget Held til at blive bemærket af Alle.

Ivan. Virkelig? og maaskee til at røre alle Pigers Hjerter?

Mina. Ja, det kan I stole paa. Mit kan svare for alle de Andres. Jeg haaber, I skal være med paa vor Bryllupsdag.

Ivan. Hvorledes! Skulde I være forlovede?

Mina. Ja med Haand og Hjerte.

Ivan (afsides). O Himmel! dersom det er ham! (til Mina, idet han tager hendes Haand.) Stakkels Barn!

Mina (lystig). Hvad for noget? Stakkels Barn? — Min gode Hr. Capitain, I behøver saamæn ikke at beklage mig; jeg er den lykkeligste Pige paa Jorden.

Ivan. Ulykken følger ofte Lykken i Hælene; og hvis Du og Fedor nogensinde adskilles....

Mina. Adskilles? Nei det er umuumuligt!

Nr. 7. Duet og Romance.

Mina.

Vi To vi passe, maa man sige:
Vi tilfælleds har Fattigdom,
Og fælleds Kjærlighed tillige,
Og meer vi bryder os ei om.

Ivan.

I Ungdommens Alder, o Hulde!
Seer man Alt som Rosernes Blad;
Men eengang kommer Vint'rens Kulde,
Og Stormen vil splitte dem ad.

Mina.

Men hvorfor vil I mig forskrække?

Ivan.

Ak! Sorgen er Glæden saa nær.

Mina.

Elskovs Magt vil os skjærme begge.

Ivan.

Men skilt fra ham som Du har kjær?

Mina.

Ha! skilt fra ham!

Ivan (afsides).

Den arme Pige!

Mina.

Det aldrig skeer; han kan ei svige.
Nei, ingen Magt adskiller os.
Fedor! hos Dig hver Sorg, hver Smerte,
Hvert Savn byder jeg Trods.
Nei nei! min Ven! mit Hjerte!
Nei, ingen Magt adskiller os!

Ivan.

Ak! tidt med saaret Hjerte
Skjæbnen saa grumt adskiller os.
Tiden selv os bringer Smerte,
Hvert et Haab byder den Trods.
Ak! tidt med saaret Hjerte
Skjæbnen saa grumt adskiller os.

1.

Mina.

Snart vil Fedor sit Fængsel bytte,
Bytte med Skovens tause Ro.
Fjernt mellem Egene staaer en Hytte;
Der skal vi bygge, skal vi boe.
Der skal vi gaae under skyggende Green,
Han med sin Spade, jeg med min Teen.
Fedor vil smilende spørge mig ad:
"Er du min?"
Mina svarer ham glad:
"Jeg er din!"

Ivan.

Der skal I gaae under skyggende Green,
Han med sin Spade, Du med Din Teen.
Og han spørger Dig ad:
"Er du min?"
Mina svarer ham glad:
"Jeg er din!"

2.

Mina.

Vil han Spaden med Sværdet bytte,
Kaldes han til Soldatens Leir,
Vil jeg forlade den lune Hytte,
Følge med ham til Kamp, til Seir.
Selv om han falder, og bæres paa Skjold
Udstrakt og bleg til Graven saa kold,
Uden at tale, han spørger mig der:
"Er du min?"
Mina svarer: "Ja her
Er jeg din!"

Ivan.

Selv om han falder, og bæres paa Skjold
Udstrakt og bleg til Graven saa kold,
Vil han spørge Dig der:
"Er du min?"
Mina svarer: "Ja her
Er jeg din!"

Mina.

Kan I see, jeg har Ret at sige,
Fra Fedor jeg skilles ei!

Ivan.

O men betænk, Du hulde Pige,
At skjult er for os Fremtids Vei.

Mina.

Vi skilles ei!
Nei, nei!

Ivan.

Betænk — betænk —

Mina.

Nei, nei!
Nei, nei, min Ven, mit Hjerte!
Nei ingen Magt adskiller os!
Fedor! hos dig hver Sorg, hver Smerte,
Hvert Savn byder jeg Trods.

Ivan.

Ak! tidt med saaret Hjerte
Skjæbnen saa grumt adskiller os.
Tiden selv os bringer Smerte,
Hvert et Haab byder den Trods.

Ivan. Mina! bliv stedse lykkelig! I fortjener at være det. Men alt hvad I der siger mig om Fedor, giver mig en brændende Længsel efter at lære at kjende ham nøiere. Jeg skal just ind og besee Fæstningen; tillader I at han ledsager mig?

Mina. O! gode Capitain! Nu skal vi jo dandse!

Ivan. Jeg beder jer! Jeg venter ham hos hans Fader; send ham til mig, var det endog kun for nogle faa Øieblikke!

Mina. Ja ja, naar det ikke kan være andet! Naar jeg bare har sagt ham et kort God Aften, saa skal I faae ham tillaans paa et halvt Qvarteerstid.

Ivan. Dermed er jeg tilfreds.

Mina. Men ikke længere! Forstaaer I?

Ivan. Nei, nei! jeg vil være meget taknemmelig derfor. (Afsides, idet han gaaer.) Jeg maa haste; det Bud, Boris har sendt mig, forbyder mig enhver Opsættelse.

(gaaer ind i Fæstningen.)

Mina. Ei ei! Der har vi dem.

(Hun gaaer Bryllupsgjæsterne imode, og taler med Fedor under Begyndelsen af det følgende Nummer).

Fjerde Scene.

Mina. Fedor. Koli. Brudefolkene, fulgte af Soldaterne og Bønderne.

Nr. 8. Combineret Nummer.

Soldaterne og Bønderne,

(idet de træde dandsende ind).

Falmed det Grønne,
Blev Engen hvid,
Dands med din Skjønne!
Nu er det Tid!

1.

Koli (rystende og klapprende med Tænderne).

At Folk dandse med Glæde,
Er ubegribeligt.
Jeg selv en Dands kan træde,
Men det er kun af Pligt.
Naar af Frost ret jeg gyser,
Dandsen er da min Trøst:
I et Land, hvor man fryser,
Er Dands ei blot til Lyst.
Hu! hu! hu!
Falmed det Grønne,
Blev Engen hvid,
Dands med din Skjønne!
Nu er det Tid!

Chor (dandsende).

Falmed det Grønne, 2c.

2.

Koli.

Jeg er, Foraar og Sommer,
Søvnig og ganske sløv;
Jeg alt, naar Høsten kommer,
Ryster som Espeløv.
Men naar Frost ret mig knuger,
Iisnende hver en Sands,
Er det Raad, som jeg bruger,
Vor Skorsteenskrog og Dands.
Hu! hu! hu!
Falmed det Grønne, 2c.

Chor (dandsende).
Falmed det Grønne, ꝛc.

Femte Scene.

De Forrige. Bissekræmmeren.
(To Karle følge Bissekræmmeren, og bære et langt Bord, hvorpaa hans Galanterievarer ere udstillede).

Bissekræmmeren.
Nu kommer hid! lad jer ei bede!
Jeg længe nok er gaaet omkring.

Chor.
Nei, see dog, see, hvor smukke Ting!

Bissekræmmeren.
See, dette Kors og denne Kjede
For eder sætter jeg paa Spil.

De unge Piger.
Gid Lykken mig dem skjænke vil!

Det øvrige Chor.
Nei, hør til dem, som Alt vil have!

Bissekræmmeren (uddelende Lotteriesedler).
I Herrer! for en ringe Gave
Hver faaer et Lod af første Sort.
Luk Pungen op! see, her er Kort.

Stemmer i Choret.
Kom med Kort! Kom med Kort!
Kom med Kort! Kom med Kort!

Mina (til Fedor).
Jeg Lykken nok forsøge vilde.

Fedor.
Nu vel, saa lad os altsaa spille!

Bissekræmmeren (afsides).
Ha! nu mig Snildhed hjelpe maa.

Koli (betragtende sin Seddel).
Jeg kjender ei til disse Snirkler;
Jeg kan det Spil ei ret forstaae.
Jeg intet Tal kan see derpaa.

Bissekræmmeren.
Nei, det ere magiske Cirkler,
Som hemmelige Kræfter øve.

Koli.
Hvorledes? I da hexe kan?

Bissekræmmeren.
Det Haandværk føder godt sin Mand.
Nu skal I see deraf en Prøve.

Chor.
Begynd! begynd! vi bede jer!

Sjette Scene.

De Forrige, alle i Forgrunden. **Ivan** kommer ud fra Fæstningen, og bliver staaende noget tilbage.

Ivan (afsides).
Han kommer ei.....
(seer Fedor). Ha! han er her!

Chor.
Begynd! begynd! vi bede jer!

Bissekræmmeren.
Ifald jeg rigtig mig besinder,
Sædvanlig det saaledes gaaer,
At af unge Mænd og af Qvinder
Gjerne Den i Spillet vinder,
Som først vil blive gift i Aar.

Chor.
Den bliver gift, som Spillet vinder.

Mina (til Fedor).
Har du det hørt?

Fedor.
Han os forblinder.

Bissekræmmeren.
Nu? har Enhver sit Kort i Haand?

Chor.
Ja, nu har Hver sit Kort i Haand.

Bissekræmmeren.
Saa maner jeg Trolddommens Aand.
(Han opruller en stor Placat, bemalet med cabalistiske Tegn, og betragter den taus, med besynderlige Miner og Gestus).

Ivan (bag ved de Andre, afsides).
Min Utaalmodighed mig overvælder.

Choret (betragtende Bissekræmmerens Gestus).
Ha! nu Vægtskaalen hælder!
Giver Agt! giver Agt!
Lytter til! han fortæller
Hvad hans Aand har ham sagt.

Bissekræmmeren.
Ha! min Aand har det Navn fordulgt for mine Blikke
Paa den Yngling, som Prisen i Spillet vil faae.

Chor.
Nei vær saa god! Det gjælder ikke!
Siig eders Aand: han tale maa.

Bissekræmmeren.
Dog — dog — nu fornemmer jeg Aanden.
Han hvisker mig, at den, som Lykken udvalgt har,
Er en Yngling, som let kan kjendes ved et Ar
Paa den venstre Arm, ved Haanden.

Mina (med Glæde).
Hvilket Held! Ha! Fedor det er!

Ivan (afsides).
Gud!

Mina (til Fedor).
Tænk! i Aar skal min Brudekrands bindes!

Bissekræmmeren (til Fedor).
Saa kom hid!

Fedor (blottende sit Haandled).
Saa længe jeg mindes,
Jeg bar dette Kjendetegn her.

Ivan (afsides).
Min Gud! min Gud! Ja ham det er!

Bissekræmmeren (med Eftertryk).
Ja ham, ja ham det er!

Chor.
Ja, os Fedors Held maa fryde;
Han Prisen vandt til sin Brud.
Han kan over Lykken byde,
Siden just hans Lod kom ud.

Fedor (giver Mina de vundne Smykker).
See her!

Mina.
Det Held vil meer betyde.

Ivan (til Fedor).
Til Lykke jeg ønsker din Brud.

Bissekræmmeren (afsides).
Min Fyrste! nu skal jeg dig lyde!
Denne Gift opfylder dit Bud.

Ivan (afsides, med et Blik paa Bissekræmmeren).
Men hvad skal disse Kunster betyde?
Den Kræmmer seer mistænkelig ud.

Fedor og Mina.
Ja, mig Lykkens Valg maa fryde!
Seer du? Prisen vandt {min / din} Brud?
O! det Held vil end betyde
Vor Løn hos Kjærligheds Gud.

Bissekræmmeren (afsides).
Min Fyrste! ja, nu skal jeg dig lyde!
Denne Gift opfylder dit Bud.

Ivan (afsides).
Hvad skal disse Kunster betyde?
Kræmmeren seer mistænkelig ud.

Chor.
Ja, os Fedors Held maa fryde;
Han Prisen vandt til sin Brud.
Han kan over Lykken byde,
Siden just hans Lod kom ud.

Syvende Scene.

De Forrige. Fangevogteren.

Fangevogteren.
Saa kom! saa kom! tilbords os kalder man.

Bissekræmmeren.
Nu velan, velan!
I skal en Hjertestyrkning faae.
(han fremtager en stor Flaske og uddeler Tinbægere).
See her en Viin som vedergvæger!
Jeg fylder gratis hvert et Bæger,
Men næste Gang betales maa.

Koli. Fangevogteren. Soldaterne.
Han fylder gratis hvert et Bæger,
Saa lad mig eet til Prøve faae!
(de omringe ham, han skjænker i Bægerne).

Bissekræmmeren.
Giv lidt Tid.

Fangevogteren og Soldaterne.
Lad mig faae!

Bissekræmmeren.
Hver sin Tour!

Koli og Soldaterne.
Lad mig faae!

Bissekræmmeren.
Ja nu strax.

Koli. Fangevogteren. Soldaterne.
Saa lad mig faae! saa lad mig faae!

Bissekræmmeren (visende den tomme Flaske).
Her er ei meer; den er tilende.

Soldaterne.
Ha! men Fedor slet intet fik.

Bissekræmmeren
(tager den Flaske frem, som han puttede i Lommen i 1ste Act).
See, her er den samme Drik.
(afsides til Fedor, idet han skjænker for ham).
Af bedre Qvalitet er denne;
En udmærket Sort skal I kjende.
(til Ivan).
Vil Hr. Capitainen?

Ivan.
Ei for mig!

Bissekræmmeren
(afsides, med et Blik paa Fedor).
Ha! jeg myrded dig!

Fangevogteren
(standser Fedor og de Andre, idet de vil drikke).
Tøver lidt!
Nu, Soldater, mig omringer!
Denne Skaal drikke vi da:
For Oprøret Pereat bringer,
Men vor Regent Vivat! Hurra!

Soldaterne.
Ja, vor Regent Vivat! Hurra!
(Fedor kaster sit Bæger).

Bissekræmmeren.
Ha!

Fangevogteren.
Hvilken Trods!

Soldaterne.
Han den Skaal ei drikker.

Ivan (afsides).
Han er fortabt!

Mina (afsides).
Ha! hvad er hændt!

Fangevogteren og Soldaterne.
Ha! Straffen er sikker!

Fedor.
Den Skaal, nei, den aldrig jeg drikker;
Jeg hader den grumme Regent.
(Soldaterne drage deres Sabler).

Fangevogteren og Soldaterne.
Hvilken Trods! Ha, svar er Brøden!
Vor Regent laster han fræk!
Forræder! du straffes med Døden!

Mina.
O min Gud! hvilken Skræk!

Bønderne.
Ha! hvilken Skræk!

Fangevogteren og Soldaterne.
Forræder! du straffes med Døden!

Ivan (drager sin Kaarde).
Soldater! Stille her! Ingen Støi! Jeg befaler!
Jeg her i Fyrstens Navn til jer taler.

Mina og Bønderne.
O hvilken Sorg! o hvilken Skræk!

Fedor (til Mina).
Kun for dig jeg føler Skræk.

Bissekræmmeren (afsides).
Frugten er tabt, Lønnen er væk!

Koli. Fangevogteren. Soldaterne.
Fyrsten han laster! ha! hvor fræk!

Ivan (pegende paa Fedor).
Længe paa ham Mistanken svæver;
Man ham at bevogte mig bød.
Og Thronens Sikkerhed nu kræver,
At han, fordi han sig forbrød,
I dette Taarn venter sin Død.

Soldaterne.
Mægtig var Brøden; Straffen ham ramme!
Saa lad Hævnen tænde sin Flamme!

Ivan (til Fangevogteren).
Før ham strax i Fængslet ind!

Mina.
Hvilken Vægt tynger paa mit Sind!
Ulykkes Dag! du Sorg os bringer!
Glæder af dig ventede vi.
O denne Qval grumt mig betvinger!
Haabet er slukt, det er forbi!

Fedor.
Mina, min Brud! Sorg jeg dig bringer!
Himmel! saa snart adskilles vi!
O denne Qval grumt mig betvinger!
Haabet er slukt, Alt er forbi!

Ivan.
O Himmel! laan mig Kraftens Vinger,
Og staae mig i mit Arbeid bi!
(med et Blik paa Bissekræmmeren).
Hvad mon den Mand i Skjoldet bringer?
Ha! Noget skjuler sig deri!

Bissekræmmeren.
O Hævnens Aand! ryst dine Vinger!
En anden List skal staae mig bi.
(med et Blik paa Ivan).
Hvad mon den Mand i Skjoldet bringer?
Ha! Noget skjuler sig deri!

Bønderne.
Ulykkes Dag! Sorg du os bringer!
Glæder af dig ventede vi.
Haabet er slukt, Alt er forbi!
Ak! Alt, Alt er forbi!

Koli. Fangevogteren. Soldaterne.
Forræder-Ord paa Læben klinger,
Forræder-Gjerning skued vi.
Men Fyrstens Arm alt Sværdet svinger,
Snart med dit Liv er det forbi.

Fedor (til Bønderne).
Min favre Brud I maae forsvare!

Ivan (til Fangevogteren).
Paa mig hviler Ansvaret her;
Jeg Nøglerne selv vil bevare,
Og ingen maa Stedet sig nærme.

Fangevogteren og Soldaterne
(idet de støde Fedor hen imod Taarnet).
I Fængslet ind! Tag dig ivare!
Straffen er vis, din Død er nær!

Mina (til Fedor).
Fedor, farvel!

Fedor (til Bønderne).
I hende skjærme!

Mina.
Ulykkes Dag &c.

Fedor.
Mina, min Brud &c.

Ivan.
O Himmel! laan mig &c.

Bissekræmmeren.
O Hævnens Aand &c.

Bønderne.
Ulykkes Dag &c.

Koli. Fangevogteren. Soldaterne.
Forræder-Ord &c.

(Fedor stødes ind i Taarnet. Ivan lukker Døren, og beholder Nøglen. Mina, næsten besvimet, bringes ind i Bondehuset. Hele Choret følger hende derind. Ivan og Bissekræmmeren blive allene tilbage paa Scenen).

Ottende Scene.

Bissekræmmeren. Ivan.

(Det begynder at mørknes; ved Slutningen af denne Scene er det allerede mørk Nat).

Ivan. Kom hid!

Bissekræmmeren. Det var just min Hensigt.

Ivan. Hvorfor?

Bissekræmmeren. Tys!

Ivan. Hvem er I?

Bissekræmmeren. Tal sagtere, siger jeg! To Ord skal svare paa alle de Spørgsmaal, som I kan gjøre mig.

Ivan. Nu vel?

Bissekræmmeren (hvisker ham i Øret). "Skovhuggerens Søn!"

Ivan. Hvad hører jeg!

Bissekræmmeren. Endnu denne Morgen har Capitain Boris modtaget Eders Løfte.

Ivan. Hvordan? I veed allerede....

Bissekræmmeren. Jeg veed Alt. I seer, hvorledes jeg ved mit listige Lotterie har forstaaet at opdage den Prinds, som vi søge. Han var nær ved at gaae tabt for os; men I har reddet ham; lader os ende eders Værk.

Ivan. Ja, lad os hente Prindsen ud af Taarnet, og sætte ham i Spidsen for vore Venner.

Bissekræmmeren. Vore Venner? Først maa Boris forsamle dem.

Ivan. Det har han gjort. De vente alle i det nærliggende Slot.

Bissekræmmeren. Er det sandt?

Ivan. Jeg har modtaget Bud derom. Kom, kom! lad os flygte bort med Prindsen!

Bissekræmmeren (standser ham). Himmel! hvad siger I?

Ivan. Hvorfor standser I mig?

Bissekræmmeren. Alt er tabt, hvis I ikke hører mit Raad.

Ivan. Tael!

Bissekræmmeren. For at komme til det Slot, I mener, maae vi roe ned ad Floden. Veed I ikke, at om Natten er der en Vagt af tyve Soldater paa Broen, hvorunder vi skal passere? See! man kan allerede skimte deres Natteblus.

Ivan. I har Ret.

Bissekræmmeren. Og dette Compagnie lystrer eder ikke; I commanderer kun i Fæstningen.

Ivan. Men skulde de ikke lade Prindsen passere?

Bissekræmmeren. Hverken ham eller mig, siger jeg eder; vi vilde blive anholdte. I allene, med eders Uniform, med eders Officeer-Pas, I allene kan komme igjennem uden Hindring. Gaae til Slottet, søg Boris op, kom tilbage med de Sammensvorne, og gjør et Anfald paa Bro-Vagten; imidlertid henter jeg Prindsen ud af hans Fængsel, fører ham skjult af Natten, langs med Flodbredden, bringer ham i hans tappre Forsvareres Midte, og vi marchere samlede til Residensen.

Ivan. Min Gud! Forlade Prindsen, og betroe ham til jer!

Bissekræmmeren. Unge Mand! Vil I fornærme mig ved denne Mistro?

Ivan. Jeg veed ikke hvad jeg skal beslutte.

Bissekræmmeren. Hvis jeg er en Forræder, saa behøver jeg kun at sige et Ord til eders Soldater, og det er forbi baade med jer og med Fedor.

Ivan (forbauset over disse Ord). O! kan I laste min Forsigtighed?

Bissekræmmeren. Tvertimod! her er min Haand.

Ivan (idet han giver ham Haanden, affides). Min ryster.

Bissekræmmeren. Afsted! Tiden iler.

Ivan. Har I en Baad?

Bissekræmmeren. Capitain Boris har sendt sin tilbage.

Ivan (glad). Ja vist! den unge Pige...

Bissekræmmeren. Bliv her! jeg skal bringe Alt i Orden til eders Afreise.

Ivan. O giv mig et Øieblikks Tid til at gaae op i Taarnet, kaste mig for Fedors Fødder, underrette ham om den store Hemmelighed af hans Fødsel, og overtale ham til at følge jer om nogle Timer.

Bissekræmmeren. Gaae kun. Naar I kommer tilbage, skal Baaden være her.

Ivan. Godt! (affides). O hvilken Fare omringer os! (med et Blik paa Bissekræmmeren). Denne Bissekræmmer er en Misdæder, han har til Hensigt at forraade Prindsen! Nei, det skal ikke skee! Jeg vil aabenbare min Fyrste Alt, og frelse ham med mit eget Liv.

(gaaer ind i Taarnet).

Niende Scene. Bissekræmmeren.

Mina og Koli komme ud fra Bondehuset.

Nr. 9. Finale.

Mina (dragende Koli med sig).
Kom, o kom! Hvad der mon hænde,
Din Broder frels! gaae ei herfra!

Koli (grædende).
Er Fedor væk, vil min Papa
Herefter mig banke for Tvende.

Bissekræmmeren (bliver dem vaer).
Ha! det er dem! Jeg dem alt kan kjende.
I Mørket jeg seer, det er dem. Held mig da!

Mina.
Kom lad os om Captainen spørge.

Bissekræmmeren (hemmelighedsfuldt).
Slaaer Lid til mig og til min Kløgt!
I skal ikke længere sørge.

Mina.
Er Fedor da.....

Bissekræmmeren.
Vær uden Frygt!

Mina og Koli.
O giv os Haab!

Bissekræmmeren.
I skal ei sørge.
Nu reiser vor nye Commandant.

Mina.
Er det sandt? O siig, er det sandt?

Bissekræmmeren.
Ja viid, at han Dig har beklaget;
Han er god og han staaer os bi.
Jeg selv, naar han først bort er draget,
Tør i Stilhed Fedor befrie.

Mina og Koli.
Uveirets Skyer sig skille,
Os Himlen vil atter lee.

Bissekræmmeren.
Tys! Værer kun ganske stille,
Og lad Ingen vor Glæde see!

Mina.
Ha stille!

Koli.
Ha stille!

Bissekræmmeren.
Ha stille!

Bønderne og Soldaterne (i Bondehuset).
Dandsen og Sangen lyde
Hele den Nat saa lang!
Hjertet sig vel maa fryde
Ved Glassets muntre Klang.

Bissekræmmeren (til Mina).
Din Baad er den Hjelp, jeg mig lover.

Koli.
Skal jeg ikke sætte ham over?

Mina og Koli.
Lad os før begge ham roe!
Saa varer det vist ikke længe.
(afsides).
Hjertet af Frygt Barmen vil sprænge.

Bissekræmmeren.
Passer paa nu, begge To!
Fra det Taarn vil han sig nærme.

Mina.
Fedor, er han.....

Bissekræmmeren.
Da er han fri.
Jeg skal Din Brudgom beskjærme.

Mina og Koli.
Kom! kom! Kun paa Dit Vink vente vi.
(de gaae ned til Baaden, og stige ind i den).

Tiende Scene.

De Forrige. Ivan og Fedor vise sig i Taarnets øverste forfaldne Etage.

Fedor.
Store Gud! hvad maa jeg fornemme!
Min Ven! den Flamme, Du har tændt,
Forvirer dette Blik! O Gud! Er jeg Regent?

Ivan (knæler for ham).
O Herre! foragt ei min Stemme!

Fedor.
O tie! jeg bør Dit Raad forglemme.

Ivan.
Eders Liv har dog Krav paa mit.

Fedor.
O Himmel! jeg skjælver for Dit.

Bissekræmmeren
(staaende ved Foden af Taarnet, til Mina og Koli).
Jeg hører dem; nu stille! stille!

Fedor og Ivan.
Han hører os; nu stille! stille!

Bissekræmmeren (til Ivan).
Er I der?

Ivan.
Jeg er her.

Bissekræmmeren.
Gaae da ned!

Ivan.
Jeg gaaer ned.
(til Fedor).
Nu Fatning viis og Rolighed.

Fedor.
Ja, jeg skal mig nok forstille.

Ivan.
Ret snart paany vi mødes vel.
Farvel!

Fedor.
Farvel!

Ivan.
O farvel!

Fedor.
O farvel!

Mina og Koli (i Baaden).
O gid vor Plan nu lykkes vilde!
Ha! lad os lytte ganske stille!

Fedor og Ivan.
Ha! Skjæbnen vil saa grumt os skille.
Farvel, farvel! Nu ganske stille!

Bissekræmmeren (afsides).
Snart skal jeg ham ved Livet skille.
Nu gjælder det! Nu ganske stille!

Alle Fem.
Ha stille! ha stille! ha stille!

Bønderne og Soldaterne (i Bondehuset).
Dandsen og Sangen lyde
Hele den Nat saa lang!
Hiertet sig vel maa fryde
Ved Glassets muntre Klang.

(Under dette Chor have Fedor og Ivan forladt deres Plads i Taarnets øverste Etage, og ere for et Øieblik forsvundne for Tilskuernes Øine. Imidlertid have de byttet Kapper og Hovedbedækning. Ivan, indhyllet i Fedors Kappe, kommer atter op i den øverste Etage, og efterat have givet Tegn ned i Taarnet, ligesom for at bringe Fedor sin sidste Hilsen, sætter han sig rolig paa en Bænk).

Ellevte Scene. De Forrige.

Fedor træder ud af Taarnet, indhyllet i Ivans Kappe.

Bissekræmmeren
(til Fedor, som han tager for Ivan).
Hurtig afsted! thi det er silde.
(Fedor iler til Baaden, og stiger ind i den).

Mina og Koli.
Ja kom! lad os Tiden ei spilde!
(de roe hurtigt bort).

Tolvte Scene.

Bissekræmmeren. Ivan (paa Taarnet).

Bissekræmmeren (drager sin Dolk).
Nu er det Tid, Timen den slaaer.
Velan, min Løn at fortjene jeg gaaer.
(gaaer ind i Taarnet).

Trettende Scene.

Ivan allene, siddende paa Taarnet).

Bønderne og Soldaterne (i Bondehuset).
Dandsen og Sangen lyde
Hele den Nat saa lang!
Hjertet sig vel maa fryde
Ved Glassets muntre Klang.

Fjortende Scene.

Ivan (siddende paa Taarnet). Bissekræmmeren lister sig derop, og hæver Dolken, for at dræbe Ivan. Denne springer op, kaster sin Kappe tilside, modtager ham med sin Kaardespids, og gjennemborer ham.

Bissekræmmeren.
Ha! (styrter baglænds ned i Taarnet).

Ivan (ilende ned efter ham).
Din Belønning Du faaer.

Femtende Scene.

Fangevogteren, Brudefolkene, Bønderne og Soldaterne træde ud fra Bondehuset. Nogle af dem bære Fakler.

Fangevogteren.
Afsted! afsted! vi tilsengs nu vil gaae;
Vi Afsked tage maae.

Chor.
Det er dog ret en herlig Sag
Med slig en munter Bryllupsfest;
Jeg vilde gierne hver en Dag
Ved sligt et Bryllup være Gjæst.

Fangevogteren.
Imorgen jeg skal jer beverte;
Jeg har mig i Bekostning sat.

Chor.
Mange Tak! Ja, komme vi skal! God Nat!

Fangevogteren.
Jeg altsaa venter Jer. — God Nat!

Chor.
O ja! vi komme skal. — God Nat!

Sextende Scene.

De Forrige. Ivan kommer ud fra Taarnet; han seer bleg og forstyrret ud, og er uden Kappe og Hovedbedækning; han holder nogle Papirer i Haanden.

Ivan (affides).
Nu brast hans forræderske Hjerte.
Men disse Breve.....
(seer de Andre). Ha! hvem er der?

Fangevogteren og Soldaterne.
Hr. Commandant! vi vente Jer.

Ivan.
Bringer Lys! kom hid, Enhver!
(de omringe ham med Faklerne).

Fangevogteren og Soldaterne (sagte).
Hans Aasyn blegt, med Præg af Smerte!

Ivan (som ved at søge mellem Papirerne har fundet det Pergament, som Bissekræmmeren havde i første Act, affides).
Ha hvilken Skat jeg finder her!

Fangevogteren og Soldaterne.
Hvad er dog paafærde her?

Ivan (fremvisende Pergamentet).
Dette Tegn til Lydighed tvinger.

Fangevogteren og Soldaterne (bøiende sig dybt).
Det er Fyrstens Haand og hans Segl!
Det er Haanden! det er hans Segl!
(Fangevogteren og Bønderne tage Hatten af).

Ivan.
Flux en sadlet Hest mig bringer!

To Soldater.
Den skal hurtig være her. (de ile ud).

Fangevogteren og Soldaterne.
Hvad er dog paafærde her?

Ivan.
En Bandit har isinde
At myrde vor Regent; —

Soldaterne.
Vor Regent!

Ivan.
Arrestanten derinde
Mig alting har bekjendt.

Soldaterne.
Har bekjendt!

Ivan.
Jeg som et Lyn vil fare
Til hans By, til hans Borg, —

Soldaterne.
Til hans Borg!

Ivan.
Og os Alle bevare
Fra slig en Frygt og Sorg.
Farvel! jeg bort maa drage;
Jeg gaaer til vor Regent.

Bønderne.
Bestandig Skrig og Klage!
En ny Fortred er atter hændt!

Fangevogteren og Soldaterne.
Afsted! kom snart tilbage!
Gaae, frels vor Regent!
(Alle styrte ud.

Tredie Act.

Et stort Drivhuus i Lysthaven ved den fyrstelige Residens, rigt besat med spraglede udenlandske Værter, staaende deels i Urtepotter, deels i Baller. Ved Murene adskillige Ovne. En stor brændende Lampe hænger i Midten af Loftet. I Baggrunden en meget stor Glasdør, udenfor hvilken man seer Terrasserne i Haven illuminerede, som til en Fest. Tilvenstre en Dør som fører ind til Valentines Kammer, tilhøire en Dør som fører ud til Flodbredden.

Første Scene.

Gartnere og Gartnerpiger (træde ind igjennem Glasdøren i Baggrunden).

Nr. 10. Chor og Rondeau.

Chor.
Ei nogen Riddersal paa Borgen
Kan dette Drivhuus overgaae.
Ja, her vi dandse til imorgen,
Her vi Tiden med Skjæmt forslaae.

Anden Scene.

De Forrige. Valentine (kommer fra sit Kammer)

Valentine.
See see! Velkommen Alle her!

Chor.
God Aften, gode Valentine!
Vi samles vil her hos Jer.

En Gartner.
Illumineert er Busk og Krat,
Paa Slottet er der Bal i Nat.

Valentine.
Men ak! den stakkels Valentine
Er til Dands for gammel og mat.

Gartneren (pegende ud mod Terrasserne).
Hist sig Hofmænd til Dands forsamle.
Tillader I, min gode Gamle,
At vi til Dands samles hos Jer?

Valentine.
Ja vær saa god! Velkommen vær!

Gartneren (idet han overrækker hende en Kurv, fyldt med Kager og Flasker).
Tør vi Jer byde disse Kager?
Probeer engang! det vist Jer smager.
(sætter Kurven paa en Blomsterballe paa venstre Side i Forgrunden).

Chor.
O tag nu Deel i Glæden blid!
I tænke paa jer Ungdoms Tid!

Valentine.
Min Ungdoms Morgenrøde
Jeg gjerne drømmer om;
Kun Mindet kan forsøde
En trøstløs Alderdom.
I Munterhed og Glæde
Min Rosentid jeg fandt;
Ak! nu maa jeg begræde,
Den for stedse forsvandt!
Om Issens blege Luer
Jeg slynger dog en Krands.
Naar jeg vor Ungdom skuer,
Jeg har for Glæden Sands.
Velan! velan! til munter Dands!
Min Ungdoms Morgenrøde ꝛc.
(Man seer Hofmænd og Damer gaae forbi Glasdøren).

Gartneren.
Jeg hører Folk i Haven trine;
See Riddersmænd og Damer fine!
Kom, lad os vandre derhen;
Vi komme vil om lidt igien.

Valentine.
Ja, kom til gamle Valentine!

Chor.
Vi komme vil om lidt igjen.
Ei nogen Ridderfal paa Borgen
Kan dette Drivhuus overgaae.
Ja, her vi dandse til imorgen,
Her vi Tiden med Skjæmt forslaae.
(De gaae ud af Glasdøren)

Tredie Scene. Valentine (allene).

Jeg har maattet lide saa meget; jeg har kjendt saa mange onde Mennesker, at jeg derved har lært at være god, og det trøster mig i min eensomme Alderdom. Denne grusomme Fyrste, hvis illuminerede Pallads jeg seer herfra, har ikke saa rolig en Sjæl som jeg. (Det banker paa Døren tilhøire). Hvad er det? Hvo kan banke saa sildigt paa denne lille Dør som vender ud til Floden?

Boris (udenfor). Valentine! Valentine!

Valentine. Min Gud! den Røst er mig jo bekjendt.
(gaaer hen og aabner Døren).

Fjerde Scene.

Valentine. Boris og Mina.

Boris (endnu i Døren). Det er mig!

Valentine. Hvad seer jeg!

Boris. Er I allene?

Valentine. Ja, Hr. Capitain!

Boris (træder ind, med Mina ved Haanden). Kom ind, stakkels Barn!

Valentine. Min Gud! Hvad bringer jer saa sildigt hertil? Og med denne unge Pige? Det er den tredie Gang i det sidste halve Aar at I har besøgt mig, og er kommen saa hemmelighedsfuldt igjennem denne Sidedør. De to første Gange have vi talt sammen om vore gamle Venner, og græbt ved Erindringen. Vil I opfriske den paany, eller kommer I for i Virkeligheden at mane den forsvundne Tid tilbage?

Boris. Det sidste, min Gamle, det sidste, hvis Himlen skjænker mig Bistand! — Men for alting, luk Døren igjen.
(Valentine gaaer hen og laaser Døren, hvorigjennem Boris og Mina kom).

Mina. Hvor ere vi?

Boris (hæftig bevæget under hele denne Scene). Mit Barn, vi ere paa et Sted, hvor I kan udhvile. Eders Træthed, Nattekulden....

Mina. Ak! det er ikke min værste Lidelse.

Boris. Jeg forstaaer jer; I savner Fedor.

Mina Hvorfor skille mig fra ham paa Boyardens Slot, hvorhen jeg roede jer?

Boris. Sagde han jer intet underveis?

Mina. Han talte kun om den høimodige Capitain Ivan, som havde taget hans Plads i Taarnet.

Boris. Og hvis Skjæbne endnu er uvis; men jeg haaber at vi om lidt ville samles med ham.

Mina. Men hvorfor behøvede jeg og Koli og I at gaae iforveien?

Boris. Vær uden Frygt, og fat eder. — Valentine!

Valentine (som har seet ud af Glasdøren, af Frygt for at blive overrasket). Her er jeg. Min Forundring.....

Boris. Hør, det lader til at her er en Fest paa Slottet?

Valentine. Den skal just til at begynde.

Boris. Siig mig, ere ikke alle Boyarder og alle Hofmænd her i Staden indbudne dertil?

Valentine. Jo, alle, saavidt jeg veed. Gartnerne ved Haven give en Fest med det samme. De have bedet mig om Tilladelse til at dandse i dette Drivhuus, og jeg venter dem hvert Øieblik.

Boris. Det kommer ubeleiligt; thi vore Venner have valgt dette Sted til at samles. Dog — det er ligemeget. Men hør, I maa skaffe mig Leilighed til at tale med Slottets Intendant; I maa faae ham hen paa et mørkt Sted i Haven.

Valentine. Det er ikke vanskeligt; paa en Aften som denne er han paa eengang overalt, og hvor man gaaer, vil man tilsidst støde paa ham.

Boris. Saa lad os skynde os! (aabner Døren paa venstre Side). Gaae ind i dette Kammer, kjære Mina, og hviil jer, I kan have det nødig. (til Valentine). Og I, Valentine, kom, kom!

Valentine (følgende ham). Ha! jeg aner et stort Forehavende; jeg skjælver af Skræk for Udfaldet.

Boris. Gode Gamle! Himlen vil beskytte os. (de gaae ud af Glasdøren).

Femte Scene.

Mina (allene).

O hvilken Nat! hvilke hemmelighedsfulde Begivenheder! . . . Disse Fremmede, som strømmede til os paa Veien, som talte sagte med hverandre, som skjulte deres Ansigter i deres store Kapper! . . . Og Fedor, som forlader mig . . . . som intet har sagt mig! . . . . Det synes mig, som om en Ulykke svævede over vore Hoveder. Ak! mine Kræfter ere udtømte; jeg kan neppe holde mig overende.
(gaaer ind ad Døren tilvenstre).

Sjette Scene.

Koli (kommer ind ad Glasdøren; han fryser, og klapprer med Tænderne; han hilser til alle Sider i Drivhuset, og siger med sagte Stemme:)

"Skovhuggerens Søn!" . . . "Skovhuggerens Søn!" . . . Jeg veed ikke hvad det vil sige, men det er ligemeget. Eftersom disse to smaa Ord allevegne skaffe Een Venner, saa vil jeg sige dem til alle de Væsener jeg møder, baade levende og døde. (bukker for et Træ). "Skovhug" — Jeg kan saamæn ikke længer udtale Ordene; det kommer af Frosten og Sulten og Skrækken. Og denne hersens Captain Boris som saadan tager Mina ved Haanden, og render sin Vei fra mig, og lader mig blive i Baaden! Jeg har Frost i Hælene; jeg kan ikke løbe saa gesvindt. Men saa kom jeg til en Havemuur, og den krøb jeg over; saa lugtede jeg Røgen af et Kakkelovnsrør, og den vinkede mig saa behageligt; jeg gik efter Næsen, og kom herind. — O hvor her er deilig varmt! Her skal nok være femten Grader, troer jeg. Ja, det er saamæn ikke meer end man godt kan taale. Saadanne Fæ af Træer og Blomster, de skjønne ikke paa den Lykke at voxe i Drivhuus eller Mistbænk! Gud! hvor her lugter deiligt! — (Han gaaer hen ved Blomsterballen paa venstre Haand i Forgrunden). Men hvad er nu det for en Lugt? (snuser til Blomsterne). O hvor man er dum, naar man er sulten! En tom Mave har dog en stærk Indbildningskraft. Jeg kunde sværge mig Pokker i Vold paa, at disse Levkøier, eller Nelliker, eller hvad det er for noget, lugte accurat ligesom Riiskager. — Nei, men det er dog ubegribeligt! (han finder Kurven, som Gartneren satte paa Ballen). O hvad seer jeg? Ja her ere Riiskagerne! det var dem jeg kunde lugte. tager Kurven i Haanden). O hvilken Lykke! hvilken Lykke! Nu har jeg baade Varme og Mad og Drikke! — Der kommer Nogen . . . Det er dog vel ikke Een som vil fratage mig mit Bytte? Jeg forsvarer det til det Yderste. Jeg vil skjule mig her.
(Kryber bag ved Blomsterballen, og drikker og spiser med Graadighed).

Syvende Scene.

Koli (skjult). **Valentine** (kommer gjennem Glasdøren og gaaer over Gulvet hen imod den lille Dør paa høire Side).

Nr. 11. Combineret Nummer.

Valentine (halv sagte).

Retfærdige Dommer!
Hør Hjerternes Raab!
Lad den Stund, som kommer,
Nu krone vort Haab!
Ja, Boris vil jeg lyde.
(aabner Døren tilhøire, og gaaer ud).

Koli (skjult).

Hvad skal dette betyde?

Ottende Scene.

Koli (skjult). **Sammensvorne Boyarder** og **Officerer** komme lidt efter lidt fra Haven, see sig forsigtig om, og synge med sagte Stemme.

1ste Boyard.

Vi her forsamles maae,
Thi Boris vil det saa.

2den Boyard (som seer 3die Boyard træde ind).

Hvad mon han kan os ville?

3die Boyard (træder ind).

Vær tyst, vær tyst, vær stille!

Chor.

Hil "Skovhuggerens Søn!"

Koli (skjult).

Her ligger jeg en kjøn.
De Folk har hæslig Mine.
Hvor de gloe! hvor de grine!

Niende Scene.

De Forrige. Boris træder ind med flere **Sammensvorne.**

Boris.

Kom ind! Nærmer kun Jer!
Forsamlingen er her.

Boris og Chor.

Retfærdige Dommer!
Hør Hjerternes Raab!
Lad den Stund som kommer,
Nu krone vort Haab!

Koli (skjult).

Jeg kun Frost nu fornemmer,
Min Sult jeg forglemmer.

Tiende Scene.

De Forrige. Valentine kommer ind ad den lille Dør paa høire Side, og bringer **Fedor, Ivan** og flere **Sammensvorne** ind med sig.

Valentine.

Kom ind! nærmer kun Jer!
Forsamlingen er her.

Ivan (fører Fedor frem).

Her han er; selv jeg ham bringer.

Chor.

Vor Helt trofast omringer!
(de danne en Cirkel om Fedor).

Boris (fremstillende Fedor).

See, Skovhuggerens Søn!
(Alle de Sammensvorne knæle, og holde Spidsen af deres Sabler mod Jorden).

Fedor.

Min Pligt mig kjende lær, hør, o Himmel, min Bøn!
Stolt af de Stjerner som mig smile,
Mig Eders Tiltro hæve kan.
Til Seir eller Død lad os ile!
Lad os frelse vort Land!
Naturen var ene min Lærer;
Alt tidligt den vakte min Sands.
Jeg under Kronen bærer
En landlig Blomst, en simpel Krands.

Stolt af de Stjerner som mig smile,
Mig Eders Tiltro hæve kan.
Til Seir eller Død lad os ile!
Lad os frelse vort Land!

Chor.

Til Seir eller Død lad os ile!
Lad os frelse vort Land!

Fedor.

Hun som fængsled mit Hjerte.....

Boris.

Hun er, Herre, Dig nær.

Fedor.

Men vist ængstelig Smerte.....

Ivan.

Min Prinds! husk, hvor Du er.

Fedor.

Hun sin Frygt ei kan tvinge.

Boris.

Snart hun deler Din Lyst.

Fedor.

Lad mig Haab hende bringe!

Ivan.

Hør Dit Fødelands Røst!

Fedor.

Velan! jeg gaaer! jeg Værket ender!

Ellevte Scene.

De Forrige. **Mina** kommer ud fra Værelset.

Mina (til Fedor).

O min Ven! gjenseer jeg Dig?

Chor.

Ha! en Qvinde vort Anslag kjender!

Mina.

Fedor! hør! tal! o stig.....

Fedor (til Mina).

Snart tilbage jeg vender.

Mina.

O Gud!

Fedor (til de Sammensvorne).

I Tappre! saa følger nu mig!

Boris og Ivan.

Lad os nu gaae! Alting er tyst.
Ene ved Slottet er det lyst.

Fedor. Boris. Ivan. Chor.

Retfærdige Dommer!
Hør Hjerternes Raab!
Lad den Stund, som kommer,
Nu krone vort Haab!

(Valentine aabner Glasdoren. Fedor, Boris, Ivan, og alle de Sammensvorne gaae ud i Haven; Valentine følger efter; de adsprede sig i Haven).

Tolvte Scene.

Mina. Koli (skjult).

Mina. Min Gud! hvad betyder dog alt dette? — Det forekommer mig, som om jeg havde havt en ængstelig Drøm. — Og Fedor! Fedor har Hemmeligheder for mig!

Koli (stikkende Hovedet frem). Jo, og det tilgavns!

Mina. Hvad seer jeg!

Koli (reiser sig, og kommer frem). Koli; hverken meer eller mindre.

Mina. Hvorledes? Du er her?

Koli. Jeg har ligget her i Skjul over en Time, og hørt og oplevet artige Ting. Jo, jeg takker! Din kjære Fedor han bringer os rigtig nok i et godt Vilderede.

Mina. Ja, hvad skal alt dette sige?

Koli. Saae Du ham ikke marchere bort med et frygteligt Regiment?

Mina. O Himmel! vil han paany forlade mig!.... Og hans Løfter, hans Forsikkringer.....

Koli. Aa hvad! Løfter og Forsikkringer!.... Nu har vi andet at tænke paa.

Mina. Veed Du da Besked?

Koli. Om jeg veed det? Naar man har seet og hørt alt det som jeg har maattet see og høre, og saa forunderlige Ting, hvoraf man ikke kan begribe det Allerringeste, saa skulde jeg vel troe, at man maa vide Besked.

Mina. Siig da, hvad Du veed?

Koli. For det første, min gode Pige, gjør Du nok bedst i at vende tilbage til Din Færgebaad, og vedblive at tjene Dit Brød paa en ærlig Maade; thi Fedor kan Du skyde en hvid Pind efter.

Mina. Koli, vær ikke saa grusom! Hav Medlidenhed med mig!

Koli. Ja saa gaae og søg ham op i den store Røverbande, som har udnævnt ham til sin Capitain, og som trækker ham, Gud skal vide, hvorhen. Jeg er bange for at min Fader faaer sin Afsked.

Mina. Hvorledes?

Koli. Jo, for han er ærgjærrig, min kjære Broder. Og hans Røvere, de gjorde saa forfærdelig meget af ham. Du skulde bare have seet, hvordan de gjorde Knæfald for ham, og sagde: "Seir" og "Død" og "Fødelands Røst," og mange saadanne høie Ord. Og dertil havde de Sabler, saa brede som min Ryg; og Du kan nok tænke, at naar man har saadan en Djævel i Haanden, saa faaer man Lyst til ganske andre Ting end til Kjærlighed og Hjertesukke.

Mina. O hvilken rædsom Uvished! — Kom, lad os søge ham op! lad os ile! — Fedor! Fedor! (vil løbe ud i Haven.)

Trettende Scene.

De Forrige. **Valentine** (kommer ind ad Havedøren, og standser Mina).

Valentine. Pige! hvor vil Du hen? (seer Koli.) Hvo er det unge Menneske? Kjender Du ham?

Mina. Ja vist, det er jo Fedors Broder.

Valentine. Fedors Broder!

Koli (sagte til Mina). Nei, det er ikke saadan, Du skal svare. Nu skal Du bare see. (til Valentine) Madam! "Skovhuggerens Søn!"

Valentine (forfærdet). Vil Du tie, Forvovne! — Der kommer Nogen.

Koli. Er der Fleer endnu?

Valentine. Ah! det er vore Gartnere! — O hvor deres Besøg kommer mig ubeleiligt!

Fjortende Scene.

De Forrige. Gartnerne og Gartnerpigerne.

Nr. 12. Finale.

Chor.

Til Dands! til Dands! Alle den yndе.
Hoffet er hist samlet til Fest.
Lad Glæden nu begynde!
Til Dands! til Dands, Alle som bedst!
(til Valentine.)
Syng kun atter den gamle Vise!

Valentine
(tagende Mina og Koli ved Haanden).
Ja, denne Dag jeg vel maa prise.
Min Broderson hjemkommen er,
Og kommer med Søsteren her.

Chor (til Mina og Koli).
Kom med! kom med! vi skal nok Eder more.

Valentine (til de samme).
Ja, synger og dandser, I To!

Koli (frysende).
Jeg ønsker ei meer, kan I troe.

Mina (afsides til Valentine).
Hvilken Qval!

Valentine (til Mina).
Søg Dig at more!
(afsides.)
Lad Ingen Din Ængstelse spore!

Koli (til Mina).
Kom hid! lad os synge, vi To!
Hele vor Egn rig er paa Sange.
Syng da med mig een af de mange!

Chor.
Ja syng os een af disse Sange!

Valentine
(afsides, idet hun sætter sig paa en Stol i Forgrunden).
Mens Glæden i Gang er hos mig,
Er paa Slottet Oprør og Skrig.

1.

Mina og Koli.
Sommertiden er forsvunden,
Dagen er saa kort i Høst;
Men det brune Løv i Lunden
Skygger end for Elskovs Lyst.
Her vi vinkes til Pocalen,
Vedbendsmykt i Dandsesalen.
Nu kom! nu kom!
Med Din Brud sving Dig om!

Chor (dandsende).
Kom nu, kom
Med Din Brud, og sving Dig om!

Mina og Valentine (afsides).
Ha! hvor Tiden er lang!

Koli og Chor.
En herlig Sang! en herlig Sang!

2.

Mina og Koli.
Vaaren binder Rosenkjeder
Mellem Bruds og Brudgoms Haand;
Lad i Høst ei Troskabs Eder
Falme, som dens Blomsterbaand.
Bring Din Elskte Myrthekrandsen,
Gaae med hende glad til Dandsen.
Ja kom! ja kom!
Med Din Brud sving Dig om!

Chor (dandsende).
Kom, ja kom
Med Din Brud, og sving Dig om!

Mina og Valentine (afsides).
Ha! hvor mig Tiden bliver lang!

Koli og Chor.
En herlig Sang! en herlig Sang!

(Man hører Glædesskrig, Fanfarer og Klokker.)

Valentine.
Ha men hør! ha men hør!

Mina.
O Himmel!

Koli og Chor (halvsagte).
Hør hvilken Støi! see hvilken Vrimmel!
Hvilken Allarm! hvilken Allarm!

Valentine.
Min Gud! gyd nu Kraft i min Barm!

Koli og Chor.
Hvad er der skeet? See, hvilken Vrimmel!
Hør, de komme! hvilken Allarm!

Femtende Scene.

De Forrige. Fedor, Boris, Ivan, alle de Sammensvorne komme ind fra Haven.

Fedor (med Kaarden i Haanden).
Ja, Himlen paa vor Side var.

De Sammensvorne.
Han Himlens Bistand har.

Fedor.
Ved Jer seiret jeg har.

Boris og Ivan.
Lad Troskab os sværge ham nu!
Ja, vor Regent er, Fedor, Du!

Boris. Ivan. De Sammensvorne.
Ja, vor Regent, Fedor, er Du!
Gartnerne (forundrede).
Regent er Du?

Boris (bringer Diademet).
Min Prinds! Diademet jeg bringer.
Ifald.....

Fedor.
Men siig, hvor er hun,
Som i Faren mig frelste?
Hvor jeg seer, savner jeg hende.

Ivan (drager Mina frem).
Hun er her!... Træd for Fyrsten frem!

Mina (til Ivan).
Skaan, o skaan min Frygt! Useet jeg drager hjem.

Fedor (til de Omstaaende).
Saa reen som Dalens Lillie,
Saa yndig, mild og smuk,
Hun var min første Villie,
Var mit barnlige Suk.
Jeg kaldes til en Throne,
Hvor Folket er min Ven;
Dobbelt kjær er min Krone,
Hvis hun mig rækker den.

(Boris giver Mina Diademet; hun knæler for Fedor, og rækker ham det).

Chor (halv sagte).
Hun nedslaaer Øiet;
Hvor er hun skjøn,
I Støvet bøiet
For Thronens Søn!

Fedor
(efter at have taget Diademet, til Mina).
O tal! vil Du mig intet svare?

Mina (endnu knælende).
O Prinds! jeg skjælver; lad mig gaae!

Fedor.
Et mægtigt Rige Himlen gav mig.

Mina.
O saa vær mild! Fedor var god.

Fedor.
Ja, mit Hjerte sig ei forandrer;
Du skal beherske det, som før.
O tag, min Brud! tag dette Smykke!
Skjønhed og Dyd det vinde bør.
(sætter hende Diademet paa Hovedet).

Mina.
Ha! hvordan?

Fedor (reiser hende op, og omfavner hende).
O min Brud! min Lykke!

Chor.
Beskjærm ham, almægtige Gud!
Beskjærm vor Prinds! beskjærm hans Brud!
Lad os nu svundne Sorger glemme!
Kun lydende Glædens Bud,
I Jubelsang tone hver Stemme:
Vivat vor Prinds! Vivat hans Brud!

Kjøbenhavn.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.
1828.

Chinafarerne.

Syngestykke i to Acter, med en Mellem-Act, af P. A. Heiberg.
Musiken componeret af Hr. Professor Schall, R. af D.

Første Gang opført paa det Kongelige Theater, den 2den Marts 1792.

Personerne:

Bergstrøm, China-Capitain.
Vilhelmine, hans Kjæreste.
Merian, hendes Fader, Vert paa Toldboden i Kjøbenhavn.
Moses, en Jøde, Merians Ven.
Ascher, } Jøder.
Ephraim, } Jøder.
Birgitte, Kjelderpige.
Just, Butteleerer paa China.
Chor af Jøder.
Chor af Søefolk.

Handlingen foregaaer deels paa Kjøbenhavns Toldbod; deels i en Have ved Værtshuset sammesteds.

Første Act.

(Skuepladsen forestiller Kjøbenhavns Toldbod; man seer en Mængde Jøder med Kikkerter at see ned til Helsingøer og vente paa Chinafarerens Ankomst. Man seer ogsaa af og til andre Folk, som ere beskjeftigede paa Toldboden).

Første Scene.

Ascher. Ephraim. Endeel andre Jøder.

Chor af Jøder.

Leve Reverser und Botmerie,
Den Asiatische Compagnie,
Och vi, och vi!
Verlierer man tidt,
Har man bisweilen doch lidt
Profit, Profit.
Leve Reverser und Botmerie,
Den Asiatische Compagnie,
Och vi, och vi!

Ascher.

Bruder! pas paa! sey auf dein Huth!
Seer du dem ei? der Vind ist gut,
Schnart de maae komme.

Ephraim.

Schnart de maae komme.
Har de ei Geld in deres Lomme,
Schlœbe vi dem in Schlutterie.

Ascher.

Schlutterie.

Chor.

Schlutterie, Schlutterie!

Ephraim (tager et Papiir op af Lommen).

Nach diesem har været
Penger fourneret
Und Vahre leveret,
Hvorpaa fortjenes hundert Procent.

Ascher.

Paa den Document?

Chor.

Oh scheent! oh scheent!

Ascher.

Doch Bruder!

Ephraim.

Was Bruder!

Ascher.

Processer schal feres,
Richterne schmeeres,
Dispacher opgjeres,
Hwat Du da faaer zumletzt Du schal see.

Ephraim.

Oh Jammer! au weh!

Chor.

Au weh! au weh!

Ephraim.

Doch Bruder!

Ascher.

Was? Bruder!

Ephraim.

Alt hwat ich fourneerte,
Hwat ich leveerte,
Ich det assureerte.
Der ist doch etwas, troe mich! fortjent.

Ascher.

Glück auf, das ist scheent!

Chor.

Oh scheent! oh scheent!
Leve Reverser und Botmerie,
Den Asiatische Compagnie,
Och vi, och vi!
Verlierer man tidt,
Har man bisweilen doch lidt
Profit, Profit!
Leve Reverser und Botmerie,
Procuratorer und Schlutterie,
Och vi, och vi!

Ascher. Seer Du dem ikke, Du som har Kikkerten?

Ephraim. Ja, jeg seer dem miseel noch. De gaaer vel schnart til Ankers; aber jeg troer ikke at de kan komme in Land ferend in Eftermiddag, und vi kan ikke bie paa dem, vi maae paa Beersen. Actierne vil noch stige.

Ascher. Ja ja! hvem der kuns havde nogen; Aber jeg har, vær en evig! solgt mine, und det for Rever-Keev.

Ephraim. Det er galt. Aber so fortjener Du ogsaa paa Dine mange Botmerier. Du har Captainen i Dine Kleer, und den er en fet Steeg.

Ascher. Ja ja! aber han har, vær en evig! ogsaa faaet de reene contante Penger. Du har leveert Vare; der falder, vær en evig! mere af ved den Handel, Bruder!

Ephraim. Gut! aber so har jeg ogsaa kuns den eneste Botmerie paa Skibs-Assistenten. Und fik han ikke ligesaavel rene contante Penger, als wie Din Captain? Wahrhaftig firretive Rigsdaler in blanke Fiirskillinger; Du skulle have seet dem! Jeg vil aldrig være ehrlich, wenn de icke var so blanke som Selv; und forresten lauter gute Vare.

Ascher. Ja ja! vi kan, vær en evig! ikke saaledes schmeere dem fordærvede Vare paa, som die Christen, uagtet vi har Skilden derfor. Derom siger Ostindiefarerne und Chinafarerne ogsaa, at de vil meget hellere handle med voreses Folk

end med deres egne. Og de har, vær en evig! Ret.

Ephraim. O way über die Chr:sten! de wilde schmeere den stakkels Assistent nogen fordærvet red Viin paa. Men af mig fik han tre Ankere beste Sette Viin, for jeg havde ingen Bordeaux. Und so fik han en Tende holsteensk Herregaards Smer, nogen libske Pelser, forschtaaer sig, uden Schwinekjøt i; to Mandalhs Laxe, et Selv-Uhr — var miseel! af Larpents og Jergensens Uhre; to hundrede Stikker Pidskeband, af Obligeerts Fabrik; alle de Danske Konger und Dronninger und die Seelandske Bisper und deres Schwiegersønner in Glas und Ramme. Man kunde miseel kleede en heel Stue med dem; en Dusin Ravknapper; en Æske met Bornholmske Diamanter, dem schulle Du bare have seet, alle mærkede und numererede; und so en Herbarium fikum.

Ascher. En Herbarium fikum? hvat er det for en Ding? Bruder! den kjender jeg, vær en evig! ikke.

Ephraim. O, det er en alt for herlig Stikke! Det er, miseel! en Samling af alle de Græs und Geværter, som voxer paa den hele Jord. Dem bruger Chineserne at male efter paa Theekasser. Und de ligger so peent und so ordentlig imellem tik — tik Carduuspapiir; der var, miseel! Carduuspapiir for mere end Halvparten af hvad jeg tog for den. Troe mich Bruder! det er en kostbar Schatz, nær den kommer vel til China.

Ascher. Ja, so kan Assistenten heller ikke klage, at han jo har faaet Valuta for sin Botmerie. Det er, vær en evig! Vare, som om det var Presenter til Keiseren i Marocco.

Ephraim. Ja, maae Du ikke sige det Bruder! und so vil jeg, miseel! ogsaa have min Botmerie reent betalt, eller ogsaa....

Ascher. Det samme siger jeg om Capitainen; betaler han mich ikke hver Schilling, so schal han, vær en evig! ogsaa dandse in Schlutteriet, und det lige for hans Kjerestes Nese.

Ephraim. Hans Kjereste, kan hun da inte betale for ham nærenstid han sæl ingen Penger har?

Ascher. Ne destoværre! hun er en fattig Pige. See schtaar hun icke der, und seer ut efter Skibet? Ich kjender hende ret godt. Und vores Moses, den gamle Renegat, som Du veet nok, han er hendes Faders got Ven. Jeg maae dog tale med hende. (Ascher gaaer hen til Vilhelmine, som staaer i Baggrunden) Guten Dag: Jungfer! ich gratulire Sie.

Anden Scene.

De Forrige. Vilhelmine (som kommer frem).

Vilhelmine. Hvormed? Ascher! Jeg har sandelig ingen Bodmerier paa Chinafareren.

Ascher. Na, na! Jungfer! heller inte paa Captainen? troer hun ikke at jeg kjender Capitaine Berchstrem? Jeg er, vær en evig! hans got Ven, und om en Time er han i Bien.

Vilhelmine. Jeg troer, Ascher! at De længes lige saa meget efter ham, som jeg.

Ascher. Nu! hvorfor ikke det? Det er dog saadan schmuk Mand.

Vilhelmine. Ja, naar han kuns har brav Penge til Dem, ellers —

Ephraim. Ja, ja! Ascher har ogsaa vovet sin Velfærd paa ham.

Vilhelmine. Og det af bare Ædelmodighed? Er det ikke sandt?

Ascher. Jeg svær Dem ved Gud, Jungfer! det jeg fortjener er ikke værd at tale om.

Vilhelmine. Hvor mange Procent kan han regne at han faaer af sine Penge?

Ephraim. O way, Jungfer! darnach maae De ikke regne. Hvor mange Procenter schmelter ikke weg til Assurancen?

Vilhelmine. Saa skal vi vel see, at De har laant Bergstrøm Penge med Tab?

Ascher. Nu det siger jeg just ikke, Jungfer! men Profiten er, vær en evig, fiin, fiin! lidt Fordeel maae man jo dog have. Det er jo det vi schal leve af. Men (tager Uhret af Lommen) Ephraim! vi maae paa Beersen. Klokken er Tolv. Kom lat os gaae. (raaber høit) Paa Beersen! paa Beersen! Farvel! Jungfer! Det er mig, vær en evig, kjert, at Deres Kjereste er kommet hjem. Paa Beersen, paa Beersen!

Alle Jøderne. Paa Beersen, paa Beersen! (de gaae efterhaanden bort).

Tredie Scene. Vilhelmine (alene).

Altsaa kommer han dog, uagtet alle mine frygtelige Anelser. Hvor glad vil ikke denne Dag blive! Dog, Gud veed om han kommer! om han er levende eller død? — Naragtige Pige! — Jo vist lever han! — Altid skal jeg nu forestille mig det værste, enten jeg saa har Aarsag dertil, eller ikke.

Snart kommer han! jeg ham skal favne!
Min Bon har Himlens Gud bonhørt.
Jeg skal ei meer den Elsker savne,
Som Kjerlighed fra mig harført.
Han gik — Saa hørte jeg ham sige:
"Jeg gaaer og søge skal mit Brød;
"Saa vinder jeg min elskte Pige,
"Hvis ikke, finder jeg min Død."
Han gik — Jeg ønskte Held ham følge;
Jeg bad; — og Himlen Vinden bød,

At vugge ham paa Havets Bølge,
Som i det moderlige Skiød.
Nu kommer han: jeg ham skal favne!
Min Bøn har Himlens Gud bønhørt.
Jeg skal ei meer den Elsker savne,
Som Kjerlighed fra mig har ført.

Fjerde Scene.

Vilhelmine. Birgitte.

Birgitte. Funtus! — Nu har vi dem, Jomfrue! — om et Qvarteers Tid! De er alt gaaet til Ankers i Renden. Deres Fader staaer paa Altanen i Haugen, og seer efter dem med sin store Kikkert.

Vilhelmine. Kan han kjende Bergstrøm?

Birgitte. Jo vist kan han kjende Bergstrøm og Just med, men han siger, at de seer saa dunkle ud som Saturnius og Brabanterne; — hvad det er for nogen Karle, veed jeg ikke. Chinafarere kan det ikke være, for de ere lystige Folk, og langt fra ikke dunkle. Men — jeg havde nær glemt, at Deres Fader bad mig sige til Dem, at De skulle komme op, naar De saae at Sluppen kom til Lands, for han vilde ikke, at De maatte tage imod Deres Kjereste hernede.

Vilhelmine. Hvad mon han kan have under det?

Birgitte. Ja det maae De nok spørge om. De vil vel ogsaa adlyde ham, lige saavel i dette, som i alt andet?

Vilhelmine. Ja hvorfor ikke? er han ikke min Fader?

Birgitte. Godt Jomfrue! men om nu Deres Fader vilde, at De ikke maatte faae Bergstrøm, kunde De da ogsaa adlyde ham?

Vilhelmine. Det vilde være haardt, Birgitte! men endogsaa i dette Tilfælde skulde Du see at jeg havde Mod nok til at sætte min egen Lyksalighed tilside, for at føie ham.

Birgitte. Men sæt nu, at Deres Fader fik den sære Grille — for hvad kan Folk ikke falde paa i denne søvnige Verden? — at ville gifte Dem med en gammel, skimlet, suurøiet, gjerrig, værkbruden, jaloux, tunghøret og rig Ungkarl? Hvad vilde De da sige til Deres Fader?

Vilhelmine. Det er en anden Sag, Birgitte! i dette Tilfælde kan en Fader forbyde meget mere end han kan befale.

Birgitte. Det er dog vel, at Deres Lydighed har nogle Grændser. Jeg var saa bange for at Deres Fader kunde faae Lyst til, at De skulde have den gamle Pebersvend med Bukkeskjægget.

Vilhelmine. Hvorfor kan Du ikke ligesaa gjerne sige: den gamle Moses?

Birgitte. Ih han er jo en Jøde.

Vilhelmine. Har Du derfor Rettighed til at nægte ham Agtelse? Kan han ikke være en brav Mand fordi han er en Jøde? Kanskee Du skulde have ondt ved at pille flere brave Folk ud i en af Byens Kirker, end i Synagogen. Nei Birgitte! Man siger at den største Deel af Menneskerne ere onde; og er det sandt, saa maae det være saaledes imellem de Christne, ligesaa vel som i alle andre Religioner. — Hvor man finder en retskaffen Mand, der maae man holde paa ham, enten han saa troer det vi troer, eller ikke. Og at Moses er en retskaffen Mand, det er jeg overbeviist om.

Birgitte. Jeg troer saamæn næsten det samme om ham, som De, og det just fordi jeg saa ofte har hørt, hvorledes han har talt for Dem, naar Deres Fader har vaklet, og gjerne vilde have at De skulde tage den rige Kammerraad; saa er jeg blevet saa glad, at jeg gjerne har kunnet kysse Jøden, uagtet hans lange Buk.. trr... nær havde jeg sagt det Ord igjen.

Vilhelmine. Ja døm da, hvormeget jeg maae holde af ham, og hvor glad jeg maae have været; og dobbelt føler jeg denne Glæde nu i dette Øieblik. O jeg er vis paa, at min Fader selv er i denne Stund inderlig glad over at han ikke har overtalt mig. Kunde Du ikke mærke det paa ham, Birgitte! om han var meget glad?

Birgitte. Ja vist var han glad, Jomfrue! men det har ingen Art med de Gamle, naar de ere glade; nei, vi Unge vi veed bedre at tage Gavn af hvad der fornøier os. Ikke sandt? Vi trodser begge to den hele Verden, om der er nogen gladere end vi, nu da vi om nogle faa Minuter skal see vores Kjerester, som saa længe har været borte fra os. Derfor staaer der ogsaa i Visen... Ja, det er sandt, det klinger ikke uden vi synge den.

1.

Al Skabningens Herre os skabte til Lyst,
Og Glæden bød spire i Skabningens Bryst.

Vilhelmine.

Og Veien til Glæden han aaben lod staae,
For Rige og Arme, for Store og Smaae.

Begge.

Men nævn mig den Glade, der mere er glad,
End Pigen, naar hun hos sin Elskere sad.

2.

Vilhelmine.

Hiin Hofmand, som Verden gik altid imod,
Hvor hopper han munter! hvor dandser hans Fod!

Birgitte.

Den Stjerne, han saae før paa andre med Harm,
Den tindrer nu paa hans fornøiede Barm.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

3.

Birgitte.

Fra Krigerens Øie hvad straaler for Glands?
Hvi gaaer han fra Feldten saa glad som fra Dands?

Vilhelmine.

Han glæder sig ei for de Laurbær han vandt,
Nei Døden han trodser, som Helten ei fandt,

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

4.

Vilhelmine.

Den Lærde, der ukjendt henslider sin Tid,
Hvad er det der muntrer ham, gjør ham saa blid?

Birgitte.

Han troer sig udødelig hist i sin Krog,
Fordi han nu nyelig fik trykket sin Bog.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

5.

Birgitte.

Hos Riigmanden Glæden er sjelden og rar,
Desmere han sørger, jo mere han har.

Vilhelmine.

Og seer Du ham eengang fornøiet i Sind,
Saa troe kuns forvist, at en Vexel løb ind.

Begge.

Men Pigen, men Pigen, hun glædes dog meer,
Naar smilende Elskeren paa hende seer.

6.

Og tusinde Mennesker hente sin Fryd,
Fra sværmende Selskab, og Glassenes Lyd.
Hvor ussel en Glæde, hvor fattig og arm,
Mod den der opliver en Elskendes Barm!
Thi nævn mig den Glade, der mere er glad,
End Pigen, naar hun hos sin Elskere sad.

Birgitte. Men hør engang Jomfrue! der falder mig noget ind: Skulde vi ikke have et Spøg med vores Kjærester, nu naar de kommer hjem?

Vilhelmine. Hvad skulde det være for et Spøg?

Birgitte. Ih for Exempel! vi kunde fortælle dem — lad mig see — indbilde dem — ja, jeg veed i en Hast ikke selv hvad det skulde være, men vi fandt vel paa det.

Vilhelmine. Nei, jeg vil ikke narre nogen.

Birgitte. Ja narre dem, det var en anden Sag. Dog! naar jeg tænker mig om, saa duer det ikke heller, hvad Dem angaaer. Deres Kjæreste er alt for følsom, og hvem veed, om han ikke i Hæftigheden kunde skyde sig en Kugle for Panden, og det for Alvor?

Vilhelmine. Ja, gjorde han det, saa blev det vist ikke for Spøg.

Birgitte. Det troer jeg. Just gjorde det saamæn ikke for Alvor. Han er ogsaa følsom, men det er en underlig Slags Følsomhed; og det kommer sig deraf, at hans Fader var Statist ved Comoedien, og hans Moder Vadskerkone. Han tør kanskee nok lege med en Pistol, men han tager sig vel vare at der ingen Kugle er for.

Vilhelmine. Ih! saa var han jo ret skabt til at være en Helt.

Birgitte. Ganske vist. For den fornemste Egenskab som en Helt behøver, er at holde sig bag ved. naar de andre slaaes, og lirke saa længe med sine Fiender, til han faaer Fordelen fra dem, og saa prygle dygtig paa dem, naar de ikke kan slaae igjen. Og Just giver sig aldrig i Slagsmaal, uden han veed vist, han kan vinde.

Vilhelmine. Meget ædelmodigt!

Birgitte. Og saa dygtig jamre sig, naar det engang hænder at man faaer Hug, det er ogsaa Heltes Maneer.

Vilhelmine. Fy! Fy! det er jo kuns Blækhelte!

Birgitte. Ja, men de ere ogsaa Helte. Og jeg skal sandelig ærlig pine ham, siden jeg veed vist at han ingen Ulykke gjør paa sig selv. Jeg veed nu ikke selv ret, hvordan jeg skal fange Sagen an. Jeg troer jeg vil sige, at jeg har siddet i Spindehuset.

Vilhelmine. Det vil Du vist insinuere Dig meget med.

Birgitte. Nei det duer ikke. Jeg vil da agere fornem, og sige, at jeg er bleven Kammerjomfrue hos en Baron eller Greve. — Nei, fy, fy! det var han kanskee fornøiet med, men jeg ikke. — Saa vil jeg da faae min Søsters tre Børn, og sige at det er mine.

Vilhelmine. Og det uden at være gift?

Birgitte. Nei vist ikke. Men tænker hun da, Jomfrue! at det skal være saa vanskeligt for mig at faae mig en Mand? Det meste der staaer mig for Hovedet, er, at han kunde være avanceret paa Reisen, og saa have faaet fornemme Nykker.

Vilhelmine. Hvad var han, da han gik ud?

Birgitte. Buttelerer; det er dog et Stykke af en Officeer; men hvem veed om han ikke nu kan være Oberstyrmand? Dog pines maae han, i hvordan det end gaaer, undtagen han er mindre naragtig nu end da han gik ud.

Vilhelmine. Hvorfor skal Du endelig bryde ham? Det er jo dog en skikkelig Karl?

Birgitte. Det veed Gud han er; saa retskaffen en Karl, at han kan trodse mangen een, der er hundrede Gange høiere paa Straaet end han; men han gjør dumme Streger undertiden, og iblandt andre Naragtigheder har han ogsaa den, at han altid skal sætte mig paa en eller anden Prøve. Det har jeg nu taalt nogle Gange, men siden jeg seer, at det er en Slags Roman-Følsomhed, som bliver en

Vane hos ham, saa vil jeg dog nu see, om jeg ikke engang kan vænne ham af med den Galskab. — Men see, der kommer Sluppen! Hurtig ind til Deres Fader, Jomfrue!

Vilhelmine. Ja, jeg faaer vel. (hun gaaer, men kommer strax tilbage) Men — det er sandt! Bergstrøm veed jo ikke at vi boer her paa Toldboden? Vi flyttede jo her ud længe efter at han var reist til China.

Birgitte. O vær ikke bange for at han jo finder Dem! Det første en Chinafarer gjør, naar han sætter Foden paa Land, er at spørge efter sin Pige, ifald han har nogen selv; eller andres Piger, ifald han ingen har. Skynd dem Jomfrue! der har vi dem. (Vilhelmine gaaer).

Femte Scene.

Birgitte (alene, seer ud efter Sluppen).

Nei see mig bare hvilke Atlaskes Trøier og gule Nanquins Buxer og Silketørklæder! O det herlige Land, det China! Ja, hvad maae ikke Fruentimmerne der i Landet gaae prægtig klædte, siden Mandfolkene kan stadse saadan! Men skulde jeg ikke kunne faae Øie paa Just? — Jo! faae den Skam! er han i Baaden, og Capitainen med. — Skulde jeg tage imod dem? — Nei, jeg vil skjule mig lidt. — Naa Just! nu begynder dine Løier. (hun gaaer tilside, og skjuler sig).

Sjette Scene.

(Man hører, først langt borte, og siden efterhaanden nærmere, det følgende)

Chor af Skibsfolk.

Fra Chinas Kyst
Til Østersøens Grændser
Den danske Søemand gaaer med Lyst;
Med Mod i mandigt Bryst
Han seiler, pranger, lenser;
Og tænker paa sin raske Tøs,
Saa tidt han heiser Flag og Gjøs.
For vakkre danske Piger
Hans kjække Hjerte slaaer,
Langt bort til fjerne Riger
For dem han modig gaaer.
Og slog end Lynild i hans Mast,
Og om end Stag og Vanter brast,
En Søemand sligt ei ændser;
Den Skræk som dræbte Excellencer,
Den leer han ad,
Og er saa glad.

(Naar Choret er tilende, stiger Bergstrøm ud af Baaden og lader sig see).

Alle Skibsfolkene (i Baaden, der ikke sees). Hurra! vores gode Capitaine!

Bergstrøm (som er kommet frem, vender sig, tager Hatten af og svinger). Tak skal I have Børn! Det er det bedste Skudsmaal jeg kan faae. Gid enhver Capitain maae faae det samme af sine Folk! I skal ogsaa ret have Tak for al Jeres Føielighed og Skikkelighed. (raaber) Just!

Just (som kommer frem, men falder næsegrus). Captain!

Bergstrøm. Hvad fattes Dig? Kan Du ikke staae paa Dine Been?

Just. Jo jeg kan; men den lærde Professor Ulyssus von Ithacia fortæller i et af sine Skrifter, om de Elamiter og Mesopotamier, at de altid, naar de kom hjem fra en ostindisk Reise, faldt ned og kyssede Jorden, deres fælles Fader; og dette Exempel har jeg gjort mig til en Regel at følge.

Bergstrøm. Abekat! — Naa! vær nu saa god at besørge alt Tøiet op af Baaden, saaledes som jeg har sagt. (Just gaaer i Baaden) Nu! saa Himlen været lovet, som bragte mig hjem til mit Fødeland og min Pige! Mine Foresatte maae jeg nu først mælde mig hos, og siden skal mit første Arbeide være at opsøge hende. Gud lad mig finde hende frisk og glad, og lad mig være hende ligesaa kjær, som da jeg forlod hende!

Jeg hilser dig, o Fødeland!
Jeg saae din Agers skjønne Grøde;
Og langs din lykkelige Strand
Nye Frihed aanded' mig imøde.
O Fryd! Velsignelse og Fred
Omgjærde dig, o kjære Rige!
Saa gjærder du omkring det Sted,
Hvor først jeg saae min elskte Pige.
O Salighed! o himmelsk Lyst!
O dobbelt Fryd at hende skue!
At see den rene Elskovs Lue,
Som brænder og i hendes Bryst!
Paa Bølgens Ryg jeg froe tør trine;
Jeg elsker Havet og min Stand;
Men du, som gav mig Vilhelmine,
Vær atter hilset, kjære Land!

Just!

Just (kommer frem). Captain!

Bergstrøm. Endnu een Ting, min gode Mand! førend jeg gaaer: Dersom Du udlader Dig for nogen med det, som Du veed nok selv, saa bliver vi ikke gode Venner!

Just. Jeg skal være saa haard som Taffelbjerget. De skal sprænge mig med Krudt, førend de faaer Hemmeligheder ud af mig.

Bergstrøm. Godt! og saa er Du saa god at udspionere, hvor min Kjæreste er at finde. (gaaer).

Syvende Scene. Just (alene).

Men ikke svær jeg for nogen Hemmelighed, ifald en Pige ligger paa Knæe og græder for mig. Captainen og jeg vi har nu hver sin Maade at gaae frem paa. Han vil prøve sin Kjæreste med at stille sig an, som om han var fattig, og jeg derimod, jeg vil bilde Birgitte ind at jeg er saa riig som Bryggernes Laugshuus. Sandt at sige, dersom hun vidste hvad jeg er for en Luus, saa kanskee hun blev anderledes til Sinds, og det var jeg ikke tjent med. (Nogle Matroser kommer op med Pakker af Baaden) Naa Karle! bærer nu det hen hvor jeg har sagt Jer, og I andre skal vel have noget at leve af, for jeg

kan sagte tænke, at I ere tørstige efter det danske Øl.

(Nogle gaae bort med Pakkerne, og de andre gaae ind i Brokkens Bod).

Ottende Scene.

Just. Birgitte (kommer frem).

Just. Hvad den Ulykke! seer jeg ikke der Birgitte?

Birgitte. Tjenerinde! jeg gratulerer Ankomsten, Hr. Oberstyrmand!

Just. Tusind Tak, skjøn Jomfrue! hvad jeg ikke er, kan jeg blive paa den næste Reise.

Birgitte. Kanskee da Herren er anden Styrmand?

Just. Første Styrmand paa mit Kjærligheds Skib, der styrer Cours efter skjøn Jomfrues deilige Øines Fyrtaarn. Anden Styrmands Plads er dog vel ikke besat?

Birgitte. Det Sladder forstaaer jeg ikke. Men naar mine Øine er et Fyrtaarn, saa har nok alle Seilere Lov til at styre Cours efter dem.

Just. O kunde jeg troe dette, skjøn Jomfrue! da skulde hun snart see mit Skib ynkeligen lide Skibbrud paa Fortvivlelsens Sandbanker.

Birgitte. Der laae vel stort Laug paa den snaus Mudderpram! Kjender jeg ellers Chinafarerne ret, saa ligger deres Fortvivlelses Sandbanker i Dyrehaugen. Ikke sandt?

Just. Rigtig, skjøn Jomfrue!

Birgitte. Og saa kjender Herren vel sagte det Huus som ligger der?

Just. Tilforladelig, skjøn Jomfrue! Det er Brokkens Bod.

Birgitte. Der pleier ogsaa de gode Chinafarere at lade deres Sorg og Bekymringer strande.

Just. Ja, og det saamæn under Musik af Fioler og Basser. Men det er ellers ikke Sted for Officerer, som jeg og mine Lige.

Birgitte. Seer man! Men imidlertid fik jeg ikke at vide, hvad Herren tjener for.

Just. For Høibaadsmand i skjøn Jomfrues Tjeneste, om De saa befaler: Ellers er jeg det asiatiske Compagnies uværdige Buttelerer paa China.

Birgitte. O saa kan jeg vel lade det Ord Herre være borte, og sige Du, som tilforn?

Just. Rigtig; og jeg kan lade det Ord, skjøn Jomfrue! være uden for, siden jeg dog snart skal gifte mig med Dig.

Birgitte. Saa! mener Du det? Du burde dog i det mindste lære at snakke godt Dansk, førend Du vilde tænke paa at frie til en dansk Pige.

Just. Hvad Fanden! er det ikke godt bredt Dansk, at sige: jeg vil gifte mig med Dig?

Birgitte. Ja alt for bredt, det er just Ulykken. Viid da, Dosmer! at ingen skikkelige Folk nu siger: gifte sig med en Pige; men gifte en Pige eller en Karl.

Just. Hvilket forbandet Tøi! Naa! jeg faaer vel vende mig til det Sprog. Du vil da gifte mig? Ikke sandt?

Birgitte. O jeg beder mangfoldig.

Just. Hvad Djevlen vil det sige? Er det ogsaa en nyemodens Talemaade?

Birgitte. Det Fæhoved! han veed ikke engang at honnette Folk bruger den Talemaade: jeg beder mangfoldig, enten isteden for at gemene Canailler siger Slidder Sladder, og det er Løgn i Din Hals; eller ogsaa naar de intet kan svare paa hvad der siges til dem.

Just. Kunde Du da intet svare paa det jeg sagde til Dig?

Birgitte. Jeg svarte Dig jo ogsaa. Du sagde, ret som det var afgjort, at jeg vilde gifte Dig, og jeg svarte paa en fiin Maade; det er Løgn i Din Hals: eller jeg beder mangfoldig.

Just. Er jeg da kanskee ikke fornemme nok?

Birgitte. Nei Du er ikke. Tænker Du, at jeg vil hede Mutter eller Mama, hvor jeg kommer hen? Jeg vil i det mindste være Madame; nu, da der er ingen Guldsmeds eller Kleinsmeds Kone i hele Byen, der tager til Takke med ringere Titel end Frue; og gaaer det til en Kjøbmand eller en simpel Embedsmand, der ingen Rang har, saa vil hans Kone hede: Naadige Frue! eller min Naadige!

Just. Kan Du ikke tage mig og bryde Dig Fanden om, enten Folk kalder Dig Madame eller Mama, eller min Naadige?

Birgitte. Nei, jeg beder mangfoldig.

Just. Du kan desuden gjrrne lade Dig kalde Frue, for jeg er Dæks-Officeer.

Birgitte. O jeg veed at Du er en stor Mand, men jeg vil dog ikke have Dig.

Just. Vil Du da see mig crepere af Kjærligheds Hunger og Tørst for Dine skjønne Fødder?

Birgitte. Crepeer man væk! Du har det saamæn ikke saa hæftig, siden Du kan sige de Ord, skjønne Fødder, saa plumpt ud. Veed Du da ikke, at ethvert Menneske er skjønt, men een mere og en anden mindre?

Just. Jeg skulde da vel have sagt: Dine allerskjønneste Fødder?

Birgitte. Allerskjønneste — jo det vilde vel forslaae. Nei det maae hede: umaneerlig, guddommelig, forfærdelig, for-

skrækkelig, bestialsk, græsselig, gyselig, afskyelig deilig eller saadant noget.

Just. Saadant noget kan Fanden selv ikke engang huske.

Birgitte. O, man lærer Dig vel til at huske det. Og saa er der eet Ord endnu, — lad mig see! — bome — bomi — abomi — abominabelt; men det er et meget fornemt Ord, som ingen uden Adelen bruger.

Just. Det er underligt — Hm! Jeg kan troe vi leve i en Tid, da alting skal overdrives. Ja ja da! Vil Du da see mig crepere af Kjærligheds Obstruction for Dine afskyelig deilige Fødder?

Birgitte. O jeg beder mangfoldig! der bliver intet af. Jeg gifter ingen Butteleer.

Just. Og Du er Kjelderpige! Er vi da ikke af een Profession?

Birgitte. Det kan vel være. Men der er dog vel en Forskjel paa vores Rang? Mossiø!

Just. Da skulde Du dog ikke vrage mig saameget, for om min Rang just ikke er saa stor, saa er saamæn min Rigdom desto større.

Birgitte. Din Rigdom! og hvori bestaaer den?

Just. Deels i Vexler og deels i Vare.

Birgitte. Ogsaa Vexler?

Just. Ja det troer jeg. Jeg har nogle, som ere udstædede af Fændrikken i Livgarden og Overdirecteuren for Skatkammeret hos Hans Majestæt Keiseren i China, Hr. von Langhundundrianus.

Birgitte. Hille en Ulykke! det maae være en stor Mand! Men hvem skal betale Pengene for de Vexler?

Just. Jeg husker ikke hans Navn — men han er Second-Lieutenant ved et Rytter-Regiment.

Birgitte. O, saa er det Rytter-Vexler? Ja dem har jeg hørt meget tale om. De skal være herlige. Pas vel paa, at Du ikke bliver af med dem.

Just. O! jeg beder mangfoldig! det har jeg nok sørget for. Jeg har derfor klinet dem paa en Theekasse. Kan Du læse Chinesisk?

Birgitte. Nei jeg kan ikke.

Just. Det er Skade, ellers skulde jeg have viist Dig dem.

Birgitte. Men hvor tænker Du at træffe Lieutenanten?

Just. Jeg tænker at tale med ham paa Børsen i Morgen.

Birgitte. Det bliver Løgn! for nu taler man ikke med Folk.

Just. Hvad gjør man da?

Birgitte. Man taler Folk; Dit Fæe!

Just. Nu, saa vil jeg da tale ham paa Børsen, Dit Fæe! Er det ogsaa galt sagt, paa Børsen?

Birgitte. Det veed jeg just ikke. Men det veed jeg, at kuns Pøbelen siger: paa Comoedie, og skikkelige Folk derimod: i Comoedie. Om man gaaer paa Børsen eller i Børsen, det kan jeg ikke sige.

Just. Naa min deilige — afskyelig deilige Pige! vil Du have mig?

Birgitte. Nei, jeg vil ikke.

Just. Vi vare jo dog forlovede førend jeg reiste ud?

Birgitte. Ja, men nu ikke længere.

Just. Du skal faae Lieutenantens Vexler i Morgengave.

Birgitte. O jeg beder mangfoldig. Jeg har saamæn saa tidt kundet faae Vexler af Lieutenanter, naar jeg havde villet. En stor Deel udstæder meget gjerne Vexler, men indfrier dem nødig.

Just. Nu, vær dog ikke saa barbarisk, saa tyrannisk, saa grum, som en Løve fra Ceylon!

Birgitte. Du er en Nar, Just, og jeg gifter ingen Nar. Farvel! (hun vil gaae).

Just (holder hende tilbage). Hvorfor forlade mig? Bie et lidet Øieblik, og jeg er vis paa at jeg skal bevæge Dig. (raaber) Heida! Gregorius! (afsides) Nu maae den sidste Mine springe, og dersom den ikke sprænger hendes Haardhed i Luften, saa vandrer mine Tørklæder til Kirsten Piils Kilde. (en Dreng kommer frem med et Par Silketørklæder, hvori er knyttet adskillige Ting). Bliv der!
(han tager Tørklæderne fra Drengen. Drengen gaaer tilside, og Just falder paa Knæe).

Min Dronning! see, jeg til Dig haster,
At ofre Dig mit Ansigts Sveed.
Jeg her for Dine Fødder kaster
Al China-Rigets Herlighed.
(lægger Pakkerne paa Jorden).

Birgitte.

Min Prinds! Du mig for herligt lønner,
Jeg er ei værd Dit Ansigts Sveed.
Gjem den til hvem der bedre skjønner
Paa Din og Chinas Herlighed!

Just (pakker ud).

Tre Stykker Nanquin; føl, hvor bløde!

Birgitte.

Ja! var de endda rosenrøde!

Just.

Af Silketørkler et Dusin
Du finder her i dette Skrin.

Birgitte (med en comisk Forundring).

Af Silketørkler et Dusin
Jeg finder her i dette Skrin.

Just.

Du om Din Hals dem Plads tilstæder?

Birgitte (spodsk).

Mit bare Bryst mig bedre klæder.

Just.

See her en herlig Punschebolle.

Birgitte.

Mit Hjerte kan ei længer holde.

Just.

Og fem Pund Congo-Thee.

Birgitte.
O vee! o vee! o vee!
Just.
Hvor den vil smage sød!
Birgitte.
Den Thee gjør vist min Død.
Just.
Hvor den vil smage sød!
Birgitte.
Den Thee gjør vist min Død!
Just.
Jeg ydmygst Dig alt dette byder,
Du tager det vel naadigst an?
Birgitte.
En andens Villie jeg adlyder,
Jeg først adspørge maae — — min Mand.
Just (reiser sig med Hæftighed).
Din Mand? — Troeløse! — (grædende) Du mig dræber.
Birgitte (spottende).
Nei see hvor Helten staaer og flæber!
Just.
Og Du Dit Løfte brød!
Vil Du da see min Død?
Birgitte.
Jeg intet Løfte brød;
Du taer vist ei Din Død.
Just.
Og Du Dit Løfte brød!
Vil Du da see min Død?
Birgitte.
Jeg intet Løfte brød;
Du taer vist ei Din Død.
Just.
Recitativ.
Ha! min Gudinde!
Var det da for denne grumme Dag at skee,
At jeg har trodset Havets Raserie?
Hørt Stormen hvine mellem krumme Master?
Seet Lynild slaae i vores Bramstang ned?
Følt Bølgen skylle over mig og Skibets Dæk?
O alt for blide Hav!

Birgitte (afsides) Han taler Gudernes Tungemaal, Orphei Sprog. Jeg maae svare ham; jeg er jo hans Gudinde?

Recitativ.
Hu! var det for mig Livet at forbittre,
At Himlen sparte Dig til denne sorte Dag?
Hvi blæste Stormen Dig ei tusind' Mile bort?
Hvi slog ei Lynild ned i Din Person?
Hvi skylte Bølgerne Dig ikke overbord?
O alt for blide Hav!
Just.
Mindst vented' jeg en saadan Tone.
O! gid jeg sad paa Cap de Bone,
Paa Java eller Madagascar!
O hvilke slemme falske Tasker
De Fruentimmer er!
Birgitte.
Reis kun, min Ven! til Cap de Bone!
Mig kan Du ikke faae til Kone;
Du alt for ringe er.
Just.
Betænk en Butteleer!....
Birgitte.
Betænk en Kjelderpige....
Just.
Er, maae Du troe, en Officeer.
Birgitte.
Det noget har at sige.
Just.
Hvad hun indbilder sig!
Hun tør foragte mig!
Birgitte.
Og han indbilder sig,
At han er Mand for mig!
Just.
See mig til den frække Qvinde!
Birgitte.
O hvor Mennesker er blinde!
Just.
Og hun indbilder sig,
At gjøre Nar af mig!
Birgitte.
Og han tør tænke sig,
For god til Nar for mig!
Just.
Falske! viid: jeg mig skal hævne.
Birgitte.
Dumme Dreng! vil Du Dig hævne?
Just.
Man Dig skal blandt Udyr nævne.
Birgitte.
Man Dig skal blandt Narre nævne.
Du Dig hævne?
Just.
Ja! ja! ja!
Jeg mig hævner?
Birgitte.
Ha! ha! ha!
Just.
Jeg mig hævner, ja! ja! ja!
Birgitte.
Du Dig hævne? ha! ha! ha!

Just. Ja griin hun kuns Madam! jeg kan ogsaa lee! og jeg skal lee. — Ja, jeg svær hende til at jeg skal lee, naar jeg seer engang at hun bider sig i Fingrene, fordi hun ikke kunde bie efter den ærlige Just.

Birgitte. Den ærlige Just! Ih see! er han ærlig? Det var han ikke førend han reiste til China! Det er ikke smukt at lyve for mig, og sagde han ikke før, at han ikke var avanceret paa denne Reise?

Just. Spot saameget som hun behager! hun tænker maaskee, at jeg skal tage Livet af mig af Desperation?

Birgitte. Det vilde ret være moersomt at see paa.

Just. Og hun har vel fortjent, at jeg skulde gjøre noget, for at more hende? Nei, for at ærgre hende, vil jeg leve.

Birgitte. Himlen bevare mig for Guulsot!

Just. Ja det var vel en Ulykke for det Kistelaags-Ansigt?

Birgitte. Nei, mit Ansigt kunde det just ikke skade saa stort, men det var værst for ham selv, lille Just!

Just. Hvad Fanden kommer hendes Ansigt mig ved?

Birgitte. Jo vist; for naar jeg fik Guulsot, saa crepeerte han rigtig af Glæde, og saa fik jeg jo dog min Krig frem.

Just. Nei, saa faae den en Ulykke, der gjorde! Jeg har læst et Sted, at den er ikke Philosoph, som Lykke eller Ulykke i Verden virker voldsomt paa.

Birgitte. Er han Philosoph?

Just. Ja det skal hun faae at see, og ærgre sig excellent over.

Birgitte. Just! Just! det er ikke ret at gaae saa lumsk frem. Er ikke det et nyt Avancement? Hvem Pokkeren skulde have troet om ham, at han skulde have blevet baade ærlig og Philosoph paa een China-Reise?

Just. Ja, og hvem Fanden skulde have seet paa hende, at hun skulde ..... hør! — af Respect for Kongens Toldbod vil jeg ikke sige det saa plumpt ud, som jeg havde i Sinde.

Birgitte. O jeg beder mangfoldig. Det kan man, saa min Troe! kalde et beskedent ungt Menneske.

Just (pakker sine Sager sammen). Hør Madam! tag Mærke paa disse Sager, saa skal hun see inden kort Tid, at der nok er den Pige i Kjøbenhavn, der vil holde mig skadesløs, fordi jeg mister hende.

Birgitte. Det troer jeg! bare de Sager kan holde hende skadesløs, fordi hun faaer en Philosoph.

Just. Gaae Fanden i Vold! Madam. Følg med mig, Gregorius!

(Drengen kommer og tager Pakkerne; Just vil gaae).

Birgitte (raaber). Hei! Just!

Just. Hvad vil Madamen?

Birgitte. Han kunde nok vænne sig til at sige: hvad befaler?

Just. Faae den en Ulykke der gjør! og ligesaa den der begjærer det!

Birgitte. Saa lad være da; men siig mig: hvor er Capitainen?

Just. I sine Klæder, Madam!

Birgitte. Er det vist?

Just. Ja, ifald ikke Jøden Ascher siger, at det er hans Klæder.

Birgitte. Veed han hvor hans Kjæreste er at finde?

Just. Vil Capitainen som jeg, saa skal han bede sin Kjæreste gaae samme Vei, som jeg beder Madamen gaae.

Birgitte. Og hvorhen er det?

Just. Til Helvede, Madam!

Birgitte. Hvor skal jeg træffe Dig i Eftermiddag?

Just. I Helvede, Madam!

Birgitte. Ja jeg troede nok, at Du vilde møde mig. Naa top! der ligger Helvede; (hun peger paa sin Herres Huus) Lad nu ingen Djævel føre Dig ud af Landeveien?

Just. Nei, naar jeg vil til Helvede, saa er Du saa god Djævel, som nogen kan faae til Veiviser.

(han løber, og Drengen efter ham).

Niende Scene. Birgitte (alene).

Naar jeg ikke kjendte Krabaten, saa havde jeg gaaet for vidt. Men jeg veed meget vel, at om Knægten end forlovede sig med ti Piger, og han bare fik høre at jeg vilde have ham, saa slog han op med dem alle ti. Saa meget holder han dog af mig, uagtet alle sine Narrestreger.

Den elskende Pige,
Hvis Elskeres Grille
Er hende at drille,
Skal hun sig fortære
Med Kummer? og lære
At lade ham være
Udrillet i Roe?
Mon lige mod lige
Hun ei maae giengjelde?
Men frygte hans Vælde?
Jo jo!
Jeg hende vil raade
Sin Elsker at plage,
Med Maade ham plage,
Sig aldrig beklage;
Men over al Maade
At være ham troe.

(gaaer).

Mellem-Act.

(Skuepladsen forestiller en Stue i Brokkens Bod. Dands med Pantomine af Chinafarere, der forære deres Kjærester Silketørklæder og andre chinesiske Vare. Jøder, som kjøbe og tuske adskillige Snurrepiberier. Nogle som spille Kort, andre som drikke, o. s. v.)

Anden Act.

(Skuepladsen forestiller en Have, hvorl paa den ene Side staaer et Lysthuus, og paa den anden Side en Altan).

Første Scene. Vilhelmine. Merian.

Merian. Du tager Feil, min Pige! Aarsagen hvorfor jeg forbød Dig at staae i Vinduet, og kalde paa ham, da han kom i Land, var, fordi jeg vilde see, om han ikke har svedet den gamle Kjerlighed ud under Linien. Elsker han Dig endnu, saa søger han Dig snart op. Men hør nu! bring os en Flaske Øl og et Par Piber, mit Barn! saa gaaer Moses og jeg op paa Altanen og sætter os.

Vilhelmine. Paa Øieblikket.

(hun gaaer ind i Lysthuset).

Anden Scene. Merian. Moses.

Moses. Her! min Ven! so sandt som jeg er en Menneske! er det mig kjært, at jeg bestandig har veret imod den Kammerrath. Hun er doch langt bedre faren met Berchstrem. Und jeg troer at hun doch tilsidst havde taget Kammerrathen for at feye sin Fader!

Merian. Nei! det havde hun vel ikke gjort, og det kunde jeg heller ikke tvinge hende til. Jeg holder meget af Bergstrøm, ret som om han var min Søn, men jeg skal aldrig nægte for ham, at jeg har villet overtale min Datter til at slaae op med ham; for jeg er fattig, og han er fattig; og hvem kan fortænke en Fader i, at han søger at sætte sine Børn i Sikkerhed for Mangel, saameget, som han kan?

Moses. Gansche richtig. Berchstrem

var fattig da han reiste ut, aber hvem veet, hvor rig han kommer hjem? und derom har jeg ogsaa bedet Dem bestændig, om at bie til Berchstrøm kom fra China.

Merian. Ja det har jeg nu ogsaa gjort. Men det Bodmeriebrev som Jøden Ascher har paa Bergstrøm, det er jeg bange for. Kan han betale det naar han kræves, saa er det godt. Men Ascher er overalt ikke af mine Folk.

Moses. Ja ja! jeg kjender ikke den Ascher so neie, han kan være en redlich Mand, det er mueligt. Aber freilich veet jeg, at han er haard, und kan schlenge mig en Mand in Schlutteriet for ti Rigsdaler.

Tredie Scene. De Forrige.

Vilhelmine (bringer Øl, Glas, Piber og Tobak).

Vilhelmine. Hvem vil han sætle i Slutteriet?

Moses. O Jungfer! vi talte om en Mand, som ikke angaaer nogen af os.

Vilhelmine. Ja saa! See her er alt hvad de forlangte.

Merian. Du glemte et Par Gløder, min Pige!

Vilhelmine. Strax, min Fader! (hun vil gaae bag om Lysthuset).

Moses (holder hende tilbage). Bie lidt Jungfer! Det gjeres ikke nedig. Jeg har Brændeglas, und so tænder vi Piberne dermet.

Merian. Bliv nu da her, mit Barn! medens Moses og jeg vi røger vores Pibe paa Altanen. Inden Du veed et Ord deraf, saa er Din Kjæreste her. Syng os noget for! — Syng den Vise, som Bergstrøm har lært Dig.

Moses. O ja Jungfer! jeg herer Dem alt for gjerne singe.

(De tage Øllet, Glasset, Piberne og Tobakken fra hende, og gaae op paa Altanen).

Vilhelmine.

Langt under Havet Solen stod,
Da Gunild sad ved Graners Rod,
Saae Maanens Sølv paa Bjergets Toppe,
Og lytted' til hver Lyd deroppe
Fra Bjergets Fod.

Hun hører ei den kjelne Røst,
Som vækker Fryd i hendes Bryst;
Hun hører ei om Harald kalder,
Thi ned i Dalen Elven falder
Med Torden-Røst.

"Rind sagte, Elv!" udlod hun sig:
"Flyd, mod min Elskov føielig!
"Forvild ei med dit Brag mit Øre!
"Og nægt mig ei den Røst at høre
"Som kalder mig!"

"Før Nattens Mørke var forbi,
"Han gik til Jagt paa vildsom Stie.
"Farvel, min Brud! han til mig siger,
"I Dalen hist, naar Maanen stiger,
"Der samles vi."

"O kom! min elskte Harald! kom!
"Jeg gyser blot ved Tanken om
"At Bjørnen kan den Stærke fælde,
"O kom! o hør! hvor alle Fjelde
"Gjentage: kom!"

Fjerde Scene. De Forrige. Bergstrøm (kommer ind uden at sees).

Vilhelmine.

Nu hørtes Horn og Hunde-Glam,
Op Gunild foer: "O det er ham!
"Bring, Echo! ham min Fryd imøde!"
Og alle Fjelde rundt gjenløde:

Bergstrøm (tager hende Ordet af Munden). O! det er ham!

Vilhelmine (falder ham om Halsen). Min Bergstrøm!

Bergstrøm. Vilhelmine!

(Moses og Merian komme ned af Altanen).

Merian. Velkdmmen Bergstrøm!

Moses. Gratulierer Ankomsten.

Bergstrøm (til Merian). Tak, min gode Fader! (til Moses) Tak min retskafne Ven!

Merian. Naa vi har ærlig længtes efter at see Dem; og, troe mig, Vilhelmine har talt hver Minut, siden vi fik at vide at De var i Nærheden.

Bergstrøm. Nu, Gud velsigne Dem for det, allesammen! har Du ogsaa rigtig længtes efter mig? Vilhelmine!

Vilhelmine. Og det kau Du spørge om?

Moses. Jeg caverer for hende, und jeg veet at De tager min Caution for gildig.

Vilhelmine. Men, Du Slemme! hvorfor skulde Du gaae andre Steder hen først, førend Du kom til mig? Er jeg dog ikke vel Dit første Besøg værdig?

Bergstrøm. Det veed Gud Du er, men....

Merian. Men, Pige! han kunde jo ikke vide ombord paa Skibet, at vi boede her.

Bergstrøm. Det er eet. Og dernæst saa maatte jeg melde mig for Directeurerne ved Compagniet, det var min første Pligt.

Moses. Han har Ret, Jungfer! so sandt som jeg er en Mennesche!

Merian. Ja, saa sandt som De er en ærlig Mand! kunde De gjerne have sagt, uden at De derfor skulle have svækket Deres Troeværdighed.

Moses. Nu! det maae hellere andre Folk sige om mich. Aber det er en uomstedelig Sandhed, at den Mennesche, der i alle Tilfællen sætter sich selbst ferst, er ingen retschaffen Mand, und derfore gik Capitainen ferst derhen hvor wichtige Pflichter kaldte ham.

Vilhelmine. Jeg tilstaaer min Feil, og....

Bergstrøm. Du er dog vel ikke vred paa mig, fordi...

Vilhelmine. Fordi Du gjorde Din Pligt. Nei Bergstrøm! Du kjender mig bedre, end at Du kunde troe det.

Merian. Men, Bergstrøm! Lad os

nu engang høre, hvorledes Reisen er faldet ud.

Bergstrøm. Meget lykkelig for Compagniet, og det er vel....

Moses. Und for Dem selv?

Bergstrøm. For mig selv! — Meget uhældig.

Vilhelmine. Uhældig? — Hvad hører jeg?

Merian. Hvorledes? Bergstrøm! fortæl mig det.

Bergstrøm. Fortællingen er meget kort. Jeg er fattigere nu end da jeg reiste bort. Der har De alle mine Hændelser i faae Ord. — Men! skulde jeg vel derfor være mindre elsket og agtet i dette Huus?

Vilhelmine. Ingenlunde, men....

Merian. Bergstrøm! det smerter mig. Jeg svær Dig til, at jeg elsker Dig, som om Du var min Søn, men Vilhelmine kan ikke blive Din Kone.

Vilhelmine. Min Fader! Gud! hvad har De sagt!

Bergstrøm (hæftig). Deres Datter kan ikke blive min Kone? Er jeg hende da uværdig, fordi jeg er fattig?

Moses (til Bergstrøm). Stier Dem, lille Berchstrem! blif ikke opbragt! Det kan ja endnu blive godt. (til Merian) Min Ven! Penge und Rigdom er godt at have, aber er Deres Tochter den ulikkelig, fordi hendes Kjæreste ikke er riig?

Merian. Oh Moses! De veed ikke hvad jeg maae lide, som Fader! men, jeg kan ikke samtykke deri.

Nei til en Mand foruden Penge
Jeg ei min Datter give kan;
Jeg veed, hvor tungt det er at trænge;
Troer mig, som en erfaren Mand!
  Vel føles Mangel ei
  I Elskovs første Hede;
  Men naar vi smaalig lede,
  Og finde ei det kjære Brød;
  Naar vor Tilbedte lider Nød,
  Endskiøndt vi slide, trælle, svede;
  Da flyver Kjærlighed sin Vei.
  Nei, nei!
Nei til en Mand foruden Penge
Jeg ei min Datter give kan;
Jeg veed, hvor tungt det er at trænge;
Troer mig, som en erfaren Mand!
  Var Verden, som i gamle Dage,
  Det var en anden Sag.
  Nu maae man lyde Modens Smag.
  Nu skal der saare meget til,
  Naar man fornøiet leve vil.
  Og høre paa min Datters Klage,
  See Mangel hende daglig plage,
  Det vil, det kan jeg ei:
  Nei, nei!
Nei til en Mand foruden Penge
Jeg ei min Datter give kan;
Jeg veed, hvor tungt det er at trænge;
Troer mig, som en erfaren Mand!

Der har I min Troesbekjendelse i denne Sag, Børn! og jeg gad nok vide hvad I kan indvende imod den.

Vilhelmine. Vi kan intet indvende uden Bønner og Overtalelser.

Moses. Som ikke hjelper; — so sandt som jeg er en Mennesche. Jeg kjender Deres Fader, Jungfer! han er fast in sine Beslutninger, und jeg kan in denne Sag ikke laste ham. (afsides) De schal og maae hjelpes (høit) Farvel! (han vil gaae).

Bergstrøm. Vil De ogsaa forlade mig? De, hvis Overtalelser maaskee vilde virke allermeest?

Moses. Ja, ja! det er sandt. Aber hvad schal jeg gjere? Jeg har ingen Grunde, som jeg schulle kunne sætte imot hans. Gif Dem tilfreds min Ven! Vær rolig Jungfer. Deres Vater tvinger Dem dog ikke til at tage nogen anden, und Bladet kunde maaskee schnart vende sig.

Merian. Nei, tvinge hende skal jeg ikke. Og naar Bergstrøm kuns var uden Gjeld, saa skulle jeg vist aldrig sætte mig imod Giftermaalet. Men naar man slæber ham i Slutteriet lige fra Brudesengen, saa er det for sildig! og jeg kan intet hjelpe. Hør Bergstrøm! troer De om mig, at jeg foragter Dem, eller holder mindre af Dem, fordi De er fattig, saa gjør De mig sandelig Uret. Jeg kjender ingen Mand, som jeg hellere vilde unde min Datter; men jeg troer at De er selv saa redelig at De ikke vil forlange hende, naar De forud troede, at hun maatte blive ulykkelig med Dem.

Bergstrøm. De skal erfare, at De ikke har spildt Deres gode Tanker om mig; og at jeg er saa redelig, som De troer mig at være.

Vilhelmine. Du forskyder mig altsaa? Bergstrøm!

Bergstrøm. Ikke forskyder Dem, Jomfrue! De er en Juveel, der ikke kan forskydes; kuns, dersom Deres Fader ikke er at bevæge, frasiger jeg mig al Ret til Deres Haand og Hjerte, saalænge indtil jeg kan vise mig i den Stand, at De ikke skal have Aarsag at frygte for Mangel med mig.

Moses. Det er den samme Berchstrem, som jeg altidens har kjendt.

Vilhelmine. Bedste Fader! Troer De at en Mand, der tænker saaledes, og har hans øvrige Kundskaber og gode Egenskaber, behøver at frygte for Mangel? O lad mig dog bevæge Dem!

Føl Fader! føl Din Datters Smerte!
Jeg veed, hvor høit Du elsker mig.

Merian.

Men taaler vel en Faders Hjerte
At see sit Barn ulykkelig?

Moses.

Han hende likkelig vil gjere,
Troe mich, min Ven! ich schwær derpaa;

Bergstrøm.

Med mig at misfornøiet være,
Dertil de Aarsag ei skal faae.

Moses (afsides).

Man maae andre Mitler søge.

Bergstrøm.
Kan vor! Bøn Dem ei bevæge?
Vilhelmine.
Kan vor Graad Dig ei bevæge?
Lad den overtale Dig!
Merian.
Nei jeg er urokkelig.
Bergstrøm, Moses, Vilhelmine.
Kan vor {Bøn Dem / Graad Dig} ei bevæge?
Vilhelmine.
Lad os overtale Dig!
Merian.
Nei! jeg er urokkelig.
Bergstrøm, Moses, Merian.
Nei {han / jeg} er urokkelig.
Moses.
Stachels Berchstrem!
Merian.
Arme Pige!
Bergstrøm (affides).
Nei jeg troer jeg alt vil sige.
Arme Mine!
Vilhelmine (affides).
Stakkels Mand!
Merian (efter at have grundet noget).
Det gaaer i Evighed ei an.
Moses.
Berchstrem er en ehrlich Mand.
Merian.
Bergstrøm er en fattig Mand.
Moses.
Berchstrem er en ehrlich Mand.
Merian.
Bergstrøm er en fattig Mand.
Arme Bergstrøm!
Moses.
Stachels Pige!
Bergstrøm (affides).
Mon jeg dog ei alt bør sige?
Moses.
See doch til den stachels Pige!
Vilhelmine.
Lad min Graad bevæge Dig!
Merian.
Nei, jeg er urokkelig.
Alle.
Nei {jeg / han} er urokkelig.

Moses. Farvel! mine Venner! jeg maae bort. Aber jeg kommer schnart igjen, und De, Jungfer! und De, Berchstrem! De maae give Dem til Taalmodighed. De er, troer ich, bestemt for hinanden, und der kommer vel en Utweg, hvor den endogsaa schal komme fra. (gaaer).

Femte Scene.

Merian. Bergstrøm. Vilhelmine.

Merian. Kjære Bergstrøm! hvorledes kan det være gaaet til, at De selv ikke har fortjent noget, da De dog siger at De har gjort en god Reise for Compagniet?

Vilhelmine. Er der tilstødt Dig nogen særdeles Fortrædeligheder?

Bergstrøm. Nei sandelig er der ikke, og — dog! denne Aften skal opklare alle Ting; jeg kan endnu ikke sige Dem hele Sammenhængen, men inden een Time skal det tydelig vise sig, enten der er noget Haab tilbage for mig eller ikke.

Merian. Saa kom da, min Datter! og gaae ind med mig. De bliver min Ven, Bergstrøm! i hvordan det endogsaa gaaer. Mit Huus skal altid staae Dem aabent, og jeg skal dele med Dem det lille jeg har; thi jeg er overbeviist om Deres Retskaffenhed af en lang Erfaring. Farvel!

Vilhelmine. Farvel saalænge, Bergstrøm! husk paa at Du sagde: om een Time! forkort den, saameget som det er mueligt, og betænk, at een Time i min Uvished er lang som et Aarhundrede. Kuns een Time!

Bergstrøm. Som sagt, kuns een Time. (Merian og Vilhelmine gaaer).

Sjette Scene. Bergstrøm (alene).

Ja ikke et Minut længere; og jeg veed ikke selv, hvor jeg kunde føre det over mit Hjerte, at lade hende gaae bort i denne Uvished! Dog! mange Aars Lyksalighed skal, som jeg haaber, betale dig denne ene Times Sorg. Havde jeg nu kuns bare truffet Directeurerne, saa kunde jeg faaet den Fandens Jøde af Halsen med Bodmeriebrevet. Og saa er alting godt; ja hvad skulde der vel kunde være i Veien, naar man eier en saadan Pige?

Hun elsker mig!
Den skjønneste,
Den dydigste,
Blandt Hovedstadens Piger,
Hun elsker mig!
Jeg glad al Verdens Riger
For hendes Hjerte gier;
Hvad har jeg vel at ønske meer?
Hun elsker mig!
O! jeg er lykkelig!
Snart skal den Skjønne finde,
Jeg hende værdig er.
Snart skal den Skye forsvinde,
Som skjuler Solen her.
Snart skal min elskte Pige
I hendes Elskers Arm,
Og trykket mod hans glade Barm,
Fortryllet henrykt sige:
Min Bergstrøm elsker mig;
O! jeg er lykkelig!

Syvende Scene.

Bergstrøm. Just (og Drengen med Pakkerne).

Just. Captain! nu er Directeuren hjemme; han bad mig sige at han ventede Captainen.

Bergstrøm. Bravo! saa maae jeg gaae. Men hvad er det den Dreng løber efter Dig med den hele Dag?

Just. O det er min timelige Velfærd, og jeg veed ikke selv hvem jeg skal give dem til. Har ellers Captainen noget at befale?

Bergstrøm. Intet uden hvad Du veed:

reen Mund, eller Du kommer aldrig til at fare med mig mere. (gaaer).

Ottende Scene. Just (alene).

Det var en slem Trudsel, den; dog! jeg kan paa min Ære! sagte tie med ham, naar han kan selv tie. Men fører ikke Fanden mig der igjen min Plage paa Halsen?

Niende Scene. Just. Birgitte.

Birgitte. Sagde jeg det ikke nok, at Du vilde møde mig, i hvor det saa ogsaa blev?

Just. Jeg synes det er Madamen, der møder mig. Jeg fik vel ellers Lov til at gaae herind, naar jeg skulde tale med min Captain!

Birgitte. Hør mig nu til den Dosmerpande! Har han ikke allerede glemt hvad jeg lærte paa ham før? Har jeg ikke sagt Dig, at man ikke taler med Folk?

Just. Jeg gier hende Fanden med hendes Lærdomme. Jeg synes jeg har lært nok, naar jeg veed at kalde hende Madame, eller vil hun kanskee hellere hede min Naadige?

Birgitte. O jeg beder mangfoldig. Hvad det asiatiske Compagnies uværdige Butteleer behager. Jeg beklager ellers at jeg ikke vil faae saa megen Leilighed til at lære paa Hr. Philosophen, som han behøvede, og som jeg ønskede.

Just. Madamen skulle ikke have været saa forbandet giftesyg, men biet lidet efter mig, saa kunde hun have nydt den Lykke, at polere mig.

Birgitte. Da vilde jeg ret have faaet en hoben at høvle af først, førend jeg kunde begynde paa at polere.

Just. Siden Madamen er saa rask til at høvle, saa øver hun sig vel brav paa hendes Mand hjemme?

Birgitte. Hvor kan Du vide det? Du har jo aldrig seet min Mand?

Just. Det er ganske sandt. Men jeg har seet Madamen; og om jeg ellers har seet ret paa hende, saa troer jeg nok at hun maae bruge Høvlen til hendes Mands Pande.

Birgitte. Nei, jeg beder mangfoldig, den gjemmer jeg til Din Pande.

Just. Naar vil Madamen da komme til at bruge den?

Birgitte. Naar Du bliver min Mand.

Just. Vil Madamen da have to Mænd paa eengang?

Birgitte. Nei saamæn vil jeg ikke. Den Mand jeg har, skal jeg nok blive af med.

Just. Guv forlade Dig! er Du af den Slags Folk? Om Forladelse! jeg glemte at sige Madame!

Birgitte. Det skader ikke, Du skal jo dog have mig.

Just. Himlen bevare mig! Du vilde da vel ogsaa skille Dig af med mig?

Birgitte. Det kommer an paa som Dn fører Dig op til.

Just. Hør! siig mig engang: bruger Du Penneknive eller Rottekrudt?

Birgitte. Det skal Du faae at vide, naar vi bliver gift.

Just. Jeg gift med Dig?

Birgitte. Ja ret Du gift med mig.

Just. Hu! hver Draabe Blod isner i mig, naar jeg tænker paa det. Nei, aldrig skal det skee.

Birgitte. Saa! det skal jeg vel lære ham. Har Du ikke forlovet Dig med mig førend Du reiste bort?

Just. Kan Du tvinge mig til at tage Dig?

Birgitte. Ja det kan jeg.

Just. Er Du ikke gift?

Birgitte. Gift eller ikke gift, det er ligemeget, men Du skal ikke slippe herfra, førend Du har forsikret mig om at Du vil have mig.

Just. Du gjør mig rasende Birgitte! For en Sikkerheds Skyld vil jeg gaae. (vil gaae).

Birgitte (tager ham i Kraven). Og for en Sikkerheds Skyld vil jeg holde paa Dig. (Just vil værge sig) Ja Du er meget stærkere end jeg, det veed jeg; men Du vil dog vel ikke slaae et Fruentimmer? Hør! nu slipper jeg Dig, og jeg vædder at Du dog ikke kan gaae.

Just. Det skal Du faae at see. Men veed Du hvad? nu har jeg læst Dig Din Text for, uden at det kunde hjelpe, nu vil jeg synge Dig den for, og see om det kan nytte.

Ustadigt er Pigernes Hierte,
Som Veirliget er i April;
De volder os Mandfolk kun Smerte;
Og vee den, som troer deres Smiil!
Os Fanden skinbarligen rider,
Naar vi sætte Madding paa Krog;
Thi naar det da endelig bider,
Saa faaer man som oftest et Drog.

Gud naade den Stakkel, der vover
Sig langt ud paa Ægteskabs Hav!
Naar han sig Lyksalighed lover,
Han finder sin Roligheds Grav.
Der møde ham tusinde Farer,
Og sjelden han gaaer dem forbi.
Vel den, der seer Pigernes Snarer,
Og laer sig ei hilde deri!

Naa! er Madamen nu fornøiet? Farvel! (vil gaae).

Birgitte (holder paa ham). Nei, et Ord først, Kammerat! Du gjør Viser som en Slyngel. Bie nu lidt! nu har jeg maattet høre paa Dine Sentenser, nu skal Du høre lidt paa mig med.

Ustadigt er Mændenes Hierte,
De elske og beile i Flæng.

De volder os Piger kun Smerte,
Og vee den der føder en Dreng!
At Mandfolk er Himmelens Gave,
Det troe den der ikke er klog!
Elendige Piger! I have
Kuns Valg mellem Slyngler og Fjog!

Gud naade den Pige, som tænker
At Ægteskab Himmerig er!
Den Stakkel! hun smedder sig Lænker,
Og finder et Helvede der;
Vee den, der til Løfter, og Eder,
Og Mandfolk, Fortroelighed har!
Vel den, der beleer en Tilbeder,
Og holder ham kuns for en Nar!

Naa, hvad siger Du om min Vise? Er den ikke vel saa god som Din? (Just falder i Tanker) Hvad speculerer Du paa? — Heida Just! — Falder Du i Staver?

Just. Veed Du hvad? Jeg har læst et Sted, at Lighed i Tænkemaade er det der gjør lykkelige Ægteskaber, og det kommer mig for, som at vi to vi tænker saa lige, saa at jeg kunde være gal nok at slaae til, ifald Du ikke var gift.

Birgitte. Kom det da endelig ud? Altsaa lav Dig paa at gjøre Dig gal! Jeg er ugift, og, det som mere er, Jomfrue.

Just. Du er Fanden heller. Har Du da spillet Comoedie med mig?

Birgitte. Ja, troer Du at jeg lader altid spille Comoedie med mig, uden engang iblandt at spille Vedkommende en igjen? Jeg er ikke saa let at narre.

Just. Ja hvem har villet narre Dig?

Birgitte. Har Du ikke i alle Dine Dage skullet gjøre nogen Narrestreger, for at bryde mig? Og jeg vidste meget vel, at Du ligesaa lidt kunde lade dette være i Dag som forhen.

Just. Men hvad har jeg da gjort i Dag?

Birgitte. O tænker Du at jeg er tosset nok, til at lade mig binde saadanne Løgne paa Ærmet, som dem om Dine Perler og Din Rigdom? og mener Du at jeg er fornem nok, til at holde mere af en Pralhans eller en rig Slyngel, end af en ærlig fattig Karl, der gaaer sin Vei reent og lige frem? Nu kan Du takke Dig selv for det, at Du har maattet holde Lyset i Dag.

Just. Birgitte! Du er en Djævel, men en bestialsk god Djævel — dog! denne Penneknив og dette Rottekrudt vil mig ikke ud af Hovedet.

Birgitte. Har jeg da bragt det derind? Vær saa god Mossiø! og skaf det paa Døren! og fort beed mig om Forladelse!

Just. Jeg ikke alene beder Dig om Forladelse, men overgiver Dig endogsaa herved min hele Randsel, med alt hvad der er i, og deriblandt nogle ubeskrivelige Kostbarheder, som Du endnu ikke har seet. Kom hid Gregorius! (Drengen kommer med Pakkerne, og Just pakker ud deraf, en chinesisk Mand og Kone som rokker med Hovedet, samt en Kgsse med en Mand i, der stober Kaalbotter) Seer Du, lille Birgitte! — O! hvad det dog er herlige Sager.

Birgitte. Hvad skal jeg med det Snavs?

Just (pakker det i Tørklæderne igjen). Hør! vil Du ikke selv bruge det, saa kan Du gjemme det til vores Børn. — Men er Du dog ikke gift?

Birgitte. Slubbert!

Just. O jeg beder mangfoldig.

Birgitte. Ja beed saa meget, som Du vil, men jeg tager mine Ord reent tilbage, ifald Du tør tvivle et Øieblik paa hvad jeg har sagt.

Just. Naa, naa, om Forladelse! min græsselige Engel! — See, der har Du da hele Chinas Herlighed.

(han leverer hende Pakkerne).

Birgitte (i det hun bærer dem ind i Lysthuset). Naa. I Mægtige! I Rige paa Jorden! hvad ere I ikke usle imod mig?

Just. Ja ret noget Tiggerpak, min Prindsesse! (til Drengen) Nu kan Du gaae, Gregorius! (Drengen gaaer).

Tiende Scene.

De Forrige. Vilhelmine.

Vilhelmine (som kommer halv aandeløs). O! Birgitte! Birgitte! hvor skal jeg hen?

Birgitte. Gud bevare mig, Jomfrue! hvad er der paa Færde? — hør Just! spring ind i Lysthuset efter en Stoel! (Just gaaer).

Vilhelmine. Jeg saae Jøden Ascher komme ind i Huset, og saa blev jeg saa bange og løb her ned i Haugen.

Birgitte (giver sig til at lee). Intet andet?

Vilhelmine. Leer Du af mig?

Birgitte. Hvor kan Jomfruen blive saa bange for et Menneske?

Vilhelmine. Jo, naar det er Ascher som Bergstrøm skylder Penge; saa har jeg nok Aarsag dertil.

(Just kommer med Stolen).

Birgitte. Naa sæt Dem nu, Jomfrue! og vær rolig; det betyder vel intet.

Vilhelmine (sætter sig). Jeg frygter, Birgitte! at det betyder alt for meget. Dersom Bergstrøm ikke kan betale, saa veed man nok hvordan Jøder er, naar man skylder dem Penge.

Birgitte. O! mange Gange ere de Christne ikke stort bedre. Jeg kjender en Mand, som min salig Moder holdt over Daaben i Nicolai Kirke, og dog vilde jeg hellere falde i Kløerne paa Fanden, end paa ham.

Ellevte Scene. De Forrige. Ascher.

Ascher. Er ikke Capitaine Berchstrem her?

Vilhelmine. Gud! der er han!

(hun springer op og løber ind i Lysthuset, hvor hun ikke kan sees af Tilskuerne).

Just. Nei han er ikke, men han kommer vel.

Ascher. Ja ja! so wil jeg, vær en evig! tale med hans Kjæreste der i Lysthuset, for at treste hende, jeg saae at hun blev bange for mig, da jeg kam.

Birgitte. Ja, kan han trøste hende, min gode Ascher! saa maae han nok tale med hende.

Ascher. Ja ja! det er, vær en evig! doch nogen Trest!

Birgitte. Naa! hvad har han da at sige?

Ascher. Ih nu! jeg har en Bodmerie paa Capitainen: und man har mig sagt at han ikke kan betale den, und so har jeg taget en Par got Venner af Hof- und Stats-Retten met mich, for in al Hefslighed at lade ham bringe in Schlutteriet.

Just. Nu er det Tid at løbe efter Capitainen. (gaaer).

Ascher (til Just i det han gaaer). Ja, ja! gjer han det! han er, vær en evig! en brav Karl. Skind sig noget, for, jo fer han kommer, jo mindre Viin drikker de godt Venner deroppe.

Tolvte Scene.

Ascher. Birgitte. Vilhelmine (i Lysthuset).

Birgitte. Men Ascher! kan han nu nænne det, naar han veed at han gjør min stakkels Jomfrue saa bedrøvet? Han skulde bare see, hvor hun sidder og græder inde i Lysthuset.

Ascher. Greder hun? Det behever hun, vær en evig! ikke. (han gaaer hen til Lysthuset) Heer Jungfer! ich schwær Dem til at sin Kjæreste skal ingen Need lide. Maae jeg ikke fede ham, saalenge han er der? Faaer han ikke frit Huus? und det ikke som det var et Borgerhuus; nei, det er, vær en evig! som om det var en Schlot. Faaer han ikke hver Dag Beseg af — ja, in gamle Dage heed han Schlutteren, nu heder han, vær en evig! Schlotsforvalteren?

Birgitte. O Ascher! Hold op med den Snak! hun bliver jo kuns mere bedrøvet.

Ascher. Nei so vær en evig! gjer hun ikke, det veet jeg bedre. Har de ikke Baller derinde om Vinteren, und en Klub — ja, fuld saa got som nogen anden Klub in Kjebenhavn? — Der har, vær en evig! Rangspersoner faldet igjennem in den Klub. Schpiller de ikke Kort der? — og det, vær en evig! heie Schpil. Gasterer de ikke? Har de ikke Assembleer der, hvor de, vær en evig! næsten ligesaa godt skjerer Nese und Ehren af Folk, som in den fornemste Assemblee i Bien? Har de ikke en Brendeviinsmand boende lige for Schlottet, hvor de faaer de bedste Liqueurer? und nær de engang schal ut i Bien, so er der en got Mand, som er Kongens Foged, han schpenderer, vær en evig! en Lakai eller to paa dem. Nei, Jungfer! det er, vær en evig! en herlig Sted den.

Birgitte. Ja, saa gid han sad der da selv, op til Halsen, for alt det han piner og plager os!

Ascher. Ja, ja! nærenstid man ingen anden Nahrungsweg havde, so var det, vær en evig! ikke so galt. Har de ikke heert den Vise, der er gjort om Schlutteriet? Den har en af Dereses Folk gjort; for voreses Folk kan ikke rime. Jeg skal singe Dem den for.

Man kan i Slutteriet leve, *)
Saa herligt og saa godt,
Som nogen Junker eller Greve,
Paa noget andet Slot.
Til ingen Ting man der kan trænge,
Naar man har Penge.
Og naar man er med Stedet lidt bekjendt,
Man lever excellent.
Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Man spiser i sin trygge Bolig,
Af hvad man har, sig mæt;
Paa Straae man sover ganske rolig,
Naar man har spist sig træt.
Der spædes Vand i Bacchi Gaver,
For svage Maver.
Og hvo Mixturen ei betale kan,
Blier frisk af bare Vand.
Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Af brave Mænd og smukke Qvinder
Det Slot er frequenteert;
Og naar man der ei Selskab finder,
Blier Verden reent forkeert.
Der findes Helte og Cujoner,
Ja selv Baroner.
Der Lutheran og Catholik har Sted,
De arme Jøder med.
Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Der spilles, svires, harcelleres,
Med Slotsforvalteren.
Der stundom og illumineres
For een og anden Ven.
Kort sagt: Man lever der tilsammen,
I Fryd og Gammen;
Og hvem der boer, og flytter glad derfra,
Er en Etcetera.
Det er den største Feil, jeg veed om Slutterie,
At man er ikke der aldeles frie.

Birgitte (som under Visen har været inde i Lysthuset, kommer ud). Naa! har han snart afbræget?

Ascher. Breget? Breget?

Birgitte. Ja ret bræget! synes han kanskee at det er Sang? Men hvor kan han nu være saa haard, og sætte den stakkels Bergstrøm i Slutteriet for de lumpne Penge?

Ascher. Lumpne Penge — lumpne

---

*) Forfatteren har sine Aarsager, hvorfor han ikke har villet lade denne Vise atrykke med nogen særstilt Dialect. Han overlader til Skuespilleren at declamere Texten, saaledes, som den findes under Musiken, eller og efter sin egen Følelse.

Penge. — Finder jeg Tusinde Rigsdaler paa Gaten? — Jeg sætter, vær en evig! den hele Verden in Schlutteriet, nærenstid den skilder mig Penge, und ikke kan betale. Det gjer, vær en evig! die Christen ogsaa.

Birgitte. Siig mig engang Ascher! Jeg har hørt at der skal være Kirker som ere i Gjeld; har han ingen Penge tilgode hos nogen af dem? for det var Karle, som var værd at sætte i Slutteriet.

Ascher. Bevare os Gud! mit Barn! har hun da aldrig hert, at Schlutteriet er ikke for de schtore Fallentere?

Birgitte. Ja det er sandt, ellers kunde jo et heelt Kongerige komme i Slutteriet. Desuden skjøtter han vel ikke om at have med en Kirke at bestille, for den er jo umyndig?

Ascher. Nu! for den Sags Skild vel; aber det schlemste er, at den bliver, vær en evig! aldrig mindig. — Men de got Venner deroppe, de drikker, vær en evig! nok hele Botmerie-Præmien op.

Trettende Scene.

De Forrige. Moses. Merian.

Moses. See, Ascher! schal vi træffes her?

Ascher. Ja ja! Moses! jeg venter den Capitain Berchstrem von wegen en Botmerie.

Merian. Und Hof- og Stats-Rets-Folkene deroppe?

Ascher. Ja, de er, vær en evig! in min Sellschaft.

Moses. Hvor er Botmerie-Brevet? maae jeg see det?

Ascher. O ja! see her! (han leverer ham Documentet, men holder i det ene Hiørne af Papiret).

Moses. Om jeg accepterer at betale den met alle Omkostninger, er det so godt?

Ascher. Meer end godt, vær en evig!

Merian. Min Ven! er det Deres Alvor?

Moses. Schtille! — har vi Pen und Blæk?

Merian. I Lysthuset.

Moses (trækker i Bodmeriebrevet). Nu, saa schlip da!

Ascher (slipper). Ja ja, nærenstid han vil acceptere den. (Moses gaaer ind i Lysthuset). (Til Merian) Det er en braf Mand, den Moses, en herlich Mand!

Birgitte. Det behøver han ikke at fortælle os. Det var meget bedre om han kunde fortælle os, at han var selv en herlig Mand, for det er noget som vi ikke veed, og faaer maaskee heller aldrig at vide.

Merian. Naa naa! Birgitte! Ascher kan jo være en ganske brav Mand fordi han just ikke kan eller vil skjænke et tusinde Rigsdaler bort.

Ascher. Det er, vær en evig! sandt. Jeg har stor Familie, und er, wahrhaftig ikke riig; aber den Moses, han er en riig Mand, und har, vær en evig! hverken Kone eller Bern.

Moses (kommer ud af Lysthuset, og leverer Ascher sit Bodmeriebrev). See der Ascher! tag nu sin Selschaft met sich, und gaae. Kom so til mich Morgen früh.

Ascher. Schal, vær en evig! ikke manquere. Adieu. (han gaaer, og møder Bergstrøm og Just i Baggrunden af Theatret) Deres Botmeriebrev er betalt, Hr. Capitaine! ich gratuliere, und takker for got Betaling.

Fjortende Scene.

Vilhelmine. Moses. Merian. Birgitte. Bergstrøm Just.

Bergstrøm. Hvad er det? hvem har betalt mit Bodmeriebrev?

Merian. Vores fælleds Ven, min gode Moses.

Vilhelmine (kommer ud af Lysthuset med nogle Papirer i Haanden). O Gud! hvad skal jeg tænke om denne Mand? See hvad han har givet mig! (leverer sin Fader Papirerne).

Moses. Naa, naa! en tre, fire Actier, det er vel værd at gjere sodan Stey om?

Bergstrøm. Ædelmodige Mand! vær evig takket og belønnet for denne Handling. Men, jeg er saa lykkelig ikke at trænge til Deres Ædelmodighed.

Vilhelmine. Hvorledes det? Bergstrøm! er Du ikke trængende?

Bergstrøm. Nei, Himlen skee Tak! jeg behøver ikke at plyndre mine Venner.

Moses. Det er en Ulikke for mig, saa har jeg jo intet godt gjort.

Bergstrøm. Hvad jeg har sagt om min Fattigdom, var opdigtet, og Aarsagen dertil skal jeg forklare Dem siden. Jeg er i den Stand, at jeg tør vove at anholde om min Vilhelmines Haand. Hjertet har jeg dog nok i Forveien?

Merian. Tag hende, Bergstrøm! og vær lykkelig! (de omfavne hinanden).

Alle de andre. Til Lykke Hr. Capitaine! til Lykke Jomfrue!

Vilhelmine. O, min Fader! hvor gjør De mig ikke usigelig lykkelig!

Viger nu, I dunkle Griller!
Viger fra min glade Sjel!
See hvor Solens Straale spiller
Blid ned paa mig fra det Høie,
Tørrer Graaden af mit Øie,
Spaaer mig varigt Held!
Herlig var min Morgenrøde!
Livets Middag ligne den!
Og min Aften skal jeg møde
Glad som en forventet Ven.
Alt, hvorpaa mit Øie spiller,
Idel Fryd mig forestiller,
Spaaer mig idel Held.

Viger da, I dunkle Griller!
Viger fra min glade Sjel!

Gode ærlige Moses! tag her Deres Gaver tilbage med ligesaa fuldkommen Taksigelse, som om vi havde beholdt dem.

Merian. Det er vel tænkt, min Datter!

Moses. Nei, Jungfer! man skulde troe, at jeg kuns havde schpillet en Rolle. Behever De dem ikke, nu da! so inviterer jeg mig til Dereses Brellup, und so maae jeg doch give Dem en Brudegave, und dertil schal De beholde dem.

Bergstrøm. Nei, bedste Ven! det gaaer ikke an. See her! (han tager et Papiir frem af sin Lomme) her er Directeurernes Caution for mit Bodmeriebrev; jeg leverer den i Deres Hænder til Sikkerhed for Deres Acceptation.

Just. Seer Du, Birgitte! min Capitaine er en Mand, som har Hjertet paa det rette Sted.

Moses. Behold det, Berchstrem! jeg har so en Hene at plukke med Dem: Hvorom skulde De tage Penge paa Botmerie hos Ascher, nær jeg doch tilbød Dem Penge da De reiste ut?

Bergstrøm. Min Gud! hvor kunde jeg anmode Dem? De som har viist mig saamegen Godhed! Dem skulde jeg idelig plage?

Moses. Det er ikke schmukt talt, Berchstrem! heer enjank, I got Venner! jeg setter Ier til Dommere imellem ham og mich: Han var en Dreng paa femten Aar, da jeg var en fattig Stakkel, und kjendte ham. Jeg skulde været i Schlutteriet for en Bagatel Summa, aber hvat gjør mich saa Drengen? denne hersens Berchstrem?

Bergstrøm. O! tal ikke om saadanne Drengestreger!

Moses. Jo det schal, so sandt som jeg er en Menneschе! herut! Han schtjæler sin egen Schparebøsse, hvori der var en hundrede Rigsdaler, und giver mig, und dermed slap jeg fra Schlutteriet.

Merian. Det var en ærlig Streg, Bergstrøm!

Vilhelmine. Jeg er bange for at jeg er Dig ikke værd.

Bergstrøm. O Snak! — han har ærligt betalt mig den Bagatelle, og det mere end tidobbelt.

Moses. Vet De hvat, min Ven! De schenkte mig Deres hele Eiendom, und wenn De det ikke havde gjort, havde jeg maaskee siddet in Schlutteriet und sultet ihjel. Nu er jeg en riig Mand, und alt hvat jeg eger, herer paa en vis Maade Dem til. Troer De denn at en saadan Velgjerning kan betales met simple Renter?

Bergstrøm. Vilde De dog tillade mig...

Moses. Heer! en Ord so got, som mange. Dersom nogen af Ier got Venner nævner mig det Strunt mere, so kommer jeg, so sandt som jeg er en Mensche, ikke til Brelluppet.

Vilhelmine. Vi faaer vel tie — men kommer De saa ogsaa virkelig?

Merian. Vil De saa ogsaa spise med os hvad vi har?

Moses. Naa, ja.... af alt schpiser jeg vel ikke, og hvat jeg ikke maae schpise, det lader jeg passere forbi. Saa er der doch vel noget, som jeg kan nide. So en Rigorist er jeg ikke, at jeg skulde troe, at vor Herre bliver vred, fordi jeg schpiser med die Christen, eller wenn jeg gaaer met Pidsk in Haaret, und uden Skjeg.

Bergstrøm. Bravo, Bravo! Det er dog evig Skade, at forskjellige Meninger skal kunne gjøre Skilsmisse imellem retskafne Mennesker.

Birgitte. O! hvor jeg kunde kysse den Mand!

Moses (til Vilhelmine). Ter De vel kisse en Jede? Jungfer!

Vilhelmine. Og det spørger De om? og det en Mand som De! (kysser ham) Naar herefter nogen taler ilde om en Jøde, saa vil jeg erindre Dem, og tænke: Der er dog brave Mænd i alle Religioner.

Moses. Gut velsigne Dem, und ver likkelig!

Just. Naa Birgitte! nu er det Din Tid at tale.

Birgitte (til Merian). Naar Jomfruens Bryllup skal staae paa Salen, vil Herren da ikke laane Just og mig Skjænkestuen til samme Brug?

Merian. Hænger det saaledes sammen? Jeg skal saamæn laane Ier Salen, Børn!

Bergstrøm. Og jeg bekoster Jeres Bryllup.

Just. Hurra Capitainen og hans Brud og det hele Selskab!

Merian. Lad os nu fornøie os sammen i Dag! Det er saadant herligt Veir. Saa lader vi dække vores Bord her i Lysthuset, og spiser vor Aftensmad her, og drikker Moses Skaal, og erindrer Bergstrøms lykkelige Hjemkomst.

Vaudeville.

Merian.

Naar Faderen kun Rigdom vælger,
Og sine Børn for Grunker sælger,
Saa bomrer han.

Alle.

Saa bomrer han.

Merian.

Men er han klog og sig betænker,
Før han sit Barn i Armod sænker,
Og man dog kalder ham Tyran,
Saa vaaser man.

Alle.

Saa vaaser man.

Vilhelmine.
Vil Faderen sin Datter byde
Sig blindt i Kjærlighed at lyde,
Saa synder han.

Alle.
Saa synder han.

Vilhelmine.
Indbilder man den unge Pige,
At Faders Nei vil intet sige,
Naar Spørgsmaal er om Ægtestand,
Saa skader man.

Alle.
Saa skader man.

Bergstrøm.
Naar Tossen os sin Troe paatvinger,
Og Fanatismens Klokke ringer,
Saa drømmer han.

Alle.
Saa drømmer han.

Bergstrøm.
Og lærer man den stygge Lære:
At Christne kuns kan ædle være,
Trods al Erfaring og Forstand,
Saa lyver man.

Alle.
Saa lyver man.

Moses.
Kan nogen en Velgjerning glemme,
Und deve Hjertets schtærke Schtemme,
So feiler han.

Alle.
Saa feiler han.

Moses.
Och schlaaer man mich met ferschildt Schtempel,
Und sætter mich som Dids Exempel,
Fordi jeg er en ehrlich Mand,
So schladdrer man.

Alle.
Saa sladdrer man.

Just. O! jeg har ogsaa en Vise at synge til Birgitte. Maae jeg ikke nok?

Bergstrøm. Syng kuns Du!

Birgitte. Tag Dig i agt hvad Du tuder mig for! Du veed, at Du faaer Svar.

Just. O! jeg beder mangfoldig! Det faaer ikke hjelpe.

Min lille Putte! om Du kan,
Saa hør andægtig paa Din Mand:
Saalænge Du mig troe forbliver,
Den hele Just jeg overgiver
Til Dig, og Din Barmhjertighed,
Og alt hans Gods og Rigdom med.
Men om Du faaer Coquette-Nykken,
Saa blier jeg kruset i Parykken,
Og reent forbandet plat.
Før Du det veed, jeg fra Dig reiser,
Og blier maaskee chinesisk Keiser,
Og saa, god Nat!

Alle.
Ja saa, god Nat!

Birgitte.
Høistærede Herr Butteleer!
Du er en Nar, som hver Mand seer.
Om jeg en Kurv paa Dig spendeerte,
For Du saa smukt moraliseerte,
Og om jeg jog Dig reent Din Vei,
Mon Du det da fortjente ei?
Dog see! jeg skal Din Synd ei nævne;
Og vil med Ædelmod mig hævne.
Tag der min Haand Krabat!
Men dersom Du Din Troskab sviger,
Og smidske tør for andre Piger,
Ja saa, god Nat!

Alle.
Ja saa, god Nat!
(til Parterret)
God rolig Nat!

Denne Udgave er besørget efter et af Forfatteren gjennemseet og forandret Manuscript.

Kjöbenhavn 1828.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Østergade og Vestergade,

eller:

Det er Nytaarsdag i Morgen.

Originalt Lystspil i 5 Acter af Forfatteren til: Tre Maaneder efter Brylluppet.

Respicere exemplar vitæ morumque jubebo
Doctum imitatorem, et veras hinc ducere voces.
Horat.

Personerne:

Mikkel Stolpe, Silke- og Klædekræmmer.
Isidora, hans anden Kone.
Julie, hans Datter af første Ægteskab.
Jesper Stolpe, Jernkræmmer, hans Broder.
Trine, Jespers Kone.
Ane, deres Datter.
Zacharias Stolpe, Brødrenes Brodersøn.
Ludvig Thostrup, Isidoras Broder og Mikkel Stolpes Svend.
William Faulkland.
Ephraim Golz, Galanteriehandler.
Esperance, Joseph, } hans Børn.

Første Act.

(En smuk meubleret Sal hos Mikkel Stolpe; paa den ene Side Isidoras, paa den anden Side Julies Værelse.)

Første Scene.

Mikkel og Isidora (komme fra Baggrunden).

Mikkel. Gaaer ikke an! Hvor skal jeg tage det fra? Føiede jeg Dig ikke og gav Dig Juletræe, og nu, otte Dage efter, vil Du have Bal?

Isidora. Bør man da ikke høitideligholde den store Time, hvori vi træde fra et Aar over i et andet, som ligger skjult for vort Blik?

Mikkel. Det veed jeg dog ikke; enten vil det bringe mig i Slutteriet eller i Graven, det seer jeg meget tydeligt. Det gaaer tilbage! ja, det gaaer tilbage! saasandt jeg hedder Mikkel Stolpe!

Isidora. Michael, bedste Mand! opfyld mit eneste Ønske, glem den afskyelige Mikkel og kald Dig Michael!

Mikkel. Glemme Mikkel? Veed Du hvad, Dora? nu har jeg opfyldt saamange af Dine eneste Ønsker, at jeg er bleven et splinternyt Menneske, lad mig dog beholde mit christne Navn; det er jo det eneste, jeg har tilbage af min fordums Tilværelse. Før var jeg en gammeldags solid Lærredskræmmer i Helliggjæststræde, nu er jeg en moderne forarmet Klædekræmmer paa Østergade. Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Julies Giftermaal med Din Brodersøn Zacharias vil snart hæve Din Credit. Tredivetusinde Daler.

Mikkel. Men det kommer dog an paa Mennesket om han tager hende. I Aften er Terminen udløben og endnu har han ikke gjort noget alvorligt Skridt til Forlovelsen. Hvem veed om han ikke har seet Broder Jespers Ane og tager hende, før vi veed et Ord deraf? saa staae vi der.

Isidora. Men hvad i al Verden har ogsaa bevæget Din Broder til at gjøre et saa besynderligt Testamente?

Mikkel. Seer Du, Dora! havde Du ikke vidst det for længe siden, hvis Du havde bekymret Dig mere om den Familie vi har, end om at øde de Penge, vi ikke har? Hvad er til Tjeneste? — Salig Didrik, vor yngste Broder, var en slem Dreng i sin Ungdom, hvorfor vi andre af Christenkjærlighed fik ham anbragt i Vestindien, som Soldat. Fanden stod i Knægten, han artede sig vel og kom efter ti Aars Forløb tilbage, belæsset baade med Dyder og Penge, item endeel Podagra. Imidlertid vilde han, til Løn for at vi havde gjort hans Lykke, slet ikke omgaaes os; men levede ganske eensomt paa en Gaard, han havde kjøbt paa Landet, indtil vor Broder Peer, som var fattig, døde, saa tog han hans Søn Zacharias til sig, som sin egen. Hvad han meest sørgede over, var, at han ikke i sin Ungdom var bleven givt; han ønskede ideligen at Zacharias skulde givte sig, og for nu at faae sit Ønske opfyldt, samt paa eengang vise sig retfærdig mod Jesper og mig og tillige gjøre os Uvenner, testamenterede han Zacharias sin hele Eiendom, imod at han inden Aarets Udgang skulde være formeligen forlovet med een af sine to Cousiner, ellers skulde Arven gaae i lige Deling mellem ham og Pigebørnene, som skal sættes under en af ham udvalgt Curator.

Isidora. Hans Giftermaal med Ane vilde være et dobbelt Uheld for Familien.

Mikkel. Dobbelt? hvorledes?

Isidora. Min Broder er dødelig forelsket i Ane.

Mikkel. Ludvig? Nei hvad siger Du? kan han elske? prutte kan han ikke! Jeg tog ham herind fra Næstved, fordi Du ønskede han skulde danne sig efter den kjøbenhavnske Skole; men paa det Lag! intet Genie! Det er meget klogt af ham, at han tager til Næstved igjen.

Isidora (lægger venlig Haanden paa hans Skulder). Lille Michael! Føi mig nu blot denne Gang, og betænk at Du som Klædekræm-

mer ikke kan leve paa den Fod, som da Du var Lærredshandler.

Mikkel. Du har Ret; jeg staaer ikke heller nær saa godt paa mine Fødder nu, som dengang. Lad gaae! jeg kan ligesaa godt dandse ud af min Herlighed, som krybe ud af den.

Isidora. Jeg har betænkt at bede Din Ven Golz.

Mikkel. Min Ven? gid Fanden havde ham! Men han er riig! Saamæn, lad os bede ham.

Anden Scene. De Forrige. Ludvig.

Ludvig. See her, Hr. Svoger! er Avertissementet over de nylig ankomne Varer, jeg har strax sat det i Pennen.

Mikkel. Godt, Svoger! Var De saa snue i at prutte, som De er arbeidsom, saa var De et Mønster for alle Kræmmersvende.

Ludvig (trohjertig). Det gjør mig sandelig ondt, at jeg ikke kan være Dem saa nyttig, som De ønsker. De er en brav Mand, for hvem jeg vil opoffre alt uden min Samvittighed.

Mikkel. Hvad har den ved Boutikdisken at bestille?

Ludvig. Da Moses sagde: Du skal ikke lyve, da sagde han ikke tillige: undtagens naar Du staaer ved Disken. Jeg har bevaret min Samvittighed og tager den uplettet med mig, naar jeg i Morgen tager ud af Deres Tjeneste og drager til Nestved for at aabne min Handel.

Isidora. Men siig mig, Broder! hvor i al Verden har Du faaet Penge fra til at begynde en Handel?

Mikkel. O, det er vel en eller anden brav Mand, som aabner en Handel paa hans Navn — saadanne maskerede Lurendreierier kjender man ligesaa godt paa Landet som i Kjøbenhavn.

Ludvig. Hr. Svoger! han er en Mand, som fortjener min inderligste Taknemmelighed, og det gjør mig ondt, Søster! at han har forbudet mig at sige Dig hans Navn.

Isidora. Men hvad skal der nu blive af Ane?

Mikkel. Ja, apropos, Svoger! det kan jeg lide! lille Ane er kjøn og riig med, det er en god Speculation, hvad er til Tjeneste?

Ludvig. De miskjender mig skrækkeligt! Jeg elsker hende som et moralsk rigtigt Væsen. Hendes Hjerte er det Guld, hvori jeg vil søge min Rigdom — Jeg er forhaabendes, at hun endnu i Dag skal være min Trolovede; i Eftermiddag vil jeg træde frem for Forældrene og lade dem læse i mit Inderste.

Isidora. Ane er en vakker lille Glut, er Du ogsaa vis paa, at hun elsker Dig?

Ludvig. Jeg har endnu ikke aabenbaret hende min Sjæls Løndom.

Mikkel. Det første man gjør, naar man elsker en Pige, er at sige hende det.

Ludvig. Det sidste man gjør, er at gjøre hende ulykkelig. Naar hendes Forældre nu sagde: nei! var hun da ikke et Fortvivlelsens Barn?

Mikkel. Men naar hun nu siger: nei! er De da ikke Ditto ditto.

Ludvig. Men min Samvittighed er reen, og den er en Balsom mod Kummerens Saar.

Mikkel. Ja, den er et Liggendefæ! Men lad os see Avertissementet. De har dog sat Linierne som paa Ligstenene, ud og ind, at det kan falde i Øinene?

Ludvig. Det er ganske efter Deres Mønster.

Mikkel (læser). "Nylig er ankommet et Partie Modevarer, som absolut skal bortsælges og derfor faaes langt under de gangbare Priser!" Nei, det gaaer ikke an.

Ludvig. Det er rigtig nok en skammelig Usandhed!

Mikkel. Det siger ikke; men denne Faulkland kunde faae det at see, og hvis han ikke kjender vore kjøbenhavnske Kræmmerkunstner, maa han jo troe jeg studerer paa en profitabel Fallit.

Isidora. Skylder Du Faulkland Regnskab?

Mikkel. Jeg skylder ham Penge.

Isidora. Hvad? ham?

Mikkel. Eller hans Principal. Faulkland er kommen hertil for at slutte af med de Kræmmere, som staae i Forbindelse med Handelshuset Richard Bolton i London.

Isidora. Du har jo taget mange Penge ind —

Mikkel. Og Du har givet endnu flere ud, rigtig! — Den absolute Bortsælgelse kan ikke finde Sted; vi sætte i Stedet derfor: Overordentlig brillante Modevarer til overordentlig billige Priser. Er der et Par Ord i Slutningen, som kan vippe det ind i blandede Bekjendtgjørelser?

Ludvig. Jeg har redelig og rigtig, efter Deres Forlangende, sat: Maculatur kjøbes?

Mikkel. Duer ikke! Der bliver man overløbet af Forfattere, Boghandlere, Forlæggere og hvad de hedde. Solgte Forfatteren mig ikke forleden hele Oplaget af Veiledning til en fornuftig Oeconomie med Forlagsret?

Isidora. Det var meget ufornuftigt af ham, at skrive Veiledninger til Oeconomie for et Publicum, som alt er saa oeconomisk, at det ikke kjøber dem.

Mikkel. Nei, lad mig see — De kan sætte: en Hat er forglemt.

Ludvig (smilende). Bevares Hr. Svoger! hvad skulde det være for et Væsen, som havde Hoved og gik fra Hatten?

Mikkel. Det er ogsaa sandt — ja — see — ah, nu har jeg det: Sammesteds er kommen tilgaaende en Poppegøie med røde Been, som kan snakke! Det var et glimrende Indfald; alle Byens elegante Damer vil komme for at see den og høre hvad den siger, og saa kjøbe de dog Dit eller Dat.

Ludvig. Men naar som vi nu ikke har den?

Mikkel. Saa sige vi, den er hentet.

Ludvig (bryder ud). Ak, vel maa man sukke og raabe: Det er en svar Tid, da den Retfærdige maa leve af Uretfærdighed! Jeg er meget glad over at jeg kan vende Ryggen til Løgnens Rige; thi hvorlunde skal Sivet trodse den Storm, som knuser Egen. Jeg vil skrive det om efter Deres Villie, ikke efter min; thi Løgnen er min Sjæls Vederstyggelighed. Og jeg siger det, jeg siger det: Poppegøien komme over Deres Hoved, ikke over mit!

(gaaer.)

Tredie Scene.

Mikkel. Isidora.

Mikkel. Ja, lad det det, saa gaae Damerne ikke forgjæves. Det er et solid Menneske, Din Broder; men han har en Skrue løs.

Isidora. Det er hans besynderlige Opdragelse Skyld i; da jeg ved vor Faders Død kom i Huset hos min Tante, kom han til den gamle Kjøbmand i Nestved, som førte en lille Handel med stor Samvittighed og læste aandelige Bøger fra Morgen til Aften; Ludvig, som er et godmodigt bøieligt, Gemyt, overgik snart sin Lærer og Mester, som han desuden ærede som en Fader.

Mikkel. Jeg seer ham alt gaae omkring som et Fortvivlelsens Barn og balsamere sig med sin rene Samvittighed; det er jo dog umuligt, at Ane kan elske den Prækehest. Imellem os maa jeg tilstaae, hun passer bedre for den lystige Zacharias.

Isidora. Det er Din egen Skyld, at Julie ikke passer ligesaa godt for ham. Hvorfor sendte Du hende fra Kjøbenhavn, hvor hun skulde danne sig?

Mikkel. Fordi Dannelsen i Kjøbenhavn er lige saa forskruet, som Prisen paa den er opskruet. Den gamle Præst i Jylland var en god Ven af mig, og da han selv ingen Børn havde, tilbød han mig at tage hende i Huset for intet.

Isidora. Og nu er hun saa blye og landsbyekjollet, at vi havde alt at frygte af Jernkræmmerdatteren, hvis jeg ikke havde været saa klog strax at aabne ham vort Huus, og i de otte Dage, han har været her, ved tusinde Adspredelser, holdt ham fra at besøge Din Broder, som jeg desuden har beskrevet ham som en Grobian, der har opdraget sin Datter som en Bondetøs. Endnu have vi alle Fordele paa vor Side; han er indtagen af Fordomme mod Din Broder; han opholder sig i vort Huus, kjender Julie —

Mikkel. Ligesaa godt som han kjender Hesten paa Amalienborg; han har seet hende, det er alt.

Isidora. Hun taler jo ikke med noget Menneske, undtagen denne Mester Faulkland, som, efter hvad jeg troer, ikke har lidt Skyld i hendes Tilbageholdenhed.

Mikkel. Hvorledes?

Isidora. Jeg troer, han elsker hende.

Mikkel. Snak! disse engelske Bulbidere elske ikke andet end Penge, Beef og Uafhængighed.

Isidora. Jeg er ganske vis paa, at havde Du paa en høflig Maade viist ham Døren —

Mikkel. Saa havde han paa en uhøflig Maade bedet mig spadsere foran! Nei hvad min Handel angaaer, frygter jeg alt af ham; for min Datter er jeg ganske rolig. De søge hinandens Selskab, er det saa besynderligt? han har truffet hende paa hendes Reise herover, reddet hendes Liv ved at standse et Par løbske Heste og paa den høfligste Maade tilbudet hende og hendes Ledsagerinde sin Vogn —

Fjerde Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. God Morgen, Hr. Svigerpapa!

Mikkel. Ah, god Morgen, Hr. Brodersøn! tør jeg troe, at jeg hører ret — Svigerpapa?

Zacharias. Ja, er det ikke en afgjort Sag? Har De noget imod mig? kan Pigen ikke lide mig? Hun maa tage mig, hun maa, min Sjel! ellers gaaer jeg Glip af de Tredivetusind, som jeg allerede har den herligste Plan med til at blive en lykkelig Mand.

Isidora. Vil De sætte Capitalen paa Rente?

Zacharias. For lumpne 4 Procent? Jo vist! Nei den skal arbeide! Handelsmand! det er den herligste Stand af Verden; man er virksom, man speculerer, man sætter Pengene i Omløb, hjælper sin trængende Næste.

Mikkel. Rigtig, man hjælper sin trængende Næste. Hør, veed De hvad; De sidder ikke i nogen Næringsvei, det gjør jeg, og jeg har ingen betydelig Ca-

pital; det har De. Skal vi slaae os sammen? vil De sætte Deres Capital i min Næringsvei, saa kan vi hjælpe den trængende Næste i Forening; hvad er til Tjeneste?

Zacharias. Top! — Vi skal handle og florere! Vivat Mercurius! Vi sætte alle Pengene i Varer; persiske Shavler skal flagre ud af vore Vinduer og danske Specier rulle ind ad vore Døre. Vi lukke Boutiken den anden.

Mikkel. Hvad? lukke vi allerede?

Zacharias. Ja vist, vi lukke den anden og lukke op igjen den tredie. Disk og Hylder lutter Mahogni, blanke som et Speil, om saa hele Snedkerlauget skal arbeide sig i Graven derpaa! Jo, jeg er en Mand for Dem, Svigerpapa!

Mikkel. Ja det veed Gud De er! just den rette Mand!

Zacharias. Og for Deres Datter med, Svigermama! Vil hun have mig?

Isidora. Jeg troer, Deres elskværdige Væsen behager hende.

Zacharias. Det var smukt sagt. Fanden tage mig, ønskede jeg ikke at være det elskværdigste Væsen i Verden, for at hun ret kunde elske mig. Hun er smuk som en Engel, og forstandig! Jeg har rigtig nok ikke talt ti Ord med hende, men jeg veed nok, de der tale lidt, tænke desto mere! Ha! jeg er en snaksom Fyr, men hende kan jeg ikke tale med! hendes alvorlige blaae Øine gjøre mig blye, hvergang jeg aabner Munden. Men nu er der ingen Tid at give bort, det er Nytaarsdag i Morgen!

Isidora. Jeg vil med Fornøielse række Haanden til min Datters Lykke.

Zacharias (inderlig). Troer De, jeg vil gjøre hende lykkelig? Fanden tage mig, om jeg ikke vil læse hendes Ønsker i hendes Øine og løbe til Verdens Ende for at opfylde dem.

Isidora. De elsker hende da saa inderligt?

Zacharias. Nei, jeg gjør ikke; endnu ikke: jeg kjender hende jo ikke rigtigt; men jeg vil gjøre hende lykkelig, fordi hun er saa god at tage mig og give mig de Tredivetusind. — Men tal nu med Pigebarnet, beed hende sige et venligt ja; hun maa endelig tage mig; jeg kan jo dog ikke give mig med Ane; jeg vil glimre, søge Selskab, vise min Kone frem for al Verden og være stolt af hende — og Ane er jo en Gaas. Nei, Julie — tal med hende til jeg kommer igjen — frie for mig.

Isidora. Vil De gaae bort? De maa blive her!

Zacharias. Ikke for hele Arven! Skal De faae hende til at tage mig, saa maae De rose mig og saa vilde jeg blive skamrød.

Isidora. De kommer dog snart tilbage?

Zacharias. Jeg har ikke Roe før jeg faaer min Skjæbne at vide, og dog tør jeg ikke skynde mig; thi hvis hun havde sagt nei —

Isidora. De siger jo, hun har Forstand.

Zacharias. Det er just det, jeg er bange for. Men tal med hende, Svigermama! siig hende, hun skal svømme i Fornøielser, svæve fra Bal til Concert, fra Fryd til Glæde. Og De, Svigerpapa! siig hende jeg er et godt Menneske, det bedste Menneske af Verden, og jeg skal blive det, for ikke at gjøre Dem til Løgner. (løber til Døren, men vender om igjen) Svigermama! siig hende, det er den første Gang, jeg er forelsket, og det skal ogsaa blive den sidste. Svigerpapa! siig hende, jeg er en Oeconom af første Skuffe, undtagen naar det gjelder om at opfylde min Kones Ønsker, saa er jeg en Ødeland, der lader den sidste Skilling springe. (iler til Døren, men vender atter om) Kjæreste, bedste Svigerforældre! jeg beder Dem, jeg bønfalder Dem, tal med Salvelse! alle mine Planer, vor Handel, Svigerpapa! Stolpe & Compagnie springer i Luften, hvis hun siger nei. Tal min Sag (kysser den ene efter den anden) tal min Sag, som den var Deres egen, saa holder jeg Bryllup i Morgen og aabner Boutiken i Overmorgen saa glimrende, at alle Østergadens Kræmmere skal briste af Ærgrelse derover.

(iler ud.)

Femte Scene.

Mikkel. Isidora.

Mikkel. O det lettede! det er et charmant Menneske! og hvilket Nemme til at gaae ind i Andres Planer! Men nu maae vi tale med Julie, og ved fornuftige Forestillinger faae hende til at indgaae en Forbindelse, som bringer saa store Fordele.

Isidora. Jeg vil hente hende.

(gaaer ind i Julies Værelse.)

Sjette Scene. Mikkel (alene).

Om hun nu siger nei? — Det vil hun ikke; hun er sin salig Moders udtrykte Billede. Men handler jeg faderligt? jeg har sendt hende bort fra mig og aldeles ikke bekymret mig om hendes Opdragelse, og nu kalder jeg hende tilbage, for at hun skal opoffre sig for mig — opoffre? Hm, det er et fortræffeligt Menneske! — har ikke opfundet Krudtet; men en Mand med stor Forstand er sjelden en Kones Lykke — hun vil blive lykkelig, ligesaa lykkelig, som hendes Stedmoder.

Syvende Scene.

Mikkel. Isidora. Julie.

Mikkel. Mit kjære Barn! jeg har en vigtig Sag at tale med Dig om, og jeg haaber, Du vil troe, at hvad jeg i den Henseende raader Dig, sigter til Din Lykke.

Julie. Jeg modtager ethvert af Deres Raad med barnlig Taknemmelighed.

Isidora. Gode Julie! Du kjender mig altfor kort til at kunne fatte Tillid og Fortrolighed til mig, jeg er ogsaa for ung til at Du hos mig kan vente at finde en Moders Erfarenhed; men vær vis paa, at Du i mine Arme skal møde den ømmeste Moders Kjerlighed; og er det endogsaa, hvad hverken Din Fader eller jeg vil dølge for Dig, til vor Fordeel, Du gjør det Skridt, vi ville foreslaae Dig, saa vær dog overbeviist om, at vidste vi ikke, det førte til Din Lykke, skulde vi aldrig bede Dig derom.

Julie. Og det Skridt De ønsker jeg skal gjøre, er —

Isidora. At givte Dig med Din Fætter, som ønsker Din Haand.

Julie (urolig). Givte mig med min Fætter?

Mikkel. Og Forlovelsen maa høitideligholdes endnu i Aften.

Julie. I Sandhed, Deres Befaling overrasker mig.

Mikkel. Vi befale ikke; vi ønske det.

Julie. Jeg troer, min Fætter fortjener min Agtelse. —

Isidora. Hvis han allerede har Din Agtelse, vil han snart vinde Din Kjærlighed. Da min Tante døde, stod jeg ene tilbage, omgiven af fattige Paarørende, hvem jeg burde forsørge; Din Fader bød mig sin Haand, og jeg modtog den; thi jeg agtede ham, og ansaae det tillige for en Forbrydelse ikke at virke for min Families Vel, om jeg endog skulde kjøbe det ved egen Opoffrelse. Da følte jeg kun Venskab for ham, vor daglige Omgang forvandlede det til Kjerlighed. Tiderne have sat Din Fader tilbage, og hans Ulykke er vis, naar han ikke faaer et betydeligt Tilskud i sin Handel, og det vil Zacharias gjøre. Din Stilling er nu, som min var da; jeg vil ikke raade, ikke overtale Dig, men kun sige: jeg har aldrig angret, at jeg fulgte Pligtens Stemme.

(gaaer ind i sit Værelse.)

Ottende Scene.

Mikkel. Julie.

Mikkel (forlegen). Mit Barn! Du hører hvorledes jeg sidder i det. Denne Faulkland, som har beviist Dig en Artighed, vil bevise mig en Ditto og forsørge mig i Slutteriet paa sin egen Bekostning.

Julie. Saa uædel kan Faulkland ikke være.

Mikkel. Jo, gu kan han saa, og det kan han godt forsvare; jeg vilde saamæn gjøre det samme for ham, hvis Forholdet var omvendt; for i Handel, mit Barn! er der intet Broderskab. Kjæreste Barn! Du kan aabne mig de skjønneste Udsigter, og Du vil blive lykkelig ovenikjøbet. Du hørte jo nok hvad Din Moder sagde om Venskab og Kjerlighed; men tager Du ham ikke, saa ere alle de skjønne Udsigter forsvundne og jeg har ikke en eneste tilbage uden den sørgelige Udsigt til Raad- og Domhuset. Hvad er til Tjeneste? Red Din Fader, Du kan gjøre det med 100 Procents Avance; jeg siger: red Din Fader.

(gaaer efter Isidora.)

Niende Scene.

Julie (staaer et Øieblik nedsjunken i dyb Kummer, derpaa udbryder hun).

Er det den Lykke jeg ventede at finde i min Faders Huus!

(skjuler sit Ansigt i sine Hænder.)

Tiende Scene. Julie. Faulkland.

Faulkland. God morrow, smukke Miss! er ikk Deres father here?

Julie. Nei, Hr. Faulkland!

Faulkland. I beg pardon! (bukker og træder tilbage; men standser derpaa og siger forlegen) Smukk Miss Julie! jeg beer Dem excuse; men jeg seer en Taare i Deres blaa eye — har you sorrow?

Julie. En meget smertelig. Er det sandt, De vil fængsle min Fader for Gjæld?

Faulkland. Fængsel? — God a mercy! Vær De rolig, smukk Miss! Mine instructions forbyd mig at sige, hvad jeg skal gjør, naar han ikke kan betale, but jeg assure, jeg vil deal with him as a Mand of honour.

Julie. Jeg takker Dem ret inderlig for denne Forsikkring, den forjager al min Frygt.

Faulkland. Fright? Har Julie noget at frygt af mig. Mit Hjerte er all love for Dem; frygte De den, so er jeg a wretch, der vil forlad Dem, but never forget Dem.

Julie. Jeg forstaaer Dem ikke.

Faulkland. Amiable Miss; veed De ikk what love er po Danske?

Julie. Nei, Hr. Faulkland.

Faulkland. Jeg kan ogsaa ikk husk det — let me see — no! — men det er det samme. See i mine eyes, and when De ikk der finder the traduction, so er min love ikk the very love.

Julie (seer undseelig paa ham).

Faulkland (seer paa hende med Ømhed). What seer De nu?

Julie. Deres Blik er ædelt og — godt.

Faulkland. That is nothing! Love is much more! siger min Øi Dem ikk meer.

Julie (seer atter paa ham og slaaer Øinene ned).

Faulkland. Speak, my lovely one! what are you seeing? I love you — what er the traduction?

(kysser hendes Haand med Hæftighed.)

Julie (vender sig bort med nedslagne Øine og siger blye). Jeg troer — jeg el —

Faulkland (henrykt). Jeg elsker! God dam! nu kan jeg det husk! Har min Øie sagt Dem det, my dear? Yes, jeg elsker Dem inderlig! — O det klinger int — I love you tenderly! det kommer fra the Hjert. My love, siig ogsaa: I love you tenderly?

Julie (skamfuld). Men Hr. Faulkland —

Faulkland Siig det, but eengang; jeg længes to hør den english language kling fra de skjønne lips, say but once: I love. —

Julie (som før). I love —

Faulkland. You — that's me, my sweet-heart! say you —

Julie (med frembrydende Følelse). You.

Faulkland. Tenderly.

Julie. Tenderly!

Faulkland. O joy! God, hvad min language kling smukt fra de huld lips. Smukk Miss, siig det nu po engang, siig det but once med de sweetness, som er i Deres smukk eyes.

Julie (blye). Nu vel! I love you tenderly.

Faulkland (sjæleglad). Do you so, my little sweet-heart! I love you also! Ja min sød Miss! jeg elsker Dem — no! I love you, love you!

(knæler for hende og kysser hendes Haand, som hun, i det Ludvig træder ind, skamfuld river fra ham, hvorpaa hun iler ind i sit Værelse).

Ellevte Scene. Faulkland. Ludvig.

Ludvig (med Avertissementet). See her er Avertissementet, (standser) og her er Fristeren redebon. Tør jeg spørge Dem, Hr. Engelskmand! tager De Afbetaling hos Datteren paa Faderens Gjeld?

Faulkland. What siger you, my lad?

Ludvig. Jeg siger, at jeg som Pigens Slægtning og som et moralsk Væsen kan fordre Regnskab —

Faulkland. Jeg do not understand you.

Ludvig. Ja det understaaer jeg mig — justement! De kan tage min Eiendom, min hele Boutik, som jeg staaer i Begreb med at aabne, mit Liv —

Faulkland. What skal jeg med alt det?

Ludvig. Hvad De skal med det? Ih De skal — Forstaae mig ret: jeg siger kun saa: det kan De tage; men De skal lade mig beholde min Ære.

Faulkland. So De vil tving mig til at tag Deres Boutik, enten jeg will or not?

Ludvig. Ih, nei vist ikke — men — hør veed De hvad? jeg finder det meget upassende, at De vil komme her for at ruinere Folk og forføre Deres Børn, naar De ikke kan saameget, som forstaae vort Sprog. Jeg siger, at —

Faulkland. Ruineer Folk and forfør Deres Børn! hear, my youth! you are in the wrong box!

Ludvig. Nei, det maa De forlade mig. Baxes gjør jeg slet ikke! Dette Baxerie er en Slags Duel, og jeg overtræder paa ingen Maade Lovene. Herren er over Loven og Loven over os alle.

Faulkland. What love? love? Med hvem ere you in love?

Ludvig. Saa De kjender ikke engang til Love? Da vogt De Dem for dem, hvis De fremturer paa Forførelsens Vei.

Faulkland (smilende). Jeg har nylig Kjendskab gjort med the love! De har jo seet —

Ludvig. Naa! det kalder De at gjøre Bekjendskab med Loven? Vil De gjøre Nar af mig?

Faulkland. Jeg veed ikk hvad De siger! Master Stolpe —

Ludvig. Mester? Han er ikke Mester, han er Principal og det er jeg ogsaa, jeg er Borger i Nestved og min egen Principal fra i Morgen.

Faulkland. I beg pardon then, om Forladels!

Ludvig. O, intet at forlade, jeg er ikke stolt og jeg tilgiver Dem det gjerne og meer til, naar De vil love mig —

Faulkland. What? love you? are you forrykt? Jeg love den smukk Julie.

Ludvig (forvirret). Men det er jo det — hm! De forstaaer mig ikke. Jeg siger jo, naar De vil love mig, at De ikke vil love hende —

Faulkland. Det kan jeg ikk. Jeg vil love hende for ever.

Ludvig. Kjæreste, bedste Hr. Engelskmand! jeg kan nok mærke, at jeg slet ikke forstaaer Dem. Men jeg beder Dem: hun er et uerfarent Barn; hav Medlidenhed med Familien, gjør os ulykkelige, tag vor Eiendom; men vanær os ikke ved at besmitte vort Rygte. Seer De, jeg er ikke vred for det De har sagt mig — De maa gjerne sige endnu mere; men drag ud af dette Huus og vend Ryggen til vort Paulun, før Deres Bortgang skal begræDes af en ulykkelig Pige. (gaaer.)

Tolvte Scene. Faulkland (alene).

A honest fellow! great virtue and a little folly!

Trettende Scene. Faulkland. Mikkel.

Mikkel. Ærbødigste Tjener, Hr. Faulkland!

Faulkland. Your servant, Mr. Stolpe! jeg kommer for at spørg, om vi Morgen kan hav the liquidation.

Mikkel. I Morgen? men det er jo Nytaarsdag.

Faulkland. En merchant ought to begin de ny Aar med Orden and Arbeid.

Mikkel. Meget sandt! Jeg vilde ellers bede Dem tage til takke hos os til Middag og træde en lille Dands med os i Aften.

Faulkland. Jeg takker Dem; i Aften vil vi dandse and to morrow regne, that we may see, om vi kan dands ligesaa joyfull i den ny Aar, som vi har dands i den gamle.

Mikkel. Men, hvis jeg nu? —

Faulkland. Det til i Morgen, Sir! Nu vil jeg kun tænk paa joy and dance, and to morrow, old friend, to morrow the liquidation! (gaaer.)

Fjortende Scene. Mikkel (alene).

Ja tænk Du paa Dands, Du koldblodige Satan! jeg behøver ikke at gjøre det; mine Been dandse allerede under mig, bare ved Dit forbandede to morrow the liquidation! Ret ligesom han vilde sige: hop Du kun i Aften, i Morgen skal jeg skjære Dine Vinger. Jeg staaer som paa Naale indtil Forlovelsen er sluttet.

Femtende Scene.

Mikkel. Golz. Esperance. Joseph (i elegant Q lait).

Golz. God Morgen, kjære Ven! her har De mig met mine to smaae Engler! Veed De kanskee vorom vi kommer? Josephche har skreven en Poesie, som han vil læse for Deresses Kone, hun er en Armatrise, siger han. Kom her, mit Genie! kys Din Papa. — Er Papirerne stegne? Har jeg ikke tabt to Percent paa mine engelske Varer? Saasandt jeg lever, jeg gaaer herunter wenn jeg ingen Krig faaer. Sprangse! giv mig en Stoel, jeg har ikke havt Fred hele Natten for Podagra.

Mikkel. Det er mig en særdeles Fornøielse at see Dem og —

Joseph. Tør jeg spørge, befinder Madamen sig vel?

Mikkel. O meget vel!

Golz. Skjelm! sper han immer om de smukke Koner. Har han doch allerede recenseret sin Poesie for to.

Joseph. Reciteret, Papa! reciteret.

Golz. Ei was! Det er det samme! Har Du recenteret den, saa har De vel rescenseret den. (sagte) Var det godt, Sprangse? (høit) Det er en skjøn Poesie, saa æsthetisk, saa rerende; men dyr, dyr, som en ulikke.

Mikkel. Har De da kjøbt den til ham?

Golz. Ih! beware! han har selv gert den! Men jeg vil gere ham en Fornøielse, for han er en godt Barn; jeg vil have den ind i et af voreses liberaire Blade, men der er ingen som vil tage den under ti Daler.

Esperance (sagte). Nu snakker Papa igjen noget dumt Tøi.

Golz (hæftig). Det skulde Du have sagt mig fer jeg sagde det, hvad kan det nu hjælpe?

Esperance (sagte). Det var endnu værre!

Golz (sagte). Var det? Har jeg ikke ogsaa bedt Dig, at staae ved Siden af mig og sige mig om det er godt, som jeg vil sige, men Du er ingen god Barn, som sørger for, at Din Fader prostерere sig.

Sextende Scene.

De Forrige. Isidora.

Isidora (iler hen til Esperance). God Morgen, kjæreste Esperance.

Esperance (omfavner hende). Bedste Veninde! hvor jeg længtes efter at see Dem.

Joseph (kysser Isidora paa Haanden).

Naar Vintrens kolde Slud paa frosne Rude slaaer,
Man søger glad det Land, hvor Solen ei nedgaaer!

He! he! he! det var ex tempore.

Golz. Nei vil man here, hvor galant han er, den klassiske Mosjø! Ja, jeg forsikkrer Dem, Sprangse har talt forskrækkeligt om Dem og Joseph, han sværmer nu for Dem, og jeg vil ogsaa gjerne visitere Deres Huus, og saa toge vi herhen.

Isidora. Det er mig en særdeles Fornøielse at see Dem, og den vil være endnu større, hvis vi tør vente samme Lykke i Aften, og at De ved et simpelt Middagsmaaltid hjælper mig at ordne vort lille Bal.

Golz, Esperance, Joseph. Vi takke!

Isidora. Vi ville høitideligholde en lille Familie-Fest, og vi haabe, De som Venner ville dele vor Glæde.

Esperance. Bedste Veninde! Deres Glæde er vor.

Golz. Tør man sperge, hvad det er for en Familie Fest.

Isidora. Det er vor Julie, som bliver forlovet med sin Fætter Zacharias.

Mikkel (sagt.). Men det er jo ikke afgjort endnu.

Isidora (ligeledes). Derfor gjør man det bekjendt, saa kan de ikke træde tilbage.

Joseph (forbauset). Julie!! Kan hun sympathisere med det Naturmenneske? hun er et Væsen saa yndigt, saa stille sværmende — det er Göthes Gretchen —

Golz. Ah, was, vær nu ikke romantisk, Josephche; men declameer Din Poesie.

Joseph. Jeg er virkelig ikke i Humeur til det nu!

Golz. Was Humeur? Hvad Humeur skal Du have for at snakke! Er Du i ondt Humeur, saa kommer Du saameget lettere til Rørelsen. Strax declameer!

Joseph. Naar Papa vil; men jeg maa bede Dem om Undskyldning, Madame Stolpe! at jeg har været saa fri at tage min Plaid paa herind, for at drappere mig med ved Declamationen.

Mikkel (føler paa Tøiet). Hvor har De kjøbt det Tøi?

Joseph. I Hamborg! Digtet er af mig og hedder: Mit Hjerte!

Mikkel. Det er slet!

Joseph. Hvad behager? Mit Hjerte eller mit Digt?

Mikkel. Nei, Tøiet, Tøiet! Jeg har det meget bedre.

Joseph (sætter sig i Positur).
Jeg af den blide Skjæbne fik et Hjerte —

Mikkel. Med Tilladelse, hvad gav De for Alen?

Joseph (fort) 2 Mark Banco. (bliver ved.)
Som Voxet blødt ved Brødres Nød!

Mikkel. Det er ikke muligt; det er jo saa aabent, at man kan see Soel og Maane igjennem det.

Joseph. Nu har De tilforladelig bragt mig ud af det, Hr. Stolpe! kan De virkelig troe, at jeg, naar min Sjel er begeistret, kan bryde mig om hvad det Snavs koster.

Mikkel. Det maa De sige; jeg vilde skamme mig ved at have det inden mine Døre. Nei, nu skal De see mit; hvad er til Tjeneste? (løber ud.)

Isidora. Jeg beder Dem at undskylde min Mand, og at De vil gjøre vor Fornøielse og Deres Triumph fuldstændig, ved at hædre Festen i Aften ved Deres Digts Fremsigelse.

Joseph. Deres Ønske er min Lov, skjøndt De ikke veed paa hvilken grusom Prøve De sætter mig.

Isidora. Bedste Veninde! jeg har alt bestilt mig en Balkjole, men trænger til Deres Raad angaaende min Hovedpynt; Deres Smag er saa fiin, vil De vise mig det Venskab at træde ind i mit Værelse, og —

Esperance. Med største Fornøielse! lad os see om De ikke har en Bonnet, som kan forandres efter et Mønster a la Catalani, jeg har hjemme, som er himmelsk, o det deiligste De kan tænke Dem!

Isidora (slynger Armene om Hende i det de hoppe ind i Hendes Værelse). Om Forladelse! vi ere her paa Øieblikket!

Syttende Scene. Golz. Joseph.

Golz. Det er sku galant! Her lader de mig sidde som kan kebe dem og den hele Kramkiste, som den staaer og gaaer. Og doch er jeg en Lam. Was thut aber die Liebe nicht?

Joseph (som gaaer fortrædelig op og ned ad Gulvet, standser paa engang foran Faderen). Hvad var det Papa sagde? Har Papa mærket mine hemmelige Følelser og kommer her for min Skyld?

Golz. Nei, jeg kommer her for min egen Skild.

Joseph. Saa er min Ulykke grændseløs! Hvorledes! Fader elsker? —

Golz. Har Du kukket mig ind i mit Hjerte, elegante Mosjø? Ja jeg elsker.

Joseph. Den yndige Julie?

Golz. Bewahre! die hab ich ja nit gesehn.

Joseph. O, saa straaler Solen atter gjennem Nattens vilde Uveirsskye.

Golz. Det var skent, det maa Du skrive ind i Din Hjerte — jeg mener Din Poesie — det var grusomt rerende! Men worum er Du saa schrecklich exelteret? worum weinst Du, mit Genie?

Joseph (bevæget). Fader! jeg elsker ogsaa.

Golz. O, ich bin ein geschlagener Mann! (hæftig) Det skal Du lade være! Har jeg ikke kostet nok paa Dig? Har jeg ikke givet Dig Eccedation! Skal Du nu lægge mig i Graven med Forliebelse? og hvad vil det ikke koste? — Hvad har Du at forliebe Dig paa? Din Æsthetik? Gottes Wunder! Naar de vil have ti Daler for saadan en lumpen Stik som Din Hjerte — ah weh mir! Hvad er det for en Menneske Du sværmer for?

Joseph. Det er Julie!

Golz. Faderen ryger maaskee en af Dagene — er Du gal? der er ikke det tørre Brød ved den Handel.

Joseph. Men, hvad vil Fader her da?

Golz. Er jeg ikke reert af den Broderdatter, de lille Ane? Jeg har seet hende og seet hende, og tænkt, det var en Rebekke for Dig! Det er en niedlich Pige, og en rig Pige! Gud hjælpe mig, hvor jeg er forliebt! Er jeg ikke kommen her for at gere mig fast i Familien?

Joseph. Men Fader har jo nok hørt om Testamentet og Brodersønnen?

Golz. Ja, saa seer Du jo der er intet ved at gere! Han tager Julie, saa beholder jeg Ane. Jeg vil besege hende i Dag, jeg vil trigle hende om Elskov po mine Knæer — jeg bliver Renekat, naar hun bare vil tage mig. Jeg maa sukke og specelere Sværmerie med hende. Hæ Du, fik Du ogsaa den gamle Nar til at rode efter Tøier, vi ikke kebet? Jeg vil

gaae ind og tale sødt for ham; han er doch af Familien; men han skal ikke vide hvorfor; man kan ikke vide, hvad han kan gere! Ah wee! ah wee! siden jeg er bleven forliebt, saa føler jeg saadan en süßer, seeliger Angst. (reiser sig.) Det verdammte Podagra! Det er mig saa underligt for Hjertet. Ach Gott! Ach Gott! wat de klane Amor doch von de Mensch machen kann! (gaaer ud efter Stolpe)

Attende Scene. Joseph (alene).

Jeg irrer snart et Vrag paa Livets Bølger om!
Min Elskede og min Fader givte sig. (pathetisk) Hvad er det Værste her? — en ung Stedmoder — hvis hun overlevede ham? — min Elskedes Tab — hvis jeg overlevede det? — Hvad skal jeg gjøre?

Nittende Scene. Joseph. Zacharias.

Zacharias (stikker Hovedet ind ad Døren, sagte). See god Dag, Hr. Golz! er De ene her?

Joseph. Ja vist er jeg! (sagte) Jeg faaer en stor Idee til at slaae den ene Fiende med den anden og selv beholde Marken.

Zacharias. Har De ikke seet Hr. eller Madame Stolpe?

Joseph. De vil nok strax være her? Har den Ære at gratulere.

Zacharias. Hvortil?

Joseph. Til Forlovelsen. Madame Stolpe har declareret den.

Zacharias (dandser sjæleglad omkring). Ha! ha! ha! Jeg faaer hende! jeg faaer hende! Har hun sagt Ja? vil hun have mig? Jeg har hende, jeg har Arven! Er De med i Morgen til Bellevue i Kane? — nei det er sandt, i Morgen vil jeg have Bryllup; men i Overmorgen — det er sandt, saa vil jeg begynde at handle, at speculere, spare — hu, jeg skal leve som en Prinds med min lille Engel!

Joseph. Ja, De er en lykkelig Mand! Det forundrer mig ellers, at De ikke har taget Deres anden Cousine.

Zacharias. Den tossede Bondetøs!

Joseph. Bondetøs! De forbauser mig! De har nok aldrig seet hende?

Zacharias. Nei, min Tante har raadet mig fra det.

Joseph. Fordi det var imod hendes Fordeel. Det er en velopdragen nydelig Glut, som langt fra ikke er saa tilbageholden som Julie.

Zacharias (meget forundret). Nei, hvad siger De? Det var jo en Kone for mig! Men min Tante har —

Joseph. Taget Dem ved Næsen, for at beholde den rige Svigersøn.

Zacharias. Det var lumpent gjort.

Joseph. Meget lumpent! De bør hævne Dem ved at forskrække hende lidt!

Zacharias. Men paa hvad Maade?

Joseph. Besøg den lille Engel! De hævner Dem og opfylder Deres Skyldighed; thi De skylder virkelig Deres Cousine et Besøg.

Zacharias. Det vil jeg! det vil jeg! Man har holdt mig for Nar; jeg gaaer paa Øieblikket; det er ikke fordi jeg jo har valgt: Julie eller ingen! men jeg vil hævne mig. Vil De gjøre mig den Tjeneste at sige, hvor jeg er gaaet hen, saa løber jeg strax. (løber ud og støder paa Golz.)

Tyvende Scene.

De Forrige. Mikkel. Golz.

Golz. Av! was giebts! was giebts? Har nu de junge Mosjø mig den Been traadt istykker.

Zacharias. Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, jeg har Hastværk!

Mikkel (holder i ham). Men hvor vil De hen?

Zacharias. Opfylde min Skyldighed, gjøre Besøg —

Mikkel. Hos hvem?

Zacharias. Spørg min Ven, min Pythias! jeg har ingen Tid!

En og tyvende Scene.

De Forrige. Isidora. Esperance.

Isidora. Hvor vil De hen, Hr. Brudgom?

Zacharias. Hen at see, om min Tante er ligesaa sanddrue, som hun er smuk!

Isidora. Og hvor vil De see det?

Zacharias. I min lille Cousine Anes Øine.

Isidora, Mikkel og Golz. Hvad?!

Zacharias. Vær De ganske rolig! Er hun saa styg, som De har beskrevet mig hende, saa kommer jeg strax igjen og elsker den deilige Julie to Gange saa meget som før. (tager Joseph om Hovedet) Farvel min Ven, min Pythias! De er min Sjel en skikkeligere Fyr, end De seer ud til.

To og tyvende Scene.

De Forrige uden Zacharias.
(Alle staae et Øieblik forbausede og forlegne.)

Golz (sagte til Joseph). O, Du raadne Green paa mit Træ! Du æsthetiske Bengel! jeg skal gjøre Dig arveløs. (høit) Kom min Sprangse! kom og følg Din Fader hjem, min lille Engel! (sagte) Jeg maa strax derhen, saasnart jeg har keert hende hjem. Adies so lang, vi sees i Aften.

Isidora (meget forvirret). Ja jeg haaber det — og beder, at De vil tage — at De ikke bliver for længe borte.

Esperance. O jeg er her paa Øieblikket tilbage med Mønsteret.

Mikkel (bukker i sin Forvirring for hende). O jeg takker, det er mig en stor Ære!

Golz. Adies! Kom, Børn! (til Joseph) Kom Du, min Førstefødte, at jeg kan støtte mig paa Dig.

Joseph. Til Tjeneste, Papa!

Golz (sagte). Gid jeg kunde vrikke Din Hals omkring! (meget venlig) Adies! adies! (gaaer ledsaget af Esperance og Joseph.)

Tre og tyvende Scene.

Isidora. Mikkel.

Isidora (fattet og hurtigt, saasnart de andre ere ude af Døren). Hvilken Scene!

Mikkel (sønderknuust). Hvad skal der blive af! Det er ude med mig!

Isidora (bestemt). Det gjelder at tage en hurtig Beslutning. Jeg tager paa Øieblikket hen til Din Broders, jeg kommer sikkert før Zacharias, som altid løber vild af lutter Hastværk — jeg beder ham og hans Kone herhen og tager strax Ane med mig; i dette Øieblik er hun mindre farlig i Huset, end udenfor.

Mikkel. Men naar min Broder nu kommer? han er saa grov.

Isidora. Inden hans Ankomst maa Forlovelsen være sluttet. Vær rolig, jeg skal selv styre Roret, og naar vi ere vel i Havn, skal Du paa Dine Knæe tilstaae mig: Gav Naturen Mandfolkene Kraft, saa gav den Qvinden List til at tæmme den. (iler ind i sit Værelse, fulgt af Mikkel.)

Anden Act.

(En simpel Stue med en stor Bilæggerovn, godt, men gammeldags meubleret. I Baggrunden ligger noget gammelt Jernfang, som Øxer, Greber, Gryder, o. s. v.)

Første Scene.

Jesper (sidder iklædt en farvet Skindpels, Forklæde og rød Hue med Ryggen mod Kakkelovnen og smøger sin Pibe). **Trine** (spinder).

Jesper (efter en Pause). Det er da forskrækkeligt, saa tidligt det begynder at blive mørkt.

Trine. Ak ja! man kan snart tænde Lys ved Middagstider.

Jesper. Ja, ja, ja! Vinteren taer, hvad Sommeren gier, Handelen ligger og Pengene gaaer; der er Kronedød ikke Forslag i nogen Ting. (Pause.) Jeg synes at den Syejomfrue holder Ane noget længe! Det er saa kjedeligt, Moer! syng en lille Vise, det muntrer dog; men en som er traurig, dem holder jeg meest af.

Trine (synger).

O Rendsborg! o Rendsborg! Du ædle gode Stad!
Du haver bedaaret saa mangen brav Soldat! —

Jesper. Aa, den staaer jo Landkarlene og braller her udenfor fra Morgen og til Aften.

Trine. Jeg kan ingen andre traurige Viser; disse hersens store Comedieviser, som Ane kan, de ere altfor svære i Tonen for mig.

Jesper. Du har jo heller ikke faaet den Opdragelse som hun, Moer!

Trine (græder). Nei vi har opdraget hende saa vi kan forsvare det baade her og hisset.

Jesper. Skal Du nu flæbe igjen? Det er Kronedød dog besynderligt, at Du aldrig kan tale om noget Glædeligt, uden Du strax skal sørge.

Trine. Jeg synes, det er saa grumme rørende, naar jeg tænker paa, at vi to simple Folk har saadant et Barn, som alle gjør saa meget af. Der var jeg forleden henne med hende til hendes Geburtsdag og kjøbte den Nekkedyle hos den rige Hr. Golz paa Østergade, og var han ikke saa artig og høflig og bød os indenfor, og vi maatte sidde ned, og han sagde: hun var saa nydeligt opdragen —

Jesper. Sagde han det?

Trine. Ja, det sagde han saa vist, som jeg sidder her, og naar jeg tænker derpaa, saa maa jeg græde mine modige Taarer af Glæde. Veed Du hvad, han har et godt Øie til hende. Han har saa tidt snakket artigt og høfligt med hende, og har selv været her to Gange og kjøbt Søm, naar Du har været ude.

Jesper. Det er vor Herredød nogle rare Historier. Er Du gal, Moer? Har Du ikke mere Christendom i Livet, end at Du vil give Dit Barn med en af den mosaiske Nation?

Trine. Nei, Faer! nu er han nok af den christelige Nation, for han skal have ladet sig døbe om.

Jesper. Det skikker sig dog ikke for Folkesnaks Skyld, om han saa var saa riig, som den berømte Baron Roskyld. Nei, jeg syntes det var bedre om Pigen tog min Broders Svoger Ludvig, det er et kjønt stilfærdigt Mennske.

Trine. Hvad tænker Du paa? den Pimpernilles Broder?

Jesper. Mennesket har jo dog Kronedød ikke selv gjort sig til hendes Broder. Han holder en Klat af Ane, og hvis hun holder af ham igjen, saa lad hende tage ham! Hun har ikke stort; men jeg kunde jo nok sætte ham i Vei.

Anden Scene. De Forrige. Ane.

Ane. God Dag! jeg er bleven længe borte, men vi har maattet skynde os med en Kjole til Tante, som hun skal have til Bal i Aften.

Trine. Hvor skal det Bal være?

Ane. Ih, hjemme hos Onkel selv.

Trine. Vil Du bare høre, Faer! Jo

de kan celebrere Nytaarsaften; men vi — Du lader os leve som nogle Hedninger Aar ud og Aar ind.

Jesper. Aa hvad; I kan jo slaae Jeres gamle Potter itu paa Naboernes Døre, det er en riel gammeldags Fornøielse, der ikke koster meget.

Ane. Det er ikke smukt af Tante, at hun aldrig skal unde mig en Smule Fornøielse og bede mig til deres Stads. Jeg skammer mig rigtig ogsaa for de andre Jomfruer, som gaae og sye med mig, at jeg skal sidde og sye paa Tantes Tøi, og naar hun kommer, saa tager hun mig under Hagen og siger: Du er flittig, lille Ane! det er smukt! Og altid skal jeg høre af Fremmede hvad der skeer i min egen Onkels Huus. Der skal nu Fætter Zacharias være der i denne Tid —

Jesper. Lad ham være der længe nok, den Fuchssvantser! Han har slikket sig ind hos min Broder, det salig Fæe, og Folk fortæller, at han har faaet alting efter ham.

Tredie Scene. De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Ærbødige Tjener! jeg kommer —

Jesper. God Dag, god Dag! De seer dog engang imellem til Folk.

Ludvig. Ja jeg gjør saavist! Min Søster kommer her jo rigtignok ikke; men jeg skal give mig den Ære at sige Dem, at siden jeg havde den Fornøielse at være i Deres Selskab ved hendes Bryllup, saa har jeg fundet, at De vare de rette Omgangsmennesker for mig. Tør jeg give mig den ærbødige Dristighed, Jomfrue, at forhøre om Deres Befindende?

Ane. Jeg takker, jeg befinder mig ret vel.

Ludvig. Det er mig en hjertelig Fornøielse. De maa ikke tage mig det ilde op; men jeg vilde gjerne være saa fri, at have en Samtale med Deres Forældre under fire Øine.

Jesper. Under sex, Hr. Thostrup! hendes Forældre ere to, ha! ha! ha!

Ludvig. Det er ogsaa sandt, under sex! he! he! he!

Ane (leende). Det maa da være en uhyre Hemmelighed, som ligger Dem paa Hjertet. (hopper ud.)

Fjerde Scene. Jesper. Trine. Ludvig.

Ludvig (forlegen). Seer De, jeg er nu et Menneske, som er traadt ind i mine Manddomsaar, og jeg føler i mit Hjerte, at det er Sandhedens Ord: Det er ikke godt, at Mennesket er alene.

Trine. Det kan De nok heller ikke klage over; det gaaer jo i en Suus og Duus i Svoger Mikkels Huus.

Ludvig. Jeg forlader det i Morgen.

Jesper. Hvorfor det?

Ludvig. Han har handlet imod mig som en Fader. Svoger, sagde han til mig: da jeg tog min Kone, satte jeg en lille Capital ud for Dem og Deres Sødskende, fordi jeg frygtede for, at Skjæbnen siden skulde hindre mig fra at understøtte Dem; Deres Sødskende ere døde, og Capitalen hører altsaa Dem til; tag den og sæt den i en lille Handel.

Jesper. Det sagde min Broder?

Ludvig. Det sagde han. Ja, der er virkelig mere godt i den Mand, end han selv veed af. Nu har jeg etableret mig i Nestved ved Siden af min gamle Principal, Kjøbmand Knækkenstrut.

Jesper. Jeg gratulerer!

Ludvig. Jeg har den Ære at takke. Herr Knækkenstrut er nu ogsaa en barmhjertig Samaritan. Han har gjort mig meget Godt, og sagde til mig, da jeg drog fra ham: min Søn! søg Dig en Huustroe, men ingen af disse, der leve i Last og Letfærdighed, thi jeg siger med hiin gamle Viismand: mig fortryder at leve for disse Heths Døttres Skyld og hvis Jacob tog sig en Hustroe af Heths Døttre, hvad skulde jeg da længere leve — (han standser rørt.)

Trine. Det var deiligt sagt! Ak ja! Verden er fuld af Daarskab og Forfængelighed.

Ludvig (ivrig). Det er sandt, storligen sandt hvad Madamen der siger. Jeg har seet mig om mellem dette Lands Døttre; men hvad er det? Forfængelighed, idel Forfængelighed — Pynt og Fjas samt alskens Flitter! Men De skal see, De skal see, det vil tage en Ende med Forfærdelse, det vil gaae, som skrevet staaer: Fordi at Zions Døttre ere hofmodige og gaae med oprakte Halse og udsmykkede Ansigter, trine herfrem og svantse og have kostelige Skoe paa deres Fødder, da skal Zions Døttres Hoved gjøres skaldet.

Jesper. Den Ulykke er da ikke saa stor; De gaae jo med forlorent Haar alligevel.

Ludvig. Ja, ja! jeg siger: Straffen er nær! Men nu kom jeg egentlig fra det, jeg kom for. (tager deres Hænder) Jeg har fundet en i hele Sodoma, som haver holdt sig reen fra Fordærvelsen — og det er Ane. Jeg elsker hende af al min Hu, giv mig hende og Deres Velsignelse!

Trine. Ja seer De —

Jesper. Maa jeg nu tale? hvem er hendes Fader, Du eller jeg?

Trine (stødt). Jeg er det ikke.

Jesper. Det skulde jeg heller ikke troe. Seer De, hun er vort eneste Barn og kunde jo nok gjøre et fornemt Par-

tie, thi jeg har jo det, som kan lokke Ravnene til Reden; men hun skal have sin Villie i den Sag, og vil hun have Dem, saa tag hende. —

Ludvig (glædedrukken). Tak, uendelig Tak!

Jesper. Ja, lad os nu høre, hvad Tøsen siger. Vil Du kalde hende herind, Moer.

Ludvig. Nei, jeg maa tale ene med hende. Jeg bliver flau, naar De er til-tilstede.

Jesper. Som De vil. Jeg holder saa ikke meget af saadan forliebt Passiar; jeg vil gaae ud og faae mit Jernkram ind, inden det bliver altfor mørkt. Kom Du med, Moerlille.

Trine. Naa, som Himlen vil da! Jeg havde jo rigtignok tænkt, at Barnet skulde komme høiere; thi vi har handlet imod hende — (græder.)

Jesper (vrænger efter hende). Ah! Ah! Ah! Skal Du nu til at flæbe igjen. Det er da ogsaa et forbandet fugtigt Gemyt Du har. (trækker hende med sig).

Femte Scene.

Ludvig (gaaer frem og tilbage i største Spænding, paa eengang standser han.)

I det næste Minut ligger Spiren til min Fremtids Glæder og Sorger! — Har Du ogsaa randsaget Dit Hjerte, Ludvig Thostrup? er Du saaledes, at Du kan vorde en Kones jordiske Lyksalighed? Hun kommer! jeg kan ikke nægte, at jeg er høitideligt stemt!

Sjette Scene.

Ludvig. Ane.

Ane (munter). Skal jeg nu ogsaa være saa lykkelig at faae den store Hemmelighed at vide?

Ludvig. Det skal De! jeg staaer færdig til at oplukke mit Hjertes Inderste for Dem.

Ane. Ih, denne høitidelige Tone gjør mig ganske alvorlig tilmode.

Ludvig (gjør flere Forsøg paa at begynde). Jeg er hidkommen for at — Jeg har taget Borgerbrev — Min Tid er knap, jeg skal i Morgen reise til Nestved.

Ane (som med Møie har dæmpet sin Latter; paa engang alvorlig). Hvad? De vil forlade os?

Ludvig. Nei, jeg vil ikke, aldrig, aldrig! Jeg vil forlade Byen, men aldrig Dem.

Ane. Men jeg forstaaer Dem slet ikke.

Ludvig. Tør jeg ikke spørge Dem, Jomfrue Stolpe! maa jeg ikke, for at betjene mig af en Handelsterminus, befordre mit Ærinde til Dem uden Emballage?

Ane. Siig De frem, hvad De har paa Hjertet! Hvad De kan sige, tør jeg høre.

Ludvig. Ane! lille gode Ane! vil Du have mig til Mand?

Ane. Det er virkeligt et Spørgsmaal, som overrasker mig.

Ludvig. Jeg veed det! Jeg har jo lagt Dølgsmaal paa min Kjerlighed lige til denne Time. Men tal, vil Du elske mig, eller (bevæget.) elsker Du maaskee en anden.

Ane (rørt). Nei, det veed Gud jeg ikke gjør.

Ludvig. Elsker Du da mig?

Ane. Jeg forsikkrer Dem jeg veed det ikke. Jeg føler noget for Dem, som jeg aldrig før har følt for nogen; men om det er Kjerlighed —

Ludvig (ivrig). Randsag Dit Hjerte, kjære Barn! og før os ikke begge i Ulykke. Gjør vel Forskjel paa Kjerlighed og ufornuftig Medlidenhed; den første fører os til et himmelsk Paradiis; naar den anden forsvinder, staae vi midt i et jordisk Helvede.

Ane. Himlen bevare os! De gjør mig ganske forskrækket! Saa maa De virkelig, for at vi ikke skal blive saa ulykkelige, sige mig Kjendetegnene paa den rigtige Kjerlighed.

Ludvig. Det vil være meget vanskeligt —

Ane. Jeg synes De behøver blot at beskrive Deres egen Kjerlighed, hvis det er den rigtige.

Ludvig. Ja, det er den! See — jeg er saa besynderlig beklemt hvor jeg gaaer, enten det er i Boutiken eller i den store Natur, og saa er det ligesom De svævede omkring mig, og mangengang siger jeg ordentlig ved mig selv ganske høit —

Syvende Scene.

De Forrige. Isidora. Jesper. Trine.

Isidora (i det hun træder ind). Ja kjære Svoger, jeg kommer for at hente Ane og tillige bede Dem og Deres Kone tage til Takke hos os i Aften. Ei, ei, Ludvig! hvad bestiller Du her.

Ludvig (gnaven). Hvad jeg bestiller? Ih, jeg staaer og frier til Ane.

Isidora. Ha! ha! ha! det maa klæde Dig godt.

Ludvig. Hvorfor skulde en fornuftig og reen Kjærlighed ikke klæde mig ligesaavel som andre Mennesker? Det er meget uanstændigt, at Du vil gjøre Din kjødelige Broder latterlig; Du burde snarere bede om Forladelse, fordi Du har frastjaalet os et Øieblik, som (sukkende) maaskee aldrig vender saa skjønt tilbage.

Isidora. Du kan fortsætte Dine forelskede Angreb paa Ballet, der er Stedet til at vise sig indtagende.

Ludvig (haanlig). Jeg vil ikke vanhellige min Kjerlighed ved at komme med den paa Baller og Maskerader. Jeg vil ikke have en Dandsedukke, men en Kone, som gaaer om med Uld og Hør og arbeider gjerne med sine Hænder, der er ligerviis som et Kjøbmandsskib, der henter sin Næring langt borte, der seer hvorledes det gaaer til i hendes Huus og ikke æder sit Brød med Ladhed.

Ane. Maa Deres tilkommende Kone da slet ikke gaae paa Bal?

Ludvig. Jeg seer det ikke gjerne.

Ane. Men det er dog virkelig urimeligt.

Ludvig. Vær rolig, min Elskede! trofast Kjerlighed og Huusholdningen vil bringe Dig til at glemme alle Baller.

Isidora. Ha! ha! ha! Det vil blive et Hyrdeliv! Den ømme Huustroe iler fra Dine Arme til Skorstenen og fra Skorstenen til Dine Arme.

Ane. Jeg har altid hørt at det første en Elsker gjør, det er at føie sin Kjæreste i alle mulige Ting, og det er vist et sikkrere Tegn paa den rigtige Kjerlighed, end dem De regnede op, for dem har jeg slet ikke fornummet noget til.

Ludvig. Jeg kan høre, at Forførelsens Engel er virksom ved Din Side! — Søster! Det er ikke Ret, at Du vil træde mellem mig og min Kjerlighed — vil Du være Slangen, som forfører min Eva? Det er ikke pænt, langt fra ikke. Jeg vil gaae indtil Du og Din Spot ere borte. Kjæreste Svigerforældre, jeg vender snart tilbage for med Dem at arbeide paa min Fremtids Lykke! (rørt.) Farvel Ane! tab ikke Din Sjæleroe i Dandsens Hvirvel, men træd ind i det næste Aar ligesaa god og ufordærvet, som Du hidtil har vandret i dette! (gaaer.)

Ottende Scene.

De Forrige uden Ludvig.

Isidora. Det gjør mig ondt, min gode Pige! at jeg har forjaget en Elsker fra Dig i Dag, men jeg skal til Gjengjeld skjenke Dig en Brudgom til Nytaarsgave i Morgen, og Du har vist aldrig faaet nogen kjerere, hvis Du virkelig elsker ham.

Ane. Jeg troede at jeg gjorde det, men han meente at det var ufornuftig Medlidenhed og jeg skulde næsten selv troe det, thi man kan vist ikke elske en Kjæreste, som ikke engang vil tillade En at dandse!

Isidora. Det kan Kjæresterne sjelden lide; men naar de blive Mænd, saa hævne vi os ved at tvinge dem selv til at dandse og det efter vor Pibe. Jeg haaber at Svoger kommer lidt tidlig og morer Dem godt.

Jesper (tager til Huen). Takker, takker! naar Selskabet ikke er for galant, og De kan rangsere en lille tre Skillings Trekort eller Polskpas, saa —

Isidora. Trekort?

Trine. Det er min Mands Spøg! Han spiller saamæn excellent baade Patience og Kjøgelomber.

Isidora. Naa min lille elskværdige Niece! Vognen holder for Døren —

Trine. Men Barnet maa dog pynte sig lidt.

Isidora. Hos mig skal hun faae alt hvad hun behøver. Alle min Mands Baand, Blonder og Kniplinger — den hele Boutik er til hendes Tjeneste.

Ane (sjæleglad). Hvor ieg skal blive nydelig! Hører Du, Moder! hører Du?

Trine (grædende) De er ogsaa altfor god, kjæreste Svigerinde!

Jesper (sagte). Det er ogsaa at græde over. Hvad hun faaer for intet, det spare jo vi!

Niende Scene.

De Forrige. Golz.

Golz. God Dag, god Dag! (seer Isidora og bliver forlegen.) Eia, Sie sind auch hier, Madam Stolpe? Eia! Hvad det er koldt, urimeligt koldt!

Isidora. Meget urimeligt! Men hvad i al Verden vil De her?

Golz. Hvad jeg vil? handle! kebe!

Isidora. Og hvad vil en Galanteriehandler kjøbe hos en Jernkræmmer?

Golz (seer sig ganske forlegen om.) Ja, hvad vil jeg kebe — en — en (faaer Øie paa en Gryde.) en Gride vil jeg kebe.

Isidora. Ha! ha! ha! vil De kjøbe Gryder? Ha! ha! ha!

Golz (fatter sig). Ja, en Gridekakkelovn, er det saa besynderligt?

Isidora. Det er langt fra ikke besynderligt, især om Vinteren.

Golz. Jeg skal den have til mit Landsted.

Isidora. Hvor De ligger om Sommeren? det er meget besynderligt.

Jesper. De kan strax faae nogle at see paa.

Golz. Jeg skal have en af den allermindste Demission! (sagte.) Keber jeg en Kakkelovn af Kjærlighed, saa vil jeg dog have den mindste jeg kan faae!

Isidora. Vi overlade Dem til Mercurins og følge Terpsichore.

Golz. Wat? will de schon gaae? und nehmen den niedliche Mamsell mit?

Isidora. Hun viser os i Aften samme Ære som De.

Golz. Charmant, charmant! Maa jeg have den Fornøielse at engagere Dem en Voraus! Aber det maa være en Dands,

hvor man ikke altfor meget bruger Benene.

Ane. Af den Slags har jeg virkelig ingen lært.

Isidora. Vær De rolig, Herr Golz! De skal nok faae Leilighed til at glimre med Deres Anstand og skjønne Former; thi hvis Ane ikke vil, saa er jeg vis paa, hendes Moder nægter ikke at trippe en Menuet med Dem. Vi anbefale os og vente Dem i Glædens Tempel. (gaaer med Ane.)

Tiende Scene.

Jesper. Trine. Golz.

Golz. Ak, hvor den Kone er enskanteret af sin Datters Likke. Natürlich! hun faaer hende givt med en rig og redlich Mand — und weil wir von en rig og redlich Mann reden —

Trine. Skal Julie da givtes?

Golz. Veet De ikke det? Det er geert af! Hun skal i Aften forloves med de Cousin. Det er en mannesit Partie — und weil wir von Partie reden —

Jesper. Det er Kronedød net, at bede Forældrene til Forlovelsen, naar Brudgommen har bestjaalet Datteren.

Golz. Ja, det er en stur Sandhed! — Der har Deresses Broder spilt Dem en Finte! Han er gaaet om med Dem, som Jacob gik om med Esau, und den Ball han beder Dem til, er den Ret Lindser — weil wir aber von Jacob und seine Lindser reden —

Trine. Ane faaer ikke en Doit, de tager det altsammen og saa vil de — (græder.)

Golz. Det er malisiøst, bestimmt! Denn var det efter Testamentet gaaet, og han havde vælt imellem begge Pigerne, saa havde han taget Deresses Datter — weil wir aber von at tage Deresses Datter —

Jesper. Skulde han vælge mellem begge Pigerne?

Golz. Bewahre! weet De ikke det? Testamentet siger jo precis, dat han skal have den hele Capital, wenn han inden Nytaar er forlovet med een af Pigerne, wenn han det aber ikke er, so skal den parteres paa dem alle, und weil wir —

Trine. Men Du Frelsens Engel! hvad hører jeg? Det sortner for mine Øine.

Jesper. Hvad er det, De der siger, Herr Golz!

Golz. Jeg siger, det skal De slets ikke bryde Dem om; jeg skal reparere Dem.

Jesper. Reparere mig?

Golz. Reparere Dem den Tab, siger jeg. Jeg vil komme som Ravnen i Ørken. Julie faaer en Mand med 30000 Rbdlr.; Ane skal faae en med 50000 Rbdlr., wenn hun tager mig — seer De, det er min Humeur at komme som Ravnen.

Jesper. Ja det er ravnagtigt nok; men den bragte Brødet og De henter det.

Golz. Lieber Vater, ehrwürdige gamle Mand! Bringer jeg ikke ogsaa Brødet! Wat sparer De ikke ved at faae den store Pige ud fra Huset? Brød, Klæder, Fornøielse, alt det skal jeg jo give hende — det bliver sku en dyr Kone! men det bryder jeg mig ikke om, jeg har Elskov for hende; hun skal faae det godt hos mig. Gamle ehrwürdige Forældre! lægge De Hænder paa min Hoved og giv en Segen. (vil knæle, men Podagraen hindrer ham.)

Jesper. Vi vil ikke tvinge Tøsen til nogen; derfor maa De tale med hende selv.

Golz. Ah! De har mig gjort likkelig! Nu gaaer jeg paa Ballen og gjør hende et Par kjelne Øine og communicerer hende, wat De har sagt! Gott! wie liebenswürdig werde ich seyn! Hun tager mig! De skal see hun tager mig! He! he! he! Adies! adies! jeg skal hilse de Lille! He! he! he! und wenn jeg trikker en Kuß paa hendes klane rede Mund — De har ikke noget derimod — jeg er de Svigersøn! Gott! wie bin ich weich gestimmt — wie bin ich überselig. (løber ud.)

Ellevte Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias (som ganske aandeløs løber paa Golz.) God Dag, god Dag!

Golz. Ah vee! mine Bener! — Er De schon da, unge Herre? jeg er doch fer Dem kommen. He! he! he! Amor hat mich hieher gekört in a flüchtige Drosche! Jo de Amor, de Amor, de klane Vindsak kan die Alte den Kopf verdreie und von den Thieren Menschen machen. (løber ud.)

Tolvte Scene.

Jesper. Trine. Zacharias.

Jesper. Saa, nu render han baade fra Kakkelovn og Velsignelse.

Zacharias (vender sig rask til Jesper.) Er De Herr Stolpe?

Jesper (rykker i Huen.) Jernkræmmer Stolpe, jo!

Zacharias. Og jeg er Zacharias Stolpe, Deres Brodersøn! Kjender De mig ikke af Rygte? Pu! hvor jeg har løbet for at finde Dem; men Fanden kan ikke hitte Vei i alle de Gader. — Jeg vilde gjerne see Deres Datter.

Trine. Hendes Tante har saamæn hentet hende i dette Øieblik.

Zacharias. Hendes Tante? men jeg sagde jo, at jeg vilde gaae hen og besøge hende. For Fanden! Du har Ret, min Pythias! Du har Ret! jeg seer deres Rænker, de har bedraget mig, holdt mig for Nar og ført mig bag Lyset paa den lumpneste Maade. — Han har Ret, jeg siger Dem, min Pythias har Ret!

Jesper. Jeg troer det gjerne; jeg kjender ham ikke!

Zacharias. Hør Onkel, man har vugget mig i Søvn med Rænker.

Jesper. Jeg veed det.

Zacharias. Jeg skulde tage een af Pigerne.

Trine. Jeg veed det.

Zacharias. Og med hende hele Arven.

Jesper. Ak, Herregud! jeg veed det!

Zacharias. Men saasnart jeg kom til Byen, fik Deres Broder mig til at tage ind i hans Huus, veed De det?

Jesper. Nei saamæn gjør jeg ikke.

Zacharias. Ved tusinde Paaskud holdt de mig fra at besøge Dem, veed De det?

Trine. Nei, saaskam veed jeg ikke.

Zacharias. Og for min Skyld blev Julie kaldt herover fra Jylland, siig mig, veed De det?

Jesper. Ak nei, ak nei! det veed jeg ikke.

Zacharias. For ganske at sikkre sig Spillet, sagde de, at De var en Grobian og Deres Datter en Bondetøs.

Trine. Min Datter en Bondetøs!

Jesper. Jeg en Grobian!

Begge (til hinanden). Hører Du det?

Zacharias. De skulde see, hvorledes jeg skulde vække mine høistærede Svigerforældre af alle deres søde Drømme, hvis jeg ikke elskede Julie saa forskrækkeligt.

Jesper. Men hvad Fanden vil De da her? Jeg troede De kom for at frie til Ane.

Zacharias. Nei langtfra! Jeg vil besøge hende og sige hende tusinde smukke Ting, bare for at hævne mig paa mine Svigerforældre.

Jesper. Reis De til Bloksbjerg med samt Deres smukke Ting. Troer De, at jeg sidder og svarer borgerlige Skatter og Tyngder for at lade mig bruge af enhver Nar, der har Lyst til at hævne sig med mig? Anbring De Deres tusinde smukke Ting, hvor De anbringer Deres tredive tusinde blanke Dalere.

Zacharias. Men kjære Herr Farbroder! —

Jesper. Men kjære Herr Brodersøn! min Broder har Ret, jeg er en Grobian og har han vugget Dem i Søvn paa Østergade, saa vogt Dem, Søn! at jeg ikke vækker Dem paa Vestergade — forstaaer De Dansk?

Trettende Scene. De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Jeg haaber at Forfængelighedens Aand er borte —

Jesper. Og at Egennyttens kan komme! See nu begriber jeg Sagen! Man vil snyde min Datter for Arven og mig for min Datter! Mosjø Ludvig spiller under Dække med sin nydelige Søster! Fy, jeg havde ikke troet, at De var saa intressant!

Ludvig. Men, høistærede Hr. Svigerfader —

Jesper. Fanden være Deres Svigerfader!

Ludvig. Det er ikke smukt sagt, Hr. Stolpe! jeg afskyer Fanden og hele hans Væsen; vil De ikke være min Svigerfader, saa forlanger jeg ingen Anviisning.

Zacharias. Det gjør mig ondt, at De er saa vred paa mig, Faderbroder! men jeg kan ikke forlade Julie, alle mine Planer blive til Luftkasteller, hvis jeg ikke faaer Arven og hende — desuden elsker jeg hende, ja tilbeder hende —

Ludvig. Tag hende, og De frelser en Sjæl fra Fordærvelsen!

Zacharias. Er hun i Fare?

Ludvig (ivrig). Ja sandelig er hun i Fare! Jeg saae i Dag denne Englænder, som gaaer her omkring imellem os som Straffens Engel med det flammende Sværd, jeg siger, jeg saae ham paa Knæe for hende, og han lovede hende noget — hvad det var, veed jeg ikke; thi i det samme saae hun mig og løb bort af Blussel.

Zacharias (tager ham i Kjolen). Saa elsker hun ham da?

Ludvig. Hun er jo et svagt uerfarent Væsen —

Zacharias (ryster ham). For Fanden! jeg siger: saa elsker hun ham da?

Ludvig (forskrækket). Jeg troer det, jeg troer det!

Zacharias (vender sig om til Jesper). Vil De være min Svigerfader? vil De? Jeg er en Patriot, jeg vil ikke ægte en Pige, som lægger sig efter udenlandske Varer. Nei, Ane, det maa være en Kone for mig; jeg siger, jeg tager hende!

Ludvig. Jeg siger, jeg har hende! Jeg er hendes Trolovede!

Zacharias. De? Ha! ha! ha! det er ikke muligt! Ha! ha! ha! Vær rolig, lille Ven! vi skal komme ud af den Sag til alle Parters Fornøielse! Er Pigen efter min Smag, saa tager hun ikke Dem, og passer hun for Dem, saa tager jeg ikke hende. Jeg løber paa Øieblikket afsted for at opsøge hende og erklære hende min Kjerlighed. (heftig til Ludvig) Har De Deres Liv kjært, min Herre! saa læg ingen Hindringer i Veien for mine Hensigter i

Aften; Tiden er knap, og jeg maa, jeg vil, jeg skal beseire alle Hindringer inden Klokken er tolv. Det er Nytaarsdag i Morgen. (løber ud.)

Fjortende Scene.

Jesper. Trine. Ludvig.

Jesper (til Ludvig). Det er rigtig en smuk Opførsel af Dem! Fy for en Ulykke!

Ludvig. Jeg sværger Dem til, jeg er uskyldig i alle min Søsters Rænker! Men nu er det ikke Tid at nøle. Kom med! Faderkjerligheden befaler Dem at beskytte Deres Datter mod denne glubende Løve.

Jesper. Nei gu gjør Faderkjerligheden ikke, nei. Den kjender De ikke til endnu! Den befaler, at jeg skal lade min Datter selv vælge!

Ludvig. Men Svigermoder! siger da ikke sund Menneskeforstand —

Trine. At De ikke er en Mand for min Datter? Jo! og det siger jeg med.

Ludvig. Kjæreste, bedste Svigerforældre! kan De ikke indsee, at det er bedst —

Jesper. At vi gaae hen og beskytte hende mod egennyttige Raadgivere og paatrængende Friere? Det har vi ogsaa i Sinde; men vi vil give Tid, og lade Zacharias tale med hende først.

Ludvig. Er det da ikke muligt, at faae et Ord ført ind hos Dem? Jeg siger, at jeg —

Trine. Aa, De er en intrikat Person, en Heldøre, en Hykler —

Ludvig (med Selvfølelse). Nei, Hykler er jeg ikke! Oprigtighed er i mit Hjerte og Sandhed paa min Tunge, det veed jeg, det føler jeg, og den Overbeviisning skal ingen fratrætte mig. Vil De, som Fader, ikke frelse Pigen, velan — saa vil jeg være hendes Kjæmpe, jeg! Han har truet mig paa Livet, men det foragter jeg! Jeg var en Hykler, og min Kjerlighed Sqvalder, hvis jeg frygtede ham! Jeg gaaer derhen uden andet Vaaben, end en reen Samvittighed, og jeg skal slaae ham og den engelske Forfører, som Israel slog Kongen af Basan. (iler ud).

Trine. Ak, Gud! ak Gud! hvad vil der blive af! — Fatter! hvorledes slog Israel Kongen af Basan?

Jesper. Hvad veed jeg af det! — Farligt har det nok ikke været, thi jeg har altid hørt, at Israel fægter meest med Hælene.

Trine. Ak Himlen være lovet! saa maaskee det dog gaaer af uden Blodbad!

Tredie Act. (Værelset fra første Act.)

Første Scene.

Esperance (omklædt, siddende paa en Stol).

Meget galant! Jeg flyver herhen med Mønsteret, og saa kager hun ud og lader mig sidde her alene, overladt til mine egne kjedsommelige Betragtniger! Men hvad kan man vente sig af saadanne nybagte Damer, som vil arrangere Baller, og aldrig før har seet et Bal uden igjennem en Sprække paa Døren? Ingen Verden, ingen bon ton! — Hun hænger sig ved mig, gjør mig Foræringer, jeg kan ikke trække mig tilbage! Hun troer at glimre ved mig? ha! ha! ha! Hun er min Folie! Hvad har hun, hvorved hun kan fordunkle denne Anstand, denne Gratie? (spadserer frem og tilbage med Affectation.)

Anden Scene. Esperance. Julie.

Esperance (flyver Julie om Halsen). Ah, bedste Veninde! er jeg da saa lykkelig engang at see Dem? De har endnu ikke skjænket mig et Øieblíks Samtale. Det er ved Gud grusomt, min lille Veninde! Jeg har den Ære at ønske Dem til Lykke.

Julie. Hvortil, om jeg maa spørge?

Esperance. Charmant! De har alt glemt den Ubetydelighed, at De er forlovet? Det er guddommeligt?

Julie. Hvis jeg var det, vilde jeg ikke let glemme en saa vigtig Ubetydelighed; men jeg veed aldeles intet deraf.

Esperance. Endnu bedre! De veed det ikke selv? (klapper i Hænderne) Bravo! ret à la mode! De kjender ikke Brudgommen?

Julie. Nei!

Esperance. Deres Fætter — et peent ungt Menneske; en vakker Erobring for en giftefærdig Pige, hvis Deres Haand ikke ulykkeligviis var den Ønskeqvist, hvormed han skal fremmane sin Rigdom; uden den er han kun 10,000 Rdlr. værd, og hvad er det aarligt? (regner meget levende) Anordnet Rente med Prioritet 400 Rdlr., paa Vexelobligation 500 Rdlr., og underhaanden paa Gage, Pension, forventende Arv 5000 Rbdlr., men det sidste er saa skrækkelig usikkert, og man bliver desuden strax udraabt for Aager.

Julie. Jeg kjender lidt til min Fætters Person; men slet ikke til hans Formue.

Esperance. Og netop den bør De kjende, min Dyrebare! Behager Manden os ikke, o — der er tusinde Adspredelser, som kan bringe os til at glemme vor Trældom, naar vi blot have Penge; men uden dem, ah, den elskværdigste Mand bliver den kjedsommeligste, naar man ikke har andet at see paa end ham.

Julie. Tør jeg spørge, er De forlovet?

Esperance. Ha! ha! ha! fortryllende! bidende! Nei min Bedste! men jeg taler dog af Erfarenhed; jeg har alt havt den Glæde at gjøre tre Ulykkelige.

Julie. Glæde?

Esperance. Ja, det er den sødeste Glæde, at see en fortvivlet Elsker, hvad er mere smigrende? Ak, det er desto værre af saa kort Varighed; Elskernes Fortvivlelse er som Naphta, den er stærk, men saa snart den kommer i Luften, dunster den bort.

Tredie Scene.

De Forrige. Isidora. Ane.

Isidora (til Esperance). Tilgiv, bedste Veninde! at jeg har ladet Dem vente; men jeg har været ude at erobre os denne lille elskværdige Glut, Jomfrue Stolpe, Julies Cousine!

Esperance (lorgnerende hende). Ak, den lille Jernkræmmerdatter! Et nysseligt Barn! Min Fader, troer jeg, har talt til mig om hende. De er en farlig Kunde, har han sagt mig.

Ane. Mig med, derfor kjøber jeg ikke mere hos ham.

Isidora (forlegen). Ha! ha! ha! hun er naiv.

Esperance. Ja gruelig! — Apropos! jeg har alt længe ventet Dem med Monsteret.

Isidora (omfavner hende). Hvorledes skal jeg takke Dem for Deres overordentlige Godhed! Jeg skammer mig virkelig ved, at jeg maa udbede mig en ny Opoffrelse af Dem.

Esperance. Tal, min sødeste Veninde! gjør mig lykkelig.

Isidora. Deres Smag er almægtig; beviis mig den Godhed, i min Garderobe at forvandle dette lille Væsen til en Engel.

Esperance. De fordrer meget! Men jeg vil give Dem et Beviis paa min Kunst og min Høimodighed; jeg vil væbne en Fiende til det Slag, hvori jeg selv ønskede at seire. Hun skal blive saa nydelig, at hvis hendes Forstand ikke forbød det, skulde hun gjøre alle vore Cavalierer forrykte.

Ane. Jeg takker! jeg takker!

Esperance. For Complimenten? Ha! ha! ha! hun er overordentlig naiv! Kom min lille Billedstøtte, min nydelige Galathea, jeg vil være Deres Pygmalion.

(hopper ud med hende.)

Fjerde Scene.

Isidora. Julie.

Isidora. Har Du taget en Beslutning, Julie? vil Du frelse Din Fader? tal — det haster!

Julie. De forlanger, at jeg uden Betænkning skal tage en Beslutning, som afgjør mit hele Livs Skjæbne.

Isidora. Fordi Din Fader er ødelagt, hvis Zacharias kommer tilbage og erklærer sig for Ane.

Julie. Jeg skulde med utilgivelig Letsindighed knytte et Baand, som intet siden skulde bringe mig til at løse? De er grusom —

Isidora. Hvad fordrer jeg? Du skal skabe vor Lykke ved at gjøre Din egen. Du er grusom, thi hvad fornuftigt kan Du indvende? Din Fætter er et godt Menneske, rig, og han elsker Dig! Du er ikke bunden ved noget Baand, der kan smerte Dig at løse —

Julie (sagte og smerteligt). O Faulkland! Faulkland!

Isidora. Din Fader kommer, formodentlig for at høre Din Beslutning.

Femte Scene.

De Forrige. Mikkel.

Julie (iler ham imøde). Er det sandt, Fader! at kun mit Giftermaal med min Fætter kan frelse Dem?

Mikkel. Kun en betydelig Understøttelse kan frelse mig. Ja vist! I kan selv dømme! Jeg har modtaget et betydeligt Varelager i Commission fra Huset Richard Belton i London, fordi mit var hverken stort eller udsøgt nok, da jeg flyttede herind. Betalingsterminen er udløben, og skal jeg nu udrede den hele Sum til denne Sir Faulkland, som er kommen her for at gjøre op eller af med mig, saa beholder jeg ikke hundrede Daler. Ak! Østergade! Østergade! min hele Hosebod ligger i Dig, som Jonas i Hvalfiskens Bug — dog nei, ak nei! Du har destoværre fordøiet den!

Julie. Faulkland vil ikke bringe Dem til Bettelstaven — nei, nei! De bedrager Dem!

Mikkel. Gud give! jeg havde aldrig været bedraget med større Fornøielse! Men han vil ødelægge mig og det med største Glæde.

Julie. Det er ikke muligt!

Mikkel. O det er den meest forbandet koldsindige Mr. Beef-steak, jeg i mine Dage har kjendt. Andre Commissionairer nøies dog med at følge deres Principalers Ordre; men han har ordentlig sin Glæde af at drille mig. Jeg vilde begynde at indlede en lille honorabel Accord med ham, men hvad svarede han? I Aften vil jeg kun tænke paa the Dandse; men i morrow, sagde han og smilede saa den kolde Sveed løb mig ned af Ryggen, i morrow vil jeg have the Liquidation — og dermed gik han.

Julie. Hvad siger De?

Mikkel. Ja, det er en Karl, som har Hvelse i at ruinere Folk!

Julie (fast, i det hun griber sin Fader om Armen). Er det Sandhed? Har han paastaaet en fuld og bestemt Udbetaling.

Mikkel. Det er saa sandt, som at jeg er en Prakker, hvis jeg giver ham den.

Julie. Og han har ikke sagt Dem et venligt — et — et — forbindtligt Ord?

Mikkel. Venligt? Nei! Forbindtligt? Kun et eneste: Liquidation! Liquidation! det er alt, hvad jeg hører af ham, og det er virkelig mere forbindtligt, end jeg ønsker det.

Julie. Velan! (med tilkjæmpet Styrke) velan! saa vil jeg ægte min Fætter!

Isidora (kysser hende). Fortræffelige Pige!

Mikkel. Du er dog et godt Barn, Din Moders udtrykte Billede.

Julie. Tak Faulklands Haardhed for, at Deres Datter har gjenfundet sig selv. (med Iil) Jeg vil ægte ham, jeg vil, og er jeg ikke istand til at forglemme andre Billeder, jeg dannede mig af min Fremtids Held, saa skal den Tanke trøste mig: jeg har grundfæstet min Faders Lykke; (falder ham om Halsen) thi De maa blive lykkelig, meget lykkelig, ellers — (skjuler sine Taarer i sine Hænder.)

Isidora. Stands denne hæftige Bevægelse, mit gode Barn! der kommer nogen.

Sjette Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias (ilsom, seer sig om). Deres Tjener! Deres Tjener!

Isidora. De kommer, som De var kaldet; jeg har antaget mig Deres Sag —

Zacharias. Jeg veed det! De har arbeidet for mig langt over mine Forventninger.

Isidora. Jeg haaber ogsaa De vil blive lykkelig.

Zacharias. Ja vist, jeg vil gjerne blive lykkelig, hvorfor skulde jeg ikke ville det? Det gjør mig blot ondt, at min Lykke har kostet Dem saamegen Uleilighed.

Isidora. De afbetaler enhver Gjeld til mig ved at være Julie en trofast og kjerlig Mand.

Zacharias. Saa er jeg bange, jeg bliver Deres Debitor min hele Levetid.

Mikkel. Hvorledes?

Isidora. Hvad, min Herre? De afslaaer at ægte en Pige, som De formeligen har friet til? De vil udsætte hende for Verdens Spot —

Zacharias. Naa, naa! hvis De ikke selv har fortalt det, saa veed Verden kun lidt af det.

Isidora. Deres Opførsel er nedrig, en Mand uværdig! De fortjener Tugtelse og skal ikke undgaae den. Min Mand vil kræve Dem til Regnskab —

Mikkel. Ja, det er en meget difficil Casus! Jeg er af Naturen en meget fredelig Mand; men jeg kan ikke taale, at min Datter vanæres, og jeg maa sige Dem — Men kjæreste Hr. Brodersøn! tænk dog paa Compagnieskabet, husk paa den glimrende Boutik. —

Zacharias. Fanden i Vold med det Hele! desuden har jeg jo Lov til at givte mig med min anden Cousine, den Bondetøs, De finder styg, og hele Verden elskværdig; derved redder jeg det Hele. Men om jeg ogsaa ikke fik en Skilling af de Tredivetusinde, om De krævede mig til Regnskab med Kaarde eller Alen, saa tog jeg dog ikke Deres Datter, siden hun elsker en anden.

Mikkel, Isidora. Hvad?!

Zacharias. Som jeg siger!

Mikkel. Men hvem elsker hun da?

Zacharias. Udenlandske Fabricata! Englænderen! Mr. Faulkland!

Mikkel. Hvad hører jeg? og hvoraf veed De det, min Herre?

Zacharias. Deres Svoger har jo seet ham paa Knæ for hende, og hørte ham gjøre Løvter, og saa vil De have, at jeg skal tage hende? — nei, nei, nei!

Isidora. Du modsiger ham ikke, Julie?

Julie. Jeg tilstaaer at mit Hjerte har følt mere for Hr. Faulkland, end for nogen anden; men det er forbi; fra dette Dieblik af er Erindringen om ham udslettet af mit Hjerte, og jeg beder, Hr. Fætter! at De med Tillid til min Forsikkring, at jeg vil skjænke Dem min fuldkomne Hengivenhed og Agtelse, vil modtage min Haand og frelse min Fader fra Undergang.

Zacharias. Nei, nei! lov ikke noget, De ikke kan holde. Jeg vil nok have hele Arven; men min Sjel ingen halv Kone! Har De i Sinde at opoffre Dem for Deres Forældre — det er smukt, roesværdigt; men troer De, jeg vil gjøre det? Deres Forældre har holdt mig for Nar og bagtalt Cousine Ane, derfor vil jeg hævne mig og tage hende til Kone ligefor deres Næse.

Isidora. Deres Opførsel er meget besynderlig.

Zacharias. Men redelig; havde Deres været det sidste, var min ikke blevet det første. Og maa jeg nu spørge, hvor er min Cousine? Her er ikke et Dieblik at spilde; i et Par Timers Tid skal jeg elske, gjøre mig elsket, frie, forloves — o Gud hjelpe mig! det overstiger næsten menneskelige Kræfter! Hvor er hun? hvor er hun?

Isidora (hurtigt). Ikke her i Huset! hun er i dette Dieblik taget hen i en Boutik med Jomfrue Golz.

Zacharias (til Mikkel). Er det Sandhed? Paa Deres Ære, er det Sandhed?

Mikkel (forlegen). Hun er med Jomfrue Golz, ja paa min Sjel, det er hun!

Zacharias. Men i hvilken Boutik? for skal Damerne i een, saa render de i dem

alle. Men troe ikke, at saadan en lumpen Hindring skal tilintetgjøre mine Planer. Jeg flyver fra een Boutik til en anden, kjøber et Tørklæde i een, et Par Handsker i en anden, indtil jeg kommer paa Sporet, og gjør jeg det, saa er min Skjæbne afgjort. Jeg frier til hende paa staaende Fod, hvor jeg finder hende, om det saa var midt paa Gaden; for Tiden løber, Tiden løber, og det er Nytaarsdag i Morgen. (iler ud.)

Syvende Scene.

Mikkel. Isidora. Julie.

Mikkel. O jeg arme Mand! alting er ude! Men Julie! hvorledes er det muligt —

Isidora. Nu er det ikke Tid at spørge hvorledes det er muligt; det gjelder for Øieblikket kun om at gjøre hans Giftermaal med Ane umuligt! Vi maae hindre deres Sammenkomst. De Tredivetusind frister ham, og seer han, at han ikke kan faae Ane, saa bliver han ligesaa eftergivende, som han nu er trodsig, og tager Julie med Glæde. Jeg vil gaae for at holde Øie med hende. (spøgende) Frygt ikke, Julie! det er en Galning, men en forstandig Kone kan let gjøre ham til sine Luners Slave. (gaaer.)

Mikkel. Ak ja! en forstandig Kone formaaer meget, mit Barn! Jeg vil ellers ønske for Din tilkommende Mand, at Din Forstand er ikke altfor glimrende; thi desto dunklere blive hans Udsigter. (ved sig selv) Ak ja! ak ja! før havde jeg en Kone med en lille Forstand, hende beherskede jeg og var en holden Mand, nu har jeg en Kone med stor Forstand og er en Prakker! Himlen give os alle Forstand, men vore Koner kun til Huusbehov! (gaaer.)

Ottende Scene. Julie (alene).

Jeg Ulykkelige! jeg er en Bold for Lune og Egennytte. Den ene skal tage mig og den anden vil bortgive mig — blot for Penge! Og Faulkland! den eneste jeg hængte ved med Kjerlighed, er en Uværdig, som —

Niende Scene. Julie. Faulkland.

Faulkland. Ah, smuk Miss! er jeg saa lykelig at træf Dem aleen? Endnu i sorrow? har min love ikke kund forjag den black cloud that rest over Deres Øie?

Julie. Jeg er Datter, og ikke (med Betydning) ufølsom for dens Lidelser, jeg elsker. Som jeg hører, har De forlangt en fuldstændig Opgjørelse af min Fader i Morgen!

Faulkland. Yes!

Julie. Det er Dem vist ikke ubekjendt, at min Fader —

Faulkland. Har levet paa en stuur Fod med lil Handel, jeg har hørt something so.

Julie. Hvis han nu ikke kan betale? hvad vil De da gjøre?

Faulkland. Vær rolig til i Morgen, and you vil see!

Julie. Jeg opfordrer Dem til paa Ære at sige mig, hvad vil De gjøre?

Faulkland. My duty! Som Commis sørg for min Principals Bedste.

Julie. De vil da have Deres Tilgodehavende, om han endogsaa, for at udrede det, skal gribe til Bettelstaven.

Faulkland. Min Principal vil int tabe!

Julie (med Stolthed). Og De tør sige, at De elsker mig?

Faulkland. Af my very heart!

Julie. Men jeg foragter Dem, kolde, følesløse Menneske! Kjerlighed og Ubarmhjertighed kan ikke boe i eet Hjerte! De vil række Haand til min Faders Ulykke, jeg vil dele den, arbeide for ham, sørge med ham — men Dem — Dem, som — jeg tilstaaer det, for at lade Dem føle hvor dybt jeg nu maa foragte Dem — Dem, som jeg inderligt elskede, Dem vil jeg — nei, ikke hade, men forglemme, (smertelig) hvis jeg kan! (gaaer.)

Faulkland (alene). A lovely girl! God dam!

Ellevte Scene. Faulkland. Golz.

Golz. Deresses Tjener, min Herre! Tag mig ikke ilde op, har De seet Jomfrue Stolpe, Jomfrue Ane Stolpe?

Faulkland (sagte). Deuce take it! Mr. Golz!

Golz. Lieber Freund! svar mig; det er min Brut, min Forlovede — jeg maa, jeg skal, jeg — (seer ham i Ansigtet) Gottes Wunder! jeg tager ikke feil — Sir Richard Belton! der reche Sir Richard Belton, so wahr ich lebe!

Belton. Hush! my name er her Faulkland.

Golz. Men hvorom kommer De her i denne lumpne Land?

Belton. For at see med mine egne Øine — and søge — ah — you can not guess it, Sir.

Golz. Vil De negocere en Laan? gjør mig lykkelig, lad mig være Deresses Agent — De har mig for en halv Percent.

Belton. No, Sir! jeg vil hente en Diamant here.

Golz. Jeg er Kjender; maa jeg tjene Dem? gjør mig lykkelig!

Belton (smilende). Jeg troer ikke, De

kjender Diamanter af de Slags. But what gjør De her?

Golz. Ak, Hochverehrtester! jeg gaaer og søger om min Brut. Har De hende ikke seet? om Gottes Willen, har De hende ikke seet?

Belton (seer op og ned ad ham). Hvad! vil De givt Dem?

Golz. Ja! Bin ich nicht en Mand i mine bedste Aar? Und hvad er doch schöner, als so ein kleines Geschöpf, das uns lieben und carressiren kann und en Himmel aus der Erde machen. Ach Gott! Sie sind jo wohl ogsaa en givter Mand?

Belton. No, Sir.

Golz. Givte Dem, Hr. Belt — ah, ich bitte, Hr. Faulkland will ich sagen. De maa accordere Dem! en Kone her i Landet, denn die Frauenzimmer's ist doch das einzig Schöne wat de misserable Land hat.

Belton. And when jeg det netop vil, Sir? But tell not hvem jeg er. Svære mig det!

Golz. Gott bewahre! det svær jeg med Fornøielse!

Belton. Mr. Stolpe skal ikk kjend mig. Jeg er her en Commis Faulkland, som skal have Liquidation for Richard Belton and vil have something meer — Ha! ha! ha! a little sweet thing — but Mr. Golz, you cannot guess it — Ha! ha! ha! you cannot guess it! (gaaer.)

Tolvte Scene. Golz (alene).

So? meinen Sie das? Men jeg har en forslagen Hoved, jeg gjætter det, sku! Han er verliebt, bestimmt verliebt in de klane Julie, han har fulgt hertil. Ha! das Glückskind — Richard Belton, der steinreiche Mann! Hvordan har han sig aber verliebt in de fattige kleine Dummkopf? Hat er denn nicht meine Sprangse gesehen? es ist ein niedliches Mädchen! Hum! wenn man — Hun! hun er smuk, hun er spiritues — det var ikke umuligt —

Trettende Scene. Golz. Esperance.

Esperance (kaster sig paa en Stol). O Papa! jeg er saa echaufferet! saa udmattet, saa —

Golz. Hvad har Du denn bestilt, mein liebes Kindchen?

Esperance. Det afskyeligste Arbeide af Verden. Jeg har pyntet den lille flaue Jernkræmmertøs.

Golz. Hvad sagde Du der, Barn? Vil Du værsgod at entholde Dig fra solche Expressioner! Hun er slets ikke flau, hun er Din Moder!

Esperance. Hvad, min Moder?

Golz. Som jeg siger, hun er Din Moder; jeg gjør hende dertil.

Esperance. Hvad! De givter Dem? Det vil De gjøre mod Deres Børn?

Golz. Nei, jeg vil sku gjøre det mod mig selv.

Esperance. Ingen uden De selv vil troe, at hun elsker Dem.

Golz. Wenn jeg troer det, er det ogsaa nok!

Esperance. Jeg vil ikke blive i Huset, naar De givter Dem.

Golz. Vil Du ikke blive i det, saa gaaer Du ud af det! Natürlich!

Esperance. De kan virkelig taale, at Deres eneste Datter forlader Deres Huus.

Golz. Med en steinreicher Mand — ja wohl!

Esperance. Hvad siger De Papa? Hvad siger De?

Golz. Wenn Du bruger Din Fornuft, saa er Din Lykke gjort. Jeg vil deponere en Hemmelighed hos Dig Hvem er denne Englænder, denne Faulkland? jeg siger: hvem er han?

Esperance. Ja, jeg siger det samme, hvis han ikke er Faulkland.

Golz. Han er en stur Mand, en reicher Mand, han er Richard Belton, en Mand paa fire Tønder.

Esperance. Hvad siger De, Papa? Og han? saa tal dog, tal Papa!

Golz. Han kommer for at søge en Kone ud! verstehst Du was? Ha! ha! ha! — en Kone.

Esperance (med nedslagne Øine). De mener, søde Papa! at jeg, at jeg —

Golz. At Du skal fange den Fugl! freylich! Sey aber klug, denn han har schon en Fuß i de klane Julies Garn.

Esperance (coquetterende). Ah, hun var da ingen farlig Fiende. (spogende) Jeg kunde ret have Lyst til at gjøre et Angreb paa hans Hjerte; ikke for at vinde ham — langtfra, men for at more mig med hans Forlegenhed hos en Dame af Opdragelse.

Golz. Ach, was more? wenn Du ferst har ham og hans fire Tønder, saa kan Du sætte ham i Forlegenhed. Sey klug; denn jeg er bange, at wenn det kommer til det Yderste med denne Mosjø Fætter, dann expirerer Belton sig for Julie, und saa er det Hele forlorent.

Esperance (blye). De veed jeg elsker Dem, søde Papa! Jeg vil opfylde Deres Ønske, endskjøndt min Uadseelse og min —

Golz. Gut, gut! Aber, hvor er min Ane?

Esperance (meget venlig). Ovenpaa, Papa! o hun er saa nydelig, som en Engel; jeg har pyntet hende med en Smag —

Golz (kysser hende paa Panden). Tak, min Barn! Du er doch en godt Barn!

Esperance. Stakkels Pige! hendes

Tante gjør sig al Umage for at holde hende deroppe, indtil Hr. Fætteren har erklæret sig for Julie.

Golz. Possen! wenn hun ferst mig har sagt ja, saa tager han nok Julie! Min gode Barn! jeg har den fordømte Podagra; vil Du hente hende herned, jeg maa declarere mig for hende.

Esperance. Med største Fornøielse, kjæreste Papa! Jeg vil sige, De har et Bud fra hendes Forældre. Ha! ha! ha! jeg skal føie Dem Papa! jeg skal gjøre Belton vanvittig af Kjerlighed. Men, veed De hvad? Jeg kan ved Gud ikke være grusom! De har overtalt mig til det Spøg; det er Deres egen Skyld, søde ste Papa, om jeg af Medlidenhed med ham gjør det til Alvor. (gaa.r.)

Fjortende Scene. Golz (alene).

Ein weiches Herz, Gott straf mich! Hun slægter mig paa! Jeg hører Skridt, ach! wenn det var die reizende Schöne? Ich werde von Sehnsucht und Henrikkelse überwältiget. (sætter sig ned.)

Femtende Scene. Golz. Ludvig.

Ludvig. Deres Tjener, Hr. Golz!

Golz (sagte). Ah, der vermaledeytete Schwager!

Ludvig. Tør jeg spørge Dem, har De ikke seet Jomfrue Ane Stolpe?

Golz. Freilich har jeg hende seet.

Ludvig. Er hendes Fætter hos hende?

Golz. Nein lieber Mann! han er ikke kommen endnu, und jeg haaber, at wenn han kommer, saa skal han faae en lang Næse.

Ludvig. Hvorledes, Hr. Golz? vil De ogsaa være med at udrive hende af hans Kløer?

Golz. Det var ogsaa en Spørgsmaal? Troer De, at jeg ruhig kan see paa, at en anden løber af med min Kjereste?!

Ludvig. Deres Kjereste?!

Golz. Ja! Jeg har den älterliche Segen, und wenn jeg —

Ludvig. Ak! Israel! Israel! Du skyder idel Løgn med Din Tunge og ingen Sandhed! Jeg er hendes Forlovede, mig har hun skjænket sin Troe.

Golz. Sey nicht toll, lieber Freund! Pigen er min og jeg vil have hende.

Ludvig. Gamle! Du trænger mere til Hvile i Gravens Favn, end i en ung Piges.

Golz. Hvad har han med min Grav at bestille, Mosjø! Jeg kan gjøre hende lykkelig.

Ludvig. Det er ikke sandt! Kun min Haand kan lede hende til sand Lykke.

Golz. Ach was! Sie sind ein Romantiker!

Ludvig. De er et Menneske uden Sjel! De kan ikke elske hende.

Golz. Und De er et Menneske uden Penge! De kan ikke forsørge hende.

Sextende Scene.

De Forrige. Ane (pyntet).

Ane (til Golz). Deres Datter siger, at De har Bud fra mine Forældre.

Ludvig. Nei, det er mig der har Budskab —

Golz. Schweigen Sie! Det er sandt, Jomfrue Stolpe! det er mig, som har den Segen; vil De være min Brut?

Ludvig. Hun er alt min!

Golz. Lieber Freund! gehen Sie davon und störe meine Liebe nicht.

Ane. Men hvad skal alt dette betyde? De gjør mig ganske angst.

Ludvig. Vær rolig Ane! ganske rolig! Jeg er Din Vognborg, og bør være det; thi jeg er Din Trolovede.

Golz. Das bin ich, und sie kann ja doch nicht zwei Männer auf einmal haben!

Ludvig. Ane! jeg har Dit Løvte —

Golz (tager den anden Haand). Süses Kind! jeg har den Segen.

Ane (angst). Slip mig, slip mig! ere De forrykte?

Ludvig. De seer, at Pigen ikke elsker Dem, hav derfor den Godhed at gaae.

Golz. De seer, hun hader Dem; laufen Sie darum zum Teufel!

Ludvig. Jeg gaaer ikke af Stedet.

Golz. Ich auch nicht!

Ludvig. Jeg er Anes Brudgom!

Golz. Jeg siger, det er mig der er Anes Brudgom!

Syttende Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias (hastig). Men jeg siger, at det er mig der er Anes Brudgom!

Golz. Ach weh! der Fætter!

Ludvig. Vogt Dig, Ane! han dyrker Mammon —

Ane. Men hvad er dog alt dette?

Zacharias. Saa har jeg da fundet Dem! Bryd Dem ikke om De Narre! Jeg er Deres Fætter og brænder af Længsel efter at sige Dem, hvor høit jeg elsker Dem.

Ane. Men vi har jo aldrig før seet hinanden, Hr. Fætter!

Zacharias. Just derfor maae vi hurtig indhente det Forsømte! Hav den Godhed at lade os være ene, mine Herrer!

Ludvig. Det gaaer for vidt! De viser Brudgommen Døren for at gjøre Cour til Bruden! Er det Humanitet? spørger jeg.

Golz. Behüte! det er den argste Gros-

seretet von der Welt! und vi vil ikke taale det! (træder hen mod Zacharias) Wenn De ikke fortrækker, min Herre! saa gjør jeg det, jeg ellers lod være!

Zacharias (hæftig). Og det er? det er, min Herre!

Golz (spag). Jeg gaaer min Vei.

Ludvig. See saaledes er det Du elskes Ane! Nei hos mig kun skal Du finde Troskab til Døden. Jeg gaaer ogsaa — men for at vende tilbage og revse Dem efter Fortjeneste, min Herre! De har erklæret Dem for Julie og nu vil De — Deres Moralitet er virkelig af en meget slet Bonitet! Jeg henter min Svoger for at han kan vise Dem ud af et Huus, hvor De til Løn for Gjæstfrihed udbreder Forargelse og Letfærdighed. Jeg gaaer — men jeg vender frygtelig tilbage. (gaaer.)

Golz. Empfehle mich gleichfalls! (sagte) Jeg maa dog see hvad han vil gere! Ach, hvor die Liebe doch er en malereuse Leidenschaft. (gaaer.)

Attende Scene. Ane. Zacharias.

Ane (neier). Om Forladelse, at jeg følger efter de andre, Hr. Fætter! men da jeg ikke har den Ære at kjende Dem —

Zacharias. Saa maa De blive for at faae den. Tiden er knap; jeg vil strax gaae til Sagen. Seer De, — jeg skal — vi skal — det er saadan en forbandet løierlig Historie, at jeg ikke veed, hvorledes jeg skal begynde paa den; men De er smuk og seer saa god ud, at jeg ikke kan andet end begynde med Enden. Tag mig ikke ilde op, at jeg spørger Dem: vil De have mig til Mand?

Ane. Hvad for noget! Jeg har jo aldrig før seet Dem for mine Øine og —

Zacharias. Saa see mig da nu; men i en Hast; thi inden vi veed et Ord deraf, har vi hele Familien paa Halsen. (gaaer omkring foran hende) Mit Udvortes vil De altsaa behage at tage i Øiesyn, hvad det Indvortes angaaer, saa kan jeg fremvise de bedste Skudsmaal.

Ane. Den unge Herre, som gik saa vred herfra, har tilbudt mig sin Haand.

Zacharias. Det forundrer mig ikke; De er nok saa smuk, at De kan gjøre en Qvæker forrykt: men det veed jeg, De kan aldrig skjænke ham Deres Hjerte, De er munter, livlig — en lille Skjelm.

Ane. Hvoraf veed De det?

Zacharias. Deres Øine sige det. Tag Dem iagt, det er nogle smaa Sladderhanke! Pas paa, saasnart De begynder at holde den mindste Smule af mig, saa tjene de mig i strax at fortælle mig det.

Ane (skalkagtig). Vogt Dem! Øientjenere ere artigst, naar de ville bedrage.

Zacharias. Lad dem gaae i Skole hos Deres Hjerte, og de blive Oprigtigheden selv.

Ane. Saa kjender De alt mit Hjerte? hvor har De gjort det Bekjendtskab?

Zacharias. Alle kappes jo om at rose Dem, og i dette Øieblik har jeg jo havt det meest glimrende Beviis paa, at De er uimodstaaelig.

Ane. Hvorledet det?

Zacharias. Fandt jeg ikke her to Rivaler, som vare færdige at dræbe hinanden af Kjerlighed til Dem, og dog elskede De ingen af Dem.

Ane. Hvoraf veed De det saa bestemt?

Zacharias. Deres Øine, Cousine! Deres Øine! De frygtede jo mere for Dem selv, end for Deres Elskere, og sand Kjerlighed gjør omvendt.

Ane. Det veed De af Erfarenhed?

Zacharias. Endnu ikke, men jeg haaber, at jeg ved Deres Hjelp snart skal faae det at vide. Ikke sandt, De vil bønhøre mig, lille Cousine?

Ane. Men saadan en Hast —

Zacharias. Man skal haste til Lykken, ellers naaer man den aldrig. Vi maae være forlovede endnu i Aften, saa have vi titusinde Daler mere at sætte Boe med. Nu er det ikke Tid til at fortælle Dem Sammenhænget; men (giver hende et Papiir) her har jeg selv taget en Udskrivt af Testamentet, læs den, saasnart De faaer Leilighed dertil; men bønhør mig nu —

Ane. Et saadant Skridt — mine Forældre —

Zacharias. De ønske det ligesaa ivrigt som jeg; jeg har talt med dem —

Ane. Allerede? Jeg kan virkelig ikke begribe Deres besynderlige Opførsel. De har aldrig seet mig og begjærer mig dog af mine Forældre, De styrter her ind i et fremmed Huus og vil have, jeg strax skal blive Deres Kone — De er en Gaade.

Zacharias. Som De bedst kan løse ved at binde den, smukke Cousine!

Ane. Som jeg ikke skjøtter om at løse ved at binde mig, muntre Cousin!

Zacharias. Deres Øine, vogt Dem for Deres Øine!

Ane. Vogt De Dem selv for Deres; nu begynder jeg ogsaa at forstaae Øiensproget.

Zacharias. Saa begynder De bestemt ogsaa at elske. Men hvad læser De i mine Øine?

Ane. At De er indbildsk.

Zacharias. Det er Sandhed! Vilde De være mere tilfreds med mig om jeg var mindre indbildsk af den Opmærksomhed, De viser mig.

Ane. Opmærksomhed! Om et Par

Minuter siger De vel reent ud, jeg er dødelig forelsket i Dem.

Zacharias. Jeg vil sige det strax, naar De vil være saa artig ikke at sige mig imod. Død og Plage! de komme! Kjæreste, bedste Cousine! siig mig i største Hast, elsker Du mig? Tal, tal — Død og al Ulykke — der har vi dem alt —

Nittende Scene.

De Forrige. Mikkel. Isidora. Golz. Ludvig.

(paa engang) Ludvig. Jeg beder Dem, Hr. Svoger!
Golz. Jeg er den Brudgom —

Mikkel. Tillad, at jeg taler med ham! Min Herre! De handler her paa en Maade —

Zacharias. Som De ikke ynder; det indrømmer jeg Dem med Fornøielse. Men tillad, at jeg udbeder mig min Cousines Erklæring i Deres Nærværelse.

Isidora (afbryder levende). Det gjør mig ondt, min Herre! at vi aldeles ikke kan tillade hende nogen Erklæring af dette Slags her. Disse to Herrer paastaae at have hellige Rettigheder, som vi ikke vil taale fornærmede i vort Huus.

Zacharias (tager Ane ved Haanden). Saa vil jeg fornærme dem udenfor Deres Huus.

Isidora. Jeg tillader ikke, at den unge Pige forlader det! Jeg har bragt hende herhid, og det er min Pligt at staae hendes Forældre til Regnskab.

Zacharias. Men for Djævelen! hendes Forældre —

Isidora. Ingen Hæftighed, bedste Ven! de komme snart, og vil vist afgjøre Sagen til alle Parters Fornøielse! Imidlertid, der er serveret, mine Herrer! til Bords! til Bords! Glæden vinker! (sagte til Mikkel) Vi maae holde dem borte fra hinanden! (til Zacharias) Hr. Stolpe! De er min Cavaleer! Michael! vor lille Veninde venter Din Arm! (sagte til ham) Endnu er intet tabt; jeg skal seire trods alle Vanskeligheder! (høit) Ha! ha! ha! alle Ansigter forstemte? Glæden leve! Hr. Golz! lad Bachus forjage den mørke Melancholica fra Deres Pande! Ludvig! har Du ikke en lille didactisk Hjertestyrkning? Husk paa Din balsamisk rene Samvittighed! Tilbords mine Venner! tilbords, I Elskovs trælbundne Sønner! og husker vor Prams herlige Ord:

Den Mand er uværdig til Livet at smage,
Som qvæler dets Glæder i Mismod og Sorg.

(De gaae.)

Fjerde Act. (Samme Værelse.)

Første Scene. Mikkel. Isidora.

Mikkel. Der har vi det! Han reiser sig lige fra Bordet og løber efter Contracten! Og naar nu Forældrene komme — O jeg er en ruineret Mand! — Hvad er til Tjeneste? Hvad er nu Frugten af Din Klogskab?

Isidora. At han gifter sig med Julie.

Mikkel. Hvad behager?!

Isidora. Jeg kan ikke begribe, hvorfor Jomfrue Golz saa inderlig ønsker Julie gift med Zacharias; men hun gjør det, det er vist, og hun har sagt mig, at hun har en Plan til at faae Ane hjem i sine Forældres Huus i det afgjørende Dieblik — Du har seet hvor ivrig han stræber at faae Arven — Du kan altsaa slutte Dig til Følgen.

Mikkel. O Qvinder! Qvinder! Fyrsterne burde bruge Jer som Diplomater, hvis Jeres Troløshed ikke endnu langt overgik Jer List! Men Dora! kan vi ogsaa gjøre alt dette med en god Samvittighed?

Isidora. Jeg haaber, at vi derved grundfæste den hele Familiens Lykke. Ane passer sig dog langt bedre for min Broder end for Zacharias, og han trænger til en Kone, hvis Alvor kan mildne hans Letsind, kan han da finde en bedre, end Julie?

Mikkel. Charmant, vi forene vor egen Interesse med de andres Lykke! Kjæreste Kone! jeg beundrer Din Forstand, endskjøndt jeg snarere burde beklage mig over den.

Isidora. Beklage? og hvorfor?

Mikkel. Har Du ikke ved den gjort mig til Din Slave? Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Du tillægger mig der et Herredom over Dig, som jeg langt fra ikke har. Hvor mange Ønsker har jeg ikke havt, som Du aldrig har opfyldt, uagtet de ikke kostede Dig noget. Jeg behøvede blot at nævne eet for at bringe Dig til at rødme.

Mikkel. Nei, jeg rødmer slet ikke! Jeg veed meget godt, hvad det er for et Ønske; men jeg rødmer dog ikke. Du vil være Frue — det er Dit Ønske! Du vil jeg skal gaae ind i Borgerskabet for at blive Lieutenant — det er det; men jeg kan lade Dig vide, jeg har Brystsyge.

Isidora. Hvad? har Du Brystsyge?

Mikkel. Ja, den har kostet mig rene 25 Daler, og endda havde jeg ondt ved at faae den. Og om saa ikke var, Dora, har Du da ikke bedre Forstand paa Forfremmelse og Afgang? Skulde jeg graahærdede Mand gaae hen og blive Underofficeer, jo det vilde klæde mig net! og naar vilde Du saa blive Frue? Nei, kjere Barn! jeg veed nok, Du vilde gjerne have mig til at rødme, især hvad Kjolen angaaer; men det gjør jeg ikke!

Isidora. Du bebreider mig altid Egen-

nytte. Jeg ønsker blot, at Du ikke skal staae tilbage for Dine andre Laugsbrødre, som have en Rang. Det er Grunden til mit Ønske, som Du ogsaa paa en anden Maade kan opfylde. Ogsaa for Fredens Ven gives der Vei til Hæder.

Mikkel. Aa, nu er det Agenten, som staaer Dig for Hovedet. Jeg har for længe siden begyndt at agentere og commissionaire. Jeg er mere Agent, end jeg forlanger at være; men det er sku noget, som ikke hædrer mig, og endnu mindre giver mig Credit. Og har jeg ikke Udgivter nok? skaffer Du mig ikke daglig flere? skal jeg nu ovenikjøbet formere dem ved Rangskat? Hvad er til Tjeneste? Har jeg ikke alt gjort nok for Din Skyld?

Isidora. Og dog mindre, end Du lovede ved vor Forlovelse! Forsikkrede Du mig ikke helligt, at Du vilde sørge for min Familie, og har Du gjort det? Mine andre Sødskende ere døde, kun min Broders Skjæbne ligger mig paa Hjertet. Han tager i Morgen herfra, for at søge sin Lykke; har Du bidraget dertil? Det har smertet mig dybt, at den skal være et Værk af en Fremmed, og at Dine Omstændigheder, tvertimod mine Forventninger, ikke ere saaledes, at han kan takke Dig for den.

Mikkel. Og hvem er Skyld deri? Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Ikke jeg! Smigrede Du mig ikke ved vort Giftermaal med Rigdom? Har Du nogensinde før nu, underrettet mig om Din sande Stilling? I Sandhed! jeg har mere at bebreide Dig, end Du mig!

Mikkel. Du har Ret, og det gjør mig mere ondt, end om Du havde Uret!

Anden Scene. De Forrige. Ludvig.

Ludvig. Jeg kommer for at sige Dem Farvel.

Isidora. Hvor vil Du hen?

Ludvig. Begrave mig og min Kummer i Nestved. Jeg kan ikke holde ud at være her længer; thi jeg seer, at ogsaa Ane vender mig Ryggen. Var hun bleven tvungen, jeg skulde have befriet hende med mit Livs Fortabelse; men nu, ak — med Drøvelse maa jeg tilstaae, jeg fandt ikke een Retfærdig i Sodom. Men før jeg gaaer, er det min Pligt at bringe Dem min inderligste Taksigelse, ædle Mand!

Mikkel. Ah, hvad! De har intet at takke for —

Ludvig. De har, trods alle mine Bønner, ikke selv villet høste, hvad De har saaet for mig; — vel! jeg vil bruge det, saa vi begge skulle have Velsignelse deraf; men min Søster skal erkjende Deres Høimodighed.

Isidora (urolig). Hvilket? Hvad vil Du sige dermed?

Mikkel. Ah, Snik Snak!

Ludvig. Dermed vil jeg sige —

Mikkel. At De er en Nar!

Ludvig. Nei, at De er en Hædersmand. Det er Din Mand, Søster, som uden vort Vidende har sat mig i Vei med en Capital, som han havde bestemt til Dine Sødskendes Understøttelse.

Isidora (bestemmet). Hvorledes?

Ludvig. Han har forbudet mig at sige det, men sand Taknemmelighed er ikke stum.

Isidora (falder Mikkel om Halsen). Mand! ædle, fortræffelige Mand! hvor dybt beskjæmmer Du mig ikke? I dette Øieblik, da en eneste skuffet Forhaabning kan bringe Dig i den piinligste Stilling, sørger Du ved egen Opoffrelse for min Familie, og jeg skulde ikke ære Dig? o, hvad siger jeg? elske, elske Dig inderligt? Kan Du tilgive og forglemme?

Mikkel. Naa, naa, Dora! troer Du, at jeg ikke har bestemte Løvter, fordi jeg ikke har bestemte Priser.

Isidora. Men hvorfor har Du skjult denne ædle Handling for mig?

Mikkel. Fordi jeg frygtede, at Du vilde miskjende min Ordholdenhed paa en Tid, da vi selv trængte?

Isidora. Og Du beklagede Dig aldrig over mine Bebreidelser? Velan! jeg vil søge at gjengjælde Din Høimodighed! Skulde vore Kaar blive trange, da vil jeg lindre dem ved trofast Deeltagelse og Virksomhed; skulde vor Plan lykkes, blive de glimrende, da vil jeg gjøre dem varige ved Huuslighed.

Mikkel. Dora! min Modgang har skjænket mig et af de skjønneste Øieblikke i mit Liv.

Isidora. Og ingen Modgang skal igjen frarøve Dig det. Hidtil bandtes jeg kun til Dig ved Venskab og fælleds Interesse, dette Øieblik har erhvervet Dig mere, end alle Dine Opoffrelser: min inderlige Kjærlighed. (vil gaae.)

Mikkel. Og dog vil Du forlade mig.

Isidora. For at give mit Hjerte Luft i Taarer og tænke paa at gjøre vor Lykke varig! (gaaer.)

Mikkel. Hvilken Kone! (tager Ludvig om Skuldrene) Hvilken Kone, kjære Svoger! Prima Sort! superfiin fiin! De finder, min Sjel! ikke en Kone af det Mønster i Kjøbenhavn, og ægte — nu er hun prøvet — jeg staaer inde for at hun ikke falmer! Hvad er til Tjeneste? (følger efter hende.)

Tredie Scene. Ludvig (alene).

Saa tager jeg dog een Glæde med mig fra dette Huus! Troer jeg ikke at Vandet kommer mig i Øinene. Ak! Qvinde! Qvinde! Du er en Svale, der sværmer vidt fra Din Rede; men truer Ilden den, da vender Du tilbage for trofast at døe i Luerne. Ane! Ane! hvis Du kjendte min Smerte, maaskee ogsaa Du —

Fjerde Scene. Ludvig. Esperance.

Esperance. Ah, Tjenerinde, Hr. Thostrup! De søger Eensomheden? Ha! ha! ha! De er jo ogsaa en Elsker.

Ludvig. Af hvad, med Tilladelse?

Esperance. De er beskeden, De søger at skjule Deres Seier, men forgjæves: Pigens smægtende Øine have forkyndt den.

Ludvig. Jeg veed virkelig ikke hvor De vil hen med Deres smægtende Øine! Det er en mørk Tale, men jeg er et Fornuftvæsen, og jeg skal i Kjerlighed saavelsom i Handel udbede mig en reel Behandling.

Esperance. Og Ane er et fornuftigt Væsen, som har mere Verdenskundskab, end De.

Ludvig. Ane? Men forklar Dem.

Esperance. Hun vil ikke skjære over hvad hun kan løse. Hun vil vise sig eftergivende mod sine Forældre, for at de ikke ved Tvang skal holde hende fra at udføre sit Forsæt.

Ludvig. Og det er, Jomfrue Golz? tal!

Esperance. Har De fortjent det? Deres Naivitet før nærmede sig virkelig noget til Spot.

Ludvig. Men, bedste Jomfrue! tænk paa, at et elskende Hjerte —

Esperance. Velan! Hun har besluttet at blive Dem troe, og endnu i Aften hemmeligen at tage fra Byen med Dem.

Ludvig. Hvad siger De? Hun elsker mig altsaa?

Esperance. Rasende!

Ludvig. Men tage hemmeligen bort! — Det forstaaer sig, hendes Forældre har engang sagt, at hun skulde have sin egen Villie, og fordi de nu skifte Tanker —

Esperance. Saa kan De ikke skifte Kjerlighed!

Ludvig. Nei, det kan jeg paa ingen Maade! Men hvorledes har hun kunnet betroe sit Hjertes hemmeligste Følelse til Dem, som en Fremmed?

Esperance. Hun mødte Deeltagelse hos mig og Fiendskab hos sine egne. Hendes og min Interesse er desuden een. En ung Stedmoder er mig altfor farlig til at jeg ikke af alle Kræfter skulde understøtte hendes Planer.

Ludvig. Men jeg kan dog ikke —

Esperance. Jeg hører, min Broder kommer; lad os være alene, og kom tilbage om et Øieblik for at modtage et overtydende Beviis paa hendes Kjerlighed og min Oprigtighed.

Ludvig. Ak, Deres Ord ere mit Hjertes Manna. (gaaer.)

Femte Scene. Esperance. Joseph.

Esperance. Ha! ha! ha! hvad Du seer elegisk ud, Joseph! Ha! ha! ha! nu gik en ulykkelig Elsker sjæleglad, og her kommer en lykkelig, nedsjunken i Tungsind!

Joseph. Er jeg lykkelig?
Forsvunden er mit Haab, min Fred, min Roe!
Alt Skjæbnen strækker ud sin skarpe Kloe.

Esperance. Ah, hold dog op med Dine Jeremiader. Din Elskede er jo nu fri —

Joseph. Men fattig, og Papa tillader aldrig —

Esperance. Hvis min Plan faaer et lykkeligt Udfald, eier hun titusinde Rigsdaler.

Joseph. Du skjænker mig ved Gud Livet! Men hvad er Din Plan? —

Esperance. At hindre Fætteren i at give sig til den bestemte Tid, og Papa i at tage Prindsessen paa Vestergade.

Joseph. En glimrende Idee paa min Ære, men hvorledes vil Du udføre den?

Esperance. Bryd Dig ikke om det, tænk blot paa Følgerne: Papa bliver ved at være Enkemand, den hellige Hosekræmmer faaer Ane, Julie faaer titusinde Rigsdaler, Du faaer hende, og jeg snapper Mr. Faulkland fra hende og tager ham selv.

Joseph. Fra hende? og Du tager ham selv? Hvad vil det sige?

Esperance. Ha! ha! ha! Blinde, blinde Mandfolk! I see aldrig Graven, før I ligge i den! Har Du ikke lagt Mærke til Faulklands og Julies gjensidige Kjerlighed?

Joseph. Jeg har aldrig ahnet det med den mindste Tanke! Men siig mig dog, kjæreste gode Søster, hvad vil Du gjøre?

Esperance. Dele Parret mellem os! Denne Faulkland har Egenskaber — o! glimrende Egenskaber i egentligste Forstand.

Joseph. Ha! ha! ha! Du er genial! Ha! ha! ha! Det er vi begge! Men Du brillerer ved Forstand og jeg ved Phantasie! Du er en Minerva og jeg — en Apollo — Ha! ha! ha! Hør veed Du hvad, jeg vil gaae op i Salen og passe paa det gunstige Øieblik til at erklære mig, og saa vil jeg studere paa en original Maade at foredrage mine Følelser. Det Nye er et Element af Skjønheden,

siger den nyere franske Skole. — I Vers — nei det er for manieereret! Ah, jeg har det! Hun skal læse i mit Øie! Mine Følelser skal overvælde mig, min Kjerlighed skal ikke finde Ord. He! he! he! Hvad synes Du? Originalt? He! he! he! Det er en Tanke af Göthe:

Laß diesen Blick,
Laß diesen Händedrück Dir sagen
Was unaussprechlich ist.

Ikke sandt, lille Søster! jeg er et Originalgenie! Ha! ha! ha! (gaaer.)

Sjette Scene. Esperance.

Ah ha! her har vi det lille Tvistens Æble!

Syvende Scene. Esperance. Ane.

Ane (seer sig om og vil gaae). Jeg beder om Forladelse!

Esperance. Saa bliv dog, min sødeste Veninde! De søger sikkert Een, som jeg kan give Dem Underretning om. Arme Glut! man søger at holde Dem borte fra ham.

Ane. Hvem vil holde mig borte fra min Fætter? Hvem?

Esperance Naa jeg traf det dog! Ih hvem uden Deres Tante? Hun vil sikkre sin Datter den hele Arv, og berøve Dem Deres Fætters Kjærlighed.

Ane. Ih! Gud bevares! hvad siger De?

Esperance. Sandhed! Har De ikke seet med hvilken Snedighed hun har holdt Dem borte fra ham, og derimod søgt at lægge ham i Datterens Lænker, og hvem veed — Deres Fætter er letsindig, — maaskee vil det ogsaa lykkes hende.

Ane. Det er meget slet af min Tante. Hvorfor ogsaa mine Forældre blive borte; de kunde dog see paa min Fordeel.

Esperance. Hvem veed, om hun ikke ved List har hindret det! Det gjør mig ved Gud overordentlig ondt for Dem, min søde Pige! Jeg vil gjøre alt hvad der staaer i min Magt for at hjelpe Dem. Der falder mig noget ind: skriv en lille Seddel til Deres Fætter, hvori De beder ham at befrie Dem; jeg vil med Fornøielse give ham den og modtage hans Svar.

Ane. Men at skrive til et Mandfolk —

Esperance. Som er Deres Fætter — jo det er vist en stor Ulykke! Følg mit Raad og skriv: "Man lægger Hindringer i Veien for mit frie Valg, er jeg Dem virkelig kjær, da vil De frelse mig!" Hvad ondt er deri?

Ane. Det er sandt nok; men —

Esperance. Om en Time er det maaskee for sildigt.

Ane. Velan, jeg vil følge Deres Raad; thi ikke sandt, De vil ikke bedrage mig? (iler til Bordet og skriver.) Og nu Udskrivten —

Esperance. Holdt! De maa være forsigtig! En Udskrivt af Deres Haand kunde let røbe os. Forsegl det, saa skal jeg skrive den.

Ane. Men —

Esperance. Der kommer nogen; skynd Dem, at man ikke skal fatte Mistanke.

Ane. Jeg gaaer, jeg gaaer. (iler ud.)

Ottende Scene.

Esperance, (derpaa) Golz.

Esperance. Hurtig, en Adresse til den kjelne hellige Hyrde! (skriver) Til S. T. Hr. Thostrup! Ha! ha! ha! det er vist det første Kjerlighedsbrev der er skrevet til ham. (vil gaae ud.)

Golz (kommer). Sprangse! har Du ikke seet min lille Elskovsrose? hun har sig listet bort! Hvad er det Du der har?

Esperance (stikker Brevet til sig). Ah, en lille Damehemmelighed, som Papa ikke maa see.

Golz. Damehemmelighed! ah, laß mich doch mal sehen! Jeg holder meget af Damehemmeligheder! (vil tage Brevet) Laß sehen.

Esperance. Fy skamme Dem, Papa! De faaer det, ved Gud, ikke; jeg har givet mit Æresord paa det.

Golz. Ah was Æresord! Jeg har ogsaa givet mit Æresord paa ikke at røbe Hr. Belton, men har jeg ikke gjort mig til en Verbrecher aus Vaterliebe, hvorom kan Du da ikke ogsaa gjøre det — her mit den Geheimniß.

Esperance. Men Papa! jeg forsikkrer Dem til, jeg hviner —

Golz. Wenn Du vil compormetere Dig, meinetwegen, jeg vil aber see den Geheimniß. (river Brevet fra hende.) Aha, hvat seer jeg? Til Hr. Thostrup! Hvat har Du mit den Firlefanz at skaffe? (læser det) Gottes Wunder! von der klane Ane! — Sprangse! Sprangse! har jeg det om Dig fertjent? Du consskribere mod Din egen Fader!

Esperance. Deres Vrede var retfærdig, søde Papa! naar jeg ikke var overbeviist om, at den fjottede Tøs aldrig kan blive en Kone for Dem.

Golz. Aber doch skal den fjottede Tøs blive Moder for Dig obendrein, und Du, wenn Du gjør mig en saadan Spillop noch en mal, skal Du komme til at sørge ved min Død.

Esperance. Men sødeste, bedste Papa! det vil jeg gjøre alligevel.

Golz. Ah, Schmeicheley! Wenn Du aber gjør hvad jeg befaler, so skal Du blive fornøiet med mig.

Esperance. Jeg vil sandelig gjøre alt for at vinde Deres Kjerlighed baade her og hisset.

Golz. Charmant gesprochen! See her, jeg skriver en lille Seddel, hvori jeg beder hende om at være om lidt paa Hjørnet af Læderstræde og Amagertorv; der møder jeg hende og fører hende hjem; jeg skal nok snakke godt for hende, saa hun sig skal stille tilfreds. (skriver.) Aber den Name —

Esperance. O et Par Linier uden Navn er meer end nok.

Golz. Na, see her! Nu skynder jeg mig da og venter paa hende; det er koldt, nederdrægtigt koldt; die Liebe soll mir aber Feuer geben. Sey troe, Sprangse! oder Du faaer ikke en Skilling efter mig — sey troe, mein liebes, süßes Kindchen. (gaaer.)

Niende Scene. Esperance (alene).

Nei, nei Papa, vel kan jeg ikke lide den lille Fjante; men jeg har Samvittighed, og jeg vil ikke gjøre hende ulykkelig. Hvad Deres Trudsler angaaer — mine Kjertegn skal gjøre dem magtesløse. (gaaer mod Døren.)

Tiende Scene. Esperance. Ludvig.

Esperance. Ah, Hr. Thostrup! jeg vilde just søge Dem. Jeg gratulerer; Jomfrue Stolpe vil følge Dem til Verdens Ende.

Ludvig. Er det sandt! er det virkelig sandt! O! De er Duen, som kommer med et Olieblad i sit Næb.

Esperance. Hun beder, at De om lidt vil vente hende ved Hesten paa Kongens Nytorv.

Ludvig. Med Glæde! O med den inderligste Glæde. Ak, nu har jeg Snese Gange gaaet forbi den Hest, men aldrig har jeg ahnet, at den skulde forene mig med min Sjæls Elskede.

Esperance. De maa strax være færdig til at forlade Byen med hende.

Ludvig. Jeg er færdig! Jeg havde allerede før i min Fortvivlelse bestilt en Vogn paa Rullen, ak, paa den skal jeg nu rulle afsted med mit Livs Lyksalighed.

Esperance. Jeg hører hende komme! afsted! man maa ikke see Dem samlede.

Ludvig. Jeg flyver; jeg vil blot skrive et Brev til hendes Forældre, og som en redelig Mand underrette dem om alt. Ak! de tvinge selv vor uskyldige Kjerlighed til at bruge en List, som jeg afskyer i mit Hjerte. (gaaer.)

Esperance. Maaskee skaber jeg dog to Lykkelige; thi han passer dog langt bedre for hende, end Fætteren.

Ellevte Scene. Esperance. Ane.

Ane. Har De seet ham? Har De talt med ham? Hvad sagde han om Brevet?

Esperance. O! han blev rasende henrykt, og han vil strax bringe Dem i Sikkerhed mod alle Planer, naar De har Mod til at møde ham ved Hesten paa Kongens Nytorv, hvor han alt venter Dem.

Ane. Hvad? jeg skulde løbe ene paa Gaden efter et Mandfolk? Hvad tænker De paa?

Esperance. Deres Lykke. Gjør hvad De vil; men benytter De Dem ikke af Øieblikket, da vent ikke at Deres Fætter bliver Deres Mand. De kjender alt hans Utaalmodighed; lader De ham vente for længe, kommer han snart tilbage, opbragt over Deres Ligegyldighed, og jeg vædder hundrede mod ti, saa er han Julies Forlovede inden en halv Time.

Ane. Jeg vil det! jeg vil det! — Men er det ogsaa vist, at han vil møde mig?

Esperance. Vil De have det utvetydigste Beviis! Denne Seddel har han skrevet Dem til.

Ane. O lad mig see! Men deri staaer jo, at han vil være paa Hjørnet af —

Esperance (afbrydende). Men han betænkte siden, at der var saa mange Folk, og bad mig sige Dem dette mundtlig.

Ane. Men jeg synes, at denne Haand —

Esperance. Min Bedste! det er ved Gud slet ikke artigt, at De til Løn for at jeg bedrager min egen Fader, mistroer ethvert af mine Ord.

Ane. Nei, nei! jeg vil gaae! Men denne Dragt og alene —

Esperance. Lad mig see! — Det er et ypperligt Indfald; min Broders Plaid og Kasket hænger i Forværelset. — (iler ud.)

Ane. O, jeg skjælver af Angst! Om hun bedrog mig! (seer paa Seddelen) Denne Haand ligner slet ikke Fætters Afskrivt af Testamentet. (tager Afskrivten frem) Nei, jeg vil give mit Liv paa, at det er en anden. Gud! hvad har man for med mig? Der er hun alt! forsigtigt!

Esperance (med Josephs Plaid og Kaskjet). See her, min lille Engel! Dette vil beskytte Dem imod uforskammede Spradebasser —

Ane. Men —

Esperance (giver hende Plaid og Kasket paa). De er en lille Gaas, som fordærver alt ved Deres Frygtsomhed! En elskværdig lille Cavaleer! (kysser hende) nydelig, gudbommelig deilig. Og nu afsted, afsted, min Glut!

Ane (med Bestemthed og Betydning). Godt, jeg gaaer! Farvel og Himlen lønne Deres Opførsel mod mig! Farvel! (gaaer.)

Esperance (følger hende til Døren). Adieu, min lille søde Veninde! — Jeg har vundet Spillet! Ha! ha! ha! hvor hun vil blive forbauset, hvor hun vil skjænde, og

snart som en lykkelig Kone velsigne mig? den frygtelige Fiende er det ikke; nu vil jeg opsøge min undseelige Englænder og gjøre et afgjørende Angreb paa hans Hjerte. Jeg vil lade alle Miner springe og tvinge ham til at capitulere inden en Time! (gaaer.)

Tolvte Scene.

Ane (sniger sig forsigtigt ind).

Jeg gaaer ikke ud af Huset. Jeg er vis paa at hun vil bedrage mig, og at denne Seddel er fra et slet Menneske! (kaster den paa Gulvet.) Fy! jeg vil ikke røre ved den; jeg skammer mig ordentlig ved, at nogen tør tænke paa, at jeg er et Fruentimmer, som løber efter Mandfolk! fy! — Men hvor skal jeg hen? Mine Forældre ere ikke komne! Hvem skal jeg betroe mig til! Der kommer nogen! (lytter) Det er min Cousine! Hun seer saa god ud, men hun er min Medbeilerinde. — Hvad skal jeg gjøre?

Trettende Scene. Ane. Julie.

Ane (iler hende imode). For Guds Skyld, gode Cousine! hjelp mig, red mig!

Julie. Men hvad skal dette betyde? Hvorledes kommer De i denne Dragt?

Ane. Jomfrue Golz har givet mig den paa, for at jeg skulde møde Fætter Zacharias ved Hesten, og han vilde frelse mig ud af det Fangenskab, man her vil holde mig i.

Julie. Men for Himlens Skyld, hvad er alt det, De siger?

Ane. O! man har sikkert intet godt i Sinde med nogen af os! Kjære Cousine! vil De ikke skjule mig hos Dem, til mine Forældre komme?

Julie. Men gode Pige! jeg kan ikke indsee —

Ane. O jeg seer nok, at De holder ogsaa af ham og vil have mig bort og — o jeg arme ulykkelige Pige!

Julie. Jeg vil gjøre alt, for at overbevise Dem om, at De dømmer urigtigt om mig.

Ane (kysser hende). Du er dog en god Pige, min egen lille Cousine! det er ikke for Pengene jeg holder af ham — langtfra! Og for at vise Dig det, vil jeg ikke lade mig see af ham før efter Klokken tolv, naar Du bare vli love mig, at Du ikke vil tage ham.

Julie. Nei, det lover jeg Dig!

Ane. Saa lov mig ogsaa helligt, at Du vil skjule mig hos Dig, og ikke røbe hvor jeg er, før Klokken er slaaet tolv, saa faaer Du Din Part af Arven, og vi have nok alligevel.

Julie. Denne Opoffrelse —

Ane. Kjære Cousine! troer Du da jeg vil være rig, naar saadan en god Pige skulde være fattig? Nei, nu vil jeg have det saaledes — derved sætter jeg baade Fætters Troskab paa Prøve, og gjør Dig lykkelig. Lov mig det, lov mig det, hvis Du holder noget af mig.

Julie. Nu vel da, ja!

Ane (kysser hende). O Du rare Pige! Nu er jeg glad, nu veed jeg, Du vil ikke græde over min Lykke. Der kommer nogen — jeg løber og tænker paa Zacharias og den lyksalige Nytaarsdag, der rinder op for os imorgen.

(hun smutter ind i Julies Værelse, som denne lukker efter hende.)

Fjortende Scene. Julie. Faulkland.

Faulkland (som kommer i samme Oieblik, for bauset, ved sig selv). God dam! what have we here!

Julie (lukker Døren og tager Nøglen til sig). Ah, Hr. Faulkland! (neier for ham og vil gaae.)

Faulkland (spydigt). Jeg kommer til Uleilighed!

Julie. Aldeles ikke; jeg stod just i Begreb med at søge mine Forældre, og De vil tilgive, at jeg udfører mit Forsæt! (gaaer.)

Femtende Scene.

Faulkland, (strax efter) Esperance.

Faulkland. Death and life! what's that!

Esperance (fra Isidoras Værelse). Saa alene, Hr. Faulkland? Man burde dog holde en saa interessant Fremmed med Selskab.

Faulkland (med et Blik til Døren). Jeg har Selskab — very interessant Selskab, god dam!

Esperance (coquetterende). Ah, De behager at smigre! (sagte) Han kommer mig alt imøde! (høit) Jeg beklager meget, at jeg ikke kan tale Deres Modersmaal.

Faulkland (som før). Saa kan De jo tale Deres Fatersmaal!

Esperance. Jeg lykønsker mig til at De forstaaer det! Har De lært det i England?

Faulkland. Nei, af de hollandske Jøder!

Esperance (sagte). Impertinent! men det er en Englænder. (høit) Jeg meente det danske Sprog.

Faulkland. And jeg meent your Faters damned Jargon! (sagte) The devil take your rattle!

Esperance (sagte). Bliv Du, jeg skal nok tæmme Dig. (coquetterende) Jeg vilde ret finde Glæde i Deres Underholdning; England har saa meget Interessant!

Faulkland (ærgerlig). Yes, yes! Jøder

and pickpockets, Porter and Beef, all very interessant! (sagte) I will have an explication.

Esperance. Og alle Englænderes Selskab er mig meget behageligt.

Faulkland (opfarende). But! Deres Selskab er ikke al Englænder meget behageligt! (sagte) I will go and have explication or revenge! (høit) I kiss your hand, smuk Miß! (gaaer.)

Sextende Scene. Esperance (alene).

Hvilken Impertinence! Men jeg skal hævne mig! Kan jeg ikke erobre Deres Hjerte, saa skal jeg frarøve Dem Jomfrue Julies, min belevne Mester God dam! (gaaer.)

Syttende Scene. Esperance. Isidora.

Isidora (meget hurtigt). Bedste Veninde! jeg hører min Svoger og hans Kone komme op ad Trappen. Det afgjørende Dieblik nærmer sig? Hvor er Ane?

Esperance. Paa Veien hjem til sine Forældre.

Isidora. Hvad om de har mødt hende —

Esperance. Frygt ikke; de hverken har eller vil møde hende.

Isidora. Jeg forstaaer Dem ikke! De har dog erindret vor Aftale, at De ikke maatte udsætte hende for mindste Ubehagelighed?

Esperance. Vær De ganske rolig. Men jeg hører Jernkræmmeren! Jeg iler til Balsalen. (gaaer.)

Attende Scene.

Isidora. Jesper. Trine. Mikkel.

Mikkel. Vær saa god, at trine herind!

Jesper. God Aften i Stuen! See her har De mig og Moer, Madam Svigerinde!

Trine (neier dybt). Tjenerinde, Svigerinde! tag ikke ilde op at vi ere saa dristige!

Mikkel. O, det er os overmaade kjært og —

Isidora. Velkommen, Hr. Svoger! velkommen, kjære Svigerinde! (sagte) Hvorledes vil det ende?

Jesper. Naa, hvad siger Ane for godt?

Trine. Fætter Zacharias har dog talt med hende?

Isidora. Ja naturligviis — jo han har talt med hende.

Nittende Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. Her er Contracten! der mangler ikke andet, end Pigens Underskrivt, saa er hun og Pengene mine! God Aften, Svigerpapa! Jeg har talt med Glutten! hun er en Engel, vi ere enige! Er jeg ikke en fix Fyr, som kan blive forelsket og elsket i en Ruf? Hvor er min lille Cousine! hun maa strax underskrive Contracten.

Jesper. Hvis Madam Svigerinde vilde være saa god, at lade hende trine herned.

Zacharias. Behøves ikke! jeg selv vil have den Glæde at hente hende. Jeg er her strax igjen for at knytte et Baand, som (med et Blik til Mikkel og Isidora) vist vil være alle Tilstedeværende yderst behageligt! (iler ud.)

Tyvende Scene.

Isidora. Jesper. Trine. Mikkel.

Trine. Naa, saa er da endeligen Tiden kommen, da vi skal see Frugten af alt det, vi har kostet paa den velsignede Glut!

Jesper. Da er det dog ikke at græde over, veed jeg.

Trine. Du har ret et Jernkræmmerhjerte! der er ikke faderlig Følelse i Dig for en Pibe Tobak!

Mikkel (sagte til sin Kone). Ak, jeg arme Mand, nu er Comedien til Ende!

Isidora (sagte). Men Tragedien begynder! Hun er her ikke i Huset.

Mikkel (sagte). Virkelig?

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Zacharias.

Zacharias. Død og al Ulykke! Hun er borte! hun er borte!

Alle. Borte?

Zacharias (til Mikkel og Isidora). Og det er Deres Værk, fordi De vil have Fingre i Arven! Hvor er hun? tal!

Isidora. Troer De, at vi have bortført hende? Vi staae ligesaa forundrede, som De.

Jesper. Veed Du hvad, Broder! hvis de Finter ere af Dit Fabrik, saa er Du, Kronedød, høflig talt, en Æsel!

Mikkel. Du er nærgaaende, Broder! Hvad er til Tjeneste?

Jesper. Jeg er Pigens Fader, og hvis Du byder Din Familie til Dine Baller og Assemblixer for at stjæle Deres Børn —

Trine. Ak, mit arme Barn! mit arme Barn!

Jesper. Ja nu har Du faaet noget at tude for.

Zacharias (gaaer hæftig frem og tilbage). Hvor skal vi finde hende? Hvor skal vi komme paa Spoer? (seer Brevet) Hvad er det! Ho! ho! Lys i Mørket maaskee! Det er til hende, saa sandt jeg lever. (læser) Kjerlighed og Frihed venter Dem paa Hjørnet af Læderstræde og Amagertorv! — Herlige Historier! fortræffelige Intriguer! Hvem er denne Mosjø Kjerlighed og Frihed! Kjender nogen hans Haand?

Mikkel (seer paa Brevet). Hvad for noget! Det er Hr. Golz's!
Alle. Hvad?
Jesper (til sin Kone). Der har vi Fordelen af hans Næring, Madam! Hvad synes Du?
Zacharias. Jeg flyver strax hen til ham, og, hvis han ikke strax udleverer mig min Brud — saa strangulerer jeg ham!

To og tyvende Scene.

De Forrige. Julie.

Julie (til Jesper). Hr. Onkel! i dette Øieblik bragte en Dreng denne Billet til Dem.
Jesper. Til mig? Aa, vil De ikke være saa god at læse den, Hr. Zacharias! jeg kan ikke godt læse anden Skrivt, end min egen!
Zacharias (læser). "Ane har kastet sig i mine Arme, for ikke at blive forhandlet til sin Fætter. Hun har skjænket mig sin Kjerlighed, jeg vil ikke nægte hende min Beskyttelse. Deres lydige Søn Ludvig Thostrup."
Alle. Hvad for noget?
Jesper. Det er jo nye Historier! Der greb jeg Dig, Broerlille! Du vil berige Din Svoger med mine Penge og Dig med Din Brodersøns; men det skal jeg Kronedød sætte en Pind for!
Mikkel. Jeg kan ikke begribe et Ord af den hele Sag!
Isidora (sagte). Det maa være en List af Esperance for at berøve Zacharias alt Haab.
Jesper. Jeg kan lade Dig vide, min gode Mikkel! at jeg skal søge Fyren op, og —
Mikkel (stærkt). Men jeg siger —
Jesper (stærkere). Og jeg siger, Du er en Nar, som for at føie Din Kone, har kastet Dine egne Penge ud af Vinduet, og nu vil Du plyndre andre for Deres; men jeg siger Dig —

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Esperance. Joseph.

Joseph. Mine Herrer og Damer! Ballet begynder! Tør jeg som Balinspecteur invitere Dem til en Française?
Mikkel. Men siig mig, Deres Hr. Fader har skrevet —
Esperance. O lad ham skrive, Hr. Stolpe! og tænk paa at Gjæsterne vente Dem med Utaalmodighed.
Mikkel (byder sin Kone Armen). Naa saa kom, Dora! og lad os dandse Française. (sagte) Ak Gott! ak Gott! jeg har langt større Anlæg til Kehrausen.
Isidora. Mine Herrer og Damer! jeg haaber De følger os! Hr. Svoger! slaae Dem til Rolighed! Det Hele maa være en Misforstaaelse, som vi ligesaameget ønskede opklaret, som De; men vor længere Udeblivelse vilde give Anledning til Formodninger, som maaskee vare værre end Virkeligheden.
Jesper. Vær saa god og dands man væk! Jeg gaaer for at søge Jomfruetyven op. —
Trine. Men hvor skal jeg gaae hen, jeg arme Kone?
Jesper. Bliv Du hvor Du er og hop og spring, saa flæber Du dog ikke saalænge; jeg skal nok finde Krabaten alene. (gaaer.)
Isidora (sagte til Julie). Viis os nu, at Du vil holde Dit Løvte. (sagte til sin Mand) Nu vil alt sikkert faae det heldigste Udfald. (høit) Vær munter, kjæreste Svigerinde; jeg giver Dem mit Ord paa, De har intet at frygte.
Trine. Ja, ja! jeg stoler paa Dem, endskjøndt jeg slet ikke kan begribe — he! he! he! det er saamæn mange Aar siden, jeg var paa Bal; — naar jeg bare var vis paa, at Barnet ikke var kommet noget til, saa gad jeg nok traadt en lille Menuet — men De siger jo, det har ingen Fare! Jeg holder forskrækkelig meget af at dandse; men i Aften — ak vor Herre holde sin Haand over min Stakkels Glut! — Dandser De endnu den: Skaberen skued den nyskabte Klode? — det var en pæn Dands i min Ungdom — men nu — ak ja! ak ja! —
(gaaer ud med Isidora, Mikkel, Esperance og Joseph.)

Fire og tyvende Scene.

Zacharias. Julie.

Julie. Det gjør mig meget ondt, Hr. Fætter! at jeg er den uskyldige Aarsag til, at De taber noget af Arven!
Zacharias. Aa hvad Arven! nu tænker jeg kun paa Anes Troløshed. O den Slange, hvor hun har ført mig bag Lyset.
Julie. Hun er rigtig nok Skyld i, at De istedet for 30,000 Rbdlr. kun faaer 10,000 Rbdlr.
Zacharias. O Pokker i Vold med de 30,000 og de 10,000 med! Hvad skal jeg nu gjøre med dem? givte mig gjør jeg dog ikke — nei, aldrig, aldrig; thi kunde Uskyldighedens udtrykte Billede bedrage, hvor skal jeg da finde Oprigtighed? O, jeg elskede hende saa inderligt!
Julie. Er det virkelig Deres Alvor?
Zacharias. Mit ramme Alvor, saasandt jeg er ærlig. Nu føler jeg først, hvor kjær hun var mig, og at jeg aldrig kan glemme vort korte Bekjendtskab.
Julie. Saa trøst Dem; hun er fuld-

kommen fri, De vil see hende i Morgen og finde hende Deres Kjerlighed værdig.

Zacharias (glædedrukken). Hvad siger De, Cousine? Hvor er hun, hvor skal jeg finde hende?

Julie. Jeg tør ikke sige mere, end hvad jeg alt har sagt; men jeg sværger Dem til at det er Sandhed.

Zacharias (som før). Victoria! Victoria! Fanden i Vold med Arven, naar De blot skaffer mig Pigen! Allerbedste Cousine! hvorledes skal jeg takke Dem — hvorledes — (man hører Musik langt borte) Ha! ha! ha! hører De Françaisen? Glæden kalder! Kom, min lille elskværdige Cousine! nu vil jeg dandse alle Sorger bort med det gamle Aar — og fra i Morgen kun leve for Kjerlighed! Venskab og Glæde! O hvilken Nytaarsdag der venter mig! (slynger Armen om hende og iler ud.)

Femte Act. (Samme Værelse.)

Første Scene.

Mikkel og Isidora (komme ind).

Isidora. Har jeg seiret, min Hr. Gemal?

Mikkel. Det synes saaledes!

Isidora. Synes? Det er! Han har dandset med hende, hvisket til hende, ikke beskjæftiget sig med nogen anden, og det synes kun? Det er vist, siger jeg.

Mikkel. Gid Du sagde sandt! det var dog en Trøst, midt i al min Urolighed.

Isidora. Og hvad har Du nu at være urolig for.

Mikkel. Naar min Broder kommer tilbage — Du kjender ikke den Jernkræmmersjel! Han er istand til at prostituere mig for alle mine Gjæster. Hvad er til Tjeneste?

Isidora. Kan Du nægte, at Konerne beherske Mændene?

Mikkel. Gid jeg kunde!

Isidora. O Du Daare! Du ønsker Din egen Ulykke! Hans Kone har dandset det Halve af Sorgen bort; jeg har arrangeret en Menuet, en Riel og hvad alle disse barbariske Dandse hedde, blot for hende; jeg har fortryllet hende, og hun vil fortrylle ham.

Mikkel. Jo vist! Du slutter fra Østergade til Vestergade; men Du tager feil; Fortryllelse har ingen Magt over et Jernkræmmerhjerte. Dette Aar vil ende med en svær Orkan.

Isidora. Det næstes Medbør vil holde Dig skadesløs! Men mon man ikke savner os, vi maae gaae op i Balsalen, for ikke at vække Gjæsternes Opmærksomhed.

Mikkel. Gid Fanden havde baade Balsal og Gjæster, og jeg Pengene! Hvad er til Tjeneste? (de gaae.)

Anden Scene.

Julie (lister sig forsigtigt ind).

Min Stakkels Cousine! Tiden falder hende vist lang! O, hvor det smerter mig, at jeg skal benytte mig af hendes troskyldige Godhed og modtage et saa stort Offer; men jeg maa, for at frelse min arme Fader! (hun har stukket Nøglen i Døren.)

Tredie Scene. Julie. Joseph.

Joseph (som sagte har listet sig bag efter hende, griber i dette Øieblik hendes Haand og knæler for hende). Jordiske Engel!

Julie. Gud! hvad vil De her?

Joseph. Uskylds fortryllende Ideal! skue igjennem mit Øie mit Hjertes stille Længsler og brændende Ønsker! (seer smægtende paa hende.)

Julie. Min Herre! Deres Spøg er meget utidigt!

Joseph. Spøg? Grusomme! De kalder de helligste Følelsers stumme Sprog for Spøg.

Julie. Mit Ubekjendtskab med stumme Sprog maa undskylde mig. Jeg beder Dem, forlad mig!

Joseph. Nei, Du hulde Gestalt! jeg forlader Dig ikke; jeg vil ligge bunden for Dine Fødder, indtil et sødt Ja af Dine Læber skjænker mig Livet og Din Kjerlighed.

Julie. Deres helligste Følelser ere meget uforskammede. Jeg befaler Dem at forlade mig.

Joseph. Befal mig at døe for Dig, Du Lysets Aand i jordisk Draperie; men lad mig segne for Dit Aasyn.

Julie. Er De vanvittig?

Joseph. Er det Vanvid at elske Dig? Bønhør mig, himmelske Væsen —

Julie (vil gaae). Mine Forældre skal beskytte mig imod Deres Uartighed.

Joseph (holder paa hende). Vend ikke Dit Øie bort i Vrede —

Julie. Saa slip mig dog! (river sin Haand løs og iler ud.)

Fjerde Scene. Joseph. Zacharias.

Zacharias (støder paa Joseph, som vil følge hende). Hvorhen? hvorhen, Høistærede?

Joseph. Tilgiv, tilgiv, bedste Herre! jeg er strax tilbage til Deres Tjeneste. (vil gaae.)

Zacharias. Et Øieblik! Jeg kommer for at søge om min Cousine, og møder hende flygtende for Dem. Hvad skal det betyde, om jeg maa spørge?

Joseph. Det maa jeg selv spørge!

(spydig) Formodentlig sætter hun mere Priis paa en riig, end paa en oprigtig Elsker.

Zacharias. Elsker? Saa De er en Elsker! Ha! ha! ha! og en oprigtig Elsker? ha! ha! ha!

Joseph (haanligt). Det er mere end De er, min lattermilde Herre!

Zacharias. Og hvad Beviis har De for det, min smægtende Ditto?

Joseph. Deres Cousine Ane — Behøver jeg at sige mere?

Zacharias. Min Cousine Ane? Ha! ha! ha!

Joseph. De elskede hende, vilde give Dem med hende, og nu da man ved List har skaffet hende tilside, nu elsker De Julie, nu vil De give Dem med Julie — jo det er charmant Oprigtighed! fy!

Zacharias. Skaffet tilside? Hvad mener De med det?

Joseph. Ah, vil man see, hvor eenfoldig? De ahner det ikke — Ei, ei!

Zacharias. Nei for en Ulykke! jeg ahner ikke det mindste. Julie har sagt, at jeg kan være ganske rolig.

Joseph. Julie? Ha! ha! ha! De er paa min Ære naiv — Julie? Ha! ha! ha! — det er jo hendes egen Fordeel, at — Ha! ha! ha! hvor man vil lee Dem ud i Morgen, naar De enten har taget Julie eller skjænket hende titusinde Rigsdaler — Ha! ha! ha!

Zacharias. De er en uforskammet Grinebider, min Ven!

Joseph. En Grinebider? det siger De, min Ven!

Zacharias. Ja, det siger jeg, min Ven! og jeg skal tugte Dem og enhver, som vover at lee mig ud.

Joseph. Fortræffelige unge Mand! ikke saa hidsig! Sælg Deres martialske Mod og kjøb Klogskab, ellers kommer De paa min Ære til at udfordre den hele Bye i Morgen! Ha! ha! ha! O sancta simplicitas! Ha! ha! ha! (gaaer.)

Femte Scene. Zacharias (alene).

Hvis han skulde have Ret! Hvis det var en anlagt Plan, for at narre mig fra Brud og Arv — saa havde jeg smukt holdt Lyset. Men det er ikke muligt. Julie er Uskyldigheden selv, hun kan ikke være nedrig — nei! nei! det er umuligt!

Sjette Scene. Zacharias. Belton.

Belton. Sir, jeg kommer for at begjær en explication, en Forklaring.

Zacharias. Hvorover, Sir?

Belton. De har Dem engang erklæret for Miss Ane, and jeg seer nu that you pay your respect til Miss Julie — hvad skal det betyde!

Zacharias. Jeg troer det er nok, naar jeg selv veed, hvad det skal betyde.

Belton. Jeg vil ogsaa vide, hvad det skal betyde.

Zacharias. Vil? Hvis De bilder Dem ind, at et engelsk Vil er kraftigere, end et dansk, saa tager De feil, Sir!

Belton (opfarende). Sir! (roligen) De dandser med Julie, De har secrets med hende and everybody troer, at De vil forlov Dem med hende i Aften.

Zacharias. Jeg dandser med Julie, jeg har secrets med hende; men everybody skal see, at jeg i Morgen forlover mig med Ane.

Belton (med undertrykt Harme). De er meget lystig, Sir! Ha! ha! ha!

Zacharias. Hvis De ikke har noget derimod, Sir! Ha! ha! ha!

Belton. God dam! you are a fool with a witness, Sir!

Zacharias. Hvad behager! Tal, saa jeg kan forstaae Dem, Sir! og jeg vil kræve Dem til Regnskab for hvert Bogstav!

Belton. See paa den Dør, Sir!

Zacharias. Og hvad skal jeg see paa den, Sir?

Belton. Ikke saa fremmed! Jeg kom ud af den Dør, da De kom ind af den.

Zacharias. Hvad vil De sige med det?

Belton. At jeg veed, De elsker Miss Julie!

Zacharias. De tager feil! Jeg har aldrig traadt ind af den Dør, og jeg elsker Ane.

Belton. So? And dog lader De hende blive i Mester Golz, sin Huus?

Zacharias. Hvad for noget? Hvem har sagt, at hun er der? hvoraf veed De det?

Belton. Han har mig selv sagt, hun var var hans Brut, and —

Zacharias (gaaer hæftig frem og tilbage). For Fanden! skulde jeg virkelig være narret? Brevet — den unge Lapses Spot — Skulde hun være der?

Belton. Hun er der! hun er der! But say nu ogsaa: var det ikk Dem som gik ind?

Zacharias. Nei! nei! i Djævels Skind og Been!

Belton. Zounds! saa var det en anden! and hvem? I will see — (gaaer mod Døren) No! I am an Englishman! I will take leave and — O, women! women! I shall grow mad! (gaaer.)

Syvende Scene. Zacharias (alene).

Jeg begynder at fatte Mistanke — Tante er listig nok til at forføre Uskyldigheden selv; han er forsvunden af Balsalen; ingen veed hvor han er — O jeg

Daare! Men, jeg skal hævne mig! (seer paa Uhret) Klokken er over halv tolv! Jeg iler strax hjem til den gamle Synder, jeg tvinger ham til at udlevere Pigen, og vender tilbage med hende i Triumph for at ønske det hele Complot et glædeligt Nytaar og fornøie mig over deres lange Ansigter.

(gaaer, men støder paa Ludvig, som kommer i Reisedragt.)

Ottende Scene. Zacharias. Ludvig.

Zacharias. Ei! ei! vor Ven i Reiseklæder? Maaskee er det alligevel Dem, som har gjort den smukke Streg! Tal, hvor har De min Cousine?

Ludvig (rystende af Kulde). Det maa De selv bedst vide, gode Herre! det er uden tvivl Dem, som har faaet denne mosaiske Sminkekrukke til at lokke mig til at spadsere ved Hesten i den klingende Frost, til Spot og Skam for Vægter og Skildvagt og alle fornuftige Folk; men De kan troe —

Zacharias. Jomfrue Golz? — Det er klart; Golz og ingen anden har ført hende bort; men han skal give Slip paa hende eller Livet inden ti Minuter! (gaaer.)

Niende Scene. Ludvig (alene).

Hu! hu! hu! det er en glubende Kulde! Er der noget, som kan fordrive Kjerlighed, saa maa det være haard Vinter! Jeg er reent forvandlet! Jeg er tilmode, som Een, der har irret om efter en Lygtemand og paa engang bliver siddende i en Vandpøs! Men skulde Golz have faaet Kløer i den arme Pige? Ak, Israel, Israel! skulde Du have ranet mit Liggendefæe? Der kommer nogen op ad Trappen, og jeg staaer her i den skrækkeligste Situation! —

(bliver staaende i en Krog.)

Tiende Scene. Ludvig. Golz.

Golz (i Pelsfrakke). Ach weh mir! weh mir! I bin ganz Eis, durch und durch! Ne, det er doch gar zu kalt til Elskovseventir! Og saa har jeg ventet forgjæves! Ah, den slette Datter jeg har! hun har hende dog spillet i Hænderne paa den unge Mosjø! (vender sig om) Aber der staaer han jo als han lever! Jeg maa ham dog mal utspienere. Schön guten Abend, lieber Freund!

Ludvig. Guten Abend! (sagte) Han vil gjøre mig troskyldig med Snak; ja kom Du kun!

Golz. Det er en garstig Kulde i Aften.

Ludvig. Nei, det er ikke! Naturen er aldrig garstig; den følger Love; men der gives mange garstige Mennesker, som overtræde dem; maa jeg sige Dem det, Hr. Golz?

Golz. Ja wohl, det maa De nok sige mig; hvorom nicht? Aperpos! De har bestimmt været ude at kigge Stjerner med en lille Pige! Ho! ho! ho!

Ludvig. Jeg frabeder mig ethvert Udtryk, som kan kaste en Skygge paa min Moralitet.

Golz. Ei bewahre! De vil sige alle Ting til mig, og jeg maa slets ikke sige noget til Dem!

Ludvig. For at skjule Deres Skalkhed, kommer De, som en Ulv i Faareklæder; men vogt Dig, Israel! Dine Synders Maal er fuldt.

Golz. Hvad har De med mine Synder at bestille, unge Herre! De skal slet ikke bryde Dem om min Eiendom. Jeg seer nok, hvad De har im Sinne: De vil gjøre Spektakel, for at jeg ikke skal troe, De har Pigen; men jeg veed, De staaer i Forstaaelse med min slette Datter.

Ludvig (hæftig). Hvad? De vover at berøre min Ære?

Golz. Bewahre, lieber Freund! jeg vil ikke røre ved Deresses Ære!

Ludvig. Jeg taaler meget; men min Ære er min eneste Rigdom, og den, som frastjæler mig den, er —

Golz. En Æretyv, forstaaer sig, en Schlingel, en Wicht, alles was Sie nur selbst wollen.

Jesper (udenfor). Lad min Kone komme ned, og det strax!

Golz. Ak, Gott! der er den Vater. Jeg vil ikke træde ham for Øinene — aber hvor skal jeg gaae hen? Ah, her er den Dør offen! Lieber Freund! sagen Sie nichts, sagen Sie nichts und ich werde Ihnen vergelten. —

(gaaer ind i Isidoras Værelse.)

Ellevte Scene. Ludvig. Jesper.

Jesper (i det han kommer). Jomfruetyven er ikke at finde; men jeg skal sætte hele Politiet paa Benene, og (seer Ludvig og griber ham i Brystet) Ah ha! her har vi jo, Kronedød! Manden. Hvor er min Datter?

Ludvig. Bedste Hr. Svigerfader! jeg har —

Jesper. Ført hende bort; men jeg skal ryste Dem Sjælen ud af Livet, hvis De ikke paa Øieblikket giver hende tilbage.

Ludvig. Av, av! hun kom jo ikke.

Jesper. Traf jeg Dem der, Mosjø Heldøre? Saa De har dog ventet hende. Nu ingen Udflugter; hun er borte, hun er kommen, De har hende, derfor paa Øieblikket bekjend: hvor er hun?

Ludvig. Det veed jeg ikke.

Tolvte Scene. De Forrige. Trine.

Trine. Naa Fatter! fik Du Glutten?

Jesper. Nei; men jeg har Tyven. Hvor er hun, siger jeg?

Ludvig. Jeg sværger Dem til, jeg veed det ikke.

Jesper. De vil ikke sige det? Godt! det skal ikke gaae saaledes af! Hvis De troer, at Politiet taaler De stjæler honette Folks Børn, saa tager De feil.

Ludvig. Men jeg kan sige Dem —

Jesper. Hvad kan De sige? At De er en Nar, en Heldøre, en Jomfruetyv, som jeg ikke vil spilde et Ord paa! Nei, Politiet — det skal snakke med Dem.

Ludvig. Men jeg siger jo, at jeg veed —

Trine. Mit arme Barn! Jo, De skal komme til at blæse i Bøssen.

Ludvig. Men hvorfor hører De ikke, hvad jeg siger? Jeg er uskyldig; men jeg veed —

Jesper. Tie stille! Jeg gider ikke hørt et Ord mere! Kom her, Moer! jeg vil gaae op og sige min Broder i al Mindelighed, at han er en Slyngel.

Trine. Men tænk paa Selskabet; det skal nu strax tilbords.

Jesper. Jeg giver Selskabet en god Dag; jeg staaer ikke i Labeet til nogen af dem. (Trine og Jesper gaae.)

Trettende Scene. Ludvig (alene).

Faderkjerlighed har bestemt gjort ham forrykt! Han er istand til at prostituere mig for hele Selskabet! Ak, ulykkelige Kjerlighed! hvorhen har Du ført mig! Gid jeg var vel ude af Huset; men om han møder mig paa Trappen? Hvor skal jeg flye hen for Tvedragten? — Holdt! jeg har det! Jeg vil skjule mig i en Krog i Julies Værelse, til Stormen har lagt sig, og saa vandre til Ørkenen for at begræde min haabløse Kjerlighed! (gaaer ind i Julies Værelse)

Fjortende Scene.

Ane (springer ud af Cabinettet og lukker Døren, hvorved hun taber Kastetten uden for den).

Hvad skal jeg gjøre? Hvem var det?

Ludvig (indenfor). Hvem var det?

Ane. Ludvig?! Jeg tør ikke gaae tilbage; han vilde bringe hele Huset i Oprør. Der kommer nogen! Hvor skal jeg hen, og i denne Narredragt? bort med den; den nytter mig ikke mere! (kaster den hen mod Isidoras Dør, og faaer derved Øie paa den.) Hurtigt! jeg vil springe herind, og sidde saa stille som en Muus til Klokken er slagen tolv. (gaaer ind.)

Femtende Scene.

Esperance, (strax efter) Golz.

Esperance (kommer). Mon min Hr. Papas Elskovsflamme ikke skulde være blæst ud endnu af denne Vinteraftens Slud? Han er intetsteds at see.

Golz (med halv Stemme). Sprangse! Sprangse!

Esperance. Papa?! Men hvad bestiller De her?

Golz. Jeg er forskrækket, forskrækkelig forskrækket! Ah, hvad har Du gjort, Du slemme Barn!

Esperance. Er det Takken fordi jeg har føiet Dem, gode lille Papa?

Golz. Føiet mig? ja vist har Du føiet mig — ladet mig staae som et Postement paa Amagertorv og fryse — o, hvor jeg er frossen!

Esperance. Men hvorledes kommer De ud af dette Værelse?

Golz. Wundersam, ach! wundersam! Jeg var krebet derind, und saa kommer der een for at skjule sig og — (seer sig om og faaer Øie paa Plaiden) Ach, meinem Leben! det er Joseph!

Esperance (afsides). Josephs Plaid kan det ikke være; men hvis da? Skulde Madame Stolpe — ha! ha! ha! nei, det er dog alt for galt.

Golz. O weh! o weh! jeg troer der kommer nogen igjen.

Esperance. Ha! ha! ha! Det maa jeg vide! Herfra kan jeg høre alt, uden at blive seet. Ha! ha! ha! den dydige Madame Stolpe! (springer ind i Julies Værelse.)

Sextende Scene. Golz (alene).

Sprangse! lad mig komme ind med! Hun har lukket Døren! Sprangse! liebes Kind! jeg gjør Dig arveløs, wenn Du ikke lukker op! (løber til den anden Dør) Han har ogsaa lukket. Joseph! mach auf, min Førstefødte! Din Papa beer Dig. — Ak, Gott! ak, Gott! jeg staaer her als der König Lear paa Theatren, mine to Børn vil ikke laane mig Huus! Ak jeg arme forladte Fader! (midt paa Gulvet) Luk op, een af Jer, eller jeg forbander Jer begge to! Nu er der en ved Døren!

Syttende Scene. Golz. Zacharias.

Zacharias. Det er vel, jeg træffer Dem. Jeg har været hjemme hos Dem.

Golz (forlegen). Ei! ei! Megen Ære! Und hvad har De at befale?

Zacharias. At De strax udleverer min Cousine.

Golz. Udleverer? hvorfra skal jeg hende udlevere?

Zacharias. Fra det Sted, De har skjult hende.

Golz. Um aller Welt, lieber, guter, süßer Freund!

Zacharias. Ingen Smigrerier! Det er snart Nytaar — Pigen, Pigen, eller —

Golz. De seer jo nok, jeg har ingen Pige hos mig.

Zacharias. Hos Dem eller ikke hos Dem; De følger mig strax hen til det Sted, hvor hun er.

Golz. Aber jeg veed jo ikke hvor hun er.

Zacharias. Gjør mig ikke rasende, siger jeg Dem.

Golz. Und jeg siger, gjør mig ingen Fortred! Jeg skriver wahrhaftig om Hjelp —

Zacharias (griber ham i Brystet). En Lyd, og Du er Dødsens!

Golz (med dæmpet Stemme). Ak, rare unge Herre! lad Dem rere, gjør mig ingen Fortred.

Zacharias. Saa tal, tal!

Golz. Hvad skal jeg tale? Jeg vil tale, alt hvad De vil have, befal, befal!

Zacharias (stærkt). De skal sige, hvor hun er.

Golz (knæler). So wahr ich ein sterblicher Mensch bin, jeg veed det ikke!

Zacharias (støder ham fra sig). Slyngel!

Golz. Hjelp en overfalden Mand! Hjelp! Hjelp!

Attende Scene.

De Forrige. Mikkel. Jesper. Trine.

Mikkel. Hvad er der? Hvilket Spectakel! hvilken Scandal! hvad er der?

Golz (tager fat i Mikkel). Jeg bliver overfaldet i Deresses Huus! Den unge Herre har lagt Haand paa mig, og sagt mig Ubeqvemmelighedsord —

Zacharias (paa samme Tid, tager fat paa Jesper). Deres Broder har af Egennytte spillet Deres Datter i Hænderne paa ham, og han vil ikke sige hvor hun er.

Jesper. De tager feil! Ludvig har selv tilstaaet for mig, at han har ventet paa hende.

Trine. Ja, min Mand har dundret for hans Øren.

Zacharias. Men Pigen? Her er Contracten — men Pigen, Pigen, hvor har De hende?

Jesper. Ja, det veed jeg ikke.

Zacharias. Saa maa jeg tale med Julie; hun alene kan redde mig ud af denne Forlegenhed; (eer paa Uhret) Død og Plage! den mangler kun ti Minuter. (vil ud.)

Jesper (holder paa ham). Saa nu sadler De om? De er rigtig en suffisant Fyr.

Zacharias (river sig løs). Slip mig, siger jeg; jeg maa strax tale med hende. (gaaer.)

Jesper. Vil Du see, Moer! nu faae de dog deres Krig frem! O min stakkels Datter! Men jeg skal ogsaa fortælle det hele Selskab hvad han er for en Kegle —

Trine. Ak Fatter! Fatter! lad os gaae ud og søge om hende, og ikke gjøre mere Spectakel den Gang.

Jesper. Jeg vil først vise dem, at en Jernkræmmer fra Vestergade tør see alle Luksushandlere paa Østergade under Øine. (gaaer med Konen.)

Golz. Hvad vil der blive af! Jeg vil værenevig salvere mig! Jeg vil hente min Børn, og see til, at jeg slipper ud af Huset. Ak, weh! ak, weh! wenn man skal sin Liv sætte til, for at faae en Kone, hvad Ferneielse skal man saa have, naar man har hende? (gaaer.)

Nittende Scene. Mikkel (alene).

O, jeg arme Mand! jeg har bedt Selskab, for at faae Vidner til min Prostitution! Hvad er til Tjeneste? Saa, der har jeg igjen en Plageaand paa Halsen.

Tyvende Scene. Mikkel. Belton.

Belton. Sir! jeg kommer for at gjøre af med Dem —

Mikkel. Kjæreste Herre! De er meget begjærlig efter at komme til at gjøre af med mig. De vil dog vel ikke midt om Natten —

Belton. Jo, Sir! jeg vil ikke blive her en Øieblik længer —

Mikkel. Men, hav dog Medlidenhed med mig! Hvad vil Folk sige, naar det kommer ud, at jeg har lukket midt om Natten?

Belton. En Ord, Sir! Veed De hvem jeg er?

Mikkel. Ja, hvad andet end en fortræffelig, medlidende Sjæl, som er nødt til at udføre denne hjerteløse Gniers, denne Richard Beltons Befaling.

Belton. No, Sir! jeg er Richard Belton selv.

Mikkel. Aa Gud naade mig! Ak, naadigste, høivelbaarne Herre! jeg beder tusinde Gange om Forladelse —

Belton. And veed De, hvad jeg vil her?

Mikkel. Altfor godt, altfor godt, Deres Høivelbaarenhed! Har jeg ogsaa taget feil af Deres Person, saa kan jeg desto værre ikke tage feil af Deres Ærinde. De vil ruinere mig, tage min —

Belton. Tage Deres Datter vilde jeg.

Mikkel. Hvad? Har jeg hørt ret, velbaarne Herre? De skal faae hende, —

Belton. Jeg vil hende ikke have.

Mikkel. Men, høivelbaarne Herre! De sagde jo selv —

Belton. Hun elsker en anden.

Mikkel. De tager feil. Hun elsker slet ikke Zacharias; hun vil blot tage ham, for at skaffe mig Credit.

Belton. I say you, hun elsker ham. Det var my scheme, at skjul min Navn

for at see hvad hun vilde gjøre for at frels sin father; for kun a good daughter kan blive a good wife! But what have I seet?

Mikkel. De gjør mig ganske bange! Hvad har De seet —

Belton. Denne Dør —

Mikkel. Er det saa forskrækkeligt?

Belton. Jeg siger, denne Dør har — (gaaer hen imod den og seer Kastetten, som han tager op) What's that! What seer De her, Sir! what seer Du, old father?

Mikkel. En Kasket —

Belton. And det uden for hendes Værelse. Hvorledes er den kommen der?

Mikkel. Veed jeg det, Deres —

Belton. But jeg veed det! Jeg har selv seet, hun har en Mandfolk lukt derind.

Mikkel. Hvad?! Det er umuligt, Sir!

Belton. But her seer De jo Beviis.

Mikkel. Kan en Mandfolke-Kasket uden for en Piges Værelse bevise, at hun har skjult Mandfolk i det? Ha! ha! ha! Nei, Sir! det er — (vender sig om og seer Plaiden) Hvad er det! Saasandt jeg lever, Hr. Golzes Plaid — og ved min Kones Værelse! Hvad er til Tjeneste?

Belton. Hvordan skulde den Kasket kom der, naar —

Mikkel. Og hvorledes skulde den fordømte Plaid — jo det er hans — det samme forbandede hamborgske Sækketøi.

Belton. O, women! women!

Mikkel. Skjændige Qvinder!

Belton. Jeg er alvorlig, han er munter —

Mikkel. Jeg er gammel, han er ung, deri stikker det!

Belton. And hun sagde dog: I love you, with a sweetness —

Mikkel. Efter den deilige Scene, jeg før havde med hende.

Belton. Sir, you are father, gaae ind and take revenge!

Mikkel. Det vil jeg!
(gaaer til Isidoras Værelse.)

Belton (høit). Nei, thes way, Sir!

Mikkel (høiere). Nei, denne Vei vil jeg!

Belton (som før). But I say you, det er her.

Mikkel (river sig løs og gaaer hen imod Værelset). Og jeg siger, det er her!

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Isidora. Julie. Zacharias. Jesper. Trine. Golz og Joseph.
(De komme lidt efter lidt ind.)

Isidora (ilfærdig til sin Mand). Det er det afgjørende Øieblik. Han har begjært en Samtale her med Julie — han vil erklære sig.

Mikkel. Og jeg vil ogsaa erklære mig, troløse Kone!

Isidora. Hvad vil det sige?

Zacharias (med Julie ved Haanden). Jeg beder Dem! to Minuter! De og ingen anden kan ende denne Forvirring.

Jesper (med sin Kone). Er det Deres forskrækkelige Kjerlighed? Er det Deres Løvter!

Trine. De maa skamme Dem! Istedet for at sukke med hendes fortvivlede Forældre —

Zacharias. Saa tie dog stille! Cousine! jeg beder Dem, jeg besværger Dem, vil De sige —

Golz (med Joseph). Hvor er min Sprangse! er hun ogsaa kommen bort?

Joseph (til Zacharias). Tager De Julie? tager De hende virkelig?

Mikkel (til Joseph). Men hvorledes kommer De her, min Herre! eller har jeg taget feil, er det en anden?

Zacharias (høit). Saa tie dog stille! Cousine! jeg gifter mig ikke med Dem; jeg vil have Ane eller ingen; De veed hvor hun er; tal!

Jesper. See det kan jeg lide! Det var rielt! Tal, Jomfrue! hvor er min Datter?

Julie. Jeg kan, jeg tør ikke —

Zacharias. Saa har jeg virkelig miskjendt Dem. Jeg ansaae Dem for en god fortræffelig Pige, og De nedværdiger Dem til et usselt Bedragerie af Gjerrighed. Jeg foragter Pengene; men Deres List er saa nedrig, at jeg vilde anvende alt for at berøve Dem Frugten deraf.

Julie (krænket). Det er formeget! Det er ifølge min Cousines eget Ønske, jeg har skjult hendes Opholdssted; men denne Krænkelse kan jeg ikke bære. Gud vil sørge for mine Forældre! Her — (aabner Døren til sit Værelse) her har De Ane og Arven — Hvad seer jeg?!

To og tyvende Scene.

De Forrige. Esperance. Ludvig.

Alle. Hvad er det?

Ludvig (trækker Esperance ud). Saa er det Dig, Ane — (seer paa hende) Alle gode og onde Aander! driver den Slemme her sit Spil?

Golz. Min Sprangse! aller Welt! hvor kommer Du der?

Esperance (ganske skamfuld). Ih, husker De ikke nok selv før, sødeste Papa?

Joseph. Oh det er Dem, der har været i dette Cabinet med min Søster? Det er Dem?

Ludvig. Ja vist er det mig. Vil De have den Godhed at tage Deres Briller af, saa skal De see, det er meget rigtigt mig; men at det var hende, der kom ind, vidste jeg ikke et Ord af.

Zacharias. Men min Kjæreste?

Julie. Naar hun ikke er der, kan jeg ingen Oplysning give Dem.

Belton (kysser hendes Haand). Jeg ønsker mig til Lykke til at jeg har taget feil af Dem!

Isidora. I Sandhed, det er ikke smukt at give Stevnemøder i min Steddatters Værelse.

Mikkel (fuser ud). Og endnu mindre smukt at give dem i min Kones!

Isidora. Hvad vil Du sige dermed?

Mikkel. Vil Du kanskee see det? Vil Du, at jeg i alle Menneskers Nærværelse —

Isidora. Skal bevise, hvad Du i alle Menneskers Nærværelse synes at beskylde mig for — det paastaaer jeg.

Mikkel. Nu vel, Madam! Jeg har elsket Dem, jeg har føiet ethvert af Deres Luner, ødelagt mig for Deres Skyld, og her (lukker op) her er Lønnen! Hvad Djævelen, Ane!?

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Ane (træder ud af Værelset).

Alle. Ane?!

Zacharias (flyver hende imøde). Min Ane! min Kjæreste! min Brud!

Jesper. Min Datter!

Trine. Saa har jeg Dig da igjen.

Zacharias. Kom min Glut! Klokken er paa Slaget tolv; skriv under.

Ane. Nei!

Zacharias, Jesper, Trine. Hvad!

Ane. Jeg berøver min Cousine en fortræffelig Mand, jeg vil ikke tillige berøve hende den Trøst at redde sin Fader.

Belton. Han er reddet, naar den smuk Julie vil skjænke mig sin Haand.

Julie. Aldrig hjerteløse Mand!

Belton. Jeg har taget feil af Dem, and De har taget feil af mig ogsaa. Det er ikke Faulkland, som her beder om Deres Haand, but Richard Belton, som har Dem villet sæt paa en Prøve!

Julie, Isidora. Richard Belton?!

Belton. Som er meget riig og den lykkeligste Mand i Verden, naar De igjen vil sige: I love you!

Julie (rækker ham Haanden). Behøver jeg at sige det?

Belton (trykker hende til sit Bryst). My dear! Ha! ha! ha! Mr. Stolpe! naar skal vi have the liquidation!

Mikkel. To morrow, Sir! Ha! ha! ha!

Jesper. Naa, Ane, vil Du nu skrive under?

Ane (skriver under). Med den inderligste Glæde.

Zacharias. Ha! ha! ha! saa blev jeg dog forlovet i det gamle Aar.

Ludvig. Ane, seer Du min Græmmelse?

Ane. Kjære Ludvig! Du sagde jo selv, jeg maatte ikke gjøre os begge ulykkelige ved ufornuftig Medlidenhed.

Ludvig. Saa Du følte ingen Kjerlighed for mig! Ja! ja! jeg vilde gjerne være vred paa Dig, for at trøste mig! men jeg kan ikke! Farvel! vær lykkelig og tænk stundom paa mig, jeg skal aldrig glemme Dig. Farvel! nu bestiger jeg ene og forladt den forspændte Postvogn, og iler til Nestved! (gaaer.)

Golz. Hvad det er for en stur Charakteer! Det er en David! Na! jeg vil heller ikke være en Saul — Gid det gaae Dem likkeligt, und wenn De behøver 'was til Bryllupper: jeg er vel assorteret; billige Priser og reel Behandling forsikkres! — Nun nicht so zerknickt, min Genie!

Joseph. Min Kjerligheds Brand slukkes ikke saa let!

Golz. Gaae Du hen, hvor jeg kom fra, saa skal Du see, den er ude inden en Qvarteer.

Esperance. Søde Papa! nu givter De Dem da aldrig!

Golz. Nein, liebes Kindchen! jeg vil gaae for Dig med en smuk Exempel: jeg vil døe som Enkemand.

Esperance. Det er dog en Trøst!

Isidora. Men hvad tænke vore Gjæster? I Morgen maae vi atter give et Bal, som kan bringe dette i Forglemmelse.

Mikkel. Det er et Ord, denne Gang er jeg enig med Dig, jeg haaber, at min høistærede Hr. Svigersøn og Creditor ikke gjør Indvendinger!

Zacharias (lytter). Hører De? Hører De? (Klokken slaaer tolv) Det gamle Aar ligger bagved os med al dets Forvirring og Plage; det nye lover os Tilfredshed og Glæde. Ingen har tabt, alle have vundet. Og jeg — o hvor jeg er lykkelig! Gid alle i dette Øieblik vare saa tilfredse og glade, som jeg! Glædeligt Nytaar, kjære Venner!

Alle. Glædeligt Nytaar!

Kjöbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Gesandten.

Lystspil i 2 Acter af Scribe og Delavigne.

Personerne:

Storhertugen.
Prinds Rudolph, hans Broderson.
Marquise de Surville.
Greve de Moreno, spansk Gesandt.
Isabella, hans Datter.
Baron v. Saldorf, sachsisk Gesandt.
De Chavigni.
Rhinfeld, Prinds Rudolphs Privat-Secretair.
Herman, Marquisens Tjener.

Scenen foregaaer ved et lidet tydsk Hof, paa et Landsted, som tilhører Marquise de Surville.

Første Act.

(Skuepladsen forestiller en smagfuld Haugesal; i Baggrunden sees Haugen. Paa begge Sider ere Cabinetsdøre).

Første Scene.

Prinds Rudolph og Marquise de Surville, (som komme ud af Døren paa høire Side).

Marquisen. Skynd Dem, kjære Ven! det er allerede høit op paa Dagen.

Rudolph. Et Øieblik endnu; det er tidligt og Du jager mig allerede bort. Det er bestandig Dig, som først siger Farvel.

Marquisen. Det er ikke smukt af Dig at tale saaledes. Det koster mig nok at vedligeholde mit Mod. Kommer nu hertil Dine Bebreidelser, saa taber jeg det ganske, det forudseer jeg.

Rudolph. Kjære Elise!

Marquisen. Rudolph! gaae! jeg beder Dig. Man vil savne Dig paa Slottet. (slaaer Øinene ned) Og dersom Nogen paa denne Tid traf Deres Høihed — —

Rudolph. O hvor den er skjøn, denne skjelmske Ærbødighed! men vær rolig! min Høihed har Intet at frygte. Om man endogsaa saae mig komme ud fra dette Landsted, hvem vilde da falde paa, at jeg er her paa Eventyr hos min Kone?

Marquisen. Netop; man er ikke forbunden til at vide, at vi ere givte, og vidste man det, var det næsten endnu værre, især naar man, som Du, har den Ulykke at have til Oncle en Storhertug, en Souverain, en tydsk Fyrste, som ikke spøger med Mesallianeer. Du kunde længe nok sværge paa, at da Du tilbød mig Din Haand, levede hans Søn endnu, og at Du altsaa aldrig havde kunnet ane at blive Thronarving; Du vilde forgjæves forsikkre, at Du allerede i sex Aar har elsket og tilbedt mig. Disse Grunde som jeg har fundet fortræffelige, vilde ikke røre ham, Ægteskabet vilde blive hævet. Og jeg spørger: var det Ret?

Rudolph. Nei ved Himlen! den Ære og Rang der venter mig, glæder mig kun for at kunne dele den med Dig. Naar jeg bliver Storhertug, tager jeg Kronen af mit Hoved og sætter den paa Dit. Det er Dig som bliver Hertug, jeg bærer kun Navnet, og er en underdanig Slave.

Marquisen. En Slave skal lyde!

Rudolph. Befal!

Marquisen. O Gud! Var jeg Dronning, saa skulde min første Befaling være, at Du evig skulde elske mig som i Dag, og aldrig, aldrig skilles fra mig.

Rudolph. Frygt ikke, at vi nogensinde skulle blive adskilte.

Marquisen. Jeg maa ogsaa tilstaae Dig, at jeg har fattet noget Haab om en gunstig Vending af vore Sager.

Rudolph. Hvilket? siig mig det hurtigt!

Marquisen. Det er for sildigt! Skynd Dig nu til Slottet.

Rudolph. Man venter mig ikke der saasnart. Der er i Dag tilsagt et Jagtpartie. Jeg skal følge med min Oncle, saa jeg endnu har nogle Øieblikke, som vi maa bruge til at tale om vore Sager. Jeg er ikke kommen for Andet.

Marquisen. Og det er først i det Øieblik Du skal bort, at Du tænker derpaa?

Rudolph. Ja! hvis er Skylden? Men skynd Dig! Siig mig —

Marquisen. Du erindrer vel, at Du for nogle Aar siden var i Frankrig med Din Hovmester.

Rudolph. Javist! for at besøge videnskabelige Instituter.

Marquisen. Og at Du lidenskabeligen besøgte mig, første Hofdame hos den elskværdigste og bedste Prindsesse. Du veed hvormeget jeg elskede min Prindsesse, og hvor naadig hun var imod mig. Men hvad Du ikke veed, det er, at jeg betroede hende vort Ægteskab. Jeg har siden, skjøndt fjernet fra hende, underrettet hende om min Uro og Frygt for Fremtiden. Døm om jeg har havt Aarsag til at stole paa hendes Venskab, naar jeg fortæller Dig, at hun i dette Øieblik arbeider ivrigt for vort Vel.

Rudolph. Er det muligt!

Marquisen. Hun melder mig i sit sidste Brev, at der om faa Dage vil fra det franske Hof ankomme hertil en meget duelig Mand, som vi kunne forlade os paa, og som uden at have noget offentligt Ærinde, har Ordre til, hos Storhertugen at indlede Sagen om vort Ægteskab, og at stemme ham ved alle mulige Midler til at samtykke deri.

Rudolph. O! det er mit eneste Haab! Aldrig er Protection kommen mere tilpas.

— Dersom Du vidste, i hvilken piinlig Stilling jeg befinder mig.

Marquisen. Hvad er der paa Færde? Tal! jeg besværger Dig! Mit Hjerte kjender ikke til Mistroe eller Skinsyge. Men hvis var det Portrait, Du skjulte i Gaar, da jeg kom til Dig?

Rudolph. Hvad? har Du seet —

Marquisen. Ja! men jeg vilde ikke tale derom.

Rudolph. Ja jeg heller ikke. Dette Portrait — det er Intet — men dersom Du vidste — thi Du maa vide der var to.

Marquisen. Hvad siger Du?

Rudolph. Tys! der kommer Nogen!

Marquisen. Frygt ikke! det er Herman, som vi kunne stole paa.

Anden Scene. De Forrige. Herman.

Herman. Et Brev til Deres Naade. Man venter paa Svar.

Rudolph. Et Brev, fra hvem?

Marquisen (giver ham det). See selv.

Rudolph (aabner det). "En gammel Ven, som kommer fra Frankrig, udbeder sig Marquise de Survilles Tilladelse til at gjøre hende sin Opvartning. Han bringer Nyheder fra Paris og fra de Venner og Veninder, hun der har efterladt; men han vover ikke uden Tilladelse at fremstille sig for hende i Formiddag. De Chavigni."

Marquisen. De Chavigni! Han er ved Prindsessens Hof. Han er affendt af hende. Det er ham, vi vente! (til Herman) Han kan komme i Formiddag, strax, jo før jo heller.

Herman. Meget vel, Deres Naade.

Rudolph. Herman! et Øieblik.

Herman. Deres Høihed!

Rudolph (til Marquisen). Var det ikke bedre at lade ham møde paa Slottet, thi jeg maa nødvendig tale med ham om en vigtig Sag, som er Dig ubekjendt.

Marquisen. Paa Slottet? Hvilket Forslag! Han kommer jo her hemmelig, for at gjøre Aftale med os førend han gaaer til Storhertugen. Og Du, hvis Skridt ere saa bevogtede —

Rudolph. Ja Du har Ret! Det vilde være uforsigtigt. Jeg maa tænke paa et andet Middel. Farvel! jeg gaaer! Naar kan jeg see Dig igjen?

Marquisen. Det veed jeg ikke.

Rudolph. Hvorledes skal jeg da faae det at vide?

Marquisen. Det kommer ganske an paa Dig.

Rudolph. Hvorledes det?

Marquisen (slaaer Øinene ned). De to Portraiter, hvorom Du nyligen talte —

Rudolph. Hvad de?

Marquisen. Naar Du sender mig dem, kan Du komme strax efter.

Rudolph (med Ild). Saa sender jeg dem om en Time.

Marquisen. Virkelig? Farvel! Farvel! — Herman, følg Hans Høihed ud, og see til at det skeer hemmeligen, som sædvanlig.

Herman. Deres Høihed maa gaae ud til Haven, thi der er Nogen i Forgemakket.

Marquisen. Allerede, og hvem da?

Herman. En aldrende Herre med sin Datter: Greve de Moreno.

Rudolph. Den spanske Gesandt!

Marquisen. Naar er han kommen?

Rudolph. Igaar Aftes. Du kjender ham?

Marquisen. Jeg har seet ham adskillige Gange i Paris. Vogt Dig vel, at han ikke seer Dig her. Han er en fiin Hofmand, og vilde snart opdage vor Hemmelighed.

Rudolph. Frygt ikke! Lad ham komme ind medens jeg gaaer ud igjennem Haven. Farvel, evig Elskede!

Marquisen. Farvel til i Aften!

Rudolph. Og før, hvis jeg kan.

(han gaaer ud igjennem Døren til Haven.)

Tredie Scene.

Marquisen. Greve de Moreno. Isabella. Herman.

Herman (meldende). Greve de Moreno og Donna Isabella.

(han gaaer. Grev Moreno og Isabella komme ind af Døren til Venstre.)

Marquisen. Hvilken behagelig Overraskelse, Herr Greve! at see Dem her i Landet.

Greven. En lille Lystreise, Deres Naade! Jeg har taget min Datter med, som ikke før har været i Tydskland, og som jeg har den Ære at forestille for Dem. Vor første Visit maatte være Dem helliget. Vi stige i dette Øieblik af Reisevognen.

Isabella. Ja, min Fader, det vil sige i Gaar Aftes.

Greven. I Gaar efter Midnat. Det er det samme som i Dag. Det er meget behageligt at reise. Jeg føler allerede, at denne Reise har gjort mig vel.

Isabella. O nei! De var alt for urolig. Paa hver Station spurgte De, om ikke Baron v. Saldorf, den sachsiske Gesandt, havde været der. Nu spørger jeg, hvad det kunde sige at komme en Time i Forveien.

Greven. Isabella!

Isabella. O min Gud! skulde jeg ikke have sagt det? Bliver De vred derfor?

Greven. Jeg? paa ingen Maade!

Isabella. Jeg skal da heller ikke tale et Ord mere om denne Reise, siden den nu er forbi, og jeg haaber, at jeg her kan holde mig skadesløs for alle Reisens Kjedsommeligheder.

Marquisen. Det tør jeg ikke love Dem.

Man lever meget stille i denne Sommerresidens. Der gives næsten ingen Forlystelser, ingen Fester.

Isabella. Det har ingen Nød, idetmindste haaber jeg det! Min Fader siger mig rigtig nok aldrig Noget, men han har befalet mig at tage min Balstads med; — og en Balkjole! De veed nok hvad det vil sige! Jeg har strax gjættet Alt. Han har ovenikjøbet havt den Godhed, (thi naar jeg undtager: at tale, saa nægter han mig aldrig Noget) at bestille en elegant robe de Cour til mig.

Greven. Jeg!

Isabella. De veed nok, saadan en som Hofdamerne bare ved vor Dronnings Formæling.

Marquisen (afsides). O Gud!

Isabella. Der forestaaer maaskee altsaa en Høitidelighed af den Slags.

Greven (heftig). Isabella!

Isabella. Min Gud! skulde jeg nu heller ikke have sagt det? Bliv ikke vred! Jeg skal herefter aldrig tale hverken om Balstads, robe de Cour eller om Bryllupper.

Marquisen (tvinger sig til at smile). Tvertimod! lader os tale derom! — Hvorledes, Hr. Greve! De vil holde det hemmeligt? De, en gammel Ven? Jeg kjender Dem ikke igjen — thi, som fransk Dame er der en vis Agtelse, man ikke maa give Slip paa; man vil ikke staae tilbage for Damerne ved Hoffet. Hurtig, Hr. Greve! Min egen Interesse indestaaer Dem for min Taushed.

Greven. Det gjør mig ondt, at min Datters Ubesindighed har forstyrret mit Forsæt, at vise Dem en Confidence; thi da jeg kjender den Anseelse og Agtelse, hvori De staaer ved dette Hof, kan De ikke tvivle paa, at det var min Plan at benytte Deres Indflydelse.

Marquisen. Virkelig! Vi Fruentimmer have dog saa liden Orden i vore Ideer, og forstaaer os saa lidt paa de alvorlige Forretninger, som Herrerne befatte sig med — jeg i det mindste, dersom De taler til mig om andet end nye Moder — saa er jeg fra det.

Isabella. Ja! saaledes er det ogsaa med mig. Min Fader vil heller aldrig betroe mig Noget.

Greven. Det synes, som om jeg ikke har saa stor Uret. I Dag vil jeg dog til en Undtagelse sige Dig Alt. Du vil derved desmere føle Nødvendigheden af at tie. — Man underhandler om en Forbindelse imellem en Prindsesse af vort Hof og Prinds Rudolph.

Marquisen (afsides). O Himmel! (høit) Og der ere Hindringer i Veien?

Greven. Meget betydelige.

Marquisen (afsides). Jeg kommer til mig selv igjen.

Greven. Jeg har erfaret med Vished — ved Midler, som det vilde være for vidtløftigt at fortælle, at det sachsiske Hof har samme Hensigter som vort.

Marquisen (afsides). Altsaa en Fiende endnu! O Gud!

Greven. Baron v. Saldorf, sachsisk Gesandt, skal uopholdelig komme her for at indlede Underhandlingerne. Der er fra ældre Tid en Slags Rivalitet imellem os, og hvad det end skal koste, saa maa jeg seire.

Marquisen. Men dersom Prindsen nu ikke vil give sig?

Greven. Han kan ikke modsætte sig. Han er Statens Eiendom. Han maa give efter for Omstændighederne. Nu kan De vel begribe, at jeg ikke i Nat, siden min Ankomst, har spildt min Tid. Jeg har skaffet mig adskillige Bekjendtskaber, hvorved jeg øieblikkeligen bliver underrettet om Alt, hvad der foregaaer. I Morges tidlig har jeg været hos Storhertugen, som er meget vel stemt, skjøndt han endnu ikke vil erklære sig høit.

Isabella. Alt det siden i Gaar! Og jeg har ikke anet det Allerringeste. Man kan da ikke sove, naar man er Diplomat?

Greven. Det som jeg nu vil bede Dem om, naadige Frue, er at lade visse betydningsfulde Ord falde for vor Sag, ikke blot til Prindsen, men ved Hoffet, i Deres eget Huus. Det er fra saadanne Samtaler at Opinionen gaaer ud. — Og desuden, naar man vil see sine Planer kronede, saa maa man have Damerne paa sin Side, især Damerne af Aand; thi Aanden er en Magthaver i disse Tider.

Marquisen. Ja, saa maa De ikke gjøre Regning paa mig.

Greven. Jeg beder — der er Magter, som ikke kjende deres Styrke — og under den Kategorie befinder Deres Naade sig. Den anden Tjeneste jeg vilde udbede mig af Deres Venskab, var, at De vilde have den Godhed, at beholde min Datter hos Dem i den Tid jeg er her. Jeg kjender intet Huus i hele Verden, hvori jeg hellere vilde have hende, end i Deres.

Marquisen. De beder mig der om en Tjeneste, hvorfor jeg er Dem uendelig forbunden. (Hun gaaer hen til Isabella.)

Isabella. Hvor De er god! Jeg seer nok, min Fader frygter for at jeg skal sige for meget, og derfor fjerner han mig fra sig.

Greven. Hvilket Indfald! Vil Du, min kjære Pige, at jeg skal tale aabenhjertig — saa er Grunden — Diplomatiken tilsidesat — hvorfor jeg sætter Dig under denne Dames Beskyttelse, at der gives en Person, hvis Paatrængenhed jeg

1*

er bange for, En, som Du kjender ret godt, og som forfølger os paa vore Reiser som vor Skygge.

Isabella. Det er dog muligt kun af Hændelse.

Greven. En Etourdi, som engang havde et Navn, Fødsel, som kunde være bleven noget Stort; — en Søn af en af mine gamle Venner, som jeg selv har givet den første Underviisning — men som jeg har været nødt til at lade gaae sin egen Gang; thi der bliver aldrig noget af ham.

Isabella. Det vil sige, han bliver aldrig nogen Diplomat; men derfor kan han jo gjerne blive noget. Skulde De troe, at det stakkels unge Menneske, for at behage min Fader, og for at fortjene min Haand, har forsøgt paa at komme i den diplomatiske Carriere? Han har studeret to Aar i Paris ved Departementet for de udenlandske Sager; men han kan ikke fatte det. Det er ikke hans Skyld. Han føler ikke noget Kald dertil. Derfor kan min Fader ikke udstaae ham, men jeg, dersom jeg maatte have en Mening, saa vilde jeg just derfor foretrække ham. Jeg vil ikke have en Ambassadeur til Mand, det er jeg ikke taus nok til Er det ikke skrækkeligt, hver Morgen at skulle spørge sin Mand, hvilket Physiognomie man den Dag skal paatage sig. Det er en evig Forklædning — Hele Livet bliver derved til en Maskerade, og Maskerader ere gruelig kjedsommelige.

Greven. Ikke altid — vel, min Naadige? Men min Mening være nu hvilken den vil, det er ikke her Stedet at omtale. Det Vigtige er, at vaage over min Datter. Det er mig umuligt. Jeg har for mange Forretninger til at passe paa mine egne Sager, og medens jeg maa holde Øie med hvad der foregaaer hos andre, har jeg ikke Tid til at see hvad der skeer hos mig selv. Ved at betroe hende til Dem, er jeg rolig, og trodser fra nu af Hr. Chavigni.

Marquisen. Hvorledes? de Chavigni! En fransk Cavaleer?

Isabella. Ja netop!

Marquisen. Det er ham De frygter?

Greven. Jeg frygter ham ikke længere. Her skal han nok lade være at komme.

Fjerde Scene.

De Forrige. Herman (kommer ind af Døren tilvenstre).

Herman (meldende). Hr. de Chavigni!

Isabella. O min Gud!

Greven. Hvorledes? opholder han sig her? Hvad bringer ham herhid?

Marquisen (lidt forvirret). I Sandhed! jeg er ligesaa uvidende derom, som De. (afsides) O Gud! dersom han skulde fatte Mistanke.

Greven. Som jeg sagde Dem, han følger os overalt, og lader til at finde Fornøielse i at contraminere mine Planer.

Isabella. Ja det kan min Fader sige; men for En, som ikke forstaaer sig paa Affairerne, bærer han sig endda ikke saa galt ad.

(Greven og Isabella gaae op i Baggrunden.)

Femte Scene.

De Forrige. Chavigni.

Chavigni (med en ærbødig Hilsen for Marquisen). Hvor jeg er lykkelig, min Naadige! igjen at kunne gjøre Dem min Opvartning. Hvor det er behageligt, efter en saa lang Reise i et fremmed Land, at træffe en fransk Dame. Mit Fædreneland tro, savnede jeg overalt Frankrig og det herlige Paris. Nu har jeg fundet begge idet jeg hilser Dem. (bliver Greven og Isabella vaer) Min Gud! Greven her, og Donna Isabella! Det er jo en Festdag til at fornye Bekjendtskaber.

Greven. Og ganske uformodede, ikke sandt? De havde nok ikke ventet at see os her?

Chavigni. Nei, paa min Ære! Da jeg sidste Gang havde den Lykke at tale med Dem, sagde De, at De gik til Danmark; det gjorde mig utrøstelig, fordi jeg har vigtige Forretninger, som i nogen Tid holde mig her i Residensen.

Greven. De? vigtige Forretninger?

Chavigni. Ja sandelig, en meget vigtig Underhandling —

Marquisen (afsides). Den Uforsigtige!

Chavigni. Det forundrer Deres Excellence. Det er jeg vis paa. De har saa gode Tanker om min Duelighed. De troer mig ikke istand til at slutte et Forbund. Og det høieste som jeg, efter Deres Mening var istand til, var at overbringe Depecher. Men — ved Hoffet i Paris har man ganske andre Tanker om mig. Man har besluttet at ansætte mig, og da ingen Prophet er agtet i sit Fædreland, sender man mig til Tydskland.

Isabella. O min Gud! det var just det, jeg frygtede; saa er De da Ambassadeur?

Chavigni. Omtrent. (til Greven) Jeg maa fortælle Dem det. De maa raade mig.

Marquisen (ængstelig). Hvad tænker De paa, at lade Hans Excellence spille en Birolle, som den Fortrolige. Den spanske Gesandt!

Chavigni. Virkelig! De er ogsaa Envoyé extraordinaire? Saa har dog Hændelsen engang beviist mig den Ære at gjøre mig til Deres Collega. Ligemeget. Min nye Værdighed skal ikke blænde mig, og jeg skal stedse erkjende Deres Forrang. —

Det, som der handles om, er følgende: Om en Maaneds Tid skal der gives en brillant Fest og Maskerade ved vort Hof. Man vil have Quadriller af forskjellige Nationer. Man vil ogsaa have Costumer fra dette Land, disse saa pikante, pitoreske Costumer. Men hvorledes faae dem correcte og troe? — de Store blive saa ofte bedragne Nu staaer jeg frem, jeg foreslaaer at sende en Befuldmægtiget herhid for at søge dem paa Stedet. Da man kjender min Redelighed og Iver, hædrer man mig med denne vigtige Sendelse og med den meest uindskrænkede Fuldmagt. Der har De mit Ærinde.

Marquisen (afsides). Gud være lovet! Han har forstaaet mig. Og han snoede sig derfra med Lune og Munterhed.

Chavigni. Indtil nu har min Ambassade viist sig under de herligste Auspicier. Allerede i Morges, nogle Mile herfra, havde jeg den moersomste Hændelse af Verden. Jeg sad alene i min Postchaise, som jeg opfyldte ganske med min Gesandtværdighed, da jeg, uden at vide hvorledes det gik til, med eet mærkede, at min Vogn havde væltet en uhyre svær tydsk Landauer, og seer til samme Tid dens Eier, en eller anden Greve af det hellige romerske Rige, som bandede mig, fordi jeg kjørte som en Storm. Men det var ikke min Skyld. En Franskmand maa kjøre omkaps med Vinden, og en Ambassadeur har altid Hastværk — ikke sandt, Deres Excellence? Det har De hundrede Gange sagt mig.

Greven. Jo visselig! — Og det var for et Bal-Costume, at De havde saadant Hastværk? Derfor var det, at De har reist 2 til 300 Mile?

Chavigni. De har ofte reist dobbelt saa langt for mindre vanskelige Sager. Min er, det maa De dog tilstaae, af det delicateste Slags. Tænk, at den bringer mig i Forbindelse med de elskværdigste Piger og Koner, og for ikke at lade sig forstyrre eller bestikke, for at handle uden Persons Anseelse, og kun have Costumet for Øie, maa man vogte sig for, ikke at tabe Hovedet, hvilket maaskee vilde være Tilfældet med Dem. Mig rører det ikke. Men deri har jeg mindre Fortjeneste end andre. (med et Blik paa Isabella) Jeg har allerede længe havt min Talisman.

(gaaer hen til hende.)

Isabella. Det er da en egen Ambassade.

Greven. Saa egen, i Sandhed, at jeg vædder paa, (sagte til Marquisen) der ikke er et eneste sandt Ord i Alt hvad han har fortalt os.

Marquisen (ligeledes). Jeg er fristet til at troe det Samme. Reisen maa vist have en anden Hensigt, (seer til Isabella) som det vel ikke er vanskeligt at opdage.

Chavigni (afsides). Hvad! det lader til, at de ikke troe mig; jeg har dog sagt dem den rene Sandhed..

Greven. Er det Deres Hensigt, at gjøre Storhertugen Deres Opvartning?

Chavigni. Nei! det troer jeg ikke. Jeg har ingen Accreditiv — jeg er her kun incognito og uden diplomatisk Charakteer. Det var egentlig kun min Hensigt at tale med Deres Naade, hvis Indsigter og Smag kunde staae mig bi i Udførelsen af mit vanskelige Ærinde.

Marquisen (med Hentydning). Jeg skal i det mindste gjøre alt hvad der staaer i min Magt for at hjelpe Dem; men først maa jeg anvise denne elskværdige unge Dame hendes Værelse; hun bliver hos mig, under min Beskyttelse; hendes Fader har betroet mig hende.

Chavigni (glad). Virkelig! Det kan ikke forhindre de vigtige Conferencer, som vi maa have sammen — tvertimod, Donna Isabella vil være tilstede derved, og vi ville afhandle Alt i Fælledsskab. Især maa vi tale meget om et vist Forbund, (seer til Isabella) og til Slutning underskrive vi Tractaten sammen.

Marquisen. Nei, Hr. Greve! saa vigtige Sager maa nødvendigen afhandles under fire Øine. (med Hentydning) Jeg skal strax have den Ære at see Dem igjen, men uden Vidner. De frygter dog vel ikke en tête à tête.

Chavigni (stolt). En Diplomat kjender ikke til Frygt.

(Marquisen byder Isabella Haanden, og fører hende ind i Værelset tilhøire.)

Sjette Scene. Greven. Chavigni.

Greven. Nu ere vi ene, nu kunne vi tale frit, thi De veed jo, at vi, ifølge vor Embedsstilling, altid have to Sandheder.

Chavigni. Ja hvoraf den ene ikke er Sandhed.

Greven. Det er den første. Men her taler jeg om den anden. De kan vel begribe, at jeg ikke troer, hvad De fortalte om Anledningen til Deres Sendelse.

Chavigni. Da var det dog virkeligt den rene Sandhed — jeg forsikkrer Dem det paa min Ære! Jeg kommer for et Bal-Costume. Men da jeg ikke vil forstille mig for Dem, der snart vilde opdage Alt, saa tilstaaer jeg, at jeg paatog mig dette Ærinde, der gav mig sex Ugers Permission, for at have den Fornøielse at følge lige efter Dem. Man behøver kun faa Dage for at reise hertil, og det er dog allerede en Maaned siden jeg forlod Paris. De var i Mailand — jeg maatte tilbringe nogle Dage i Italien;

De kom til Genf — følgelig maatte jeg see Schweitz; De bereiste Rhinen — derved fik jeg Tydskland at see. Dem er det altsaa, min værdige Lærer, som jeg skylder Alt, lige fra de første Lectioner i min diplomatiske Opdragelse indtil denne Reise, som har sat Kronen paa Værket.

Greven (smilende). Meget vel, min kjære Chavigni, De er en elskværdig ung Mand, som jeg agter uendeligt, særdeles munter, vittig.

Chavigni. Med Tilladelse, Deres Excellence! er det Deres første Sandhed?

Greven (smilende). Nei, det er den anden — vi ere jo komne overeens om, imellem os kun at anvende den sidste; thi vi handle her kun om Familieanliggender. De elsker min Datter, det gjør mig ondt for Dem; thi jeg vil ikke lade Dem nære et falskt Haab, og maa utilbageholdende erklære Dem, at De aldrig bliver min Svigersøn.

Chavigni. Jeg takker Dem for Deres Aabenhjertighed; det er en Undtagelse, De gjør med mig, hvorfor jeg er Dem uendelig forbunden. Jeg veed, at jeg har kun en meget liden Formue, og at De er en Millionair; men jeg vil ikke have Deres Formue, jeg forlanger den slet ikke.

Greven. De veed ret vel, at det ikke er det, jeg tager i Betragtning. Beviset derfor ligger i, at jeg, medens I endnu begge vare Børn, havde givet mit Samtykke til denne Forbindelse. Men siden har jeg forandret min Mening. Jeg maa have en Svigersøn, der kan sætte sig ind i mine Tanker, i mine Projecter, en Svigersøn som med Ære betræder den samme Bane som jeg, som glimrer der i første Rang, som —

Chavigni. Jeg ønsker ikke noget hellere — men det er min Skjæbne, som ikke vil. — Jeg er ikke født Diplomat, har ingen Anlæg dertil — men der er jo andre Løbebaner, hvorpaa man kan glimre.

Greven. Min er den eneste, jeg agter, den eneste, jeg ærer.

Chavigni. Enhver har sin Mening. Da jeg ikke kunde fatte de diplomatiske Discussioner, saa greb jeg atter Kaarden, og blev Militair. Til at være det, hører der hverken Snuhed eller Fiinhed; man er altid klog nok til at slaae eller slaaes ihjel. Jeg elsker med Liv og Sjæl Soldaterstanden, og troer, at Soldatens Vaaben er tungere i Slagets Vægtskaal, end Diplomatens Pen. I Herrer Diplomater, der dagligen stride og myrde hinanden paa Papiret, I raisonnere uden at slaaes, vi Soldater derimod slaaes uden at raisonnere.

Greven. Ja det er altid en Fortjeneste, men til Ulykke er den aldeles modsat af den, jeg vil have hos min tilkommende Svigersøn. Kan der tænkes noget mere absurd for et fornuftigt Menneske, end Krig? Er den ikke i sin Natur Diplomatikens Fiende? Hvad er der at svare paa 100,000 Bajonetter? Med hvilke Grunde skal man modbevise Kanonernes Torden? Det er Misbrug, det er den Stærkeres Ret. Hvor Sablen har Regimentet, maa Fornuften tie. Er det Civilisation? Det er tyrkisk! vi ere i Algier! — Nei! i det tause Cabinet, der at kunne ved Deductioner, heldige Combinationer lægge Tømme paa Ærgjerrigheden, vedligeholde Ligevægten og Freden mellem de store Magter, og endelig tvinge Menneskene til at være lykkelige, uden at give dem Vaaben, og uden at udgyde deres Blod, see, det kan ikke beundres nok, det er stort, det er sublimt, det er Geniets Triumph.

Chavigni. Ja, tilsyneladende! Man skulde kun kjende de sande Grunde til de store Begivenheder. Ikke vil jeg fradømme duelige, indsigtsfulde Ministre den Fortjeneste, de kunne have, men De maa dog tilstaae, at dersom man vilde give Tilfældet Alt hvad der hører det til, saa blev der ikke meget tilbage til Fortjenesten. Tilfældet gjør Poltronen til Helt og Tiggeren til Millionair, og skaffer Dumrianen Ære og Værdighed.

Greven. Og jeg! jeg paastaaer, at der ingen Tilfælde gives for en duelig Mand, at Talentet udretter Alt. — Men hvo kommer der! Hr. Rhinfeld, Prindsens Privat-Secretair, som allerede har et inderligt Venskab for mig.

Syvende Scene.

De Forrige. Rhinfeld (der kommer ind ad Havedøren, og hilser ærbødigt).

Chavigni. Den Herre maa høre til et Collegium, thi han har saa hemmelighedsfuld en Mine som en Geheimesecretair, og er saa lang som et Register.

Rhinfeld. Kunde jeg ikke have den Ære at tale et Par Ord under fire Øine med Hans Excellence Greve de Moreno?

Chavigni. Lad mig ikke forstyrre Dem. (han seer en Portefeuille med Tegninger paa en Læenestool) See, der er noget for mig, Tegninger og Kobberstykker. Jeg finder maaskee der een eller anden Idee for mine Costumer. (imedens han gjennemblader Portefeuillen, nærmer Rhinfeld sig til Greven).

Rhinfeld. Jeg kommer fra Deres Excellences Hotel, hvor man sagde mig, at jeg kunde træffe Dem her.

Greven (sagte). Er der noget Nyt? Kan jeg faae Audiens hos Prinds Rudolph?

Rhinfeld. Jeg har gjort hvad jeg kunde. Deres Excellence maa ikke tvivle om min Hengivenhed, om den Iver hvormed jeg

tjener Dem, men Hans Høihed giver ikke Audiens i Dag.

Greven. Hvilket Uheld! Er den sachsiske Gesandt kommen?

Rhinfeld. Ikke endnu.

Greven. Og jeg skal ikke kunne benytte denne gunstige Tid før min Rivals Ankomst! Det skulde ikke paa nogen Maade være muligt at see Prindsen? (endnu sagtere.) Prindsen tager da slet ikke imod Nogen?

Rhinfeld. Ingen, uden en Fremmed, som jeg ikke kjender, der nyelig skal være ankommen, en fransk Gesandt, en Hr. de Chavigni.

Greven. Tys! er De vis derpaa?

Rhinfeld. Jeg har et Brev til ham fra Prindsen, som det er paalagt mig at give ham hemmeligen, og jeg gaaer lige herfra til hans Hotel.

Greven (griber ham i Armen). Det har De ikke nødig. (viser ham Chavigni) Der staaer han.

Rhinfeld. Er det muligt! De kjender ham altsaa? Saa er De sikker paa Deres Sags Udfald. Han staaer i stor Yndest hos Prindsen.

Greven. Det havde jeg mindst ventet.

Rhinfeld. Ja jeg ikke heller. Det er et meget lykkeligt Tilfælde. Deres Excellence maa ikke glemme, at det er min Skarpsindighed, som har fremskyndet det.

Greven. De kan stole paa mine Løvter, dem har jeg aldrig svigtet. Gjør hvad der er Dem befalet, og forlad os saa.

Rhinfeld. Strax! (gaaer hen til Chavigni) Tør jeg spørge, om det er Hr. de Chavigni, fransk Gesandt, som jeg har den Ære at tale til?

Chavigni. Mig selv! Hvad er til Tjeneste?

Rhinfeld. Jeg har et Brev, som Hans Høihed Prinds Rudolph har overdraget mig at levere Dem hemmeligen.

Chavigni. Mig? De tager udentvivl feil.

Rhinfeld (giver ham Brevet). Dem selv — og jeg haaber at De vil lade Prindsen vide, at jeg nøiagtigen har udført mit Ærinde.

(han hilser og gaaer ud af den midterste Dør).

Ottende Scene. Chavigni. Greven.

Chavigni (betragter Brevet). Det er vist, at dersom det er paalagt ham at give mig Brevet paa en skjult Maade, saa har han skilt sig fortræffelig fra sin Commission, thi jeg fatter det ikke.

Greven (smilende). Virkelig ikke?

Chavigni. Nei, i Sandhed! Jeg har aldrig seet Prindsen, og troede heller ikke at han kjendte mig.

Greven. Forstil Dem ikke.

Chavigni. Jeg forsikkrer Dem —

Greven. De er ikke endnu tilstrækkeligt øvet i den Kunst. Deres Overraskelse er ikke naturlig. Det forstaaer jeg mig paa. Men det er spildt Umage at forstille Dem for mig, jeg gjetter hvad Billetten indeholder.

Chavigni. Saa er De langt videre end jeg, thi jeg veed det ikke og bryder mig kun lidt derom. Behag, at see selv. (giver ham Billetten).

Greven. Virkelig! De er da saa vis paa, at jeg ikke vil erfare noget af den?

Chavigni. Maaskee en Invitation til et Bal.

Greven (læsende). "Hr. de Chavigni ville undskylde at jeg ikke kan tage imod ham hjemme; men han anmodes at vente mig Kl. 1, i Dyrehaugen ved Surville. Da Jagten er i Nærheden, kan jeg slippe bort nogle Øieblikke for at tale med ham."

Chavigni. Det er dog høist besynderligt — kan De sige mig hvad det skal betyde?

Greven. Ja det maa jeg spørge Dem om. De er ikke kommen her uden Aarsag.

Chavigni. Nei det er sandt. Og den har jeg sagt Dem — det er Balcostumer.

Greven. Kom ikke til mig med saadanne Historier. De kunne passe sig for min Datter og Marquis de Surville — men mig! — mig maa De gjøre den Ære, at finde paa noget bedre, eller tilstaae reent ud, at særegne Grunde binde Deres Tunge. Saa veed jeg hvad det betyder, og jeg skal ikke spørge meer.

Chavigni. Jeg kan ikke sige Dem andet end hvad jeg har sagt. Der have vi dette diplomatiske Hoved, som strax forudsætter tusinde Rænker. Stil Dem tilfreds! Min Ambassade gaaer kun ud paa Fornøielse. Den elsker jeg alt formeget, til at jeg skulde blande mig i diplomatiske Anliggender. Selv da jeg arbeidede i Bureauet for de fremmede Sager, havde jeg ingen anden Feil end den, at jeg var altid fremmed for Sagerne. Jeg gjentager endnu engang, Deres diplomatiske Mistillid bringer Dem til at ane store Planer, hvor der aldeles Intet er.

Greven. Det skulde Intet have at betyde, at Prindsen i Dag ikke vil modtage Nogen, uden Dem, og at han tilstaaer Dem den Audiens, hvorom jeg har ansøgt — og det ikke engang i hans Palais, men hemmeligen i denne Dyrehauge.

Chavigni. Det er muligt, at han kan have noget i Sinde. Prindsen har maaskee hørt om min Sendelse: Ved Hofferne veed man jo alle Ting. Han vil maaskee give mig nogle Ideer til Balcostumerne.

Greven. Nei det gaaer for vidt.

Chavigni. Og det skulde gjøre mig ondt; thi et Raad som en Prinds giver,

maa følges, og dersom Prindsen, hvad Dragterne angik, nu ikke havde god Smag, saa —

Greven (hidsig). Min Herre! Det er at overskride alle Grændser. Men jeg erklærer Dem, at jeg skal forhindre dette Møde, at jeg skal underrette Storhertugen derom. — Fordi saaledes som Sagerne nu staae, er denne hemmelige Samtale mellem hans Neveu og en fransk Gesandt, af ikke liden Vigtighed — men hvad seer jeg? Er det ikke Prindsen selv, som kommer der?

Chavigni. Skulde han virkelig have Ret? Det er muligt, han forstaaer det bedre end jeg.

Niende Scene.

De Forrige. Prinds Rudolph.

Rudolph. Ha, det er ham, de Chavigni, — Himmel! — den spanske Gesandt — er han her endnu?

Greven. Jeg havde ikke haabet at være saa lykkelig at møde Deres Høihed idag.

Rudolph. Det er mig, Grev Moreno! som maa ansee det for et lykkeligt Tilfælde. Jeg er bleven skilt fra det øvrige Jagtselskab her i denne Kant af Skoven, som jeg ikke kjender — hvem tilhører dette Landsted?

Chavigni. Marquise de Surville.

Rudolph. Ah! er det ikke Hr. de Chavigni?

Chavigni. Til Deres Høiheds underdanige Tjeneste.

Greven. Deres Høihed kjender ham?

Rudolph. Javist! Vi have ofte seet hinanden i Frankrig. Vi ere Ungdomsvenner, og jeg haaber at han under sit Ophold her, ikke vil glemme vort gamle Venskab.

Greven (afsides). Og Chavigni som paastod aldrig at have seet ham før! (høit) I Morges tog jeg mig den Frihed, igjennem Hr. v. Rhinfeld, at ansøge Deres Høihed om et Dieblíks Audiens.

Rudolph. Det var ikke nødvendigt — De veed, kjære Greve, at jeg altid er visible for Dem. Kom i Morgen, Overmorgen, naar De vil. Saa kunne vi tale om vigtige Sager; den Dag i Dag er opoffret til Forlystelser. Storhertugen, som jeg forlod ved Indkjørselen til Dyrehaugen, forundrede sig meget over ikke at finde Dem i sin Omgivelse.

Greven. Er det muligt!

Rudolph. I Aften er der Concert og Bal ved Hoffet, jeg haaber da at see Dem der, saavelsom de Chavigni. (til Chavigni) Jeg troer at erindre, at De er en stor Musicus, en udmærket Violonist?

Chavigni. Det er muligt. — Jeg har aldrig forsøgt det.

Rudolph. Men De holder dog meget af Musik?

Chavigni. O meget!

Rudolph. Det vil vi tale mere om. Her i Tydskland er man meget for den italienske Musik — Hoffet er Rosinist, det siger jeg Dem forud.

Chavigni (ligegyldig). Det gjør mig ondt, naadige Herre! jeg holder paa min Meningsfrihed — og tilstaaer at jeg stemmer for den tydske Musik.

Greven (afsides). Er det en Hofmand!

Rudolph (sagte til Chavigni, idet han peger paa Greven). Forsøg dog paa at faae ham bort.

Chavigni. Strax, Deres Høihed! (sagte til Greven) Min Hr. Professor! De har gjettet rigtigt. Prindsen har noget at betroe mig — uden Vidner. Da De nu har ledet mine første Skridt paa den diplomatiske Bane, saa vær ogsaa min Lærer i dette Dieblik og siig mig, hvorledes skal man faae en Mand af Talenter til at — forføie sig bort?

Greven (fortrydelig). Jeg forstaaer Dem, min Herre! men De skal ikke længe nyde Deres Triumph. (afsides) Jeg iler for at underrette Storhertugen om hvad der foregaaer. (han hilser Prindsen og gaaer).

Tiende Scene. Rudolph. Chavigni.

Rudolph. Hvilken Lykke! han forlod os, og det blot idet De sagde ham et Par Ord. De er en meget duelig ung Mand.

Chavigni. O Deres Høihed er altfor god.

Rudolph. Lader os ikke spilde Tiden. De er nylig kommen hertil fra Frankrig?

Chavigni. I Morges tidlig.

Rudolph. De har allerede ladet Marquise de Surville vide i hvad Hensigt?

Chavigni. Ja, Deres Høihed.

Rudolph. Det er godt, saa kunne vi tale frit. Kom med ind til Marquisen. Hvor er hun?

Chavigni. I sit Cabinet med Donna Isabella, den spanske Gesandts Datter.

Rudolph. Slemt! det er muligt, at jeg ikke faaer mere Tid i Dag til at tale hverken med Dem, eller med hende. See her — (standser) men jeg veed ikke om jeg tør bede Dem om denne Tjeneste?

Chavigni. Deres Høihed har ganske at befale.

Rudolph. For det første er her de to omtalte Portraiter. Grev Morenos Nærværelse her maa sige Dem i hvilken piinlig Stilling jeg befinder mig. Himlen være lovet, at ikke den sachsiske Gesandt ogsaa er kommen. Denne Udsættelse vil dog give mig Leilighed til at tænke paa hvad der er at gjøre. Men først maa De gjøre mig den Tjeneste at give disse Portraiter (overleverer ham dem) til —

Ellevte Scene. De Forrige. Isabella
(kommer ind ad Døren tilhøire).

Isabella. O min Gud! hvilken Allarm!

Chavigni. Hvad er der paafærde?

Isabella. Hører De ikke? Heste, Hunde, Jægere. Det er Storhertugen som vil tage et Øieblik herind for at hvile sig paa Jagten.

Rudolph. Himmel!

Isabella. Min Fader er med ham, og Marquisen er ilet ud for at tage imod ham.

Rudolph. Hvem kan dog have givet ham den Idee?

Chavigni. Jeg gjetter det! Det er Grev Moreno. Han truede med at ville afbryde vor Samtale.

Rudolph. Men min Gud! har De da sagt ham —?

Chavigni. Jeg har ikke sagt andet, hverken til ham eller til nogen, end at jeg er kommen her for at faae nogle Balcostumer.

Rudolph. Fortræffeligt! det har De gjort meget vel i, men jeg anbefaler Dem i Særdeleshed den yderste Forsigtighed med Storhertugen.

Chavigni. De kan være ganske rolig.

Isabella (sagte til Chavigni). O hvor Marquisen er en elskværdig Kone; hun interesserer sig for os, lover at forene os. Gjør derfor alt hvad hun forlanger — det beder jeg Dem om. (gaaer fra ham) Der kommer hans Høihed og min Fader.

Tolvte Scene.

De Forrige. Storhertugen (som har givet Marquisen Haanden) Marquisen, Greve de Moreno og Baron v. Saldorff. Jægere.

(De staae i følgende Orden: Isabella; Marquisen; Greven; Storhertugen; Saldorf; Rudolph; Chavigni).

Storhertugen (til Marquisen). Tilgiver De mig, at jeg aflægger Dem et Besøg uden at lade mig melde?

Marquisen. Jeg vilde kun ønske at have vidst det i Forveien, for paa en bedre Maade at kunne modtage Deres Høihed.

Storhertugen. Det er Grev Moreno, som ved at rose Deres Hauge gav mig Lyst til at besee den.

Chavigni (sagte til Rudolph). Hvad sagde jeg?

Rudolph. Ja det er en udmærket skjøn Hauge, og ved sin Beliggenhed særdeles skikket til Samlingsplads paa Jagten.

Storhertugen. Ja det mærker jeg; min Hr. Neveu har skyndt sig at komme her før mig. Prinds Rudolph, det glæder mig at finde Dem igjen. Maa jeg forestille Dem Baron v. Saldorff, sachsisk Gesandt, som er ankommen i dette Øieblik, og har ønsket at gjøre Dem sin Opvartning.

v. Saldorff. I Sandhed! jeg havde haabet før at kunne have havt den Ære, men et Uheld med min Vogn opholdt mig et Par Timer.

Rudolph (sagte til Chavigni). Til Lykke for os.

Marquisen. Hvorledes, Hr. Baron! er der tilstødt Dem et Uheld?

v. Saldorff. Reent ud sagt, Deres Naade — jeg veed ikke hvorledes. En fortræffelig Vei, — bred, jevn — man skulde troe, at det skeete med frit Forsæt. Det var en Monsieur sans façon, en lattermild Franskmand der havde Mine af at være en lystig Person — jeg skulde kjende ham blandt Tusinde — (bliver Chavigni vaer) Himmel og Jord! — Der staaer han.

Greven. Skulde det have været Hr. de Chavigni, den franske Gesandt?

Storhertugen. Hvad! en fransk Gesandt ved mit Hof, uden at være præsenteret.

Chavigni. Jeg beder Deres Høihed undskylde. Min Sendelse er af saa liden Vigtighed. Jeg er kun kommen for at vælge nogle Balcostumer.

Greven (sagte). Sige det til hans Høihed selv! det er en Dristighed uden Lige.

Storhertugen (sagte). Der ligger noget skjult derunder; men jeg skal nok opdage det. (høit til Chavigni) Ved Ballet i Aften haaber jeg at see Dem.

Chavigni. Jeg skal have den Ære.

Storhertugen (til Marquisen). Det var Deres Hauge, De lovede at vise mig, (byder hende Haanden) Altsaa til i Aften.
(hilser og gaaer med Marquisen).

Rudolph (idet han følger med Isabella, sagte til Chavigni). Mit hele Haab staaer til Deres Duelighed. (Chavigni følger).

Greven (til Baron v. Saldorff, idet de tillige følge). Han maa bort, hvad det endogsaa skal koste.

v. Saldorff. Jeg er af samme Mening.

Anden Act.

(Theatret forestiller en lille Sal paa Slottet. I Baggrunden Dør til Balsalen, til venstre Dør til Storhertugens Cabinet).

Første Scene.

Grev de Moreno. Isabella (i Baldragt).

Isabella. Hvilken deilig Balsal! Var den ikke udmærket?

Greven (i Tanker). Ja, ja, javist, min Datter!

Isabella. Har De lagt Mærke til, hvilken deilig Francaise man kan dandse der? Men det er jo sandt, her i Tydskland kjender man ikke andet end Valsen, som ogsaa kan have sin Fortjeneste — men min Gud, hvorfor skulle vi opholde os i denne lille Sal, hvor Ingen er, medens hele Selskabet samles inde i Balsalen.

Greven (uden at høre hende). Intet ligner

min Uro! Jeg kan ikke nægte, at Chavigni allerede har gjort Fremskridt i Storhertugens Yndest. Skulde jeg før have taget feil af ham? Det er vist, at han har meer Dygtighed og Klogskab end jeg havde troet — og det som jeg altid har fundet saa vanskeligt, denne Munterhed, denne Aands-Frihed, som tillader ham at skjule for det skarpeste Øie de Planer, der beskjæftige ham! Paa Jagten var han stedse om Storhertugen og morede ham bestandigt med en Mængde lystige Anecdoter. Han gjorde endogsaa to Impromptuer paa Overjægermesterens Bekostning. Jeg haabede at han vilde tage det ilde op, men han var den første som loe deraf.

Isabella (utaalmodig). Min Fader! Skulde vi maaskee ikke gaae ind i Balsalen?

Greven. Det haster ikke. Prindsen er der jo ikke endnu.

Isabella. Men jeg er engageret til første Vals.

Greven. Ah Du er engageret! med hvem?

Isabella. O min Fader! De kan nok gjette —

Greven. Hvad! med Chavigni! — Han betænker sig ikke paa noget — han har en Dristighed! — Jeg forbyder Dig at dandse med ham.

Isabella. Saa maa jeg dog gaae ind for at bede mig undskyldt; jeg har allerede sagt ja.

Greven. Bede Dig undskyldt? Nei, det kunde see ud som et formeligt Brud.

Isabella. Saa kan jeg altsaa dandse med ham?

Greven. Nei. Jeg er endnu ikke ganske bestemt.

Isabella. Men min Fader, seer De da ogsaa Politik i en Vals?

Greven. O! for en duelig Diplomat er der Politik overalt. Naar man er i Forretninger er Enhver paa sin Post, man skjuler sig; — men paa et Bal, hvor Alt aander Munterhed, der forglemmer man sig lettere. O mit Barn! man kan ofte lære meer i en Contradands end ved en Congres. Alt vel overlagt — saa — Du maa ikke valse med ham.

Isabella. Herre Gud!

Greven. Men — ja — jeg tillader Dig en Contradands, een eneste.

Isabella. Jeg forstaaer det; det er en mere passende Dands.

Greven. Ja! og desuden i en Contradands kan man conversere, og han, som er saa ubesindig, — tys stille! der er han.

Anden Scene. De Forrige. Chavigni.

Chavigni. Jeg havde paa Ære Uret! Hvem skulde have sagt det om Tydskerne? Storhertugens Kok er tilforladelig en stor Mand.

Greven. Ah, det er Dem, de Chavigni! hvorfra kommer De?

Chavigni. Fra Hans Høihed Storhertugens Taffel.

Greven (afsides). Himmel! (høit) Hvorledes det?

Chavigni. Ved en Hændelse. Jeg havde paa Jagten tilladt mig nogle Udfald mod det tydske Kjøkken, og Hans Høihed lod mig tilsige til Middag for at tilintetgjøre mine Fordomme.

Greven (mistænksom). Ah! saa det var Aarsagen?

Chavigni. Og hvad ellers? — Et prægtigt Maaltid! og ovenpaa en saare interessant Conversation.

Greven. Med Prindsen?

Chavigni. Nei! med Damerne! — Jeg betroede dem Gjenstanden for min Sendelse — Costumerne.

Greven. Endnu det samme!

Chavigni. Ja! for Dem har det ingen Interesse, men for Damerne var det en Statssag. De vare alle villige til at hjelpe mig, saa jeg nu har opnaaet det, jeg ønskede.

Greven. Hør, de Chavigni! jeg kan som enhver Anden, tage feil, men naar jeg indseer min Uret, er jeg villig til at erkjende den og gjøre den god igjen. Nu vel! jeg maa tilstaae, at jeg har feilet i min Dom over Dem. Jeg tiltroede Dem ikke de Talenter og den Duelighed, som De i Dag har lagt for Dagen. Jeg tager den Dom tilbage jeg har fældet over Dem, og for at bevise Dem at det er oprigtigt, saa — betroe Dem til mig; sig mig den sande Grund til Deres Sendelse, og — min Datter er Deres.

Chavigni. Hvad hører jeg? De vil —?

Isabella. O, hvilken Godhed! hvilken Ædelmodighed! Og De kaster Dem ikke for min Faders Fødder?

Chavigni. Jo! jo! det havde jeg just isinde — men —

Greven. Men? — De vakler?

Chavigni. Nei! paa ingen Maade — men en saadan pludselig Forandring — og det just nu, jeg maa i det mindste have et Øieblik at betænke mig.

Greven. Det er ikke mere end billigt.

Chavigni (afsides). Hvad skal jeg nu gjøre? tilstaae ham — hvilket? at jeg ikke veed noget, at jeg ingen Hemmelighed har, at jeg er en Dosmer? — Han er istand til ikke at troe mig — og — troer han mig, saa er det endnu galere. Jeg taber hans Agtelse, alt Haab om hans Datters Haand. Nei,

Chavigni! lader os i det mindste holde paa Æren — det er dog saameget frelst.

Isabella. Nu Chavigni! Svar dog!

Greven. Har De bestemt Dem?

Chavigni. Ja, Hr. Greve! Sat imellem Pligt og Kjærlighed, var jeg nær ved at give efter for den sidste; men jeg vilde tabe al den Fortjeneste og det Talent, som De nyelig tillagde mig, jeg vilde tabe alt i Deres Øine, dersom jeg sagde et Ord, og det er for at blive Dem værdig, at jeg har besluttet at tie.

Isabella. O Himmel! hvad hører jeg?

Greven. Afslaae min Datters Haand, støde mig fra Dem, — det er utaknemmeligt, det er afskyeligt! (affides) Det er godt gjort — det er langt meer end jeg havde ventet af ham. (høit) Ah! jeg seer Hans Høihed er kommen ind i Dandsesalen. (til Chavigni) De faaer ikke min Datter, min Herre! men De tager min fulde Agtelse med Dem. (affides) Saamegen Fasthed allerede i saa ung en Alder; han vil blive en stor Mand. (gaaer).

Tredie Scene.

Isabella (vil følge efter sin Fader, men Chavigni holder hende tilbage). Chavigni.

Chavigni. Et Ord! Fordøm mig ikke uden at have hørt mig.

Isabella. Slip mig! Vor fælleds Lykke var i Deres Haand, og De har forspildt den.

Chavigni. Ja, jeg indseer, at jeg i Deres Øine maa have den største Uret, og dog, dersom De selv havde været i mit Sted, kunde De ikke have handlet anderledes, thi — jeg kan tilstaae Dem det, De forraader mig ikke — jeg har ingen Hemmelighed.

Isabella. Fy, min Herre! det er ikke smukt af Dem, at ville forstille Dem endogsaa for mig — De som før var Oprigtigheden, Sandheden selv. Ja! jeg tænkte nok at Diplomatiken vilde fordærve Dem, og naar De først engang har faaet Vane —

Chavigni. Men min Gud! hvad skulde jeg vel kunne vinde ved at skjule Sandheden for Dem? Jeg sværger paa, at jeg har sagt den, at jeg ingen Hemmelighed har at skjule. Men i disse diplomatiske Gemakker seer man Rænker og Kunstgreb i alt. Dersom jeg havde noget at skjule, saa troer jeg, jeg gjorde bedst i at fortælle det lige ud, thi Ingen troede det.

Isabella. Men hvorfor har De indviklet Dem i disse Intriguer?

Chavigni. Som om det var min Skyld! Jeg er, uden at vide hvorledes, kommen midt ind i disse Begivenheder, ligesom en Parenthes. Jeg kan være glad ved at jeg ikke allerede har begaaet nogle Sottiser — som vel ikke ville udeblive; thi Hændelsen kan dog ikke bestandig hjelpe mig.

Isabella. Men de hemmelige Conferencer med Prindser, hvis Hensigt min Fader ikke med al sin Grunden kan opdage.

Chavigni. Ja, det troer jeg gjerne. Jeg, som var den ene af Partierne, forstaaer endnu ikke et Ord af det som blev sagt. Prindsen gjorde mig i al Hast nogle Complimenter om min Ankomst og min Sendelse — og derpaa stak han mig disse to Portraiter i Haanden.

Isabella. Lad see! (tager dem).

Chavigni. Deilige Diamanter! og to skjønne Damer! ikke sandt? Det er kun Skade at jeg ikke kjender dem.

Isabella. Det troer jeg gjerne. Den ene er en Slægtning af Kongen af Sachsen, og den anden en Cousine af vor Konge. Hvad skal De gjøre med dem?

Chavigni. Jeg er igjen nødt til at give det samme Svar: Jeg veed det ikke. Hans Høihed sagde kun: giv dem til den som De veed — og da jeg ikke vidste noget, forbleve de hos mig. Men der falder mig noget ind. Den ene Dame er jo, som De siger, en Slægtning af den sachsiske Konge, og den anden af den spanske — nu seer jeg alle Ting klart. Hans Høihed har villet gjøre de to Ambassadeurer en Present. Det kan smigre Deres Fader, og maaskee formilde ham. Vil De paatage Dem, elskværdige Isabella, at overrække ham det, og tillige sige ham, at det er mig, mig som paa Prindsens Vegne sender ham dette Portrait?

Isabella. Gjerne! men er det da vist, at De ikkun er Diplomat af en Hændelse, og at det skal være uden Følger?

Chavigni. Det sværger jeg paa.

Isabella. Og at De aldrig vil blive en Statsmand, en stor Mand?

Chavigni. Ja! det lover jeg. Jeg kan jo ikke nægte Dem noget.

Isabella. Nu vel da! saa gaaer jeg til min Fader; men jeg skynder mig tilbage, thi De erindrer vor Contradands.

Chavigni. Naar glemmer jeg det vigtigste? (hun gaaer).

Fjerde Scene.

Chavigni, siden Baron v. Saldorff.

Chavigni. Det bliver dog en elskværdig Kone jeg faaer — hvor jeg skal blive lykkelig naar jeg engang er sluppen ud af Forretningerne! (bliver Saldorff vaer, som hilser) Naa, der have vi nye Ulykker! (hilser) Hr. v. Saldorff!

Saldorff. Jeg har den Ære at ønske Hr. de Chavigni en god Aften!

Chavigni. Og jeg Hr. Baronen! (afsides) Hvad mon der nu skal skee?

Saldorff (afsides). Han tier; mon han har noget at sige mig? Vi ville see til.

(En lang Pause. De betragte hinanden, spadsere op og ned, sætte sig, Saldorff tilhøire, Chavigni tilvenstre, betragte hinanden atter, derpaa udbryder Saldorff u aalmodig).

Saldorff. Er De meget udmattet af Reisen?

Chavigni. Det er egentlig Dem, Hr. Baron! jeg skulde gjøre dette Spørgsmaal.

Saldorff. Og jeg, oprigtigt sagt —

Chavigni (afsides). Det er sandt, han har hvilet sig paa Veien.

Saldorff. Jeg er meget vel tilfreds med min. Jeg har i dette Øieblik talt med Grev Moreno.

Chavigni. Ja, jeg ogsaa.

Saldorff. Han har sagt mig Alt — og da jeg fandt at han og De aldeles ikke ere enige, saa er jeg falden paa den Tanke, at vi mueligen kunde nærme os til hinanden.

Chavigni (flytter sin Stoel nærmere). Med største Fornøielse.

Saldorff (efter et Øieblik Overlæg). Grev Moreno er kommen mig i Forkjøbet — og hans Sag staaer derved bedre end min.

Chavigni. Og det er det der gjør Dem ondt?

Saldorff. Nei, paa ingen Maade! det er mig aldeles ligegyldigt. Ligefrem sagt — saa er det os ikke om at gjøre at sætte noget igjennem for os selv, derimod er det os meget vigtigt, at den spanske Gesandts Planer skal strande — og — dersom vi ret kunde forstaae hinanden —

Chavigni. Ja, det vilde ikke være saa ilde — men det bliver vanskeligt.

Saldorff. Ih, hvorfor det? Siig mig oprigtigen, hvad er Prindsens Mening, og hvad er i Særdeleshed Deres egen?

Chavigni. Hr. Baron! naar De ligefrem opfordrer mig til at sige min Mening, saa —

Saldorff (afsides). Han søger Omveie.

Chavigni. Saa er den af den Natur, at det er mig meget vanskeligt at sige den; men De har for megen Indsigt til at De ikke skulde gjætte den.

Saldorff. Jeg forstaaer Dem.

Chavigni. Det var jeg vis paa.

Saldorff (afsides). Han er klogere end jeg havde troet.

Chavigni. Og jeg veed intet, der bedre kan oplyse Dem om Prindsens Mening og mine Forsætter, end dette Portrait som han har overdraget mig at sende Dem; det er en Dame af Deres Bekjendtskab — det vil sige Dem alt — De forstaaer mig.

Saldorff (afsides, efter at have seet paa Portraitet). O Himmel! hvad seer jeg! (høit i det han reiser sig) Hvad? Prindsen! Efter Deres Opfordring!

Chavigni. Ja, Hr. Baron!

Saldorff. En saadan Fornærmelse! en saadan Scandal! — Det er ikke Afslaget jeg tager ilde op — det ventede jeg mig — jeg ønskede det endogsaa, men det er Maaden det skeer paa, saaledes at være Maalet for Deres Intriguer.

Chavigni. For mine Intriguer?

Saldorff. Ja ret for Deres Intriguer; men triumpheer ikke for tidligt. Storhertugen skal faae alt at vide, Ord for Ord. Jeg iler at forene mig med den spanske Gesandt, og vi skulle nok faae Bugt med Dem. Deres Planer skulle blive afslørede, jeg skal fortælle det til enhver.

Chavigni (afsides). Gid han da vilde gjøre Begyndelsen med mig. (høit) Gaae, min Herre! gaae at forene Dem med Spanien. Jeg skal vide at modtage Dem som det sig hør og bør.

(Saldorff gaaer).

Femte Scene. Chavigni (alene).

Den Mand lod ikke til at være en Elsker af Malerier. Og jeg som troede at have arrangeret Sagen paa det bedste! Det lader til, at jeg har gjort en dum Streg. Jeg er da i aabenbar Krig med Sachsen. Hvad vil der blive af mig, hvis han udfører sine Trudsler. Hvem vil man antage mig for? Det bedste jeg kunde gjøre, var at reise og saa lade dem selv forklare sig for hinanden. Men reise? og uden at vide hvorfor? og uden at søge at gjøre det godt igjen, som jeg har gjort galt? thi noget galt har jeg bestemt gjort. Maaskee jeg ved min Letsindighed har bragt denne fortræffelige Prinds i Forlegenhed. Nei! for det første byder min Hengivenhed for Prindsen, og dernæst, naar jeg skal tilstaae det, min Nysgjerrighed, mig at blive. Jeg længes uendeligt efter at faae at vide hvad det er der handles om, og hvorledes den Sag er beskaffen, hvori jeg, som det lader, spiller Hovedrollen. Jeg kunde vel erfare det hele, ved at tilstaae at jeg intet veed, men hvad vilde man da troe om mig? — Og saa min Contrabands med Isabella — Nei! jeg reiser ikke! — Tilfælde! du har bragt mig ind i denne Sag, jeg anraaber Dig, og stoler paa dig; du maa hjelpe mig denne Gang, som saa ofte

før. Tys! hvad er det? Ah, det er Musiken — Nei jeg reiser ikke!

Sjette Scene.

Prinds Rudolph. Marquisen. Chavigni.

Rudolph (til Marquisen, i det de komme ind). Vær stærk! Stormen vil snart udbryde, og knuse os. (seer Chavigni) Chavigni! hvad, Ulykkelige! De her endnu?

Chavigni. Og hvorfor ikke?

Rudolph. Veed De da ikke, hvilken Fare der truer Dem og os?

Chavigni. Det er just derfor jeg bliver.

Marquisen. O! det ventede jeg mig af Dem. Saa have vi da endnu een Ven i Verden, vi kunne stole paa.

Chavigni. I Liv og Død! (affides) De stakkels Mennesker, jeg opoffrede gjerne mit Liv for dem. — Frue Marquisen er da ogsaa med i Sammensværgelsen.

Rudolph. De veed dog at Storhertugen er frygteligt opbragt paa Dem?

Chavigni. Paa mig?

Rudolph. Og da De ikke har nogen diplomatisk Characteer og ikke er accrediteret hos ham, kan han uden at krænke Folkeretten, lade Dem kaste i Fængsel, hvorfra jeg ikke kan frelse Dem.

Chavigni (affides). Min Gud!

Marquisen. Men hvad har da de Chavigni gjort?

Rudolph (til Chavigni). Dersom De dog idetmindste havde givet mig et Vink derom; men ganske af Dem selv at gjøre et saadant Vovestykke. De veed jo, at naar man staaer imellem to Magter, som man ligemeget bør skaane, saa er det eneste Haab, at vinde Tid for at faae dem i Strid.

Marquisen. Det var vor Hensigt.

Rudolph. Det var det klogeste. Men han har brudt alt med eet Slag. Han har uden videre, i mit Navn afskediget baade den sachsiske og spanske Gesandt, som begge ere ude af dem selv.

Marquisen. O Gud! han har vovet! (med Bestemthed) Nu vel! han har gjort Ret deri.

Chavigni (glad). De finder —

Marquisen. Ja! en saadan Beslutning kan ene frelse os. Jeg veed ikke hvad Følgen vil blive; men det maatte dog engang, tidlig eller seent komme dertil, og jeg er glad over, at det afgjørende Øieblik allerede er der. Jeg kan kun ikke begribe hvorledes De har ladet Dem overtale dertil.

Rudolph. Jeg har ikke vidst et Ord deraf. Han har aldeles handlet paa sin egen Haand. Den meest fordømte List — disse to Portraiter, som jeg vilde have leveret til Dem —

Chavigni (affides). Ah! hun skulde have havt dem.

Rudolph. Har han leveret Gesandterne.

Marquisen. Meget vel!

Chavigni (affides). Hun er glad derover.

Marquisen. Hvormegen Taknemmelighed skylde vi Dem ikke.

Chavigni. Vist meget mindre end De troer.

Rudolph. Jo — han har frelst os fra een Fare, for at bringe os i en anden maaskee større. Hvad skal jeg nu sige til Storhertugen? Hvorledes retfærdiggjøre dette dobbelte Afslag? Skal jeg bekjende Alt?

Chavigni. Hvorfor ei?

Marquisen. Er det Deres Raad?

Chavigni. Ja! jeg paastaaer, at man skal forklare den hele Sammenhæng.

Rudolph. Nu vel! paatag De Dem da denne Forretning.

Chavigni. Jeg!

Rudolph. Ja! der er ingen uden Dem, der har tilstrækkelig Fiinhed og Talent til at gjøre os denne sidste Tjeneste. Jeg kan det paa ingen Maade. De har begyndt, De maa ogsaa fuldende.

Chavigni. De vil altsaa —

Rudolph. Ja! at De skal erklære Hertugen, at jeg elsker min Frihed, at jeg stedse vil bevare den.

Chavigni. Ja, det er ikke meer end billigt.

Rudolph. Og at jeg aldrig vil gifte mig

Chavigni (forundret). Virkelig?

Marquisen. Stille! der kommer nogen.

Syvende Scene.

Rudolph. Isabella. Chavigni. Marquisen.

Isabella (til Chavigni). Det er Dem, min Herre! jeg søger. De gjør rigtig smukke Ting. De holder godt Deres Løvte.

Chavigni. Er Ballet allerede begyndt? Vor Contradands —

Isabella. Jeg tænker ikke paa at dandse nu. Jeg kommer fra min Fader.

Chavigni. Han er rasende, ja, jeg veed det.

Isabella. Nei, ikke mere, endskjøndt han havde Aarsag dertil. Min Datter, sagde han, Chavigni har bedraget mig med en Snedighed, med en Dybsindighed, som jeg ikke havde tiltroet ham, men min Vrede skal ikke forhindre mig i at erkjende hans store overlegne Talent. Jeg kunde endnu tilgive ham, naar blot det, der er mislykket mig, ikke lykkes den sachsiske Gesandt. Det er Alt hvad jeg forlanger.

Chavigni. Det har han sagt?

Isabella. Nu veed jeg da altsaa, at Deres Forsikkring var usand: at De ikke vidste hvad der foregik, at De ikke sty-

rede den hele Intrigue. Jeg erklærer Dem derfor, at om endogsaa min Fader samtykker i at give mig Deres Haand, saa er det mig som afslaaer den.

Marquisen. Afslaaer den? og hvorfor?

Isabella. Hvorfor? Ja! De vil ikke troe mig, at han for et Øieblik siden forsikkrede mig, mig, som han elsker, helligt og dyrt, at han ikke vidste et Ord af alt hvad der foregik her.

Rudolph. En saa stræng Taushed er beundringsværdig.

Isabella. O! endnu mere. Min Fader tilbød ham min Haand, paa det Vilkaar, at han skulde betroe ham hans hemmelige Ærinde, og han afslog den.

Rudolph (gaaer hen til Chavigni). Er det muligt! O, ædelmodige Ven! jeg vil aldrig kunne gjengjelde Dem, hvad De har gjort for mig. O, naar jeg engang kommer paa Thronen, saa skal De være min eneste Ven, min eneste Raadgiver.

Marquisen. Deri handler De rigtigt. Imidlertid paatager jeg mig at være Fredsmægler. (tager Isabellas Haand) Kjære Barn! De maa tilgive ham af Venskab for mig.

Isabella. Det er hans Lykke, at De beder for ham — thi ellers — men Sachsen maa dog ikke vinde, det gjør jeg til en Betingelse.

Marquisen. Og vi bede om det samme.

Isabella. Javist! det kan han dog i det mindste gjøre for os; hvad kan det skade at Sachsen —

Chavigni. Dersom jeg kan tjene Dem dermed — men vi glemme vor Contradands —

Marquisen. Hvad! tænke paa at dandse i et saadant Øieblik.

Chavigni. Og hvorfor ikke? Jeg elsker Dands og Musik over Alt. Naar man svæver henad Gulvet, glemmer man Plager og Politik. Dersom jeg var Konge, skulde alle Stænder samles i een Contradands, saa var jeg vis paa, at de maatte række hverandre Haanden.

(De gaae til Ballet.)

Ottende Scene.

De Forrige. Storhertugen (møder de Andre, som standse).

Storhertugen. Et Øieblik! — hvorhen?

Chavigni. Jeg beder Deres Høihed tusinde Gange om Forladelse; men en Sag af yderste Vigtighed kalder mig, en Contradands med Comtessen.

Storhertugen. Jeg udbeder mig hendes Tilladelse til at berøve hende hendes Dandser et Øieblik. (til Chavigni) Jeg skal tale med Dem. Damerne gaae imidlertid ind i Dandsesalen, hvor man venter dem. (til Rudolph) Dem beder jeg at gaae ind i mit Cabinet, og vente der min nærmere Befaling.

Marquisen (sagte til Chavigni). Det er det afgjørende Øieblik. Tal vor Sag!

Rudolph (ligeledes). De er vort eneste Haab.

(Rudolph følger Marquisen og Isabella hen til Dandsesalen, og gaaer derpaa ind i Storhertugens Cabinet.)

Niende Scene.

Storhertugen. Chavigni.

(Storhertugen gaaer urolig op og ned ad Gulvet uden at tale, medens Chavigni siger følgende.)

Chavigni (afsides). Sagen bliver alvorlig. Jeg havde troet at Talen var om en Sammensværgelse, hvori Marquisen var indviklet, og hvorved Prindsens Frihed var i Fare; men nu, han erklærer, at han vil forblive ugift, nu er jeg lige nær. (Storhertugen sætter sig; Chavigni bliver staaende for ham.)

Storhertugen. Kom nærmere! Sagerne ere komne saa vidt, at jeg nødes til at forlange en formelig Erklæring af Dem. Skjøndt De er kommen her uden noget Creditiv, uden nogen tilsyneladende diplomatisk Hensigt, har der dog siden i Morges ikke været Spørgsmaal om Andre end om Dem. De har vendt op og ned paa alle Ting her ved mit Hof.

Chavigni. Jeg, Deres Høihed?

Storhertugen. Ja just De! Den sachsiske Gesandt anklager Dem, den spanske besværer sig over Dem, og jeg selv — jeg er meget utilfreds med det Formynderskab, De har paataget Dem over min Neveu. (han reiser sig) Han søger, ifølge Deres Raad, paa enhver mulig Maade at undgaae mig, han —

Chavigni. Men Deres Høihed, jeg har paa min Ære ikke raadet ham andet, end hvad han selv med frie Villie har gjort.

Storhertugen. Han følger ikke andre end Deres Raad.

Chavigni. Mine Raad? Deres Høihed! En Prinds gjør altid os Smaafolk den Ære at være af samme Mening som vi, naar vi ere kloge nok til at være af samme Mening som han.

Storhertugen. Ja, Klogskab, det veed jeg, fattes Dem ikke; men Oprigtighed spørges der om. Jeg gaaer lige til Sagen. Siden De har saa stor Indflydelse paa min Neveu, saa fordrer jeg af Dem, at De lader ham vide, at han endnu i Dag maa gjøre et Valg.

Chavigni. Et Valg? og turde jeg spørge hvilket?

Storhertugen. Det er ligemeget; han er sin egen Herre, jeg vil ikke tvinge ham. Men jeg holder mig til Dem, dersom han ikke inden Aften, ligemeget paa hvad Maade, er gift.

Chavigni. Givt! det er ude med mig!

Storhertugen. Hvorfor?

Chavigni. Fordi Hans Høihed for faa Øieblikke siden gav mig en Erklæring, som ikke just var saa ganske overeensstemmende med Deres Villie. Han forsikkrede nemlig at ville forblive ugivt.

Storhertugen. Han vil ikke givte sig? Det gjør mig ondt for Dem, og deri gjenkjender jeg ikke Deres Klogskab. — Men da han igaar var bestemt derfor, saa veed jeg nu hvem der er Aarsagen til denne Forandring. — Nei, saaledes maa man ikke troe, ved fine Intriguer at kunne stifte Uro i en Stat, og bringe Forstyrrelse ind i en Familie. At jeg for Deres Skyld er kommen til at staae paa en fjendtlig Fod med de to fremmede Magter, er mig ligegyldigt, men de maae have et Svar, et fyldestgjørende Svar, eller i det mindste et, ved hvilket ingen af dem bliver misfornøiet. See det er Deres Sag — og da De har saa stort Talent, og saa megen Duelighed — saa maa De finde et Middel dertil; men glem ikke, det gjentager jeg Dem, at det er i Dag, at min Neveu skal være givt — i andet Fald er det Dem, der skal staae mig til Ansvar, som mine Befalingers Overtræder, og da De ikke har nogen officiel Characteer, saa maa De ikke blive overrasket ved, at jeg forsikkrer mig Deres Person. Farvel! Erindre Dem hvad jeg har sagt! (gaaer ind i sit Cabinet.)

Tiende Scene.

Chavigni, siden Marquisen.

Chavigni. Naa! nu sidder jeg da net i det! Hvorledes hænger det sammen med dette dobbelte Giftermaal? Naar jeg ret troer at være inde i Sagen, saa bliver den mere forviklet end nogensinde før. Onclen, som vil — Neveuen, som vil ikke — og hvorfor vil han ikke? — det skal strax være i Orden? — Jeg maa til ham —

Marquisen. Nu! gode Tidender?

Chavigni. Netop, dersom hans Høihed vil, saa kan alting blive godt.

Marquisen. Og hvorledes?

Chavigni. Tør jeg bede Deres Naade, at lægge vel Mærke til: og for ikke at feile, skal jeg meddele det med Storhertugens egne Ord: "At jeg for Deres Skyld er kommen paa en fiendtlig Fod med disse to Magter, er mig ligegyldigt, men de maa have et Svar, et fyldestgjørende Svar, eller i det mindste et, ved hvilket ingen af dem bliver misfornøiet."

Marquisen. Ja! det er just det vanskelige.

Chavigni. Pas paa, der er meer endnu. — Det er bestandig Storhertugen der taler. "See det er Deres Sag," (det vil sige min) — "men glem ikke, at det er i Dag min Neveu skal være givt, ligemeget med hvem, i andet Fald staaer De mig til Ansvar."

Marquisen (glad). O Gud! dertil har De bragt det?

Chavigni. Ja, dertil, og det uden megen Møie. Det kom som af sig selv. Men De begriber da vel, at jeg strax maa tale med Prindsen, for at faae ham til uopholdeligen at tage en Beslutning.

Marquisen. Ja! De har Ret. Nu er Øieblikket eller aldrig. Det er at give Storhertugen Leilighed til at komme ud af Forlegenheden — uden at give noget af Hofferne Fortrin, eller gjøre noget af dem utilfreds; det skal være Omstændighederne, der tvinge Storhertugen til at give dem begge Afslag, ikke sandt?

Chavigni. Ja, ganske rigtigt!

Marquisen. De raader jo altsaa Prindsen — —

Chavigni. Ja det er ingen Tvivl underkastet —

Marquisen. Godt! Vent mig da her. Jeg paatager mig alt — og bland Dem ikke deri.

Chavigni. Jeg foretager intet hellere, thi efter alt hvad jeg har udrettet i Dag —

Marquisen. Jeg gaaer altsaa til Storhertugen. O Gud! jeg skjælver blot ved Tanken.

Chavigni. Ja — virkelig — den gode Marquise — hun skjælver! fat dog Mod.

Marquisen. Ja, jeg skal. Jeg vil følge Deres Raad. Vor Skjæbne maa afgjøres. Om faa Øieblikke ere vi alle tre enten styrtede, eller — frelste og omgivne af Ære og Lykke. Farvel! Vent mig! (hun gaaer ind i Storhertugens Cabinetter.)

Ellevte Scene. *Chavigni (alene).*

See saa! nu er Touren til mig at skjælve. Den stakkels Dame. Saaledes at udsætte sig for min Skyld. Jeg veed ikke om jeg skal holde hende tilbage, eller lade hende gaae — det er noget dristigt, noget stort hun har isinde. Fanden skal tage mig, om jeg veed hvad det er, men det maa bestemt være noget skrækkeligt; og det er mig, som har ledet alt dette, som har styret Roret i alle disse Omvæltninger. O, dersom Grev Moreno var her, han, som i Morges paastod, at Hændelsen var Intet, at Geniet gjorde Alt. — Naar dette Anliggende, Gud maa vide, hvad det er, lykkes, saa blive de alle overtydede om mit store Talent, men gaaer det galt, saa staaer jeg som den jammerligste Person paa Guds grønne Jord. — Hvad foregaaer nu derinde? — Er jeg en Dosmer eller et stort Talent? Det af-

gjøres i dette Øieblik, uden at jeg enten har gjort noget galt, eller udrettet noget klogt. — Marquisen kommer ikke. Det er et slet Forvarsel. Nu vel da! det er afgjort, jeg er en Dosmer, og see — der kommer Baron v. Saldorff for at bringe mig den officielle Underretning derom.

Tolvte Scene. Chavigni. Saldorff.

Saldorff (kommer ud af Cabinettet, tager Chavigni i Haanden og siger ham i Øret). Jeg kommer fra Storhertugen. Jeg takker Dem meget. De har gjort hvad jeg bad Dem om.

Chavigni. Jeg?

Saldorff. Ja! min Rival seirer ikke, det er Alt hvad jeg ønskede. Jeg skal berette min Fyrste hvilken Deel De har taget i vore Anliggender, og dersom De nogensinde skulde behøve hans Understøttelse, saa stoel paa ham.

Chavigni. Hvad siger De? har De da seiret?

Saldorff. Aldeles ikke — tys — der kommer nogen!

Trettende Scene.

De Forrige. Moreno. Isabella.

Greven (til Chavigni). Min Ven! min Datter er Deres!

Chavigni. Er det muligt?

Greven. Fortræffeligt handlet! Jeg takker Dem meget for den Deel, De har taget i mine Sager.

Chavigni. Saa Prindsen har bestemt sig i Deres Faveur?

Greven. Paa ingen Maade. Det har De indledt særdeles vel. (sagte) Æren er frelst, Sachsen seirer ikke, det var Alt hvad jeg ønskede, og Alt hvad De kunde gjøre for mig.

Isabella (sagte). Og som han havde lovet mig.

Greven. Jeg tilstaaer, at De har forbauset mig i Dag. En Aplomb, en Fiinhed — at gaae med sikkre Skridt midt imellem to Rivaler, hvis Interesse det var at skade Dem, lede Dem paa Afveie, og selv naae Maalet; thi en fransk Dame gaaer af med Prisen —

Chavigni. Virkelig?

Greven. Vil De endnu paastaae, at Genie og Klygt ere Intet i diplomatiske Affairer.

Chavigni. Nei, Hr. Greve! jeg erfarer det nu fra mig selv. (sagte) Det er afgjort, jeg er et stort Talent.

Fjortende Scene.

De Forrige. Storhertugen. Marquisen. Isabella. Rudolph.

Rudolph. Victoria! min kjære Chavigni! Alt er tilstaaet, Alt er opklaret.

Greven. Jeg har just i dette Øieblik underrettet ham derom.

Storhertugen. De veed da altsaa, at alt er tilgivet, at jeg har givet mit Samtykke. (til Chavigni, som trækker sig tilbage). Kom nærmere! (sagte) De har skilt Dem fortræffeligt ved det Hele, og jeg ventede mig intet mindre af Dem. Imidlertid maa De ikke troe, at jeg saa ganske har ladet mig føre bag Lyset — jeg vædder paa, at dette foregivne Ægteskab ikke er fuldbyrdet endnu.

Chavigni. Hvorledes! Deres Høihed?

Storhertugen. Tys! tys! De har handlet meget rigtigt i at paastaae det. Denne lykkelige Idee frelser os fra al Uenighed med de fremmede Magter. (høit) For at bevidne Dem min Tilfredshed med Deres Opførsel, erklærer jeg Dem, at dersom Deres Hof vil samtykke i at afstaae saa store Talenter, vil jeg skatte mig lykkelig ved at anbringe Dem i mine Stater og see Dem i min nærmeste Omgivelse.

Rudolph. Nei, Deres Høihed! Mig paaligger det at sørge for hans Ansættelse, og jeg haaber, han samtykker i at være om min Person. Jeg maa jo søge at afbetale min Gjeld til ham.

Saldorff (gaaer hen til Chavigni). Jeg har en Bøn til Dem, min Herre!

Chavigni. Til mig? og den er?

Saldorff. Jeg skriver mine Memoirer, det er jo Moden, og jeg beder Dem, som bedst maa kjende denne hele Sag, da det er Dem som har styret den, at meddele mig alle Smaaomstændighederne i denne vigtige, og fra Deres Side saa mesterlig udførte Underhandling.

Chavigni (for sig). Han henvender sig til den Rette.

Storhertugen. Lader os nu gaae ind i Balsalen, hvor vi upaatvivleligen ere savnede. Jeg maa bede disse Herrer ligesom ogsaa de Chavigni, at tie endnu i Aften med hvad der er forefaldet. Jeg forbeholder mig selv den Fornøielse, i Morgen at kundgjøre denne Sag ved mit Hof; endnu meer, jeg vil, at hele denne Sag, som gjør Dem saamegen Ære, skal med alle dens Biomstændigheder indrykkes i den officielle Tidende.

Chavigni (bukker). Hvad! Deres Høihed vil — (afsides) Hvilken Lykke! saa kan jeg da læse mig til hvad jeg har udrettet.

Kjöbenhavn 1829.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Efterskriften.

Lystspil i 1 Act af Franz von Holbein.

Personerne:

Kranz, Friseur.
Lisette, hans Kone, Modehandl:rinde.

(Skuepladsen forestiller et smukt Værelse. Paa venstre Side ved et Vindue staaer et meget moderne klædt og friseret Skabilkenhoved. I Baggrunden er en Dør, og paa begge Sider Glaskasser, hvori der ligge Klæder og moderne Hovedpynt. I Hjørnet paa høire Side staaer en høi Parykblok med en Pungparyk paa, og en mindre med en blond Dametour. I Hjørnet paa venstre Side staaer to middelmaadig høie Parykblokke med et moderne sort og brunt Mandshaar; Syeæsker, Pudderdaaser, Kamme, Baand, o. s. v., ligge paa Bordet.)

Første Scene.

Lisette (sidder ved sit Arbeide, og er just færdig med en Kniplingskappe. Hun nynner en bekjendt Vise, lægger endeligen fortrædelig Kappen fra sig, og lægger sukkende Hænderne i Skjødet).

Ak ja! det var ret behageligt at være givt, naar det kun ikke blev saa kjedsommeligt efter Hvedebrødsdagene. Bryllupsdagen — Ægtestanden — Sukker og Galde! — Og bliver det just ikke altid Galde, saa er det dog ikke altid sødt, at see sin Elsker forvandlet til en Herre. — Hvor var min Kranz ikke indtagende, elskværdig og — eftergivende, før vi bleve givte! og nu — hvor er han ikke lunefuld, but og egensindig — og, hvad der er det Slemmeste — hvor er han ikke skinsyg! — Som en fornem Herre kjører han hele Dagen i sin Cabriolet, fra en fornem Dame til den anden — og jeg? — her sidder jeg eensom, sorgfuld midt imellem Parykblokkene! Jeg kan undertiden kives den hele Formiddag med et Par Damer, der gjerne vil kjøbe, men slet ikke kan faae noget efter deres Hoved. — Naar det dog i det mindste var Herrer! Men mod dem er min Mand saa grov og uartig, at han allerede har kyset dem alle fra Huset. — Manschetter, Kryds, Seler og saadanne Ting forviste han fra min Boutik strax efter Bryllupper, hvorvel han kan takke et Par Manschetter, som han kjøbte hos mig, for, at vi bleve kjendte med hinanden. (reiser sig) Ak! det er dog noget skrækkeligt for et Fruentimmer, der har Lyst til at snakke, at være alene. (hendes Øine falde paa Parytblokkene) Men holdt! der kunde jeg jo strax danne mig en lille selskabelig Cirkel. (i det hun opstiller Parykblokkene i en Halvkreds, i hvis Midte hun staaer) Mange af det Slags Cirkler er jo dog ikke andet end Parykblokke, saa kan jeg vel ogsaa være fornøiet med saadan en; og at Conversationen ikke skal gaae istaae, det skal jeg nok sørge for. Altsaa denne Herre med et Haarfouteral, der allerede hører til Sjeldenhederne, er den (gaaer paa Taaspidserne og efteraber hans Stemme) store, lange, hovedrige Hr. Meermann, min fordums Formynder. Han siger altid selv, at han er af den gode gammeldags Verden, og dog er han saa nymodens, at ingen tør komme til ham med tomme Hænder! Denne med det sorte børstede Hoved, er den unge Herre, der altid kom i de lærde Theeselskaber hos Grevinde Windheim, som jeg i en Kammerjomfrues Skikkelse maatte gjennemgaae den jordiske Skjærsild hos. Denne Blondine er vor lille tykke Naboemadame, der som en god Christen laaner paa Pant til 100 Procent. Dette brune Krølhoved er den Spradebasse, som min Mand forleden kastede ud af Døren, for det han, efter nyeste Mode, kneb mig i Kinderne ved hvert andet Ord, og sagde min Mand lige i Øinene, at der ikke var nogen dydig Modehandlerinde. See saa, nu har vi Selskabet samlet, og det forstaaer sig, fremfor Alt snakker Spradebassen; thi det Slags Folk er altid paa Færde, hvor det ikke kommer an paa andet end at snakke. (Hun stiller sig op bag Parykblokken og efterligner en Spradebasse, taler meget høit og dristigt) Det er dog insupportable, hvor mange af vore unge Borgere, der dog ere langt tilbage i den fine Levemaade, hvor elegante de endogsaa see ud. Der var jeg for nylig hos en Friseur, der er givt med en ung Modehandlerinde; jeg talte med hende, som en Mand af Levemaade pleier at tale med saadan en Forskjønnelseskunstnerinde; det tager Fyren mig ilde op, prater op og ned ad Væggene om sin Ære og hendes Dyd, og kaster mig paa Døren. (springer bagved Parykblokken, der forestiller Naboersken, og efteraber en lille tyk Karikatur med tykt Mæle) Ih! det er dog forskrækkeligt! Han understaaer sig til at kaste saadan en charmant ung Herre paa Døren, en Herre, ved hvis Panter jeg har profiteret ti Gange mere end han selv er værd! (vender sig til Parykblokken, der forestiller Formynderen) Siig mig engang, Hr. Meermann, troer De ikke, der findes Ret for saadan en Fornærmelse? (iler bagved Pungparykken og efteraber en gammel gjerrig Pedant) Ret, kjæreste bedste Madame? Jo Ret er der for Alverdens Fornærmelser, naar man kun altid har Ret! (i sin egen Tone, staaende midt i Kredsen) Imidlertid har den galante sorthaarede Herre, der passerede for Grevinde Windheims Elsker, og som gjorde Cour til mig i Forgemakket, sneget sig nærmere; (hun holder Haanden med Selvbehag

bag Ryggen hen til det sorte Titushaar) han griber min Haand — han trykker den — kysser den — og i samme Øieblik —

Anden Scene. Lisette. Kranz.

Kranz (der træder ind i det Øieblik, da hun rækker Haanden ud, og hører de sidste Ord, griber denne, som om han vilde kysse den).

Lisette (trækker sig hastig tilbage med et Skrig, og løber frem paa Stuepladsen).

Kranz (efter at han i nogle Øieblikke har staaet stum foran hende) Og i samme Øieblik kommer Din Mand ind af Døren.

Lisette (vender sig langsomt om, da hun hører sin Mands Stemme) Ah! det er ingen anden end Dig?

Kranz. Nei! ingen anden end mig! — Det gjør mig ondt, at jeg ikke er noget bedre.

Lisette (om og skielmsk). Om ogsaa ikke noget bedre, saa dog mig det kjæreste!

Kranz. Det vil sige, saalænge Du kun har Valget imellem mig og Parykblokkene. (mistroisk) Jeg troer, at Du endogsaa øver Dig paa Parykblokkene i at coquettere med de unge Herrer!

Lisette. Ja, hvorfor ikke!

Kranz. Du taber heller ikke ved Byttet. Du faaer Parykblok for Parykblok.

Lisette. Ja vist.

Kranz (hæftig). Men det skulde dog ikke være. En skikkelig Kone skal ikke coquettere med andre end sin Mand.

Lisette. Du bliver dog vel ikke skinsyg paa Parykblokkene.

Kranz. Hun skal blot leve for sin Mand og sit Huus; ikke lægge sig efter taabelige Fornøielser og Selskab.

Lisette (kjærlig). Nu, det gjør jeg jo heller ikke. Er jeg ikke altid alene?

Kranz. Alene? alene? (løber omkring i Kredsen og banker paa Parykblokkene) Og hvad betyder den, og den, og den?

Lisette (leende med et dybt Knix). Selskab af Træe!

Kranz. Siger intet; jeg har hørt, at Een engang er bleven sin Elskede utroe for den mediceiske Venus.

Lisette. Nu, hun var dog i det mindste af Steen.

Kranz. Steen eller Træe, det er efter enhvers Smag, og om den maa man ikke disputere.

Lisette. Du er ikke ret klog.

Kranz (opbragt). Nei, jeg er rigtig nok ikke ret klog, da jeg i saa lang Tid har stolet paa Din Troskab.

Lisette. Nei, jeg var rigtig nok ikke ret klog, da jeg giftede mig med Dig!

Kranz (forbauset, ude af sig selv). Lisette! Du fortryder det?!

Lisette (skielmsk). Ja, jeg fortryder det. Jeg har afslaaet de bedste Partier, fordi jeg troede, at jeg i Dig skulde faae en artig, sindig, galant Mand; men jeg har taget feil.

Kranz (mildt overtalende). Lisette!

Lisette. O! havde jeg dog taget Hr. Vice-Archivariussen eller Cancelliecopisten, saa havde jeg dog kunnet haabe, at blive naadig Frue med Tiden.

Kranz (som før). Lisette!

Lisette. Men nei! jeg gik hen og tog en Parykmager.

Kranz (truende). Lise.

Lisette (sagte). Au! au! nu bliver han vred for Alvor!

Kranz. Nu er det ude med os! Reent ude! Ude for evig! At foragte min Stand! En Stand, som mit Talent har hævet til en fri Kunst? Til en Kunst, der medens alle andre søger at strøe Folk Sand i Øinene, endogsaa forsmaaer Pudderet, for at kunne seire over alle de andre, og staae i taagefrie Klarhed.

Lisette (mildt overtalende). Anton!

Kranz. Medens andre Kunstnere og Lærde stryge ad Gaderne til Fods i Regn og Skarn, ruller jeg i min Cabriolet forbi dem, og for to Minuter, hvori jeg cultiverer et Hoveds Ydre, faaer jeg mere, end man giver den, der skal ordne det Indre, for en heel Maaned. Og Du, Utaknemmelige! miskjender mine Fortjenester, og angrer, at Du har taget en Parykmager, en maitre des têtes til Mand.

Lisette. Kjære Anton!

Kranz (kaster sig i en Stol, støtter Hovedet paa Albuen, og jager omkring i Haaret med Fingrene). Det krænker, det smerter!

Lisette. Nu, jeg vil troe det; Miskjendelsen smerter; men —

Kranz. Jeg Ulyksalige! hvorfor skulde jeg tage en Kone, der ikke har Følelse for Kunst.

Lisette. Hvad er det, Du der siger? Jeg ingen Følelse for Kunst? er jeg ikke en meget yndet Kunstnerinde.

Kranz (reiser sig forundret). Du?

Lisette (med Selvbehag). Nu ja! en Mobehandlerinde!

Kranz. Ja saa! Ja, det er sandt, Du har Ret. Ogsaa Du driver Kunsten til stor Fuldkommenhed. Men gjør mig kun en Tjeneste.

Lisette. Og den er?

Kranz. Opfind saa mange Moder, som Du vil; men bliv mig blot ingen moderne Kone.

Lisette (omfavner ham inderligt). Nei, det skal jeg vist ikke. Kun mine Klæder og Hovedtøier skal være paa Moden; men mit Hjerte skal, som min Formynder sagde, være fra den gode gamle Verden.

Kranz (trykker hende glad op til sig). Min kjære, gode Lise!

Lisette. Er jeg da allerede god igjen?

Kranz. God er Du altid; — Du er kun — sommetider — lidt letsindig.

Lisette (smilende). Det er jo paa Moden.

Kranz. Lad den Artikel blive udenfor Din Handel.

Lisette. Som Du vil — hvad Du vil!

Kranz. Du er dog en sød lille Engel, hvorvel Du er min Kone.

Lisette. Og jeg holder endnu stedse af Dig, endskjøndt vi ere givte, naar Du kun ikke var skinsyg, og saa lidt underlig og lunefuld.

Kranz (alvorlig). Mit Barn, saadan gaaer det alle Folk, der er saameget beskjæftiget med Hovedarbeide. (kaster Frakken af og sætter sig) Men giv mig nu mit Arbeide, nu har vi spøget Tid nok bort.

Lisette (sætter Parykblokken med det brune Haar foran ham). Der. Læg nu ikke Lokkerne altfor tykt, det klæder ikke, gjør et stort Hoved og —

Kranz (arbeider derpaa med Kammen). Det er noget Du ikke forstaaer Dig paa, lille Lise! Det hører til det Dybe i Videnskaben.

Lisette (gaaer under den følgende Replik til Vinduet og seer ud).

Kranz. Dette Haar tilhører en Digter, og det skal holde Hovedet varmt, for at han ikke skal skrive noget koldt Tøi. — Digterne bryde sig ikke om at de faae store Hoveder, naar de kun ere fulde. (han skeler til Siden efter hende, og siger skinsyg og mistroisk ved sig selv) Alt igjen ved Vinduet. (han reiser sig langsomt og sniger sig, med lange Skridt, paa Tæerne, efter sin Kone under de følgende Ord) Jeg maa dog engang see — (han seer ud paa Gaden over hendes Skulder, og slaaer Hænderne opbragt sammen) Aha! endelig kom jeg da efter Dig! Det er det altsaa? Den unge Herre i den sorte Kjole, og Lorgnetten i et sort Baand om Halsen, i Mangel af en anden Orden?!

Lisette. O Gud! der gives Folk, (med Hentydning paa ham) der har langt værre Ting paa Halsen.

Kranz (uden at høre hende). O, jeg veed det ret godt. Han har allerede i 14 Dage sneget sig her omkring Huset.

Lisette. Men, Anton! boer jeg da ene i Huset?

Kranz. Men hvilke Vinduer seer han efter? Efter vore. Hvor flyve hans Sukke hen? Til Dig. Hvem ønsker han Fanden i Vold. Mig!

Lisette. Og hvem bliver mig hver Dag mere modbydelig? Du.

Kranz. Modbydelig?

Lisette (lader som om hun græd). Ja. Ved Din Skinsyge, hvormed Du belønner min Troskab.

Kranz. Saa?

Lisette (skjelmsk troh hjertig). Jeg har ikke engang endnu lagt Mærke til ham.

Kranz. Ei!

Lisette. Jeg seer slet ikke paa andet end Dig.

Kranz. Virkelig! Og hvorfor staaer Du da hele Dagen ved Vinduet?

Lisette. For at see, naar Du kommer.

Kranz. Men naar jeg gaaer ud?

Lisette. For at see Dig gaae ud?

Kranz. Men naar jeg er hjemme?

Lisette. Saa seer jeg Dig i Ruderne.

Kranz. O Qvinder! Qvinder! naar vare I forlegne for Svar?

Lisette. Du er en skinsyg tyrkisk Bassa, der tyranniserer mig, og ikke duer noget selv.

Kranz. Siig det endnu engang, om Du tør.

Lisette. Hele Morgenen kjører han op ad en Gade, og ned ad en anden.

Kranz. For at besørge mine Kunder.

Lisette. Iler fra Toilette til Toilette.

Kranz. Paa Embedsvegne.

Lisette. Spiller den galante, dannede, fornemme Pariserfriseur.

Kranz. For at bevise, at en Indfødt ogsaa kan være en Vindbeutel.

Lisette. Gjøre Cour, saa at hele Byen taler derom.

Kranz. O! Byen taler om Ting, der ere langt værre!

Lisette. O! man skal have ondt ved at tale om noget, der er værre, end en Mand.

Kranz. Og man kan ikke let gjøre noget værre, end at gjøre saadan en Dame til Kone.

Lisette. O Mænd! Mænd! naar vare I forlegne for Svar!

Kranz. Saa ofte vi skulle indestaae for vore Koners Troskab!

Lisette (spids). Nu, naar De ikke tør stole paa den, saa skulde De ikke spilde saa megen Tid hos hende!

Kranz (mistroisk). Men gaae min Vei!?

Lisette. Som Dem behager!

Kranz. Og gjøre Plads?!

Lisette. Andre Folk ere strax færdige (med et Blik mod Vinduet) til at optage en god Plads, som en anden har forladt!

Kranz (truer opbragt mod Vinduet). Jeg skal nok spærre ham Veien. (han trækker Frakken paa.)

Lisette (drillende). Kjærlighed flyver over Volde og Mure.

Kranz (sætter Hatten paa). Nu bruger jeg mit Hoved.

Lisette. Det var ret.

Kranz. Jeg skal henvende mig til Øvrigheden, og den vil nok forbyde Fyren at spadsere udenfor mit Huus. O! jeg har ogsaa mine Connectioner, og jeg

vil strax afsted for at jage denne Wretyv ud af mine Enemærker. (iler rasende afsted.)

Tredie Scene. Lisette (alene).

Han vil dog vel ikke — Ei, hvad frygter jeg for! Sine Trudsler bruger han jo istedet for Pudder, som Moden forbyder ham at bruge. (hun seer ud af Vinduet) Bevares! han farer virkelig løs paa det unge Menneske. (i største Angst) Nu — (meget rolig) gjorde han ham en Compliment; den unge Mand besvarer den meget artig. Nu løber min Mand rasende om Hjørnet; han vil sikkert til — Den sorte Frakke bliver staaende. Han seer herop. Han hilser. Ei, da han har takket min Mand, kan jeg jo dog ikke være uhøflig imod ham. (hun neier meget artig) Han seer saa fornem, fast og bydende ud, at han formodentlig blot ved sit Blik har forvandlet min Mands Vrede — til en Compliment. Han seer endnu stedse herop. Han er vist meget fornem. Han viser mig en Billet. Til mig. (klapper i Hænderne af Glæde) Ak, det skulde Anton kun see, at jeg faaer en Billet fra saadan en fornem Herre. Men, min Gud! han har maaskee antaget dette Haandklap for et Tegn! Rigtig. Han kommer hen mod Huset — han vil dog vel ikke selv bringe Brevet? (Hun løber fra Vinduet, sætter sig med paatagen iforig Arbeidsomhed til sit Arbeide, nynner sagte en Vise, og affecterer Ligegyldighed; flere Gange seer hun ventende hen mod Døren, tilsidst hører hun op at synge, seer et Øieblik stum hen mod Indgangen, staaer pludselig op og siger). Nei, han kommer dog ikke. Det er mig ogsaa kjærere. Dersom min Mand kom og saae det, jeg troer der blev en Duel af; o! maaskee det der var værre! — dersom min Mands frygtelige Skinsyge gjorde ham en Smule grov, saa maaskee saadan en fornem Herre vidste at trække sig ud af Sagen uden Blod; thi det pleier de Fornemme at forstaae tilgavns — og de have ogsaa ret. Dersom man vilde slaaes med enhver Lømmel, saa fik man meget at gjøre! Dersom overhovedet alle Grovheder skulde straffes, saa maatte der oprettes en nye Domstol for Ægtemænd; thi Grovheden grasserer jo i Ægtestanden, som den gule Feber — i — i — ja veed jeg hvad Landene hedde? (det banker paa Døren) Kom ind! — Nu? — (høiere) Kom ind! Det bankede dog. (hun aabner Døren og finder en Billet hæftet fast paa Laasegrebet) Hvad er det? Et Brev paa Laasen. (hun tager det af og beseer det) Hvor elegant. (lukker Døren og læser Udskriften) "A Madame Madame Kranz." Det er mig! "A Madame Madame Kranz!" (lugter til Billetten) Det er endogsaa parfumeret! Hvilket charmant Menneske! — Skulde jeg aabne det? — Nei! — det skikker sig ikke! — Hvorfor ikke? — Der er jo ikke et Menneske, der seer det. Men dersom min Mand — ham vil jeg give det. Ja — det var smukt af mig — dersom jeg gjorde det — men af Menneskekjærlighed vil jeg dog først læse det. Det er kun for at see, om der ikke er noget i, der kunde krænke min kjære Mand — og fordi det er den første Gang, at jeg i min Ægtestand faaer saadant et Brev — og een Gang er ingen Gang! og saa videre. — Nu vel da! (hun aabner Billetten og læser) "Madame!" (neier meget forbindtlig) Monsieur! — "Tilgiv mig" — O, med Fornøielse! "at jeg overrækker Dem disse Linier, af hvis gunstige Modtagelse mit Livs Lykke er afhængig." Bare min Mand nu ikke kommer just i det Øieblik, da jeg er beskjæftiget med Medmenneskers Lykke! "Deres Mand er meget skinsyg og mistroisk, tillige har han en vis Nuance af Ild" — ja han er meget — ildfuld! — "der ikke tillader mig, uden Forsigtighed, at tilstaae Dem mine Ønsker mundtlig" — Nu, derfor gjør De det skrivtlig. — "Kun frygtsom vover jeg at nærme mig Dem" — Denne Beskedenhed gjør Dem kun endnu mere interessant. "Madame! i Residensens Larm søgte jeg Adspredelse, og fandt kun aldrig følte Lidelser." (beklagende) Lidelser! "Naturen gav mig et Hjerte," ogsaa mig! — "men i den store Verdens Vrimmel bliver det udleet, sønderknust!" — Et saadant Hjerte! det er dog Skade!

Fjerde Scene.

Kranz (kommer sagte ind). Lisette.

Lisette (læser videre). "Derfor skal en stille Lykke erstatte mig det Offer, jeg er tvungen til at bringe Conveniencen. Hør mig og hav Medlidenhed med mig!" Kan De tvivle derom?

Kranz (sagte). Ei, fordømt!

Lisette. "Bestem kun Tid og Sted, hvor vi alene og frie for ethvert besværligt Vidne" —

Kranz (sagte). Det er mig!

Lisette. "Ere sikkre, og jeg vil da udaande mine Følelsers Fylde for Deres Fødder. Deres" —

Kranz. Ærbødige Tjener!

Lisette (holder Brevet, i største Forlegenhed, paa Ryggen). De er altfor god!

Kranz. Herhid med Brevet! Vi vil fra hinanden! Vi vil skilles! Det er ude! jeg veed Alt! Forførerens redelige Tjener har allerede fortalt mig Alt! Med en ordentlig Slags Samvittighedsangst, standsede den brave Karl mig udenfor Huset, og bad, at jeg ikke maatte blive forskrækket, hvis jeg traf Dig iſærd med at læse et Kjærlighedsbrev, som han nylig har maattet bringe Dig, efter hans Herres Befaling. Jeg troede allerede, at

det var Skjelmsstykker, at han blot vilde opholde mig, medens hans Herre maaskee var her selv, da den forbandede Sortkjole paa engang slaaer mig ganske venskabeligt paa Skulderen, og ovenikjøbet har den Kjækhed at sige til mig, lige i Øinene: at jeg ikke maatte afslaae ham det, han havde bedet Dig om.

(Han vender sig nu for første Gang i dette Optrin om, for at lægge Hatten paa Bordet, og man seer, at han har et Stykke Papiir fasthæftet paa Ryggen.)

Lisette (lader som om hun blev opbragt). Det skal han vove at sige endnu engang!

(Hun seer Seddelen, peger skjelmsk paa den med Pegefingeren, og staaer pludselig stille, naar Kranz, der endnu vender sig om, for at trække Handskerne af, vender sig.)

Kranz. Der har Du Følgerne af Din Letsindighed, af Din Troløshed. Nu leer han Dig ret dygtigt ud til, og jeg (han trækker en stor Skildpaddekam, som en Dolk, ud af Brystlommen) havde kunnet blive Morder derover, naar den brave Karl af Tjener ikke havde holdt fast paa mig saalænge indtil mit Raserie var afkjølet.

Lisette. Og Du ikke havde faaet det naadige Slag paa Ryggen.

Kranz. Og Du leer endnu? Bliv kun! jeg skal nok faae Dig til at græde! Hid med Brevet!

Lisette (holder Billetten hen imod ham og gaaer hele Tiden tilbage, eftersom han nærmer sig for at tage den). Den Kloge maa altid vige for Overmagten.

Kranz (snapper hurtigen Seddelen fra hende). Og Du spørger endnu? Jeg lader Brevet trykke i Aviserne; jeg lader bekjendtgjøre, at Du har modtaget det i de første tre Uger efter Bryllupet! (sagte) Eller jeg vil heller sige, i de første tre Dage, ellers vil ikke et Menneske forundre sig derover.

Lisette. Du seer, at jeg er ganske rolig — jeg undskylder mig ikke engang; thi Du er endnu i den første Hede; men —

Kranz. Men? Hvad skal al den Sladder betyde! Du kan ikke undskylde Dig! (aabner Brevet) Jeg vil dog see, hvad det er for skjønne Tilbud han gjør Dig!

(Han vender sig læsende, saa at man seer noget af hans Ryg.)

Lisette (sagte). Den Seddel har man ikke hæftet ham paa Ryggen uden Aarsag. Hvis jeg bare kunde faae Fingre paa den. (Hun nærmer sig smigrende til sin Mand, og i det hun lader, som om hun vil omfavne ham, tager hun Seddelen.) Kjære, gode Anton!

Kranz (vender sig hæftig om for at rive sig løs, hvorved Papiret bliver i Lisettes Hænder). Slip mig, eller jeg forgriber mig paa Dig.

Lisette (flygter hen i et Hjørne af Værelset, og gjennemløber Bladet, medens Kranz, rystende af Vrede, gjennemlæser Billetten, derpaa marscherer hun læsende, med langsomme Militairskridt, hen for sin Mand).

Kranz (endende). — "Og jeg vil da udaande mine Følelsers Fylde for Deres Fødder. Deres — Baron v. Blomst." Ha! bie Du kun! jeg skal give Dig Blomster.

Lisette. Ja, fornemme Familier blomstre altid længe.

Kranz. Du! Nu gaaer Dit Spøg mig snart for vidt! (forskrækkes da han seer, at hun har endnu et Blad i Haanden). Men hvad er det, hun der har i Haanden igjen?

Lisette. Lutter skriftlige Ansøgninger — til mig — fra Hr. Baronen.

Kranz (rasende). Strax herhid dermed, eller —

Lisette (rækker ham smilende Papiret med en dyb Neien). Deres pligtskyldigste Tjenerinde.

Kranz (læser). "Efterskrift." Hvad Efterskrift? hvortil?

Lisette. Ih! til Brevet, der er malet fuldt lige til den nederste Rand — til mig fra Hr. Baronen.

Kranz (betragter begge Bladene, der maa ligne hinanden). Ja, det er een Haand, eet Format; rigtigt! de høre til hinanden. (raser igjen) Men Efterskriften er jo næsten længer end Brevet!

Lisette. Gjør det nu af med Hr. Baronen.

Kranz. Hvad han selv har begyndt, maa han ogsaa selv afgjøre.

Lisette. Det vil han ikke have noget imod.

Kranz. Tie, Troløse! og skjælv!

Lisette. Ja, bild Dig det ind!

Kranz (læser). "Efterskrift." (holder Papiret hen til hende) Videre. Læs Du videre.

Lisette. Jeg?

Kranz. Ja, Du skal selv oplæse Din egen Skam.

Lisette. Ja, det er jeg ikke bange for.

Kranz. O! Du er i det Hele ikke meget bange.

Lisette. Den der gjør Ret, har intet at frygte.

Kranz (vender sig smilende bort). Det er dog en lille ugudelig Skabning, den Kone.

Lisette. Altsaa. (læsende) "Efterskrift. For ikke at spilde Tiden, giver jeg Dem her mit Brevs Indhold i en Efterskrift, og haaber, at De, naar De først er paa min Side, vil have let ved at faae Deres Mand til at gjøre, hvad De ønsker."

Kranz. Vil man høre! Og hvor rolig hun læser alt det op. — Videre.

Lisette. Nu igjen, videre. "Altsaa vil De have let ved at gjøre, hvad De ønsker."

Kranz. Ja, det har Du alt engang sagt.

Lisette. "Jeg var neppe kommen hertil, før jeg ved Deres Vindue saae en Gjenstand" —

Kranz. En Gjenstand, der skal koste ham hans Hals.

Lisette. — "en Gjenstand, der skulde skjænke mit saarede Hjerte Balsom." —

Saadant noget kan man virkelig ikke afslaae ham.

Kranz (ude af sig selv). Hvad, ikke afslaae ham? Og det siger Du selv?

Lisette. Javist; jeg maa jo see til at overtale Dig.

Kranz. Jeg kjender Dig ikke mere.

Lisette. Jeg kjender heller ikke Dig! Du gjør der et Spektakel og en Allarm om den allerubetydeligste Ting.

Kranz. Ubetydeligste? — Naa! hoffærdig er Du ikke!

Lisette. En uskyldig Bøn, foranlediget af en Grille, en Lune.

Kranz. Endogsaa uskyldig? (skrigende) Og Gjenstanden? Gjenstanden?

Lisette. Naa, hvad skriger Du saaledes for? (læser) "Jeg vil betale Dem derfor, hvad De forlanger."

Kranz (synker om paa en Stol, der staaer bagved ham). Betale! naa! det gav mig Naadestødet!

Lisette (læser rolig). "Min Rang og min Formue lovede mig et behageligt Ophold i Residensen, da kom jeg paa et Bal og saae Frøken von — von" — (giver ham Papiret) Læs Du det Navn; jeg kan ikke see hvad det skal være.

Kranz (overtydet om, at han let kan læse det). Frøken von — von (giver hende Papiret igjen) Jeg kan heller ikke læse det; men det er vist en af mine Kunder, thi alt hvad der er fornemt —

Lisette. Har Din Kunst gjort dertil, det veed vi, det har vi alle tidt nok hørt. Altsaa videre: "Mit Blik hængte ofte ved hendes blide Øine — o! hvorfor stemte dog hendes Sjæl ikke overeens med deres Udtryk! — Men hun er kold, stolt, herskesyg — koket, og dog elsker jeg hende.

Kranz (forundret). Hende?

Lisette (viser ham Ordet). Ja, der staaer det. Kan Du læse?

Kranz (bogstaverer). H — e — n — d — e!

Lisette (falder rask ind). Hende! — (læser) "Efterat hun i kort Tid havde leget med mit Hjerte, og leet af mine Følelser, forlod hun mig, for at skjænke sin Haand til en gammel Abe, der eier en Million" —

Kranz (opbragt). Og nu er Du ham god nok. Jeg veed ikke, om jeg skal glæde mig derover, eller blive vred for det.

Lisette. Bliv vred for det! — "Da gik jeg, med Tornen i Brystet, forbi Deres Huus, saae tilfældigviis i Veiret, og saae hendes livagtige Billede ved Vinduet."

Kranz. Du gjør jo heller intet andet om Dagen, end gaber ud af Vinduet!

Lisette (krænket, med et bittert Smiil). Du begynder at gjøre mig Uret. "Men en nærmere Undersøgelse overtydede mig snart om, at det ikke var den Utroe, men et Skabilkenhoved, som Hr. og Madame Kranz havde opstillet ved Vinduet, prydet med Prøver af begges Kunstflid, uden at vide, at det havde en saa træffende Lighed med min Elskede."

Kranz (vender sig mod Skabilkenhovedet, og siger ikke uden Mistroe). Besynderligt!

Lisette. "I Dag besluttede jeg at kjøbe det af Dem, og skrev til Dem, for ikke at vække mindste Mistroe hos Deres meget skinsyge Mand, og jeg byder Dem, hvad De forlanger, som et svagt Kjendetegn paa min Erkjendtlighed."

Kranz (staaer med Ryggen mod Lisette, og betragter Skabilkenhovedet rystende paa Hovedet).

Lisette (lader Haanden med Papiret synke, og lader smilende, som om hun ogsaa oplæste det Øvrige). Lev nu vel, og priis Dem lykkelig, at De ikke har samme Skjæbne som jeg; men at Himlen har begavet Dem med den allerskjønneste, bedste og allertrofasteste Kone.

Kranz (vender sig til hende). Jeg veed nu ikke mere, om Brevet er til Dig eller til mig.

Lisette (trækker paa Skuldrene). Slutningen er i det mindste til Dig.

Kranz (tager Papiret og læser). "Og jeg byder Dem, hvad De forlanger, som et svagt Kjendetegn paa min Erkjendtlighed." — Hvad var det, Du stod og læste om den bedste, allertrofasteste Kone?

Lisette. Staaer det ikke deri?

Kranz. Ikke et Ord.

Lisette. Nei, vil man bare see! Jeg vilde svoret paa, at det stod deri!

Kranz. Ja. Du maa vist have troet det, siden Du endogsaa læste det.

Lisette (med Ømhed og Munterhed). At jeg er kjøn, det har Du jo sagt mig tidt nok; at jeg elsker Dig og er Dig troe, læste jeg i mit Hjerte; kan Du læse det samme i Dit, saa skriv ogsaa Forsoning dertil, og der er Ende paa Historien om Brevet.

Kranz (endnu lidt fortrædelig). Lisette! Det var dog bedre, hvis den slet ingen Begyndelse havde havt; men jeg har aldrig seet andet, end at Du har været ærlig og god, og jeg vil binde Dit Hjerte til mig med elskende Fortrolighed.

Lisette. Og jeg vil fortjene den, og aabenhjertig tilstaae Dig, at Din Lisette før — (med skamfuld Overvindelse) var — lidt mindre værd end hidtil; (munter) men at hun aldrig kan eller vil misbruge Din Tillid, ærlige Anton! Der, tag Brevet, og giv det tilbage til Affenderen med den Betydning, at Din Lisette selv har givet Dig det, at hans Sværmen for Skabilkenhovedet er Narrestreger, og at saadanne Breve ikke hos mig due til andet end Papilloter. Men tal blot ikke om Efterskriften.

Kranz. Ih, hvorfor ikke?

Lisette. Dette Hvorfor maa jeg fortælle Dig langsomt, langsomt i en af Dine ret gode Timer, for at Du ikke skal ærgre Dig altfor meget derover.

Kranz (opfarende). Altsaa skal jeg dog ærgre mig?

Lisette. Lidt, ja! men Lisettes forsigtigere Opførsel skal for Eftertiden spare Dig for lignende Ærgrelser.

Kranz. Og det pyntede Skabilkenhoved der staaer?

Lisette. Bliver paa sin Post.

Kranz. Og Efterskriften?

Lisette (klapper ham smigrende paa Ryggen). Forlod sin Post.

Kranz. Og jeg?

Lisette. Du bliver paa Din Post.

Kranz. Hvor da?

Lisette (lægger Haanden paa Hjertet med Inderlighed). Her.

Kranz. Er det vist?

Lisette. Fra nu af meer end nogensinde!

Kranz. Hr. Baronen havde noget Værre i Sinde; men — (favner hende munter) Din Forsikkring er den skjønneste Erstatning for alle de Lidelser, jeg i Dag har udstaaet!

Lisette. Altsaa ingen Skinsyge meer?

Kranz. Skinsyge!? — O, jeg hader endogsaa Ordet! Nei, Kjærlighed, evig Kjærlighed. Jeg vil stedse erindre hvad der staaer i Visen, jeg har digtet for os begge. (tager sin Guitar.)

Mel. Voll Caprice ist alles auf Erden, ꝛc.

Let jeg glemmer vor Jord og dens Møie,
Seer jeg Himmelens Blaae i Dit Øie;
Gjennem det i Dit Hjerte jeg seer:
Du er trofast og jeg er Dig kjær.
Ak, I Fyrster! hvi føre I Krig?
Tager smukt et Exempel af mig:
Naar eet Hjerte man eier kun heelt,
Er det mere, end Tusinder deelt.

Lisette.

I Din Favn jeg mit Eden har fundet,
Trofast Elskov mig til Dig har bundet;
Men lad Skinsygens Slange blot ei
Til vort Paradiis bane sig Vei;
Thi da Glæderne skrækkede flye
Fra vort rosenombvælvede Lye,
Rosens Blad for dens Giftpust forgaaer,
Og tilbage kun Tornene staaer!

Begge.

Haand i Haand gjennem Livet vi drage,
Os Tilfredshed skal stedse ledsage!
Kun jeg ønsker at elskes af Dig,
Men Du sikkert er enig med mig:
Paradiset først fuldkomment er,
Naar vi Frugt af vor Virksomhed seer;
Derfor ønsk, at vort Arbeid og Spøg
Maa forskaffe os gunstigt Besøg.

Kjöbenhavn 1829.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Valentine af Mayland.

Syngespil i tre Akter af J. N. Bouilly, Musiken af Mehul.

Opføres første Gang paa det Kongelige Theater i Anledning af Hans Majestæts høie Fødselsfest, den 28de Januar 1829.

Personerne:

Johan Galeazzo Visconti, Storhertug af Mayland.
Valentine, hans Datter.
Ludvig, Prinds af Frankrige, den franske Kong **Carl** den 6tes Broder.
Olivier de Clisson, Connetable af Frankrige, de Allieredes Hærfører mod Mayland.
Sire-Albert, berømt Læge og Prindsens Ven.
Urban Galeazzo, Storhertugens Beslægtede.
Hertugen af Ferrara, Storhertugens Bundsforvandte.
Laurencia, en Bondekone, Hospitalerinde.
En Ubekjendt.
Charlot, hans Svend.
En fransk Kriger.
En italiensk Kriger.

Handlingen foregaaer ved Floden Tessins Bredder, nogle Mile fra Mayland, i Slutningen af det fjortende Aarhundrede.

Første Act.

En gothisk Hal i Fæstningen Cortosa, prydet med Trophæer og Hertugen af Maylands Vaaben; i Baggrunden en Balcon, hvorfra Personerne kunne see ud paa Valpladsen. Foran paa Scenen er et Bord, hvorpaa der staaer et prægtigt Pengeskriin; det øvrige Huusgeraad svarer til Datidens Smag.

Første Scene.

Valentine sidder ene ved Bordet, **Urban Galeazzo**, der bærer den venstre Arm i et Skjærf; maylandske Damer, som høre til Prindsessens Følge, Pager, landligklædte Oldinger og Qvinder i Baggrunden. Noget efter at Ouverturen, som udtrykker en stor Fægtning, er begyndt, gaaer Dækket op. Alle de Personer, der ere paa Skuepladsen, staae paa Balconen og see paa Kampen, som antages at finde Sted udenfor Fæstningen. De danne forskjellige Grupper, der afvexlende udtrykke Haab og Frygt, Glæde og Sorg.

Chor.

O Skræk! see hvor Sværdene rammer!
Paa bloddækte Mark raser Død!
O, frels os Gud! o, stands vor Jammer!
Vær Du vort Skjold i denne Nød!

Urban.

Ak, mens Krigsgudens Fakkel flammer,
Her at dvæle Æren mig bød!
(seer ud i Baggrunden.)
Jeg forrest i Kjæmpernes Rader
Seer vor Helt, Galeazzo, at slaae;
I Blod sin Klinge Helten bader,
Alt for den Tappre segne maa!

Valentine.

Store Gud! beskjærm Du min Fader,
At Fjendernes Sværd ei ham naae!

Urban (stedse seende paa Slaget).

Hist en kamplysten Helt vor tappre Hertug truer!

Valentine (reiser sig).

Kjender Du ei den grumme Mand?

Urban.

Jo, jeg Ludvig af Frankrige skuer!
Jeg paa hans gyldne Hjelm ham kjende kan!

Valentine.

Det er ham — jeg ham kjende kan!

Chor.

Han vildt fremhaster!
Han Alt nedkaster!

Urban.

Nu jeg seer, at Din Fader rask ham flyver imøde!
Han svinger stolt sit Sværd til Ludvigs sikkre Fald!

Chor.

Han vildt fremhaster
Og Alt nedkaster;
Jeg haaber, Helten seire skal!

Valentine (sagte, i Skuepladsens Forgrund).

O Gud! min Smerte er en Brøde!

Urban.

Gud! nu Ynglingen segner; hans Arm er for svag —
Staalet alt blinker mod hans Hjerte!

Chor.

O, skjønne Dag!

Valentine (sagte).

Qvælende Smerte!

Urban.

See, fra den franske Hær rask en Kriger fremiler,
Kaster sig kjækt for Prindsen, som hans Skjold!

Valentine (sagte).

Dybt i min Barm mit varme Ønske hviler
For Dit Held, o Kriger saa bold!
(Vaabenlarmen fjerner sig, og bliver lidt efter lidt svagere).

Urban.

Men hvad seer jeg? Ha, jeg troer, de os frygte;
Thi vildt paa Flugt nu Fjendens Hær jeg seer!

Chor.

Ja, for vor Helt de flygte;
Rædsel river dem bort, intet standser dem meer!

Urban.

Laurens Krands vor Helt snart omslynger;
Thi modig for Seiren han stred!

Valentine (sagte).

Vor Seir med Taarer jeg besynger;
Den koster min Elskov og Fred!

Oldingerne.

O Gud! stands Slagets vilde Jammer!
Gyd Din Fred i Kjæmpernes Bryst!

Qvinderne.

Vær nær, at ei Sværdene rammer
I Stridens Larm vort Haab og Trøst!

Valentine.

For den jeg af Kjærlighed flammer,
Som truer min Faders Bryst!

Urban.

Ak! Krigens Fakkel hisset flammer
Og jeg er fjernt fra blodig Dyst!

Musiken bliver umærkeligt svagere og endes med en Retirademarsch, som taber sig i det Fjerne. Hele Valentines Følge gaaer bort paa et Vink af hende.

Anden Scene. Valentine. Urban.

Urban. Og jeg skal være nødt til at dvæle inden Cortosas Mure i det Øieblik,

Kjærnen af vor Hær strider i et afgjørende Slag. Men min Arm er lænket ved en ubrydelig Eed.

Valentine. Hvilken Eed? Jeg troede, at Dit Saar alene holdt Dig her tilbage.

Urban. Et saa ubetydeligt Saar kunde aldrig berøve Fædrenelandet min Arm i en saa afgjørende Time. — I den sidste Fægtning blev jeg paa eengang overvældet af flere fjendtlige Krigere, som vilde tvinge mig til at nedlægge mine Vaaben; jeg holdt Stand imod dem en Tid, men var just nærved at synke for Overmagten, da en af Fjendens Hærførere trængte igjennem Hoben og raabte: Holder inde, Franskmænd! Tapperhed har altid Fordring paa vor Høimodighed! — Det var Prinds Ludvig, som skjænkede mig Liv og Frihed og som ikke fordrede andet, end det Løvte, at jeg aldrig vilde føre Vaaben imod Frankrige før han atter kunde løse mig fra min Eed — bør jeg da ikke være den tro?

Valentine. Det synes, som om denne høimodige Fyrste har til Valgsprog, at fordre Høiagtelse selv af sine Fjender. Mig synes, at jeg endnu seer ham, da han kom til min Fader, for at byde Mayland Fred. Hvilken ædel og indtagende Værdighed! Hvilket Udtryk, der laae i ethvert af hans Træk! hvor ethvert Ord, som svævede over hans Læber, trængte dybt til Hjertet. Kan Du mindes det, Urban?

Urban (seer speidende paa hende). Det lader til, at Valentine ikke har følt mindre Glæde ved at see dette Mønster for franske Helte, end jeg.

Valentine. Bør jeg skjule mit Hjertes Hemmelighed for min ædle Paarørende, for min Barndoms kjære Legebroder?

Elskovs Gud! Din Magt jeg erkjender!
Din Ild jeg følte, da jeg ham saae —
Ak, og aldrig den vil forgaae;
Thi dybt i mit Hjerte den brænder!
Hans Blik, hans Smiil staaer præget i mit Bryst,
For min Sjæl hans Billed sig hæver;
Salig i Drømme jeg Helten omsvæver,
Hviler trygt ved hans Barm, lytter glad til hans Røst!
Jeg veed, mit Fædreland ham hader,
At sit lynende Sværd,
Som dets Beseirer, stolt han svinger her —
Den modige Helt er mit Hjerte dog kiær!
Selv naar i vilden Kamp han truer min Fader,
Svulmer min Barm ved Heltens Færd!

Urban. Ogsaa kun den ædleste, tappreste Kriger bør eie Valentines Hjerte. Men hvad tør Du haabe?

Valentine. Jeg elsker og for evig — det er alt hvad jeg kan sige Dig.

Urban. Dersom Storhertugen opdager, at Du elsker Carl den Sjettes Broder, Connetable Clissons værdige Lærling og Medbeiler paa Ærens Bane, den Helt, der har vidst at hindre vore Fremskridt i Tydskland —

Valentine. Min Fader vilde maaskee overvælde mig med Bebreidelser — ja, endogsaa hade mig, og jeg vilde svare ham, som jeg svarer Dig: jeg elsker ham og for evig.

Urban. Ludvig af Frankrige maa være lykkelig og stolt ved at vide, at han har indtaget Dit Hjerte.

Valentine. Han er uvidende derom, og jeg føler paa eengang den Marter at elske uden Haab og den skrækkelige Qval, at maatte dølge min Kjærlighed.

Urban. Vogt Dig for at røbe den! Vor Bundsforvandte, Hertugen af Ferrara, kjæmper kun for vor Sag, i det Haab at faae Din Haand —

Valentine (med Høihed). Har han glemt, at Valentine af Mayland har Ret til at fordre, Seierherrens Laurbær skal danne den Kjæde hvorved Hymen skal fængsle hende?

Urban (seer ud til høire Side). Hvem er det, der kommer?

Valentine. Den trohjertige, muntre Bondekone, som gjør det til sin eneste Forretning, at hjælpe alle vore saarede Krigere.

Urban. Og at uddele milde Gaver, som hun hemmeligen modtager af den ædle Valentine.

Tredie Scene.

Valentine. Urban. Laurencia (som bærer en lille Læderkasse, hvori hun gjemmer sine Lægemidler. Hun har en kostbar Guldkjæde med et Kors ved, hængende om Halsen; paa hendes Bryst hænger Hospitalerindernes store Kors, ellers er hun klædt som en formuende maylandsk Bondekone).

Urban (ledsager hende ind). Kom ind, gode Kone! kom ind og vær ikke bange!

Laurencia (med trohjertig Snaksomhed). Bange? Hvad er det I siger? Hellige Jomfrue! jeg er ikke bange for noget! Tjenerinde, Prindsesse! (neier). Jeg tør nok sige, at der ikke er en Hytte i hele Cortosas Omegn, hvor man ikke kjender mig eller hvor man bliver vred, naar jeg kommer. Alle tage vel imod mig. Aldrig saasnart træder jeg ind i Storhertugens Fæstning, før den første Soldat trykker min Haand og siger: God Dag, Moer Laurencia! tak for Din Omhue for mig; mine Saar ere lægte og jeg haaber, at der i næste Slag skal være een kjæk Karl mere, hvis Liv Du har frelst. O det kan ret gjøre En godt at høre! (til Valentine). Nu hvorledes gaaer det, Eders Høihed?

Valentine. Tak, gode Moer Laurencia! jeg er kun angst og urolig over den Fægtning, som min Fader i dette Dieblik —

Laurencia. Det maa man nok være! Gud veed hvorfor ogsaa Storhertugen har villet hjælpe Flandern mod Frankrige og angribe de kjække Schweitzere, som leve saa stille og rolige mellem deres Bjerge? — Men jeg snakker nu ogsaa om de Ting, som om jeg forstod mig derpaa. Nei, nei, lad enhver tage vare paa sin Dont, og lad os derfor tale om de Erinder, som Eders Høihed har været saa god at give mig.

Valentine (afbryder hende). O, jeg tvivler ikke om, at Du jo har udført dem med største Nøiagtighed.

Urban. Valentine fortier stedse det Gode hun gjør, og søger alene Lønnen i sit eget Hjerte.

Laurencia. Dersom Eders Høihed bare kunde see, hvorledes Prindsessen, saasnart Dagen gryer, iler med mig til alle de smaae Landsbyer her omkring, til alle Hytter, ja endogsaa til Storhertugens Forposter —

Urban. Ah, nu forundrer jeg mig ikke mere over Din hemmelighedsfulde Fraværelse saa ofte, eller over den simple Bondedragt, hvori jeg saae Dig forleden Morgen og som klædte Dig saa godt.

Laurencia. Der er saamæn ikke noget Sted, som hendes Høihed jo har bæret med sit Besøg undtagen vor Landsbye.

Valentine (trykker hendes Haant). Det er fordi Du ikke der lader noget blive tilbage for mig at gjøre, agtværdige Kone!

Laurentia. Ja, det forstaaer sig, jeg gjør det til min Pligt at hjælpe ethvert lidende Væsen, som jeg træffer paa min Vei. Franskmænd, Maylændere eller Hollændere, det er mig ligegodt; en Soldat som er saaret, hører ikke mere til noget Parti, han er kun Menneske, og tør fordre Menneskekjærlighed. Dersom jeg gjorde mig Betænkninger over, hvem der var Ven eller Fjende, saa havde jeg nok neppe ilet den Kriger til Hjælp, som jeg, forleden Dag, var saa lykkelig at frelse.

Valentine (med Deeltagelse) Hvorledes?

Laurencia (fladdrende). Ja, det var en besynderlig Tildragelse! Jeg skal fortælle Eders Høihed hvorledes det gik til.

En Morgenstund, da jeg gik om
At yde Hjælp til alle, som
Forladte laae og til min Omhu trængte,
Jeg saae en Hest, der lynsnar kom
I vild Galop; dristig den sprængte
Mod det Bierg, hvorpaa jeg stod.
Rask Hesten jeg standser — og see, for min Fod
Dens Herre i sit Blod
Ligger udstrakt og bleg — ene — forladt i Nøden.

Valentine. Urban.
Uden Hjælp? — forladt i Nøden?

Laurencia.
Jeg reiser ømt den unge Mand —
Han er saa skjøn, jeg hans Uheld begræder,
Gjætter strax af hans gyldne Kjæder,
At han er af adelig Stand.

Valentine. Urban.
Han var prydet med gyldne Kjæder?

Laurencia.
Hans blege Kind med Urtevand
Jeg vasker af — og snart han hæver
Atter sit Blik, jeg seer, at han lever!

Valentine. Urban.
Det er en Prinds eller Kriger af Stand,
Som ved Din Omhu endnu lever!

Laurencia.
Hvad han end er, det samme være kan;
Jeg spørger ei om nogens Stand;
Men hjælper strax, hvor Nøden kræver.

Laurencia.
Endnu han mat paa Jorden laae,
Da han erkjendtlig paa mig saae, —
Hans Røst lød blidt, til mit Hjerte gik hans Stemme,

Valentine.
Hvad? til Dit Hjerte gik hans Stemme?
(sagte).
Det sikkert Prindsen være maa!

Laurencia.
"Hav Tak, hav Tak! jeg ei skal glemme,
At jeg for mit Liv takker Dig;
Du til Beviis Dette modtage,
Bær det med Held til Erindring om mig,
I Gravens Skjød det Dig ledsage!"
Og dette gyldne Kors han derpaa skjænked mig.
(viser dem Smykket, som hun bærer om Halsen).

Valentine. Urban.
Hvad! dette gyldne Smykke har han skjænket Dig?

Valentine. Urban.
Det er en Prinds eller Kriger af Stand,
Som ved Din Omhu endnu lever!

Laurencia.
Hvad han end er, det samme være kan;
Jeg spørger ei om nogens Stand;
Men hjælper strax, hvor Nøden kræver!

Laurencia. Men staaer jeg ikke nu og glemmer, at mine stakkels Saarede længes efter mig. Men det er sandt, jeg har ingen tilbage af de Penge, som Eders Høihed gav mig til at dele ud iblandt dem. Saadan gaaer det; hos os, der besøge den Fattige, som ligger paa Sygesengen, hedder det: som det kommer, saa gaaer det. (Valentine tager en Pung med Guldpenge af Skrinet og giver hende). Det er en stor Lykke, at Kilden, hvoraf jeg øser er uudtømmelig. Jeg iler nu afsted for at uddele Eders Velgjerninger til de Stakler, der have dem nødig, og med dem vil jeg velsigne den ædle Giverindes gavmilde Haand! (hun tager Valentines Haant). Tillad at jeg maa kysse den, ædle Prindsesse! jeg kan ikke andet, nei! jeg kan ikke andet. (gaaer).

Fjerde Scene. Valentine. Urban.

(Man hører atter Vaabenlarm i Baggrunden).

Urban (seer ud mod Kamppladsen). Det lader, som om vore Brave atter trække sig tilbage til Fæstningen.

Valentine. Skulde vore Tropper igjen tabe dette Slag? O, min Fader! (Vaabenlarmen kommer nærmere).

Recitativ.

Urban.
Hør hvor Vaabnene klirre! Hvilken skrækkelig Dag!

Valentine.
Tusind smertende Ahnelser vildt mig omsvæver!

Urban.
Hvo skal vinde i dette Slag?

Valentine.
Uvisheds bittre Qval mit Hierte gjennembæver!
Ha! hvo er den flygtende Mand?

Urban (seer ud).
Den stolte Ferrara, som fra Slaget bortiler.

Femte Scene.

De Forrige. Hertugen af Ferrara (med sønderbrudt Sværd og i største Uorden).

Valentine (iler ham imøde).
Forjag, ved Eders Ord, Angsten, som paa mig hviler!

Hertugen (fortvivlet).
Alt er tabt!

Valentine. Urban.
Hvad siger han?!

Hertugen.
Elisson har vundet blodig Seier,
Og vor modige Hær
Er falden for hans Sværd —
Vi har tabt; stolt hans Banner over Valen vaier!

Valentine (fortvivlet).
Og min Fader? — sig frem! hvi fulgte han ikke med Dig?

Hertugen.
Jeg tabte ham af Syne blandt Fiendernes Rader!
Alt er fortabt, jeg siger! — Snart han maa bøie sig,
Paa sine Fienders Bud, for en Magt, som han hader!

Valentine.
(udstøder et Glædesskrig, da hun seer Storhertugen, som i dette Øieblik træder ind).
Gud! alt er ikke tabt for mig —
Jeg ham seer — jeg favner min Fader!

Siette Scene.

De Forrige. Storhertugen. Krigere (een uden Hjelm, en anden uden Vaaben; alle i største Uorden).

Storhertugen (træder ind under Efterspillet og lægger sit Sværd paa Bordet). Jeg har tabt! Vil Krigslykken da for evig vende mig Ryggen!

Hertugen. Det er Prinds Ludvig, som atter har tilføiet os dette skrækkelige Nederlag Jeg havde ikke troet, han havde været med i Slaget, da hans Hest blev dræbt under ham i Haandgemænget.

Storhertugen. Han har hævet sig over denne Ulykke ved den djærveste Kjækhed. Han syntes at mangfoldiggjøre sig, da han brød frem mod vore Rækker; jeg fandt ham overalt. Men jeg skal vide at hævne vore Vaabens Vanære og at forsvare denne Fæstning, eller vi skulle alle begraves under dens Ruiner.

Hertugen. Da maae vi berede os til den blodigste Kamp; thi Elisson viser sig stedse ubøielig og Prinds Ludvig er forblindet af sine Vaabens heldige Fremgang.

Storhertugen. De vente maaskee, at jeg med Ærbødighed skal knæle for dem; men jeg skal vise dem at Johan Galeazzo endnu er ligesaa stolt i Modgang, som han var stor i Medgang.

Syvende Scene.

De Forrige. En Kriger.

Krigeren. Herre! Kongen af Frankriges Broder begjærer at indlades, for at tale med Eder.

Valentine (afsides). Hvad hører jeg?

Storhertugen (sætter sin Hielm paa). Hvad kan han ville? Kommer han maaskee for at bramme med sin glimrende Seir i min Nærværelse?

Hertugen. For at true?

Storhertugen. At haane os i vor Ulykke?

Urban (levende). At haane os? Det er han ikke istand til.

Storhertugen (til Krigeren). Han er uden tvivl fulgt af et glimrende Følge, omgivet af sin talrige Hofstat?

Krigeren. Han er ene og ubevæbnet!

Valentine (afsides). Derpaa gjenkjender jeg den ædle Helt!

Storhertugen (forbauset). Ene — ubevæbnet! Jeg kan ikke nægte, at hans Tillid til mig behager mig — og hvis hans Hensigter svare til hans ædle Oristighed — (til Krigeren) Man skal ledsage Prindsen herind med den Ærbødighed, man skylder ham.

Valentine (til Urban). Hvorledes skal jeg skjule mine Følelser?

Urban (med et Blik til Hertugen af Ferrara) Vogt Dig, hans Øine hvile paa Dig.

Ottende Scene.

De Forrige. Ludvig af Frankrige, Krigere, maylandske Damer, Pager, Anførere for den italienske og nederlandske Hær. Pagerne og Hærførerne gaae foran Prindsen; Hertugen gaaer ham imøde; Ludvig er endnu bedækket med Støv og træder frem med den ædleste Bestedenhed. Storhertugen staaer i Midten af Salen med sit hele Følge. Valentine træder, tilside med sine Damer.

Ludvig. Herre! udentvivl maa det forundre Eder, at jeg kommer paa dette Sted; men man skal ikke beskylde mig for daarlig Uforsigtighed, da jeg kommer til en saa høimodig Helt. See ikke i mig den uforfærdede Johan Galeazzos lykkelige Beseirer, heller ikke Carl den Sjettes Broder; jeg er kun et simpelt Sendebud, som kommer for at foreslaae Eder en Fred.

(Almindelig Bevægelse).

Storhertugen. Prinds! hvad end Udfaldet af denne besynderlige Sammenkomst bliver, vær forsikkret om, at jeg aldrig skal glemme Eders ædle Tillid. Lader os nu tale om den Fred, I vil foreslaae mig.

Hertugen. Den er umulig. Kan jeg nogensinde glemme de frygtelige Grusomheder, Hertugen af Burgund har begaaet i mine Stater?

Ludvig. Har han bedraget min Broders Tillid i Henseende til sin Fremfærd mod Eder, da bøder han i dette Øieblik skrækkeligt for sin Ulydighed mod Majestæten; han sidder haardt fængslet paa en stærk Fæstning.

Storhertugen. Tal, Prinds! underret mig om Eders og Connetablens Forslag.

Ludvig. Det er uden Clissons Vidende, jeg er kommen her, for at see Eder og udvirke en Forsoning, der vil være mig langt kjærere end Seiren. Herre! lov mig, at jeg, før Solens Nedgang, maa møde Eder ved det Mindesmærke, I selv har reist til et Eftermæle for Belisar og som synes at staae imellem begge vore Hære for at forene dem. Jeg kan ikke udtrykke mig nøiere før dette Møde; men denne Dag, som allerede kostede saa mange Taarer, skal maaskee vorde den skjønneste i vort Liv. (med Følelse til Valentine, som uvilkaarligen er traadt frem og nu staaer nærved ham) O, Prindsesse! jeg har hørt hvorledes Eders Navn velsignes i disse Egne — vær I Tolk for et Fredens Sendebud, der fordrer Eders Understøttelse — I hersker jo og fortjener at herske over alle Hjerter! Hvo kan vel støde Fredens Oliegreen fra sig, naar den bringes ham af Eders skjønne Haand?

Valentine (urolig og tilbageholden). Troe mig, Prinds! troe mig, at min største Lykke skal være, at understøtte Eders ædle Hensigter. Hvo har vel sukket oftere end jeg over den Krig, som bringer begge Folkeslag Ulykke?

Ludvig (til Storhertugen). Herre! I hører det — Prindsessen selv —

Storhertugen (alvorlig). Vil ikke forglemme, at Pligten for Øieblikket byder hende den strængeste Taushed.

Ludvig. O den første Pligt er at skabe Held og Lykke for alle de, som omgive os. Hvorfor vil I vente det af Tilfældet, som I kan modtage uden at være afhængig deraf? Tvivler I om min Redelighed? Vil I, at jeg skal give Eder Gidsler til Borgen derfor?

Urban (træder hen til ham). Prinds! I har et Gidsel i den, I skjænkede Livet.

Ludvig. Er det Eder, tappre Urban Galeazzo? I har i Dag dyrt maattet betale det Løvte, jeg æskede af Eder paa Valpladsen. (trykker hans Haand). Fra dette Øieblik skal det ikke mere binde Eder.

Urban. Hvorledes skal jeg afbetale Eder min Gjæld?

Ludvig. Ved med mig at formaae Storhertugen til at give sit Bifald til den Sammenkomst, hvorom jeg beder ham.

Urban (til Storhertugen). Herre! I kan ikke afslaae den.

Valentine. Modtag den! Det er alle Maylænderes Bøn, som igjennem min Mund trænger til Dit Øre! Min Fader! Menneskeligheden har sine Rettigheder saavelsom Æren; en ærefuld Fred er den skjønneste Seir. O gid jeg engang maatte nyde den Lykke, at tælle Frankrige mellem min Faders Bundsforvandte. (Hun siger de sidste Ord med det meest levende Udtryk, idet hendes Øie hviler paa Prindsen).

Ludvig.

Vær mild, som kjæk, lad vor Bøn Dig dog røre,
Og med Ømhed Din kjærlige Datter Du høre!
Rygtet skal lære!
Hæder og Ære
Du gav Dit Folk, derfor Du stred,
Lad Valentine nu skjænke det Fred!

Storhertugen. Hertugen. Maylandske Krigere.

Nei! i Slag for Æren vi drage,
Vor Seir os giver den tilbage!
Nei, ingen Fred!
Bort dermed!

Valentine. Urban. Maylandske Damer.

For Folkets Lykke kiæk Du stred,
Nu kan Du vinde den ved Fred.

Storhertugen (med Styrke). Nei, nei! aldrig! (Et Øieblits Taushed).

Valentine. Urban.

Du stormer vildt til Død og Fare;
Krig skaber Sorg, Fred bringer Fryd!

Ludvig.

Det er Heltens skjønneste Dyd
At række Haand til Fred, Menneskeblod at spare.

Valentine (paa Knæe for sin Fader).

Velsignelse vorder Din Løn!
Paa Knæe jeg beder, kald Freden tilbage!
Knus ei vort Haab, opfyld vor Bøn,
Stands den vilde Kamp og vor Klage.

Storhertugen (reiser hende rort). Valentine! staae op, mit Barn!

Valentine. Ludvig.

Vær mild, som kjæk, lad vor Bøn Dig dog røre,
o. s. v.

Storhertugen.

Velan! det skee! jeg veed, at den blodige Feide
Endtes dog med mit Fald!
Strax jeg byder min Hær, at Sværdet hvile skal;
Til Sammenkomst jeg møder, hvis Du giver mig Leide.
Grumhed aldrig man skal mig bebreide.

Hertugen og hans Krigere (indbyrdes).

Alt af Kampen svag er hans Arm!
Den Feige! — Jeg kan ei qvæle min Harm!

Storhertugen. Ludvig. Valentine. Urban og Chor.

Snart standser Vaabnenes Larm;
Den milde Fred opfylder vor Barm!

(Prindsen gaaer, efterat han med indre Bevægelse har hilst Valentine, som følger ham med Øinene Storhertugen og hans hele Følge ledsager ham).

(Dækket falder).

Anden Act.

En landlig Egne ved Floden Tessin, hvorover der gaaer en Broe. I Baggrunden til høire sees langt borte, paa Skrænten af en Høi, de

yderste Telte af den franske Leir. I Midten af Theatret en Støtte af Bronze med Indskrivt: **BELISARIO.** I Forgrunden ligger Laurencias Hytte.

Første Scene.

Laurencia (alene).

(Naar Dækket gaaer op sidder hun paa en lille Skammel udenfor Hyttens Dør og tilbereder nogle Urter, som hun tager ud af forskjellige smaae Æsker, der staae paa en anden Skammel, derefter lægger hun de tilberedte Urter i sin Læderkasse).

Endeligen er da Stilstanden sluttet! — Det er ved denne Støtte, som vi alle holde saa meget af, at alle de fornemme og mægtige Mænd skulle komme sammen, for at tilsværge hverandre Fred. Det er dog løierligt nok med de Store her i Verden, at de aldrig kan enes og forliges, før de først have banket hinanden dygtigt af! Jeg troer vist, at dersom de begyndte deres Kiv med at snakke sig tilrette med hinanden, saa vilde det gaae langt bedre af. Men tie Du stille, Moer Laurencia! og tag vare paa Dine egne Sager. I Dag gjør jeg nok ikke ilde i, at fylde min hele Urtekasse; thi i Morges er der vist bleven en god Deel Mennesker saaret, og de vente da paa min Hjælp! (hun lukker Kassen) Men det, der ret skal give dem Kræfter, det er dog Indholdet af denne Pung, som den gode kjære Prindsesse gav mig. (aabner Pungen) Ah, det er Guldstykker!

Man sin Siælefred tidt bortgiver,
For den Lykke at være rig;
Det usle Guld lokker ei mig —
Det Hiertet til Laster henriver.
For Guld Du Net Dig kjøbe kan,
Faae slavisk Buk af fornem Mand,
Og, født til Dosmer, dyb Forstand —
Fra det sig al Verdens Daarskab skriver!
Dog ei for Guld og Værdighed
Jeg bytte vil den Salighed,
Jeg føler, naar fra Gravens Bred
Jeg En rev bort, som længe leed —
Aldrig Guldet os skjænker Held;
Men det har Løn at gjøre vel.

Hvis en Nisse engang min Hytte
Skabte om til et herligt Slot,
Da skulde hver Fattig faae godt,
Jeg vilde ham kiærligt beskytte.
Hvis han har Lyst at lindre Nød,
At skiænke Armod nøisomt Brød,
O, da er Rigmands Lod først sød —
Men ruge, som Drage, paa sit Bytte!?
Nei, da for en Rigmands Herlighed
Jeg bytter ei den Salighed rc.

(Under Efterspillet bærer hun de to Skamler og Æskerne ind igjen).

Anden Scene.

Ludvig. Sire-Albert.

Ludvig (meget rigt klædt). Ja, Sire-Albert! ja, min Ven! Alt indgyder mig det skjønne Haab, at denne store Dag paa eengang skal bringe Flandern i vore Hænder og skjænke de brave Schweitzere, vore Vaabenbrødre, deres fordums Uafhængighed. Det er her, at Olivier Clisson og Stor-hertugen af Mayland ville lægge Grunden til en varig Fred.

Sire-Albert. Det er Eders Tapperhed, min Prinds! og især Eders indtagende Høimodighed, der saa let beseirer alle Hjerter, hvilke vi have at takke for, at Krigen nu har faaet et saa herligt Udfald.

Ludvig.

Naar man med Kraft, paa blodig Val,
Har nedlynet fnysende Fiende,
Hvor skiønt ved Fred Kampen at ende
Og aabne Folket Fredens Hal.

Ludvig.

Fred! kan jeg bringe Dig tilbage,
Jeg foragter Seirherrens Krands,
Og jeg kan med Stolthed hiemdrage,
I Folkets Held jeg søger kun min Glands.
Naar Velstand da vender tilhage,
Vorde min Løn: Borgerens Krands!

Sire-Albert.

Af Din Kjækhed, Prinds! vi modtage
Fredens herligt grønnende Krands,
Og Du kan med Stolthed hjemdrage:
I Folkets Held straaler herligst Din Glands!
Med Jubel man vil Dig modtage,
Alt grønnes Lauren til Din Krands!

Ludvig.

Jeg ønsker kun at elsket være,
At Frankrigs Sønner mit Navn skal nævne med Fryd!

Sire-Albert.

O, seent skal Søn af Fader lære:
Han stred med Mod, han elsked Dyd!

Ludvig.

Fred! kan jeg bringe Dig tilbage rc.

Sire-Albert.

Af Din Kjækhed, Prinds! vi modtage rc.

Tredie Scene.

De Forrige. Laurencia (med sin lille Urtekasse, lukker Døren under Efterspillet).

Laurencia (faaer Øie paa Prindsen). Hvad!? Ja, det er, min Troe! den smukke Ridder, som jeg forleden Dag var saa lykkelig at frelse — og han følger med den franske Læge, som jeg saa tidt møder, naar han gaaer og samler Urter her imellem Bjergene.

Ludvig (seer Laurencia). Jeg tager ikke feil, det er den brave Kone — (gaaer henimod hende) Gode Kone! kjender Du mig ikke igjen?

Laurencia. Ih, jovist gjør jeg! I er ikke af det Slags Mennesker, som man saadan glemmer igjen.

Ludvig. Sire-Albert! der seer Du den Kone, som har frelst mig; uden hende var jeg bleven knust ved et Fald ned i Afgrunden, da min uregjerlige Hest vilde styrte sig ned fra disse Bjergtinder, men —

Laurencia. Det er ikke værdt at rose mig saameget for det. Den, der som jeg, har gjort sig det til Pligt at gavne sin Næste og hjælpe den Trængende, er strax færdig til at staae enhver bi. Det er saameget destobedre, naar Hændelsen lader

os træffe paa en skikkelig Stakkel eller fornem Herre, som jeg troer, at I er. Eders glimrende Rustning og den deilige Kjæde med Guldkorset, som I tvang mig til at modtage, siger mig, at jeg har den Ære, at tale med —

Sire-Albert. Prinds Ludvig, Kongen af Frankriges Broder.

Laurencia. Hvad? I er den franske Prinds, der, som Rygtet gaaer, skal være mere mægtig end en heel Hær, og som den hele Egns Beboere velsigne, fordi I har beskjærmet dem mod Plyndring. Naa, nu seer jeg da, at Gud, ved at lade mig frelse Jer, har villet belønne mig for den Smule Godt, jeg har gjort heri Verden. Min Glæde — min Ærbødighed — min Forbauselse —

Ludvig. Troe mig, brave fortræffelige Kone! min Glæde er ikke mindre end Din.

Laurencia (sjæleglad). Fortræffelige Kone! — Hellige Jomfrue! hvor han er god! — Ak, nu forundrer jeg mig ikke mere over det, Prindsesse Valentine forleden sagde om Jer. (Prindsen ytrer indre Bevægelse). Ja, som Eders Høihed seer mig her, saa har jeg saamæn den Ære at komme til Prindsessen og jeg taler ofte med hende.

Ludvig (spændt). Og hvad sagde da den skjønne Prindsesse om mig?

Laurencia (sladdrende). At I vidste at vinde endogsaa Eders Fienders Høiagtelse og at hvis vi endeligen fik den Fred, vi saalænge have ønsket, saa havde vi alene Eder at takke derfor. Herover blev Hertugen af Ferrara, som anseer hende som sin Brud, fordi Storhertugen har givet ham Haab om hendes Haand, forskrækkelig bister, trak Øienbrynene sammen og taug.

Ludvig. Saa elsker hun Hertugen af Ferrara!

Laurencia. Man sladdrer jo rigtignok derom, men jeg troer det slet ikke. Hun finder heller ikke saa let en Mand, som er hende værd; thi hun er saa venlig, saa god, saa ædelmodig — ja, jeg kan tale mere derom end nogen anden, det kan jeg; men jeg tier, jeg tier! (sagte). Gud veed, det falder mig tungt nok!

Ludvig. Vi sees igjen, haaber jeg! — Besøg mig i Leiren, gode Kone! jeg vil, at den hele Hær skal vide, hvad Du har gjort for mig.

Laurencia. Det er jo noget, som aldrig er værdt at tale om, nei, det er sandelig ikke værdt at lukke Munden op for — Men bestig, for Guds Skyld, aldrig mere saadant et baldstyrigt Dyr, og tænk paa, at saadan en Herres Liv er altfor kostbart og helligt til, at det skal endes saaledes. (sagte). O, hvor han er god, han er saa ligefrem, som en simpel Soldat — ikke en Smule stolt, han trykkede mig i Haanden ligesom jeg var hans Lige. — Hellige Jomfrue! hvor han er god!

(Hun gaaer bort i Baggrunden, efter at hun flere Gange har seet sig om efter Prindsen).

Fjerde Scene. Ludvig. Sire-Albert.

Sire-Albert. Hun er langtfra at formode, hvormegen Uroe hun har opvakt i Eders Hjerte ved at tale om Prindsesse Valentine.

Ludvig. Jeg kan ikke dølge den Kjærlighed og det Haab, der bestormer mit Hjerte, naar jeg hører dette Navn nævne — men hvad siger jeg?! Tør jeg haabe, at Valentine, som er saa blid, saa skjøn, har været ufølsom mod Hertugen af Ferraras Opmærksomhed og Hengivenhed? — O, hvis jeg turde haabe, at hun ikke endnu er fængslet?

(Man hører Trompeterne lyde i den franske Leir.)

Sire-Albert.

Os alt Trompeterne kalde tilbage,
Man sig forsamler i vor Leir.

Ludvig.

Os Tonerne tilraabe, at blidere Dage
Os snart tilsmile, at vi Fred modtage,
Som værdig Løn for Kamp og Seir.

Ludvig.

For disse Rædsler til Glæde at vende,
Skal Dyd og Elskov lede mig!

Sire-Albert.

Afsted for Krigens blodige Rædsler at ende!
Det glade Folk skal signe Dig!

Femte Scene.

De Forrige. Valentine (klædt i simpel landlig Dragt) og Urban (nærme sig, skjulte af Træerne).

Valentine (til Urban).

Det er Prindsen! Hvor jeg bæver!

Urban.

Han seer Dig — kom og følg med!

Valentine.

En bange Frygt sig i mit Hjerte hæver!

Ludvig (siddende i Forgrunden).

Før jeg iler fra dette Sted
Min Elskov jeg til Ære sætter her et Minde.
(trækker en lille Dolk, som han bærer i Beltet).

Valentine (sagte).

Han elsker alt! snart mit Haab vil forsvinde!

Ludvig (indgraver Valentines Navn paa Monumentet, under Indskriften, med sin Dolk).

Her reiste et Folk, som var Slaver,
Mindet for Helten, der har gjort det frie;
Det staaer, naar Secler er forbi; —
Min Elsktes Navn jeg her indgraver!
Seirende Helt! Kjærligheds Skjald!
Ydmygt til Støtten Du skal trine;
Æren og Dyden besynge Du skal:
Vor Belisar, min Valentine!
(Trompeterne lyde anden Gang i den franske Leir.)

Ludvig.

Til at fremtrylle os blidere Dage
Skal Dydens Røst veilede mig!

Sire-Albert.

Hør, Trompeten os kalder tilbage,
Man alt i Leiren venter Dig!
Afsted! stands, til vort Held, den vilde Krig!

Valentine.

Seirrige Helt! Du elsker mig!
O Elskovs Gud! jeg priser Dig!
O søde Fryd! nu bort med Klage!

Urban.

Jeg bæver angst for Dig!
Følg med! Kom gaae tilbage!

Ludvig.

Naar Vaabnenes Gny atter tier,
Belisars Aand hidfører hendes Fjed;
Hun vil for Støtten knæle ned
At lovprise Landets Befrier!
Da vil Øiet see dette Navn
Og hun rørt, med englehuld Mine,
Læse det skal og føle dybt mit Savn,
See, at jeg tilbad Valentine!

(Trompeterne lyde tredie Gang i den franske Leir.)

Ludvig.

Til at fremtrylle os blidere Dage &c.

Sire-Albert.

Hør, Trompeten os kalder tilbage &c.

Valentine.

Seirrige Helt! Du elsker mig &c.

Urban.

Jeg bæver angst for Dig! &c.

(Prinds Ludvig og Sire-Albert gaae op mod den franske Leir, Valentine og Urban kommer frem og gaae ned i Forgrunden).

Sjette Scene. Valentine. Urban.

Valentine (næsten ude af sig selv). Har jeg hørt ret? Den høimodige Prinds, Frankriges Stolthed, føler den samme Kjærlighed som opfylder mit Bryst! (nærmer sig til Støtten) Mit Navn, som han selv har indgravet, forjager al Tvivl. — O kjære Urban! jeg troede at elske uden Gjenkjærlighed, døm om den Glæde, den Lyksalighed jeg føler, da jeg veed, jeg er elsket af ham.

Urban. Valentine! jeg frygter, at Din Kjærlighed ikke vil gjøre Dig lykkelig.

Valentine. O skulde jeg ikke være lykkelig og føle mig stolt, da jeg veed, at en Helt, det meest glimrende Hofs skjønneste Prydelse, Aarhundredets Hæder, elsker mig? — O, var han endogsaa ringe og ubekjendt, han vilde dog være den elskværdigste Dødelige.

Syvende Scene.

De Forrige. **Laurencia** (kommer løbende fra de Franskes Leir).

Laurencia. Der er de! der er de! De komme allesammen saa enige, saa det er en Lyst. Det maa jeg hen og fortælle den hele Landsbye! Hellige Jomfrue! det er det lyksaligste Øieblik! (seer Valentine) Hvad! I her, Prindsesse! hvad har bragt Eders Høihed herhid og det forklædt?

Valentine. Det Ønske, saavelsom Du, at høre Hærførerne slutte en Fred, hvorom vi saalænge have bønfaldet Gud.

Urban. Prindsessen vidste, at hendes Fader aldrig vilde tillade hende at være nærværende ved Krigernes Sammenkomst, hun har derfor bedet mig at følge sig til Din Hytte, hvor hun, i denne Klædning og imellem Landsbyens unge Piger — — (man hører Trompeterne lyde fra Fæstningen) Man forsamler sig i Fæstningen. Jeg iler afsted til Din Fader. Vogt Dig for at blive seet af ham; naar det mørknes skal jeg følge Dig tilbage til Cortosa. (gaaer.)

Ottende Scene. Valentine. Laurencia

Laurencia. O hvilken Glæde! hvilken Ære for mig, at Eders Høihed betræder min ringe Hytte! (hun lukker Døren op).

Valentine. Tag Dig iagt for at udsætte mig for at blive kjendt af Nogen.

Laurencia. Nei nei! jeg vil lade Eder passere for en af Omegnens unge Piger, for en Søsterdatter, som jeg i disse Dage venter hertil fra Verona, for at gaae mig lidt tilhaande. Men jeg kan dog aldrig være saa ligefrem imod Eder, som jeg vilde være imod hende.

Valentine (tager hendes Haand). Og hvorfor ikke, gode Moder?

Laurencia. Ja, I har godt ved at nedlade Eder til mig, men et eneste Blik af Eder, Eders hulde Træk og den Høihed, som fremskinner gjennem disse simple Klæder, opfylder mig med den dybeste Ærbødighed.

Niende Scene.

De Forrige. **En Ubekjendt** (indhyllet i en stor Kappe). **Charlot** med to Pistoler.

Den Ubekjendte (seer speidende hen imod den franske Leir; da han faaer Øie paa Laurencia og Valentine, indhyller han sig i sin Kappe og iler ud, efterfulgt af Charlot).

Laurencia (seer efter dem). De To saae ret hæslige ud! (til Valentine). De ere dog ikke af Storhertugens Folk?

Valentine. Nei, denne fremmede Klædedragt og deres mørke speidende Blikke —

Laurencia (seer endnu efter dem). Hellige Jomfrue! de saae saa forskrækkelige ud! Men vil Eders Høihed ikke gaae med og møde de unge Karle og Piger, som ville komme herhen for ogsaa at vise den gode Prinds Ludvig og Eders Fader deres Glæde over, at de har gjenskjænket os Freden.

Valentine. Gjerne, gode Moder Laurencia! (de gaae.)

Tiende Scene.

Den Ubekjendte (kommer efter nogle Øieblikkes Forløb atter tilsyne). **Charlot** (følger ham, begge see sig speidende omkring, og da de mærke, at de ere ene, gaae de ned mod Forgrunden).

Den Ubekjendte. Endnu har Skjæbnen været mig gunstig. Uden at blive opdaget ere vi komne forbi Forposterne og jeg staaer ikke langt fra min Avindsmand. Charlot! vend tilbage til Baaden; Din Nærværelse her kunde røbe mig, vær færdig til at roe mig over til den anden Flodbred, saasnart jeg kommer — kommer jeg ikke inden næste Morgengry, da drag tilbage og meld min Huustroe, at jeg er ikke mere, men at min sidste Time er helliget hende og den Hævn, jeg har svoret Ludvig af Frankrige.

Charlot. Herre! betænk, at I staaer imellem to mægtige Hære.

Den Ubekjendte. Har Du forglemt, at den ene hader Ludvig ikke mindre end jeg? Den vil beskytte mig imod vore Landsmænds Raserie.

Charlot. Men hvorledes vil I slippe igjennem den franske Leir, naar I har fuldbyrdet Eders Hævn?

Den Ubekjendte. Havde jeg kun fuldbyrdet den, da vilde jeg lee ad Farer og trodse Døden; men, omringet af en Hær, som er Ludvig hengiven med Liv og Blod, som bevogter ethvert af hans Fjed, vilde jeg let blive røbet før det afgjørende Dieblik; jeg maa tage min Tilflugt til et Middel, som min Sjæl afskyer, jeg maa vente skjult udenfor Leiren indtil han uforsigtigen fjerner sig derfra, og da hurtig, som et Lyn, knuse min bittreste Fjende.

(Trompeterne lyde anden Gang fra Fæstningen).

Charlot. Trompeterne lyde fra Cortosa.

Den Ubekjendte. Dieblikkene ere kostbare. Han skal ikke vende seirkronet tilbage til Frankrige for igjen, ved nedrige Beskyldninger, at plette min Stammes Ære, og ved Rænker berøve mig min Frihed. (Trompeterne lyde tredie Gang fra Fæstningen). Det er Dombasunen! Skjælv Stolte! Du eller jeg skal døe – denne Fred skal besegles med Fyrsteblod! (til Charlot). Afsted, hold Baaden færdig; det første Skud, der bryder denne Stilstand er Tegnet til, at min Daad er fuldendt, og at jeg søger Frelse mod Forfølgelsen.

(Han iler ud ad den Vei, som fører til Cortosa, Charlot gaaer ud i Baggrunden).

Ellevte Scene.

De Forrige. Ludvig. Olivier de Clisson (som bærer Commandostaven). **Sire-Albert, Pager og væbnede franske Riddere,** fra den ene Side. — **Storhertugen, Hertugerne Urban Galeazzo og Ferrara, samt Storhertugens Følge** fra den anden Side. Landsbyefolkene komme parviis med Laurencia og Valentine; den sidste stiller sig imellem dem, for ikke at blive seet. Heroldeme gaae foran det dobbelte Tog og de forskjellige Hære udmærke sig fra hinanden ved deres Bannere. De gruppere sig om Belisars Støtte, saaledes, at den staaer imellem Clisson og Johan Galeazzo, som hilse hinanden med Sværdene. Ludvig staaer ved Siden af Connetablen, Urban holder sig ved Siden af Storhertugen og fæster sine Dine paa Valentine).

Connetablen (til Storhertugen). Hertug! endeligen sees vi for første Gang, efter at have prøvet saa mangen Dyst mod hinanden.

Storhertugen. At jeg har samtykket i at møde Connetablen af Frankrige er alene for at overbevise ham om, at hans Vaabens heldige Fremgang ikke forbauser mig og at jeg endnu kan standse ham paa hans stolte Seierstog.

Connetablen. Forgjæves sammendrager I alle Eders Stridskræfter, alt er i min Magt fra Rhone til Tessins Bredder.

Hertugen. Undtagen Fæstningen Cortosa, hvor vi ville vide at forsvare os, om vi endogsaa skulle knuses under dens Ruiner.

Ludvig (træder imellem dem). Hvorfor skulle vi paa een Dag tilintetgjøre Aarhundreders Værk? (til Storhertugen). Troer I, Hertug! at vi alene ere trængte igjennem disse skjønne Egne for at ødelægge og hærge dem. Nei, fra dette Dieblik af ville vi tilbagegive dem i Eders Magt og Alperne skulle for Fremtiden æres, som det Grændseskjel, Naturen selv synes at have sat imellem Frankrige og Italien. I vil jo ikke nægte Eders Samtykke hertil, Connetable!

Connetablen. Ingen uden I, min Prinds! skulde faae mig til at underskrive en saadan Fred; dog gjør jeg det kun under den Betingelse, at Storhertugen af Mayland anerkjender de brave Schweitzeres Uafhængighed og at Flandern skal underkaste sig Carl den Sjette.

Urban (til Storhertugen, som staaer hensiunken i mørke Tanker). Betænker I Eder paa, at underskrive en saadan Fred?

Ludvig. Her var det, at Belisar frelste Italien fra den skjændigste Trældom, her er det, at Italien atter venter Frelse af den tappre Johan Galeazzo. (Storhertugen yttrer indre Bevægelse). Ja, Herre! dette Mindesmærke, som I selv har reist for en Kriger, hvis Navn og Berømmelse evig skal svæve paa alle Tappres Læber, denne herlige Støtte skal vise Eder, hvad I bør gjøre. (med den ædleste Værdighed). Hertug af Mayland! giv mig Eders Haand! Connetable! ræk mig Eders! O, et Haandtryk er nok til at stille Tvedragt og Uenighed blandt de vildeste Folkeslag; maa da et Haandtryk af to saa store Helte ikke trænge dybt til mit Hjerte!

(trykker Begges Hænder forsviis).

Connetablen. Hvo kan modstaae Eder? (til Storhertugen). Hertug! hvis I deler mine Følelser, da ville vi afsværge alt Fjendskab, glemme al Hævn!

(Han rækker Storhertugen Haanden, som den Sidste trykker med Varme).

Storhertugen (til Ludvig). O, min Prinds! hvorfor har jeg først saa sildig lært at kjende Eder.

(De give ogsaa hinanden Hænderne).

Ludvig (med Ild). Dette er min skjønneste Seir!

Urban (sagte). Hvilket Dieblik for Valentine!

Valentine (sagte, med et kjærligt Diekast til Prindsen). Og jeg skulde ikke være stolt af at eie hans Hjerte!

Ludvig. Storhertugen. Connetablen.

Til den Evige beed,
At Kraft han Pagten vil forlene!

(Prindsen og Storhertugen lægge deres Sværde forsviis over Connetablens Commandostav).

Vi sværge, at evig Fred
Begge Riger skal forene!

Krigerne.

Vi sværge, at evig Fred
Begge Riger skal forene!

Ludvig (stiger op paa det Trin, som er nedenfor Støtten).

Bort med Fiendskab, forjag alt Had!
Istemmer et jublende Qvad,
Til Jert Bryst hverandre I trykke!

Krigerne (stikke Sværdet i Skeden).

Bort med Fiendskab, forjag alt Had!
Istemmer vort jublende Qvad!
Til vort Bryst hverandre vi trykke!
(omfavne hinanden).

Storhertugen. Connetablen. Sire-Albert. Urban. Valentine.

Blidt fra Himlen Freden nedsteg,
For dens Smiil Krigsguden veeg,
Den skal skjænke os varig Lykke!

Almindeligt Chor.

Bort med Fiendskab, forjag alt Had!
Istemmer vort jublende Qvad!

Ludvig (til Storhertugen).

At ei Stridshingstens Hov meer skal Faldne nedtrine,
At den blodige Krig er endt,
For Eders Datter Valentine,
Tillad jeg gjøre maa bekiendt,
Lad mig selv denne glade Tidende bringe.

Storhertugen.

Det vist vil gjøre Tidenden dobbelt saa kjær.

Urban (sagte, smilende).

De tænke ei paa, at hun er dem saa nær!

Storhertugen (til nogle Hovdinger i hans Følge).

Ledsag den ædle Helt sikkert frem og tilbage!
Fra hvert et Skib, fra hvert et Telt
Forkynde Jubel den seirrige Helt,
At vi som Ven ham froe modtage!

Valentine (sagte).

Hvor jeg angrer, at jeg ei Helten kan modtage!
(Ludvig gaaer ud til høire Side, ledsaget af Hertugen af Ferrara og flere italienske Høvdinger).

Tolvte Scene.

De Forrige, uden Prindsen og hans Ledsagere.

Chor.

O blide Fred,
Svæv herned!
Du os evig ledsage!
Spred Glæder om vort Fjed!
Med Fryd vi Dig modtage —
Ei meer Du fra os drage!
Stig fra Gud til os ned,
O blide Fred!
(Man hører et Skud fra den Side Prindsen gik ud, og strax efter smertelige Skrig).

Chor.

Er alt vor Ro i Fare?

Connetablen.

Hvorfra kom dette Skud?

Storhertugen.

Jeg kan det ei forklare.

Sire-Albert.

Ha, jeg frygter Bedrag, frygter for Fredens Brud!

Trettende Scene.

De Forrige. Hertugen.

Hertugen (styrter fortvivlet ind).

O hvilken Daad! evige Gud!

Connetablen. Storhertugen.

O! tal

Hertugen.

Som hist vi ved Flodbredden stod
Faldt et Skud — og strax Prindsen sank om i sit Blod!
Kuglen traf dybt, nærved hans Hjerte.
Dog hans Morder var ei at see!

Alle.

Hvad siger han? o vee!
(Sire-Albert løber, ude af sig selv, ud imod Prindsen; Valentine segner om i Laurencias Arme og understøttet af nogle Landsbypiger bærer denne hende ind i sin Hytte.)

Urban (sagte).

Valentine! dæmp Din Smerte!
(Et Øieblits almindelige Taushed.)

Franske Krigere.

Forræderisk er han dræbt! — O rædselsfulde Dag!

Connetablen (med Haan).

Vor Tillid saa lumsk I bedrager,
Som vi kunde knust ved et Slag!

Storhertugen.

Jeg hans Død med Frankrig beklager!

Connetablen (med et strængt Blik til ham).

Hertug! tilgiv min Harm,
Tidt Smerten i vor Barm
Os optænder til Vrede!
Dog denne Skurk sikkert oplede
Man kan i Eders Hær!

Storhertugen (hæftig).

Hvordan? Du tiltroer mig,
At udøve Snigmord og Svig?

Connetablen (seer fast paa ham).

Ved Prindsens Fald Du Kampen vunden tænker —
Tre Gange han seired over Dig!

Storhertugen (harmfuld).

Dybt mig saa nedrig Mistroe krænker!
Man troer, at et Snigmord jeg bød!

Storhertugen og Maylændere (afsides).

Man tænke tør (jeg / han) Snigmord bød,
At (jeg / han) er Skyld i Prindsens Død!

Connetablen og Franskmændene.

Den sorte Daad han nedrig bød!
Kun han er Skyld i Prindsens Død,
Fuld af Falskhed Freden han brød!
(I Baggrunden bæres Ludvig af sine Vaabenbrødre paa et Leie, som er dannet af Landsier, over Skuepladsen. Sire-Albert gaaer foran. En Page bærer Prindsens Hjelm, en anden hans Skjold).

Almindeligt Chor.

Til Værge! til Værge!
Ingen Fred! vi Hævn Jer sværge!
Alt er forbi; Jer til Kampen bered!
Ei mellem os der skal meer være Fred!
Til Værge! til Værge!
Ingen Fred! Jer til Kampen bered!
Blodig Hævn vi sværge!
(Johan Galeazzo og hans Følge ile ud. Clisson styrter fortvivlet hen mod Prindsen; Franskmændene følge og omgive ham; alle Landsbyefolkene flye med Rædsel).

(Dækket falder).

Tredie Act.

Det Indre af Prindsens Telt. Ludvig hviler roligt paa Leiet. Nær ved ham ligger hans Hjelm, Landse og Skjold. Naar Tæppet gaaer op, staaer Clisson paa Prindsens høire Side og seer paa ham med den inderligste Deeltagelse, paa den venstre Side staaer Sire-Albert, som har lagt sin Haand paa Prindsens Hjerte og iagttager alle hans Bevægelser. Pager og Høvdinger omgive den Syge i Grupper; Alles Øine ere henvendte paa ham. Paa Tilskuernes venstre Side staaer et lidet Bord med Skrivetøi, bagved det en smuk Feldtstol. Udenfor Teltet sees Skildvagter.

Første Scene.

Ludvig. Connetablen. Sire-Albert. Pager. Høvdinger.

Sire-Albert. Endeligen finder han Roe, og Smerterne svinde.

Connetablen (lægger Prindsens Arm forsigtigen paa Leiet). Denne frygtelige Arm, som allerede har samlet saa herlige Laurbær paa Kampens Mark, hviler nu kraftløs, og trænger for første Gang til fremmed Understøttelse.

Ludvig (uden at bevæge sig, med Udtryk). Valentine! — Valentine!

Sire-Albert. Dette Navn, der saa ofte svæver over hans Læber, beviser, at han ikke er ufølsom for den skjønne Prindsesses Ynder.

Connetablen. Og det er efter hendes Faders Befaling, at han er bleven et Offer for Snigmord; thi jeg er overbeviist om, at Hertugen af Ferrara har begaaet denne Nidingsdaad med Storhertugens Vidende.

Anden Scene.

De Forrige. En Kriger.

(Ved Krigerens Indtrædelse opløse Grupperne sig.)

Krigeren (til Connetablen). Herre! vore ældste Krigere, som ere afsendte af hele Armeen, der længes efter at vide, i hvad Tilstand Prindsen befinder sig, bede om Tilladelse at see ham.

Connetablen. Lad dem komme, men paalæg dem den største Forsigtighed og Rolighed.

Tredie Scene.

De Forrige. Gamle franske Krigere af forskjellige Vaabenarter, (de danne tre Grupper. Den første gaaer hen mod den Saarede, den anden holder sig i Midten af Skuepladsen, den tredie bliver staaende i Baggrunden og meddeler de forrestes Beretninger til Krigerne udenfor.

Sire-Albert (ler den første Gruppe imøde).
Venner! hans Søvn I ei forjage;
Kun Roe Smerterne mildne kan!

Første Gruppe.
Har om hans Liv I Haab endnu tilbage?

Sire-Albert.
Hans Hjertes Slag kun ere svage,
Helten stod nær ved Gravens Rand!

Første Gruppe (til den anden).
Hans Hjertes Slag kun ere svage!

Anden Gruppe (til tredie).
Hans Hjertes Slag kun ere svage!

Tredie Gruppe (til Krigerne udenfor).
Hans Hjertes Slag kun ere svage!

Første Gruppe (til Sire-Albert).
Lad os ham see! — Han var saa god
Og tapper paa Valpladsen stod!

Sire-Albert (lader dem nærme sig).
Seer her Jer Helt og gaaer tilbage,
Under ham Roe og stands Eders Klage!

Første Gruppe
(med Øinene hæftede paa Prindsen).
O Frankrigs Stolthed! Heltes Graad Dig bader!
O lev for os, vor Fader!
For Dig, vor Helt! i Strid og Død vi glade gik.

Connetablen. Sire-Albert.
Dybt rører Taaren i en Krigers Blik!
Heltegraad Heltes Lig kun bader!

Ludvig (i Vildelse).
Hører I Sværdeklang? Det er Tegnet til Slag!
Afsted! afsted! hør Trompeten alt gialder!
Kom, mine Børn! slaaer for vor Sag,
Frygt ei for Fiendens Magt — vort Fædreland kalder!

Sire-Albert.
Hør, i sin Smerte Eder han kalder!
Han troer sig midt i det blodige Slag!

Første Gruppe (til anden).
Hør! I sin Smerte han os kalder!

Anden Gruppe (til tredie).
Prindsen i sin Smerte paa os kalder;

Tredie Gruppe (til Krigerne udenfor).
Prindsen i Smerte paa os kalder!

De tre Grupper (omringe Sire-Albert).
Frels vor Prinds, ædle Mand!
Og af vort jublende Fædreneland
Du Din Stræbens Løn skal modtage!

Connetablen.
Men gaaer nu bort, snart vaagner han,
I taust herfra Jer maa begive!

Sire-Albert.
Jeg haaber, frelse den Kiække jeg kan,
Jeg al Omsorg for ham skal drage,
Af Gravens Favn jeg skal ham rive.

Alle Grupper
(idet de gaae, med halv Stemme).
Frels vor Helt, ædle Mand!
Og af vort jublende Fædreneland
Du Din Stræbens Løn skal modtage!

De Tilbageblivende.
Men gaaer nu bort, snart vaagner han,
I taust herfra Jer maa begive.
Gaaer tilbage!

Alle.
Tilbage!

Sire-Albert. Den mindste Larm eller en altfor stærk Virkning af Lyset, kan vække ham af denne velgjørende Søvn.
(Han lader et Forhæng synke ned for Prindsens Leie.)

Fjerde Scene.

De Forrige (uden Soldaterne). En Kriger.
(Den hele Scene spilles med halv Stemme.)

Krigeren (med et Papiir til Connetablen). Herre! et Ilbud, som i dette Øieblik er ankommet, har medbragt Papirer til Eder; han forsikkrer, at de ere af største Vigtighed.

Connetablen (ruller Papiret op og fjerner sig fra Prindsens Leie). Det er fra Canzleren Dorgemont. I Kongens Navn underretter han mig om, at Hertugen af Burgund har fundet Leilighed til at flygte fra Fæstningen, hvori han sad hæftet som Statsfange, og at man formoder, han stræber paa ny at udsaae Splid og Oprør i Flandern. Denne uforfærdede Fyrste er dristig nok til at forsøge paa at trænge ind i vor Leir, lader os derfor hurtigt forebygge det.
(Han nedskriver en Befaling.)

Krigeren. Tillige maa jeg underrette

Eder om, at en stor Skare af vore Krigere, som ere opfyldte af Raserie mod Storhertugen og Hertugen af Ferrara, har isinde, i Nat at overfalde Maylænderne.

Connetablen. Have de da glemt, at Stilstanden endnu vedvarer? (til de tilstedeværende Høvdinger) Lader os ile tilbage til Leiren; min Nærværelse er nødvendig, for at berolige dem og indgyde dem Ærefrygt for den Eed vi have svoret. (giver Befalinger til Krigeren) Bring denne Befaling til alle Hærens Høvdinger, og paalæg dem den hurtigste og nøiagtigste Udførelse deraf.

(han paalægger, ved et Tegn, Sire-Albert, at han maa blive hos Prindsen, og iler derpaa ud med sit hele Følge.)

Femte Scene.

Sire-Albert. Ludvig (bag Forhænget).

Sire-Albert. Jeg er ene hos ham — han vil snart vaagne af denne velgjørende Søvn! Dersom jeg kunde styrke ham ved at opfylde hans Sjæl med blidere Følelser? Hellige Venskab! lær Du mig, hvad jeg bør gjøre! Jeg vil hente den brave Kone, som han hemmeligen har bedet mig at sende Bud efter. Hun vil, lettere end nogen anden, kunne understøtte mine Bestræbelser, og hjælpe mig at frelse den ædle Yngling, som er os saa dyrebar!

(han gaaer hen mod Udgangen paa venstre Side og vinker ud.)

Sjette Scene.

De Forrige. Laurencia. Valentine (i sin sidste Dragt).

Sire-Albert (med halv Stemme). Kom nærmere! kom nærmere!

Laurencia (til Valentine, som følger hende). Bliv Du der!

(hun lader hende blive staaende ved Indgangen.)

Sire-Albert. Hvem er den unge Pige?

Laurencia (med halv Stemme). Det er en af min Søsters Døttre, som just var kommen fra Verona, da naadige Herre sendte Bud efter mig; Eders Naade kan nok indsee, at jeg ikke kan lade det stakkels Pigebarn blive ene om Natten i min Hytte. Hun viger ikke fra min Side, det kan I være rolig for; hun er endnu lidt enfoldig og blye; men hun gjør aldrig andet end det som godt er, det svarer jeg for.

Sire-Albert. Pas blot paa, at hun ikke lader sig see af Prindsen.

Laurencia. Lad mig kun sørge for det. Hvorledes er det med Hans Høihed?

Sire-Albert. Han nyder den øieblikkelige Roe, som sædvanligen følger paa store Smerter.

Laurencia (hæftig). Det er et godt Tegn — og hans Saar?

Sire-Albert. Er aldeles ikke farligt. Hans største Lidelser nu, bestaae i Smerten over, at han skal være et Offer for Hertugens Troløshed.

Valentine (sagte). Og jeg skulde ikke vove alt, for at rive ham ud af denne Vildfarelse?

Laurencia. Og naadige Herre har slet ikke fundet Midler til at berolige ham, hvad det angaaer? Det vil saamæn jeg paatage mig.

Sire-Albert. Han ønsker at tale ene med Jer, og Aarsagen er, at I har frie Adgang til Prindsesse Valentine. Jeg gaaer, for selv at passe paa, at ingen skal forstyrre Eder. Vogt Eder blot for at vække ham, og træd ikke hen til ham, før han vaagner.

(han gaaer; Valentine og Laurencia see efter ham.)

Syvende Scene.

Ludvig. Valentine. Laurencia.

Laurencia (stedse med halv Stemme). Sagde jeg ikke nok, at jeg skulde føre Jer herind? — Nu friskt Mod og forsigtigt.

Valentine (træder skjelvende nærmere). O Gud! giv mig Styrke til at beseire mit Hjertes Følelser!

Laurencia. Jeg troer, at Eders Høihed, lettere end nogen anden, kan kalde Prindsen tilbage til Livet.

Valentine (hæver uvilkaarligt Stemmen). O, hvis jeg kunde!

Laurencia. Tal sagte! Men for det første maa I ikke lade Eder see af ham; en altfor hæftig Sindsbevægelse kunde blive farlig for ham!

Valentine (stiller sig ved Prindsens Hoved) Hvis jeg dog idetmindste, medens han slumrer, kunde beskue de skjønne Træk, der have gjort et saa dybt Indtryk paa min Sjæl!

Laurencia (hæver forsigtigt den ene Ende af Forhænget). Vær forsigtig og see!

Valentine (i den hæftigste Bevægelse). Et Øieblik — kun et Øieblik!

(Laurencia trækker i en Snor, hvorved Forhænget, som skjuler Prindsen, hæver sig umærkeligt.)

Dig, ædle Helt! jeg begræder med Smerte!
Elskte! med Dig i Graven synker ned
Min Elskovs Fryd og Fædrelandets Fred —
Vee den Forræder, som har knust Dit Hjerte!

O, Elskovs Gud! aldrig skabte Din Flamme
Smerter, som dem, der storme i mit Bryst!
Ak, kun et Blund nød vi Kjærligheds Lyst;
Ei maatte Læben vor Lykke fremstamme!

Jeg nød med Fryd Kjærligheds Morgenrøde,
Skjæbnen af Avind sønderrev vort Baand —
(knæler og tager forsigtigt hans Haand.)
Tro til min Grav, jeg skjænker Dig min Haand,
Snart, som Din Mage, hist jeg Dig skal møde!

(under Efterspillet lægger hun hans Haand paa sit Hjerte; Prindsen gjør en hæftig Bevægelse.)

Laurencia (foran Prindsen). Han vaagner!

(Valentine iler bagved Leiet, ved den Ende hvor Prindsens Hoved hviler; under den hele Scene er hun skjult for hans Øine.)

Ludvig. O, hvor er jeg? — jeg føler mig stærkere! jeg har slumret! jeg

har drømt! O Valentine! jeg har seet Dig! jeg hørte Din Stemme!

Valentine (sagte). O hvilket Øieblik!

Ludvig (til Laurencia). Er det Dig, gode Laurencia? Jeg vil bede Dig gjøre mig en vigtig Tjeneste. (hæver sig i Veiret.)

Laurencia (levende). Tal, tal, min Prinds! jeg skal udrette Eders Befalinger paa Øieblikket.

Ludvig. Det Rygte om min Død, der har udbredt sig i begge Hære, er udentvivl ogsaa naaet til Prindsesse Valentine. Iil afsted til hende og siig hende, at jeg lever, og at hvis hendes Fader har udsendt Snigmordere for at dræbe mig —

Laurencia. Man har bedraget Eder, Prinds! Vor Storhertug har aldrig været Ophavsmand til en saadan Forbrydelse.

Ludvig (med stigende Kraft). O, hvis det var sandt!

Laurencia. Det vidner jeg her for Guds Aasyn, og det vil jeg forsikkre for hele Verden.

Ludvig. Men hvad har overbeviist Dig derom?

Laurencia. Vor Prindsesse selv!

(Valentine giver hende ved Tegn at forstaae, at hun skal give Prindsen et Brev, som hun hidtil har skjult i Barmen, og nu rækker Laurencia bag ved Prindsens Leie.)

Ludvig. Prindsessen, siger Du?

Laurencia. Forklædt som en simpel Landsbyepige, kom hun til min Hytte for at opsøge mig; hun var ganske fortvivlet, Taarerne randt hende ned over Kinderne fra de skjønne Øine. O, hvis Eders Høihed kun havde seet hende.

Ludvig. Bliv ved! bliv ved!

Laurencia. See til, sagde hun, at Du kan finde paa et Middel til at komme ind til Prindsen; søg at komme til at tale med ham uden Vidner, og giv ham dette Brev, som vil tilintetgjøre al hans Tvivl.

Ludvig (med mere Kraft). Et Brev fra hende? giv mig det, giv mig det! (Laurencia giver ham Brevet.)

Ludvig (læser). "Ved min Ære forsikkrer jeg Eder, at min Fader er uskyldig i den Forbrydelse, han beskyldes for." — (med Ild) O disse Ord have befriet mit Hjerte fra en tung Byrde! (bliver ved at læse) "Lad den franske Hær, vildledt og bedraget af Skinnet, kun mistænke min Fader for en saa nedrig Handling; men jeg beder Gud, at denne Tanke ikke maa følge i Graven med den Helt, hvis Død jeg ikke kan overleve. Valentine af Mayland." (gjentager med Glæde og Overraskelse) — "den Helt, hvis Død jeg ikke kan overleve."

Laurencia. Ja, det er sandt; hun vil vist ikke leve længe, hvis I døer! Det har hun selv sagt mig.

Ludvig (med Styrke og Kraft). Valentine skulde elske mig? (kysser Brevet og gjemmer det paa sit Bryst) Disse Ord, saa nær ved mit Hjerte, synes at gyde Roe i min Sjæl, Balsam i mit Saar.

Valentine (glemmende sig selv af Glæde). O, saa har jeg revet ham ud af hans Vildfarelse, og min Fader er hævnet.

Ludvig (i Bevægelse). Hvo er det, som taler?

Laurencia (gjør Tegn til Valentine, at hun maa være rolig) Jeg hverken hører eller seer nogen.

Ludvig. Jeg syntes, jeg hørte en Stemme!

Laurencia (seer sig om). Det var maaskee en Page, eller en af Eders Høiheds Krigere!

Ludvig. Jeg maa benytte mig af dette Øieblik, da jeg føler mig stærk — (stiger op fra Leiet.)

Laurencia (understøtter ham). Hvad gjør Eders Høihed! Tænk paa, at den mindste Uforsigtighed —

Ludvig (stiger ned af Trinene, hvorpaa hans Leie staaer, støttende sig paa Laurencia). Frygt intet — giv mig Din Arm!

Laurencia (lægger Prindsens høire Haand paa sin Skulder). Nei, nei! støt Eder kun paa mig — fast —

Ludvig (gaaer hen til Skrivetøiet). Valentine lønner min ømme Kjærlighed med Gjenkjærlighed!

Valentine (holder sig tilbage med Overvindelse og udstrækker sine Arme mod Prindsen). O, gid jeg turde understøtte den elskede Helt!

Ludvig (sætter sig). Her er just alt, hvad jeg behøver.

Valentine (sagte). Vil han besvare mit Brev? O, hvor gjerne modtog jeg ikke en Linie fra hans Haand!

Ludvig (skrivende).

"Endt er min bittre Qval — Trøst i min Barm
Du gjød" —

Valentine.

Saa reen, saa salig Fryd mit Hjerte aldrig nød!

Ludvig.

"Nei, Din Fader kan Ærens Lov ei nedrig
krænke,
Ei ved Snigmord udgyde sin Modstanders Blod."

Valentine

O, hans Mildhed ligner hans Mod!

Ludvig.

"Fjernt fra Dit Blik ømt paa Dig jeg skal
tænke
Og bede for Din Fred —"

Valentine.

Han beder for min Fred!

Ludvig.

"Dølge min Kjærlighed!"

Valentine.

Dølger sin Kjærlighed!

Ludvig.

"Tanken om Dig min Sjæl henrykker,
Jeg seer Dit Smiil, lytter til Din Røst,
Huldt Dit Billed min Aand opliver,
Gjenføder Styrke og Mod i mit Bryst!"

Valentine.
O Glæde! jeg Livet ham giengiver:
O Himmelfryd! O Elskovslyst! —
Ha! mine Følelsers Kraft mig henriver,
Salig Elskov fylder mit Bryst!

Laurencia (iler fra den ene til den anden).
(til Valentine)
Ved Jer hans Qval til Glæde bliver!
(til Prindsen)
Ei sandt, mit Bud bragte Held og Trøst?
(til Valentine)
See, Elskovs Fryd hans Aand opliver;
Dæmp den Ild, der flammer i hans Bryst!

Ludvig (giver Laurencia Brevet. Bring dette Brev til Prindsessen.

Laurencia. Ja, ja! det lover jeg Eder!

Ludvig. Siig hende, at hendes hviler her — (peger paa sit Bryst) at det har gjengivet mig Styrke, Liv —

Ottende Scene.

De Forrige. Sire-Albert.

Sire-Albert (iler hen imod Prindsen). Gud! hvad seer jeg? (seer paa ham) O, hvilken uventet Forandring.

Ludvig. Jeg kjender ingen Qval, ingen Smerte, uden Længslen efter at komme i Besiddelse af den, jeg elsker.

Laurencia (glad). Ja, jeg vidste nok, at min Recept vilde bringe Prindsen paa Benene.

Sire-Albert. Jeg seer, at denne brave Kone har vidst at lindre Eders Smerter.

Ludvig. Hun har bragt mig Forsikkring om, at jeg er elsket af Valentine — og jeg kaldtes atter tilbage til Livet for at tilbede hende.

Niende Scene.

De Forrige. Connetablen. Pager, Høvdinger og franske Krigere.

Connetablen (til Sire-Albert).
Min Ven! er Prindsen uden Fare?

Sire-Albert.
Jeg haaber trygt, jeg hans Liv skal bevare!

Laurencia
til Valentine, som hun gaaer hen til paa den anden Side af Leiet).
Jeg af Hjertet fryder mig!

Chor.
O milde Gud! jeg takker Dig!

Valentine.
O Gud! i mit Bryst Du nedsende
Kraft at bekjæmpe min angstfyldte Sjæl!

Laurencia (lader sin Glæde frit Løb).
Jeg ret af Hjertet fryder mig;
Thi nu er al Fare tilende!
Snart er han atter frisk og vel
Den skjælmske Amor gjød sin Ild i hans Sjæl!

Connetablen. Sire-Albert og de Andre.
O Gud! lad (hans / mit) Værk (ham / mig) fuldende!
Frels ham fra Døden til vort Held!

Ludvig (som har hørt Valentines Stemme).
Det er hende! Hendes Stemme lindrer min Smerte!
Hendes Røst mig rører, dybt den gaaer
Til mit elskende Hjerte!
(Han faaer Øie paa Valentine, som uvilkaarlig er traadt nærmere, men nu strax træder tilbage og skjules af Laurencia).
O Gud! den Hulde for mig staaer!

Connetablen (seer sig om til alle Sider).
Den tappre Helt raser af Smerte!

Sire-Albert (seer paa Prindsen).
Hans Blik gløder af Kraft, roligt banker hans Hjerte!

Ludvig (med Armene udstrakte mod Leiet).
Nei, nei! jeg ei føler til Smerte!
Hun for mig staaer!
Ja det er hende!
Sire-Albert, o Clisson! al min Qval er tilende!

Connetablen.
Hvorledes? han os kjender atter igjen.

Ludvig (trykker deres Hænder).
Ja jeg kjender Jer igjen!
I Venskabs Favn, ved Elskovs Røst
Mildt jeg vaagner til Livets Lyst!

Connetablen.
Nu, Sire-Albert! er vor Prinds uden Fare?

Sire-Albert.
For hans Liv jeg frygter ei,
Nei!
Vor Prinds er nu frelst!

Krigerne (komme i flere Grupper ned i Forgrunden).
Hvad siger I? er han nu frelst?

Sire-Albert (i det stærkeste Udbrud af Glæde).
Ja, tappre Mænd! ja, vor Prinds er nu frelst!

Valentine og **Laurencia**
(knæle med foldede Hænder bag ved Forhænget).
O milde Gud! Du ham bevare!

Krigerne.
Op, fatter Mod! vor Prinds er nu frelst!
(Udraabet gaaer fra Gruppe til Gruppe til Krigerne udenfor)
Vor Prinds er frelst!
Vor Prinds er frelst!
Vor Prinds er frelst!

Alle (uden Ludvig og Fruentimmerne).
Ha! vi mod Fjendens kjække Skare
Under Ludvig stride helst —
O hvilken Fryd, at han er frelst!
(Alle omringe Prindsen, som støtter sig til Connetablen; de simple Krigere, der staae iblandt Høvdingerne og Pagerne, knæle og danne et skjønt Maleri. Strax efter høres en stærk Larm i Baggrunden).

Tiende Scene.

De Forrige. Storhertugen. Urban. Storhertugens Følge. Landsbyfolk;
(de sidste flokke sig om Valentine og Laurencia).

Storhertugen (trænger ind med Magt). Ingen Magt skal kunne hindre mig! Jeg maa see ham, tale med ham —

Valentine (sagte til Laurencia). Gud! min Fader! (hun skjuler sig mellem Almuen. Urbans Øie søger hende).

Connetablen (drager Sværdet med Hæftighed). Tør Hertugen af Mayland vove at trænge herind? (stiller sig foran Prindsen).

Ludvig. Connetable! lad Hertugen sige sit Ærinde!

Connetablen (truende). Hvorfor vil I vanhellige dette Sted ved Eders Nærværelse? Kommer I for at haane Eders Offer?

Storhertugen (med den ædleste Værdighed). Hvis jeg kun havde fulgt den Følelse, som

en saa nedrig Beskyldning maa indskyde den redelige Kriger, da var jeg traadt frem for begge Hære for at retfærdiggjøre mig; men, underrettet om, at Ludvig endnu lever, har jeg alene tænkt paa at vise ham min Uskyldighed, for at han ikke skal vandre ud af Verden med en saa skrækkelig Mistanke til mig — det vilde forbittre og forgifte mig min Fremtids Dage. (træder hen imod Ludvig) Prinds! jeg er uskyldig — for at beseire Eders Mistroe til mig vil jeg ikke forsvare mig som en anklaget Forbryder, ikke tage min Tilflugt til Eder, som ere en Helt uværdige; men (trækker sit Sværd) jeg lægger mit Sværd for Eders Fødder og sværger ved Guds hellige Navn, at jeg har handlet som ærlig Fjende og ikke besmittet mig med saa skjændig en Forbrydelse — (han vil lægge Sværdet for Prindsens Fødder).

Ludvig (hindrer det ved en Haandbevægelse). Connetable! mine Venner! bør jeg troe den Mand, der selv overgiver sig i mine Hænder, skyldig i en saadan Daad?

Storhertugen (med Værdighed). Jeg skulde besmitte mig med Snigmord, da jeg hidtil har vandret Ærens Vei? jeg skulde væbne min Arm mod den høimodige Fyrste, som har lagt min Haand i Connetablen af Frankriges!

Valentine (som, henreven af Storhertugens Værdighed, efterhaanden har nærmet sig). Nei, nei! min Fader er uskyldig!

Storhertugen. Hvad seer jeg, min Datter?

Ludvig (med udstrakte Arme). Gud! jeg bedrog mig da ikke, da jeg troede at see og høre hende.

Sire-Albert. Hvad! det er Prindsessen? (til Laurencia) Hvorledes? I har bedraget mig!

Laurencia (glædedrukken). O, naadige Herre! naar I kun aldrig bliver bedraget paa anden Maade, saa har I saamæn intet at klage over.

Storhertugen (streng). Du er ene paa dette Sted, og forklædt?

Valentine. Min Fader! tilgiv, at jeg har gjort et Skridt, som synes at fortjene Din Vrede; men jeg kunde ligesaa lidet som Du bære Tanken om den skrækkelige Mistanke, der hvilede paa Dig; jeg har trodset Alt, for at overbevise Prindsen om Din Uskyld.

Sire-Albert. Det er Prindsessen, som har frelst vor ædle, gode Fyrstes Liv; det er de blide Følelser, hun har opvakt i hans Sjæl, som have styrket hans Sandser, gydet Roe i hans Bryst og gjenskjænket ham Livet.

Ellevte Scene.

De Forrige. Krigere (som føre den Ubekjendte ind).

Første Kriger (til Connetablen). Herre! det er endeligen lykkedes os at indhente denne Mand, hvis mistænkelige Udseende lader os formode, at det er ham, der har forsøgt at dræbe Prindsen.

Connetablen. Hvo er Du, Fremmede? tal!

Den Ubekjendte (med Hatten dybt ned i Øinene, og tæt indhyllet i sin Kappe). Jeg svarer ikke Dig, Olivier Clisson! thi Dig skylder jeg intet Regnskab; jeg vil alene tale med Ludvig af Frankrig.

Ludvig (træder frem; Storhertugen og Connetablen stille sig ved Siden af ham med draget Sværd). Hvo er Du, og hvad er min Brøde imod Dig?

Den Ubekjendte (afkaster Kappe og Hat). Gjenkjend her den ulykkeligste blandt Fyrster!

Ludvig og **Connetablen** (forbausede). Hertugen af Burgund!

Hert. af Burgund. Der, opflammet af Hævn imod Dig, som jeg troede var Aarsag til Din Broders Had imod mig, havde tilsvoret Dig Døden. For nogle Øieblikke siden har jeg, ved min Vaabendrager, modtaget Breve, hvoraf jeg seer, Du er uskyldig; opfyldt af Samvittighedsnag og bitter Anger ilede jeg, forfulgt af Din blodige Skygge, halv vanvittig ind i Din Leir, Dine Mænd grebe mig, og jeg venter den strængeste Dom af Din Mund. Straf mig, og vælt den skrækkelige Byrde af mit Hjerte.

Ludvig. Du har ikke naaet Din Hensigt, jeg er lykkelig og uden Fare.

Hert. af Burgund. Jeg er ikke mindre skyldig — jeg havde svoret Din Død — og overbeviist om, at Du ikke i Tvekamp vilde møde en Fange, som var undvegen af Din Broders Fængsel, tog jeg, opflammet af det bittreste Had, min Tilflugt til nedrigt Snigmord. Fordøm mig!

Ludvig. Din Misgjerning har skjænket mig de skjønneste Øieblikke i mit Liv. Gaae tilbage til min Broder, beed ham om Tilgivelse, sværg, at Du aldrig meer vil føre Vaaben imod ham, og regjer Dine Stater i Fred.

Hert. af Burgund. Ludvig! Din Høimodighed er smerteligere end Din Vrede! (gaaer ydmyget ud).

Connetablen (til Storhertugen). Herre! hvorledes skal jeg udtrykke min Smerte over, at jeg har miskjendt Eder?

Storhertugen. Er Eders Fortrydelse saa bitter for Eder, som Eders Misgjerning var for mig, da er jeg hævnet frygteligt!

Ludvig. Forglemmer al Misforstaaelse og Uenighed! (til Storhertugen) Herre! for at

grundfæste en evig Samdrægtighed og skjænke Rigerne varig Fred, beder jeg om Eders Samtykke til den lykkeligste Forening! (tager Valentines Haand og kysser den med Ærbødighed) Hertug! kan I afslaae min Bøn, naar jeg beder, at I vil lyksaliggjøre det Liv, som Valentine har frelst, ved at skjænke mig hendes Haand?

Storhertugen (forener dem). Ædle Fyrste! er det ikke at fordoble min Stammes Glands? (til Valentine) Datter! Du fortjener en saa glimrende Lykke!

Connetablen. I dette Øieblik have I grundfæstet tvende Rigers varige Held! — Min Prinds! lader os besegle det hellige Forbund ved den store Belisars Billedstøtte og lad de Brave, som have kjæmpet ved Din Side, ogsaa være Vidne til Din Tapperheds Løn.

Ludvig. Ja, Connetable! den skjønneste Høitidelighed ved vor Forening skal være at see to Folkeslag, der som Fjender vandt hinandens Beundring, knytte Enigheds og Venskabs Baand. (tager Storhertugen og Connetablen ved Haanden) Forkynder Freden for begge Hære, og lader Høvdingerne komme for at see og dele min Fryd.

(Storhertugen og Connetablen give Befalinger til en Høvding af hvert Partie, hvorpaa disse strax ile ud).

Laurencia. Hellige Jomfrue! hvor de alle ere lykkelige! Jeg maa afsted for at fortælle den hele Landsbye den glade Nyhed; jeg skulde troe, at ingen kan gjøre det hurtigere end jeg, jeg er jo et Fruentimmer. De stakkels Mennesker have deelt den gode Prindsesses Sorg, de maa ogsaa dele hendes Glæde. (iler ud.

Ludvig. Valentine.

Salige Stund! ved mit Hjerte Du hviler!
Kjærlighed huldt knytter Venskabets Baand!

Alle.

Himmelske Fred! Du os venligt tilsmiler,
Tvedragtens Fakkel er slukt ved Din Haand!

(De gaae ud Haand i Haand.)

(Skuepladsen forandres til den landlige Egn med Belisars Støtte.)

Tolvte Scene.

(Man hører Trompeterne i den franske Leir; under en Marsch drage begge Hæres Høvdinger ind paa Scenen, Ludvig med Valentine, Storhertugen med Clisson og Urban med Sire-Albert aabne Toget; Valentines Damer komme fra Fæstningen.)

Ludvig. Storhertugen. Connetablen.

Paa Dit Altar vi vort Værge,
Glædens Giver! lægge ned!
(række hverandre Hænderne)
Haand i Haand vi helligt sværge
Evigt Venskab, Enighed!

Høvdinger af begge Hære.

Triumph! Triumph! Triumph!
Nu Venskabets Baand os omslynger!
Fra Himlen nedstiger i straalende Glands
Fredsenglen med blomstrende Oliekrands,
Til Vaabnenes Klang under hvirvlende Dands
Den himmelske Fred vi lovsynger!
Triumph! Triumph! Triumph!

(Vaabendands, hvori begge Partier omfavne hinanden og Damerne bekrandse dem. Laurencia kommer Spidsen for Egnens Landboere, som bringe Ludvig og Valentine Krandse og Blomster).

Sire-Albert.

O Held det Land, hvor Fyrstens Trone
I Fredens Tempel opreist staaer,
Hvor Oliegrenen skjønt, som Krone,
Omslynger med sit Blad hans Haar!
Der Folket glad sin Fyrste lyder;
Thi kun dets Lykke er hans Bud,
Hans Aasyn Folket Fryd indgyder —
O! han er Billedet af Gud!

Landboerne.

Der Folket glad sin Fyrste lyder;
Thi kun dets Lykke er hans Bud,
Hans Aasyn Folket Fryd indgyder —
O! han er Billedet af Gud!

Sire-Albert.

O Fyrste! søg Dit Riges Hæder
I frugtbar Fred, i Folkets Fryd,
Og find Din Stræbens Løn og Glæder
I dets ukjøbte Jubellyd!
Vær Retfærds Glavind mod den Onde,
Spred Glæder blandt de Gode ud,
Bliv Værn for Kriger, Borger, Bonde —
Bliv, Fyrste! Billedet af Gud!

Landboerne.

Vær Retfærds Glavind mod den Onde,
Spred Glæder blandt de Gode ud,
Bliv Værn for Kriger, Borger, Bonde —
Bliv, Fyrste! Billedet af Gud!

Almindeligt Chor.

De lynsvangre Skyer forsvandt!
Den blide Fred, vi længst har savnet,
Nedsvæver huldt af Amor favnet —
Amor mod Mars Seir Du vandt!

(Under Slutningen træder Ludvig og Valentine, omgivet af Hovedpersonerne, i Midten af Skuepladsen, og Dækket falder under en smuk Gruppe.)

Kjöbenhavn 1829.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Isidor og Olga eller: De Livegne.

Et Sørgespil i 5 Acter af E. Raupach.

Personerne.

Fyrst Wladimir.
Grevinde Olga.
Isidor, en Maler, Fyrstens uægte Broder.
Madame Duval, Grevindens forhenværende Opdragerinde.
Petrov, Huushovmester, } Fyrstens Livegne.
Ossip, Nar, }
Fedor, Kammertjener. }
Fedosia, Grevindens Kammerpige.
Fyrstens og Grevindens Betjenter.

Handlingen foregaaer paa et Gods, der tildeels tilhører Fyrsten, tildeels Grevinden, og hvor Begge have Lystslotte.

Förste Act.

(Sahl paa Fyrstens Lystslot.)

Forste Scene.

Petrov, Ossip, Fedor, Betjente.

Petrov. Her er jo ikke ryddet op endnu, og de ere her ret snart! Skynd Jer dog! Det vil see galt ud med Jer, naar her kommer en Kone i Huset!

Fedor. Neden sin Broder imøde, siger du? Har Herren da en Broder? Det havde jeg ikke drømt om!

Ossip. Det troer jeg gjerne. Lykke kan man komme sovende til, men ikke Forstand.

Fedor. Hvor skulde jeg da kunne vide det? Jeg har jo ikke været her længere, end i sex Dage; og det er ikke mere, end fem, sex Uger siden jeg blev Fyrstens Eiendom.

Ossip. Han vandt dig formodentlig i Spil?

Fedor. Ja! fra Fændrik Boriklow.

Ossip. Det maa være en falsk Spiller!

Fedor. Hvorfor det? Alt gik ærligt til.

Ossip. Ærligt, hvor man betaler med falsk Mynt?

Fedor. Dig havde de neppe taget for god Betaling.

Ossip. Formodentlig ikke; en Spiller er Nar nok selv.

Fedor. Men hvordan har da Herren faaet den Broder?

Ossip. Det gik meget naturligt til. Min Moder havde en yngre Søster, der var baade ung og smuk; det var den salig Fyrste ogsaa; lige Børn lege bedst — ogsaa — nu forstaaer din Dumhed vel Resten, tænker jeg?

Fedor. Aa — en Slags Halvbroder, altsaa!

Petrov. Men Herren elsker ham, som om det var hans kjødelige Broder.

Ossip. Ja vist — siden han ikke koster ham noget!

Petrov. Hvad vil det sige?

Ossip. Ih! det er en Broder, han ikke behøver at dele sin Arv med.

Petrov. Tæm du din onde Tunge! — Seer du, Fedor, Isidors Moder døde tidlig. Den høisalige Fyrstinde var en Englesjæl; hun tog Drengen til sig, lod ham opdrage, som sit eget Barn, og elskede ham, som en Moder, endogsaa da hun havde født vor nuværende Herre; saa at denne fra Barnsbeen af lærte at elske og agte Isidor, som en ældre Broder. Ogsaa efter den gode Fyrstindes Død blev det saaledes ved, indtil Isidor reiste til fremmede Lande, for at gjøre sig fuldkommen i Malerkunsten; — det er nu allerede otte Aar siden — ja, ja — Tiden gaaer — !

(Han gaaer ud. De Andre følge ham, undtagen Fedor og Ossip.)

Fedor. Saa er din Herres Broder altsaa din kjødelige Fætter?

Ossip. Saa sagte! Det er et uhæderligt Slægtskab.

Fedor. Hvad siger du? Det vilde jo Andre gjøre sig en Ære af.

Ossip. Men en Nar gjør ikke noget af Æren; og denne Ære skulde jeg desuden ikke blive meget feed af, thi i Grunden er dog Isidor kun en Livegen.

Fedor. Hvad snakker du? Han Livegen?

Ossip. Det forstaaer sig. Hans Moder var jo ufrie; med hendes Navn er han døbt, og altsaa maatte han jo frigives. Men da han nu blev opdragen paa Slottet, som et fribaarent Barn, faldt det vel Ingen ind, at Sligt var nødvendigt, undtagen mig og den gamle Herre. Han vilde det ogsaa; men da han jo dog maatte udsætte en Arvepart for ham, raadede jeg ham selv at bie dermed, til han gjorde Testamente. Men nu veed du nok, at vore naadige Herrer ikke gjerne tage fat paa den Sag; det synes dem altid at være et Indbydelsesbrev til Døden, og Døden kan de nu engang ikke lide, og det af lutter Kjærlighed til os!

Fedor. Jeg forstaaer dig — fordi de ikke kan vide, om de ogsaa faae Livegne i den anden Verden.

Ossip. Rigtig! Og saaledes har da den gamle Fyrste intet Testamente gjort; og saaledes er Isidor Livegen endnu.

Fedor. Desto bedre! Saa behøve vi ikke at gjøre saa mange Omstændigheder med ham. Men hvad var det, Petrov talte om en Kone? Er der Sligt i Gjære? Grevinden derovre maaskee?

Ossip. Før det kan blive Foraar, maa Sneen smelte.

Fedor. Men han gaaer jo derhen hver Dag, som om det var i Messe.

Ossip. Du kan gaae hver Dag, den hele Vinter igjennem, i Skoven, og finder dog intet Jordbær. Det kan blive galt for os! En ulykkelig Elsker er altid en slem Herre; og lykkelig lader det ikke til han er, men vel rasende forelsket.

Fedor. Det fortænker jeg ham ikke i. Var hun af vor Stand, blev jeg det selv.

Ossip. O, du taabelige Karl! Du vil tænke paa Kjærlighed, du, en Træl, et Stykke Menneskeqvæg, som man kan sælge og kjøbe og bytte og spille bort! Hvem vil du elske? En Qvinde, som hører din Herre til? Hvorfor vil du elske? For at skaffe Bøddelen flere Rygge at øve Stok og Svøbe paa? Hvormed vil du elske? Med din Sjæl, som er kjøbt og betalt, og hører din Herre til? Fy! du slette Karl! vil du handle saa egenmægtig med fremmed Gods?

Fedor. Hvilket galt Snak! — Har du maaskee aldrig elsket selv?

Ossip. Jeg —? — Jo — aa jo! Jeg var engang naragtig nok, til at ville være fornuftig. Det var en fortvivlet lystig Historie!

Fedor. Saa fortæl da! Jeg hører gjerne, hvad der er lystigt.

Ossip. Jeg er ærlig fød; thi baade min Fader og min Moder vare Livegne; men dog vanslægtede jeg. Jeg kunde ikke faae det i mit Hoved, hvorfor jeg skulde tænke og tale, gjøre og lade Alt, hvad en Fremmed befalede mig — var det ikke dumt tænkt?

Fedor. Jo, Ossip, det var det. Jeg kjender ingen lykkeligere Stand, end vor. Vi spise ved en Andens Bord, drikke af en Andens Kruus, sove i en Andens Seng, gaae med en Andens Klæder — Alting lade vi Herren skaffe os, uden at det sætter os et graat Haar i Hovedet.

Ossip. Æselet bringer ogsaa sit Skind med sig til Verden, og finder sit Foder ved enhver Krybbe. Jeg var nu ikke istand til at tænke saa, og maatte ofte bøde grusomt derfor; men mangengang undgik jeg Tugtelsen ved Narrespil og kaade Vittigheder, og saa blev jeg til en Spasmager, for at skaffe mig Frihed, som Nar, siden jeg ikke kunde faae den, som fornuftigt Menneske.

Fedor. Deri gjorde du ret. Narrene og Eventyrfortællerne have det bedst af Alle i vor Stand.

Ossip. Ja, ligesom Aber og Papagøier! — Nu, jeg havde det jo ogsaa ret godt. Den salig Herre kunde ikke leve uden mig, og jeg maatte følge med ham paa alle hans Reiser. Vi havde været halvandet Aar fraværende, da et Brev fra Fyrstinden kaldte os tilbage; og vi fandt hende allerede Døden nær. Desto deiligere blomstrede hendes Pleiedatter Axinia! O, det var en Pige! Hun kunde lægge det friskeste Rosenblad paa sin Kind, og man skjelnede det ikke; hendes Mund var som den opgaaende Fuldmaane; hendes Øine — ak! hendes Øine! jeg er siden den Tid altid ilde tilmode, naar jeg seer Violerne blomstre! Vi elskede hinanden. Jeg var dengang en smuk Knøs; thi mit Ansigt var endnu ikke blevet fortrukket af den megen Latter, som det nu er. Kjærligheden gjorde mig ganske forstyrret; jeg begyndte at troe, at jeg ogsaa var et virkeligt Menneske — var det ikke affindigt?

Fedor. Videre! videre! hvorledes gik det saa?

Ossip. Vi bade Fyrsten om Tilladelse til at gifte os; men han mente, at jeg ikke vilde blive saa dygtig en Nar mere, naar jeg først fik Kone og Børn; og deri havde han Ret; thi for at være Nar, maa man have et tomt Hjerte. Fyrstinden var død, og nu var der Ingen, som kunde bede for os; han sagde Nei til vore egne Bønner og Taarer; og dertil havde han jo Ret, siden han var vor Herre. Jeg, trodsige Nar, vilde tvinge ham dertil, og meente han gav nok efter, naar vi hemmelig vare blevne Mand og Kone. Axinia følte, hun skulde være Moder; vi kastede os for Herrens Fødder, vi kyssede Støvet under hans Fødder — men forgjæves! Jeg blev tugtet med Strenghed; og hun — ih! Qvinden slipper nu altid lettere! — hun blev givet til en Staldknægt, der just kom, og bad om den tredie Kone. Hvad galt var der nu egentlig deri? En Staldknægt elsker jo endogsaa det umælende Fæ. Men den taabelige Qvinde kunde ikke finde sig deri; for Alteret — det var en lystig Bryllupsdag! — for Alteret sagde hun: Nei! men det brød Præsten sig ikke om, thi Fyrsten havde befalet, at de skulde vies sammen. Derpaa græmmede hun sig tildøde, just som hun skulde føde mit Barn; men — Gud være lovet! — hun tog Barnet med sig i Graven!

(griber, efter et kort Ophold, med Hæftighed, Fedors Haand.)

Nu, Broder, hvorfor leer du ikke?

Fedor. Slip min Haand! Er du fra Forstanden?

Petrov (raaber ind). Nu komme de!

(Ossip og Fedor skynde sig bort. Isidor og Fyrsten træde strax derpaa ind.)

Fyrsten.

Endnu engang, min kjære Isidor,
Velkommen i vor Faders Huus!

Isidor.

Tak, Broder!
O, dit Velkommen klinger dobbelt sødt
Just nu, da Dødens Haand har lukt den Læbe,

Hvis Velkomsthilsen jeg mig glæded til,
Med barnlig Glæde. Jeg var ilet alt
Til Wien, da din Sorrigspost indhented
Mig; nu jeg vendte langsomt og bedrøvet
Tilbage til et Hjem, hvor aldrig mere
Jeg skulde hvile ved det helligste
Af alle Steder, ved en Faders Bryst!
O, siig mig: tænkte han paa mig i Døden?

Fyrsten.

Hans Død var brad; dog trykked han min Haand
Det sidste Øieblik, og stammede
Besværligt frem dit Navn. Det var hans sidste
Befaling, at jeg skulde gjøre for dig
Hvad selv han havde udsat alt forlænge.
Thi jeg blev underlig tilmode, da
Jeg gjennemsøgte alle hans Papirer,
Og ikke fandt et Testamente der
For dig, ei ringeste Bestemmelse,
Til Fordeel for dig, Isidor; ja, ei
Engang et Frihedsbrev laae udstedt!

Isidor.

Er
Da det nødvendigt? Er jeg ikke fri?
Opdragen er jeg jo, som Frisødt!

Fyrsten.

Selv
Jeg troed' sligt et Fribrev unødent;
Men, som jeg hører nu, er det nødvendigt,
Fordi du bær din Moders Navn, og hun
Var selv ei fri. Men vær kun rolig derfor;
Jeg giver dig det, i vor Faders Navn.

Isidor.

Gjør det, min Broder! gjør det snart! thi dette
Har underligen rystet mig.

Fyrsten.

Saasnart
Du vil, min Broder.

Isidor (griber hans Haand).

Intet meer om det —
Det veed jeg jo! — Nu, Broder, er du Styrer,
Behersker over Tusinde, hvis Skjæbne
Er lagt i dine Hænder — O, vær mild!
O, glem en ulyksalig Rettighed,
Som egenmægtig gaves dine Fædre!
Hvor ofte aftvang ei vor Faders Strenghed
Os Taarer! Du er fød i Lysets Tider;
O, lad dets milde Straale seire over
Den Mørkheds Aand, der endnu hersker, efter
De gamle Trældomslove!

Fyrsten.

Ei mit Ord
Alene vil jeg du skal troe; gaae selv
Omkring, og see hvormangen Byrde, der
Er tagen af de Undertryktes Skuldre.

Isidor.

Til deres Tak, til dens Velsignelse
Tag og en Broders! — Du er god, og vil
Fremdeles være det; men vær forsigtig
I Valget af den Mand, du overlader
Bestyrelsen, naar du er borte selv.
Vælg aldrig En, der selv bar Slavelænken!
Som Haanden hærdes, hærdes Hjertet og,
Og Slaven hævner sig, ved Andres Qval,
Paa Himlen, der tillod engang hans egen.

Fyrsten.

Jeg bliver selv — nu — for det første dog —
Paa dette Gods —

Isidor.

Hvad? du, Stormvindens Broder,
Der fandt, som Dreng, Orkanen selv for rolig —
Du her, i denne landlig-stille Egn?

Fyrsten.

Hiin Uro-Dæmon voxte med sin Bolig.
Jeg streed ved Caucasus; men ikke der
Stod mine Ønskers Maal. Jeg seilede
Med Englands Hære til den nye Verden;
Paa intet af dens Bjerge Maalet stod,
Ei steeg det for mig op af Havets Skjød.
Bag hine Bjerge bruser Oceanet,
Bag Oceanet hvælver Bjerget sig.

Isidor.

Og fandt du end paa Jorden ikke noget
Hiinsides meer, du fandt det, drømmende,
I eget Bryst; thi vore Ønskers Maal
Staaer intetsteds paa Jorden.

Fyrsten.

Ei jeg fandt det.
Nu ilte jeg herhid, at faae min Fader
Afnødt Tilladelsen til Vaabentog
Imod Grusinien, som Nadir-Schach,
Hiin Tiger, havde overfaldet — Da
Brød Døden ind, og jeg stod pludselig
Ved Kilden, hvor al Længsels Tørst bliver stillet.

Isidor.

Den flyder gjennem Dalen, hvor de Tree:
Religion og Kjærlighed og Kunst,
De Eneste blandt alle Himmelske,
Der bleve her tilbage, søsterligt
Forenede, uddele Saligheden
Til Støvets Børn — o! har du fundet den,
Da er du lykkelig!

Fyrsten.

Maaskee — ! o, dersom! —
Dog herom siden! Nu, min Broder, bliver
Du her? ei sandt? du bliver her? — Du finder
Bekjendte her fra fordums Tider.

Isidor.

Hvem?

Fyrsten.

Din Lærling, Isidor — Grevinde Olga.

Isidor.

Hun —! her! — Hun er her?

Fyrsten (seer ham skarpt i Øiet).

Det forundrer dig?
Tree Uger har hun nu alt været her;
Hun ogsaa kom med Foraarssolen. Dog —
Du er vel træt af Reisen? Ikke sandt?

Isidor.
Ei det; men jeg maa klædes om.

Fyrsten.
Dit Kammer
Staaer færdigt. See, om jeg har ladet det
Indrette efter Ønske! Snart vi sees
Igjen.

Isidor.
Ret snart! (gaaer.)

Fyrsten.
Han var bestyrtset. Skræk
Stod i hans Aasyn, da jeg nævned Olga!
I hele Aar de leved nær hinanden,
Utvungne, i et fremmed Land, og han
Var hendes Lærer — Hvilket Forhold kan
Ei komme deraf! — Nei, o Himmel, nei!
Kun den Ulykke spare du os for!
(Han ringer. Ossip træder ind.)
Du? — Godt. Det ønsked jeg just. Hør,
Ossip:
Det er mig vigtigt at erfare, hvordan
Grevinden staaer sig med min Broder — Du
Forstaaer mig? Hvilket Forhold, mener jeg,
Der er imellem dem — om det er mere,
End kun Bekjendskab —?

Ossip. Jeg fatter Eders Mening, naadige Herre.

Fyrsten.
Udforsk Grevindens Tyende; du er jo
Fortrolig med de gamle Fruentimmer,
Som er om hende. Skaf mig Alt at vide.

Ossip. Som I befaler, naadige Herre. Det skal ikke være mig vanskeligt. Gid saasandt al Sandhed laae i gamle Fruentimmerhjerter!

Fyrsten.
Men snart! — og — Taushed!

Ossip. Det forstaaer sig, Herre!

Fyrsten.
Jeg stoler paa dig.
(gaaer ind i et Sideværelse.)

Ossip. Ei! Ei! Du gier mig selv Snoren i Haand? Ja, disse Børn ere vante til de jevne Sandgange i Haugen; paa den store Landevei kan de ikke komme ret afsted. Nu — jeg har jo været hans Faders Mundskjænk, og har, efter hans Velbehag, skjænket manget bittert Galdebæger for Arinia — — Sønnen skal heller ikke faae lutter Honningviin. Og Isidor? — Ja vist! han sad jo ved Bordet, medens jeg maatte staae bag Stolen; og dog er jeg hans Fætter, og han en Bastard, og jeg ægtefød! (gaaer.)

Anden Scene.

(Værelse paa Grevindens Lystslot.)

Olga og Isidor komme, Haand i Haand.

Olga.
Secunderne jeg talte, Isidor;
Og havde Viseren deelt Tiden i
End mindre Dele, ogsaa disse havde
Min Længsel talt.

Isidor.
O, hvis jeg havde ahnet
Dig her, jeg havde ikke hvilet paa
Min Vei.

Olga.
Tak skee dit Hjerte da, som dengang
Ei lod dig ahne noget! Neppe havde
Jeg læst dit sidste Brev, saa kom det Budskab,
At ei din Fader leved meer; da ilte
Jeg hid, at du i Smerten kunde møde
Een Glæde meer paa dette Sted.

Isidor.
En salig,
En himmelsk Glæde! Som en Kjærlighedens,
Medlidenhedens Engel, smiler du,
Med Trøstens Bæger, ved min Faders Grav.

Olga.
Saa afbetaler jeg en hellig Gjæld.
Thi ved min dyrebare Moders Grav
I Rom, stod du hos mig, som Trøstens Engel.

Isidor.
Den fromme Datter sender Gravens Flor
En Blomst —
(tager en tørret Blomst af sin Brevtaske.)
Vel er den visnet, uden Duft;
Men den har blomstret paa en hellig Høi,
Min Olga.

Olga.
Paa min Moders Grav!
(lægger sit Hoved til hans Bryst.)
Min Ven!
O, søde, salige Taarer skjænker du mig!
Som Barn, jeg altid elsked meest de
Blomster,
Jeg torde tage selv ved hendes Barm; —
O, kjære Blomst, indviet er du ved
Den Hedenfarnes Hjerte!

Isidor (rækker hende en Tegning.)
Saadan blomstrer
Nu hendes Grav.

Olga.
O, blomstre, til hun vaagner,
Og kaster Blomsterdækket af! Hvor sindrigt
Din Kjærlighed har udvalgt Gaven til mig
Fra hiint, det skjønne Land, hvor jeg blev
født,
Hvor førstegang jeg græd Fortvivlelsens
Og Salighedens Taarer; hvor det Tabte
Og Fundne drager min Erindring hen
Til evig Tid! O! var vi blevne der!

Isidor.
Der mangler Meget, som os fryder her.
Hvor soelklar fremgaaer her min Ungdomsdag
For disse Høie, Lunde, disse Hytter
Med mosgroet Tag og Marker rundt omkring!
Og dette Værelse — det var just her,
Jeg saae dig førstegang!
(drager hende nærmere til sig.)
Hvor henrev mig
Alt da den barnlig-skjønne Skikkelse,
Bag hvilken Sjælens favre Morgenrøde

Omhylledes, som Sølverskyen Maanen!
Og nu, du straaler, som en herlig Dag,
Og lyser for min Sjæl — nu er du min!

Olga.

Du vil bestikke mig? Det taler jo
Imod dig selv. Dog lad det være saa!
Nu ere vi i Hjemmet; Livets Sorger
Maa atter kræve deres Ret. Jeg har
Udvirket hvad du ønskede. Min Onkel
Har lovet, du skal blive ansat ved
Gesandtskabet.

Isidor.

Hav Tak, du hulde Engel,
Der gaaer, med Kjærlighedens Tryllestav
I Haand, og vinker frem hvad mine Ønsker
Begjære!

Olga.

Maatte det kun vorde dig
Til Held og Fred!

Isidor.

Hvor kan du tvivle derom?

Olga.

I otte Aar, du leved fri, ubunden,
I Phantasiens Frihedsland; vil ei
Det virkelige Liv i Hjemmet vorde
Dig trykkende? Her staaer jo Alt endnu i
Den sidste Vintermaaned; Knoppen svulmer,
Men Blomstringstiden er ei endnu nær,
Og Kunstens Blomst fremspirer silde. Hisset,
I mit Italien, der fandt vor Aand sit Hjem,
Skjøndt vi var Fremmede; der kunde vi
Opgive Fædrelandet, boe og bygge,
Der slutte Kjærlighedens Pagt, og skabe
En Verden for os selv.

Isidor.

O, har jeg da
Ei ofte drømt om dette? Ofte malet
Mig Tryllehaugen der, som Kjærlighed
Og Kunst bevogted! Ak! det kan ei skee!
Det er ei min Skyld, at jeg fødtes med
Et Skjæbnens Modermærke; jeg maa dække
Det med et Slør, er det end nok saa tyndt.
Jeg maa tilkæmpe mig en Stand, en Stilling
I Livet, at jeg offentlig kan vinde
Dig her, ei rane dig, som fremmed Gods,
Som hellig Eiendom, i fjerne Egne —
Jeg drager dig dog stedse ned i Støvet!

Olga.

Ja — i den stille Lykkes Blomsterstøv!
Hvad er det, jeg opoffrer? Livets Glimmer,
Der tidt bedrager os for Livets Værd.
Min Moder havde Alt, hvad Verdens Glands
Kan give — dog var hendes Hjerte fattigt
Paa Fred, og Øiet stedse fuldt af Taarer.

Isidor.

Høimodig, lukker du dit Øie til
For Offeret. En Daare er du ikke,
At du foragter ganske Verdens Glands.

Olga (rækker ham Haanden).

Den Daare er jeg.

Isidor.

O, tilgiv mig, Elskede,
Det haarde Ord!

Olga.

Nu om en anden Sag!
Du veed det alt, hvor ubegribeligen
Din Fader havde glemt dig? Ei engang
Et Frihedsbrev han havde tænkt paa for dig.

Isidor.

Jeg veed det — men min Broder lader det
Udfærdige.

Olga.

Saa lad det skee endnu
I denne Dag, i denne Time!

Isidor.

Hvorfor?
Er den Formalitet saa vigtig? Er der
Ei Plet nok paa min Fødsel, uden jeg
Skal tænke mig, som trællefødt?

Olga.

Tilgiv mig,
Min Ven! Jeg maatte jo berøre dette.
Vort Ønske, vore Planer blev' til Intet,
Ifald man tvivled om din Frihed. — Og —
Din Broder — — nei, jeg troer ham ikke.

Isidor.

Han
Er god.

Olga.

I sine gode Timer. Men
Det hede Blod er tidt hans Herre. Adlydt
Af Livegne, som deres Fremtids Herre,
Han lærte aldrig at beherske sig.
Nei, nei! Jeg troer ham ei — kan ikke troe ham!
Thi, ak! — han elsker mig!

Isidor.

Ha! ulyksaligt
Var dette Ord!

Olga.

Vi havde seet hinanden
Kun flygtigen. Da kom jeg hid, og fandt
Ham dybt nedbøiet ved sit Tab; han syntes
At finde Trøst hos mig; jeg kunde ikke
Tillukke Døren for min Elskedes Broder,
Og snart han søgte meer, end Trøst. Da vilde
Jeg drage mig tilbage, skjøndt med Skaansel;
Men pludselig igaar hans Lidenskab
Brød frem i al dens Hæftighed — O dølg ham
Vor Kjærlighed, til han har gjort det for dig,
Som han alene kan.

Isidor.

O, Vanhelds Stjerne!
Velan da! Tie vil jeg, hvis det ei er
For silde, hvis han ikke spørger mig!
Thi lyve, som en Træl, det kan jeg ei!
O! hvor din Frygt ydmyger mig!

Olga.

Det er
Ei Frygt, min Elskede, kun stille Angst!
Nei, ikke Frygt! jeg har jo Liid til Gud!
Ukyldige er jo mit Hjertes Ønsker;
Min Moders kolde Haand velsigned dem
Jo selv i Dødens Stund. Gaae nu, min
Ven,
Og hent dit Frihedsbrev.

Isidor.

Jeg vil — jeg maa det!
Hvor kan jeg sige Nei til dine Ønsker?
Jeg kan jo Intet, Intet give dig!
(De gaae ud til forskjellige Sider.)

Anden Act.

(Sahl paa Fyrstens Lystslot.)

Første Scene.

Ossip (kommer). Ei! Ei! Saa forholder det sig dog virkelig saa! Elsket af Grevinden — den rige, den deilige Grevinde! — Hendes Mand? Ja, hvorfor ikke det, naar han først er bleven fri! Kjærligheden selv kan jo ikke finde det anstødeligt, at han er et Kjærligheds-Barn! — Altsaa fri, elsket, riig, selv Herre over Slaver — og dog en Bastard! — Og jeg, dengang jeg elskede, da laae jeg i Lænker, som en Hund, blev sparket paa, som en Hund, saae min Qvinde slæbes til Alteret med en Anden, saae i tre lange Maaneder hendes blege, udtærede Kind, hendes røde Øine, indtil Graven tog imod hende! — Skal da Faderens Synd og Moderens Skjændsel bygge Børnene Huse? Nei! det var jo den forkeerte Verden! — Han skal fremdeles være Livegen! jeg er det, og vore Mødre vare kjødelige Søstre. Han skal være Livegen! Har jeg hos den gamle Herre kunnet hindre hans og enhver Andens Frigivelse, saa skal det vel ogsaa lykkes mig, at udvirke det hos den nye Herre. Der skal Ingen være frie, uden dem, Himlen har udvalgt dertil — derimod kan jeg ikke gjøre andet, end skjære Tænder.

Fyrsten (kommer fra Sideværelset).
Nu, endelig! Har Du nu sikker Kundskab?

Ossip. Ja, naadigste Herre, ja! jeg er ude af mig selv af Glæde over min Fætters Lykke.

Fyrsten.
Tael! hvilken Lykke? Siig det uden
Omsvøb!

Ossip. Jeg henvendte mig til Marpha, Grevindens gamle Amme. Hun havde netop været tilstede, dengang Isidor lod sig melde imorges; Grevinden var nær falden i Afmagt af Henrykkelse! Den Gamle, der frygter en saadan Fornedrelse af hendes Herskerinde, mere, end hun frygter Døden, har nu, efter mit Raad, tvunget sin Datter, der er Grevindens første Kammerfrue, under de høitideligste Besværgelser, til at bekjende hvad hun veed om Sagen. Det forholder sig rigtignok saa: De har i mange Aar, lige siden de vare i Rom sammen, været forlovede med hinanden. Den salig Grevinde skal have vidst af Forbindelsen, og givet sit Minde dertil — Himlen velsigne deres Ægteskab!

Fyrsten.
Forbandet være det! — Dog, nei! — Det
er kun
Et Eventyr! — Hun, født ved Thronens
Fod,
I Glands, og til at glimre selv — udmærket
Ved Navnet, som hun bær, og Arving til
En saadan Hæder, slig en Glands! —
Og han,
Født i en Slavehytte, og til Skjændsel
For denne usle Slavehytte selv!

Ossip. Ja, Eders fyrstelige Naade, det gaaer i Kjærlighed, som i Schachspil; Bonden tager Dronningen, naar hun kommer ham for nær. En Bastard er min Fætter rigtignok; men en smuk Mand er han, en dygtig Mand, og en herlig Maler ovenikjøbet — Fornemme Damer holder af denne Malerkunst, og Grevinden er uafhængig.

Fyrsten (halv høit).
Derfor den gaadefulde Ankomst her?
Derfor var denne livlige Natur
En øde Klippe kun for mig? Derfor
Udsluktes Øiets Glands for mine Blik?
Som Vaarens Aande mildt var hendes Ord
Tilforn, nu koldt, som Vinterfrost, saa
ofte
Jeg vilde tale om min Kjærlighed!

Ossip. Ja, naar Huset er fuldt af Gjæster, lægger Verten det venlige Ansigt bort. Saa min naadige Herre elsker Grevinden? det er jo fortræffeligt! Her passer Alt sammen: Fødsel og Rang, Alder og Formue! Ja, det er noget ganske Andet! Saa kan jeg ikke glæde mig mere over min Fætters Lykke. Nu borde han træde tilbage af Ærefrygt for Eder, ja, endogsaa af Kjærlighed for Grevinden — men han gjør det ikke; jeg kjender ham; han har altid været stolt — han træder ikke tilbage!

Fyrsten.
Han gjør det ei — og jeg, jeg vil og
kan ei!

Ossip. Det er en Lykke, men ogsaa en Ulykke, at være saa høi af Fødsel, som I, naadige Herre. Torde I nu handle, som Een af os, maatte I nu ikke, være høimodig for Eders Stands Skyld, saa

sagde I et Ord, eet eneste Ord, og den hele Sag var klar.

Fyrsten.

Et Ord, eet eneste? — Og hvilket da?

Ossip. I sagde kun: du skal ikke elske Grevinden; jeg vil ikke have det! — Hans Moder var Eders Faders Livegen; og Trællequindens Søn er vel selv Træl! Eller har han faaet sin Frihed af Eders Fader? eller maaskee af Eder selv? — Tør han da altsaa sætte sig op mod sin Herre? Og — ægte en Træl, det kunde dog en Grevinde ikke!

Fyrsten.
(der nogle Øieblikke har betragtet ham taus.)

Siig, er du kun en Nar, som, ubevidst
Dig selv, her spøger med en djævelsk Tanke,
Som Barnet med en Skorpion? Er du
En Satans Tjener, der saa gjerne snoer
En Fangeslynge af vort eget Ønske,
Og styrter os ved den i Syndens Pøl?
Nar, eller Satan! djævelsk er dit Raad!

Ossip. Det er intet Raad, min naadigste Herre; jeg veed jo nok, at Sligt ikke kunde gaae an for en Fyrste. Jeg har kun sagt Eder mine Tanker — det skylder jeg Eder jo! Jeg hører Eder til, og altsaa er mit Hoved, med alle dets Tanker, ogsaa Eders. Mine Ord ere rigtignok kun en Nars Ord, men de smage dog stærkt af Viisdom.

Fyrsten.

Mit Hjerte stedse kaldte ham min Broder,
Min Faders Søn, min Moders Yngling var han;
Tidt reddede han mig, mig vilde Barn,
Med egen Fare, fra at friste Døden —
Og han min Slave nu?! — Jeg skulde glemme,
Hvad Skjæbne var bestemt ham af min Fader?
Hvad denne, døende, befoel mig selv?
O Synd! o Synd mod alt hvad Helligt var!
Mod alt hvad Net og Stort! — Jeg svimler, salig,
Ved Himmeltanken om at eie hende;
Men rædselfuld blev min Opvaagnen af
Den vilde Elskovsruus, naar denne Synd
Laae, som et Bjerg, paa min Samvittighed!

Ossip. Ingen kan tjene to Herrer, min naadige Fyrste. I Kjærligheden er det ikke godt at have formegen Samvittighed; thi i det Tilfælde kommer man sjelden ret langt med den.

Fyrsten.

Tie! tie med det!

Ossip. Min Mening var jo heller ikke, at min naadige Herre, om I nu end kunde handle heri, som En af os, skulde just berøve min Fætter sin Frihed. Nei, det være langt fra! Han er rigtignok en Bastard; men han er dog ogsaa min kjødelige Fætter! I skulde blot lade ham være Eders Livegen saalænge indtil den naadige Grevinde var bleven vor Frue.

Fyrsten.

Naar vil det skee?

Ossip. Jeg maa sige min naadige Herre, at det taler man allerede om overalt, og alle Eders Undersaatter glæde sig derover af deres ganske Hjerte. Da I nu er saa god en Herre, saa veed jeg ikke om mit Raad — —

Fyrsten (afsides.)

Der er en anden Vei — den vil jeg gaae!

Ossip. Men — at give er rigtignok bedre, end at tage, for en saadan høibaaren Herre — det er en anden Sag med os, der ere fødte i Ringhed. Vil I afstaae Grevinden til min Fætter — ja! saa maa jeg jo takke Himlen for min Fætters Lykke, endskjøndt han er kun en Bastard.

Fyrsten.

Gaae — bed ham komme — jeg maa tale med ham!

Ossip. O, hvor vil Eders Høimodighed glæde ham, naadige Herre! (gaaer.)

Fyrsten.

Slig Kjærlighed er Selvforvildelse!
I Phantasiens Taagerige, i
En fremmed Verden kan den finde Sted,
Hvor der er ufornuftig Liighed, hvor
Det Lave kjækt sig maaler med det Høie!
I denne Verden kan det ikke skee;
De maae besinde sig — ja! de maae indsee,
Det er umuligt! — — Og, ifald nu ei
De vil det? — — Det maa skee! — det maa

Isidor (kommer).

Dit Bud
Traf just paa mit, og vore Ønsker mødtes —
Jeg har en Sag at tale om.

Fyrsten.

Hvad vil du?

Isidor.

Anmode dig om Frihedsbrevet nu,
Nu strax!

Fyrsten.

Det skal ei vare længe, før
Mit Løfte bliver opfyldt.

Isidor.

Lad det skee
I denne Stund — det er en vigtig Sag!

Fyrsten.

Du troer mig ei?

Isidor.

Mistroer jeg Noget, er det
Tilfældets Gang, thi det kan bringe os
Uhørte Hændelser! Ifald der nu
Traf dig et Vanheld, og jeg gik, som Slave,
I Arv til dine Frænder — hvilken Skjæbne!

Fyrsten.

Hvi frygte Sligt? Hvad varsler mig da Døden?

Isidor.

O, Intet, lovet være Himlen! Stærk,

Du blomstrer i din fulde Kraft! Men over
Vort Hoved svæver Dødens Vinge, som
En Sky paa Himlen! Ingen veed hvor snart
Den sænker sig og rører ham.

Fyrsten.

Velan!
I Morgen — eller Overmorgen. —

Isidor.

Nei!
Idag, min Broder! Nu i denne Time!
Det er jo hastig gjort — opsæt det ei!

Fyrsten.

Nu vel, idag da, hvis du siger mig
Den sande Grund til dette Utaalmod.

Isidor.

Jeg har alt sagt dig den!

Fyrsten.

Det har du ikke!
Ha! du blier rød! Undseelsen har malt
Din Pande! Du kan ei forstille dig —
Du elsker — bygger dig et Fremtids Haab
Paa denne Kjærlighed — et Haab om Glands
Og Høihed! Tilstaae kun — jeg veed det alt! —
Grevinde Olga elsker du!

Isidor.

Du veed det?
Det gjør mig ondt for din Skyld! Du har ikke
Paa lovlig Maade faaet det at vide;
Vi havde gyldig Ret til at fordølge
Det for Enhver. — Tilstaae det, siger du?
Maa jeg da frygte for din Dom? — Ja, Broder,
Jeg elsker hende. Alt i tree Aar har vi
Tilhørt hinanden.

Fyrsten.

Og til hvilket Maal
Skal denne Kjærlighed da føre Eder?

Isidor.

Til Alteret, min Broder!

Fyrsten.

Du med hende?
Det tænker du? — Et Svagheds Øieblik
Du nu vil straffe hende for — thi Straf
Du byder hende med din Haand! Du kjender
Din Herkomst — kjender den ret vel!

Isidor.

Jeg veed det;
Men du, du borde glemme det. Det er
Ei barnligt gjort, at drage frem paa ny
En Faders Brøde, Jorden alt bedækked.

Fyrsten.

Ja, hans er Brøden, Skjændselen er din.
Løft ei din Pande; Brændemærket sees.
Jeg tør ei frie til Zarens Datter; blev
En Majestætsforbryder, dersom jeg
Bedaared hende; thi jeg fødtes ikke
Til Purpuret. Vor Fødsel er en Skjæbne.
Bær din; den ufortjente Skamplet haaner
Man ikke hos den Ydmyge. Men drager
Du denne Høie, denne Herlige
I Støvet ned til dig, udsætter hende
For Frænders Had og Verdens Spottetaler,
Da er din Skjændsel meer end vel fortjent;
Bastard du er paa Legem som af Aand,
Og uretfærdig var da Skjæbnen ikke.

Isidor.

Ha! rolig, Wladimir! Taalmodig bar
Jeg Drengens taabelige Harm engang;
Nu, efter otte Aars Forløb, maaskee
Jeg taaler Ynglingens Opbrusenhed
Ei nær saa roligt! — Og hvad vil du da?
Grevinden haaber —

Fyrsten.

Haaber? Rasende,
Hun styrter sig i Afgrunden; du, maa
Beskytte hende mod sig selv, ifald
Du elsker hende — du maa holde hende
Tilbage.

Isidor.

Saadan Selvfornægtelse
Du søge ei hos Mennesker, men Engle!
En himmelsk, aldrig ahnet Lykke skjænked
Mig hende, til Erstatning, tænker jeg,
For Skjændselen, der gav mig Livet. Jeg
Modtog hvad der blev budet mig; og hvorfor
Ei gjøre det, da uden hende Livet
Har intet Værd for mig paa Jorden meer?

Fyrsten.

Nei! intet Værd har Livet, uden hende!
Det var mig før en tom, en ængstlig Drøm;
Ei meer — nu er jeg vaagnet — vakt jeg blev
Ved hendes Morgensmiil.

Isidor.

Jeg veed — jeg veed det!

Fyrsten.

Hun selv det veed — al Verden vide det!
Jeg elsker hende — intet uden hende —
Og aldrig har jeg elsket før! Ja! ja!
Min Sjæl er Kjærlighed; jeg modtog den
Af hendes Øie, hendes Læber!

Isidor. O,
Min arme Broder!

Fyrsten.

Er jeg det — saa stil dig
Ei for mit Øden!

Isidor.

See, min elskte Broder,
Det vilde Blod omtaager atter nu
Din lyse Aand, dit ædle Hjerte! Mindes
Du ei, engang, (da var du tretten Aar),
Din Fader nægted dig at gaae i Feldten?
Du undveeg, og han lod dig indespærre —
Fortvivlet, vælted du dig om paa Gulvet,
Og vild, isøndersled du Teppet, væded
Det med de hede Raseriets Taarer.
Faa Dage efter, Stormen var forbi;
Og før en Maaned var forløben, loe du
Af al din Daarskab selv. Saa vil jo Tiden —

Fyrsten.

Ha! Tiden! Hvad er Tiden? tomme Hjerter

Og' levende Døde kjende den! jeg lever,
Jeg elsker — og veed ei hvad Tiden er!
O, vær barmhjertig, Broder! lad mig vække
Den gamle Kjærlighed ved mine Taarer!
Træd du tilbage.

Isidor.
O, du sværmer!

Fyrsten (griber).
Seer du —
Jeg kunde dog! —

Isidor.
Hvad kunde du, min Broder?

Fyrsten.
Nei — Intet! Intet! — Vær barmhjertig! Træd
Tilbage nu! Du kan det. Milde Tanker
Og Følelser igjennemstrømme jo
Din Sjæl — du kan frasige dig — jeg — jeg
Kan Intet, uden døe!

Isidor.
Frasigelsen
Tilkommer dig. Du har jo neppe elsket
Saamange Uger, som jeg Aar! du er jo
Ei elsket, det er jeg!

Fyrsten.
Ei elsket? Og
Hvorfor ei? Ha! fordømt — hvorfor ei elsket?
Høibaaren er hun — jeg af Ruriks Stamme!
Hun riig — jeg rigere! Hvad ønsker hun
Sig? Glands? Med Perler og med Demant smykker
Jeg hende, som et Helgenbilled! Elskov?
Hvo elsker mere brændende end jeg?
Løsriv fra Solen Jorden, om du kan!
Saa fast min Sjæl er bunden nu til hendes;
Min Sol hun blev, ved Salighedens Straaler
For mig, hvis du ei, som en Uveirssky,
Var traadt iveien — See! ifald jeg vilde! —

Isidor.
Hvad vilde? hvad?

Fyrsten.
Nei — Intet — Intet! — Broder,
Jeg veed det nok, du elsker hende høit;
Men — nægt det ei! — det er og hendes Guld
Og Godser, du vil eie! Tag af Mit
Den halve Deel — tag mere! lad mig vorde
Den Fattigste af os; men lov mig dette,
Besværg det høit, at du vil aldrig mere
See hende — vil forsvinde af den Verden,
Hvor hun er — være evig død for hende!

Isidor.
Du unge Daare! er jeg hjerteløs,
Fordi jeg ikke raser, troer du? Tæm
Din Vildhed! Intet baaded det dig dog,
Om jeg nu føied dig. Beklage mig,
Foragte mig maaskee, det kunde hun,
Men ikke derfor elske dig.

Fyrsten.
Hun vilde!
Den haarde Klippe undergraves af
Det let bevægelige Hav; og mere,
End Bølgen, er dog Kjærlighed; og Hjertet
Er mindre haardt, end Fjeldet!
(drager ham hæftigen til sig).
Broder! Broder!
Ved Himlens Gud! bønhør mig! træd tilbage!

Isidor (holder ham venlig tilbage).
Ak! Broder, føler du ei, hvor umuligt
Det er, du fordrer! Ja, hvis det var Æren,
Dit Liv, din Salighed, det gjaldt at frelse,
Jeg bragte muligt dette Offer, i
Et Øieblik, hvori vor Skjæbnes Tvang
Bød os forglemme Jorden og os selv;
Men her, her er det ingen Skjæbnes Bud,
Kun Ynglingens ildtændte Lidenskab.

Fyrsten.
Du maa! du skal, Bastard! Jeg vil det saa!

Isidor.
Din Sjæl er syg. Medlidende, som Broder,
Jeg laante Øret til din Feberdrøm,
For at helbrede dig. Det vil du ikke —
Saa er det nok; jeg vil ei høre meer!

Fyrsten.
Som Broder, sagde du?

Isidor.
Forlang ei meer
Af Broderkjærligheden!

Fyrsten.
Altsaa vil du
Ei vige for din Broder?

Isidor.
Aldrig! Nei!
Mig selv jeg maatte afskye, næred jeg
Den Tanke, endog kun i Drømme.

Fyrsten.
Nu!
Saa afskye da dig selv — thi vaagen, maa
Du nære denne Tanke — afstaae hende,
Det maa du!

Isidor.
Og Hvo tvinger mig dertil?

Fyrsten (træder tæt ind imod ham).
Hvor er dit Fribrev, Træl?

Isidor.
Almægtige Gud!

Fyrsten.
Ha! blegner du, Livegne? Skjælver du
Nu for din Herre? Hør da mine Ord:
Ei nærm dig hende meer! See ei paa hende!
Vær blind, naar hun er nær, døv, naar hun taler,
Stum, naar hun spørger! Tænk ei meer paa hende!
Du hendes Billede udrive af
Din Sjæl! Enhver din Mine, selv din Søvn
Jeg laer bevogte — Vover du den mindste,
Den mindste Trodsetanke mod mig — ha!
Da skal din Herres Vrede knuse dig!

Isidor.

Elendige! Afsindige! du laae
I Blod for mine Fødder, æred jeg
Vor Fader ei i dig! — Bort, bort herfra!
At ikke dette Vanvid smitter mig,
Forvirrer mig, og gjør mig til Forbryder!
(han vil gaae. Fyrsten ringer hæftigt.)

Fyrsten.
(til Petrow, Ossip, Fedor og flere Betjente, der komme, ilende.)

Sæt Oprørsmanden fast! — i stræng Forvaring!

Isidor.

Det vove Ingen, som har Livet kjært!

Petrow (affides til Isidor.)

For Himlens Skyld, føi Eder nu heri,
Min gode Herre! I jo kjender Fyrsten.

Isidor.

Dit Raad er godt og faderligt. Kom! kom!
O Fader! Skue herned, det er dit Værk!
(gaaer med Betjenterne; kun Ossip bliver).

Fyrsten.
(efter et Ophold, uden at blive Ossip vaer).

Til Jordens Larm, til dens Forvirrings Rædsler
Han skulde skue ned — han skulde kjende,
Og lide ved de Elskedes Sorg og Taarer? —
Var det vel Salighed? — Den lette Søvn
Adskiller os jo alt fra Livet; Intet
Af hvad der foregaaer omkring ham veed
Den Slumrende, og i det høieste
Fremmaner en bedragersk Drøm ham Sorgen
Saavelsom Glæderne — Og Dødens Forhæng
Det skulde være tyndere, end Søvnens?
Nei! Intet veed de Salige om os,
Ei see de ned til vore Gjerninger.
(bliver Ossip vaer).
Du her?

Ossip. Om det maaskee var noget I havde at befale, Herre? — —

Fyrsten (halvhøit).

Nu er det skeet — nu har jeg Skranken sprængt!
Men nu hvorhen, at ei min Udaads Frugt
Skal vorde tabt? Nu kan jeg ikke træde
Tilbage meer — Med Tanken, er vor Synd
Fuldbragt!

Ossip. Hvor store Ophævelser I dog kan gjøre over den Bastard!

Fyrsten.

Bastard du selv! — med det fordømte Ord!

Ossip. Jeg, Herre, er ingen Bastard. Jeg er ærlig fød, som I selv.

Fyrsten.

Godt! godt! saa tael da!

Ossip. Jeg vil ikke tale! Jeg er ærlig fød. Ikke I, ikke noget Menneske i Verden, ikke Zaren selv tør skjælde mig for Bastard.

Fyrsten.

Du trodser ogsaa? — og du frygter ikke? —

Ossip. Nei — Intet frygter jeg. I kan lade mig prygle, til jeg opgiver Aanden, thi Zaren er langt herfra, og Gud endnu længere; men en Bastard skal I ikke kalde mig. Eders Fader berøvede mig al min Lykke i Verden — godt! hvorfor begjærede jeg hvad Andre havde Magt over? Men hvad Gud har givet mig, det skal intet Menneske tage fra mig.

Fyrsten.

Vær rolig! Vreden veier ei sit Ord.
Jeg veed jo, du er ægtefødt, som jeg
Er selv. Men tael og raad mig; thi min Hjerne
Er uden Tanker. Det er skeet: han føler
Mit Alvor, vil besindig, give efter!
Troer du ei det?

Ossip. Nei, Herre — det troer jeg ikke.

Fyrsten.

Gaae til ham — prøv paa at bevæge ham;
Ei nu — imorgen, naar hans Blod er kølet.

Ossip. Jeg skal forsøge det; men jeg haaber ikke at udrette Noget. Har han ikke opsat sig mod Eder, hans Broder og Herre og Velgjører? — Men forsøge det skal jeg, siden I vil have det. Dog — nytte vil det ikke; jeg kjender ham; han giver ikke efter saameget, som et Haarsbred.

Fyrsten.

Han vil det ikke — nei! jeg føler selv,
Jeg vilde heller ikke vige! Død
Er her Frasigelsen! — Men — — hvad skal skee!?

Ossip. Alt, hvad I befaler, naadige Herre. I kunde jo, for Exempel, for Grevinden lade, som I ikke vidste noget af deres Kjærlighedshistorie, kunde jo give ham en Opvarters eller Jægers Livrée paa, og saa vise ham engang for hende, saa vilde hun vel begynde at skamme sig over sin smukke Kjærlighed! Derpaa kunde I jo sende ham bort til Eders Godser i Perm, saa hun hverken saae eller hørte ham mere.

Fyrsten.

Ja — evig Glemsel skjule ham for hende!

Ossip. Og saa — kommer Tid, kommer Raad.

Fyrsten.

Dit Raad er godt — jeg maa. Men Himlen frie
Hvert Menneske fra slig en Skurk til Fætter!

Ossip. Med Tilladelse, naadige Herre! skal jeg da virkelig ikke raade til Eders Bedste? Skal den Livegne ikke ansee Herren for noget mere, end baade Fader og Moder, Søstre og Brødre? Og hvad kan mit Raad skade ham? Det er kun Ord, og en Slaves Ord er kun en tom Lyd! Kan de hindre Eder fra at være ædelmodig og træde tilbage? Sandelig! Jeg ønsker ham alt Godt, al Himlens Salighed i Grevindens Arme.

Fyrsten.

—Du er en Djævel! — I Grevindens Arme?
Han? — aldrig! aldrig! nei! — Var det en Fremmed,
Jeg troer, jeg skulde bære det; og slukke
Mit Hjertes Brand i Livets Brænding — Men
See hende hvile ved et Bryst, jeg kjender,
Omsnoet af en Arm, og kysset af
En Læbe, smigret kjærligt af en Stemme,
Jeg kjender — og saa see til evig Tid
Det Satansbilled brænde for min Sjæl! —
Nei! aldrig! ikke ham! før maae hun døe!
Før i den kolde Grav! Ha! Hjertet er
Et Afgrundsdyb, hvor Snog og Øgle boe!
(gaaer.)

Ossip. Gaae nu, forblindede Dreng! Hendes Had skal du vinde, ikke hendes Kjærlighed. Han skal ikke eie hende — men du ikke eller. I dette Huus lod de min Huustroes Hjerte briste — her skal der ingen Lykke boe! (gaaer.)

Tredie Act.

(Et lidet Kammer med et Gittervindue paa Fyrstens Lystslot.)

Første Scene.

Isidor (alene).

Som Billedet staaer i dets Skabers Sjæl
Udkastet alt og færdigt i sit Omrids,
Før Penselen berører Lærredet,
Saa er den Dødeliges Liv i Verden
Bestemt og afmaalt, før han Lyset saae.
Alt det, der ligger mellem Fødselsskriget
Og Livets sidste, svage Aandedræt,
Er ikkun Farve, er kun Lys og Skygge,
Der fylder det bestemte Omrids ud.
Vort hele Liv bestemmes ved vor Fødsel,
Vor Lykke her bestemmer Fødselen;
Vee den, hvem Lykkens Overmaal borttrænger
Fra den bestemte Vei, saadan som mig!
Jeg vil ei nægte det: en Tvedragts Aand
Bevæger Hjertet, siden Kjærligheden
Vandt Magten over det. Før var jeg fri
For alle Livets Baand, tilhørte Gud kun,
Naturen og mig selv. Een Stræben kun,
Eet Dagværk kun jeg kjendte: at afbilde
Hvorledes her i Jordens snevre Rum
Den store Verdensaand sig aabenbarer;
Og deri fandt jeg Glæde, Fred og Roes.
Til Livet drog nu Kjærligheden mig
Tilbage, vakte Attraa efter Goder,
Som Livet kun kan give; og Enhver,
Der attraaer, blier en Slave dog af den,
Der har at give. Dette var min Strid
Med hende; hun vel havde Ret, men jeg
Ei eller Uret. — Staae vi først ved Maalet,
Vil Kjærligheden føre til Forsoning.
(Der bankes paa Vinduet. Isidor aabner det. Fedossia sees udenfor.)

Isidor.

Du her, Fedossia?

Fedossia. Ja, det er mig, Herre. Grevinden veed hvad der er skeet. Jeg fik at vide, hvor man havde indespærret Eder, og listede mig saa hid langs ved Muren, under Hyldebuskene, for at bringe Eder dette — (rækker ham et Brev.) — Men nu maa jeg afsted, at Ingen faaer mig at see. Gud være hos Eder!
(hun gaaer; og Isidor lukker Vinduet.)

Isidor (alene — læser:)

"Du er i et rasende Menneskes Vold. "For Himlens Skyld, gjør ingen Mod"stand. Find dig i hans Daarskab saa"meget det er dig muligt. Paadrag dig "ingen Mishandling! I denne Nat reiser "jeg til Moskau. Keiserindens Villie er "her jo mægtigere, end Loven. Din Mod"stander har indbudet mig til sig; Aar"sagen gjætter jeg ikke; men jeg kommer, "for ikke at opbringe ham endnu mere. "For vor Kjærligheds Skyld, vær ogsaa "standhaftig og taalmodig! Olga." —
— Hun anseer det for Alvor, som jeg tog
For Kaadhed, Raahed af utæmmet Vrede?
Han skulde torde virkelig forgribe
Sig paa min Frihed? Tiltroe sig for Alvor
En Herres Ret imod mig? — Nu, saa lad
Det Værste — — rolig! rolig! saadan lyder
Jo hendes Ønske, hendes Villie!
Ja helligt er dit Bud, du Hjertets Engel;
Men kan jeg det? — Jeg maa! hvad nytter Modstand?
Mishandling vilde kræve Blod; og han
Er jo min Faders Søn?

Ossip (kommer). God Morgen, Isidor Paulitsch! har I sovet godt?

Isidor. Jeg vil ønske min Broder, han maa have sovet saa roligt, som jeg.

Ossip. Har I en Broder? Det er mere, end jeg veed af. Tie med Sligt! Nu har I drømt; og det er en fordærvelig Vane, mange Mennesker have, at ansee deres Drømme for Sandhed. Saadanne Drømme maa man glemme; troe mig, en god Hukommelse er en slem Feil hos os og vore Lige.

Isidor. Hvad vil du mig?

Ossip. Herren lader Eder spørge, om I har betænkt Jer?

Isidor. Her er Intet at betænke meer.

Ossip. Det sagde jeg ogsaa; jeg veed jo selv hvad Kjærlighed er. Og Grevinden er saa smuk, og saa venlig og saa elskværdig, og I ikke var værd at — — men, hvad jeg vilde sige — betænke Jer, skulde I dog. Føier I Jer efter Herrens Villie, saa faaer I baade Frihed og Penge, saa mange, som I vil. I kan jo male Grevinden og tage hende med Jer paa den Maade. Sætter I Jer imod Herrens Villie, saa bliver I Livegen, og, som Livegen, kan I dog ikke ægte hende — Nu?

Isidor. Det bliver ved mit første Svar.

Ossip. Det kunde jeg nok vide. Naar jeg seer Grevinden, hvor smuk og hvor god og hvor venlig hun er, saa kommer jeg altid til at tænke paa Englene i Himlen. Men sandt er det, betænke Jer paa den Sag skulde I dog vel.

Isidor. Nei — nei! Jeg bliver her, saalænge det er Himlens Villie.

Ossip. Ja — dens Villie maa det jo netop være; ellers havde den vel ikke ladet Jer fødes i Trældom, og ellers havde I jo ikke været her nu! Derfor er det priseligt af Jer, at finde Jer i Himlens Villie.

Isidor. Du kjender min Beslutning — meld din Herre den.

Ossip. Det behøves ikke. Saafremt I vedbliver Eders Vægring, har jeg Befaling til at give Eder Livrée paa.

Isidor. Hvad? mig Livrée!

Ossip. Det forstaaer sig — En Tjener maa jo have Tjenerklæder.

Isidor. Ha! Satan! et det muligt! — Herligt udtænkt! Jeg i Slavedragt? Ja — en Djævel kan ogsaa overdrive sin Ondskab, saa man kommer til at lee over den.

Ossip. En deilig Jægerdragt skal I have, grøn, som Foraars-Skoven. Det er et snurrigt Indfald af den naadige Herre, at gjøre Jer til Lakai, thi det duer I dog allermindst til. Disse Høibaarne have undertiden nogle pudseerlige Indfald; alting gaaer saa let for dem, at Tiden altid bliver dem lang. Men hav kun Taalmodighed; jeg tør vædde paa, at det ikke varer længe, før han sætter Jer i Skriverstuen.

Isidor. Hvor er Livréet?

Ossip. Jeg har det her ved Haanden. (gaaer ud.)

Isidor (alene.)
Hun kommer! — Ha! var det maaskee hans Hensigt — ?
Fornedret dybt, i Slavedragt, som Træl,
At skulle træde frem for hendes Øine — ?
O Gud! o Gud! det kan jeg ei! kun det
Udholder ei min Sjæl! — — Dog rolig! rolig!
Det vil hun, jeg skal være! Saa forstum da,
Selvfølelse! — Hun vil det; og hun har
Tilkjøbt sig Ret til denne Fordring, ved
Opoffrelser — Ja! jeg vil bære det!
(Ossip kommer tilbage med en Jægerkjole og Hirschfænger.)

Ossip. See, her er Livréet. Hvad synes I om det? er det ikke smukt?

Isidor.
Beslaaet, tungt, med Guld. Har Tjeneren
Da ikke nok at bære, i sin Herres
Opfarenhed og strænge Herskernykker!
Skal ogsaa hans Forfængelighed trykke
Den arme Træl?

Ossip. Ja, hvorfor skulde de Fribaarne have Slaver, naar de ikke kunde læsse deres Synder paa dem?

Isidor (tager Jægerdragten og kaster den tilside.)
Jeg kan ei! — Dog! — jeg vil! — Hvad er det dog?
(tager Kjolen paa, hvorved Ossip gaaer ham ivrig tilhaande.)
Fra første Aandedræt til sidste Suk
Vi ere Alle Trælle. Hersker ikke
Nødvendigheden evig over os?
Er dette Legem ei en Slavekjortel,
Hvormed den skumle Hersker trykker os
I Støvet? (tager Hirschfængeren.)
Vaaben? (drager den ud.)
Dræbende? (kaster den tilside.)
Nei! bort
Med den!

Ossip (tager den op.) Den hører jo til Eders Dragt. (Han spænder den om ham.) En dygtig Jæger, som er bange for en Jagtkniv! — I Sandhed! den Kjole staaer Jer langt bedre, end Eders egen. Jeg kan glæde mig, som et Barn, over at see Jer nu. Nu er I igjen vor Jevnlige; nu vil jeg glemme, I er Bastard, og kalde Jer Fætter, og sige Du til Jer. — Velkommen, Fætter! Hvad vilde du ogsaa blandt de Fribaarne? du vilde dog altid tage dig ud iblandt dem, som en Allik mellem Paafuglene; thi dette bydende, hovfærdige, gudsforgaaene Væsen lærte du dog aldrig. Og desuden vilde de dog see dig over Skuldrene, besvare din Hilsen med et Nik, og tage sig en Priis Tobak, naar du talte til dem. Elske dem kunde du ikke, og hade dem maatte du ikke — hvad blev det for et Liv? — Grevinden — ! ja hende kan du nu engang ikke faae; men der er jo ogsaa smukke Piger i vor Stand. Erindrer du Arinia?

Isidor.
Min Barndoms Legesøster! Hende glemmer
Jeg sikkert ei — hun var saa skjøn, saa god;
En Martsviol, man grusomt traadte paa!
Endnu igaar, dengang jeg kom fra Bøn ved
Min Faders Grav, besøgte jeg og hendes.

Ossip (griber hans Haand med Hæftighed.) Har I? — har du? — Ja, ja! jeg troer dig — du har et godt og trofast Hjerte; du hørte ikke til de hjerteløse Fribaarne. Vær ubekymret! det skal gaae dig godt imellem os; jeg vil tale for dig; du skal ikke være Lakai; endnu har Ingen af min Slægt baaret Tjenerdragt, og er du end uægte fød, du skal dog være min Fætter. — Men, kom nu! — — Du har besøgt Arinias Grav? — — Idag er det hendes Dødsdag! — Kom! (de gaae.)

Anden Scene.

(Aaben Pavillon i Fyrstens Hauge. I Forgrunden et dækket Bord; i Baggrunden et andet med Glas og Flasker.)

Fyrsten (træder ind, med Uhret i Haanden.)
Hun kommer — snart hun er her — det er Tiden!

O, kunde jeg dog standse hendes Gang!
Hvert Ryk af Viseren tilsnører mig
Mit Bryst — gjør Aandedrættet tungere!
Og hvorfor da? Er jeg den Skyldige?
Nei, det er hun, som glemte Stand og Ære,
Og overgav sig til en Slave! det
Er han, som fræk, tør træde Himlens Værk
Og Livets Orden under Fødder — kun for
At vinde Guld, det usle Guld! — Ja, dem
Skal denne Time martre med sin Angst —
Dem — dem! ei mig! Jeg træder mellem dem,
Som Dommer og som Hævner!
(skjænker sig Viin og drikker hurtigen. Til Ossip, der kommer:)
Nu —? hvad vil han?

Ossip. Det Samme, som før. Han har ikke forandret Sind, og har nu faaet Jægerlivréet paa — det staaer ham godt.

Fyrsten.
Det taalte han?

Ossip. Ja, naadige Herre, uden ringeste Modstand — ganske rolig, som om det havde været en Officeers-Uniform.

Fyrsten.
Han rolig? Og der er et Helvede
Af Uro i mit Hjerte! — Ja! jeg er
Den Fattige — jeg Betleren! Og han
Den Rige! Hendes Kjærlighed er jo
Hans rige Skat! den kan ei tabes — hvad
Har han at frygte? Jeg kan dække Marken
Omkring mig her med Guld; og tredivetusind
Af Herrens Skabninger tilhøre mig —
Jeg skulde ikke blive Herre over
En Slaves Rolighed? Jeg skal, jeg vil
Betvinge den! Et Helved vil jeg kaste
I Slavens Hjerte!

Ossip. Med Forlov, naadige Herre, at give et Raad! — I skulde ikke lade dem træffe sammen her — det duer ikke — jeg har betænkt den Sag. Send ham heller bort til et af Eders længstbortliggende Godser. Hvad vil der komme ud af dette? I kan ydmyge Grevinden, men hendes Kjærlighed vinder I dog ikke paa den Maade.

Fyrsten.
Jeg elsker ikke meer! jeg hader hende!
Den rige Fyrste betle om den Gunst,
Som hun har ødslet paa den nøgne Slave!?
Jeg rive Bægeret fra Trællens Mund,
Og drikke Bærmen ud, han lod tilbage!?
Jeg vil ei elske meer — men tilfredsstille
Mit Had, det vil jeg! Ja! ved Jord og Himmel
Og Helvede! af Skjændsel skal hun vorde
Nedtrykt saa dybt, saa hun skal ønske, at
Den Plet, hun træder paa, maa aabne sig,
Og vorde hendes Grav! For Trællens Skyld
Forsmaaede hun mig; for min Skyld nu
Skal hun forbande Trællen, som hun elsked!

Ossip. Da maa jeg dog nu virkelig raade Eder fra at føre dem sammen.

Fyrsten.
Tie, hjerneløse Nar!

Ossip. Saa? er jeg det? Men igaar fulgte I jo dog mit Raad. Er jeg en hjerneløs Nar, saa har I fulgt en hjerneløs Nars Raad; og hvad er saa I?

Fyrsten.
Det tør du sige? Tie, du frække Træl!

Ossip. Derfor behøver jeg ikke at kaldes fræk. Jeg har jo ikke paatrængt Eder mit Raad; I har jo selv forlangt det. Fulgte I det igaar, hvorfor da ikke ogsaa idag? — Det gaaer ikke an, at I fører Isidor og Grevinden sammen; jeg har betænkt den Sag.

Fyrsten.
Eet Ord endnu, og du skal angre det
I mange Maaneder!

Ossip. Jeg haaber, at faae noget Bedre at bestille, end det.

Petrow (kommer). Grevinden kommer, naadige Herre.

(Fyrsten gaaer ud, fulgt af Ossip, og kommer strax derpaa ind med Grevinden og Madame Duval. Man mærker paa Grevinden, at det koster hende Møie at skjule sin Ængstelighed, naar hun taler).

Fyrsten.
Hvor naadig, min Grevinde, at I ikke
Afslog min Bøn!

Olga.
Jeg modtog Eders høflige
Indbydelse, saa meget heller, som
Jeg nu maa sige Eder mit Farvel
For nogen Tid.

Fyrsten.
I vil forlade os?

Olga.
I Morgen tidlig. Godserne i Ræsan
Er ei besøgte, siden jeg kom hjem.
Jeg vil dog selv, med egne Øine, see
Om man behandler mine Undergivne,
Som Pligt og Menneskelighed det byder,
Og som jeg vil, man skal behandle dem.
I veed vel selv, min Fyrste, at man ikke
Kan stole paa Forvalterne i den
Henseende! Desværre! kan man ei
Faae denne Post besat med Mennesker
Af Dannelse!

Fyrsten.
I har fuldkommen Ret —
Fuldkommen! —
(giver Petrow et Vink. Han gaaer).
I tillader mig — en Frokost?

Olga.
Undskyld — hos mig er dette ikke Tiden
Hertil.

Fyrsten.
Jeg beder Eder — føi min Bøn!
See, her, Grevinde, er det Sted, som nylig
Behaged Eder ved sin smukke Udsigt.
Jeg lod planere.

Olga (seer sig om.)
Ja, i Sandhed! Haugen,
Som taber sig i Dalen hisset, Floden,

Der snoer sit blanke Sølvbaand rundt omkring
Den yppig-grønne Eng, og Høiene
Med deres Skove i det Fjerne! — Ja!
Et yndigt Landskab! (til Mad. Duval).
Minder det ei om
Vort Opholdssted ved Arno?

Duval.
Jo — tildeels;
Kun ere disse Høie altfor smaae.

Olga (forglemmende sig selv — halvhøit).
O, var det Arno!

Fyrsten (som har hørt det).
Ønsker I det? Ja —
Naturligt! — Milde Vinde vifte der,
Fortæller man, med krydret Duft af Markens
Og Skovens Blomster, som beruser Sjælen.
Man glemmer Hverdagslivets Lov og Tvang,
Den hele virkelige Verden, lever
I Phantasiens Frihedsland, hvor Hjertet
Kun giver Love, efter Ønskets Raad.

Duval (undvigende).
Hist, paa den store Høi, der burde bygges
Et Belvedere. Hvilken herlig Udsigt
Maa der ei være! viid og yndefuld!
(Betjenterne med Fedor have imidlertid bragt Frokosten ind. Ossip er kommen med Isidor; de blive staaende i Baggrunden).

Petrow (til Fyrsten). Behager I, naadige Herre?

Fyrsten (til Damerne).
Tør jeg bede?
(han fører Grevinden hen til Bordet; kun ved en eneste Bevægelse viser hun, at hun bliver Isidor vaer. De sætte sig. Almindelig Taushed).

Fyrsten.
I anseer Frokosten, som Skueret?
Hvad har berøvet Eder Spiselysten?

Olga.
Jeg har alt undskyldt mig.

Fyrsten.
Viin, Jæger! Viin!
(Fedor vil række Isidor en Flaske, at bringe hen, men denne dvæler ved at modtage den).
I Hast!
(Isidor griber hurtig Flasken, og gaaer, skjøndt med usikkre Skridt, hen til Grevindens Stol).
Ei sandt, Grevinde? En Bekjendt
Af Eder — om I endnu mindes ham?

Olga (seer paa Isidor).
I Sandhed! neppe kunde jeg gjenkjende
Min fordums Lærer, i en slig Forklædning.

Isidor.
Kun det Udvortes, ikke Hjertet, kan
En Voldsmands Haand omskabe.

Fyrsten.
Understaaer du
Dig, Menneske! at tale med?

Olga.
Undskyld det,
Min Fyrste! Det var mig, som gav Anledning
Til denne Overilelse!

Fyrsten (til Isidor).
Skjænk i!
(Grevinden, der seer Isidors Skjælven, tager selv Flasken).

Olga.
Tillad, jeg skjænker selv!

Fyrsten (vil hindre det).
Jeg beder! —

Olga.
Helst
Jeg gjør det selv.
(skjænker i for sig selv og derpaa for Fyrsten).
I vil ei nægte mig,
At være Eders Mundskjænk!

Fyrsten (affides).
Slange! kan jeg
Da ei forvirre dig!

Duval.
Den hele Sommer
I agter vel at blive her, min Fyrste?

Fyrsten.
Nei. (til Grevinden.)
Med saamegen Ynde, kan tilvisse
Ei denne Tølper fylde Bægeret.
Hans lange Ophold udenlands, og hans
Dagdriveri har reent fordærvet ham;
Han trænger haardt til Pidsken.

Isidor. (træder frem, i heftig Bevægelse).
Nedrige! —

Olga.
(afbryder hurtig, med et Blik paa Isidor).
Han vil forbedre sig, min Fyrste, føie
Sig i Nødvendigheden.
(Isidor tvinger sig med Anstrængelse, og træder tilbage).

Duval.
Min Grevinde,
Endnu er ikke Alt til Reisen færdigt!

Olga.
I Sandhed, Nei! Det gjør mig ondt, min Fyrste,
At Tiden er saa knap.

Fyrsten.
Den Ilen viser,
At min Beværtning har mishaget Eder.
Maaskee det krænker Eder, at I seer
En fordums Lærer være Tjener her?
Jeg vil ei nægte det: at være Lærer
For Eder, er en mere ædel Syssel,
End at opvarte mig.

Olga.
Jeg mener: ei
Kan en Forretning være i sig selv
Uædel eller ædel — adlet og
Uædel gjør kun Menneskenes Aand den.

Fyrsten (affides.)
Fordømte Trods!
(skjænker i sit Glas, og rækker Isidor Flasken).

Duval (til Olga).
I glemmer Reisen ganske!

Fyrsten (til Olga).
Hvor I dog er min Slave høist bevaagen!
Dog sandt! Det er jo Velsklands Troldomsluft!

Den tryller hele Lande op af Havet,
Hvorfor da ei en Slave af hans Dynd?

Duval.

O, kom, Grevinde — jeg besværger Eder!

Olga.
(uden at høre paa Duval).

Ei Velsklands Luft — hans Dannelse, hans Kunst
Har hævet ham, og skjænket ham for stedse
Min Agtelse.

Fyrsten.

Hvad? Agtelse? Hvortil
Det kolde Ord? Paalæg Jer ingen Tvang?
Lad ikke falsk Undseelse, lad ei
Forsigtighedens Iis afkjøle Talen!
Saa ædel en Tilbøielighed har
Ei nødig at skye Lyset! Mener I
At jeg misunder denne Træl hans Lykke?

Olga.

I glemmer, Fyrste, I har indbudt mig!
(reiser sig.)

Fyrsten (ligeledes.)

Til Held og Lykke! — Eders FremtidsSkaal!
(til Isidor).
Skjænk i!
(Isidor vil fylde Bægeret, men skjænker, i Forbitrelsen, feil. Fyrsten griber ham i Brystet, og støder ham bort.)
Fordømte Døgenikt!

Isidor.
(drager Hirschfængeren og trænger ind paa Fyrsten).

Saa faer da
Til Helvede!

Olga.

O! Isidor!
(hun kaster sig imellem dem, og bliver saaret i Haanden.)

Duval.

Grevinde!
I bløder jo! O Himmel!
(hun hjælper Olga hen til en Stol og forbinder Saaret med et Torklæde medens)

Isidor.
(kaster Jagtkniven bort og styrter ned for hendes Fødder).

Himlens Helgen! —
Tilgiv den Rasende! — tilgiv mig! Aabne
Dit Øie, lad et Naades Tegn tilsmile
Mig fra dets Himmel!

Olga (der kommer til sig selv).

Rolig, kjære Ven!
Det er jo intet — ingen Smerte! Kun
Et Rift — faa Draaber Blod kun! Rolig, rolig,
Min Elskede!

Fyrsten (til Betjenterne).

Hvi staae I der, I Trælle,
I feige Skurker! Seer I Gjenfærd? Skal
Jeg først befale Jer det, før I gribe
Jer Herres Morder? Slæb ham bort! I Lænker!
Vee Jer, undslipper han min Dom!

Olga.

Eet Ord!
Eet Ord kun, Fyrste!

Fyrsten.

Bort! afsted med ham
Fra mine Øine!

Olga.
(der forgjæves har søgt at reise sig.)

Hold! for Himlens Skyld!

Fyrsten.

Bort! ved min Vrede! bort!
(Betjenterne gaae med Isidor).

Hvad havde I
At sige mig, Grevinde?

Olga.

Intet! — nei;
Nu veed jeg Intet meer!

Fyrsten.

Aldeles Intet?
Har Elskovs Brand fortæret alt saa ganske?
O, Underværk af Kjærlighedens Almagt! —
See! lad den gjøre nu det Største! Ræk
Ham Eders Haand! formæl Jer med min Træl,
Og bliv min Slaveqvinde selv!

Olga (reiser sig.)

Tyran!

Duval.

O, kom, Grevinde! kom! I kan ei mere!

Olga.

Bliv, gode Duval! jeg er stærk! Mit Bryst
Maa have Luft!
(træder tæt hen mod Fyrsten).

Ja! ja! Jeg elsker ham!
Og rødmer ei derved! Hans ædle Aand
Er ægtefød; sin Faders Brøde skjuler
Han ved sin Dyd. Men I, der haaner Alt,
Hvad Helligt er, I drager frem for Lyset
En Faders Synder, og fremkalder, ond,
Forbandelsen I borde afvendt selv
Ved Eders Bøn! I beiled til mit Hjerte;
Forgjæves! thi min Engel lod mig ahne,
At Eders Kjærlighed var ikke andet
End Tigrens Kjærlighed til Lammet, den
Vil sønderslide. Til mit Had I beiler!
Og det er lykket Eder. Jeg bevared
Min Sjæl mod Hadets Gift til denne Stund —
Nu har I seiret — Herrens Bud er glemt —
Jeg hader Eder! Ogsaa denne Synd
Skal falde med sin Vægt paa Eders Hoved,
Umenneske! — Kom med! nu er jeg vel!
(Hun gaaer med Madame Duval).

Fyrsten.

Hvor kongelig, hvor yndig i sin Vrede!
Som Flammespidser, trængte hendes Ord
Igjennem Sjælen, og min Smerte var
Dog Kjærlighedens Smerte! Hader? — elsker
Jeg hende? — Hadet gløder, naar jeg maa
Fortvivle om min Kjærlighed; og svinder
Mit Had for hendes Glands, da gløder atter
Min Elskovs Flamme vildt! Ja, brændende
Jeg elskede, imens jeg martred hende!
O, hvor langmodig taalte hun min Haan!
Hvor stod hun, mild, imod mit Raseri!

Hvor modig vilde hun ei offret sig
For ham, hun elsker! O, hvor salig gav hun
Ham Trøstens Himmelord!
(bliver Blodet vaer paa Stolen, hvor Olga sad).
Ha! hendes Blod!
Forfærdelse! Henrykkelse! Hvor blomstrer,
I Himlen og paa Jordens Kreds en Rose,
Saa straalende, som denne? —
— Olga! o,
Du, Livets Glands! Skabningens Herlighed!
Hvor mørkt og øde er dog Alt mod dig!
Eengang at torde tænke: "hun er min!"
Og saa at døe! Eengang af hendes Mund
At høre Himlens Sang: "jeg elsker dig!"
Og saa forgaae, om end det var for evig!
(styrter ud).

Fjerde Act.

(I Fyrstens Hauge).

Første Scene.

Ossip (paa en Bænk, med en Bog i Haanden.) Der er en sand Jerusalems Forstyrrelse i vort Huus idag. Alting er i Forvirring; paa Middagstaffelet har Ingen tænkt, og Fyrsten jager formodentlig om i Skove og paa Marker; jeg har nu en heel Time siddet her, og ventet paa ham. — Den afdøde Herre paaførte jeg altid en eller anden Hjertesorg paa Axinias Dødsdag, uformærkt, saa han ikke fik at vide hvor den kom fra — saa høitidelig, som idag, er den aldrig bleven feiret. Saavidt skulde det egentlig ikke være kommet med ham; det var ikke min Hensigt; men det er jo ikke altid muligt at sige: hertil og videre ikke! Nu nødes jeg vel til at gjøre et Skridt endnu; thi saa skrækkelig en Ende maa det ikke tage — — Isidor har jo besøgt Axinias Grav!! —— Endelig! der er han!

(han lader, som om han læste i Bogen. Fyrsten kommer; hans Dragt er uordentlig, og der er Forvirring i hans Miner).

Fyrsten.

Hun eller Døden! — er mit Valg da frit?
Og dog mit Løsen er: hun, eller Døden!
Hun havde Ret — ja, jeg har haanet det, som
Er Menneskene helligt — var mig selv
Saa helligt vel, som Nogen; derfor har jeg
Det tvungne Valg kun: Døden eller hende!
(seer Ossip).
Hvad gjør du her?

Ossip. Jeg læser et Eventyr, naadige Herre, for at kunne fortælle Jer det, om Søvnen maaskee ikke vil komme strax.

Fyrsten.

O! kunde jeg dog endnu sove ind
Ved Eventyr!

Ossip. I Grunden, naadige Herre, er det dog et Eventyr, vi Alle sove ind ved.

Fyrsten.

Og just ved Midten, hvor Orkanen har
Vakt Taarestrømme stridest, hvor den raser
Selv paa det høieste! Nei! nei! jeg vil
Ei sove, før jeg veed, at der er Intet
Tilbage uden Søvnen; ikke før,
End hun er tabt, for stedse tabt for mig!

Ossip. Men besinder jeg mig ret, saa hader I hende jo?

Fyrsten.

Jeg hade hende? — Hader Nogen hende?
— Jeg hader — ja! men ikkun Een blandt Alle!
Ham — ham, og ikkun ham! Hun havde været
Min — alt som Børn, vi kjendte jo hinanden —
Hun havde elsket mig — og ikke havde
Der været Een saa salig da, som jeg
I Verden, siden Edens Port blev lukket!
Han — han har stjaalet mig min Salighed —
Kun han!

Ossip. Nu, naadige Herre, ligger han i Bolt og Jern; nu kan han jo ikke gjøre Eder meer Fortræd. Naar I nu overgiver ham i Rettens Hænder, saa bliver han brændemærket og sendt til Bjergværkerne i Siberien, hvor han aldrig seer Dagens Lys mere.

Fyrsten.

Han har fortjent det! Om min Salighed
Paa Jorden har jeg trygglet ham — men han
Foragted Guldet, og min Kjærlighed —
Drog Morderstaalet mod mit Bryst — Afsindig
Jeg bliver fast, saatidt jeg tænker paa det!

Ossip. Og paa den Maade vil I vinde Grevinden?

Fyrsten.

Hvorledes vindes hun? Siig mig en Priis!
Nævn mig en Daad! Jeg maa besidde hende!
Hør, hvad jeg siger dig — jeg maa! Udfind
Et Raad!

Ossip. Jeg veed intet, naadige Fyrste.

Fyrsten.

Tænk for din Herre, Træl! — Jeg kan ei tænke!
Mit Blod er Ild, min Sjæl Fortvivlelse —
Du, Satan, du er kold! — tænk for mig! Guld
Jeg skjænker dig — jeg skjænker dig din Frihed!

Ossip. Virkelig? Kan I da vække den Døde af Graven?

Fyrsten.

Hvad vil det sige? Hvo kan vække Døde?

Ossip. Kan I ikke det, saa gjør Jer ingen Uleilighed, i Henseende til min Frihed. Jeg veed intet Raad. Her i denne Fortælling er der ogsaa En, som er i en fortvivlet Forfatning, og det er ovenikjøbet en Zar; og Zarinden, som han elsker, er ovenikjøbet hans Fange, ligesom Bogatyr, hendes Kjæreste. Vil I høre? (han læser.)

"Bister, med en Løves Blik,
"Traadte Zaren mod Zarinden;
"Taarestrømme, sagde han,
"Skal ei smelte mig, ei frelse
"Bogatyr fra Dødens Pinsler!
"Men, vil du i denne Time
"Følge med mig til Capellet,
"Give mig din Tro for Alt'ret,
"Skjænker jeg ham Liv og Frihed!"

Fyrsten.

Og nu Zarinden da? — hvad svared hun?

Ossip. Det veed jeg ikke; men formodentlig har hun sagt Ja, dersom hun meente det alvorligt med sin Kjærlighed til Bogatyr.

Fyrsten.

Det vil jeg! med det bistre Løveblik,
Som Zaren, vil jeg træde hen mod hende,
Og nævne Prisen for min Slaves Liv;
Vil handle om det — ha! fordømte Handel!
Men: — "hende eller Døden," er mit Løsen!
(han vil bort, Ossip holder ham tilbage).

Ossip. Hør mig, Herre! for Eders eget Vels Skyld, gaae ikke til hende! Hun har allerede engang ladet spørge, om I var hjemme; sikkert vil hun bede Eder komme til hende, for at underhandle om hans Frihed; og naar En vil selv handle med Eder, kan jo I bestemme Prisen?

Fyrsten.

Hun vil indgaae det? Mener du ei det?

Ossip. Det tænker jeg nok, om det saa skeer med Suk og Taarer. Tiden jevner Alt; og tilsidst kan hun vel glemme, at det var Tvang. Hvad stort er der ogsaa i det? Som om der ikke var mange Piger, der maatte gifte sig, imod deres Tilbøielighed! Jeg kunde fortælle een Historie, om en saadan ulykkelig Pige —

Fyrsten.

Jeg kjender den jo nok — ei nu om det!

Ossip. Ih, ja vist! hvad har en Livegens Lidelser at betyde? — de ere jo ikke bestemte til noget Bedre! En Slaves Taarer kan jo kun vække Modbydeligheds hos de Udkaarede.

Fyrsten.

Og viger Kjærligheden nu for Hadet?

Ossip. Det er vel ikke at befrygte; men en farlig Handel er det dog — dristig vovet kan være halv vundet, men ogsaa halv tabt — og derfor mener jeg, Eders Naade skulde dog betænke — —

Fyrsten.

Nei! ei Betænkning! — Hende eller Døden!

Ossip. Nu, saa vil jeg ledsage Eder, naadige Herre; modstaaer hun Eders Hidsighed, saa kan maaskee min Kulde faae Bugt med hende. Hun skal indvilge heri, eller I maa kalde mig en Bastard!

Fyrsten.

Kom! (gaaer).

Isidor og Olga.

Ossip. Ja, bie kun, du trodsige, tøiløse Dreng. Du skal fange Ulykken, som du angler efter — til din egen Fordærvelse skal du faae den. Hun maa give efter! Isidor er en Bastard, men gaae til Grunde skal han dog ikke — han er min Fætter. Hun kan jo ikke andet, end fordre hans Frigivelse. Nok! to Fribaarne blive ulykkelige — og han, om han end er fri, bliver dog ikke lykkelig — — og desuden, — blev han det end, han har jo besøgt Axinias Grav! (gaaer).

Anden Scene.

(Sahl hos Grevinde Olga.)

Olga og Petrov komme fra Sidekammeret.

Olga.

O, hør mig dog! du er en gammel Mand;
Tag denne gode Gjerning med i Graven!
Den vil forsøde dig den lange Søvn.

Petrov. Det vilde den ikke; Eders Naade er en gudfrygtig Dame, der ikke skulde føre en gammel Mand i Fristelse — thi, vist er det, jeg har elsket den arme Isidor.

Olga.

Alt skal jeg prøve, selv det Yderste,
For muligen at smelte Fyrstens Sind.
Kun, dersom Alt slaaer feil, skal du befordre
Hans Flugt. Jeg veed at du alene kan det.

Petrov. Just derfor skulde Eders Naade ikke friste mig. I 60 Aar har jeg tjent mit Herskab, tro og ærlig; jeg snublede ikke, medens jeg var ung og hæftig, og nu, med mine graae Haar, skulde jeg blive Forræder mod min tredie Herre? Nei, Eders Naade! Jeg har elsket den Ulykkelige, som mit eget Barn; men var han endogsaa min kjødelige Søn, jeg kunde dog ikke hjælpe ham. Jeg vilde sige til ham: "Gud staae dig bi i din Angst!" jeg vilde græde over ham baade Nat og Dag; men begaae en Synd, for at unddrage ham den velfortjente Straf, nei, det vilde jeg ikke!

Olga.

Fortjente Straf? O Himmel! saae du ikke
Hvor grusomt man ophidsed ham dertil?

Petrov. Med blødende Hjerte, saae jeg det; men Slaven skal i Ydmyghed bære sin Herres strænge Vrede; og en Livegen er Isidor, eftersom Fyrsten ikke har frigivet ham. Han har rettet Morderstaalet imod sin Herres Hjerte, det er frygteligt at tænke paa! Han maa bøde for sin Forbrydelse; desto naadigere vil hans Dom vorde hisset engang.

Olga.

Du elsker ham, og vil ei frelse ham?

Petrov. Jeg kan ikke, Eders Naade; det vilde være en Synd, som forbittrede mig mine sidste Timer med de værste af

alle Qvaler. Frist mig ikke mere! Und mig dog Ro i Døden; vi have jo saa lidet, mens vi leve.

Olga.

Nei! nei! Din Rolighed i Døden vil jeg
Ei røve dig, for alle Himlens Glæder;
Thi det var værre, end et Kirkeran.
Nei! gaae med Fred, trofaste, fromme Tjener;
Og bed til Gud for Isidor og mig!

Petrov. Ja, det vil jeg gjøre af mit ganske Hjerte; thi jeg føler nok, hvor ulyksalig I maa være, naadige Frue; mod saadan Jammer kan hverken Ære eller Rigdom være nogen Trøst. Derfor vil jeg ogsaa bede for Eder, saa inderligt, saa hjerteligt jeg kan. Og siden I dog er saa naadig imod mig, saa tillad mig, gamle Mand, at tale et Ord til Eders Sjæls Vel! Det er smukt af Eder, at I ikke er hoffærdig, eller foragter den Ringere; men at I vilde give en Livegen Haand og Hjerte, det strider mod Himlens Villie, og kan ikke føre til noget Godt. Ak! betænk dog det, Eders Naade — og vær ikke vred ——!

Olga.

Vist ikke, gode Gamle! Den jo elsker
Os høiest, der vil sørge for vor Sjæl.
Gaae nu med Fred; og bed din Herre skjænke
Mig kun et Diebliks Samtale her.

Petrov (kysser hendes Kjole). Himlen være med Eder!

Olga.

O, hør mig, du, vor Skjæbnes Styrer hisset!
Hvert Ønske jeg frasiger mig, der før
Steeg i min Sjæl om hans Besiddelse;
Kun frels ham fra den rædselfulde Qval,
Mig fra Erindringen, med al dens Smerte!
(til Madame Duval, der kommer.)
Ak! endelig, min Duval — er I her!

Duval.

Jeg følte Eders Utaalmodighed,
Og ilede saa hurtigt, som jeg kunde.

Olga.

I talte med Kredshøvedsmanden?

Duval.

Ja ——

Olga.

Hvad svared han? hvad sagde han? o tael dog!

Duval.

Ak, min Grevinde! Trøst var ei at faae.
I maae afholde Fyrsten fra at gjøre
Det frygtelige Skridt, hvad end det koster;
Thi overgives Isidor til Retten,
Da er han redningsløs fortabt. En Livegen,
Der gjør et Anfald mod sin Herres Liv,
Blier straffet strængt, som Landsforræder.

Olga.

Himmel!
Fortalte I da ei, hvor grusomt Fyrsten
Ophidsed ham? hvorledes han har krænket
Ham daglig? Sagde I ei det?

Duval.

Han meente,
Det kunde ei undskylde Gjerningsmanden;
Thi Herren kan ei krænke Slaven; han
Har Ret til at behandle ham vilkaarligt,
Naar kun han sparer ham hans Liv.

Olga.

O, rædsom
Er denne Ret! — Og dog jeg har den selv!
Hvor sløver Vanen os endogsaa mod
Det meest Oprørende! —— Hvad meente han
Da om at gaae til Keiserinden?

Duval.

Redning
Var ei at haabe — i det høieste
Formildelse i Straffen!

Olga.

O, hvor er
Her Frelse da?

En Betjent (kommer).

Fyrsten, Eders Naade!

Olga (farer forfærdet sammen, men fatter sig strax).
Før ham herind! (Betjenten gaaer.)
Gaae bort, min kjære Duval;
Nu maa jeg tale ene med ham.
(Duval gaaer).
Gud!
O Gud! forlad mig ei!
(Døren aabnes af Betjenter, og Fyrsten træder ind.)

Fyrsten.

I har befalet,
Grevinde —!

Olga.

Bedet, Fyrste —!

Fyrsten.

Nei — af Eder
Behøves Bønner ei. Paa Dommens Dag
Vil Naaden ikke bede Synderen
At tage mod Tilgivelse.

Olga.

Var dette
Saaledes her, da kunde jeg jo tale
Med rolig Tillid nu med Eder.

Fyrsten.

Tael,
Min Herskerinde! I vil ikke martre
Mig med Umuligheder; vælg og fordre
Alt, hvad der muligt er — det er jo meget!

Olga.

Et mægtigt Vanheld, som vi ikke ahned,
Har overfaldet os, ophidset Sjælen,
Priisgivet os for Dieblikkets blinde
Forvirring, saa at Ingen af os vel
Er bleven brødefri. Jeg beder Eder
Da først tilgive mig de haarde Ord,
Der, som jeg frygter, ere blevne sagte,
Til Eders Krænkelse — thi, jeg maa tilstaae,
Jeg kan ei mindes klart hiin Time meer.

Fyrsten.

Jeg veed ei meer derom — Alt, Alt er glemt!

I har ei krænket mig! Har jeg forsyndet
Mig haardt mod Eder — saa tilgiv! det var
Fortvivlelsen, der har forseet sig
Imod det Hellige, den skulde knæle,
Tilbedende, i Støvet for.

Olga.

Hvor aander
Jeg frit, ved disse milde Ord! hvor let
At løse nu Forvirringen, med al
Dens Angst, udsone nu alt Fiendtligt!
Det var ei rigtigt, at jeg dulgte Eder
Mit Hjertes Tilstand — ikke rigtigt handlet
Af Eder, at I, haard, udøvede
Saa grum en Ret mod Eders Ungdomsven —
For ei at sige: Eders Broder; — rigtigt
Af ham det ikke var, at overlade
Sig til den blinde, vilde Hævnlyst. Alle
Vi have feilet ligemeget, Alle
Laae under her for Øieblikkets Magt;
Saa kan jo eller ei Udsoningen
Her være vanskelig. Erkjender I
At have feilet, som vi tilstaae det
Om os, saa udslet hver Erindring om
Hiint Øieblik! Det var det rædsomste,
Det skrækkeligste for os alle, i
Vort hele Liv —! Giv ham hans Frihed!

Fyrsten.

Intet
Om ham! — nei! Intet! nei! — Om alt, hvad ellers
Der er imellem Jord og Himmel! kun
Om denne ei!

Olga.

O Gud! om hvem skal jeg
Da tale, uden just om ham?

Fyrsten.

Træd atter,
I Vrede, mod mig! siig, I hader mig,
I afskyer mig, forbander mig! jeg vil
Dog taale det; thi Eders Øies Glands
Og Læbens Klang beruser mig — kun ikke
Et Ord om ham! Thi ellers seer jeg Haan
I Eders Mine, hører Øgler hvisle
Om Eders Læber!

Olga.

Jeg besværger Eder — !
Jo! I maa høre mig!

Fyrsten.

Nei! ei om ham!
Som Røver, stjal han mig mit Himmelrige;
Som Morder skal han døe for Bøddelhaand!

Olga.

O, Himmel! lad min Kraft ei synke! — Fyrste!
Ifald I ønsker Salighed engang,
Saa giv ham fri! Gjør selv det Græsselige,
I tænker paa, umuligt! Vil I lægge
Saa rædselsfuld en Brøde paa Jer Sjæl!

Fyrsten.

Jeg vil ei — vil ei —; men jeg føler dog,
Det skeer! — Den Fangne kunde bryde Lænken,
Livegnen undflye, saa min Arm ei kunde
Naae ham — og han, han vorde lykkelig
I Eders Arme; medens Helvedqvaler
Fortæred mig — (han kaster sig i en Stol.)

Olga.

Nei! det skal aldrig skee!
Af bittre Taarer qvaltes dette Ønske;
Det lever ikke meer! En hellig Eed
Jeg sværger Eder, aldrig meer at see ham!

Fyrsten.

Hvad er en Eed? svoer jeg end tusind Eder,
Ei meer at elske Jer, jeg brød dem alle!

Olga.

O hør min Angestgraad, saasandt I ønsker,
At Gud skal høre Eders sidste Bøn
I Dødens Angst! Tilgiv ham, at I selv
Kan faae Tilgivelse!

Fyrsten.

Beed ei for ham! I martrer mig! Jeg hører
Ei Eders Bøn; i hvert et Ord jeg hører
Kun Eders Kjærlighed for ham! Hvi vil
I kaste Ild i Hadets Flammer? Spar
Kun Eders Ord! ei Bønner meer for ham!
Dog — der er en Fortælling, hvori Zaren
Tiltaler saa Zarinden, som han elsker:
"Taarer kan mig ikke smelte,
"Ikke frelse Bogatyr fra
"Døden — følg mig til Capellet,
"Giv mig der din Tro ved Alt'ret
"Og jeg giver ham Liv og Frihed!"

Olga (forfærdet).

O, milde Himmel!

Fyrsten.

Skjælver I? Var dette
Saa rædselfuldt, at Blodet flyer fra Kinden,
Og tyer til Hjertet? I vil, jeg skal offre
Mit Had — hvorfor da I ei Kjærligheden?
Ja — ræk mig Eders Haand — og han er fri!

Olga.

Det fordrer I for Alvor?

Fyrsten.

Som til Spot,
Har Skjæbnens Haand tilslængt os Guld og Magt
Og Rang, som var det rige, store Gaver;
Og ingen Fred, ei Lykke, ei engang
Eet Øieblik's Lyksalighed kan kjøbes
Derfor! Dog har den denne ene Gang
Forregnet sig; thi nu er just mit Magtord
En Himmel værd; for denne Priis alene
Udsiger jeg det; thi jeg elsker Eder
Til Raseri!

Olga.

Ved alt, hvad helligt er,
Nævn Elskov ei i denne Skrækkens Time!

Fyrsten.

Hvorfor da ikke? Er jeg da et Gjenfærd,
Der kommer, uden Hjerte i mit Bryst,
Fra Graven? Udriv Eders Billed af
Mit Øie og mit Hjerte, faae mig til
At troe, I ei har levet, at jeg kun

Har skuet Eder i en Feberdrøm,
Da skal jeg ikke nævne Elskov mere.

Olga.

Saa hør mig da, ifald I elsker mig!

Fyrsten.

Ifald jeg elsker Eder? — Der er Ingen,
Som elsker Eder, uden jeg. Nei! Andre,
De elske Slægt og Venner og Forældre,
Natur og Kunst, og først og helst sig selv;
Det matte Hjertes halvudbrændte Flamme
Fordele de til tusind Steder, offre
En Tusinddeel kun til det Ypperste,
Og prale dog af, at de elske det.
Saa gjør jeg ikke. Lad end Jord og Himmel
Forgaae, lad Lys og Liv forsvinde atter
Til Intet — du alene bliv tilbage!
Svæv, som en Engel, over Verdnernes
Ruiner, jeg skal knæle og tilbede
Alene dig, ei tænke, føle Noget,
Foruden dig!

Olga.

O, hvilken Kjærlighed
Maa dette være, som kan nægte mig
Den ringe Gunst at vorde hørt!

Fyrsten.

O tael!
Udtael Velsignelsen til mig!

Olga.

Ei glæder
Den Kjærlighed, som intet veed af Himlen,
En Qvindes Bryst, der kjender noget Bedre,
End denne Verdens tomme Lyst. Hvad maa jeg
Ei dømme om den vilde Lidenskab,
Der fordrer Haanden, uden at den følges
Af Hjertet?

Fyrsten.

Ja — jeg veed det! — dog engang
Maaskee — ! nu kun et helligt Løftes Eed,
At du engang vil elske mig — engang —
Naar Aar er svundne — Aar er kun Minutter,
Naar sligt et Maal igjennemstraaler Taagen,
Der hviler om dem.

Olga.

I bedrager Eder — !
Nei, aldrig naaer I dette Maal —

Fyrsten.

Jo — jo!
Lyst vækker Lyst, og Taarer vække Taarer;
Saa vækker Kjærligheden Kjærlighed.
Hvad Øret hører, Øiet seer, hvad Himlen
Berører, Alt skal tale med dig om
Min Kjærlighed, skal bede for min Elskov!
Din Phantasie bestikker jeg, at den
Skal vise dig mit Billede i Drømme!

Olga.

Er Himlen Eder mere, end et Navn,
Saa beed den, Fyrste, at opklare Natten,
Der ligger, mørk, om Eders Sjæl! — Endnu
Eengang: giv ham hans Frihed! Modtag af mig
Min Eed: jeg skal ei see ham meer paa Jorden!
Men hurtig nu! Tænk dog paa Gud, paa Dommen,
Og paa den evige Gjengjældelse!

Fyrsten.

Den evige Gjengjældelse maa være
Din Kjærlighed, og jeg forsager al
Min Lykke her i Livet! — Ikke nu —
Nei! først vil jeg besidde dig — Jeg kan
Ei leve, uden dig; men har ei Mod til
At tage Afsked med en Verden, hvor
Du endnu aander! Eller — —
(griber, med Hæftighed, hendes Haand.)
vil du følge
Mig?

Olga.

Gaae, Affindige! Forfærdelige!

Fyrsten.

Affindig er jeg — ja! jeg staaer ved Randen —
Og naar jeg styrter, Alt skal styrte med!
(farer ud.)

Olga (sætter sig kraftløs ned).

O Himmel! Himmel! Dine Prøvelser
Er tunge! — Altsaa denne Qval er lidt
Forgjæves! — Ikkun det har jeg udrettet,
At Ilden blusser vildere!
(reiser sig, efter et Ophold.)
Ja — jeg
Kan redde ham — og reddes maa han!
Der ligger, som en Klippe, paa mit Bryst,
Halvqvalt, forfærde Skrækkebilleder
Min Sjæl — vee! vee mig! skal han reddes saa!
Dog — frelses maa han! Jeg kan frelse ham!
Opoffrelse er Kjærlighedens Bud;
Jeg kan og vil! — — Men Eden, som jeg svoer ham,
Den evige Troskab, som jeg loved ham,
Den skal jeg krænke!? — — O, hvad er her Sandhed,
Hvad er Bedrag?!
(Ossip bliver staaende i Døren.)
Og om jeg nu betvinger
Mit blødende Hjerte — og det kan jeg; Kraften
Hist ovenfra, den svigter ei! — men tør
Jeg love dette, med en hellig Eed,
Det Løfte, som maaskee jeg aldrig kan
Opfylde — aldrig!?
(bliver Ossip vaer, der træder frem.)
Hvad vil du?

Ossip. Min Herre sagde mig, at I vilde give mig et Svar; men egentlig kommer jeg med en Bøn til Eders Naade.

Olga.

Tael!

Ossip. Ak! jeg vilde bede Eders Naade, i Støvet for Eders Fødder — (han kaster sig ned

for hende, saa at Panden berører Gulvet) — at I dog maa forbarme Eder over min arme Fætter, den ulykkelige Isidor! Eders Naade er den Eneste i den hele Verden, som kan frelse ham; — og det vilde dog være alt for rædselfuldt — —

Olga (fatter sig med den yderste Anstrængelse). Nok! — jeg skal tale med din Herre om ham.

Ossip. Ak! Eders Naade; det maa skee snart; thi jeg hørte, at han endnu i denne Nat skal overgives i Rettens Hænder, og saa er der ingen Frelse meer for ham. Og da Eders Naade dog har været saa naadig imod ham, saa maatte det jo dog bedrøve Eder, om I blev tvungen til selv at fremstaae, som Vidne imod ham, og Eders Blod hjalp til at fordømme ham, skjøndt han jo rigtig nok selv udgød det.

Olga.

Nei! nei! den Draabe Blod, den raaber ei
Om Hevn! — O, Himmel, see min Nød er stor,
Bønhør du mig! Jeg overgav mig stedse,
Med barnligt Sind, i dine Faderhænder,
O, lad mig føle nu, jeg er dit Barn!
Hvis dette strider mod din hellige Villie,
Det, som mit Hjerte har besluttet nu,
Saa — lad en Varselsstemme tale til det!
(et Ophold.)
— — Der lyder ingen Stemme! — — saa viig bort
Du Livets favre Drøm! (til Ossip.)
Siig til din Herre:
I Præstens Haand nedlægger han et Fribrev — —
For Isidor — — i Aften, Klokken syv,
Han finder mig — ved Alteret — !
(hun synker tilbage.)

Ossip. Den Brud er bleg! (gaaer.)

Femte Act.

Første Scene.

(Et Kammer hos Grevinden. Det er Aften.)

Olga. Madame Duval (træder ind.)

Duval.

I havde indelukket Eder, kjære
Grevinde?

Olga.

For at bede, uforstyrret.
Forresten, er jeg ei Grevinde meer,
Min gode Duval.

Duval.

Ikke meer Grevinde?
Hvad vil I sige mig hermed?

Olga.

At Fyrsten
For nogle Timer siden fik min Haand.

Duval.

I spøger!

Olga.

Liv og Død er ikke Spøg!

Duval.

Saa var det Alvor?

Olga.

I Kapellet vied
Os Præsten efter Aftenbønnen.

Duval.

Er
Det muligt? Det var altsaa Eders Afmagt
Og Angst og Taarer? Derfor skulde Marpha
Alene følge Jer til Kirken?

Olga.

Derfor! —
Vær ikke vred, min kjære Duval, for
Min Taushed. Sligt et Forsæt opstaaer, og
Fuldmodnes dybt i Sjælens Inderste,
Mens Egenkjærlighed og jordisk Klogskab
Maa tie for en bedre Røst. I havde
Advaret, og fraraadet, budet mig
Betænke det, og martret mig forgjæves.

Duval.

O! hvorfor gjorde I dog det?

Olga.

Jeg maatte!
Saaledes kun var denne Strid at ende;
Min Haand var Prisen.

Duval.

Den Tyran!

Olga.

Han er
Nu min Gemahl.

Duval.

Ak! Eders Skjælven burde
Advaret Eder!

Olga.

Ja — jeg skjælvede,
Jeg bæved og min Kraft var borte — Men
Alt under Bønnen veeg min Ængstelse,
Og Hjertets Feber-Pulsslag sagtnedes
Ved Præstens Ord, og under Vielsen
Jeg, syntes mig, var mere fattet, mindre
Urolig, end han var. Nu veed jeg, at
Min Handling stemmer med Guds Villie;
Saa var det hans Beslutning; er hans Veie
End dunkle tidt, det er dog Herrens Veie.

Duval.

Saa unaturlig en Forbindelse!
Hvorledes skal den bære gode Frugter?

Olga.

Sandt er det — mørk er Natten for mit Øie,
Naar jeg seer fremad; men jeg vil dog modig
Gaae frem igjennem Mørket, fuld af Tillid
Til Gud, at han vil lade sine Stjerner
Oprinde for mig over Livets Veie.
Men, gode Duval, I bør ikke ryste
Mit Mod ved Jammerspaadom; jeg behøver
Min hele Kraft mod denne Skjæbne, som
Jeg ikke kan afværge.

Duval.

Ei afværge?
Kan den Forbindelse da være gyldig,
Som blev paatvungen Eder?

Olga.
Ei paatvungen!
Thi ingen Dødsfrygt havde skrækket mig
Dertil; og var det ogsaa skeet, da havde
Jeg før omfavnet Døden. Men der var
Den værste Kamp: om denne Pagt, som kun
Min Villie slutted, Hjertet ei, om den
Jeg torde kjækt besegle ved min Eed
For Alteret. Jeg voved det; og nu
Beroer min Sjæls Vel paa Opfyldelsen
Af dette Løfte. Jeg maa tvinge nu
Mit Hjerte til, at vende sig til den,
Det ei tilhørte, til at agte — til —
Ja til — at elske ham!
Duval.
Det kan I ikke!
Hvor var det muligt? — Ak! da frygter jeg — —
Olga.
Jeg veed vel hvad I frygter for — men dette —
Ja, dette er mit Haab — at Hjertet ikke
Udholder Kampen, at det brister snart —!
Hvis dette Haab er synligt, milde Himmel,
Tilgiv mig da! jeg skal ei søge Døden,
Før du tilskikker mig den! (Ophold.)
Endnu venter
En Smertens tunge Time mig!
Duval.
O Gud!
Hvad er her mere da?
Olga.
Jeg venter ham —
Den arme Isidor — jeg bad ham komme,
For selv at give ham hans Frihedsbrev.
Duval.
Ak! denne Qval endnu?
Olga.
Det er min Pligt.
Jeg følte, det var feigt og grumt, at vægre
Mig ved den sidste Pligt imod min Ven,
Saa smertelig den ogsaa er. Jeg bør
Ei derfor skaane mig. Maaskee mit Ord
Kan stemme ham til from Hengivenhed
I Herrens Villie.
En Betjent (kommer.) Isidor, Eders Naade!
Olga.
Lad ham komme.
(Betjenten gaaer. Olga rækker Duval Haanden).
Godnat, hvis ei vi sees meer idag.
Duval (omfavner hende).
Gud styrke Eder! (gaaer).
Olga.
Hvorfor slaaer mit Hjerte
Saa ængsteligt? det har jo fundet Freden.
Isidor (kommer).
I lod mig kalde.
Olga.
Jeg har ventet Eder,
Med Længsel, som en trofast Ven.
Isidor.
Tilgiv mig
Min Dvælen! Før jeg traadte frem for Eder,
Jeg maatte først opgjøre Regning med
Mig selv, og vide grant og klart, hvormeget
Jeg har beholdt tilovers, efter disse
To Dages Ødelæggelser. Min Regning
Er opgjort, og nu staaer jeg her for Eder.
Olga (rækker ham et Papiir).
Modtag af en Venindes Haand, hvad man
Har uretfærdig nægtet Eder før.
Isidor (seer i det).
Mit Frihedsbrev! — Vist nok; det kunde jeg
Kun faae af Eder, siden I har kjøbt det.
Olga.
I veed? — —
Isidor.
Jeg veed, for hvilken Priis I har
Frikjøbt mig. Ja — jeg skulde takke Eder;
Men der er Handlinger, saa underligen
Beskafne, at der Intet, ikke Tak
Engang, vil passe til dem. Denne Handling er
Uhyre stor; men just for det Uhyre
Jeg har ei nu den rette Sands.
Olga.
Jeg hører
Ei Vennens Røst i disse Ord. Dem talte
Den Aand ei, som oplyste mig engang,
Med sine rige Straaler, Liv og Verden.
Isidor.
Heel meget kan eet Dieblik forandre.
Og der er mange Dieblikke i
Syv Timer; og een Time, der er tilbragt
I Lænker, let kan bringe flere Tanker
End hele Livet stundom har.
Olga.
O nei!
Ei disse kolde, disse bittre Ord!
Dybt smerte de mig, dyrebare Ven;
Og jeg har ei fortjent dem! Tung var Striden —
Spørg Eders eget Hjerte! — var en Strid
Alt under blodige Taarer! Men den Visshed,
At Livet styres af en høiere,
Almægtig Haand, at den kun derfor nægter
Os vore Ønsker her, fordi de stride
Imod den evige Viisdom — denne Visshed
Var det, som gav mig Kraft i denne Kamp.
O! lad den ogsaa styrke Eders Sjæl,
Og agt ei hele Livet uden Værd
Fordi eet Gode blev berøvet Eder!
Isidor.
I tager Feil, Grevinde, hvis I mener,
At det er Kjærligheds Fortvivlelse,
Er Smerte over Eders Tab, der taler
Af mine Læber. Det er nu forbi!
Jeg opgav Eder, da I, ligeover
For mig, den Slaveklædte, nødtes at
Fornægte mig og Eders eget Hjerte,
Dengang jeg hørte Eder sukke under
Hans hvasse Haanords Marterstik, og dog
I den Forhaanelse saae kun et svagt
Forbilled paa det Lod, der maatte træffe

Jer ved min Haand engang; og var end
Frihed
Mig givet da, jeg havde væbnet før
Min Haand til Selvmord, end at lægge den,
Vanærende, i Eders.

Olga.

O! hvor er
Den Overspændthed ulyksalig!

Isidor.

Tillad,
Jeg taler — nægt mig ikke denne Gunst;
I maa forstaae mig! Slaveklæder havde
Man ifør mig, som Hunden gyldent Hals-
baand,
Til Slavetjeneste man tvang mig, for at
Ydmyge Eder; og jeg maatte taale
Det, for at undgaae Pidsken. Jeg er truet
Med Trælletugtelse, har faaet Slag
Af knyttet Haand, og endelig fordømtes
Jeg til en Straf — som — — troer I da
maaskee
I har befriet mig? Nei! Tanken om
Det Mulige har allerede ladet
Mig lide Skjændselen og Sjælekrampen,
Hiin Straffens Skræk, hiin Afskye for
mig selv,
Hiin indre Død — ikkun den dyriske
Behandling, som den skrækkelige Lov
Tildømte mig, har I befriet mig fra!
Og det, for hvilken Priis? I har opoffret
Jer til den raae, den frække Dreng; min
Elskov
Har paaført Eder ikke Haan alene
Og Skjændsel; nei! men ogsaa Angst og
Jammer
Foruden Ende! Og har jeg da fremkaldt
Det Græsselige ved min Synd? Nei! nei!
Jeg fødtes til det; thi jeg var forkastet,
Før jeg fordømtes til at vorde kun
En Orm, som trædes paa. Selvfølelsen,
Der giver Aanden Styrke, den er borte,
Og jeg foragter nu mig selv.

Olga.

Det er
En oprørt Stoltheds Gjøglespil! Min
Ven!
Min dyrebare Ven! hvi skulde I
Foragte Eder selv, fordi I er
Ulykkelig, og blev nedværdiget,
Men uden Brøde?

Isidor.

Det forstaaer ei I,
Thi I er Qvinde! Eders Ære, det
Er Kydskhed, — Frihed Mandens Ære!
Trællen
Er æreløs, og Trældom bringer os
Tilintetgjørelse.

Olga.

Voldsgjerning var
Jo hiint — I var, I er dog frie! Betyng
Dog selv ei Eders Aand med Lænker! I
Har lidt et Tab; men Verdens Herlighed
Staaer Eder endnu aaben; I er ung —
Og naar I selv kun vil det — riig! —

Isidor.

O, herligt!
En Betlergave til det Øvrige!
Hvad skulde krænke den Forkastede?

Olga.

Har jeg da ingen Ret til Eders Fremtid?
Vel da! Forkast mig! Vend kun Blikket bort
Fra det Forgangne! Vend tilbage til
Det skjønne Land, hvor vi var lykkelige;
Drik Glemsel der af Luftens milde Aande!
Lad Himlens Glands adsprede Nattens
Taager
Fra Eders Aand — lad Kunsten —

Isidor.

Nei! med den
Er det forbi! Vanæres skulde den
Vel ogsaa? Kunde den frembringe andet,
End Billeder af Aandens Død? — Nei!
nei!
Mit tabte Selv maa jeg paa andre Veie
Gjenfinde! Har I mere, at befale?

Olga.

Min Ven! Saaledes skal vi ikke sige
Hinanden vort Farvel — det er det sidste!
Und mig den Trøst, at vide Eder fattet,
Som Mand; hvormeget ogsaa I har tabt,
Det Høieste af Alt kan Skjæbnen dog
Ei røve Eder. Eders Værdighed,
Som Menneske, kan Ingen tage bort;
Ei Nogen hindre Aanden i dens Flugt
Til Stjernerne, som lyse hist!

Isidor.

De lyse;
Men hvorfor de alene? hvorfor ikke
De mange Millioner mørke Kloder,
Der snoe sig om dem, som i Slavekjeder?
Hvorfor ei? — Har I mere at befale?

Olga.

Det Vigtigste! I Eder selv Iære
Den Ven, min Kjærlighed udvalgte sig,
Den Ven, for hvem mit Hjerte knustes nu,
Den Ven, jeg opgav kun for dette Liv,
Men finder hisset atter — hører I det? —
Hist oppe, hvor vi atter skulle elske!
— O, derfor, Isidor — — det er min Bøn,
Min sidste Bøn! — o derfor Intet, som
Kan hist adskille os for evig — Intet,
Min Ven, af Sligt — o hør mit sidste
Ønske!

Isidor.

Farvel! (gaaer hurtig bort).

Olga.

I dine Hænder jeg befaler
Hans Skjæbne, du Almægtige! du lede
Hans Hjerte! Lad mit Offer ikke vorde
Forgjæves bragt! Ak! Frygt og Angst har
atter
Bemestret sig mit syge Bryst — jeg
skjælver
I Febergysen — Ak! det Jordiske
Betvinges ei saa let! Jeg vil gaae ud

I Nattens Stilhed; Himlens Stjerner sige
Mig der, Guds Øie vaager over os!
(hun gaaer).

Anden Scene.

(Fyrstens Sovekammer. I Baggrunden, mod Venstre, hans Seng med Omhæng om).

Ossip (kommer). Det er en lystig Bryllupsdag! lystig, som min Axinias! (med sit Blik mod Himlen). Seer du, Fyrst Peter Juriewitsch, jeg er her mægtigere, end du; Ormen, som du traadte under Fødder, har søndergnavet Stolperne under dit Huus, og nu styrter det sammen! Seer du, Peter Juriewitsch! man maa ikke træde paa en Orm engang! (sætter sig i en Læneftoel). Her vil jeg vente paa ham, og række ham Aftensbægeret — Malurt og Galde! — en Sovedrik bliver det ikke; og skal heller ikke være det; thi jeg har i over hundrede Nætter ikke kunnet sove. Saadan en Nat, uden Søvn, men fuld af Fortvivlelse, det er en Forsmag paa Helvede, og aldrig modnes saamange onde Tanker i Sjælen, som i en saadan Nat. Sove skal han ikke! —— Jeg troer han kommer. (Ossip lader, som han blunder).

Fyrsten
(med blottet Bryst; træder ind, uden at blive Ossip vaer).
Alt gløder — Alt er Lue! Luften er
En Ildstrøm; Duggen kaaghedt Vand; som havde
Ildbrøndene i Dybene opladt sig,
Og Jorden skulde nu forgaae ved Luer!
O! var jeg atter paa det vilde Hav —
Der køle Storm og Bølger!
(seer Ossip). Sover han?
(betragter ham nærmere.)
Ved Helvede! han sover! Der er Had
Og Gift i Hjertet; og han sover dog!
Hans hele Liv var fuldt af onde Tanker
Og onde Gjerninger — og sover dog?
Nu — kan han sove, sove trygt og roligt,
Og onde Drømmes Qval ei vækker ham,
Og er saa Døden kun en fastere
En længere Søvn — hvi gyser Synderen
Da, feig, for Døden? (ryster ham).
Op! vaagn op!

Ossip (springer op, og lader som han er forvirret af Søvn). Ha! — naadige Fyrste! — undskyld — tilgiv — hvad har I at befale?

Fyrsten.
Hvor tør du sove her?

Ossip. O, Himmel! jeg meente, at I kom ikke hjem, naadige Fyrste — at I vilde blive hos Eders smukke Brud.

Fyrsten.
Tie, frække Nar! Nu vil jeg gaae til Hvile.

Ossip. Umuligt! Hvor kan I sove her, naadigste Fyrste? O, jeg mærker nok, I spøger.

Fyrsten.
Fordømte Slange! (griber ham i Brystet).
— Dog — du er beskjænket!
(støder ham bort).

Ossip. Nei; ikke beskjænket, naadige Herre, men drukket har jeg paa Eders og paa vor nye, naadige Frues Velgaaende, thi det var min Skyldighed. Det er en slet Tjener, som ikke gjør sig noget tilgode paa sin Herres Æresdag, og det er det jo idag. Desuden vilde jeg derhos ogsaa bortdrikke min Sorg, thi idag er det ogsaa min Axinias Dødsdag. Forunderligt nok! — en Bryllupsdag og en Dødsdag! — som om de passede sammen? Ja — ja — den stakkels Axinia! hun blev ogsaa tvungen, uden Skaansel og Barmhjertighed!

Fyrsten.
Du siger: ogsaa tvungen uden Skaansel? —
Var du ei Hjælpers Hjælper, Skurk! ved Værket?

Ossip. Naturligviis! En Livegen maa bidrage Alt, hvad han kan, til sin Herres Fornøielse — er det en Synd, der skeer, saa falder den paa Herren. Jeg sagde jo nok, I skulde betænke ——

Fyrsten.
Er Isidor reist?

Ossip. Formodentlig; i det mindste ere hans Heste allerede borte. Men om han saa var titusind Verster herfra, eller endogsaa laae i sin Grav, en Anstødssteen bliver han dog altid for Eder — det skulde I have betænkt, som jeg sagde Eder.

Fyrsten.
Ja! ja! kun alt for sandt! Han selv, hans Skygge,
Hans Minde, Lyden af hans Navn — alt — alt,
Det vorder til en Klippe mellem hende
Og mig for evig Tid. O, hvorfor havde
Jeg ikke Mod nok, til at holde fast ved
Den Lysets snare Tanke, at frasige
Mig hende? Salig kunde jeg jo bleven,
Ved Synet af Lyksaligheden nær mig,
Og ved Taknemlighedens Melodie
Fra deres Læber.

Ossip. Jeg er kun bange for, den Salighed havde ikke holdt det længe ud.

Fyrsten.
—— Jeg kunde ei! — En Djævel maatte jeg
Jo været, om jeg havde kunnet, og
Ei gjort det! — Nu er hun dog min; nu tør
Jeg tænke paa, at hun tilhører mig,
Tør beile frit til hendes Kjærlighed —
Og engang — derfor har jeg hendes Eed —
Engang hun overvinde vil sit Hjerte.

Ossip. Ja vist, Herre! I Angsten lover man meget, som man ikke kan holde.

Fyrsten.
Tie, giftige Tunge! tie! Hvor kan en Snog

I Mosen dømme om Guds Soel paa
Himlen?
Dit onde, hadefulde Hjerte om
Det fromme Hjertes Almagt? — O, hun er
En Helgen! Bleg og skjøn, hun knælede
For Alteret, med hellig Bøn; ei Læben
Alene, hendes Blik, og hver en Mine
Bad til den Evige; og Bønnens Ord,
Forvandlede til lyse Stjerner, stege
Mod Herrens Throne. Sagte bad hun
med:
"Forbarme dig, o Herre!" o, nu har
Jeg følt hvad denne Bøn betyder; hvo, der
Kan bede saa: "Forbarme dig, o Herre!"
Den er bønhørt, for den oplades Himlen,
Den trykker ingen Synd og Smerte meer.
Med faste Skridt, hun treen for Præsten
frem,
Som ledtes hun af Himlens Engle, ydmyg,
Men dog med Høihed, gik hun ved min
Side,
Og Øiet funkled, som af Seiersglands;
Jeg rystede, feig skjælvede min Stemme,
Og hendes Ja, det klang, saa fast, saa
roligt,
Som en Velsignelse. — Og denne Helgen,
Hun kunde være min, tilhøre mig
Alene, være min igjennem Aar
Og Evigheder, uden at jeg mærked
Dem svinde — og jeg kunde være salig,
Som Englene hos Gud, naar han ei var —
Han — han, min onde Engel!

Ossip. Det er sandt! han borde aldrig
været fød!

Fyrsten.
Hvi saae vi Begge Lyset? hvorfor blev ei
Den Ene hvilende i Intets Nat?
Nu er der ingen Fred imellem os;
I Livet ei, og ei i Døden Fred!
(En Tapetdør aabnes; Isidor træder ind).

Isidor.
Maaskee ved Døden Fred i Livet!

Fyrsten.
Hvad
Vil du?

Isidor.
Du vilde ikke see mig — hvorfor
Blev denne Dør da ikke lukt?

Fyrsten.
Hvad vil du?

Isidor.
Det skal du høre strax. Gaae, Ossip!

Fyrsten.
Bliv!

Isidor.
Nu — ogsaa det! (til Ossip).
Træd hen i Krogen der!
Men ei en Lyd, ei en Bevægelse —
Thi ellers er du dødsens!
(trækker en Pistol frem).

Fyrsten.
Kommer du,
Som Morder?

Isidor.
Tie, og hør mig, unge Daare!
Du veed hvad du har gjort: min Livsmarv
har Du
Fortæret, plyndret ud min Sjæl, saa
nøgen,
Som i dens Fødselstime. Al min Aand
Er nu en skummel Hevnetanke kun,
Som svæver over min Tilværelses
Ruiner, som den sorte Ørn, der skriger
Paa Rov. Kun Hevn jeg vil — Hevn
fordrer jeg!
(tager en anden Pistol frem og rækker Fyrsten den).
Tag den!

Fyrsten.
Bort! bort! er du affindig?

Isidor.
Var
Jeg det, da svømmed du nu i dit Blod.
Jeg vil ei myrde — Een af os maa falde;
Men Himlen skal afgjøre hvem; thi vi
Kan ikke Begge leve. Falder jeg,
Er det forbi; og træffer Lodbet dig,
Saa døer min Qval i Hjertet, thi saa
veed jeg,
Skjøndt Olga aldrig vorde min, at hun
Er frelst fra dig, og fra Forbandelsen,
Der hviler paa den Meeneed, som du har
Aftvunget hende. (rækker ham atter Pistolen).
Tag den! tag den!

Fyrsten (griber hurtig efter den).
Kom!
Jeg føler det: vi kan ei leve Begge!
Forbandelsen, min Fader efterlod mig,
Den uretfærdige Herres Svøbe er du,
Der hævner Fædres Skyld paa Børnene!
Jerntærningen afgjøre, hvo af os
Der nu skal vige! (stiller sig).
Skyd du først — du er den
Fornærmede.

Isidor.
Nei — ingen Fordeel vil
Jeg have over dig. Vægtskaalen skal
Staae lige! (tager en Kugle frem).
Denne falde — og vi skyde
Paa eengang!

Fyrsten.
Lad det skee!
(De stille sig. Kuglen falder. De skyde, og Begge
styrte til Jorden).

Ossip (træder hen imellem dem, viser paa Fyrsten
og siger:) Axinia!

Petrov. (kommer, ilende, med Fedor og Betjenter).
O Himmel! hvad er skeet?

Ossip.
De spilled' Tærninger;
Og tabte Begge. (knæler ned ved Isidor).

Petrov.
Hurtig! hent en Læge!
(En Betjent gaaer).

Fedor (har betragtet Fyrsten).
Her har alt Døden hjulpet; Mennesker
Kan ikke hjælpe meer.

Ossip.

Min arme Fætter!
Det var for meget! — Hils Axinia!

Olga (styrter aandeløs ind).

Jeg hørte Skud — (bliver de Faldne vaer).
Barmhjertige Gud!
(kaster sig ned for Isidor). Hjælp! Hjælp!

Petrov.

Den hentes alt.

Olga.

Døer du, min Ven? O, døe
Ei, Elskede! Indaand mit Liv! O! kunde
Jeg give dig mit Øies Lys! Hvad nytter
Det Øiet meer, naar ei det skuer Dig?
Isidor kommer til sig selv.)
Han lever! — Ja, han lever!

Isidor.

Du er her?
Nu Alt er godt — tilgiv mig — Tag min Tak —
Mit Hjertes Tak for al din Kjærlighed!
Den gjør mig Døden sød.

Olga.

O, nævn ei den!
Dens Haand skal ei berøre dig — nu er
Du min!

Isidor.

Du Elskede — o havde jeg
End levet, salig, ved din Side — dog —
Det sidste Haab var blevet det — engang
At døe i dine Arme — ved dit Hjerte —
Og aldrig bliver et saligt Haab opfyldt
— For tidligen! (døer).

Olga.

Han døer! han døer! — — Du er
Almægtig, Herre — hjælp mig, hvis du ikke
Forkaster Kjærligheden! (efter et Ophold).
Slumre sødt,
Mit Hjertes Ven, til vor Forenings Morgen
Oprinder for os — Meget leed vi for
Hinanden her, og vel fortjene vi
Et saligt Gjensyn hisset. Jeg vil reise
Et Mindesmærke for dig: Friheden,
Som jeg vil skjænke mine Undergivne!
Aftørre Taarer vil jeg, standse Sukke,
Med Tro og Kjærlighed og dydig Gjerning
Jeg søge vil at vorde Lønnen værdig:
At leve hist i Kjærlighed med dig!
(hun reiser sig, og bliver Fyrstens Liig vaer).
Ha! blodig Løn! —
(holder ylndselig inde, og seer mod Himlen, med foldede Hænder).
Tilgiv du os vor Skyld,
Som vi tilgive vore Skyldnere!

(Dækket falder).

Kjøbenhavn 1829.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Muurmesteren.

Syngespil i tre Acter af Scribe og Delavigne, Musiken af Auber; oversat af Thomas Overskou.

Personerne:

Leon de Merinville.
Irma, en ung Grækerinde; Slavinde hos den tyrkiske Gesandt i Paris.
Roger, Murer.
Baptiste, Kleinsmed.
Henriette, Baptistes Søster og Rogers Kone.
Zobeide, Irmas Medslavinde.
Madame Bertrand.
Usbek, Rica, } Slaver hos den tyrkiske Gesandt.
En Opvarter.

Handlingen foregaaer i Forstaden St. Antoine ved Paris.

Første Act.

Skuepladsen fremstiller Omegnen af en af Parises yderste Barrierer; paa venstre Side er et Værtshuus, i Baggrunden Barrieren.

Første Scene.

Baptiste. Roger. Henriette. Mad. Bertrand (komme fra Værtshuset, for at modtage deres Venner og Beslægtede, der komme fra Tilskuernes høire Side).

Chor.

Glædens Gud her har Sæde;
Hans Tempel er nøisomt Bryst!
Rigdom ei altid skjænker Glæde; —
Nei! — leve skyldfrie Lyst!

Baptiste.

Her er Munden Hjertets Tolk!
Os ei, som de Store,
Complimenter more;
Oprigtigheds og Sandheds Røst
Høres ofteſt blandt simple Folk!

Roger.

Min Kone jeg henrykt favner.

Henriette.

Jeg omslynger min Mand!

Roger (i hendes Arme).

O! Intet jeg paa Jorden savner,
Naar her jeg hvile kan!

Mad. Bertrand.

Som hans Kone hun bryster sig —
Ak, hvorfor tog han dog ei mig?

Baptiste (til Roger og Henriette).

Kom nu herhid!
Ei kysses mere!
Givte I ere
Og kan til sligt Fjas nok herefter faae Tid!
Nu alskens Løier
Vi have vil!
De Gamle ved Spil
Derinde støier;
Vi dandse saa froe!
Giv Haanden! rask jeg mig svinger!
See, hvor jeg springer!
Foran, I To!
La! La la! la! (han dandser.)

Mad. Bertrand.

Han med sin Dands! kjedsom den er!
En Sang bedre passede her;
Den morede hele vor Klynge!

Roger.

Nu vel! jeg en Vise vil synge:
Min Sang om den driftige Svend.

Vise.

Driftige Svend! Straalerne smile;
Munter afsted til rastløs Flid!
Herligst smager os Aft'nens Hvile,
Naar Dagen kosted Sveed og Slid;
Men Kjedsomhed dog os ledsager,
Naar vi den Byrde ene drager,
Som os en hjælpsom Haand gjør kjær,
Dog ei forsager,
Nei ei forsager!
Altid Venner er os nær!

Chor.

Os Kjedsomhed stedse ledsager, &c.

Roger.

Men, paa min Troe! Søndagens Glæde
Lader os glemme alt igjen!
Da vi om Bordet tage Sæde
Med Glas i Haand hos munter Ven.
Drikke i Smug ei jeg fordrager;
Naar jeg en Ruus stundom mig tager,
Venner omkring mig helst jeg seer;
Og ei forsager;
Nei ei forsager!
Altid Venner er os nær!

Chor.

Jeg Drikken i Smug ei fordrager, &c.

Roger.

Hvis, raske Gut! Du overgiver
Dig i den skjelmske Amors Magt,
Og af Hymen Du bunden bliver —
Vær flink og tag Dig vel i Agt!
Hvis Ledighang da Dig behager,
Andre Dit Arbeid fra Dig tager
Og for Din Ladhed Dig beleer —
Dog ei forsager;
Frygten forjager!
Trofast Venskab er os nær!

Chor.

Hvis Lediggang da Dig behager, &c.

Anden Scene.

De Forrige. En Opvarter (kommer fra Huset).

Opvarteren.

Fra Salen herud man mig sendte,
Bruden at hente!

Roger.

O! lad dem vente!

Henriette.

Nei Roger! jeg lidt gaaer fra Dig.

Roger.

Min lille Kone! Du slipper ei fra mig!

Mad. Bertrand.

Ih! see det Kram er altid sammen!
Jeg er nærved af Harm at forgaae!

Baptiste (til Roger).

Gaae ind, min Ven! thi Madammen
Man ei i Salen savne maa!

Chor.

Glædens Gud her har Sæde! &c.

(De gaae alle ind i Værtshuset; kun Mad. Bertrand og Baptiste blive paa Scenen.)

Tredie Scene.

Baptiste. Mad. Bertrand.

Baptiste. Naa, Madame Bertrand! vil De ikke træde ind i den store Sal?

Mad. Bertrand. Den store Sal? Ja, det maa De sige! Der er dækket til hun=

drede Mennesker, og ved Frokosten kunde vi ikke være tredsindstyve i den. Hvilken Sværm af Mennesker! Hvilket Selskab! Der er en Støien, saa at man ikke kan høre hvad man selv siger! Og saa Deres kjære Hr. Svoger, den unge Ægtemand — han er saa forlegen for at komme til at hvidske til sin Kone, og at omfavne hende. — Aa fy! det er saa simpelt, ret saa borgerligt.

Baptiste. Ere vi kanskee andet end Borgere? Hør, veed De hvad, Madame Bertrand? De er den rigeste Gipshandlerske i hele Qvarteret, og søger ikke Selskab uden med de Store her i Forstaden, derfor er det, at De er saadan en fornem og vanskelig Kone; men vi andre ere simple Haandværksfolk, som ikke forstaae os paa saadant noget. Jeg er nu Kleinsmedmester — en fattig Djævel — jeg gifter min Søster med en brav, ærlig Karl, der nylig har sat sig ned som Muurmester, og som heller ikke har meget — naa! er det ikke al Ære værd? Der er saamæn ikke noget at udsætte paa Partiet; thi troe De mig, Madame Bertrand! en Murer og en Smed kan nok gjøre et Huus, som de Store sige.

Mad. Bertrand. De spøger!

Baptiste. Ih, ja vist! jeg spøger saa godt jeg kan! Jeg gjør ikke Poeterne Uleilighed med Vers til min Søsters Bryllup; jeg gjør det her ude i Forstaden, fordi Vinen her er bedre Kjøb, og det er mig, der maa betale Gildet. Det er sandt: vi ere en Slump Mennesker; derfor sad vi ogsaa lidt knebet; men hvad siger det? det beviser, at vi have Venner. Og hvad det angaaer, at Roger hvidsker til min Søster — han er forelsket i hende — kan De ikke lide, at han fortæller hende det? Jeg veed ikke, hvorledes man bærer sig ad ved de Stores Bryllupper; men det veed jeg, at vi Haandværksfolk vil helst selv være vore Koners Elskere? Hører De det, Madame Bertrand?

Mad. Bertrand. Men, min Gud! De siger dette i en Tone —

Baptiste. Naa! naa! tag Dem det ikke saa nær! For at skaane Dem for Ærgrelse, har jeg svoret paa, at hvis han i Dag overtræder den gamle Skik, at ingen Brudgom paa Bryllupsdagen maa kysse sin Brud, saa skal han, til Straf, gaae bag efter, naar vi føre hende hjem.

Mad. Bertrand. De troer altsaa, at man skulde være skinsyg over Deres Søsters Lykke?

Baptiste. Hvis saa var, da var det vel ikke saa forunderligt! Før Roger satte sig selv ned, har han jo forestaaet Deres Værksted — De havde et godt Øie til ham, og hvis han ikke havde været saa forelsket i Henriette, saa havde han nok været paa Nippet til at blive Eier baade af Deres Haand og Formue — idet mindste siger Rygtet det.

Mad. Bertrand. Vil man engang see, hvad onde Tunger kan udsprede. Man fortæller altsaa, at jeg har havt Godhed for ham? og sig nu selv, Hr. Baptiste! har De nogensinde hørt, at jeg har talt andet end ondt om ham —

Baptiste. Nei, det er sandt; men det beviser intet — De taler jo ilde om hele Verden — De skaaner ikke engang Deres Venner.

Mad. Bertrand. Hvad for noget? taler jeg ilde om hele Verden? Da har jeg dog ikke endnu fortalt Dem de Griller, jeg har angaaende dette Bryllup. Sagde De ikke før, inde ved Bordet, at Roger havde faaet et Udstyr af 50 Louisdorer, og at det var Aarsagen, hvorfor De havde givet Deres Samtykke til dette Giftermaal.

Baptiste. Jo, det er sandt nok!

Mad. Bertrand. Naa! og De, Mester Baptiste! der ellers er saa mistroisk, saa frygtsom, for ikke at sige saa bange som en Hare; thi De er da, Gud skee Lov, angst for alleting, og af bare Frygt for at blive indviklet i Ubehageligheder, gjør De de dummeste Streger af Verden.

Baptiste. Men hvad Fanden er det, De vil fortælle mig, og hvorfor overfuser De mig? Er jeg den unge Ægtemand?

Mad. Bertrand. Jeg spørger Dem blot: veed De paa hvad Maade Roger er kommen til de 50 Louisdorer? hos hvem har han havt dem tilgode? hvor har han fortjent dem — ikke hos mig; thi da han for otte Dage siden gik fra mig og tog fat paa Muurskeen igjen, havde han saamæn ingenting.

Da fra mit Værksted bort han drog,
Han Fattigdom kun med sig tog,
Til Gud sit hele Haab han satte, —
Hvorfra har han nu sine Skatte?
Dog — man sig ikke undre maa,
At alting han saa nemt kan faae —
Vist ei! — tænkt har jeg længe —
Ei noget ondt — o nei!
Men hvorfra han faaer Penge,
Vist os han siger ei!

Kun lystigt Levnet var hans Sag,
Han tænkte ei paa næste Dag,
Og aldrig søgte han at spare:
Til Fjas han Pengene lod fare.
Hr. Ven! hvor skulde han vel da
Faae alle disse Penge fra?
Jo pyt! — tænkt har jeg længe —
Ei noget ondt — o nei!
Men hvorfra han faaer Penge,
Vist os han siger ei!

Baptiste. Hm! det er rigtignok forunderligt.

Mad. Bertrand. Og det har slet ikke gjort Dem urolig?

Baptiste. Nei, i det mindste ikke hidtil; men nu begynder det rigtignok at løbe mig om i Hovedet. Disse 50 Louisdorer, som han paa eengang har faaet, uden at man veed hvorledes — kommer det for Oldermandens eller Politielieutenantens Øren — jeg kan komme i stor Forlegenhed — ikke fordi, at Roger jo er en ærlig Karl — og jeg ogsaa — Ih bevares! — Men hvoraf kommer det ellers, at De i Dag, da han er bleven min Svoger, sætter mig slige Griller i Hovedet?

Mad. Bertrand (med flydende Tunge). Min kjære Mester Baptiste! det er til Deres eget Bedste; men dersom De bliver stødt derover, saa hav den Godhed, at ansee det, som om jeg slet intet havde sagt, og lad os tale om andre Ting. De har vel ikke glemt, Hr. Naboe! at De er bedet til Middag hos mig i Morgen. Jeg skal love Dem for, at De skal faae den deiligste Comedie at see. De veed, at mit Huus støder op til den fremmede Gesandts Pallads — De kjender ham jo nok, den hæslige Tyrk, som altid, naar han kjører ud, faaer alle Forstadens Smaadrenge til at løbe efter sin Vogn — seer De, man siger, at han skal reise i Morgen tillige med alle sine Slaver og Slavinder. Det vil blive en prægtig Stads; der er da ogsaa spurgt mig, om jeg ikke vil leie mine Vinduer ud; men saadant noget er jeg ophøiet over, — den Fornøielse vil jeg selv nyde tilligemed mine Gjæster.

Baptiste. Ere de sladderagtige?
(De blive ved at tale sagte med hinanden.)

Fjerde Scene.

De Forrige. Leon (kommer fra venstre Side, fulgt af) en Tjener.

Leon. Det er godt; jeg gaaer ikke længere.

Tjeneren. Naadige Herre! befaler De, at Vognen skal vente.

Leon. Nei, lad den kun kjøre til Paris uden mig. Jeg behøver ingen af mine Folk i Aften. (Tjeneren gaaer; Leon seer paa sit Uhr) Hm! i min Utaalmodighed efter at komme hurtigt hertil fra Landet, har jeg anstrænget mine Heste, saa at jeg er kommen en heel Time for tidlig.

Mad. Bertrand (til Baptiste, idet hun seer ud ad Coulissen). Nei, see engang den deilige Vogn, der kjører bort.

Baptiste. Hvad mon det er for en ung Herre, der staaer?

Mad. Bertrand. Jeg kjender ham ikke.

Baptiste. Jeg ikke heller. Hvor han betragter os. — Det er bestemt en Spion, der er sat ud paa os af Politielieutenanten. Siden De talte til mig om det, De veed nok, mistroer jeg hele Verden.

Leon. Mine Venner! hvad hedder denne Barriere?

Mad. Bertrand. Det er Barrieren Charenton.

Leon (viser tilhøire). Og er dette den korteste Vei til Porten St. Antoine?

Baptiste. Ja det er, naadige Herre! De følger hele Tiden denne Vei, indtil De kommer til et stort Pallads med Søiler udenfor — det er der, den tyrkiske Herre boer, som Folk snakke saa meget om — det skal være en slem Karl, vil man sige.

Mad. Bertrand. En Hedning, der hverken kjender Tro eller Love, og som, ganske nylig, har ladet en af sine Slaver dræbe, fordi han har slaaet en Kop itu.

Leon. Det er altsaa der hans Hotel ligger?

Baptiste. Vist er det; naar De kommer der, dreier De om til Høire, og saa kommer De ind i den store Gade, der gaaer lige til Bastillen.

Leon. Jeg takker og beder om Forladelse, fordi jeg har uleiliget Dem.

Femte Scene. De Forrige. Roger.

Roger (kommer fra Værtshuset). Men min kjære Mad. Bertrand! og Du, Svoger! hvad bestille I her? Nu skal man til at slaaes om Brudens Strømpebaand.

Leon (seer Roger). Hvordan! hvad seer jeg?

Roger.
Hvad! hvordan! det er Dem, jeg atter gjenseer?

Leon.
Jeg tager ikke Feil! Hvad, min Frelser! Du her?

Baptiste.
Han omfavner min Svoger!

Mad. Bertrand.
Hvad mon dette betyder?

Leon og Roger.
Det mig inderligt fryder,
At jeg gjenseer Dem her.
Min Tak jeg varmt Dem byder;
De min Velgjører er!

Mad. Bertrand.
Hvad mon dette betyder?
Ham den Herre har kjær!
Hvor han lykkelig er.
Ind til ham Lykken flyder,
Han dens Skjødebarn er!

Baptiste.
Hvad mon dette betyder?
Saadan stor Cavaleer!
Kjendt med Svoger han er.
Jeg megen Ære nyder,
Som i Slægt med ham er!

Baptiste (til Roger).
Men siig, min Ven! hvordan tilgaaer det,
At Du er kjendt med denne Mand?

Roger.
Hr. Svoger ei at vide faaer det;
Jeg ikke kan —

Leon.
Jo vist, nu han
Høre skal af mig selv, hvor modigt
De fra mit Bryst Mordstaalet rev.

Baptiste.
Hu! det var blodigt!

Leon.
Ja, ved ham ene frelst jeg blev!

Aria.

Sjunken sværmende hen i Tanker,
Henreven af Aftnens Fred,
Jeg eensomt for nylig omvanker,
Ubevæbnet, nær dette Sted,
Da mig med eet, i Nattens Mørke,
En væbnet Skare falder an —
Jeg staaer, uden Hjælp, mod en Styrke,
Som ei jeg ene tvinge kan.
I yderste Fare jeg svæver,
Da noget fra en Vises Klang
Mit Øre naaer — mit Mod sig hæver,
Thi nær jeg hører denne Sang:
O, ei forsager,
Nei, ei forsager,
Trofast Venskab er os nær!
Og jeg seer — ham det er!

Roger.

Jeg fra mit Arbeid just hjemvendte
Med mit Værktøi paa min Bag,
Lystig og munter jeg endte
Den snart hensvundne Dag.
Jeg tænkte just i det samme
Paa Ægteskabsgudens Flamme,
Og tralled glad
Mit Qvad:
Hvis, raske Gut! du overgiver
Dig i den skjelmske Amors Magt! —
Da med eet jeg hører et Skrig,
Og seer ham modigt at stride,
For sig fra de Skurker at slide
Som ham vilde slæbe med sig.

Leon.
Han mod Banden dristig sig vender —

Roger.
Thi hans Kjækhed oplued mit Mod —

Leon.
Og de, af Frygt, strax Striden ender —

Roger.
Fordi de saae, tapper han stod!

Leon.
Hele Skaren hurtigt bortrender —

Begge.
Og vi har Seiren uden Blod!

Leon.

Men, troer De vel, jeg ei erfarer,
Hvo han er, min tappre Forsvarer?
Hans Navn han mig ikke sige vil,
Og neppe har jeg Tid nok til,
Ham min Fryd at tilkjendegive,
Og min Børs, uden at han det veed,
I hans Lomme at stikke ned,
Før han mon af min Favn sig rive —
Jeg ene staaer, maalløs og glad,
Hører kun den Ilendes Qvad:
O, ei forsager,
Nei, ei forsager!
Trofast Venskab er os nær!

Leon og Roger.

Det mig inderligt fryder,
At jeg gjenseer Dem her.
Min Tak jeg varmt Dem byder,
De min Velgjører er!
Ja, ædle Mand! De er mig kjær.

Mad. Bertrand.

Altsaa det det betyder?
Hvor han lykkelig er!
Indtil ham Lykken flyder,
Han dens Skjødebarn er.

Baptiste.

Altsaa det det betyder?
Hvor han lykkelig er!
Kors, hvilken Ære under
Familien ei her!

Mad. Bertrand (til Leon, der under Efterspillet synes at sporge). Ja, min Herre! Han hedder Roger, er Muurmester, og boer her i Forstaden St. Antoine!

(Leon tager sin Tegnebog frem og striver. Imidlertid gaaer Mad. Bertrand om paa høire Side af Baptiste.)

Baptiste. Det er altsaa paa den Maade, han er kommen til de 50 Louisdorer.

Roger. Ja ganske vist! det er denne Herre, jeg kan takke for, at jeg er bleven givt. Uagtet vi vare gode Venner, nægtede Du mig jo alligevel Din Søster til Kone; — men da Du saae, at jeg havde Penge —

Baptiste. Tal aldrig om det, Svoger! Det er jo saa naturligt: Du har forandret Dine Formuesomstændigheder og jeg har forandret mine Tanker — sligt hændes jo hver Dag. (sagte til Mad. Bertrand) Nu kan De da see, at Deres Formodninger —

Mad. Bertrand. Jeg havde jo rigtignok paa en Maade Uret; — men vidste jeg ikke nok, at der maatte stikke noget under — og Sagen er da heller ikke saa ganske oplyst endnu; thi hvad troer De vel, denne Herre har havt at bestille alene her paa dette afsides Sted, saa langt ud paa Aftenen. (Gjæsterne raabe indenfor: "Det unge Ægtepars Skaal!")

Baptiste. Nei, hør engang! — Men det gaaer nok ikke an, at de drikke Skaaler, uden at jeg, som Svoger, er med. Kom, lad os gaae ind, Mad. Bertrand!

Mad. Bertrand. Ja, lad os det. Desuden have de to gode Herrer nok en og anden Hemmelighed at fortælle hinanden; thi det siger jeg endnu engang: der stikker noget under!

(hun gaaer ind i Værtshuset med Baptiste.)

Sjette Scene. Leon. Roger.

Leon. Jeg er da saa lykkelig at vide, hvem min Redningsmand er. Du skal ikke oftere undflye mig. I Morgen, min kjære Roger! skal Du høre fra mig.

Roger. Deres Godhed har skjænket mig Alt, jeg har Dem at takke for, at jeg nu er givt — jeg forlanger ikke mere.

Leon. Stille, min Ven! jeg skylder Dig endnu meget, og endskjøndt jeg hører til den store Verden, saa er det dog min Maade at betale min Gjæld. Vi sees i Morgen —

Roger. Hvorledes! De vil allerede forlade os? — Hvis jeg turde bede Dem om en Naade —

Leon. Og den er? — Siig mig det hurtigt!

Roger. Jeg veed jo nok, at De er langt fornemmere, end en stakkels Haandværksmand, som jeg og mine Lige; men mit Hjerte siger mig, at De er en god og

ædel Mand. Jeg skylder Dem min hele Lykke; uden Deres Hjælp kunde jeg ikke have givtet mig — hvis jeg turde bede Dem, at De i Aften vilde blive hos os, og hædre mit Bryllup med Deres Nærværelse — det er den eneste Gunst jeg ønsker — jeg beder Dem ikke om andet —

Leon. Hvorledes? —

Roger. Det vil bringe mig og min Kone Lykke. De skal see, hvor smuk hun er, og hvor høit jeg elsker hende. Naadige Herre! De vil maaskee selv finde Glæde i at see os nyde en Lykke, De selv har skabt.

Leon. Du har Ret; det vilde sikkert glæde mig! Men, stakkels Roger! det første, Du beder mig om, er jeg, desværre! nødt til at afslaae Dig.

Roger (smerteligt). Jeg beder om Forladelse for min Ubeskedenhed!

Leon. Troer Du, at jeg afslaaer det af Stolthed? Nei, min Ven! Du kjender mig ikke! Men Du elsker, Du tilbeder Din Kone — Du vil let kunne forstaae mig: I Aften, om nogle Øieblikke, skal jeg være paa et Sted, hvor man venter mig, og hvorfra jeg ikke vilde udeblive, om det endogsaa skulde koste min Formue — ja mit Liv.

Roger. Hvad siger De? Er De udsat for nogen Fare?

Leon. Nei, jeg troer det ikke; men man bestormes ofte af Tanker og Ahnelser, som man ikke selv kan gjøre sig Regnskab for.

Roger. O Gud! nu gjætter jeg alt! Og da jeg i forrige Uge traf Dem, da kom De fra ligesaadant et Stævnemøde?

Leon. Det kunde nok være —

Roger. Og Snigmorderne vare udsendte fra det Huus, hvori De havde været, for at passe Dem op?

Leon (smilende). Ja! Synes Du ikke, at det er fortræffelige Tjenere, der aldrig gjøre Indvendinger imod Deres Herres Befalinger? Hvis Du imidlertid kjendte dem ligesaa godt som jeg, da vilde Du indsee, at de arme Mennesker ikke kan handle anderledes.

Roger. Og De vil atter udsætte Dem for en saadan Fare?

Leon. Hvorfor ikke? (sagte idet han tager et sammenlagt Brev frem) Abdalla er fraværende, Irma venter mig, og jeg dvæler her endnu?

Syvende Scene.

De Forrige. Henriette.

Henriette. Men hvad bestiller Herren her? Fra alle Kanter raabe de paa Brudgommen, ingen veed, hvor han er bleven af, og saa staaer han her ganske rolig og sladdrer, mens jeg er saa urolig over hans Fraværelse, at —

Leon. Formodentlig Din Kone?

Henriette. Ja, naadige Herre! Veed De vel, at det er ikke smukt af Dem, at De saaledes opholder min Mand? De er Skyld i, at jeg har forstyrret to Contradandse; thi jeg løb hele Tiden til Vinduet for at see, om det ogsaa var et Mandfolk han sladdrede med — og at dandse og staae paa Luur paa eengang, det gaaer slet ikke an.

Roger. Som De seer, er min Kone lidt skinsyg.

Henriette. Ja det vil jeg ikke fragaae.

Leon. Jeg alene er den Skyldige! — Om Forladelse, Jomfrue.

Henriette (stødt). Jomfrue?

Leon (smilende). Jeg tog feil; jeg vilde sige: Madame!

Henriette. Siger intet! Det er saamæn ikke af Stolthed — men det fornøier mig saameget at høre det Ord. Jeg ønskede saa inderligt, at jeg maatte komme til at hedde Madame Roger — Madame Roger, det er et smukt Navn — er det ikke, naadige Herre?

Roger. Kjære Henriette!

Leon. Roger! hvor Du er lykkelig! — Ingen kunde sætte sig imod Dit Givtermaal — Du kunde ægte den, Du elsker, og Du har Aarsag til at elske hende — jeg er ikke istand til at skjænke Dig noget, der kan forhøie Din Lykke. Men inden jeg forlader Jer, vil jeg dog give Bruden en Erindring om mig. (Han tager en Brillantring af Fingeren) Modtag denne, smukke unge Kone!

Henriette (trækker den høire Haand, som han vil tage, til sig). Nei, nei, naadige Herre! ikke paa den Haand; der sidder den Ring, som Roger har givet mig. Jeg takker mangfoldig! (til Roger) Hvor den glimrer! Men det er det samme, jeg holder dog mere af den anden. (seer paa den anden Haand) Men lad os nu gaae ind igjen til dem, der dandse; vi kan blive ved noget endnu; thi Klokken er ikke mere end ni.

Leon (levende). Er den ni?!

Roger (sukkende, idet han seer paa Henriette). Ja, naadige Herre! mere er den ikke.

Leon. Lev vel, mine Venner! lev vel og stoel paa mig! (vender tilbage og griber deres Hænder) Vil Skjæbnen, at vi skal skilles ad for evig, at vi aldrig mere skal see hinanden — dog, bort med disse Tanker! Vi skal sikkert sees igjen. — Lev vel, Henriette! lev vel, Roger! God Nat!

(gaaer ud til høire).

Ottende Scene. Roger. Henriette.

Henriette. Det var ret en artig Herre!

Roger. Du er altsaa ikke mere vred paa ham.

Henriette. Langtfra! det lod til, at han godt kunde lide os, og derfor kan jeg ogsaa lide ham. Men hvor gik han nu hen saa hastigt.

Roger. Det er en Hemmelighed!

Henriette. Ja saa, en Hemmelighed! — det var besynderligt. Farvel, min Herre!

(Hun gaaer nogle Skridt hen mod Værtshuset, Roger holder hende tilbage.)

Henriette.
Jeg vil gaae;
Thi os man venter paa!

Roger (holder hende tilbage).
Du vil gaae;
Men smukt Du blive maa!

Henriette.
Hvordan! — Hvad har Du mig at sige?

Roger.
Du er smuk, uden Lige,
Og jeg er lykkelig
Ved at tilhøre Dig.
Jeg evig tro Dig bliver!
Du vist mig samme Forsikkring giver?

Henriette.
Slip mig strax! jeg skal gaae;
Du ei mig holde maa!

Roger.
Husk paa, det kan være,
At nu jeg tale kan,
Som den, der er Din Herre;
Thi nu er jeg Din Mand!

Henriette.
Ja saa! (neiende) Ih, Din Slavinde!

Roger.
Og hvis Du skulde finde
Lyst til at drille mig,
Da vil jeg — omfavne Dig!

Henriette.
Jeg vil gaae;
Thi os man venter paa.
Jeg seer, Du vække vil min Harme;
Men det Dig lykkes ei.

Roger (holder paa hende).
Du vil gaae;
Men her Du blive maa.
Du seer min Elskovs Varme,
Og dog Du gaaer Din Vei?

Roger.
Saa skal vi altsaa plages
Med Dands og Lystighed,
Indtil man, naar det dages,
Af Støien bliver kjed.

Henriette.
Hr. Mand!
Hvad mener han?

Roger.
At man sin Kone kan
Give et Kys, uden at frygte
At komme slemt i Rygte.

Henriette.
Vist man søger om mig
Og kan mig ikke finde.

Roger.
Gaae! men jeg beder Dig,
See til, at Du fra Sværmen kan forsvinde.

Henriette.
O Snak! Du nok til Dag
Kan uden Kysse vaage.

Roger.
Vist ei! Seer Du den Laage?
Der lister Du Dig bag;
Jeg der, Elskte! Dig venter,
Og Du et kjærligt Kys Dig henter.
See, derpaa ind vi gaae!

Henriette.
Jeg vil gaae!

Roger.
Hvis jeg Dig vente maa,
Da kan Du gaae.

Henriette.
Intet jeg lover!
Nei, nei, saa slip mig dog!
Du er ei klog.

Roger.
Intet Du lover;
Men jeg vover,
Du kommer dog.

Henriette.
Saa hold dog op! Hist jeg nogen kan høre.

Niende Scene.

De Forrige. Usbek og Rica (komme fra høire Side, indhyllede i Kapper).

Roger.
Ja vist! See hvilke To! Fortred de vist vil gjøre.

Henriette.
De indjage mig Skræk!

Roger.
Er Du bange hos mig?
Du staaer paa Kongens Grund; lad sligt ei ængste Dig.

Usbek.
Hvad Abdalla har budt, vi strax i Værk maae sætte.

Rica.
Hvad om vi spørge her?
Han kan maaskee udrette —

Usbek.
Nei, den vi søge, han vist ei er. (de gaae.)

Henriette (trykker sig op til Roger).
De er borte; men dog jeg bæver,
Og min Barm sig ængstelig hæver.

Roger.
Frygt ei; thi Du er tryg ved min trofaste Barm,
Jeg min Kone skal skjærme med kjæmpestærk Arm.
Men gaae nu ikke ind; thi man Dig ei vil savne.

(Mad. Bertrand kommer ud fra Værtshuset, og bliver staaende i Baggrunden for at lytte.)

Henriette.
Hvad vil Du da?

Roger.
Dig ømt omfavne.

Henriette.
Nu vel, Du da et Kys skal faae;
Men saa Du skal lade mig gaae.

(Mad. Bertrand skynder sig ind i Værtshuset.)

Roger.
Vi ene er;
Man ei os seer;
Men nu Du her
Et Kys kan give i Fred,
Og saa afsted!

Henriette.
Vi ene er;
Man ei os seer;
Men nu jeg her
Et Kys kan give i Fred;
Og saa afsted!

(han vil kysse hende, da Gjæsterne paa engang styrte ud af Værtshuset.)

Tiende Scene.

Roger. Henriette. Baptiste. Mad. Bertrand og alle Gjæsterne.

Chor.
Kom til Hjælp! stopper Tyven! han vil kysse sin Brud!

Mad. Bertrand (til Baptiste).
Hvis ei jeg var i Tide kommen ud,
Var Deres Lov nu overtraadt.

Roger (med Lune).
Ah! altsaa De har os forraadt!

Henriette.
Jeg skulde troe, i Tugt og Ære
En Brud sin Brudgom kysse kan;
Mod mig han dog vel øm tør være,
Det troer jeg ingen nægte kan.

Roger.
Jeg veed, et Kys i Tugt og Ære
Man vel sin Kone give kan,
Man mod sin Kone øm bør være,
Det dog vel ingen nægte kan!

Chor.
Han husker ei Contracten mere;
Sin Brud i Eenrum kysser han?
Nei, sligt han smukt skal lade være,
Det han i Morgen gjøre kan!

Mad. Bertrand (til Henriette).
Jeg beder, De vred vil ikke blive.

Henriette (sagte).
Gud veed, hvad det kom hende ved!

Mad. Bertrand.
Husk paa, det er Skik paa dette Sted:
Ei Brudefolk hinanden Kys maa give.

Baptiste.
Han nu til Straf ei maa gaae med.

Roger.
Hvad skal jeg, naar min Brud jeg ei maa føre?

Baptiste (giver ham Penge).
Der, Du nu med vor Vært kan min Regning afgjøre,
Saa tager jeg Din Plads.

Roger.
Pas paa, jeg kommer snart!
(iler ind i Værtshuset.)

Baptiste.
Nu til Parrets Huus i en Fart!
Den smukke Brud vi froe ledsager.
Marsch! marsch! foran Musiken drager!
(Spillemændene aabne Toget; Baptiste giver Henriette, den fornemste Brudekarl Mad. Bertrand Haanden. I det samme komme Usbek og Rica atter ind og blive staaende i Baggrunden, hvorfra de holde Øie med Toget.)

Chor.
Gid, som nu, Du med Glæde
Henvandre Livets Vei!
Paa Roser Foden træde,
Torne den saare ei!
(Toget er borte ved Chorets Slutning.)

Ellevte Scene.

Roger. Usbek. Rica.

Roger
(taler ind i Værtshuset, hvorfra han kommer med sin Pengepung i Haanden. Tracteuren lukker sin Dør og Vinduesskaaderne).
Drengen Resten maa
I Drikkepenge faae!
Nu afsted! jeg skal dem nok indhale!
(han vil ile afsted.)

Usbek (standser ham).
Kammerat! Du bekjendt her vist er?

Roger (stikker Pungen i Lommen).
Hvad, De endnu er her?

Usbek.
Siig os, min Ven! hvor kan vi faae i Tale
En paalidelig Murer og en duelig Smed.
(To andre Personer, indhyllede i Kapper, vise sig i Baggrunden og lytte til.)

Roger.
Murer, det er jeg, bekjendt paa dette Sted.

Usbek og Rica (sagte).
O Held! her har vi Manden!

Usbek.
Vil Du fortjene Penge?

Roger.
Ja, saavel som hver en anden.

Rica.
Nu vel, saa stole vi paa Dig.
Der er Penge, min Ven!

Roger (sagte, idet han tager Pungen).
Hvor heldigt det sig maa skikke,
At just de Herrer skal træffe paa mig.
(høit)
Hvad skal jeg gjøre?

Usbek.
Følg!

Roger.
Hvad! nu strax?

Rica.
Ja, følg med!

Roger (givende Pungen tilbage),
Nei, mine Herrer! jeg følger Dem ikke,
Jeg har Bryllup i Dag, og jeg nu vil gaae hjem,
Jeg for en Million ei nu vil gaae med Dem.
I Aften vil jeg have Fred!

Usbek.
Ha! med Magt jeg herfra Dig slæber.

Roger.
I troe, at tvinge mig I kan?

Rica.
Ja følg, hvis ei man herfra Dig slæber.

Roger (leende).
I har nok mistet Jer Forstand!

Usbek.
Strax følg med, eller jeg Dig dræber!

Roger.
Jeg gaaer ei med!

Usbek og Rica
(tage ham hver ved sin Haand, og sætte ham to Pistoler for Brystet).
Nu strax afsted!
Du gaaer paa Øieblikket med,
Hvis ei Du strax vil skydes ned!

Roger.
Hvordan! I ved Livet vil mig skille?
O, jeg af Harme maa forgaae!
(sagte).
Jeg følge maa, skjøndt helst jeg vilde
Af Hjertens Grund de Skurker slaae.
Ha! jeg ikke kan mig mod dem staae!

Usbek og Rica.
Vi intet ondt Dig gjøre ville
Men strax Du med os følge maa!
Vær ei saa hæftig! saa tie dog stille!
(Usbek og Rica trække Roger hen i Baggrunden af Theatret, hvor de to andre indhyllede Personer modtage dem, hvorpaa de gaae ud paa venstre Side.)

Anden Act.

En prægtigt udpyntet Grotte, der er oplyst ved mange Candelabrer. I Baggrunden er en Indgang, ved første Coulisse paa høire Side en Græsbænk, i anden paa samme Side en Aabning, der er tillukket med en løs Steen, ved samme Coulisse paa venstre Side staaer et Bord med Frugter og Blomster nærved en Pille, der understøtter Hvælvingen.

Første Scene.

Naar Dækket gaaer op sidde **Irma** og **Zobeide**, i osterlandsk Dragt, ved Bordet; flere af deres Medsøstre spille paa Harpe eller dandse bagved dem.

Chor.
Vi ved Harpens Klang

Vil vor Trældom glemme,
Døve Hjertets Stemme,
Synge froe, trods Tvang.

Zobeide.

I Frankrig Last kun bæver;
Dets Kyster Fryd omsvæver,
Her Slavinden hæver
Om Frihed sin Sang.

Chor.

Vi ved Harpens Klang ꝛc.

Zobeide.

Det er snart paa Tiden, vi adskilles maae,
Dog før vi til vort Fængsel fra hinanden gaae,
Du, Irma! maa lade os høre
Et af Dine skjønne Qvad om Grækenlands Nød,
De til Taarer altid os røre;
Thi ved vor Vugge tidt de lød!

Irma (reiser sig).

I sin unge Slavinde
Engang en Tyrk forelsket var;
Men den stolte Zelinde
Gav ham kjæk dette Svar:
Skjøndt Lænken mig betynger,
Skjænker Gud mig dog Roe,
Trods dine gyldne Dynger
Jeg svigter ei min Troe!
Min Nadir har jeg givet
En øm og hellig Eed;
Og offrer heller Livet,
End svigter Kjærlighed!

Chor.

Ja! heller offre Livet,
End svigte Kjærlighed!

Irma.

Dybt i Zelindes Hjerte
Foer den Rasendes Staal;
Men hun i Dødens Smerte
Udbrød med stille Taal:
Mig Graven venlig kalder;
Thi tro jeg holdt min Eed;
Jeg heller trofast falder,
End svigter Kjærlighed!

Chor.

Jeg heller trofast falder,
End svigter Kjærlighed!

Zobeide.

Det er paa Tiden, at herfra til Hvile vi gaae.
I veed, at i Morgen vi maae
Herfra; atter hjem vi skal drage.

Chor.

Snart svandt de salige Dage!
Sover vel! god Nat!
(De gaae ud i Baggrunden.)

Anden Scene. Irma. Zobeide.

Zobeide. Men, Irma! har jeg ogsaa rigtigt forstaaet hvad Du sagde mig? Du vil ikke længer blive iblandt os?

Irma. Nei! — Du er min bedste Veninde; og før jeg skilles fra Dig for evig, vil jeg dog sige Dig mit sidste Levvel!

Zobeide. Hvad tænker Du paa? I Morgen skal vi jo tvertimod reise herfra med Gesandten. Du veed dog, at han i Dag er kjørt til Versailles, for at faae Afskedsaudience hos Kongen?

Irma. Jeg veed det! I reise i Morgen, I drage bort med ham; men uden mig.

Zobeide. Du gjør mig høist forundret!

Irma. Har Du glemt, at naar vi komme tibage til Abdallas Fædreneland, skal jeg ægte ham? Siden den Dag, da han fortalte mig denne skrækkelige Tidende, har jeg været et Rov for den frygteligste Fortvivlelse, og min Smerte havde sikkert bragt mig i Graven, hvis ikke Abdalla, der saae min Tilstand og ikke kunde forlade Paris, havde ladet mig føre ud paa Landet. Nærved det Sted, hvor han lod mig være ene med mine Bekymringer, boede en ung Herre i et prægtigt Slot — en Franskmand!

Altid hans Billed mig ledsager,
Han er mig nær!
Hvorhen min Længsel end mig drager,
Jeg ham dog seer!
Naar jeg i Stilhed mig beklager,
Svæver han her;
Naar jeg i Drømme Trøst modtager,
Af ham det er!

Saae Du, hvor glad
Han mig omfavner,
Hørte hans Qvad,
Naar mig han savner —
Du Amor tilbad!

Vinker Skjæbnen mig til det Fjerne,
Jeg seer ei ham, ei Haabets Stjerne,
Derfor skal den Elskedes Haand
I Nat bryde Trældommens Baand.
Er jeg forraadt — jeg veed, min Brøde
Jeg strax med mit Liv maa bøde —
Men —

Saae Du, hvor glad
Han mig omfavner,
Hørte hans Qvad,
Naar han mig savner —
Du Amor tilbad!

Zobeide. O Gud! og det er i Nat, han skal komme her?

Irma. Ja, om en Time. Ibrahim, min troe Slave, venter ham ved Haveporten; Rica, en af vore Landsmænd, er ogsaa i Forstaaelse med os.
(Man hører en Marsch.)

Zobeide. Hør, det er vore Bevogtere, der gaae omkring, for at see om alting er roligt.

Irma. Naar det er skeet, gaae de til Sengs. Kom med, Zobeide! og lad mine Venner og mit Venskab overtale Dig til at følge mig. (De gaae ud i Baggrunden.)

Tredie Scene.

Usbek og Rica (klædte som i første Act, komme ind fra høire Side med sex Slaver, der ere klædte i tyrkisk Dragt).

Usbek. Det er godt! Alting er roligt i Palladset. I vor Beherskers Fraværelse skulle I alle rette Eder efter mine Befalinger. See her det Firman, som paalægger Eder den strængeste Lydighed.

Rica. Det er da efter hans Befaling, at vi i Dag bære disse fremmede Dragter.

Usbek. Efter hans Befaling. (til de andre Slaver) Gaaer hen og tager de Klæder paa, som jeg har besørget til Eder; udfører derpaa mine Befalinger med Nøiagtig-

hed; thi Abdalla belønner Troskab, men straffer Forræderie. — Lad Ibrahims Skjæbne være Jer et Beviis derpaa.
(Slaverne gaae bort i Baggrunden.)

Fjerde Scene. Usbek. Rica.

Rica. Hvad siger Du? Ibrahim, den græske Slave —

Usbek. Er ikke mere.

Rica. O Gud! hvori bestod da hans Forbrydelse?

Usbek. Vor Behersker har dømt ham til Døden.

Rica. Men, Usbek, om han nu befalede Dig at dræbe mig, — mig, Din Ven? —

Usbek. Da vilde jeg adlyde.

Rica. Og dersom han nu engang fordrede Dit Hoved.

Usbek. Ogsaa da vilde jeg adlyde.

Rica. Usbek! i det Land, hvori vi nu ere, vilde man have ondt ved at forstaae sig paa saadan en underdanig Lydighed.

Usbek. Kun de Vantroende kunne beklage sig derover; thi de ere ikke oplærede af den hellige Korans Lys, de kjende ikke Prophetens Stemme.

Rica. Det har Du Ret i; men derimod høre de undertiden Venskabs Stemme.

Usbek. Troer Du da, at jeg er døv for den? Sæt, at jeg ogsaa havde Befalinger angaaende Dig.

Rica. Ih Gud! hvad siger Du? —

Usbek. Irma havde bestukket Slaven Ibrahim — hun havde faaet ham til, i Morges at bringe et Brev til en Franskmand, en af Landets unge Herrer, og da hun gav ham Brevet, da var Du tilstæde — Du har seet det!

Rica. Jeg?! —

Usbek. Og Du har ikke aabenbaret det!

Rica. Men skulde jeg da være nødt til at blive en Forræder, en Angiver? —

Usbek. Er det ikke Din Pligt? Er det ikke Slavens Pligt? Der var allerede givet Befaling til, at Du skulde fængsles — tak mine Bønner for, at denne Befaling ikke blev udført — men det vil nu komme an paa, hvorledes Du i Aften opfører Dig, om vor Behersker skal lade Dig føle sin retfærdige Vrede eller sin Høimodighed.

Rica (skjælvende). Usbek! hvad skal jeg gjøre?

Usbek. Om faa Øieblikke vil den unge Franskmand, ifølge Irmas Brev, som vor Behersker har ladet ham faae, indfinde sig ved Haveporten.

Rica. Og saa? —

Usbek. Lader Du ham komme, lukker Porten efter ham, og derpaa —

Rica. Derpaa — O Gud! skal jeg saa slaae ham ihjel?

Usbek. Vist ikke! Men der kommer nogen! Jeg har Befalinger for hvad jeg har at gjøre, og jeg skal siden give Dig Befalinger for hvad Du har at gjøre.

Femte Scene.

De Forrige. Roger. Mange Slaver (med bredskyggede Hatte og Kapper paa, komme fra Baggrunden).

Roger (der træder ind med et Bind i Haanden). Men saa tal dog! — Hvor føre I mig hen?
(Rica og Slaverne, der kom med Roger, gaae ud.)

Usbek. Det behøver Du ikke at bryde Dig om, naar der kun ikke hændes Dig noget Ondt. Har jeg ikke hidtil holdt Dig mit Ord?

Roger. Forstaaer sig! jo! I to Timer have vi rullet omkring i en veltillukket, magelig Kareth — men det maa jeg sige, jeg holder dog mere af at gaae til Fods efter mit eget Hoved, end at kjøre i Kareth efter andres.

Usbek. Vær Du kun rolig; om nogle Timer skal Du blive bragt tilbage til Dit Hjem paa samme Maade.

Roger. Ja, det vil jeg haabe; thi min stakkels lille Kone er vist forskrækkelig urolig og forundret over, at jeg saadan er kommen bort. — Hvordan Fanden skulde jeg vel ogsaa i Morges have tænkt, at jeg skulde tilbringe Natten her? — Men lad gaae! — Lad mig nu faae fat paa Arbeidet, at jeg kan skynde mig noget, og blive færdig, saasnart som muligt. Hvad er det, jeg skal bestille?

Usbek. Du kan strax begynde med at tilmure Indgangen til denne Grotte.
(peger paa Indgangen i Baggrunden.)

Roger. Hvad skal det gjøre godt for?

Usbek. Det kommer ikke Dig ved!

Roger. Ja, ja! som Dem behager! — Men jeg maa have Kalk, Steen og Værktøi.

Usbek (peger paa Baggrunden). Der vil Du finde alt, hvad Du behøver. Men hvad staaer Du og stirrer saadan for?

Roger. Jeg staaer og tænker — er det kanskee ikke tilladt?

Usbek. Og hvad tænker Du da?

Roger. At jeg er paa et mistænkeligt Sted.

Usbek. Tag fat paa Dit Arbeide og lad saadanne Tanker fare.

Roger. Saamæn da! Skulde der stikke nogle slemme Optøier eller djævelske Anstalter under, saa er jeg Mureren, det er sandt nok; men De er Bygmesteren, og De skal staae inde for Alt.

Sjette Scene.

De Forrige. Baptiste (med tilbundne Øine, fulgt af to Slaver).

Baptiste (endnu udenfor). Men, med Deres Tilladelse, mine Herrer! —

Roger. Jeg synes, jeg skulde kjende denne Stemme? —

Baptiste (hvem man tager Bindet fra Oinene). De har lovet mig, at De ikke vil gjøre mig Fortred —

Roger (sagte). Gud! Baptiste — min Svoger!

Usbek. Fat Mod, og staae ikke saaledes og ryst! — Du er Kleinsmed?

Baptiste. Ja, bedste Herre! jeg er Kleinsmed af Profession, men lidt blye af mig — af Charakteer.

Roger (sagte). Han ogsaa! — Hvortil mon de vil bruge en Smed?

Baptiste. Jeg maa ellers have den Ære at sige Dem, at jeg ikke er vant til at gaae paa Arbeide saa til Dags. (han seer Roger, som staaer paa den anden Side af Theatret) Ih, min Gud!

Roger (gjør Tegn til ham, at han skal tie).

Usbek. Hvad er der paa Færde? Hvad feiler Dig?

Baptiste. Hvad? mig? Jeg feiler ikke noget! Jeg er, som jeg pleier at være — jeg er bange — det er det Hele!

Usbek (viser ham Aabningen paa hoire Side). Herudenfor maa Du strax tillave alt, hvad Du behøver, for at gjøre denne Steen fast i Muren. Jern og Værktøi finder Du derude; men først maa Du sætte disse Lænker sammen.

Baptiste. Ja, naadige Herre! det skal strax skee. Det er nok et Arbeide, som det haster med?

Usbek. Ingen Anmærkninger! —

Baptiste. Ih! aldeles ikke! jeg har altid bestræbt mig for at behage mine ærede Kunder — og siden De beærer mig med Deres Tillid —

Usbek. Det er godt! — tie og arbeid!

(Slaverne, der have fulgt Baptiste ind, gaae paa et Vink af Usbek. Denne spadserer frem og tilbage i Baggrunden, og viser sig af og til ved den midterste Aabning. Roger har hentet en Steen, som han med Moie vælter frem og derpaa begynder at hugge til, medens Baptiste er beskjæftiget paa den anden Side med at sammensætte Lænkerne, som allerede ere fastgjorte ved Pillen.)

Roger og Baptiste.

Rap og stærk
Til dit Værk!
Fortjen ved Slid dit Brød!
Gjør din Flid,
Nyt din Tid;
Fattig Mand maa med Nød
Fortjene suurt sit Brød!
Rap og stærk
Til dit Værk!

(Usbek har fjernet sig fra Indgangen. Roger og Baptiste nærme sig hinanden, og blive ved med halv Stemme:)

Baptiste.

Hvad, Svoger her jeg finder.

Roger.

Jeg seer Dig paa et Sted —

Baptiste.

Hvor mit Mod snart forsvinder —

Roger.

For os ei i Fortred!

Baptiste.

Er Du angst?

Roger.

Kan det baade?

Baptiste.

Da er jeg!

Roger.

Nægtes ei!

Baptiste.

Hvo de er —

Roger.

Er en Gaade —

Baptiste.

Og hvor vi er —

Roger.

Veed ei jeg!

(Usbek lader sig see ved Aabningen paa høire Side. De ile fra hinanden, hver til sit Arbeide og gjentage rask:)

Rap og stærk
Til dit Værk!
Fortjen ved Slid dit Brød!
Gjør din Flid,
Nyt din Tid!
Fattig Mand maa med Nød
Fortjene suurt sit Brød!
Rap og stærk
Til dit Værk!

(Usbek gaaer atter bort. De nærme sig hinanden og vedblive med halv Stemme, meget hurtigt, saa at de næsten tale paa engang:)

Roger.

Jeg bagefter Jer hasted —

Baptiste.

Jeg just hjem vilde gaae —

Roger.

Da to Mænd mig antasted —

Baptiste.

To Banditter jeg saae —

Roger.

De mig sige, de trænge —

Baptiste.

Til en Mand af mit Fag —

Roger.

Love fuldtop af Penge —

Baptiste.

For et Arbeid til Dag, —

Roger.

Som en Blind —

Baptiste.

De mig med —

Roger.

Fører til —

Baptiste.

Dette Sted.

Roger.

Just som Dig —

Baptiste.

Gik det mig; —

Roger.

Samme Grav —

Baptiste.

Faldt vi i!

(seer Usbek.)

Men tie! —

Begge.

Rap og stærk
Til dit Værk!
Fortjen ved Slid dit Brød!
Gjør din Flid,
Nyt din Tid!
Fattig Mand maa med Nød
Fortjene suurt sit Brød!
Rap og stærk
Til dit Værk

Baptiste (seer efter Usbek, som fjerner sig).
Han er skummel, som Fanden!

Roger.
See Alt! men stands Din Snak!
Ta'er jeg ei feil af Manden,
Vi er blandt Røverpak!

Baptiste.
Mig alt mit Mod forlader!
Ei meer
Jeg Frelse seer!

Roger (levende).
Fat dristig Mod — en Fader
Ogsaa her
Er os nær!
(Usbek viser sig atter)

Begge.
Rap og stærk
Til Dit Værk, rc.

Syvende Scene.

De Forrige Rica, med to Slaver.

Rica (sagte til Usbek). Den unge Franskmand er der; jeg har aabnet Haveporten for ham. Han følger lige bagefter mig; thi han paastaaer, at Irma har lovet ham en Sammenkomst her i Grotten.

Usbek (til Roger og Baptiste). Gaaer!

Roger. Med største Fornøielse! Nu bringer man os vel hjem igjen.

Usbek. Endnu ikke; men om et Dieblik kan I gjøre Jeres Arbeide færdigt.

Roger. Hvad, for en Ulykke! skal vi vente længere endnu?

Usbek (til Slaverne, pegende paa Roger). Følg ham tilbage til Kjelderen. (De to Slaver og Rica føre Roger bort igjennem Baggrunden, og gaae derpaa til venstre med ham. Usbek siger til de andre, pegende paa Baptiste) Han der seer mere spagfærdig ud, ham skal jeg nok selv sørge for. (sagte) Naar han har gjort Spigerne færdige, vil jeg fængsle ham i den afsides Pavillon, der vender ud til Gaden.

Baptiste. Jeg maa have den Ære, at gjøre Dem opmærksom paa, at jeg er en Mand, der sidder i borgerlig Næringsvei, og dersom jeg i Nat laae uden Huset, kunde det let have høist fortrædelige Følger —

Usbek. Bryd Dig aldrig om det.

Baptiste. Jeg beder — mange Slags høist fortrædelige Følger; thi at lade sit Huus staae for Vind og Vove, og sin Kone ogsaa —

Usbek. Adlyd!
(Usbek og Baptiste gaae ind ad Aabningen paa høire Side.)

Ottende Scene.

Leon (kommer, ledsaget af) Rica (ind fra Baggrunden).

Rica. Kom kun ind, Hr. Franskmand! her er ingen, som kan see Dem.

Leon (der kommer fra Baggrundens høire Side). Tak, min Ven! der, tag denne Børs — Hvorledes! Du vil ikke? —

Rica (forvirret). Nei, nei, Herre! jeg har ikke fortjent den — De er ikke endnu uden Fare —

Leon (tvinger ham til at modtage den). Hvis det ikke er andet, da frygt intet! Efter hvad der er sagt mig, saa er her jo kun to eller tre Slaver; jeg er bevæbnet.

Rica (hæftigt). Virkelig? — (med dæmpet Stemme) Maaskee det kunde behøves.

Leon. Frygt kun ikke — jeg frygter ikke! Du er jo ogsaa hos mig — ikke sandt, Du vilde staae mig bi, dersom jeg trængte til Din Hjælp.

Rica (i hæftig Bevægelse). Jeg —

Leon. Ja! Du seer ud til et godt Menneske, Du vil ikke forraade os! — Gaae og siig Din Beherskerinde, at jeg er her.

Rica (forvirret). Ja — ja — jeg gaaer. (med dæmpet Stemme) Men bliv ikke paa dette Sted! iil afsted herfra, saasnart De kan!
(han gaaer.)

Niende Scene. Leon (alene).

Irma snart er her!
Af sin Skye min Sol huldt fremstiger!
Den Angst, hvoraf opfyldt jeg er,
Haabets Gud, som svæver mig nær,
Kjærligheds Frygt — alting mig siger:
Irma snart er her!

Irma snart er her!
Ak! — men hvis Skjæbnens Lyn os rammer —?
Dog jeg Himmelens Blaae kun seer,
Tænker ei paa Lynet meer;
Kjærligheds Ild her ene flammer;
Irma snart er her!

Tiende Scene.

Leon. Irma (i fransk Dragt).

Leon (iler hen imod Irma). Irma! jeg seer Dig da igjen!

Irma. Jeg troede, at Du aldrig mere vilde gjensee mig!

Leon. Jeg ventede længe ved Porten, før der kom en Slave, for at lukke mig op. Irma! tør Du ogsaa stole paa denne Slave? frygter Du ikke for, at han vil forraade Dig?

Irma. Hvorfor spørger Du derom?

Leon. Han saae forvirret og urolig ud, — han vilde tale til mig; men turde ikke!

Irma. Frygt ikke. Rica er min Landsmand, han er en Græker, som jeg, — han er os hengiven. Fat ikke Du ogsaa Mistillid til vort ulykkelige Folk; alle vore Medchristne, hele Europa har forstødt os, — vi ere Trælle for de Vantroe, skjøndt vi have viist, at hellenisk Blod ruller i vore Aarer, — miskjend Du os ikke — Du, der elskes saa inderligt af en græsk Qvinde. — Du seer, at jeg har opfyldt Dit Ønske: for ikke at blive kjendt paa vor Flugt, har jeg klædt mig i fransk Dragt; ikke sandt, den klæder mig ogsaa bedre?

Leon. Med hver Dag finder jeg Dig skjønnere! Men lad os ile herfra.

Ja! afsted! langt bort fra Aag og Farer
Jeg leder Dine Fjed!
O Gud! — Du ikke svarer?
Du vil ei følge med,
Naar jeg bryder Din Lænke?
Elskte Pige! o, siig,
Kan min Bøn Dig vel krænke?

Irma.

Nei! thi jeg elsker Dig!
Men Din Elskte ei dølger,
Hun veed ei Din Kirkes Bud:
Maaskee begaaer hun Synd mod Gud,
Hvis saa hun herfra Dig følger.

Leon.

Ved vor evige Fader!
Ved den eneste Gud!
Jeg aldrig Dig forlader,
Du for Gud er min Brud!

Irma.

Ved vor evige Fader!
Ved den eneste Gud!
Jeg Dig aldrig forlader;
Jeg fra nu, er Din Brud!

Begge.

O Retfærds Gud!
Lad Lynets vilde Flamme,
Hvis vi svige, os ramme!
Men følge vi Dit Bud,
Bred da Held om os ud!

Irma.

Afsted, afsted!
Din Irma følger med!

(De ville gaae ud i Baggrunden, da Rica styrter ind, bleg og forvirret.)

Ellevte Scene. De Forrige. Rica.

Rica.

Ulykfalige! stands! — viid til Døden I gaae!

Irma.

O Gud!

Leon.

Er vi forraadt!

Rica.

I tause være maae!
Jeg vil fremme Eders Flugt, endskjøndt det koster mig Livet;
Thi Abdalla veed Alt — han har os i sin Magt!
Til ham er Deres Brev om vor Plan blevet bragt;
Den Tyran denne Snare har selv for os lagt.
Hist tyve Slaver staae,
Som Befaling er givet,
Hvis I flygte, at støde Jer ned!

Leon.

Følg dristigt! Jeg har min Kaarde! — Kom med!

Rica (standser).

De dræber os alle tre!
Men en Udvei til Flugt jeg troer endnu at see!
(peger paa Aabningen til høire.)
I Haven jeg denne Vei Dem vil indlade,
Der ude et Lysthuus De seer,
Hvis Dør gaaer ud til næste Gade —
Flygt nu hurtigt! Nøglen har De her!

Leon og Irma.

Du Ædle! dette Haandtryk ene maa Dig sige —

Rica (levende).

Nu afsted! Kun ved Flugt De kan Faren undvige.
(Leon og Irma gaae.)
Til Dig, o Gud! jeg beder,
Min Herres strenge Bud jeg veed jeg overtræder;
Men Du ei vil vorde mig vred,
At Uskyld jeg rev fra Gravens Bred!

Tolvte Scene.

Rica (paa venstre Side, i Forgrunden af Theatret). Usbek (kommer med) Roger og nogle Slaver (fra Baggrunden).

Usbek (seer sig omkring, talende). Hvor ere de?

Rica (talende). Hos Irma!

Usbek (til Roger).

Vær nu flink, Dit Arbeid at fuldføre!

Roger.

Det er det bedste, jeg her kan gjøre!
Men derfor jeg haaber og af Dem,
At De lader mig føre hjem.
(han arbeider i Baggrunden; men skjules af Slavernes Gruppe.)

Usbek (til Slaverne).

Iil paa Timen afsted, den Forvovne at binde,
Som nu hos Irma I vil finde,
Det er Abdallas strenge Bud,
Skjælv hvis I ei nøiagtigt det fører ud!

Rica (sagte).

Himmel! skjærm de Arme og end deres Qval!

Usbek.

Lad Medynk Jer ei røre;
Men rygter troe Jert Kald.
Herrens Bud I fuldføre!
Døe han skal!

Chor.

Ei Medynk os skal røre,
Vi rygte troe vort Kald,
Herrens Bud vi fuldføre:
Til Straf han dræbes skal!

Trettende Scene.

De Forrige. Baptiste (kommer ganske bestyrtset ind fra høire Side).

Baptiste.

Kom til Hjælp! kom til Hjælp!

Usbek.

Ha! hvad er det for Skrig?

Baptiste.

O til Hjælp! man vil myrde mig!

Usbek.

Hvilket Skraal! siig, hvorfor Du brøler!?

Baptiste.

O! vil De vel
Mig slaae ihjel?

Usbek.

Saa tal! frygt Døden, hvis Du nøler!

Baptiste.

Stille jeg sad, ganske forsagt
I Buret, hvorhen jeg var bragt,
Kun Maanen oplyste det svagt —
Da, med et Brag, Døren gik op —
Skræk gjennembæved min hele Krop!
Thi taus en hvidklædt Aand treen ind,
Fløi mig forbi, let, som en Vind,
Omkuld strax af Rædsel jeg faldt
Og skreg: Gevalt!
Med eet nogle Skjulte fremspringe,
Og jeg Sværd mod Sværd hører klinge!

Rica (sagte).

I Arme! han forraader Jer!

Baptiste.

Alt man kan høre Støien her!

Usbek.

Ja den er nær!

Rica (sagte).

Ingen Frelse jeg skuer!

Fjortende Scene.

De Forrige. Leon (med den afmægtige) Irma (i sine Arme, forfulgt af mange Slaver).

Leon (der kommer fra høire Side og taster et afbrudt Kaardehæfte fra sig).

Ha, slip!

Slaverne.
Nei! ei Bønner os skal røre
Vi rygte troe vort Kald!
Herrens Bud vi fuldføre:
Til Straf I dræbes skal!

Leon.
Min Kaarde er brudt og mig Fangenskab truer —
Alt to af Eders Hob for min Haand bleve Lig —
Stød til! stød til! hvorfor da skaane mig!?

Slaverne.
Vor Herres Bud vi ene lyde her.

Leon
(der udmattet er sjunken i Armene paa to Slaver, som nu slæbe ham hen i Forgrunden).
Alt er tabt — jeg haaber ei meer!
(Nogle Slaver have imidlertid, paa venstre Side, bragt Lænkerne i Orden, hvormed Leon skal fængsles til Pillen; de andre omringe, paa høire Side, den afmægtige Irma, og lægge hende i Lænker.)

Roger
(der arbeider i Baggrunden, seer Leon).
O Gud! hvem er det jeg seer?!
(med høi Stemme:)
Ei forsager!
Ei forsager!
Altid Venner er os nær!
(Saasnart Leon, der, fortvivlet og haabløs, er sjunken ned paa det ene Knæ, hører Rogers Vise, føler han nye Kraft, reiser sig, og faaer Øie paa Roger, som han gjenkjender.)

Usbek (gaaer hen mod Roger).
Ha tie! — hvis ei Du Dødens Bytte er!
(han giver Slaverne et Tegn, hvorpaa de slæbe Leon hen til Pillen og fængsle ham.)

Roger.
Jeg synge vil, som mig behager!
Jeg til mit Arbeid tralle maa!
Ei forsager!
Ei forsager!
Altid Venner er os nær!

Usbek (til Rica).
Forræder! Din Straf Du sikkert skal faae!

Rica (gysende).
Ha! (han bliver slæbt bort af Slaverne.)

Usbek (til Slaverne).
Herfra nu I gaae!
Den rædsomste Død nu de Frække modtager.

Slaverne.
Herfra nu vi gaae!

Leon (fortvivlet).
Grusomme Trælle! — skjelv for Straf! — thi Gud vor Jammer seer! —
(Usbek lader alle gaae ud af Aabningen paa høire Side, hvorpaa den strax bliver tillukket med den store Steen, som man hører Baptiste fastgjøre udenfor. Muren i Baggrunden er næsten færdig, Roger sætter den sidste Steen ind og et Bælmørke udbreder sig over Skuepladsen. Irma udstøder et Skrig, og falder atter i Afmagt. Udenfor hører man:)

Roger (der endnu synger).
Altid Venner er os nær!

Tredie Act.

Gaarden og Haven ved Rogers Bolig. I Baggrunden sees Gaden, og paa Tilskuernes venstre Side Døren ind til Huset.

Første Scene.

Henriette (i Hverdagsdragt, alene).

Det er allerede høit oppe paa Dagen! Klokken er alt slaaet 9 paa St. Paulstaarnet, og Roger er ikke kommen hjem endnu! I Gaar fulgte Brudeskaren mig hertil med stor Stads og sagde, at min Mand kom strax bagefter — da skjælvede jeg ogsaa og var saa urolig — saasnart jeg hørte den mindste Støi, strax var jeg bange for, at det var ham — Jo vist! — Da var jeg bange uden Aarsag, og nu — jeg veed ikke, hvorledes det gaaer til; men idet man gaaer og er bange for ingenting bliver man utaalmodig. Jeg var saa fortrædelig, saa vred — saaledes har jeg gaaet og ventet paa ham siden igaar Aftes, uden at lukke et Øie — jo, jeg har virkelig tilbragt en behagelig Nat!
(grædende af og til:)
Aa! aa!
Givt først i Gaar,
Alt jeg grædende staaer
Og angst tænker paa
Hvordan det vil gaae,
Naar alt han saa
Aa, aa!
Vil gaae
Aa! aa!
Og sig mod mig forsynde!
Naar alt han saa
Vil paa
Vort Ægteskab begynde!

I Gaar sae han: jeg Dig tilbeder;
Men Kjærligheds bedste Glæder,
Den hulde Qvinde kan
Først lære af sin Mand!
Vort Liv vil vi salige nyde;
Thi vi vor Eed vil aldrig bryde —
Men — men —

Løvter og Eed
Alt han falsk spøger med,
Og angst jeg tænker paa,
Hvordan det vel vil gaae, rc.

I Gaar sae han: nu huuslig Lykke
Du først skal nyde i min Favn,
Jeg med Roser Din Vei skal smykke,
Og Du aldrig skal kjende Savn,
Jeg Dig med Elskovs Baand skal binde
Til dette Hjerte! — dog jeg veed
Ikke af Fryd, kun af Fortred,
Jeg min Lod ei priisværdig kan finde!

Aa, aa!
Naar nu jeg alt
Seer det gaaer mig saa galt,
Jeg jo angst tænke maa:
Hvad blier Enden herpaa,
Naar alt han saa,
Aa, aa!
Vil gaae,
Aa, aa!
Og sig mod mig forsynde!
Naar alt han saa
Vil paa
Gale Streger begynde,
Jeg frygter, jeg tilbage
Har mange bittre Dage.

Ak, hvem er det, som kommer der? vore Naboersker, alle Qvarterets Sladdersøstre! De ville lykønske mig — Ak! ingen Aarsag!

Anden Scene.

Henriette. Mad. Bertrand (som kommer ind bag efter de øvrige Naboersker).

Naboerskerne.
Her vi Parret vil frembære
Vore Ønsker for dets Held!
Hymens Lænker glad det bære,
Gid det altid gaae det vel!

Henriette.
Min Tak jeg ei tolke Dem kan!
Naboerskerne.
O! hils den vakkre unge Mand!
Henriette (seer Mad. Bertrand).
Den Sladdrer seer jeg ogsaa her!
Hun for sin Mund forhadt mig er!
Mad. Bertrand.
Hvoraf kommer det, om jeg tør spørge,
At vi ei her see Deres Mand?
Henriette.
Hvad, min Mand? — han noget har, han skal besørge,
Derfor han alt gik tidligt ud!
Mad. Bertrand.
Ih! saa skal man see, at det er rigtigt,
Hvad før jeg hørte mumle om,
At hjem i Nat han ikke kom!
Henriette.
Hvad siger De?
Mad. Bertrand.
Hvor uforsigtigt!
Tilgiv! jeg med Smerte seer,
De ved min Snak fornærmet er;
Det var min Pligt, at tie her!
Bittert det smerter mig,
At man saa nær vil tage sig
Et Ord, som undslap mig!
Henriette.
Bedste! jeg nok jo seer,
De tager Dem min Lykke nær,
At derfor De er kommen her!
Troer De at saare mig?
Jeg veed io, at Madammen sig
Uleiliger for mig!
Henriette.
Hun søger kun at sætte Splid blandt Folk!
Mad. Bertrand.
Saadan det gaaer, naar man vil tjene Folk!
Gid Pokker være mere Sandheds Tolk!
Naboerskerne.
Hvilken Kiv! men siig, hvad fattes Dem?
Mad. Bertrand.
O, det er kun lidt Strid og Skjælden,
Som man ei møder just saa sielden.
Henriette.
Den hos os ei skal møde Dem!
Mad. Bertrand.
Vist ei før Roger kommer hjem!
Henriette (sagte).
Ha! gid jeg kun Hævn strax kunde tage!
Mad. Bertrand.
Ei sandt! den er vist at beklage,
Som narret bliver med sin Mand?
Henriette.
Om den, som ingen vilde tage,
Er meer — vist De mig sige kan!
Mad. Bertrand.
Hvad, hører jeg rigtigt?!
Henriette.
Hvor uforsigtigt!
Tilgiv! jeg med Smerte seer,
De ved min Snak fornærmet er!
Det var min Pligt, at tie her!
Bittert det smerter mig,
At man saa nær vil tage sig
Et Ord, som undslap mig.
Mad. Bertrand.
Bedste! jeg nok jo seer
De tager sig min Skjæbne nær,
At derfor sligt De siger her!
Smerte det ei kan mig;
Jeg veed jo, skjøndt hun bryster sig,
Hun bytted glad med mig!

Henriette.
Hun søger kun, at sætte Splid blandt Folk!
Mad. Bertrand.
Saadan det gaaer, naar man vil tjene Folk!
Gid Pokker være mere Sandheds Tolk!
Naboerskerne.
Hvilken Kiv! saa siig dog, hvad fattes Dem?
Henriette.
Jeg min Tak aflægger Eder;
Men vredes ei, at jeg nu Jer beder,
Kjære Venner! at gaae herfra!
Naboerskerne.
Som De behager! — Saa gaae vi da!
Nu vi efter Fortids Skikke
Vor Lykønskning har bragt;
Gid nu Tid og Tvedragt ikke
Bryde maa den skjønne Pagt!
(De gaae.)

Tredie Scene.

Henriette. Mad. Bertrand.

Henriette. Gud skee Lov! de lode mig da være alene! (vender sig om og seer Mad. Bertrand) Hvorledes, Madame! De er her endnu?

Mad. Bertrand. Ja, jeg er! — Vi have skjændtes med hinanden for ingenting, og deri have vi gjort Uret; Fruentimmerne bør holde sammen, hjælpe og beskytte hinanden mod deres fælles Fiende — Mændene, og jeg har faaet noget at vide om Deres —

Henriette. Virkelig?

Mad. Bertrand. Ja, bedste Veninde! Jeg blev her til de andre vare borte, fordi jeg vilde tale med Dem; thi De veed jo nok, at det er nogle Sladderhanke, som man ikke kan betroe noget! Naar de faae en Hemmelighed at vide, saa er det ligesaagodt som at slaae den op paa Gadehjørnerne — man kan spare Trykken.

Henriette. Nu, De troer, at min Mand —

Mad. Bertrand. Ja, det er en Skam og Spot, kjære Veninde! Det er utilgiveligt! Naar man har været givt i nogle Aar — saa faaer det saa være — saa kan man have Aarsag til at beklage sig, til at søge Trøst og gjøre Gjengjæld! Men paa Bryllupsdagen — Nei, det er skammeligt!

Henriette. Er det ikke? Saa veed De altsaa —

Mad. Bertrand. Alt! Men jeg hører nogen! Det er maaskee igjen nogle Sladdersøstre, der komme for at gjøre Dem Uro. Følg hjem med mig, der kan vi rolig snakke sammen, saa skal jeg fortælle Dem det Hele. Ikke at være kommen hjem endnu! — Dagen efter sin Bryllupsdag! — jo, de Mandfolk! — Kom med, min Bedste! vi gaae igjennem det lille Stræde, saa ere vi strax hjemme hos mig! Stakkels lille Kone! De er virkelig at beklage!

(Hun gaaer med Henriette ind i Huset paa Tilskuernes venstre Side.)

Fjerde Scene.

Roger (kommer hurtigt og i dybe Tanker ind fra Gaden, standser i Forgrunden og gaaer langsomt frem og tilbage).

Nei! jeg kan ikke begribe, hvorledes det hænger sammen! — I Dag Morges staaer jeg paa det samme Sted i Forstaden, hvorfra de Fremmede igaar Aftes førte mig bort! (han seer sig rundtomkring og lægger Mærke til, at han er hjemme) Ah! — Og Henriette! min stakkels Kone! hvor hun maa have været urolig for mig! (gaaer til Døren paa venstre Side og banker flere Gange) Henriette! Henriette! hvordan! hun er alt gaaen ud! — Jeg er ene! — jeg veed ikke, hvad jeg skal gribe til! — Hvorledes skal jeg frelse dem? hvorledes skal jeg komme til dem? — Jeg var hos Baptiste! Man har brugt samme Forsigtighed, samme Omstændigheder med at bringe ham tilbage! Jeg var hos Politilieutenanten, for at angive ham Sagen, han befalede mig at gaae hjem og vente hans Befalinger. Men naar han spørger mig, hvad skal jeg da svare? hvad har jeg at angive? — Jeg har godt ved at huske alt, hvad jeg veed! — Ah! Baptiste! er Du der?

Femte Scene. Roger. Baptiste.

Baptiste (endnu bleg og forstyrret). Ja, Svoger! — Det er for Din Skyld, jeg kommer; thi hvad mig angaaer, saa synes mig —

Roger. Nu, hvad veed Du?

Baptiste. Der har været saadan en Kulde og Rystelse over mig siden i Aftes.

Roger. Det er en Feber, Du har faaet af Frygten.

Baptiste. Kan være; men den vil slet ikke forlade mig.

Roger. Har Du været hos Assistenten i Qvarteret? Hvad sagde han til Dig?

Baptiste. Ingenting! jeg har ikke seet ham.

Roger. Er det muligt? Bleve vi ikke enige om, at Du skulde gaae til ham?

Baptiste. Jo vist gjorde vi. Jeg var ogsaa i Gaden, hvor han boer — men saa hændtes der mig noget —

Roger. Hvorledes? Hvad var det? Noget Nyt?

Baptiste. Nei! — jeg faldt i Betragtninger, i vigtige Betragtninger! — Seer Du, Roger! de brillante Vogne, hvori vi kjørte, de to Guldbørser, man gav os, de mange Tjenere, som omringede os, og som vare saa uforskammede — Alt dette beviser —

Roger. Hvad?

Baptiste. At vi befandt os hos en stor Herre, og vi simple Folk bør ikke blande os i, hvad saadanne Herrer gjøre.

Roger. Er det virkelig Din Mening?

Baptiste. Ja vist er det! — Det er meget bedre, at man passer sig selv, og ikke fører sig i Uleilighed for andres Skyld. Tænk Du en Smule efter, saa skal Du see, at en rig Mand har altid Ret.

Roger. For Fanden! hvorfor?

Baptiste. Hvorfor? hvorfor? Derfor, at han er rig — Og Du har Uret — Du er en Tosse, der blander Dig i andres Sager, som ikke komme Dig ved.

Roger. Du vil da, at jeg ikke skal bekymre mig om den ulykkelige unge Mands Frelse?

Baptiste. Vær Du ganske rolig! For ham er jeg slet ikke bange — efter hvad jeg har seet, maa han være en fornem Herre. Naar vi andre ere i Fælden, maae vi blive der; men saadanne Folk slippe altid ud.

Roger. Og hvorledes vil Du da, at han skal slippe ud af det?

Baptiste. Bah! ved hans mægtige Velyndere! Saa maa Du ogsaa vide, at da jeg i Morges løste Bindet fra mine Øine, hvidskede den ene af mine Ledsagere til mig: Tie stille! ellers skal vi nok finde Dig!

Roger. Det samme har man sagt til mig; men det bryder jeg mig ikke om.

Baptiste. Men saa hør dog! Ligesom jeg nylig vilde gaae ind til Assistenten, saae jeg Een, som fulgte mig i Hælene, og jeg troer bestemt, at det var en af dem, som førte os bort.

Roger. Og Du greb ham ikke strax i Brystet? Du holdt ham ikke an?

Baptiste. Tvertimod! jeg lod ham gaae; det er det der har frelst mig.

Roger. O Gud give, jeg havde været i Dit Sted! Nei, Baptiste! saaledes kan jeg ikke bære mig ad! — Skee, hvad der vil — jeg vil frelse ham!

Baptiste. Men hvor kan det være muligt, at Du kan være saa forhippet paa det?

Roger. Jeg sværger Dig til, at jeg ikke skal bringe Dig i Uleilighed; men husk Dig om; kan Du ikke erindre noget? Har Du ikke seet eller hørt noget, som kan bringe os paa Spoer?

Baptiste. Saalænge vi kjørte, havde jeg jo tilbundne Øine saavelsom Du, og i Grotten, hvor den Satan af et Menneske talte med os, var jeg saa bange, at jeg hverken kunde høre eller see — imidlertid — naar jeg kunde stole paa Din Taushed, saa kunde jeg nok fortælle Dig noget, som jeg har opdaget.

Roger (falder ham om Halsen). O, min Ven! min Velgjører! tal! tal!

Baptiste. Udenfor Grotten, hvor det blev dobbelt saa mørkt da vi havde tilspærret alle Indgangene, var jeg nær faldet, og da jeg famlede omkring i Mør-

ket for at komme paa Benene, fik jeg fat paa en Dolk, som vist maa tilhøre Folkene der i Huset.

Roger. Folkene der i Huset?

Baptiste. Jeg puttede den uformærkt ind under min Vest — (sagte) og her har jeg den!

Roger. Giv mig den! Det er et Kaardehæfte. — Hvad kan det bevise? — Hvad seer jeg? Her staaer et Vaaben! Jeg faaer atter Mod! Det er dog et Glimt af Haab!

Baptiste. Skulde Du vide noget?

Roger. Endnu veed jeg intet; men jeg iler strax afsted.

Baptiste. Men tænk paa, at Du skal vente Politilieutenantens Befaling.

Roger. Det er sandt! Saa gaae da Du gesvindt hen til Graveuren, som boer her i Forstaden; maaskee han veed, hvilken Adelsmands Vaaben det er — derpaa lader Du Adelsmanden paa Øieblikket arrestere.

Baptiste. Arrestere? Hvad tænker Du paa?

Roger. Saa skal jeg gjøre det! Gaae Du blot til Graveuren, det er alt hvad jeg beder Dig om; det kan dog ikke føre Dig i Uleilighed.

Baptiste. Nei! det skal jeg nok tage mig i Agt for; jeg siger ham ikke hvem jeg er.

Roger (støder ham ud). Som Du vil; men skynd Dig og kom snart tilbage!

(Baptiste gaaer.)

Sjette Scene. Roger (alene).

Ha! den rædsomste Uro overalt mig forfølger!
Alt mig siger, at nær deres Fængsel jeg er!
Men hvor er det Sted, Tyranen dem dølger? —
Hvordan skal jeg finde dem der?
Evige Gud! frels ham fra Døden,
Og lad mit Øie naae
Hans Fængsels skjulte Vraae!
Staae min Velgjører bi i Nøden!
Lad Natten vorde Dag,
Antag dig Uskylds Sag!
Kun af mig han Frelse haaber,
Hans Skrig lyde høit efter mig!
Fortvivlet knæler jeg for Dig,
Jeg, store Gud! Dig angst anraaber!
Før Nat — i Dag — Døden har brudt hans Stav —
O Gud! i Morgen — finder jeg kun — hans Grav!

Syvende Scene. Roger. Mad. Bertrand.

Mad. Bertrand (kommer fra venstre Side). Stakkels lille Kone! hendes Stilling og Adfærd maa røre ethvert følende Hjerte! Nu sidder hun hjemme hos mig — (hun faaer Øie paa Roger, som staaer nedsjunken i dybe Tanker) Ah! er De der, Naboe! Naa, De er da kommen hjem?

Roger. Ja, nu nylig! Hvad bringer Dem herhid saa tidlig?

Mad. Bertrand. Saa tidlig? Det er som man tager det; der er Folk som finde, at det er meget sildig at komme hjem — og dersom jeg ikke havde givet Deres Kone et Vink om Aarsagen —

Roger (rast). Min Kone!

Mad. Bertrand. Hun vilde ikke see Dem mere, ikke komme hjem til Dem; men jeg har paataget mig at forsone Dem med hinanden.

Roger. Saa? — Ja, naar De tager Dem af vore Sager, saa er det nok forbi med vor Enighed. Hvor er hun da nu?

Mad. Bertrand. Hjemme hos mig; jeg har gjort mig al Umage for at trøste hende.

Roger. Hos Dem? Jeg vil strax derhen! (vil gaae; men møder Baptiste.)

Ottende Scene.

De Forrige. Baptiste (kommer løbende ganske aandeløs).

Roger. Naa! hvad har Du faaet at vide?

Baptiste. Forskrækkelige Ting! — Denne Gang har jeg ikke løbet for intet.

Roger. Himlen skee Tak! tal!

Mad. Bertrand. Ja vist, tal! skynd Dem noget!

Baptiste. Jeg har været hos Graveuren.

Mad. Bertrand. Hos Graveuren?

Baptiste. Ja, han boer her i Forstaden paa en Qvist. En dygtig Kunstner, meget lærd Karl, som kjender alle adelige Familiers Vaaben, baade gamle og nye, for han forfærdiger nogle hver Dag, og han har sagt mig, at vores Vaaben, jeg mener det vi tale om, tilhører Familien Merinville, hvis Pallads ligger tæt ved Tøihuset.

Mad. Bertrand. Det er et deiligt Pallads og en forskrækkelig rig Familie.

Roger. Det er ligegodt; jeg maa strax løbe derhen.

Baptiste. Har jeg ikke allerede gjort det? men med største Forsigtighed og uden Fare; thi der var saa mange Mennesker i Gaarden, at ingen lagde Mærke til mig. Alle Folkene løb frem og tilbage, og talte alle om en Hertug Leon de Merinville, en ung Oberst, rig, godgjørende, gavmild, — kort sagt, en Herre, som man ikke finder Magen til; thi om det saa var Tjenerne, saa berømte de ham — og alle vare de ude af sig selv, fordi han ikke var kommen hjem i Nat, og ingen vidste hvor han var bleven af.

Roger. O, Gud! — det er ham!

Baptiste. Sagde jeg ikke det til mig selv? Jeg tænkte strax, at den Tingest, jeg havde fundet, maa tilhøre ham, og uden at tale derom til noget Menneske, løb jeg herhen for at fortælle Dig min Opdagelse.

Roger. Den Ulykkelige! — Vi ere da

komne paa Spoer! Vi veed Offerets Navn; men ikke Forbryderens, ikke hvor den Ulykkelige er indesluttet! — O! dette er endnu en Gaade! Naar jeg imidlertid lægger alle disse Efterretninger sammen —

Mad. Bertrand. Rigtigt! saa finder man nok ud af det! Hvis De bare vil have den Godhed at sige mig —

Roger (gaaer frem og tilbage med store Skridt). Tie stille! tie stille! Paa den Maade vil det nok gaae an!

Mad. Bertrand. Men, Hr. Baptiste! saa sig De mig i det mindste —

Baptiste. Hvorledes! Saa De kjender da ikke til Sagen? Jeg troede, at De vidste —

Mad. Bertrand. Nei, ikke det mindste!

Baptiste. Ja, hvis De ikke kan faae noget at vide af andre end mig, saa — Men sig mig dog, Roger! —

Roger. Lad mig være! siger jeg. — Gaaer begge to.

Mad. Bertrand. Men, Hr. Baptiste! Kjære Naboe! hvad er der paa Færde?

Roger. Intet! intet! gaae bare! Lad mig være alene!

Mad. Bertrand. De ere begge to gaaet fra Forstanden! Men jeg vil gaae hen til Baptistes Kone; jeg kjender hende, og veed hun bare det allermindste, saa skal jeg nok gjætte mig til Resten.

(gaaer ud med Baptiste.)

Niende Scene.

Roger (alene, gaaer frem og tilbage med store Skridt).

Hvad skal jeg gjøre? Hvad skal der blive af? — Hvem kommer nu der igjen? Det er Henriette, det er min Kone!

Tiende Scene.

Roger. Henriette (kommer fra venstre Side).

Henriette (koldt). Ah! er De der, min Herre? Jeg tænkte nok, at Skammen og Deres Samvittighed forbød Dem at komme for mine Øine, derfor kommer jeg til Dem, som De seer.

Roger. Hvad siger Du?

Henriette. De venter kanskee, at jeg vil komme med Klager og Bebreidelser? — Nei, ikke en eneste! Man er ikke skinsyg paa nogen, uden man elsker dem, og jeg kommer blot for at fortælle Dem en Opdagelse, jeg har gjort, og den er: at jeg ikke elsker Dem mere!

Roger. Og hvorfor?

Henriette. Hvorfor? Og det tør De spørge om? (brister i Graad) Tænk bare paa, hvad Du har gjort i Nat?

Roger. Henriette! jeg kan forsikkre Dig —

Henriette. Ja, at Du vil lyve! Men det nytter Dig ikke; thi jeg veed Alt! — De maa vide, min Herre! at den lille Felix, Tracteurens Opvarter, har seet, at De, igaar Aftes, er gaaet bort med to andre Herrer — og hvor gik De saa hemmelighedsfuldt hen, om jeg maa spørge?

Roger. Hvor jeg gik hen? Det veed jeg virkelig ikke.

Henriette. Saa? De veed det ikke? — Ei, ei! — Men jeg, min Herre! jeg veed det.

Roger (glad). Er det muligt?!

Henriette. Ja, det er muligt! Mad. Bertrand har fortalt mig alleting. Det er en meget brav Kone, som beklager mig, som holder af mig; thi om De endogsaa ikke elsker mig mere, saa maa De ikke troe, at hele Verden bærer sig ad, som De. Den lille Felix, som ogsaa vilde være med at føre Bruden hjem, kom bagefter og fortalte Mad. Bertrand, hvad han havde seet, og da den stakkels Kone kom hjem, var det hende ikke muligt at sove, saa meget grublede hun over, hvad det kunde være for en hemmelig Sammenkomst De skulde til. Da hun saaledes havde gaaet og grundet en Times Tid, hørte hun en Kareth, der kom rullende — og da hun skulde see til — (bryder ud i Taarer) Nei, det er altfor galt, jeg kan ikke sige det!

Roger. O Gud! — Henriette! jeg beder Dig, bliv ved — bliv ved — det gjælder mit Liv, min Lykke.

Henriette. Din Lykke? — Nu vel, Troløse! siden De da tvinger mig dertil, saa viid, det var Dem hun saae stige ud af Karethen; De var ledsaget af de samme Personer, og gik ind i det store smukke Pallads, hvor den fremmede Herre boer.

Roger. Hvad hører jeg?

Henriette. Ja! I den tyrkiske Gesandts Pallads.

Roger (paa Knæe). Himlen være lovet!

Henriette. Rigtigt, min Herre! beed De kun om Tilgivelse, De kan trænge dertil.

Roger (reiser sig). Kone! kjære Kone! naar Du vidste, hvor lykkelig jeg er! — Men jeg har ikke Tid! — Jeg elsker Dig, jeg tilbeder Dig, jeg iler derhen! (moder Madame Bertrand, som kommer ind fra Baggrunden) Ha! er De der? bliv hos min Kone, trøst hende, tal med hende! Jeg er her igjen paa Øieblikket! (han løber ud i Baggrunden.)

Ellevte Scene. Henriette. Mad. Bertrand.

Mad. Bertrand. Hvor er det, han vil hen? Hvad vil han sige med det?

Henriette (grædende). O, min gode Madame Bertrand! jeg er meget ulykkelig! Min Mand er bleven forrykt, han har mistet Forstanden!

Mad. Bertrand. Maaskee er det Deres egen Skyld, min Bedste! saadant noget fordrer Overbærelse, og De har maaskee været alt for haard imod ham — han

er endnu saa ung i Ægtestanden og ikke vant til saadanne Smaaskjænderier.

Henriette. Hvad? Troer De, at jeg har skjændt paa ham? tvertimod, jeg har været altfor sagtmodig, endskjøndt jeg havde Ret! Jeg vil gaae hen til min Broder og fortælle ham alt.

Mad. Bertrand. Deres Broder! Jo vist! Med ham seer det endnu værre ud, han har nok gjort endnu galere Streger.

Henriette. Hvad siger De?

Mad. Bertrand. Jeg tænkte nok, at der maatte være noget paa Færde, som ikke hængte rigtigt sammen. Jeg kommer just fra ham, og hans Kone er ganske ude af sig selv. Tænk engang, Mester Baptiste, Deres Broder har ikke været hjemme i Nat.

Henriette. Hvorledes? Han heller ikke?

Mad. Bertrand. Han heller ikke! Det er to smukke Svogre! Hvilken Familie! hvilket Exempel for Forstaden! thi hidtil har dog Mændene i det mindste holdt sig hjemme om Natten.

Henriette. Jeg vil tale med min Broder!

Mad. Bertrand. Det gjør De Ret i; De har Aarsag til at skjænde paa ham, paa hele Familien — og jeg skal hjælpe Dem. Det er en Sag, som angaaer os Alle.

Henriette. Men De er jo Enke —

Mad. Bertrand. Det er det samme! man kan jo ikke vide, hvad der kan skee — (seer ud paa Gaden) Men see engang! Hvor mon alle Folk løbe hen?

(Man seer Folk, der løbe over Skuepladsens Baggrund.)

Tolvte Scene.

De Forrige. Baptiste (bleg og forvildet).

Baptiste.

O, hvilken Støi! hør, hvilke Skrig!
Jeg er saa angst, at det skal gjælde mig!

Henriette og Mad. Bertrand.

Hvorfor?

Baptiste.

Det veed jeg ei; men jeg skjælver af Skræk!
(til Henriette)
O, Du maa skjule mig hos Dig!
Ak! gid jeg vel var væk!
Lyt til! hør hvilken Støi!

Mad. Bertrand.

O hør! De nærme sig!

Henriette.

Gud! Frygt og Angst betage mig!

Mad. Bertrand.

Sværmen Huset omgiver!

Baptiste.

Jeg ei den kan undgaae!
Vist fangen jeg nu bliver,
Ihjel den vil mig slaae!

(Alle tre skjule Ansigtet i Hænderne. Sværmen trænger frem paa Gaden; Roger, med sin Hammer i Haanden, kommer, efterfulgt af Leon, Irma og Rica. En Deel af Sværmen følger efter dem ind i Gaarden, de øvrige krybe op paa Statitværlet og svinge Hattene.)

Trettende Scene.

De Forrige. Leon. Irma. Rica. Roger Folkehoben. Arbeidere (med Hammere i Hænderne)'

Folkehoben.

De er frelst ved hans Mod!
Han kjæk satte Livet i Fare,
Og Gud, som Uskyld mon forsvare,
Hans ædle Handling lykkes lod!

Henriette. Men hvad betyder det?

Roger. O, elskede Kone! jeg har frelst min Velgjører og hans Brud! — Hurtigt ilede jeg til Politilieutenanten, med en Deel Politibetjenter brød jeg ind i den tyrkiske Gesandts Huus, hvori Du sagde, at jeg havde været i Nat; Gesandten og alle hans Folk vare afreiste i Morges; Huset stod øde. Endelig fandt jeg denne troe Slave, som Tyrannen havde ladet lænke og kaste i en dyb Kjælder; han viste os de Ulykkeliges Fængsel, vi brøde ind i Grotten og jeg nød den Glæde at løse deres Lænker. O, Kone! Velgjører! jeg er det lykkeligste Menneske paa Jorden!

(trykker Henriette og Leon op til sit Bryst.)

Leon og Irma.

Behjertede Mand! Du med Mod
Vor Lænke brød, trods Din egen Fare!
Du i Nøden os ei forlod,
Jeg trofast Mindet skal bevare!

Roger.

O Gud! Du har hørt min Bøn!
(til Henriette)
Du har dog sikkert tænkt: jo min Mand er en Kjøn,
Som saa i bælmørk Nat fra sit Hjem bort kan rende!

Leon.

Hendes Vrede til Fryd jeg haaber snart at vende!

Irma (til Roger).

Du skal blive hos os —

Leon.

Og intet mangle meer!

Irma. Henriette. Leon. Roger.

Vort Held vi af Venskabs Haand modtager.

Alle.

Glæden Venskab tro ledsager,
Og, at hans Vise Sandhed er,
Nu af Erfaring selv vi seer:
Aldrig forsager!
Aldrig forsager!
Altid Venner er os nær:

Kjöbenhavn 1829.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Destillateuren eller De anonyme Elskere,

original Vaudeville i to Acter.

Personerne:

Jochum Dram, Brændeviinsbrænder i Sæby.
Susanne, hans Kone.
Henriette } deres Børn.
Julie }
Rollemose, Procurator.
Esben, hans Søn.
Adolf.
Christian.
Berg, Coffardiecapitain.
Søfolk. Brændeviinskarle. To Contoirbetjente Spadserende.

Første Act.

(Et Værelse med to Sidedøre, — den ene til Henriettes og Julies Værelse, den anden til Forældrenes, — og en Hoved-Indgang. Ved Siden af denne et Vindue. Man sporer overalt Velstand).

Første Scene. Dram. Mad. Dram.

Mad. Dram (raaber ind). Kommer Du snart, lille Faer?

Dram (indenfor). Ja, ja — alting maa jo have sin Tid.

Mad. Dram. Bare jeg nu paa en god Maade kunde faae ham sagt min Plan med Henriette og Esben.

Dram (kommer). Naa — her er jeg da — (kysser hende) God Morgen, Moer! Hun har ellers saadant et forskrækkeligt Javeri i Dag; — og havde hun ikke nær forspildt mig al min Natteroe ved at spørge mig ud om Kjøbenhavn og min Examen.

Mad. Dram. Du kom jo ogsaa saa grumme sildigt i Aftes, gode Dram. Og har jeg nu ikke i hele to Maaneder maattet undvære ham, medens han laae derovre og læste til den Brændeviins-Examen.

Dram. Det var meer end at læse; der maatte studeres, kan Du troe!

Mad. Dram. Ja Gud veed, hvor I kan rumme det i Jere Hoveder!

Dram. Ja baade det og mere til. Der skal Ingen komme og sige mig paa, at jeg har været i Kjøbenhavn, uden at see mig ordentlig om.

Mad. Dram. Du er en herlig Faer. Men nu vor Jettemoer — har hun brugt sig ligesaavel?

Dram. Henriette! Aa Gud bedre os for hende! Jeg kan ikke begribe, hvem hun har det efter; men hun er slet ikke nysgjerrig; hun blev meget hellere hjemme, end hun fulgte ud med mig paa Trommesalen, eller til Gammelstrand.

Mad. Dram (undselig). Kan Du ikke begribe, Mand, at hun har det fromme Sind efter sin Moder? Jeg er jo tilfreds med Alting, saadan som min gode Dram ordinerer det.

Dram. Det er Du ogsaa, min rare Kone!

Mad. Dram. Der skal heller Ingen sige mig paa, at jeg føiter ude af Huset. Nei, huuslig Lyksalighed, det er dog det Bedste af Alt.

Dram. Det er det ogsaa, min rare Sannemoer!

Mad. Dram. Og nu kan jeg nok tænke, at Henriette ligeledes har kun lidet brydt sig om Kjøbenhavns Tant og Forfængelighed, men ene længtes efter huuslig Lykke og Tilfredshed, som en brav Jydes Hustrue.

Dram. Ja, veed Du hvad, Moder! Jyderne ere, hver for sig, ligesaa god Karl og Tak til som disse hersens Kjøbenhavnere, og Sæby kan i den Post maale sig, om det saa skulde være med Aalborg eller Ribe; men Kjøbenhavn har sgu dog langt flere og herlige Ting at tage i Øiesyn end vor Bye — (hurtig) Jeg veed ikke, om jeg fortalte Dig om det store Torv, og Hesten, som træder paa Svensken, og — Død og Pine! — det maa jeg dog fortælle Dig — de Heist', der staae i Kongens Stald! — nei ingen Herremand hos os kan have dem bedre.

Mad. Dram. Jo, gode Dram! det har Du allerede et Par Gange fortalt mig. Men vi talede om Jette. Hun skulde vel aldrig have skaffet sig en Kjæreste derovre?

Dram. Nei gu har hun ei — det tossede Barn — hvem Fanden skulde tænkt det? allerhelst da jeg fik den Arv, medens jeg studerede derovre. Nei den Reise kunde vi ligesaavel have spart paa hende. Ja, jeg har min Samvittighed frie, det kan Du troe — for jeg gav hende Leilighed nok; men hun forstod sig ikke paa den Ting.

Mad. Dram. Det er det, jeg altid har sagt. Henriette faaer sig saamæn aldrig en Mand, uden hendes gode Forældre lede hende En op. (affides) Nu troer jeg, at det er Tid at komme med Esben.

Dram (affides). Nu kan jeg jo prægtig slaae det ud for hende om Bertel.

Mad. Dram. Det er derfor — (affides men han forekommer mig saa alvorlig.

Dram. Da jeg nu saae — (affides) bare hun ikke bliver fortrydelig.

Mad. Dram (forlegen). Det glæder mig paa en Maade, at Henriette ikke har forliebet sig i Nogen.

Dram (forlegen). Mig saavidt ogsaa.

Mad. Dram. Jeg har nu altid tænkt som saa —

Dram. Du maa vide, jeg har en Plan for —

Mad. Dram (afbryder ham). For jeg skal sige Dig, jeg har saa halvveis lovet hende bort.

Dram. Lovet hende bort! Men hvor har Du havt Din Forstand henne? Kone! Kone! Du forspilder Din og min Lykke. Men saadan gaaer det altid, naar Konen blander sig i Mandens Affairer.

Mad. Dram. Men Herre Gud, lille gode Dram!

Dram. Ja, Snak have vi godt ved; men jeg er Mand i Huset —

Mad. Dram. Naar Du vidste —

Dram. Jeg veed, jeg er examineret Destillateur — bestalter — og det skal ikke blive derved; men Din Halvveis vil jeg ikke høre et Ord om.

No. 1.

Mad. Dram.

Mel. Paa hine elskte Steder.

1.

Saa hør dog lille, rare,
Min egen Jochum! hør.
Det har jo ingen Fare,
Du saa ei støie bør.
Mit Valg, hvis Du ikke kan lide,
Selv forkaster jeg.
Men see! Taarer rinde saa stride,
Kan end Du sige nei!
Mit Valg ꝛc.

Dram.

Sit Valg, hvis jeg ikke kan lide,
Hun bifalder ei.
Vel Taarerne rinde saa stride;
Dog fast jeg siger nei.

Mad. Dram.

2.

Betænk, han æsked Svaret,
Og Tiden var kun kort.
Havde det længe varet.
Han vist var snappet bort.
En passelig Mand ei paa Qviste
Voxer hver en Dag.
Just derfor Din Sanne vel vidste,
Du fandt i ham Behag.
En passelig Mand ꝛc.

Dram.

En passelig Mand ei paa Qviste
Voxer hver en Dag.
Mon derfor saa lige Du vidste,
Jeg fandt i ham Behag?

Mad. Dram.

3.

Han er af ædel Stamme,
Han bærer Trøie grøn.
Du veed, at jeg var Amme
For Grevens ældste Søn.
Nu har Excellentsen mig lovet,
At han sørge vil
For ham, med min Datter trolovet:
Han spiller Kongespil.
Nu har Excellentsen ꝛc.

Dram (afsides).

Har end Excellentsen Dig lovet,
At han sørge vil
For ham, med vor Datter forlovet;
Jeg taber i det Spil.

Dram. Nei, Kone! der bliver ikke noget af. Det er Manden og ikke Konen, der skal gifte Døttrene bort. Hvad forstaaer ogsaa Qvindfolk sig paa det. Det skal der en Mand til.

Mad. Dram. Men, lille rare Dram! har jeg ikke sagt Dig, at han partout vilde have Besked. Skulde jeg nu lade ham gjøre en anden Pige lykkelig, eller tage den unge Enkemand, vor Naboe, paa Raad med, eller selv love hende bort —

Dram (hurtig). Vor Naboe! — Nei Du skulde selv love bende bort — Nei — Du skulde jo ikke selv — Jovist skulde Du — Det bliver galt, hvordan Fanden jeg saa end tager det — Men hvem er det da? Seer Du — storagtig har jeg aldrig været, men saadan slet og ret at give hende bort til en Borgermands Søn, nu da jeg er bleven examineret i Kongens Kjøbenhavn som bestalter Destillateur —; det gaaer saagu dog ikke an. Hvem er det?

Mad. Dram. Du holder dog vel ikke Din Datter for god for Din egen Kones Brodersøn?

Dram (glad). Nei — nei, det er ham, jeg har seet hende ud, Bertel, Mæglerens Søn i Kjøbenhavn.

Mad. Dram. Nei, lille rare Dram! Jeg meente Esben, Broder Procurators Søn.

Dram. Esben! Er Du rigtig klog? Det er jo en fjottet Dreng.

Mad. Dram. Tag Dig vel vare! Den Dreng kunde komme Dig dyrt at staae, hvis Esben Skovrider hørte det.

Dram. Hvad siger Du? Er Esben bleven Skovrider?

Mad. Dram. Hvad man ikke er, kan man jo blive. Du veed, Greven tog ham for tre Aar siden i Tjeneste hos sig, dengang Faderen kom her til Byen. Han gaaer allerede i en grøn Trøie.

Dram. Nei — det er saagu da Løgn!

Mad. Dram. Og saa skulde Du see hans yndige Hornbriller.

Dram. Tvi! bruger han Forspændsøine, naar vor Herre har givet ham hele to! eller er han kanskee blind?

Mad. Dram. Nei det er ved Gud en Skam! Skal jeg nu igjen høre for de Briller!

Dram. Naa, Herre Gud! bliv kun ikke saa hidsig! Jeg mener jo bare —

Mad. Dram. Skulde jeg ikke have Lov til at forære min egen Gudsøn et Par Briller, da jeg saae, at hveranden Cavalleer paa Kjøbenhavns Gader brugte Briller.

Dram. Men han behøvede dem jo ikke, da Du —

Mad. Dram. Men nu behøver han dem desmeer: de har gjort ham ganske kortsynet.

Dram. Og den Blindbertel vil være Skytte?

Mad. Dram. Naar han kan være god nok for Greven, kan han vel ogsaa være det for Dig. Greven selv tager paa Jagt med Briller.

Dram. Nu ja! det lader sig høre — naar Greven selv —

Mad. Dram. Og Greven kan jo ikke affee ham.

Dram (begynder at faae Respect for Esben). Nei, seer man det!

Mad. Dram. Har han ikke nylig ladet ham avancere til første Livjæger.

Dram. Nei, det er saagu da Løgn! Det er jo en grusom Lykke. Han var mig ellers saa —

Mad. Dram. Aa hvad! hvordan skulde et Barn være?

Dram. Ja det er sandt nok. Men det gaaer dog ikke an; det gaaer saa min Sjæl dog ikke an. Du bliver ellers aldrig Frue.

Mad. Dram. Hvad siger Du! Min allerkjæreste Mand vil gjøre sin lille Sanne-Moer til Frue!

Dram (vigtig). Javist vil han, eller, rettere sagt, Din Broder Mægleren har lovet at udvirke det; men saa maa sku Henriette givte hans Bertel.

Mad. Dram. Hvorfor just det, lille rare Dram?

Dram. Hvorfor? hvorfor? For det hun maae. Det er saa en Aftale mellem os.

Mad. Dram. Men kan da min Broder i Kjøbenhavn skaffe Dig en Tittel?

Dram. Om han kan! En Mægler! Du kjender ikke Kjøbenhavn, kan jeg forstaae. Ja gu kan han. Det forstaaer sig, naarsomenstid jeg er den Mand, der fortjener at bære den.

Mad. Dram. Den Fruetittel er nu rigtignok et allerkjæreste Indfald af Dig, lille rare Dram! Men — troer Du ikke, min Broder, Procuratoren, vil kunne dreie det saaledes, at Du fik Tittelen uden at give Bertel vor Datter?

Dram. Jo, den Karl er Mand for at dreie det, og mere til.

Mad. Dram. Du veed, min Broder Mægleren er slet ikke noget godt Menneske.

Dram. Ja hvor god er vel Broder Procurator? I de tre Aar han har boet her i Byen, har han, jeg veed Fanden hvordan, listet mig den ene Hundredebalerseddel ud af Lommen efter den anden.

Mad. Dram. Du gjør ham Uret. Det har jeg altid sagt Dig. Dersom Du vidste, hvor den gode Sjæl har glædet sig ved, at Du kommer hjem. Han har ogsaa — men nei — han vil jo overraske Dig. Du skal bare see Esben. Jeg har aldrig seet saa beleven en Cavaleer. Og kan Jochum vel nænne at sige sin Kone nei.

Dram. Men jeg kan dog ikke kaste en Mand hen i Armene paa min Datter, ligesom man slænger et Been hen til en Hund. Jeg maa først holde en Examen over ham. Kommer saa Tittelen, og Procuratoren kan dreie det som Du siger.

Mad. Dram. Hvad bliver det for en Tittel?

Dram. Tys — stille! Et Slags Raad bliver det; for Generalkrigscommissarius, det er for langt, og Secretair, hun er for kort. — Men jeg maa ned i Brænderiet og sætte Karlene et Stykke for i vor Brændeviinsbog. Herefter skal alting gaae efter Skriften. (Ler ud af Hoved-Indgangen).

Mads Dram. Og jeg vil hen til Broder Lucas og see om Alting er færdig til at overraske min Mand. Den Mægler har aldrig saa meget som kaldet et Barn op efter mig. (iler ud af Hoved-Indgangen).

Anden Scene.

Henriette meer moderne klædt end Julie (komme ud fra den anden Sidedør).

Julie. Nei, Du er da slet ikke bleven kjøbenhavnsk! Jeg var saa bange, Du ikke vilde kjendes ved Din jydske Søster.

Henriette. Og det kunde Du tiltroe mig!

Julie. Nei, ikke just tiltroe — men — nu, da Du har seet alt det Rare derovre, kunde Du da gjerne være bleven lidt kjøbenhavnsk.

Henriette. Mener Du, jeg skulde sige: "mai" og "dai" og "Morningen" og "Aftningen" og "hanses" og "hvornær"?

Julie. Hvad for noget! Taler de saadan? Saa tør jeg nok give mig i Kast med dem.

Henriette. Ja, hvorfor ikke det? Naar Fader engang igjen tager over til Kjøbenhavn, skal Du følge med.

Julie. Nei, det tør jeg ikke, saa fik jeg jo en Kjæreste derovre.

Henriette (smilende). De gode Forældre troe rigtignok fuld og fast, at deres Døttre maa komme hjem fra Hovedstaden med en Elsker; men det behøver Du slet ikke at være bange for.

Julie (hurtigt). Da har Du dog faaet Dig en Kjæreste derovre.

Henriette. Jeg! — hvor vil Du hen!

Julie. Jo bestemt har Du saa, for i Morges, da jeg vaagnede grumme tidlig, og laae ganske stille for at see, hvor smuk min kjøbenhavnske Søster var blevet, saa aabnede Du ganske sagte Dine Læber, og jeg kunde tydelig see, Du hvidskede Navnet: Adolph.

Henriette (forlegen). Adolph! Ja det var — nu husker jeg det — vor Onkel Adolph.

Julie. Jovist! nu drømmer nok en ung Pige om sine Onkler. Du sukkede ogsaa, accurat ligesom naar man er forelsket.

Henriette. Forelsket! Veed Du da, hvad det er at være forelsket?

Julie. Hm! noget.

No. 2.

Ny Melodie af en Anonym.

Ved Morgengry vakt af urolige Blund
I Krattet den Pigelil iler.
Der plukker hun Asters, Aurikel i Rund,
Til Bregnen saa venligt hun smiler.
Da snoer sig en Bøgegreen om hendes Liv,
Hun rødmer — vil flygte — en Røst siger: bliv;
Paa Græsbænk forvirret hun synker.

2.

Ved Rammen hun sidder med tankefuldt Sind,
De Traade forvikles saa saare;
En Rose fremblusser paa Lillie=Kind,
Hver Gang hende Silken mon daare.
Fra Rammen hun iler til Vinduet hen,
Det aabner — og lukker — og aabner igjen.
Hvad ængster forvirrede Pige?

3.

Ved Midnat, naar Fugl vugger rolig paa Qvist,
Hun hæver den bævende Stemme;
Men Sukke paa Sukke den qvæle forvist,
Sin Drøm kan hun ingentid glemme.
Hun drømte: — dog nei — hun ei sige det tør,
Men saligt, som den Gang, hun drømte ei før.
Hvad føler den drømmende Pige?

4.

Henriette.

Den Pigelil føler, hvad kun føles kan,
Hvad Ingen formaaer at udtale.
Og var Du end Raphael, jeg siger for sand,
Din Pensel det ei kunde male.
Men Fuglen, som slaaer i det eensomme Krat,
Den synger saa lifligt i maaneklar Nat:
O Pige! Du elsker og elskes!

Julie. Det meente jeg med. Kan Du nu see, jeg veed ogsaa en Smule meer end mit Fadervor.

Henriette. Men min Gud, Du maa jo selv være forelsket.

Julie. Naa! der røbede Du Dig, lille Henriette! Kan man ikke kjende noget til Kjærlighed, uden selv at være forelsket, saa er Du det tilgavns. Ja, det vidste jeg nok!

Henriette. Jeg kan ikke blive rigtig klog paa Dig.

Julie. Og Du saae nok nødigt, hvis en fire Aars yngre Søster blev rigtig klog paa Dig.

Henriette. Men elsker Du da virkeligt?

Julie. Javist gjør jeg. Den Pige, jeg før talede om, var mig selv, maa Du vide.

Henriette. Hvem er det da?

Julie. Jo — nu skulde jeg nok ogsaa staae og fortælle Dig Alting, Du som har villet skjule Din Kjærlighed for mig.

Henriette. Nei — nu skal jeg sige Dig Alt.

Julie. Men hør nu først mig. Du veed jeg har det sidste Halvaar været derude paa Landet, hvorfra jeg kom hjem i Aftes. Du kan ikke troe, hvor den unge Student, der besøgte Præsten, er elskværdig. Saa stor en Gavstrik han er, saa god er han ogsaa. Præstens Søn, som han fulgte hjem med, var ikke nær saa munter. Jeg holder bestemt ligesaa meget af ham, som Du af Din kjøbenhavnske Elsker; men jeg veed ikke rigtig, om han holder ligesaa meget af mig; derfor har jeg heller aldrig ladet ham mærke det Allermindste. — Men sig mig nu noget om Din kjøbenhavnske Elsker.

Henriette. Min Adolph er ikke i Kjøbenhavn.

Julie. Er han da fulgt med Dig? Det havde jeg næsten tænkt, Christian vilde gjort, men see, om han gjorde det!

Henriette. Du forstaaer mig slet ikke. Jeg har været forlovet, længe før jeg tog til Kjøbenhavn.

Julie. Længe før! O saa skynd Dig, at fortælle mig det.

Henriette. Det er med Adolph — Du husker nok —

Julie. Hvad! — Adolph? — Sømanden — som saa tidt morede mig med at putte mig ud af Vinduet der.

Henriette. Det var, naar vi vilde være alene.

Julie. Naa! I har rigtignok været Kjærestefolk tilgavns. Men han har jo ikke været her i mange Aar.

Henriette. Husker Du ikke nok, at han for tre Aar siden gik tilsøes.

Julie (hurtig). Maa jeg læse hans Kjærestebreve?

Henriette. Han har ikke skrevet mig til.

Julie. Aldrig skrevet! — Nei tak! saadan en Kjæreste vil jeg rigtignok ikke have.

Henriette. Det var en af hans Grundsætninger. Han var bange, vor Forstaaelse derved skulde blive røbet. Og Du veed nok, hvor travelt Folk har med at forstyrre et Par Forlovedes Fred. Men tre Aar er da rigtignok en forfærdelig lang Tid.

Julie. Stakkels Henriette! Men naar seer Du ham igjen?

Henriette. Snart, vil jeg haabe. Tre Aar var den længste Tid han vilde blive borte.

Julie. Nei, jeg holdt det bestemt ikke ud at være tre Aar borte fra den muntre Student; jeg længes allerede saameget.

Henriette. Hvo er denne Student?

Julie. Han er fra Herlufholms Skole og er allerede over et halvt Aar gammel Student.

Henriette. Jeg mener af hvad Familie er han?

Julie. Ja det veed jeg rigtig ikke.

Henriette. Men hans Navn da?

Julie. Hvor kan Du troe, jeg vilde spørge om det. Det var jo accurat, som om jeg vilde dele det med ham. Nei! saa uforsigtig er jeg ikke.

Henriette. Men en Student maa dog have et Navn, veed jeg.

Julie. Ja vist har han. Præstens Søn presenterede ham for os som sin muntre, trofaste Christian, og siden kaldte Præsten og vi andre ham aldrig andet end Christian. Jo Præsten kaldte ham ogsaa engang imellem Ugelspil.

Henriette. Saa maa Du være forsigtig, Julie. Man kan jo ei vide, om det ikke er en fornem Mands Søn.

Julie. Og hvad kan Du da vide om Din Adolph? Saavidt jeg husker, kjender Du ikke stort til hans Familie.

Henriette. Ikke det mindste. Kun hans Døbenavn. Men det har tidt gjort mig urolig. Han kan maaskee være af fornem Stand — og jeg er kun en Brændeviinsmands-Datter.

Julie. Hvad gjør det til Sagen, naar han kun elsker Dig alvorligt. Men er Du ogsaa vis derpaa.

Henriette. Ja — det veed jeg vist!
(De gaae Arm i Arm).

Tredie Scene. De Forrige. Dram.

Dram. Jeg troer Pokker har taget Karlene. Ikke en Kjæft i Brænderiet! (til Pigerne) Nei — bie her kun lille Børn! Jeg har noget at tale med Jer om. Seer I! Ja Du veed det, Henriette! Nu er jeg ikke længer simpel Brændeviinsmand i Sæby.

Julie. Hvad er Du da blevet?

Dram. Destillateur — Barn! bestalter — examineret i Kjøbenhavn.

Julie. Er Du bleven examineret?

Dram. Ja Gu er jeg det. Her kan Du see den ny Brændeviinsbog. (tager den op af Lommen) Ja, hun har sgu kostet mig rene 100 Rdlr. Men see, saa er I da ogsaa blevet noget mere, end I før var. Lad mig nu see, I holder paa Jer Honneur.

Julie. Honneur! Det er jo det Soldaterne gjør, saadan med Geværhret.

Dram. Nei vist ikke — Du Tosse! I skal sætte Jer en Smule i Respect, mener jeg, og paa ingen Maade lade simple Haandværksfolk eller Skolelærere komme Jer nær.

Julie. Men nu Studenter?

Dram. Ja! det kunde lade sig høre! Men jeg er ikke rigtig klog, at staae her og tale om Sligt med den Unge.

Julie (afsides). Henriette var da ikke ældre end jeg, da hun forlovede sig.

Dram. Du kan gjerne gaae ind lidt, Julie. Du er endnu for ung til de Dele.

Julie. Jeg har altid tænkt, naar en Ting var god, kunde man ikke begynde for tidlig derpaa.

Dram. Det kan man ikke heller! Du lille Taske! Hun har Faderens Forstand! Gud give jeg havde taget den Examen for en Snees Aar siden, saa var jeg kanskee nu Justitsraad. Men gaae imidlertid ind og bring Drikkevarene istand. Her kommer sagtens endeel Gratulanter idag.

Julie (gaaer ind). For ung, mener Fader; men jeg veed meget vel, at naar en Pige bliver forelsket, saa bliver hun med Et fem Aar ældre.

Fjerde Scene. Dram. Henriette.

Dram. Siig mig nu reent ud, Barn! Fik Du vel en Kjæreste i Kjøbenhavn?

Henriette. Nei, i Sandhed ikke.

Dram. Kan Du da nægte, at jeg gav Dig Leilighed dertil. Du kom jo Steder nok omkring. Det var Skade der ingen Baller var, Balforliebelser skal komme i en Ruf.

Henriette. Men hvor kan Du saameget ønske at see mig forlovet?

Dram. Det er altid en Skam at være uforlovet, og allermeest naar man har en Fader, der er i Rangen.

Henriette. Men Du har jo ikke nogen Rang, kjære Fader. Overhovedet ønsker jeg ret inderligt, Du skulde love mig en Ting.

Dram. Og det er?

Henriette (kjærligt). Ikke at tale saameget om den Examen. Folk leer deraf.

Dram. Hvad bryder jeg mig om Folks Latter. De leer gjerne meest af det, der er dem selv for høit. Jeg har min Bestalling i Lommen; den skal de ikke kunne tage fra mig. Og hvad Rangen angaaer, saa finder det sig vel ogsaa.

Henriette. Du vil dog vel aldrig søge om en Rang.

Dram. Nei — selv vil jeg ikke søge om den. Men naar den nu kommer; skal jeg saa vrage Kongens Anordning? (hæftig) I skal faae Lov at krumme Jer Ryg for mig, I storsnudede Portbetjente med Jer Assessor-Titel. — Men lad det nu være godt! Du har da altsaa ingen Kjæreste i Kjøbenhavn?

Henriette (afsides). O, at jeg turde sige ham min Hemmelighed.

Dram (glad, afsides). Nu skal vi min Sjæl see, Svoger Mægler havde Ret, at hun godt kunde lide hans Bertel.

Henriette (falder ham om Halsen). Kjæreste Fader! bliver Du vel vred paa Din Hen-

riette, naar hun skrifter Alting for Dig.

Dram. Stop! Du skal ikke skrifte. Jeg skal nok selv komme efter det. Sæt Dig der, og bring mig en Stoel. Nu skal Du have Examen.

Henriette (afsides, idet hun henter Stolen). Mon det er Misfornøielse?

Dram (afsides). Ja, er hun selv forliebt i ham, saa har Du Ret Svoger, saa er det saamæn ingen Synd ved det Giftermaal at sørge lidt for sin borgerlige Ære. (De sætte sig. Pause) Naa, hvorfor er Du saa undseelig, Barn! Troer Du, jeg er vred for det? — Saamæn er jeg ikke! Naar Du selv har forliebet Dig i ham, saa var det jo Synd at sætte sig derimod.

Henriette (omfavner ham). O! min eiegode Fader! hvor Du gjør mig lykkelig!

Dram. Tael aldrig om det, Barn! Jeg bliver jo selv lykkelig derved.

Henriette. O! Gud ja, han vil holde saameget af Dig.

Dram. Kjøn er han rigtignok ikke.

Henriette. Jo, han er netop smuk.

Dram (afsides). Herre Gud! hun har ikke seet hans Pukkel. (Høit) Saamæn — naar et Mandfolk er en Smule mindre styg end Fanden, saa er han altid smuk nok.

Henriette. Har Du da glemt hans lyse, blonde Lokker.

Dram (afsides). Hans Haar er sgu rødt.

Henriette. Og hans ranke Væxt!

Dram (afsides). Hvor Kjærlighed gjør blind.

Henriette. Og hans bløde velklingende Stemme!

Dram. Nei, i den Post maa jeg sige Dig imod — han hvæser jo som en Gase.

Henriette. Min Adolph!

Dram. Han hedder jo Bertel.

Henriette (nedslaaet). Mener Du ikke Adolph — den raske Sømand, der for tre Aar siden —

Dram (springer op). Tøs! Er Du gal? Vil Du givte Dig med en Matros?

Henriette. Sømanden, kjære Fader, er Landets bedste Søn. Ømhed og Troskab .....

Dram (afbryder). Jo! jeg siger Tak! De Karle har en Kjærest i hver By, og to i somme. (afsides, under Forspillet til følgende Sang) Kom han her paa det samme stod jeg sgu en næt med mit Løfte. Hvordan Djævelen kunde jeg ogsaa være saa dum? Ja, den Gang var jeg ikke Destillateur.

Nr. 3.
Henriette.
(Ny Mel. comp. af Berggreen).

1.
En Sømand eier dobbelt Brud.
Sin Mø og blanke Vove;
Og fro han følger Søens Bud:
Han kan ei hjemme sove.
Vidt tumles om den Ægirs Søn;
Men blaa er stedse Havet,
Og Troskabs Løftet er i Løn
Dybt i hans Sjæl indgravet.

2.
Ham vinker Sydens sjeldne Frugt:
I Vesten Guldet gløder:
For Qvinden Øiet ei er lukt,
Hvor Blikket Uskyld møder;
Men danske Søgut svigter ei
Sit Danmarks grønne Dale!
Der smile bly Forglemmigei,
Der tone Nattergale.

3.
Det stolte Bryst blier længselsvarm;
Han kan ei længer tøve:
Snart skal af senestærke Arm
Hans Mø kun Døden røve.
Nu tæt ved Sø han slaaer sin Bo
I Vaar kun Havet pløier.
Ved Vinterstid han søger Ro,
Ham Arnens Fred fornøier.

Dram. Aa, Du er ikke rigtig klog Barn. Han er nu Fanden i Vold i Bremen eller Cap de bonne, og husker knap, Du er til.

Henriette (række Haanden ud). Skal vi vædde, kjære Fader: Adolph er mig troe.

Dram. Ligemeget! Du kommer til at slaae ham af Dit Sind alligevel. Du skal givtes med Din Moders Brodersøn (lidt ængstlig) Bertel. (hurtig) Det er jo en brav, forstandig Karl.

Henriette (leer). Nei, Fader! Du forstaaer slet ikke at lyve.

Dram (lidt hidsig). Lyve! — Tøs! — det er Gu sel mit Alvor, jeg bliver ellers aldrig Rangsperson.

Henriette. Vil Du da sælge Din Datter for en Titel?

Dram (forbløffet). Sælge — nei vist vil jeg ikke. Men Du roste jo selv hans smukke Haar og Stemme.

Henriette. Det var min Adolph.

Dram. Saa for Fanden! — Ja, jeg kan ikke hjelpe Dig, Barn. Det er nu engang afgjort. Og nu ikke et Ord mere om den Matros. Du er nu altfor fornem for ham.

Nr. 4.
Henriette.
Mel. So ausgesprochen, daß von Dir. (Fanchon).

Ak! Fader hvad er Titelklang?
Hvad er vel Rang og Verdens Ære!
Mod Barnets glade Takkesang
Din Roes, Din Stolthed den lad være.

Dram.
Jo mange Tak! Hvad batter det?

Henriette.
Sømandens Værd Du ei miskjende.

Femte Scene.

De Forrige. Procurator Kollemose. Esben. To af Procuratorens Skriverkarle. Fire Brændeviinskarle, i høitideligt Optog, med en bekrandset Brændeviinshat.

Madam Dram.
Træd kun herind! der seer I ham:
Destillateuren Jochum Dram!
Træd 2c.

Alle.

Destillateuren Jochum Dram.

(Under Forspillet til det følgende Chor rangerer Mad. Dram de Indkomne, ved Begyndelsen af andet Vers stiller hun Jochum Dram under Brændeviinshatten).

Mel. Hvad glimter bag Skoven i Soelskinnet hist, (v. Weber).

1.

Hvo fristede modigt Examens Besvær?
Hvo fægted' for Cimbriens Ære?
Herr Jochum, han var sig den Herre bold:
Han frygted ei Rænker, han ændsed ei Vold;
Det "Klare" han laved med Ære.
Thi leve den Ædling i Jydeland!
Leve Jochum, Danne- og Brændeviinsmand!

2.

Avisen formelder: med Doctorhat
Beprydder man Folk, som kan svømme
Men svømme i Vand kan jo hver en Torsk,
Og Vandet, det Pøit, gjør kun Sjælen dorsk;
"Det Klare" vi ene berømme.
Thi krones til Doctor i Jydeland
Jochum, Doctor, Danne- og Brændeviins-mand!

Dram. Naa — det var skikkelig gjort af Jer. Henriette, følg Karlene ud i Brænderiet og lad dem tractere der. (til Mad. Dram) Vi kan dog ikke lade dem blive i Selskab med os. (Brændeviinskarlene og Contorbetjentene gaae med Henriette). Nu velkommen kjære Svoger! Jeg siger Tak — Du er vel Oppermand til det?

Kollemose (indsmigrende). Gud kjender Villien, men i disse trange Tider svarer Evnen sjeldent til Villien. Men jeg har en Søn — (giver Esben et Vink).

Esben. Det letter rigtignok svært paa Poesien, saadan at leve mellem Skove og Søer.

Kollemose (presenterende Esben). Min Søn Esben — — Herr Grevens første Jæger.

Dram. Da er Du dog aldrig Forfatter til det deilige Vers, I sang?

Esben (selvtilfreds). Jo — det gaaer ligesaa glat for mig, som at spise et Stykke Smørrebrød.

Kollemose. Jeg fortryder rigtignok ikke de svære Penger, Du har kostet mig, lille Esben. Det kan Du med Din Poesie og Din Bøsse faae vel tusinde Gange ind igjen.

Esben (glad til Dram). For Onkel maa vide, jeg traf den venstre Vinge ved sidste Fugleskydning. Her er den.

Dram. Du er en Pokkers Karl.

Mad. Dram (tager Dram afsides). Kan der nu være det Allermindste at udsætte paa ham?

Dram Det er en vakker Knøs.

(Kollemose har imidlertid instrueret Esben).

Esben. Hvem der dog engang kunde komme til Kjøbenhavn, og see den Herlighed, der er. Ja, Onkel har vel ikke havt Tid til at see stort af det.

Dram. Jo min Tro har jeg seet mig omkring. Spørg min Kone.

Mad. Dram. Min Mand har saamæn været alle Steder, hvor der var værd at komme. Hvorledes var det, de tog imod Dig ved Porten?

Dram. Ih! de præsenterede faae den Skam for mig.

Mad. Dram. Og saa siden da Du kom paa Comoedie?

Dram. Ja, det var sgu en stor Honnettitet. Dengang jeg havde taget den Examen, saa skulde jeg da paa Comoedie; og saa gav de dem, saa sandt som jeg staaer her, til at synge af fuld Hals: "Være velkommen! være velkommen!"

Esben. Nei, det var da løierligt. Hvad sagde de saa meer?

Dram. Ja det forstod jeg ikke. Men det var sgu dog honnet gjort af dem. Og jeg havde kun givet dem 3 Rbmk.

Kollemose. De Kjøbenhavnsfolk ere altid saa høflige. (hurtig, hvorved det motiveres, at Dram strax udbryder i Vers) Hvordan staaer ellers til derovre? Er endnu alting ved det Gamle? Eller skal hun gjøres om tilhobe? Har de ikke revet Sigbrits Palais ned? Hvordan er nu Udførselen og Levemaaden?

Dram.

Mel. Aa bitte Karen, aa veedst Du hvad.

1.

De sælger Kornet efter Vægt
Og Hestebeen udskibes
Med ægte jyllandsk Theevandsknægt
I Ølhuus stærkt der knibes
Men Jydsk forstaaer hver Høkermand
Og strunken Hosekræmmerstand
Og Slagtequæg af Jyde-Slægt
Ad Vesterport inddrives.

2.

Paa Nørrebroe er Liniedands,
Men jeg derom ei skjøtter.
St. Peders Hane mangler Svands,
Og dog man ham ei flytter.
Med Spitterry man gjør en Støi,
Fra Læregade Fanden fløi.
Paa Østergade er Damebørs
I Nummer.....

(standser pludselig og fremsiger umiddelbar derpaa sin næste Replik).

Naa hvad siger I! Har jeg været i Kjøbenhavn som en Tosse eller Flynder?

Kollemose. Jeg skammer mig wahrhaftig til op over begge mine Ører, at jeg ikke saae nær saa meget af Kjøbenhavn, da jeg laae derinde det halv Aars Tid, som kjære Svoger har seet i det Par Maaneder.

Dram. Ja — jeg har rigtignok brugt mine Øine.

Esben. Og Forstanden.

Dram. Siger Du det, Du lille Nidejunker.

Esben. Ja — det er da udisputeerlig. En Hest har ogsaa Øine i Hovedet, men see om den kan gjøre Rede for det den har seet.

Dram (med vigtig Mine). Du har min Sjæl Ret. — Den Dreng har Du Ære af, Svoger.

Mad. Dram (afsides til Dram). Jeg siger som før: kan der nu være det mindste at udsætte paa det Partie? Har Du nogensinde seet et mere vakkert Menneske? Han er min Gudsøn, husker Du vel.

Esben (som Procuratoren imidlertid har instrueret) Og saa de deilige Vers! — Vi fik derude hos Skovfogden een Gang hver Maaned en Læsefrugt, og nu og da et Nordlys, og de gjorde mig rigtignok ganske forfærdelig poetisk, og derfor holder jeg saa gyselig af Vers.

Dram. Hør Esben! Jeg mærker Du har Forstand. Troer Du vel, Du kunde gjøre et skikkeligt langt Vers over en honnet, driftig, riig, studeret Dannemand, der bekom en Titel.

Esben. Det er en smal Sag for mig. Jeg rider Pegasus ligesaa gelik, som Grevens graae Trompeterhest.

Kollemose (trækker hurtig Dram afsides. Imidlertid instruerer Mad. Dram Esben). Din Kone har fortalt mig, om den Characteer, Du venter. Ærekjærhed er en stor Dyd. Men Du behøver slet ikke at lade Bertel faae Henriette. Har Du vel givet det fra Dig paa Stemplet?

Dram. Nei — det just ikke, men — —

Kollemose. Og Henriette er ogsaa for god for den pukkelrykkede Griis.

Dram (overtydet). Det er hun min Sjæl ogsaa. Det har Du Ret i.

Kollemose. Saa kan vi vel begynde at tale Din anden Plan i Rigtighed, jeg mener Forlovelsen mellem Esben og Henriette. Jeg skulde ikke rose mit eget Barn, men Gaver har han. Pigerne er saa stjerneforliebt i ham, at jeg maa see med det Første at faae ham givt.

Mad. Dram (iler hen til dem). Her er da ikke Stedet at bringe Børnenes Forlovelse istand. Lad os heller gaae ind; saa kan Esben imidlertid frie til hende.

Dram. Men hun kjender ham jo slet ikke.

Mad. Dram. Derfor skal han ogsaa frie først. Troe mig, Esben vil nok vide at gjøre Lykke hos hende.

Esben

(som Mad. Dram har givet et Vink; halvt nynnende).

"Der boede en Mand udi Sæby
Hans Navn var Distillateur."

Dram. Nu — lad gaae da. Skulde hun selv blive forelsket i ham, var det jo Synd andet, end at de skulde have hinanden. (til Kollemose) Men seer Du — Svoger — Tittelen —

Kollemose. Faaer Du, og Bertel en lang Næse. (de gaae).

Mad. Dram (til Esben). Naar Du er færdig, behøver Du bare at kalde derind, saa kommer min Datter. Men lad mig nu see, Du ikke er forsagt. (følger efter).

Sjette Scene. Esben (alene).

Forsagt! jo mæn! Hvad skulde jeg være forsagt for? (betragter hovcrende sin Vinge, :c.) Det er ellers slemt nok, Fader ikke er her. Naar han saadan staaer bag ved mig, bliver jeg altid saa grumme veltalende. Det er ogsaa forunderligt nok at frie til en Pige, jeg aldrig har seet. Hvad nu ogsaa Fader kan have under det, at jeg endelig skal gjøre hende lykkelig. Men hun skal jo være smuk som en Ufærd. Nu da — Skytten sigter — og Vildtet fældes. (marscherer rask hen mod Døren og raaber ind) Aa vær saa god at komme et Øieblik herud.

Syvende Scene.

Esben. Henriette (kommer ind).

Esben (som har stirret hende lige ind i Øinene, viger forbauset tilbage). Hille den rystende Kat! hvad hun er deilig! (stottende til Siden efter hende) Nu kan jeg sagtens lystre Fader.

Henriette (forundret, hvorved det kommer til at lyde noget forskjelligt fra den sædvanlige Hilsen). Tjenerinde, min Herre!

Esben (afsides). Hun betragter mig allerede som sin Herre. (høit) "Min Herre" — "Tjenerinde — min Herre," siger De. (modig) Ja, det varer jo rigtignok ikke længe, inden jeg bliver det, men endnu —

Henriette. Jeg forstaaer Dem ikke.

Esben (i en godlidende Tone). Endnu behøver De saa virkelig ikke at kalde mig det. Kald mig bare mit søde lille Drengsebeen, eller saadan noget.

(Henriettes Forundring stiger til det høieste).

Esben (stiller sig ved Siden af hende). Jo, vi to kan rigtignok gjøre Parade sammen.

Henriette. Min Herre! jeg frabeder mig alle Uartigheder. Vil De tale med Nogen her i Huset?

Esben (afsides). Hun gjør sig kostbar! Ja! det hør jo til. (høit) Nei det er med Dem, jeg vil tale. De er jo Datteren her. Det er med Dem jeg skal tale. Og uartig skal De ikke faae Lov at kalde mig. (stiller sig mellem hende og Døren) Bare De nu vil have et Øieblikś Taalmodighed.

(under Forspillet tager han et Stykke Papiir op, som han hurtig gjennemfarer, og derpaa overrækker Henriette).

Nr. 7.

Mel. Jeg søger min Morbroer Marcel.

1.

En Skytte De seer for Dem staae
Og ei en Taabe med Narrebjelder:
Hvert Dyr jeg i Sigte kan faae
Behjertet paa Pelsen jeg smelder.
Men Skytten er skudt ved et Pileskud
Mit Liv mig nu gjelder knap et Skud Krud
Mit Hjertes Lanterne alt viftes ud
Og Hjertet det sprænges, som fyldt med Krud;
Thi Skytten er skudt :c.

2.
Thi Frænder er Frænderne gram
Saa sagde Mikkel om Grævlinghunden.
Ja gid han faae Last og Skam,
Den Skytte for Øinene bunden.
Han Skytten har skudt med sit Pileskud.
Den Vunde kun læges ved Dem som Brud
De er jo en Jomfrue saa fager saa prud.
Jeg kan Dem af Hjertet ei lukke ud.
:,: Saa ræk mig den Haandsling saa pæn og saa but,
Og vær mig for evig min elskende Glut. :,:

(Henriette har afverlende seet i Papiret og paa Esben, taber tilsidst Papiret, som hun uvilkaarlig bøier sig for at tage op, men Esben springer til, og saaledes danne de en temmelig fortrolig Stilling).

Kollemose (som har aabnet Døren, raaber tilbage). Nu næbbes De allerede. (til Esben) Hei Esben! spring gesvindt hjem efter noget stemplet Papiir og mit Signet.

Esben. Skal det partout være strax?

Kollemose. Javist!

Esben. Justement nu, lige paa Timen.

Kollemose. Vil han rappe sig!

Esben. Men, Fader, jeg har Forretninger, vigtige Forretninger.

Kollemose. Skrup sig, siger jeg! Uden Signet duer dog hans Forretninger til ingen Ting. (gaaer ind).

Esben (kjælent). Kjærlige, elskovssyge Duebarn! Jeg skal skyde en Piils Fart igjennem Luften, og snart igjen være her. (iler ud).

Ottende Scene. Henriette (alene).

Ah, — nu forstaaer jeg Alt. Procuratoren er med i Spillet, og Frieren er hans Søn Esben, som Moder roste saa meget i Aftes. Han skal hente stemplet Papiir og Signet. Det gjælder den Arv, min Fader har faaet, og som Onkel Mægler ogsaa havde Lyst at tiltuske sig med sin afskyelige Bertel. Jeg arme Pige! al Verdens Onkler ville gjøre mig til deres Svigerdatter, og min Faders Svaghed skal være Notarius. O min Adolph! hvi er Du her ikke! — Men Esben kommer jo snart igjen. Hvad skal jeg gjøre! (raaber ængstlig) Julie! Julie!

Niende Scene.

Henriette. Julie (omklædt som Henriette).

Julie. Hvad er det?

Henriette. Jeg er i en piinlig Forfatning.

Julie. Du arme Stakkel! har Du faaet en ubehagelig Efterretning fra Din Adolph?

Henriette. O, fra ham har jeg ikke hørt det allermindste. Men et vildt, galt Menneske vil gifte sig med mig — har i dette Øieblik friet — kommer her strax igjen — hvad skal jeg sige ham?

Julie (rolig). At han skal gaae sin Vei.

Henriette. Det frelser mig ikke. Moder har besluttet, jeg skal ægte ham.

Julie. Saa siig til Moder, at han kan gaae sin Vei.

Henriette. Moder har vist ogsaa overtalt Fader.

Julie. Saa beed Fader, sige ham: at Du allerede har en Kjæreste, og han kan gaae sin Vei.

Henriette. O kjære Julie! Det hjelper altsammen ikke. Jeg arme Pige! — Men hvad seer jeg? Du har omklædt Dig.

Julie. Jeg kunde ikke modstaae Fristelsen at klæde mig ligesaa kjøbenhavnsk som Du.

Henriette (glad). Nu ligne vi jo ganske hinanden. O kjære Julie! det skal frelse mig, naar Du kun vil.

Julie. Ja det veed Gud jeg vil.

Henriette. Du bliver da her i mit Sted, kalder Dig Henriette, og lader ham saa rask væk frie til Dig.

Julie. Nei — det gaaer ikke an. Du veed jo nok, hvormeget jeg holder af den lille Christian. Naar han nu —

Henriette. Du skal ikke sige ham ja! nei — siig ham kun ganske alvorlig: nei.

Julie. Paa den Maade kunde det være moersomt nok. Saa kan jeg ogsaa vise Dig, at jeg forstaaer mig noget paa Elskovssager.

Henriette. O kjære Julie! hvor jeg skal holde meget af Dig. En anden Gang skal jeg igjen for Dig — naar Christian kommer...

Julie (hurtig). Nei ham skal Du rigtignok lade være at sige nei i mit Navn.

Henriette. Det meente jeg heller ikke. Jeg skal understøtte Jer. Men hører Du ikke nogen ude i Gaarden? Det er vist ham. Nu er Du Henriette, og jeg Julie. (løber ind).

Tiende Scene. Julie (alene).

Nei; jeg tør dog ikke — det var jo et vildt, galt Menneske. (iler efter hende) Døren er sprunget i Laas. Nu er jeg da nødt til at blive her.

Ellevte Scene. Julie. Adolph.

Julie. Hvor han seer forstyrret ud!

Adolph (som er ilet hen mod Henriettes Værelse). Døren ilaas! og — "Jomfruen skal gives en af Dagene," sige de. Henriette! om det var sandt!

Julie. Det er ganske rigtig et vildt galt Menneske.

Adolph. Men det skal Du tilsvare mig Gamle. Selv gav Du mig Løfte om hendes Haand. (iler hen mod det andet Sideværelse.)

Julie. Stakkels Henriette! Fader har da virkelig samtykket deri.

Adolph (som har fundet Døren lukket). Hvad! ogsaa denne Vei tilspærret mig!

Julie. Bare jeg kunde slippe bort. (lister sig hen mod Udgangen).

Adolph (efter et Øieblik's Betænkning). Ha! derom maa jeg have nøiere Forklaring.

Julie (som har betragtet ham opmærksomt). Men det er jo ingen anden end Adolph. Hvor kan dog Henriette nænne —

Adolph. Hvo nævner hende! (seer Julie) Engel, Nymphe, — Gudinde — hvad Du er, før mig til Henriette.

Julie. Ja, nu kan jeg begribe det. Han har mistet Forstanden, Stakkel!

Adolph (meer fattet). De undviger mig! Vil min Henriette da ikke see mig meer?

Julie. Nei! hun ønsker sig forskaanet for Deres Besøg. (smutter bag Esben ud af Døren).

Tolvte Scene.

Adolph. Esben.

Esben (ganske forpustet i en kjælen Tone til Adolph, som han tager for Henriette). Du har ventet paa mig, men jeg har virkelig været gesvindt, for jeg tabte mine Briller. See bare! Glassene er gaaet i Stykker. Men jeg beholder dem alligevel paa, ellers forkjøler jeg min Pande. (iler hen mod det andet Sideværelse).

Adolph. Holdt! Hvem er De?

Esben. Herr Esben Kollemose, ude fra Godset. Det var mig, som i Gaar ved Skiveskydningen traf lige i Centrum.

Adolph. Og hvad har De at gjøre i dette Huus?

Esben. Jovist! Nu skulde jeg vel røbe min og min Faders Hemmelighed.

Adolph. Din og Din Faders Hemmelighed! Hurtig bekjend, hvad Du krydser efter her, eller jeg skal —

Esben. Jo! for jeg skal givtes.

Adolph. Med hvem?

Esben (seer sig om efter Henriette). Med — ja, nu siger jeg det ikke.

Adolph (med indærichtet Harme). Og det er Deres og Deres Herr Faders Hemmelighed?

Esben. Javist er det! Men nu er den jo forsaavidt røbet.

Adolph. Og det er ikke Pigens Hemmelighed?

Esben. Jo, hun fik den at vide for 10 Minuter siden.

Adolph. Vil De spotte mig?

Esben. Saa positiv, om jeg ikke friede for 10 Minuter siden, ja nu er det kanskee 11 Minutter.

Adolph. Og til hvem? dog ikke til Henriette?

Esben. Jo, jeg troer nok, hun hedder Henriette.

Adolph. Du veed ikke hendes Navn. Ud med Dig, nedrige Karl. (vil aabne Døren, men som af Julie er smækket ilaas).

Esben (retirerer baglænds op paa en Stool ved Vinduet, fry). Tag Dem bare iagt. Jeg er Grevens Ridejunker, som De seer, og min Fader er Procurator, og jeg traf Vingen.

Adolph. Nu saa rid paa Din Vinge. (kaster ham ud af Vinduet) Infame Løgner!

Trettende Scene.

Adolph. Henriette (iler ind).

Henriette. Julie! hvad er skeet? Han faldt ud af Vinduet. (seer Adolph) Min Adolph! (styrter i hans Arme).

Adolph. Henriette!

Henriette. Jeg har Dig igjen.

Adolph (overvældet af sine Følelser). Den Prøve var for haard.

Henriette. For et kjærligt Hjerte er ingen Prøve for haard. O elskte Adolph! Hvad det er sødt at see et længe undertrykt Haab opfyldt. Men Du glæder Dig ikke ved Din Piges Kjærlighed? Har Du da ikke længtes efter mig?

Adolph. Min Henriette! Det smerter mig, at Du i et Øieblik som dette, har kunnet drive et Spøg med Din trofaste Elsker.

Henriette. Jeg har ikke villet spøge, elskte Adolph. Et Tilfælde (seer Julie.) Men hvor kunde Du dog tage saadan Feil, Julie?

Fjortende Scene.

De Forrige. Julie, (som allerede noget før, først har tittet ind af Døren, og siden er traadt ind.)

Julie (skalkagtig.) Sagde Du ikke selv, at det var et vildt, galt Menneske?

Adolph. Naa, den var god!

Julie. Var det ogsaa en Maneer at komme til sin Kjæreste paa. — "Hei! Ha! det skal Du forsvare." — Nei det er dog sandt, saasnart Folk har erklæret sig for hinanden, saa forstaae de slet ikke at vise Kjærlighed.

Adolph. Karlene derude mumlede om Henriettes Bryllup, jeg fandt Din Dør lukket, blev utaalmodig —

Henriette. Med faa Ord: den samme heftige Adolph, som Du altid har været. Men jeg elsker netop denne Heftighed.

Adolph. Hulde, elskede Pige! Hvor Du er bleven smuk. Da vi sidst skiltes ad, havde Du omtrent Julies Skabning. (de staae begge i stum Omfavnelse.)

Julie. Naa, han er rigtignok galant! Jeg er altsaa slet ikke smuk. Det sagde alligevel min Christian, dengang han tog Feil og kaldte mig Du. O! hvor det klædte ham smukt at blive rød. (gaaer omkring, fordybet i sine Drømmerier.)

Henriette. Lad mig ret betragte Dig. Ja! det var det Billed, som svævede stedse for mig. (tager ham under Hagen.) Just saaledes tænkte jeg mig den djærve Søgut.

Adolph. Bruun, forbrændt af Solen.

Henriette. Men hvad er det?

Adolph. O, Intet — et Ar kun.

Henriette. O Gud! her er jo fleer.

Adolph. Klæde de ilde?

Henriette (kysser ham.) Nei, nei, det gjør Dig dobbelt smuk. Slemme Adolph! Du har været saaret, maaskee farligt, og lod aldrig Din Pige høre et Ord fra Dig.

Adolph. Elskte Henriette! Du kjender min Fasthed. Er en Beslutning først taget, maa den være urokkelig. Og dog — jeg havde skrevet — ja — hver Postdag skulde Henriette have læst de Ord: "Din Adolph, Din længselfulde Adolph," hvis ikke Oceanets uoverskuelige Flade havde adskilt os. Jeg traf i Philadelphia en Kjøbmand, der selv førte Skib i Søen. Han var Dansk som jeg, ivrig Sømand som jeg. Med ham og for ham har jeg nu faret i halvtredie Aar, men altid i Amerikas Farvande. Hvor turde jeg da skrive?

Henriette. Jeg gjør Dig ingen Bebreidelser, elskte Adolph! Du har da virkeligt længtes?

Adolph. Saa inderligt, — og Ingen kunde trøste mig. Min Kjøbmand var bleven min faderlige Ven, og heel ofte gave vi vor Længsel efter Fødehjemmet Luft for hinanden. Kun naar jeg nævnede min Pige, blev hans Aasyn mørkt, og han afbrød Samtalen. Jeg kjender ikke hans Kummer, men Dit Kjøn maa have krænket ham dybt. Han foragter det, og tvivler om enhver Qvindes Troskab, ogsaa om Din —

Henriette. Men Adolph?

Adolph. Var Du ikke Henriette — ?

Nr. 8.

Duet.

Mel. Liebes Nannchen.
(la maison à vendre.)

Recitativ.

Adolph.
Danske Pige
Svigter ei Løftet
Hun en ærlig Sømand gav.

Henriette.
Altid i Norden
Troskab var hjemme,
Mand som Qvinde trofast er.

Adolph.
Hulde Pige, kom til mit Hjerte,
O! det banker kun for Dig,

Henriette.
Bort hver Savnets Veemodssmerte
Nu jeg er saa lykkelig.

Adolph.
Ømt jeg elsker Dig.

Henriette.
Ømt jeg elsker Dig.

Adolph.
Hvilken Salighed!

Henriette.
Hvilken Salighed!

Adolph.
Hæver høit dette Bryst,
Det stolte frie Bryst.

Henriette.
Mit ømme, bange Bryst.

Adolph.
Hulde Pige!

Henriette.
Elskte!

Begge.
Jeg elsker Dig.

Adolph.
Navnløs Fryd min Smerte lindrer
O! nu er jeg lykkelig.
Haabets Stjerne venligt tindrer
Steds den tindre saa for mig!

Henriette.
Og naar mig Døden fra Dig Elskte river,
O! selv bag Graven tro jeg Dig bliver.

Adolph.
Bortjag Mismods Taager,
Hvil trygt i min Favn!
For Kjærlighed vaager
Det hellige Navn.

Begge.
Evigt jeg min { Pige / Adolph } eier
O hvor er jeg lykkelig
Ingen, ingen Fryd opveier
Kjærlighed! Dit Himmerig.

Julie (seer sig i Speilet.) Slet ikke smuk! det skal han drilles lidt for. (høit) Hvorledes skal det nu bleven ved Dit Bryllup, Henriette? Adolph faaer vel Lov at være Brudesvend?

Adolph. Dit Bryllup!

Henriette. At vor Glæde strax skal forbittres! Denne Esben har min Moder bestemt mig til Brudgom.

Adolph (smiler.) En saadan Rival behøver jeg dog ikke at vige for.

Henriette. Det er en Søn af min Moders Halvbroder, den underfundige Procurator Kollemose. Fader ønsker det just ikke, da han har givet sit Ord —

Adolph (glad.) Til mig. Glæd Dig Henriette. Hvad jeg for tre Aar siden ikke vilde gjøre Brug af, tør jeg nu uden at rødme tilegne mig.

Henriette. Nei, elskte Adolph, det er en Cousin i Kjøbenhavn, min Fader har bestemt mig for. Han troer derved at kunne faae en Tittel.

Adolph (forundret.) Den gamle brave Mand vil have en Tittel.

Julie. De maa vide, vi ere nu blevne alt for fornemme til at blive Søfolks Koner.

Henriette. Du veed ikke, hvor foran-

dret min Fader er bieven. O Gud! der komme de vist!

(vil ile bort med Adolph.)

Julie. Hvad løber I for? det er, som jeg siger: forlovede Folk forstaae sig paa ingen Ting. Bliv dog, og tael alvorligt med Fader, inden det bliver for sildigt.

Adolph. Du er en habil Pige, kjære Julie.

Julie. Nu blev han artig igjen. Nu skal jeg ogsaa gjøre mig al Umage for at hjelpe ham. Kom Herr Svoger og lad os spadsere lidt omkring, medens Henriette først seer at vinde Moder. Der er De! — Afsted med Dig; Du vil dog ikke lade Din yngre Søster see Skam paa Dig.

(spadserer ligegyldig frem og tilbage i Baggrunden med Adolph.)

Femtende Scene.

De Forrige. Dram. Mad. Dram. Kollemose (kommer ud af Cabinettet.)

Dram. Hvad behøves ogsaa den Forsegling mellem ærlig Mand.

Henriette (iler hen til sin Moder.) Kjære Moder! hvis Du ikke taler min Sag, bliver jeg ulykkelig.

Mad. Dram. Herre Gud, Barn! hvad er paafærde?

Henriette. Jeg elsker —

Mad. Dram. Ja den Ulykke er da ikke til at døe af.

Henriette. Men vil Du billige, vil Du beskytte min Kjærlighed?

Mad. Dram. Jeg har jo selv holdt Esben over Daaben.

Henriette. Esben kan jeg ikke elske — her seer Du min Adolph.

(tager Adolphs Haand)

Mad. Dram. Ih! Matrosen? Lille rare Dram. Du taaler dog vel ikke at Din egen Datter fornedrer sig.

Adolph (hidsig.) Fornedrer sig! (med paatvungen Fatning.) Herr Dram! her seer De mig da efter mange Tiders Forløb.

Dram (forlegen.) Javist er der løbet meget Vand i Bække siden vi saaes sidst. Hvordan har man ellers levet? Som Søfolk pleie, kan jeg tænke. Nu ja! Herre Gud! den, som er reen, kaste den første Steen! Hvor stor er ellers Familien?

Adolph. Jeg er nu istand til at ernære en Familie. Det er derfor, jeg efter Deres gamle Løvte nu er ilet hid, for at udbede mig Deres Velsignelse til min og Henriettes Forbindelse.

Mad. Dram. Løfte, siger han, det løgnagtige Menneske! Har Du vel givet noget Løfte fra Dig, uden at spørge Din Kone tilraads først?

Dram. Nei vist har jeg ikke. Det var saadan en Smule Spas. Dengang var Henriette jo kun et Barn. Men, seer han, gode Ven, nu er hun og jeg, og vi allesammen bleven —

Julie (som for at hjelpe Faderen.) Altfor fornemme.

Dram. Ret saa, mit Barn!

Mad. Dram. Du har Forstand, min Pige.

Dram. Og han er jo endnu hverken meer eller mindre end — Matros.

Adolph. Sømand er jeg, og en ærekjær Mand.

Kollemose (med ondskabsfuld Spot.) Nu ja, Sømand da! Men hvad er han saa mere? Af hvad Familie er han? Hvo er hans Fader?

Adolph (rolig.) Det veed jeg ikke, men jeg haaber, min Pleiefader, den gamle Fisker, kan give mig fornøden Underretning.

Kollemose. Han er saamæn død den christen Sjæl, (afsides.) og jeg har hans Papirer i mit Værge. (høit) Nu hører Du selv, Svoger.

Dram. Men var han nu saa sandt en stor Mands Søn —

Kollemose. Fy for den Sorte! Du vil dog vel ikke besvogre Dig med en Spaniol?

Dram. Nei Gu vil jeg ikke.

Kollemose (hemmelig til Dram.) Og seer han ikke livagtig ud som en Tyvetrækker?

Dram. Nei, Svoger, Ansigtet seer vel nok ud. Men Familien — Familien —

Nr. 9.

Mel. Adele wird gefunden. (Finale til 1 Act af Fanchon.)

Henriette (til Dram).

Lad Blændværk ei Dig daare,
Følg Faderhjertets Stemme,
Ved ædel mandig Daad
Ukjendte Byrd Du glemme!

Adolph (til Procuratoren).

Ha! Usling Du forstaaer at saare,
Mod Trædskhed jeg ei kjender Raad.

Dram.

Jeg bør ei Sønnehjertet saare,
Kanskee hans Fader var en Raad.

Kollemose.

Han støier vildt, han skummer saare,
Veed ikke længer noget Raad.

Kollemose.

Afmægtig han krymper sig i Støvet,
Mit er nu Kjøbet.

Adolph.

Du spotter krænket Medbroders Jammer,
Men Straffen rammer.

Dram.

Ja! var saa sandt hans Fader i Rangen,
:,: Han vipped Mangen. :,:

Henriette.

Skue hans klare lyse Øie.

Mad. Dram.

Mand! Du lukke bør Dit Øie.

Adolph.

Spildt er hver udstanden Møie.

Kollemose (til Dram).

Vee Dig! om Du ham tør føie.

Dram.

Ja! jeg lukke skal mit Øie.

Henriette.

See dets ædle rene Ild.

Mad. Dram.
Du skal aldrig see mig mild!
Adolph.
Elskte! her et Ord ei spild.
Dram (noget beroliget).
Nu han er ei nær saa vild.
Kollemose (afsides).
Han giver Kjøb, er mindre vild.
Henriette.
Bort, jeg kan kun uhørt klage — bort.
Mad. Dram (viser Adolph Døren).
Vær saa god, Dem at umage, — bort!
Adolph.
Bort! hvad hjelper Suk og Klage — bort!
Dram.
Bort! jeg kan ham kun beklage — bort!
Kollemose.
Vil De meer af Jura smage — bort!
Adolph.
Ha! Usling 2c.

Anden Act.

(Skuepladsen forestiller en Have med et Lysthuus. En Dør leder ind til Havestuen af Huset.)

Første Scene.

Dram. Mad. Dram. Kollemose (komme ud af Havestuen).

Dram. Ja, godt nok med den Tittel: jeg er Mand for at betale den. Men hvad vil saa Svoger Mægler sige?

Mad. Dram. Ham veed jeg dog, vi har behandlet honnet. Bragte Du ham ikke selv en Otting Smør og en heel Fjerding deilige Fladstrandsøsters?

Dram. Jo, det er vist. Jeg var nær kommet i Filteri med Toldvæsenet for de samme Østers.

Kollemose. Og kan vi, som hans Sødskende, forsvare det, saa veed jeg ogsaa, at Du kan have Din Samvittighed frie.

Dram. Saamæn! forsaavidt. Men nu den Adolph!

Kollemose (haanligt). Ja hvorfor ikke holde saadan en fornem adelig Herre et halvt Løvte! Familien vil lønne Dig baade med Penge og Ære.

Mad. Dram. Kanskee han ikke engang er christnet; men Esben har jeg selv baaret i Kirke.

Kollemose. Og Esben er da af god Familie.

Mad. Dram. Og er allerede Excellencens Livjæger! Naar han nu bliver Skovrider.

Dram. Altsammen vel nok! Men Adolph er sgu dog en net Karl.

Mad. Dram. Og Esbens grønne Trøie er den eneste Uniform her i Byen. Han kan spadsere sidelangs med Byfogden.

Dram. Og Adolph er en solid Karl, en trofast Karl.

Kollemose. Det seer man af, at han vedbliver at være (med Betydning) Anonymus.

Dram (halvt angst). Hvad er det, kjære Svoger?

Kollemose. Ja, kjære Svoger! Jeg skulde ikke være den Mands Søn, der røbede det stakkels Menneske, hvis jeg ikke kunde documentere det af de Papirer der fandtes efter hans Pleiefader. Men nu veed jeg det, og derfor siger jeg endnu engang: han er Anonymus.

Mad. Dram (forskrækket). Ih! vor Herre bevare os!

Dram. Der skal ikke være meget ved saadan En, har jeg seet paa Prent.

Kollemose (med spodsk Latter). En Anonymus til Svigersøn — en Anonymus til Elsker — nei! det er altfor godt.

Mad. Dram. Og han skulde foretrækkes min Gudsøn!?

Dram. Nei vist ikke — men —

Kollemose. Gjør Du for mange Ophævelser, sender jeg imorgen en Halvhundrededalerseddel til Mægleren; saa forpurrer han nok Din Tittel.

Dram. Nei Du gjør dog vel ikke, kjære Svoger!?

Kollemose. Og naar saa den unge Kollemose, grevelig Livjæger i sit 19de Aar, om et Par Aar bliver Skovrider paa Godset.

Mad. Dram. Det er saavist det mindste Greven vil gjøre for sin gamle Barnepiges Gudsøn.

Kollemose (haanligt). Saa haaber jeg, han har Ambition nok til, ikke at tage en Brændeviinsbrænders Datter til Kone.

Dram (opbragt). Destillateur er jeg.

Kollemose (slaaer sig paa Lommen). Det har jeg været saa længe. Hm! stort skal det være.

Anden Scene. De Forrige. Julie.

Dram. Naa naa! godt Ord igjen, kjære Svoger! (hæftig) Men saa skaf mig ud af den Klemhærke.

Kollemose. Slaae ham ihjel, den Matros!

Dram. Er Du fra Forstanden?

Mad. Dram. Det er hvad jeg altid har sagt: min Broder er et forskrækkeligt Menneske, naar han bliver vred.

Kollemose. Eller sæt ham i Hullet.

Dram. Men han har jo hverken løiet eller stjaalet.

Kollemose. Han har gjort det som værre er: han har haanet en honnet, driftig Borger, en examineret Destillateur.

Dram. Ja det er sandt.

Kollemose. Han har tirret mig, Procurator Kollemose, Retfærdighedens Arm — Du er saa Skam intet Øieblik sikker paa Dit Liv, kjære Svoger.

Dram. Siger Du det! Ja saa faaer jeg jo see at skaffe ham afveien, og det som snarest.

Julie (afsides). Det maa jeg forpurre.

Kollemose. Nu vel! Man skjelder ham

ud, har et Par Karle i Beredskab, der gribe ham, saasnart han i sin Hidsighed forløber sig; og Maleficanten kommer i Hullet.

Dram. Du er en dygtig Jurist, kjære Svoger. Nu vil jeg da skikke Karlene herud, og saa giver Du Dig i Kast med ham.

Kollemose. Nei det gaaer ikke saa lige an, at jeg — seer Du — vi har en Forordning af 17 Marts — Men Du kan jo blive her. Skjeld ham bare ud saa sagte, at Ingen hører det; saa kan Du ingen Fortræd komme i.

Dram. Nei — jeg har mine Lemmer kjærere end som saa.

Mad. Dram. Hvad I ogsaa staaer og snakker. Lad Esben — han har sin Bøsse med sig.

Kollemose. Ja det er just Ulykken. Var han ubevæbnet, saa svarede jeg for ham. Esben er Karl for sin Hat. Men resikerer han ikke nu, at Matrosen tager Bøssen fra ham og skyder ham ihjel dermed.

Julie (springer til). Har Onkel hørt, at Matrosen, som var her før, vil ret strax komme igjen, og bortføre Henriette ad aaben Gade.

Kollemose. Der har vi Anonymussen. Nei saa maa Du passe paa Gadedøren, kjære Svoger. Du lader ham frit spadsere ind, derpaa styrter I henimod ham, men uden at sige et eneste Ord; han bliver heed i Hovedet, rydder tilside mellem Karlene; — og vi har ham, vi har ham ligesaa sikkert, som at Lavdag eller Forlægselse er afskaffet.

Mad. Dram. Ja det kan blive ligt af Noget.

Dram. Men den Adolph staaer mig ordentlig an.

Kollemose. Saa dands Du kun i Tugthuset bag efter ham. Jeg skal nok vide —

Mad. Dram. Men kjære, gode Dram, Du seer jo, min Broder bliver vred.

Dram. Nu vel da — Men Du skal følge med.

Kollemose. Jeg kommer ret strax med et Par af mine Folk. (iler ud.)

Mad. Dram. Og Henriette maa vi see at faae tilside saalænge. Hør, veed Du hvad mit Barn.

Julie. Hvad befaler, Moder.

Mad. Dram. Det er Ret, mit Barn. Du har saadanne smukke Talemaader, siden Du kom ud til den Præst. Ak ja! havde Henriette artet ligesaavel i de Aar, vi betalte for hende der.

Julie. Maa jeg snart igjen komme ud til Præsten?

Mad. Dram. Ja vist maa Du, om det saa var i Morgen den Dag, hvis Du kun vil holde Henriette med Selskab en Times Tid herude. Ja, som jeg siger, om det saa var i Morgen den Dag.

(følger Dram, der under de sidste Replikker er tridset ganske betænkelig hen mod Havedøren.)

Tredie Scene. Julie (alene).

Det var et herligt Indfald. Jeg skaffer Henriette en uforstyrret Sammenkomst med sin Adolph her i Haven, og mig selv Tilladelse til at besøge den kjære Præst og den kjære — Christian. Forunderligt nok, jeg tør sige Henriette det, men ikke mig selv. Christian skal da aldrig høre det af min Mund. (seer ud igjennem Coulissen) Men er det ikke ham, der dreier om Rugmarken. (raaber) Christian, kjære Christian!

Fjerde Scene. Julie. Christian.

Christian (udenfor). Er Du der, Julie!

Julie. Jo, jeg holdt deiligt mit Ord.

Christian (kommer frem, livlig). God Dag, kjære Julie! hvilken lykkelig Hændelse, at jeg just gik denne Vei. Men der feiler Dem noget! De er dog ikke syg? Eller kommer jeg Dem til Uleilighed?

Julie (forlegen). Aldeles ikke! Det er mig meget kjært at see Dem. Men maaskee forsinker De Dem. Jeg veed heller ikke, hvor det kunde være, at jeg saadan uden videre støiede op. Jeg blev saa glad ved at see Dem — (holder inde.)

Christian. For Alting undskyld ikke denne herlige Tilstaaelse.

Julie (afsides, angst). Har jeg da allerede tilstaaet ham det. Gid han vilde forlade mig.

Christian. Men nu er Deres Glæde borte. Det var altsaa dog ikke mit Komme, der gjorde Dem glad?

Julie. Jo — nei! — jeg veed virkelig ikke hvad jeg skal svare Dem, Herr Student. (sagte) Gid jeg nu vidste hans Navn.

Christian. Herr Student! hvor koldt! hvor fremmed! Saaledes har De aldrig kaldet mig før. Er De maaskee stødt over, at jeg ligesom Præstens Familie har kaldt Dem Julie.

Julie. Ved Gud ikke. De maa endelig blive ved at kalde mig Julie. Men en — Student, som skal være Præst eller Byfoged — og derfor —

Christian. Kalder De mig Herr Student, hvis De vil unddrage mig Deres Selskab.

Julie. Nei, det var slet ikke min Mening.

Christian. Og med Præst og Byfoged har det lange Udsigter. Det er kun tre Fjerdingaar siden jeg forlod Herlufsholms Skole. (griber hendes Haand) Men der maa være foregaaet noget besynderligt med Dem, kjære Julie. Før talede vi saa aabent med hinanden, men nu — De undviger mit Blik, Deres Haand skjelver. Har Nogen stillet mig i et ufordeelagtigt Lys for Dem?

Julie. Nei, kjære Christian — men jeg er ikke lykkelig.

Christian. Maa jeg vide Aarsagen? jeg er selv, i dette Øieblik, langt fra at føle mig lykkelig.

Julie (affides). Jeg maa skaffe mit Hjerte Luft.

Duetto.
Nr. 11.

Mel. Tous mes plaisirs etoient les siens. (Jeannot et Collin).

Julie.
Mit Bryst uroligt hæver sig;
Jeg føler mig saa ængstelig.

Christian (affides).
Hun elsker —; Gud!
Et Sorgens Bud!

Julie.
Et Billed venligt ad mig smiler
Men angst min bange Fod bortiler.

Christian (affides).
:,: Jeg vover det :,:
(høit).
En bange Tvivl nedslaaer mit Mod:
Jeg saae en Pige from og god.

Julie (affides).
Han elsker —; Gud!
Et Sorgens Bud!

Christian.
Dig Elskte — saae jeg huldrigt smile,
Siig, skal jeg fra Dit Smiil bortile?

Julie.
Nei, Yngling kjær
Din, Din jeg er. (synker op til hans Bryst.)

Begge.
Du taug, men i Dit Øie skued
Jeg Funker af Din Kjærlighed.
En Flamme Hjertet gjennemlued.
Dens Navn, o Elskte! nu jeg veed.

Recitativ.
Christian.
O Pige blye
Den Dands fornye
Hvori jeg taust i Bryllupssalen
Din Haand
Et sagte Tryk
Forvovent gav.

Julie (dandser og synger).
Saa venligt bortsvinder
Hver Længsel, hvert Savn.
Elskte siig: Du finder
Din Fred i min Favn.

Christian.
Min elskede Pige
Du tvivler dog ei,
Vil min Glæde sige:
"Han elsker mig ei?"

Begge.
Saa venligt bortsvinder
Hver Længsel, hvert Savn.
Elskte! jeg gjenfinder
Min Fred i Din Favn.
Iil, iil trygt i min Favn.

Christian. O Gud! hvor glad, hvor lykkelig jeg nu føler mig!

Julie. Men jeg bliver igjen saa beklemt.

Christian. Tvivler Du da om, at Christian vil blive en trofast Elsker, fordi han er munter.

Julie. Nei — det gjør jeg ikke. — Jeg har meget godt mærket, at bag Munterhed kan boe et dybt følende Hjerte.

Christian. Hvilken Philosoph min Julie er! Top! jeg skal om to Maaneder tage examen philosophicum. Nu kan jeg gjerne blive her, og Du manuducere mig.

Julie. Examen philosophicum? Det er da ikke den samme som Fader har taget.

Christian. Nei — mange Tak, den er noget ganske andet.

Julie. Det kunde jeg nok ogsaa vide, at Fader ikke kunde blive en saadan Student, som Du. Men han var ogsaa kun to Maaneder om at tage den; saa er den dog vel ikke saa svær?

Christian (halv spøgende, halv vigtig). Jo, ganske forfærdelig. Tænk engang! først skal vi ud i Tydskland, — og klavre op paa en støvet Boghylde efter Almeenfornuftigheden, rationalitas omnium et singulorum.

Julie. Det maa da være et skrækkeligt Uhyre.

Christian. Javist er det. Derpaa skal vi paa en een- eller toarmet Vægtstang, ved Hjelp af Centripetal- og Centrifugal-Kraften forfoldige Bjørns Mathematik med saadan en Mængde Integraler og Differentialer, at det er ganske forfærdeligt.

Julie. Det er jo urimeligt!

Christian. Javist er det — men det gaaer ellers ganske moersomt til med Klangfigurerne.

Julie. Men saa er der da heller ikke mere.

Christian. Jo mæn! Troer Du, vi slippe saa let. Den spontane Receptivitet og receptive Spontannitet, Qvantitetens Qvalitet og Qvalitetens Qvantitet. Og saa Tallene og Stjerne-Gammaer og Gamma-Stjernerne, hvormed vi skulle finde Nulpunktet af Vædderens Stjernebillede.

Julie. Men det kan jeg jo ikke lære Dig.

Christian. Nei desværre. Derfor maa jeg ogsaa snart forlade Dig og tage en tre à fire andre Manuducteurer i Kjøbenhavn. Men saasnart jeg faaer tegnet mig til Collegier og Examinatorier, smutter jeg strax igjen herover til Dig, og bliver hele Vinteren.

Julie. Vil Du da reise saasnart?

Christian. Jeg skulde egentlig — Men for det første har jeg lovlig Grund til at blive her. Jeg venter her min Fader.

Julie. Ham har Du aldrig fortalt mig Noget om.

Christian. Jeg har heller ikke kjendt ham meer end af Navn; men igaar fik jeg et Brev fra ham, skrevet paa Kjøbenhavns Rhed. Han vil komme hertil med den første føielige Vind. Det var derfor, jeg allerede i Dag tog herud.

Julie. Og slet ikke for andet?

Christian. Mener Du, det blot var Kjærlighed til min ubekjendte Fader, der kastede mig saa hurtigt i Dine Arme.
(de omfavne hinanden.)

Femte Scene.

De Forrige. Henriette.

Henriette. Hvad seer jeg, Julie! det er dog aldrig —

Julie (taster sig om hendes Hals). Det er Christian, min inderlig elskede Christian. Men Du maa ikke see saa alvorligt paa mig; jeg bliver saa undselig for Dig.

Henriette. Men min Gud! — ere I da allerede —

Christian. Forlovede? — Jo, Gud skee Lov, det Pust er overstaaet. Kjære Svigerinde! De vil dog vel ikke nægte os den første Gratulation.

Henriette. Kjære Børn!

Christian. Det vil da sige: I kjære barnlige Mennesker; thi — en Herr Student, og forlovet Cavalleer, er da ikke længer et Barn.

Julie. Nei, kjære Henriette, Du har rigtignok været i Kjøbenhavn, og er ogsaa langt fornuftigere end jeg; men det har jeg allerede mærket, at i Kjærlighed er jeg ei noget Barn længer. Du og Adolph har vist altfor snart kunnet læse Jer til hinandens Kjærlighed, siden Du ikke er meer fiffig.

Christian (hovererende). Svigerinden er selv forlovet — hvad Nød have vi saa?

Henriette. I lykkelige Mennesker!

Julie. Men Du maa ogsaa være lykkelig, ellers kan jeg ikke være glad.

Christian. Er Svigerinden da ikke lykkelig?

Julie. Nei — hun har rigtignok ingen Grund dertil. Tænk bare, kjære Christian, hun har nu fire Aar allerede —

Henriette. Paa fjerde kun.

Julie. Om otte Dage bliver det fire Aar; jeg har allerede sluttet mig til, hvad det lille Datum, under Alteret paa Dit broderede Landskab, betyder.

Henriette. Nei, Du er mig da en forskrækkelig klog Pige.

Christian. Ja, vi to har saamæn traadt vore Børneskoe for længe siden.

Julie. Nu er hendes Elsker, han hedder Adolph, kommet hjem — men maa ikke faae hende.

Henriette. Og det blot fordi han ikke kjender noget til sin Familie.

Christian. Gud skee Lov da, at jeg saasnart lærer at kjende noget nøiere til min.

Julie. Det er ogsaa kun et Paaskud, hvorved vor fæle Onkel, Procurator Kollemose vil see at faae — —

Christian (afbryder hende). Ah! jeg forstaaer det — (med forandret Stemme) Udlægs Ret, paa Grund af en første Prioritets Obligation, i Svigerindens Hjerte.

Julie. Og naar Adolph siden kommer her til Stævnemødet — —

Henriette (bestyrtset). Tys, tal ikke saa høit.

Julie. De veed det Allesammen, at han kommer; men jeg har faaet dem til at troe, at Adolph kommer fra Gaden.

Christian. Men hvorledes forstaaer jeg alt dette! Du taler blot om en Onkel, og ikke et Ord om Frieren.

Julie. Det er ogsaa et Stakkels Fjog, som selv ingen Ting kan tage sig for.

Christian (munter). Ih! lad ham saa løbe med Liimstangen.

Henriette (i en bestemt Tone, der udtrykker, at hun har besluttet at sætte sig ud over sine Betænkeligheder). Ja! vidste jeg kun hvorledes!

Julie. Nei, Henriette forstaaer sig slet ikke paa saadant Noget.

Christian. Men Deres Elsker?

Julie. Ja, han kan hjelpe os ganske forfærdeligt: han er god til at buse frem, og trodse, og gjøre Ondt værre.

Henriette. De veed, en Søemand helst undgaaer ethvert Spøg.

Christian. Da kan saamæn en Rus meget vel tillade sig en lille Plaseer — Med mindre Svigerindens Samvittighed skulde være for øm —

Henriette (med Iil). Nei — i Sandhed! Jeg kjender mine Pligter som Datter, og skal aldrig tabe dem af Sigte. Men her er det kun Underfundighed, der benytter sig af mine Forældres Svaghed.

Julie. Og saa en Elsker som Grøntrøien Esben.

Christian (overgiven). Nei det er altfor tillokkende Udsigter! En fjollet Elsker klædt i Haabets Grønt; en nedrig Herr Tyvenæve. To elskværdige Piger, der begge ville række mig Haand. — Jeg fortjente ikke Hædersnavnet Rus, om jeg ikke benyttede alt dette til ret en overgiven Spas.

Henriette. Men kjære Ven, er her Tid og Sted til at spøge?

Christian. Nei Stedet skal jeg ikke rose, siden det er lige udenfor Vinduerne, men Tiden er den allerfortræffeligste. En Universitetsferie maa altid udmærke sig ved en eller anden Bedrift. Lad os derfor ikke spilde et eneste Minut. Tusinde Galnings Paafund sværme omkring i mit Hoved. Kom! bort fra Vinduerne!

(de gaae.)

Sjette Scene.

(Skuepladsen forestiller Havnen. Mænd, Koner, unge Karle og Piger ile derned. I Baggrunden sees Bergs Skib. Mandskabet er iførd med at dreie Spillet, og udfører derunder en eller anden bekjendt Heisesang, der kan harmonere med følgende)

Chor

(af Folkene som staae paa Land, og svinge med Hattene og Lommetørklæderne).

Nr. 13.

Mel. Venskab, Frihed og Fosterland.

Alle

Hil dig Snekke paa blanke Sø,
Dig synger Priis baade Yngling og Mø.

Pigerne og Konerne.

Fuglen liig, fra fjerne Strand
Du let henvugge kan
Til Hjemstavn den Elskte, den kjække danske Mand.

Karlene og Mændene.

Med Stormens Magt
I venlig Pagt,
Ei standse
Din snelle Flugt!
Fra Bugt til Bugt
Du dandse!

Alle

Og Pigens Bryst
Og Barnets Røst
Hver Faders Trøst
Hver Moders Lyst
Tiljubler glad: Velkommen! o! velkommen vær!

Berg (commanderer). Staae i Spillet! (Matroserne ende deres Heisesang.) Og nu i Land. Godtfolk venter Jer.

Matroserne. Hurra! Capitainen leve!

Berg. Tak Kammerater! Mit Liv ligger der ikke stort Lag paa. Men I er unge og lystige. Derfor iland med Jer, og slaaer Gjækken løs efter gammel Sømandsviis!

(Søfolkene springe iland; hver tager sin Pige; ligesaa de unge Karle. Berg staaer lænet op til Masten af sit Skib, med forslagte Arme.)

Nr. 14.

Chor.

Mel. I Skye skal Horn og Pibe lyde.
(Den hvide Dame.)

Søfolkene.

Med Jubel med Gammen jeg favner min Pige,
Den begede Søgut ei svigter sin Møe.
Lad Haandtrykkets Ild, lad Dig Kyssene sige:
En Time som denne ei skjænkte min Søe.

Pigerne.

Med Jubel, med Gammen Dig favner Din Pige,
Ei mørkebruun Søgut kan svigte sin Møe.
Mig Haandtrykkets Varme, mig Kyssene sige:
En Time som denne han savner paa Søe.

(de dandse ud af Scenen.)

Syvende Scene. Berg (alene).

Gode Adolph! Nu har Du da allerede Vished om Din Ulykke — eller Din Lykke. Og give Gud, det bliver Lykken. Elsker Din Pige Dig endnu trofast og inderlig, saa er hun en stolt Møe, vel værd en stolt Sømands Favntag. Men det er jo umuligt. Hun har ikke seet ham, ikke hørt fra ham i tre samfulde Aar. Hun kan ikke have været ham troe. Og en fattig Fisker-Søn til. Nei — brave Gut, Du kommer nok til at smage nogle Draaber af den bittre Kalk, jeg maatte udtømme til Bunden.

Ottende Scene. Berg. Adolph.

Adolph. Min faderlige Ven! Jeg tyer til Dig i min skrækkelige Forfatning.

Berg. Er Pigen død?

Adolph. Nei, hun lever.

Berg. Utro altsaa — Qvindetroskab er som Morgendug: en ny Soel udskyder sine Straaler, og den er borte.

Adolph. Nei, hun har ikke glemt mig. Du gjør hende Uret.

Berg. Ja vist gjør jeg. Hun glemte Dig ikke før en 3 à 4 Maaneder var gaaet. Saa kom der et skikkeligt Tilbud, og Sligt maa man ikke slippe.

Adolph. Nei — nei — hun elsker mig endnu.

Berg. Ah! Hun vil endnu være Din Kone, men Du har imidlertid formærket, at Xantippen — —

Adolph. For Satan! saa hold dog op engang. Det er Forældrene som ville tvinge hende.

Berg. Sligt skeer jo hver anden Dag, at sige i Komoedier og Romaner — i det virkelige Liv lader ingen Pige sig tvinge.

Adolph. Men har jeg da sagt —

Berg. Tie! Du vil undskylde hende, og det er forsaavidt smukt tænkt af Dig; men husk paa, Du taler med en gammel Dreng, der ogsaa engang var den Gjæk, der troede paa Qvindesmiil. Jeg har Erfaring, jeg, og den lader sig ikke bortdisputere.

Adolph (afsides). Jeg faaer lade ham rase ud.

Berg.

Nr. 15.

Mel. Vor Verden her er et Orchester. (Fanchon.)

1.

Mod Qvindelist hvo kan sig bytte,
:,: Bag Slangehammen Øglen leer. :,:
Du vil mod Elskov Frihed bytte,
:,: Ei Lykkens Yndling alt dig seer. :,:
I helligt Huus Din Pagt velsignes,
Din Brud er deilig, blid og øm.
Et Aar maaskee — og da maa lignes
Din Lykke med en Maidags Drøm.

Adolph.

Vist ikke, nei! kan Troskab lignes
Ved Nattens letforsvundne Drøm?

2.

Du er for varm, for dyb, for kjælen,
:,: Ei viser Dig opmærksom nok. :,:
Du ei forstaaer at kildre Sjælen
:,: Ved Roes som lette Støverflok. :,:
Med Amouretter Sligt erstattes;
Du kan jo hen i Klubben gaae;
Og hvis Dig et og andet fattes,
Et Haandkys kan Du naadigst faae.

Adolph.

Nei, Fader, nei, mit Tab erstattes
Ved Uskyldsblikkets rene Blaa.

Berg. Uskyldig!

Adolph. Ja! Henriette er uskyldig: trofast og kjærlig, som da jeg forlod hende.

Berg. Det er umuligt.

Adolph. Det er virkeligt.

Berg. Nu! men — den Ulykke, som hun har — —

Adolph. Ikke Henriette, men en skjændig Karl, en Lovtrækker, en Procurator Kollemose troer jeg — —

Berg (hæftig). Hvad? Kollemose siger Du? Jeg kjender ham, og søger ham. Det er for hans Skyld jeg har lagt ind her. Før mig til ham, og jeg skal hugge en Kloe i den Blodhund, saa — —

Adolph. Bedste Ven! Du veed jo endnu ikke, hvad han har forbrudt.

Berg. Det er sandt, jeg tænkte kun paa hans Adfærd mod mig. Viid: jeg har betroet ham min Formue og mine Børn, og begge Dele har han — (holder Hænderne for Ansigtet) Jeg kjender endnu ikke hele hans Nederdrægtighed. Men hvad har han mod Dit Giftermaal at sige?

Adolph. Han beviser af Lov og Forordninger, at da jeg ikke kan give nogen Oplysning om min Familie, tør ingen honnet Mand give mig sin Datter.

Berg. Men Din Fader er jo her i Byen.

Adolph. Min Pleiefader var kun den gamle Fisker, jeg har kaldet Fader; men han er nu død, og saaledes øiner jeg ingen Mulighed i nogensinde at komme paa Spor efter min Fødsel.

Berg. Tab ikke Modet, brave Ven. Er Din Henriette Dig troe, maa der endnu gives Danneqvinder. Iil til hende, og vær forvisset om, jeg skal gjøre Procuratoren saa spag som en Skoledreng. Iil til hende. — Hvad Lands Lov og Ret siger, det veed jeg ikke; men hvad Naturens Ret kan fordre, føler jeg, og det skal jeg tordne for ham, saa han skal glemme baade Forordninger og Rescripter.

(De ile ud.)

Niende Scene.

(Skuepladsen som i første Scene.)

Henriette. Julie.

Henriette. Men om nu ogsaa Din Christian kan skuffe den enfoldige Esben, hvad hjelper saa det?

Julie. Du er rigtig utaknemmelig, Henriette. Neppe seer min Christian Dig, og erfarer Din Afsky for Esben, førend han strax vil forpurre hans Frieri til Dig; og det takker Du ikke engang for.

Henriette. Kjære Julie! Jeg tvivler jo slet ikke paa Din Christians gode Villie, og den takker mit Hjerte ham for; men jeg kan ikke indsee, hvortil al den Overgivenhed skal lede.

Julie. Troer Du da, at Christian skulde begynde paa sin vovelige Spas, naar det ikke vilde gaae godt. Du maa erindre: han er Student.

Tiende Scene.

De Forrige. Christian (forklædt som Pige, hans Dragt ligner Henriettes, men Hattene ere af forskjellig Couleur).

Christian (hopper frem, reciterende). "See, Studenten er her!"

Julie (overrasket). Christian! Er det Dig! hvad Du er smuk som Pige.

Christian. Jo jeg takker! Nu er jeg jo ogsaa Henriette. Men det forekom mig, som de gode Søstre trættedes en Smule.

Julie. Henriette troer slet ikke, Din Forklædning kan hjelpe noget.

Henriette. Mistyd ikke min Tvivl, kjære Christian! men jeg indseer ikke —

Christian. De skal heller ikke indsee. (afsides) Naar Qvindfolk først ville indsee, saa kan Pokker overtyde dem. (høit) De skal bare hjelpe mig at drive lidt Spas med den blinde haabsgrønne Elskovsgud.

Henriette. Men kan nu denne Spas befrie mig fra Esben?

Christian. Og om jeg nu ikke turde cavere derfor?

Henriette (utaalmodig). Hvortil saa den hele Forklædning?

Christian. Til Moerskab.

Julie (barnlig glad). Ja, er det ikke moersomt!

Henriette. Under andre Omstændigheder.

Christian. Nei, deri tager De Feil — Nøden opfordrer netop til at være ved godt Mod. Fortes for — — (til Julie) Husker Du det Latin jeg lærte Dig før.

Julie (hurtigt). Fortes fortuna adjuvat! Jo — Latin er et grumme let Sprog; det er jo ikke andet end Fransk.

Henriette. Jeg havde tænkt, Deres Spøg kunde kuldkastet min afskyelige Onkels Hensigter.

Christian. Afskyelige!? Erindre Dem dog, han snart bliver min Svigerfader.

Henriette. Bestandig Spøg.

Christian. Men, kjære Svigerinde! Med Spøg kommer man allervidest frem i Verden; og mit Spøg skal virkelig frelse Dem. Seer De, det gjelder jo alene at faae Esben ud af Kridthuset hos Deres Moder. Og hvor saare let lader det sig ikke gjøre! Ved en ny Sammenkomst mellem Dem og Esben, som Julie maa see at faae bragt istand, spiller jeg Deres Person, og skulle ikke mine Yndigheder kunne forblinde den af Naturen halvblinde Esben?

Julie. Forstaaer sig! Bare Du ikke var saa drøi.

Christian. Siger Intet! Nu indretter Julie det fremdeles saaledes, at vi blive overraskede af Deres Moder i samme Dieblik, den elskovsdrukne Esben tilsvær-

ger mig ubrødelig Troskab. Hun bliver rasende forbittret paa Esben; De og Adolph erholde derved uden Vanskelighed hendes Ja; og jeg — practiserer mig bort ligesom en af Holbergs Henrikker.

Julie. Det vil blive fortræffeligt!

Henriette. Maaskee!

Christian. Intet Maaskee! Et: "Sikkert" være vort Løsen!

Julie. Nu løber jeg ind at faae fat paa Esben. (gaaer.)

Christian. Ret saa. Imidlertid maa De prøve mig lidt i Dame-Excercitien.
(spiller Dame paa forskjellig Maade, hvori han bestandig indvikler Henriette.)

Julie (kommer tilbage). Gud! Moder kommer herud for at hænge Tøi op at tørre.

Christian (uvilkaarlig). Død og Pine! — Ja jeg skulde ikke bande i min Frøkenstand.

Nr. 16.

Mel. Alles fühlt der Liebe Freuden (die Zauberflöte.)

1.

Julie.
Hurtig! Du etsteds Dig skjule.

Henriette.
Det kan her ei skee, o! nei!

Christian.
Spærrer man for Mikkels Hule,
Graver han en anden Vei.

Henriette.
Nu vel an!

Christian.
Jeg rask vil springe
Over Aaens steile Bred.

Henriette og Julie.
Over Aaens steile Bred?!

Julie.
Nei, Din Pigedragt vil tvinge
Dig i Hængedyndet ned.

Henriette og Julie.
Dig / Dem } i Hængedyndet ned!

2.

Christian.
Saa for Fanden! Er her ingen
Grotte? Grøft?

Henriette.
Ak nei! ak nei!

Christian.
Heel betænkelig er Tingen
Dog en Rus forsager ei!

Julie.
Nei, en Rus forsager ei!

Henriette.
Nu vel an!

Christian.
Jeg rask vil stige
Op i Toppen af et Træe.
(gjør Forsøg derpaa.)

Henriette og Julie.
Op i Toppen af et Træe?!

Julie.
Men saa husk dog, Du er Pige.

Christian.
Jeg er dog et tosset Fæ!

Henriette. Der seer De, min Ven, hvortil Deres Spøg leder.

Christian. Hm! (fattet.) Men vi ængste os jo uden Grund. Deres Moder kunde aldrig komme beleiligere. Pas Du kun Din Vagt, lille Julie! De Henriette og jeg ere nu de intimeste Veninder fra Hovedstaden.

Ellevte Scene.

De Forrige. Mad. Dram (kommer ud med endeel Tøi der skal hænges ud at tørres.)

Mad. Dram. Aa hør engang! (forundret ved at see den fremmede Dame.) Hvad er det for et langt Register af Dame?

Julie (ligegyldig.) Hun staaer og taler med Henriette.

Mad. Dram (mistænkelig, i en vred Tone,) Men jeg vil vide, hvem det er.
(Julie vedbliver at spadsere frem og tilbage.)

Mad. Dram. Vil hun svare, Mamsel! Nu skal vi nok see, der stikker noget under.

Julie. Stille, lille Moder! det er bestemt En fra Kjøbenhavn.

Mad. Dram (ganske forbloffet.) Ih! men hvorfor sagde Du ikke det strax. (pynter paa sig.) Tag dog et Smule bedre Væsen paa Dig mit Barn. Jyder kan saamæn ogsaa bryste sig. (paatager sig et spanskt Væsen.)

Christian (har imidlertid taus converseret Henriette; affecteret i en Pjattetone, med Kammerpigeudtale.) Og kan Du saa huse, Du, da vi fik trukken Dig ud i Frederiksberg-Kirke? Nei, Mage til Brudevielse har jeg ved Gu aldrig før seet: hendes Krepkjole og Brachetterne og Commercerne i hendes Haar!

Mad. Dram (som imidlertid har glemt sin Rolle ved den levende Beskrivelse af Brudens Pynt, bryder ud.) Men det har Du jo ikke fortalt mig det allermindste om, Henriette?

Christian (neier meget dybt.) Tjenerinde, min Frue!

Mad. Dram (afsides.) Jo, hun er rigtignok fra Kjøbenhavn, siden hun veed saa god Beskeed om min Mands Affairer. (høit, neier end dybere.) Tjenerinde, min Frøken. (til Henriette, afsides.) Er hun vel Jomfru?

Henriette (med et undertvunget Smiil.) Nei — vist ei.

Mad. Dram. Men det skulde Du have Utak for Henriette, at Du ikke har forberedet os paa Frøkenens Komme. — De gjør os vel den Ære —

Christian. Saa Henriette aldeles ikke har ymtet noget om mit Komme?

Mad. Dram. Nei, visselig har hun ikke.

Christian (som før.) Det skal Du have et Kys for, Du — (kysser Henriette, der bliver overrasket, Julie klapper af Glæde i Hænderne.) Jeg maa sige Dem, min Frue! det er et Hjertets Anliggende, der har foranlediget

min Ankomst her til Byen. Det skal endnu en kort Tid være en Hemmelighed; men Dem, min Frue, kan jeg nok betroe den.

Mad. Dram. Ja, det veed Gud De kan.

Christian (afsides.) Ja, hvad Satan skal jeg hitte paa! (høit) Imidlertid, naar jeg ret betænker alt, var det maaskee nok saa godt, min Frue fik den fulde Sammenhung at vide af en fremmed Herre, en ung Student, der vil have den Ære at gjøre Dem sin Opvartning idag.

Mad. Dram (afsides.) En Student! Hilleskam! Atter En fra Kjøbenhavn.

Tolvte Scene.

De Forrige. Berg. Adolph.

Henriette. Gud! min Adolph!

Christian. Nu, det vil blive Commers for Alvor.

Berg (til Adolph, i en jovial Tone, pegende paa Henriette.) Det er hende — hende der — ikke sandt! Reisningen og det stolte Blik siger mig, det er hende og ingen anden.

Adolph. Min elskte Henriette! Du seer her min faderlige Ven Capitain Berg.
(Henriette giver ham Haanden.

Christian. Hvad! min Fader!

Julie (springer hen til ham.) Din Fader!

Christian. St! I denne Dragt tør jeg ikke fremstille mig for ham.

Mad. Dram (som i sin Forvirring har dreiet sig rundt om, og snart betragtet den ene snart den anden Gruppe; yderst opbragt.) Nei, er det da, Gud hjelpe mig, ikke forskrækkeligt! Kom — Henriette?!

Henriette. Kjæreste, bedste Moder!

Mad. Dram (som før.) Ja jeg skal vise Dig, at jeg ikke er Moder for Intet.

Christian (trækker hende affides.) Tag Dem vare, Frue; Sømænd ere ikke at spøge med. Tillader De!
(trækker hende end mere affides, og udtrykker ved et levende Minespil, hvorledes Alting nok vil gaae efter Ønske, og at han vil paatage sig at bringe det i Rigtighed.)

Berg (til Adolph.) Hvem er den giftige Qvind?

Adolph. Henriettes Moder, der misbilliger vor Forbindelse.

Berg. Saa lad mig dreie af, Kammerat! Hvad skulde jeg ogsaa her! Procuratoren skal jeg nok vide at haandtere, men et arrigt Qvindfolk kommer jeg ikke nær paa et Kabbeltougs Længde.
(Henriette har nærmet sig sin Moder, tilskyndet af den barlige Følelse.)

Christian (til Mad. Dram.) Nu! hvad spaaede jeg Dem! kommer ikke der Henriette af sig selv! (til Henriette, som før.) Det kan jeg godt lide Dig for, Du, at Du gjør Ende paa den ækle Matros-Commers. Nu er Din Moder heller ikke vred længer. Vel min Frue? (tager Mad. Dram lidt affides.) Men lad saa endelig Deres vakkre Gudsøn strax attaqvere Henriette, mens hun endnu er lidt bange; saa indestaaer jeg for et glædeligt Udfald.

Mad. Dram. Jeg er Frøkenen uendelig forbunden. (til Henriette, i en langt mildere Tone.) Kan Du nu skaffe Adolph og den anden Bulderbasse bort, Henriette.

Henriette. Kjære Moder! Jeg forstaaer ikke —

Christian. Nei — det vidste jeg nok, Du er altfor sagtmodig min Pige. Men troer Du, jeg er bange for at vise baade den Gamle og den Unge Vinterveien.
(Mad. Dram taber sig i Forundring over Christians Rasthed, hvorved Henriette faaer Leilighed til at komme bort fra hende.)

Christian (stolt og bydende.) Mine Herrer! Deres Nærværelse generer os her.

Berg. Smaae Ulve har ogsaa Tænder, mærker jeg.

Christian (blidt.) De er dog ikke saa ugalant mod Damerne, Capitain Berg —

Berg (but.) Hvorfra kjende vi to hinanden?

Christian. Jeg kjender Dem fra Deres Søn.

Berg (overrasket.) Fra min Søn — fra —

Christian. Deres Søn Christian — Studenten — Han vil nok ret strax være ombord hos Dem. Det er et prægtigt Menneske.

Berg. Naa — Gud velsigne Dem for den Tale. Jeg maa strax; — Adolph, Faderhjertet maa ogsaa skee Fyldest. — Siden er jeg igjen til Din Tjeneste. — De sagde: ombord; jeg vil ile. — Men jeg veed ikke, hvordan det er; Det er ligesom De havde fortøiet mig her. Jeg holder af Dem, kan jeg forstaae, og De er endda et Qvindfolk.

Christian (neier forbindtlig.) Sømænd ere nu altid saa galante mod Damerne.

Berg. Nei — saa Gud fordømme mig, om jeg nogen Tid siger et Qvindfolk et pænt Ord; men — jeg veed ikke selv — Ja vi sees vel siden —

Christian. Ganske sikkert, og jeg har da en Bøn til Dem.

Berg. En Bøn! Jeg skal opfylde den, jeg — Følg med mig Adolph!
(iler ud.)

Christian (sagtere til Adolph.) Gaae kun herfra, men bliv nede i Haven — Henriette vil ret strax være hos Dem.

Trettende Scene.

De Forrige, uden Berg og Adolph.

Christian (til Mad. Dram.) Nu er Pladsen ryddelig, min Frue! (tager hende fortrolig under Armen og fører hende ind mod Huset. Mad. Dram nier glad over saadan Ære.) Naar nu Henriette tager Plads i Lysthuset der, og Julie gjør en lille Promenade med mig, kan Esben

jo ikke ønske sig nogen skjønnere Leilighed til at udøse sit fulde Hjerte. — Men lad nu for Alting Ingen inde fra Huset af forstyrre ham. Uden maaskee Fruen selv vilde være tilstede.

Mad. Dram. Nei, det vilde forbløffe det Stakkels Blod. Det er bedst Henriette og han blive ene sammen.
(gaaer ind.)

Fjortende Scene.

Christian. Henriette. Julie.

Christian (leende.) Nu, gaaer det ikke fortræffeligt!

Julie. Du er rigtignok en Herr Polilikus!

Henriette. De reddede Dem meget snildt ud af den første Forlegenhed.

Christian. Jeg be'er! — Men jeg maa bede om Forladelse for min Frihed i at kysse Dem og sige Du — det var Nøden, som —

Julie. O det var prægtigt!

Christian. Nu! Du blev ikke jaloux for det! Ja saa veed jeg intet bedre Middel til fuldkomment at retfærdiggjøre mig i Svigerindens Øine, end at vi herefter bestandigt sige Du.

Henriette. Med Fornøielse, Du muntre kjære Ven.
(Christian bukker ærbødigt, og kysser hendes Haand.)

Julie. Christian! Du glemmer, at Du er Pige.

Christian. For Pokker! Jeg glemmer mere end det. Hurtig, kjære Henriette! vi maa bytte Hatte.
(medens dette skeer, lader Adolph sig see i Baggrunden.)

Christian (raaber hen til ham med stærk Stemme.) Af Banen, Drenge!

Adolph (hæftig.) Hvad! et forklædt Mandfolk!

Christian (i en grov Sømands Tone.) Ja vel, ja! —

Julie (skalkagtig.) Begynd som før, Svoger Adolph! (efteraber ham.) "Hei! Ha! det maa Du forsvare" —

Christian. Og nu afsted. — Fortæl Adolph det Hele —
(Henriette er ilet hen mod Adolph.)

Julie. Jeg blev saa gjerne hos Dig.

Christian (skyder hende bort.) Nei, det gaaer paa min Sjæl aldrig an, saa gaaer jeg fra min Rolle. — Men Du maa stille Dig i Baggrunden, indtil jeg har ham fuldkomment i mit Næt; saa husker Du nok, at Mama skal være Vidne til hans sorte Troløshed mod Din Søster.

Femtende Scene.

Esben. Christian (der er smuttet ind i Lysthuset, sætter sig ned, tager de falske Krøller af, trepper dem :c.) Julie (lader sig af og til see i Baggrunden.)

Esben (med Ansigtet mod Havedoren, taler derind.) Javist, Faster Susanne! Lysthuset kan jeg da nok hitte. (afsides.) Ja, det er vist og sandt, at gier hun sig nu ikke, saa maa hun have en Sjæl som Pontlæder, for nu veed jeg da, jeg har gjort det rigtig rørendes. (bliver Christian vaer, og istemmer flux sin Friersang.)

Nr. 17.

Mel. Du som svøbt i Skjønheds Rosenkjæde.

1.

Kan Du elske Esben Kollemose,
Angstbespændt jeg stammer frem min Bøn.
Det ei klæder smukt, sig selv at rose;
Thi om Fuglen hvisker jeg i Løn:
Ingenlunde Lieutnant Lassen traf 'en
Herrgaardsskytten ligerviis skjød lings;
Jo! der var en Sigten, Puffen, Paffen;
Esben skjød — og ramte strax den Dings.

2.

Og, som Fuglen under venstre Vinge
Saaret blev, og Seieren var min;
Ligedan mig her et Saar mon stinge:
Seiren over Esben, den er Din.
(knæler.)
Elskovspinen ham til Jorden kaster;
Til at reise sig han mangler Mod,
Og hvis Du at reise ham ei haster,
Vistnok han creperer for Din Fod.
(Christian stryger sine Krøller tilside, med et temmelig ligegyldigt Ansigt.)

Esben. Jeg holder det virkelig ikke ret længe ud saadan; mit Knæ ligger lige paa en Flintensteen.

Christian (afsides.) Ulyksalige Flintensteens Mand!

Esben (gjentager nu smægtende de fire Vers og springer derpaa op.) Au for en Ulykke! hvad det gjorde ondt! (næsten grædende.) Der er bestemt Hul i Knæet; og det skal være et farligt Sted.

Christian (som i et uvilkaarligt Udbrud af sin Kjærlighed.) Min elskte Beiler! Det smerter mig usigeligt!

Esben (med qvalt Stemme.) "Smerter" — "elskte Beiler" — Saa De gier mig Ja.

Christian (med paatagen Forlegenhed.) Jeg tilstaaer — mit Hjerte slaaer — saa — saa varmt — saa ømt — (afsides.) at sige for Julie — (høit, med Værdighed.) Men jeg maa adspørge Fornuften. En Dame som jeg, kan ikke ægte nogen Krøbling.

Esben. Men jeg er da ingen Krøbling.

Christian. Saa halvt om halvt: Synet —

Esben. Ja, det er ikke min Skyld.

Christian (pathetisk.) Men hvis nu dette Tilfælde med den ufølsomme Flintensteen gjør Dem halt, og berøver mig den søde Fryd, omsluttet af min Esbens grønne Arm, at hvirvle mig gjennem de Dandsendes Rækker. De har dog lært at dandse?

Esben (selvtilfreds.) Jo, jeg dandser meget nydeligt.

Christian. Lad see engang! Dands mig

la trenise af Francaisen, men det skal være af den gamle.

Esben. Den gamle la — la — lalise (afsides.) den Fransk kan jeg nok oversætte. (høit) De mener jo Jomfru Lischen?

Christian. Javist — (afsides.) ny Løier.

Esben (dandser Begyndelsen af Jomfru Lischen, en jydst Dands, og nynner dens Melodie: "Først paa Hælen og saa paa Taaen" under Forspillet til den følgende Sang.)

Nr. 18.

Mel. Naar engang a skal i Brudeseng.

1.

Julie (som har nærmet sig meer og meer, uden at sees af Esben, klapper Christian paa Skulderen.)
Tilstaae dog, jeg har en næt Cousin!

Esben.
O ja vist!

Christian.
Ganske vist!

Esben (som ved dette Musiknummer kommer i Vildrede med sin Jomfru Lischen.)
Men jeg kommer ud af Takten.

Christian.
Bare Kroppen ei saa meget slæng!

Julie.
Hvilken Fod!

Esben.
Ak min Fod! ak! jeg har nok reent forstrakt 'en

Christian (med forstilt Deeltagelse.)
Vee mig!

Esben.
O! det Suk er Lægedom.

Christian (halt afsides.)
Stille! Hjerte!

Esben.
Til mit Hjerte kom!

Christian (vikler sig ud af hans Arme, undselig.)
Jeg er reent confus.

Esben.
Sæbespiritus
Foden heler i en Studs.

2.

Julie (gjør dem sin Compliment.)
Gratulerer!

Christian (undselig.)
Nei vist ikke! nei!

Julie.
Jo jeg saae!

Esben.
Jo hun saae.

Julie og Esben.
Du det længer ei kan dølge.

Christian.
Jeg er røbet — elskte Beiler, ei
Jeg Dig meer vil fixeer, men i Liv og Død Dig følge!

(Julie løber ind, og kommer noget efter ud med sin Moder.)

Esben og Christian.
Jeg vandt Seierspalmen lysegrøn,
Fik en Kjærest, som er engleskjøn.

Esben (selvtilfreds.)
I min Trøie grøn
Er jeg dobbelt kjøn,
Den mig bringer Seiers Løn.

3.

Christian (smægtende.)
O! men hvis Du ikkun skuffed mig,
Og igjen iled hen til en anden Henriette.

Mad. Dram (i Baggrunden.)
Nei! det er en uforskammet Svig,
Han til Brud kaarer ud kiøbenhavnske Henriette.

Esben.
Nei det svær jeg høit og dyrt kun Dig
Vil jeg gjøre glad og lykkelig.

Mad. Dram.
Ja! det svær jeg høit og dyrt jeg Dig
Skal couranse gudserbarmelig.
(iler ud yderst forbittret; med hende Julie.)

Christian.
Elskte! tag et Pant
(kysser ham, og giver ham en af sine Haarfletninger.)
Paa hvad her Du fandt!
(smutter ud.)

Esben.
Ak! en deilig Lok min sandt!

Sextende Scene.

Esben (ene.)

Gud! hvilken yndig Kone jeg faaer! Det er sært, Fader ikke tog hende selv. Og hvad hun elsker mig! Nu skal Forvalteren lade være at kalde mig Dreng. Nu bliver jeg Svigersøn af Onkel Destillateurs General-Qvarteermester Portepee. Jeg bliver min egen Herre og Henriettes Herre.

No. 19.

Mel. Neue Freuden, neue Schmerzen. (Figaro).

Paradisiske Held! hvilken Lykke!
Jeg kan pibe, kan blæse et Stykke,
Hver i Sæby, i Hjørring, paa Skagen,
:,: Snart jeg bliver Ægtemand. :,:
Henriette skal mig pusle,
Jeg vil rolig gaae og nusle.
Æggesøpken kun mig lave
Hver en Gang jeg Hoste faaer.
Paradisiske Held! &c.
Hvad jeg endog begjærer,
Lydigt min Vink hun ærer,
Snart Lax, snart gule Ærter
Snart Sild, ja Flesk og Tærter,
Salat, Spinat, Persille,
Om jeg saa have vilde,
Flux hun maa lave til.

Nu mig en Luur behager,
Straxen hun det saa mager:
I en Alkove
Jeg trygt kan sove
Til Kaffeen mig skjænkes.
Salat, Spinat, Persille,
Om jeg saa have vilde,
Flux hun maa rette an.

Adagio.
Og naar en lille Esben
Kan ride Ranke, Esben!
(tempo primo)
:,: Du er en Matador! :,:

Syttende Scene.

Esben. Dram. Mad. Dram.

Mad. Dram. Hører Du, han drømmer sig allerede givt med hende.

Dram. Hvad er det, jeg hører om Dig, Esben?

Esben. Nu er det afgjort mellem os. Jeg faaer rigtignok baade en smuk Kjæreste og en fornem Kjæreste.

Mad. Dram. Hører Du, lille Mand! Det er den kjøbenhavnske Frøken. Du utaknemlige Skarn!

Esben. Men lille, kjære Svigermoder! hvem kan sandse at takke i al den Glæde!

Mad. Dram. Der har Du en Sandsekage for "Din Svigermoder." Vil Du ovenikjøbet spotte!

Esben. Den koster ellers 10 Rbdlr., men siden det er Svigermoder — —

Mad. Dram. Atter Svigermoder! Bort fra mine Öine, Du bedragerske Skjelm!

Attende Scene.

De Forrige. Kollemose.

Esben. Vil han tænke, Fader! at Faster baade slaaer mig og skjelder mig ud.

Kollemose. Væk han med sig! — En Nyhed, lille Svoger —

Dram. Naa!

Kollemose. Min Skriverkarl har seet Din Datter, Julie — men see der kommer hun jo.

Nittende Scene.

De Forrige. Julie (inde fra Huset).

Kollemose. Hvad er det for et Menneske, Du kyssede og caresserede her i Haven? — He!

Julie. Mener Onkel mig?

Kollemose. Javist gjør jeg. En af mine Folk har luret. Skal jeg hente ham og confrontrere Jer?

Julie. Nei vist ikke! — Kjæreste Forældre! jeg kan ikke gjøre for det, men jeg har faaet en Kjæreste.

Dram. Nei, Verden staaer ikke længer end til Fardag. Ingen Modesti meer hos Pigerne.

Mad. Dram. Hun skal paa Öieblikket ud til Præsten. Der tænker jeg vel, de Griller forgaae hende.

Julie. Der er det, vi har seet hinanden.

Dram. Hvad hedder han da? Hvad er han?

Julie. Han hedder Christian, og er saa smuk og god.

Dram. Ja, det skal rigtignok skaffe Dig i Veiret! Hvad er hans Familie?

Julie. Det veed han ikke endnu; men hans Fader er Sømand.

Dram. Nei det er uhørt, saa lang som Alheden er. Atter en Matros!

Kollemose (ondskabsfuld). Og kanskee Anonymus til.

Julie. Nei! han hedder Berg. Hans Fader er i Dag kommet hertil fra Amerika.

Kollemose. Amerika! — Berg! — o jeg elendige Mand! — jeg maa bort —

Mad. Dram (holder paa ham). Nei, nu skal Du min Sjæl bie, Broder Lucas! og høre, hvordan den Esel af Gudsøn, jeg har, fører sig op.

Kollemose. Slip mig, Søster! — Jorden brænder under mig.

Esben (halvt afsides). Det er til Brændeviinsbrænderen.

Dram. Ja jeg skal paa min Sjæl lære Dig, Knægt! med Din Brændeviinsbrænder!

Mad. Dram. Esben vil nu liste sig fra Partiet.

Kollemose (holder hende for Munden). Ja, det er Ret, Esben! Vi maa see at liste os fra det, det bedste vi kan.

(iler ud, Esben bag efter).

Tyvende Scene.

Dram. Mad. Dram. Julie.

Mad. Dram. Ja bie kun!

Dram. Men hvordan hænger det sammen, Sanne-Moer?

Mad. Dram. Jeg er ude af mig selv af Skam og Forbittrelse!

Dram. Den Esben —

Mad. Dram. Er en troløs Esel. Jeg saae jo med mine egne Öine, at han caresserede den kjøbenhavnske Frøken.

Dram. Og kjære Svoger —

Mad. Dram. Han slægter sin Søn paa i Falskhed. Og han fik imorges min Guldsnuustobaksdaase!

Dram (med en lønlig Gysen). Han talede om Jorden som brændte. Det var en Stikpille, kan jeg forstaae. Kone, hjerte Kone, Du kan troe, jeg kommer ikke ind i Rangen.

Mad. Dram. Ih bevares! Jeg maa blive Frue. Baade Gjørtler-Madammen og Podemester-Enken veed det allerede.

Dram. Det ahner mig; og Broder Lucas veed det, og vil derfor ophæve Partiet. Han sagde jo selv til Esben, at de vilde liste sig fra det.

Mad. Dram. Ak, jeg elendige Kone! Men det er ogsaa Børnene. (farer hen mod Juli.) Og hun vil ogsaa lønne sine Forældre med Utaknemmelighed —

Julie. Kjære Moder!

Mad. Dram. Hold sin Mund, Næsviis!

Een og tyvende Scene.

De Forrige. Berg. Christian (klædt som i fjerde Scen.).

Berg (endnu udenfor Scenen). Det er Søster til min Adolphs Henriette, siger Du? Det er ingen ilde Recommendation.

Christian (idet de komme frem i Baggrunden). Naar Du seer hende, kjære Fader! naar Du hører hende tale —

Julie. Det er ham. (iler hen mod dem).

No. 20.

Mel. Tidt faaer jeg, naar jeg drikker.

1.

Christian.

Kom, elskte Pige! favn denne Mand,
Min ømme gode Fader er han.
Siig, Fader! tindrer Demant saa klar
Som dette Uskylds Stjernepar?

Berg. Du overrasker mig, Dreng! Jeg er saa smeltet i dette Øieblik, at jeg ikke kjender mig selv igjen.

Julie (slynger sig om hans Hals). Kjære, gode Svigerfader! tael min og Christians Sag hos mine Forældre.

Berg. Han lader ikke til at behøve Procurator, han —

2.

Christian (gjør Mad. Dram sin Compliment).
Madam! Dem Præsten hilser! Jeg er
Student, og har en Pigelil kjær.
At Skjønhed let fortryller, De veed;
Hvis ei, lad Speilet give Beskeed.

Mad. Dram (halvt affides). Det maa man lade ham, han har en fiin Opdragelse.

3.

Christian (gjør Dram sin Compliment).
De kjender selv Studering, og veed
Som Medicin kun glider hun ned,
Lidt Sukkergodt behøves dertil,
Og derfor jeg forlove mig vil.

4.

(til Begge)
De har en Datter, hun har mig kjær,
(til Mad. Dram)
Til Deres Gunst jeg beiler især.
(til Dram)
At Svigerfader, selv en Student,
Studenten lider, veed jeg omtrent.

5.

Dram.

Hm! Ja saamæn! Hør Sanne-Moer,
Han tykkes mig — Du seer vel — jeg troer —

Mad. Dram.

Tie stille Du! min vakkre Student,
Vi maa først være bedre bekjendt.

Dram.

Familien! hvad er den vel bevendt.

Christian. Familien! Ja derom har jeg endnu ikke erkyndiget mig. Kun det veed jeg, at min Fader eier et ømt Hjerte.

Dram (affides). Ja! Hjerterne staae ikke i Hof- og Statskalenderen.

To og tyvende Scene.

De Forrige. Kollemose med Adolph og Henriette.

Kollemose. Velbaarne Herr Adolph! vær høimodig — læg et godt Ord ind for mig hos Deres noble Herr Fader, Capitainen der.

Adolph. Capitain — jeg er Din Søn.

Berg. Min Søn!

Adolph. Min Fader!

Dram. Er han Capitain? Det var sku en anden Tobak!

Kollemose. Ak, Herr Capitain! Midlerne, De havde udsat for Deres Børn, ere borte.

Berg. Kom til mit Bryst! raske Drenge I ere. (gjensidig Omfavnelse).

Kollemose. Men Tidsomstændighederne, de latinske Jurister, de mange Politiretssager —

Berg. Aa Fanden i Vold med det Kram. Jeg har mine Drenge igjen.

Kollemose. Det var alene Tidsomstændighederne, de mange Politiretssager, de lat— —

Berg. Hold Kjæft med hans Præk! Kan han ikke begribe, at et Øieblik, som dette, er mig riig Erstatning.

Kollemose. Men Pengene —

Berg. Behold af dem, hvad han har tilbage. Dem har vor Herre givet mig vel syvfold igjen. (Kollemose sniger sig bort).

Mad. Dram. Hører Du, han er ogsaa riig?

Dram. Ja! Nu maae vi see at glatte hende igjen paa en god Maade.

Adolph (med Henriette ved Haanden). Nu kjender jeg min Fader, Herr Dram, og bedre Hjerte eier ingen paa den vide Jord. Maa Henriette nu blive min?

Dram (ydmygt bukkende). Herr Adolph! — Jeg haaber, De ikke tager det fortrydeligt op, at jeg før — det var min kjære Svoger — min Svoger vilde jeg sige, og min Kone —

Mad. Dram. Nei — jeg har altid estimeret Dem høit, Herr Adolph! det kan jeg bevise, hvis jeg havde et Brev, jeg for fem Aar siden skrev til min Broder i Kjøbenhavn.

Henriette. Min Adolph vil ikke gjøre sig den Kjærlighed uværdig, Du i Fremtiden vil skjænke ham.

Christian. Du billiger mit Valg, kjære Fader!

Berg. Hun er jo Henriettes Søster! (med Henriette og Julie i sine Arme) I vakkre Glutter!

Christian. Men det er sandt, Fader! Julies Forældre ville vide hvad Du er!

Berg. En ærlig Mand er jeg og en lykkelig Fader.

Dram (bukkende). Gud bevare os — det var ikke saaledes at forstaae — det er mig og min Kone en stor Ære, om Capitainen vil beære os med den Ære, at —

Berg. De er Julies Fader?

Dram. Jeg har den Ære — min Kone ligesaa.

Berg. Saa modtag min Tak, for den Tilgivt i min Lykke, dette hulde Barn skjænker mig.

Julie (til sin Moder). Kan Du der see, Moder, Christian er saa smuk.

Berg. Men han er ung endnu, og Du, mit Barn, ligesaa. Hvad synes De, gode Svoger, om vi lod dem vente endnu en Tidlang, inden de forenes.

Dram. Ja — Gud bevares! Det er fuldkommen min Mening, Herr Capitain.

Berg. Adolph og Henriette have udstaaet deres Prøve. Dem lade vi da strax holde Bryllup! Ikke?

Dram. Som Capitainen befaler.

Berg. Men Du, min gode Christian, Du maa have Din Embedsexamen først, førend Du maa tænke paa Giftermaal.

Christian. Den Betingelse indgaaer jeg med Fornøielse, Min Embedsexamen skal jeg snart smøre af, naar Fader kun vil betale min Manuducteur.

Berg. Hvad er det for en Tingest?

Christian. Det er omtrent det samme som en Souffleur paa Theatret, eller en Lods paa Skjærene — et Slags Dampmaskine, der anbringes paa Studerings-Fartøiet.

Berg. Ja det skal have gode Veie.

Julie. Men vi maa dog skrive hinanden til?

Berg. Forstaaer sig.

Slutningssang.

Nr. 21.

Mel. Det hedder en Aquisition. (Skatten.)

Christian.

1.

Naar Pen og Blæk ved Haanden er
Jeg savne kan min Hjertenskjær,
:,: Thi Posten Trøst kan bringe. :,:

Julie.

Glad til Din længselsfulde Mø,
Hen over Codans blanke Sø,
:,: Sig Elskovsduen ofte svinge. :,:
(Choret repeterer sidste Linie.)

Adolph.

2.

Det Troskabs Blus i Sømands Bryst,
Der tryller ham til Danmarks Kyst,
:,: Ei Tiden kan udslukke. :,:

Henriette.

Sværmer end Gutten vidt om Ø,
Trofast ham venter danske Mø,
:,: Og Haabet dæmper Hjertets Sukke. :,:
(Choret repeterer sidste Linie.)

Berg.

3.

Alt Mismods svangre Tordenskye,
Jeg seer min Aftens Himmel flye,
:,: Mig Kjærlighed omslynger. :,:
Bedstepapa blier glad i Sind,
Naar han kan lege Skorsteen og Pind
:,: Med Sønners tætte Børneklynger. :,:
(Choret repeterer sidste Linie.)

Dram.

4.

Mig Lykken gjør sgu ganske rørt.

Mad. Dram.

Ad Aare jeg mit Sirtses Skjørt
:,: Til Løierter spenderer. :,:

Dram.

Herligt sig haver Bladet vendt,
Julie ægter en Student,
:,: Studenten meget høit rangerer. :,:
(Choret repeterer sidste Linie.)

Henriette (til Publicum).

5.

En Anonym min Elsker var,
Men var dog Hjertet dyrebar.
:,: Hvad kan og Navnet skille? :,:
Autor har og sit Navn fordulgt;
Men har De huldt hans Muse fulgt,
:,: De Bifald os ei nægte ville. :,:
(Choret repeterer sidste Linie.)

(Opført første Gang paa den Kongelige Skueplads d. 21 Decbr. 1828.)

Kjöbenhavn 1829.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Den fortrædelige Formiddag.

Lystspil i 1 Act. Omarbeidet efter "La Matinée aux contretemps", og indrettet for den danske Skueplads ved J. L. Heiberg.

Personerne:

Møller, Kjøbmand fra Helsingøer.
Carl Paulsen, juridisk Candidat.
Sternfeldt, forhenværende Godseier, hans Ven.
Frue Denner, en ung Enke.
Filemann, en Aagerkarl.
Bonnetti, Friseur.
En Skrædder, en Skomager, en Conditor og andre Creditorer.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn i Frue Denners Huus.

(Skuepladsen forestiller en lille Have, som hører til Frue Denners Huus. I Forgrunden et stort Træ, hvorunder staae nogle Stole og et Bord, paa hvilket findes Bøger, Skrivertøi og Fruentimmerarbeid.)

Første Scene.

Frue Denner (sidder ved Bordet og arbeider). Møller (kommer ind.)

Møller. God Morgen, min søde lille Frue! Her har De Deres gamle Ven og Tjener!

Frue Denner (reiser sig og gaaer ham imøde). Kjære, gode Møller, tusinde Gange velkommen! Hvilken Glæde at see Dem saa uventet!

Møller. Nu, De kan troe, jeg har mangengang længtes efter Dem, det er ogsaa meget længe siden vi saae hinanden.

Frue Denner. Ja det er Deres Skyld. Hvorfor er De bleven boende i Helsingøer?

Møller. Fordi jeg er Kjøbmand, og i min Stand er det Fordeelagtige Nr. 1, og det Behagelige Nr. 2. Men De, Frue? Jeg kunde vel ogsaa spørge: Hvorfor har De forladt Helsingøer og bosat Dem i Kjøbenhavn?

Frue Denner. Fordi jeg er et Fruentimmer.

Møller. Ah, jeg forstaaer det! Det er en Stand hvori det Behagelige er Nr. 1, og det Fordeelagtige Nr. 2. Ja, Herre Gud! en Enke paa tyve Aar kan vel have Lov til at finde Behag i Hovedstadens Forlystelser. Det er jo en nydelig lille Gaard, som De her har Dem, og denne lille Have dertil! Det er virkelig allerkjæreste! Naa, det er da denne Eiendom, hvorom vi corresponderede saa vidt og bredt, dengang vi vare syge og ikke kunde komme sammen. Det er nu vel et Aars Tid siden De kjøbte den.

Frue Denner. Ja, og jeg takker Dem, gode Møller, fordi De føiede mine Ønsker, uagtet dette Kjøb ikke var efter Deres Hoved.

Møller. Bedste Frue! Tak mig ikke! Det var Deres egne Penge.

Frue Denner. Men min afdøde Mand har jo sat mig under Deres Formynderskab.

Møller. Formynderskab! Fy, hvilket Ord! Nu bliver jeg ganske alvorlig. Vor gode gamle Ven, som elskede os Begge, ønskede, at jeg skulde være en Støtte og Raadgiver for hans unge Arving, men han paalagde mig udtrykkelig, aldrig uden høieste Nødvendighed at indskrænke hendes Villie. Ingen af os har misbrugt hans Godhed, mener jeg?

Frue Denner. Og det vil heller aldrig skee. Selv af egen Drift vil jeg, i alt hvad jeg foretager mig, stedse søge Raad hos Dem.

Møller. Men for nu at komme til denne Gaard igjen, saa glæder det mig, at den er saa smuk. Jeg havde heller ikke andet mod Kjøbet, end at faste Eiendomme nuomstunder ere en trykkende Byrde, især for et Fruentimmer. De mange Afgivter og Reparationer! og især Leierne! Hvordan kommer De ud af det med Deres?

Frue Denner. Jeg kan ikke beklage mig over mine Leiere, de ere allesammen meget rare Folk.

Møller. Betale de da Leien til rette Tid?

Frue Denner. Det just ikke; nei langtfra! Men det er forresten meget artige, rolige og velopdragne Folk. Jeg har ogsaa to Logerende i den øverste lave Etage. Det er to unge Mennesker som De maaskee kjender, i det mindste har den ene havt en Eiendom, ikke langt fra Helsingøer.

Møller. Tør jeg spørge om Navnene?

Frue Denner. Den som har været Landmand, hedder Sternfeldt, han er allerede Enkemand; den anden er juridisk Candidat, og har samme Navn som De, han hedder Møller, Carl Møller; maaskee er han en Paarørende af Dem.

Møller. Nei, Gud bevare mig fra at være i Slægtskab med alle dem som hedde Møller!

Frue Denner. Da skulde De ikke bede Gud bevare Dem fra at være i Slægtskab med denne unge Mand.

Møller. Guds Død! Han trænger ikke til mit Slægtskab, siden han, som jeg mærker, har Deres Venskab. Naa, min velsignede lille Frue! bliv ikke vred, lad en gammel Ven have lidt frit Spas. Alvorlig talt: Jeg kjender ingen af de unge Mænd, men det skal glæde mig at gjøre deres Bekjendtskab. Der falder mig noget ind: Denne Møller er — siger De

— juridisk Candidat? Maaskee kunde han hjelpe mig paa Spoer efter en anden ung Jurist, en vis Paulsen, efter hvem jeg søger som efter en Knappenaal.

Frue Denner. Hvorfor er dette Menneske Dem saa vigtigt?

Møller. Det skal jeg fortælle Dem en anden Gang. Havde jeg bare fat paa ham! Man siger dog, han skal være her i Byen, men det lader til, at han er fløiet bort med Vildgjæssene.

Frue Denner. Kan De ikke finde hans Logis i Veiviseren?

Møller. Det var den første Lecture jeg greeb til, da jeg i Gaar kom til Kjøbenhavn, og jeg har nu allerede været paa fire Steder hvor han har boet. Det lader til at han flytter een eller to Gange om Maaneden. Paa ethvert af de fire Steder, hvor jeg har spurgt efter ham, sagde man mig, at Creditorerne løb ham paa Døren inden Dagen gryede. Gid jeg dog kunde finde ham! Siden vi ere i Kildetiden, vil jeg tage ud til Dyrehaven og blive der en heel Dag; maaskee kan jeg der faae ham opspurgt.

Frue Denner. Det er el besynderligt Sted at søge ham paa.

Møller. Ikke saa besynderligt endda! Siden han har saa mange Creditorer, saa maa han vel ogsaa have mange Fornøielser; det ene pleier gjerne at følges med det andet. — Men jeg staaer her og glemmer, at i Deres Selskab har Tiden to Par Vinger. God Morgen! Jeg maa bort! Jeg har meget at udrette.

Frue Denner. Det er jo ret en fransk Visit.

Møller. De har Ret, Frue! Men med Deres Tilladelse kommer jeg tilbage og spiser til Middag hos Dem.

Frue Denner. Det vilde jeg just bede Dem om. (Møller vil gaae, Fruen tager ham under Armen og drager ham hen mod en anden Side) Lad mig vise Dem Veien; De behøver ikke at gaae over Gaarden. (De gaae.)

Anden Scene.

Sternfeldt og Paulsen (komme ind ad en anden Side end den, hvoraf de Forrige gik ud. Paulsen er ifærd med at trække sin Kjole paa).

Sternfeldt. Saa! nu staaer Fanden igjen i det! Nu er hun allerede gaaet bort.

Paulsen. Ja hun er borte.

Sternfeldt. Ja fløiten er hun. Det er ogsaa Pokker til Nølerie med Dig! Du kommer aldrig til rette Tid. I dette Dieblik var hun her med en Mandsperson. Der gaaer han! Kan Du see ham? Nu gaaer han just ud af Porten. Naa, riv mig ikke overende! Det er jo en gammelagtig Herre! vær Du kun rolig!

Paulsen (som bestandig seer ud i Coulissen). Ikke desmindre foruroliger han mig.

Sternfeldt. Det er en overdreven Jalousie.

Paulsen. Ja, Jalousie! Det er ikke derfor, men jeg troer bestemt, at jeg kjender denne Mand. Rigtignok har jeg kun seet ham eengang, men jeg tør sværge paa, at det er ham.

Sternfeldt. Hvilken "ham?"

Paulsen. Kjøbmand Møller fra Helsingøer, hvem jeg skylder 100 Rdlr., og som allerede ofte har ladet mig dem kræve.

Sternfeldt. Hvorfor skulde det just være ham?

Paulsen. Jeg veed ikke selv, men i slige Ting pleier en vis Anelse aldrig at slaae mig feil. Desuden har jeg hørt, at han skal være Frue Denners Formynder; og hvem anden end hendes Formynder kan vel denne gamle Mand være, som taler saa fortroligt med hende?

Sternfeldt. Det kunde ligne vor Ulykke. Du driver ogsaa Laanesystemet en gros.

Paulsen. Og Du da?

Sternfeldt. Jeg har endnu ikke drevet det saavidt som Du. Jeg laaner dog kun til vort eget Brug; men Du? Laante Du ikke forgangen 200 Specier, for at give dem til Lieutenant Feldheim? 200 Specier! Død og al Ulykke! Naar jeg tænker paa, at Du havde 200 Specier i Dine Hænder, og istedenfor at betale Gjæld dermed, gav Dig af med at være ædelmodig, og lod denne Hansqvast faae alle Pengene! Det er til at blive gal over! Nu har vi da ham paa Halsen, denne Filemann, den Blodsuger, som Du laante dem af til det gudelige Brug! Gid Fanden havde Dig med samt Dine store og gode Handlinger!

Paulsen. Gjør mig ikke Bebreidelser, men hør et fornuftigt Ord. Er den unge Feldheim en Hansqvast? Er han ikke almindelig erkjendt for at være en brav Karl, en dygtig Officeer? Var han ikke min Ven, og har han ikke gjort mig Tjenester? Han har ofte tilforn gjort Udvei til Penge for mig. Har Du glemt Din egen Forlegenhed, da Du kom til mig fra Landet, efter at de havde gjort Indførsel hos Dig og solgt Din Gaard? De Penge, som den unge Feldheim forskaffede os, kom ligesaavel Dig til Nytte, som mig.

Sternfeldt. Kunde hans formuende Onkel da ikke hjelpe ham?

Paulsen. Du har nok glemt hans Eventyr? Han burde jo ikke forskrække sin Onkel ved at underrette ham om, at han Dagen efter skulde duellere; han maatte være belavet paa, strax at kunne reise bort; Penge vare ham jo høist nødvendige, og Udfaldet viste noksom Nødvendig-

heden. Til min Glæde hører jeg, at han har faaet Tilladelse til at komme tilbage, og jeg er overbeviist om, at han da strax betaler mig, han er en Mand af Ære.

Sternfeldt. Javist! Vi ere ogsaa Mænd af Ære, men desuagtet betale vi dog ikke en Skilling. Nei, med alle gode Grundsætninger og al Redelighed, kommer man dog ind i de meest forbandede Historier, hvorover man kunde gaae i Jorden af Skamfuldhed. Det er ikke længer siden end i Gaar, at jeg mødte denne fordømte italienske eller franske Friseur hvad han er, hvem Du skylder 160 Rdlr. Betænk dog engang: 160 Rdlr. til en Friseur! Du maa jo være saa skaldet, at der ikke er et Haar paa Dit Hoved.

Paulsen. Aa, Snak! jeg har faaet Eau de Cologne for Pengene.

Sternfeldt. Det gjør ikke Tingen bedre. Eau de Cologne for 160 Rdlr.! Jeg beder Dig betænke, hvad det vil sige. Det er jo nok til at give hele Amager en behagelig Lugt. Har Du badet Dig deri? Har Du drukket det?

Paulsen. Jeg har solgt hele Stadsen for 70 Rdlr.

Sternfeldt. Du har Genie til Handel; der stikker bestemt en Grosserer i Dig.

Paulsen. Du har ikke noget at lade mig høre i den Sag. Det var i de Dage, da den jydske Studepranger vilde sætte Dig i Slutteriet, og min Skrædder ogsaa gjorde sig gal; saa kom just en medlidende Jøde op til mig, og jeg lod mig forføre af Leiligheden.

Sternfeldt. Ja, uden Leiligheden vare alle Syndere dydige.

Paulsen. Alting kan jo endnu blive godt. Jeg har jo en riig.....

Sternfeldt (afbrydende). Onkel? Ikke sandt? Maaskee i Amerika? Ha, ha, ha! De rige Onkler darausßenfra, det er min Pest! Det er en gammel Overtroe, som er forsvunden i vore oplyste Tider. Dersom man blot vilde tælle de amerikanske Oncler, som man i de sidste ti Aar har brugt til at løse Knuden i Comedier, saa vil jeg forbande mig paa, at hele den amerikanske Flaade forslaaer ikke til at føre dem over til Europa.

Paulsen. Dersom Ord kunde myntes til Penge, saa var Du en sand Guldmine. Din Ordstrøm tillader mig ikke engang at tale ud. Har jeg da nævnet det Mindste om en Onkel, og ovenikjøbet en amerikansk? Nei, en riig Stedfader har jeg, det veed Du ligesaa godt som jeg. Da jeg kom her til Byen, sendte han mig rigelige Maanedspenge; jeg forstod ikke at omgaaes med dem, jeg troede, de kunde aldrig faae Ende. Jeg kom i lidt Gjæld, som bestandig blev til mere, thi det Ukrud voxer lettere end Skampioner. Min Stedfader blev vred, og har nu i to Aar intet sendt mig, hvilket ikke har forbedret mine Finanser. Jeg har hidindtil ikke villet sige Dig det. Nu har han skrevet mig til, at dersom jeg kan faae det Embede jeg søger, vil han bringe mine Sager i Orden.

Sternfeldt. Ja "dersom, dersom!" Inden Du kommer saa nær, har Crediторerne bragt vore Sager i Orden og vore Personer i Sikkerhed.

Paulsen. De vilde have ondt for at finde os her. Jeg har, i de tre Maaneder, vi have boet her, kaldt mig Møller. Ingen her i Huset veed mit rette Navn.

Sternfeldt. Men jeg, jeg er her under mit rette Navn; det er dumt, men naar man har et smukt Navn, vil man nødig give Slip paa det. Sternfeldt! det klinger saa prægtig; det er alt hvad jeg har tilbage af min fordums Herlighed. Forresten kan det heller ikke hjelpe Dig stort, enten Du kalder Dig Møller, Bager eller hvilketsomhelst, thi den forbandede Filemann, vor gode Banquier, har jo vor Adresse.

Paulsen. Vore Døre ere jo lukkede, og ingen søger os i denne lille Have, hvor vi opholde os det meste af Dagen.

Sternfeldt. Det hjelper ikke. Filemann saae mig i Gaar komme ud her fra Haven, og i Dag — erindrer Du det? i Dag er hans Vexel udløben.

Paulsen. Ak! vidste jeg dog en Udvei til at betale den!

Sternfeldt. Du veed en Udvei til at betale baade den og al Din anden Gjæld, og min med: Gjør Alvor af det, og frie til Frue Denner endnu i Dag.

Paulsen. Ja turde jeg blot vove det! men jeg skjælver for at faae en Kurv.

Sternfeldt. Børnestreger! En Kurv! Dertil er der saamæn ingen Aspecter. Hun rødmer allerede naar hun seer Dig en Miil borte, hun foretrækker Dig kjendeligen for alle andre. Gud give det var mig! Skjøndt det var haardt for mit ømme Hjerte at udsætte mig for anden Gang at blive Enkemand, saa skulde dog den unge, smukke, rige Enke ikke sukke forgjæves. Hør, lov mig, at Du endnu i Dag vil frie til hende.

Paulsen. Nei, love det, kan jeg ikke. Naar jeg seer hende, taber jeg al Modet.

Sternfeldt. Det er reent forkeert: Naar Du seer hende, saa skulde Du just tage Mod til Dig.

Paulsen. Kan gjerne være, men naar man er saa forelsket som jeg.....

Sternfeldt. O, forelskede Folk har ingen Forstand!

Paulsen. Om saa er, saa maae de for-

standige Folk være at beklage, thi saa kan de ikke være forelskede.

Sternfeldt. Nu saa hør da! Siden Du bliver umælende af bare Kjærlighed, saa erklær Dig skrivtlig for hende.

Paulsen. Velan, det vil jeg.

Sternfeldt. Gaae nu strax op paa Dit Værelse, luk Dig inde og skriv.

Paulsen. I Guds Navn!

Sternfeldt. Og hør! Skriv nu fornuftigt..... Var det ikke muligt, at Du siden, naar Du taler med hende, saadan paa en fiin Maade kunde forhøre Dig hos hende, om hun har contante Penge liggende, thi det er det væsentlige; det er det vi trænger til.

Paulsen. Fy for en Ulykke! Skulde jeg tale om Penge til det Fruentimmer som jeg elsker?

Sternfeldt. Da er det saamæn meget fornuftigere, og kan bedre lykkes, end at tale om Kjærlighed, selv om det var Christen-Kjærlighed, til sine Creditorer. Og hvorfor kan Du ikke tale med Din Elskede om Penge? Naar hun først er Din Kone, saa blive dog Pengene et staaende Conversations-Emne imellem Jer.

Paulsen. Det vil jeg meget frabede mig. Nu farvel. (han gaaer.)

Tredie Scene. Sternfeldt (alene).

Hellige Mercurius! lad det lykkes! Naa Gud forlade mig, Mercurius er jo ingen Helgen. Og jeg er heller ingen Helgen, det veed Vor Herre! Imidlertid kan jeg dog selv ikke begribe, hvordan jeg er kommen i dette Virvar. Jeg var jo en ganske ordentlig og driftig Landmand. (han leer) Det er paa min Ære som der staaer i Rosenkildes Fortvivlede paa Rundetaarn: "Det er Conjuncturerne." Kunde jeg dog bare gjøre Udveie til den ikke betydelige Sum, hvorfor jeg nu kunde kjøbe min Gaard tilbage! Nu, da Kornpriserne ere stegne, skulde jeg snart komme paa Fode igjen. Ja, maatte blot Paulsen lykkes i sit Frierie — og det maa lykkes — saa hjelper han mig nok, den ærlige Sjæl, og den Dag kan da vel komme, at jeg kan gjøre Gjengjeld. (han seer ud i Coulissen) Naa, hvad sagde jeg! Der kommer, Fanden tage mig, Filemann igjennem Gaarden! Nu frisk Mod! Jeg vil betale ham med Dumdristighed, siden det er den eneste Mynt jeg har.

(han sætter sig ved Bordet, blader i sin Annotationsbog, noterer i den med sin Blyant, og lader som han ikke saae Filemann.)

Fjerde Scene. Sternfeldt. Filemann.

Sternfeldt. I Gaar udbetalt — lad see, tre, fem og tre gjør elleve, 1157 Rbd. Nu lad mig see Indtægt: I denne Maaned slet Intet, men i næste kan vi hæve 1500 Specier. Dermed betale vi alle vore Creditorer Capital og Renter. O, de Renter, de Renter! Hvor det løber op! Hvilke Blodsugere! Hvilke Afskum af Aagerkarle! (lader som om han nu blev Filemann vaer) Ei, Herr Filemann! Er De der? Jeg sad just og tænkte paa Dem.

Filemann. De er altfor artig, Herr Sternfeldt!

Sternfeldt. Jeg tænkte just paa den Bagatel, som Paulsen skylder Dem.

Filemann. Hvad siger De? En Bagatel? 400 Rbd. rede Sølv!

Sternfeldt. Hvorfor siger De ikke 200 Specier? Det klinger ikke saa stort.

Filemann. Det er jo rigtignok ikke nogen Herregaard, men imidlertid, da Vexlen i Dag er udløben, saa ønskede jeg at vide, om jeg nu kan faae Pengene. Det er intet ubeskedent Spørgsmaal, mener jeg.

Sternfeldt. I næste Maaned skal De faae dem; indtil den Tid maa De fornye Vexelen. Paulsen gifter sig.

Filemann. Er det et godt Partie?

Sternfeldt. Hun har Penge som Græs.

Filemann. Ei, ei! Og naar skal Bryllupet være?

Sternfeldt. I næste Uge. Jeg har endogsaa i Commission at besørge adskillige Indkjøb i den Anledning. Iblandt andet et kostbart Garnitur, som han vil forære Bruden.

Filemann. See, see! Han har altsaa rede Penge?

Sternfeldt. Aa ja, han har nok rede Penge; men naar man gifter sig, har man saamange Udgifter at bestride, f. Ex. de omtalte Foræringer til Bruden, det er jo en hellig Gjeld.

Filemann. Ja det kan vel være; men seer De, Penge som man har laant, det er ogsaa en hellig Gjeld. Hvad mig angaaer, saa betaler jeg Enhver prompte, og naar Andre ikke gjøre det samme imod mig, saa er jeg dog ikke den Mand, der nænner at tage Deliqventens Effecter, og udsætte ham for at ligge om Natten under aaben Himmel. Nei, heller forskaffer jeg ham fri Bolig og Fortæring, saalænge han ønsker det.

Sternfeldt. De mener, i Slutteriet?

Filemann. De har Adressen, mærker jeg; saa vil De nok finde Stedet. Jeg forsikkrer Dem, at man har mange Beqvemmeligheder og Behageligheder derinde. Jeg vil ikke erindre Dem om, at Stedets Yndigheder endog ere besungne fra Skuepladsen, med stor Applaus. De kan dog vel sagtens den gamle Vise: "Man kan i Slutteriet leve." Men uden at tale derom, saa vil jeg spørge Dem, om De ikke anseer det for en Kjærligheds-Gjer-

ning mod et ungt Menneske, at skaffe ham et roligt Opholdssted, hvor han kan nyde selskabelige Fornøielser — thi der er ofte udsøgt Selskab, og hvor han, i Sikkerhed baade for Forførelser og Næringssorger, med et frit Sind kan hellige sig til Videnskaberne og de skjønne Kunster.

Sternfeldt. Ja, De skal have mange Tak, men jeg tvivler dog paa, at Paulsen har Lyst til at tilbringe Hvedebrødsdagene i det Paradiis.

Filemann. Skik og Brug er det jo rigtignok ikke, men hør nu et Forslag: Deres Ven behøver nogle Smykker, et Garnitur af Halsbaand, Armbaand, Ørenringe, og saa videre; ikke sandt?

Sternfeldt. Jovist!

Filemann. Han betaler contant?

Sternfeldt. Paa Minuten! Gud bevares!

Filemann. Jeg har hvad han bruger.

Sternfeldt. Pokker heller!

Filemann. Et kostbart Garnitur af ægte Stene, som jeg har maattet tage i Betaling af en Debitor.

Sternfeldt (afsides). Der har vi en nye Ulykke paa Halsen.

Filemann. Det er en god Ven af mig, som i Morges blev nødt til at reise bort over Hals og Hoved, og som skrev mig til, at han overlod mig det, for en betydelig Sum som han skylder mig.

Sternfeldt. Det bliver altfor kostbart for os.

Filemann. Nei, kjære Ven, vist ikke! Jeg vil ikke være urimelig; Juveler er ikke min Handel, jeg forstaaer mig ikke derpaa; De skal have dem for Halvparten af hvad de ere værd, og jeg vil da fornye Deres Vexel, mod billige Renter, forstaaer sig, ikke meer end 8 Procent om Maaneden, som De nok veed.

Sternfeldt. Men Herr Filemann!

Filemann. Men Herr Sternfeldt! Her hjelper hverken Griin eller Graad. Jeg har Vexelen, den er udløben. Jeg veed De har Penge, De maa betale min Vexel eller kjøbe mit Garnitur.

Sternfeldt. Det er herlige Conditioner! Det vil sige med andre Ord: De maa betale eller betale; De har Valget derimellem.

Filemann. Naar De vil kjøbe noget, og De kan faae det hos mig, saa er jeg Dem nærmere end en Anden. Det skylder De mig for de Tjenester, jeg har viist Dem; ellers ere De og Deres Ven et Par Utaknemmelige, som ingen Skaansel fortjene.

Sternfeldt. De taler i den tragiske Tone, min gode Ven!

Filemann. Ja, Penge og Penges Værd er heller ikke noget at lee ad. Nu gaaer jeg hjem og henter mit Garnitur, det skal koste 600 Rdlr. Lad Pengene ligge aftalte og prut ikke med mig. Farvel saalænge. (han gaaer).

Femte Scene.

Sternfeldt, strax efter: Paulsen.

Sternfeldt. Naa nu ere vi vel farne! Gid en ubekjendt Velgjører af en dumdristig Tyv havde brudt ind hos ham og stjaalet Diamanterne medens han stod her og prækede i en Lygte. — Naa, er Du der, Paulsen! Det er vel Du kommer.

Paulsen. Nu er det gjort, det forvovne Skridt! Nu har hun Brevet. O Amor! lille Gud! dersom Du har et Tempel i denne Have, saa gid jeg kunde bevæge Dig ved at udgyde strax mit halve Hjerteblod i Libation for Dig! Her venter jeg hendes Svar; jeg har bedet hende sende mig et Ord herned. Et Ord! ak hvilket Ord! Jeg er saa urolig; jeg troer jeg faaer Feber af at tænke paa hvad der vil skee.

Sternfeldt. Og jeg troer at jeg faaer Pest og Kopper og Skarlagensfeber af at tænke paa hvad der er skeet.

Paulsen. Hvad er der nu paafærde?

Sternfeldt. Mødte Du ikke Filemann? Han gik herfra i dette Øieblik for at hente et Diamants-Garnitur, som vi skal kjøbe for 600 Rdlr. contant Udbetaling og strax paa Stedet.

Paulsen. Hvad skal vi med Diamanter?

Sternfeldt. Din Brud skal have dem i Fæstensgave.

Paulsen. Er Du gaaet fra Forstanden?

Sternfeldt. Det vilde være meget uheldigt, siden Forstanden er det Eneste jeg har at miste. Nei, Filemann var her angaaende den forfaldne Vexel; og for at formaae ham til at fornye den, sagde jeg Du var ifærd med at gjøre et rigt Giftermaal og da foreslog han at Du skulde afkjøbe ham nogle Diamanter for 600 Rdlr. eller strax betale Vexelen. Han gik hjem efter sit Garnitur; kjøber Du det ikke, bliver her et Fandens Spectakel.

Paulsen. Men hvormed skulde jeg betale det?

Sternfeldt. Ja det veed jeg ikke, men gjør han Støi, og Frue Denner hører det, saa farvel Giftermaal, farvel Medgift vort sidste og eneste Haab!

Paulsen. O min Ven! det er ikke paa Medgiften jeg tænker, men dersom jeg mistede hendes Agtelse...

Sternfeldt. Og det er just Medgiften som jeg tænker paa.

Paulsen. Men det forstaaer sig, paa den Maade bør hun ikke opdage mine Hem-

meligheder. Jeg har heller ikke skrevet hende noget til om mit paatagne Navn eller mine Omstændigheder, men mundtlig vil jeg betroe hende alting.

Sternfeldt. Ja det er ogsaa tidsnok, naar vi først har hendes Hjerte og i Særdeleshed hendes Haand. — Men der kommer hun selv.

Paulsen. Jeg skjælver! Hvor hun seer alvorlig og forlegen ud! O Gud! det er intet godt Tegn.

Sternfeldt. Jo det er just et godt Tegn. Vilde hun sige nei, var hun hverken alvorlig eller forlegen. Jeg kjender Fruentimmerne; jeg er Enkemand.

Sjette Scene.

De Forrige. Frue Denner. (Hun bliver undseelig staaende i en Afstand; derpaa gaaer hun hen til Bordet, og giver sig Mine af at rydde sit Arbeide tilside som er blevet liggende derpaa).

Frue Denner (affides). Aldrig træffer man Møller alene. Den Sternfeldt har jeg tidt ønsket langt bort.

(Paulsen staaer forlegen; efter et lidet Ophold nærmer Sternfeldt sig).

Sternfeldt. Min høistærede Frue! Tilgiv mit Venskab for den stakkels Møller, ifald min Nærværelse synes Dem paatrængende. Jeg veed at hans Livs Lykke er afhængig af dette Dieblik, og jeg vilde gjerne blive her for at staae ham bi, ifald han skulde faae Ondt og falde om enten af Glæde eller — det Gud forbyde — af Sorg.

Frue Denner (fatter sig, gaaer hen til Paulsen og leverer ham en Seddel). Herr Paulsen! jeg har svaret Dem skrivtlig.

Paulsen (læser). "Mit Hjerte har alt længe været Deres." (han kaster sig for hendes Fødder) Elskte Elise!

Sternfeldt (affides). Victoria!

Frue Denner. Jeg selv overbringer Dem mit Brev, thi hvad jeg har at tilføie, vil jeg helst sige Dem mundtlig: Mit Hjerte er Deres, men min Haand raader jeg ikke ganske for at bortgive.

Sternfeldt (affides). Ja hvad kan det første hjelpe os, naar vi ikke faae det sidste?

Frue Denner. Min afdøde Mand, en ædel Olding, hvis Godhed udrev mig fader- og moderløse Barn af en haardhjertet Tantes Værge, indsatte mig til eneste Arving af sin betydelige Formue...

Sternfeldt (affides). Bravo!

Frue Denner. Men fastsatte i sit Testament, at en gammel prøvet Ven af ham skulde være min Raadgiver i alt hvad der angaaer min Formue, og at jeg saalænge denne Mand lever, ikke maatte give mig igjen uden hans Samtykke.

Sternfeldt (affides). Det sidste var det værste.

Frue Denner. Jeg tvivler ikke paa at jo min gamle Ven vil see Dem med samme Dine som jeg, og det glæder mig at jeg allerede i Dag kan føre Dem sammen med ham. Han spiser til Middag hos mig i Dag; jeg beder, Dem, kjære Møller, og Dem, Herr Sternfeldt, at gjøre mig den Ære ogsaa at være mine Gjæster.

Sternfeldt. Med den allerstørste Fornøielse.

Paulsen. Tør jeg spørge Dem, hvem er denne Deres Raadgiver?

Frue Denner. Det er en bekjendt og agtet Mand: Kjøbmand Møller fra Helsingøer.

Paulsen (affides). Der har vi min Anelse!

Sternfeldt (affides). Det er ham som skal have 100 Rdlr.

Frue Denner. Han har samme Navn som De, kjære Møller; maaskee er De endogsaa langt ude i Familie med ham.

Paulsen. Nei, det kan jeg forsikkre Dem.

Sternfeldt. Vi kjende ikke det mindste til ham.

Frue Denner. Nu, De vil snart gjøre Bekjendtskab.

Sternfeldt (affides). Snarere end vi ønske.

Frue Denner. Jeg er nødt til at gaae ud i Formiddag for at besøge min syge Cousine; dersom han skulde komme inden jeg er vendt tilbage, saa beder jeg de Herrer være saa gode imidlertid at holde ham med Selskab. (affides til Paulsen, som følger hende til Udgangen af Haven) I Aften tales vi nærmere ved. (hun gaaer).

Syvende Scene. Paulsen. Sternfeldt.

Sternfeldt. En sørgelig Ende den Lystighed fik.

Paulsen. Jeg er født til Ulykke.

Sternfeldt. Alt vel betænkt, mener jeg dog, at vi sagtens kan spise til Middag med ham. At spise til Middag med en Creditor, er dog bedre end slet ikke at spise til Middag.

Paulsen. Nei det gaaer ikke an!

Sternfeldt. Aa hvad! Han vil dog vel ikke kræve de 100 Rdlr. ved Bordet.

Paulsen. Men vil han samtykke i min Lykke? Og hvad som er endnu værre: Naar han seer mig og kjender mig, og kalder mig Paulsen, saa staaer jeg der paa en net Maade med mit falske Navn. Hvad vil min Elise tænke? At jeg er en Bedrager, en Lykkeridder; hun vil berøve mig sit Hjerte.

Sternfeldt. Og hvad mere er, sin Haand og Formue.

Paulsen. Nei, følesløse Menneske! det er ikke mere; det er slet intet mod et

saadant Hjerte. O hvor jeg bebreider mig, at jeg med stiltiende Bedragerie har mødt denne aabenhjertede rene Sjæl!

Sternfeldt. Ja det er ingen Sag for hende at være aabenhjertet, hun har ikke noget at skjule.

Paulsen. Jeg vil heller intet skjule. Inden Sol gaaer ned, skal hun vide alle mine Tanker, og ikke kalde den Mand, hun elsker, ved andet Navn end hans eget.

Sternfeldt. Ja hvad Navnet angaaer, saa vil vel Oprigtigheden blive nødvendig, thi Loven tilsteder ingen Anonymitet i Ægteskabssager.

Paulsen. O dersom jeg ikke elskede hende saa inderligt, saa veed jeg nok hvad jeg gjorde.

Sternfeldt. Og hvad da?

Paulsen. Saa flyttede jeg strax herfra.

Sternfeldt. Hvad? flytte? Nu igjen? Det maatte da idetmindste vente til efter Bordet.

Paulsen. O Du tager alting paa den lette Skulder! Desuden veed Du jo nok at det er mig umueligt at fjerne mig fra hende.

Sternfeldt. Der har vi Filemann! Nu ryge de ømme Følelser ad Helvede til.

Ottende Scene.

De Forrige. Filemann.

Filemann. Her er jeg igjen, mine kjære Herrer! — Herr Sternfeldt! De har vel meldt Herr Paulsen mine billige Forslag?

Paulsen (forlegen). Ja... jeg veed... Sternfeldt har sagt mig at De har et Diamants-Garnitur at sælge.

Filemann. Men for ikke at glemme det ene over det andet: jeg gratulerer, Herr Paulsen! Jeg har saamæn ikke endnu engang spurgt om den elskværdige Bruds Navn; det er vel ingen Hemmelighed, siden Brylluppet Gudskeelov er saa nær for Haanden?

Sternfeldt. Jo det er rigtignok en Hemmelighed, men Dem kan man vel gjerne betroe den? (Paulsen giver Tegn til Sternfeldt og ryster paa Hovedet) Jovist! til vor Ven Filemann kan vi gjerne sige det; han vil ikke fortørne Bruden og forspilde vor Lykke ved at gjøre det bekjendt.

Filemann. Vor Herre bevares! Herr Paulsens Lykke er saavist en Deel af min egen.

Sternfeldt. Nu vel, saa vil vi da betroe Dem, at det er vor Vertinde.

Filemann. Den unge Frue Denner! Hun som eier denne Gaard! Min kjære Paulsen! lad mig omfavne Dem og ønske Dem til Lykke! Ja det er sgu et godt Partie. Den charmante Kone! Gid hun maa bære mine Diamanter i hundrede Aar! Nu maa De endelig kjøbe mine og ingen Andens; det vil være mig en sand Fornøielse at see hende med min Stads, og jeg er nærmest til at forsyne Dem med hvad De behøver; ikke sandt!

Sternfeldt. Ja, det er godt nok, men min Ven siger mig at han allerede staaer i Handel med en Anden. Det er rigtignok ikke saadan en fortræffelig Mand som De, men derimod er han ikke nær saa dyr. Han var her for et Øieblik siden, og Paulsen var lige ved at slutte Kjøb med ham, men jeg bad ham vente dermed, indtil De havde været her, thi jeg havde givet Dem mit Løvte — (affecteret) og engang imellem maa man holde det.

Filemann. Hvad maa jeg høre, kjære Herr Paulsen! Det kunde De ville gjøre mod en saa hengiven Ven som mig, De hvem jeg saa ofte har hjulpet, De hvem jeg agter og elsker saa høit! De veed det, Skjælm! der er Ingen for hvem jeg interesserer mig saa meget som for Dem.

Sternfeldt. De mener nok: Ingen mod hvem De er mere interesseret.

Filemann. Ak nei, Herr Sternfeldt! i den Henseende er jeg lige upartisk imod Alle.

Sternfeldt. Naa, lad os da see de rare Stene! (Filemann leverer ham et Etui, som han aabner) Herregud! skal det være smukt? Det seer jo saa gammeldags ud, som om det kunde være af salig Dyvekes Efterladenskab.

Filemann. Det Gammeldags er just moderne nuomstunder; alting gaaer op og ned i denne syndige Verden.

Sternfeldt. Kan det være ægte Diamanter? Det seer jo ud som om det var taget af en gammel Lysekrone.

Filemann. Hvor vil De hen, min høistærede Herre! Jeg er vist ikke den Mand som...

Sternfeldt. Og hvad skal De have for den hele Kramkiste?

Filemann. 600 Rdlr., det har jeg sagt Dem.

Sternfeldt. Og dersom man nu bød Dem det halve?

Filemann. Paa Ære og Samvittighed!

Sternfeldt. Aa tal ikke derom! Fred med de Døde!

Filemann. Herr Sternfeldt er altid saa lystig; han er ubeskrivelig moersom og elskværdig, den gode Herr Sternfeldt.

Sternfeldt. Ja hør nu! De sagde imorges at De ikke forstod Dem paa Juveler; det gjør vi andre heller ikke. Hvem af os skal nu bedømme disse Stenes Værd? Den Kunst at eftergjøre Diamanten er

nuomstunder stegen til en saadan Høide, at...

Filemann. Lad dem vurdere.

Sternfeldt. Det har jeg ogsaa stærkt isinde; jeg vil gaae til Henriques med dem.

Filemann. Vi kan gaae sammen.

Sternfeldt. Ja jeg vil meget frabede mig at gaae alene. Saa kom da. (han gaaer, men vender om) Men det er sandt, jeg har forsvoret at gaae paa Gaden med store Summer hos mig; det er ikke længe siden at jeg tabte 400 Rdlr. i Christenbernicovstræde. — Der har Du Din Brevtaske, Paulsen! Jeg har kun taget de 130 Rdlr. fra, som Du nok veed; al Resten er der. Men om der nu, medens vi ere borte, kommer Bud fra Din Juveleer, saa husk paa at vi staae i Handel med Herr Filemann; lad Dig ikke friste...

Filemann. For Guds Skyld! slut ingen Handel med ham.

Sternfeldt. Ja det kunde ret ligne Dig at gjøre det. Du er saa overdreven gesvindt i al Handel, og slaaer strax til uden at prutte. Hvis nu Din Juveleer har Garnituret med, saa kan Du ikke bare Dig; og finder Du hans Juveler smukkere end disse — billigere ere de da allerede — saa slaaer Du til, det vil jeg døe paa.

Filemann (afsides). Jeg veed saa tilforladelig ikke hvad jeg skal gjøre.

Sternfeldt. Saa kom da, Herr Filemann! jeg venter paa Dem.

Filemann (afsides). Jeg risquerer Intet ved at lade ham gaae ene; Paulsen er jo forlovet med Frue Denner, og hans Brevtaske er jo fuld af Penge. (høit) Nei, Herr Sternfeldt! jeg bliver her; De kunde jo tænke at jeg var slet nok til at have Mistanke til Dem.

Sternfeldt. Jeg saae det heller om De gik med.

Filemann. Nei, nei! Paa ingen Maade! Jeg er desuden træt og vil heller blive her i Herr Paulsens behagelige Selskab og i det Grønne under disse deilige Træer. Ak hvad Naturen dog er velgjørende! Jeg forsikkrer Dem, jeg seer den hele Sommer ingen andre grønne Træer end dem som staae udenfor Børsen. (han sætter sig ved Bordet ved Siden af Paulsen, som allerede for noget siden har taget Plads, og som blader i de paa Bordet liggende Bøger).

Sternfeldt. Deres Tillid, Herr Filemann, gjør Dem og mig ligemegen Ære, om jeg maa sige det.

Filemann. Jeg har al mulig Tillid til Dem, og De fortjener det. Desuden har jeg ikke noget at være bange for; thi det er Herr Paulsen hvem jeg betroer mine Juveler, det er ham som er mig ansvarlig til dem. (afsides) Jeg viger ikke fra Brevtasken. (til Sternfeldt) Naa gaae De nu kun i Herrens velsignede Navn! Det er et langt Stykke Vei herfra til Kjøbmagergade.

Sternfeldt. Nei det er ikke langt; jeg er her igjen om et Øieblik. (han gaaer).

Paulsen (afsides). Hvad Fanden mon han dog har i Sinde?

Niende Scene. Paulsen. Filemann.

Filemann. Lyksalig den som har en saadan prøvet og sand Ven som De har i Herr Sternfeldt!

Paulsen. Ja det er vist nok!

Filemann Det er rørende at see to unge Mennesker, der have en saadan indbyrdes Hengivenhed og Tillid til hinanden, og som tør vove at betroe hinanden Brevtasker fulde af Penge, thi der stikker vist en god Capital i den som han leverede Dem tilbage.

Paulsen. O ja, det gaaer nok an!

Filemann. En to- tretusind Daler i det mindste?

Paulsen. Saa omtrent. (afsides) Hvilket piinligt Forhør!

Filemann. Veed De hvad? Det er virkeligt stort og beundringsværdigt at en ung Mand paa Deres Alder kan have 3000 Daler i sin Brevtaske, og det i gode Hundreddalersedler, thi jeg formoder, de ere i Hundreddalersedler.

Paulsen. Forstaaer sig! Jeg har dem ikke i Halvskillinger.

Filemann. Hahaha! det kan jeg tænke! Men tag Dem iagt, kjære Ven! der circulerer falske Hundrededalerssedler for nærværende Tid.

Paulsen. Saa?

Filemann. Ja Gud bedre det! Det har endog i disse Dage givet Anledning til en høist bedrøvelig Historie.

Paulsen. Lad mig høre den. (afsides) Maaskee kan jeg faae ham til at glemme Brevtasken.

Filemann. Ja, seer De, det er en ung Pige af mit Bekjendtskab, hun er endogsaa lidt af min Familie, en temmelig honnet Sy-Jomfrue, som er bleven skammelig narret af en nedrig Forfører; dette slette Menneske viste hende en Hundrededalerssedddel i det Øieblik hun en Aften vilde gaae hjem fra Modeboutiken. Nu Herregud! det er ikke hver Dag man faaer saadant Syn at see; hun gik efter Sedlen, og fik den ogsaa, for jeg skal sige Dem, vi er allesammen Mennesker; Men hvad skeer? Næste Morgen, da det stakkels Barn gaaer ud i Boutikerne for at anvende sine hundrede Rigsdaler, saa er saagu' Seddelen falsk.

Paulsen (leer). Det er jo en lystig Historie.

Filemann. Ak Herr Paulsen! er det muligt at De, som er saadan en god Fyr, kan lee ad et uskyldigt Pigebarns Ulykke? — Men da Tiderne ere saa onde, saa skulde De dog rigtig see efter, om De ikke har falske Sedler? Kom, jeg skal hjelpe Dem.

Paulsen. Det har ingen Nød med mine Sedler. Jeg har Dem fra et sikkert Sted.

Filemann. Jeg synes, De lagde Brevtasken der imellem Bøgerne. (han griber efter den; Paulsen flytter den til en anden Side og støtter Albuen paa den) Jeg vilde bare see lidt paa den; det er en net Brevtaske. Man har nu et Slags Portefeuiller, hvori der er hemmelige Rum: Det er der vist ogsaa i Deres?

Paulsen. De har gjættet det.

Filemann. Men vil De troe, jeg skal finde det hemmelige Sted?

Paulsen. Det kan De ikke. Den rette Hemmelighed deri kan Ingen finde.

Filemann. Jeg skulde just have mig saadan en; derfor gad jeg nok vide...

Paulsen. Hvor den er kjøbt? Hos ham i Læderstræde.

Filemann. Det er en rar Indretning.

Paulsen. Overmaade nyttig.

Filemann. Oprigtig talt, Herr Paulsen! Har De aldrig gjort den Erfaring, at det er en usigelig Nydelse, ret hvad man kalder en Vellyst, naar man saadan stryger Spidsen af Fingrene hen over gode nye Bancosedler? Og selv om de ikke tilhøre En, er det dog altid behageligt.

Paulsen Nei det kjender jeg ikke til; det maa ogsaa være en meget flau Fornøielse.

Filemann. Vil De ikke engang probere det?

Paulsen. Nei Gu' vil jeg ikke.

Filemann. De kan ogsaa gjøre mig en sandere Fornøielse, om De, medens vi sidde her og vente paa Deres Ven, vilde betale mig de ulykfalige 400 Rbdlr. rede Sølv; De har jo Penge nok.

Paulsen. Nei det er mig umuligt. Af de Penge jeg har, kan jeg i dette Dieblik ikke undvære en Skilling.

Filemann. Saa kunde De dog i det mindste optælle de 600 Rdlr. for Juvelerne. Saa har De imidlertid noget at bestille, og saa gaaer Tiden paa en behagelig Maade.

Paulsen. Det er jo gjort i et Dieblik.

Filemann. Ja just derfor skulde De gjøre det; vi kan jo tælle dem to Gange, tre Gange; det er jo morsomt at tælle Penge.

Paulsen (afsides). Hans Paatrængenhed piner mig til en Grad...

Filemann (afsides). For Pokker! jeg begynder at blive bange. (høit) Herr Sternfeldt bliver noget længe borte.

Paulsen. Han maa jo have Tid til at gaae Veien.

Filemann (med tvungen Latter). Jeg tænker paa noget som var grumme løierligt, en lille Uglspilsstreg, som kunde falde saadan en lystig og behagelig Mand ind, som Herr Sternfeldt.

Paulsen. Og hvad da?

Filemann. Det vilde være originalt, om han havde taget Deres Penge ud af Brevtasken, og var gaaet sin Vei baade med dem og mine Diamanter.

Paulsen. Hvor tør De understaae Dem at fornærme min Ven?

Filemann. Saa retfærdiggjør ham da, De kan det jo! Luk Brevtasken op og viis mig Pengene.

Paulsen. Sternfeldt behøver ingen Retfærdiggjørelse; jeg er fuldkommen rolig.

Filemann. Men jeg er saagu langt fra at være rolig. Han kan være taget over til Malmøe. De veed maaskee ikke, at man kan komme dertil for fire Mark?

Paulsen. Jeg vil ikke høre et Ord mere.

Filemann. Al Ret og Billighed fordrer, at De beroliger mit Sind.

(han vil tage Brevtasken; Paulsen putter den i Lommen, og reiser sig; Filemann følger ham i Hælene).

Paulsen. Hvad skal det dog sige?

Filemann. Det skal sige, at jeg er en desperat Mand, at De bør, at De maa, at De skal vise mig Brevtasken og lukke den op for mig, om De ikke vil at jeg paa Stedet skal faae et Slag af Forskrækkelse!

Paulsen. Uforskammede Knægt!

Filemann. Jeg kalder Folk ind fra Gaden, jeg kaster mig paa mine bare Knæe for Deres Forlovede, jeg...

(han holder fast paa Paulsen som værger sig; i det samme kommer Sternfeldt).

Tiende Scene.

De Forrige. Sternfeldt.

Sternfeldt. Hvad nu? hvad er det for et Spectakel?

Filemann. Hvor ere mine Diamanter?

Sternfeldt (viser ham Etuiet). Her!

Filemann. Og Herr Paulsens Penge?

Sternfeldt. I min Lomme.

Filemann. I Deres Lomme! (til Paulsen) Naa, sagde jeg det ikke nok?

Sternfeldt (viser ham en Bunke Bancosedler). Kan De læse?

Filemann. Jo jeg kan, lad mig see: "Paa Valuta som Banken eier" — Ja lad mig læse mere! — (griber efter Sedlerne).

Sternfeldt (putter dem igjen i Lommen). Nei, det er nok!

Paulsen (afsides). Jeg taber Næse og Mund.

Filemann. Ak Herr Paulsen! Jeg har gjort Dem Uret.

Paulsen. Det er ligemeget. De er en halvgal Mand, hvis Fornærmelser det ikke er værd at ændse.

Filemann. De er alt for god! (til Sternfeldt) Men for en Ulykke, De sagde jo at Pengene var i Brevtasken, og at De havde forsvoret at gaae paa Gaden med...

Sternfeldt. Det var min Viisdom som indgav mig at tage Pengene med, for at Paulsen ikke skulde slutte Kjøb med Juveleren, medens jeg var ude.

Filemann. De er saagu et fiint Hoved.

Sternfeldt. Nu vel, jeg har været hos Henriques; Diamanterne ere ret gode, men 600 Rbd. er for meget.

Filemann. Jeg kan ikke overlade dem for mindre.

Sternfeldt (til Paulsen). Hvad mener Du?

Paulsen. Gjør som Du vil.

Sternfeldt (til Filemann). De forlanger 600 Rbd.: Vi vil give Dem 500; er det saa godt?

Filemann. Det kan jeg saagu ikke.

Sternfeldt. Der har De Deres Diamanter igjen; gaae nu Deres Vei.

Filemann. Men, Herr Sternfeldt! De har ogsaa saadan en forbandet Hast.

Sternfeldt. Saadan er vi nu engang; vi bryde os ikke om Pengene; men det kjeder os at vrøvle syv lange og syv brede om ingen Ting.

Filemann. Vi kan jo nok blive enige, De har jo meer end 500 Rbd.; lad mig da nu faae et lille Afdrag paa den ældgamle Vexel.

Sternfeldt. Javist! Vi skulde nok blotte os for Penge i denne Tid, hvor vi drukne i Udgivter? Har De glemt, at vi skal holde Bryllup?

Filemann. Aa, det kan da jo ikke koste saa forskrækkeligt!

Sternfeldt. Ikke det? Jo der er tusinde Udgivter. Skal der ikke sættes i Enkekassen?

Filemann. Vil De sætte i Enkekassen for en Enke? Det behøver De ikke.

Sternfeldt. Men naar hun givter sig, er hun jo ikke længer Enke.

Filemann. Og det er jo desuden en Kone som har baade at sidde og at ligge paa; hun kan jo ikke trænge til saameget som en Stol eller en Skammel.

Sternfeldt. Aa, Udstyret er her ikke Talen om; det har jo ogsaa de fleste Piger. Men Foræringer skal hun dog vel have af sin Brudgom, ægte Stene, Diamanter og Guldstads, Pariser Kjoler og tusinde andre Ting.

Filemann. Det har hun vist altsammen nok af. Den salig Denner har vist ikke sparet i saa Henseende. Nei det er en anden Sag, naar man ægter en Jomfru.

Sternfeldt. Snik Snak! En Enke er ligesaa dyr som en Jomfru. Hvad man kan spare er i det Høieste den (synger)

"Skjønne, grønne,
"Skjønne, grønne Jomfrukrands."

Filemann. Ja den Profit skal man rigtignok ikke blive feed af.

Sternfeldt. Forresten dersom De ikke under hende Deres Garnitur, saa gjem De det kun til en eller anden Jomfru eller Frøken; vi vil i Grunden hellere have vor egen Juveleers.

Filemann. Men, bedste Herr Sternfeldt, man kan jo ikke tale Dem tilpas i Dag.

Sternfeldt. Lad os da engang komme til Endelighed! Vil De fornye Vexelen som er udløben? Den betale vi dog ikke i Dag. Og vil De sælge Deres Juveler for 500 Rbd., saa ere Pengene her. (han tæller Pengene for Filemann).

Filemann. Nu, for at De skal see, jeg er en Ven af Dem, og en raisonnabel Mand, saa i Guds Navn! Jeg har en ny Vexel hos mig, med en ringe Forhøielse i Capitalen. Behag at underskrive, Herr Paulsen! Der har De den gamle Vexel tilbage. (Paulsen gaaer hen ved Bordet og underskriver) Og Garnituret skal De have for De 500 Rbd.

Sternfeldt. Vær saa god, der er Pengene!

Paulsen. Og der er Vexelen!

Filemann. Nu saa vil jeg sige Dem farvel for denne Gang, mine Herrer! — Herr Paulsen! jeg ønsker megen Lykke til det Forestaaende. Om en Maaned, om ikke før, tager jeg mig den Frihed at komme igjen, for at aflægge min Gratulation. Men er det Dem muligt at hjelpe mig forinden med de 400 Rbd. rede Sølv, saa veed De hvor jeg boer. Deres Tjener, mine Herrer! (afsides idet han gaaer) Det er jo vistnok en god Profit jeg har paa de Stene, men jeg vil dog gaae ind til Henriques og høre hvad han har vurderet dem til. (han gaaer).

Ellevte Scene. Sternfeldt. Paulsen.

Sternfeldt. Der har Du hundrede Rigsdaler til de løbende Udgivter.

Paulsen. Men hvor i al Verden har Du faaet de Penge fra?

Sternfeldt. Hør, Paulsen! har Du aldrig som Dreng taget en Fuglerede?

Paulsen. Hvad mener Du?

Sternfeldt. Jeg spørger om Du aldrig har taget en Fuglerede? eller seet hvorledes Drengene tage den?

Paulsen (afsides). Jeg troer han har en Skrue løs.

Sternfeldt. Har Du da aldrig erfaret, hvorledes en stakkels Dreng med største Møie og forrevne Klæder endelig kommer op i Toppen af et høit Træ? Nu seer han ned i Reden, klattrer derpaa ganske slukøret ned, og siger med et langt Ansigt til sin Kammerat: (han aabner Etuiet, som er tomt) Reden er tom; Fuglene ere fløine bort!

Paulsen. Men jeg begriber ikke..... Hvad betyder.....

Sternfeldt. Det betyder, at Filemann er en Kjeltring, som maa have tilvendt sig disse Diamanter for en Spotpriis, og det glæder mig at have hævnet deres forrige Eier; thi jeg har solgt dem for 600 Rbd. i contante Penge. Dersom han faaer det at vide, saa bliver han rasende.

Paulsen. Naa Gud skee Lov, det var da det første Held i lang Tid! Med de hundrede Rigsdaler, som ere tiloverS, vil jeg nu betale Kjøbmand Møller.

Sternfeldt. Du har Ret! saa kan vi da idetmindste faae Madro, omendskjøndt det vilde være mere oeconomisk at spise paa et andet Sted, thi at give 100 Rbd. for et Middagsmaaltid, er under vore Omstændigheder næsten uforsvarligt.

Paulsen. Og dog er endnu ikke Vanskeligheden hævet, thi naar han seer mig, og kjender mig, hvorledes skal det da gaae med mit falske Navn? O at Hændelsen just har villet, jeg skulde antage hans Navn!

Sternfeldt. Maaskee naar han faaer sine Penge for det første, at man saa kan tale ham til Rette for det andet.

Paulsen. Men min Elise! Skulde hun være den eneste, som var udenfor Hemmeligheden? Aldrig! Hør, Sternfeldt! Du har i Dag gjort mig en stor Tjeneste; viis mig endnu een: bliv her og tag imod Møller; der har Du de 100 Rbd., betal ham dem paa mine Vegne, at idetmindste den Sag kan være afgjort. Jeg gaaer Frue Denner imøde; underveis vil jeg bekjende hende alt.

Sternfeldt. Ja eengang maa hun jo rigtignok faae Sandheden at vide; altsaa ligesaa gjerne springe i det som krybe i det! Gaae Du kun; jeg bliver og tager imod Herr Møller.

Paulsen. Tak, min Ven! Jeg iler; jeg vil ikke betræde dette Sted igjen førend min Elise har tilgivet mig.

(han gaaer).

Tolvte Scene.

Sternfeldt (alene). Han har ingen Ro paa sig, nu gaaer han hen for at skrive sine Synder. Det er mig ubegribeligt, at han vil gjøre sig den Uleilighed. Dersom han troede, at hun havde Hemmeligheder for ham, det kunde forurolige ham; men de Hemmeligheder som han har for hende, hvorledes kan de trykke hans Samvittighed? Jeg har havt mange Hemmeligheder for min salig Kone, baade før og efter Brylluppet, men det har saamæn aldrig generet mig. — Der kommer Nogen! Død og Pine! det er vor Eau de Cologne-Mand, Herr Bonnetti! Hvordan Fanden har han faaet vor Adresse?

Trettende Scene. Sternfeldt. Bonnetti.

Bonnetti (med en italiensk-fransk Accent). Endelig finder jeg Dem da, Herr Sternfeldt! Jeg har staaet og banket paa Deres Dør; tilsidst kom der en Pige og viste mig herned.

Sternfeldt (afsides). Den fordømte Tøs! Gid hun sad paa Bloksbjerg!

Bonnetti. Jeg kommer for at spørge Dem, hvor jeg kan finde Deres Ven, Herr Paulsen?

Sternfeldt. Min Ven, Herr Paulsen? Jeg veed ikke hvem De mener?

Bonnetti. Man har sagt mig, at det er ham som boer her sammen med Dem.

Sternfeldt. Min Contubernal hedder Møller.

Bonnetti. Jeg veed det nok, men jeg troer han hedder Paulsen.

Sternfeldt. Maaskee De kjender ham bedre end jeg?

Bonnetti. Ja, desværre! Jeg troer, ingen kjender ham bedre end jeg. Han skylder mig 160 Rbd.

Sternfeldt. Hvad kommer det mig ved? Jeg har ikke isinde at betale hans Gjeld; jeg skylder Dem ikke noget, Herr Møller heller ikke.

Bonnetti. Jo paa Ære skylder han mig, thi Herr Møller det er Herr Paulsen.

Sternfeldt. Nei, kjære Ven! De tager feil; enhver Ting er det den er.

Bonnetti. Nei, den er det den ikke er!

Sternfeldt. Jeg seer, De er Philosoph.

Bonnetti. Nei, min Herre! jeg er Friseur.....

Sternfeldt. Det kommer ud paa eet. Baade Philosopher og Friseurer gjøre Folk krusede i Hovedet.

Bonnetti. Og jeg vil have mine 160 Rbd.

Sternfeldt. De behøver ikke at skrige saa høit.

Bonnetti. Jo jeg vil skrige saa høit. Jeg vil skrige som om Kniven stod mig paa Struben, jeg vil skrige som et Sviin der bliver slagtet, og jeg holder ikke op at skrige, før denne skjændige Herr Møller.....

Fjortende Scene. De Forrige. Møller

(kommer ind og bliver forundret staaende i Baggrunden).

Sternfeldt. Der er Herr Møller! (Møller nærmer sig, Bonnetti bukker forlegen for ham).

Møller (til Bonnetti). Vil De tale med mig?

Bonnetti. Ja jeg vil tale med Dem, min Herre!..... Nei, min kjære Herre! jeg vil ikke tale med Dem..... Jeg beder Dem om Forladelse!..... Jeg undskylder Dem!..... nei, mig selv, vilde jeg sige.

Møller. Hvad er det for noget Vaas? Vil De mig noget eller ikke?

Bonnetti. De maa ikke blive vred, ifald jeg har fornærmet Dem!

Møller. Har De fornærmet mig?

Bonnetti. Nei det var den anden, jeg fornærmede.

Møller (pegende paa Sternfeldt). Ja, saa maa De afgjøre det med ham.

Bonnetti. Nei, det var heller ikke ham; det var den Tredie jeg meente.

Møller. Den Tredie, det er jo Dem selv; har De fornærmet Dem selv?

Sternfeldt. Saa kan De jo bare give Dem selv et paa Øret.

Bonnetti. Men Gud bevares, Herr Sternfeldt! Kan De da slet ikke forstaae mig?

Sternfeldt. Nei det falder vanskeligt.

Møller. Der er jo ikke sund Sands i hvad De siger.

Bonnetti. Det veed jeg nok, men De skal betale mig 160 Rbd.

Møller. For Fanden! Skal jeg betale Dem 160 Rbd.?

Bonnetti. Nei De skal ikke; jeg har gjort Dem Uret.

Møller. Men er De da gal?

Sternfeldt. Det er en vanvittig Italiener.

Bonnetti. Ja det er jeg ogsaa, jeg er født i Cremona, mit Navn er Bonnetti, jeg recommanderer mig ærbødigst. (afsides idet han gaaer) Det var en Djævels Feiltagelse.

Femtende Scene. Sternfeldt. Møller.

Møller. Tilgiv mig, jeg er en ligefrem Mand, der ikke forstaaer at forstille mig. Jeg tilstaaer, at denne Scene forekommer mig heel underlig. Det lader til, at De har havt enten mig eller Italieneren eller os begge to tilbedste.

Sternfeldt. Deres Mistanke er meget uretfærdig.

Møller. Ikke for nogen Priis vil jeg fornærme Dem, men da jeg kom herind, stødte det mig ret meget at høre en saa høirøstet Samtale i min unge Venindes Have, her hvor hun tilbringer det meste af Dagen, og kun pleier at modtage sine nærmeste Venner. Jeg synes, at De af Ærbødighed for dette hendes stille Tilflugtssted, ikke her burde modtage Besøg af denne Natur.

Sternfeldt. Det er ikke min Skyld, at denne Vrøvler opsøgte mig her, thi Fru Denner har selv paalagt min Ven og mig at vente Dem her i Haven for at bede Dem undskylde, om en nødvendig Visite skulde opholde hende længere end hun ønskede. Min Ven overlod mig Pladsen, da jeg just havde noget at tale med Dem om.

Møller. Saa beder jeg Dem undskylde! Tael frit med mig. Hvori kan jeg tjene Dem?

Sternfeldt. Jeg har en Hilsen til Dem fra en Ven af mig, Candidat Paulsen.

Møller. Paulsen, siger De! Nu Gud skee Lov at jeg endelig kommer paa Spoer efter ham! Hvor er han at finde?

Sternfeldt. Jeg har i Commission paa hans Vegne at udbetale Dem 100 Rbd., som han er Dem skyldig. Tillad at jeg her paa dette Sted flyer Dem Pengene, istedetfor at komme hjem til Dem; hans Beviis vil De være saa god at levere mig tilbage ved Leilighed, ifald De har det.

Møller. Jeg har intet Beviis; jeg har aldrig laant ham Penge. Jeg har ganske andre Ting at afgjøre med Paulsen.

Sternfeldt (afsides). Hvad mon der nu er i Farvandet?

Møller. At finde ham er et af de vigtigste Anliggender, som bringe mig her til Staden.

Sternfeldt. Uden at være paatrængende, tør jeg, som hans Ven, spørge Dem om.....

Møller. Nei, den Slags Ting betroer man ikke til Andre. Jeg maa tale med ham selv. Siig mig hans Opholdssted; De gjør mig en sand Tjeneste; jeg har noget at afgjøre med ham, som min Æresfølelse ikke tillader mig at opsætte.

Sternfeldt (afsides). Naa, Gud hjelpe os! En Æressag! Nu bliver det sidste værre end det første. (til Møller) Han er flyttet; jeg veed virkelig ikke saa nøie... Men hvem kommer der med saadan Allarm?

Sextende Scene.

De Forrige. Filemann. Bonnetti. En Skrædder, en Skomager, en Conditor og andre Creditorer.

Filemann. See her komme baade jeg og disse gode Mænd, der ere skjændigen behandlede ligesom jeg. Nu vil vi ikke længer have Taalmodighed.

Sternfeldt (afsides). Nu er hundrede og eet ude. Det er Filemann med en complet Samling af vore Creditorer.

Filemann. Skam Dem, Herr Sternfeldt! De kjøber Diamanter og sælger dem for at betale dem.

Bonnetti. De kjøber ogsaa Eau de Cologne og sælger det uden at betale det.

Filemann. Jeg er ude af mig selv af Forbittrelse, og derfor har jeg taget alle disse gode Mænd med mig. Bonnetti mødte jeg paa Veien; ham har De ogsaa taget ved Næsen, ligesom mig; men jeg har sagt ham og sagt dem alle, at Herr Møller og Herr Paulsen ere een Person.

Møller. Hvad hører jeg!

Sternfeldt (afsides). Saa! Nu er Evret opgivet!

Møller (til Sternfeldt). Er det sandt, min Herre? Svar, som en Mand af Ære.

Sternfeldt. Der kommer han selv! Lad ham selv svare.

Syttende Scene.

De Forrige. Paulsen. Fru Denner.

Møller. Er De Herr Paulsen?

Paulsen. Herr Møller! Jeg føler, i hvor slet et Lys jeg staaer for dem. Det Selskab, hvori jeg træffer Dem.....

Møller. Stille, min Ven! De er mig bedre bekjendt end De troer. (til Filemann og de andre Creditorer) Kjender De mig? Jeg er Kjøbmand Møller fra Helsingøer.

Filemann. De er mig velbekjendt, Høistærede!

Møller. Jeg gaaer i Caution for Herr Paulsen, og paatager mig at arrangere hans Pengesager. Vil De Alle komme til mig i Morgen Formiddag inden Klokken 12? Her er min Adresse. (han leverer Filemann et Kort; alle Creditorerne bukke dybt).

Filemann. Vi recommandere os, og gratulere af ganske Hjerte det unge Par!

(Filemann og de andre Creditorer gaae).

Attende Scene.

Møller. Fru Denner. Paulsen. Sternfeldt.

Møller. Det unge Par? Hvem er det?

Frue Denner. Kjære Møller! Dersom De har mig kjær! Min Lykke er i Deres Haand.

Møller. Ah, jeg forstaaer! Noget saadant ahnede mig alt i Morges.

Paulsen. Men jeg kan ikke komme mig af min Forundring. Hvad bevæger Dem, Herr Møller, til saa ædelmodig en Handling? De, hos hvem jeg allerede forinden var i Gjæld? Men jeg haaber, at min Ven har betalt Dem de 100 Rbd.

Møller. Jeg forstaaer ikke hvad De mener med de 100 Rbd. Jeg har jo aldrig laant Dem en Skilling; jeg har jo aldrig seet Dem før i dette Øieblik.

Paulsen. Tilforladelig, naar jeg rigtig betragter Dem, saa synes mig heller ikke at De er Kjøbmand Møller fra Helsingøer.

Møller. Jo gu er jeg Kjøbmand Møller fra Helsingøer! det maa jeg vide.

Frue Denner. Og jeg med.

Møller. Men der er endnu en anden Kjøbmand Møller i Helsingøer; maaskee det er ham De skylder Penge; forresten er han slet ikke af min Familie, og han ligner mig heller ikke.

Paulsen. Men det er da besynderligt! Tør jeg spørge om Deres Fornavn?

Møller. Jeg hedder Peter, men den anden hedder Caspar.

Paulsen. Caspar! Ja det er ham jeg mener.

Møller. Men hvorledes kunde De tage feil af os?

Paulsen. Han var her inde i Byen for nogle Maaneder siden; en god Ven forskaffede mig 100 Rbd. tillaans af ham; jeg gik selv op til ham for at hente dem og levere mit Beviis. Det var just i Mørkningen; jeg har ikke rigtig indpræget mig hans Udseende Jeg hørte Dem nævne som Kjøbmand Møller fra Helsingøer, og maatte troe det var ham.

Møller. Det er originalt! det kan man kalde en Feiltagelse!

Sternfeldt. Ja det er rigtignok den største Feiltagelse af Verden, naar man forvexler den som bringer Penge med den som kræver Penge. Man kan heraf lære, hvor vanskeligt det er at bedømme Folks Physiognomie, naar man seer dem bag fra.

Møller. Men for at komme til Hovedsagen: er De i Gjæld til Caspar Møller, saa vil Peter Møller aldrig kunne erstatte hvad han er Dem skyldig. De har gjort for min Søstersøn hvad neppe nogen i Deres Stilling vilde have gjort. De har, da De selv var i den største Forlegenhed, gjort Udveie for ham til 200 Specier ...

Paulsen. Tillad mig, hvem er Deres Søstersøn?

Møller. Lieutenant Feldheim.

Paulsen. Hvad hører jeg?

Møller. Han har skrevet mig alting til. Ærlige, varme Ven af min stakkels

Søsterson, af min Søn, kan jeg sige; thi selv har jeg ingen Børn, og han har stedse været mig kjær som en Søn. Af hans Fortællinger om Dem har jeg længe kjendt Dem, og de Penge, De har laant ham, er det mindste, hvorfor jeg er Deres Skyldner. Hvor har jeg ikke søgt Dem, for at takke Dem! Nu, han vil snart selv takke Dem; om faa Dage vil han være her; jeg haaber han vil komme tidsnok for at dandse paa Deres Bryllup; thi (han vender sig til Frue Denner, tager hendes Haand og lægger den i Paulsens) siden mit Samtykke her behøves, saa giver jeg det med Glæde og med de varmeste Lykønskninger.

Sternfeldt. Hurra! Nu har Stormen lagt sig.

Møller. Lad os nu gaae glade tilbords og drikke Brudeparrets Skaal.

Sternfeldt. Ja, lad os klinke, saa det kan høres fjernt og nær. Gid Enhver, som har havt en fortrædelig Formiddag, maa faae en god og lykkelig Aften!

Kjöbenhavn 1829.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Formynder og Myndling.

Lystspil i 1 Act. Efter Scribe's og De Courcy's "Simple Histoire" oversat ved J. L. Heiberg.

Personerne:

Lord Elmwood, Maltheserridder.
Miß Millner, hans Myndling.
Magister Dowley, hans forhenværende Hovmester.
Lord Clinton, Officeer.
En Tjener.

Handlingen foregaaer i London i Lord Elmwoods Hotel.

(Skuepladsen forestiller et pragtfuldt meubleret Værelse, med Døre i Baggrunden og til Siderne. Paa den ene Side Vinduer, ikke for langt tilbage.)

Første Scene.

Lord Elmwood. Magister Dowley.

Dowley. Ja, for Pokker! Jeg siger Dem det en Gang endnu: De har havt stor Uret.

Elmwood. Men min kjære Dowley....

Dowley. De har havt to Gange Uret: først i at modtage et saadant Formynderskab, og dernæst i at tage en Myndling paa sytten Aar i Huset.

Elmwood. Men hvorledes kunde jeg undgaae det? En Datter af min gamle Ven....

Dowley. Ligemeget, man undslaaer sig alligevel, og De kunde finde tusinde Grunde derfor. Naar man er 39 Aar gammel, og er Mandfolk, saa er man ung endnu. Desuden kunde De jo anføre Deres Stilling, det Løvte, som De har gjort, at forblive i den eenlige Stand.

Elmwood. Hvorledes? Skulde jeg beraabe mig paa....

Dowley. Ja, min Herre, det skulde De have gjort! Maltheserordenen tæller Dem imellem sine Commandeurer. Allene den Omstændighed paalægger Dem Pligter, Opoffrelser, en Strenghed i Grundsætninger og i Opførsel, hvorfra De ved denne Leilighed betydelig har afveget. Ergo har jeg Ret til at sige Dem, hvad jeg nu i 30 Aar har sagt Dem: De har Uret.

Elmwood. Men....

Dowley. De har Uret, jeg viger ikke fra min Mening. De er en fornem Herre, De er riig, De er mægtig, men troer De derfor jeg har glemt, at jeg var Deres Hovmester ved Universitetet i Oxford, og at jeg følgelig har Ret til at skjænde paa Dem?

Elmwood. Gud bevare mig fra at glemme det!

Dowley. Nu, det er mig kjært at høre, og for denne Gang har De Ret; thi lige for lige, naar Venskab skal holdes. De veed, at da mit Formynderskab over Dem ophørte, og jeg følgelig vilde forlade Dem, saa tilbød De mig at blive hos Dem, og ende mine Dage i Deres Huus; men De veed ogsaa, at jeg ikke derfor opgiver min Selvstændighed i Meninger og Handlinger: hvis det var mig, som var Deres Velgjører, saa vilde jeg maaskee tie stille; men nu er det Dem, som er min Velgjører, følgelig har jeg Ret til at tale et Ord med.

Elmwood. De foruroliger Dem uden Grund, kjære Hovmester! Det være langt fra mig at lægge mindste Baand paa Deres Uafhængighed! De har Ret til at gjøre mig Bebreidelser, men, ikke sandt, jeg har Ret til at svare Dem, for at vi kan drøfte Materien?

Dowley. Det er sandt, det er ligesom tilforn i vore logiske og theologiske Theses.

Elmwood. Nu vel, siden De erindrer mig om hiin Tid, saa tillad mig at sige Dem, at hine gravitetiske Disputatser i hvilke De præsiderede med saa meget Talent....

Dowley. O, De er alt for god!

Elmwood. Have bibragt Dem den Vane, at behandle alting i Form af en Disputats. Det er sjeldent, at De er af den almindelige Mening, og dersom jeg ikke frygtede for at gjøre Dem vred, saa vilde jeg indvende —

Dowley. Det er godt! Kom De kun med Deres Indvending! Jeg skal nok slaae den af Marken.

Elmwood. Jeg vilde da indvende, at De som er Godheden selv, undertiden har Udseende af at tilsidesætte den, ikke mod mig, men imod Miß Millner, min Myndling. Det er, som om De fandt en Fornøielse i at sige hende imod; De er aldrig af samme Mening som hun.

Dowley. Det kommer deraf, at hun aldrig er af samme Mening som jeg, og det kommer igjen deraf, at Fornuften og hun aldrig kan være paa samme Side; men De, hendes Formynder, De er forblindet i Alt hvad der angaaer hende, De kan ikke see andet end hendes lyse Side.

Elmwood. Og De, kjære Dowley, seer ikke andet end hendes Skyggeside. Hun har sine Feil, jeg tilstaaer det; men de udspringe af hendes Ungdom, af hendes Mangel paa Erfarenhed, ja endog af hendes udvortes Stilling, som bestandig samler en Mængde Sommerfugle om hende, en

Mængde unge Mennesker paa Moden, en talrig Hob af lidenskabelige Tilbedere, og det er intet Under, at de sværme om et ungt, smukt og elskværdigt Fruentimmer, som har 25000 Pd. om Aaret. Men ved Siden af disse Feil, hvortil De lægger saa meget Mærke, hvor mange sjeldne Egenskaber har hun ikke, som De ikke vil see? Kan Nogen være elskværdigere? Kan Nogen have et bedre Hjerte? Hvormange Velgjerninger udøver hun ikke i Stilhed? O, De kan troe mig, De vilde dømme milbere om hende, dersom hun ikke havde den Vane at lægge sine Daarskaber for Dagen, og at skjule det Gode hun gjør!

Dowley. Men derom taler jeg ikke, jeg paastaaer ikke det modsatte. Hvad jeg dadler hos hende.... det er.... det er.... Dem selv, jeg mener Deres Partiskhed for hende, ja jeg mener den Varme hvormed De forsvarer hende, De, som ellers altid har været saa upartisk, saa ubestikkelig i Sandhedens Erkjendelse; hvad jeg især dadler, det er den Frihed, som De tilsteder en ung Pige paa hendes Alder.

Elmwood. Denne Frihed kan ikke støde Nogen; her i England hører den med til vore Skikke.

Dowley. Kan være, men det hører ikke med til vore Skikke, at Lord Clinton idelig skal sværme om hende og gjøre Cour til hende, saadan en ung Spradebasse, som allerede er kommen i Rygte ved sine Dueller og ved sine Kjærligheds-Eventyr, en Laps, som fordi han har været tre Maaneder i Paris, troer at være Smagens og Modens Orakel; og ovenikjøbet en Militair! Og hvilken Militair! En Officeer, som har gjort alle sine Campagner inden for Londons Omkreds, paa vore Assembleer og vore Baller, i vore Damers Cabinetter, i Foyeen af den italienske Opera! Nu vel, han er Miss Millners Ridder, han er hendes erklærede Tilbeder, det er noget, som hele Verden veed; men hvad man endnu ikke veed, det er, hvormeget hun selv foretrækker ham. Dog — man vil snart faae det at vide; jeg for min Part er allerede overbeviist derom.

Elmwood. Skulde det virkeligt forholde sig saaledes?

Dowley. Uvaatvivleligt. Endnu i Gaar ved den pragtfulde Cavalcade i St. James Park, hvad saae jeg? Lord Clinton ved Siden af Miss Millner; og hun hørte paa ham med saa megen Opmærksomhed, at hun glemte at passe paa sin Hest, et fyrigt Creatur, som blev sky, og var lige ved at løbe løbsk.

Elmwood. O Himmel! hun kom dog ikke til Skade?

Dowley. Aa nei, vist ikke! det veed De jo nok! De saae hende jo i Gaar Aftes, da hun kom hjem fra Operaen, hvor hun havde været med Lord Clintons Tante, — og han? Ja, han har sagtens ledsaget Damerne..... Hvad nu? Hvad feiler Dem? Jeg troer, De er endnu forskrækket over den løbske Hest?

Elmwood. Hvem? Jeg? forskrækket? Nei, men jeg tænkte paa hvad De der fortalte mig. De veed, at jeg allerede længe har søgt et Parti for min Myndling, men hun har allerede afslaaet over tyve. Jeg tilstaaer det, Lord Clinton er just ikke den som jeg ønskede hende til Mand, men med alt det.... han er af en anseet Familie.... og desuden, hvis hun elsker ham, og det troer De jo — nu, saa er der intet videre at sige.

Dowley. For Pokker! Givt dem sammen, og det jo før jo heller! de passe ypperlig til hinanden; thi ikke sandt? naar en Nar givter sig med et fornuftigt Fruentimmer, og naar en Coquette givter sig med et sat Mandfolk, saa giver det to slette Ægteskaber; men naar Narren givter sig med Coquetten, saa giver det kun eet slet Ægteskab; det er jo en reen Gevinst af 100 Procent.

Elmwood. Som sagt, De dømmer meget for haardt, De er ubillig....

Dowley. Det var kun sagt i Almindelighed; jeg har ikke gjort nogen speciel Anvendelse. Men stille! Nu er det ikke længer Tid at tale fornuftigt, thi der kommer Miss Millner.

Anden Scene.

De Forrige. Miss Millner. (Foran hende gaaer en Tjener, som bærer et Malerie.)

Miss Millner (taler ud af Døren). Bring Porcelainet og Krystalsagerne ind paa mit Værelse, og slaae for alting intet itu. (til Tjeneren) Sæt det Malerie der.

(Tjeneren sætter Maleriet omvendt mod Væggen og gaaer.)

Elmwood. Min Gud, Miss Millner! Hvad betyder al denne Omflytning?

Miss Millner. Ah, Mylord!.... Jeg saae Dem ikke. God Morgen! Hvorledes befinder De Dem i Dag?

Elmwood. Tak! ret vel! Men jeg seer, De har allerede været ude?

Miss Millner. Ja, jeg kommer fra Auctionen hos Lady Ferrowstone; det var charmant, det var deiligt! Jeg brugte tre Qvarteer alene til at komme ud af min Vogn; saa fuldt var der af Equipager og af Mennesker; og det bedste, det eleganteste Selskab! Og en Hede! Nei, De kan ikke forestille Dem det! der var to Damer som fik ondt; og det er sandt, lad mig ikke forglemme at sige Dem det: den ene af dem var Miss Arabella! De kjen-

der hende jo; jeg veed, De har særdeles megen Godhed for hende.

Elmwood. For Miss Arabella? De siger mig det paa en Maade, som om det fornøiede Dem.

Miss Millner. Og hvorfor ikke? Jeg veed jo, at med Dem har det ingen Fare; jeg behøver jo blot at huske paa den Orden, som De ved høitidelige Leiligheder bærer paa Deres Bryst. — Men tænk engang! Hun sminker sig! Det har man aldrig før vidst; men i Dag var der Syn for Sagen, thi hun besvimede uden at skifte Farve.

Dowley. O hvilken Letsindighed! Hvor forfængeligt et Sind hører der ikke til, for at gjøre slige Jagttagelser!

Miss Millner. Hvad behager? Jeg synes, der var Nogen som talte. (hun seer Dowley, og neier for ham) Dersom jeg ikke havde seet Herr Magister Dowley, saa skulde jeg dog strax have kjendt ham paa hans sædvanlige Galanterie. Tillad mig, at takke Dem for Deres Bemærkninger!

Dowley. Jeg vilde før tillade Dem at lægge mine Bemærkninger paa Hjerte, hvis De forresten havde isinde at benytte Dem af Tilladelsen.

Miss Millner. De overdriver virkelig Galanteriet, men sig De kun hvad De vil, det skal ikke lykkes Dem at gjøre mig vred i Dag, thi jeg er i alt for godt Lune. Tænk engang, Mylord! jeg har kjøbt de allerskjønneste Ting paa Auctionen, det udsøgteste Porcelain og Krystal; men det er altsammen intet mod denne Skat (peger paa Portraitet). Kan De gjætte hvad det er? Det er et Portrait af Maltheserordenens Stormester, Villiers de L'isle-Adam.

Elmwood. Min Gud! hvad siger De?

Miss Millner (henter Portraitet). Der har De Stormesteren.

Elmwood (betragtende Maleriet). Jeg kan ikke komme tilbage fra min Forundring. En saadan Overraskelse!

Dowley. Der seer De, Mylord! En lille Opmærksomhed for Deres Ønsker har allerede indtaget Dem. Troer De da, at denne Opmærksomhed var det eneste Motiv for Miss Millner til at gaae paa Auctionen? Nei, hun gik derhen, fordi hun vidste, at Londons meest glimrende Selskab vilde indfinde sig; hun gik derhen for at see og for at sees, som Ovidius siger; hun gik derhen fordi Lord Clinton var der.

Miss Millner. Og hvorfor skulde jeg ikke tilstaae det? Mellem vore unge Herrer veed jeg ingen, hvis Conversation er mere levende, ingen, som har en bedre Tone og et elegantere Væsen. Jeg kan ikke nægte, at han er en Smigrer af første Skuffe; han mener vist ikke meer end Halvparten af hvad han siger, men denne Halvpart er meget stor, den er mig allerede meer end nok. Dersom De havde hørt hvad han sagde til mig i Morges, i Anledning af Væddeløbet i Hyde-Park, hvor vi skal hen i Dag!

Elmwood. Er der i Dag Væddeløb i Hyde-Park?

Miss Millner. Hvorledes? De veed det ikke? Man har allerede talt om det i en heel Maaned. Man har gjort Væddemaal paa 10,000 Guineer, og Alle have anskaffet sig de skjønneste Heste og de brillanteste Livréer, for ret at vise sig ved denne Festlighed.

Dowley. Jeg veed ikke hvad der er flauest, enten at vise sig eller at være Tilskuer derved.

Miss Millner (som vil gaae). Det skal jeg sige Dem, naar jeg kommer derfra; nu har jeg ikke Tid, thi jeg maa tænke paa mit Toilette.

Elmwood. Et Øieblik, Miss Millner! Som Deres Formynder, som Deres Ven, maa jeg tale med Dem i et meget vigtigt Anliggende, og det strax.

Dowley. Jeg vil lade Dem være ene.

Elmwood. Tvertimod, jeg ønsker at De vil være nærværende ved vor Samtale; De kan maaskee veilede mig med Deres Indsigter, med Deres Raad.

Miss Millner. Naar Magister Dowley har Lyst til at gaae, saa synes mig, at vi ikke bør genere ham.

Dowley (idet han sætter sig). Saa vil jeg blive! thi ethvert Ønske, som Mylord ytrer, er en Befaling for mig.

Elmwood (flytter to Stole hen, og tager Plads tilligemed Miss Millner). Det er nu to Aar siden, Miss Millner, at De kom under mit Formynderskab. Jeg har i den Tid bemærket, at De besidder temmelig megen Letsindighed, men jeg har tillige med Glæde bemærket, at De besidder en høi Grad af Oprigtighed. Det er denne, som jeg i Dag henvender mig til; jeg beder Dem, lad det være den, som dicterer Deres Svar paa det Spørgsmaal, jeg nu vil gjøre Dem. Er det sandt, hvad man siger, at De elsker Lord Clinton?

Miss Millner. I Sandhed, Mylord! et saadant Spørgsmaal forbauser mig, men især den Tone, hvormed De fremfører det; De har aldrig havt saa kold og saa streng en Mine imod mig.

Dowley. Tonen gjør intet til Sagen. Man har forelagt Dem et Spørgsmaal, De har kun at svare Ja eller Nei.

Miss Millner. Er det Dem, Herr Dowley, eller er det min Formynder, som jeg skal svare?

Elmwood. Det er mig, mig alene!.... Nu vel? De betænker Dem?

Dowley. Hun lader kun saadan, hun

behøver vist ikke at betænke sig; hendes Ja er allerede færdigt.

Elmwood. Jeg besværger Dem, svar mig! Elsker De Lord Clinton?

Miß Millner (med Alvor og Kulde). Nei, Mylord!

Dowley. Hvad hører jeg! De siger nei!

Miß Millner (i samme Tone som før). Jeg siger nei, thi jeg elsker ham ikke.

Dowley. Miß Millner! Jeg troer ikke et Ord af hvad De siger.

Elmwood. Hvorfor skulde vi ikke troe hende?

Dowley. Jeg veed ikke,.... men jeg er overbeviist om, at hun narrer os.

Elmwood. Hvad mig angaaer, Miß Millner, saa har jeg ingen Grund til at tvivle paa Deres Oprigtighed; jeg troer Dem, men tillad mig just derfor at spørge Dem: hvorfor har De da taget saa vel imod denne unge Mands Cour, at han deri har troet at see en Opmuntring til at fortsætte den?

Miß Millner. Jeg veed ikke selv.... jeg har gjort det.... fordi.... fordi.... jeg veed ikke selv hvorfor.

Elmwood. De maa imidlertid tage en Beslutning. De maa enten modtage hans Haand, eller ogsaa ophøre at see ham.

Miß Millner. Jeg vilde heller vedblive at omgaaes ham.

Dowley. Til hvad Hensigt?

Miß Millner. Fordi han morer mig.

Dowley (reiser sig hurtig). Himmel og Jord! Har De hørt det? — Nu, hvis det ikke kaldes Coquetterie, saa....

Elmwood (som ligeledes reiser sig tilligemed Miß Millner). Velan, Miß Millner! Jeg forlanger af Dem, at De skal love mig, ikke oftere at see Lord Clinton.

Miß Millner. Mylord! jeg lover det!

Elmwood. Fra i Dag af.

Miß Millner (med et Suk). I Dag!.... Jeg vilde gjerne,.... men dette Væddeløb i Hyde-Park! Jeg har saa længe glædet mig dertil, jeg har drømt om det i Nat,.... og desuden har jeg lovet Lady Seymour at følge med hende derhen; jeg kan ikke bryde mit Løvte; De indseer selv, at en tidligere Forpligtelse....

Elmwood. Og den Forpligtelse, som De nu nylig indgik med mig, har den slet ingen Værd i Deres Øine?

Miß Millner. Megen Værd, hvis den har mindste Værd for Dem. Men den Gjenstand, hvorom vi ere uenige, er saa saare ubetydelig, at jeg ikke kan troe, at De, Mylord, som ellers er Godheden og Overbærelsen selv....

Elmwood (med Alvor). Der gives Tilfælde, hvori Overbærelsen vilde være Svaghed, og.... De kjender nu min Villie.

Miß Millner. Deres Villie! Det vil sige: Deres Befaling!

Dowley. Fuldkommen rigtigt! See, det skulde Mylord strax have sagt! Hvis man fulgte mine Raad, dersom De var min Myndling....

Miß Millner. O, dersom jeg var Deres Myndling, saa —

Dowley. Nu vel, hvad saa?

Miß Millner. Saa gjorde jeg, hvad jeg ogsaa nu agter at gjøre, thi sandelig, jeg vil ikke blive fra Hyde-Park.

Elmwood. Og jeg, jeg forbyder Dem at tage ud i Dag. Hører De? jeg forbyder Dem det. (han gaaer ind i et Sideværelse.)

Tredie Scene.

Dowley. Miß Millner.

Miß Millner. Kan jeg troe mine Øren? Han tiltaler mig i en saadan Tone? Det er den første Gang!

Dowley. Ja det er just Ulykken.

Miß Millner. Kan han, kan Lord Elmwood være bitter imod mig, tiltale mig med Vrede?

Dowley. Aa ja, det kan han godt! Han sagde: Jeg forbyder Dem det. Det var hans egne Ord; der findes ikke en eneste Variant under den Text.

Miß Millner. Velan, han har befalet, jeg vil adlyde; men jeg er meget bedrøvet.

Dowley. Jeg fatter Deres Bedrøvelse: han misbruger sin Ret, og vil tvinge Dem til eengang at være fornuftig; det er rigtignok at genere Dem i Deres Sædvane.

Miß Millner. Min Herre....

Dowley. Det er ubehageligt; men naar man har en Formynder, og ovenikjøbet en Formynder som viser Characteer, saa kan man ikke gjøre klogere, end at give efter.

Miß Millner. Hvis jeg giver efter, Herr Dowley, saa er det ikke af Frygt for hans Vrede, men af Frygt for, at min Ulydighed kunde bedrøve ham.

Dowley. Lad gaae! jeg maa give Dem Ret; det er den fornuftigste Maade hvorpaa De kan tage Tingen; det er hvad man kalder Egenkjærlighedens Capitulation.

Miß Millner. Er jeg egenkjærlig?

Dowley. Nu vel, man kan ogsaa kalde det en honorabel Retirade. Man forskandser sig bag det Sentimentale, bag det Sublime, naar man ikke kan andet.

Miß Millner. Jeg troer dog, Herr Magister, at dersom jeg vilde handle anderledes, end jeg gjør, saa kom det kun an paa mig selv.

Dowley. Det var meget!

Miss Millner. Hvad skulde vel hindre mig fra at modtage Lady Seymours Indbydelse, og at følge med hende til Hyde-Park, hvor man venter mig i denne Formiddag?

Dowley. Hvad der skulde hindre Dem? De selv.

Miss Millner. Jeg selv?

Dowley. Ja ganske vist: De vilde betænke Deres Formynders Befaling, hans alvorlige og strenge Forbud, — et vel overlagt, et særdeles rigtigt Forbud, som jeg skulde rose endnu mere, dersom ikke Beskedenheden forbød mig det.

Miss Millner. Jeg forstaaer Dem, Herr Magister; det er Dem, som har givet min Formynder denne Indskydelse.

Dowley. Ganske rigtig! Jeg har givet ham et Raad, men det er aldeles uinteresseret fra min Side; jeg er ikke Part i Sagen, og forlanger derfor heller ingen Tak; min indvortes Tilfredshed er mig nok.

Miss Millner. Og hvad har De at være tilfreds over?

Dowley. Over den behagelige Tanke, at De i dette Øieblik nødes til, paa en vis Maade at være mig lydig.

Miss Millner. Hører jeg ret? De tør tale til mig i en bydende Tone? Jo, saa skylder jeg Dem just min Tak, thi De forskaffer mig den Fornøielse at være Dem ulydig.

Fjerde Scene.

De Forrige. En Tiener.

Tjeneren. Miss Millner! Jeg skulde spørge, om man kan faae Dem i Tale.

Miss Millner. Hvem er der?

Tjeneren. Lord Clinton.

Miss Millner (med Glæde). Lord Clinton! O, han kommer ret beleiligt!

Dowley. Frøkenen har vist ikke glemt, at det er hende forbudet at modtage ham. Men De kan melde ham hos Lord Elmwood. Er han ikke hjemme?

Tjeneren. Han er vel hjemme, men han har lukket sig inde i sit Cabinet for at læse nogle Breve, som han fik med en Coureer for nogle Øieblikke siden. Han har sagt, at han ikke vil tale med Nogen, og at han ikke kommer herned førend til Middag.

Dowley. Saa gjør det mig ondt for den unge Herre, men De kan sige ham, at her er ingen hjemme. — Naa, skynd sig. (Tjeneren vil gaae.)

Miss Millner. George! bliv! (til Dowley) Jeg gad vide, min Herre, hvorledes det kan falde Dem ind, at give Befalinger til mine Domestiquer?

Dowley. Hvad behager, Frøken? Hvad vil De sige dermed?

Miss Millner. At det er mig, som her har at befale.

Dowley. Til en vis Grad! Dette Hotel tilhører Dem, men mig synes dog, at i Mylords Fraværelse....

Miss Millner. Er det mig, som er Herre, og jeg vil gjøre min Ret gjeldende. (til Tjeneren) Siig Lord Clinton, at det skal være mig en Fornøielse at see ham. — Strax! (Tjeneren gaaer.)

Dowley. Hvorledes, Miss Millner! En saadan Dristighed! Saaledes at trodse Deres Formynders Befaling!

Miss Millner. Det er ham alene, og ikke hans Geheimeraader, som jeg skylder Regnskab for min Opførsel.

Dowley. De kjender ikke Lord Elmwood, og naar han faaer at vide, hvad De her tillader Dem — thi han faaer det nok at vide....

Miss Millner. Det tvivler jeg ikke paa; De er vistnok allerede færdig med Deres hemmelige Rapport.

Dowley. Hemmelige Rapport? Hvem tager De mig for? Viid, at Magister Dowley tør nok sige Enhver Sandheden i Øinene; han er ikke af dem, som blæse til Angreb naar Fienden er fraværende. (han gaaer.)

Miss Millner. Fortræffeligt! Jeg har jaget ham paa Flugten, og jeg selv beholder Kamppladsen.

Femte Scene.

Miss Millner. Lord Clinton.

Miss Millner. Lord Clinton! Jeg ventede ikke at have den Fornøielse at see Dem.

Clinton. Jeg skulde heller ikke have taget mig den Frihed, at gjøre Dem min Opvartning paa denne Tid, hvis det ikke var efter høiere Ordre. Min Tante, Lady Seymour, har paalagt mig at overbringe Dem et vigtigt Budskab, og jeg iler med at udføre hendes Befaling; thi De veed nok, at Damernes Befalinger....

Miss Millner. Ja, Mylord, jeg veed, at De er det personificerede Galanterie.

Clinton. Ja, siden min Reise til Frankrig. Det er alene den, jeg skylder det, hvis jeg gjør nogen Lykke her tillands; thi De indseer vel, at naar alle vore Damer, som ere vante til vor nationale Gravitet og Stivhed, paa eengang see en ung Gentleman, som forener parisiske Former med en engelsk Grund og Bund, saa vide de ikke længer, hvorledes de sidde i det; de blive overraskede, forbløffede; de kan ikke holde det ud.

Miss Millner. Det kalder man at erobre ved Overrumpling.

Clinton. Ganske rigtigt! Jeg kan ikke

nægte, at det har forskaffet mig adskillige Stridigheder med vore Ægtemænd og med vore unge Herrer, som kalde mig en fat.

Miß Millner. En fat?

Clinton. Ja, en fat! Det hedder i vort Sprog en Nar, men paa Fransk betyder det en elskværdig ung Mand, som er yndet af Damerne; jeg finder Ordet originalt, og jeg gjør mig en Ære af at være en fat, ja selv om De vil oversætte det i vort Sprog; thi det er en Qvalitet, som ikke udelukker Modet, og jeg kan forsikkre Dem, at efterat jeg har uddeelt tre Kaardestik, og selv faaet to, saa tillader hele Verden mig at være en Nar, saa meget som jeg lyster.

Miß Millner. Jeg seer ikke, at man kan have noget derimod.

Clinton. Der er nu min Onkel, Clarendon; han er Pair, og Englænder med Liv og Sjæl; han er derfor, ifølge sin Natur, altid i Opposition, og finder saare libet Behag i mine franske Manerer; vi ere derfor ogsaa brouillerede. Skulde De troe det? Han vil ikke engang betale min Gjeld.

Miß Millner (med Latter). Saa De har altsaa Gjeld; og betydelig?

Clinton. Ja, siden min Reise til Frankrig; thi jeg skal sige Dem, i Paris kommer det, uden at man veed, hvordan. Men naar jeg først er bleven givt, saa vil jeg begynde at vandre i et nyt Levnet, og De veed bedre end Nogen, hvorfra jeg venter min Fornuft.

Miß Millner. Jeg, Mylord? Det har jeg ikke mindste Idee om, det forsikkrer jeg Dem. — Men lad os komme tilbage til Lady Seymours Ærinde.

Clinton. Hvad for noget? Har jeg endnu ikke udrettet det? Nei, det er guddommeligt! Men hvis er Skylden? Ene Deres, thi De faaer mig til at glemme Alt. Nu vel da, jeg har at underrette Dem om, at Lady Seymour vil komme her Klokken to, for at hente Dem til Hyde-Park.

Miß Millner. Til Hyde-Park!.... Det gjør mig ret ondt, men jeg stod just i Begreb med at lade Dem vide, at jeg ikke kan have den Fornøielse at følge med.

Clinton. O Himmel! hvad siger De? Og tør jeg være saa dristig at spørge, af hvilken Aarsag?

Miß Millner. Af en gyldig Grund. Jeg har Migraine, mine Nerver ere meget angrebne.

Clinton. Umuligt! Jeg kan ikke troe, at De virkelig befinder Dem ilde.

Miß Millner. Hvorfor ikke, Mylord? Troer De ikke paa Nervetilfælde og Migrainer?

Clinton. Nei, ikke siden min Reise til Frankrig. Desuden appellerer jeg til Dem selv og Deres Speil: De har aldrig været smukkere end i Dag.

Miß Millner. Virkelig? — O, det er da Skade! thi — jeg vil sige Dem Sandheden — det er mig forbudet at tage derhen.

Clinton. Forbudet? Hvem kan forbyde Dem det? — Ah, jeg gjætter det! Lord Elmwood, Deres Formynder. Men det maa jo være en Formynder som i de italienske Operaer, og De har nok seet, paa hvad Maade man tager det Slags Folk.

Miß Millner. Jeg veed, Mylord, at min Formynder lige siden min Barndom har vaaget over mig med en Faders, med en Vens hele Omhed. Under meget vanskelige Omstændigheder har han ved sin Klogskab vedligeholdt, ja endog forøget min Formue. I en farlig Sygdom, som truede mine Dage, har han selv pleiet mig, og det er ham, jeg skylder mit Liv. O, Mylord! han er det fortræffeligste Menneske!.... Men tilgiv! jeg burde ikke tale derom i dette Øieblik; der gives en Art af Fortrinlighed, som er saa ophøiet, saa alvorlig, at hverken De eller jeg nogensinde kan opnaae den; det bedste, vi kan gjøre, det er, at agte den uden at begribe den.

Clinton. Af dette Raisonnement seer jeg, at Deres Formynder har en Art af ubegribelig Fortrinlighed, — og sandelig, det er mig ikke usandsynligt, naar jeg dømmer efter Rygtet.

Miß Millner. Rygtet? Og hvad kan det sige om ham?

Clinton. Saa De veed det ikke? Man siger, at denne gravitetiske Formynder, denne saa beundringsværdige Mand, som er saa nær ved Fuldkommenheden, ja næsten ved det Guddommelige, — man siger, at ogsaa han har sine Svagheder, man siger, — at han er forelsket ligesom andre Dødelige.

Miß Millner. Forelsket! I hvem?

Clinton. I slige Tilfælde veed man det sjelden med Bestemthed, thi ofte ere Kjærlighedens Gjenstande selv ikke saa ganske sikkre derpaa. Men man nævner i Særdeleshed Miß Arabella, denne dydige Vestalinde, som er saa stiv og saa kold som en Iistap.

Miß Millner. Miß Arabella! Det er umuligt! De glemmer, Mylord, at Lord Elmwood er Maltheserridder, og at han følgelig har aflagt Løvte, aldrig at givte sig.

Clinton. Det veed jeg, men han har neppe aflagt Løvte paa aldrig at forelske sig, eller gjøre Cour til et smukt Fruentimmer.

Miss Millner (med Interesse). Saa De troer virkelig, at Miss Arabella....

Clinton. Oprigtig talt, jeg troer det næsten. En saa kold og dydig Skjønhed har noget tiltrækkende for den, der selv vil gjelde for at være kold; idet han elsker hende, troer han endnu at elske Dyden, og det er overmaade beqvemt for Principerne. See, i Dag for Exempel! troer De ikke at hun vil indfinde sig ved den Fest, som det er Dem forbudet at bivaane? Og troer De ikke, at Lord Elmwood vil finde det ganske i sin Orden?

Miss Millner. Hvorledes? De mener altsaa....

Clinton. De derimod, De har ikke Tilladelse til at more Dem; De er jo hans Myndling. Og med alt det, dersom De vidste, hvilken Fornøielse han berøver Dem!.... Væddeløbet, dette stolte og pragtfulde Syn; denne Strøm af Tilskuere, de mange Equipager, de mange nye Moder, denne Vrimmel af unge Herrer til Hest, som vil omringe Deres Vogn og følge Dem som en Escorte; denne Kampplads, ikke blot for de talrige Væddeløbere, men for de tusinde og tusinde Damer, som komme for at vinde Skjønhedens og Toilettets Priis, og hvor alle Øiekast vil søge Dem og proclamere Dem som den Seirende!

Miss Millner. Den Seirende! — Ja jeg vilde gjerne seire.... især dersom Miss Arabella var der.

Clinton. Hun er der, det forsikkrer jeg Dem, thi hun har lovet Lady Seymour at komme, de have sat hinanden Stævne derude.

Miss Millner. Velan, saa er jeg med! Om jeg saa skulde tvinge min Formynder til at ledsage mig, jeg lover Dem det, jeg skal følge med.

Clinton. Saa er jeg det lykkeligste Menneske paa Jorden. Jeg iler at bringe Lady Seymour Deres Svar, og om et Øieblik er vi her begge To for at hente Dem. Farvel! Au plaisir!

(han gaaer.)

Sjette Scene. Miss Millner (alene).

Han har virkelig Ret. Lord Elmwood er min Formynder, men han er ikke min Herre, jeg er ikke hans Slave, og hvis han nægter mig.... nu, saa siger jeg ham, at jeg vil.... eller — hvorfor skulde jeg bede ham om Tilladelse? Det behøves jo ikke. Han forlader ikke sit Cabinet førend til Middag; jeg vil strax gaae til mit Toilette; min nye Dragt er den yndigste af Verden, min Hat er paa nyeste Mode, den klæder mig fortræffeligt. O, jeg vil blive deilig! Det er ikke for min egen Skyld, jeg glæder mig derover, men vi skal see, hvad Miss Arabella vil sige! — Hurtig! afsted! — Gud! Lord Elmwood!

Syvende Scene.

Miss Millner. Lord Elmwood.

Elmwood. Ah, er De der, Miss Millner! De kan ikke troe, hvor det glæder mig at see Dem.

Miss Millner. Og hvorfor det, Mylord? (afsides) Nu gjelder det! Courage!

Elmwood. Jo, thi jeg havde fra mit Cabinet hørt Lyden af en Vogn, og jeg frygtede for, at det var Dem som kjørte ud. Tilgiv, at jeg et eneste Øieblik har kunnet fatte Mistanke! Jeg seer af Deres Paaklædning, at De ei engang har tænkt paa at være mig ulydig. Jeg takker Dem derfor, Miss Millner, thi det vilde have været en Fornærmelse, som jeg aldrig kunde glemme; og dersom De vidste, hvor ulykkelig det gjør mig, naar jeg maa være vred paa Dem, hvormeget det koster mig, naar jeg maa vise Dem Strenghed!

Miss Millner. De, Mylord!

Elmwood. Ja, netop jeg! Jeg har følt det i Dag, og jeg gjorde mig allerede selv Bebreidelser over min Svaghed, men siden jeg nu seer Deres Føielighed, Deres Blidhed, saa synes mig, at vi have byttet Rolle, og at det er mig som er den Skyldige.

Miss Millner. Hvad siger De?

Elmwood. Jeg har maattet forekomme Dem i Morges som en haardhjertet Tyran, der uden Hensyn paa Deres Tilbøieligheder fandt Glæde i at paalægge Dem Opofrelser, og forbyde Dem en uskyldig Moerskab, der er saa naturlig for Deres Alder; men hav nu den Godhed at høre mig, og tillad, at jeg retfærdiggjør mig i Deres Øine.

Miss Millner (afsides). O Himmel! det var det, jeg mindst ventede. (høit) De, Mylord, behøver De at retfærdiggjøre Dem for mig?

Elmwood. Ja, Deres Rygte er en Skat, som er mig anbetroet, og hvorfor jeg staaer til Ansvar; det er den bedste Medgivt som jeg kan give den, hvem De skjænker Deres Haand, og jeg vil, at han skal modtage den ligesaa reen og urørt, som Deres øvrige Rigdom. De kan vide hvor høit jeg skatter den, siden jeg i Dag har gjort, hvad jeg vil nødigst af alt: bedrøve Dem. Det syntes mig, at Lord Clintons hyppige Besøg....

Miss Millner. Lord Clinton! Men har jeg ikke sagt Dem min Mening om ham?

Elmwood. Men har De ogsaa sagt mig Deres hele Mening? Maaskee har

Dowleys Nærværelse, maaskee Frygten for at høre mig misbillige Deres Valg, lagt et Baand paa Deres Tunge, men nu er De ene med mig, med Deres Ven, med den, som vilde opofre sit Liv for Deres Lykke, og som allerede iforveien forsikkrer Dem om sit Samtykke. — Nu vel? Hvorfor tier De? Hvorfor nedslaaer De Øinene? — Miss Millner! min Datter! mit kjære Barn! Frygt intet! Selv om Deres Tilstaaelse kunde bedrøve mig, er dog Deres Fortrolighed en Lykke, som erstatter det, og jeg er allerede lykkelig ved den blotte Tanke om, at De vil blive det.

Miss Millner. I Sandhed, jeg er lykkelig! thi aldrig har noget gjort mig saa godt, som det Venskab, De viser mig i dette Øieblik.

Elmwood. Nu vel! saa svar mig da: er Lord Clinton Deres Hjertes Valg? Har De givet ham noget Haab?

Miss Millner. Lord Clinton er ikke den, jeg vilde vælge. Jeg har aldrig givet ham noget Haab. Mit eneste Ønske er, bestandig at være hos Dem, saaledes som nu, og at lyde Deres Villie i Alt.

Elmwood. Lyde min Villie! Velan, saa forlanger jeg strax et Beviis paa Deres Lydighed — paa Deres Venskab: klæd Dem paa og tag til Hyde-Park, hvor man venter Dem.

Miss Millner. Hvorledes?

Elmwood. Nu beder jeg Dem, nu bønfalder jeg Dem derom.

Miss Millner. O, jeg fortjener ikke Deres Godhed, jeg er ikke værdig til den! Denne Fest vilde være mig forhadt! Tillad, at jeg ikke forlader Dem, at jeg tilbringer hele Dagen i Deres Selskab!

Elmwood. Men vil De ikke igjen beskylde mig for at tyrannisere Dem?

Miss Millner. Jo, hvis De tvinger mig til at tage ud! Altsaa, vi ere enige? Jeg kan blive hjemme?

Elmwood. Ifald det virkelig er Deres Ønske.

Miss Millner. Ja mit virkelige Ønske; jeg forlanger ikke bedre.

Elmwood. Saa tager jeg med Taknemmelighed derimod, og det saa meget heller, som jeg ønsker at tale med Dem og med Dowley om en Ting, som er af yderste Vigtighed for mig. Der er foregaaet en uventet Forandring i min Stilling.

Miss Millner (hurtig). Til det Gode?

Elmwood. Det vil jeg haabe.

Miss Millner. O, saa sig mig det, sig mig det strax! Hvor føler jeg mig lykkelig! Altsaa har ogsaa jeg en Part i Deres Fortrolighed!

Ottende Scene.

De Forrige. En Tjener; (strax efter) Lord Clinton.

Tjeneren (idet han aabner Døren for Lord Clinton). Lord Clinton lader sig melde.

Miss Millner. Lord Clinton! Gud! jeg havde reent glemt ham.

(Lord Clinton træder ind og Tjeneren gaaer.)

Clinton. God Morgen, Lord Elmwood! Jeg troede ikke, at jeg vilde have den Lykke at træffe Dem. — Hvad seer jeg, Miss Millner! De er endnu ikke færdig? Damerne vente Dem dernede, og jeg kommer for at have den Ære at føre Dem tilvogns. (betragtende Lord Elmwood) Nu? Der er dog intet iveien? Det er jo en aftalt Sag. Vil Mylord berøve os sin Nærværelse, eller gjør han maaskee Partie med os?

Elmwood. Jeg veed ikke hvorom De taler.

Clinton. Om Væddeløbet i Hyde-Park, hvor Miss Millner har tilladt mig at være hendes Cavaleer.

Elmwood. De hendes Cavaleer!

Miss Millner (til Elmwood). Ja, Mylord,.... men jeg fik Dem ikke sagt....

Clinton. O, her gjelder ingen Undskyldninger, jeg har Deres Ord.

Elmwood. Det forekommer mig, at Miss Millner har sagt, at hun i Dag ikke havde nogen Invitation; formodentlig har hun glemt den.

Clinton. Glemt den? Det er umuligt; thi det var jo endnu i Dag, her paa dette samme Sted, at Miss Millner lovede mig at komme.

Elmwood. I Dag, Mylord? Har vi allerede een Gang havt Æren af Deres Besøg?

Clinton. Min Gud! ja, det er jo kun et Øieblik siden. Jeg lod mig melde; uheldigviis var De ikke tilstede; Deres elskværdige Myndling havde den Godhed at modtage mig i Deres Fraværelse.

Elmwood (afsides). Hvad hører jeg! (halv sagte til Miss Millner) I Dag! for et Øieblik siden! paa dette Sted! De som i Morges gjorde mig et helligt Løfte! Ha, Miss Millner! har jeg fortjent det?

Miss Millner. Tilgiv, Mylord! Lad mig frem for alt forklare Dem....

Elmwood. Det er overflødigt; det er allerede tungt nok, at De skal behøve Forklaringer for at overbevise mig. Men jeg gjentager hvad jeg nylig sagde Dem: jeg har aldrig havt i Sinde at tvinge Dem; det staaer Dem frit at tage ud med Lady Seymour og med Mylord.

Clinton. Fortræffeligt! De er et Mønster for alle Formyndere. — Nu vel? — Lad os da tage afsted!

Miss Millner. Nei, Mylord! (med et

Blik paa Lord Elmwood) Jeg haaber, at jeg siden finder Leilighed til at retfærdiggjøre mig, men indtil videre beder jeg Dem at gjøre min Undskyldning for Lady Seymour og de andre Damer, thi min Beslutning er urokkelig: jeg tager ikke ud i Dag. (hun neier for Lord Clinton og gaaer.)

Niende Scene.

Lord Elmwood. Lord Clinton.

Clinton. Hvad hører jeg? Hvad seer jeg? Hun gaaer! Hun vægrer sig ved at tage ud til denne Fest, som nylig var Gjenstanden for alle hendes Ønsker! Men hvad vil det sige?

Elmwood. Det vil sige, at hun har forandret sin Beslutning.

Clinton. Nei, for Pokker! det gaaer ikke naturligt til. Hverken jeg eller mine Damer lade os saaledes føre bag Lyset. Det er Dem som har dicteret hendes Svar, og det Samtykke, som De gav med saa megen Ædelmodighed, var ikke andet end en Aftale, en Maske, et Paaskud.

Elmwood. Jeg kunde svare Dem, Mylord, at jeg er Herre i mit Huus, og at jeg neppe har befalt, før enhver strax adlyder; men sæt ogsaa, at jeg i dette Tilfælde trængte til et Paaskud, som De siger, saa behøvede jeg vist ikke længe at lede derefter. Jeg skulde troe, at jeg som Formynder for Miss Millner vel har Ret til at forbyde de altfor hyppige Besøg af en ung Mand, hvis Hensigter og Bevæggrunde jeg ikke engang kjender.

Clinton. Mylord! Vel har jeg hidindtil ikke erklæret mig, men det kommer deraf, at min Stilling ikke tillod det. Jeg har længe ansøgt om at erholde et Regiment, men har endnu ikke kunnet opnaae det, og da jeg er brouilleret med min Onkel Clarendon, saa maatte jeg befrygte, at han nægtede mig sit Samtykke. Men det er det samme, Mylord! Siden De forlanger det af mig, saa anholder jeg herved formelig om Miss Millners Haand; jeg erklærer Dem, at jeg elsker, at jeg tilbeder hende, og at hun gjengjelder min Kjærlighed.

Elmwood. Hun gjengjelder den? Og hvilke Grunde har De til at troe det?

Clinton. Lad det være min Sag, Mylord. Gud skee Lov! jeg forstaaer mig lidt derpaa, og jeg har læst i hendes Hjerte. Men hvis De efter en saadan Tilstaaelse endnu vægrer Dem, dersom De afslaaer et Parti, som baade er glimrende og ærefuldt — Beskedenheden tilsidesat, thi i Affairer maa Sandheden altid gaae forrest — hvis De altsaa ikke vil høre min Begjæring, saa begynder jeg at slaae Lid til et Rygte, som jeg til Deres egen Ære ellers ikke vilde troe, og det er, at De er forelsket, ikke, som de Fleste mene, i Miss Arabella, men, som de bedre Underrettede forsikkre: i Deres egen Myndling.

Elmwood. Hvorledes, Mylord? Hvo kan have slige Formodninger? Viid, at i min Stilling er en saadan Mistanke en Fornærmelse.

Clinton. Som De selv vil, Mylord! men hvis jeg tager feil, saa er det ikke med Ord at De skal overbevise mig derom, thi, til Trods for Deres strenge Grundsætninger, erklærer jeg Dem, at jeg ikke har mindste Tillid til en skinhellig Formynders Forsikkringer.

Elmwood. De kan gratulere Dem selv, Mylord! thi jeg for min Part lægger ikke mindste Vægt paa hvad en Nar bebreider mig.

Clinton. En Nar! Saa De giver mig ogsaa denne Titel? De skulde dog i det mindste oversætte den paa Fransk. Nu vel, Mylord, ja jeg er en Nar, det er nu min Fornøielse, hver har sin; og jeg skulde troe, at i England, som er Frihedens Land, staaer det Enhver frit at være Nar saameget som han lyster. De staaer mig til Ansvar, fordi De har noget at udsætte derpaa.

Elmwood. De vilde faae meget at bestille, Mylord, dersom De krævede alle dem til Ansvar, som ere af samme Mening som jeg. Men forresten er jeg til Deres Tjeneste.

Clinton. Saa lad det være i Dag endnu, med mindre De paa Øieblikket giver mig Deres Samtykke til at ægte Deres Myndling.

Elmwood. De foreskriver mig en Betingelse, som gjør mit Samtykke umuligt.

Clinton. Det skal vi faae at see; thi jeg erklærer Dem, at til Trods for Dem selv og Deres Tyranni skal Miss Millner blive min — (idet han sætter sin Hat paa Hovedet) om jeg saa skulde rive hende ud af Deres Formynderskab, om jeg saa skulde bortføre hende med Magt.

Elmwood (idet han ligeledes sætter sin Hat paa Hovedet). Det gaaer for vidt, Mylord! Hvis jeg ikke havde for megen Agtelse for mig selv, saa havde jeg for længe siden ladet mine Folk kaste Dem paa Døren. Men De trænger til en lille Lectie, og jeg forbeholder mig at give Dem den. Afsted! Lad os gaae!

Tiende Scene.

De Forrige. Magister Dowley.

Dowley (som møder dem i Døren). Hvorhen? hvorhen? Hvad er paafærde? De see jo Begge saa forstyrrede ud.

Clinton. Det betyder intet, det er i Anledning af en Ægteskabscontract.

Elmwood. Ja Dowley! Lord Clinton og jeg have et Ærinde at besørge; ophold os ikke!

Dowley. Jo for Pokker! jeg vil opholde Dem, thi jeg maa vide hvad alt dette skal sige. Hvad betyder den Equipage, som allerede i en heel Time holder her for Porten, og som er fuld af Damer, der give alle mulige Tegn paa Utaalmodighed?

Clinton. Ha! Lady Seymour! jeg har reent glemt hende. Mylord! jeg vil ile ned og undskylde mig, og bede hende tage afsted uden Miß Millner og uden mig; derfra gaaer jeg hen til en god Ven, og inden et Qvarteer skal jeg være her i Deres Have med to Secundanter.

Dowley. Secundanter! De vil altsaa slaaes!

Clinton. Ganske rigtig! Det er gjort i et Øieblik.

Dowley. Og derom kan De tale saa koldblodig?

Clinton. Ja hvorfor ikke? Det gjør jeg altid.

Dowley. Altid!

Clinton. Ja, siden min Reise til Frankrig. (han gaaer).

Ellevte Scene. Elmwood. Dowley.

Dowley. Jeg har aldrig i mine Dage kjendt saadan en Fusentast! Hvorledes kan De, Mylord, staae i Forbindelse med saadan en Person, og være i hans Fortrolighed? Hvorledes kan de overlade ham Deres Have til en saadan Voldsgjerning? Har De betænkt Følgerne deraf? Veed De med hvem han vil slaaes?

Elmwood. Ja, det er med mig.

Dowley. Ih, du store Gud! det er da vel ikke sandt!

Elmwood. Tie, Dowley, tie! Tingen kan ikke længer forandres; det gjelder min Ære, Miß Millners Ære!

Dowley. Naa, tænkte jeg det ikke nok! Ja det er hende, som er Skyld i alle vore Ulykker.

Elmwood. Nei deri tager De Feil, det er mig, som har fornærmet, som har insulteret denne unge Mand, jeg har truet ham med at lade mine Folk kaste ham paa Døren; det er en Fornærmelse, som ikke paa anden Maade kan affones mellem Folk af Ære.

Dowley. Jeg blæser ad Folk af Ære! Troer De, at jeg nogensinde tillader....

Elmwood. Dowley! For Himlens Skyld, gjør dog ikke saadan Støi.

Dowley. Jo jeg vil gjøre Støi! Jeg vil at hele Verden skal erfare Deres Urimelighed, Deres Daarskab.

Tolvte Scene.

De Forrige. Miß Millner.

Miß Millner. Min Gud! hvad er der paafærde? Hvad betyder denne Tummel?

Dowley. Hvad den betyder? Det skal jeg sige Dem.

Elmwood (holder ham Haanden for Munden). Dowley! Jeg bønfalder Dem!

Dowley. Vel, Mylord! Saa vil jeg tie! Jeg vil tie for Deres egen Æres Skyld. Men har jeg ikke sagt det? Har jeg ikke forudseet det? Har jeg ikke altid sagt, at dersom ikke Miß Millner var fuld af Capricer og Coquetterier, saa behøvede ikke nu den braveste Mand i England at gaae ud med en Fusentast, for at spille Terninger om sit Liv.

Miß Millner. Gud i Himlen! Hvad siger De!

Dowley. Jeg siger hvad jeg har sagt; jeg kan ikke forstille mig, Sandheden maa for Dagen, om den saa skulde ud igjennem mine Sidebeen. Mylord, saaledes som han her gaaer og staaer, skal om et Øieblik slaaes med Lord Clinton.

Miß Millner. Det er forbi med mig! Jeg overlever det ikke. (hun gaaer med vaklende Skridt hen til en Stoel og sætter sig).

Elmwood. Dowley! hun faaer Ondt!

Dowley (iler hen til hende). Nei for Fanden! det har ingen Nød! Nu er der ikke Tid til at tænke paa besvime. De maa bede ham, De maa bønfalde ham, De maa bringe ham paa andre Tanker; han maa give os sit Æresord paa, at han ikke vil slaaes; og selv om han gav os det, saa troede jeg ham ikke, thi jeg har ikke længer Tillid hverken til ham eller hans Characteer. Han, som har aflagt hellige Løvter! Han, en Malthejerridder! Han vil duellere for et Fruentimmer.

Miß Millner. Store Gud! Det er for hans Myndling!

Dowley. Ja, for hvem skulde det vel ellers være? Det er saagu ikke for mig, han gjør det! Men hvis han er døv for vore Bønner, dersom han modstaaer vort oprigtige Venskab, (idet han gaaer hen til Lord Elmwood) saa veed jeg hvad jeg har at gjøre: jeg stiller mig mellem Dem og Deres Modstander, og dersom jeg falder, nu vel, saa vil De engang i Tiden tænke paa Deres gamle Lærer og paa den sidste Lærdom som han gav Dem! (han bryder ud i Taarer).

Miß Millner (iler hen og omfavner ham). Herr Dowley! Herr Dowley! Tilgiv, tilgiv, at jeg nogensinde har kunnet fornærme Dem!

Dowley (idet han river sig løs). Aa Sniksnak! Det er ikke derom, der nu er Tale. Han maa give os et Svar, et be-

stemt Løvte! (Han seer ud igjennem Vinduet) Gud! der kommer Lord Clinton! Han gaaer ind i Haven! (han standser Lord Elmwood, som vil gaae) Mylord! De kommer ikke af Stedet.

Elmwood. Mine Venner, mine kjære Venner! Et Øieblikš Eftertanke vil overbevise Jer Begge om Umuligheden af at undgaae denne Duel. Men hvorfor vil I allerede i Forveien forurolige Jer? Betænk, at de færreste Dueller faae et sørgeligt Udfald.

Miss Millner. Lad Udfaldet blive som det vil; i ethvert Tilfælde er jeg grændseløs ulykkelig, thi det er mig som er Aarsag i denne Duel; og hvis den nedbrød mine kjæreste Forhaabninger, hvis jeg tog min Død over den, ikke sandt, saa vilde De dog opgive Deres grusomme Hensigt?

Elmwood. Hvad mener De?

Miss Millner. At der er et Menneske, som mit hele Hjerte hænger ved. Den blotte Tanke om, at hans Liv svæver i Fare, kan bevæge mig til enhver Opoffrelse, og hvis jeg nødvendig maa bekjende Dem en Kjærlighed, som jeg ikke har kunnet overvinde —

Elmwood. Tael ud.

Miss Millner. O jeg forgaaer af Skamfuldhed! Men jeg tvinges til at bryde Tausheden: Jeg elsker —

Dowley. Hvem, Ubesindige?

Miss Millner. Lord Clinton.

Elmwood. Er det muligt!

Dowley. Hvad har jeg sagt?

Elmwood. Jeg kan ikke skjule Dem, Miss Millner, at Deres listige Fremgangsmaade, Deres mange Intriguer og Modsigelser bedrøve mig i høi Grad. Jeg troede at fortjene Deres Oprigtighed, jeg troede at besidde den, jeg indbildte mig at De havde sagt mig Sandheden.

Miss Millner. Mylord, jeg er uværdig til Deres Venskab. Forlad mig fra dette Øieblik af, stød mig bort fra Dem! Jeg fortjener ikke bedre.

Elmwood. Nei, ikke i dette Øieblik; thi takket være Deres Bekjendelse, nu veed jeg endelig hvorledes jeg kan sørge for Deres Lykke. Ja, Miss Millner, jeg lover Dem det, og jeg skal ikke bedrage Dem, skjøndt De saa ofte har bedraget mig; jeg lover Dem: fra dette Øieblik af kan De være rolig for Lord Clinton; hans Liv skal ikke trues af den mindste Fare; ikke for hele Verdens Priis vilde jeg udsætte Dem for denne Frygt. Nu, Dowley, kan De rolig lade mig gaae, jeg vil søge min Modstander, og Alt skal endnu blive godt. Farvel! (han gaaer).

Trettende Scene. Dowley. Miss Millner.

Dowley. Miss Millner! jeg vil ikke spilde et eneste Ord paa at gjøre Dem Bebreidelser, thi nu er der altfor megen Ret paa min Side, og Partiet staaer altfor ulige; jeg vil derfor være ædelmodig, og ikke benytte mig af min Fordeel. Men da jeg allerede i lang Tid har bestræbt mig for at lære at kjende det menneskelige Hjerte, saa tillad mig at spørge Dem, blot til min egen Underretning og for mit private psychologiske Studium: hvorfor afslog De Lord Clintons Haand dengang den blev Dem tilbudt, og hvorfor begjærer De den nu?

Miss Millner. Hav Medlidenhed med mig! Jeg er saa forvirret, saa urolig! Gud, hvad maa Lord Elmwood tænke om mig, han som er saa ædelmodig, saa fortræffelig!

Dowley. Deri har De Ret, og det er i det mindste en Gjenstand som ikke skal forvolde nogen Dispute imellem os; det er saamæn den første i lang Tid.

Miss Millner. Kjære, gode Dowley! Troer De, det vil gaae roligt af? Siig mig, troer De det?

Dowley. Ja for Pokker! Nu er der ingen Fare meer; alt vil blive afgjort i Mindelighed. Deres Formynder vil fortælle Lord Clinton, at De elsker ham....

Miss Millner. Min Gud! Troer De, at han vil fortælle ham det?

Dowley. Ja hvordan skulde han ellers bære sig ad?

Miss Millner. O, men det vilde jeg saa nødig! Kunde han ikke fortie det for ham?

Dowley. Jovist, for at de igjen kunde komme i Haarene paa hinanden.

Miss Millner. Nei, nei! saa maa han heller sige ham det. Blot ingen Duel! Dermed er jeg tilfreds. (man hører et Pistolskud) Himmel! Hvad hører jeg! Lord Elmwood har bedraget mig! (hun synker om paa en Stoel; Dowley gaaer til Vinduet, aabner det og seer ud i Haven).

Miss Millner. Dowley, saa tael dog! Er han saaret? Er han død?

Dowley. Hvem mener De? Lord Clinton?

Miss Millner. Nei, nei! Lord Elmwood!

Dowley. Gud skee Lov og Tak! Jeg seer dem begge To; Secundanterne omringe dem;.... de omfavne hinanden;.... nu skilles de ad, den ene kommer herop, den anden stiger til Hest.

Miss Millner. Himlen være lovet! Er De ogsaa vis paa, han ikke er saaret?

Dowley. Hvem? Lord Clinton?

Miss Millner. Nei, nei! Jeg har jo sagt Dem det: Lord Elmwood, min Formynder, min Ven, han som jeg skylder Alt!

Dowley. See, der er han.

Fjortende Scene.

De Forrige. Lord Elmwood.

Miß Millner (iler ham imøde). Ah, er De der, Mylord! Hvad er der dog hændet?

Elmwood. Vær uden Frygt, Lord Clinton befinder sig vel.

Dowley. Men det Skud som vi hørte?

Elmwood. Jeg kunde ikke undgaae at lade Lord Clinton skyde paa mig; derved gav jeg ham den Satisfaction, jeg var ham skyldig.

Dowley. O Mylord! der kjender jeg Dem ikke igjen; det var at bryde Deres Ord.

Elmwood. Nei, thi idet jeg vægrede mig ved at skyde paa ham, (med et Blik paa Miß Millner) holdt jeg mit Løvte, ikke at udsætte hans Liv.

Dowley. For Fanden! Regner De da Deres eget for intet?

Elmwood (tager hans Haand). Tilgiv, jeg glemte at jeg endnu har en Ven!

Miß Millner. O Mylord!

Elmwood. Først da kunde jeg tilstaae Lord Clinton at De elsker ham, og at De modtager hans Haand.

Miß Millner. Gud! har De sagt ham det?....

Elmwood. Ja, og jeg har tilføiet, at fra nu af er dette Ægteskab mit høieste, mit eneste Ønske. De skulde have seet hans Glæde derover! Han kastede sig i mine Arme og bad mig om Forladelse.

Dowley. De er vistnok den føieligste Formynder som man har seet siden Verdens Skabelse, eller i det mindste siden Syndfloden. Gid det maa gaae godt med dette Ægteskab! men den unge Herre har saa mange væsentlige Feil....

Elmwood. Lad os gjøre ligesom hun, og lukke vore Øine for dem. Naar man er elsket, har man ingen Feil. (til Miß Millner) Men hvad er iveien for Dem? De er ikke fornøiet?

Miß Millner. Jo Mylord, jeg er meget fornøiet, meget lykkelig; jeg har reddet et Liv som er mig inderlig kjært og dyrebart; men jeg kan ikke forklare Dem hvad jeg føler.

Elmwood. Jeg forstaaer Dem, De er urolig over hans Udeblivelse. Kan De da endnu skjælve for ham, trods mine Forsikkringer? Fat Dem, han vil snart være her, men i sin Glæde i sin Utaalmodighed fløi han afsted for at arrangere alt til Bryllup; thi Brylluppet maa finde Sted endnu i Dag.

Miß Millner. I Dag? Hvad siger De? Det er umuligt.

Elmwood. Jeg har selv forlangt det saaledes, og jeg beder Dem ikke at gjøre nogen Hindring.

Miß Millner. Og jeg, hvis De har mindste Godhed for mig, saa beder jeg Dem om at opsætte det i det mindste nogle Uger.

Elmwood (hæftig). Ikke en Dag! Ikke et Øieblik! Ellers bliver det mig umuligt!

Dowley. Hvad mener De?

Elmwood (med Kulde). Ellers bliver det mig umuligt at være tilstede derved; thi i Morgen tidlig reiser jeg bort, jeg forlader England.

Miß Millner. O Himmel!

Dowley. Reiser De alene?

Elmwood. Nei, jeg venter at De vil ledsage mig.

Dowley. Det ventede jeg selv.

Elmwood (til Miß Millner). Jeg fik i Morges en Coureer, som bragte mig nogle vigtige Documenter, hvorved min Stilling bliver ganske forandret. Private Anliggender kalde mig til Italien. Da min Broder for ikke længe siden døde, blev jeg den sidste og eneste Descendent af den grevelige Elmwoodske Stamme. Man har troet, at en catholsk Families Formue og Rang ikke burde efter min Død gaae over til en protestantisk Green af Familien. I denne Hensigt har det pavelige Hof tilladt mig at træde ud af Maltheser-Ordenen, og har meddeelt mig en Ophævelse af mine Ordens-Løvter.

Miß Millner. Hvad hører jeg?

Elmwood. Det var disse Papirer som jeg læste i Morges; det var derom jeg ønskede at tale med Jer Begge. Forresten er denne Forandring mig temmelig ligegyldig; den eneste Sorg som den forvoldte mig, (til Miß Millner) det var, at den vilde skille mig fra Dem, thi jeg havde lovet Deres Fader aldrig at forlade Dem, saalænge De havde mig nødig; men nu er ogsaa denne Vanskelighed hævet: en Anden vil nu ledsage Dem paa Deres Bane, en Anden vil nu gjøre Dem lykkelig; mig behøver De ikke længer.

Dowley. Det er sandt.

Elmwood. Og eftersom Lord Clarendon, Clintons Onkel, er den eneste som kunde gjøre Indsigelser mod dette Parti, saa gaaer jeg ufortøvet hen til ham....

Miß Millner. Mylord —

Elmwood. Har De ellers noget at befale? Er der noget, hvori jeg kan tjene Dem?

Miß Millner. Nei, Mylord, jeg har ikke et Ord meer at sige; jeg vil ganske underkaste mig Deres Villie.

Elmwood. Farvel da saalænge! (til Dowley) Farvel! (han gaaer).

Femtende Scene.

Dowley. Miß Millner.

Dowley. Endelig ere vi da alle blevne enige, det var saamæn ingen let Sag. Nu kan jeg sige Dem det: Jeg troede at vi aldrig havde redet os ud deraf; men, Himlen være lovet! nu er Tingen kommen i Stand til alle Parters Tilfredshed, og jeg formoder, at især De er meget fornøiet.

Miß Millner. Ak, jeg holder det ikke ud! Jeg troer, jeg tager min Død derover!

Dowley. For en Ufærd! hvad er der nu i Veien? Jeg troer, Gud forlade mig, at De giver Dem til at græde, nu da De har opnaaet Deres Ønske, nu da De skal ægte den som De elsker.

Miß Millner. Hvem siger Dem, at jeg elsker ham?

Dowley. Hvem der siger det? Det har De jo selv sagt.

Miß Millner. O, jeg er grændseløs ulykkelig!

Dowley. Gid jeg maa times al Ulykke, om jeg kan forstaae et Ord af alt dette! Jeg kan ikke orientere mig. Alting løber rundt for mine Øine. For Gud i Himlens Skyld! Hvad vil det sige? Skal vi nu begynde forfra igjen?

Miß Millner. Herr Dowley, vær af den Godhed at høre mig.

Dowley. Nei, Frøken, nu gaaer det for vidt! Jeg vil intet høre. Qvæstionen er her at elske ham een Gang for alle, for at vi kan faae Ende paa denne Forvirring.

Miß Millner. Og hvis det var mig umuligt? Sæt at jeg elskede en Anden?

Dowley. En Anden! Det bilder De mig ikke ind. Maa jeg ikke troe mine egne Øine? Har jeg ikke for et Øieblik siden seet Deres Ømhed for Lord Clinton? De veed ikke selv i hvilken Tilstand De var under Duellen.

Miß Millner. Men var han da den Eneste, hvis Liv var i Fare? Er De da blind, Herr Dowley? Og troer De, at Lord Elmwood er mig ligegyldig?

Dowley. Lord Elmwood?

Miß Millner. Ja, jeg elsker ham, og det er ene ham som jeg stedse har elsket.

Dowley. Gud forbarme sig og see i Naade til os! Det værste kommer tilsidst! Hvad skal Enden blive herpaa? Og især nu, efter denne Duel, efter hans givne Ord? Hvorfor Fanden kan De ikke ogsaa sige reent ud hvad De mener, og sige det strax?

Miß Millner. Hvorledes kunde jeg det, da min Formynder endnu ikke var frie, da han var bunden ved en hellig Forpligtelse? Den blotte Tanke var jo en Synd, og langtfra at tilstaae en saadan Kjærlighed, vilde jeg ønske, jeg kunde have skjult den for mig selv. Deraf kom de mange Inconsequenser og Modsigelser som De dadlede hos mig. Disse Tilbedere, hvis Cour jeg modtog, disse glimrende Selskaber, denne Strøm af Adspredelser, som jeg uophørlig søgte, i alt dette troede jeg at finde Vaaben imod ham, men langtfra at glemme ham, fandt jeg mig kun mere ulykkelig.

Dowley. For Pokker! Naar det gjorde Dem ulykkelig at elske ham, hvorfor elskede De ham da?

Miß Millner. Ak! thi selv disse Lidelser havde en vis Fortryllelse. Jeg undflyede ham for at glemme ham, men selv under de meest glimrende Adspredelser vilde jeg gjerne have byttet de Fornøielser, som omgave mig, for de Sorger som ventede mig hjemme.

Dowley. Det er nu noget, hvorom jeg ikke kan gjøre mig den fjerneste Forestilling.

Miß Millner. Jeg er vistnok meget skyldig, men jeg er ulykkelig; jeg har ingen Venner meer; jeg havde kun een, og ham tør jeg ikke længer betroe mine Sorger. Nu har jeg ingen anden tilbage end Dem, Herr Dowley! Min gode, min bedste Dowley! tag Dem af mig, giv mig et Raad, hvad skal jeg gjøre?

Dowley. Stakkels unge Pigebarn! De kommer til mig paa Bedrøvelsens Dag og i Trængselens Time; jeg skal ikke skuffe Deres Tillid. Det er rigtignok første Gang at man spørger mig tilraads i saadanne Sager; men jeg tænker, at Ærlighed varer længst, og siden De elsker Lord Elmwood, saa er det bedst at jeg siger ham det.

Miß Millner. Hvad tænker De paa! Skulde jeg gjøre ham en saadan Tilstaaelse? Jeg vilde døe af Skamfuldhed!

Dowley. Ja De har Ret, det gaaer ikke an; det vilde være høist upassende. Men hvorfor elsker De ham da? Jeg veed kun eet Middel, og det er at sige det til Lord Clinton.

Miß Millner. Det er endnu værre! Efter alt hvad der er foregaaet, maatte han troe, at man vilde havt ham til Bedste. Den Duel, som jeg har gjort alt for at hindre, vilde da være uund-

gaaelig; o det vilde blive en Duel paa Liv og Død!

Dowley. De har Ret, det vilde være at udsætte ham for nye Farer. Men saa kommer jeg tilbage til mit første Spørgsmaal: Hvorfor elsker De ham da? Lad det være! Hold op at elske ham. Er det da saa forskrækkelig svært? Hvad Fanden! Man raisonnerer, man siger til sig selv: jeg bør ikke tænke mere paa ham; og saa tænker man ikke mere paa ham.

Miss Millner. Herr Magister, De har aldrig elsket.

Dowley. Nei, Gud være lovet! det har jeg aldrig, og derfor har jeg ogsaa beholdt et lille Gran af sund Sands, og den ringe Evne at kunne forbinde to Tanker. Jeg slutter altsaa, som følger: dersom Lord Elmwood endnu var Maltheserridder, dersom han ikke var bleven løst fra sin Forpligtelse, saa havde De dog maattet gjøre Afkald paa ham, og havde ægtet Lord Clinton.

Miss Millner. Jeg veed ikke selv.... Det er jo muligt....

Dowley. Godt! Dette Offer, som Nødvendigheden ellers vilde paalagt Dem, det bør De nu gjøre af egen Drift, uden nogen anden Bevæggrund end Deres Pligtfølelse, Deres Ædelmodighed. Siig Dem selv — og det vil meget styrke Deres Villie — siig at Deres Tilbøieligheder, Deres Luner, Deres hele Characteer maaskee ikke passer for Lord Elmwood, siig Dem at De maaskee ikke vilde have gjort ham lykkelig.

Miss Millner. Det er just Ulykken, Herr Magister, at jeg vist havde gjort ham lykkelig.

Dowley. Det er ligemeget! De maa sige Dem selv det Modsatte, De maa især betænke, at De ved dette ædelmodige Offer gjengjelder ham alt hvad De er ham skyldig, at det er Dem, hvem han i Fremtiden vil skylde sin Ære, sit Liv.

Miss Millner. Ja den Bevæggrund bør være mig nok; jeg takker Dem, fordi De har bragt mig den i Erindring. Jeg bør ikke længer elske ham, siger De? Velan, af Kjærlighed til ham vil jeg lade det være.

Dowley. Det er nu igjen et Raisonnement som overgaaer min Fatteevne. — Men hvad er det? Kjørte der ikke en Vogn ind i Porten?

Miss Millner. Det er vist Lord Elmwood. Vær uden Frygt, jeg skal holde mit Løvte.

Dowley. Ja vær nu fast i Deres Beslutning. Jeg gaaer min Vei. Farvel! (han gaaer).

Miss Millner. Gud! hvad seer jeg? Det er Lord Clinton!

Sextende Scene.

Miss Millner. Lord Clinton.

Clinton (taler ud af Døren). Skynd Jer noget! Lad Intet blive glemt! Saasnart Lord Elmwood kommer tilbage, tage vi afsted. (til Miss Millner) Ah, Miss Millner! hvor jeg har længtes efter at see Dem, for at fortælle Dem, hvor lykkelig jeg er! I dette Øieblik kommer jeg fra min Onkel, Lord Clarendon. Med bankende Hjerte gik jeg ind til ham; tænk engang hvem jeg fandt hos ham! Lord Elmwood, Deres Formynder, som allerede havde plaideret min Sag, og vundet den for mig. Min Onkel tilgiver mig, han samtykker i vor Forbindelse; ja, hvad meer er, han lover at betale hele min Gjeld. Naa der vil blive en almindelig Jubel mellem alle Londons Kræmmere og Haandværkere! Jeg tænker, at alle Boutikgader vil blive illuminerede i Aften i Anledning af vort Bryllup.

Miss Millner. Fulgte da Lord Elmwood tilbage med Dem? Er han her?

Clinton. Nei, han gik til Ministeren, for at understøtte min Ansøgning om et Regiment. Ja De havde Ret i hvad De sagde: det er det bedste, det fortræffeligste Menneske under Solen, og der er Intet som jeg jo kunde gjøre for hans Skyld.

Miss Millner. Er det virkelig Deres Alvor?

Clinton. Paa Ære! Jeg kunde opoffre ham Alt — kun ikke Dem; men i een Ting maa han endnu føie sig efter mig, og det er, ikke at reise i Aften.

Miss Millner. Vil han allerede reise i Aften?

Clinton. Ja strax efter Brylluppet; jeg hørte, han gav Befaling til at hans Vogn skulde være parat, saasnart han kommer fra Kirken; men der skal ikke blive noget af; jeg skal ikke lade ham have Roe, og jeg stoler paa Deres Bistand. — Ih see, der kommer han jo. Min Gud! hvor han seer bedrøvet og nedslaaet ud! Mon han skulde have en daarlig Efterretning til mig?

Syttende Scene.

De Forrige. Lord Elmwood.

Clinton. Nu vel, Mylord?

Elmwood. Ah mine Venner! det glæder mig at træffe Jer.

Clinton. Er der noget i Veien? Skulde min Onkel, det hæderlige Parlamentslem, maaskee have betænkt sig?

Elmwood. Paa ingen Maade.

Clinton. Saa er det altsaa Ministeren, som har afslaaet mit Avancement?

Elmwood. Her er det. (leverer ham et Papiir).

Clinton (seer i det). Jeg er Oberst!

Elmwood. Intet staaer nu i Veien for Eders Lykke. Alt er færdigt, man venter Eder. Kom lad os gaae!

Miss Millner. Et Øieblik, Mylord.... Er det sandt, hvad man har sagt mig, at De allerede i Dag vil forlade os?

Clinton. Vi haabe dog, at vore Bønner....

Elmwood. Nei, Mylord, de vilde ikke hjelpe. Uforudseete Omstændigheder, Grunde, hvis Vigtighed jeg kun selv kan føle, tvinge mig til denne Beslutning; det gjelder min Rolighed, min Ære.

Clinton. Saa tør jeg ikke sige mere.

Elmwood. Jeg skulde allerede være reist, hvis jeg ikke, som Miss Millners Formynder, burde være tilstede ved hendes Bryllup og føre hende til Alteret.

Clinton. Det er ikke meer end billigt.

Elmwood. Ja det er min Pligt, min sidste Pligt imod Miss Millner. Med den har jeg opfyldt dem alle. (han kalder) George! (Tjeneren kommer) Gaae op til Magister Dowley og bed ham komme ned. (Tjeneren gaaer. Til Miss Millner) Han skal være med som Vidne paa Deres Side, og underskrive Contracten — forudsat at mit Valg ikke mishager Dem, og at De for et Øieblik kan glemme, at De hader ham.

Miss Millner. Jeg hader ham ikke meer, jeg hader Ingen. Desuden, Mylord, i alt hvad De ønsker og befaler, er det min Glæde at adlyde Dem. Det er i dette Øieblik min største, min eneste Lykke.

Elmwood. Hvorfor saa bevæget? Miss Millner! De græder!

Miss Millner. Kan De forundre Dem over disse Taarer? Naar jeg tænker paa, at De forlader mig, at vi skal adskilles, maaskee for stedse....

Elmwood. Nei ikke for stedse! Mig følger et bedre Haab: Selv i den fjerneste Afstand skal min Tanke stedse være Dem nær; hvor endogsaa Skjæbnen vil kaste mig hen, mit Blik skal dog stedse følge Dem; og skulde De nogensinde blive ulykkelig, saa kald mig blot tilbage; jeg kommer strax. Miss Millner! Mit Barn! Mit Kjæreste paa Jorden! Kom i mine Arme, lad mig omfavne Dem til Afsked! (Miss Millner kaster sig med Taarer i hans Arme. Lord Clinton betragter dem med Forundring).

Attende Scene.

De Forrige. Dowley (som studser ved at see Lord Elmwood og Miss Millner omfavne hinanden).

Dowley. Hvad seer jeg! Slap det saadan ud? (iler hen til Lord Clinton) Saa hun har da tilstaaet Alt?

Clinton. Ja det forstaaer sig.

Dowley. Det gjør mig ondt for Dem, Mylord, men De veed vel at finde Dem deri?

Clinton. Hvori skal jeg finde mig?

Dowley. Et curiøst Spørgsmaal! I at hun elsker sin Formynder.

Elmwood og Clinton. Hvorledes!

Miss Millner (iler hen til Dowley). Tie stille! Jeg har intet sagt!

Dowley. Herre Gud! hvad har jeg gjort? — Nei, nei! hun elsker ham ikke! Lad det være som det ikke var sagt! (til Clinton) Det er Dem alene som hun elsker, eller i det mindste som hun giver sig med; det forsikkrer jeg Dem, er den rene Sandhed.

Clinton. Ja De har Ret; det er den rene Sandhed, og den har man villet skjule for mig, men takket være De, min brave Magister, De har aabnet mine Øine.

Elmwood. Mylord! Kan en saadan Mistanke....

Clinton. O nei, Mylord, det er ikke længer nogen Mistanke, det er den klare Vished. Men De har miskjendt, De har fornærmet mig. Troer De ikke, at ogsaa jeg kan bestaae i en Ædelmodigheds Kamp? Skulde jeg maaskee stedse bukke under for Vægten af Deres Velgjerninger, og troer De, at jeg aldrig kan gjengjelde dem? De har skaanet mit Liv, De har forligt mig med min Onkel, De har bragt mine Finanser paa Fode, De har bevirket mit Avancement og sikkret mig min Fremtid; det er vistnok store Tjenester, betydelige Velgjerninger; men med et eneste Ord kan jeg gjøre ligesaa meget, ja endnu mere for Dem. (betragtende Miss Millner) Jeg elsker, jeg tilbeder hende; hun er min, De selv har givet mig hende. — Det er det samme! (han tager Lord Elmwoods og Miss Millners Hænder og forener dem) Tag hende, og lad os være qvit!

Elmwood. O Himmel! hvad hører jeg!

Miss Millner. Hvilken Ædelmodighed!

Clinton. Jeg vidste nok, at jeg skulde faae Revanche, og De seer, Miss Millner, at en Fat, ja selv en Nar, kan ogsaa undertiden have sin gode Side. Min eneste Feil var, at kunne troe mig elsket, men sandelig jeg har saa ofte været det, at Vanen maaskee kan tjene mig til Undskyldning.

Dowley. Mylord, til Trods for denne sidste Phrase, som, oprigtig talt, ikke duer meget, er Deres Opførsel smuk, og jeg bifalder den høiligen.

Clinton. De er altfor god.

Dowley. Og De, Miss Millner, kan De tilgive mig, at jeg har røbet Deres Hemmelighed imod min Villie?

Miss Millner. O jeg er ikke længere vred paa Dem!

Clinton. Jeg heller ikke, Magister! Tvertimod, denne Omstændighed maa vist bringe mig Lykke, thi hvis der er en Retfærdighed under Solen, saa maa jeg blive skadesløs for mit Tab.

Dowley. See det kan man kalde en sand Philosoph! At miste sin Elskede, og tage sit Parti med saa megen Lystighed!

Clinton. O jeg er allerede saa vant dertil!

Dowley. Er De vant dertil?

Clinton. Ja — siden min Reise til Frankrig.

Kjöbenhavn 1829.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Snyltegjæsten.

Lystspil i 1 Act. Omarbeidet efter "Le Gastronome sans argent" af Scribe og Brulay, og indrettet for den danske Skueplads ved J. L. Heiberg.

Personerne:

Madskjær, en reduceret Contoirist.
Venstrup, Klædefabrikant.
Bilsinger, Muurmester, hans Svigersøn.
Grynberg, Grosserer.
Petersen, Student, hans Huuslærer.
Mad. Madsen, Tracteur-Enke paa Frederiksberg.
Salling, Venstrups Mestersvend.
En Tiener.
En Politiebetjent.
En Dreng.
Venstrups og Bilsingers Svende.
Kokkepiger og Opvartningspiger hos Mad. Madsen.

Handlingen foregaaer i Frederiksberg Bye, paa Mad. Madsens Tracteursted.

(Skuepladsen forestiller den til Tracteurstedet hørende Have. Bagsiden af Huset, hvis forreste Façade maa tænkes at vende ud til Hovedgaden i Frederiksberg Bye, sees paa venstre Side af Skuepladsen. Døren staaer aaben under hele Stykket, og man seer Kokkepigerne arbeide ivrigen inde i Kjøkkenet. I Baggrunden er Haven adskilt ved et Gitterværk fra en Vei, og paa den anden Side af denne, midt for Tilskuerne, ligger et smukt nyligt bygget Huus, tilhørende Klædefabrikant Venstrup. Bag Huset Udsigt til en landlig Egn. I Gitterværket er en practicabel Laage. Borde og Bænke ere anbragte rundt omkring i Haven. Paa høire Side, ikke for langt tilbage, er en Løvhytte, hvori staaer et Bord og Stole.)

Første Scene.

Mad. Madsen (kommer ud fra sit Huus); **Venstrup** og **Bilsinger**, (begge i hvide Silkestrømper og med hvide Handsker, træde ud af det nye Huus i Baggrunden, aabne Laagen og gaae ind i Haven).

Mad. Madsen (taler ind i Kjøkkenet). Det er for tidligt at sætte Bekkasinerne paa; jeg skal sige til naar det er Tid. Pas paa at Posteien ikke bliver brændt. Fyr bedre under Macaronigryden, de blive ellers ikke nok kogte.

Venstrup. Det kan jeg lide, Madame Madsen! Vi finde Dem i fuldt Arbeide.

Bilsinger. Vi overraske Dem ved Deres Commando.

Mad. Madsen. Ih, Gud forlade Dem! Gjorde De mig ikke ganske forskrækket! De kommer ogsaa bag paa mig.

Venstrup. De glemmer bestandig, at Deres Have har en Bagdør, og at jeg fra mit ny Huus kan komme herover i ti Skridt.

Mad. Madsen. Ja det er jo ogsaa sandt, Herr Venstrup! Og Deres ny Huus, det kan jeg heller ikke ret vænne mig til. Det betager mig endeel af min Udsigt til Valbye, men det skaffer mig derimod en god Kunde.

Venstrup. Det vil jeg ikke rose mig af. Naar man har Huusholdning, tyer man sjeldent til Tracteuren; det skeer kun ved høitidelige Anledninger som i Dag.

Mad. Madsen. Hvad erindrer De mig om! Jeg staaer i Taaget, og glemmer at gratulere. Herr Venstrup! Herr Bilsinger! Jeg ønsker Dem til Lykke af ganske Hjerte.

Venstrup. Jeg takker!

Bilsinger. Iligemaade!

Venstrup. Ja nu er Bilsinger min Svigersøn. I Morges stod Bryllupet i al Stilhed i Frederiksberg Kirke; saaledes er det nu Brug mellem skikkelige Folk. Men for at Festen ikke ganske skal gaae hen uden Sang og Klang, saa have vi stort Selskab til Middag og Bal i Aften paa mit nye Landsted, som min kjære Svigersøn har bygget. Det er et smukt Sted, ikke sandt? Men hvad mener De ogsaa, det har kostet mig? (til Bilsinger) Mellem os sagt, jeg troede næsten, De var aldrig bleven færdig dermed. Det er forfærdeligt, hvad det nuomstunder gaaer langsomt med alle Bygninger. Jeg kjender en Mand, som har maattet sælge den første Etage, for at faae Penge til at bygge den anden.

Bilsinger. Svigerpapa behager at skjemte.

Mad. Madsen. Ja De kan sagtens! En Klædefabrikant, og som ovenikjøbet har en Muurmester til Svigersøn! De har det godt fremfor en stakkels Tracteur-Enke.

Venstrup. Og hvorfor det? Folk trænge jo ligesaa meget til at spise, som til at have Klæder paa Kroppen.

Mad. Madsen. Nei, faae den Skam om de gjør! De vil gjerne sulte for at anskaffe sig smukke Klæder. Og naar de spise, hvad er det saa! Ussel, borgerlig Mad. Hvormange have nu Forstand paa en fiin og udsøgt Anretning? Der gives dem, som ere bange for enhver Ret, som de ikke kjende. Nei, det er daarlige Tider for den, der forstaaer sit Fag, og lever for det.

Bilsinger. Skynd Dem nu, Svigerpapa! Vi maae tilbage.

Venstrup. Naa, giv lidt Tid, jeg kommer strax. (til Mad. Madsen) De er bekjendt for udmærket Duelighed i Deres Fag; Deres første Mand var jo Kok hos den franske Minister.

Mad. Madsen. Ja, og han lærte mig det franske Sprog, for at jeg kunde forstaae de vigtigste Skrivter over Kunsten. Min Kundskab er ikke hentet fra Christiane Rosens oeconomiske Huusholdningsbog, nei, jeg har studeret Beauvilliers,

og kan ham som min Cathechismus. Har jeg begaaet nogen Feil, saa er det den, at jeg giftede mig anden Gang, og derved ikke blot mistede mit franske Navn, men kom endog til at hedde Madsen.

Venstrup. Nu, Navnet gjør intet til Sagen. Salig Herr Madsen var jo selv Restaurateur.

Mad. Madsen. Restaurateur? Ja, hvad de nu kalde Restaurateur! Enhver som kan lave en Havresuppe og koge en Hornfisk, kalder sig strax Restaurateur. Nei, min salig anden Mand forstod saamæn ingenting, men han kunde være god nok til de Bestillinger som vanke nuomstunder.

Bilsinger. Da troer jeg dog, at Svigerpapas Bestilling er ikke at kimse ad.

Mad. Madsen. Nei det har De tilforladelig Ret i. Men saadant skeer heller ikke hver Dag.

Venstrup. Det er sandt! lad mig ikke glemme det! Jeg har faaet Nys om, at mine og min Svigersøns Svende vil komme herud i Eftermiddag for at bringe os et Hurra. Jeg har ladet dem vide, at de kan samles her i Haven, og blive beværtede her i Aften. Sæt kun alting paa Regningen.

Mad. Madsen. Meget vel, Herr Venstrup! Nu vil jeg kun ønske, at der mellem Deres Gjæster maatte være nogle sande Kjendere, thi hvad nytter det mig ellers?

Bilsinger. Vær De rolig! Vi ere Alle beredte til at beundre Deres Talenter.

Venstrup. Og paa min Ære! efter Lugten at dømme, saa bebude de sig ikke ilde.

Bilsinger. Naa, kjære Svigerpapa, kom nu med! De Fremmede kan ventes hvert Øieblik!

Venstrup. Hvad Ulykke er det om de vente et halvt Qvarteers Tid? De kan jo imidlertid more sig med at besee mit nye Huus. (til Mad. Madsen) Det er sandt! Veed De den store Nyhed? Den rige Grosserer Grynberg, som har kjøbt det store Sted henne paa Hjørnet, skal være flyttet herud igaar Aftes.

Mad. Madsen. Javist! det har jeg allerede hørt. Man siger jo, at han vil gjøre et stort Gilde for alle Haandværkssvende her i Byen og i Omegnen.

Venstrup. Ja jeg kan forsikkre Dem, Rygtet har allerede gjort alle mine Svende ligesom forstyrrede i Hovedet.

Bilsinger. Og mine med.

Venstrup. Ja, min kjære Mad. Madsen! De klager over, at mit nye Huus betager Dem Udsigten, men jeg tænker, der aabner sig en ny Udsigt for Dem: Herr Grynberg har levet mange Aar udenlands, og skal være en stor Kjender af et godt Kjøkken.

Mad. Madsen. Gid jeg maatte faae Leilighed til at vise ham en Prøve paa hvad jeg forstaaer.

Bilsinger. Gid han vilde udvide sine Eiendomme og lade bygge!

Venstrup. Gid han vilde kjøbe sit Klæde hos mig!

Mad. Madsen. Det er en Mand, som kan sætte Pengene i Omløb.

Venstrup. Dersom det var passende, saa vilde jeg gjøre ham en Visite.

Bilsinger. Jeg med!

Mad. Madsen. Og jeg med!

Venstrup. Jeg vilde ønske, jeg havde indbudet ham til Middag!

Mad. Madsen. Det skulde De gjøre endnu; det var den bedste Maade hvorpaa han kunde gjøre mit Bekjendtskab.

Bilsinger. Det er for sildigt.

Venstrup. Ja det gaaer ikke an, men vi maae speculere ud, hvorledes vi i Morgen eller i Overmorgen kan komme i Kast med ham.

Bilsinger. Hører De, Svigerpapa? Hører De?

Venstrup. Hvad er det?

Bilsinger. Der komme Vogne; det er vore Fremmede.

Venstrup. Saa gaae og tag imod dem; viis dem hele mit Huus; jeg maa ind i Kjøkkenet, og mønstre vore Retter.

Mad. Madsen. Til Tjeneste, Herr Venstrup! tag Dem iagt, smør Dem ikke!

(Bilsinger gaaer ud af Havelaagen og ind i det nye Huus. Venstrup gaaer med Mad. Madsen ind i Kjøkkenet.)

Anden Scene.

(Naar Skuepladsen er bleven tom, lader Madkjær sig see ude paa Veien. Han gaaer langsomt, med en opslaaet Bog i Haanden, seer sig om, titter ind i Haven, aabner Laagen og gaaer ind.)

Madkjær.

Nei jeg tager ikke feil. Det er virkelig et Bryllup. Saa havde Kirkebetjentene dog Ret i at vise mig herhen. Jeg hørte Musik, og saae de mange Vogne, og de mange pyntede Herrer og Damer indenfor Vinduerne. Jo det er rigtigt. Mon man ikke kan recognoscere herfra? (gaaer baglænds ned mod Tilskuerne, stiller sig paa Tæerne, og seer op mod Vinduerne i det nye Huus.) Nei, her lader alting stille og roligt; Gjæsterne opholde sig ud til den anden Side. Men maaskee vender Spisesalen ud mod denne Kant? (vender sig om mod Tilskuerne) Et Bryllup! Et Middagsselskab! og jeg er ikke med! — (han drager et dybt Suk og seer i sin Bog) Hvor det er behageligt at spadsere saaledes i det Grønne, og imidlertid læse i en interessant Bog! Alt hvad der under Læsningen henriver og begeistrer, faaer et forhøiet Liv ved den skjønne Omgivelse af den blomstrende Natur, og Na-

turen bliver dobbelt blomstrende, naar man seer den i det Lys, som en genial Forfatter udspreder over den. (seer atter i Bogen) Dette er det tredie Bind af Beauvilliers' Kogekunst. Hvormange Mennesker her i Landet forstaae vel saa meget Fransk, at de kan læse dette Værk? Ak ja! naar man er reduceret Contoirist, saa har man Tid til at studere; og naar man Alt i Alt ikke har meer end 330 Rdlr. at leve af, saa har man bedre Leilighed til at læse om visse Gjenstande, end til at nyde dem. Det er sørgeligt for Mennesket, at Lysten saa ofte skal overleve Evnen! — Dengang jeg sad i Collegiet, havde jeg gode Tider; da spiste jeg hver anden Søndag ved Ministerens Bord; han havde en fransk Kok; ved ham gjorde jeg min første Indtrædelse i den store fristelige Verden, som aabnede sig for mig. Fløiten gik min Uskyldighed; fra nu af behøvedes der mere til min Lykke, end en Sagosuppe eller et Fad Æbleskiver. Hinc illæ lacrymæ! Nu driver jeg omkring som et Vrag, og lader mig bjerge af hvem der vil. Jeg har ellers havt en god Uge: I Gaar fik jeg Duepostei hos Justitsraadens, i forgaars spiste jeg Agerhøns hos Professorens; Dagen før i Forgaars fik jeg en Dyreryg hos Frue Lybskou; og Dagen før Dagen før i Forgaars spiste jeg virkelig Skildpade med denne reisende Englænder, som boer i Hôtel Royal, og som bruger mig til Cicerone. Men i Dag! i Dag! Hvad hjelper den forsvundne Herlighed mig i Dag? (seer paa sit Uhr) Klokken er over tre, og endnu ingen Invitation til i Dag! Jeg gider ikke spise inde i Byen; selv hos Fousannée har man ondt for at faae noget ret delicat; og saa er desuden Kjøbenhavn i een Henseende ligesom forhexet: Man kan ingen Mad faae der, naar man ikke har Penge. Jeg har derfor tænkt, at jeg paa denne Søndag vilde forsøge min Lykke extra muros; jeg tog Veien til Frederiksberg, og gik bestandig lige efter Næsen. I Alleen, udenfor Lynges, sagde Næsen mig intet, og jeg gik derfor videre. Først her i Byen begyndte den at tale sit stumme Sprog; jeg fulgte den Vei som den betegnede mig, og tog ikke feil. Og med alt det — jeg veed dog ikke, om jeg i dette Øieblik fornemmer en virkelig Duft fra det velsignede Bryllupskjøkken derovre, eller om det kun er et Gjøglespil af Phantasien, frembragt ved Læsningen i min Bog; thi Phantasien har en betydelig Magt over fastende Hjerter. (seer sig om og opdager Kjøkkenet i Vertshuset) Hvad seer jeg! Det er her, hvorfra den ædle Duft kommer! Her er et Tracteursted! — O Madkjær! Du staaer i Helligdommen uden at ane det! — Men hvo kommer der? — En Mand i hvide Silkestrømper og med hvide Handsker! Han hører bestemt med til Bryllupppet; han har et Ansigt, som ret er skikket til at experimentere med; jeg vil strax begynde mine Undersøgelser.

Tredie Scene.

Madkjær. Venstrup (kommer ud fra Kjøkkenet).

Venstrup. Det er forskrækkeligt! Hun er endnu ikke færdig. Hun siger, det venter paa noget, som hun kalder en Matelotte.

Madkjær (som holder sig bag ved ham, affides). En Matelotte! Det begynder at blive interessant!

Venstrup. Jeg veed ikke engang hvad det er.

Madkjær (affides). Da kunde jeg saamæn forklare ham det.

(Venstrup vender sig om og betragter sit Huus, Madkjær retirerer bag ved ham.)

Venstrup. Det er utroligt hvad mit Huus tager sig ud herfra, og det er dog kun den bageste Façade.

Madkjær (affides). Ei ei! Det er Huus-Eieren; nu veed jeg hvad jeg har at gjøre. (han tager sin Tegnebog op og skriver i den med en Blyant, idet han vender sig mod Venstrups Huus, og under dennes følgende Replik gaaer ham langsomt forbi hen mod Huset.)

Venstrup. Der kan holde tre Karether og to Droscher i Gaarden; men det forstaaer sig, de maae passe paa at de ikke blive hængende sammen. Jeg kan ikke blive kjed af at see paa min Eiendom. (seer Madkjær, som gaaer ham forbi) Men hvad skal det betyde? Hvorfor gaaer den Person og gloer paa mit Huus og skriver i sin Bog? — Ah! jeg har det! det er vist en Maler, som vil optage Prospecten.

Madkjær (tællende sine Skridt). 21, 22, 23. (skriver) 23 Alen; saavidt kom vi. Ja saa maae vi flytte Huset $9\frac{1}{2}$ Alen mod Nordnordvest, saa ere vi i Linie.

Venstrup (tager Hatten af). Tillad.... tør jeg spørge Dem.... (Madkjær giver ham et Tegn med Haanden og vedbliver at skrive.) Turde jeg maaskee tage mig den Frihed at spørge Dem, hvem jeg har den Ære at tale med?

Madkjær (letter paa Hatten). Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, at jeg ikke strax svarede Dem, men jeg var just midt i min Beregning, og var bange for at tabe mit Facit.

Venstrup. Deres Facit?

Madkjær. Ja, min Herre! Jeg er den næstøverste Inspecteur ved Veicorpset, og jeg kommer for at undersøge Localiteterne i Anledning af den nye Landevei.

Venstrup. Men hvad har den at gjøre med det Huus?

Madkjær. Ah, jeg seer, De kjender ikke Planen. Jo jeg skal have den Ære at sige Dem: den nye Roeskilde Landevei

skal henlægges over Hvidovre, Brøndbyeøster og Brøndbyevester; det udgjør en lige Linie. Seer De, (han stiller sig midt for Huset) vi skjære saaledes tvers igjennem, bestandig i denne Direction.

Venstrup. Men saa skjærer De jo mit Huus over?

Madkjær. Hvad for noget? Er det Huus Deres? Det gjør mig inderlig ondt. Det er altid ubehageligt for det Offentlige, at være det Private til Skade. Men lykkeligviis behøve vi ikke mere end 9½ Alen, som vi naturligviis betale Dem; Resten maa De gjerne beholde.

Venstrup. Men Gud bevares! Vil De da ruinere mig?

Madkjær. Ruinere Dem? Vi vil ikke engang ruinere Deres Huus; vi klippe blot et lille Stykke deraf, og derved spare vi Dem en betydelig Deel af Deres Skatter og Afgivter.

Venstrup. Og hvad bliver der af Symmetrien, af Architecturen? O jeg ulykkelige Menneske! At saadant noget skal hænde mig paa en Dag som denne, paa min Datters Bryllupsdag!

Madkjær. Ah, min Herre! De er Familiefader! (afsides) Det er Brudens Fader; hvilket heldigt Møde! (høit) Det smerter mig inderligt! dersom jeg havde vidst hvem De er, saa skulde jeg ikke have talt om mit Anliggende, især ikke i Dag ved en Familiefest.... maaskee i det Øieblik de staae i Begreb med at gaae tilbords?

Venstrup. Ak ja! i samme Øieblik! — Men siig mig, bedste Herr Inspecteur, skulde det ikke være en Mulighed at komme tilrette.... De forstaaer mig.

Madkjær. Ja, det er en delicat Sag. Imidlertid, jeg vil ikke paastaae, at jo med nogen Protection.... Jeg interesserer mig virkelig for Dem.

Bilsinger (i Vinduet). Herr Svigerpapa! Herr Svigerpapa!

Venstrup. Strax! strax! — (til Madkjær) Bedste Herr Inspecteur! De hører, man vil ikke lade mig have Roe, og jeg vilde dog saa inderlig gjerne fortsætte vor Samtale.

Madkjær (afsides). Han begynder at komme mig imøde.

Venstrup. De er jo en galant Mand.... og det vilde vist være mit Selskab behageligt at gjøre Bekjendtskab med Dem.... dersom De maaskee uden Omstændigheder vilde gjøre mig den Ære.... at tage til Takke....

Madkjær (afsides). Ah, nu har jeg ham hvor jeg vil! (høit) Jeg beder tusinde Gange, De er meget for artig. Jeg er Dem særdeles forbunden, men oprigtig talt, da jeg ikke har den Ære at være kjendt af Dem og Deres Selskab....

Venstrup. O, Bekjendtskabet vil snart være gjort! Mellem dannede Mennesker, veed De nok.... Og desuden, naar man sidder tilbords, saa er der mange Ting, som man lettere kan....

Madkjær. Ja ganske rigtig! Med Glasset i Haanden bliver man snart enig.

Venstrup. Det var just det jeg vilde sige. Naar Champagnen kommer, saa skal De bare see. De skal sidde hos mig ved Bordet; jeg skal sørge for Dem. Vi har blandt andet en Kalkun med Trøfler....

Madkjær. Nei, er det muligt?

Venstrup. De skal see, vi skal more os.

Madkjær. Ja det har ingen Nød under slige Omstændigheder.

Venstrup. For Pokker! Hvad tænker jeg paa! Min Svigersøn, Muurmesteren, han kjender Dem jo; jeg kunde aldrig gjøre ham en større Glæde.

Madkjær. Hvad behager!

Venstrup. Saa De ahner intet? Min Svigersøn er Muurmester Bilsinger, som De kjender.

Madkjær. Troer De det?

Venstrup. Deres nye Landevei havde gjort mig reent forstyrret i Hovedet. (raaber) Bilsinger! Bilsinger! (til Madkjær) Nu skal De bare see Løier!

Madkjær (afsides). Det bliver nok rare Løier.

Venstrup. Jeg veed jo, det er Dem, som han kan takke for den Douceur han fik af Veicommissionen. Naa, naa! stil Dem ikke saa fremmed an, jeg veed alting. De har ogsaa lovet at skaffe ham en Vise til Middag; De har den vel med? Kan De see, jeg veed Besked?

Madkjær. Ja det er ganske rigtigt! Nu forstaaer jeg det; De taler om den gode, kjære Bilsinger? Rigtig! Rigtig! (afsides) Hvad Fanden skal jeg nu hitte paa?

Venstrup. See der er han!

Fjerde Scene.

De Forrige. Bilsinger.

Venstrup. Kom, Sønneke, kom! De træffer her en gammel Ven og Bekjendt, Herr Vei-Inspecteuren, som vil gjøre os den Ære at tage til Takke hos os.

Bilsinger. Hvad hører jeg! Herr Berg! — Jeg beder om Forladelse, nei det er ikke ham. Svigerpapa tager feil.

Madkjær. Gjenkjendelsen falder vanskelig. Saa De kan ikke huske mit Ansigt?

Bilsinger. Nei.

Venstrup (til Bilsinger). Det er den næstøverste Inspecteur ved Veicorpset.

Bilsinger. Umuligt! Jeg har jo endnu i Morges talt med ham.

Venstrup. Det er ham som har Opsyn over den nye Landevei.

Bilsinger. Hvad for en ny Landevei?
Venstrup. Ih, den nye Roeskilde Vei, som skal gaae tvers igjennem mit Huus.
Bilsinger. Der er slet ikke Tale om nogen ny Roeskilde Vei.
Madkjær (afsides). Gid Fanden havde dem, som vide Besked om Alt og kjende alle Mennesker!
Venstrup (til Madkjær). Men hvad er da dette for noget?
Madkjær. Lad mig komme til Orde. Det er jo menneskeligt at tage feil. Jeg har troet at Landeveien skulde gaae igjennem Deres Huus; det er mig inderligt kjært at høre, at den gaaer lafveien for det.
Bilsinger. Men jeg siger Dem jo, der skal slet ikke være nogen nye Landevei.
Madkjær. Gud bevares! jeg troer Dem paa Deres Ord. Som sagt, at feile er jo menneskeligt, og den gamle Vei er jo ogsaa god nok.
Venstrup. Men hvad i al Verden vil De da sige med....
Madkjær. Et Øieblik! — Siig mig, Herr Bilsinger, kjender De mig aldeles ikke?
Bilsinger. Aldeles ikke.
Madkjær. Tænk Dem om!
Bilsinger. Det kan ikke hjelpe.
Madkjær. Har De virkelig ikke den allermindste Erindring om mig?
Bilsinger. Ikke den allermindste.
Madkjær. Ja ja, det er heller ikke saa forunderligt, thi vi have aldrig seet hinanden. Men jeg skulde just tale med Dem i et vigtigt Ærinde; jeg ønskede at gjøre Deres Bekjendtskab paa en nye og piquant Maade, og jeg smigrer mig med at denne er ikke saa aldeles almindelig.
Bilsinger. Min Gud! De behøvede ikke at gjøre saamange Omsvøb for det. Hvem har jeg den Ære at tale med?
Madkjær. Jeg ønskede gjerne at være ene med Dem. Det er et Øieblik Sag.
Bilsinger. Svigerpapa! vær af den Godhed....
Venstrup. Jeg gaaer. (afsides) Gid Fanden havde ham med hans $9\frac{1}{2}$ Alen. Jeg fik en Skræk i mit Blod!.... (til Bilsinger) Lad mig see, De expederer ham gesvindt; jeg vil imidlertid skynde paa Anretningen.
(gaaer ind i sit Huus.)

Femte Scene.

Madkjær. Bilsinger.

Madkjær (afsides). Skynde paa Anretningen! Død og al Ulykke! Der er ikke et Øieblik at spilde. (til Bilsinger) Jeg har altsaa den Ære at tale med Herr Bilsinger, en af vore meest udmærkede Muurmestere, hvem min Ven, Herr Under-Inspecteur Berg, nylig har forskaffet en Douceur,.... som iøvrigt var vel fortjent.
Bilsinger. Hvorledes? De veed?....
Madkjær. Jeg veed Alt; min Ven, Herr Berg, har fortalt mig det. De kjender ikke mig, men jeg kjender Dem; det er hele Forskjellen. Ah! for at komme til Tingen; det var det jeg vilde sige Dem: De er nu etableret, De er givt, De har faaet en charmant Kone....
Bilsinger. Charmant? Ja, det er som man tager det til. Hvad hendes Udvortes angaaer, det er da temmelig almindeligt, for ikke at sige mere.
Madkjær. Det kan jeg ikke nægte; Skjønheden trykker hende just ikke. Men er Skjønhed da den eneste Fortjeneste? — Er ikke hendes Characteer, hendes Hjerte....
Bilsinger. Aa, ja saamæn, men der er da just ikke noget sjeldent ved nogen af Delene.
Madkjær. Hvor kan De nu sige det? De er altfor beskeden. Ud med Sproget: Hun har Formue.
Bilsinger. Ja det har hun.
Madkjær. Naa, seer De, jeg havde Ret? Hun er charmant; det var jo det, jeg sagde. Naa da, De har nu havt Bryllup; De har Fremmede til Middag; De har bestilt et udsøgt Maaltid; jeg hører, De skal have en Kalkun med Trøfler; De har bestilt Violiner til i Aften, alting er fix og parat; De troer, at intet er forglemt, men De tager feil, De har dog glemt een Ting.
Bilsinger. Og hvad er det?
Madkjær. Har De en Vise?
Bilsinger. Nei, det er tilforladelig sandt. Jeg har en heel Visebog....
Madkjær. Ja men ingen ny Vise, skreven just i Anledning af Deres Bryllup. Min Ven, Inspecteur Berg, har lovet Dem en.
Bilsinger. Ja det har han rigtignok.
Madkjær. Og han har ogsaa holdt Ord.
Bilsinger. Et det muligt!
Madkjær. Kan det forundre Dem? Er det ikke en Mand, paa hvis Ord man tør stole.
Bilsinger. Upaatvivlelig, men i dette Tilfælde....
Madkjær. I dette Tilfælde ligesaa godt som i ethvert andet. Tingen er ikke ubetydelig. Et Bryllupsgilde uden Vise, det vilde være noget uhørt. Saasnart man blot har en Gaas paa Bordet, saa maa man ogsaa have en Poet ved Bordet. Paa mange Steder synger man jo lige ovenpaa Suppen. Det kan jeg just ikke sige, at jeg er en Ven af, thi det opholder Affairerne, men at synge er nu

engang Skik og Brug, og jeg troer ogsaa, at Sangen giver Appetit.

Bilsinger. Nu vel da?

Madkjær. Resultatet er, at Herr Berg sender mig med den belovede Vise. Her er den. (tager et Papiir op af Lommen) Nei, om Forladelse, det var en Faddervise. (tager flere Papirer op af Lommen) Nei det er endnu ikke denne. Her er den, vær saa god! (giver ham et Papiir.)

Bilsinger. Nei, er det muligt!

Madkjær. De kan troe, det holdt haardt inden han fik den. Der er saa megen Sygdom mellem Poeterne i denne Tid. En havde Podagra, en anden havde Meslinger; endelig traf han mig, som Gud skee Lov er ved god Helbred, og jeg paatog mig Leverancen.

Bilsinger. Hvorledes, min Herre! det er altsaa Dem, jeg maa takke.... De er Poet?

Madkjær. Naar mit Talent kan bidrage til at forskjønne en Familiefest, især hvor man sidder saa mange Timer tilbords, og trænger til lidt Afvexling, saa er jeg altid til Tjeneste.

Bilsinger. Men det er jo fortræffeligt! Nu kan jeg begribe, at De kjendte baade mig og min Kone og min Svigerpapa uden at have seet os.

Madkjær (glad). Ja er det ikke sandt! — Jo ved saadanne Leiligheder maa man nøie erkyndige sig om den Paagjældendes Navn, Stand, Familieforhold og andre Vilkaar.

Bilsinger. Min bedste Herre! De maa endelig gjøre os den Ære at spise med os.

Madkjær. Jeg er Dem meget forbunden. Jeg havde rigtignok halv om halv lovet....

Bilsinger. Ingen Undskyldninger! De slipper ikke. Selskabet vil være altfor smigret ved at have Poeten tilbords og drikke hans Skaal.

Madkjær. O De er altfor god! Nu, siden De endelig vil have det....

Bilsinger. Forstaaer sig. Jeg kan ikke gjøre mindre for saa stor en Opmærksomhed. Min gode Ven, De har tilforladelig overrasket mig. Altsaa denne Vise har De virkelig digtet for mig, for mig alene?

Madkjær. Og for Deres Kone.

Bilsinger. Hvor det glæder mig, at der engang er blevet gjort en Vise aparte for en Muurmester. Men jeg maa læse den.

Madkjær (tager Papiret fra ham). Jeg skal synge den for Dem. Giv nu Agt! (synger.)

O hvem der har en Vennevív,
Den Mand er lykkelig!
Han eier alt i dette Liv
Det sande Himmerig.

Bilsinger. Hvad for noget? Er den Vise af Dem? Men det er da besynderligt! (tager en Bog op af Lommen og slaaer et Sted op deri.)

Madkjær. Nu skal De bare høre. (synger.)

Han blæser kun ad Ondskabs Nid
Og Fru Fortunas Had, ...

Bilsinger (holder Bogen for ham og synger ud af den).

Og om han ikke har en Hvid,
Er han dog ligeglad.

Madkjær. Hvad behager? Hvad mener De med det?

Bilsinger (synger videre).

Vor Jord kan løbe eller staae,
Kan dreie sig omkring,
Og alting op og ned kan gaae,
Han ændser ingenting.

Madkjær. Men jeg begriber ikke, hvorledes....

Bilsinger. Den staaer i Seidelins Visebog, vil De behage at see? Nu skal De have mange Tak for Deres Artighed; jeg seer, De er lige saa meget Poet som Vei-Inspecteur. (gaaer ind i Huset.)

Sjette Scene. Madkjær (alene).

Naa, dersom det ikke er Uheld!.... Hvor kunde jeg troe, at en Muurmester kjendte den Vise? Dersom jeg havde sunget: "Altsaa kom Goldkalb ikke til Staden," eller "Hansemand fortæl, Hansemand fortæl," ja det havde været en anden Sag; men saadan en gammel Vise! Og saa skal han endogsaa have den samme Visebog i Lommen, hvoraf jeg skrev den ud i Morges! Nei det er til at blive gal over! (seer paa sit Uhr) Strax halv fire! Nu gaae de bestemt tilbords. Og jeg? Ja jeg kan gjøre mig en Motion ovenpaa den Middagsmad, jeg ikke har faaet. Der kommer Nogen! Det er en Tjener i Liberie, hvad mon han vil? (skjuler sig i Løvhytten.)

Syvende Scene.

Madkjær (skjult). En Tjener (kommer gjennem Gitterlaagen. Strax efter) Mad. Madsen.

Tjeneren (raaber). Madam Madsen! Er De tilstede? Jeg skulde tale med Dem.

Mad. Madsen (kommer ud). Hvad er til Tjeneste?

Tjeneren. Jeg skulde hilse fra min Herre, og spørge, om han kan faae noget at spise her. Han kommer med to af sine Venner, for at spise til Middag hos Dem.

Madkjær (afsides). Igjen Folk, som spise til Middag!

Mad. Madsen. Ja det forstaaer sig. Hvem er Deres Herre, lille Ven?

Tjeneren. Han har ikke tilladt mig at sige hans Navn.

Mad. Madsen. Jeg beder om Forladelse. Det kommer mig heller ikke ved.

Tjeneren. Hvad kan han faae til Middag?

Mad. Madsen. Han kan faae Krebsesuppe, Beuffsteeg, en Matelotte af Karper, Macaroni aux gratins, og udmærkede Bekkasiner med en Salat à la romaine.

Madkjær (afsides). Det er hvad hun har knebet fra Bryllupsgildet.

Tjeneren. Jeg forstaaer ikke Halvparten af hvad De der remser op.

Mad. Madsen. Ja ja, lille Ven! Deres Herre kan ogsaa faae Kjødsuppe med Brødboller og Carbonade med Stikkelsbærgrød.

Tjeneren. Fy for en Ulykke! Nei, min Herre forstaaer sig nok paa det som er godt. Lad det blive ved den Anretning, De først nævnte, den klinger meget bedre.

Mad. Madsen. Ja, hvis Deres Herre er en Kjender, saa vil han blive tilfreds.

Tjeneren. Javist er han en Kjender, især af Vinen; derfor giv ham den bedste De har; to Bouteiller fineste Bordeaux og en god Dessert.

Mad. Madsen. Jeg skal altsaa dække for tre?

Tjeneren. Rigtig.

Mad. Madsen. Og naar skal jeg vente ham?

Tjeneren. Om en lille Time, maaskee lidt tidligere, maaskee lidt sildigere.

Mad. Madsen. Jeg skal være færdig til hvad Tid Deres Herre kommer. Men hør, lille Ven, De vil ikke sige mig hans Navn; hvem indestaaer mig nu for at han virkelig kommer, og ikke lader mig i Stikken?

Tjeneren. De har Ret, men vær rolig; det er mig, som clarerer alle min Herres Udgivter, thi om Søndagen rører han ikke ved Penge. Gesvindt! gjør Regning, saa betaler jeg Dem forud. Hvormeget skal De have! Her er Penge.

Mad. Madsen. Lad see.... (tæller paa Fingrene) To og tre og fem og een og een og tre gjør femten. Jeg tænker 15 Rdlr. er ikke for meget.

Tjeneren. Der har De dem. (giver hende Pengene.) Er det nu godt?

Mad. Madsen. Deres Herre skal blive bevertet paa det bedste.

Tjeneren. Ja lad mig see, De holder Ord, og det ikke saa meget for min Herres Skyld, som for min; thi De veed nok, at Vertshuusholdere og Tjenere kan paa mange Maader være hinanden nyttige. Bevert os godt, og denne Gang bliver maaskee ikke den sidste.

Mad. Madsen. Tør jeg haabe....

Tjeneren. Det er mig, som har raadet min Herre til at spise her. Vi ere nylig flyttede herud, og vi fik Lyst til at spise ude i Dag.

Mad. Madsen. Hvad siger De? Nylig flyttede ud? Men hvem har jeg dog den Ære at tale med? Det skulde dog vel aldrig være....

Tjeneren. Tys! Idag ere vi incognito. (halv sagte) Min Herre er Grosserer Grynberg.

Mad. Madsen. Tænkte jeg det ikke nok! Nu skal De ogsaa see, jeg skal gribe mig an. Og De, min bedste Herr Tjener! Min Kjelder skal stedse staae Dem aaben, og al den Viin, De vil drikke, skal jeg sætte paa Deres Herres Regning.

Tjeneren. See det kalder jeg en rimelig Kone.

Mad. Madsen. Det er ikke meer end billigt: Herrerne maae betale uden at drikke; Tjenerne maae drikke uden at betale. Vi skal nok blive enige.

Tjeneren. Det vil ikke falde vanskeligt. Altsaa om en lille Time?

Mad. Madsen. Alt skal være parat. (Mad. Madsen gaaer ind i Kjøkkenet; Tjeneren gaaer ud af Havelaagen).

Ottende Scene. Madkjær (kommer frem).

Men jeg troer, den hele Verden spiser til Middag, undtagen jeg. — Dog, jeg skal ikke være ringere end de andre, thi nu har ogsaa jeg faaet en Invitation. Det er Lykken selv som indbyder mig til sit Bord, og det maatte da være første Gang at jeg undskyldte mig, naar jeg blev indbuden. O du Genius, som inspirerer dem, der endnu ikke have spiist! jeg anraaber din Bistand! Gjør min Pandeskal tyk, gjør den uigjennemtrængelig. Lad min Appetit gaae over i mit hele Væsen! Lad mig være som den alt opslugende Nat! eller snarere som en Østers, hvis hele Individ kun er en Mund og en Mave! — Apropos, mon hun ikke skulde have Østers? Ak nei, det er neppe troligt, og desuden lad mig ikke ved altfor idealske Planer gaae glip af Realiteten! — Altsaa: Mod, Dristighed, Dumdristighed, det er mine Midler; at spise til Middag, det er mit Formaal; Hensigten helliger Midlerne; ergo: jeg spiser til Middag! — Ha! I min Phantasie seer jeg ham allerede komme, den virkelige Amphitryo! Han blegner ved Synet af de tomme Fade og de tomme Flasker; men han gjenkjender i dette Træk en overlegen Genius; mod sin Villie bøier han sig med Ærefrygt for Appetitens Jupiter, som paa eengang har stjaalet hans Navn, hans Macaroni og hans Bekkasiner! — Altsaa til Værket! Her er ingen Tid at spilde. — Men han kommer jo først om en lille Time? — Ja men Ulykken er, at den er lille; og hvis jeg hørte Ret, saa er det muligt at han kommer lidt før Tiden.

Paa den ene Side Forsigtighed, paa den anden (gnider sig paa Maven) ikke mindre kraftige Bevæggrunde, alt nøder mig til at haste med Udførelsen. (raaber ind i Kjøkkenet) Heida, Mad. Madsen! — (tæller paa Fingrene) Lad see: jeg er Grosserer Grynberg, min Tjener har betalt, jeg har bestilt Krebsesuppe, Beuffsteeg, Matelotte, Macaroni, Bekkasiner, Salat, Dessert, to Flasker Viin. Gud bevares hvad man har for en Hukommelse, naar man er paa fastende Hjerte!

Niende Scene. Madkjær. Mad. Madsen.

Mad. Madsen. Vil De tale med mig?

Madkjær. Kan det forundre Dem, Madam? Jeg skulde dog mene, at naar man har gjort sig den Uleilighed at bestille i Forveien.... eller skulde maaskee min Tjener have glemt det?

Mad. Madsen. Hvad hører jeg? De er Herr Grynberg! Tusind Gange om Forladelse! Om et Øieblik skal her være anrettet. Men Deres Tjener sagde, at De kom først om en Time.

Madkjær. Det er en Slyngel, som gjør alting forkeert. Jeg er en stor Hader af at opsætte; man maae gribe Øieblikket, det er mit Valgsprog. Ah, jeg haaber dog at han har betalt Dem?

Mad. Madsen. Ja, Gud bevares! Men det var slet ikke nødvendigt.

Madkjær (afsides). Nei han havde rigtignok kunnet spare det! (høit) Og De har sagt ham, at jeg kunde faae....

Mad. Madsen. Krebsesuppe, Beuffsteeg, Matelotte....

Madkjær. Af Karper?

Mad. Madsen. Ganske rigtig! Macaroni....

Madkjær. Aux gratins?

Mad. Madsen. Forstaaer sig; à l'italienne kan enhver Stymper lave dem. Fremdeles Bekkasiner og Dessert.

Madkjær. Og Salat à la romaine, for Intet at glemme.

Mad. Madsen. Der skal Intet blive glemt.

Madkjær. Og to Bouteiller fineste Bordeaux.

Mad. Madsen. Herren skal blive tilfreds. Jeg kan ikke beskrive, hvor det glæder mig at gjøre en saadan Herres Bekjendtskab.

Madkjær. Det glæder mig ikke mindre at gjøre Bekjendtskab med en Kone, som forstaaer at lave Matelotter og Macaroni aux gratins.

Mad. Madsen. O det er min mindste Kunst; jeg har studeret Beauvilliers; jeg veed ikke om Herren har hørt tale om den Bog?

Madkjær. Beauvilliers! her er han! (tager Bogen op af Lommen).

Mad. Madsen (seer i Bogen). Er det muligt! Herren er en Kjender?

Madkjær. Følg denne Mands Fodspoer, da er De paa den rette Vei. O tifold lyksalig den som i en Videnskab, der er saa mange Tvivl underkastet, endelig finder Beroligelse i det eneste sande System!

Mad. Madsen. De maa høre mig deri hvor De vil, jeg skal besvare Dem ethvert Spørgsmaal.

Madkjær. Og De maa ogsaa examinere mig deri, hvor De vil.

Mad. Madsen. Gjør en Prøve, saa skal De see.

Madkjær (slaaer op i Bogen). Hvad forstaaer De ved poulet à la Marengo?

Mad. Madsen. Det er en Kylling, stegt i Provence-Olie.

Madkjær. I Sandhed! det er Definitionen. Spørg nu mig! (giver hende Bogen).

Mad. Madsen (slaaer op). Kjender De Côtelettes à la minute?

Madkjær. Ja, det er et Stykke Carbonade, som er ristet ganske tørt uden Smør, og som man dypper i Salt og Peber.

Mad. Madsen. Er det ligegyldigt hvad Kjød man tager dertil?

Madkjær. Nei, det kan ikke være uden ungt Lammekiød.

Mad. Madsen. Min Herre! Jeg har den største Agtelse for Deres Kundskaber.

Madkjær. Og jeg er henrykt over Deres. Men lad os ikke spilde Tiden med Theorie; jeg holder af Praxis, og jeg har meget Hastværk.

Mad. Madsen. Jeg skal strax lade dække Bord, og saasnart Deres to Gjæster ere komne, skal De strax blive serveret.

Madkjær. Saasandt jeg lever! jeg havde reent glemt mine to Gjæster. Men det er det samme. Lad De kun rette an; imidlertid komme de nok.

Mad. Madsen. Godt! det skal ikke vare fem Minuter. De skal faae det smukkeste Værelse i Huset.

Madkjær. Et Værelse? Nei det er saa indeklemt. Lad os spise her i Lysthuset; det er behageligt; den frie Luft giver Appetit, (afsides) og man kan hurtigere practicere sig væk.

Mad. Madsen. Som De befaler.

(gaaer ind i Kjøkkenet).

Tiende Scene. Madkjær (alene).

Det er et Phænomen, den Kone! — Men det er ikke Tid at tænke derpaa. Jeg, som troede at jeg havde husket Alt, og saa skal jeg gaae hen og glemme de to forbandede Venner. Jeg kunde deiligt have spiist for tre, men her hjelper ingen Snak, jeg maa skaffe to Gjæster tilveie,

hvor jeg saa skal tage dem fra. Aa hvad! de første de bedste vil jeg invitere; det kan da ikke være saa vanskeligt at faae nogle til at spise med sig. Hvor Skjæbnen er lunefuld! jeg kom for at lade mig invitere, og nu er det mig som selv skal invitere. (seer ud i Baggrunden) Der gaaer jo en Mand ude paa Veien, ham vil jeg strax presse, det er altid saa meget. — Nei, han er trøieklædt og har Træskoe paa; det gaaer ikke an; ikke fordi jeg er storagtig, men under nærværende Omstændigheder er jeg nødt til at iagttage Formerne. — Velan, ud paa Veien! og de to første Kjoler som jeg møder, dem tager jeg strax fat i Kraven, og de skal tilforladelig spise, enten de saa vil eller ikke. (vil løbe ud af Kjøkkendøren, men møder en Pige med en Dækkekurv). Bryd sig om ingenting, lille Jomfrue, jeg kommer strax igjen, jeg vil bare see efter mine Gjæster; ret kun an! ret kun an! (gaaer ud igjennem Kjøkkenet. Pigen dækker Bord i Løvhytten. Imidlertid træde de følgende Personer ind, og Pigen gaaer tilbage i Kjøkkenet naar hun er færdig).

Ellevte Scene.

Grynberg og Petersen (komme fra Baggrunden).

Grynberg. Endelig ere vi i Havnen. Sandelig, kjære Petersen, De er et ualmindeligt Menneske. En Huuslærer, som ved en lille Familietvist tager Mandens Parti istedetfor Konens, det er virkelig en Raritet.

Petersen. De skal ikke rose mig, Herr Grynberg. Dersom Deres Frue havde indviet mig i sin Plan, saa havde jeg maaskee taget hendes Parti; men siden hun ikke har villet betroe mig Hemmeligheden, og derimod spiller under Dække med Secretairen, saa maatte jeg forstaae min Fordeel slet, om jeg ikke sluttede mig til det fiendtlige Parti.

Grynberg. Ja den fordømte Politiesecretair! Jeg burde ikke bande ham, thi han er min gode Ven, men han er altid enig med min Kone, naar det gjelder om at spille mig et Puds. Hvad de nu kan have for i Dag!

Petersen. Man har vist isinde at overraske Dem med et eller andet.

Grynberg. Men i hvad Anledning? Aa dersom det var min Fødselsdag, ja saa var det let at begribe. Paa den gaaer jeg altid ud Klokken syv om Morgenen, for at de kan faae Tid til at costumere Børnene som Engle og Genier, og lære dem deres Roller; men i Dag? —

Petersen. Det er ikke vanskeligt at gjætte! I Dag er ogsaa et Slags Festdag; det er jo den første Dag som De tilbringer ude paa Deres nye Eiendom; Deres Kone har vist isinde at celebrere den med en Allegorie.

Grynberg. Gid Fanden havde de Allegorier, som jage Folk ud af deres eget Huus! Jeg sagde, at dersom hun jog mig paa Døren, saa kom jeg ikke tilbage til Middag; hun paastod: jo, jeg skulde komme; Politiesecretairen slog sig, som sædvanlig, til hendes Side, og sagde, han var vis paa jeg vilde spise hjemme; jeg meente, jeg maatte selv bedst vide det, men han paastod, at han vidste det bedre, og væddede med mig om tolv Flasker Champagne. Det maatte gaae til med Fandens Kunster, om jeg ikke skulde vinde mit Væddemaal.

Petersen. Det mener jeg med. Apropos! De veed dog, at Mægler Braun har undskyldt sig?

Grynberg. Det er ligemeget, jeg har Appetit for to. Jeg vil haabe, at Alt er færdigt, uagtet jeg kommer lidt før Tiden, thi jeg har ingen Roe paa mig førend jeg har vundet Væddemaalet. Det er bedst, at vi gaae ind og skynde paa Anretningen. — Men hvad er det for en Figur?

Tolvte Scene.

De Forrige. Madkjær (kommer fra Kjøkkenet).

Madkjær. Er det ikke som det var forhexet? Kjolerne vil ikke og Trøierne kan ikke. (seer Grynberg og Petersen) Men hvad seer jeg! Nu har jeg hvad jeg bruger. Jeg lægger Haand paa dem, og enten de saa have spiist eller ei, saa skal de tilforladelig ikke slippe. (gjør en heftig Bevægelse imod dem, men standser) Dog — det er nok bedst at fare med Lempe. (han bliver staaende og hilser dem, Grynberg og Petersen hilse igjen).

Grynberg (til Petersen). Hvad mon han vil os?

Petersen. Kan De ikke gjætte det? En Mand i en luslidt Søndagskjole, som staaer udenfor en Tracteurs Kjøkken, og hilser Folk han ikke kjender? Han vil spise til Middag paa Deres Regning.

Grynberg. De har Ret. Hør, hvad mener De? siden vi have bestilt tre Portioner, og Mægler Braun ikke kommer, skulde vi da ikke invitere den stakkels Djævel, som længes efter et Maaltid Mad? Det kan maaskee give artige Løier.

Petersen. Og det er desuden en god Gjerning.

Madkjær (nærmende sig). Mine Herrer! da jeg ikke har den Ære at kjende Dem, saa vil maaskee min Begjæring forekomme Dem noget ubeskeden.... Men jeg kan ikke nægte, at jeg befinder mig i en Stilling som maa være meget besynderlig for Dem.... og endnu mere for mig.

Petersen (afsides til Grynberg). Sagde jeg det ikke nok?

Madkjær. Der gives Mennesker, som man allerede ved første Øiekast er fortroe-

lig med; fra det Øieblik jeg saae Dem, mine Herrer, følte jeg en Godhed for Dem, en Tilbøielighed....

Grynberg. Jeg veed hvad De vil sige. De vil bede os om....

Madkjær. At gjøre mig den Ære at spise til Middag med mig.

Grynberg. Hvad for noget?

Petersen. Det havde jeg mindst ventet.

Madkjær. Jeg indseer nok, at min Begjæring maa forekomme Dem høist besynderlig. Men jeg skal have den Ære at sige Dem, jeg er en stor Ven af godt Selskab; ja jeg er saa stor en Ven deraf, at hvis jeg skulde spise alene i Dag, saa troer jeg at jeg spiste slet ikke.

Grynberg. Min Herre! det er altfor megen Ære De beviser os, men det er os virkelig umuligt.

Petersen. Vor Middagsmad er allerede bestilt.

Madkjær (afsides). For Djævlen! Hvor kan man dog være saa haardnakket. Gud! dersom det var mig, som var i deres Sted!....

Trettende Scene.

De Forrige. Mad. Madsen.

Mad. Madsen (til Madkjær). Herr Grynberg! Jeg har ikke vidst, at Deres Gjæster vare komne. Befaler De, at der skal anrettes?

Madkjær. Ja for Pokker! jo før jo heller.

Mad. Madsen (raaber ind i Kjøkkenet). Ret an! (gaaer ind, og kommer af og til ud).

Grynberg (til Madkjær). Hvorledes? Er De Herr Grynberg?

Madkjær. Ja jeg er.

Grynberg. Grosserer Grynberg, som er flyttet herud i Gaar Aftes?

Madkjær. Ja det er mig.

Petersen (til Grynberg). Nei det er altfor galt! Jeg maa dog spørge ham....

Grynberg (til Petersen). Stille, stille! Det er en Original; lad os more os over ham.

Madkjær. Tør jeg bede de ærede Herrer tage tiltakke med hvad Huset formaaer? De vil faae en venskabelig Krebsesuppe, en Beufsteeg, en Matelotte, Macaroni og Bekkasiner, alt simpelt og hjemmegjort.

Grynberg (til Petersen). Nei det er fortræffeligt! Det er vor egen Mad som han byder os.

Madkjær. Ingen Indvendinger! Jeg slipper Dem Pinedød ikke! De skal ikke bryde Dem om at vi ere lidt fremmede for hinanden. Ved Bordet kan vi altid gjøre Bekjendtskab.

Grynberg. Nu vel, saa tage vi mod Tilbudet.

Madkjær (med et dybt Suk, afsides). Ah det lettede!

Petersen (til Grynberg). Siden han har taget vor Middagsmad, saa er det i det mindste honnet at han deler den med os. (Pigen sætter Suppen paa Bordet).

Grynberg (til Madkjær). Herr Grynberg! jeg har ikke villet afslaae Deres Invitation, men det er kun paa det Vilkaar, at De i Morgen gjør mig den Ære at spise til Middag hos mig; jeg skal siden give Dem min Adresse.

Madkjær. Ja glem det ikke; jeg skylder Dem Revanche.

Petersen (til Madkjær). Men De skylder mig det samme. De maa bevise mig den Ære at spise med mig i Overmorgen hos Fousannée.

Madkjær. Det er ikke meer end billigt.

Mad. Madsen. Herr Grynberg! Suppen staaer paa Bordet.

Grynberg. Lad os tage Plads. (han og Petersen sætte sig).

Madkjær. Nu kommer jeg. (til Mad. Madsen, idet han seer paa Uhret) Madam Madsen! blot et eneste Ord.

Mad. Madsen. Hvad er til Tjeneste?

Madkjær (afsides). Gud! hvor Tiden løber?

Fjortende Scene.

De Forrige. Salling (i Spidsen for alle Venstrups og Bilsingers Svende, træde hurtig ind fra Baggrunden. De have Bouquetter i Hænderne, og holde i en lang Blomsterguirlande, hvormed de danne en sammenhængende Kjæde. De stille sig i Forgrunden med Ryggen mod Tilskuerne, saa at de vende Ansigtet mod Venstrups Huus; derved blive Mad. Madsen og Madkjær, som ikke mærke Svendenes Komme, men fortsætte deres Samtale, adskilte baade fra Løvhytten og Kjøkkenet. En Mand med en Violin følger Toget og stiller sig indenfor Kredsen. Salling gaaer bagved, altsaa nærmest ved Tilskuerne, retter paa Geleddet og holder Orden).

Madkjær (til Mad. Madsen, uden at afbryde hvor han slap). Seer De, gode Madam! Jeg har megen Hast, og beder Dem derfor om ikke at lade os vente imellem Retterne. Vi have alle megen Øvelse i at spise hurtigt, og saasnart De derfor har ladet en Ret servere, kan De strax anrette den følgende.

Mad. Madsen. Det skal skee. (vil løbe ind i Kjøkkenet) Nei hvad er det? Man kan jo ikke komme igjennem.

Salling. Ah, see god Dag, Madam Madsen! De har nok neppe mærket vor Ankomst.

Mad. Madsen. Nei, men jeg vidste at De kom; Herr Venstrup har sagt mig det, og har befalt, at De skal have frie Fortæring.

Salling. Ih, det er jo herligt! De vil nok igjennem, kan jeg mærke. (til Svendene) Lad Madammen passere! (et Par af Svendene holde Guirlanden iveiret, Madam Madsen smutter igjennem, Madkjær vil gjøre ligesaa, Salling stopper ham).

Salling. Nei stop! De har intet at bestille derinde.

Madkjær. Ikke det? Jo jeg har just noget at bestille.

Salling. De maa blive hvor De er; De seer alting ligesaa godt udenfor.

Madkjær. Nei det maa De undskylde! Jeg seer meget slet....

Salling. Stille! Her maa være Orden. Vi kan ikke lade Enhver komme indenfor Kredsen. (til Musikanten) Begynd! (Musikanten spiller: "Held, held os! en Folkefest." Pigerne gaae frem og tilbage indenfor Kredsen og varte op ved Bordet. Man seer Grynberg og Petersen spise og drikke, og Retterne bæres ind og ud i Overeensstemmelse med Madkjærs følgende Repliker).

Alle Svendene. Hurra! (Bryllupsgjæsterne komme til Vinduerne i Venstrups Huus).

Madkjær. Men jeg siger Dem, jeg skal, jeg maa ind.

Salling. Vil De være stille!

Madkjær (stiller sig paa Tæerne og seer hen til Bordet). Himmel! Nu blev Krebsesuppen baaren ud, nu spiser de Beufstegen.

Mad. Madsen (indenfor Kredsen). Men lad dog Herr Grynberg komme ind!

Salling. Hvad hører jeg! Herr Grynberg! Er det Dem?

Madkjær. Ja Gu' er det mig! Lad mig komme ind.

Salling. Saa beder jeg tusinde Gange om Forladelse! (til Svendene) Det er Herr Grynberg! Et Hurra for Herr Grynberg!

Alle Svendene. Hurra! (de dreie sig om, saa at de nu vende Ansigtet til Madkjær og Tilskuerne og bukke dybt for ham, uden at bryde deres Kjæde; Musikanten spiller: "Velkommen, store Mand, hertil")

Madkjær. En herlig Gevinst! Jeg seer dem forfra istedetfor bagfra, og kan ikke komme et Skridt videre end før.

Salling. Herr Grynberg! De er en Mand, for hvem vi alle bære den største Agtelse. Det er langt fra os at have villet fornærme Dem.

Madkjær. Jeg troer det gjerne, lad mig bare slippe igjennem!

Salling. Det behøver De ikke længer; thi nu have vi allesammen dreiet os til Ære for Dem. Tør jeg byde Dem en Bouquet, og ønske Dem velkommen her til Egnen?

Madkjær. Jeg takker! jeg takker! (seer til Bordet) Gud forbarme sig! Der kom Matelotte og Macaroni paa eengang.

(Svendene opløse Kjeden, omringe Madkjær, og byde ham Bouquetter).

Femtende Scene.

De Forrige. Venstrup.

Venstrup. Hvad skal det sige? Hvorfor vende vore Svende pludselig Ryggen til os?

Mad. Madsen. Seer De ikke, Herr Grynberg er her? Alle Svendene ønske ham velkommen.

Venstrup. Hvad for noget? Hvor er han?

Mad. Madsen. Seer De ikke, han staaer jo der og tager imod Bouquetter?

Venstrup. Er det muligt? Det er jo ham, Vei-Inspecteuren! O hvilken original, hvilken interessant Mand! Og hvad jeg har været for et dumt Bæst.

Salling. Tjener, Herr Venstrup! De tager ikke ilde op, at vi med det samme gjorde Herr Grynberg vor Opvartning?

Venstrup. Nei, Gud bevares! Det var ikke meer end billigt.

Salling. Vi vilde overraske Dem ved at komme herfra Haven, men nu vil vi gaae lige ud paa Gaden med vor Musik og vore Krandse, saa kan Enhver see, at det er til Ære for Dem og Deres Svigersøn.

Madkjær (som imidlertid har faaet Hænderne fulde af Bouquetter, kaster dem alle paa Jorden). Ad Helvede til med den hele Stads! Jeg kan jo dog ikke spise mig mæt i Blomster!

Salling (som imidlertid har givet Svendene et Tegn). Afsted! ud paa Gaden! (Toget drager bort igjennem Baggrunden, imedens Musikanten igjen spiller: "Held! Held os! en Folkefest").

Madkjær. Endelig! (vil løbe hen til Bordet; Venstrup standser ham).

Venstrup. Et Øieblik, Herr Grynberg!

Madkjær. Igjen?

Venstrup. Et eneste Ord!

Madkjær. Jeg har ikke Tid.

Venstrup (holdende fast paa ham). Jeg slipper Dem ikke, førend De har tilgivet mig min forrige Ubesindighed. Men hvor kunde jeg vide det var Dem?

Sextende Scene.

De Forrige undtagen Salling og Svendene. Bilsinger (kommer med Serviettten i Haanden. Gjæsterne have imidlertid forladt Vinduerne, for at see ud til den modsatte Side).

Bilsinger. Men Svigerpapa! saa kom! Svendene staae nu ude paa Gaden med Musik og Krandse og Bouquetter.

Venstrup. Strax, strax! (til Madkjær, som han bestandig holder fast) Hvor meget vilde det ikke glædet mig, om jeg havde havt den Lykke at have Dem tilbords i Dag!

Madkjær. Det skulde ikke have glædet mig mindre, men nu er det for silde.

Venstrup. Jeg kan ikke nægte det, thi vi have næsten afspiist. Men turde jeg maaskee....

Madkjær. De maa undskylde mig! Jeg har selv for lidt siden inviteret to Venner, som jeg saa overmaade gjerne vilde gjøre Bekjendtskab med, saa meget mere som jeg seer, at de begge have en glubende Hast.... Himmel og Jord! Nu kom Bekkasinerne!

Venstrup. De maa endelig give mig Opreisning ved at spise hos mig i Morgen.

Madkjær (bestandigt stridende imod). Jeg kan ikke; jeg har lovet mig ud i Morgen.

Venstrup. Saa maa De gjøre mig den Ære i Overmorgen.

Madkjær. I Overmorgen har jeg ogsaa lovet mig ud.

Venstrup. Nu, saa paa Onsdag?

Madkjær. Ja lad gaae! Paa Onsdag skal jeg komme; lad det saa være godt!

Venstrup (slipper ham og bukker). Jeg stoler paa Deres Løvte. (gaaer tilbage til sit Huus).

Syttende Scene.

De Forrige (undtagen Venstrup).

Madkjær. Naa da! (vil løbe til Bordet).

Bilsinger (som imidlertid har talt sagte med Mad. Madsen, løber efter ham og griber ham i Kjoleskjødet) Herr Grynberg!

Madkjær. For Satan! vil De slippe mig!

Bilsinger. Kan De tilgive, at jeg nylig begegnede Dem saa uhøfligt!

Madkjær. Ja ja ja! For Fanden, lad mig gaae!

Bilsinger. Lov mig bare, at De vil gjøre mig den Ære at spise hos mig i Morgen.

Madkjær. Jeg er allerede engageret til i Morgen.

Bilsinger. I Overmorgen da?

Madkjær. Til i Overmorgen er jeg ogsaa engageret.

Bilsinger. Men paa Onsdag?

Madkjær. Ligeledes.

Bilsinger. Altsaa paa Torsdag?

Madkjær. Ja paa Torsdag, for Satan! og lad mig saa ikke høre mere om den Sag. (Bilsinger trækker sig ærbødig tilbage og gaaer ind i Huset. Madkjær iler hen og sætter sig tilbords). Naa endelig faaer jeg da Tid! Jeg maa bede mine Gjæster undskylde mig. Lykkeligviis seer jeg, at De ikke have spildt Deres Tid, og jeg skal snart hente Dem ind. (raaber) Suppe! Suppe! Og gesvindt!

(Mad. Madsen giver Pigerne Tegn).

Attende Scene.

De Forrige (undtagen Bilsinger). En Politiebetjent.

Politiebetjenten (til Mad. Madsen). God Dag, Madam! Er Herr Grynberg ikke her?

Mad. Madsen (pegende paa Madkjær). Der sidder han.

Madkjær. Hvor bliver dog Suppen af? Lad mig faae et Glas Viin at begynde med. Der er nok ikke meer i Flaskerne?

Grynberg. Jeg troer nok, der er et lille halvt Glas endnu. Maa jeg have den Ære? (vil skjænke for ham).

Politiebetjenten (til Madkjær). Herr Grynberg! Jeg maa tale med Dem under fire Øine.

Madkjær. Men det er da ogsaa forbandet! (idet han reiser sig, til Grynberg) Skjænk kun i! Jeg kommer strax. (træder frem med Politiebetjenten) Tal hurtigt, for De seer nok at jeg er ifærd med at gaae tilbords.

Politiebetjenten. Ja det er just i den Anledning at jeg kommer.

Madkjær. Hvad skal det sige? (raaber) Suppen! Krebsesuppen!

Politiebetjenten. De er jo Herr Grynberg, Grosserer Grynberg, som er flyttet herud i Gaar, og som i Dag har bestilt Middagsmad for tre Personer her hos Madam Madsen?

Madkjær. Men jeg begriber ikke....

Mad. Madsen. Jo det er ganske rigtigt.

Politiebetjenten. Naa saa gaaer jeg ikke feil. Vær saa god, jeg maa bede Dem have den Uleilighed strax at følge med.

Madkjær. Men for Himlens Skyld, af hvad Aarsag?

Politiebetjenten. Det vil De ret strax faae at vide.

Grynberg (til Petersen). Ah, jeg gjætter mig dertil! Det er en fortræffelig List af min Ven, Politiesecretairen; han har stolet paa sin Myndighed for at vinde Væddemaalet, men han skal tabe det alligevel. (raaber til Kjøkkenet) Desserten! hurtig!

(Pigen bringer Desserten).

Madkjær. De raabe paa Desserten, og jeg kan ikke engang faae Suppen. De har ogsaa et forbandet Hastværk, mine Herrer!

Politiebetjenten. Nu maae vi gaae!

Grynberg (til Petersen). Deres Skaal!

Petersen. Iligemaade! (de klinke og drikke).

Madkjær. Hu! der drak de den sidste Draabe!

Politiebetjenten. Herr Grynberg! De kan ikke opsætte Dem mod Politiets Ordre. De maa følge godvillig med, eller ogsaa....

Madkjær (afsides). Den Grynberg maa sidde net i det. Det er ogsaa forbandet dumt at gaae hen og antage en Mands Navn, naar man ikke kjender ham.

Politiebetjenten. Kommer De eller kommer De ikke?

Madkjær. Et Ord, Herr Politiebetjent! (afsides) Det fornuftigste jeg kan gjøre, det er nok at jeg gaaer til Bekjendelse. (til Politiebetjenten). Maa jeg sige Dem et Ord i Fortrolighed? (hvisker ham i Øret).

Politiebetjenten. Hvorledes? De er ikke Herr Grynberg?

Madkjær. Nei paa Ære og Samvittighed! Mit Navn er Madkjær, jeg er pensioneret Copist; min sidste Embedsstilling var som Fuldmægtig i Provideringscommissionen.

Politiebetjenten. Saa beder jeg meget om Forladelse. Jeg havde Ordre til at bringe Herr Grynberg....

Madkjær. Levende eller død? Ikke sandt?

Politiebetjenten. Nei blot levende, thi det var bare for at tvinge ham til at spise til Middag.

Madkjær. Hvad for noget! Gid jeg havde vidst det!

Politiebetjenten. Hans Kone har gjort et glimrende Gjæstebud i Anledning af hans Ankomst til hans nye Landsted paa Frederiksberg.

Madkjær. Gid jeg nu kunde lade mig arrestere paa ny!

Politiebetjenten. Det er et Væddemaal mellem ham og Secretairen. De have væddet om tolv Flasker Champagne.

Madkjær. Champagne!

Grynberg. Han har tabt dem, thi mit Maaltid er endt. (tager sin Serviet og reiser sig. Petersen gjør ligesaa.)

Politiebetjenten. Er det Dem?

Grynberg. Ja, min gode Ven! De kommer for sildig. Vend De tilbage, og bring Secretairen den Hjobs-Post, at han har tabt; jeg kommer strax efter. (Politiebetjenten gaaer.)

Nittende Scene.

De Forrige, undtagen Politiebetjenten. (Pigerne tage af Bordet.) En Dreng (kommer fra Kjøkkenet med nogle Tandstikkere paa en lille Bakke).

Drengen (til Grynberg og Petersen). Befaler De Tandstikkere?

Grynberg. Ih, men det er jo ret à la française! Man maa tilstaae, at Madame Madsen forstaaer fine Sager. (De tage Tandstikkere; til Madkjær) Farvel, min Herre! Jeg takker Dem for Deres Indbydelse. Glem ikke min til i Morgen.

Petersen. Og min til i Overmorgen.

Grynberg. Der har De min Adresse.

Petersen. Der har De min. (De give ham hver et Kort og gaae. Mad. Madsen følger dem til Havelaagen.)

Drengen (til Madkjær). Behager Herren en Tandstikker?

Madkjær (slaaer ham Bakken af Haanden). Er Du gal, Dreng? Vil Du have mig til Nar? (Drengen løber forskrækket ud.)

Tyvende Scene. Madkjær. Mad. Madsen.

Mad. Madsen. Jo De er rigtignok en net Fyr! Saaledes at give Dem ud for en anden Mand, for en Grosserer!

Madkjær. Kan De fortænke mig deri? Hvilken List er utilladelig, naar det gjelder om at gjøre Bekjendtskab med Madam Madsens Kjøkken, om at faae Leilighed til at beundre en saa berømt Kunstnerindes Talenter?

Mad. Madsen. De smigrer.

Madkjær. Nei, ved Alt hvad helligt er, det er ramme Alvor! Siig: skal da min Appetit efter saa mange Nederlag ikke tilsidst vinde Seier? (knæler for hende) Hulde Qvinde! vil Du ikke bønhøre den?

Mad. Madsen. Skjælmsmester! (reiser ham op) Det er noget uventet De kommer med en saadan Begjæring.

Madkjær. Ingen Udflugter! De har endnu skjønne Levninger, som Kunsten vist forstaaer at opvarme.

Mad. Madsen (undseelig). At være Enke er jo rigtignok ikke saa godt for den som driver Næringsbrug. De er ugivt og har Pension, og hvad meer er, vore Sjæle have fundet hinanden, thi vi leve begge for de samme Ideer. Der er Mad i Deres Navn, saavelsom i mit; det er et Vink af Himlen! — Nu vel, jeg skal overveie det, men nu maa jeg ind og vaske op. Kom i Aften og drik en Kop Thee hos mig; maaskee.... De forstaaer mig. (gaaer ind i Kjøkkenet.)

En og tyvende Scene.

Madkjær (alene).

Men Ulykken er at hun forstaaer ikke mig. Hun troer, jeg vil givte mig med hende, naar jeg kun beder om lidt Middagsmad; hun troer, jeg begjærer hendes Haand, i det Øieblik da en Kalvefod i Marinade vilde være mig ti Gange kjærere! — Men Hillemænd! der gaaer et Lys op for mig, det var jo ikke saa galt at frie til hende. Tager hun mig — og det lader jo til det — saa har jeg frit Bord mine øvrige Dage. Og jeg kan være hende til Nytte: jeg er Theorien, hun er Praxis; tilsammen udgjøre vi den fuldstændige Videnskab. Ja jeg vil gaae derind, jeg vil kaste mig for hendes Fødder, jeg vil sværme med hende, jeg vil læse høit for hende i Beauvilliers. Ja hun har jo ogsaa inviteret mig — (med et Suk) paa Theevand! Hvad skal man sige? At bede hende om Mad, det sømmer sig ikke for en Frier. — Frisk Mod, Madkjær! fra nu af begynder en lykkeligere Tid for Dig. Lad mig tænke mig om, for intet at glemme: I Morgen hos Herr Grynberg; Tirsdag (seer paa Adressekortet) hos Herr Petersen; Onsdag hos Klædefabrikant Venstrup; Torsdag hos Muurmester Bilsinger; Fredag og Løverdag vilde det vel ikke være for meget at byde mig selv til Gjæst hos min Brud. Saa er Ugen omme, og næste Søndag kan man ikke vide hvad der kan skee. Mine Udsigter ere glimrende, men i Dag, i Dag! Theevand! Det er en forbandet Skik at drikke Theevand, istedetfor at spise Aftensmad. (til Publikum) De kan ikke troe, mine Herrer, hvor ondt det gjør mig, at min Rolle er forbi just i det Øieblik, da jeg allerhelst vilde begynde den. Og det gaaer vel ikke an, nu strax at give en ny Forestilling med Forandringer af Forfatteren? Hvis imidlertid nogen af de Herrer spiser alene i Aften, og kjeder sig i sit eget Selskab, saa er jeg til Tjeneste. Det vil glæde mig uendeligt, om jeg kan afgive Stof til Deres Underholdning ved Aftenbordet.

Kjöbenhavn 1829.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Hellig Tree Kongers Aften,
eller:
Hvad man vil.
Et Lystspil.

Personerne:

Orsino, Hertug af Illyrien.
Sebastian, en ung Adelsmand, Violas Broder.
Antonio, en Skibscapitain, Sebastians Ven.
En Skibscapitain, Violas Ven.
Valentin, } Herrer ved Hertugens
Curio, } Hof.
Ridder Tobias Ræb, Olivias Oncle.
Ridder Andreas Seberkind.
Malvolio, Huusbovmester hos Olivia.
Fabian, } i Olivias Tieneste.
Narren, }
En Tiener, }
En Geistlig.
To Retsbetiente.
Olivia, en riig Grevinde.
Viola.
Maria, Olivias Kammerjomfrue.
Herrer; Musici, og andet Følge; Matroser.

Scenen: En Stad i Illyrien i Nærheden af Søekysten.

Første Act.
Første Scene.
(Et Gemak i Hertugens Pallads).

Hertugen. Curio. Herrer. Musici i Baggrunden.

Hertugen.

Hvis Elskov næres ved Musik, bliv ved!
Giv overflødigt mig deraf, at Lysten,
Snart overmættet, sygner og døer hen. — —
Gientag den Melodie! — saa mildt den døer:
O den i Øret sneeg sig som en Sydvind,
Der aander sødt paa blaae Violers Bed,
Stiæler og giver Duft. — — Tys! Nok jeg har!
Nu er den ei saa sød som før den var.
O Elskovs Aand, hvor frisk og livlig er du!
At, skiøndt du, rum og viid, modtage kan
Som Havet Alt, dog kommer intet der,
Hvad Værd og Storhed end det monne have,
Det jo til Ringheds lave Priis nedsynker
I samme Stund: Saa billedriig er Elskov,
At den allene høi phantastisk er.

Curio.

Vil Eders Naade jage nu?

Hertugen.

Hvad, Curio?

Curio.

Hiorten.

Hertugen.

Saa gior jeg jo, den ædleste jeg har.
O da mit Øie først Olivia saae,
Mig tyktes, at pestsvangre Luft hun rensed', —
Den Stund blev jeg forvandlet selv til Hiort,
Og mine Længsler, siden denne Tiid,
Som vilde, gridske Hunde mig forfølge
Ustandseligt. — (Valentin kommer).
— Hvad nu? Hvad Nyt fra hende?

Valentin.

Med Eders Naades Gunst! Jeg blev ei indladt,
Men bringer dette Svar fra hendes Pige:
Ei Himlen selv, før syv Aar glødet har,
Skal ubedækket hendes Ansigt skue;
Men liig en Nonne vil beslør't hun gaae,
Og een Gang dagligt væde rundt sit Kammer
Med Øiets smertelige Graad. Alt for
I bittre Taarer at indsalte saa
En Broders døde Kierlighed, som varig
Og frisk hun holde vil i sorgfuld Hu.

Hertugen.

O hun, hvis Hierte slaaer saa ømt, at hun
Slig Kierlighed blot til en Broder offrer,
Hvor vil hun elske, naar den gyldne Piil
Har dræbt hver anden Lidenskab, som næres
I hendes Bryst? naar Lever, Hierne, Hierte,
De uindskrænkte Throner, og naar hele
Det hulde Sind indtaget er og fyldt
Af een og samme Konge! — Gaaer foran
Til hine Bed, hvor hulde Blomster smile;
Sødt under Løvet Elskovs Tanker hvile.
(De gaae).

Anden Scene. (En Gade).

Viola. En Skibscapitain. Matroser.

Viola.

Hvad, Venner, er det for et Land?

Capitainen.

Illyrien,
Min Frøken.

Viola.

Hvad skal i Illyrien jeg?
Min Broder — han er i Elysium. — —
Kanskee han er ei druknet? Søemænd, siig!

Capitainen.

Det var og et Kanskee at I blev reddet.

Viola.

O arme Broder! han, kanskee, blev ogsaa.

Capitainen.

Vist, Frøken; og, at trøste Jer med Kan,
Saa vær forvisset, at da Skibet sank,
Da I, og disse frelste Faa med Eder,
Hang ved vor Baad, da saae jeg Eders Broder; —
I Faren heel forsynlig (Mod og Haab
Ham denne Snildhed lærdte) surred' han
Sig til en Mast, der end paa Søen holdt sig;
Hvor, liig Arion paa Delphinens Ryg,

Jeg saae med Boverne ham holde Kiendskab
Saa langt jeg øined.

Viola.

For det Ord tag dette Guld.
(Giver ham Penge).
Min egen Frelse viser mig i Haabet,
— Et Haab, der finder Hiemmel i Din Tale, —
Hans lige Skiebne. Kiender dette Land Du?

Capitainen.

Jo, Frøken, godt; thi jeg er fød og baaren
Ei trende Timers Vei fra dette Sted.

Viola.

Hvo hersker her?

Capitainen.

En ædel Hertug, Frøken,
I Sind som Navn.

Viola.

Hvad er hans Navn?

Capitainen.

Orsino.

Viola.

Orsino! Jeg har hørt min Fader nævne
Ham før; han Ungkarl var dengang.

Capitainen.

Og er
Endnu, hvad eller nyeligt var; thi siden
Jeg gik herfra det er en Maaned kun,
Og da blev mumlet just (thi, som I veed,
Hvad Store giør, derom de Smaae skal sladdre)
At skiøn Olivias Kierlighed han søgde.

Viola.

Og hvad er hun?

Capitainen.

En dydig Pige, Datter af en Greve,
Som døde nu omtrent for eet Aar siden
Og hende lod i Sønnens Varetægt,
En Broders, der er nyeligt ogsaa død;
Af Kierlighed til hvem, man siger hun
Har Mandfolks Syn og Omgang reent affsvoret.

Viola.

O at jeg maatte tiene denne Dame,
Og at jeg ei for Verden maatte røbe
— Før selv jeg Leiligheden modnes lod —
Min Stand og Vilkaar!

Capitainen.

Det vil holde haardt;
Saasom til ingen Bøn hun laaner Øre,
Ei selv til Hertugens.

Viola.

Cap'tain, der er et vakkert Væsen ved Dig;
Og skiøndt Naturen med en yndig Muur
Ureenhed ofte slutter ind; dog vil
Om Dig jeg troe, Du har et Sind, som stemmer
Med dette Dit udvortes vakkre Forhold.
Jeg beder Dig, og vil Dig riigt betale,
Dølg, hvad jeg er, og vær mig hielpsom til
En slig Forklædning, som kan heldigt fremme
Min Hensigt. Jeg vil tiene denne Hertug;
Du skal mig føre for ham som Castrat;
Det tør Din Umag lønne: Jeg kan synge,
Tiltale ham i mange Slags Musik,
Som Tienesten heel værdig vil mig giøre.
Hvad meer skal skee, det bringe Tiden hid;
Pas ikkun Du Din Taushed til mit Vid.

Capitainen.

I hans Castrat, og jeg Jer Stumme vorde vil;
Hvis Tungen sladdrer, groe mit Øie til!

Viola.

Jeg takker Dig. — Nu bort.
(De gaae).

Tredie Scene.

(Et Værelse i Olivias Huus).

Ridder Tobias Ræb. Maria.

Ridder Tobias. Hvad, for en Ulykke, tænker min Niece, at tage sig sin Broders Død saa nær? Jeg veed jo dog, Sorg er Livets værste Fiende.

Maria. I Sandhed, Ridder Tobias, I maa komme tidligere hiem om Aftenen. Eders Niece, den naadige Frøken, har meget at sige mod Eders sildige Hiemkomst.

R. Tobias. Saa maa hun sige til i Tide, og siden tie stille.

Maria. Ja men I maa iagtage et anstændigt fiint Udvortes.

R. Tobias. Fiint Udvortes? Mit Udvortes er fiint nok. Disse Klæder er gode nok til at drikke i, og det er disse Støvler med; er de ikke, saa lad dem hænge sig i deres egne Stropper.

Maria. Den Fylden og Drikken vil ødelægge Jer: Jeg hørte Frøkenen tale om det igaar, og om en naragtig Ridder, som I en Aften havde bragt med for at frie til hende.

R. Tobias. Hvem? Ridder Andreas Feberkind?

Maria. Ja vist.

R. Tobias. Han er saa stolt en Mand som nogen i Illyrien.

Maria. Hvad giør det til Sagen?

R. Tobias. Ei, han har tree tusind Ducater for hvert Aar, han lever.

Maria. Ja men han har ikke hvert Aar, han lever, for tree tusind Ducater. Han er en ægte Nar, og en Ødeland.

R. Tobias. Fy, tael ikke saa! Han spiller paa Fiol de Gamb, og taler tree til fire Sprog Ord for Ord, uden Bog, og har alle Naturens gode Gaver.

Maria. Det har han visselig — og næsten alle dens slette med; thi foruden at han er en Nar, er han en stor Skiendegiest, og havde han ikke faaet den Gave, at være en Cujon, for at dæmpe Lysten, han har til Klammeri, saa mener kloge Folk, han snart vilde blive begavet med en Grav.

R. Tobias. Ved denne Næve! det er Skurke og Bagtalere, der sige det om ham. Hvem er det?

Maria. Dem, som ydermere lægge til, han er fuld hver Aften i Selskab med Jer.

R. Tobias. For at drikke paa min Nieces Velgaaende! jeg vil drikke for hende saalænge jeg kan faae en Draabe giennem Halsen, og der er Drik i Illyrien. Det er en Cujon og en Kapun, som ikke vil drikke for min Niece til hans Hierne snoer sig rundt paa Taaen som en Top. — Hvad nu, min Tøs! Castiliano vulgo! thi her kommer Ridder Andreas Feberkind.

Ridder Andreas (kommer).

R. Andreas. Ridder Tobias Ræb! Hvor gaaer det, Ridder Tobias Ræb?

R. Tobias. Søde Ridder Andreas!

R. Andreas (til Maria). Gud signe Eder, smukke Hex!

Maria. Og Jer med, min Herre.

R. Tobias. Entre, Ridder Andreas, entre —

R. Andreas. Hvad er det?

R. Tobias. Min Nieces Kammerpige.

R. Andreas. Gode Mamsel Entre, jeg ønsker nærmere Bekiendtskab.

Maria. Mit Navn er Marie, min Herre!

R. Andreas. Gode Mamsel Marie Entre.

R. Tobias. I tager feil, Ridder, entre er: giør Front mod hende, læg hende ombord, frie til hende, grib hende an.

R. Andreas. Paa min Sandten, jeg vilde ikke forsøge hende i dette Selskab. Er det Meningen af entre?

Maria. Farvel, mine Herrer.

R. Tobias. Naar som Du lader hende skilles saaledes, Ridder Andre's, saa vilde jeg ønske, Du drog aldrig Sværd mere.

R. Andreas. Naar som I skilles saaledes, Jomfrue, saa vilde jeg ønske, jeg drog aldrig Sværd mere. Skiønne Dame, troer I, I har Narre for Haanden?

Maria. Min Herre, jeg har ikke Jer ved Haanden.

R. Andreas. Saa marri, men I skal have mig, og her er min Haand.

Maria. Nu, min Herre, Tanker er toldfrie; vær saa god, at bringe Eders Haand i Melkestuen, og lad den drikke.

R. Andreas. Hvorfor, søde Skat? Hvad er Eders Lignelse?

Maria. Den er tør, min Herre.

R. Andreas. Ei, det troer jeg. Jeg er ikke saadan en Æsel, at jeg jo kan holde min Haand tør. Men hvad er Eders Skiemt?

Maria. En tør Skiemt, min Herre.

R. Andreas. Er I fuld af dem?

Maria. Ja, jeg har een paa hver Finger. Nu slipper jeg, min Troe, Eders Haand; jeg er udtømt. (Maria gaaer).

R. Tobias. O Ridder! Du trænger til et Bæger Canarisect. Naar saae jeg Dig saaledes slaaet?

R. Andreas. Aldrig i Eders Liv, troer jeg, uden naar I seer Canarisect slaae mig. Mig tykkes, jeg har sommetids ikke meer Vittighed, end en Christen, eller en gemeen Mand har; men jeg er en stærk Kiød-Æder, og jeg troer det skader min Vittighed.

R. Tobias. Intet Spørgsmaal.

R. Andreas. Dersom jeg kunde tænke det, vilde jeg forsværge det. Jeg vil ride hiem imorgen, Ridder Tobias!

R. Tobias. Pourquoi, min bedste Ridder?

R. Andreas. Hvad er pourquoi? "Giør det," eller: "giør det ikke?" Gid jeg havde anvendt den Tiid paa Sprogene, som jeg har paa Fægtning, Dands og Biørne-Hedsen. O havde jeg bare lagt mig efter Videnskaberne!

R. Tobias. Da havde Du faaet et deiligt Hovedhaar.

R. Andreas. Ei, kunde det have hiulpet mit Haar?

R. Tobias. Uden al Tvivl; thi Du seer, det kruser ikke af Naturen.

R. Andreas. Men det klæder mig dog godt nok, giør det ikke?

R. Tobias. Ypperligt, det hænger ligesom Hør paa et Rokkehoved, og jeg haaber vel, at see en Huusmoder ta'e Dig mellem sine Knæe og spinde det af.

R. Andreas. Sandelig, jeg vil hiem imorgen, Ridder Tobias; Eders Niece vil ikke lade sig see, eller, om hun vil, saa gielder det fire mod een, hun vil intet vide af mig. Hertugen selv, her tæt ved, frier til hende.

R. Tobias. Hun vil intet vide af Hertugen. Hun vil ikke indlade sig over sit Vilkaar, enten i Rang, Aar eller Forstand, jeg har hørt hende sværge derpaa. Tys! der er Liv endnu, Mand!

R. Andreas. Jeg vil bie en Maaned endnu. Jeg er en Krabat af det synderligste Gemyt i Verden; jeg finder undertiden min Pladseer i Maskerader og Natteviir alleneste.

R. Tobias. Er Du brav i disse Kattespaser, Ridder?

R. Andreas. Som nogen Mand i Il-

lyrien, hvad han saa er, naar han er under mine Overmænd; og dog vil jeg ikke lignes med en gammel Mand.

R. Tobias. Hvorvidt gaaer Din Færdighed i en Galliard, en Hoppedands, Ridder?

R. Andreas. Min Troe, jeg kan skiære en Kapers.... en Kapriol, vilde jeg sige —

R. Tobias. Og jeg kan lave Saucen dertil.

R. Andreas. Og jeg troer, jeg giør Bagspringet simpelvæk saa dygtigt, som nogen Mand i Illyrien.

R. Tobias. Hvorfor er disse Ting skiulte? Hvorfore have disse Ting Gardin for dem? Staaer de Fare for at fange Støv ligesom Mamsel Malenes Portrait? Hvi gaaer Du ikke til Kirke i en Galliard og kommer hiem i en Courante? Jeg vilde altid gaae som i en Springedands! Jeg vilde ikke saa meget som kaste Vandet uden i femte Position. Hvad tænker Du paa? er det en Verden at lægge Skiul paa Dyder i? Jeg troer, naar jeg seer paa Dine Beens ypperlige Skabning, de maae være dannede under en Galliards lykkelige Stierne.

R. Andreas. Ja, de er dygtige, og de taer sig lovlig vel ud i et Par flammede Strømper. Skal vi slaae os en Smule Sviir af?

R. Tobias. Ja, hvad andet? Er vi ikke født under Taurus, under Tyren?

R. Andreas. Tyren? Det er Kræfter og Mod.

R. Tobias. Næ, Herre, det er Been og Laar. Lad mig see Dig giøre et Par Spring. — Ha, høiere — Ha, ha! — — ypperligt! (de gaae.)

Fierde Scene.

(Et Værelse i Hertugens Pallads.)

Valentin. Viola (i Mandfolkeklæder).

Valentin. Dersom Hertugen bliver ved at vise Eder denne Yndest, Cesario, kan I vist vente stor Forfremmelse; han har kun kiendt Eder i tree Dage, og I er alt ingen Fremmed længer.

Viola. Enten frygter I, han skal være lunefuld, eller jeg forsømmelig, naar I drager hans Velvillies Vedbliven i Tvivl. Er han ustadig i sin Yndest, min Herre?

Valentin. Nei, i Sandhed.

Viola. Jeg takker Eder. Her kommer Hertugen.

Hertugen, Curio og Følge.

Hertugen.

Har Nogen seet Cesario, he?

Viola.

Til Jer Befaling, naadige Herre, her.

Hertugen (til de Andre).

Gaaer I tilside lidt. — (til Viola) Cesario!
Ei mindre veed end Alt Du: Jeg har aabnet
For Dig selv Hiertets hemmelige Bog."
Begiv Dig, gode Yngling, da til hende;
Lad Adgang ei Dig negtes; staae ved Dørren,
Og siig dem, der Din Fod skal Rødder slaae
Indtil Du lades ind.

Viola.

Vist, ædle Fyrste,
Er hun saa overgivet til sin Sorg,
Som man har sagt, modtager hun mig aldrig.

Hertugen.

Høirøstet vær, bryd Høflighedens Love,
Heller end uden Svar tilbage komme.

Viola.

Sæt, hun mig hører nu; hvad, Herre, da?

Hertugen.

O da udfold min Elskovs Lidenskab,
Med stærke Farver mal min ømme Troe;
Det skal Dig klæde vel, min Sorg at klage;
Hun heller laaner Øre til Din Ungdom,
End til et Bud af meer alvorligt Syn.

Viola.

Jeg tvivler, Herre!

Hertugen.

Troe det, vakkre Knøs!
Thi han Din lykkelige Vaar fornærmer,
Som kalder Dig en Mand: Diana's Læbe
Meer fiin og rød er ei; Din lille Strube
Som Pigens Stemme klar og klinger er,
Heel skikket var Du til en Qvindes Rolle.
Jeg veed, Din Stierne netop er beqvem
Til dette Hverv. — Gaaer Fire, Fem med ham,
Gaaer alle, hvis I vil; jeg bedst mig finder
I mindste Selskab. — (til Viola) Times vel i dette!
Og Du saa riigt skal leve som Din Herre,
Og hans Formue kalde Din.

Viola.

Mit Bedste
Jeg giøre skal, at frie til Eders Dame. —
(Afsides)
Dog — hvem jeg fri'r saa til — o Hierte skiælv! —
Helst beiled jeg for ham kun til mig selv.
(de gaae.)

Femte Scene.

(Et Værelse i Olivia's Huus.)

Maria. Narren (kommer ind).

Maria. Nei, enten siger Du mig, hvor Du har været, eller jeg aabner ikke Munden, saa høit at et Haar kan gaae derind, for at undskylde Dig: Frøkenen vil lade Dig hænge for Din Udeblivelse.

Narren. Lad hende hænge mig! Den, som er vel hængt i denne Verden, behøver ikke at lystre Trommeskindet.

Maria. Beviis det!

Narren. Han seer aldrig den, han behøver at lystre.

Maria. Et godt fastende Svar. Jeg kan sige Dig, hvorfra det Ordsprog skriver sig: at lystre Trommeskindet.

Narren. Hvorfra, gode Mamsel Maria!

Maria. Fra Krigen; og det kan Du i Din Narriskhed frisk svare.

Narren. Godt! Gud give dem Viisdom, som har den, og de, der ere Narre, lad dem bruge deres Gaver.

Maria. Men I bli'r dog hængt, fordi I har været borte saalænge; eller I bli'r jaget af Huset. Er det ikke lige saa godt for Eder, som at blive hængt?

Narren. At blive godt hængt, er mangen Gang bedre end at blive slet givt; og hvad den Jagen af Huset angaaer, saa er der Huus overalt om Sommeren.

Maria. Er I saa spids?

Narren. Ikke saa ganske; men den Spids har to Hager.

Maria. For at, hvis den ene gaaer itu, saa holder den anden; gaaer begge itu, falder Eders Pludderhoser ned.

Narren. Træffende, paa min Troe; meget træffende. Vel, faer saa fort; kunde Ridder Tobias lade sin Drikken være, saa var Du saa vittigt et Barn af Eva's Blod, som nogen i Illyrien.

Maria. Stille, I Skielm! Ikke mere derom. Der kommer den naadige Frøken. Giør en fornuftig Undskyldning, det tiener Jer bedst. (gaaer.)

Olivia. Malvolio (komme).

Narren. Vittighed, hvis det saa behager Dig, sæt mig i et godt Narre-Lune! De vittige Hoveder, som troe de besidde Dig, giøre sig meget ofte til Narre; og jeg, som er vis paa, jeg mangler Dig, kan passere for en viis Mand. Thi hvad siger Quinapalus: Heller en vittig Nar, end en naragtig Viis. Guds Fred, naadige Frøken!

Olivia. Bring Narren bort.

Narren. Hører I ikke, Krabater! Bring Frøkenen bort.

Olivia. Snak! I er en tør Nar; jeg vil ikke vide meer af Jer: Desuden, I bli'r uanstændig.

Narren. To Feil, Madonna, som Drik og et godt Raad kan forbedre; thi giv den tørre Nar at drikke, saa er han ikke længer tør; byd den Uanstændige at bedre sig; naar han bedrer sig, saa er han ikke længer uanstændig; kan han ikke selv, lad saa Lappeskræderen bedre ham. Alt hvad der er bedret, er kun flikket; Dyd, som forseer sig, er kun flikket med Synd, og Synd, som forbedrer sig, er kun flikket med Dyd. Dersom denne simple Syllogisme er tienlig, godt! hvis ikke, hvad giør vi da? Som der ikke er nogen sand Hanrei uden Ulykke, saaledes er Skiønhed en Blomst. Den naadige Frøken bød, at Narren skulde bringes bort, derfor siger jeg igien, bring hende bort!

Olivia. Signior, jeg bød dem, bringe Jer bort.

Narren. Irring i den høieste Grad! — Naadige Frøken, Cucullus non facit monachum, det vil sige saa meget som: jeg er ikke broget i Hiernen. Gode Madonna, tillad mig at bevise, I er en Nar.

Olivia. Kan I det?

Narren. Heel behændigt, gode Madonna!

Olivia. Kom med Beviset.

Narren. Jeg maa kattekisere Jer først, Madonna! Min lille Dydens Muus, svar mig!

Olivia. Nu, Signior! I Mangel af anden Tidkort, vil jeg vente paa Eders Beviis.

Narren. Gode Madonna, hvi sørger Du?

Olivia. Gode Nar, over min Broders Død.

Narren. Jeg tænker, hans Siel er i Helved, Madonna.

Olivia. Jeg veed, hans Siel er i Himlen, Nar.

Narren. Des større Nar er I, Madonna, der sørger over, at Eders Broders Siel er i Himlen: Bring Narren bort, I Herrer!

Olivia. Hvad synes Eder om denne Nar, Malvolio? Bedrer han sig ikke?

Malvolio (pedantisk og selvklog). Jo, og vil saa fremdeles, indtil han skiælver i Døds-Angsten. Alders Skrøbelighed, som svækker den Vise, vil stedse giøre Narren desbedre.

Narren. Gud forlene Jer en hurtig Skrøbelighed, Herre, at Eders Narriskhed kan trives desbedre. Ridder Tobias vil sværge paa, at jeg er ingen Ræv; men han vil ikke holde to Skilling paa, at I er ingen Nar.

Olivia. Hvad siger I til det, Malvolio?

Malvolio. Mig undres, at Eders Naade finder Fornøielse i en saadan daarlig Slyngel; jeg saae ham forleden give sig tabt mod en simpel Nar, der ikke har mere Hierne end en Steen. See kun nu, han er alt ude af sin Fatning; naar I ikke leer og giver ham Anledning, er Munden spærret paa ham. Jeg forsikkrer, at jeg holder disse kloge Folk, der kroe sig saa af disse beskikkede Hofnarre, for ikke bedre end deres Narres Narre.

Olivia. O I er syg af Egenkierlighed, Malvolio, og smager med en fordærvet Appetit. Det er Kiendetegn paa et ædelt, skyldfrit og høimodigt Sindelag, at tage slige Ting for Smaaehagl, som I anseer

for Kanonkugler. En privilegeret Nar beskæmmer ikke, skiøndt han ei giør andet end spotte, og en erkiendt fornuftig Mand spotter ikke, skiøndt han ei giør andet end dadle.

Narren. Naa, Mercurius skienke Dig Færdighed i at lyve, thi Du taler vel om Narre!

Maria (kommer tilbage).

Maria. Naadige Frøken! der er en ung Herre ved Porten, som meget gierne vilde tale med Eder.

Olivia. Fra Grev Orsino er han?

Maria. Jeg veed ikke, Frøken! Det er en smuk ung Mand, og med et fornemt Følge.

Olivia. Hvem af mine Folk tager imod ham?

Maria. Ridder Tobias, naadige Frøken, Eders Onkel.

Olivia. Jeg be'er Jer dog, faae ham strax bort! Han taler jo kun som et galt Menneske. Fy! Gaae I, Malvolio! Hvis det er et Budskab fra Hertugen, saa er jeg syg eller ikke hiemme: Hvad I vil, for at blive det qvit. (Malvolio gaaer. Til Narren) Nu seer I, Signior, hvor Eders Narrestreger forældes og Folk blive kiede deraf.

Narren. Du har talt for os, Madonna, som om Din ældste Søn skulde være en Nar; gid Jupiter stoppe ham sin Pandebrask med Hierne, thi her kommer En af Din Slægt, som har en meget svag pia mater! — —

Ridder Tobias (kommer).

Olivia. Ved min Ære, halv beruset! Hvem er der ved Porten, Onkel?

R. Tobias. En Herre.

Olivia. En Herre? hvad for en Herre?

R. Tobias. Det er en Herre her — (ræber) De fordømte Spegesild! (til Narren) Hvad nu, Fiante?

Narren. Gode Ridder Tobias, — —

Olivia. Fætter, Fætter, hvor er I saa tidlig kommet til denne Lethargie?

R. Tobias. Leflerie! Leflerie er mig en Pest! — Der er En ved Porten.

Olivia. Ja, men hvem er det?

R. Tobias. Jeg var tilfreds det var Dievlen selv — jeg bryder mig ikke — Stoel paa mig, siger jeg. Lad gaae! det er altsammen eens. (gaaer.)

Olivia. Hvad ligner en drukken Mand, Nar?

Narren. En druknet Mand, en Nar, og en gal Mand. En Taar over Tørsten giør ham til en Nar, nok een giør ham gal, og den tredie drukner ham.

Olivia. Løb og hent Underfogden, og lad ham syne min Fætter; thi han er i Drukkenskabens tredie Grad; han er druknet; gaae, hav Øie med ham!

Narren. Han er kun gal endnu, Madonna, og Narren skal have Øie med den Gale. (gaaer.)

Malvolio (kommer tilbage).

Malvolio. Naadige Frøken, det unge Menneske sværger, at han vil tale med Eder. Jeg sagde ham, I var syg; han foregiver, at vide det Alt, og derfor kommer at tale med Eder. Jeg sagde ham, I sov; han synes at have Forkundskab om det med, og derfor kommer at tale med Eder. Hvad skal der svares ham, min Naadige? han er forskandset mod alle Afslag.

Olivia. Siig ham, han faaer mig ikke i Tale.

Malvolio. Saa er bleven ham sagt; og han svarer, han vil staae ved Eders Huus som en Støtte, og være som Stolpen til en Dør, men han vil tale med Eder.

Olivia. Hvad Slags Menneske er han?

Malvolio. Ih, af Mandkiøn.

Olivia. Nei, hvad Maneerer har han?

Malvolio. Meget umaneerlige Maneerer. Han vil tale med Eder, enten I vil eller ei.

Olivia. Af hvad Udvortes og Alder er han?

Malvolio. Ikke gammel nok for en Mand, ikke ung nok for en Dreng; som en Ærtehinde er før den endnu er bleven ret Bælg, eller et halv grønt Æble naar det begynder at modnes. Han staaer saa mellem Eet og To, mellem Dreng og Mand. Han har et meget tækkeligt Udseende, og han taler meget liigt en fripostig Qvinde; man skulde troe, han havde Modersmelken i sig endnu.

Olivia. Lad ham da komme; kald min Kammerjomfrue.

Malvolio. Kammerjomfrue, Hendes Naade kalder. (gaaer.)

Maria (kommer).

Olivia.

Giv mig mit Sløer; kom, kast det over mig;
Vi vil Orsino's Bud end eengang høre.

Viola (kommer).

Viola. Husets værdige Dame, hvor er hun?

Olivia. Tael til mig, jeg skal svare for hende. Eders Begiering?

Viola. Høist straalende, udvalgte og uforlignelige Skiønhed — — jeg bønfalder Eder, siig mig om dette er Husets Dame, thi jeg saae hende aldrig før. Jeg vilde nødigt spilde min Tale, thi foruden at den er i høi Grad vel udarbeidet, har jeg giort mig stor Umag for at kunne den. Elskværdige Skiønne, lader mig ikke udstaae nogen Spot; jeg er meget let at opbringe ved allermindste ugunstige Behandling.

Olivia. Hvorfra kommer I, min Herre?

Viola. Jeg kan ikke svare synderligt meer, end at jeg har studeret, og det Spørgsmaal er udenfor min Rolle. Min Bedste, giv mig venlig Forsikkring, om I er Husets Dame, at jeg kan fortsætte min Tale.

Olivia. Er I en Comediant?

Viola. Nei, mit ugrundelige Hierte! og dog sværger jeg ved Ondskabens skinbarlige Kløer, jeg er ikke det, jeg spiller. Er I Husets Dame?

Olivia. Hvis jeg ikke tilegner mig for meget, saa er det mig.

Viola. Sandeligen, hvis det er Eder, saa tilegner I Eder for meget; thi hvad der er Eders til at skienke bort, er ikke Eders til at beholde. Men dette er mit Budskab uvedkommende. Jeg vil fare fort med min Tale til Eders Berømmelse, og derpaa aabne Eder mit Ærindes Hierte.

Olivia. Kom strax til det Væsentlige deri; jeg skienker Eder Berømmelsen.

Viola. Ach, jeg havde stor Umag med at indstudere den, og den er poetisk.

Olivia. Des rimeligere er det, at den er digtet. Jeg beder Eder, hold den tilbage. Jeg hørte, I var uforskammet ved min Port, og jeg tillod Eder at komme ind, mere for at undres over Eder, end for at høre Eder. Hvis I ikke er affindig, saa gaae; hvis I har Forstand, saa vær kort. Jeg er ikke under det Maaneskifte, at jeg gider spillet en Rolle i saa overgiven en Scene.

Maria. Vil I heise Seil, Herre? I skal denne Vei.

Viola. Nei, min kiere Svabbercapitain, jeg vil drive lidt endnu her for Takkel og Toug. Formild dog Eders Kæmpe, søde Frøken. Siig mig Eders Beslutning; jeg er et Sendebud.

Olivia. Visselig, I maa have noget Slemt at overbringe, siden Indledningen dertil er saa frygtelig. Siig Eders Ærinde.

Viola. Det angaaer Eders Øre allene. Jeg bringer ingen Krigs-Præludier. Jeg holder Oliegreenen i min Haand, mine Ord ere ligesaa fredelige, som indholdsrige.

Olivia. Og dog begyndte I uhøfligt. Hvad er I? Hvad vil I?

Viola. Den Uhøflighed, der har viist sig i min Adfærd, lærte jeg af min Modtagelse. Hvad jeg er, og hvad jeg vil, er saa hemmelighedsfuldt som Jomfruedom; for Eders Øre helligt, for ethvert andet vanhelligt.

Olivia. Lad os allene. (Maria gaaer.) Vi vil høre denne Helligdom. Nu, min Herre, hvad er Eders Text?

Viola. Sødeste Frøken, — —

Olivia. En trøstelig Sætning, og meget vil kunne siges over den. Hvor findes Eders Text?

Viola. I Orsino's Bryst.

Olivia. I hans Bryst? I hvilket Capitel af hans Bryst?

Viola. For at svare methodisk, i hans Hiertes første.

Olivia. O jeg har læst det; det er Kietterie. Har I intet meer at sige?

Viola. Bedste Frøken, lad mig see Eders Ansigt.

Olivia. Har I nogen Befaling fra Eders Herre til at underhandle med mit Ansigt? Nu er I gaaet fra Texten; men vi vil drage Gardinet tilside, og vise Eder Maleriet. (Slaaer sit Sløer tilside) Seer I, min Herre, saadant var mit Udseende i dette Øieblik. Er Maleriet ikke godt giort?

Viola. Ypperligt giort, hvis Gud har giort det alt.

Olivia. Det er i ægte Farver, min Herre; det kan modstaae Vind og Veir.

Viola.

Det Skiønheds rene Farveblanding er,
Hvis Rødt og Hvidt Naturen selv har paalagt
Med huld og klygtig Haand. Min Frøken, I
Vel er den grusomste blandt alle Qvinder,
Hvis I slig Ynde bringe vil til Graven,
Og Verden ingen Gienpart efterlade.

Olivia. O min Herre, jeg vil ikke være saa haardhiertet; jeg vil uddeele adskillige Cataloger over min Skiønhed. Der skal forfattes Inventarium derover; og hver Part og alt Tilbehør skal tilføies mit Testament; som: item to Læber, temmelig røde; item to graae Øine, med Øielaag til; item en Hals, en Hage, og saa videre. Er I hidsendt for at vurdere mig?

Viola.

Jeg skuer, hvad I er; I er for stolt;
Men om I var en Dievel, fager er I.
I elskes af min Herre: O, slig Elskov
Kun værdig Giengield fandt, selv om I kronet
Til Skiønheds Mageløse var.

Olivia. Hvorledes elsker han mig?

Viola.

Tilbedende, med rige Taarer, med
Stønnen, som tordner Kierlighed, med Ild-Suk.

Olivia.

Han veed min Mening, ei jeg kan ham elske;
Skiøndt jeg ham dydig troer, ham ædel veed,
Af stor Formue, reen uplettet Ungdom,
Et hædret Rygte, lærd, høimodig, tapper;
Og af Udvortes, dannet af Naturen
Heel tækkelig; dog ei jeg kan ham elske.
Det Svar han kunde selv forlængst sig givet.

Viola.

Hvis jeg Jer elsked' med min Herres Varme,

Saa lidende, saa hæftigt indtil Døden,
Da vilde jeg Jert Afslag finde grundløst
Og uden Mening, da jeg vilde det
Ei fatte.

Olivia.

Nu, hvad vilde da vel I?

Viola.

En Hytte bygge mig ved Eders Port
Af Taarepiil, og kalde paa min Siel
I Huset, hvor den indesluttet var;
Forsmaaet Elskovs Troeskabssange skrive,
Dem synge høit, selv i den døde Nat:
Jert Navn mod Biergets skingre Sider raabe,
Og tvinge Luftens vevre Selskabssøster
Olivia at skrige. O I skulde
Ei mellem Jord og Himmel finde Roe,
Før I mig ynked'.

Olivia.

Mueligt vandt I meget;
Hvad er af Herkomst I?

Viola.

Meer end af Lykke; godt er dog mit Vilkaar;
Jeg ædelbaaren er.

Olivia.

Gaae til Jer Herre:
Jeg ei ham elske kan; lad Fleer ei komme;
Undtagen I, maaskee, kom for at sige,
Hvorledes han optog det. Nu Farvel!
Hav Tak for Eders Umag. Modtag dette.
(Vil give Viola en Pung.)

Viola (modtager den ikke).

Jeg, Frøken, er ei Bud. Behold Jer Pung.
Min Herre — ikke jeg — behøver Giengield.
Gid Elskov selv hans Bryst til Flint forvandle,
Til Elskov Eders; og, som I, han lønne
Den med Foragt! Farvel, grusomme Skiønne!
(gaaer.)

Olivia.

"Hvad er af Herkomst I?"
— "Meer, end af Lykke; godt er dog mit Vilkaar: —
Jeg ædelbaaren er" — Det tør jeg sværge.
Dig Tunge, Ansigt, Legem, Aand og Forhold
Femdobbelt Adelsvaaben gi'r — Tys! sagte!
Stands dog!.... Var Herren Tieneren....
Hvad nu?
Kan selv saa hurtigt denne Sygdom smitte?
Mig tykkes, at hiin Ynglings Yndigheder
Jeg føler med en skiult, usynlig List
Sig i mit Øie snige. Vel, lad være!
Ha, hid, Malvolio!

Malvolio (kommer).

Frøken, til Befaling.

Olivia.

Løb efter Budet, Grevens sære Tiener;
Han denne Ring lod blive her tilbage,
Hvad end jeg sagde; sig, jeg ta'er den ikke.
Beed, at han ei vil smigre for sin Herre,
Ham Haab ei give. Jeg er ei for ham.
Men hvis den unge Mand imorgen kommer
Herhid, skal jeg ham Grunden sige. Skynd Dig!

Malvolio.

Jeg iiler, Frøken! (gaaer.)

Olivia.

Jeg veed ei, hvad jeg giør; jeg frygter kun
At Øiet dysset har min Siel i Blund;
Virk, Skiebne! Selv vi os ei raade maae,
Hvad er bestemt, maa skee; og skee det saa!

Anden Act.

Første Scene. (Gaden fra 1ste Act.)

Antonio. Sebastian.

Antonio. Vil I ikke bie længer? eller vil I ikke, at jeg gaaer med Eder?

Sebastian. Med Eders Gunst, nei! Mine Stierner skinne dunkelt over mig; min fiendske Skiebne kunde maaskee forstyrre Eders med; derfor maa jeg udbede mig Eders Tilladelse til at bære mine Lidelser allene. Det var en slet Giengieldelse for Eders Kierlighed, at lægge nogen af dem paa Eder.

Antonio. Lad mig nu af Eder selv erfare, hvorhen I agter Eder.

Sebastian. Nei, sandelig, min Herre, den Reise, jeg har foresat mig, er lutter Galskab. Men jeg mærker hos Eder et saa ypperligt Træk af Beskedenhed, at I ikke vil aftvinge mig, hvad jeg ønsker at beholde; derfor paalægger Forbindtlighed mig saa meget mere, frivillig at erklære mig. I maa da vide, Antonio, at mit Navn er Sebastian, skiøndt jeg kaldte mig Rodrigo; min Fader var den Sebastian af Messalin, om hvem jeg veed, I har hørt. Han efterlod sig mig og en Søster, begge fødte i een Time; gid det havde behaget Himlen, at vi havde endet ligeledes! Men I, Herre, forandrede det; thi nogle Timer før I drog mig af Havets Brænding, var min Søster druknet.

Antonio. Ulykkelige Dag!

Sebastian. En ung Dame, min Herre, som, skiøndt der sagdes hun lignede mig meget, dog af Mange holdtes for deilig. Men skiøndt jeg ikke kunde, med saa udmærket Beundring, troe saa overhaands meget deraf, saa vil jeg dog dristigt vidne saa meget om hende, at hun eiede et Sindelag, Misundelsen selv maatte kalde smukt. Hun er alt druknet, min Herre, i det salte Hav, men jeg synes at drukne hendes Minde igien i et endnu saltere.

Antonio. Undskyld, at jeg saa slet underholder Eder.

Sebastian. O gode Antonio, tilgiv, at jeg falder Eder besværlig.

Antonio. Hvis I ikke vil dræbe mig for min Kierlighed, — lad mig være Eders Tiener.

Sebastian. Hvis I ikke vil tilintetgiøre Eders egen Gierning, det er, dræbe den, I har frelst, — forlang det ikke. Far nu vel, een Gang for alle! Mit Bryst er fuldt af Følelse, og jeg er i dette Øieblik saa meget min Moders Barn, at ved mindste Anledning meer, ville mine Øine forraade mig. Jeg gaaer til Grev Orsino's Hof. Farvel!
(gaaer.)

Antonio.
Al Guders milde Gunst ledsage Dig!
Jeg ved Orsino's Hof har mange Fiender,
Heel snart jeg ellers skulde see Dig der:
Men skee, hvad vil; jeg Dig tilbeder saa,
At Fare synes Leeg, og jeg vil gaae!
(gaaer.)

Viola (kommer ind). Malvolio (følger).

Malvolio. Var det ikke Eder, som just nu var hos Grevinde Olivia?

Viola. Just nu, min Herre; i en jævn Gang er jeg siden kun kommet saavidt.

Malvolio. Hun sender Eder denne Ring tilbage, min Herre; I kunde have sparet mig Uleiligheden, naar I selv havde taget den med. Hun lægger ydermeere til, at I skal sætte Eders Herre i en fortvivlet Forvisning om, hun intet vil vide af ham; og een Ting endnu: at I aldrig giør Eder saa dristig, at komme igien i hans Ærinde, med mindre det var, for at rapportere, hvorledes Eders Herre optog dette. Modtag den altsaa.

Viola.
Hun modtog den. Jeg ta'er den ei tilbage.

Malvolio. Snak, Herre; I kastede den haanligt til hende; og hendes Villie er, den skulde saaledes bringes tilbage. Hvis den er værd, at bukke sig for, saa ligger den der for Eders Øine; hvis ikke, saa lad ham tage den, som finder den.
(gaaer.)

Viola.
Hun fik ei Ring af mig. Hvad mener hun?
Forbyde Gud, mit Ydre trylled' hende!
Hun venligt mig betragted', ja saa nøie,
At Øiet fast lod Tungen reent af Syne;
Thi af og til forvirret taled' hun.
Hun elsker mig vistnok! og Elskovs List
Indbyder mig i dette plumpe Bud.
Min Herres Ring? Han ingen hende sendte.
Jeg Manden er — hvis saa — og det er saa —
Den Arme, bedre da en Drøm hun elsked!
Formumming, nu jeg seer, at Du est ond,
Et frugtbart Redskab for den arge Fiende. —
Hvor let det er dog for den falske Skiønhed
I Qvindens Siel af Vox at præge sig!
Vor Svaghed, ikke vi, er Skyld deri;
Thi som vi skabdes, ach, saa ere vi.
Hvor vil det gaae! Ømt Greven elsker hende,
Jeg, Arme, lige slagen er i ham,
Og, skuffet, hun i mig forgabet synes.
Hvad skal det blive til? Hvis jeg er Mand,
Mit Vilkaar haabløs giør min Herres Elskov;
Hvis jeg er Qvinde — uheldsvangre Skiebne! —
Hvor skal Olivia frugtløst, Arme, sukke!
Du, ikke jeg, maa klare det, o Tiid!
Saa fast en Knude løser ei min Fliid.
(gaaer.)

Anden Scene. (Værelse i Olivia's Huus.)

Ridder Tobias (kommer ind med) Ridder Andreas.

R. Tobias. Kom nærmere, Ridder Andreas! at være oven Senge efter Midnat, er at være tidligt oppe, Du, og diluculo surgere, veed Du — —

R. Andreas. Næ, paa min Troe, det veed jeg ikke; men jeg veed, at være silde oppe, er, at være silde oppe.

R. Tobias. En gal Slutning; den hader jeg som et tomt Bæger. At være oppe efter Midnat, og saa at gaae til Sengs, er tidligt; saa at, naar jeg gaaer til Sengs efter Midnat, gaaer jeg betimeligt til Sengs. Bestaaer vort Liv ikke af de fire Elementer?

R. Andreas. Sandt, de siger saa; men jeg mener, det bestaaer snarere af Æde og Drikke.

R. Tobias. Du est en studeret Mand; lad os derfor æde og drikke. Mariane, siger jeg! En Kande Viin!

Narren (kommer).

R. Andreas. Her kommer Narren, min Sandten.

Narren. Hvad nu, hierte Venner! Har I aldrig seet os tree paa eet Brædt?

R. Tobias. Velkommen, Æsel! Lad os nu faae en Rundsang.

R. Andreas. Paa min Troe, Narren har et ypperligt Bryst. Jeg vilde give ti Daler til, jeg havde saadanne Been, og saa deilig en Stemme til Sang, som Narren har. Visselig, det var grumme nydelige Løier, Du giorde igaar Aftes, da Du snakkede om Pigrogromitus, om Vapianerne, som passere Linien ved Queubus; det var meget godt, min Sandten. Jeg sendte Dig en Tolvskilling til Din Kiereste; fikst Du 'en?

Narren. Jeg har indcasseret Dit Gratiale; thi Malvolio's Næse er ingen Pidskeskaft. Min Kiereste har en hvid Haand, og Myrmidonerne er ingen Øltapperhuse.

R. Andreas. Deiligt! Ei, det er det bedste Galskab naar Alt kommer til Alt. Nu, en Vise — —

R. Tobias. Kom an, der har Du en Tolvskilling. Lad os faae en Vise.

R. Andreas. Der er en Halvrigsort til for mig: Hvad den ene Ridder gi'r — —

Narren. Vil I have en Kierligheds-vise, eller en moralsk Vise?

R. Tobias. En Kierlighedsvise, en Kierlighedsvise.

R. Andreas. Ei, ei, jeg bryder mig ikke om Moraliteten.

Narren (synger).

O Kiereſt' min, kanſt du mig glemme?
O ſtands, og hør din Elſkers Stemme!
Hør hans Sang, modtag hans Eed!
Trip ei længer, favre Søde!
Maalet ſtaaer, hvor Elſkte møde,
Er en Ting, ſom hver Mand veed.

R. Andreas. Fortræffeligt godt, min Sandten!

R. Tobias. Brav, brav!

Narren (synger).

Hvad er Elſkov? Til at nyde.
Strax at lee, er ret ſig fryde:
Uviſt er hvad komme vil;
Nølen kan ved Alt os ſkille:
Kom da, kys mig, ſøde Lille!
Ungdom er et flygtigt Spil.

R. Andreas. En honningflydende Stemme, saa sandt jeg er en Ridder!

R. Tobias. En givtig Aande.

R. Andreas. Overmaade sød og givtig, min Sandten!

R. Tobias. At høre giennem Næsen, er den givtig sød. Men skal vi sætte Huset paa den anden Ende, hvad? Skal vi vække Uglen med en Kredssang, en Canon, der kan trække tree Siele ud af en Væver? Skal vi?

R. Andreas. Saasandt I elsker mig, lad os det! Jeg er en Hund efter en Canon.

Narren. Ved vor Frue, man skal tude med de Hunde, man er iblandt.

R. Andreas. Overmaade sandt! Lad vor Canon være: "Din Knægt" —

Narren. "Hold Din Mund, Din Knægt," Ridder? I den blir jeg jo nødt til at kalde Dig Knægt, Ridder!

R. Andreas. Det er ikke den første Gang, jeg har nødt En til at kalde mig Knægt. Begynd, Nar! Det begynder med: "Hold Din Mund" —

Narren. Jeg faaer aldrig begyndt, naar jeg holder min Mund.

R. Andreas. Godt, min Sandten! Kom, begynd! (De ſynge en Canon).

Maria (kommer).

Maria. Hvad er det for en Kattetuden, I holder her? Hvis min naadige Frøken ikke har kaldet sin Huushovmester, Malvolio, op, og befalet ham at kaste Ier paa Døren, vil jeg aldrig være ærlig.

R. Tobias. Min naadige Frøken er en Falskeblakke, vi er Vendekaaber, vi politicerer; Malvolio er en Sladder-Cathrine og (ſynger)

"Tree muntre Patroner er vi."

Er jeg ikke Blodsforvant? Er jeg ikke af hendes Blod? Hvis, hvas, Frøken! (ſynger).

"Der boed' en Mand i Babylon,
Frøken, Frøken!"

Narren. Faae mig Skam, Ridderen giør herlige Løier.

R. Andreas. Ei, han giør det brav nok, naar han er oplagt; og det giør jeg med; men jeg giør det mere naturligt.

R. Tobias (ſynger).

"Paa tolvte Dag i December" —

Maria. For Guds Skyld, stille!

Malvolio (kommer).

Malvolio. Mine Herrer, er I gale? eller hvad er I? Har I ingen Forstand, Maneerer eller Anstændighed, at I skraaler som Skierslippere paa denne Tiid af Natten? Vil I giøre hendes Naades Huus til et Ølhuus, siden I bræger Eders Skoeflikker-Musik saadan uden al Barmhiertighed eller Maadehold i Stemmen? Er der da ingen Opmærksomhed hos Eder for Sted, Personer eller Tiid, ingen Tact?

R. Tobias. Vi holdt jo Tact, Herre, i vor Rundsang. — Singot!

Malvolio. Ridder Tobias, jeg maa tale reent ud med Eder. Den naadige Frøken bad mig sige Eder, at vel huser hun Eder som sin Frænde; med Eders Uordentligheder kan hun dog ikke indlade sig. Dersom I kan skille Eder ved Eders Misligheder, da er I velkommen i Huset: hvis ikke, da om det maatte behage Eder at tage Afsked med hende, er hun meget villig til at byde Eder Farvel.

R. Tobias (ſynger).

"Farvel, min Hiertenskier, jeg gaaer med Alt."

Malvolio. Men gode Hr. Tobias dog!

Narren (ſynger).

"Hans Aasyn viser, snart hans Tiid er talt."

Malvolio. Er det rigtigt saa?

R. Tobias (ſynger).

"Men jeg skal aldrig døe."

Narren (ſynger).

"Der løi I, Bitterknø!"

Malvolio. Dette giør Eder megen Ære.

R. Tobias (ſynger).

"Skal jeg be'e ham gaae?"

Narren (ligeledes).

Hvad om I giorde saa?

R. Tobias (ſom før).

"Skal jeg be'e ham gaae? jeg giør det!"

Narren (ligeledes).

Nei, Nei, I ikke tør det!

R. Tobias (til Malvolio). Ude af Tacten, Herre? I lyver! Er Du kanskee meer end Huushovmester? Bilder Du Dig ind, at fordi Du er saa dydig, skal der hverken være Kage eller Stærk-Øl meer i Verden?

Narren. Jo, ved St. Giertrud! og Ingefær skal giøre Munden heed tilmed.

R. Tobias. Du har Ret! Gaae hen og poleer Ier Hovmester-Kiæde med Brød-

krummer, Herre! En Kande Viin, Maria! — —

Malvolio. Mamsel Marie, dersom I skatterede Hendes Naades Gunst det mindste høiere end det Sand, I træder paa, vilde I ikke give denne uciviliserede Opførsel Næring; hun skal faae det at vide, paa min Ære! (gaaer).

Maria. Gaae kun og ryst Eders lange Øren!

R. Andreas. Saa god en Gierning var 'et, som at drikke naar man er sulten, at fordre ham ud i aaben Mark, og da ikke møde, men lade ham staae der som en Nar.

R. Tobias. Giør 'et, Ridder! Jeg skal skrive Dig en Udfordring: eller jeg skal overantvorde ham Din Indignation Mund for Mund.

Maria. Bedste Ridder Tobias! vær nu stille for i Nat. Siden det unge Menneske fra Grevens var i Dag hos den naadige Frøken, kan hun slet ikke komme til Roe. Hvad Monsieur Malvolio angaaer, saa lad kun mig om ham: hvis jeg ikke narrer ham, saa han blier til et Ordsprog, og giør ham til almindelig Latter, saa maae I troe, jeg har ikke saa megen Forstand, at jeg kan strække mig i min Seng. Jeg veed jeg kan giøre det.

R. Tobias. Siig os 'et! Siig os 'et! Fortæl os noget om ham.

Maria. Min Troe, Hr. Ridder, sommetider er han et Slags Pietist.

R. Andreas. O dersom jeg vidste det, skulde jeg prygle ham som en Hund.

R. Tobias. Hvad? Fordi han er en Pietist? Din særdeles Grund, bedste Ridder?

R. Andreas. Jeg har just ingen særdeles Grund for 'et, men jeg har god Grund nok.

Maria. Pokker til Pietist han er! Han er ingen Ting stadigt, uden en Vendekaabe; en affecteret Æsel, som lærer Floskler udenad, og sælger dem for gode Varer; har de høieste Tanker om sig selv; er i sin egen Indbildning saa fuldproppet med ypperlige Egenskaber, at han fuldt og fast troer, enhver som seer paa ham, er forliebt i ham; og paa denne Last hos ham vil min Hævn faae herlig Grund at bygge.

R. Tobias. Hvad vil Du giøre?

Maria. Jeg vil paa hans Vei lade et gaadefuldt Kierlighedsbrev falde, hvori han skal finde sig selv paa det haandgribeligste afmalet: hans Skiægs Farve, hans Beens Skabning, hans særegne Gang, hans Øies Udtryk, hans Pande og Ansigtsfarve. Jeg kan skrive meget liigt Hendes Naade, Eders Niece; mangen Gang, naar Tingen selv er glemt, kan vi neppe kiende vore Hænder fra hinanden.

R. Tobias. Ypperligt! Jeg lugter Lunten.

R. Andreas. Den staaer mig ogsaa i Næsen.

R. Tobias. Han vil indbilde sig, at Brevet, Du lader falde, kommer fra min Niece, og at hun er forelsket i ham.

Maria. Rigtigt! Ad den Vei vil jeg spore min Hest.

R. Andreas. Og Eders Hest skal giøre ham til et Æsel, hæ, hæ!

Maria. Æsel, jeg tvivler ikke derpaa.

R. Andreas. O, det vil blive admirabelt!

Maria. Kongelige Løier, det lover jeg Eder. Jeg veed mit Medicament vil virke paa ham. Jeg vil stille Eder begge to — og lad Narren være den tredie — paa det Sted, hvor han skal finde Brevet; læg Mærke til, hvorledes han bærer sig ad. Og nu til Sengs, og drøm om Udfaldet. Farvel! (gaaer).

R. Tobias. God Nat, Penthesilea!

R. Andreas. Jeg for min Part lider den Tøs godt.

R. Tobias. Hun er en sand lille Taske, og hun tilbeder mig; men hvad er saa det?

R. Andreas. Jeg var ogsaa engang tilbedt.

R. Tobias. Lad os til Sengs, Ridder! Du maa lade flere Penge komme.

R. Andreas. Hvis jeg ikke kan faae Eders Niece, saa er jeg ilde snydt.

R. Tobias. Lad Penge komme, Ridder: hvis Du ikke faaer hende til Slutning, saa kald mig Hest.

R. Andreas. Hvis jeg ikke giør, saa troe mig aldrig meer, tag 'et som I vil.

R. Tobias. Kom, kom, jeg vil lave os noget afbrændt Canarisect; det er for silde at gaae til Sengs nu; kom, Ridder; kom, Ridder! (de gaae).

Tredie Scene.

(Værelse i Hertugens Pallads).

Hertugen. Viola, Curio, og Andre.

Hertugen.

Musiken tone! — Nu, god Morgen, Venner! —
Nu, min Cesario, kun den lille Sang,
Den gode gammeldags, igaar vi hørte;
Mig tyktes, meget den min Smerte lindred,
Meer end de leflende, vidløse Triller
I vor Tids vilde, svimlende Musik.
Kom, blot eet Vers!

Curio. Med Eders Høiheds Gunst, den, som skulde synge den, er her ikke.

Hertugen. Hvo var det?

Curio. Fest, Pudsenmageren; en Nar,

som Grevinde Olivia's Fader havde megen Fornøielse af. Han er her i Nærheden.

Hertugen.

Opsøg ham; spil imedens Melodien.

(Curio gaaer. Musik).

(til Viola).

Knøs, kom herhid! Hvis engang Du skal elske,
Tænk i de søde Smerter da paa mig;
Thi som jeg er, saa er hver troefast Elsker;
Ustadig, lunefuld i hver Ting ellers,
Bestandig kun i Tanken paa den Elskte.
Hvorledes lider Du den Melodie?

Viola.

Dens Echo lydeligt gienkoner der,
Hvor Elskov throner.

Hertugen.

Mesterligt Du taler.
Mit Liv jeg vover paa, saa ung Du er,
Dit Øie fandt en Gienstand for sin Yndest;
Fandt det ei, Knøs?

Viola.

En Smule, med Jer Yndest.

Hertugen.

Hvad er det for en Møe?

Viola.

Af Eders Farve.

Hertugen.

Saa er hun ei Dig værd. Hvad Alder, siig?

Viola.

Af Eders Alder, Herre.

Hertugen.

Ved Himlen, alt for gammel! Qvinden steds'
En ældre tage; saa hun vænnes til ham,
Saa hersker jævnt hun i sin Huusbonds Hierte.
Thi, Søn, hvor høit endog os selv vi skatte,
Vort Sind er meer foranderligt, ustadigt,
Meer lystent, vaklende, fortabt, meer stumpt,
End Qvindens er.

Viola.

Jeg troer det selv, min Herre.

Hertugen.

Lad yngre da, end Du, Din Elskte være,
Saafremt Din Elskov skal udholde Prøven:
Thi Qvinder Roser er, hvis favre Vaar
Just svinder, naar i fuldest Flor den staaer.

Viola.

Saa er' de: Ach, at saa de være maae,
At døe, just naar Fuldkommenhed de naae.

Curio og Narren (komme).

Hertugen.

O Ven, kom hid! Den Sang, igaar vi havde! —
Mærk den, Cesario, den er jævn og gammel;
Ved Rokken og ved Strikketøiet synges
Den i den frie Luft, og bolde Piger,
Der kniple, gierne qvæde den; enfoldig
Og sød den er, med Elskovs Uskyld leger
Som fordums Tiid.

Narren. Er I færdig Herre?

Hertugen. Jeg be'er Dig, syng.

Narren (synger).

Tag mig bort, tag mig bort, Død!
Mig i mørke Cypresser begrav;
Faer nu bort, faer nu bort, Nød!
Mig en grusom Møe Banesaar gav.
Mit Jord-Lin hvidt, med Buxbom strøed,
O bereed det!
Saa roelig Ingen, i sin Død,
Har seed det.

Ingen Blomst, ingen Blomst lee,
Lagt paa Kisten af sorrigfuld Ven;
Ingen Ven, ingen Ven see
Hvor de mødige Been lægges hen.
At spare Suk i Tusindtal,
Læg mig, o hvor
Med Graad ei troefast Elsker skal
See Gravens Spoer.

Hertugen. Der, for Din Umag.

Narren. Ingen Umag, Herre; det er mig en Fornøielse at synge.

Hertugen. Nu, Din Fornøielse betaler jeg da.

Narren. Rigtig, Herre; og Fornøielse vil altid blive betalt, seent eller tidligt.

Hertugen. Forlad nu, jeg forlader Dig.

Narren. Nu, Tungsindighedens Gud beskytte Dig, og Skrædderen giøre Dig en Vams af changeant Taft, thi Dit Sind er en sand Opal! Jeg gad sendt Folk af slig Bestandighed til Søes, at de kunde blande sig i alting og have Ærinde allesteds; thi det er det, som hielper til at giøre en god Reise agter ud. Farvel.

(gaaer).

Hertugen.

I andre, gaaer! (Curio og Følget gaae).

Endnu engang, Cesario,
Gaae til hiin egenraadige grumme Skiønhed:
Siig, at min Elskov — over denne Verden,
Ei skiøtter Strækninger af usselt Land;
De Gaver, Lykken har beskiæret hende,
Siig, dem jeg agter løseligt som Lykken:
Det Under kun, den Dronning blandt Juveler,
Naturen hende smykked' i, mig drager.

Viola.

Men om hun ei kan Eder elske, — —

Hertugen.

Det Svar jeg kan ei vente.

Viola.

Men I bør.
Sæt, at en Dame — (mueligt er der en) —
Med samme Hierteqval Jer elsker, som
Olivia I, I kan ei elske hende;
I siger det: bør hun det Svar ei vente?

Hertugen.

Der er ei Qvindes Bryst,
Der taale kan saa stærke Hierteslag,

Som Elskov gi'er min Barm: ei Qvindes Hierte
Stort nok, at rumme sligt; Udholdenhed
Dem mangler; Deres Elskov, ach, maa kaldes
Kun Lyst og ikke Hiertets Drivt, men Ganens;
Den føler Mæthed, Lede, Bægelsind.
Men fuldt saa hungrig min, som Havet er,
Og saa fordøie kan; lign ei den Elskov,
En Qvinde bære kan for mig, med den,
Jeg føler for Olivia.

Viola.

Ach, dog veed jeg — —

Hertugen.

Siig hvad Du veed?

Viola.

For vel, hvor stærk er Qvinde-Kierlighed:
Ja, deres Hierter er saa troe som vore.
Min Faders Datter elsked' høit en Mand,
Som om, maaskee, hvis jeg en Qvinde var,
Jeg Eders Høihed.

Hertugen.

Hvilken er da hendes Historie?

Viola.

Et reent Papiir, min Hertug;
Sin Kierlighed hun aldrig sagde Nogen,
Men skiult hun lod den, liig en Orm i Knoppen,
Nage sin Purpurkind: I stille Tanker
Hun hensvandt, og, i bleeg og gusten Tungsind,
Hun sad, liig Taalmod paa et Marmorminde,
Ad Sorgen smilende. — Var det ei Elskov?
Vi Mænd vel tale, sværge meer, men sige
Meer end vor Mening er; thi riig paa Eed,
Men arm paa Gierning er vor Kierlighed.

Hertugen.

Men døde ved sin Kierlighed Din Søster?

Viola.

Min Faders Huus har ingen Døttre fleer,
Ei Brødre fleer, end mig; — og dog, jeg veed ei — —
Skal jeg til denne Dame?

Hertugen.

Det er Tingen.
Iil; hende dette giv, siig: intet Nei
Min Elskov taaler, viger Pladsen ei.
(han leverer Viola et Diamantsmykke; de gaae).

Fierde Scene. (Olivia's Hauge).

Ridder Tobias. Ridder Andreas og Fabian komme.

R. Tobias. Kom, Du, denne Vei, Signior Fabian.

Fabian. Ja vel vil jeg komme; la'er jeg et Gran af disse Løier gaae fra mig, saa gid jeg blive sydet til døde i Melancholie.

R. Tobias. Vilde det ikke fornøie Dig, at faae denne lurvede hundsvotske Tyveknægt ret saadan dygtig prostitueret og beskæmmet?

Fabian. Jeg vilde triumphere, Mand! I veed han skilte mig ved Hendes Naades Gunst ved en Biørne-Hedsen her.

R. Tobias. Til hans Fortræd skal Biørnen herfor igien, og vi skal drille ham baade bruun og blaae; skal vi ikke, Ridder Andreas?

R. Andreas. Giør vi det ikke, er vi om en Hals.

Maria (kommer).

R. Tobias. Her kommer den lille Strik: Hvad nu, min gyldne Skat!

Maria. Spring alle tree bag Buxbom-Hækken; — Malvolio kommer ned ad denne Gang; han har staaet en halv Time hist i Solen og sat sig i Positur mod sin egen Skygge. Pas paa ham, for alle Løiers Skyld; thi jeg veed, dette Brev vil giøre en dybsindig Tosse af ham. Stille, i al Galskabs Navn. (hun kaster Brevet paa Jorden; og de Andre skiule sig) Lig du der; thi her kommer Torsken, som skal fanges med Mading. (gaaer).

Malvolio (kommer).

Malvolio. Det er kun Lykke, Alt er Lykke. Marie fortalte mig engang, at hun leed mig synderligen vel; og jeg har hørt hende selv komme Tingen saa nær, at skulde hun elske, skulde det være En af mit Udseende. Desforuden omgaaes hun mig med et Slags høiere Agtelse, end nogen af de andre i hendes Tieneste. Hvad skal jeg tænke herom?

R. Tobias. Her har vi en overstadig indbildsk Slyngel!

Fabian. O stille! Hans Grublerier giør en rar kalkunsk Hane af ham; hvor han kroer sig under sine udspilede Fiedre!

R. Andreas. Skam og Last! jeg kunde saa prygle den Kieltring — —

R. Tobias. Stille, siger jeg!

Malvolio. At være Grev Malvolio; — —

R. Tobias. Ah, Kieltring!

R. Andreas. Skyd ham, skyd ham!

R. Tobias. Stille! Stille!

Malvolio. Man har Exempler derpaa; — Hofdamen ved Garderoben ægtede Garderobebetienten —

R. Andreas. Fy Dig an, Jessabel!

Fabian. O, stille! nu stikker han dybt i det; see, hvor Indbildningen blæser ham op.

Malvolio. Tree Maaneder har jeg da været givt med hende, sidder paa min Forhøining under Thronhimlen, — —

R. Tobias. O, en dygtig Bue, at skyde ham en Steen i Øiet med!

Malvolio. Lader mine Betiente samles om mig, i min blommede Fløiels Sloprok — jeg er staaet op fra en Mid-

dagsluur, og har forladt Olivia sovende — —

R. Tobias. Ild og Svovel!

Fabian. O stille, stille!

Malvolio. Og da har man et fornemt Lune: og efter nogle adstadige Skridt i egne Betragtninger, fortæller dem, jeg veed min Plads, som jeg vil, de skal vide deres, — spørger efter min Fætter Tobias — —

R. Tobias. Bolt og Jern!

Fabian. O stille, stille, stille! — nu — nu —

Malvolio. Syv af mine Folk fare i lydig Forskrækkelse afsted for at opsøge ham; jeg rynker Panden imidlertid; og trækker maaskee mit Uhr op, eller leger med en af mine kostbare Juveler. Tobias kommer; giør da sin Compliment for mig; — —

R. Tobias. Skal man lade den Knægt beholde Livet?

Fabian. Om man sleed Tausheden fra os med Vognheste, saa tie!

Malvolio. Jeg strækker Haanden ud mod ham, saaledes — i det jeg dæmper mit fortroelige Smiil med et strengt dadlende Blik — —

R. Tobias. Og gi'r Tobias Jer da ikke et Slag paa Munden?

Malvolio. Og siger: "Fætter Tobias, da min Skiebne har skienket mig til Eders Niece, saa maa I indrømme mig den Rettighed, at sige Eder dette:" — —

R. Tobias. Hvad? Hvad?

Malvolio. "I maa aflægge Eders Drukkenskab."

R. Tobias. Afsted, Skabhals!

Fabian. Taalmodighed dog, eller vi skiære Seenerne over paa vort Anslag.

Malvolio. "Desuden, ødelægger I Eders kostbare Tiid med en naragtig Ridder;" — —

R. Andreas. Det er mig, siger jeg Jer.

Malvolio. "En Herr Andreas" — —

R. Andreas. Jeg vidste det var mig; thi mange kalder mig Nar.

Malvolio (tagende Brevet op). Hvad Nyt har vi her?

Fabian. Nu er Sneppen nær ved Snaren.

R. Tobias. O stille! og Lystighedens Aand indskyde ham at læse det høit.

Malvolio. Ved mit Liv! det er Hendes Naades Haand; dette er hendes livagtige C'er, hendes U'er, og hendes T'er; og saaledes giør hun sine store P'er. Der er intet Spørgsmaal om, det er hendes Haand.

R. Andreas. Hendes C'er, hendes U'er og hendes T'er: Hvi saa?

Malvolio (læser). "Til den ubekiendte Elskte, dette, og min bedste Hilsen" — hendes livagtige Maneer! — Med Din Tilladelse, Lak! — Sagte! — og Signetet hendes Lucretia, hvormed hun pleier at forseigle: Det er Hendes Naade! Til hvem kan det være?

Fabian. Dette fanger ham, med Liv og Lever.

Malvolio (læser).

"Kun Zeus mig elske seer; —
Men hvem?
Tie, Læbe, stig ei meer,
I Taushed alting giem!"

"I Taushed alting giem." — Hvad følger? — Versmaalet forandret! — "I Taushed alting giem!" — Hvis det skulde være Dig, Malvolio?

R. Tobias. Eia, ad Galgen til, Din Grævlingehund!

Malvolio (læser).

"Jeg kunde byde, hvor jeg beder;
Men Taushed, liig Lucretia's Staal,
Mit Hierte grusomt Saar bereder;
M. O. A. I. mit Ønskes Maal!

Fabian. En høitravende Gaade!

R. Tobias. Herlige Tøs, siger jeg.

Malvolio. "M. O. A. I. mit Ønskes Maal!" Nei, men først, lad mig see, — lad mig see — lad mig see.

Fabian. Hvilken Giftdrik, hun har lavet ham!

R. Tobias. Og med hvilken Flugt Høgen styrter sig derover.

Malvolio. "Jeg kunde byde, hvor jeg beder." Ih nu, hun kunde byde over mig; jeg tiener hende, hun er mit Herskab. Ei, dette er jo aabenbart for enhver sund Fatte-Evne. Der er ingen Been i det; — Og Slutningen; — Hvad monne vel denne alphabetiske Sammenstilling varsle? Om jeg kunde faae det til at passe sig paa noget hos mig. — Tys! — M. O. A. I. — —

R. Tobias. O, iha! støv det op: — Nu er han paa koldt Spoer.

Fabian. Knægten vil ikke desmindre give Hals ad det, skiøndt det lugter saa stramt som en Ræv.

Malvolio. M, — Malvolio; — M — dermed begynder jo mit Navn.

Fabian. Sagde jeg ikke, at han fandt paa det? Kiøteren er fortræffelig til at finde Vildspoer.

Malvolio. M, — men saa er der ingen Overeensstemmelse i det Følgende; det udholder ikke Prøven; A skulde følge, men O følger.

Fabian. Og O skal ende det, haaber jeg.

R. Tobias. Ja, eller jeg skal prygle ham til han skriger O!

Malvolio. Og derpaa kommer I bag efter.

Fabian. Ja, og kunde I see bagefter

Jer, saa vilde I see meer Ulykke i Hælene paa Jer, end Lykke foran Jer.

Malvolio. M, O, A, J, — Denne Tvetydighed er ikke som den foregaaende; — og dog, naar man tvang den en Smule, vilde den krumme sig mod mig, thi hvert et af disse Bogstaver findes i mit Navn. Tys! her følger Prosa (læser) "Dersom dette falder Dig i Hænde, overvei det. I min Lykkes Stierner er jeg over Dig; men vær ikke bange for Høihed. Nogle fødes i Høihed, nogle erhverve Høihed, og nogle paatvinges Høihed. Din Skiebne aabner sin Haand; omfavn den med Liv og Siel. Og, for at vænne Dig til det, Du er paa Vei at vorde, kast Din Ringheds Hamm, og staae nye og frisk igien. Vær trodsig mod en Frænde, stolt mod Tyende; lad Din Tunge klinge med Statsmaterier; paatag Dig Mine af Særhed: Hun raader Dig saa, som sukker for Dig. Erindre, hvo der roste Dine gule Strømper, og ønskede at see Dig altid med korsbundne Strømpebaand: Jeg siger, erindre. Frisk Mod; Du er lykkelig, hvis Du ønsker at være det; hvis ei, saa lad mig bestandigt see Dig som Huushovmester, Kamerat med Tienere, og ikke værdig at røre Lykkens Fingre. Farvel. Hun, som vilde vexle Tienester med Dig,

Den lykkelige Ulykkelige."

Høi lys Dag, og fri Mark, kan ikke være klarere; dette er aabenbart. Jeg vil være stolt, jeg vil læse politiske Skribenter, jeg vil haane Ridder Tobias, jeg vil aftvætte alt gemeent Bekiendtskab, jeg vil være Manden de-tout-point, Manden for det Hele. Jeg narrer mig ikke selv nu, saa at Indbildningen skulde løbe af med mig; thi alle Grunde tale derfor, at Hendes Naade elsker mig. Hun roste nyeligt mine gule Strømper, hun priste, at mine Been havde korsbundne Strømpebaand; og her aabenbarer hun selv, at hun elsker mig, og med et Slags Befaling nøder mig til denne Dragt efter hendes Smag. Jeg takker mine Stierner, jeg er lykkelig. Jeg vil være sær, stolt, i gule Strømper og med korsbundne Strømpebaand, ja saa hurtigt jeg kan faae dem paa. Jupiter og mine Stierner være lovet! — Her er endnu et Postscriptum. "Du kan ikke andet end kiende, hvo jeg er. Hvis Du giengielder min Kierlighed, da lad Dit Smiil tilkiendegive det; at smile klæder Dig saa godt: derfor smiil altid i min Nærværelse, min dyrebare Elskte, derom beder jeg Dig." — Jupiter, jeg takker Dig — Jeg vil smile; jeg vil giøre Alt, hvad Du vil have mig til. (gaaer).

Fabian. Jeg vilde ikke bortgive min Deel af disse Løier for mange Tusind Dalers Pension af den store Mogul.

R. Tobias. Jeg kunde givte mig med den Tøs for det Paafund.

R. Andreas. Det kunde jeg med.

R. Tobias. Og ikke forlange anden Medgivt med hende end saadan en Spas endnu.

Maria (kommer).

R. Andreas. Jeg ikke heller.

Fabian. Her kommer min fortræffelige Optrækkerske.

R. Tobias. Vil Du sætte Din Fod paa min Hals?

R. Andreas. Eller ogsaa paa min?

R. Tobias. Skal jeg spille Trictrac om min Frihed, og blive Din Slave paa Livstid?

R. Andreas. Min Sandten, eller ogsaa jeg?

R. Tobias. Ja, Du har bragt ham i saadan en Drøm, at naar Drømmebilledet forlader ham, saa maa han blive gal.

Maria. Nei, siig mig oprigtig, virker det paa ham?

R. Tobias. Som Aqvavit paa en Jordemoder.

Maria. Hvis I da vil see Frugten af disse Løier, saa læg Mærke til, naar han først nærmer sig Hendes Naade. Han vil komme til hende i gule Strømper, og det er en Farve, hun afskyer, og med korsbundne Strømpebaand, en Mode hun hader; og han vil smile ad hende, hvilket nu vil være saa ufordrageligt med hendes Sindsstemning, da hun er saa tilbøielig til Tungsind som hun er, at det ikke kan andet end bringe ham i mærkelig Foragt. Hvis I vil see det, saa følg mig.

R. Tobias. Til Afgrundens Porte, Du allerfortræffeligste Vittigheds Dievel!

R. Andreas. Jeg vil være En med. (De gaae).

Tredie Act.

Første Scene. (Olivia's Hauge).

Viola. Narren (med en Tromme).

Viola. Guds Fred, Ven, med Dig og Din Musik. Lever Du ved Din Tromme?

Narren. Nei, Herre, jeg lever ved Kirken.

Viola. Er Du en Kirkebetient?

Narren. Nei, ikke saa at forstaae, Herre; jeg lever ved Kirken, thi jeg lever i mit Huus, og mit Huus staaer ved Kirken.

Viola. Saa kan Du ogsaa sige, Kongen ligger ved en Betler, hvis en Betler boer i Nærheden af ham, eller: Kir-

ken staaer ved Din Tromme, hvis Din Tromme staaer ved Kirken.

Narren. Som I siger, Herre. See til disse Tider! — En Talemaade er kun en Skindhandske til et godt Indfald; hvor let Vrangsiden kan vendes ud!

Viola. Ja, det er sandt; de, der spille saa fiint med Ord, kunne let giøre dem tvetydige.

Narren. Derfor vilde jeg ønske, min Søster intet Navn havde faaet, Herre.

Viola. Hvorfor, Ven?

Narren. Fordi, Herre, hendes Navn er et Ord; og at spille med det Ord kunde giøre min Søster tvetydig. Men, i Sandhed, Ord ere ægte Kieltringer, siden Forskrivninger have vanæret dem.

Viola. Din Grund, Ven?

Narren. Min Troe, Herre, jeg kan ingen give Eder uden Ord; og Ord ere blevne saa falske, at jeg ikke skiøtter om at forsøge noget grundigt med dem.

Viola. Jeg vædder, Du er en lystig Fyr, og bryder Dig om ingenting.

Narren. Ikke saa, Herre, jeg bryder mig om noget; men paa min Samvittighed, Herre, bryder jeg mig ikke om Eder; dersom det er, at bryde sig om ingenting, Herre, saa vilde jeg, at det vilde giøre Jer usynlig.

Viola. Er Du ikke Frøken Olivia's Nar?

Narren. Nei, sandelig ikke, Herre! Frøken Olivia har intet narrisk, hun vil ingen Nar holde, Herre, før hun bli'r givt; og Narre ligner Ægtemænd saa grant som Sardeller Sild; Ægtemændene er de største. Jeg er i Sandhed ikke hendes Nar, men hendes Ordfordærver.

Viola. Jeg saae Dig nyelig hos Grev Orsino's.

Narren. Narrerie, Herre, gaaer Verden rundt, ligesom Solen; og skinner overalt. Det skulde giøre mig ondt, Herre, hvis Narren ikke var ligesaa tidt hos Eders Hertug, som hos min Frøken; mig tykkes, jeg saae Eders Viisdom der.

Viola. Nei, vil Du have mig til Bedste, vil jeg forlade Dig. Vi, der har Du Drikkepenge.

Narren. Naa, Jupiter skienke Dig et Skieg, det første han faaer Haar tilovers!

Viola. Paa min Troe, jeg kan sige Dig, jeg er næsten syg efter et; skiøndt jeg ikke vilde have det til at groe paa min Hage. Er Din Frøken inde?

Narren (betragtende Pengen i sin Haand). Kunde et Par heraf ikke have ynglet, Herre?

Viola. Jo naar de holdtes sammen og sattes paa Rente.

Narren. Jeg vilde spille Herr Pandarus af Phrygien, Herre, for at bringe en Cressida til denne Troilus.

Viola. Jeg forstaaer Jer, Herre; det er godt tigget.

Narren. Sagen, mener jeg, er ubetydelig, Herre, siden jeg kun tigger om en Tigger; Cressida var en Tiggerske. Hendes Naade er inde, Herre; jeg vil udlægge for dem, hvorfra I kommer; — hvem I er, og hvad I vil, er over min Sphære: jeg kunde sagt, Horizont, men det Ord er forslidt. (gaaer).

Viola.

Den Knægt er klog nok til at spille Nar;
Sligt, for at lykkes, kræver et Slags Vid:
Han deres Forhold, han vil skiemte med,
Samt Stand og Tiid maa tage vel iagt;
Og, Høgen liig, slaae ned paa hver en Fieder,
Der ham for Øie kommer: En Haandtering,
Der er saa vanskelig som viis Mands Kunst:
Thi Daarskab vittig bli'r til Sted og Tiid;
Bli'r Viismand Daare, skæmmes reent hans Vid.

Ridder Tobias og Ridder Andreas (komme).

R. Tobias. Guds Fred, min Herre!

Viola. Iligemaade, min Herre!

R. Andreas. Dieu vous garde, monsieur.

Viola. Et vous aussi, votre serviteur.

R. Andreas. Jeg haaber, I er saa; og jeg er Eders igien.

R. Tobias. Vil I giøre Huset den Ære — Min Niece beder I vil trine ind, hvis Jer Føring er til hende.

Viola. Jeg er Eders Nieces destinerede Tiener, det vil sige, hun er min Reises Maal.

R. Tobias. Smag Eders Been, Herre, sæt dem i Bevægelse.

Viola. Mine Been forstaaer mig bedre, Herre, end jeg forstaaer hvad I mener med at byde mig smage mine Been.

R. Tobias. Jeg mener at gaae, Herre, at gaae ind.

Viola. Jeg vil svare Eder med Gang og Indgang. Men man forekommer os.

Olivia og Maria (komme).

Viola. Høist fortræffelige udvalgte Frøken, Himlene regne Vellugt over Eder!

R. Andreas. Det unge Menneske er en rar Hofmand! "Regne Vellugt" — brav!

Viola. Mit Ærinde har ingen Stemme, Frøken, uden for Eders eget høigunstige og bevaagne Øre.

R. Andreas. "Vellugt — gunstige, og bevaagne:" Jeg vil have dem alle tree paa rede Haand.

Olivia. Luk Havedørren, og lad os være allene.

(Ridder Tobias, Ridder Andreas og Maria gaae).

Olivia.

Kom, giv mig Eders Haand.

Viola.

Til underdanigst Tieneste, min Frøken!

Olivia.
Hvad er Jert Navn?
Viola.
Cesario, deilige Prindsesse, kalder
Jer Tiener sig.
Olivia.
Min Tiener! — Glædeløs
Blev Verden, siden Falsk for Høfligt gialdt!
I Grev Orsino's Tiener, Yngling, er.
Viola.
Og Eders han, og hans maa Eders være.
Jer Tieners Tiener Eders Tiener er.
Olivia.
Paa ham jeg tænker ei: Gid før hans Tanker
Var rene Blade, førend fyldt' med mig!
Viola.
Jeg kom, for Eders Naades hulde Tanker
At skærpe til hans Fordeel.
Olivia.
O, jeg be'er Jer!
Jeg bød Jer, aldrig tale meer om ham:
Men hvis en anden Bøn I vilde prøve,
Jeg heller hørte Jer begiere det,
End Sphærernes Musik.
Viola.
Min ædle Frøken — —
Olivia.
Tillad, jeg be'er — Jeg sendte nyeligt, efter
Det Tryllerie, I foraarsaged' her,
En Ring til Eder. Saa bedaared' jeg
Mig selv, min Tiener, og, jeg frygter, Eder; —
Jer strenge Dom jeg underkastet er,
Da jeg ved ublue List paatvang Jer hvad
I vidste var ei Jert. Hvad maa I tænke?
Har I ei sat min Ære som et Maal
At hidse hver utøilet Tanke til,
Som grusomt Hierte tænke kan? — Nok kaelt for En
Med Eders Vid; et Floer, og ingen Barm,
Mit Hierte dækker; lad mig Jer da høre.
Viola.
Jeg beklager Eder.
Olivia.
Det til Elskov er
Et Skridt.
Viola.
Nei, ei et Trin; thi det er kundbart,
At meget tidt selv Fiender vi beklage.
Olivia.
Ih, da mig tykkes Tiid igien at smile! —
O Verden! hvor den Arme let bli'r stolt! —
Naar man skal vorde Bytte, meget heller
For Løven, end for Ulven falde da!
(Klokken slaaer).
Mig Klokken forekaster Tidens Ødslen. —
Frygt, Yngling, ei, ei vil jeg Eder have;
Og dog naar Vid og Ungdom engang modnes,
Din Hustrue høster vist en ædel Mand.
Der gaaer Jer Vei, ret Vest.
Viola.
Ret Vester i, da!
Hilsen og muntert Sind ledsage Eders Naade!
I til min Herre, gi'r mig intet, Frøken?
Olivia.
Bliv! —
Siig mig, jeg beder, hvad Du tænker om mig?
Viola.
At I vel troer, I er ei hvad I er.
Olivia.
Hvis saa jeg troer, jeg troer om Dig det samme.
Viola.
Da troer I ret: Jeg er ei hvad jeg er.
Olivia.
Jeg ønsked' I var, som jeg gad Jer have.
Viola.
Hvis det var bedre, Frøken, end jeg er,
Saa gid jeg var; thi nu er jeg Jer Nar.
Olivia.
O hvilket Haanheds Udtryk ligger yndigt
I Vreden og Foragten om hans Læbe! — —
Ei Blodskyld sig forraader mere brat,
End Elskov dulgt; lys Dag er Elskovs Nat;
Cesario, ved Rosens Foraars-Pryd,
Ved Jomfru-Troe, ved Uskyld, Ære, Dyd, —
Jeg elsker Dig; Din Stolthed selv ei kan
Min Elskov kiølne, selv ei Vid, Forstand.
Hent ingen Grund fra den Omstændighed,
At selv jeg fri'r; Du faaer ei Ret derved;
Men heller Grund ved Grund lad saa giendrives;
Søgt Elskov vel er god; bedst den, som usøgt, gives.
Viola.
Jeg sværger ved min Uskyld, Ungdom froe,
Jeg har eet Hierte kun, een Barm saa troe,
Og det ei Qvinde fik, og det faaer ei
En fremmed Herskerinde, men kun jeg.
Og saa Farvel, min Frøken, aldrig meer
Min Herres Taarer I mig græde seer.
Olivia.
Dog kom igien; maaskee Du røre tør
Det Hierte, som hans Elskov skyede før.
(gaae, hver til sin Side).

Anden Scene.

(Værelse i Olivia's Huus).
Ridder Tobias, Ridder Andreas, og Fabian komme.

R. Andreas. Nei, min Troe, jeg vil ikke bie et Gran længer.

R. Tobias. Din Grund, søde Skabhals, giv Din Grund!

Fabian. I maa endelig give Eders Grund, Ridder Andreas.

R. Andreas. Saa Mari, jeg saae Eders Niece giøre gunstigere Miner til

Grevens Tienestekarl, end hun nogentid skienkede mig; jeg saae 'et i Frugthaugen.

R. Tobias. Saae hun Dig samme Gang, gamle Dreng? Siig mig det!

R. Andreas. Saa tydelig som jeg seer Eder nu.

Fabian. Det var et stort Beviis paa hendes Kierlighed til Eder.

R. Andreas. Snak! Vil I giøre mig til en Æsel?

Fabian. Jeg vil bevise det lovformelig, Herre, under Eed af sund Sands og Fornuft.

R. Tobias. Og det har været fornemme Edsvorne, endnu før Noah var Skipper.

Fabian. Hun viste sig gunstig mod det unge Menneske i Eders Paasyn, alene for at ophidse Jer, for at vække Eders Murmeldyr-Tapperhed, for at lægge Ild og Harpix i Eders Lever og Hierte. Dengang skulde I have lagt hende ombord, og med et eller andet fortrinligt Skiemt, splinterfunklende nyt fra Mynten, skulde I have slaaet det unge Menneske med Stumhed. Dette ventedes af Eder, og denne Forventning blev skuffet. Denne gode Leiligheds dobbelte Forgyldning lod I Tiden afvaske, og nu er I seilet langt Nord efter i Hendes Naades Mening, hvor I bli'r hængende som en Iistap i en Hollænders Skieg, med mindre I opretter det ved en eller anden berømmelig Bedrivt enten i Tapperhed eller Politik.

R. Andreas. Og skal det skee paa nogen Maade, saa maa det skee ved Tapperhed, for Politik hader jeg; jeg vilde ligesaa gierne være en Separatist som en Politicus.

R. Tobias. Ei da, saa byg mig Din Lykke paa Tapperheds Grundvold. Du maa fordre mig Grevens Knøs ud paa Klingen, og saare ham paa elleve Steder; min Niece vil lægge Mærke dertil; og vær forvisset om, der er ingen Kobler i Verden, som bedre formaaer at recommandere Mand til Qvinde, end Rye for Tapperhed.

Fabian. Der er ingen anden Udvei, Ridder Andreas.

R. Andreas. Vil En af Jer bringe mig en Udfordring til ham?

R. Tobias. Gaae, skriv den med en martialsk Haand; vær bidsk og kort; det kommer ikke an paa hvor vittig, naar den kun er veltalende og fuld af Opfindelse; giv ham Stikpiller med frisk og fræk Blæk. Hvis Du dutter ham en to tree Gange, er det ikke afveien; og saa mange Løgne som kan ligge paa Dit Papiirlagen, om saa Lagenet var stort nok til Ærens brede Seng, skriv dem op; gaa, ifærd med det! Lad der være Galde nok i Dit Blæk; skiøndt Du skriver med en Gaasefieder, — siger intet; ifærd med det!

R. Andreas. Hvor træffer jeg Eder?

R. Tobias. Vi skal komme til Dig i Dit cubiculo. Gaae!

(Ridder Andreas gaaer).

Fabian. Det er en dyrebar Smule Mand for Jer, Ridder Tobias.

R. Tobias. Jeg har været dyr for ham, Søn; en to Tusind velregnet, eller saa.

Fabian. Vi vil faae et herligt Brev fra ham; men I leverer det ikke.

R. Tobias. Nei da troe mig aldrig! Men for al Ting see at opirre det unge Menneske imod ham. Jeg tænker, et Par Stude og et Vognreeb kan ikke hale dem sammen. Hvad Andreas anbelanger, dersom han bli'r aabnet, og I finder saa meget Blod i hans Lever, som kan tynge Benene paa en Loppe, saa vil jeg æde Resten af hele Beenraden.

Fabian. Og hans Modstander, det unge Menneske, seer just ikke meget grum ud af Ansigt.

Maria (kommer).

R. Tobias. See, der kommer min yngste lille Kylling.

Maria. Dersom I har Lyst til Miltsyge, og vil lee Jer et Sidesting til, saa kom med! Den Fiante Malvolio er bleven en Hedning, en sand Renegat; thi en Christen, som haaber at blive salig ved den rette Troe, kan aldrig troe paa sligt urimeligt og plumpt Opspind. Han er i gule Strømper.

R. Tobias. Og med korsbundne Strømpebaand?

Maria. Paa det allerækleste, som en Skolemester, der holder Katechisation i Kirken. Jeg har passet paa ham som en Smed; han efterkommer hver Tøddel i Brevet, som jeg kastede i Haven, for at narre ham. Han smiler, saa det slaaer fleer Folder i hans Ansigt, end der er i det nye Kaart, hvor Indierne er kommet til. I har aldrig seet Magen. Jeg kan knap bare mig for at kaste ham noget i Hovedet. Jeg veed, Hendes Naade vil tugte ham; giør hun det, vil han smile og tage det for en stor Gunst.

R. Tobias. Skynd Dig, skynd Dig, bring os hvor han er. (De gaae).

Tredie Scene. (Gade).

Antonio. Sebastian.

Sebastian.

Jeg nødigt vilde Jer uleiliget;
Men naar Behag I finder i Jer Umag,
Vil jeg ei skiænde meer.

Antonio.

Jeg kunde Jer ei affee; og min Længsel,

Meer skarp end slebet Staal, mig spored fort;
Og ei blot Lyst at see Jer (skiøndt saa stærk,
At den en længer Reise kunde volde)
Men Ængstlighed for hvad Jer hændes kunde
Paa denne Færd i ukiendt Egn, der ofte
Mod venneløs og uledsaget Fremmed
Sig viser raae, ugiestmild; denne Frygt
Bevæged min Hengivenhed desmeer
Til at forfølge Jer.

Sebastian.

Min venlige
Antonio, jeg kan ei svare meer
End Tak og Tak; heelt tidt Velgierninger
Afspises med en slig ugangbar Mynt.
Men var min Evne, som min Villie stærk,
Da fandt I bedre Løn. — Hvad skal vi nu?
Skal Stadens Oldtidsminder vi besee?

Antonio.

Imorgen, Herre; nu først see Jer Boepæl.

Sebastian.

Jeg er ei træt, og der er langt til Nat;
Jeg be'er, lad os forlyste vore Øine
Med de mærkværdige berømte Sager,
Der pryde denne Stad.

Antonio.

Jeg be'er, undskyld mig;
Jeg gaaer paa Gaden her ei uden Fare:
Engang til Søes mod Hertugens Galeier
Jeg fægted' her, og med sligt Held i Sandhed,
At tog man her mig, friede jeg mig knap.

Sebastian.

I dræbte muligt mange blandt hans Folk.

Antonio.

Ei var Fornærmelsen saa blodig just,
Skiøndt Tidens og vor Strids Beskaffenhed
Vel kunde voldet der var rundet Blod.
Det siden lod sig jevnet vel ved Giengield
Af hvad vi tog; som og, for Handlens Skyld,
De Fleste af vor Stad har giort; jeg mangled' kun,
Hvorfor jeg maatte, hvis man greb mig her,
Betale dyrt.

Sebastian.

Saa gaae forsigtig da.

Antonio.

Det maa jeg. — Herre, bliv, her er min Pung;
I Elephanten, i den søndre Forstad
Er bedst at boe; vort Maaltid jeg bestiller
Mens I Jer Kundskab nærer, skuffer Tiden
Ved Staden at besee. Der træffes vi.

Sebastian.

Hvi Pungen jeg — ?

Antonio.

Maaskee Jert Øie faldt paa nogen Smaating,
Som I gad kiøbt; og Eders Pung, jeg troer,
Er ei til overdaadigt Marked, Herre.

Sebastian.

Jeg Jer Kasserer bli'r, og Jer forlader
En Stund.

Antonio.

I Elephanten —

Sebastian.

Jeg erindrer —
(De gaae til forskiellige Sider).

Fierde Scene. (Olivia's Hauge).

Olivia. Maria.

Olivia (ved sig selv).

Jeg Bud har efter ham, hvis han vil komme,
Hvorledes mod ham tage? hvad ham skienke?
Tidt Ungdom kiøbes, meer end tigges, laanes.
For høit jeg taler. — —
(til Maria).
Hvor er Malvolio? — Han er ærbar, høflig,
Og passer vel som Tiener til min Stemning; —
Hvor er Malvolio?

Maria.

Han kommer, Frøken!
Men i sært Optog; vist han er besat.

Olivia.

Hvi saa? Hvorledes? Raser han?

Maria.

Nei Frøken;
Han smiler kun, ei andet. Eders Naade
Bedst havde Nogen om Jer naar han kommer.
Thi sikkert har han Skade paa Forstanden.

Olivia.

Gaae, kald ham. (Maria gaaer). Han og jeg er begge Daarer,
Om Galskab ligner sig i Smiil og Taarer.

Maria kommer med Malvolio.

Olivia. Hvad nu, Malvolio?

Malvolio (med et sært Smiil). Søde Frøken, he, he!

Olivia. Smiler Du?
Jeg i alvorlig Hensigt lod Dig kalde.

Malvolio. Alvorlig, Frøken? Jeg kunde og være alvorlig — — Den giør nogen Standsning i Blodet, denne Strømpebaandets Korsbinding. Men hvad da? Dersom det behager Eens Øiesyn, saa er det med mig som der staaer i den særdeles sande Sonett: "Mig Eens Behag er Alles."

Olivia. Ih, hvorledes har Du det, Menneske? Hvor er det fat med Dig?

Malvolio. Ikke sort i mit Hierte, skiøndt guult om mine Been: Det er kommet ham i Hænde, og Ordre skal pareres. Jeg mener, vi kiende den smukke romerske Haand.

Olivia. Vil Du gaae til Sengs, Malvolio?
Malvolio. Til Sengs? Ja, min Hierte, og jeg vil komme til Dig.
Olivia. Himlen staae Dig bi! Hvi smiler Du saa, og kysser saa tidt paa Fingeren?
Maria. Hvor gaaer det Eder, Malvolio?
Malvolio. Hvad behager? Jo, Nattergalen svarer Kragen.
Maria. Hvi kommer I for Hendes Naade med slig latterlig Frækhed?
Malvolio. "Vær ikke bange for Høihed:" — Det var godt sagt.
Olivia. Hvad mener Du med det, Malvolio?
Malvolio. "Nogle fødes i Høihed" —
Olivia. Hvad?
Malvolio. "Nogle erhverve Høihed" —
Olivia. Hvad siger Du?
Malvolio. "Og nogle paatvinges Høihed."
Olivia. Gud bedre Dig!
Malvolio. "Erindre, hvo der roste Dine gule Strømper;" —
Olivia. Dine gule Strømper?
Malvolio. "Og ønskede at see Dig med korsbundne Strømpebaand."
Olivia. Korsbundne Strømpebaand?
Malvolio. "Frisk Mod; Du er lykkelig, hvis Du ønsker at være det;" —
Olivia. Er jeg lykkelig?
Malvolio. "Hvis ei, saa lad mig bestandigt see Dig som en Tiener."
Olivia. Jh dette er jo sand Hundedags Galskab.

En Tiener (kommer).

Tieneren. Eders Naade, den unge Herre fra Grev Orsino er kommet igien. Jeg kunde neppe faae ham tilbage: Han venter Eders Naades Befaling.
Olivia. Jeg skal komme til ham. (Tieneren gaaer.) Gode Maria, lad Nogen see til Manden her. — Hvor er min Fætter Tobias? — Lad nogle af mine Folk vogte ham nøie, jeg vilde for mit halve Udstyr ikke, at han skulde komme til en Ulykke.
(Olivia og Maria gaae.)
Malvolio. O ho! kommer I mig nu nærmere. Ingen ringere end Ridder Tobias til at see til mig! Dette støder ligefrem sammen med Brevet: hun sender ham, for at jeg skal være studs imod ham; thi dertil opmuntrer hun mig i Brevet. "Kast Din Ringheds Hamm," siger hun, "vær trodsig mod en Frænde, stolt mod Tyende. Lad Din Tunge klinge med Statsmaterier, — paatag Dig Mine af Særhed;" — — og nu fremsætter hun Maaden hvorledes; som: et ærbart Ansigt, en fornem Opførsel, klædt som en eller anden anseelig Herre, og saa fremdeles. Jeg har hende fast; men det er Himlens Værk, og Himlen giøre mig taknemmelig! Og nu da hun gik bort: "Lad Nogen see til Manden her!" — Manden! ikke: Malvolio, eller efter min Stand, men "Manden". Ei, alting hænger sammen, saa at ikke et Gran af en Skrupel, ikke en Skrupels Skrupel, ingen Hindring, ingen urimelig eller tvivlsom Omstændighed, — hvad skal man kalde det? — intet Tænkeligt, kan komme imellem mig og den fulde Prospect af mit Haab. Velan! Jupiter, ikke jeg, virker dette, og takket være Jupiter.

Maria (kommer tilbage med) Ridder Tobias og Fabian.

R. Tobias. Hvad Vei er han, i alle Helgens Navn! Om alle Dievlene i Helved var trukket sammen i det Smaae og hele Legionen havde besat ham, vil jeg dog tale ham til.
Fabian. Her er han, her er han; hvorledes er det med Eder, Herre? Hvorledes er det med Jer, Mand?
Malvolio. Gaaer bort; jeg aftakker Eder; lad mig være allene; gaaer bort.
Maria. See, hvor huult den Slemme taler i ham. Sagde jeg Jer det ikke? Ridder Tobias, Hendes Naade beder Jer, have Omsorg for ham.
Malvolio. Aha! giør hun saa?
R. Tobias. Nu, nu; stille, stille, vi maae begegne ham mildt; lad mig allene — — Hvor staaer til, Malvolio? Hvorledes er det med Eder? Hvad, Mand, byd Dievlen Trods! Betænk han er Menneskenes Arvefiende.
Malvolio. Veed I, hvad I siger?
Maria. See bare, naar I taler ondt om Dievlen, hvor det gaaer ham til Hierte. Give Gud, han ikke er forhexet!
Fabian. Bring hans Vand til den kloge Kone.
Maria. Ja det skal, Mari, skee, og det i Morgen tidlig, om jeg lever. Hendes Naade vilde ikke miste ham for meer end jeg vil sige — —
Malvolio. Hvad nu, Jomfrue?
Maria. Herre-je!
R. Tobias. Jeg beder Dig, vær stille; dette er ikke den rette Maade: Seer I ikke, I opirrer ham? Lad mig være ene med ham.
Fabian. Alting med Mildhed; mildt, mildt: den Onde er ubehøvlet, men maa ikke behandles ubehøvlet.
R. Tobias (til Malvolio). Ei, hvad nu, min Struthane! Hvor gaaer det Dig, Putte?
Malvolio. Herre!
R. Tobias. Ah, Tipe, kom med mig. Hvad, Mand! er det for Ærbarheden at

spille Klink med Satan? Ad Galgen til med den lede Kulsvier!

Maria. Faae ham til at læse sin Bøn! Gode Ridder Tobias, faae ham til at bede!

Malvolio. Min Bøn, Jomfrue Næsviis?

Maria. Nei, jeg lover Jer for, han lader sig ikke tage med det Gode.

Malvolio. Gaae hen og hæng Jer allesammen! I er noget ækelt, flaut Kram: Jeg er ikke af Jeres Lige. — I skal faae andet at vide herefter. (gaaer.)

R. Tobias. Er det mueligt?

Fabian. Dersom dette nu var forestillet paa en Skueplads, saa kunde jeg forkaste det som et usandsynligt Digt.

R. Tobias. Han har fanget Smitten af vort Anslag med Liv og Siel, Søn!

Maria. Ja, forfølg ham nu, at Anslaget ikke fanger Luft og ankommer.

Fabian. Ei, vi skal giøre ham virkelig gal.

Maria. Huset vil blive des roeligere.

R. Tobias. Kom, vi vil sætte ham i et mørkt Kammer, og binde ham. Min Niece har alt den Troe, at han er gal; vi maae mage det saaledes, til vor Moerskab og hans Tugt, indtil vor egen Fornøielse har arbeidet sig aandeløs og tilskynder os at have Barmhiertighed med ham, til hvilken Tiid vi vil bringe Anslaget for Skranken, og krone Dig som Galskabs Opfinderske. Men see! Men see!

Ridder Andreas (kommer).

Fabian. Meer Stof til St. Hansdags-Løier.

R. Andreas. Her er Udfordringen, læs den: Jeg staaer inde for, der er Edike og Peber i den.

Fabian. Er den saa dierv?

R. Andreas. Om den er 'et? Jeg skal love ham derfor: Læs bare.

R. Tobias. Giv hid. (læser) "Unge Menneske! I hvad Du saa monne være, saa er Du kun en lurvet Knægt."

Fabian. Godt og mandhaftigt.

R. Tobias. "Undres ikke, eller forundres ikke i Dit Sind, hvi jeg kalder Dig saa; thi jeg giver Dig ikke nogen Grund derfor."

Fabian. En god Anmærkning; den holder Eder uden for Lovens Ram.

R. Tobias. "Du kommer til Frøken Olivia, og hun begegnet Dig venligt i mit Paasyn; men det er Løgn i Din Hals, det er ikke Aarsagen, jeg udfordrer Dig for."

Fabian. Meget kort, og udmærket godt meningsløst.

R. Tobias. "Jeg vil lure paa Dig naar Du gaaer hiem, hvor, dersom det falder i Dit Lod at dræbe mig," — —

Fabian. Godt!

R. Tobias. "Saa dræber Du mig som en Slyngel og en Skielm."

Fabian. Bestandigt holder I Jer til Luvart af Loven; godt.

R. Tobias. "Far nu vel, og Gud være en af vore Siele naadig; han kunde blive min naadig, men jeg har bedre Haab, og see saa Du Dig selv for. Din Ven, eftersom Du begegner ham, og Din svorne Fiende, Andreas Feberkind." Dersom dette Brev ikke kan bevæge ham, saa kan hans Been ikke heller. Jeg skal flye ham det.

Maria. Dertil kan I faae meget god Leilighed. Han har nu noget at tale om med Hendes Naade og vil strax gaae bort.

R. Tobias. Gaae, Ridder Andreas, snuus mig efter ham ved Hiørnet af Frugthaugen, som Du var en Politiebetient; saa snart Du bare øiner ham, træk blank, og i det samme Du trækker, band frygteligt; thi det indløber ofte, at en ret formidabel Eed, rullet saadan skrapt ud af Halsen i en Dommedags-Tone, giver større Mening om Mandhaftighed, end Prøven selv kunde have indlagt. Afsted.

R. Andreas. Ja hvad Banden angaaer, lad kun mig om det. (gaaer.)

R. Tobias (til Fabian). Ikke vil jeg dog overlevere hans Brev; thi den unge Herres Opførsel røber, at han er af godt Nemme og Opdragelse; hans Ærinder mellem hans Herre og min Niece bekræfter det ikke mindre; derfor vil dette Brev, som er saa fortrinlig dumt, ikke afstedkomme nogen Frygt hos den unge Mand; han vil see, at det kommer fra en Klodbrian. Men, Herre, jeg vil overlevere hans Udfordring mundtlig, sætte et dygtigt Rye af Tapperhed paa Feberkind, og bringe den fremmede Herre, hvis Ungdom jeg veed let vil troe det, paa en høist barbarisk Mening om hans Hidsighed, Færdighed, Raserie og Ubændighed. Dette vil saaledes skræmme dem begge, at de vil dræbe hinanden med Øinene som Basilisker.

Olivia og Viola (komme).

Fabian. Her kommer han med Eders Niece; gaae tilside, til han tager Afskeed, og saa strax efter ham.

R. Tobias. Jeg vil imidlertid speculere paa en frygtelig Indklædning til Udfordringen.

(Ridder Tobias, Fabian og Maria gaae.)

Olivia.

Jeg har for meget til et Hierte taelt
Af Steen, min Ære vovet for uagtsom.
Der noget hos mig er, som Feilen dadler;

Men slig haardnakket, mægtig Feil det er,
At den kun spotter Dadel.

Viola.

Som Eders Lidenskab sig yttrer, gaaer det
Og med min Herres Smerte.

Olivia.

Der! dette Smykke bær; det er mit Billed;
Afslaae det ei; det har ei Tunge til
Jer Plage. Kom igien imorgen, be'er jeg.
Hvad kan af mig I fordre, som jeg negted',
Som Æren, uskadt, kan paa Fordring give?

Viola.

Kun eet, oprigtig Elskov for min Herre.

Olivia.

Hvor kan jeg med min Ære give det
Til ham, som Jer jeg gav?

Viola.

Jeg løser Eder.

Olivia.

Nu — kom igien imorgen: faer nu vel! —
Hvis Du var Dievel, var fortabt min Siel.
(hun gaaer.)

Ridder Tobias og Fabian (komme tilbage).

R. Tobias. Min Herre, Guds Fred!

Viola. Iligemaade, Herre.

R. Tobias. Det Forsvarsmiddel, Du har, hold Dig til det: af hvad Natur de Fornærmelser er, Du har giort ham, veed jeg ikke; men Din Efterstræber, fuld af Forbittrelse, blodig som Jægeren, oppebier Dig ved Enden af Frugthaven. Blot Dit Sværd, lav Dig flink til, thi Din Vederpart er gesvindt, behændig og glubsk.

Viola. I tager feil, Herre; jeg er forsikkret om, ingen har nogen Ueenighed med mig; min Hukommelse er meget frie og reen for enhver Skygge af Fornærmelse mod noget Menneske.

R. Tobias. I vil finde det anderledes, forsikkrer jeg Eder. Derfor, om I sætter nogen Priis paa Eders Liv, hold Eder paa Jer Post, thi Eders Modstander indbefatter i sig, hvad Ungdom, Styrke, Færdighed og Raserie tilsammen kan begave Mennesket med.

Viola. Siig mig da, min Herre, hvad er han?

R. Tobias. Han er Ridder, slaaet med ubrugt Kaarde paa det blommede Teppes Grund; men han er en Satan i privat Klammerie: Siele og Legemer har han skilt tree fra hinanden; og hans Hidsighed i dette Dieblik er saa uforsonlig, at Satisfaction ikke er at tænke paa uden ved Døds og Begravelses Piinsler. Hu, hei, er hans Ord; ta'er jeg ikke Dig, saa ta'er Du mig.

Viola. Jeg vil gaae tilbage i Huset og udbede mig en Ledsager af Frøkenen. Jeg er ingen Fægter. Jeg har hørt om et vist Slags Folk, som forsætligt ypper Strid med Andre for at prøve deres Mod; maaskee dette er en Mand af de Noder.

R. Tobias. Herre, nei; hans Fortørnelse skriver sig fra en meget skiellig Fornærmelse; altsaa begiv Eder did og opfyld hans Forlangende. Tilbage til Huset skal I ikke, uden I indlader Eder med mig i det samme, som I med ligesaa megen Sikkerhed kunde give ham Besked paa: altsaa, fremad, eller blot Eders Kaarde splitter nøgen; thi slaaes maa I, det er vist, eller forsværge at bære Skarpt paa Jer.

Viola. Dette er ligesaa uhøfligt, som besynderligt. Jeg besværger Eder, giør mig venligst den Tieneste, at underrette Eder hos Ridderen om, hvori min Brøde mod ham bestaaer; det maa være ved min Forsømmelse, ikke med mit Forsæt.

R. Tobias. Jeg vil giøre saa. Signior Fabian, bliv I hos denne Herre til jeg kommer tilbage. (gaaer.)

Viola. Siig mig dog, min Herre, veed I noget om denne Sag?

Fabian. Jeg veed, at Ridderen er saa ophidset mod Eder, at det kun kan stilles med Døden; men intet videre af Omstændighederne.

Viola. Jeg besværger Eder, hvad Slags Mand er han?

Fabian. Ikke af det, som lover noget Beundringsværdigt, saa man kunde dømme ham af hans Udvortes, saadan som I nok vil finde ham naar I prøver hans Tapperhed. Men han er virkelig, Herre, den behændigste, blodigste og farligste Modstander, som I rimeligviis kunde finde i nogen Deel af Illyrien: Vil I gaae ham imøde? Jeg skal forlige Jer med ham, hvis jeg kan.

Viola. Jeg vil være Eder meget forbunden derfor. Jeg er af dem, som holde meer af de sorte end af de røde Kioler: Jeg bryder mig ikke om, at nogen veed stort af min Fægtekunst. (De gaae.)

Ridder Tobias (kommer tilbage med) Ridder Andreas.

R. Tobias. Ja, Mand, det er den bare Satan; jeg har aldrig seet saadan en Firago. Jeg havde en lille Rencontre med ham, Kaarde, Skede og alt, og han anbringer mig Stødet med saadan en dødsens Force, at det er uundgaaeligt; og i Pareringen træffer han Jer igien saa sikkert som Eders Fødder rører Jorden, de træder paa. Der siges, han har været Fægtemester hos den store Mogul.

R. Andreas. Den slemme Syge! Jeg vil ikke slaaes med ham.

R. Tobias. Ja men nu vil han ikke lade sig stille tilfreds: Fabian kan knap holde ham hist.

R. Andreas. Fy for en Ulykke; havde jeg tænkt, han var tapper, og saa kyndig i Fægtning, saa havde jeg heller seet ham

Fanden i Vold, før jeg skulde fordret ham. Lad ham lade Sagen fare, og jeg gi'r ham min graae Skimmel.

R. Tobias. Jeg vil foreslaae det. Bliv staaende her, og hold gode Miner. (ved sig selv) Det skal ende uden nogen Siels Fortabelse: Jeg skal, saamænd, ride Din Hest ligesaa godt som jeg rider Dig. (gaaer Fabian og Viola imøde.)

Fabian og Viola (komme tilbage).

R. Tobias (til Fabian). Jeg har hans Hest, at jævne Trætten med; jeg har bildet ham ind, at det unge Menneske er en Satan.

Fabian. Han har ligesaa forfærdelige Tanker om ham, og skiælver og bleegner, som der var en Biørn i Hælene paa ham.

R. Tobias (til Viola). Der er ingen Redning, Herre; han vil fægte med Eder, siden han har svoret paa det. Saamænd, hvad Fornærmelsen selv angaaer, har han betænkt sig bedre, og han finder nu, at det knap er værd at tale om. Træk nu altsaa, for at han kan holde sin Eed. Han forsikkrer, han skal ingen Skade giøre Jer.

Viola (afsides). Ach Gud staae mig bi! Jeg er nærved at sige dem, hvor meget der mangler mig for at være Mand.

Fabian. Retireer, hvis I seer han bli'r rasende.

R. Tobias (gaaer hen til R. Andreas). Kom, Ridder Andreas, der er ingen Redning. Den unge Herre vil for sin Æres Skyld have en Tour med Eder. Han kan efter Tvekampslovene ikke undlade det; men han har som Cavaleer og Soldat lovet mig, han skal ingen Skade giøre Jer. Kom an; ifærd med det!

R. Andreas. Gud give, han vil holde Ord. (trækker.)

Viola (trækker). Jeg forsikkrer, det er mod min Villie.

Antonio (kommer).

Antonio.

Stik Sværdet ind! — Hvis denne unge Mand
Sig har forseet, jeg tager Brøden paa mig,
Fornærmes han, jeg fordrer Jer for ham. (dragende Kaarden.)

R. Tobias. I Herre? Hvem er I?

Antonio.

En, Herre, der vil giøre meer for Venskab,
End han for Jer har pralet af, han vil.

R. Tobias. Er I Hug-af, vel! jeg er Eders Mand. (trækker.)

To Retsbetiente (komme).

Fabian. O, gode Ridder Tobias, holdt; her kommer Rettens Betienter.

R. Tobias (til Antonio). Jeg skal strax være hos Jer.

Viola (til R. Andreas). Min Herre, stik Eders Sværd ind, om Jer behager.

R. Andreas. Ja, Mari, vil jeg saa, Herre; og, om det jeg lovede Jer, da skal jeg holde mit Ord. Den gaaer godt og er let at haandtere.

Første Retsbetient.

Der er han; giør Din Pligt.

Anden Retsbetient.

Antonio, paa Grev Orsino's Ordre
Du arresteres.

Antonio.

I ta'er feil, min Herre —

Første Retsbetient.

Nei, Herre; jeg Jert Aasyn kiender godt,
Skiøndt Søemandshuen nu I bærer ikke.
Før'er ham kun bort; han veed jeg godt ham kiender.

Antonio.

Jeg lyde maae — — (til Viola) Det kom ved Jer at søge;
Dog der ei Middel er; jeg skal staae Regnskab.
Hvad vil I giøre? Nøden tvinger mig,
Jer om min Pung at bede nu. Det smerter
Mig meer for, hvad jeg ei for Jer kan giøre,
End hvad mig rammer selv. I staaer forskrækket,
Men fat dog Mod.

Anden Retsbetient.

Kom, Herre, bort!

Antonio (til Viola).

Jeg om en Deel af Pengene Jer beder.

Viola.

Hvad Penge, Herre?
For Eders gode Bistand, viist mig her,
Og deels tilskyndet ved den Nød, Jer træffer,
Jeg af min ringe, liden Evne vil
Jer noget laane; stort er ei mit Eie;
Jeg dele vil, hvad jeg har hos mig, med Jer.
Der, tag min halve Børs.

Antonio.

Vil I mig nu fornegte?
Formaaer ei mine Tienester mod Eder
At tale for mig hos Jer? Frist min Jammer
Ei til at giøre mig slig ugiev Mand,
At foreholde Jer de Venskabsprøver,
Jeg har Jer viist.

Viola.

Jeg veed af ingen; kiender
Ei heller Jer af Stemme, noget Træk:
Ukiønsomhed hos Mennesket jeg hader
Meer selv end Løgn, Pral, Sladdren, Drukkenskab,
End nogen Plet af Last, hvis stærke Smitte
Boer i vort svage Blod.

Antonio.

O milde Himmel!

Anden Retsbetient.

Kom, Herre, vi maae gaae.

Antonio.

Lad lidt mig tale. Seer den Yngling her,
Ham reev engang jeg ud af Dødens Strube,

Hialp ham med en saa reen og hellig Omhed, — —
Og til hans Billed, som mig tyktes loved'
Høist ære-værdig Dyd, jeg offred' Andagt.

Første Retsbetient.
Hvad er det vor Sag? Tiden gaaer; afsted!

Antonio.
Men, o, hvor usel Afgud blev hiin Gud! —
Du har, Sebastian, skæmmet ædle Træk. —
Reen er Naturen, smittet Mennesket,
Og ikkun Ondskab bærer Styghedsʼ Plet:
Dyd Skiønhed er; naar Ondskab yndig tykkes,
Forinden huul, med borget Glands den smykkes.

Første Retsbetient.
Manden bli'r gal; afsted med ham!
Kom, Herre, kom!

Antonio.
Føer mig nu bort. (Retsbetientene med Antonio gaae.)

Viola.
Hans Heftighed, jeg troer, forstilt er ei;
Han sikkert troer sig selv; saa giør ei jeg.
O Haab, vær troe, vær troe, bedrag ei mig,
At, elskte Broder, man mig tog for Dig.

R. Tobias (til R. Andreas og Fabian). Kom hid, Ridder; kom hid, Fabian; vi vil hviske lidt sammen om et Par, eller to, høist vise Tankesprog.

Viola.
Sebastian nævned' han; — Jeg i mit Speil
End seer min Broder leve, — seer jeg feil?
Saa var min Broders Aasyn; og han gik
Steds' i slig Prydelse, slig Farve, Skik:
Jeg efterligner ham. — — Maa dette møde,
Er Storme blide, salte Bølger søde! (gaaer.)

R. Tobias (til R. Andreas). Ret en nedrig lumpen Dreng, og større Cujon end en Hare: Hans Nedrighed viser sig i, at han forlader sin Ven her i Nød og fornegter ham; og om hans Cujonskab, spørg Fabian.

Fabian. En Cujon, en høist skinhellig Cujon, som giør sig en Samvittighed deraf.

R. Andreas. For Pokker, jeg vil efter ham igien og slaae ham.

R. Tobias. Giør det, puf ham dygtigt, men drag paa ingen Maade Dit Sværd.

R. Andreas. Giør jeg det ikke, — — (gaaer.)

Fabian. Kom, lad os see, hvad der bli'r af.

R. Tobias. Jeg tør vædde hvad det skal være, det bli'r endnu til ingen Ting. (de gaae.)

Fierde Act.

Første Scene.

(Gaden ved Olivia's Boelig.)

Sebastian. Narren.

Narren. Vil I bilde mig ind, at mit Ærinde ikke er til Eder?

Sebastian.
Gaae, gaae Din Vei, Du er en narrisk Knøs,
Lad mig nu slippe Dig.

Narren. Brav standhaftigt, min Sandten! Nei, jeg kiender Eder ikke; jeg har heller ingen Ærinde til Eder fra Hendes Naade, at bede Eder komme og tale med hende; Eders Navn er heller ikke Herr Cesario; og dette er heller ikke min Næse. Intet, som er saa, er saa.

Sebastian.
Anbring Din Narriskhed et andet Sted,
Du kiender ikke mig.

Narren. "Anbringe" min Narriskhed! Det Ord har han hørt af en eller anden stor Mand, og bruger det nu til en Nar. Anbringe min Narriskhed! Jeg er bange denne store Bengel, Verden, bliver en Hans Qvast. Nu beder jeg Dig, spænd Dit fremmede Væsen af, og siig mig hvad jeg skal anbringe for Hendes Naade; skal jeg anbringe for hende, at Du kommer?

Sebastian.
Jeg be'er Dig, flaue Kobler, gaae Din Vei;
Der har Du Penge; hvis Du tøver længer,
Skal anden Mynt Du faae.

Narren. Saa min Troe, Du har en aaben Haand. — Disse vise Mænd, der give Narre Penge, skaffer sig selv et godt Rygte efter fiorten Aars Erhverv.

Ridder Tobias, Ridder Andreas og Fabian (komme).

R. Andreas. Naa, Herre, fik jeg Eder fat igien? Det er for Jer. (slaaer Sebastian.)

Sebastian (slaaer ham igien med sin Kaarde). Og det er for Dig, og det, og det. Er alle Folk gale?

R. Tobias. Holdt, Herre, eller jeg smider Eders Kaarde over Huset.

Narren. Jeg vil fortælle Hendes Naade dette flux; jeg vilde ikke stikke i nogen af Eders Kioler for en Otteskilling. (gaaer.)

R. Tobias (holdende Sebastian). Nok, Herre, hold inde!

R. Andreas. Nei lad ham gaae; jeg vil slaae en anden Vei ind for at binde an med ham; jeg vil have en Justitssag anlagt mod ham for Vold, dersom der ellers er Lov i Illyrien: skiøndt jeg slog ham først, har det dog intet at sige.

Sebastian (til Ridder Tobias). Tag Din Haand bort!

R. Tobias. Nok, Herre, jeg vil ikke lade Jer slippe bort. Nok, min unge

Krigsmand, stik Eders Staal ind. I har faaet Eders Lyst styret; alt nok!

Sebastian.

Jeg vil mig frie fra Dig. — — Hvad vil Du nu?
Tør meer Du friste mig, saa drag Din Kaarde.

R. Tobias. Hvad, hvad? Ja, da maa jeg have en Unze eller to af dette næsvise Blod af Jer. (trækker.)

Olivia (kommer).

Olivia.

Tobias, holdt; hold inde, ved Dit Liv!

Ridder Tobias.

Min Frøken?

Olivia.

Blir det bestandigt saa? Ugudelige,
Skabt for de vilde Fielde, barske Huler,
Hvor Mildhed aldrig hersked'! — Fra mit Øie! —
Cesario, tilgiv, Du Dyrebare! — —
Bort, grove Mand!

(R. Tobias, R. Andreas og Fabian gaae.)

Jeg be'er Dig, hulde Ven!
Din Viisdom, ei Din Lidenskab, lad herske
Ved dette raae og frække Angreb mod
Din Sikkerhed. Gaae med mig i mit Huus,
Og hør Du der hvad for unyttige Streger
Den Ryggesløse sammensmeded', at
Du smile kan ad dette. — Du maa gaae:
Afslaae det ei! — Fordømt hans Siel for mig!
Han eet af mine Hierter traf i Dig.

Sebastian.

Hvad Smag har det? Hvad Vei gaaer denne Strøm?
Mig Vanvid traf, hvis el det er en Drøm:
Sænk, Phantasie! min Sands til Lethes Bund!
Er sligt en Drøm, steds lad mig sove kun!

Olivia.

Nei, kom! O gid Du vilde lyde mig!

Sebastian.

Det vil jeg.

Olivia.

O sig saa, og vær saa lykkelig!

(de gaae.)

Anden Scene.

(Et Værelse i Olivia's Huus.)

Maria efter Narren, (som kommer ind). Malvolio (fængslet i et Værelse indenfor).

Maria. Nei, jeg beder Dig, tag denne Kappe og dette Skieg paa; bild ham ind, Du er Herr Topas, Capellanen; skynd Dig. Jeg vil imidlertid kalde paa Ridder Tobias. (gaaer.)

Narren. Godt, jeg vil tage den paa, og jeg vil forstille mig i den, og jeg vilde ønske jeg var den første, som forstilte sig i en saadan Kappe. Jeg er ikke anseelig nok, til at tage mig ret ud i Embedet; heller ikke mager nok til at ansees for en god Student; men at kaldes en retskaffen Mand og en god Huusholder, er ligesaa brav som at hedde en flittig Mand og en stor Lærd. De Sammensvorne komme!

Ridder Tobias og Maria (komme).

R. Tobias. Jupiter velsigne Dig, Herr Pastor!

Narren. Bonos dies, Ridder Tobias; thi som den gamle Eremit af Prag, som aldrig saae Pen og Blæk, meget snildeligen sagde til en Niece af Kong Gorboduk: "det, som er, er;" saalunde jeg, saasom jeg er Herr Pastor, er jeg Herr Pastor, thi hvad er det, andet end det? og er, end er?

R. Tobias. Gaae til ham, Herr Topas!

Narren. Hei — heida — siger jeg — Fred være med dette Fængsel!

R. Tobias. Den Gavtyv efteraber godt; — en god Gavtyv.

Malvolio (indenfor). Hvo kalder?

Narren. Herr Topas, Capellanen, som kommer for at besøge Malvolio, den Forrykte.

Malvolio. Herr Topas, Herr Topas, gode Herr Topas, gaae til min Frøken.

Narren. Faer ud, høitravende Ondskabs Aand; hvor plager Du denne Mand? Har Du intet at tale om uden Frøkener?

R. Tobias. Vel sagt, Herr Pastor!

Malvolio. Herr Topas, aldrig er nogen blevet saa skammeligen behandlet; gode Herr Topas, troe ikke, jeg er gael; de har sat mig her i rædsomt Mørke.

Narren. Fy, Du uanstændige Satan! Jeg benævner Dig med de mildeste Udtryk, thi jeg er en af disse Lemfældige, der vil begegne Dievlen selv med Høflighed: siger Du, det Huus er mørkt?

Malvolio. Som Helvede, Hr. Topas.

Narren. Ei, det har jo Karnap-Vinduer, giennemsigtige som Barricader, og de klare Stene mod Syd-Nord ere saa skinnende som Ibenholt; og dog klager Du over Indspærring.

Malvolio. Jeg er ikke gael, Hr. Topas; jeg siger til Jer, dette Huus er mørkt.

Narren. Vanvittige, Du farer vild: Jeg siger, der er intet Mørke uden Uvidenhed; af hvilken Du est mere omspændt, end Egypterne af deres Taage.

Malvolio. Jeg siger, dette Huus er saa mørkt som Uvidenhed, om ogsaa Uvidenhed var saa mørk som Helvede; og jeg siger, der er ingen bleven saaledes mishandlet: Jeg er ikke mere gael end I er; giør en Prøve derpaa ved et eller andet probat Spørgsmaal.

Narren. Hvad er Pythagoras' Mening, betræffende Fuglevildt?

Malvolio. At vor Bedstemoders Siel maaskee kan beboe en Fugl.

Narren. Hvad tænker Du om hans Mening?

Malvolio. Jeg tænker værdigen om Sielen, og i ingen Maade bifalder hans Mening.

Narren. Faer da vel; forbliv bestandigt i Mørket: Du skal bekiende Pythagoras' Mening, førend jeg indrømmer Dig Din Forstand; og frygte for at dræbe en Skovsneppe, for ikke at forjage Din Bedstemoders Siel. Faer nu vel.

Malvolio. Hr. Topas, Hr. Topas, —

R. Tobias. Min allerrareste Hr. Topas!

Narren. Ja, jeg spiller i alle Farver.

Maria. Du kunde have spilt denne Rolle uden Dit Skieg og Din Kappe; han seer Dig ikke.

R. Tobias. Isærd med ham med Din egen Stemme, og giv mig Underretning om hvordan Du finder ham: Jeg var tilfreds, vi var det Narrerie qvit. Dersom han paa en passende Maade kunde blive sat i Frihed, var jeg tilfreds det maatte skee; thi min Niece og jeg er nu blevet saa Uvenner, at jeg ikke med nogen Sikkerhed kan drive disse Løier til Ende. Kom om et Dieblik paa mit Værelse.

(Ridder Tobias og Maria gaae).

Narren (synger med sin naturlige Stemme):

"Hei, Robin, gale Robin,
Hvor monne det Din Pige gaae?"

Malvolio (bestandigt indenfor). Nar! — —

Narren (synger).

"Min Pige hun er vred min Sandt!"

Malvolio. Nar!

Narren (som før).

"Ach, ach, hvi er hun saa?"

Malvolio. Nar, siger jeg.

Narren (som før).

"En anden elsker hun,"
— — Hvem kalder, he?

Malvolio. Kiere Nar, saa sandt Du vil fortiene godt af mig, hielp mig til et Lys, og Pen, Blæk og Papiir; saavist jeg er en Mand af Ære, skal jeg være Dig taknemmelig min Livstiid for det.

Narren. Herr Malvolio!

Malvolio. Ah, gode Nar!

Narren. Ach, Herre, hvorledes gik I tabt af Eders fem Sandser?

Malvolio. Nar, der er aldrig nogen blevet saa aabenbar mishandlet: Jeg er saa vel ved mine Sandser, Nar, som Du er.

Narren. Kun saa vel? saa er I gael, min Troe, naar I ikke er bedre ved Eders Sandser, end en Nar.

Malvolio. De har her lagt Beslag paa mig; holder mig i Mørke, sender Præster til mig, Æsler, og giør alt hvad de kan, for at afdisputere mig min Forstand.

Narren. Vogt Jer, hvad I siger, Præsten er her. — (med forandret Stemme). "Malvolio, Malvolio, Himlen skienke Dig Din Forstand igien. See Du kan falde i Søvn, og lad Dit intetsigende Hvishvas fare."

Malvolio. Herr Topas! — —

Narren. "Indlad Eder ikke videre med ham, gode Ven!" — Hvem, jeg, Herre? Nei, Herre. Gud være med Eder, gode Herr Topas. — "Sandelig, Amen!" — Skal skee, Herre, skal skee.

Malvolio. Nar, Nar, Nar, siger jeg. —

Narren. Ach, Herre, hav Taalmodighed. Hvad siger I, Herre? Jeg faaer Skiend, fordi jeg talde med Eder.

Malvolio. Gode Nar, hielp mig til noget Lys og noget Papiir; jeg siger Dig, jeg er saa vel ved mine Sandser, som nogen i Illyrien.

Narren. Gid det var saa vel, at I var, Herre.

Malvolio. Paa Troe og Love, det er jeg: Gode Nar, noget Blæk, Papiir og Lys, og bring det, jeg vil sætte op, til Hendes Naade; det skal fromme Dig meer end noget Brev, Du ellers har baaret.

Narren. Jeg vil hielpe Jer til det. Men siig mig oprigtig, er I virkelig ikke gael? eller forstiller I Jer kun?

Malvolio. Troe mig, jeg er ikke gael; jeg siger Dig det oprigtigt.

Narren. Nei, jeg vil aldrig troe en Vanvittig, før jeg seer hans Hierne. Jeg vil hente Eder Lys, og Papiir, og Blæk.

Malvolio. Nar, jeg skal forskylde det til det yderste. Jeg beder Dig, gaae!

Narren.

Alt jeg gaaer, Ven!
Snart jeg staaer, Ven!
Her igien hos Dig.
Som en Vind,
Liig Harlekin,
Fanger Du Hielp af mig.
Som med Daggert af Ved
I sin Gaelskab og Vred',
Til Dievlen skriger: la, la! —
"Est Du gael, Nar?"
"Klip Din Negl, Faer!" —
Farvel, gale Papa!

(gaaer).

Tredie Scene. (Olivia's Hauge).

Sebastian (træder frem).

Det Luften er, det er den klare Soel, —
Den Ring hun gav mig; jeg det seer og føler;
Skiøndt det Forundring er, som saa mig tryller,
Dog er det Vanvid ei; hvor er Antonio?
Jeg ikke traf i Elephanten ham.
Dog nys han var der; man forsikkred' mig,
At han løb Byen rundt for mig at søge.
Hans Raad nu gyldent Gavn mig kunde giøre:
Thi skiøndt Fornuften paastaaer mod min Sands,
At Misforstand, ei Vanvid, her har Sted;
Dog dette Træf, den Overflod af Lykke
Saa mageløs og uforklarlig er,
At jeg er færdig, Diet selv at mistroe,

Og kives med Forstanden, naar den lærer
Mig anden Mening, end at jeg er gael,
Hvad eller Frøk'nen gael; — dog hvis saa var,
Hun styred ei sit Huus, ei sine Folk,
Modtog, affærdiged', afgiorde Sager
Ei med saa rolig, sindig, fast en Kraft,
Som her jeg seer hun giør. Der noget er
Bedrageligt under — — Men her kommer Frøk'nen.

Olivia og en Geistlig (komme).

Olivia (til Sebastian).

Dadl' ei min Hast. Hvis I det mener ærligt,
Saa følg med mig, og denne hellige Mand,
Nu til Capellet her. I der for ham,
Og under den indvi'de Hvælving, skal
Fuldt Tilsagn give mig om Eders Troeskab,
At min mistroiske, for bange Siel
I Roe maa leve. Han skal skiule det,
Til selv I vil at det bekiendt skal vorde;
Og da vi vil vor Bryllupshøitid holde
Min Fødsel værdigt. Nu hvad siger I?

Sebastian.

Jeg følge vil hvor I mig fører hen,
Og sværge Troeskab, evigt holde den.

Olivia.

Saa viis os Veien, Fader! — Himlens Øie
Huldt smile til mit Forsæt fra det Høie.

(De gaae).

Femte Act.

Første Scene.

(Gaden ved Olivia's Boelig).

Narren. Fabian.

Fabian. Saafremt Du er min Ven, saa lad mig see det Brev.

Narren. Gode Hr. Fabian, tilstaae mig en anden Begiering.

Fabian. Hvad Du vil.

Narren. Forlang ikke at see dette Brev.

Fabian. Det er at forære mig en Hund, og til Giengield forlange min Hund igien.

Hertugen. Viola og Følge (komme).

Hertugen. Hører I til Frøken Olivia's Huus, Venner?

Narren. Ja, Herre, vi er nogen af hendes Møbler.

Hertugen. Jeg kiender Dig vel; hvor gaaer det Dig, min gode Knøs?

Narren. Sandfærdigt, Herre, jo flere Fiender, desbedre, jo flere Venner, desværre.

Hertugen. Just det Modsatte; jo flere Venner, desbedre.

Narren. Nei, Herre, desværre.

Hertugen. Hvor kan det være?

Narren. Saa mare, Herre, de roser mig og giør en Æsel af mig; mine Fiender derimod siger mig reent ud, jeg er en Æsel; saa at ved mine Fiender, Herre, vinder jeg i Kiendskab til mig selv, og ved mine Venner bli'r jeg ført bag Lyset; saa at, som der skal to Munde til eet Kys, og fire Benegtelser gi'r Ier to Bekræftelser, — ei! saa jo flere Venner, desværre, og jo flere Fiender, desbedre.

Hertugen. Ei, det er fortræffeligt.

Narren. Saa min Sandt, Herre, nei; skiøndt det behager Eder, at være en af mine Venner.

Hertugen. Du skal ikke sige desværre om mit Venskab; der er Guld. (giver ham en Guldpenge).

Narren. Endskiøndt det vilde være at dobble, Herre, vilde jeg dog ønske, I kunde skaffe den en Mage.

Hertugen. O I giver mig ilde Raad.

Narren. Stik Eders Barmhiertighed i Lommen, Herre, for denne ene Gang, og lad Eders Kiød og Blod adlyde den.

Hertugen. Velan, jeg vil forsynde mig saavidt som at være en Dobbler; der er en Mage.

Narren. Primo, secundo, tertio, alle gode Gange er tree, og det gamle Ordsprog siger: Tredie Mand betaler Gildet; Trippeltacten Herre, er en god Trippe-Dands, eller og Bedeklokken, Herre, kan erindre Eder om een, to, tree.

Hertugen. I kan ikke narre mig flere Penge fra i det Kast. Hvis I vil lade Eders Frøken vide, jeg er her for at tale med hende, og bringe hende hid med Eder, kan det maaskee ydermeere vække min Gavmildhed.

Narren. Saa mare, Herre, visselul for Eders Gavmildhed til jeg kommer igien. Jeg gaaer Herre, men jeg vil ikke I skal troe, at min Lyst til at have, er Vindesyge; men, som I siger, Herre, lad Eders Gavmildhed tage sig en Luur, jeg skal nok vække den igien.

(Narren gaaer).

Antonio og Retsbetiente (komme).

Viola.

Her kommer Manden, Herre, som mig redded.

Hertugen.

Det Ansigt jeg erindrer mig heel vel;
Dog, da jeg saae det sidst, det smudset var
Sort som Vulcan, af Krigens Røg og Damp.
Anfører var han for en Smule Skib,
I Drægtighed og Skrog af intet Værd,
Hvormed han i saa farlig Kamp sig indlod
Med den meest stolte Seiler i vor Flaade,
At Tabet selv, og Hadets egen Tunge
Skreeg Priis og Hæder over ham. — Hvad nu?

Første Retsbetient.

Orsino, det er den Antonio,

Som Phoenix, med dens Fragt fra Candia, tog,
Og det er ham, som entred' Tig'ren, hvor
Jer unge Fætter, Titus, misted' Benet.
Paa Gaden her, høist skamløs og forvoven,
I Kiv med andre, fik vi grebet ham.

Viola.

Han, Herre, stod mig bi; drog Kaarden for mig;
Men underligt tiltalde mig til Slutning,
Jeg veed ei hvad det andet var end Galskab.

Hertugen.

Berygtede Corsar! Du Saltvands-Tyv!
Hvad daarlig Frækhed gav Dig dem i Vold,
Hvem paa saa blodig og saa bitter Maade
Du fiendsk har giort?

Antonio.

Orsino, ædle Herre,
Tillad, jeg vægrer mig ved disse Navne;
Antonio var aldrig Tyv, ei Røver,
Skiøndt, jeg tilstaaer, med Grund og Adkomst nok,
Orsino's Fiende. Trolddom drog mig hid.
Den Utaknemlige, der, ved Jer Side,
Fra vilden Havs skumhvide, vrede Gab
Gienkiøbte jeg; et haabløst Vrag han var,
Hans Liv jeg gav ham, føiede dertil
Min Kierlighed, utvungen, ubegrændset,
Heel ham indviet; for hans Skyld jeg voved
Mig, blot af Kierlighed til ham, herhid
I Fare midt i denne fiendske Stad;
Drog Sværdet for ham, da han var i Knibe,
Men da man greb mig der, hans falske Snildhed
(I Tanken, ei at dele Fare med mig)
Ham lærdte, mit Bekiendtskab fræk at negte,
Sig fierne fra mig tyve Aar i Tiden
Blot i et Blund, og afslaae mig min Pung,
Som til hans Brug jeg anbefalet havde
Knap for en halv Stund siden.

Viola.

Hvad er dette?

Hertugen.

Naar kom han her til Byen?

Antonio.

I Dag, min Hertug; i tree Maaneder
(Foruden Afbrud, ei Minut frataget)
Vi Dag og Nat hinanden ei forsaged'.

Olivia og Følge (komme).

Hertugen.

Grevinden kommer; Himlen gaaer paa Jorden.
(til Antonio).
Men hvad Dig angaaer, Karl, Karl, Dit Ord er Vanvid,
Tree Maaneder den unge Mand har tient mig;
Men herom mere snart. — Føer ham tilside. —

Olivia.

Hvad vil min Hertug, af hvad kan indrømmes,
Hvormed Olivia kan tiene ham? — —
Cesario, I holdt mig ei Jert Ord.

Viola.

Min Frøken?

Hertugen.

Yndige Olivia, — —

Olivia.

Hvad siger I, Cesario? — — Ædle Hertug — —

Viola.

Min Herre vilde tale; jeg bør tie.

Olivia.

Er, Eders Naade, det den gamle Vise, —
Mit Øre længst saa mæt og kied derved
Er, som ved Hyl bagefter Harmonier.

Hertugen.

Saa grusom end?

Olivia.

Saa fast end, Eders Naade!

Hertugen.

Hvordan! I Stivsind? Ha umilde Pige,
Ved hvis uvenlige og usalige Altre
Min Siel de største Troeskabs Offre aanded',
Som Andagt yde kan. Hvad skal jeg meer?

Olivia.

Hvad selv min Hertug vil, og hvad ham sømmer.

Hertugen.

Hvi skulde, hvis jeg dertil havde Hierte,
Jeg ei, hiin Røver i Egypten liig,
I egen Dødsstund dræbe den, jeg elsked?
(Vild Jalousie, stundom af ædel Smag!)
Men hør mig: Da min Troeskab I forkaster,
Og da tildeels det Redskab er mig kiendt,
Der hæver mig fra Pladsen i Jer Yndest,
Saa lev, grusomme Marmorhierte, kun!
Jer Yndling her, hvem vel jeg veed, I elsker,
Og som, ved Himlen! er mig dyrebar,
Ham vil jeg af det grumme Øie rive,
Hvor han staaer kronet til sin Herres Spot. —
Kom Knøs! min Tanke modnes til Fordærv;
Jeg offre vil det Lam, min Siel mon hue,
At spæge Ravne-Hiertet i en Due.
(vil gaae).

Viola.

Og jeg, hengiven, villig og høist froe,
Døer tusind Død, for Jer at skienke Roe.
(vil følge).

Olivia.

Hvorhen Cesario?

Viola.

Med ham, min Siel mon hue
Meer end min Øiesteen, meer end mit Liv;
Meer (ved alt meer!) end nogentid en Viv.

Ifald jeg hykler, — Himmel, hør min Eed! —
Straf mig, hvis jeg vanærer Kierlighed! —

Olivia.

Vee mig, afskyeligt! Nedrige Bedrag!

Viola.

Siig, hvo bedrog Jer? hvo har derom talt?

Olivia.

Har Du forglemt Dig? gik saa lang Tiid alt? —
Kald den ærværdige Fader!

(En af hendes Følge gaaer).

Hertugen (til Viola).

Kom, afsted!

Olivia.

Hvorhen? — Cesario, Huusbond, følg ei med!

Hertugen.

Huusbond?

Olivia.

Ja, Huusbond. Tør han sige Nei?

Hertugen.

Hvad Huusbond, — Knægt?

Viola.

Min Hertug, ikke jeg.

Olivia.

Ach, det er Din fordærvelige Frygt,
Som faaer Dig til, Dig at fornegte selv;
Frygt ei, Cesario; benyt Din Lykke;
Vær det, Du veed, Du er, og da Du er
Saa stor som hvad Du frygter.

(Til den Geistlige, som kommer.)

O, velkommen,
Min Fader! Ved Din Værdighed besværger
Jeg Dig, at aabenbare, hvad Du veed
Nys mellem mig og denne Yngling skedte, —
Endskiøndt vi nyligt agted, skiult at holde
Hvad nu Tilfældet røber, før det moednes.

Den Geistlige.

En Ægtepagt ved evigt Elskovs-Forbund, —
Bekræftet ved Jert fælleds givne Haandslag,
Bevidnet ved et helligt Læbens Kys,
Bestyrket ved Omverlingen af Ringe;
Og den høitideligt indgangne Pagt
Beseglet ved mit Vidnesbyrd og Embed:
Fra, som mit Uhr mig siger, mod min Grav
Jeg kun to Timer vandred'.

Hertugen (til Viola).

O Hykler-Yngel! Siig, hvad vil Du vorde,
Naar Tiden har besaa't med Graat Din Isse?
Hvad eller faaer saa hurtig Vært Din Falsk,
At den sin egen Herre slaaer paa Hals?
Farvel; tag hende; men læg Veien hen,
Hvor Du og jeg ei mødes meer igien.

Viola.

Min Hertug, hør min Eed — —

Olivia.

Sværg ei saa trygt,
Hav liden Troeskab, skiøndt formegen Frygt.

Ridder Andreas, (med saaret Hoved, kommer).

R. Andreas. For Guds Skyld, en Feldskier! Send een strax til Ridder Tobias!

Olivia. Hvad er paa Færde?

R. Andreas. Han har slaaet mig Hovedet itu, og har givet Ridder Tobias en blodig Pande ovenikiøbet. For Guds Skyld, hielp! Jeg vilde give Hundrede Daler til jeg var hiemme.

Olivia. Hvo har giort det, Ridder Andreas?

R. Andreas. Hertugens Cavaleer, en Cesario; vi holdt ham for en Cujon, men han er den rene skinbarlige Dievel.

Hertugen. Min Cavaleer, — Cesario?

R. Andreas. Pots Slapperment! der er han! I slog mig Hovedet itu for ingenting; og det, det jeg giorde, havde Ridder Tobias sat mig ud paa at giøre.

Viola.

Hvi taler I til mig? Jeg ei Jer saared.
I drog Jert Sværd imod mig, uden Aarsag;
Jeg mildt tiltaled' Jer, ei saared' Eder.

R. Andreas. Dersom en blodig Pande er et Saar, har I saaret mig; jeg troer, I regner en blodig Pande for ingenting —

Ridder Tobias, (beruset, kommer ind, ledet af) Narren.

R. Andreas. Her kommer Ridder Tobias hinkende, nu skal I høre meer; men dersom han ikke havde havt sig en Ruus, saa vilde han anderledes have killet Jer, end han giorde.

Hertugen. Hvad nu, Ridder? Hvor er det med Eder?

R. Tobias. Ved det gamle, ved det gamle; han har saaret mig, og det er Meningen af 'et. Giek, har Du ikke seet Richard Feldtskier, Giek?

Narren. O han er fuld, Ridder Tobias, for en heel Time siden; hans Øine gik ned imorges Klokken otte.

R. Tobias. Saa er han en Hundsvot og en Langsom-kom-Giertrud. Væk med en fordrukken Hundsvot!

Olivia. Bort med ham! — Hvem har holdt saaledes Huus med dem?

R. Andreas. Jeg skal hielpe Eder, Ridder Tobias, siden vi begge skal eftersees paa eengang.

R. Tobias. Vil I hielpe et Hestehoved og en Hallunk, og en Bengel? en spidsnæset Bengel, en Kieltring?

Olivia. Faae ham til Sengs, og lad hans Saar forbinde.

(Narren, R. Tobias og R. Andreas gaae.)

Sebastian (kommer).

Sebastian (til Olivia).

Det smerter mig, jeg Eders Fætter saared';
Men, var det selv min kiødelige Broder,
Bød min Fornuft, min Sikkerhed mig sligt. —
Et fremmed Blik I kaster paa mig, og

Af det jeg mærker, dek har opbragt Eder.
Tilgiv mig, Hulde, selv for Eedens Skyld,
Vi svoer' hinanden for saa kort Tiid siden.

Hertugen.
Eens Ansigt, Stemme, Dragt, — og to Personer!
Naturligt Tryllerie, som er og er ei!

Sebastian.
Antonio, dyrebareste Antonio!
Hvor Timerne mig piint og martret har,
Fra den Tiid jeg Dig misted'.

Antonio.
Er I Sebastian?

Sebastian.
Tvivler Du, Antonio?

Antonio.
Hvorledes har I kunnet deelt Jer selv? —
Et Æble, skilt i to, er ei meer Tvilling
End disse Tvende. Hvilken er Sebastian?

Olivia.
Høist underfuldt!

Sebastian.
Staaer jeg og der? — Jeg aldrig havde Broder:
Og ei har min Natur den Guddomskraft,
At være der og her. Min Søster røved
De blinde Bølger, Havets Vover, mig: —
Forbarm Jer, siig, hvad Slægtskab har I til mig?
Hvad Landsmand? og hvad Navn? hvad Herkomst?

Viola.
Fra Messalin: Sebastian var min Fader;
Og en Sebastian var min Broder og;
Saa klædt nedgik han i sin vaade Grav:
Kan Aander Dragt, som Skikkelse, paatage,
I kom os at forfærde.

Sebastian.
Vistnok er jeg
En Aand: Men legemligt iklæd det Omsvøb,
Jeg fik fra Moders Liv. Var I en Qvinde,
Da Resten stemmer, lod jeg mine Taarer
Paa Eders Kinder flyde, sagde til Jer:
Tusind Velkommen, druknede Viola!

Viola.
Min Fader bar en Livsplet paa sin Pande.

Sebastian.
Det bar og min.

Viola.
Og døde Dagen, da Viola talte
Fra Fødslen tretten Aar.

Sebastian.
O Mindet staaer end livfuldt i min Siel!
Han endte virkeligt sin Daad paa Jorden
Den Dag, min Søster fyldte tretten Aar.

Viola.
Hvis intet hindrer begges Lykke meer,
End denne mandlige paatagne Dragt,
Omfavn mig ei, før hver Omstændighed,
Sted, Tiid og Skiebne træffe, stemme sammen,
At jeg Viola er: sligt at bekræfte,
Jeg bringer Jer til en Cap'tain i Staden;
Der er min Pigedragt; hans hulde Bistand
Mig redded' til den ædle Greves Hof;
Fra den Tiid har min heie Skiebne svævet
Imellem denne Dame, denne Herre.

Sebastian (til Olivia).
Deraf, min Frøken, kom det, I tog feil.
Men til sin Side drog Naturen her;
I vilde Jer forlovet med en Pige,
Og, ved mit Liv, I blev ei deri skuffet;
I har troelovet Jer med Mand og Pige.

Hertugen.
Forskrækkes ei; sand Adel er hans Blod. —
Er alt nu rigtigt (som det synes) faaer
Jeg Deel i det høist lykkelige Skibbrud:
(til Viola)
Knøs, Du til mig har tusind Gange sagt,
At aldrig Qvinde kier Du fik som mig.

Viola.
Og hvert sligt Sagn vil jeg be-eedige,
Og hver slig Eed i Sielen holde troe,
Som hiin omkredste Fæstning holder Ilden,
Der skiller Dag fra Nat.

Hertugen.
Giv mig Din Haand,
Og lad mig see Dig i Din Qvinde-Dragt.

Viola.
Cap'tainen, som mig bragte først i Land,
Har denne Dragt; formedelst en Proces
Han fængslet paa Malvolio's Fordring er,
En Herre, der i Frøk'nens Huus er ansat.

Olivia.
Han skal ham give fri: — Hent strax Malvolio! —
Og dog, ach, nu erindrer jeg, de siger,
Den arme Mand i Sind er heel forvirret.

Narren (kommer tilbage med et Brev).

Olivia.
Et høist bedøvende Vanvid hos mig selv
Udsletted hans aldeles af mit Minde.
Hvor gaaer det ham?

Narren. I Sandhed, naadige Frøken, han holder Beelzebub fra Livet, saa godt som en Mand i hans Omstændigheder kan giøre. Han har her skrevet et Brev til Eder; jeg skulde have givet Eder det i Dag Morges; men som en gael Mands Breve ingen Evangelier er, saa skiller det ikke meget, naar de bli'r leverede.

Olivia. Luk det op, og læs det.

Narren. Seer da til, I bli'r vel opbygget, naar Narren fortolker den Gale: (læser med høi og affecteret Stemme) "Ved min Gud-Frøken, — —

Olivia. Hvad nu? Er Du gal?

Narren. Nei, Frøken, jeg læser kun Galskab: naar Eders Naade vil have det læst, som det bør, maa I tillade mig at bruge vox, Stemmen derefter.

Olivia. Jeg be'er Dig, læs det i sin rette Forstand.

Narren. Det giør jeg, Madonna; men at læse hans rette Forstand, er at læse

saaledes. Derfore, mærk vel, min Prindsesse, og spids Øre.

Olivia (til Fabian). Læs I der det.

Fabian (læser). "Ved min Gud, Frøken, I giør mig Uret, og Verden skal kiende det: endskiøndt I har sat mig i Mørke, og givet Eders drukne Fætter Magt over mig, har jeg dog den fulde Brug af mine Sandser, saa godt som Eders Naade. Jeg har Eders Brev, som iførte mig den Skik og Skikkelse, jeg paatog mig; ved hvilket jeg ikke paatvivler jo at kunne skaffe mig selv stor Ret, eller Eder stor Skam. Tænk om mig, som Eder behager. Jeg slaaer Respeeten for en liden Stund af Tanke, og taler ud af min forurettede Hu."

"Den vanvittig-behandlede Malvolio."

Olivia. Har han skrevet det?

Narren. Ja, Eders Naade.

Hertugen. Det smager ikke meget af Forvirring.

Olivia.

Lad ham befries, Fabian; bring ham hid.
(Fabian gaaer.)
Min Hertug, om Jer saa behager, — Sagen
Fremdeles overveiet, — at betragte
Som Søster mig, istedetfor som Hustrue,
Een Dag skal, om Jer saa behager, Pagten
Her i mit Huus, paa min Bekostning, krone.

Hertugen.

Heel gierne jeg modtager Eders Tilbud.
(til Viola)
Jer Herre gi'r Jer Afsked. For Jer Tieneste, —
Saa meget mod Jert Kiøns Natur og Evne,
Langt under Eders fine Tugt og Herkomst, —
Og da saa lang Tiid I har kaldt mig Herre,
Tag her min Haand. I er fra denne Stund
Jer Herres Herskerinde.

Olivia.

Søster? — Ja det er I.

Fabian (kommer tilbage med) Malvolio.

Hertugen.

Er det den Gale?

Olivia.

Det er ham, min Hertug.
Nu vel, Malvolio?

Malvolio.

Frøken, I har Uret,
Stor Uret giort mig.

Olivia.

Jeg, Malvolio? Nei.

Malvolio.

Frøken, I har, Jeg be'er Jer, læs det Brev.
(leverer hende det.)
I maa ei negte nu det er Jer Haand,
Skriv, om I kan, med anden Haand og Udtryk;
Siig, det er ei Jert Seigl, ei Eders Paafund:
I kan ei sige det; tilstaae det da;
Og siig mig, i al Ærens Ærbarhed,
Hvi gav I mig saa klare Tegn paa Yndest,
Bad mig, at komme smilende, med gule
Korsbundne Strømper til Jer, og see stolt
Til Herr Tobias, og de mindre Folk:
Og da med ydmygt Haab jeg giorde dette,
Hvi tillod I, jeg blev i Fængsel sat,
I Mørket holdt, og af en Præst besøgt,
Og giort til den meest aabenbare Giek,
Som Opspind drev sit Spil med? Siig mig, hvi?

Olivia
(har imidlertid læst det).

Malvolio, ach, det er ei min Skrivt,
Skiøndt jeg maa tilstaae mine Træk heel liig: —
Men udentvivl det er Maria's Haand.
Og nu jeg mig besinder, det var hende
Som først mig sagde, Du var gael; da kom Du
Med Smiil og i slig Skikkelse, som her
I Brevet Dig betydes. Kiere, roelig:
Den Streeg heel ondskabsfuldt er spillet Dig;
Men veed vi først dens Grund, og Ophavsmænd,
Du baade Klager vorde skal og Dommer
I egen Sag.

Fabian.

Hør, ædle Frøken, mig;
Og lad ei Kiv, ei heller Fremtids Spliid
Besmitte denne lykkelige Time,
Som jeg beundret har. I Haab, det skeer ei,
Frimodigt tilstaaer jeg: — jeg og Tobias
Har denne Plan imod Malvolio lagt,
For en og anden Aarsag, han os gav
Til Klage mod sig ved sin Stoltheð, Grovhed.
Maria Brevet skrev for Herr Tobias
Paa stærk Begiering og indstændig Bøn,
Til Tak hvorfor han nu har ægtet hende.
Den lystige Ondskab, som ledsaged' alt,
Opfordrer meer til Latter, end til Straf,
Naar de Fornærmelser nøiagtigt veies,
Der er paa begge Sider skeet.

Olivia.

Ach, arme Nar, hvor har man Dig fixeret!

Narren. Ei! "nogle fødes i Høihed, nogle erhverve Høihed, og nogle paanødes Høihed." Jeg var een, Herre, i dette Intermedium, en Herr Topas, Herre; men hvorom alting er: — — "Ved Gud, Nar, jeg er ikke gal" — — Men husker I, naadige Frøken: — — "hvorfor leer I ad en saadan daarlig Slyngel? om I ikke smiler, er Munden spærret paa ham." Og saaledes bringer Tidens Spindekone Giengieldelsen for en Dag.

Malvolio.
Jeg skal mig hævne paa Jert hele Slæng.
(gaaer.)

Olivia.
Man handlet har forskrækkeligt med ham.

Hertugen.
Gaaer efter ham, formaaer ham til Forliig: —
End har han intet sagt os om Cap'tainen;
Naar det vi veed, og Tidens Fylde kommer,
Høitideligt skal vore dyre Siele
Foreenes. Men imedens, elskte Søster,
Vil ei vi skilles. — Kom, Cesario,
Thi det I være skal, mens I er Mand;
Men naar i anden Dragt man skuer Eder,
Min Bruud, min Elskovs Dronning jeg tilbeder.
(De gaae.)

Narren (synger).
Og dengang jeg var mig en liden bitte Pog,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
Et Skielmstykke aldrig saa nøie man tog,
Thi Regnen den regner hver en Dag.

Men der jeg kom til Skiels-Alder og Aar,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
For Skielmer og Tyve hver lukte sin Gaard,
Thi Regnen den regner hver en Dag.

Men, ach, der jeg fik mig en Hustrue saa prud,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
Af Pral og Snak kom der intet ud,
Thi Regnen den regner hver en Dag.

Men der jeg til min Seng nu kom,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
Var Drankerens Hierne heel svimmel og tom,
Thi Regnen den regner hver en Dag.

Langt Verden har løbet, som vel er bekiendt,
Hei, hopsa, i Regn og i Blæst,
Men hvorom saa er, nu Stykket er endt; —
Hver Dag vi moere Jer som vi kan bedst.

Anmærkninger.

(Det er ikke Hensigten at levere deslige eller saa udførlige Anmærkninger til hvert af de følgende i denne Samling oversatte Stykker af Shakspeare. Jeg har kun eengang for alle villet benytte Leiligheden, for blandt andet at vise, at naar jeg i dette, som i de følgende Stykker, undertiden afviger fra de ældre Oversættere eller fra Commentatorerne, er det ikke skeet uden Overlæg).

Hellig Tree Kongers Aften. Denne Titel staaer aldeles ikke i nogen Forbindelse med Stykkets Indhold, men har sandsynligt sin Oprindelse derfra, at Lystspillet er givet, eller har været bestemt til at gives, første Gang paa en saadan Aften; det er siden, saavel i ældre som nyere Tiid, ofte i London blevet opført paa Hellig-tree-Kongers-Aften, hvilken man endnu i England anseer som indviet til allehaande Lystigheder.

S. 2. Sp. 2. For Opførelsen er Slutningen af Viola's sidste Replik i denne Scene forandret saaledes:

Jeg takker Dig. — Jeg vælge vil en Klædning,
Som var min Broders Yndlingsdragt; den skal
Erindre mig om ham. — Nu lad os gaae.

S. 3. Sp. 1. *Castiliano vulgo* .... Ridder Tobias vil formodentlig sige: castiliano volto! ɔ: et castiliansk, alvorligt Ansigt!

S. 3. Sp. 2. Den er tør, min Herre! Dette kan forstaaes baade om Lignelsen og om Haanden. En fugtig Haand troedes at være Tegn paa et varmt, gavmildt Hierte, i Kierligheds- som i Pengesager. Ridder Andreas er imidlertid uvidende herom.

S. 5. Sp. 2. Jeg maa katte kisere.... Dydens Muus. **I must catechise you for it, Madonna; good my *mouse* of virtue.** Et Ordspil med Verbet catechise, der udtales kæt-ekeis. Cat (kæt), en Kat.

S. 7. Sp. 1. Nei min kiere Svabbercapitain.... drive for Takkel og Toug (**to hull**). Selv de engelske Commentatorer vide ei ret hvad **to hull** er, meget mindre de tydske Oversættere. **Swabber** (Svabbercapitain) er en virkelig, men meget ringe Bestilling til Søes. Viola har lært disse Skibstermini paa sin Søereise.

S. 8. Sp. 2. Undskyld at jeg saa sler underholder Eder.... **your bad *entertainment***..... Eschenburg og A. W. Schlegel oversætte begge **entertainment** ved "Opvartning," "Beværtning." Dette synes mig i flere Henseender urimeligt, skiøndt Tieck ogsaa har beholdt det i sin Udgave af Schlegels Oversættelse.

S. 10. Sp. 1. De synge en Canon. Den Canon, som i Shakspeares Tiid blev siunget her, lyder saaledes:

Hold thy peace, and I pree thee, hold thy peace:
Thou knave, thou knave: hold thy peace, thou knave.

ɔ: Hold Din Mund, og jeg beer Dig, hold Din Mund,
Din Knægt, Din Knægt: hold Din Mund, Din Knægt.

Noderne til denne Canon findes i Reeds store Udgave i 15 B. af Shakspeares Plays, Lond., flere Gange oplagt, saavelsom i et Eftertryk deraf, Basel 1799.

S. 11. Sp. 2. Med den her begyndende (tredie) Scene kunde ved Opførelsen 3die Act passende aabnes.

S. 13. Sp. 2. **Min gyldne Skat:** My *mettle* of India (min indiske Riigdom, mit Guld-Indien). Saaledes har Folio-Udgaven af 1623; i Fol. Udg. af 1632 blev dette "mettle" forandret, som Malone selv tilstaaer, aldeles "vilkaarligt," til "nettle," en indisk Urt (urtica marina), og denne urimelige vilkaarlige Forandring have nu samtlige efterfølgende Udgivere beholdt. Chalmers, i sin smukke — men i Noterne ikke synderligt tilfredsstillende — Udgave (new Edition, Lond. 1823, i 8 store Dele) har ikke engang i Anmærkningen nævnet Læsemaaden mettle, som dog er den principale. For at forklare den selvgiorte Læsemaade nettle har derimod Steevens til dette Sted giort en alenlang meget overflødig Note.

S. 13. Sp. 2. **Thi her kommer Torsken....** Ordret efter Originalen: Her kommer Forellen, som skal fanges ved Kildren; Forellen skal nemlig lade sig fange saaledes.

S. 14. Sp. 2. **Støv det op:** Make up that — (faae fat paa det, støv det op): dette synes at være den meest træffende Oversættelse; thi to make up betyder ogsaa at indhente. Den Fortolkning, Eschenburg og A. W. Schlegel give det (löse das auf, og: bring das heraus) finder jeg ingen ret Hiemmel for.

Sammesteds: **Nu er han paa koldt Spoer:** a *cold* scent: koldt bruges ogsaa i Dansken i Jagtsproget, og betegner, at Sporet (term. techn.: Færten), Hunden har fundet, er gammelt (ikke "friskt"), altsaa et gaelt Spoer, et Vildspoer, som den igien forlader, hvis det er en god Jagthund. Meningen af denne og de to følgende Repliker, som hverken A. W. Schlegel eller Eschenburg have oversat tilfredsstillende, og Commentatorerne ikke ret forklaret, er udentvivl denne: Skiøndt dette Brev, han (Malvolio) her har snuset op, lugter saa stramt som en Ræv, d. e. tydeligt nok har noget Ræveagtigt, listigt, bedragerskt, ved sig, (altsaa er et koldt, falskt Spoer), vil han dog give Hals over det, som om det var et friskt Spoer, eller det rette Vildt, han havde opsporet. Sowter*) will cry upon it *for all this*, *tho'* it be as rank as a fox: Knægten vil ikke desmindre (for all this) give Hals ad det, skiøndt det lugter saa stramt som en Ræv; ɔ: uagtet han, som Sir Toby rigtigt har bemærket, er paa a *cold* scent. Han er fortræffelig, siger Fabian strax efter, til at finde Vildspoer, gaelt Spoer: excellent at faults. Shakspeare, der selv har været en Jagt-Elsker (hvilket, som man veed, gav Anledning til at han maatte forlade sin Fædrenebye) bruger gjerne slige Jagt-Udtryk.

S. 17. Sp. 1. **Mit Hierte dækker.** Alle de yngre Udgaver have: my *poor* heart; men dette poor er interpoleret for Versets Skyld, og findes ikke i den ældste.

S. 17. Sp. 2. 2den Scene. **Værelse i Olivia's Huus.** Her behøves egentligt, ved Opførelsen, intet Changement; da denne Scene ligesaa vel som den foregaaende kan finde Sted i Olivia's Hauge.

S. 18. Sp. 1. **Ærens brede Seng.** Egentligt: the bed of ware in England. Dette Sted har Schlegel forbigaaet. The bed of ware (Varesengen; ware en Vare, hvad der sælges) skal, efter Grey, betyde en Seng af overordentlig Størrelse, der ofte ordsprogsviis anføres. (Et Stykke Meubel, tolv Fod i Fiirkant, der kunde rumme 20 eller 24 Personer, lige mange fra hver Ende, med Fødderne mod hverandre i Midten). Maatte man læse the bed of *war* (Krigens Seng), som da blev det samme som the bed of honour, Ærens Seng, blev Stedet uden

*) Sowter er her enten et Skieldsord eller et Hundenavn. (Steevens).

al Vanskelighed forstaaeligt. I en Oversættelse maa enten denne Udvei tages, eller Stedet reent udelades.

S. 18. Sp. 2. Hendes Naade vil tugte ham (strike him): Strike er slaae, men ogsaa tugte. I Shakspeares Tiid var det vel brugeligt, at fornemme Damer selv sloge deres Tienestefolk; det siges jo og, at Dronningen selv (Elisabeth) gav Greven af Essex et Ørefigen.

S. 21. Sp. 1. Til hvilken Tiid vi vil bringe Anslaget for Skranken, og krone Dig som Galskabs Opfinderske.... bring the device for the bar, and crown thee for a finder of madmen. — Han siger udentvivl dette i en parodisk høitidelig Tone. Stedet selv er utydeligt, og Commentatorer, saavelsom Oversættere, ueenige om dets Betydning. Naar der hos Holberg, som er saameget yngre, kan findes Allusioner, hvilke vi nu ikke kunne forklare, hvormeget mere da hos Shakspeare? Ordene: at which time — to the bar har Schlegel aldeles forbigaaet, ligesom nogle andre utydelige Steder, der dog tillige i sig selv ere uvæsentlige. Jeg troer, at man i deslige Tilfælde intet behøver at udelade, men at det ved Steder, som det her omtalte, maa være tilladt, ved nogen Lempning at giøre det Uforstaaelige, og derfor Meningsløse, forstaaeligt. De af Schlegel udeladte Ord synes mig mindre vanskelige, end de, han har beholdt, naar man forklarer the bar ikke om Retsskranken, men om et Kampdommer-Sæde i en Væddeleeg, hvormed Maria's Kroning ogsaa harmonerer; kun bliver "finder of madmen" da uforklarligere og maa læses finder of madness. Heri er, ved den ofte corrupte Shakspeareske Text, intet urimeligt. Vel har madness ikke i Almindelighed den dobbelte Betydning, som det danske Galskab, der baade er Vanvid og Lystighed, skiøndt Adjectivet *mad* har den; men Maria kan ogsaa aldeles passende siges at være Opfinderske af (Malvolio's) Vanvid eller Galskab, og som saadan at fortiene Kronen i et lystigt Spil. Slig Lystighed passer sig heelt vel paa en Hellig-Tree-Kongers-Aften, der især i gamle Dage udmærkedes ved deslige.

S. 22. Sp. 1. Slaaet med ubrugt Kaarde, paa det blommede Teppes Grund. D. e. han er ikke slaaet til Ridder paa Kamppladsen i Krigen, men ved Hoffet, hvor Ridderne knæle paa et pynteligt Teppe, naar de modtage Ridderslaget. ".....paa Teppets blommede Grund..... on carpet *consideration.*

S. 25. Sp. 1. Tag denne Kappe og dette Skieg.... this *gown* and this *bird.* Schlegel har oversat disse to Ord ved: Mantel und Kragen (Kappe og Krave). Det er dog bekiendt nok, at Præsterne i ældre Tider lode Skiegget voxe, som ogsaa i Shakspeares Tiid brugdes af Andre. Gown er vel her den Kappe eller Kaabe, som Geistlige, Jurister og Læger (egentligt doctores theologiæ, juris & medicinæ) i gamle Dage bare. — I Schlegels Oversættelse er ogsaa *Sir Topas* omdøbt til: Ehrn Matthias, hvorved et i det følgende anbragt Ordspil med Navnet Topas tabes. Tieck har i sin Udgave af den nævnte Oversættelse igien optaget det rette Navn.

S. 26. Sp. 1. Jeg spiller i alle Farver: I am for all waters. Mason's, Steeven's og Fleres Forklaring, at water her betyder kostbare Stenes Farve og Glands (Vand), ifølge en brugelig Terminus, og er et Ordspil med Navnet Topas og Narrens paatagne Rolle, synes at fortiene Bifald, uagtet Warburton, Johnson, Malone, o. Fl., saavelsom Schlegel og Eschenburg, forklare Stedet anderledes.

S. 26. Sp. 2. Af denne temmeligt meningsløse Sang af Narren, (hvilken ikke skal være af Shakspeare, men en Folkesang), have Eschenburg og Schlegel kun beholdt

et Par Linier, aldeles frit behandlede, baade i Hensyn til Indhold og Metrum. Jeg har oversat begge Dele paa det nærmeste, og givet det Hele ligesaa fattigt paa Mening omtrent, som det er i Originalen.

S. 28. Sp. 2. Hiin Røver i Ægypten liig.... At dette er en Allusion til en eller anden Begivenhed, sees let; Theobald (Udgave af Shakspeare, London 1773) formoder, til Fortællingen om Theagines og Chariclea, og Røveren Thyamis, hos Heliodorus.

S. 30. Sp. 1. Et Æble, skilt i to, er ei meer Tvilling End disse Tvende ... An apple, cleft in two, is not more twin Than these two creatures.... A. W. Schlegel har: Ein Ey ist ja dem andern nicht so gleich, als diese zwey Geschöpfe... Mig synes Originalens Lignelse, Tvilling-Æblet, er langt smukkere.

S. 30. Sp. 2. "Ved min Gud-Frøken!" — Olivia: Er Du gael? Commentatorerne vide ikke med Visshed at sige, hvorfor Olivia giør dette Spørgsmaal, eller hvorfor Narren siden forlanger af hende, at hun skal "allow *vox*." Deres Formodning i Hensyn til det Første er udentvivl fuldkommen rigtig, at Narren "begynder at læse Brevet med en meget høi Stemme og rimeligviis med overdreven Gesticulation." (Malone). Men hertil, synes mig, kan endnu komme, at han læser Ordene: **By the Lord, Madam**, med et urigtigt Tonefald: **By the Lord-Madam** (ad modum: the Lord-Mayor, f. Ex.) eller som om han, i den danske Oversættelse her, læste: "Ved min Gud-Frøken (ad modum Gudmoder &c.) — hvilket saa meget mere maa give Frøkenen Anledning til at spørge, om han er gael.

S. 31. Sp. 2. Husker I, naadige Frøken: "hvorfor &c. do you remember, madam, *why* &c. Saaledes er Interpunctionen i den ældste Udgave. Man har forandret den saaledes: do you remember? *Madam, why*..., (husker I: Naadige Frøken, hvorfor.....) "fordi, Narren taler til Malvolio, og ikke til Olivia." (Tyrwhitt). Schlegel har ogsaa fulgt denne sidste Læsemaade. Men Forandringen er ufornøden; thi fordi Narren taler de første Ord i Repliken til Malvolio, kan han gierne henvende de her anførte til Olivia, for hvem han vil undskylde at have været med i Sammensværgelsen mod Huushovmesteren. Derfor erindrer han hende om Ordene; "hvorfor leer I ad en saadan daarlig Slyngel? — om I ikke smiler &c." Hvilke Ord Malvolio omtrent saaledes lod falde netop til Olivia selv i 1ste Act, 5te Scene. (s. S. 5 ovenfor).

S. 32. Jeg seer ingen Grund til, at denne Sang ikke gierne kan være forforfattet af Shakspeare selv i en Form liig en eller anden gammel lystig Folkevise, der tidt, efter Tilskuernes Opfordring, blev afsiunget og ledsaget med Dands og Spil, efter Stykket. Her, paa en saa munter Aften, som Hellig-Tree-Kongers, og efter et saa muntert Skuespil, som dette, er det desmeere rimeligt.

Hvilken er den Rette?

Vaudeville i 1 Act.

Personerne:

Frøken Steen.
Frederikke, hendes Broderdatter.
Boghandler Lærke.
Gustav, hans Brodersøn.
Michel, Frøkenens Tjener.

(Et Værelse hos Frøken Steen.)

Første Scene.

Frøkenen (i Begreb med at læse et Manuscript): Michel (staaer foran hende, halv sovende, med foldede Hænder).

Frøkenen. Men hvad er dog det der staaer? Mine Ideers Strøm har i Slutningen opslugt mine Udtryks Klarhed — Ah, nu har jeg det! (læser) "Clelia, den yndige Liniedandser, stirrede, hensmeltet i ubeskrivelig Henrykkelse, paa sin elskede Daphne, som med ubeskrivelig himmelsk Salighed rakte ham sin silkebløde Liliehaand og sagde med en huld Fløitestemme: "Hvad er Cherubers Salighed mod Din Elskedes? — Din høie Kunst —" Læg Mærke til denne Fiinhed, Michel! Helten er Liniedandser —"Din høie Kunst henrev mig; nu skal jeg hensmægte Livet ved Din elskovsglødende Barm — o, jeg er ubeskrivelig lykkelig! Ende!" (lægger Manuscriptet og raaber triumpherende) Naa, hvad siger Han? Er min Roman ikke fortryllende?

Michel (farer op). Aa, det er en ubeskrivelig, forskrækkelig pæn Roman!

Frøkenen. Har Han lagt Mærke til, hvorledes alle bittre Følelser i Slutningen ligesom hendaane i en sød Slum?

Michel. I Slutningen? Frøkenen er saamæn altfor beskeden, jeg mærkede allerede et Slags sød Bedøvelse før De kom til Midten.

Frøkenen. Virkelig? Han har Smag, Michel! Han har Receptivitet for det Skjønne. Han er Tjener — men Han burde være noget andet. Jeg fortryder ikke, at jeg har nedladt mig til at forelæse Ham min Roman: Han er her den Eneste, der forstaaer og fatter mig!

Michel. O jeg beder! Frøkenen gjør mig ganske rød! Om jeg har en Smule Dannelse, saa er det jo intet Under. Jeg har fra min Ungdom havt stadig Øvelse i æsthetiske Forretninger. I mit trettende Aar blev jeg allerede dimitteret ud af Sinkelexien fordi jeg istedetfor amare conjugerede plangere in facto paa mine Kammeraters Pandebrask; siden den Tid har jeg dyrket de fleste boglige Kunster: Bogbinderie, Bogtrykkerie, Boghandlerie 2c., og da jeg kom i Frøkenens Tjeneste havde jeg tilbragt et halvt Aar paa Regentsen, saa jeg stedse har staaet i en meget fortroelig Berørelse med Literaturen.

Frøkenen. Saa Han har været paa Regentsen?

Michel. Ja, jeg havde oprettet et Slags Conservatorium for Støvler; men det vandt ikke noget særdeles Bifald; jeg forsikkrer Frøkenen, at for ret at conservere Støvlerne, tog jeg mig af dem, som det kunde være mine egne, men jeg kunde aldrig faae Saalerne til at holde Overlæderet ud.

Frøkenen. Siden Han har været paa Regentsen, saa kjender Han vel denne Mosiø Lærke, som var saa impertinent mod min stakkels Skovtyv?

Michel. Frøkenens stakkels Skovtyv?

Frøkenen. Ja, min sidste Roman.

Michel. Naa! Jo, den Lærke kjender jeg meget godt og hans umenneskelige Behandling af Deres herlige Skovtyv med; jeg har selv havt Fingre i Recensionen.

Frøkenen. Hvad? i den skjændige Pasquil?

Michel. Ja, jeg bragte den i Trykkeriet.

Frøkenen. Det tilgive Himlen Ham, Michel! jeg kan ikke.

Michel. Aa jo, gjør det, naadige Frøken! Lad ikke Deres Forbandelse ligge og betynge mig. Posito, jeg sætter ogsaa, at jeg havde været saa lykkelig dengang at kjende Frøkenen, saa vidste jeg jo dog ikke, at det var Deres Skovtyv; paa Titelbladet hed jo Forfatterinden: Heloise Smaragd.

Frøkenen. Vidste ikke hele Verden at jeg — jeg var denne Smaragd?

Michel. Saa sandt jeg staaer en Synder her for Frøkenens naadige Øine, jeg vidste ikke, at De var denne kostelige Steen, og Herr Lærke ikke heller.

Frøkenen. Tie, Michel! undskyld ham ikke, jeg kjender hans sorte Sjæl! — Seer Han: da min Niece var inde i Kjøbenhavn for et Aarstid siden, gjorde han Bekjendtskab med hende paa et Bal. Hendes salig Fader, min afdøde Broder, har efterladt hende en betydelig Formue og efter mine indstændige Bønner og af Agtelse for min Forstand gjort hendes Giftermaal ganske afhængigt af mig. Pengene fristede den unge Herre, og han skrev mig til for at faae mit Samtykke. Jeg har nu altid havt en Slags Aversion for disse Herrer i Aandernes Rige; de blæse sig op af deres Lærdom og see os Genier

over Skuldrene — jeg gav ham derfor et Afslag, hvorover han blev rasende opbragt. Men det var ikke nok. Jeg havde længe søgt en Forlægger til min Skovtyv, men der var ikke een af alle de Boghandlere, jeg henvendte mig til, der følte og vurderede mit Genie — paa eengang faaer jeg et Brev fra Herr Studentens Onkel, som han staaer paa en meget spændt Fod med, og han tilbyder sig at være min Forlægger. For nu baade at hævne sig paa Forfatterinde og Forlægger var det at han mishandlede min Phantasies hulde Skabning saa skrækkeligt, at — o, jeg tør ikke tænke derpaa, jeg døer af Harme.

Michel. O, bedste naadige Frøken! und ham ikke den Fornøielse ovenikjøbet, saa har han jo baade Deres Niece og Pengene.

Frøkenen. Han skal aldrig faae hende, aldrig! Hans Onkel, denne herlige aandfulde Mand, har ved en af vore fælleds Venner bedet mig om hendes Haand, og jeg venter, at han kommer her i Dag for at modtage den tilligemed min ny Roman.

Michel. Død og Plage, naadige Frøken! De er spendabel. De giver Deres Forlægger et langt brillantere Honorar, end Walter Scott faaer af sin. Men er De ellers ikke bange, at De, ved at skjænke Deres Romaner en Forlægger og Deres Broderdatter en Mand, igjen udsætter Dem for at blive indstævnet for Kritikens hemmelige Ret; De kjender den jo nok?

Frøkenen. Om jeg kjender den? alt for godt, lille Michel!

Mel. D'ici voyez ce beau domaine.
(Den hvide Dame.)

Der existerer for Skribenter
Et mægtigt Rædselstribunal,
Hvor anonyme Recensenter
Er Assessores uden Tal;
Thi for hvert Mærke, Een sig ta'er,
En ny Assessor Retten har;
Man med Mærker
Sig forstærker
Og mangfoldiggjør mod Værker,
Som fordømt før Fødslen var!

Det fra sin Vraae i et Orakel,
Hvor indbildsk Autor tordner ned,
Og gjør et skrækkeligt Spektakel,
Naar Publicum vil tale med.
Men hvis det ydmygt Veien gaaer,
Som Tribunalets gode Faar,
Det mod Fare
At bevare,
Kritikens hellige Engleskare
Omkring dets Smag en Skandse slaaer.

Michel. Meget rigtig! Om jeg ellers ikke tager feil, har nok Frøkenen laant den sidste glimrende Idee af en ældre Digter.

Frøkenen. Jeg siger Ham, Michel! jeg kjender den hele kritiske Corporation til Grunde, den har forfulgt mig, den har villet fravriste mig mine Laurbær — men har den været istand dertil? Nei! min Skovtyv har vundet Publicums Agtelse; min elskende Liniedandser skal henrive det til Beundring og Forbauselse! (lytter) Tys! jeg hører en Vogn komme! det er ham — ja det er sikkert ham! Jeg iler afsted for at rette lidt paa min Paaklædning og hente min Niece, anviis ham imidlertid det for ham bestemte Værelse — o, jeg ahner, at min Niece vil blive indtaget af hans dybe, store Aand — jeg har aldrig seet ham, men han elsker jo min Muse, han deler mine søde Sværmerier — o, det er en aandelig Apollo! (gaaer.)

Anden Scene. Michel.

Men en legemlig Vulcanus! Hvor Brodersønnen vil blive rasende, naar han faaer det at høre! Stakkels Fyr! det gjør mig ondt for ham; han er en Fusentast, men godmodig, og han elsker Pigen!

Tredie Scene.

Michel. Gustav (kommer forklædt som gammel Mand).

Gustav. God Morgen, god Morgen, lille Ven! kan jeg ikke —

Michel (vender sig om). Jeg skal strax —

Begge (forbausede). Hvad seer jeg?

Michel. De her, unge Herre! og i Maskeradedragt? Hahaha!

Gustav. Du her, Spidsbub! og i Livree? Hahaha!

Begge. Et besynderligt Møde. Hahaha!

Gustav. Tie dog stille, Krabat! og røb mig ikke! — Hvad bestiller Du her?

Michel. Jeg opvarter Frøkenen og hører paa hendes Romaner — jeg er den første kritiske Sigte, hvorigjennem de passere. Men De, Herr Studiosus! hvorledes tør De komme i et Huus, hvor Deres blotte Navn er Contrabande?

Gustav. Det er ikke mig; Du seer her min agtbare Herr Onkel.

Michel. Hvad for noget? Deres Onkel!

Gustav. Er mig! Han har ikke givet mig en Skillings Understøttelse, det taalte jeg; han har ikke villet betale mine Creditorer —

Michel. Det taalte de — jeg mener Creditorerne, hvilke høimodige Sjæle!

Gustav. Men nu vil han frarøve mig min Kjæreste —

Michel. Og det taaler hverken De eller Deres Creditorer, det er høist naturligt; hendes Rigdom kan stoppe Munden paa dem alle.

Gustav. O, hvad bryder jeg mig om hendes Rigdom! kun hende, hende ønsker jeg at eie.

Michel. Men da De nu ikke kan faae hende, uden ogsaa at tage Pengene, som

Deres Onkel brænder af Begjærlighed efter at faae Fingre i —

Gustav. Saa finder jeg mig i min Skjæbne og tager begge Dele i hans Navn. Han veed, at han, ved at givte sig, berøver mig alt Haab om at arve ham, og for nu ret at vise mig, at det er hans Hensigt, sendte han mig, i et lille kjærligt Brev, Frøkenens Skrivelse til ham, hvori hun giver ham Løvte paa Frederikke, som han er langt fra at formode jeg kjender, end sige elsker. Men den ædle Mand har selv givet mig Vaaben i Hænderne. Jeg stak Frøkenens Brev til mig, kjøbte denne Garderobe i en Fjellebytte paa Ulfeldtsplads og ilte afsted for at komme før ham og bemægtige mig det skjønne Bytte

Michel. Som mægtigt vil ophjælpe Deres slette Omstændigheder.

Gustav. Ih! mine Omstændigheder ere glimrende! Veed Du det ikke? Jeg er bleven Byskriver paa Bornholm.

Michel. De er Fanden heller?

Gustav. Som jeg siger Dig! Saasnart jeg har erobret min Elskede, hvortil jeg haaber Du hjelper mig, durchdrevne Krabat! saa exilerer jeg mig frivillig med hende til Østersøens Sanct Helena. Har Du Lyst, saa kan Du til Løn for Din troe Tjeneste følge med som min Privatsecretair!

Mel. Les adieux de Bertrand.

Farvel jeg Herthas Bøgelunde siger,
Justitia til Klippen vinker mig,
Og — skjønne Lod — blandt Sjællands vakkre Piger
Med mig den vakkreste forviser sig!
Min Sancho Pansa! Livets Taager dale,
I Øst vor Soel fremstiger purpurrød!
Du med mig sukked i Regentsens Sale,
Nu paa Bornholm vi glemme vil vor Nød!

Michel.

I Kjøbenhavn jeg, for at suge Saften
Af Livsens Frugt, har meget resiquert,
Derfor jeg gaaer, at nyde Livets Aften
Paa Havets Klippe, kjæk og resigneert!
Men at jeg ei skal falde reent i Dvale,
I Memoirs jeg maler, før min Død:
Mit Adjutantskab i Regentsens Sale,
Og hvad jeg leed af Skjæbnens haarde Stød!

Gustav. Skynd Dig nu at skaffe mig min elskede Frederikke i Tale.

Michel. Hendes Tante er alt gaaet for at føre hende i Deres Arme.

Gustav. O, saa er hun maaskee for evig revet ud af dem; thi hvis hun begaaer den mindste Uforsigtighed — hvis hun — o forbandede, fordømte Recension!

Michel. Ja, der seer De, hvad der kommer ud af at ville danne Publicum.

Gustav. Ah hvad, Publicum! Hvad tænkte jeg paa Publicum? Jeg sad paa Grund; jeg vilde aabne et Laan hos min Onkel; men han var ubevægelig mod mine Bønner, og istedetfor Penge sendte han mig et Exemplar af den ulykkelige Skovtyv og lovede mig fem Rbd., hvis jeg vilde skrive en Berømmelse over den; i min Harme over min Herr Onkels Grovhed, greb jeg Pennen og foretog den skrækkeligste Execution paa den arme Kjeltring, uden at tænke paa, at det var Frøkenen, der havde bragt den til Verden.

Michel. Stille! jeg hører dem komme! Vil De ikke gaae lidt ind i dette Værelse for at lægge Reisetøiet og sætte Dem ind i Deres Rolle.

Gustav. Fortræffeligt! Jeg vil skynde mig at sætte mig ind i min Onkels Aand. Penge har han aldrig villet laane mig, nu skal jeg tvinge ham til at laane mig hans hele ærværdige Person, for at slaae ham selv totaliter af Marken. (iler ud.)

Michel (følger). Jeg vil imidlertid staae paa Luur for at beskytte Dem mod pludseligt Overfald.

Fjerde Scene.

Frøkenen. Frederikke.

Frederikke. Men kjæreste Tante! hvor kan De være saa ubarmhjertig?

Frøkenen. Tie stille, Barn! Din Fader har lagt Din Lykke i mine Hænder —

Frederikke. Jeg kan aldrig blive lykkelig uden med Gustav. Ham elsker jeg og vil aldrig elske nogen Anden.

Frøkenen. Elsker? O, mit Barn! Du kjender ikke denne søde opløftende Følelse, Du veed ikke hvad Elskov, denne Ahnelse af Aandeverdenen, af — O, jeg kjendte den engang — og var salig — som jeg aldrig meer bliver! Men Du lille prosaiske Steenhjerte! veed Du hvad Elskov er?

Frederikke.

Mel. Med Din Haand Dadlerne pluk ɔc.
(Paul og Virginie).

For min Sjæl hans Billed staaer
Selv i min sødeste Slummer;
Mit Hjerte uroligt slaaer,
Salighed er i dets Kummer —
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Jeg i Lundens stille Lye
Glad mig fordyber i Tanker;
Naar Alle til Hvile tye,
Der med hans Skygge jeg vanker —
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Tidt mig Nattergalens Qvad
Fylder med veemodig Længsel,
Jeg ønsker, jeg veed ei hvad —
Jorden mig synes et Fængsel!
Tante, er det Elskov ei,
Kjender jeg ei dens Almagt — nei!

Frøkenen (falder hende om Halsen). Pige! Engel! ja Du har afmalet de samme Følelser, som — ak ogsaa engang henrev mig! Men det er umuligt, at det slette Menneske kan have vakt dem i Din Sjæl

— O, jeg seer det — det er mine Værker, der have opfyldt Dig med disse himmelske Ahnelser; deri har Du lært at kjende Kjærligheden theoretisk og troer nu at kjende den praktisk — o mit Barn! bedrag Dig ikke; i hans Barm ville disse henrivende Sværmerier aldrig finde Gjenklang.

Mel. Du falder aldrig hen i Tanker.
(Tante Aurora.)

Han er en indbildsk Spradebasse,
En Nar, som spotter mit Genie;
Hvor kan en saadan Laps vel passe
For denne hulde Phantasie?
Naar Du svæver i Aandernes Sphære,
Han taler om Whist og Baset —
Nei, for ei Dig reent at blamere,
Jeg tør ei troe Din Smag saa slet!
Nei, min Niece, Du elsker ei.
Nei! nei! nei! nei! nei!

Sig Aand i Aand maa smelte sammen,
Hvor Elskovs Ild skal brænde smukt,
Naar Sympathien nærer Flammen,
Den bliver ei af Tiden slukt.
Men her mangler den søde Forening,
Det sjæleforbindende Baand —
Derfor siger jeg reent ud min Mening,
Du kjender ei Kjærligheds Aand!
Nei, min Niece, Du elsker ei!
Nei! nei! nei! nei! nei!

Frederikke. Men hvad Ondt kan De da sige om den arme Gustav andet, end at han meget bidende, men ikke mindre vittigt recenserede en Roman, som han ikke vidste var af Dem, og hvad Godt kan De sige om hans Onkel andet, end at han har forlagt den, for derved at bane sig Veien til Besiddelsen af min Haand og Formue?

Frøkenen. Du primer, Barn! det var fordi mit Genie henrev ham, det veed jeg bedre. O Du skal see naar han kommer, da vil Du først mægtigen føle alt det, Du nu indbilder Dig at føle — Det er sikkert en yderst indtagende Mand,

Frederikke. Han er jo saa gammel, at han gjerne kunde være min Bedstefader.

Frøkenen (smægtende). O min Glut! hvor Aand og Følelse hersker, der glemmes Aar og Rynker.

Frederikke. Saa var han et langt bedre Partie for Dem, Tante!

Frøkenen (blye). Du spøger, Barn! Jeg vil ikke være imod Din Lykke; han har valgt Dig.

Frederikke. O, det skal De ikke bryde Dem om; jeg vil med Glæde overdrage Dem mine Rettigheder, naar De vil tillade at Gustav —

Frøkenen. Gustav og Gustav! Nævn mig ikke dette Menneske — jeg hader, jeg afskyer ham — ah! jeg kan ikke tænke paa ham uden jeg bliver — (vender sig om og seer Gustav, som imidlertid er kommen sagte ind, staaende for sig; neier dybt) Deres ærbødigste Tjenerinde!

Femte Scene.

De Forrige. Gustav.

Gustav.

Mel. Det var Ridder Herr Aage. (Weyse.)

Jeg er Boghandler Lærke,
Jeg reed mig under De,
For, som jeg maa bemærke,
At fæste den vœne Møe,
Samt den Roman at hente,
Som Frøk'nen færdig har.
Jeg haaber, jeg tør forvente
Et prompt og gunstigt Svar!

Frøkenen.

Ak, hvor min Sjæl henrykkes
Ved Dem at hilse her;
Strax Romanen kan trykkes,
Og her Deres Kjæreſt' er.

Frederikke.

Aldrig Haanden jeg giver
Den, jeg ei elske kan;
Jeg haaber derfor, det bliver
Ved Tantes nye Roman!

Frøkenen.

Knægten hun ei kan glemme,
Som recensered' mig;
Men lad Dem ikke skræmme,
Hun nok betænker sig.
Læs først min Liniedandser,
Og tal saa i hans Aand —:
Da taber hun Sind og Sandser,
Og skjænker Dem sin Haand!

Gustav. Aa, jeg forsikkrer Dem til, at naar Jomfruen først lærer mig nøiere at kjende —

Frederikke. Gjør ingen Forsikkringer, min Herre! jeg kjender Dem altfor nøie.

Gustav. Nei, høistærede Jomfrue! Deres Ord i Ære; men De kjender mig slet ikke.

Frederikke. Jeg kjender Deres uværdige Opførsel mod Deres Broderson, hvis Hoved og Hjerte har vundet ham alle Fornuftiges Agtelse, og, jeg tilstaaer det — min Kjærlighed.

Gustav (som staaer tæt ved hende, kysser hende paa Haanden og siger hemmeligt) O, Frederikke! hvor lykkelig Du gjør mig!

Frederikke (overrastet). Hvorledes?

Gustav (hurtig). Ei, ei! jeg beder om Forladelse, lille Jomfrue! men jeg troede dog, at et Kys paa Haanden i Tugt og Ære —

Frøkenen. Hvad for noget, Mamsell! tør Hun understaae Sig til at forbyde en Mand, som jeg kalder min Ven, min bedste Ven —?

Frederikke (forlegen). Langtfra — det var ikke min Mening — jeg vilde blot —

Frøkenen. Nu befaler jeg Dig at tillade Herr Lærke et Kys paa Munden.

Gustav. Tillad, høistærede Jomfrue! at jeg er saa frie —

Frederikke. Som min Tante befaler — (Gustav kysser hende.)

Frøkenen. Saa, det var smukt, det kan jeg lide! Bliv saaledes ved at vise Dig føielig imod denne fortræffelige Mand.

Gustav. Det vil hun ogsaa, jeg sværger Dem til, det vil hun! Inden en halv Time skal vi være de bedste Venner af Verden, det skal De see — dog nei, De skal ikke see det.

Frøkenen. Og hvorfor ikke?

Gustav (blye). Hehehehe! nei, det vil genere os! (sagte til Frøkenen). Lad os være nogle Dieblikke alene, og jeg lover Dem en Overraskelse, naar De kommer tilbage — en Overraskelse —

Frøkenen. O, det vil fornøie mig!

Gustav. Hehehe! det troer jeg ogsaa!

Frøkenen. Nu vil jeg hente min nye Roman, Høistærede! Jeg haaber, at De vil behandle den ligesaa kjærligt, som den første.

Gustav. Ih bevares! hvis min Dom over den første har vundet Deres Tilfredshed —

Frøkenen. Min fuldkomneste Tilfredshed, min Herre! De var trængt ind i min Aand. O, jeg takker Dem ret inderligt derfor.

Gustav. Ikke at takke for.

Frøkenen. O, De er rel et charmant Menneske! Veed De hvad jeg troer: De kunde selv skrive en Roman.

Gustav. Det troer jeg dog ikke; men give Dem Stof til en — og det et Stof, som vil overraske Dem, det kan jeg — og det skal jeg ogsaa.

Frøkenen. O, saa vil De gjør mig usigelig lykkelig, fortræffelige Mand! Deres Tjenerinde — Deres allerhengivneste Tjenerinde! (neier dybt og gaaer.)

Sjette Scene.

Gustav. Frederikke.

Gustav (iler i Frederikkes Arme). Kjære Frederikke! jeg har Dig da igjen, jeg trykker Dig til mit Bryst, jeg —

Frederikke. Min Gustav, hvorledes kommer Du her, og i disse Klæder?

Gustav (tager et Brev frem). Dette Brev fra min dyrebare Onkel kan besvare Alt! Hør, hvad hans Kjærlighed til mig har dikteret ham. (læser) "Min kjære Broder"søn! Jeg vil lade Dig vide noget, Slyn"gel! som jeg haaber nok vil ærgre Dig "en Svindsot paa Halsen. Du troede at "hævne Dig slemt paa mig, ved den skam"melige Recension over min Forlagsarti"kel Skovtyven, men jeg kan lade Dig "vide, at den har banet mig Veien til et "rigt Giftermaal. Forfatterinden var "Frøken Steen, der har en rig Broder"datter, som jeg ved en Ven har friet "til. I Morgen reiser jeg ud og faaer "hende og Frøkenens nye Roman: den "elskende Liniedandser. For at Du til "Din Ærgrelse kan see, at der er den rene "skjære Sandhed, har jeg vedlagt Frøke"nens Brev, hvorover jeg vil haabe at "Du græmmer Dig ihjel, thi nu kan Du "da Gudskeelov ikke vente en Skilling ef"ter Din kjærlige Onkel, Jeremias Lærke." Min kjærlige Onkel har imidlertid forregnet sig. Jeg tog Frøkenens Brev til mig, forvandlede min unge overgivne Person til en adstadig Spidsborger og fløi afsted, for at flygte med Dig inden hans Ankomst.

Frederikke. Flygte?

Gustav. Vi have intet andet Middel, kjæreste Pige! Frygt ikke! jeg har faaet et Embede, hvorved jeg kan sikkre Dig en sorgfrie Fremtid; men om jeg ogsaa eiede Millioner, vilde Din Tante aldrig give sit Samtykke til vor Forening; hun hader mig altfor meget.

Frederikke. Det er sandt, og min Fader har af Svaghed givet efter for hendes idelige Bønner og gjort min Lykke afhængig af hende; men — flygte — hvad vil Verden sige?

Gustav. Vil Du opoffre Din Kjærlighed for Verdens Dom?

Frederikke. Jeg frygter ikke alene dens Dom, men ogsaa Din, kjære Gustav! Har Du ikke selv gjort en ung Piges Flugt i min Tantes Roman latterlig?

Gustav. Ja dengang; da tænkte jeg jo ikke — o den fordømte Recension! Kjæreste Frederikke! min Ubestandighed har paadraget mig Din Tantes Had, lad den ikke ogsaa frarøve mig Din Kjærlighed! Min Onkel er her maaskee inden en Time og jeg er røbet; Din Tante bliver mere opbragt paa mig end nogensinde — alt — selv Haabet er forbi! Kjæreste Pige! følg mig, min Hensigt er kun vor fælleds Lykke.

Frederikke. O Gustav! Gustav! hvor kan jeg modstaae Dig?

Mel. In Savoyen bin ich geboren. (Fanchon).

Ud paa Livets brusende Bølger,
Mellem Farers skjulte Skjær,
Dristig, Elskede! Dig jeg følger
Hvorhen end Skjæbnens Snekke bær!
Og naar Hjemmets elskte Kyst
For mit Blik i Fjernet svinder,
Jeg mig trykker til Dit Bryst,
I Dine Arme jeg en Havn mod Livets
Storme finder.

Gustav.

Til vor Lods vi Amor vil tage;
Med sin Fakkel til vor Grav,
Vil den venlige Gud ledsage
Os trofast paa det falske Hav!
Fjernt fra Hjemmets elskte Kyst
Overalt jeg den gjenfinder,
Naar jeg hviler ved Dit Bryst —
Der er min Arne, der mit Hjem, der
vaagne Barndomsminder!

Begge.

Ja, min Elskte! ved Dit Bryst —
Der er min Arne, der mit Hjem, der
vaagne Barndomsminder!

(han omslynger hende og iler til Udgangen.)

Syvende Scene.

De Forrige. Michel.

Michel (træder dem imøde; pathetisk). Stands=ser, Ulyksalige!

Gustav. Hvad skal det betyde?

Frederikke (paa samme Tid). Vi ere røbede!

Michel. Deres Onkel kommer op ad Trappen.

Gustav. Hvad? Er han her allerede?

Michel. Medens jeg har staaet paa Ud=kig nede ved Indkjørselen, er han gaaet igjennem Haven. Han har befalet mig at melde sig.

Gustav. Hvad skal vi gjøre? hvad skal vi gribe til?

Frederikke. O Himmel! jeg hører min Tante komme!

Gustav. Hun med, nu er alting ude!

Michel. Ja, Fjenden har omgaaet begge Deres Fløie; men fat Dem; hør nøie efter alt hvad jeg siger, og gaae ind i min Plan; maaskee min List kan bringe Dem ud af Kniben.

Ottende Scene.

De Forrige. Frøkenen.

Frøkenen. Naa, Herr Ven! hvorle=des gaaer det med Overraskelsen?

Gustav. O, den kommer af sig selv, længe før jeg havde ventet det.

Frøkenen. Ih! det er jo ganske for=træffeligt!

Michel (gaaer hastigt frem og tilbage). Nei, saadan en Frækhed er uden Mage; men det ligner ham —

Frøkenen. Hvad er det? Hvorledes er det Han tager afsted, Michel?

Michel (som før). O, Haarene reise sig paa mit Hoved, naar jeg tænker derpaa! (sagte til Gustav.) De med! De med!

Gustav (ligesom Michel). Ja, Haarene reise sig paa mit Hoved, naar jeg tænker derpaa.

Frøkenen. Men hvad tænker De da paa?

Gustav (forlegen). Ih, paa det, denne ærlige Karl tænker!

Michel. Ja, det er forskrækkeligt!

Gustav. Det er uhørt!

Michel. At ansee den naadige Frøken for saa enfoldig!

Gustav. At holde Dem for saa gal!

Frøkenen (hæftig til Gustav). Hvad? Hvem er det, der anseer mig for gal?

Gustav. Aa, lad Michel sige det, jeg kan virkelig ikke!

Michel. Man vil spille Dem et Puds, Frøken! men jeg har opdaget det. Hvad synes De, den unge Herr Lærke er her, forklædt som sin Onkel?

Frøkenen. Hvad for noget!

Gustav (paa eengang ganske fornøit, sagte til Michel). Er Du gal, Menneske! Husk dog —

Michel. Ja, det kan ikke nytte, at De vil forføre mig til at skjule noget for min naadige Frøken. Hun skal vide Alt, for at saadan en mageløs Frækhed kan blive straffet efter Fortjeneste; posito, jeg sæt=ter, at De troer jeg vil række Haanden til saadanne Spitsbubestreger — saa ta=ger De feil — nei, jeg prostituerer Mo=siøen lige i det Øieblik, da han troer, at han har vundet Spillet — og derfor siger jeg Dem reent ud, Frøken! at han staaer her —

{ **Frøkenen.** Her? hvad for noget?
Gustav (sagte). Fordømte Slyngel!
Frederikke (sagte). Han røber os! }

Michel. Ja, som jeg siger Dem, Frø=ken! han staaer her udenfor Døren.

{ **Frøkenen.** Udenfor Døren?
Gustav (sagte). O, jeg aander igjen!
Frederikke (sagte). Han vil kun gjøre os angst! }

Michel. Han har bedet mig at melde ham; men vil De ikke have den Naade, gode Frøken, at tillade mig at kaste ham ned af Trapperne.

Frøkenen. Ja, gaae strax, lille Mi=chel! og — (Michel iler til Døren). Nei, bliv! jeg vil dog more mig med ham.

Gustav. Men kjæreste Veninde —

Frøkenen. Jeg vil selv beskjæmme den Laps —

Michel. Jeg beder Frøkenen! vær naa=dig imod ham, og lad mig kaste ham ned af Trapperne.

Frederikke. Tante! husk dog paa, hvad jeg føler for ham; skaan ham for Beskjæm=melse, og opfyld Michels Bøn.

Frølenen. Nei, siger jeg. Jeg søger at studere Mennesket i alle Situationer, og her er en —

Gustav. Som rigtignok er forbandet piquant, det har De Ret i.

Frøkenen (aabner en Sidedør). Frederikke! gaae Du herind. (aabner en anden Sidedør). Og De, min Herre! behag at træde herind; i det afgjørende Øieblik vil jeg forestille Dem for ham.

Gustav. Gjør aldrig det, Frøken! jeg forgriber mig paa ham.

Frøkenen. Destobedre, min Herre! Nu, adlyd, Jomfrue!

Frederikke (sagte til Gustav idet hun gaaer ind). O, Gustav! hvorledes vil det ende?

Gustav (sagte til Frederikke, som han følger til Døren). Stille, kjæreste Pige! kun List kan frelse os! (høit) Min naadige Frøken! jeg er bange, at hans Ankomst vil have en slem Indflydelse paa min Kjærlighed.

Frøkenen. Frygt ikke, han skal selv komme til at underskrive Deres Ægteskabs=contract. Skynd Dem, skynd Dem blot! (han gaaer ind og hun lukker Døren efter ham). Lad Herr Boghandler Lærke træde ind —

Michel (aabner Døren). Hvis De behager, Herr Boghandler Lærke. (gaaer.)

Niende Scene.

Frøkenen. Lærke.

Lærke. Saa har jeg da den Lykke at hilse det danske Parnasses store Ubekjendte.

Frøkenen. O, De smigrer alt for meget, min Herre!

Lærke. Nei, min kjære Frøken! det maa De ikke sige; jeg er en Mand, som har mit Hjerte paa Tungen — i min Alder, seer De —

Frøkenen (smilende). Deres Alder? De er altfor ung endnu til at tale om Alder.

Lærke. Er jeg ung? Maa jeg give mig den Frihed at bede Dem, ikke smigre mig i det Capitel; jeg er ikke en Nar, som gjør mig yngre end jeg er.

Frøkenen. Nei, jeg veed det, De gjør Dem ældre end De er!

Lærke. O, hvad gjør Aarene til Sagen, naar jeg blot kan behage Deres høistærede Jomfrue Broderdatter —

Frøkenen. O, det har De alt, det veed De nok!

Lærke. Nei saa min Sandten om jeg veed! Men hør nu, min naadige Frøken! jeg beder, at De ikke vil tilregne mig det Onde, som min Brodersøn, den Gavstrik—

Frøkenen. O, De skal ikke, for at behage mig, skjelde et Menneske ud, som jeg meget godt veed er Deres fortroeligste Ven, De og han ere eet Liv, een Sjæl!

Lærke. Gud hjelpe da mit eget Liv, saa troer jeg, jeg selv tog Livet af det. Nei, Frøken! man har narret Dem. Jeg kan ikke udstaae ham, jeg hader ham, jeg — o, jeg gider ikke talt om den Knægt! Men siig mig engang, hvorved har jeg været saa lykkelig at behage Deres Broderdatter?

Frøkenen. Ved den overordentlige Lighed med Deres Brodersøn.

Lærke. Hvad for noget! Ligner jeg den Spyttegjøg? De har jo seet ham?

Frøkenen. Aldrig, før i dette Øieblik.

Lærke. Men hvor seer De ham da i dette Øieblik?

Frøkenen. I Dem; Ligheden er virkelig overordentlig stor.

Lærke. Men, kjæreste bedste Frøken! naar De aldrig har seet ham, hvor kan De da —

Frøkenen. Men jeg siger Dem jo, han staaer for mig.

Lærke. Ei Du mein Lieber — Hør nu engang! Lad os tale med hinanden, som to fornuftige, adstadige Mennesker! Seer De, man kan jo ikke sammenligne to Ting uden man har seet dem begge — har jeg Ret eller har jeg Uret?

Frøkenen. De har Ret.

Lærke. Ikke sandt? Og seer De: da De nu siger, at De aldrig har seet ham, saa kan jeg ikke begribe, hvorledes De kan sige, at jeg ligner ham.

Frøkenen. Men jeg siger jo ikke, at jeg aldrig har seet ham. Jeg siger blot, at jeg ikke har seet ham før nu, da han staaer for mig.

Lærke. Staaer for Dem? (vender sig om) Men her er jo ikke en Sjæl uden vi to?

Frøkenen. Hvem skulde her ellers være?

Lærke. Ih, han — Mennesket — De siger jo, at han — (sagte) Hm! der har jeg det! Romangrillerne have gjort hende forrykt! (høit) Ja vist — ganske vist, det har De Ret i, vi ligne hinanden, som to Draaber Vand; han er fem og tyve Aar og jeg er treds, men vi see ud, som vi vare Tvillinger.

Frøkenen. Naa, saa det tilstaaer De dog?

Lærke. Ja, har De ikke noget imod at troe det, jeg har saamæn ikke noget imod at tilstaae det. Men for nu at komme til noget andet, hvor er min kjære Tilkommende?

Frøkenen. Hvorledes? Saa De er altsaa endnu Boghandler Lærke?

Lærke. Om jeg endnu er Boghandler Lærke? Med Deres gunstige Tilladelse, hvad skulde jeg da være, naar jeg ikke var mig selv?

Frøkenen. Netop! jeg synes nu skulde De rigtig være Dem selv.

Lærke. Men er jeg ikke mig selv? og naar jeg er mig selv, saa siger jo dog alle logiske Slutninger og sund Forstand, at jeg er ingen anden end mig selv — see det er jo klart! Men for at komme tilbage til min Kjæreste —

Frøkenen. Nu vel, De skal faae hende at see.

Lærke. Ja, hehehe! det bliver vel nødvendigt, naar jeg skal gives med hende.

Frøkenen. Ja, det er en Sag, som er tvivlsom —

Lærke. Men De sagde jo, at hun havde intet imod mig.

Frøkenen. Hun? O nei! jeg troer nok, at hun gjerne løb bort med Dem; men jeg er bange at Deres Onkel vil lægge Hindringer i Veien.

Lærke. Jeg har ingen Onkel. De mener nok min Brodersøn? Hahaha! jeg troer paa min Sandten, at De uden at kjende ham, finder Ligheden saa stor imellem os, at De tager den ene for den anden.

Frøkenen (med Betydning). Nei, jeg tager Dem for den, De er, det forsikkrer jeg Dem.

Lærke. Naa, det er mig kjært! Men det var min Kjæreste —

Frøkenen. Vogt Dem, Deres unge Hjertes Flammer røber Dem. Nu vel, her er hun. (aabner Døren.)

Tiende Scene.

De Forrige. Frederikke.

Frederikke (iler ind og lader som hun vil kaste sig om Lærkes Hals). O, saa seer jeg da — (standser og neier). Herr Boghandler Lærke! Deres Tjenerinde!

Lærke. Ak, min bedste Jomfrue! De er i overordentlig Bevægelse — o, hvis jeg var saa lykkelig, at jeg var Aarsag dertil —

Frederikke (hvidsker til ham saa høit, at Tanten kan høre det). Jeg vil kaste mig i Dine Arme; men skaan min Blyfærdighed i min Tantes Nærværelse.

Lærke (forbauset). Hvad for noget! (sagte) Død og Plage! hvor hun blusser! jeg maa have Yndigheder, hvis Almagt jeg ikke kjender.

Frøkenen. Nu, Herr Lærke! finder De ikke i denne Modtagelse det umiskjendeligste Beviis paa hendes Kjærlighed?

Lærke. Det lader til at hun blev ganske rørt ved Synet af mig —

Frøkenen. Der seer De hvad jeg siger, den overordentlige Lighed —

Lærke. Lighed? Kjæreste Frøken! maa vi nu være frie for den Lighed! Min skjønneste Jomfrue! Deres Agtelse, Deres Venskab og Kjærlighed skal være det bestandige Formaal for mine ivrigste Bestræbelser.

Frederikke (som om hun var yderst forvirret). Min Herre! det er sandt — jeg elsker Dig — jeg elskede Deres Brodersøn, vil jeg sige; men min Tantes Befalinger gjør mig det til en hellig Pligt at give Dig — at give Dem min Haand —

Lærke (til Frøkenen). Hendes Følelser gjøre hende ganske forvirret. Jeg vil benytte mig af Øieblikket og gjøre det sidste Angreb paa hendes Hjerte.

Mel. Skue i Lilien, Fyrstinde!
(Salomons Dom.)

Skue Din Slave, min Fyrstinde!
Irre om i Elskovs Qval;
Rist og Roe jeg ei kan finde
Siden Du mit Hjerte stjal!
Jeg i mørk Melancholie
Vandrer hen ad Livets Stie!

Jeg ved Bækkens stille Vover
Laller mangt et Elskovsnyn,
Er jeg vaagen eller sover,
Staaer Du for mit indre Syn!
Skjænk mig med Din Kjærlighed
Atter min forlorne Fred!

Frederikke (som om hun glemte sig selv, iler ham imode).
O, min Gustav! (standser) Ha! hvad gjør jeg!

Frøkenen (sagte).
Hun sig ei at skjule veed!

Lærke.
Min charmante Jomfrue! tør jeg
Her pligtskyldigst knæle ned? (knæler.)

Frederikke.
Deres Aand mit Hjerte vandt!

Lærke.
Ih, nei De er for galant!
(han vil kysse hendes Haand.)

Frøkenen (trækker Frederikke tilside). Det er nok! dette Spøg maa ikke drives videre.

Lærke. Spøg?

Frøkenen. Ja, Spøg, unge Herre!

Lærke. Hvad behager? unge Herre!

Frøkenen. O, forstil Dem kun ikke! De veed meget godt, at jeg veed hvem De er.

Lærke. Men hvem er jeg da, for al Ulykke?

Frøkenen. Spørger De mig om det?

Lærke. Ja, det er jeg nok nødt til; De bilder Dem jo ind, at De veed det bedre end jeg selv.

Frøkenen. Jeg siger Dem, Deres Forstillelse er Dem ikke til nogen Nytte, og jeg befaler Dem at forlade mit Huus.

Lærke. Det var galant! Men De tager feil, hvis De troer at jeg gjør det! Pigen elsker mig og jeg elsker Pigen og vil have hende — Tal, min Elskede, viis Deres Tante, at De har ligesaamegen Villie som hun! Er det ikke sandt, elsker De mig ikke?

Frederikke (omfavner ham heftigt). Ja, Gustav! og jeg vil aldrig ophøre at elske Dig! Kjæreste Gustav! jeg beder Dig, jeg besværger Dig, staae mig bi imod Din haardhjertede Onkel, og anvend Alt for at føre mig ud af et Huus, hvori vor rene Kjærlighed trues.

Lærke (river sig forskrækket løs). Men hvad er dog alt dette?

Frøkenen. Hvad, Mamsell! De vover at trodse mig? Det skal De komme til at fortryde! Herind med Dem!
(aabner Døren, hvoraf hun kom ind.)

Frederikke (i det hun gaaer). O, Gustav! Gustav! see Din Frederikkes Taarer og frels hende!

Ellevte Scene.

Frøkenen. Lærke.

Frøkenen. Og De, min Herre! som ikke alene bagvasker agtværdige Personer paa den uanstændigste Maade, men endogsaa vil stifte Mytterie og Opstand i Familier — De forlader mit Huus paa Øieblikket.

Lærke. Men jeg forstaaer ikke et Ord af alt dette! De har selv givet mig Haab om Deres Broderdatters Haand.

Frøkenen. Jeg? Dem? Et Menneske, som jeg hader?

Lærke. Men Herregud! hvorfor hader De mig, som med egen Opofrelse og Pengespilde har søgt at tjene Dem —

Frøkenen (næsten grædende). Og det understaaer De, som paa den skammeligste Maade har persifleret, spottet og prostitueret mig, Dem at sige? Nei, unge Herre —

Lærke. Unge Herre, unge Herre! jeg er ingen ung Herre!

Frøkenen (hæftig). Jo vist er De! det veed jeg bedre!

Lærke. End jeg? Det var da som Pokkeren! da kjender dog hele Kjøbenhavn Boghandler Lærke som en Mand paa sine —

Frøkenen. Jeg siger jo, De er ikke Boghandler Lærke.

Lærke (forbauset). Er jeg ikke! Jo min Sjæl er jeg saa!

Mel. Det hedder en Acquisition. (Skatten.)

Mit Navn er vidt og bredt bekjendt,
Til Leipzig Messe har jeg sendt
Af mine Forlagsværker!
Familien meget udbredt er,
Men her, jeg sværger Dem, De seer
Den ældste iblandt Lærker!

De troer jeg ikke har Forstand
Fordi jeg modtog Der' Roman —
Men Frøken, De skal mærke:
Jeg gjorde, som en huul Krabat,
Min Regning paa en god Rabat —
Jeg er Boghandler Lærke!

Jeg for min Elsktes Haand og Arv
Til mit og til min Handels Tarv
Vil slaae som en Berserke!
Og hvis De bryder Deres Ord,
Jeg skal Dem vise hvad der boer
I Jeremias Lærke.

Seer De, det er mit Ultimatum!

Frøkenen. For at vise Dem, hvor lidt De skrækker mig, vil jeg have den Ære at forestille Dem Deres Onkel. (aabner Døren og Gustav træder rast ind.)

Tolvte Scene.

De Forrige. Gustav.

Lærke. Hvad Pokker er det?

Gustav. Det er mig, som nu længe nok har hørt paa Dine Optøier. Skammer Du Dig ikke, Du uforskammede Knægt!

Lærke. Hvad? er jeg en Knægt? Vover Du at tale saaledes til mig!

Gustav. Tak Du Din gode Engel for, at jeg ikke taler til Dig i en anden Tone! Hvis jeg gjorde Dig Din Ret, lod jeg Dig kaste ned af Trapperne.

Lærke. Hvad for noget? Vil Du kaste Din kjødelige Onkel ned af Trapperne?

Frøkenen (leer). Naa, det er fortræffeligt, nu vil han give Dem ud for sig selv.

Gustav. Ja, hvad synes De?

Lærke. Men jeg sværger Dem til, det er min ugudelige Brodersøn.

Gustav. Tie stille, Vanartede! med et eneste Ord kan jeg beskjæmme Dig!

Lærke. Det Ord gad jeg saa Skam dog høre.

Gustav (til Frøkenen). De har jo skrevet Boghandler Lærke et Brev til, min naadige Frøken! Her er det, kan Du vise Magen dertil?

Frøkenen. Ja, det er mit Brev.

Lærke. De har skrevet det til mig; jeg har sendt ham det, for at han skulde ærgre sig en Svindsot paa Halsen derover, og saa har han — (ganske forknyt). O, jeg arme forladte Mand!

Frøkenen. Fy! unge Menneske! De staaer der beskjæmmet midt i alle Deres Rænker! Nu er jeg hævnet! Nu har Deres skammelige Recension faaet dens velfortjente Løn.

Lærke (næsten grædende). Men, lille naadige Frøken! det er ham, der har skrevet den, ham —

Frøkenen. De bliver ved? Fy! De fortjener ingen Skaansel! (til Gustav) Herr Lærke, jeg forlader Dem og overlader til Dem, for at undgaae Opsigt, at skaffe dette Menneske ud af Huset (sagte) Jeg vil lytte til Deres Samtale i Sideværelset.

Lærke (iler efter hende). Men saa hør mig dog, hør mig —

Frøkenen (vender sig om med største Alvor). Unge uerfarne Menneske! see her, hvorvidt Deres Letsindighed har ført Dem! Jeg kan kun beklage og — tilgive Dem! (gaaer.)

Trettende Scene.

Gustav. Lærke.

Gustav (sagte). Hun staaer sikkert paa Luur — her maa man være forsigtig!

Lærke. Naa, nu er vi da alene —

Gustav. Ja, nu er vi alene — og jeg haaber derfor, at Du lægger Masken.

Lærke. Masken? hvilken Maske?

Gustav. Fy, Gustav! jeg tilstaaer, at jeg har behandlet Dig haardt, skammelig haardt, men alligevel —

Lærke. Men vil Du ikke holde op at tale i den Tone, Du halstarrige Knægt!

Gustav (klapper ham paa Skulderen). Hør, min Dreng, nu er vi jo alene; paatag Dig nu ikke dette gamle sure Ansigt.

Lærke (støder ham fra sig). O Du Basilisk! vil Du ikke holde op at plage mig?

Gustav (stræng). Her er ingen Grund til Forstillelse. Jeg er Din Onkel, det veed Du, og jeg fordrer, at Du skal behandle mig som Onkel og sige De til mig.

Lærke. Skal jeg sige "De" til Dig?

Gustav. Ja!

Lærke. Nei!

(Frøkenen lader sig see ved Døren.)

Mel. Dépêchons travaillons. (Muurmesteren.)

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær
Din Onkel jeg dog er!
Vil Du ei
Gaae Din Vei?
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer bort.)

Lærke (venlig og halv sagte.)
Hvis Du herfra spadserer —

Gustav (ligeledes.)
Man en Nar kaldte mig.

Lærke.
Jeg min Knøs Dig forærer —

Gustav.
O, min Brud er jo riig!

Lærke.
Hu! mit Sind —

Gustav.
Er uroligt!

Lærke.
Du skal ei —

Gustav.
Faae en Hvid?

Lærke.
Naar jeg døer!

Gustav.
Meget troligt!

Lærke (vil opbragt fare løs paa ham.)
Hu! jeg skal strax —

Gustav (sætter sig i Forsvarsstand.)
Giv Dem Tid!

(Frøkenen lader sig atter see, Gustav bemærker hende.)

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær!
Din Onkel jeg dog er.
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer atter bort; Gustav, som seer det, nærmer sig Lærke.)

Gustav (halv sagte.)
De har haardt mig behandlet —

Lærke (med Ruelse.)
Nu kreperer det mig —

Gustav.
Men til Dem jeg forvandlet —

Lærke.
Du galant viser Dig —

Gustav.
Og høimodig tillader —

Lærke (kysser ham paa Haanden.)
Min charmante Neveu!

Gustav.
At De Huset forlader —

Lærke.
Med den yndige Mø?

Gustav.
Nei langtfra!

Lærke.
Hvordan da?

Gustav.
At De taus —

Lærke.
Gaaer min Vei?

Gustav.
Ja netop!

Lærke.
Ei, 'ei, ei!

Gustav.
Vil De det?

Lærke.
Nei for Pokker, nei!

(Gustav seer Frøkenen, som nu kommer til Døren.)

Begge.

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær!
Din Onkel jeg dog er!
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

(Frøkenen gaaer.)

Lærke.
Jeg viger ei af Pletten —

Gustav.
Jeg flytter ei en Fod —

Lærke.
Men jeg søger Dig for Retten.

Gustav.
Herr Onkel, vær saa god.

Lærke (høit, hæver Stokken.)
Hvis Du mig driller mere
Saa bliver jeg desperat!

Gustav (ligeledes.)
Jeg Respect Dig skal lære
Du vindige Krabat!

Begge (meget høit.)

Hvis Du ei
Gaaer Din Vei,
Jeg styrer mig ei meer!
Smukt Respect for mig bær!
Din Onkel jeg dog er!
Strax fortræk!
Pak Dig væk!

Fjortende Scene.

De Forrige. Frøkenen. Michel.

Frøkenen (til Lærke.) Min Herre! jeg seer til min Forundring, at De, selv naar jeg er fraværende, spiller den samme Rolle; men jeg skal vise Dem, at Deres Haardnakkenhed aldeles ikke kan nytte Dem, og at De alt var røbet før De kom — (stiller Michel foran ham.) See paa dette Menneske.

Lærke. Hvad skal jeg see paa det Spitsbubefjæs?

Michel. Fy, Herr Lærke! er det Lønnen for de mange Tjenester, jeg har beviist Dem?

Lærke. Har Han beviist mig Tjenester?

Michel. See der, Frøken! hvis De vil behage at lægge Mærke, der seer De et grandgiveligt Beviis paa Verdens forteste Utaknemmelighed! Han har glemt alt hvad jeg har gaaet igjennem med ham, at jeg har deelt Sorger og Glæder, Medgang og Modgang med ham, som en Broder. Saa har De vel ogsaa glemt de to Rigsdaler, De blev mig skyldig for Vixvox?

Lærke. Er han gal, Menneske?

Michel. Nei, Herr Lærke!

Lærke. Skylder jeg Ham Penge for Vixvox?

Michel. Ja, Herr Lærke!

Lærke. Hvordan har Han faaet dem tilgode?

Michel. Ved at slide paa Deres Støvler.

Lærke. Hvem er Han?

Michel. Deres Tjener.

Lærke (vender sig om til Frøkenen). Vil de gjøre mig gal her i Huset?

Frøkenen. Nei, jeg vil beskjæmme Dem, min Herre! Jeg seer, at ingenting kan bringe Dem til at tilstaae, hvem De er — nu vel! jeg skjænker Dem Tilstaaelsen. (neier for Gustav) Min Herre!

Gustav (kysser hende paa Haanden). Min naadigste Frøken!

Frøkenen. Følg mig, ærværdige Mand! vi vil gaae, for at sætte Ægteskabscontracten op; maaskee Deres Herr Neveu ikke vil gaae, før han har underskrevet den som Vitterlighedsmand. — Unge Herre! De kan blive eller gaae, som De selv behager; men det siger jeg Dem, opfør Dem anstændigt, fornuftigt og eftergivende; hvis ikke — jeg kjender min Ret i mit eget Huus — det kunde komme til at angre Dem skrækkeligt! — (gaaer med Gustav).

Femtende Scene.

Lærke. Michel.

Lærke. Nei, jeg bliver ganske fortumlet! Jeg veed snart ikke mere selv, hvem jeg er.

Michel. Da skal jeg sige Dem det. De er Boghandler Lærke.

Lærke. Naa, er jeg det? Saa nu veed Han det?

Michel. Bevares! det har jeg længe vidst; hvem skulde De ellers være? Kjender De Dem ikke selv?

Lærke. Jeg troer det rigtignok; men Frøkenen siger jo —

Michel. Ja, hvad vil De bryde Dem om hvad Frøkenen siger; hun har jo aldrig seet Dem før; men naar Deres Brodersøn først har faaet Jomfrue Frederikke, saa skal jeg nok sige hende det.

Lærke. Men ikke før? Saa her er da et ordentligt Complot imod mig for at narre mig?

Michel. Ja, det vil jeg aldrig fragaae. Een Ting vil jeg ellers sige Dem til Deres Trøst — men det bliver da imellem os — Deres Brodersøn bliver endnu værre narret end De.

Lærke. Hvordan! hvordan, lille Ven?

Michel. Ja, see det er nu —

Lærke. Hør, Søn! nu kan jeg huske, at det havde sin Rigtighed med det Vixvox Han talte om, og hvis Han ikke vil forsmaae — (giver ham Penge.)

Michel. O, det kunde ellers gjerne staae til det blev noget mere! — Jeg røres ellers ved Deres Høimodighed og jeg vil sige Dem det. Det Brev, som De har sendt Deres Brodersøn har bragt ham paa den Idee at give sig ud for Dem og snappe den rige Brud bort for Deres Næse — forstaaer De mig?

Lærke. Alt for godt, alt for godt! Men derved bliver han just ikke narret.

Michel. Jo vist gjør han, siger jeg! Vil De bare lade mig tale ud? Den lille Glut er en Smule forvirret i Hovedet —

Lærke. Nei, hvad siger Han? Syntes jeg ikke nok, at det raplede for hende og at hun var saa familieair?

Michel. Nei, har De mærket det? Ja, hun er skrækkelig frie imod Mandfolk, og derfor vilde Frøkenen gjerne have hende givt med saadan en adstadig Mand, som De er.

Lærke. Da maatte Fanden have saadan en Kone.

Michel. Meget rigtigt! De faaer den bedste Hævn over Deres Neveu ved at lade ham beholde hende.

Lærke. Men de mange Penge — de mange Penge!

Michel. Nu, De kunde vel ogsaa gjøre et Partie med mange Penge; thi, posito, jeg sætter —

Lærke. Nu, hvad sætter Han posito? hvad sætter Han?

Michel. At De tog Frøkenen.

Lærke. Ja, hun er fattig — hun havde jo ikke Raad til at forlægge sin Roman.

Michel. Naar hun ogsaa kunde faae Dem til at forlægge den, hvorfor skulde hun da gjøre det selv? Hun er hovedriig, og endnu mere: hun er smuk.

Lærke. Nei, Kjære, styg er hun, som al Ulykke.

Michel. Hun er, som De jo selv bedst veed, ganske romangal; det er af Høimodighed, at hun har dækket sin Skjønhed med malede Rynker; hun vilde ikke være sin Broderdatters Rivalinde ved Deres Ankomst. Hun er rigtignok ved de Fyrre; men ret hvad man kalder en moden Skjønhed.

Lærke. Og Han troer det kunde lade sig gjøre, at jeg friede til hende?

Michel. Det eneste er, at De er saa gammel; hun vil have en ung, munter Mand. Naar Deres Brodersøn ikke havde skrevet den fatale Recension — det var just en Mand for hende.

Lærke. Ja, saa er der intet for mig at gjøre.

Michel. Veed De hvad? Jeg faaer et Indfald. Man har holdt Dem for Nar her i Huset, saa vil De vel heller ikke

tage i Betænkning at holde Andre for Nar igjen, naar De kan have Nytte deraf.

Lærke. Nei langtfra, det gjør jeg med Fornøielse.

Michel. Hun troer, at De er Deres Brodersøn, lad hende blive i Troen, beed hende om Forladelse og frie til hende. Jeg er hendes Factotum og jeg skal nok sørge for at indrette Ægteskabscontracten saaledes, at hun ikke opdager Bedrageriet, før den er underskrevet.

Lærke (falder ham om Halsen). Mand! det er en stor, en sublim Idee! det vil jeg, det vil jeg!

Michel. Men saa maa De paatage Dem en ung elskværdig Spradebasses Manerer.

Lærke. Det vil falde vanskeligt; men Kjærlighed overvinder Alt!

Michel. Saa vil jeg gaae ind til hende og bede hende komme herud.

Lærke. Gjør det, sjeldne Menneske! gjør det mens jeg er i Fyr! O, hvorledes skal jeg belønne Ham!

Michel. Brave Mand! mit Hjertes skjønneste Løn er at see Dem i min Frøkens Arme. (bevæget) De kan troe, det var bittert for mig at lyve Dem lige op i Dinene, men jeg var jo en Slyngel, om jeg ikke havde gjort det, thi Deres Brodersøn havde betalt mig raisonabelt. Men see nu har jeg gjort min Synd imod Dem god igjen, og nu har jeg ogsaa den Trøst, at jeg i Deres ærværdige, patriarchalske Aasyn læser: Tilgivelse og Forglemmelse! (trykker ham paa Haanden og gaaer.)

Sextende Scene.

Lærke (alene).

Der kan man dog see hvad et ærværdigt og moralsk Udseende formaaer — jeg har omvendt en Synder! — Stakkels Karl! han var ganske rørt! Hahaha! min Herr Neveu, behold Han kun det spædlemmede viltre Noer, som er saa frie imod alle Mandfolk — jeg tager den modne Skjønhed, der staaer i Flor! — Hu! det vil ellers blive et haardt Pust at indtage det romantiske Menneske — men friskt Mod; jeg skal gribe mig an og gjennemgaae alle Kjærlighedens Grader, som den meest udlærte Forfører! Jeg er en Don Juan, naar jeg først ret begynder.

Mel. Marilisbeth kun spotter og leer.
(Flugten fra Klosteret.)

Min Attaque begynder jeg kjæk
Med et kjælent og smægtende Blik,
Gjennem disse ærværdige Træk
Jeg laer skimte en sværmende Strik!
O, jeg er en Strik, en kjælen Strik!
Jeg undselig Haanden taer fat
Og fremstammer: min yndige Skat!

Hendes Smiil nu opflammer mit Mod;
Men dermed er der ikke sagt: stop!
Jeg bliver liggende for hendes Fod
Til hun venlig mig siger: staae op!
O! staae dog op, saa staae dog op!
Da jeg flyver til hendes Bryst
Og forgaaer af Lyksaligheds Lyst!

Men det Hele er intet bevendt,
Naar jeg ei obtinerer et Kys;
Dog — af Kjærlighedens Flamme betændt,
Jeg ei bryder mig om hendes: Tys!
Hun siger Tys! Jeg taer et Kys!
Nu af Seiren jeg lapser mig ret
Og af Glæde gjør en Pirouet!

Syttende Scene.

Lærke. Frøkenen.

Frøkenen (med Foragt). Nu, min Herre! De har ønsket at tale med mig?

Lærke (med paataget Spradebassevæsen). Min Naadige! De seer her en angergiven, sønderknust Synder! Jeg seer, at Intet kan skjules for Deres dybe Skarpsindighed; velan! jeg tilstaaer hvem jeg er og venter min Straf.

Frøkenen (med Storhed.) Deres Straf er min Foragt!

Lærke. Hvad var det De sagde der? — Foragt! — Sønderslider mig, I Hadets Furier! men opirrer ikke dette store Hjerte mod mig. O, Frøken! hvis De kunde læse i min Sjæl, hvis De kunde see mine Tænders Gnidsel, De vilde forbarme Dem. (sagte) Det er skrækkeligt fatigant for en Onkel, at være sin egen Neveu.

Frøkenen. Min Herre! dette Sprog —

Lærke. Er Hjertets, min charmante, indtagende Frøken! det er de helligste Følelsers Sprog — og, hvis De ikke forstaaer det, da vee mig — syvfold vee mig Ulyksalige! Dog — De maa forstaae det — De er jo Digterinde!

Frøkenen (spodsk). Det Skudsmaal har De givet mig paa Prent, Herre!

Lærke. Aa, glem en ulyksalig Letsindighed! tænk ikke paa hvad saadan en ung Vindbeutel gjør af Overilelse. Hm! Hm! Da kjendte jeg endnu ikke Deres Aand, Deres mageløse Kjendskab til Mennesket —

Frøkenen (med et stolt, straffende Blik). Og dog vilde De fravive mig min suurt fortjente Laurbærkrands?

Lærke. Befal, min Naadige! og jeg skal skrive en Lovtale over Deres Skovtyv, saa hans Roes skal dundre over hele Riget! glem blot min Ubesindighed. Dengang var jeg henrevet af Skinnet, jeg troede rigtig, at Deres Broderdatter var en Engel, men Tiden og det skrækkelige Indtryk Deres Tale før gjorde paa mig, lærte mig noget andet; nei, det er kun den modne Skjønhed, der varigen fængsler vort Hjerte — dengang foragtede jeg det Dybe, det Høie, det Excellente — nu da Taagen er forsvundet fra mit Die

— see nu beundrer jeg det — nu — ak — elsker jeg det.

Frøkenen (med nedslagne Øine). Min Herre —

Lærke. O, Frøken! vend ikke Deres hulde Blik bort fra mig — lad min Smerte røre Dem, lad mit Øie læse Forsoning i Deres! (hun bliver ved at see bly til Jorden). De vil ikke, ja! ja! det skader mig ikke! Jeg kom her jo ogsaa for at bedrage Dem; det var Deres Klogskab, Deres Elskværdighed, som afvæbnede mig! Det skader mig ikke — forstød mig — had mig — jeg har fortjent det og mere til; men dog — alligevel vil jeg elske og tilbede Dem.

Frøkenen (farer tilbage). Ih, hvad siger De, min Herre!

Lærke (farer til den anden Side). O, hvad har jeg sagt?!

Mel. O Gud! jeg skjælver, men hvorfor? (Azemia.)

Ih ja! jeg skjælver, men hvorfor?
De min Hjertefred mig fraraned'!

Frøkenen.

Ih ja! jeg skjælver, men hvorfor?
Nu jeg føler, hvad før jeg ahned!

Lærke.

O, skot til mig!

Frøkenen (blye.)

Jeg!

Lærke.

De!

Frøkenen.

Hvem jeg?

Lærke.

Ja De!

Frøkenen.

Jeg tør ei!
Men kom kun hid!

Lærke.

Jeg?

Frøkenen.

De!

Lærke.

Hvad jeg?

Frøkenen.

Ja De!

Lærke.

Jeg tør ei!
Men skot lidt kjælent hen til mig!

Frøkenen (skotter hen til ham.)

Saa læs i mine Blikke.

Lærke.

Hvad da?

Frøkenen (smægtende.)

Salig jeg føler mig!

Lærke (ligeledes.)

Saa gaaer det ogsaa mig!
Men kom og frygt kun ikke!

Frøkenen (farer blye tilbage.)

Nei, nei! det gjør jeg ikke!

Begge (sagte.)

O vee! det er mig saa geneert!
I slig Stilling jeg aldrig har været!
Jeg hvis det ikke var forkeert,
Uden Omsvøb mig havde erklæret!
Men da at være blye, dog klæ'er saa net,
Saa er jeg det;

Frøkenen (halv høit.)

De elsker mig?

Lærke.

Af ganske Hjerte!

De mig igjen?

Frøkenen (som for.)

De mig det lærte!

Begge.

Jeg henrykt seer
Han / Hun har mig kjær,
Af Elskovs Ild han / hun gløder!

Frøkenen (smilende skjælmsk.)

Hurtigt sig Bladet vendte!

Begge.

Hadet med Elskov endte!

Lærke.

Men kom nu smukt herhen.

Frøkenen.

Naar min Ven —
Sin Pige møder!

Begge (idet de nærme sig hinanden.)

Nu snart min Skat — jeg nær — Dem staaer,
Min Frygt forgaaer!

Lærke (trykker hende til sit Bryst.)

Min Glut! vi drømme dog vel ei?

Frøkenen (sjæleglad.)

Mig min Fjende med Elskov favner!
Ak — skjult er Skjæbnens dunkle Vei!

Lærke.

Vi i Elskovs Tempel havner!

Begge.

Hvor jeg er glad!
Jeg til den Elsktes Barm kan mig trykke!
Jeg veed ei hvad
Jeg sammenligne skal med min Lykke,
Naar, Kjønnets Smykke!
Dig jeg faaer!

Lærke. Nei, nu er jeg ogsaa altfor usigelig lykkelig!

Frøkenen. Jeg ogsaa, jeg ogsaa! Men hør nu, min søde Ven! kast nu denne afskyelige Maske og Forklædning.

Lærke. Afskyelige Maske?

Frøkenen. Ja, smuk er De ikke med den! uh! den gjør Dem saa styg som Arvesynden — kom, min Elskede! lad mig udslette disse kunstige Rynker.

Lærke. Kunstige Rynker! (forlegen) Ja, seer De, det Slags Rynker ere lettere at faae end at blive af med, og det vil tage nogen Tid, inden jeg faaer dem rigtigt bort.

Frøkenen. Men saasnart muligt, søde-ste Ven! for de klæder Dem slet ikke.

Lærke. Da er det ilde!

Frøkenen. Og hvorfor det?

Lærke. Jo — for — for, saa maa jeg nu see afskyelig ud i Deres Øine.

Frøkenen (smiler kjælent). Jeg veed jo, der boer en Adonis under dette Eddikebryggeransigt.

Lærke. Ja, det var et sandt Ord — hehehe! det er godt, at De saaledes kan trøste Dem med Ideer — det vil blive Dem en stor Lykke for det reelle Liv. Men min lille Engel! jeg synes, at De nu og-

saa skulde foretage den lille Subtraction i Deres Alders Hovedbog, som jeg veed —

Frøkenen (stolt). Min Ven —

Lærke. Min Elskede! lad ikke et Ord støde Dem —

Frøkenen. Jeg vil kun vinde en Mands Kjærlighed ved min Aand, min Forstand.

Lærke. Jeg veed det, jeg veed det, og det er derfor De har sat Deres Ansigt tilbage i Middelalderen.

Frøkenen. Hvad, Middelalderen? Mit Ansigt i Middelalderen! De glemmer min Aand for mit Ansigt — gaae! De har aldrig elsket mig! (vender ham Ryggen.)

Lærke (paa Knæe). Tilgiv! tilgiv! min Sjæls Veninde! (sagte) For Pokker! Jeg er istand til hverken at faae Niecen, Tanten eller Penge! (høit) Tilgiv og sig, hvad jeg skal gjøre for at overbevise Dem om min ufalmede Kjærlighed.

Frøkenen (grædende). O, Mandfolk! Mandfolk! Det er Jer Fryd at sønderrive det svage Qvindehjerte —

Lærke. Men, søde lille Glut! jeg vil bede Dig om Forladelse, offentlig, jeg vil —

Frøkenen. Vil De ogsaa i min Nieces Nærværelse sige, hvad De har sagt mig — først da tør jeg troe Dem.

Lærke. Med største Fornøielse, mit Barn!

Frøkenen (iler hen og aabner Døren). Kom herind, Frederikke!

Attende Scene.

De Forrige. Frederikke.

Frøkenen (affecteret). Det gjør mig ondt, lille Rikke! men jeg maa sige Dig, at — at — tal, min Ven!

Lærke. Ja, seer De, Frøkenen vil have at jeg skal sige Dem, at jeg ikke vil have Dem.

Frederikke. Saa De har fortalt hende, hvem De virkelig er?

Frøkenen. Ja, den unge Mand har tilstaaet mig, at han engang følte et Slags Interesse for Dig; men min Aand og mine Talenter have fængslet ham varigen.

Frederikke. Saa De er da nu overbeviist om, at han virkelig er Gustav Lærke?

Frøkenen. Ja vist er jeg, Jomfrue!

Frederikke. Og dog kunde De, Tante! (lader som om hun brast i Graad) O, jeg arme Pige! — Og De, min Herre! De som saaledes kan glemme alle Deres Eder — De er et slet Menneske!

Frøkenen. Vil Du paa Øieblikket tie stille!

Frederikke. Nei, ingen skal hindre mig i at beklage mig over hans Troløshed — dog nei, — nei! Det vil jeg ikke, jeg vil trodse ham — Jeg har aldrig elsket Dem, min Herre! aldrig!

Lærke. Jeg troer det gjerne.

Frederikke. Og for at vise Dem det — saa tager jeg Deres Onkel.

Frøkenen (sjæleglad). Det vil Du, mit Barn?

Frederikke. Det vil jeg, og det strax! (Frøkenen iler hen og ringer.)

Nittende Scene.

De Forrige. Michel. strax efter Gustav.

Frøkenen. Hent strax Herr Boghandler Lærke og den Ægteskabscontract, der ligger paa mit Natbord. (Michel gaaer; til Lærke). Hvad synes De, er Deres Onkel ikke et fordeelagtigt Partie for hende?

Lærke. Overmaade fordeelagtigt!

Frøkenen. Han er rig!

Lærke. Ja, det er nu, som man tager det, paa een Maade er Boghandler Lærke jo rigtignok rig; men paa een Maade er han — jeg mener min Onkel, som De sendte Bud efter, jo rigtignok ogsaa ikke rig.

Frøkenen. Hvorledes kan det gaae til?

Lærke. Han har Capitalerne udestaaende.

Frøkenen. Saa bringe de jo Renter —

Lærke. Ja, jeg troer ogsaa, at der er nogle, han forrenter.

Frøkenen. Ja, for naar man laaner Penge ud —

Lærke. Rigtig, saa tager man Renter; ja, men han laaner sjeldent noget ud; jeg skal sige Dem, hans fleste Pengeaffairer bestaae i Omsatser — vi have i de nyere Tider faaet et Kunstudtryk for den Speculation: den hedder, at slaae Plade!

Frøkenen. Er den fordeelagtig?

Lærke. Undertiden, o ja! Øvelsen gjør det meste!

Gustav (kommer med Michel). De har befalet, naadige Frøken!

Frøkenen. Værdige Ven! Deres Neveu har tilstaaet Alt for mig, og — og har bedet mig om min Haand.

Gustav. Virkelig? Naa det forsoner mig med hans dumme Streger. (tager Onklen i Haanden.) Tilgivet og forglemt.

Lærke (sagte til ham.) Ja jeg skal forglemme Dig, Knægt!

Frøkenen. Min Niece —

Frederikke. Ja, jeg erklærer, at jeg hader lav Egennytte og giver den ene Herr Lærke den Haand, som den anden har afslaaet.

Michel. Her er Ægteskabscontracten, naadige Frøken.

Frøkenen. Megel vel! (læser.) "Jeg Boghandler Jeremias Lærke og jeg Frederikke Steen" — Nu min Ven! Vil De skrive under som Vidne?

Lærke (forlegen). O ja — men sødeste Ven! — der staaer Boghandler Lærke — Frøkenen. De fortryder maaskee, at det ikke er Deres Navn.

Lærke. Nei, tvertimod —

Michel (sagte til Lærke, viser ham et Papiir). Vær De rolig, her er en anden Contract, som jeg nok skal practisere istedet.

Lærke (sagte). Hvad det er for en honet Karl! (høit) Ih, min Engel! jeg siger, jeg er tvertimod overmaade tilfreds dermed, og for at vise Dem det, saa vil jeg strax underskrive.

Frøkenen. Charmante unge Menneske! (gaaer til Bordet.)

Michel (meget geskjæftig.) Tillader Frøkenen! det er rigtignok dristigt af mig, men jeg synes, at saadant noget maa skee med Værdighed. See her i Midten af Salen maa Bordet staae (sætter Bordet i Midten af Skuepladsen.) og — der — tillader De, naadige Frøken? (tager Contracten og forvexler den i det samme med den anden.) der maa Contracten ligge, udbredt og aabenlyst for alle Vedkommendes Øine og saa maa den ene efter den anden, med tilbørlig Anstand, gaae hen og underskrive — Synes Frøkenen ikke, at det er pænt og passende?

Frøkenen. Hvad det Menneske dog har en Takt for det Dybe og Store! (gaaer meget alvorligt hen og skriver under, derpaa de Elskende, tilsidst Lærke).

Lærke. Ja, det er en snild Karl og Ærligheden selv; naar De bare vidste, hvad han har gjort for mig —

Michel. Aa, det er saamæn ikke at takke for.

Frøkenen (til Gustav). Nu, min ærværdige Mand! har De min Nieces Haand og Formue; og her, her opfylder jeg ganske mit Løvte, idet jeg overgiver Dem min elskede Liniedandser. (vil give ham Manuscriptet.)

Gustav. Jeg har berøvet dette unge Menneske hans første Kjærlighed, jeg vil ikke berøve ham den Lykke at forlægge Deres Roman.

Frøkenen. Min Herre! De har jo lovet —

Gustav. Da jeg var min Onkel, ja vist; men nu, da jeg er min Onkels Neveu —

Frøkenen. De var Deres Onkel og Deres Onkels Neveu? De taler jo over Dem, ærværdige Ven.

Michel. Bryd Dem aldrig om det, naadige Frøken! det er en Familiesygdom hos Lærkerne, jeg tør vædde, at Deres Kjæreste paa Øieblikket begynder at tale i samme Tone. (sagte til Lærke) Tag De nu Masken af, nu vover De jo intet.

Lærke (kaster sig paa Knæe.) Sødeste Veninde! da han ikke vil skjule Sagen, saa kan det jo ikke nytte om jeg — O tilgiv en List, som en uhyre Kjærlighed indskjød mig og forstød mig ikke, fordi mine Rynker ere uaftvættelige.

Gustav (ligeledes paa den anden Side.) O tilgiv ogsaa mig, at mine ere aftvættelige!

Frøkenen. Men hvad er dog alt dette?

Lærke (peger paa Gustav.) Han der —

Gustav (peger paa Lærke.) Han der —

Lærke. Er min Neveu!

Gustav (paa samme Tid). Er min Onkel!

Frøkenen. Hvorledes?

Gustav (tager det forlorne Haar af). Ja, see her Beviset, disse graa Haar ere forlorne.

Lærke. Ak! tillad at jeg maa lade mit Beviis blive siddende paa; det er ikke practikabelt!

Frøkenen. Hvorledes? De har bedraget mig?

Lærke. De har jo selv gjort mig ung uagtet alle mine Forsikkringer.

Gustav. Jeg tilstaaer min Brøde imod Dem, naadige Frøken! og er beredvillig at gjøre Alt for at forsone Dem!

Frederikke. Kjæreste Tante! Kjærlighed maa være vor Undskyldning!

Frøkenen. Og Du ogsaa — jeg har været omgivet af Bedragere paa alle Kanter — Men siig mig dog nu, min ærlige Michel! —

Michel. Ak Frøken! De sanker gloende Kul paa mit Hoved, for hvad kan det nu hjelpe at nægte, at jeg har rakt Haanden til —

Frøkenen. Han ogsaa! —

Michel. Af sand Menneskekjærlighed! De taler saa tidt om Høimodighed i Deres herlige Værker — her seer De et stort Exempel paa sand Sjælestorhed. Denne jog mig bort og jeg hjalp ham til at faae en rig Kone; posito jeg sætter, at De var i mit Sted —

Frøkenen (geskjæftig.) Saa satte jeg ham paa Porten!

Lærke. Tilgiv, min Engel! det var Kjærlighed —

Frøkenen. De er altsaa gammel? —

Lærke. Det er De ogsaa, mærker jeg nok, men rig er De jo ogsaa —

Frøkenen Jeg rig? Ak nei desto værre!

Lærke. Hvad behager? Er det Deres Alvor? (til Michel.) Sagde Du ikke? —

Michel. Ja, hvad siger ikke jeg? Vil De bryde Dem om det. Jeg sagde jo ogsaa, at De skyldte mig Penge; det ene er Løgn og det andet ikke sandt.

Lærke. O, Du durchdrevne Skjælm! Saa er jeg jo narret, bedraget —

Michel. Aldeles ikke! De tager jo Frøkenen af lutter Kjærlighed, og hvad den angaaer —

Lærke. Hold Din Mund, Knægt!

Frøkenen. Men bedste Ven!

Lærke. O, jeg arme Menneske! jeg har staaet mig selv i Lyset, jeg har givet Slip paa den rige Arving, og hvad faaer jeg nu?

Frøkenen. Min Haand og min — Roman!

Lærke. Behold De Deres Haand hos Dem selv, naar De ikke har noget i den, og Deres Roman — jo det var en rar Skadesløsholdelse — Deres Skovtyv har jeg gjort til Maculatur.

Frøkenen. Hvad, min Skovtyv Maculatur! Det var et skrækkeligt Stød!

Lærke. Troer De, at jeg vil forlægge Deres Smørerier, naar jeg ikke faaer Pigen og Pengene?

Frøkenen. Smørerier? ufølsomme Menneske! og det var Dem jeg troede havde sat Dem ind i min Aand.

Gustav. Fat Dem Herr Onkel! og forlæg De Romanen, jeg subscriberer paa 200 Exemplarer.

Lærke. Hvad siger Du? og udbasuner den i Bladene?

Gustav. Det behøves ikke! Send et Exemplar af den til Redacteurerne og De faaer Virak for Spotpriis.

Lærke. Ja, det er ogsaa sandt! Naa, saa modtager jeg Romanen, og angaaende Haanden — vi kan jo betænke os et Par Aars Tid; hvad mit Physiognomie angaaer, kan De være rolig, det changerer ikke; mit Ansigt er en Stereotypudgave.

Frøkenen (sukkende.) Ak, jeg troede det var første Oplag med et falskt Titelblad!

Lærke. Ak ja! ak ja! jeg troede at faae en rig Brud, og nu — hele Verden vil gjøre Nar af mig! man kan skrive Comedier om min ulykkelige Elskov — der falder mig noget ind.

Mel. Daß das G'spiel nir G'scheutes war.
(Die Wiener in Berlin.)

Hør, nu faaer jeg en Idee,
Troer I, den er ilde?
Om af vor Historie
Blev en Vaudeville?

Gustav.

Ja, vi har den jo complet,
Naar vi dertil lappe
Blot en Supplicantcouplet
Om at man vil klappe!

Alle.

Ja, vi har den jo complet! ꝛc.

Lærke.

Troer I da, at Publicum
Lader sig bestikke?
At hvis vores Spøg er dum
Det den revser ikke?
Betlerie gjør det og os
Mere Skam end Ære,
Derfor Moden vi til Trods
Det vil lade være!

Alle (til Publicum.)

Betlerie gjør Dem og os ꝛc.

Kjöbenhavn 1829.
Udgivet af Ferdinand Printzlau.
Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

De muntre Koner i Windsor.

Et Lystspil.

Personerne:

Ridder Hans Falstaff.
Fenton.
Dumborg, Fredsdommer.
Myyg, hans Fætter.
Hr. Fiord, } to fornemme Indvaanere i Windsor.
Hr. Page, }
William Page, en Dreng, Hr. Page's Søn.

Hr. Hugh Evans, en vallisisk Præst.
Dr. Cajus, en fransk Læge.
Verten i Giestgivergaarden Hosebaandet.
Bardolph, }
Pistol, } Falstaffs Folgesvende.
Nym, }
Robin, Falstaffs Page.

Simpel, Myygs Tiener.
Rugby, Dr. Cajus's Tiener.
Madame Fiord.
Madame Page.
Jomfrue Anne Page, hendes Datter.
Madam Rap, Huusholderske hos Dr. Cajus.
Tienestefolk hos Page, Fiord :c.

Scenen: Windsor og dens Om-Egn.

Første Act.

Første Scene.

(Windsor; udenfor Page's Huus.)

Dumborg, Myyg og Hr. Hugh Evans komme ind.

Dumborg. Tael ikke mere derom, Hr. Hugh: Jeg skal giøre en Livs- og Æres-Sag deraf. Om han var tyve Gange Ridder Hans Falstaff, skal han ikke fornærme Robert Dumborg, 'Squire — —

Myyg. I Grevskabet Gloster, Fredsdommer, og coram — —

Dumborg. Ret, Fætter Myyg, og Custos — —

Myyg. Ret, og ratolorum tilmed; og en fød Adelsmand, Hr. Pastor, der skriver sig armigero — i alle Documenter, Attester, Qvittancer, eller Obligationer, armigero.

Dumborg. Ret; saa giør jeg, og har giort saa immer og altid i de sidste tree hundrede Aar.

Myyg. Alle hans Successorer, der har levet for ham, har giort det, og alle hans Antecessorer, der kommer efter ham, kan. De kan sætte et Dosin hvide fleur de luce i deres Vaabenkiole.

Dumborg. Det er en gammel Kiole!

Hugh Evans. Et Dusin hvide Luus, ded monne klæde mæget godt paa en gammel Kiortel: de accorderer godt, i Skridtgang; ded Creatur er et Familie-Diur i Menneskeligheden, og beteigner K-jærlighed.

Dumborg. Nei, fleur de luce, eller fleur de lis, betyder Lilie, Lilie.

Hugh Evans. Ja, ved vor Frue, ded forændrer Sagen. Men hvorom altingens er: Dersom Ridder Hans Falstaff haver begangen Misseligheder imod Eder, saa er jeg af Geistligheden, og skal g-jøre mig en Forno-jelse af, at vise min T-jenstagtighed, for at g-jøre Forligelse og Voldgivt imellem Eder.

Dumborg. Det skal for Geheimeraadet; det er et liderligt Mytterie.

Hugh Evans. Ded er ikke pænt, at Gehimeraadet hører om Lidderlighed; Gehimeraadet, seer I, vil beg-jære at høre om Gudsfrygtighed, og ikke at høre om Lidderlighed; ded skal I regardere paa.

Dumborg. Ha, for Død og al Ulykke, dersom jeg var ung igien, skulde Kaarden afgiøre det.

Hugh Evans. Ded er bædere, at Venner ere Kaarden, og afg-jøre ded: og der løber ogsaa ed anded Anslag om i min H-jerne, som, kan nok skee, fører god Discretion i sit Skiold: Der er nu Jomfrue Anne Page, hvilken er en Daatter af Herr Jørgen Page, og hvilken er ed rart Stykke Jomfrudom — —

Myyg. Jomfrue Anne Page? Hun har bruunt Haar, og taler kleint, som et Fruentimmer.

Hugh Evans. Ded er for al Værlden den sælene samme Pærson, saa justement, som I vil beg-jære; og siv hundrede Pund i Contanter, og Guld, og Sølv av hindes Bedstefader paa hans Sotteseng (Gud forlæne en glædelig Opstandelse!) testemanteret naar hun haver sine sytten Aar paa Bagen. Ded var et sk-jønt Stykke Arbeede, om vi lode fare vore Wvlerier og Kævlerier, og lagde an paa ed Givtermaal imellem Hr. Abraham her (til Myyg) og Jomfru Anne Page.

Myyg. Efterlod hendes Bedstefader hende syv hundrede Pund?

Hugh Evans. E-ja, og hindes Fader sparer endnu en bædere Smule Skilling sammen til hinde.

Myyg. Jeg kiender den unge Dame; hun har gode Gaver.

Hugh Evans. Siv hundrede Pund og Qvalitæter, ded er gode Gaver.

Dumborg. Velan, lad os see den gode Hr. Page. Er Falstaff der?

Hugh Evans. Skulde jeg fortælle Eder en Løign? Jeg foragter en Løigner, ligerviis som jeg foragter den, som taler falsk, eller som jeg foragter En, som ikke er sandfærdig. Ridder Hr. Hans er der,

og jeg besværger Eder, lader Eder styre af dem, som vil Jert Vel. Jeg vil sla'e paa Hr. Pages Dør. — Holla! Guds Free=ed derinde!

Hr. Page kommer ud.

Page. Hvem er der?

Hugh Evans. Her er Guds Felsignelse, og Eders Ven, og Fredsdommer Dumborg; og her er den onge Hr. Myyg, som, kan nok skee, vil fortælle Eder en anden Historie, naar som ellers I skulde synes vel om Tingen.

Page. Det fornøier mig at see Eders Velædelheder vel. Jeg takker Eder for Vildtet, Hr. Dumborg.

Dumborg. Hr. Page, det fornøier mig at see Eder; gid det bekomme Eder meget og hierteligen vel. Jeg havde ønsket Eder bedre Vildt; det var ikke godt skudt. — Hvorledes gaaer det den gode Madame Page? — Og jeg takker Eder fremdeles af Hiertet, ja, af Hiertet.

Page. Min Herre, jeg takker Eder.

Dumborg. Min Herre, jeg takker Eder; jeg forsikkrer Eder, jeg giør.

Page. Det fornøier mig at see Eder, gode Hr. Myyg.

Myyg. Hvor gaaer det Eders gule Mynde, Hr. Page? Jeg hørte sige, den tabde ved sidste Væddeløb.

Page. Det kunde ikke ret bedømmes, Hr. Myyg.

Myyg. I vil ikke tilstaae'et, I vil ikke tilstaae'et.

Dumborg. Det vil han ikke; — for I har Uret, I har Uret; det er en god Hund.

Page. En Kiøter, Hr. Dumborg.

Dumborg. Hr. Page, det er en god Hund, og en smuk Hund. Kan der siges mere? Den er god og smuk. — Er Ridder Falstaff her?

Page. Hr. Dumborg, han er inde; og jeg vilde ønske, jeg kunde giøre en god Gierning mellem Eder.

Hugh Evans. Ded er taelt, som ded en Christen anstaaer at tale.

Dumborg. Han har fornærmet mig, Hr. Page.

Page. Hr. Dumborg, han bekiender det i visse Maader.

Dumborg. Men Bekiendelse er endnu ikke Omvendelse; er det ikke saa, Hr. Page? Han har fornærmet mig, virkelig har han saa; paa mit Ord har han saa; — troe mig; Robert Dumborg, 'Squire, siger han er fornærmet.

Page. Her kommer Hr. Hans.

Ridder Hans Falstaff, Bardolph, Nym og Pistol komme.

Falstaff. Nu, Hr. Dumborg, I vil klage over mig til Kongen?

Dumborg. Ridder, I har slaaet mine Folk, skudt mine Dyr og brudt mit Skovhuus op.

Falstaff. Men dog ikke kysset Eders Skovfogeds Datter.

Dumborg. Sniksnak; I skal staae mig til Ansvar.

Falstaff. Jeg vil staae Eder til Ansvar strax: — Alt det har jeg giort: — Der har I Ansvar.

Dumborg. Det skal blive bekiendt i Geheimeraadet.

Falstaff. Det var bedre for Eder, det blev geheimt i Geheimeraadet; I vil blive udleet.

Hugh Evans. Pauca verba, Ridder Hans; Free=edsommelighed.

Falstaff. Fredsommelighed, Kedsommelighed! — Myyg, jeg har givet Jer en brodden Pande, hvad har I imod mig?

Myyg. Saa Mari, Herre, jeg har noget i mit Hoved mod Eder; og saa mod Eders Gavtyve=Hallunker, Bardolph, Nym og Pistol. De fik mig hen paa Giestgivergaarden, og drak mig fuld, og tømte siden min Lomme.

Bardolph. I Osteskorpe!

Myyg. Ei, det siger intet.

Pistol. Hvad nu, Mephostophilus?

Myyg. Ei, det siger intet.

Nym. Bagatel, siger jeg! pauca, pauca; Bagatel! Det er min Humør.

Myyg. Hvor er min Tiener Simpel? — Kan I sige mig det, Fætter?

Hugh Evans. Stille, jeg beder Eder. Lader os nu forstaae ret: der ere trende Opmænd i denne her Sag, saavidt som jeg forstaaer: ded er Hr. Page, siger og skriver: Hr. Page; og der er mig selv, siger og skriver: mig selv; og tredie Mand er, endeligen og slutteligen, min Hr. Verten i Hosebaandet.

Page. Vi tree, til Sagen at forhøre og slutte imellem dem.

Hugh Evans. Mæget godt. Jeg vil opsætte en spæcies facti i min Teignebog; og hvornæst vi vil arbeede paa Sagen med saa stor Fornuftighed, som vi formaae.

Falstaff. Pistol! —

Pistol. Han hører med begge Ører.

Hugh Evans. Fanten og hans Ollemutter! S'ikken Phrase: "Hører med begge Ører"! Ei, ded er Affectationer.

Falstaff. Pistol, har I tømt Hr. Myygs Pung?

Myyg. Ja, ved mine Handsker, har han ikke, eller gid jeg aldrig maa komme levendes i min egen Storstue meer! og det tree Mark og otte Skilling i myntede Tolvskillinger, og to Edvarder til Trækketavl, som jeg havde kiøbt af Jes Møller, og koster mig fire Mark og fire Skilling Stykket, ved mine Handsker!

Falstaff. Er det rigtigt, Pistol?

Hugh Evans. Nei, ded er urigtigt, hvis ded er Lommetyverie.

Pistol.

Ha Du Hiemfødning, Biergmand! ——
Ridder Hans, og Herre min,
Jeg dette Lysespid til Tvekamp fordrer —
(pegende paa Myyg)
Løgn i Din Hals og paa Din Tunge, Du;
Løgn i Din Hals! Affkum og Fraadd, Du
lyver!

Myyg. Ja, ved mine Handsker, saa var det ham. (pegende paa Nym.)

Nym. Lad Jer sige, Herre, og vær ved god Humør. Jeg skal dryppe Jer i Jer egen Sauce, hvis I giør sure Miner til mig; see det er den rette Mening og Humør af det.

Myyg. Ved min Hat, saa var det ham med det røde Ansigt, som fik dem; thi uagtet jeg ikke kan huske hvad jeg giorde, da I drak mig fuld, saa er jeg dog ikke et complet Asen.

Falstaff (til Bardolph). Hvad siger I, røde Hans?

Bardolph. Ei, Herre, jeg for min Part siger, at Herren der havde drukket sine fem Tanker bort.

Hugh Evans. Ded er: hans fem Sandser: føi, s'ikken Uvidenhed!

Bardolph. Og da han var beskienket, blev han, som man siger, casseret, og saaledes til Slutning kom ud af Carrièren.

Myyg. Ah, I snakker ovenikiøbet paa Latin: men det hielper intet. Jeg skal aldrig drikke mig fuld saa længe jeg lever mere, uden i anstændigt, artigt, gudfrygtigt Selskab, for det Spillops Skyld: Er jeg fuld, saa vil jeg være fuld med dem, der frygter Gud, og ikke med fordrukne Spidsbuber.

Hugh Evans. Saa sandt Gud h:jelpe mig! ded er ed dydigt Gemyt!

Falstaff. I hører, at alt er negtet, mine Herrer, I hører det.

Jomfrue Anne Page kommer ind med Viin; Madame Fiord og Madame Page følge efter.

Page. Nei, Datter, bær Vinen ind, vi vil drikke inde. (Anne Page gaaer.)

Myyg. O Himmel! Det er Jomfrue Anne Page.

Page. See her, Madame Fiord!

Falstaff. Madame Fiord, paa min Troe et behageligt Møde: Med Eders Tilladelse, bedste Madame! (kysser hende.)

Page (til Madame Page). Kone, byd disse Herrer velkommen: — Kom, vi har en varm Dyre-Postei til Middag; kom, mine Herrer, jeg haaber vi skal drikke alt Uvenskab under Bordet.

(Alle gaae, undtagen Dumborg, Myyg og Evans.)

Myyg. Jeg vilde give ti Rigsdaler til, jeg havde min Arie- og Sonet-Bog her.

Simpel kommer.

Myyg. See her, Simpel! hvor har I været? Skal jeg varte mig selv op, skal jeg? — I har ikke Gaadebogen hos Jer, har I?

Simpel. Gaadebogen? Ei, den laante I jo til Else Skiørkage sidste Allehelgens, fiorten Dage for Mikkelsdag?

Dumborg. Kom Fætter, kom Fætter; vi bier paa Eder. Et Ord, Fætter; bare dette her, Fætter; det er som et Forslag, et Slags Forslag, giort saadan langt fra af Hr. Hugh her; — Forstaaer I mig?

Myyg. Jo, Hr. Fætter, I skal finde mig ræsonabel; dersom det er ræsonabelt, saa skal jeg ogsaa giøre det, som der er Ræson i.

Dumborg. Ja, forstaae mig vel ——

Myyg. Det giør jeg, Hr. Fætter.

Hugh Evans. Ræk hans Propositioner Øre, Hr. Myyg; jeg skal give Eder Forklarelse over Sagen, hvis I har Fattelse for den.

Myyg. Næ, jeg vil giøre som min Fætter Dumborg siger; jeg beder, forlad mig det; han er Fredsdommer i sin Egn, saa slet og ret som jeg ogsaa staaer her.

Hugh Evans. Men ded er ikke Spørgsmaalet; Spørgsmaalet er betræffende Eders Givtermaal.

Dumborg. Ja, det er Punktet, Hr. Fætter.

Hugh Evans. Saa Mari, er ed'; ded er Punkt og Prikke af'ed; — med Jomfrue Anne Page.

Myyg. Ei, naar saa er, da vil jeg ægte hende paa nogensomhelst antagelig Opfordring.

Hugh Evans. Men kan I være tilbøjelig til ded Fruentømmer? Lad os anmode om, at k:jende ded av Eders Mund, eller av Eders Læber; thi adskjellige Philosopher holder fore, at Læberne ere Parter av Munden; — Derfore, præcisemænt, kan I bø:je Eders gode Tanker til Pigen?

Dumborg. Fætter Abraham Myyg, kan I elske hende?

Myyg. Jeg haaber det, Hr. Fætter! — jeg vil handle som det monne anstaae En, der vil handle ræsonligt.

Hugh Evans. Nei, alle Hiimlens Helgene og Helgeninder! I maa tale positivement: Om I kan bø:je hinde Eders Ønsker til hinde?

Dumborg. Det maa I: Vil I, imod god Medgivt, ægte hende?

Myyg. Jeg vil giøre endnu mere end det, paa Eders Forlangende, Fætter, i alle Maader.

Dumborg. Nei, forstaae mig, for-

staae mig, søde Fætter; hvad jeg giør, er for at fornøie Eder, Fætter: Kan I elske Pigen?

Myyg. Jeg vil ægte hende, Hr. Fætter, paa Eders Forlangende; men dersom der i Førstningen ingen stor Elskov er, kan Himlen jo forvanske den ved nærmere Bekiendtskab, naar vi blir givt, og har bedre Leilighed til at kiende hverandre; jeg haaber, ved en fortroelig Omgang vil større Contemption opstaae: Men naar I siger: ægt hende, da vil jeg ægte hende, det er jeg i al Frimodighed dissolveret og dissolut til.

Hugh Evans. Ded er ed mæget Fornuftigheds Svar, undtag, at Feilen ligger i Aardet dissolut: Aardet er, efter vor Mening, resolut; hans Mening er god.

Dumborg. Ja, jeg troer, min Fætter mener det godt.

Myyg. Ja, eller ellers vilde jeg ønske, jeg maatte blive hængt, hæ!

Jomfru Anne Page kommer.

Dumborg. Her kommer vor smukke Jomfrue Anne; — Gid jeg var ung, for Eders Skyld, Jomfrue Anne.

Anne. Maden er paa Bordet; min Fader udbeder sig Eders Velædelheders Selskab.

Dumborg. Jeg er til hans Tieneste, skiønne Jomfrue Anne.

Hugh Evans. Himlens felsignede Villie skee! Jeg vil ikke mankvere ved Bordlæsningen.

Dumborg og Hr. Hugh Evans gaae.

Anne (til Myyg.) Behager Eders Velædelhed at træde ind, min Herre?

Myyg. Nei, jeg takker Eder, forsandt, af ganske Hierte; jeg befinder mig særdeles vel.

Anne. Maden venter paa Eder, min Herre.

Myyg. Jeg er ikke hungrig; jeg takker Eder, forsandt. (til Simpel.) Gaa, Karl, omendskiøndt Du er min Tiener, og vart min Fætter Dumborg op. (Simpel gaaer.) En Fredsdommer kan vel imellem være sin Ven forbundet for en Tiener. Jeg holder endnu kun tree Tienere og en Dreng, saa længe til min Moder døer. Men hvad derom? Jeg lever altid saa godt som en fattig adelig Junker.

Anne. Jeg tør ikke gaae ind uden Eders Velædelhed: De sætter sig ikke til Bords, før I kommer.

Myyg. Jeg kan, min Sandten, intet æde; jeg takker Eder lige saa meget som om jeg nød noget.

Anne. Min Herre, vær saa artig at gaae ind.

Myyg. Jeg vil hellere gaae her; jeg takker Eder. Jeg fik mit Skinnebeen baade blaat og guult hin-anden Dag ved et Væddemaal paa Sværd og Kaarde med en Fægtemester, tree Stød for et Fad Pære-Compot; og jeg kan, min Troe, ikke taale at lugte varm Mad siden den Tiid. — Hvi giøer Eders Hunde saa? Mon der være Biørne i Byen?

Anne. Jo, jeg troer det, min Herre. Jeg har hørt tale derom.

Myyg. Jeg holder meget af den Pladseer; men jeg kommer saa let i Klammerie derover som nogen Mand i Landet. — I blir bange naar I seer Biørnen løs, giør I ikke?

Anne. Jo, i Sandhed, min Herre.

Myyg. Det er Smørrebrød for mig nu: Jeg har seet Southwark-Biørnen løs tyve Gange, og har taget ham ved Lænken: men jeg forsikkrer Eder, Fruentimmerne skreeg og skraalede over det, saa det var forfærdeligt: — men Fruentimmer kan rigtignok ikke lide dem; de ere nogen styggе raae Tingester.

Page kommer.

Page. Kom, ædle Hr. Myyg, kom; vi bier paa Eder.

Myyg. Jeg skal intet æde; jeg takker Eder, min Herre.

Page. Pokker heller, I skal ikke betænke Eder, Herre; kom, kom!

Myyg. Nei, vær saa artig at vise mig Veien.

Page. Fremad, Herre.

Myyg. Jomfrue Anne, I skal gaae først.

Anne. Jeg ikke, min Herre; vær saa god at gaae.

Myyg. Visselig, jeg vil ikke gaae foran; visselig, hæ; jeg vil ikke vise Eder den Fornærmelse.

Anne. Vær saa artig, min Herre.

Myyg. Jeg vil hellere være uhøflig, end falde besværlig; I fornærmer visselig Eder selv, hæ. (De gaae ind.)

Hr. Hugh Evans kommer ud med Simpel.

Hugh Evans. Gaaer Eders Vej, og spørg efter Doctor Cajus's Huus, hvad Vei det er: og der boer en vis Madame Rap, som er paa en Maade hans Amme, eller hans Gold-Amme, eller hans Kokkekone, eller hans Vask, hans Vaskerkone og hans Tvætterske.

Simpel. Godt, Herre.

Hugh Evans. Nei ded blir bædere endnu: — — flye hinde dette Brev, thi hun er ed Qvindemennefke, som har fuldkommelig Bek-jendtskab med Jomfrue Anne Page; og Brevet er, at anmode og opfordre hende, at sollicitere Eders Herres Anmodninger til Jomfrue Anne Page. Jeg beder Eder, afsted; jeg vil gjøre en

Ende paa mit Maaltid; nu skal der komme Piblinger og Dost.
(De gaae, hver til sin Side.)

Anden Scene.

(Et Værelse i Giestgivergaarden Hosebaandet.)

Falstaff kommer ind, fulgt af Verten, Bardolph, Nym, Pistol og Robin.

Falstaff. Min lille Vert af Hosebaandet, —

Verten. Hvad vil min Tyksak? Tael, methodisk og viseligt.

Falstaff. Saa min Tro, lille Vert, jeg maa give nogen af mine Betiente Afsked.

Verten. Aftak dem, Tyksak-Hercules, casseer dem, lad dem pakke sig, trip, trap.

Falstaff. Jeg sidder paa ti Pund om Ugen.

Verten. Du est en Keiser, Cæsar, Empereur og Commandeur. Jeg vil tage Bardolph til mig; han skal stikke Tønden an, han skal tappe; taler jeg ikke ret, Tyksak-Hector?

Falstaff. Giør det, min gode Vert.

Verten. Jeg har sagt det, lad ham følge med; (til Bardolph): Lad mig see Dig skumme og bruse. Jeg staaer ved mit Ord; følg med. (Verten gaaer).

Falstaff. Bardolph, følg ham; Oltapper er en god Næringsvei; af en gammel Kiole faaer man sig en ny Trøie; en afdanket Tiener, en nye Oltapper. Gaa, Farvel!

Bardolph. Det er et Liv, som jeg har ønsket mig; jeg vil trives derved. (gaaer.)

Pistol. O lumpne Polak, Du, vil Du haandtere Svikken?

Nym. Han er avlet i Drik, er saa Humøren ikke snurrig nok? Hans Gemyt er ikke heroisk, og der har vi Humøren af'et.

Falstaff. Jeg er glad ved, jeg saaledes blir af med den Trøskedaase; hans Tyverier var alt for aabenbare; hans Rapsen var som en daarlig Sanger, han holdt ingen Tact.

Nym. Den rette Humør er at stiæle paa Minuten.

Pistol. Knibe, kalder den Vise det. Stiæle! Føi! Et Kneps over Næsen for slige Phraser!

Falstaff. Nu, mine Herrer, jeg er næsten bar paa Hælen.

Pistol. Ei, saa gaaer der Frost i'en.

Falstaff. Der er intet andet for; jeg maa gaae paa Rævekløer; jeg maa simulere.

Pistol. Ravneunger maae have Føde.

Falstaff. Hvem af Jer kiender Fiord her i Byen?

Pistol. Jeg kiender Slynglen; han sidder varmt inden Dørre.

Falstaff. Mine brave Drenge, jeg vil sige Jer hvad Maal, jeg har.

Pistol. Tree Alen i Omfang, og derover.

Falstaff. Ingen Gloser nu, Pistol; det er sandt, jeg er vel saa en tree Alen rund under Ribbeenene, i kort Begreb; men nu er jeg ikke i Begreb med at lægge mig ud; jeg er i Begreb med at lægge mig ind: Kort og godt, jeg mener at giøre Cour til Fiords Kone. Jeg spaaer mig god Underholdning hos hende; hun discourerer, hun lægger for, hun giver indbydende Sideblik; jeg kan tage Constructionen i hendes Gebærders fortroelige Stiil, og tyde den; og den dybeste Mening af hendes Opførsel, rigtig udlagt paa Engelsk, er: Jeg er Ridder Hans Falstaff's.

Pistol. Han har studeret hende godt, og oversat hende godt, fra Ærbarhed paa Engelsk.

Nym. Ankeret har dyb Bund; er det ikke den rette Humør?

Falstaff. Nu gaaer Rygtet, at hun har al Commandoen over Mandens Pengepung; hun har hele Legioner Engle.*)

Pistol. "Hav vel saa mange Dievle Du;" og: "Tag mig fat paa den, Du liden Smaadreng," siger jeg.

Nym. Humøren stiger; det er godt; sæt mig Englene i Humør.

Falstaff. Jeg har her skrevet mig et Brev til hende; og her et andet til Pages Kone, som just ogsaa nyeligt havde et godt Oie til mig, examinerede mit Udvortes med høist critiske Oiekast: Undertiden forgyldte hendes Oines Straaler min Fod, undertiden min gravitetiske Mave.

Pistol. Saa skinned Solen paa en Mødding!

Nym. Tak for den Humør.

Falstaff. O, hun overfoer mine Yderligheder med saa graadig en Iver, at hendes Oies Appetit syntes at svie mig som et Brændeglas! Her er et andet Brev til hende; hun bærer ogsaa Pungen; hun er et Gujana-Landskab, alt Guld og Riigdom. Jeg vil cassere deres Skatte, og de skal være mine Skatkamre. De skal være mit Ost- og Vest-Indien, og jeg vil handle paa dem begge. Gaa, bring Du dette Brev til Madam Page; og Du dette til Madam Fiord. Vi skal trives, Drenge, vi skal trives.

Pistol.

Skal jeg Hr. Pandarus af Troja vorde,
Og bærer Staal ved Siden! Det skal Lucifer!

Nym. Jeg vil ingen ond Humør ris-

*) Guldmynter, hvis Præg var en Engel: Angelotter.

quere: der, tag Humør-Brevet; jeg vil lægge Vind paa en reputeerlig Opførsel.

Falstaff.

Holdt, Knægt! (til Robin.)
Bring Du behændigt disse Breve;
Seil, som min Slup, til hine gyldne Kyster. —
(til Pistol og Nym.)
I Skielmer! væk, afvei'n! Forsvind som Hagl!
Gaae, tradsk afsted paa Stand; søg Lye, pak Jer!
Falstaff vil lære Modens Skik, fransk Avantage,
Jeg—Skielmer! — og min galoneerte Page.
(Falstaff og Robin gaae.)

Pistol.

Gid Glenten hakke Dig din Indvold! Thi
Falsk Tærningspil bedrager Riig og Fattig;
Jeg Skillingen i Lommen faaer, Du intet,
Du slette phrygiske Tyrk!

Nym. Jeg har Anslag i mit Hoved, hvis Humør er Hævn.

Pistol. Vilst Du Hævn?

Nym. Ved Firmamentet og dets Stierner!

Pistol. Med Vid, med Staal?

Nym. Med begge Dele vil jeg:
Den Kierligheds Humør jeg vil for Page forklare.

Pistol.

Af mig skal Fiord faae Vished fuld,
At Falstaff, usle Dreng,
Vil eie hans Viv, vil veie hans Guld,
Besmitte hans Ægteseng.

Nym. Min Humør skal ikke kiølnes: jeg vil ophidse Page til at bruge Gift og Dolk; jeg skal besætte ham med den gule Skinsyge, thi oprørt Sind er voldsomt; det er min sande Humør.

Pistol. Du est de Misfornøiedes Mars: jeg staaer Dig bi; Marsch, marsch.
(De gaae.)

Tredie Scene.

(Værelse i Dr. Cajus's Huus.)

Madam Rap, Simpel og Rugby komme ind.

Madam Rap. Hør, Hans Rugby! — Aa, gaae til Vinduet, og see, om Du kan see min Herre, Hr. Doctor Cajus komme. Dersom han kommer, paa min Sandten, og finder nogen Menneskens Siel her, saa vil her ligge et Huus og Herrens Taalmodigheds Prøvesteen, og en Skielden og Smælden.

Rugby. Jeg skal gaae og see efter.
(gaaer.)

Madam Rap. Ja gaae, og vi skal have os en Melkepunsch for det ret nu i Aften, min Sandt, naar Kul-Ilden er paa Heldingen. — Et godt, villig, venlig Stykke Karl, saa brav som nogen Tiener kan være i et Huus; og, jeg forsikkrer Jer, ingen Øretuder, og heller ikke nogen Sammensætter. Hans værste Feil er, at han er noget forfalden til Bønner; han er noget underlig i det Capitel; men hvert Menneske har jo sin Feil; — men lad det nu være godt. Peter Simpel, siger I, er Jert Navn?

Simpel. Jo, i Mangel af et bedre.

Madam Rap. Og Hr. Mygg er Eders Herre?

Simpel. Jo, sandfærdig.

Madam Rap. Har han ikke et stort rundt Skieg, saadan som en Handskemagers Tilskiærekniv?

Simpel. Nei, sandfærdig; han har kun et lille bitte Ansigt med et lille guult Skieg, et Judas-Skieg.

Madam Rap. En sagtfærdig, spagfærdig Mand, ikke sandt?

Simpel. Jo, sandfærdig; men han er saa stolt og ferm en Karl som Nogen imellem mig og ham; han har været ude for Haanden med en Skovrider.

Madam Rap. Hvad siger I? — O, jeg synes nok jeg skulde huske ham; holder han ikke Hovedet iveiret, saadan omtrent? og kneiser alt som han gaaer?

Simpel. Jo, virkelig giør han saa.

Madam Rap. Naa, Himlen forunde Anne Page ingen slettere Lykke! Siig Hr. Præst Evans, jeg vil giøre hvad jeg kan for Eders Herre. Anne er en god Pige, og jeg ønsker — —

Rugby kommer tilbage.

Rugby. Ach, Gud bedre'et, her kommer min Huusbond.

Madam Rap. Vi faaer Skam allesammen; spring her ind, gode unge Menneske; gaa ind i dette Kammers. (Skyder Simpel ind i Kammeret.) Han bliver ikke længe. — Hør, Hans Rugby! Hans! Hør, Hans, siger jeg, gaa, Hans, gaa og spørg efter min Herre; jeg er bange, der er stødt ham noget til, siden han ikke kommer hiem. (synger.) Hm, hm, ja, ja, ja etc.

Dr. Cajus kommer.

Cajus. Vad syng' I der? Jeg ikk' li'er diss' Fias; vær s'goe, gaae og hent-æ mig i mi' Kammær un boitier verd; en Fod'ral, en grønn-æ Fod'ral: Giv I Agt, vad jeg siig'? en grønn-æ Fod'ral.

Madam Rap. Jo, paa min Sandt, jeg skal hente Eder det. (affides.) Gudskeelov, han ikke gik selv ind: dersom han havde truffet det unge Menneske, saa havde han faaet Galskab i Panden.
(gaaer ind i Kammeret.)

Cajus. Fe, fe, fe, fe! ma foi, il fait fort chaud. Je m'en vais à la cour, — la grande affaire.

Madam Rap (kommer tilbage.) Er det denne, Herre?

Cajus. Oui; mette le au mon Lom-

mee; depêche, rap. — 'Vor er den Knægte Rugbi?

Madam Rap. Hei, Hans Rugby! Hans!

Rugby. Her, Herre!

Cajus. I er Hans Rugbi, og I er Hans Qvaste Rugbi: — Kom, tag=æ Jere Rapier, og kom mig hefter i min Hæl til de cour.

Rugby. Jeg har den paa rede Haand, Herre, her i Forstuen.

Cajus. Paa min H'Ær', jeg mig sink' for længee — Ah, Slapperment! Qu'ai j'oublié? Dær er nogen Simples i min Kammær, dat jeg vil ikk' for de heel Verden jeg skuld' gaae fra. (gaaer ind i Kammeret.)

Madam Rap. Ach Vee! Nu finder han det unge Menneske der, og blir gael!

Cajus. O diable, diable! 'vad er i min Kammær? (trækker Simpel ud.) Skurke! Larron! Rugby, min Rapier!

Madam Rap. Gode Huusbond, giv Sig tilfreds!

Cajus. Vor for skal jeg giv' tilfreeds?

Madam Rap. Det unge Menneske er et honet Menneske.

Cajus. Vad skal de' honet Men'sk' giør' i min Kammær? Der er ingen honnet Men'sk', skal komm' i min Kammær.

Madam Rap. For Guds Skyld, vær dog ikke saa phlegmatisk; hør den rene Sandhed: Han kom i et Ærinde til mig fra Præsten Hr. Hugh.

Cajus. Gotte.

Simpel. Ja, sandfærdig, for at bede hende, at — —

Madam Rap. Stille, siger jeg.

Cajus (til Simpel.) Still=æ Jer Mund: — (til Madam Rap.) tael=æ Jer Fortælling.

Simpel. — at bede denne gode Madame, Eders Huusholderske, at lægge et godt Ord ind hos Jomfrue Anne Page for min Herre, betræffende Givtermaal.

Madam Rap. Ja, det var det Hele, saa sandelig, det; men jeg vil ikke brænde mig der, og har det heller ikke behov.

Cajus. Hr. Hugh Jer sendt'æ? — Rugby, baillez mi' nogen Papir: (til Simpel.) Ventee I lidt Stunds Tiid. (skriver.)

Madam Rap. Gudskeelov, han er saa stille: dersom han var bleven vreed for Alvor, skulde I have hørt ham saa høirøstet og saa melancholsk og catholsk; — Men ikke desto mindre, unge Menneske, saa skal jeg giøre Jer Huusbond al den Tieneste, jeg kan; og hele Tingen er, at den franske Doctor, min Huusbond — jeg maa jo kalde ham min Huusbond, seer I, for jeg holder Huus for ham, og jeg vasker, vrider, brygger, bager, skurer, laver Mad og Drikke, reder Seng, og giør alleting selv: —

Simpel. Det er en stor Bestilling, for eet Menneske at have under Hænder.

Madam Rap. Maa I ikke sige det? I indseer selv, det er en stor Bestilling: — og at være oppe tidligt og lægge sig sildigt: — men ikke desto mindre — under fire Øine sagt; ikke mine Ord igien — min Huusbond er selv forliebt i Jomfru Anne Page: men det ikke desto mindre, — jeg kiender Annes Tanker, — de er hverken her eller der.

Cajus (til Simpel.) Du Abekatte; giv=æ diss' Brev til Hr. Hugh; ved mi' Kaar', det er en Udfordring; jeg vil snitt' ham de Strub' ovær i Dyr'hav'; og jeg vil lær' en lurvet Abekatte af Præste at bland=æ og makke: — I maa gaae Jere Vei; det ikk' er gotte I nøel' her: — Ved mi' Kaar', jeg vil snitt' all' hans to Steen; ved mi' Kaar', han ikk' skal 'av' Steen at slaae paa sin Hund. (Simpel gaaer.)

Madam Rap. Ach, han taler jo kuns for sin Ven.

Cajus. Det hi=elp dog ikk': — I siig=æ mig jo, at jeg skal 'av' Anne Page for mig? Ve' mi' Kaar', jeg vil dræb' de Hans Qvast Præste; og jeg har bestemt=æ de Herr Verten af de Jarterre til at maal' vor Gevær: — Ve' mi' Kaar', jeg vil selv 'av' Anne Page.

Madam Rap. Herre, Pigen elsker Eder, og alt skal gaae godt: lad kun Folk snakke hvad de vil: hvad Pokker!

Cajus. Rugbi, kom til de Hof med mig: — Ve' mi' Kaar', dersom jeg har ikk' Anne Page, jeg vil kast' Jere Hoved udenfor af mi' Dør: — Føl' mine Hæl, Rugby! (Dr. Cajus og Rugby gaae.)

Madam Rap. I skal have Anne Galfrandses for Jer. Nei, jeg kiender Anne Pages Sind bedre; ingen Kone i hele Windsor kiender Annes Sind bedre end jeg; eller har mere at sige hos hende, end jeg, Himlen skee Tak!

Fenton (udenfor.) Er der nogen inde? Hør lidt.

Madam Rap. Hvem er der, maa man spørge? Kom nærmere, vær saa artig.

Fenton kommer ind.

Fenton. Hvor gaaer det, min gode Kone? Hvorledes lever Du?

Madam Rap. Desbedre, siden Eders Velbaarenhed behager at spørge derom.

Fenton. Hvad Nyt? Hvorledes lever den søde Jomfru Anne?

Madam Rap. Min Sandten, Herr Fenton, ja hun er sød, og dydig, og artig; og en god Ven af Eder, det kan jeg sige Eder ved samme Leilighed: Himlen være lovet derfor!

Fenton. Troer Du, det vil lykkes mig? Taber jeg ikke min Sag?

Madam Rap. Sandelig, min Herre,

alt staaer i hans Haand heroven: Men ikke desto mindre, Hr. Fenton, jeg tør række mine tree Fingre i Veiret paa, at hun elsker Eder: — Har Eders Velbaarenhed ikke en Vorte over Eders Øie?

Fenton. Jo, saa mænd, har jeg saa; men hvad derom?

Madam Rap. Ja, derom er meget at fortælle; — Ach paa min rene Troe, det er ret saadan et Barnlille; — men, jeg detesterer, saa brav en Pige, som der Brød kan bryde: — Vi snakkede en heel Time sammen om den Vorte; — jeg leer aldrig uden naar jeg er hos den Pige. — Men hun er sandelig alt for meget hengivet til Allincholier og Grublerier: Men hvad Eder angaaer — ja, kun frisk Mod.

Fenton. Godt, jeg seer hende endnu i Dag; Vi, der har Du nogen Penge; Tael til mit Bedste hos hende: seer Du hende, før jeg, saa anbefael mig —

Madam Rap. Skal jeg? Min Sandt, det vil vi: og jeg skal fortælle Eders Velbaarenhed meer om Vorten næste Gang vi tales ved; og om andre Friere.

Fenton. Godt; Farvel! Jeg har megen Hast. (gaaer.)

Madam Rap. Farvel, Eders Velbaarenhed. — Sandelig, en brav Herre; men Anne elsker ham ikke; for jeg kiender Annes Tanker saa godt som nogen anden: — — Pokker komme efter det! har jeg ikke glemt —? (gaaer)

Fierde Scene.

(Udenfor Pages Boelig).

Madame Page kommer ind, med et Brev.

Madame Page. Naa! har jeg undgaaet Kierlighedsbreve i min Skiønheds Hvedebrødsdage, og skal nu være udsat for dem? Lad mig see. (læser) "Spørg mig ikke om nogen fornuftig Grund, hvi jeg elsker Eder; thi omendskiøndt Kierlighed betiener sig af Fornuften *til* Læge, tager den dog ikke Fornuften *til* Raadgiver: I er ikke ung længer, heller ikke jeg; Velan da, det er Sympathie; I er munter, saa er jeg; Ha! ha! det er meer Sympathie: I holder af Canariesec, og saa giør jeg; vil I forlange bedre Sympathie? Lad det være Dig nok, Madame Page, (saafremt ellers en Soldats Kierlighed kan være nok) at jeg elsker Dig. Jeg vil ikke sige, ynk mig, det er ingen soldatmæssig Talemaade, men jeg siger: elsk mig! —

Fra mig,
Din Ridder goe',
Ved Dag, ved Nat Dig troe,
Som fægter froe,
Og stærk som To,
For Dig med Sværd og Kloe,
Hans Falstaff."

Hvad det er en Herodes af en Jøde! — O ryggesløse, ryggesløse Verden! — En, som Alderen næsten alt har slidt til Laser, vil vise sig som en ung Galan! Hvilken uoverlagt Opførsel kan denne hollandske Drukkenbolt, i den Ondes Navn, have pillet ud af min Conversation, at han vover at friste mig paa slig Maade? Og han har ikke været tree Gange i Selskab med mig! — Hvad kan jeg vel have sagt ham? — Jeg var dengang meget huusholdersk med min Munterhed: saa sandt Himlen være mig naadig! — Jeg troer, jeg skal give et Forslag ind i Parlamentet, at alle Mandfolk skal udrøddes. Hvorledes skal jeg faae Hævn over ham? thi Hævn vil jeg have, saasandt som hans tykke Mave er fyldt med Budding.

Madame Fiord kommer.

Madame Fiord. Madam Page! I Sandhed, jeg vilde gaae hiem til Jer.

Madame Page. Ach, i Sandhed, jeg var paa Veien til Jer. I seer meget ilde ud.

Madame Fiord. Nei det kan jeg aldrig troe; jeg kan bevise det Modsatte.

Madame Page. Jo min Troe giør I saa, eftersom mig synes.

Madame Fiord. Nu, saa lad mig det da. Men jeg siger dog, jeg kunde bevise Jer det Modsatte. O Madam Page, giv mig et Raad!

Madame Page. Hvad er paa færde, Kone?

Madame Fiord. O Kone, naar det ikke var for en vis Bagatels Skyld, kunde jeg komme til saadan en Ære!

Madame Page. Pokker i Vold med Bagatellen, Kone! tag Æren! Hvad er det? — Lad Bagateller fare! — Hvad er det?

Madame Fiord. Dersom jeg vilde give mig Fanden i Vold for et lille Evigheds Øieblik, eller saa, kunde jeg komme i Ridderstanden.

Madame Page. Hvad? — Du lyver! — Ridder Alexander Fiord! — Det Slags Ridderskab bli'r gemeent; derfor skulde Du ikke forandre Din Stand.

Madame Fiord. Vi snakker Tiden bort: her, læs, læs; see, hvorledes jeg kan komme i Ridderstand. Jeg skal aldrig lide feede Folk, saalænge mit Øie kan see Forskiel paa tyk og tynd. Og saa vilde han ikke bande; anpriste Ærbarhed hos Fruentimmer; og lastede al Usømmelighed saa ordentlig og saa sædelig, at jeg vilde svoret paa, hans Sindelag var ligesaa oprigtig som hans Ord; men de hænger ikke meer sammen og passer ikke bedre, end den hundrede Psalme til Tonen paa en grøn Casaquin. Hvilken Storm mon der har kastet denne Hvalfisk, med saa mange Tønder Tran i Bugen, i Land

i Windsor? Hvorledes skal jeg faae Hævn over ham? Jeg troer, den bedste Maade var, at nære ham med Haab, til de onde Lysters ugudelige Ild har smeltet ham i sit eget Fidt. — Har I nogentid hørt Mage?

Madame Page (efterat have læst Madame Fiords Brev). Ord for Ord! undtagen at der staaer Fiord istedetfor Page! — Til Din store Trøst i denne Gaade med ond Mening, er her Tvillingbroderen til Dit Brev: men lad kun Dit tage Arvelod først, thi jeg forsikkrer Dig, mit skal aldrig. Jeg vædder, han har et Tusind af disse Breve, skrevne med aabent Rum til forskiellige Navne, ja fleer; og disse ere af anden Udgave: han lader dem vist trykke; thi han bryder sig ikke om, hvad han befordrer til Trykken, siden han vilde befordre os to. Jeg vilde heller være en Kæmpeqvinde, og ligge under Bierget Pelion. Naa, jeg vil finde Jer tyve letfærdige Turtelduer for een dydig Mand. (leverer hende begge Brevene.)

Madame Fiord (betragter dem). Ih det er jo accurat det samme; samme Haand, samme Ord: Hvad tænker han om os?

Madame Page. Ja jeg veed ikke. Det faaer mig næsten til at kives med min egen Ærbarhed. Jeg vil omgaaes mig selv som En, jeg slet ikke kiender noget til; thi, sandelig, hvis han ikke kiender nogen Brøst hos mig, som jeg selv ikke kiender, vilde han aldrig have lagt ombord med mig saa rasende.

Madame Fiord. Lægge ombord, kalder I det? Jeg er vis paa, jeg skal holde ham fra mit Dæk.

Madame Page. Jeg med; hvis jeg ikke slaaer Entringen af, vil jeg aldrig gaae til Søes meer. Lad os hævne os paa ham: lad os sætte ham Stævne; give ham Skin af Bønhørelse i hans Begiering, og trække ham om ved Lokkemad og Udsættelser, til han har pantsat sine Heste hos Hr. Verten i Hosebaandet.

Madame Fiord. Ja jeg gir mit Samtykke til at spille ham hvad Puds det saa er, som ikke strider mod den Omhu, vi skylde vor Ære. O, hvis min Huusbond saae dette Brev! Det vilde give hans Jalousie evig Næring!

Madame Page. Ei see, der kommer han; og min gode Mand med; han er saa langt fra Jalousie, som jeg er fra at give ham Aarsag; og det, haaber jeg, er en umaalelig Afstand.

Madame Fiord. I er lykkeligere deri, end jeg.

Madame Page. Kom, lad os lægge Raad op sammen mod denne spækkede Ridder. Kom med. (De gaae tilside.)

Fiord og Pistol, Page og Nym komme.

Fiord. Vel! jeg haaber det er ikke saa.

Pistol.

Haab er en stumpet Hund i visse Maader:
Hr. Ridder Hans har Tanker til Jer Hustrue.

Fiord. Ei, Herre, min Kone er ikke ung længer.

Pistol.

Han fri'r til høi og lav, til riig og fattig,
Til ung og gammel, uden Forskiel, Fiord;
Han elsker Blandingsgods; nu, Fiord, betænk!

Fiord. Elske min Kone?

Pistol.

Saa det til Hiertet svier: Vogt Dig, eller
Gaa, liig Actæon, af Din Hund forfulgt: —
O Navnet er forhadt!

Fiord. Hvad Navn, min Herre?

Pistol.

Horn, siger jeg: Farvel!
Pas paa, luk Øiet op; ved Natten færdes Tyve:
Pas paa, før Som'ren kommer, eller Giøger synger. —
Kom, min Herr Corporal Nym. —
Page, troe det; ret han taler. (gaaer.)

Fiord (ved sig selv). Taalmodighed! jeg skal udfinde det.

Nym. Og: Sandhed er det; jeg lider ikke Løgne-Humøret. Han har fornærmet mig, i en vis Humør: jeg skulde have bragt Humør-Brevet til hende; men jeg har et Sværd, og det skal bide, naar jeg behøver det. Han har fattet Elskov til Eders Kone; det er Meningen af det, kort og godt. Mit Navn er Corporal Nym; hvad jeg har sagt, skal jeg vedstaae: Det er vist. Mit Navn er Corporal Nym, og Falstaff elsker Eders Kone. — Adieu! Min Humør er ikke for de lange Hvile; og det er Humøren af det. Adieu. (gaaer.)

Page (ved sig selv). Humøren af det, sagde han. Det er en Karl, som kunde kyse Humøret selv fra Forstanden.

Fiord (ved sig selv). Jeg vil søge Falstaff op.

Page (ligeledes). Jeg har aldrig kiendt saadan en drævende, affecteret Kieltring før.

Fiord (som før). Kommer jeg efter det, — godt.

Page (som før). Jeg vil ikke troe saadan en Lommetyv, om Sognepræsten selv gav Attest om hans Sanddruhed.

Fiord (som før). Det var en god, fornuftig Karl: Godt.

Page. See her, Grete?

Madame Page. Hvor skal Du hen, Jørgen? — Hør Du!

Madame Fiord. See her, søde Frands? Hvi saa melancholsk?

Fiord. Jeg melancholsk! jeg er ikke melancholsk. — Gaae nu hiem, gaae!

Madame Fiord. I Sandhed, der er noget som giør Dig Hovedet kruset. — Skal vi gaae, Madam Page?

Madame Page. Som I vil. — Du kommer hiem til Middag, Jørgen? (afsides til Madame Fiord) See, hvem kommer hist: hun skal være vort Bud til denne lumpne Ridder.

(Madam Rap kommer.)

Madame Fiord. Saa min Troe, jeg tænkde paa hende; hun er just skikket dertil.

Madame Page (til Madam Rap). I kommer for at besøge min Datter Anne?

Madam Rap. Ja, justement; sig mig, hvorledes lever den gode Jomfru Anne?

Madame Page. Kom ind med os, og see selv; vi har noget at tale med Eder om.

(Madame Page, Madame Fiord og Madam Rap gaae.)

Page. Nu da, Hr. Fiord?

Fiord. I hørte hvad denne Knægt fortalde mig; giorde I ikke?

Page. Jo; og I hørte hvad den anden fortalde mig?

Fiord. Troer I der er Sandhed i dem?

Page. Ad Galgen til med de Skurke; jeg troer ikke, Ridderen vilde byde sig til sligt: men disse Karle, som beskylder ham for Anslag mod vore Koner, er et Par af hans aftakkede Svende: rene Landstrygere, nu, de ere ude af Tieneste.

Fiord. Har de tient ham?

Page. Mari har de saa.

Fiord. Det staaer mig dog alligevel ikke an. — Ligger han i Hosebaandet?

Page. Ja, Mari, giør han. Dersom han skulde have det Tog i Sinde mod min Kone, saa vilde jeg slippe hende løs til ham; og hvad han faaer mere hos hende, end knubbede Ord, det vil jeg tage paa mit Hoved.

Fiord. Jeg har ingen Mistillid til min Kone; men jeg vilde dog nødig lade dem komme sammen. En Mand kan ogsaa være alt for tryg. Jeg skiøtter ikke om at tage noget paa mit Hoved: jeg kan ikke saadan slaae mig til Roe.

Page. See, der kommer min gale Hr. Vert af Hosebaandet: han har enten Spiritus i Panden, eller Penge i Lommen, naar han seer saa lystig ud. — Kom nærmere, min lille Vert.

(Verten og Dumborg komme.)

Verten (til Dumborg, som er noget bag efter ham). Kom nærmere, Tyksak! Du est en Hædersmand: Cavaleer-Dommer, siger jeg.

Dumborg. Jeg kommer, lille Vert, jeg kommer. — Guds Fred og god Aften, gode Hr. Page! Hr. Page, vil I gaae med? Vi har nogen Løier for.

Verten. Siig ham det, Cavaleer-Dommer; siig ham det, Tyksak!

Dumborg. Hr. Page, der skal være en Duel mellem Hr. Hugh, den vallisiske Præst, og Cajus, den franske Doctor.

Fiord. Min gode Vert af Hosebaandet, et Ord!

Verten. Hvad siger Du, Tyksak? (de gaae tilside.)

Dumborg (til Page). Vil I gaae med os for at see det? Vor lystige Vert har været med at maale deres Vaaben; og jeg troer, han har anviist dem forskiellige Steder til Mødet: thi jeg hører, min Troe, Præsten lader sig ikke drive Spøg med. Hør, jeg skal fortælle Eder, hvori vore Løier skal bestaae.

Verten (til Fiord). Har Du ikke noget ondt i Sinde mod min Ridder, min Cavaleer-Giest?

Fiord. Intet, forsikkrer jeg; men jeg vil give Jer en Kande afbrændt Canarisec, at skaffe mig Adgang til ham med; og siig ham, mit Navn er Beck; allene for en Spøgs Skyld.

Verten (rækker ham Haanden). Min Haand, Tykke! Du skal have Udgang og Indgang; taler jeg vel? og Dit Navn skal være Beck. Det er en lystig Ridder. — Vil I gaae videre, I Herrer?

Dumborg. Som I vil, min Herr Vert.

Page. Jeg har hørt, at Franskmanden fører en god Kaarde.

Dumborg. Aha, Hr. Page, jeg kunde sagt Jer noget mere. Nu omstunder staaer man i Distance, giør Udfald, Stoccader, og jeg veed ikke hvad; men Hiertet, Hr. Page, er Tingen; her, her. Jeg har levet den Tiid, med mit lange Sværd, at jeg kunde faae Jer fire stolte Karle til at springe som Rotter.

Verten. Her, Børn, her, her! Skal vi gaae?

Page. Som I vil. — Jeg gad heller hørt dem skiendes, end fægte.

(Verten, Dumborg og Page gaae.)

Fiord. Endskiøndt Page er en ligegyldig Fiante, og bygger saa fast paa sin Kones Skrøbelighed, kan jeg dog ikke saa let slaae min Mistanke bort. Hun var i Selskab med ham i Pages Huus; og hvad de tog dem for der, veed jeg ikke. Velan, jeg vil besee Tingen nøiere; — og jeg forklæder mig for at sondere Falstaff. Hvis jeg finder hende dydig, er min Umage ikke spildt; er hun det modsatte, saa er Umagen vel anvendt. (gaaer.)

Anden Act.

Første Scene.

(Et Værelse i Giestgivergaarden Hosebaandet.)

Falstaff og Pistol komme ind.

Falstaff. Jeg laaner Dig ikke en Skilling.

Pistol.
Ei, saa er Verden da min Østers,
Som jeg med Sværd vil aabne. —
Jeg vil betale Jer igien med Gods.

Falstaff. Ikke en Skilling. Jeg har maattet finde mig i, Herre, at I kanskee gik hen og satte min Velfærd paa Spil: og har faldet mine Venner besværlig for tree Benaadninger for Jer og Jeres Staldbroder Nym: ellers var I faldet i Fangeburet som et Par Bavianer. Jeg har svoret mig selv Fanden i Vold, for at forsikkre fornemme Folk, mine Venner, at I var gode Soldater og stolte Karle: og da Frøken Birgitte mistede sit Vifteskaft, saa satte jeg min Ære i Pant paa, at Du havde det ikke.

Pistol.
Fikst ei Din Ret? fikst ei Du trende Mark?

Falstaff. Raison, Slyngel, Raison: Mener Du jeg vil sætte min Siel paa Spil for intet? Med eet Ord, hæng ikke meer paa mig, jeg er ingen Galge for Jer: — gaae! — søg Trængsel og skiær Lommer væk! søg til Jer Residents i Smaagaderne, gaae! — I vil ikke bære et Brev for mig, I Slyngel! I staaer paa Jer Honneur! — Ei, Din uendelige Nederdrægtighed, det er alt hvad jeg selv kan giøre, for nøie at tage min Æres Forskrivter iagt. Jeg, jeg, jeg selv er sommetider nødsaget til at lade Gudsfrygten ligge paa venstre Haand, at indhylle min Ære i min Trang, at giøre Kunster, at gaae Krumveie, og at ligge i Baghold; og saa vil I, Slyngel, stikke Jeres Tiggerpialter, Jeres Vildkatte-Mine, Jeres Kroestue-Phraser, og Jeres frække Dommedags-Eeder, under Jer Æres Skuur? Vil I ikke, I?

Pistol.
Jeg gi'r mig jo; hvad kan Du fordre meer?

Robin kommer.

Robin. Hr. Ridder, her er et Fruenmer, som vil tale med Eder.

Falstaff. Lad hende komme nærmere.

Madam Rap kommer.

Madam Rap. Ønsker Eders Velbaarenhed god Morgen.

Falstaff. God Morgen, min gode Kone.

Madam Rap. Ikke saa, om Eders Velbaarenhed behager.

Falstaff. Min gode Pige, da.

Madam Rap. Ja, jeg kan sværge derpaa, saa vist som min Moder var det, da jeg nyssen var født.

Falstaff. Jeg troer Dig paa Din Eed. Hvad vil Du mig?

Madam Rap. Maa jeg have den Naade at sige Eders Velbaarenhed et Ord eller to?

Falstaff. To Tusinde, min Smukke; og jeg vil have den Naade at høre Dig.

Madam Rap. Der er en Madam Fiord, min Herre; vær saa artig, at trine lidt nærmere her hid: — jeg selv er hos Hr. Doctor Cajus.

Falstaff. Godt, videre; Madam Fiord, siger I, —

Madam Rap. Eders Velbaarenhed siger den rene Sandhed; — vær saa artig, Eders Velbaarenhed, trin lidt nærmere her hid.

Falstaff. Jeg forsikkrer Dig, ingen hører os; — mine egne Folk, mine egne Folk.

Madam Rap. Er de det? Himlen velsigne dem, og giøre dem til sine Tienere!

Falstaff. Godt; — Madame Fiord; — hvad hun?

Madam Rap. Ei, Herr Ridder, hun er et godt Hierte. Ach Du min Himmel og Herre! Eders Velbaarenhed er en Skielmsmester. Nu, Himlen forlade Eder og os alle, det er min Bøn!

Falstaff. Madame Fiord; — bliv ved, — Madame Fiord —

Madam Rap. Saa Mari', det er baade det første og det sidste. I har bragt hende i saadan en Constitution, saa det er forunderligt. Den bedste Hofmand blandt dem alle, naar Hoffet laae i Windsor, kunde aldrig have bragt hende i slig en Constitution. Der har dog været Riddere, og Excellencer, og fornemme Herrer, med deres Karether; jeg forsikkrer Eder, Kareth paa Kareth, Brev paa Brev, Foræring paa Foræring; og lugtede saa sødt — altsammen Desmer, — og saa braskende, forsikkrer jeg Eder, af Silke og Guld; og i saadanne forbindtlige Ord og Udtryk; og saa flydende og sødt, som Viin og Sukker af det bedste, og det smukkeste, som vilde have vundet hvilket Fruentimmers Hierte det skulde være; og, jeg forsikkrer Eder, de kunde aldrig faae saa meget som et Diekast af hende — — Jeg fik selv tyve Kroner imorges tilbudet; men jeg blæser ad alle Kroner — af den Slags, som man siger, — uden paa en anstændig Maade: — Og jeg forsikkrer Eder, de kunde aldrig faae hende saa meget som til at nippe af Bæger med den Stolteste af dem allesammen: og der har dog været Grever, ja det som mere er,

Livvagts-Officerer; men, jeg forsikkrer Eder, det er hende altsammen eens.

Falstaff. Men hvad siger hun til mig; vær kort, min gode Hun-Mercurius.

Madam Rap. Saa Mari, hun har modtaget Eders Brev; for samme hun takker Eder tusind Gange; og hun giver Eder tilkiende, at hendes Mand vil være hiemme fra, og ude, mellem ti og elleve.

Falstaff. Ti og elleve?

Madam Rap. Ja, min Sandten; og da kunde I komme og see det Skilderie, sagde hun, I veed nok; — saa er Herr Fiord, hendes Mand, ude. Ach, den velsignede Kone lever et slemt Liv med ham; han er saare jaloux: hun lever et meget forplumret Liv med ham, stakkels Kone.

Falstaff. Mellem ti og elleve: Pige, anbefael mig til hende; jeg skal ikke manqvere hende.

Madam Rap. Ih, det er vel taelt. Men jeg har et andet Budskab til Eders Velbaarenhed: Madam Page laer sig ligeledes commendere af Hiertet til Eder; — og det kan jeg fortroe Jer, hun er saa dydelig en ærbar anstændig Kone, og som, skal jeg sige Jer, aldrig forsømmer sin Morgen- eller Aftenbøn, som nogen er i Windsor, i hvem det saa er: og hun befalede mig sige Eders Velbaarenhed, at hendes Mand er sielden ude; men hun haaber, der vil komme en Tiid. Jeg har aldrig kiendt en Kone saa forgabet i en Mand; jeg troer, saa sandelig, I kan hexe, hæ, ja paa min Troe.

Falstaff. Nei, jeg kan ikke, forsikkrer jeg Dig; mine gode Egenskabers Tiltrækkelseskraft uomtalt, kan jeg ellers ikke hexe.

Madam Rap. Himlen velsigne Eders Siel for det!

Falstaff. Men, Kiere, sig mig dog: har Fiords Kone, og Pages Kone, fortroet hinanden, at de elsker mig?

Madam Rap. Jo, det var en artig Spøg, forsandt! De har bedre Smag end som saa, haaber jeg: — det var et Puds, forsandt! Men Madam Page vilde bede Jer, endeligen at sende hende Eders lille Page; hendes Mand har en gyselig Infection til den lille Page; og, min Sandten, Herr Page er en honnet Mand: Der er ingen Kone til i Windsor, som lever et bedre Liv, end hun; giør hvad hun vil, siger hvad hun vil, tager mod alt, betaler alt, gaaer til Sengs naar hun lyster, staaer op naar hun lyster, alt er som hun vil; og, min Sandten, hun fortiener det; thi dersom der er en from Kone i Windsor, saa er det min Sandten hende. I maa sende hende Eders Page; der er ingen Snak for.

Falstaff. Ei, det vil jeg.

Madam Rap. Aa ja saa giør det da: og, seer I, han maa komme og gaae mellem Eder begge; og i al Fald have et Felt-Raab, hvoraf I kan vide hinandens Mening, og Barnet aldrig behøver at forstaae noget af det; thi det er ikke godt at Børn veed nogen Ugudelighed; gamle Mennesker, veed I, har Discretion, som man siger, og kiender Verden.

Falstaff. Far nu vel: anbefael mig til dem begge; der er min Pung; jeg er alligevel i Din Gield. — Dreng, følg med hende. — — Disse Nyeheder forvirre mig ordentlig.

(Madam Rap og Robin gaae.)

Pistol.

Den Skude er Brevdrager for Cupido:
Fleer Klude til: giør Jagt; klart Finkenet!
Glat Lag! jeg Priisen ta'er, hvis ei til
Bunds hun gaaer!

(gaaer.)

Falstaff (til sig selv.) Sagde Du saa, gamle Hans? Fort med Dig. Jeg vil giøre mere af Din gamle Krop, end jeg har giort. Vil de nu see efter Dig? Vil Du, efter at have sat saa mange Penge overstyr, nu vinde Penge? Gode Krop, jeg takker Dig: Lad dem sige det er uforskammet giort; naar det er pænt giort, hvad da?

Bardolph kommer.

Bardolph (sætter et Bæger Viin for Falstaff.) Herr Ridder, der er en Herr Beck nede, som gierne vilde tale med Eder, og giøre Eders Bekiendtskab, og sender Eders Velbaarenhed et Morgen-Bæger med Canariesec.

Falstaff. Beck hedder han?

Bardolph. Ja, Herre.

Falstaff. Lad ham komme. (Bardolph gaaer) Den Slags Bække er mig altid velkomne, der flyde med slig Vædske. — Ah, ha, Madam Fiord og Madam Page, har jeg Eder i Fælden? Fremad! vivat!

Bardolph kommer tilbage med Fiord forklædt.

Fiord. Guds Fred, min Herre.

Falstaff. Tak, min Herre: Vil I tale med mig?

Fiord. Det er dristigt af mig, at trænge ind paa Eder med saa liden Forberedelse.

Falstaff. I er velkommen. Hvad er Eders Begiering? Lad os være allene, Opvarter. (Bardolph gaaer.)

Fiord. Min Herre, jeg er en honnet Mand, som har sat mange Penge til; mit Navn er Beck.

Falstaff. Gode Herr Beck, jeg ønsker Eders nærmere Bekiendtskab.

Fiord. Gode Ridder Herr Hans, jeg anholder om Eders; ikke for at ligge Eder til Byrde; thi jeg maa give Eder at forstaae, jeg anseer mig i bedre Stand

til at kunne være Creditor, end I: hvilket og har givet mig Mod til denne upassende Paatrængenhed; thi man siger, naar Penge gaaer foran, saa er alle Veie banede.

Falstaff. Penge ere gode Soldater, min Herre; de gaae frem.

Fiord. Paa min Troe, og jeg har her en Pung Penge som er mig til Besvær: dersom I vil hielpe mig at bære den, Herr Ridder Hans, saa tag det Hele, eller det Halve, for at lette mig Byrden.

Falstaff. Min Herre, jeg veed ikke, hvorledes jeg blir saa værdig at være Eders Drager.

Fiord. Jeg vil sige Eder det, hvis I vil høre mig.

Falstaff. Tael, gode Herr Beck; det skal glæde mig, at kunne tiene Eder.

Fiord. Min Herre, jeg hører I er en studeret Mand — jeg vil fatte mig kort; — og I har været en Mand, jeg længe kiendte, skiøndt jeg aldrig havde saa god Leilighed, som Attraae, at skaffe mig Eders Bekiendtskab. Jeg vil aabenbare Eder en Ting, hvorved jeg i høi Grad maa blotte min egen Svaghed; men, gode Ridder Hr. Hans, hvis I har et Øie paa mine Daarskaber, naar I hører dem fortælle, saa kast et andet til Fortegnelsen over Eders egne; at jeg maa slippe med en des lemfældigere Irettesættelse, siden I selv veed, hvor let man forfalder til deslige.

Falstaff. Meget vel, min Herre; bliv ved.

Fiord. Der er en Dame her i Byen; hendes Mand hedder Fiord.

Falstaff. Godt, min Herre.

Fiord. Jeg har længe elsket hende, og, jeg forsikkrer Eder, anvendt meget paa hende, fulgt hende med al en Elskers Ærbødighed; omhyggelig søgt Leilighed til at træffe sammen med hende; dyrt betalt enhver lille Anledning, hvorved jeg allene kunde faae et Glimt at see af hende; ikke alleneste kiøbt mange Foræringer at give hende, men har givet rundelig til Mange, for at erfare hvad hun ønskede sig givet; i Korthed, jeg har forfulgt hende, som Kierligheden har forfulgt mig; hvilket har været paa alle Leiligheders Vinge. Men hvad jeg saa har fortient derved, enten i Sind eller Skind, — Belønning, veed jeg, jeg ikke har faaet noget af; uden Erfaring er en Ædelsteen: den har jeg forhvervet i uendelig Maade, og den har lært mig at sige:

Som Skyggen Elskov flyer, naar Elskov man forfølger,
Den følger Den, som flyer, og flyer Den, som forfølger.

Falstaff. Har hun aldrig givet Eder noget Haab om Bønhørelse?

Fiord. Aldrig.

Falstaff. Har I ret paatrængende forlangt noget sligt af hende?

Fiord. Aldrig.

Falstaff. Af hvad Beskaffenhed var Eders Kierlighed da?

Fiord. Som et smukt Huus, bygt paa en anden Mands Grund; saa at jeg har mistet Bygningen, ved at tage feil af Pladsen, hvor jeg byggede den.

Falstaff. Til hvad Ende har I aabenbaret dette for mig?

Fiord. Naar jeg har sagt Eder det, saa har jeg sagt Eder Alt. Der er de, som paastaae, at, endskiøndt hun viser sig dydig mod mig, saa giver hun dog paa andre Steder sin Munterhed saa meget Tøilen, at der sættes slemme Ting sammen om hende. Nu, Herr Ridder Hans, her er Qvintessentsen af hvad jeg vilde. I er en Herre af fortræffelig Opdragelse, beundringsværdig Conversation, af stort Bekiendtskab, af Stand og Person som skaffer Eder Tillid og Tiltroe, almindelig agtet for Eders mange militaire, galante, og lærde Fuldkommenheder.

Falstaff. O, min Herre.

Fiord. Troe det, thi I veed det. — Her er Penge, brug dem, brug dem; brug flere; brug alt hvad jeg har; skienk mig allene til Giengield saa meget af Eders Tiid, at I foretager en ordentlig Elskovs-Beleiring mod denne Fiords Kones Dyd: brug al Eders Frier-Kunst, see til I vinder hendes Tilbøielighed; hvis nogen kan, da kan I saa godt som nogen.

Falstaff. Vilde det bekomme Eders heftige Kierlighed vel, at jeg vandt, hvad I selv gad nyde? Mig synes, I vælger meget bagvendte Forholdsregler.

Fiord. O, forstaae min Hensigt ret! Hun er saa befæstet ved sin Dyds Fortræffelighed, at min Siels Daarskab ikke vover selv at vise sig; hun er for skinnende til at man taaler at see paa hende. Derimod, — kunde jeg komme til hende med en eller anden Opdagelse i Hænder, havde min Begiering Exempel og Argument, til at tale for sig; jeg kunde da drive hende ud af hendes Kydskheds, hendes Æres, hendes Ægtetroskabs Forskandsninger, og fra tusind andre Forsvarsmidler, der nu stille sig alt for mægtigt imod mig: hvad siger I dertil, Ridder Hans?

Falstaff. Herr Beck, jeg vil først være saa fri med Eders Penge (tager Pengene, som Fiord har lagt paa Bordet, til sig.) — dernæst, giv mig Eders Haand; og endeligen, saasandt jeg er en Cavaleer, skal I, hvis I vil, nyde Fiords Kones Gunst.

Fiord. O, gode Herr Ridder!

Falstaff. Herr Beck, siger jeg, I skal.

Fiord. Savn ikke Penge, Ridder Hans, de skal ikke mangle Jer.

Falstaff. Savn ikke Madam Fiord, Herr Beck, hun skal ikke mangle Jer. Jeg skal til hende, maa jeg fortælle Jer, og hun har selv sat mig Stævne — just som I kom ind til mig, gik hendes Haandlangerske eller Koblerske, bort fra mig — jeg skal til hende, siger jeg, mellem 10 og 11; for, paa den Tiid er den skinsyge slyngelagtige Knægt, hendes Mand, borte. Kom I til mig i Aften; I skal høre, hvorledes det gaaer mig.

Fiord. Eders Bekiendtskab giør mig lyksalig. Kiender I Fiord, Hr. Ridder?

Falstaff. Fanden i Vold med den stakkels fattige Hanrei! Jeg kiender ham ikke; — dog jeg giør ham Uret i at kalde ham fattig; de siger, den skinsyge hornpandede Knægt har Dynger af Penge; hvorfor jeg ogsaa synes godt om hans Kone. Jeg vil bruge hende som Nøglen til den Hanrei-Hallunks Pengeskriin; og der holder jeg mit Høstgilde.

Fiord. Jeg vilde ønske, I kiendte Fiord, Herr Ridder; at I kunde undgaae ham, hvis I saae ham.

Falstaff. Fanden i Vold med den lumpne indgroede Kieltring! Jeg skal faae ham til at gaae fra Sands og Samling med et Øiekast; jeg skal holde ham i Respect med min Stok: den skal hænge over den Hanreis Horn som en Comet i Luften: Herr Beck, Du skal see, jeg skal holde Huus med den Bondemand, og Du skal sove hos hans Kone. — Kom tidligt til mig i Aften. — Fiord er en Slyngel, og jeg skal skaffe ham flere Titler. Du, Herr Beck, skal kiende ham som en Slyngel og en Hanrei; — Kom tidligt til mig i Aften. (han gaaer.)

Fiord. Hvad det er en fordømt kiødelig Skurk! — Mit Hierte er færdig at sprænges af Utaalmodighed. — Tør nogen sige, at det er ufornøden Skinsyge? Min Kone har sendt Bud efter ham, Timen er berammet, Partiet er sluttet. Skulde nogen have troet det? — See, hvilket Helved det er, at have en utroe Kone! Min Seng blir besmittet, mit Pengeskrin plyndret, min Ære forkleinet; og jeg skal ikke allene taale denne nederdrægtige Fornærmelse, men finde mig i, at jeg belægges med de lumpneste Titler, og det af ham, som viser mig denne Fornærmelse. Titler! Navne! — — Asmodæus klinger smukt; Lucifer, smukt; Belial, smukt; dog er det Dievles Titler, Navne paa onde Aander: men Hanrei! heldøret Hanrei! Dievlen selv har ikke saadan et Navn. Page er en Æsel, en taalmodig Æsel; han vil troe sin Kone, han vil ikke være jaloux; jeg vil heller betroe en Hollænder mit Smør, Præsten fra Wallis, Herr Hugh, min Ost, en Irlænder min Brændeviinsflaske, og en Tyv at røre min Pasgænger-Wallak, end min Kone til sig selv: saa complotterer hun, saa speculerer hun, saa lægger hun Planer: og hvad de i Hiertet sætter sig for at udføre, det vil de udføre om saa Hiertet skal briste. Himlen være lovet for min Skinsyge! — Kl. 11 var Tiden; — jeg skal forplumre det, overraske min Kone, hævne mig paa Falstaff, og lee ad Page. Jeg vil strax ifærd dermed; hellere tree Timer for tidligt, end et Minut for sildigt. Fy, fy, fy! Hanrei! Hanrei! Hanrei! (gaaer.)

Anden Scene.

(Windsor Dyrehauge.)

Dr. Cajus og Rugby.

Cajus. Hans Rugbi!

Rugby. Herre!

Cajus. Vat ær de Klok'?

Rugby. Den er over den Tiid, Herre, da Hr. Hugh lovede at møde.

Cajus. Ve' mi' Kaar', han 'ar frelse sine Siel, dat han ær ikk' komm'; han 'ar bede' sine Bible væl, dat han ær ikk' komm': Ve' mi' Kaar', Hans Rugbi, han ær dødt alreed', naar han var komm'.

Rugby. Han er klog nok, Herre: han vidste Eders Velbyrdighed vilde myrde ham, dersom han kom.

Cajus. Ve' mi' Kaar'! de Sild ær ikk' saa dødt, som jeg vil myrd' ham. Tag Jere Rapier, Hans; jeg vil siig' Jer, vordan jeg vil myrd' ham.

Rugby. Ach, Herre, jeg kan ikke fægte.

Cajus. Skurke, tag-æ Jer Rapier!

Rugby. Hold inde! Her kommer Selskab.

Verten, Dumborg, Myyg og Page komme.

Verten. Guds Fred, Tykfak-Doctor.

Dumborg. God Dag, Herr Doctor Cajus.

Page. See her, gode Hr. Doctor.

Myyg. Ønsker Eder en god Morgen, min Herre.

Cajus. Vat ær all' I, een, to, tree, fiir, komm' for?

Verten. For at see Dig fægte, for at see Dig falde ud, for at see Dig parere, for at see Dig her, for at see Dig der; for at see Dig anbringe Dit Stød, Din Stoccade, Din Retirade, Din Distance, Din Avance. Er han død, min Æthiopier? Er han død, min Francisco? Ha, Tykfak! Hvad siger min Æsculapius? min Galenus? mit Hylde-Hierte? ha! er han død, Tykfak-Staldvand? er han død?

Cajus. Ved mi' Kaar, han ær de cu-

jonsk Mads Præst i de Verden; han ær ikk' ladt sig see.

Verten. Du est en Spanier, min Kong Uringlas! Eller Hector af Grækenland, min Dreng?

Cajus. Vær s'go', drags til Mind', dat mi' har staae sexe eller syve, to, tree Timer vent' paa ham, og han ær ikk' komm'.

Dumborg. Han er den klogeste, Herr Doctor: Han er en Læge for Sielen, og I er en Læge for Legemet; naar I duellerer, saa handler I stik imod Jer egen Videnskab; er det ikke sandt, Hr. Page?

Page. Herr Dumborg, I har selv været en stor Fægter, skiøndt I nu er en Fredens Mand.

Dumborg. Ja, hille min Sandten, Herr Page, skiøndt jeg nu er gammel og hører til Freden, kløer dog mine Fingre efter at være med, naar jeg seer en blot Kaarde: skiøndt vi er Dommere, og Doctore, og Geistlige, Herr Page, har vi dog noget af vor Ungdoms Salt i os; vi er Qvindens Afkom, Herr Page.

Page. Det er sandt, Hr. Dumborg.

Dumborg. Ja, saadan skal det befindes, Herr Page. Herr Doctor Cajus, jeg er kommet for at hente Eder hiem. Jeg er eedsvoren til Freden; I har viist Eder som en klog Doctor, og Herr Hugh har viist sig som en klog og taalmodig Geistlig: I maa gaae med mig, Herr Doctor.

Verten. Med Forlov, Dommer-Giest: — Et Ord, Monsieur Staldvand.

Cajus. Stald-e-vant, — vat ær dat?

Verten. Staldvand paa vort Maal, er Tapperhed, Tykke!

Cajus. Ve' mi' Kaar', da har jeg lig' saa megen Staldevand som de Engelsmand, skurved' Mads-Hund Præst; Ve' mi' Kaar'! mi' vil skær' Ør' af ham.

Verten. Han vil trasakke Dig tæt, Tykke!

Cajus. Tra-de-sakk'! vat ær dat?

Verten. Det er, han vil give Dig Satisfaction.

Cajus. Ve' mi' Kaar', mi seer, 'an skal tra-de-sak mi; for, ve' mi' Kaar', mi' vil hav' det.

Verten. Og jeg skal nøde ham til det, eller lade ham løbe.

Cajus. Mi' takk' Jer for dat.

Verten. Og endnu meer, Tykke, — men først, Hr. Giest, og Hr. Page, og tilmed Cavaleer Myyg, (trækker dem tilside) gaaer I giennem Byen til Frogmore.

Page. Hr. Hugh er der, er han ikke?

Verten. Han er der: See, hvad Lune han er i; og jeg vil bringe Doctoren derhen ad Markveien. Vil I vel det?

Dumborg. Det skal vi.

Page, Dumborg og Myyg. Adieu, gode Hr. Doctor.

(Page, Dumborg og Myyg gaae.)

Cajus. Ve' mi' Kaar'! mi vil dræb' de Præst; for 'an tael til Anne Page for en Hans-de-Abeekat.

Verten. Lad ham døe: men først stik Din Utaalmodighed i Skeden; slaae koldt Vand paa Din Galde: følg med mig over Marken til Frogmore; jeg vil bringe Dig hvor Du skal finde Jomfru Anne Page, paa en Forpagtergaard til Gilde: og Du skal beile til hende: Courage! Taler jeg ikke vel?

Cajus. Ve' mi' Kaar', mi' takk' Jer for dat: ve' mi' Kaar', jeg elsk' Jer; og jeg skal forsørg-æ Jer de god' Giest', de Grev', de Ridder, de Hercellents, de fornemm' Herr', mine Patient'.

Verten. Hvorfore jeg vil være Din Vederpart, betræffende Anne Page; taler jeg vel?

Cajus. Ve' mi' Kaar', det er godte; vel talet.

Verten. Lad os da gaae.

Cajus. Føl' i mi' Hæl', Hans Rugbi!

(de gaae.)

Tredie Scene.

En Mark i Nærheden af Frogmore.

Hr. Hugh Evans og Simpel komme ind.

Hugh Evans. Jeg beder Eder nu, gode Hr. Myygs Tienestekarl, og Ven Simpel ved Navn, hvad Vej haver I seet efter Hr. Cajus, som kalder sig Doctor i Lægekunsten?

Simpel. Saa Mari, Herre, Landeveien, Mark-Veien, alle Veie; gamle Windsor-Vei, og alle Veie undtagen Bye-Veien.

Hugh Evans. Jeg maa høist ændstændigen beg-jære af Eder, I ogsaa vil see den Vei.

Simpel. Jo jeg vil, Herre.

Hugh Evans. Kud naade min S-jæl! hvor fuld af Galden jeg er, og sk-jalvende i Gemyt! — Det skal fornø-je mig, hvis han har bedraget mig: — hvor mælancholisk jeg er! — Jeg skal sla'e ham hans Uringlas paa hans K-jæltringehaaved, naar jeg seer god Leilighed til ded Arbed — Kud naade min Sjæl. (synger:)

Ved Bækken, til hvis Risle-Klang
Melodisk lyder Fuglesang;
Af Roser Leiet redes blødt
Hvor tusind Blomster lugte sødt;
Ved Bækken — —

Himlens Barmh-jertighed! Jeg haver stor Drivt til at skriige. (synger:)

Melodisk lyder Fuglesang — —
Der vi nu sad hos Babylon — —
Hvor tusind Plomster luske sødt — —
Ved Bækken — —

Simpel. Hisset kommer han, — denne Vei, — Hr. Hugh.

Hugh Evans. Han er velkommen — —
Ved Bækken, til hvis Risle-Klang — —
Hiimlen staae den Retfærdige bi! —
Hvad Vaaben haver han?

Simpel. Ingen Vaaben, Herre: Der kommer min Herre, og Herr Dumborg, og en anden Herre, fra Frogmore, over Stenten, denne Vei.

Hugh Evans. Jeg beder, giv mig min Kappe; eller ogsaa, bær den paa Eders Arm.

Page, Dumborg og Myyg komme.

Dumborg. See her, min Herr Pastor! God Morgen, min gode Herr Hugh. Holde en Spiller fra Tærninger, og en god Student fra sin Bog, det er et Kunststykke.

Myyg. Ah, søde Anne Page!

Page. God Dag, gode Herr Hugh!

Hugh Evans. Hiimlen velsigne Eder for sin Naades Skyld, velsigne Eder alle.

Dumborg. Hvad? Pen og Sværd? fører I begge Dele, Herr Pastor?

Page. Og bestandig ung, i Trøie og Buxer i dette raae fugtige Veir!

Hugh Evans. Der er Grunde og Aarsager til ded.

Page. Vi er kommet til Eder, for at giøre en god Gierning, Herr Pastor.

Hugh Evans. Mæget vel: Hvad er ded?

Page. Hisset er en meget respectabel Herre, som, kan vel være, er bleven fornærmet af en eller anden Person; han er i saa stærk Bekneb mellem sin Gravitet og sin Taalmodighed, som I nogentiid har seet.

Dumborg. Nu har jeg levet tree Snese Aar og derover, men aldrig har jeg seet en Mand af hans Stand, Anseelse og Lærdom saaledes forglemme sin egen Respect.

Hugh Evans. Hvad er han?

Page. Jeg tænker, I kiender ham; Herr Doctor Cajus, den berømte franske Doctor.

Hugh Evans. Kud forlade mig alle mit H-jertes Synder! jeg var ligesaa k-jær av, ad I fortalde mig om et Fadfuld Suppe.

Page. Hvi saa?

Hugh Evans. Han k-jender ikke mere til Hibocrates og Galenus, — og desuden, da er han en K-jeltring; saa cujonsk en K-jeltring, som I aldrig har k-jendt Magen til.

Page. Jeg tør vædde, det er Manden som skulde duellere med ham.

Myyg. O, søde Anne Page!

Dumborg. Det lader saa, af hans Vaaben: — hold dem fra hverandre; — her kommer Doctor Cajus.

Verten, Cajus og Rugby komme.

Page. Naa, gode Herr Pastor, lad Kaarden blive i Skeden.

Dumborg. Og I med, gode Herr Doctor.

Verten. Desarmeer dem! og lad dem erklære sig; lad dem spare paa deres Lemmer, og hakke paa vort Sprog.

Cajus (til Evans.) Vær s'go, jeg be'er Jer, la' mi' tael' et-æ Oor med Jer Hr'. Vorfor vil I ikk' mød' med mi'?

Hugh Evans. Jeg beder Eder, bruger Eders Taalmodighed: Tager Tiden i Agt.

Cajus. Ve' mi' Kaar', I er de Cujon, de Mads Hund, de Hans Abeekat.

Hugh Evans. Jeg beder Eder, lader os ikke være til Latter og Lø-jerlighed for andre Folk; jeg beg-jærer det af Eder i Venskab, og jeg vil paa en Maade, eller anden, give Eder Satisfaction: — (sagte.) Jeg skal sla'e Eder Jeres Uringlas lige i Kammen, I K-jeltring, for ded I forsømmer Eders Møde og Bestemmelse.

Cajus. Diable! — Hans Rugbi, mi' Herr Vert de jarterre, har jeg ikk' bi paa ham for dræb' ham? har jeg ikk'? paa de Plads jeg bestemt-æ?

Hugh Evans. Saasandt som jeg er et christen Menneskes S-jæl, seer I vel, dette er den bestemte Plads; jeg vil lade min Herr Vert af Hosebaandet g-jøre Dommen.

Verten. Stille, siger jeg, Guallia og Gallia, Franzos og Walliser; Siels-Doctor og Legems-Doctor.

Cajus. Eia, dat ær mæget gotte! hexcellent!

Verten. Stille, siger jeg; hør paa min Herr Vert af Hosebaandet. Er jeg en Politicus? er jeg en Træring? er jeg en Machiavel? Skulde jeg miste min Doctor? nei; han gir mig Purgantser og Laxantser. Skulde jeg miste min Præst? min Pastor? min Herr Hugh? nei; han gir mig Ordsprog og Moersprog. — Giv mig Haanden, Jordiske; saa: — Giv mig Haanden, Himmelske; saa. — — Mine lærde Drenge, jeg har bedraget Jer begge; jeg har givet Jer gaelt Stævne; Eders Hierter ere friske, Jert Skind er heelt, og lad en Bolle afbrændt Canarisec giøre Enden. — Kom, lad dem give deres Kaarder til Pant. — Følg med, min Fredens Knøs! Følg, følg, følg.

Dumborg. Paa min Troe, en lystig Vert! — Følg, mine Herrer, følg.

Myyg. O, søde Anne Page!

(Dumborg, Myyg, Page, og Verten gaae.)

Cajus. Ha! forstaae jeg dat? Har I giort-æ en de sot af os? haa, haa!

Hugh Evans. Ded er got; han ha-

ver giort os til sine Løjerligheder. Jeg begjærer af Eder, at vi maae være Venner; og lad os sla'e vore Hierner sammen, for at blive Hævn over denne samme skabede, skurvede, Fuxsvantser-Løgneknægt, Verten i Hosebaandet.

Cajus. Ve' mi' Kaar', af ganske mi' Siel; han love, at bring-æ mig 'vor er Anne Page; ve' mi' Kaar', han bedrag mig ovenpaa.

Hugh Evans. Got, jeg skal knuse hans Haaved: — Jeg beder Eder, følg med. (de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Gaden i Windsor.

Madame Page og Robin komme.

Madame Page. Nei, gaae Du foran, lille Spradebasse; Du pleier ellers at være en Følgesvend; men nu er Du en Anfører. Hvad vil Du helst, lede mine Öine, eller øine Din Herres Hæl?

Robin. Jeg vil, i Sandhed, hellere gaae foran Eder som en Mand, end følge ham som en Dværg.

Madame Page. O Du er en lille Smigrer; jeg seer nok der blir en Hofmand af Dig.

Fiord kommer.

Fiord. See Goddag, Madam Page! — Hvorhen?

Madame Page. Til Eders Kone, min Troe: Er hun hiemme?

Fiord. Jo, og kieder sig det bedste hun kan, af Mangel paa Selskab. Jeg tænker, dersom Eders Mænd døde, givtede I to Jer.

Madame Page. Det kan I troe — med to andre Mænd.

Fiord. Hvor har I faaet denne nydelige lille Veirhane fra?

Madame Page. Jeg kan ikke huske hvad Pokker han hedder, som min Mand fik ham fra. Hvad er det Din Ridder hedder, Knøs?

Robin. Ridder Hans Falstaff.

Fiord. Ridder Hans Falstaff!

Madame Page. Just ham; jeg kan aldrig hitte paa Folks Navne. — Der er saadan en Fortroelighed imellem min gode Mand og ham. — Er Eders Kone virkelig hiemme?

Fiord. Vist er hun.

Madame Page. Med Eders Tilladelse, min Herre; — jeg er ikke vel før jeg seer hende. (Madame Page og Robin gaae.)

Fiord. Har Page Hoved? har han Öine? har han Tanker? Ja, de sove, han har ingen Brug af dem — — Ei, denne Dreng løber tyve Miil med en Billet, saa mageligt som en Kanon træffer Prikken i Skiven tolv Gange tyve. — — Han puster selv til hans Kones Tilbøieligheder og Lyster; han opmuntrer hendes Daarskab og skaffer hende Leilighed. Og nu gaaer hun da til min Kone, og Falstaffs Dreng med hende! — Det Uveir kan man høre synge i Vinden. — Og Falstaffs Dreng med hende! — deiligt Complot! — Det er vel anlagt; og vore rebelske Koner er halvt om Forbrydelsen. Godt; jeg vil komme bag paa ham, derpaa lade min Hustrue poenitere, rive det falske Ærbarheds Sløer af den skinhellige Madame Page, udskrige Page selv for en taalmodig og forsætlig Actæon; og alle mine Naboer skal raabe Bravo til denne voldsomme Fremgangsmaade. (Klokken slaaer.) Klokken gi'r mig mit Stikord, og min Vished byder mig undersøge; jeg skal finde Falstaff der; man vil snarere prise mig for dette, end spotte mig; thi det er ligesaa vist, som at Jorden er fast, at Falstaff er der. Jeg vil gaae.

Page, Dumborg, Myyg, Verten, Hr. Hugh Evans, Cajus og Rugby komme.

Dumborg, Page ꝛc. God Dag, god Dag, Hr. Fiord!

Fiord. Paa min Troe, et godt Compagnie. Jeg har et godt Maaltid hiemme, og jeg beder Jer alle følge med.

Dumborg. Jeg maa bede mig undskyldt, Hr. Fiord.

Myyg. Jeg ligeledes, min Herre; vi har aftalt at spise til Middag med Jomfrue Anne, og jeg vilde ikke lægge mig ud med hende for al den Priis jeg veed.

Dumborg. Vi har længe nøslet med et Partie mellem Anne Page og min Fætter Myyg, og i Dag skal vi have Svar.

Myyg. Jeg haaber jeg har Eders Bifald, Fader Page.

Page. Det har I, Hr. Myyg; jeg stemmer aldeles for Eder; men min Kone, Hr. Doctor, er for Eder i eet og alt.

Cajus. Ja, ve' mi' Kaar'; og de Piig' elsk' mig; miin' Amme Rap siig' mi' saa megæ'.

Verten (til Page). Hvad siger I om vor unge Hr. Fenton? han giør Caprioler, han dandser, Ungdommen skinner ham ud af Öinene, han giør Vers, han taler i den høie Stiil, han lugter som April og Mai: han blir Manden, han blir Manden; det siger hans Knapper; han blir Manden.

Page. Ikke med mit Samtykke, lover jeg Jer. Den unge Herre har ingen Formue: han omgikkes den gale Prinds og Poins; han er af alt for høi en Stand; han veed for meget. Nei, han skal ikke knytte saa meget som en Knude i sit Lykke-Net med min Formues Fingre: tager

han hende, saa lad ham tage hende som hun gaaer og staaer; min Formue skal kun følge med mit Samtykke, og mit Samtykke gaaer ikke den Vei.

Fiord. Jeg bønfalder Jer inderligst, at nogen af Eder gaaer hiem med mig til Middag; foruden Maden, skal I faae Løier; jeg skal vise Jer et Misfoster. — Hr. Doctor, I skal komme; — I skal ogsaa, Hr. Page; og I, Hr. Hugh.

Dumborg. Godt, faer nu vel: — des bedre kan vi frie hos Hr. Pages.

(Dumborg og Wyyg gaae.)

Cajus. Gaa hiem, Hans Rugbi; jeg kommer strax. (Rugby gaaer.)

Verten. Farvel, Hiertevenner. Jeg vil til min brave Ridder Falstaff, og drikke Canarisec med ham. (Verten gaaer.)

Fiord (afsides). Jeg tænker jeg skal drikke Canaille-Sec først med ham; jeg skal faae ham til at tude. Skal vi gaae, mine Herrer?

Alle. Som I vil; lad os see Misfostret. (de gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse i Fiords Huus.

Madame Fiord og Madame Page komme.

Madame Fiord. Heida, Hans! heida, Robert!

Madame Page. Gesvindt, gesvindt; er Klædekurven — —

Madame Fiord. Det lover jeg for: — Hei, Robert, siger jeg.

To Karle komme ind med en Klæde-Kurv.

Madame Page. Kom, kom, kom.

Madame Fiord. Sæt den ned her.

Madame Page. Siig Eders Folk Beskeb; vi maae skynde os.

Madame Fiord. Ja, som jeg sagde Jer før, Hans og Robert, vær paa rede Haand her tæt ved i Bryggerset; og i samme Øieblik, jeg kalder paa Jer, saa kom frem, og uden al Ophold eller Betænkning tag denne Kurv paa Eders Skuldre: naar det er skeet, saa traff affted med den i al Hast, og bær den hen til Blegfolkene paa Datchet-Eng, og tøm den der ud i den mudrede Dam tæt ved Fiorden.

Madame Page. Forstaaer I det nu?

Madame Fiord. Jeg har forklaret dem det vidt og bredt; de behøver ingen videre Ordre: Gaae, og kom naar jeg kalder.

(Karlene gaae.)

Madame Page. Her kommer lille Robin.

Robin kommer.

Madame Fiord. See her, min lille Spurvehøg. Hvad Nyt bringer Du?

Robin. Min Herre Ridder Hans er kommet ind af Bagdørren, Madam Fiord, og udbeder sig Eders Selskab.

Madame Page. Du lille Narrifas, har Du været os troe?

Robin. Ja, jeg svær' Eder til. Min Herre veed intet af at I er her, Madam Page, og han har truet med at sætte mig i Frihed for stedse, hvis jeg siger Eder noget herom; thi han sværger, han vil jage mig bort.

Madame Page. Du er en god Dreng. Din Taushed skal blive Dig en Skrædder og giøre Dig nye Trøie og Buxer. — Jeg vil gaae og skiule mig.

Madame Fiord. Giør det. — (til Robin) Gaa, siig Din Herre, jeg er allene. Madame Page, husk I paa Eders Rolle.

(Robin gaaer.)

Madame Page. Det lover jeg Dig; spiller jeg den ikke, saa piib mig ud.

(Madame Page gaaer.)

Madame Fiord. Velan da, disse usunde Vædsker, dette grove vandede Græskar skal faae sin Løn; — vi skal lære ham at kiende Duer fra Skader.

Falstaff kommer.

Falstaff.

"Fik jeg Dig fat, min himmelske Juveel?" Eia, lad mig nu døe, thi jeg har levet nok; dette er min Ærgierrigheds Maal: O denne lyksalige Stund!

Madame Fiord. O søde Ridder Hans!

Falstaff. Madam Fiord, jeg kan ikke smigre, jeg kan ikke sqvadronere, Madam Fiord. Nu vil jeg giøre et syndigt Ønske: Gid Din Mand var død; den bedste Adelsmand turde jeg sige det reent ud: jeg vilde giøre Dig til min Frue.

Madame Fiord. Jeg Eders Frue, Ridder Hans! ach, jeg vilde blive en daarlig Frue.

Falstaff. Lad hele det franske Hof vise mig Magen. Jeg seer hvor Dit Øie vilde kappes med Diamanten: Dine Øiebryn slaaer just den rette Bue, som klæder til Diadem-Sæt, til Turban, eller hvad Slags Hovedtøi det er, paa sin venetiansk.

Madame Fiord. En simpel Dormeuse, Ridder Hans; det er det eneste som klæder til mine Øiebryn; eller og slet intet.

Falstaff. Du est en Forræder, at Du siger saa; Du kunde just blive en ægte Hofdame; og det faste Trin, Du har, vilde give Din Gang en fortræffelig Holdning i et Par Halv-Pocher. Jeg seer, hvad der var bleven af Dig, hvis Lykken, — Din Uven, — ikke var; Naturen er Din Ven: Kom an, Du kan ikke skiule det.

Madame Fiord. Troe mig, der er ikke noget saadant ved mig.

Falstaff. Hvad har giort mig forliebt i Dig? Lad det lære Dig, at der er noget extraordinairt ved Dig. Kom an, jeg

kan ikke smigre, og sige, Du er dit og dat, saadan som disse læspende Jens Paaskelillier, der kommer som Qvinder i Mandsskikkelse og lugter som et Apothek i Urte-Tiden; det kan jeg ikke: men jeg elsker Dig; ingen uden Dig; og Du fortiener det.

Madame Fiord. Bedrag mig ikke, min Herre; jeg frygter, I elsker Madame Page.

Falstaff. Du kunde ligesaa godt sige, jeg elsker at gaae paa Spidsen af Taget, som er noget jeg hader lige saa meget som Røgen af en Kalk-Ovn.

Madame Fiord. Godt, Himlen veed, hvor jeg elsker Eder; og I skal engang erfare det.

Falstaff. Bliv ved at tænke saaledes; jeg skal fortiene det.

Madame Fiord. Ja jeg maa sige Eder, det giør I; ellers kunde jeg ikke tænke saaledes.

Robin (udenfor). Madame Fiord, Madame Fiord! Her er Madame Page ved Dørren; hun er heed, og stønner, og seer forstyrret ud, og vil endelig tale strax med Eder.

Falstaff. Hun maa ikke see mig, jeg vil forskandse mig bag Tapetet.

Madame Fiord. Ach ja, giør det, hun er et meget sladderagtigt Fruentimmer. (Falstaff skiuler sig.)

Madame Page og Robin komme ind.

Madame Fiord. Hvad er paa Færde? Hvad nu?

Madame Page. Ach, Madame Fiord, hvad har I giort? I er beskæmmet, I er om en Hals, I er for evig ruineret.

Madame Fiord. Hvad er paa Færde, gode Madame Page?

Madame Page. Ach, Gud bedre det, Madame Fiord! At have en brav Mand til Huusbond, og give ham slig Aarsag til Mistanke!

Madame Fiord. Hvad Aarsag til Mistanke?

Madame Page. Hvad Aarsag til Mistanke! Skam skulde I faae! Hvor har jeg taget feil af Eder!

Madame Fiord. Eia, min Himmel! hvad er paa Færde?

Madame Page. Eders Mand er paa Veien herhid, Kone, med alle Rettensbetiente i Windsor, for at søge efter en Herre, som han siger paa nærværende Tiid er her i Huset med Eders Forstaaelse, for at benytte sig paa en slet Maade af hans Fraværelse: I er om en Hals.

Madame Fiord (sagte). Tael høiere. — (høit) Det er usandt, haaber jeg.

Madam Page. Veed Himlen, det maa være usandt, at I har slig en Mandsperson hos Jer; men det er ganske vist, at Eders Huusbond kommer med den halve Bye efter sig, for at søge efter saadan en. Jeg gik iforveien for at sige Eder det. Veed I Eder reen, ei, da skal det glæde mig: men hvis I har en god Ven hos Jer, faae ham bort, faae ham bort! Bliv ikke forskrækket; saml alle Eders Sandser; frels Eders gode Rygte, eller sig Farvel til Eders Lykke for evig.

Madame Fiord. Hvad skal jeg giøre? — Her er en Herre hos mig; min dyrebare Ven; og jeg frygter ikke min egen Skam, saa meget som hans Fare. Jeg vilde give tusind Pund til, han var ude af dette Huus.

Madame Page. Skam Jer! staae ikke her: "Jeg vilde give" og "jeg vilde give" —; Eders Mand er strax herved, vær betænkt paa en Udvei; i Huset kan I ikke skiule ham. — O, hvor har I bedraget mig! — — See her staaer en Kurv; dersom han er af nogen rimelig Statur, saa kan han krybe i den; og læg smudset Linned ovenpaa ham, som om det skulde i Byygning: — Eller — det er Blege-Tiid, send Eders to Karle med ham til Datchet-Eng.

Madame Fiord. Han er for tyk til at komme deri: Hvad skal jeg giøre?

Falstaff kommer frem.

Falstaff. Lad mig see 'en, lad mig see 'en! O lad mig see 'en! Jeg vil i, jeg vil i; lyd Eders Veenindes Raad; jeg vil i.

Madam Page. Hvad! Ridder Hans Falstaff!... Er det Eders Brev, Ridder?

Falstaff (sagte til Madame Page). Jeg elsker Dig, og ingen uden Dig; hielp mig bort; lad mig krybe heri; jeg skal aldrig — —

(Han gaaer i Kurven; de skiule ham med skident Linned.)

Madame Page (til Robin). Hielp til, at skiule Din Herre, Dreng! Kald paa Eders Folk, Madame Fiord. — I troeløse Ridder!

Madame Fiord. Hei, Hans, Robert, Hans! (Robin gaaer; de to Karle komme ind) Kom her, tag dette Tøi, hurtigt; hvor er Bærestangen? See hvor I drøsser! bring det til Vaskerkonen paa Datchet-Eng; hurtigt, kom!

Fiord, Page, Cajus og Hr. Hugh Evans komme.

Fiord. Vær saa god, kom nærmere. Dersom jeg mistænker uden Grund, ei, da driver Spot med mig, da lad mig være Eders Nar; jeg har fortient det. (Til Karlene) Hvad nu? Hvor skal I hen med det?

Karlene. Til Vaskerkonen, min Sandten.

Madame Fiord. Ei, hvad gaaer det Eder an, hvor det skal hen? Det var ogsaa bedst, at I brød Jer Pande med Byegvask.

Fiord. Pande? Jeg var tilfreds jeg

kunde vaske noget vist af min Pande! Pande, Pande, Pande? Ja Pande; jeg siger Jer, Pande, og den kløer ovenikiøbet: det skal vise sig. (Karlene gaae med Kurven Mine Herrer, jeg har havt en Drøm i Nat; jeg vil fortælle Eder min Drøm. Her, her, her er mine Nøgler: gaae op i alle mine Værelser, søg, leed, find. Jeg tør sige, vi skal drive Ræven ud: Lad mig stoppe denne Udgang først: — saa, grav ham nu ud.

Page. Gode Hr. Fiord, stil Eder tilfreds: I giør Jer selv alt for megen Uret.

Fiord. Visselig, Hr. Page. — Afsted, mine Herrer; ret nu skal I see Løier: følg mig, mine Herrer. (gaaer.)

Hugh Evans. Ded er mægen phantastisk Indfald, og Jalousie.

Cajus. Ve' mi' Kaar', det er ikk' de Mod' i la France: det er ikk' jaloux i France.

Page. Nei, følg ham, mine Herrer; see Udfaldet af hans Undersøgelse.

(Hugh Evans, Page og Cajus gaae.)

Madame Page. Er dette ikke dobbelt fortræffeligt?

Madame Fiord. Jeg veed ikke hvad der moerer mig meest, at min Mand fixeres, eller Ridder Hans.

Madame Page. Hvilken Betryk han har været i, da Eders Mand spurgde, hvad der var i Kurven!

Madame Fiord. Jeg er halv bange for, at han trænger til at toes; saa at der skeer ham en Velgierning med at kaste ham i Vandet.

Madame Page. Pokker i Vold med det løsagtige Skarn! Jeg var tilfreds, alle af samme Slæng var i samme Nød!

Madame Fiord. Jeg troer, min Mand har nogen særdeles Mistanke om at Falstaff er her; thi jeg har aldrig seet ham saa uforskammet i sin Jalousie som denne Gang.

Madame Page. Jeg vil lægge en Plan til at komme efter det: Og vi skal endnu spille Falstaff flere Pudser. Hans letfærdige Sygdom la'er sig neppe kue ved denne Medicin.

Madame Fiord. Skal vi sende den naragtige Tingest, Madam Rap, til ham, og undskylde, at han blev kastet i Vandet, og give ham nyt Haab, for at forraade og straffe ham paa nye?

Madame Page. Det vil vi; lad os bestille ham til i Morgen Klokken otte, at faae Vederlag.

Fiord, Page, Cajus og Hr. Hugh Evans komme tilbage.

Fiord. Jeg kan ikke finde ham: (afsides.) Maaskee Slynglen pralede af noget, han dog ikke kunde udføre.

Madame Page (afsides til Madame Fiord.) Hørte I det?

Madame Fiord (ligeledes.) Ja, ja — tys! — (høit.) I behandler mig smukt, Hr. Fiord, giør I ikke?

Fiord. Jo vist giør jeg.

Madame Fiord. Himlen giøre Eder bedre end Eders Tanker.

Fiord. Amen!

Madame Page. I giør Eder Selv stor Uret, Hr. Fiord.

Fiord. Ja, ja, jeg maa skikke mig deri.

Hugh Evans. Dersom der monne være nogen Moers S-jæl i Huset, og i Kamrene, og i Kisterne, og i Skabene, — Hiimlen forlade mig mine Synder paa Dommedag!

Cajus. Ve' mi' Kaar, jeg ikk' hellér; der er ing' Mensk-æ.

Page. Fy, fy, Hr. Fiord! skammer I Eder ikke? hvilken Aand, hvilken Dievel indgiver Eder denne Phantasie? Jeg vilde ikke have Eders Svaghed for al den Riigdom, der er i Windsor-Slot.

Fiord. Det er nu min Feil, Hr. Page; jeg maa lide derfor.

Hugh Evans. I maa lide for en und Samvittighed. Eders Hustrue er saa dydigt et Fruentømmer, som jeg vil begjære mellem fem tusind, og fem hundrede til.

Cajus. Ve' mi' Kaar', mi' se-æ, det er ene dydig Kone.

Fiord. Godt; — jeg lovede Eder et Middagsmaaltid: — Kom, kom, lad os spadsere lidt først i Dyrehaven: — jeg beder, tilgiv mig; jeg skal en anden Gang underrette Eder om, hvi jeg giorde dette. — Kom, Kone; — kom Madam Page; jeg beder, tilgiv mig; jeg beder hiertelig, tilgiv mig.

Page. Lad os gaae, mine Herrer; men, troe mig, vi skal drille ham. Jeg indbyder Eder til Frokost hos mig imorgen tidlig; ovenpaa gaaer vi paa Fuglejagt sammen; jeg har en skiøn Falk til Fuglefangst. Skal vi?

Fiord. Som I vil.

Hugh Evans. Dersom En er med, skal jeg g-jøre den anden i Lauget.

Cajus. Dersomme der vær' En eller to, skal jeg giør-æ de tre-æ.

Hugh Evans. Fy, skammer Eder! — lige i Eders Øine.

Fiord. Vær saa god, Hr. Page, gaae!

Hugh Evans (til Cajus.) Værer nu saa god, at ihukomme imorgen den lusede Knægt, den Hr. Vert.

Cajus. Det ær gode: af ganske mi' Siel.

Hugh Evans. En luset Knægt med hans Spottegloser og hans Narrestreger — (de gaae.)

Tredie Scene.

(Et Værelse i Page's Huus.)

Fenton og Jomfrue Anne Page komme ind.

Fenton.

Jeg seer, jeg kan ei naae Din Faders Yndest;
Viis, søde Nanna, mig ei meer til ham.

Anne.

Ach, siig, hvad da?

Fenton.

Du være maa Dig Selv.
Han svarer mig, jeg er for høi af Byrd,
At, da ved Gield min Tilstand mislig er,
Jeg kun vil bøde paa den med hans Midler.
Desuden sætter han mig andre Skranker, —
Min fordums Sværmen og mit vilde Selskab;
Og siger, det er en umuelig Ting
At jeg Dig elsker, uden blot for Penge.

Anne.

Maaskee han siger sandt.

Fenton.

Nei, saa vist Himlen spaae mig Fremtids Lykke!
Hvorvel — jeg tilstaaer det — Din Faders Midler
Først drev mig til at beile til Dig, Anna,
Dog, da jeg beiled', fandt jeg Dig meer værd
End præget Guld, og vel forseiglte Punge;
Og det er kun Dit eget Væsens Riigdom,
Som nu jeg higer efter.

Anne.

Ædle Fenton,
Dog søg min Faders Yndest, søg den end.
Hvis Leilighed og ydmygt Forhold ei
Kan vinde den, ja da — hør nu — kom hid —
(de tale sammen afsides.)

Dumborg, Myyg og Madam Rap komme ind.

Dumborg. Afbryd deres Samtale, Madam Rap; min Fætter skal tale sin Sag.

Myyg. Jeg skal giøre kort Proces: pyt, det er barestens man la'er staae til.

Dumborg. Vær ikke forknyt.

Myyg. Nei, hun skal ikke forknytte mig: det sørger jeg ikke for, — jeg er kun en Smule bange.

Madam Rap (til Anne.) Hør lidt; Herr Myyg vilde tale et Ord med Eder.

Anne.

Jeg kommer strax. — (afsides.)
Ham har min Fader valgt — —
O hvilken Verden fuld af stygge Feil
Forskiønnes ved tree-hundred' Pund om Aaret.

Madam Rap. Og hvordan lever den gode Herr Fenton? Tillad mig et Ord med Eder.

Dumborg. Hun kommer; ifærd med hende, Fætter! O Knøs, Du havde en Fader!

Myyg. Jeg havde en Fader, Jomfru Anne; — min Onkel kan fortælle Eder skiønne Løier om ham; vær saa god, Onkel, og fortæl Jomfru Anne den Spas, hvordan min Fader stial to Giæs af Gaasestien, gode Onkel.

Dumborg. Jomfru Anne, min Fætter elsker Eder.

Myyg. Ja, det giør jeg, saa høit som jeg elsker noget Fruentimmer i hele Egnen.

Dumborg. Han vil holde Eder som en Adels-Dame.

Myyg. Ja det vil jeg, trods Høi og Lav, under Junkers Rang.

Dumborg. Han vil udsætte Eder en Enke-Pension af et Hundrede og Halvtredsindstyve Pund.

Anne. Gode Hr. Dumborg, lad ham selv frie.

Dumborg. Min Troe, det takker jeg Eder for; jeg takker Eder for den gode Trøst. Hun kalder Eder, Fætter: Jeg vil forlade Eder. (gaaer tilside.)

Anne. Nu, Herr Myyg.

Myyg. Nu, gode Jomfru Anne.

Anne. Hvad er Eders Villie?

Myyg. Min Villie, min sidste Villie? Hille den Ufærd, det er en artig Spas, i Sandhed! Jeg har ingenlunde giort mit Testament endnu, Himlen skee Tak; jeg er ikke saadan en sygelig Stakkel, Himlen være lovet.

Anne. Jeg mener, hvad vilde I mig, Herr Myyg?

Myyg. Sandelig, for min egen Deel vilde jeg Eder saa godt som slet ingen Ting. Eders Fader og min Onkel har lagt Raad op. Dersom det er til min Lykke, godt; hvis ikke, — Lykken træffer sin Mand! De kan sige Eder, hvordan Tingen gaaer, bedre end jeg kan: I maa spørge Eders Fader, her kommer han.

Hr. Page og Madam Page komme.

Page.

Nu, min Herr Myyg: — Smukt elsk ham, Datter Anne. — —
Eia, hvad nu! hvad giør Hr. Fenton her?
I giør mig Uret, Herre, naar fremdeles
I vedbli'r at hiemsøge saa mit Huus:
Jeg sagde Jer, min Datter er forlovet.

Fenton.

Bliv ikke hidsig, kiereste Herr Page.

Madame Page. Gode Herr Fenton, kom ei til mit Barn.

Page.

Hun passer ei for Jer.

Fenton.

Vil I mig høre?

Page.

Min Herr Fenton, nei!
Herr Dumborg kom, Søn Myyg, kom med. — Hr. Fenton,
Da I min Mening veed, I giør mig Uret.

(Page, Dumborg og Myyg gaae.)

Madam Rap (til Fenton.) Tael til Madam Page.

Fenton.

Da, gode Madam Page, til Eders Datter
Jeg bær' saa dydig Elskov, som jeg giør,
Maa jeg, trods Modstand, Belanstændighed,
Med Magt min Elskovs Fane føre frem
Og ikke vige: Skienk mig Eders Bifald.

Anne.

Givt mig ei med hiin Nar, o gode Moder!

Madame Page.

Nei; jeg udsøger Dig en bedre Mand.

Madam Rap. Det er min Herre, Herr Doctoren.

Anne.

Ach heller graves til min Hals i Jorden,
Og slaaes ihiel med Roer!

Madame Page.

Nu, plag Jer ikke selv, gode Hr. Fenton,
Jeg vil ei være Ven, ei Fiende, med Jer:
Min Datters Elskov til Jer vil jeg prøve,
Og hendes Mening skal og være min.
Til da, Farvel, min Herre: — Hun maa gaae,
Thi hendes Fader vredes.

(Madam Page og Anne gaae.)

Fenton.

Farvel, min ædle Frue; Farvel, Anna.

Madam Rap. Ja, det er nu mit Værk; — Nei, sagde jeg, vil I kaste Eders Datter bort til en Nar og en Doctor? see paa Hr. Fenton; — det er mit Værk.

Fenton.

Jeg takker Dig; og giv engang i Aften
Min Anna denne Ring. Tag dette selv.
(gaaer.)

Madam Rap. Naa, Himlen give Dig Held og Lykke! Et godt Hierte har han: En Pige kunde gaae i Ild og Vand for sligt et Hierte. Og dog, jeg var tilfreds, min Herre havde Jomfru Anne; eller jeg var tilfreds, Hr. Myyg havde hende; eller, i Sandhed, jeg var tilfreds Hr. Fenton havde hende. Jeg vil giøre hvad jeg kan for dem alle tree; for saa har jeg lovet, og jeg vil holde mit Ord; men i Besynderlighed for Hr. Fenton. Naa! jeg skulde i et andet Ærinde til Ridder Hans Falstaff fra mine to Madammer. Hvad jeg er et Beest, saadan at forsømme det. (gaaer.)

Fierde Act.

Første Scene.

Værelse i Giestgivergaarden Hosebaandet.

Falstaff og Bardolph komme.

Falstaff. Bardolph, siger jeg, —

Bardolph. Her, Herre.

Falstaff. Gaa og hent mig en Pot Canarisec; kom et Stykke ristet Brød i (Bardolph gaaer.) Saa skulde jeg da leve den Dag, at blive slæbt i en Kurv, som en Bør=fuld Indmad fra en Slagterboed, og blive kastet i Themsen? Naa, la'er jeg mig spille saadan et Puds til, saa maae de tage Hiernen ud paa mig og brase den i Smør og give Hundene den i Nytaarsgave. De Kieltringer slængte mig i Fiorden uden al Barmhiertighed, som om det kunde været blinde Hundehvalpe, de druknede, af en Tæve, som havde kastet femten i eet Kuld: Og efter mit Omfang kan I let dømme, at jeg har et Slags Nemhed til at synke; om Bunden var saa dyb som Helvede, skulde jeg derned. Jeg var druknet, hvis der ikke havde været grundt og lavt — en Død jeg afskyer; thi af Vandet svulmer Folk op, og hvordan vilde jeg seet ud, naar jeg var opsvulmet! Jeg var blevet til et Mumiebierg.

Bardolph kommer tilbage med Viin.

Bardolph. Madam Rap er udenfor, Herre, og skal tale med Eder.

Falstaff. Kom, lad mig slaae noget Sec i Thems=Vandet, thi min Mave er saa kold, som om jeg havde taget Sneebolde ind som Piller for at kiøle Nyrerne. Kald paa hende.

Bardolph. Kom ind, Kone.

Madam Rap kommer ind.

Madame Rap. Med Eders Gunst; jeg beder ydmygst om Forladelse: Jeg ønsker Eders Velbaarenhed en god Morgen.

Falstaff (til Bardolph.) Tag det Smule Bæger bort. Gaa og bryg mig en pæn Kande varm Sec.

Bardolph. Med Æg, Herre?

Falstaff. Simpelt, med sig selv. Jeg vil ingen Kyllinge=Stof have i min Drik. (Bardolph gaaer. Til Madam Rap.) Hvad godt?

Madam Rap. Saa min Troe, Herre, jeg kommer til Eders Velbaarenhed fra Madam Fiord.

Falstaff. Madam Fiord! Jeg har faaet Fiord nok: jeg blev kastet i Fiorden; jeg har Maven fuld af Fiord.

Madam Rap. Ach Gud bedr'et! den hierte Qvinde, det var ikke hendes Skyld: Hun taer saadan paa Vei med sine Folk; de tog feil af deres Erection.

Falstaff. Og jeg af min, da jeg byggede paa en narrisk Qvindes Løvter.

Madam Rap. Aa, hun lamenterer over det, min Herre, saa det vilde skiære Eder i Hiertet at see derpaa. Hendes Mand gaaer i denne Morgenstund paa Fuglejagt: hun beder Eder endnu engang at komme til hende mellem otte og ni: jeg maa bringe hende hurtig Besked: hun vil give Eder Erstatning, det lover jeg for.

Falstaff. Godt, jeg skal besøge hende:

Siig hende det; og beed hende betænke, hvad Mennesket er: Lad hende betragte hans Svaghed, og da dømme om min Fortieneste.

Madam Rap. Jeg skal sige hende det.

Falstaff. Giør det. Mellem ni og ti, siger Du?

Madam Rap. Otte og ni, Herre.

Falstaff. Godt, gaae nu; jeg skal ikke forfeile hende.

Madam Rap. Guds Fred og god Dag, min Herre. (gaaer.)

Falstaff. Det undrer mig, jeg hører intet til Hr. Beck; han lod mig bede, at blive hjemme: jeg synes godt om hans Penge. O, her kommer han.

Fiord kommer ind.

Fiord. God Dag, min Herre.

Falstaff. Nu, Hr. Beck; I kommer for at faae at vide hvad der er passeret mellem mig og Fiords Kone?

Fiord. Det er netop min Hensigt, Ridder Hans.

Falstaff. Hr. Beck, jeg vil ikke lyve for Eder; jeg var i hendes Huus paa den Tiid, hun bestemte mig.

Fiord. Og hvor gik det Eder, min Herre?

Falstaff. Meget uheldigt, Hr. Beck.

Fiord. Hvorledes det, min Herre? Havde hun forandret sin Mening?

Falstaff. Nei, Herr Beck; men den hornede Cujon, hendes Mand, Hr. Beck, hvis Skinsyge bestandig allarmerer ham, kommer mig der just lige i vort Rendezvous, — efter at vi havde favnet, kysset, svoret, og, saa at sige, spillet Prologen til vor Comedie; og i Hælene paa ham en Hoben Pak af hans Kamerater, som han i sin Iver havde lokket og ægget did, og det, virkelig, for at søge i hans Huus efter hans Kones Elsker.

Fiord. Hvad? Mens I var der?

Falstaff. Mens jeg var der.

Fiord. Og søgde han efter Eder og kunde ikke finde Eder?

Falstaff. I skal høre. Til god Lykke kommer der en Madame Page, giver Underretning om at Fiord nærmer sig, og efter hendes Paafund, og i Fiords Kones Forlegenhed, fik de mig i en Klædekurv —

Fiord. En Klædekurv!

Falstaff. Ved Gud, en Klædekurv: stuvede mig sammen med skidne Skiorter og Særke, Sokker, skidne Strømper, og fittede Servietter; at der var den meest stinkende Blanding af nederdrægtig Lugt, Hr. Beck, som nogentid har besværet en Næse.

Fiord. Og hvor længe laae I der?

Falstaff. Ja, nu skal I høre, Herr Beck, hvad jeg har udstaaet for at bringe dette Fruentimmer til det Onde for Eders Bedste. Da jeg saaledes var stoppet ned i Kurven, blev et Par af Fiords Slyngler, hans Bondekarle, kaldte op af deres Madame, for at bære mig under Navn af Skidentøi til Datchet-Stræde; de tog mig paa deres Skuldre; mødte den skinsyge Slyngel, deres Herre, i Døren, som spurgde dem et Par Gange hvad de havde i deres Kurv: Jeg skiælvede af Frygt for at den forrykte Slyngel skulde ville ransage den; men Skiebnen, som havde besluttet, han skulde være Hanrei, holdt hans Haand tilbage. Naa, han passerede altsaa forbi for at søge videre, og jeg passerede ud for Skidentøi. Men mærk hvad nu følger, Hr. Beck: jeg maatte udstaae tree Slags forskiellig Dødsangest: først en utaalelig Frygt for at blive opdaget af det skinsyge raadne Klokkefaar; dernæst at ligge sammenbøiet, som en god spansk Klinge, i Omkredsen af en Otting, Spidsen til Fæstet, Hælen til Hovedet; og saa at blive nedsyltet, som i en stærk Lage, med stinkende Tøi, som sydede i sit eget Fedt; — betænk det; — en Mand med mine Nyrer, — betænk det: der holder sig i Hede som Smør; en Mand af bestandig Disposition til Smeltning og Tøe; det var et Mirakel at jeg undgik at qvæles. Og midt i dette Bad, da jeg var meer end halv braset i Fedt, som en hollandsk Ret, at blive kastet i Themsen, og afkiølet, gloende heed, i Bølgerne, som en Hesteskoe; betænk det, — sydende heed — betænk det, Hr. Beck.

Fiord. I fuld Alvor, min Herre, det giør mig ondt, at I for min Skyld har udstaaet alt dette. Min Sag er altsaa fortvivlet; I vil ikke forsøge hende meer?

Falstaff. Hr. Beck, jeg vil lade mig kaste i Ætna, som jeg er bleven kastet i Thems, før jeg saaledes forlader hende. Hendes Mand skal i denne Morgenstund paa Fuglejagt: jeg har faaet et andet Gesandtskab fra hende om et Møde; mellem otte og ni er Tiden, Hr. Beck.

Fiord. Den er alt over otte, min Herre.

Falstaff. Er den? Jeg vil da giøre mig færdig til min Bestemmelse. Kom til mig efter Eders beqvemme Leilighed, og I skal vide, hvorledes det gaaer mig; og Enden skal krones med, at hun blir Eders: Adieu. I skal have hende, Hr. Beck; Hr. Beck, I skal giøre Fiord til Hanrei. (gaaer.)

Fiord. Hmh! ha! Er dette et Syn? Er dette en Drøm? Sover jeg? Herr Fiord, vaagn op; vaagn op, Hr. Fiord; det er kommet et Hul paa Eders bedste Kiole, Hr. Fiord. Saadan er det at være gift! saadan er det at have Linned, og

Klædekurve! — Godt, jeg vil selv udraabe hvad jeg er: jeg skal nu gribe Hoerkarlen; han er i mit Huus: han kan ikke undgaae mig; det kan han umueligt; han kan ikke krybe i en Pengepung, eller i en Peberbøsse; men for at Dievlen, hans Anfører, ikke skal staae ham bi, vil jeg søge paa de urimeligste Steder. Er jeg fordømt til at være Hanrei, saa skal Hanrederskabet dog ikke giøre mig tam; har jeg Horn, som kan giøre En galen i Hovedet, saa lad mig ogsaa blive horngael da. (gaaer.)

Anden Scene. (Gade.)

Madame Page, Madam Rap, og William komme ind.

Madame Page. Er han hos Hr. Fiords allerede, troer Du?

Madam Rap. Ja vist er han der; eller vil strax være der: men han er, min Troe, rav-rufkende gael over at han blev slængt i Vandet. Madam Fiord beder, at I vil komme ufortøvet.

Madame Page. Jeg skal strax være hos hende; jeg skal bare bringe min lille Mand her i Skole. See der kommer hans Skolemester; de har faaet Lov i Dag, mærker jeg.

Hr. Hugh Evans kommer.

Madame Page. Hvad nu, Hr. Hugh? ingen Skole i Dag?

Hugh Evans. Nei; Hr. Myyg haver bedet Drengene Lov.

Madam Rap. Gud velsigne hans Siel!

Madame Page. Hr. Hugh, min Mand siger, at min Søn giør ikke den bitterste Fremgang i sin Lærdom; vær saa god, og giv ham nogle Spørgsmaal i hans Donat.

Hugh Evans. Kom hid, William; Hovedet i Veiret; kom!

Madame Page. Frisk op, Dreng; Hovedet i Veiret; svar Din Skolemester, vær ikke bange.

Hugh Evans. William, hvormange Slags Numeri er at mærke ved Nomine?

William. To.

Madam Rap. Paa min Troe, der er fleer Numere i Domino, end to.

Hugh Evans. Stille med Jer Sladder. Hvad er "smuk", William?

William. Pulcher.

Madam Rap. Vor gamle Kat! Han maa være Fanden ikke smuk.

Hugh Evans. I er ed mæget enfoldigt Fruentømmer; jeg beder Eder, stille. Hvad er lapis, William?

William. En Steen.

Hugh Evans. Og hvad er en Steen, William?

William. Kampesteen.

Hugh Evans. Nei, ded er lapis; jeg beder Dig, husk Dig vel om.

William. Lapis.

Hugh Evans. Ded er got, William. Hvad er ded, William, som staaer istedet for et Nomen?

William. Pronomen er et Ord, som forandres udi Enden, og bruges istedetfor et Nomen, og declineres saaledes: Singularis, Nominativo: hic, hæc, hoc...

Hugh Evans. Nominativo: hig, hæg, hog; — Nu, mærk vel: Jenitivo: hujus: Got, hvad hedder nu Din Accusativ-Cas'?

William. Accusativo: hinc, (standser.)

Hugh Evans. Jeg beder Dig, hav Din Jhukommelse samlet, Barn: Accusativo: hing, hang, hog.

Madam Rap. Ding, dang, dog! Det Latin forstaaer jeg med.

Hugh Evans. Lad være med Jer Pludbren, Fruentømmer. Hvad hedder Vocativ-Cas', William?

William. O — vocativo, O, ...

Hugh Evans. Husk, William, Vocativ hedder caret.

Madam Rap. Hedder hun Karen?

Hugh Evans. Fruentømmer, hold Fred!

Madame Page (til Madam Rap). Stille.

Hugh Evans. Hvad hedder Din Jenitiv-Cas' plural, William?

William. Jenityv-Cas'?

Hugh Evans. E—ja.

William. Jenityv, — horum, harum, horum.

Madam Rap. Jenny — Tyv — Hore — fy den Qvind! — Næ
vn hende aldrig, Barn, naar hun er en Hore.

Hugh Evans. Skam Jer, Fruentømmer.

Madam Rap. I giør ilde, at lære Barnet saadanne Ord. Han lærer ham at hikke og hække; det kan de tidsnok lære af dem selv; og at raabe: Horum: — fy, skamme maa I Jer!

Hugh Evans. Fruentømmer, est Du forrykt? Haver Du ikke mindste Forstand paa Dine Casusser, Numero og Genere? Du er det naragtigste Creatur, jeg vil forlange i den ganske Christenhed.

Madame Page (til Rap). Saa ti stille, siger jeg.

Hugh Evans. Lad mig nu høre, William, noget meer Declination af Dine Pronominer.

William. Sandfærdig, jeg har glemt dem.

Hugh Evans. Der er ki, kæ, kod; dersom Du glemmer Dine ki's, og Dine kæ's, og Dine kod's, skal Du have Riis. Gaa nu Din Vei, og leeg; gaa!

Madame Page. Han er videre i sin Skolelærdom, end jeg troede han var.

Hugh Evans. Han har ed godt hurtigt Nemme. Farvel, Madame Page.

Madame Page. Adieu, gode Hr. Hugh.

Hr. Hugh gaaer.) Gaa nu hiem, Dreng. —
(til Madam Rap) Kom, vi bier for længe.
(de gaae.)

Tredie Scene.

Værelse i Fiords Huus.

Falstaff og Madame Fiord komme.

Falstaff. Madame Fiord, Eders Bekymring opsluger alle mine udstandne Lidelser. Jeg seer I mener det ærligt med Eders Kierlighed, og jeg forsikkrer, jeg skal giøre Giengield paa et Haar; ikke allene, Madam Fiord, hvad de simple Kierlighedens Pligter angaaer, men i alle dens Udstafferinger, Complimenter og Ceremonier. Men er I sikker for Eders Mand nu?

Madame Fiord. Han er paa Fuglejagt, søde Ridder Hans.

Madame Page (udenfor). Heida, hei, Søster Fiord! heida, hei!

Madame Fiord. Trin ind i Kammeret, Ridder Hans. (Falstaff gaaer.)

Madame Page (kommer ind).

Madame Page. See her, min Hierte, Er her nogen hiemme uden I selv?

Madame Fiord. Ei, ingen uden mine egne Folk.

Madame Page. Virkelig?

Madame Fiord. Nei vısselig. (sagte) Tael høiere.

Madame Page. I Sandhed, jeg er saa glad over at I ingen har hos Eder.

Madame Fiord. Hvi saa?

Madame Page. Ei, Kone, Eders Mand har sit gamle Lune igien; han tager saadan afsted hisset med min Mand, skiælder saadan paa alle dem, der givte sig, forbander saadan alle Eva's Døttre af hvad Udseende de saa er, slaaer sig saadan paa Panden og skriger: Pip frem, pip frem! at alt det Raseri, jeg i min Livstid har seet, syntes kun at være tomt, sædeligt og taalmodigt imod hans Forrykthed, han nu er besat af. Jeg er glad ved, at den tykke Ridder ikke er her.

Madam Fiord. Ei, taler han om ham?

Madame Page. Om ingen uden ham; og svær' paa, at han blev baaret bort i en Klædekurv sidste Gang, han ledte efter ham; forsikkrer min Mand, at han er her nu; og har trukket ham og Resten af deres Selskab med fra Jagten, for endnu engang at forsøge om hans Mistanke er grundet. Men jeg er glad ved, at Ridderen ikke er her; nu skal han erfare sin egen Daarskab.

Madame Fiord. Hvor nær er han, Madam Page?

Madame Page. Tæt ved; ved Enden af Gaden; han vil strax være her.

Madame Fiord. Jeg er om en Hals! — Ridderen er her.

Madame Page. Ei, saa er I aabenbare beskæmmet, og han er dødsens. Hvad er I for en Kone? — Bort med ham, bort med ham; hellere Skam end Mord.

Madame Fiord. Hvad Vei skal han gaae? Hvad skal jeg giøre ved ham? Skal jeg sætte ham i Kurven igien?

Falstaff kommer igien.

Falstaff. Nei, jeg vil ikke mere i Kurven! Kan jeg ikke gaae bort, inden han kommer?

Madame Page. Ach, tree af Hr. Fiords Brødre holde Vagt ved Dørren med Pistoler, for at ingen skal slippe ud; ellers kunde I vel smutte bort inden han kom. Men hvad giør I nu?

Falstaff. Hvad skal jeg giøre? — Jeg vil krybe op i Kaminen.

Madame Fiord. Der pleier de altid at afskyde deres Fuglebøsser: Kryb i Ovn-Hullet.

Falstaff. Hvor er det?

Madame Fiord. Men jeg er vis paa, han vil søge der ogsaa. Hverken Skab, Skriin, Kiste, Kasse, Brønd, Kielder, uden han jo har en kort Opskrivt paa alle slige Steder for at huske dem desbedre, og søger dem efter sin Fortegnelse. Det er ikke muligt at skiule Eder i Huset.

Falstaff. Saa vil jeg gaae da.

Madame Page. Hvis I gaaer i Eders egen Skikkelse, er I dødsens, Ridder Hans. Med mindre I gaaer forklædt, —

Madame Fiord. Hvorledes skal vi forklæde ham?

Madame Page. Ach desværre, jeg veed ikke. Der er ingen Fruentimmerkiole viid nok til ham; ellers kunde han tage en Hat, et Liin og et Tørklæde paa, og saaledes undvige.

Falstaff. Hierte Qvinder, hitter paa noget: heller det Yderste, end en Ulykke.

Madame Fiord. Min Piges Moster, den tykke Kone fra Brentford, har en Kiole ovenpaa.

Madame Page. Paa min Ære, den kan passe ham: hun er ligesaa føer som han: og der er hendes Soelhat og hendes Liin med. Spring derop, Ridder Hans.

Madame Fiord. Gaa, gaa, søde Ridder Hans. Madam Page og jeg skal see efter noget Linned til Eders Hoved.

Madame Page. Hurtig, hurtig; vi skal strax komme og klæde Eder: tag Kiolen paa imens. (Falstaff gaaer.)

Madame Fiord. Jeg vilde ønske, min Mand maatte møde ham i den Gestalt. Han kan ikke udstaae den gamle Kone fra Brentford; han bander paa, hun er en Hex; forbød hende Huset, og har truet at slaae hende.

Madame Page. Himlen føre ham til

Din Mands Stok: og Dievlen føre hans Stok dernæst!

Madame Fiord. Men kommer min Mand?

Madame Page. Ja, i ramme Alvor, kommer han; og han taler om Kurven tilmed, hvor han saa har faaet det at vide.

Madame Fiord. Vi skal sætte ham paa Prøve; thi jeg vil lade mine Folk bære Kurven bort igien, for at møde ham i Dørren med den, ligesom de giorde sidste Gang.

Madame Page. Ja, men han vil være her strax: lad os gaae og klæde ham ud som Hexen fra Brentford.

Madame Fiord. Jeg vil først sige mine Folk hvad de skal giøre med Kurven. Gaa op, jeg skal strax bringe Linned til ham. (gaaer.)

Madame Page. Pokker i Vold, med den løsagtige Skielm! Vi kan ikke handle for ilde med ham.

Vi Verden skal ved vort Exempel lære,
At munter Kone dydig dog kan være;—
Er Latter Synd? Et gammelt Sandsagn gaaer:
Man Hunden skal ei skue paa dens Haar.
(gaaer ud.)

Madame Fiord kommer tilbage med to Karle.

Madame Fiord. Kom, Karle; tag Kurven igien paa Skuldrene; Eders Huusbond er lige ved Dørren; hvis han befaler Eder at sætte den ned, saa adlyd ham; hurtig, skynd Jer! (gaaer.)

1ste Karl. Kom, kom, løft den op.

2den Karl. Gud give, den ikke er fuld af Ridderen igien.

1ste Karl. Det vil jeg ikke haabe; jeg vilde ligesaa gierne bære saa meget Blye.

Fiord, Page, Dumborg, Cajus og Hr. Hugh Evans komme.

Fiord. Ja, men hvis det nu viser sig sandt, Hr. Page, hvorledes vil I da skaffe mig min Forstand igien? ...... Sæt Kurven ned, Skurk: — Kald En paa min Kone; — — Du Ungersvend i Kurven, kom herfrem! — O I rufferske Kieltringer! der er et Complot, en Bande, en Sammenrottelse, et Mytterie imod mig: Nu skal Dievlen komme til at staae til Skamme. Hei, Kone, siger jeg! kom, kom ud; see hvad det er for smukke Klæder, Du sender paa Bleeg.

Page. Ei, det gaaer over Skrævet! Hr. Fiord, I bør ikke gaae løs længere; I bør bindes.

Hugh Evans. Ei, dette er Forryktsked! Dette er galen som en galen Hund!

Dumborg. I Sandhed, Hr. Fiord, det er ikke smukt; i Sandhed.

Madame Fiord kommer.

Fiord. Det siger jeg med, Herre. — Kom hid, Madam Fiord; Madam Fiord den dydige Kone, den ærbare Ægtefælle den kydske Qvinde, som har den skinsyge Nar til Mand! — Jeg mistænker uden Grund, Madam, giør jeg?

Madame Fiord. Himlen er mit Vidne, at Du giør, hvis Du mistænker mig for noget Udydigt.

Fiord. Godt, Kneisnakke! bliv kun ved. — Kom frem, Knægt!
(kaster Tøi ud af Kurven.)

Page. Det gaaer over Skrævet!

Madame Fiord. Skammer I Eder ikke? Lad Tøiet være.

Fiord. Jeg skal strax finde Jer.

Hugh Evans. Ded er ufornuftigt! Vil I tage Eders Kones Klæder op? Kom, afsted.

Fiord. Tøm Kurven, siger jeg.

Madame Fiord. Ei, Mand, ei, — —

Fiord. Hr. Page, saa sandt jeg er en Mand, der blev En bragt ud af mit Huus igaar i denne Kurv. Hvi skulde han ikke være der igien? I mit Huus er jeg vis paa, han er; mine Efterretninger er sikkre; min Skinsyge er grundet: Riv mig al Linnedet ud.

Madame Fiord. Hvis I finder Nogen der, saa slaae ham ihiel som en Loppe.

Page. Her er intet Menneske.

Dumborg. Saasandt jeg er ærlig, dette er ikke smukt, Hr. Fiord; dette er Eder ikke anstændigt.

Hugh Evans. Hr. Fiord, I maa henflye til Bønnen, og ikke følge Eders Hjertes skrøbelige Indbildninger: ded er Jalousie.

Fiord. Godt; han, jeg søger, er ikke her.

Page. Nei, heller ikke noget andet Sted, uden i Eders Hierne.

Fiord. Hielp mig at giennemsøge mit Huus for denne eene Gang. Hvis jeg ikke finder hvad jeg søger, saa forlanger jeg ingen Undskyldning for min Yderlighed, lad mig for stedse tiene Eder til Spøg over Bordet; lad dem sige om mig: Saa jaloux som Fiord, der søgte efter sin Kones Galan i en Valnød. Føi mig endnu engang; endnu engang leed med mig.

Madame Fiord. Heida, hør, Madam Page! kom I og den gamle Kone ned; min Mand vil op paa Kammeret.

Fiord. Gamle Kone! Hvad er det for en gammel Kone?

Madame Fiord. Ei, det er min Piges Moster fra Brentford.

Fiord. En Hex, en Qvind, en gammel lumsk liderlig Qvind! Har jeg ikke forbudet hende mit Huus? Hun kommer i Ærinde, giør hun ikke? Vi stakkels Mænd; vi veed ikke alt hvad der passerer under den Profession at spaae. Hun

gir sig af med Signen, med Manen, med Dagvælgen, og slige onde Kunster, som gaaer over vor Horizont: vi veed ingenting. — — Kom ned, I Hex, I Troldqvind! kom ned, siger jeg.

Madame Fiord. Nei, gode, søde Mand; — gode Herrer, lad ham ikke slaae den gamle Kone.

Falstaff kommer ind i Fruentimmerklæder, fort af Madame Page.

Madame Page. Kom, Moder Prat, kom giv mig Eders Haand.

Fiord. Jeg skal prate hende: — — Paa min Dør, I Hex! (slaaer ham) I Skoevisk, I Soldater-Tøite, I Tævekat, I skabede Afskum! herud! herud! Jeg skal mane Jer, jeg skal spaae Jer. (Falstaff gaaer.)

Madame Page. Skammer I Eder ikke? Jeg troer, I har dræbt den stakkels Kone.

Madame Fiord. Ja, eller og han vil. — Det er en herlig Ære for Jer.

Fiord. Ad Galgen til med den Hex!

Hugh Evans. Saa mænd og sandelig, jeg troer den Qvinde er en Hex i al Verkelighed. Jeg kan ikke lide, at en Qvinde har ed stor Sk-jæg; jeg opdagede ed stor Sk-jæg under hendes Liin.

Fiord. Vil I følge med, mine Herrer? Jeg besværger Eder, følg med; see bare Udfaldet af min Skinsyge; dersom jeg gir saaledes Hals uden at der er Spoer, saa troe mig aldrig naar jeg halser igien.

Page. Lad os føie os efter hans Lune lidt endnu; kom, mine Herrer.

(Page, Fiord, Dumborg og Evans gaae.)

Madame Page. Troe mig, han slog ham af al Barmhiertighed.

Madame Fiord. Nei, ved St. Giertrud, det giorde han ikke; han slog ham af al Ubarmhiertighed, tykkes mig.

Madame Page. Jeg vil have Stokken skienket til Kirken, og hængt over Alteret; den har giort sig ærlig fortient.

Madame Fiord. Hvad mener I? Kan vi, under Beskyttelse af vor Konestand og en god Samvittigheds Vidnesbyrd, forfølge ham med nogen videre Hævn?

Madame Page. Løsagtighedens Aand er vistnok skræmmet ud af ham. Hvis Dievlen ikke har forpagtet ham paa Livstiid, med uindskrænket Magt, saa vil han aldrig, tænker jeg, angribe os igien paa Fordærvelsens Vei.

Madame Fiord. Skal vi fortælle vore Mænd hvorledes vi har behandlet ham?

Madame Page. Ja det forstaaer sig; om det saa kun var for at kradse Grillerne ud af Eders Mands Hierne. Hvis de kan bringe det over Hiertet, at den stakkels udydige fede Ridder skal straffes endnu mere, vil vi to fremdeles paatage os det.

Madame Fiord. Jeg lover for, de vil have ham offentlig beskæmmet: og mig synes, der var ingen ret Udfald paa disse Løier, hvis han ikke blev offentlig beskæmmet.

Madame Page. Kom, paa Ambolten med det da; lad os smede medens Jernet er varmt. (De gaae.)

Fierde Scene.

Et Værelse i Giestgivergaarden Hosebaandet.

Verten og Bardolph komme ind.

Bardolph. Herre, de Tydske ønsker at faae tree af Eders Heste; Hertugen selv vil indtræffe til Hove imorgen, og de vil ride ham imøde.

Verten. Hvad skulde det være for en Hertug, som kommer saa hemmeligt? Jeg hører intet om ham ved Hoffet: Lad mig snakke med de Herrer; de snakker jo Engelsk?

Bardolph. Jo, Herre; jeg skal kalde paa dem.

Verten. De skal have mine Heste; men jeg vil lade dem betale, jeg vil smøre dem ind: de har havt hele mit Huus en heel Uge at raade over: jeg har afviist mine andre Giester: de maae holde her: jeg vil smøre dem ind: Kom. (De gaae.)

Femte Scene.

(Et Værelse i Fiords Huus.)

Page. Fiord. Madame Page. Madame Fiord, og Hr. Hugh Evans.

Hugh Evans. Ded er en af de bedste Snildheder af ed Fruentømmer, jeg endnu haver k-jendt.

Page. Og sendte han Eder begge disse Breve paa eengang?

Madame Page. Paa eet Qvarteer.

Fiord (til Madame Fiord.)

Tilgiv mig, Kone! Raad Dig selv herefter;
Jeg før mistænker Solen selv for Kuld,
End Dig for Utugt: Nu Din Ære staaer
Hos ham, der nyeligt viste sig en Kietter,
Saa fast som Troen.

Page.

Godt, alt godt; ei meer!
Vær ei saa yderlig i Ydmygheden
Som i Fornærmelsen:
Men lad vor List gaae fort; lad vore Koner
Endnu engang, at Spøgen blir bekiendt,
Den gamle fede Knægt et Stævne give,
Hvor vi kan gribe samt beskæmme ham.

Fiord.

Det bedst kan skee saaledes som de sagde.

Page. Hvad! At skikke ham Bud, at de vil møde ham ved Midnat i Dyrehaugen? Fy, fy! og han kommer heller aldrig.

Hugh Evans. I siger, han er bleven kasted i Fiorden; — og er bleven gruelig slagen, som en gammel Qvinde: mig

tykk's, der skulde være en Skræk i Livet paa ham, ad han ikke tør ville komme; mig tykk's, hans K=jød er spæged, ad han ingen Lyst turde ville have.

Page.

Saa troer jeg med.

Madame Fiord.

Sørg blot for, hvad I giør, ifald han kommer,
Lad os to sørge for at faae ham did.

Madame Page.

Der gaaer et gammelt Sagn, at Hiarne Jæger,
Engang Holtsførster her i Windsor=Skov,
Al Vint'rens Tiid, ved stille Midnat, vandrer
Rundt om en Eeg, med store takkede Horn;
Der giør han Træet vissent, skader Qvæget,
Faaer nyebær Koe til Blod at malke, rasler
Alt med en Lænke saare rædselfuldt.
I har om slig Geist hørt, og vel I veed,
En ørkesløs og overtroisk Alder
Modtog og har forplantet til vor Tiid
Det Sagn om Hiarne Jæger som et Sandsagn.

Page.

Ei! Mange gives end, som frygte for
At gaae ved Hiarnes Eeg i dybe Nat:
Men hvad derom?

Madame Fiord.

Min Troe, det er vort Anslag,
At Falstaff skal os møde ved den Eeg
Som Hiarne klædt, med store Horn i Panden.

Page.

Godt, ei vi tvivle vil, at han jo kommer,
Og i slig Dragt: Naar I har bragt ham did,
Hvad skal da skee med ham? Hvad er Jert Anslag?

Madame Page.

Derpaa har og vi tænkt, og det saaledes:
Min Datter Anne, samt min liden Søn,
Og end tree, fire til af deres Bært,
Forklæde vi som Dværge, Feer, Alfer
I Grønt og Hvidt, en Krands af Voxlys rundt
Om Hovedet, I Haanden Rangler, Skraller;
Med eet, som Falstaff, hun og jeg just mødes,
Lad pludseligt op af en Saugegrav
Vildt syngende dem fare frem; ved Synet
Vi to i stor Forbauselse vil flye:
Derpaa dem alle lad omringe ham,
Forknibe, Alfer liig, den smudsige Ridder;
Og spørge, hvor han, i vanhellig Skabning,
Den Stund, naar Alfer sværme — tør betræde
Der' Helligdom?

Madame Fiord.

Og, til han Sandhed siger,
Lad de formeente Alfer brav ham knibe,
Med deres Lys ham brænde.

Madame Page.

Er Alt da tilstaa't,
Vi træde frem, aftage Geistens Horn,
Og drille ham til Windsor hiem.

Fiord.

De Børn
Maae øves vel; det ellers ei gaaer an.

Hugh Evans. Jeg vil lære Børnene dæres Observationer, og jeg vil selv være med som en Hans Abekat, for ad brænde Ridderen med mid Lys.

Fiord. Det er fortræffeligt. Jeg vil gaae og kiøbe dem Masker.

Madame Page.

Og Alfers Dronning skal min Anna være,
I hvide Silkeklæder yndig smykt.

Page.

Jeg kiøber Silketøi: — — (afsides.)
Og paa hiin Tiid
Skal af Hr. Myyg min Anna stiæles bort,
Og ægte ham i Eton. —
Gaa, strax send Falstaff Bud.

Fiord.

Jeg under Navnet Beck igien vil til ham:
Han siger mig sit Forsæt. Vist han kommer.

Madame Page.

Frygt ei for det: Gaa nu, og skaf os Dragter
Og Pynt til vores Alfer.

Hugh Evans. Lad os iførd med ded: Ded er forunderlige Løjer, og mæget uskyldige Sk=jælmstykker.

(Page, Fiord og Hugh Evans gaae.)

Madame Page.

Gaa, Madam Fiord,
Send Rap til Ridder Hans, ham at udforske.

(Madame Fiord gaaer.)

Jeg vil til Doctoren; han har min Stemme,
Og ingen anden, til min Datter Anna.
Den Myyg, skiøndt Gods han eier, er en Dosmer;
Dog bedst han staaer min Huusbond an af alle.
Riig Cajus er, han mægtige Venner har;
Han hende faaer, kun han; det kan ei feile,
Skiøndt tyve tusind Bedre kom at beile.

(gaaer.)

Siette Scene.

(Et Værelse i Giestgivergaarden Hosebaandet.)

Verten og Simpel komme ind.

Verten. Hvad vilst Du, Bondemand? Hvad, Tykhoved? tael, snak, forklar; kort, knapt, rap, snup.

Simpel. Saa mari, Herre, jeg kommer for at snakke med Ridder Hans Falstaff fra Hr. Myyg.

Verten. Der er hans Kammer, hans Huus, hans Slot, hans Stolpeseng, hans Feltseng; den er malet rundt om med den forlorne Søns Historie, frisk og nye: Gaa, bank paa, og meld Dig; han taler med Dig som en Anthropophaginier: Bank paa, siger jeg.

Simpel. Der er en gammel Kone, en tyk, feed Kone, gaaet op i hans Kammer; jeg vil være saa dristig at bie, Herre, til hun kommer ned; jeg kommer for at tale med hende, saa sandelig.

Verten. Ha! en tyk Kone! Ridderen blir kanskee røvet; jeg vil kalde. — Tyksak-Ridder! Tyksak Ridder Hans! Tael af Dine militaire Lunger: Er Du der? Det er Din Vert, Din Busenfreund, som kalder.

Falstaff (ovenpaa.) Hvad nu, min lille Vert?

Verten. Her er en polsk Tater venter paa Din tykke Kones Nedkomst; lad hende stige ned, Tyksak, lad hende stige ned; mine Værelser er anstændige: fy! hemmelige Sammenkomster? fy!

Falstaff kommer.

Falstaff. Der var, lille Vert, en gammel tyk Kone just nu hos mig; men hun er gaaet.

Simpel. Med Eders Gunst, min Herre, var det ikke den kloge Kone fra Brentford?

Falstaff. Jo, mænd var det, Østersskal; hvad vilde I hende?

Simpel. Min Herre, Herr Ridder, min Herre Myyg, sendte mig efter hende, da han saae hende gaae giennem Gaden, for at faae at vide, Herre, om en vis Nym, Herre, som beskuppede ham for en Kiæde, havde Kiæden, eller ei.

Falstaff. Jeg snakkede med den gamle Kone om det.

Simpel. Og hvad siger hun, gunstige Herre?

Falstaff. Saa mænd, hun siger, at den selvsamme Mand, som beskuppede Hr. Myyg for hans Kiæde, snød ham for den.

Simpel. Gid jeg kunde have faaet den gamle Kone selv i Tale; jeg havde noget andet at snakke med hende om endnu, fra ham.

Falstaff. Hvad er det? Siig os det.

Verten. Kom frem; rap.

Simpel. Jeg maa ikke sige fra, Herre.

Falstaff. Siig fra, eller Du est dødsens.

Simpel. Ach, Herre, det var ikke andet end om Jomfru Anne Page; at faae min Herres Lykke at vide, om han skulde faae hende, eller ikke.

Falstaff. Det er saa, det er hans Lykke.

Simpel. Hvilket, Herre?

Falstaff. At faae hende, — eller ikke: Gaa, og siig at saa sagde Konen mig.

Simpel. Maa jeg være saa dristig at sige saa, Herre?

Falstaff. Jo, Hr. Luus; hvem er nu meest dristig?

Simpel. Jeg takker Eders Velbaarenhed: Min Herre vil blive glad over disse Tidender. (Simpel gaaer.)

Verten. Du est lærd, Du est lærd, Ridder Hans: Var der en klog Kone hos Dig?

Falstaff. Jo mænd var der saa, min lille Vert: en, som har lærdt mig meer Forstand, end jeg nogentid lærdte før i mit hele Liv; og jeg betalte intet for det, heller; men fik Betaling for min Lærdom.

Bardolph kommer ind.

Bardolph. Ach, Gud hielpe os, Herre! Gavtyvestreger! Erke-Gavtyvestreger!

Verten. Hvor er mine Heste? Tael vel om dem, Kieltring.

Bardolph. Løbet væk med Gavtyvene; thi saasnart jeg kom hiinsides Eton, kastede de mig af, een af dem, bagfra, i en Mudder-Pøel; og gav Hestene Sporen, og væk var de, som tree tydske Dievle, tree Doctor Faustusser.

Verten. De er kun redet for at møde Hertugen, Skurk; siig ikke at de er løbet bort; Tydskere er ærlige Folk.

Hr. Hugh Evans kommer.

Hugh Evans (styrtende ind.) Hvor er min Hr. Vert?

Verten. Hvad er paa Færde, Herre?

Hugh Evans. Hav et Øie med Eders Tingester: Der er en Ven af mig kommed tilbyes, fortæller mig, der er tree Spitsbube-Tydskere have beskuppet alle Giestgiverne paa Veien for Heste og Penge. Jeg varer Eder, for god Villie, seer Jer fore: I er snild, og fuld af Spotterier og Løjerligheder; og ded passer sig ikke, at I skulde beskuppes. Farer saa vel! (gaaer.)

Dr. Cajus kommer.

Cajus. Vor ær min Herr Verte de Jarterre?

Verten. Her, Herr Doctor, ganske perplex og tvivlraadig.

Cajus. Jeg kan ikk' fortæll' vat er dat: Men-æ dat er fortæll' mig, dat I giøre grand preparation for de 'Ertog de l'Allemagne. Ved mi' Sandt, der er ikk' 'Ertog, dat de cour er kiendt skal kommee; jeg siig' Jer for goed' Vill': Adieu. (gaaer.)

Verten. Hui og skriig, Skurk, gaa! — Hielp mig, Ridder; jeg er om en Hals. Rend, løb, hui og skriig, Skurk! Jeg er om en Hals.

(Verten og Bardolph løbe ud.)

Falstaff. Jeg vilde ønske, al Verden maatte blive beskuppet; for jeg er bleven beskuppet, og slaaet til. Skulde det kom-

me Hoffet for Øre, hvorledes jeg er blevet forvandlet, og hvorledes mine Forvandlinger ere blevne vaskede og pryglede, saa vilde de smelte mig ud af mit Fidt, Draabe for Draabe, og smøre Fisker-Støvler med mig; jeg vædder, de vilde pidske mig med deres fine Vittigheder til jeg var saa modfalden som en vindtør Pære. Jeg har aldrig havt noget ret Held siden jeg forsvoer mig i Kortenspil. Ja, havde jeg bare Veir nok i mig til at læse mine Bønner, saa vilde jeg giøre Bod.

Madam Rap kommer.

Falstaff. Naa, hvor kommer I fra?

Madam Rap. Fra begge Parter, min Sandten.

Falstaff. Fanden tage den ene Part, og hans Moder den anden, saa er begge Parter forsørgede! Jeg har liidt mere for deres Skyld, mere, end som den menneskelige Naturs ugudelige Vankelmod kan bære.

Madam Rap. Og har de da ikke liidt? Jo, det skal jeg love for; især en af dem. Madame Fiord, hierte Qvinde, er slaaet sort og blaae, saa man ikke kan see en hvid Plet paa hende.

Falstaff. Hvad snakker Du til mig om sort og blaae? Jeg blev jo selv slaaet til alle Regnbuens Couleurer; og var nær bleven grebet som den kloge Kone fra Brentford; havde min admirable Forstands-Nemhed ikke været, i at efterabe en gammel Kones Fagter, saa havde den Rad af en Staaderkonge sat mig i Hullet, i Pøbel-Hullet, som en Hex.

Madam Rap. Min Herre, lad mig tale med Eder paa Eders Værelse: I skal høre hvordan Tingene gaae; og jeg tør love, til Eders Fornøielse. Her er et Brev som har noget at sige. I hierte Mennesker, hvad her er en Anstalt for at bringe Jer sammen. Ach, der er vist en af Jer, som ingen god Christen er, siden I blir saadan forhindret.

Falstaff. Kom op paa mit Værelse. (De gaae.)

Fenton og Verten komme.

Verten. Hr. Fenton, tael ikke til mig; mit Sind er nedtynget, jeg overgir mig reent.

Fenton.

Dog hør mig: staae mig bi kun i mit Anslag,
Og jeg, som Mand af Ære, lover Dig
Et hundred Pun'd i Guld meer end Du taber.

Verten. Jeg vil høre Eder, Hr. Fenton; og jeg skal i det mindste tie med Eders Hemmelighed.

Fenton.

Fra Tiid til Tiid jeg har Dig aabenbaret
Min Elskov til den hulde Anne Page,
Der for sin Deel, saavidt sig selv hun raader,
Mit Hiertes Følelser besvaret har
Just som jeg ønsked. — Jeg har Brev fra hende,
Af saadant Indhold, som vil Eder undre; —
En Spøg, saa sammensmeltet med min Sag,
At naar den eene Deel man aabenbarer,
Saa røbes begge. Megen Part deri
Den tykke Falstaff faaer. — Den hele Skiemt
Staaer fuldt afmalet her. (viser Brevet.) Min gode Vert,
Ved Hiarnes Eeg, ved Midnat Klokken tolv,
Min søde Nanna spiller Alfers Dronning;
Aarsagen, hvi — staaer her. (regende paa Brevet.) Og saa formummet,
Mens anden Skierts har spændt Opmærksomheden,
Vil hendes Fader, at hun hemmeligt
Sig sniger bort med Myyg, og at hun strax
I Eton vies til ham: Hun har samtykt.
Hør nu:
Min Annas Moder, ivrig mod Partiet,
Og fast bestemt for Cajus, har anordnet,
At denne derimod skal snappe hende,
(Mens anden Spøg Gemytterne har fængslet,)
Og i Provstiet, hvor en Præst dem venter,
Strax ægte hende. Nanna sig forstiller
Og føielig i denne List, og har
Sit Løvte givet Cajus. Saa staaer Sagen.
Page, Faderen, troer hende klædt i Hvidt,
Og i den Dragt, naar Myyg seer Leilighed
At gribe hendes Haand, skal hun gaae med ham.
Men Moderen har derimod til Hensigt,
At for meer kiendelig at blive Cajus
(Thi alle skal maskeres og formummes)
Hun smykkes skal i grønt, i løst Gevandt,
Med hængende Baand, der flagre rundt om Hov'det;
Og Doctoren, naar han seer Held dertil,
Skal trykke hendes Haand, og paa det Tegn
Har Pigen samtykt i at følge ham.

Verten.

Hvem vil hun narre? Fader eller Moder?

Fenton.

Dem begge, gode Vert, og følge mig;
Saafremt I vil besørge mig, at Præsten
I Kirken venter mellem tolv og eet,
For i et helligt, lovligt Ægteskab
At vie vore Hierter til hinanden.

Verten.

Godt! udfør Eders List; jeg gaaer til Præsten;
Bring Pigen kun, I skal ei mangle Præst.

Fenton.
Saa skal jeg stedse være Dig forbunden,
Og vil desuden strax belønne Dig.
(de gaae.)

Falstaff og Madam Rap komme ind.

Falstaff. Jeg beer Dig, nu ingen Sladder meer: — gaae — Jeg skal komme. Dette er tredie Gang; jeg tænker, alle gode Gange er tree. Afsted, gaae; de siger, der er noget Guddommeligt ved ulige Tal, det være sig ved Fødsel, Skiebne, eller Død. — Afsted.

Madam Rap. Jeg skal besørge Eder en Lænke; og jeg skal giøre mit Bedste for at skaffe Eder et Par Horn.

Falstaff. Afsted siger jeg; Tiden løber; Hovedet i Veiret, trip!
(Madam Rap gaaer.)

Fiord kommer.

Falstaff. See her, Hr. Beck! — Hr. Beck, i Nat vil det give sig, eller aldrig meer. Indfind Jer i Nat i Dyrehaven ved Midnat, ved Hiarnes Eeg, og I skal see Under.

Fiord. Gik I ikke til hende imorges, min Herre, som I sagde mig, I havde bestemt?

Falstaff. Jeg gik til hende, Hr. Beck, som I seer, som en stakkels gammel Mand: men jeg kom fra hende, Hr. Beck, som en stakkels gammel Kone. Knægten, hendes Mand — Fiord — var besat af en Jalousie-Dievel, Hr. Beck, saa nydelig gael, som nogen Affindigheds-Dievel kan være. Jeg skal fortælle Eder — Han slog mig forskrækkeligt i Skikkelsen af et Fruentimmer, for i Skikkelsen af en Mand, Hr. Beck, frygter jeg ikke Goliath med en Væverbom; fordi jeg veed ogsaa, Livet er en Væveskytte. Jeg har Hastværk; kom med mig; jeg skal fortælle Eder alt, Hr. Beck. Siden jeg plukkede levende Giæs, skulkede af Skole, og spillede Top, vidste jeg ikke hvad det var at blive slaaet, til nu nyelig. Følg med: jeg skal fortælle Eder snurrige Ting om den Slyngel Fiord: paa hvem jeg skal hævne mig i Nat, og levere hans Kone i Eders Hænder. — Følg med; vi har snurrige Ting for, Hr. Beck! Kom. (de gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

(Windsor Dyrehauge.)

Page, Dumborg, og Myyg komme ind.

Page. Kom, kom; vi vil ligge os i Baghold i Slotsgraven, til vi see vore Alfers Lys. — Husk paa min Datter, Søn Myyg.

Myyg. Ja, min Sandten; jeg har talt med hende, og vi har et Feltraab, hvorpaa vi kiender hinanden. Jeg kommer til hende i den hvide Dragt, og raaber: hem! hun raaber: Basta, og derpaa kiender vi hinanden.

Dumborg. Det er godt nok: Men hvad behøves enten Eders: hem, eller hendes: Basta. Det Hvide vil aabenbare hende tydelig nok. — Klokken er slaaet ti.

Page. Natten er mørk; Lys og Lander vil klæde den vel. Himlen give Lykke til vort Spøg! Ondt i Sinde er kun hvor Dievlen er inde, og vi skal kiende ham paa hans Horn. Lad os afsted; kom. (de gaae.)

Madame Page, Madame Fiord og Dr. Cajus, komme.

Madame Page. Hr. Doctor, min Datter er klædt i Grønt: Naar I seer Eders Leilighed, tag hende ved Haanden, afsted med hende til Provstiet, og giør det af gesvindt: Gaa I foran; vi to maae gaae sammen.

Cajus. Jeg veed, vat jeg har bestille; Adieu. (gaaer.)

Madame Page. Farvel, min Herre. — Min Mand vil knap fornøie sig saa meget over at Falstaff maa undgielde, som han vil vredes over at Doctoren faaer min Datter: men det maa ikke hielpe: bedre en Smule Skiend, end en stor Portion Hiertesorg.

Madame Fiord. Hvor er Anne nu, og hendes Flok Alfer? og den vallisiske Dievel Hugh?

Madame Page. De er allesammen skiulte i en Hule tætved Hiarnes Eeg, med blændede Lys, som de i samme Dieblik Falstaff og vi mødes, paa eengang vil lade skinne i Natten.

Madame Fiord. Det kan ikke andet end forskrække ham.

Madame Page. Blir han ikke forskrækket, saa vil han blive bespottet; blir han forskrækket, vil han alligevel blive bespottet.

Madame Fiord. Vi skal deiligt forraade ham.

Madame Page.
Hvo slig Skiørlevner og hans Leflerie
Forraader, ei begaaer Forræderie.

Madame Fiord. Timen nærmer sig; til Eegen, til Eegen! (de gaae.)

Hr. Hugh Evans og Alfer komme.

Hugh Evans. Trib, trib, Alfer; kom; og husker Eders Roller; værer dapper, beder jeg Eder; følger mig i Hulen; og naar jeg giver Signalet, g-jører som jeg bød Eder: Kom, kom; trib, trib.
(de gaae.)

Anden Scene.

(En anden Deel af Dyrehaugen.)

Falstaff kommer ind forklædt; med et Dyrehoved paa med Horn.

Klokken er slaaet tolv i Windsor; Die-

blikket nærmer sig. Nu staae alle Guder med hidsigt Blod mig bi! — Husk paa, Jupiter, Du varst en Tyr for Din Europa; Elskov satte Dig Horn i Panden. — O mægtige Elskov! som i visse Maader giør Fæet til Menneske, i visse andre Mennesket til Fæe. — Du var ogsaa, Jupiter, en Svane, for Din Elskovs Skyld til Leda; — o, almægtige Elskov! hvor nærmede Guden sig til Gaasenaturen! — Først at synde i et Bæsts Skikkelse; — o Jupiter, en bestialsk Synd! og dernæst en anden Gang at synde i en Fugls Lignelse; — tænk paa det, Jupiter; en fuul Synd! — Naar Guderne kan have Ild i Bagen, hvad skal stakkels Mennesker da giøre? Hvad mig betræffer, jeg er her en Windsor-Kronhiort; og den fedeste, tænker jeg, i hele Skoven. Forund mig en kiølig Brunsttiid, Jupiter! hvem kan ellers fortænke mig, om jeg lader Talgen gaae fra mig? Hvem kommer her? min Hind?

(Madame Fiord og Madame Page komme.)

Madame Fiord. Ridder Hans? Est Du der, mit Dyr? mit Raa-Dyr?

Falstaff. Min Hind med den sorte Stiert? — Lad det regne Lavendelvand; lad det tordne paa Melodien af: "Min Elskov, min Hyrde," — hagle Pebermyntekager, og snee Himmelsukker; lad der komme en Henrykkelsens Storm, — jeg vil bierge mig her. (omfavner hende.)

Madame Fiord. Madame Page er med mig, søde Snut.

Falstaff. Deel mig som et Stykke Kron-Vildt, en Kølle til hver; Siderne vil jeg beholde for mig selv, Boven er for Holtsførsteren, og mine Horn testamenterer jeg Eders Mænd. Er jeg en Skovtrold? hæ? Taler jeg som Hiarne Jæger? — Eia, nu har Cupido faaet Samvittighed; han gir Erstatning. Saasandt jeg er en opritig Aand, velkommen!

(der høres Larm.)

Madame Page. Ach, hvad er det for Støi?

Madame Fiord. Himlen være vore Synder naadig!

Falstaff. Hvad kan det være?

Madame Fiord. }
Madame Page. } Afsted, afsted!

(de løbe bort.)

Falstaff. Jeg troer, Fanden vil ikke have mig fordømt, for at alt det Fidt, der er i mig, ikke skal sætte Ild paa Helvede; ellers kom han mig ikke saaledes bestandig i Veien.

Hr. Hugh Evans kommer ind, klædt som Satyr; Madam Rap og Pistol; Anne Page, som Alfernes Dronning, ledsaget af William Page og Andre, klædte som Alfer, med Voxlys rundt om Hovedet.

Madame Rap.

I Væsner, sorte, hvide, grønne, graae,
I Maanskins-Sværmere, I Alfer smaae,
I Nattens Skygger, Skiebnens Pleiebørn,
Giør Eders Pligt, forlader Krat og Tiørn! —
Opraaber Hobgoblin, byd Taushed Du.

Pistol.

I Luftens Blændværk! Alfer! stille nu!
Hør Eders Navnes Opraab, Jer Instrux:
Du, Grill, iil Du til Windsors Arner flux;
Hvor Ild utildæk't er, Ildsted ufeiet,
Straf Pigerne, der slumre dorsk paa Leiet,
Kniib dem som Blaabær blaae; thi Sludskerie
Vor høie Dronning hader, hade vi.

Falstaff.

Det Alfer er; hvo taler til dem, døer;
Der' Dont ei dødligt Øie skue bør.
Jeg Øiet lukke vil, og ned mig lægge.
(Lægger sig ned paa Ansigtet.)

Hugh Evans.

Hvor est Du, Ped? — Hvor Møe Du træffer, Søn,
Som, før hun sov, har tree Gang' læst sin Bøn,
Gyd over hende milde Drømme ned,
Hun blune sødt som Barndoms Skyldfrihed:
Men de, som med der' Synd er slumret ind,
Kniib dem Arm, Been, Ryg, Skuldre, Bryst og Kind.

Madam Rap.

Rundt, Alfer, Eder spreed,
Streif Windsor-Slot igiennem, op og ned:
Strøer Lykke, Held rundt under Tag og Fag,
At det maa staae til Dommens sidste Dag,
Og blomstre vældigt i sin Majestæt,
Værdig sin Eier, og dets Eier det.
Hver Høiheds Ordensstoel, I Alfer, skuur
Med Balsam-Saft, med kostbar Blomst saa puur.
Hver Ordensdragt, hvert Riddertegn, og hver
Hielmbusk, steds pryde høi Zirat og Færd!
En natlig Sang, I Skovens Alfer, syng,
Og Kredsen rundt, liig Hosebaandet, slyng,
Og lad den grønnes under Eders Fod
Meer frugtbar-frisk end frodigst Marken stod;
Og skriv: Honni soit qui mal y pense
Med Urt, som har Smaragdens dybe Glands,
Med Blomster, purpurrøde, hvide, blaae,
Hvis Farvespil kan Ædelsteenes naae:
Sapphirer, Perler, glødende Rubin,
Der snoes, indvirket i Baldyring fiin,
Om ridderlige Knæe; — et kostbart Liin! —
Med Blomster Alfer skrive deres Sprog —
Og nu, afsted! Adspreder Eder! — Dog
End er ei Tiid; ei vi forglemme maae,
Til Klokken eet vor vante Dands skal gaae
Om Hiarnes Eg.

Hugh Evans.

Kom, gir hinanden Haand,
Og slynger rundt om Træet Dandsens Baand;
To Gange ti Johannis-Orme skal
Laterner være ved vort Natte-Bal.
Men stands; jeg lugter Mennesker; — hvad nu?

Falstaff. Himlen bevare mig for den vallisiske Trold! Han er istand til at forvandle mig til et Stykke Ost.

Pistol (til Falstaff.)

Orm, alt i Fødslen var foragtet Du.

Madam Rap.

Prøv ham med Ild, som Fingerspidsen naaer;
Hvis kydsk han er, tilbage Flammen slaaer
Og smerter ei; men hvis den monne smerte,
Da er det Kiød af et fordærvet Hierte.

Pistol.

Ildprøven! — kom!

Hugh Evans.

Mon Træet fænge kan?

(de brænde Falstaff med deres Voxfakler.)

Falstaff. O, o, o!

Madam Rap.

Fordærvet, nærved Lasters Afgrunds Rand!
Omring ham, Alfer; syng en Smæde-Sang,
Og kniib ham, efter Tour, i Dandsens Gang.

Hugh Evans. Ded er Ret; sandfærdigen, han er fuld af Utugtigheder og Ugudelighed.

Sang.

Skam faae syndig Phantasie!
Skam faae Lyst og Svælgerie!
Vellyst er en ureen Ild,
Tændt ved Attraae, styg og vild;
Flammen, nært af Tanken, stiger,
Synd, rodfæstet, sielden viger.
Kniib ham, Alfer, bliver ved;
Kniib ham for sin Nedrighed;
Kniib ham, og brænd ham og Ondskaben tugt,
Til Fakler, og Stierner og Maanskin er slukt.

(Under denne Sang knibe Alferne Falstaff. Doctor Cajus kommer fra een Side, og bortfører en Alf, klædt i Grønt; Myyg fra en anden Side, og bortsnapper en Alf, klædt i Hvidt; og Fenton bortfører Jomfru Anne Page. Der giøres Jagt: Allarm udenfor. Alle Alfer løbe bort. Falstaff tager Dyrehovedet af, og reiser sig.)

Page, Fiord, Madame Page og Madame Fiord. komme ind og gribe Falstaff.

Page.

Nei, løb ei bort; jeg troer vi fik Jer dog;
Vil ingen, uden Hiarne, hielpe Jer?

Madame Page.

Nu er det nok; driv ikke Spøgen længer: —
Hvad synes Jer om Windsors Koner, Ridder?

(hun tager Hovedet med Hornene op, og viser Page det.)

Mand, seer Du dem? Har slige Prydelser
Ei bedre Plads i Skoven, end i Staden?

Fiord. Naa, Herre, hvem er nu Hanrei? — Hr. Beck, Falstaff er en Slyngel, en Hanrei og en Slyngel; her er hans Horn, Hr. Beck; og, Hr. Beck, han har intet andet nydt af hvad der hører Fiord til, end hans Klædekurv, hans Stok, og tyve Pund i Penge, som blive at betale til Hr. Fiord; der er lagt Beslag paa hans Heste for det, Hr. Beck.

Madame Fiord. Ridder Hans, vi havde kun slet Held; vi kunde aldrig mødes i Roe. Jeg vil aldrig meer have Eder til Elsker, men I skal altid være, om ikke min Dyrebare, saa dog mit Dyr.

Falstaff. Jeg begynder at mærke, man har giort mig til et Asen.

Fiord. Ja, og til en Oxe med; der er Beviser for begge Dele.

Falstaff. Saa dette er ingen Alfer? Det faldt mig tree fire Gange ind, det var ingen Alfer. Men min onde Samvittighed, og den pludselige Overraskelse betog mig Fornuftens Brug, saa jeg, til Trods for al Raison og Rimelighed, og aabne Øine, lod mig af det dumme Narrerie indbilde, at det var Alfer. See engang, hvor Forstanden selv kan blive til et Faarehoved, naar den gaaer paa onde Veie.

Hugh Evans. Ridder Hans Falstaff, t-jen Eders Gud, og forlad Eders slemme Lyster, da vil Fæerne ikke knibe Eder.

Fiord. Godt sagt, Hugh Fee.

Hugh Evans (til Fiord.) Og I, lad I ogsaa Eders Jalousier fare, jeg beder Eder.

Fiord. Jeg skal aldrig mistænke min Kone meer, førend Du kan frie til hende paa andet Sprog end Pluddervelsk.

Falstaff. Mon jeg har lagt min Hierne i Solen, og ladet den tørres, siden den ikke har Evne til at forekomme saa dum en Overrumpling som denne? Skal jeg ovenikiøbet lade mig ride af en vallisisk Geed? En Oste-Æder!

Hugh Evans. En G-jeed eeder ingen Oost. Men Eders Buug er alsammen Smør.

Falstaff. G-jeed og Oost! Naa, saa har jeg da oplevet, at maatte døie Stikpiller af En, som giør Sproget til Hakkemad. Sligt allene er nok til at giøre Ende paa Vellyst og Nattevandring i hele Kongeriget.

Madame Page. Ei, Ridder Hans, mener I, om vi ogsaa havde bidt Hovedet af al Skam, sat al Ærbarhed tilside, og uden al Samvittighed givet os Fanden i Vold, at da Fanden selv kunde giort Eder tækkelig for os?

Fiord. Hvad, saadan en Ruskomsnusk-Budding! en Uldsæk!

Madame Page. En oppustet Karl!

Page. Gammel, vammel, kold og stiv!

Fiord. Og En, der er en Bagvasker som Satan selv!

Page. Og fattig som Job!

Fiord. Og ond som hans Hustrue!

Hugh Evans. Og hengiven til Hoeragtigheder, og til Vertshuse, og Canariesec, og Viin, og M-jød, og til Drikken, og Eeder og Bander, og Fanden og hans Ollemutter.

Falstaff. Ja, ja; nu har I mig i Jer Magt: I har faaet Forspring for mig; jeg er kastet til Jorden; jeg er ikke engang istand til at svare den vallisiske Væver: Dumheden selv hviler paa mig som Blye; giør ved mig, hvad I vil.

Fiord. Min Troe, Herre, vi vil bringe Eder til Windsor, til en vis Hr. Beck, som I har snydt for Penge, som I skulde været Kobbler for; uden og foruden hvad I alt har udstaaet, tænker jeg, det vil være en svidende Straf, at betale de Penge tilbage.

Madame Fiord.

Nei, Mand, lad dem en liden Giengield være;

Giv Summen efter, lad os blive Venner.

Fiord. Velan; her er min Haand; alt skal være tilgivet tilsidst.

Page. Frisk Mod, Ridder: Du skal nyde en god Melke-Punch i Nat hos mig; hvor jeg vil give Dig Lov til at lee af min Kone, som nu leer af Dig: Siig hende, Hr. Myyg er givt med hendes Datter.

Madame Page (afsides.) Derom er de Lærde ueenige. Dersom Anne Page er min Datter, saa er hun nu Dr. Cajus's Kone.

Myyg kommer ind.

Myyg. Hu, hei, hei! Fader Page!

Page. Søn! hvad nu? hvad nu, Søn? Er det alt bestilt?

Myyg. Bestilt! — Jo, det vil jeg give den bedste Mand i Egnen at betænke; jeg vilde ellers ønske, jeg var hængt, hæ.

Page. Hvilket, Søn?

Myyg. Jeg kommer der til Eton, for at givtes med Jomfru Anne Page, og saa er hun en stor klodset Dreng. Havde det ikke været i Kirken, saa skulde jeg have karniflet ham, eller han skulde have karniflet mig. Hvis jeg ikke troede, det var Anne Page, saa vilde jeg ønske, jeg aldrig maatte røre mig af Stedet, — og saa er det Postmesterens Dreng.

Page. Saa sandt jeg lever, saa har I taget den Urette.

Myyg. Hvad behøver I at fortælle mig det? Det troer jeg nok, naar jeg tog en Dreng for en Pige. Var jeg blevet givt med ham, — for han var klædt accurat som et Fruentimmer, — saa vilde jeg dog ikke have havt ham.

Page. Ei, det er Eders egen Dumhed. Sagde jeg Eder ikke, hvorledes I skulde kiende min Datter paa hendes Dragt?

Myyg. Jeg gik til hende, som var i Hvidt, og raabde: hem! og hun raabde: Basta, som Anne og jeg havde aftalt; og saa var det dog ikke Anne, men Postmesterens Dreng.

Hugh Evans. Jøses! Herr Myyg, kan I ikke see bedre, end som givte Eder med Drenge?

Page. Ach, det skiær mig i Hiertet: Hvad skal jeg giøre?

Madame Page. Gode Jørgen, vær ikke vreed; jeg vidste, hvad Du havde i Sinde, klædte min Datter om i Grønt, og nu er hun i al Sandhed med Doctoren i Provstiet, og bliver viet der.

Dr. Cajus kommer.

Cajus. Voer er Madame Page? Ve' mi' Kaar', jeg er snydet; jeg ha' givtet med un garçon, en-æ Dreng-æ; un païsan, ve' mi' Kaar', en-æ Dreng-æ; dat er ikk' Anne Page: ve' mi' Kaar', jeg er snydet.

Madame Page. Ei, tog I ikke hende i Grønt?

Cajus. Ja, ve' mi' Kaar', og dat er en-æ Dreng-æ: Ve' mi' Kaar', jeg vil reis' op de heel Windsor. (gaaer.)

Fiord. Det er sælsomt; hvem har faaet den rette Anne?

Page. Jeg spaaer mig intet godt: See der, Hr. Fenton.

Fenton og Anne Page komme.

Page. Hvorledes, min Hr. Fenton?

Anne.

Tilgiv mig, gode Fader, gode Moder!

Page. Naa, Jomfru; hvor kom det, Du gik ikke med Hr. Myyg?

Madame Page.

Hvi gik Du ikke med Hr. Doctor, Pige?

Fenton.

I skræmme hende. Hør sandfærdigt Sagen.
Høist skiændigt vilde bort I hende givtet,
Hvor ei giensidig Kierlighed der var.
Viid, hun og jeg, forlængst i Hiertet eenig,
Er nu foreent, saa intet kan os skille.
Den Feil, hun har begaa't, er helliget:
Og denne List ei kaldes maa Bedrag,
Ulydighed, Pligts Overtrædelse,
Da tusind syndefulde Helveds-Timer,
Som tvunget Ægteskab let bragde hende,
Hun derved undgaaer, og befri'r sig fra.

Fiord.

Staaer ei forbaust: Der er ei andet Middel.
I Kierlighed fast Himlens Villie staaer;
For Penge Gods, ved Skiebnen Viv man faaer.

Falstaff. Det fornøier mig, skiøndt I egentlig havde foresat Eder at ramme mig, det dog har klikket for Eder andenstеds.

Page.
Velan, lad gaae! Dig Himlen signe, Fenton!
(Han foreener de Elskende.)
Man Skiebnen lyde maa, mild eller streng.

Falstaff.
Løs Hund om Natten jager Dyr isleng.

Hugh Evans. Jeg skal dandse og æde Blommer ved Eders Bryllup.

Madame Page.
Velan, jeg er ei længer vreed. — Herr Fenton,
Jer Himlen skienke mange glade Dage! —
Lad, kiere Mand, os hver og een gaae hiem,
Og lee ved Landsbye-Arnen over Spøgen, —
Hr. Ridder Hans, og alle.

Fiord.
Vel! — (til Falstaff.) Nu, Ridder,
Saa skal I holde dog Herr Beck Jext Ord:
Han sove skal i Nat hos Madam Fiord.
(alle gaae.)

Anmærkninger.

De muntre Koner i Windsor (*The merry wives of W.*) er af alle Shakspeares Lystspil det, der meest nærmer sig den egentlige Comoedie. Det har ligeledes, som ogsaa af Oversættelsen vil sees, af alle hans Stykker de færreste versificeerte Steder; ikkun *Much ado about nothing* kommer det heri nær; men det her oversatte Lystspil har derimod en saa stor Mængde Ordspil, Almue-Talemaader, og Allusioner til Tidsalderen, dets Diction nærmer sig saa meget det daglige Omgangssprog, at alt dette (for ei at nævne det Provinciale i Hr. Hughs Repliker) giør Oversættelsen langt vanskeligere, end om Dialogen heelt igiennem var metrisk.

At Dronning Elisabeth, efterat have seet Falstaffs Characteer i begge de historiske Skuespil: Henrich IV, første og anden Deel, forlangte at see ham i et tredie Skuespil og i en nye Situation som Elsker, er et opbevaret Sagn. Ikkun saa meget veed man vist, at dette Lystspil, der siges at være blevet til efter hiin Begiering, virkelig er forestillet for Dronningen. Hendes Ønske (om Sagnet er grundet), at see ham fremstillet som Elsker, var uforeeneligt med Falstaffs egoistiske Characteer; han kunde kun elske sig selv. Digteren har med sædvanlig Genialitet valgt den Udvei, at lade ham troe sig elsket, og anstille sig forelsket for sin egen Fordeels Skyld.

S. 1. Sp. 1: Tael ikke mere derom, Hr. Hugh (*Sir Hugh*).... Hawkins, Malone og Steevens have ved dette Sted bemærket, og Douce udførligen viist, at i ældre Dage fik alle Geistlige Titlen Sir foran deres Fornavne, uden dog derfor at være Riddere, hvorimod i nyere Tider i England en slig Titel paa denne Maade ikkun gives Riddere og de høiere Standspersoner, der ikke ere Lords. Hos os sattes ogsaa i gamle Dage Titlen "Herr" foran Præsternes Fornavne, som: "Hr. Niels", "Hr. Poul" ꝛc. Denne Brug af Fornavne er nu her til Lands, saavel hos Geistligheden, som hos Adelen, forsvundet; men Titlen Herr gives endnu stedse i collegiale Expeditioner, og ligeledes i de giennem Collegierne udfærdigede Kongelige Resolutioner og Rescripter, til alle Præster, enten de have Rang eller ikke; en Forrettighed, hvilken en meget gammel Vedtægt hævder de Geistlige.

Denne Hr. Hugh fra Wallis taler ideligt, i Originalen, fordærvet Engelsk, og tillige meget pedantisk. Dette har jeg i Oversættelsen udtrykt deels ved lignende Pedantisme, deels ved at lade ham tale i en vis vulgair og provincial Jargon. — For Theatret er Præsten Hr. Hugh forandret til en "Magister og Diaconus Hr. Hugh fra Wallis."

S. 1. Sp. 1: coram — — af Formularen ved Fredsdommerens Underskrivt: coram me, N. N., armigero, hvilken Myyg hos sin Fætter Dumborg ofte havde seet, og taget coram for en af hans Titler. *Custos* — — *ratolorum* ↄ: custos rotulorum misforstaaer han ogsaa som om det var to forskiellige Benævnelser.

S. 1. Sp. 1: Dosin hvide *fleurs de luce*... (i Origin. Dozen white luces — Luce, en Lilie, men og en Fisk — Gedde —). — Shakspeares Avindsmand og Forfølger, og den, for hvis Forfølgelse han maatte forlade sin Fødebye Stratford (da han havde skudt et Dyr paa hans Vildbane), skal have været Sir Thomas Lucy til Charlecote, der førte tree Gedder eller Lucies i sit Vaaben. Til

ham, antager man, skal Dumborgs Characteer og Ordspillet med white luce og louse (Luus) sigte, og white luces betyder altsaa her egentlig Gedder i Sølv (i Vaabenet). Dette Ordspil var uoversætteligt; men luce, flower de luce er ogsaa en Lilie; det er beslægtet med det franske fleur de lis, thi begge Ord komme af det latinske *flos deliciarum*, og det er ikke urimeligt, at den her talende Person sammenblander den franske og engelske Benævnelse, hvorved et Ordspil, liigt Originalens, fremkommer. Ordet flower-de-luce forekommer hos Shakspeare i Henry VI, Part 1, Act. 1, Scen. 1:

Cropp'd are the flower-de-luces in your arms.

S. 2. Sp. 2: .. Kysset Eders Skovfogeds Datter. Dette, mener man, sigter til en virkelig Tildragelse, som paa den Tiid har giort Opsigt.

S. 2. Sp. 2: Hvor er min Tiener Simpel? &c. Man maa tænke sig, at de tree drabelige Karle Bardolph, Pistol og Nym her have omringet Nyyg, og at han i Angsten spørger efter sin Tiener.

S. 4. Sp. 1: ... vart min Fætter Dumborg op. Det var i gamle Dage Brug, at Giester opvartedes ved Bordet af deres egne Tienere, eller havde dem bag deres Stoel, naar de bragde nogen saadan med.

S. 5. Sp. 2: Pistol:

Skal jeg Hr. Pandarus af Troja vorde,
Og bærer Staal ved Siden! Det skal Lucifer!

Romanen om den trojanske Prinds Troilus' Kierligheds-Historie med Cressida (Chryseis), hvori Pandarus er en fornem Kobbler mellem disse to Elskende, var endnu før Shakspeares Tider saa yndet i England, at Ordet Pandar endog er blevet en Benævnelse i Sproget selv paa en Kobler. (Paa en lignende Maade fik det danske og tydske Sprog Substantiverne: (politisk) Kandestøberie og Kannengießerey, og Verberne: kandestøbe og kannengießern, af Holbergs politiske Kandestøber.) — Pistols Mening paa det anførte Sted er: "Skal jeg, skiøndt jeg er Soldat — (see Shakspeares Henrich den Femte) — og bærer Værge ved Siden, dog give mig af med at være Kobbler."

S. 7. Sp. 1: Der er nogen Simples i mit Kammer. *Simples*, d. e. Simplicia, usammensatte Lægemidler.

S. 11. Sp. 1: Frøken Birgitte mistede sit Vifteskaft. Man brugde, paa Shakspeares Tiid, i England et andet Slags Vifter end de nyere Tiders. De bestode af Strudsfiedre, satte i et ofte meget kostbart, kunstigt udarbeidet, Skaft af Guld, Sølv eller Elphenbeen.

S. 12. Sp. 2: ... som vil giøre Eders Bekiendtskab og sender Eder et Morgenbæger Canarisec. Det skal i gamle Dage have været en almindelig Skik paa Viinhusene at sende Foræringer af Viin fra et Værelse til et andet, enten til gode Bekiendte og Venner, eller som Indledning til nærmere Bekiendtskab. (Malone.) Canariesec (eller = Sect) — eller blot Sec — (en Viin fra Øen Canaria eller Grand Caneiro, en af de canariske Øer) kaldes nu sædvanligere Malvasier. I ældre Dage hedde den (som vi ogsaa see af Holbergs Jeppe paa Bierget, f. Ex.) almindeligst Canariesec.

S. 16. Sp. 2: Tag Tiden i Agt, d. e. husk paa vi ere ikke allene, lad de andre intet høre.

S. 17. Sp. 2: Det sige hans Knapper (*'Tis in his buttons*). Man forklarer dette om en Blomst, kaldet Bachelors button (Ungkarls-Knap), hvilken forelskede Ungkarle paa Landet bare i Lommen, for at erfare, om de fik Lykke i

deres Frierie (naar Blomsten nemlig spirede). Denne Skik kiendes ikke i vort Land. Men Ordene hos Shakspeare staae saa afbrudte og ubestemte, at de gierne paa Dansk kunne forklares om den Brug hos os, at tælle sig sin Lykke til paa Knapperne.

S. 17. Sp. 2: Han omgikkes den gale Prinds (ɔ: Prinds Henrich, siden Konge som Henrich V.) og Poins. Begge Personer forekomme i Shakspeare's Henry IV, første og anden Deel, hvor Prinds Henrichs lystige Ungdomslevnet i Selskab med Falstaff og Andre skildres.

S. 27. Sp. 1: . . . naar jeg halser igien (when I *open* again) d. e. skriger, giver Hals. En Jagt-Terminus, hvoraf der forekomme flere ogsaa i dette Stykke. (Sammenl. med denne Note det Sidste af Noten til Ordene: Nu er han paa koldt Spoer, S. 34 i Oversættelsen af Hellig Tree Kongers Aften).

S. 30. Sp. 1: Havde jeg bare Veir nok i mig til at læse mine Bønner, saa vilde jeg giøre Boed. — "Disse Ord, siger Malone, bleve igien af Pope optagne fra den ældre Qvart-Udgave. De vare sandsynligviis udeladte i Folio-Udgaven, i Følge Stat. 3, Jac. 1, cap. 21." I Følge samme Anordning bleve ogsaa flere lignende anstødelige Steder, bemærker Chalmers, udeladte i Folio-Udgaven, men i senere Udgaver igien optagne. Udentvivl har dette ogsaa været Aarsagen til adskillige Eeders Forandring, som f. Ex. by god, istedetfor hvilket nu for det meste i Shakspeares Stykker staaer: by heaven. Saaledes moquerede man sig ogsaa i Holbergs Tiid, af misforstaaet eller hyklet Fromhed, over Eederne i Skuespillene, (s. den Vægelsindede, 2den Act, 8 Scene) ligesom endnu over de frie Talemaader.

S. 31. Sp. 1: . . . Livet er en Væveskytte. En bibelsk Talemaade; Allusion til Jobs Bog, 7de Cap. 6te Vers: Mine Dage ere lettere henfløine end en Væveskytte.

S. 31. Sp. 1: Siden den Tiid, jeg plukkede levende Giæs. At plukke en Gaas levende var i gamle Dage i England en barbarisk Fornøielse for Børn.

S. 31. Sp. 2: En Hule tætved Hiarnes Eeg. Steevens anmærker, at ogsaa i hans Tiid stod en Eeg tæt ved en Hule i Windsor Skov, og vistes den Gang endnu som the oak of *Herne*.

S. 32. Sp. 1: Til Theatrets Brug har jeg i Alfernes phantastiske Spil med Falstaff ladet Madame Page udføre den Rolle, som i Originalen er givet Madame Rap, da den her forekommende høitidelige og poetiske Declamation, hørt fra Theatret, ikke vilde stemme vel med den sidstnævnte heelt igiennem lavcomiske Characteer. Shakspeare har i en af hine digteriske Repliker sat Windsor Slot, den kongelige Sommer-Residents, og Hosebaands-Ordenen, den fornemste af de engelske Ordener, der har sin Capitel-Sael i Slottet, et meget poetisk Minde.

S. 33. Sp. 1: . . . den vallisiske Trold! . . Af dette Falstaffs Udraab sees, at Hr. Hugh ogsaa maa sige Versene i sin sædvanlige Jargon. Men Shakspeare har dog ikke i Poesien selv betegnet denne Sprogblanding.

Skuespil

af

William Shakspeare.

Oversatte efter de bedste engelske Udgaver

af

A. E. Boye.

Kiøbenhavn.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz,

Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

1829.

Forerindring.

Det vil være passende, med et Par Ord at fremstille de Grundsætninger, hvorefter de Oversættelser, der her fremlægges for Publicum, ere forfattede.

Spørgsmaalet om den rigtigste Fremgangsmaade i at forplante et fremmedt Skrivt til et andet Sprog, maa besvares forskielligt efter det forskiellige Slags, hvortil Skrivtet hører. For Oversættelsen af et poetisk Mesterværk giælde andre Regler, end for den af et prosaisk undervisende Skrivt, f. Ex., hvor Stilen intet eiendommeligt har, og hvor det især kommer an paa at fremstille Indholdet saa let fatteligt og tydeligt som muligt. Af den, derimod, som i sit Sprog vil overdrage et Værk, hvor Mesterens Genie viser sig i Materie, som i Form, fordres en ganske anden Troeskab, og her er det egentlig, at Oversættelse kan kan kaldes en Kunst. En saadan Oversættelse maa stræbe efter samme Troeskab, som Copien af et Kunstværk i Malerie eller Sculptur. Det er ikke blot Indholdet af Værket, men Værket selv i al sin Eiendommelighed, der skal giengives, ikke blot Forfatterens Tanker, men hans egne Maade at udtrykke dem paa. Selv hans charakteristiske Feil, maa Oversætteren ikke ville forbedre; hvor han er dunkel, maa Oversættelsen ogsaa være det; kort og concis, hvor han er det, og hvor han i sit poetiske Udtryk afviger fra det Sædvanlige, maa Oversættelsen ligeledes. Heraf følger, at en sand Oversættelse er kun den, hvis høieste Regel er, at stille Læseren Originalen for Øie i alle sine Egenheder saa aldeles, som Sprogets forskiellige Natur kan taale det; og vort danske bøielige og bløde Sprog kan, (som det heel rigtigen hedte i Skoleforordningen af 1775), taale meget; fornemmelig naar det Sprog, der oversættes af, er et i mange Henseender saa beslægtet, som det Engelske. Men ifølge denne Regel bliver det netop ogsaa Oversætterens Pligt, at sørge for, at den Harmonie og Ynde, Originalen har i sin Stiil, ikke mangler Oversættelsen; hvorimod det ogsaa maa være ham tilladt, efter Originalens Exempel, stundom for Tankens Skyld at opoffre en større Correcthed i Stiil og Sprog, og ikke at frygte for en eller anden Stivhed eller Haardhed, naar enten Digterens kiernefulde Korthed eller Kraft i Udtrykket ellers maatte tabes.

Disse Regler, der i Almindelighed giælde for enhver Oversættelse af et Kunstværk, finde nu en særegen Anvendelse paa Oversættelser af Shakspeare, og denne Anvendelse kan jeg ikke fremsætte bedre end efter A. W. Schlegel, den berømteste af alle Shakspeares Oversættere, hvis Ord, som en saa heldig og erfaren Mesters, maae have størst Vægt i Sagen.

"I en metrisk Oversættelse af Shakspeare, siger han, vil det være Oversætteren tilladt, langt meer end i en prosaisk, at nærme sig Digteren i hans sammentrængte Korthed, i hans Udeladelser, i hans dierve og eftertrykkelige Vendinger og Constructioner. Haard maatte Oversætterens Troeskab undertiden være, og han maatte tillade sig den frieste Brug af sit Sprog i videst Udstrækning (en af Digterens gamle Rettigheder, hvad og Grammatici monne indvende); men aldrig maatte den blive tung" (ved alt for lange og indviklede Perioder, f. Ex.) — "Hellere overspringe han en liden haardnakket Ubetydelighed, end han skulde fristes til Omskrivninger. I Udtrykkets Korthed kappes han med sin Mester, og hvile ikke, før han har overbeviist sig selv om, at have op-

naaet det muueligste. Ikke altid vil han kunne følge Digteren Vers for Vers, men dog for det meste, og det Rum, han paa eet Sted taber, maa han paa et andet Sted søge igien at vinde. Dette er meget vigtigt; thi gaaer han i eet Vers ud over Grændsen, saa maa han giøre det samme i de følgende, indtil han igien er kommet i Skridt med Originalen. Derved vorde da Sætninger, hvilke i det Engelske med en skiøn Runding indfattes i een Linie, reevne fra hinanden i to, og Versenes betydningsfulde Slutninger, hvorpaa ved deres harmoniske Fald saa meget beroer, forandrede. Oversætteren vogte sig for en alt for stiv Regelrethed i sine rüimløse Jamber, men for smukke kunne de ikke letteligt være."

"Fra blot tilfældige Dunkelheder turde Oversætteren vel befrie Texten; men hvor Originalens Udtryk efter sin egen Natur er forvirret, der kunde han heller ikke spare Oversættelsens Læsere for den Umag, selv at udgrunde Meningen. Allerede Wieland har træffende fremstillet, hvorfor man intetsteds og paa ingen Maade bør ville forskiønne Shakspeare.*) Et let Anstrøg af det Gammeldags i Ord og Talemaader vilde ikke giøre nogen Skade. Den dramatiske Sandhed maatte overalt være det første Diemeed: i Nødsfald var det bedre at opoffre noget af den poetiske Værdie, for at bevare hiin, end omvendt."

Saavidt Schlegel. Saa let som det, for den, der har Sprog og Versification nogenlunde i sin Magt, vilde være, at give en aldeles fri Oversættelse af Shakspeare, saa lidet let er det at give en troe, paa ovenstaaende Grundsætninger bygget Fordanskning, selv uagtet vort Sprog her kommer meget til Hielp. Og Shakspeares Lystspil, skiøndt en større Deel i dem, end i Tragoedierne, er i solut Stiil, ere dog vanskeligere end Sørgespillene. Thi da de indeholde flere comiske Scener, saa have de og langt flere Udtryk og Vendinger af det lavere Sprog, af hvilke atter mange selv i det Engelske nu ere forældede; Allusioner og Ordspil ikke at omtale, hvilke, saavelsom hine det daglige Sprogs Udtryk og Vendinger, naturligviis ikke kunne gives ordret. Hvor store Vanskeligheder, der ved en saadan Oversættelse møde, kan kun den tilfulde see, der selv forsøger det: Men at Oversættelser af nyere Digterværker ikke kunne sammenlignes dermed, vil derimod være klart for Enhver, der tager det her Anførte i Betragtning. Jeg vilde maaskee meer end eengang ved hine Vanskeligheder have tabt Modet, naar jeg ikke hos de bedste mig bekiendte Oversættere af Shakspeare havde fundet, at selv de stundom maae give efter for Nødvendigheden, og opoffre enten Troeskab, eller Correcthed, eller det mere Flydende og Zirlige i Stilen, for at vinde Seier.

---

*) Schlegel har ogsaa, i det Foregaaende til det her Anførte, selv yttret: at en poetisk Oversættelse af Shakspeare bør saa meget muueligt bevare Digterens egne Skiønheder, uden nogensinde at anmasse sig, at laane ham andre. (S. Die Horen, eine Monathsschrift, herausgegeb. v. Schiller, 4tes St. 1796: Etwas über W. Shakspeare 2c. Denne anonyme Afhandling har Schlegel vedkiendt sig i Forerindringen til hans Oversættelse af Shakspeare).

